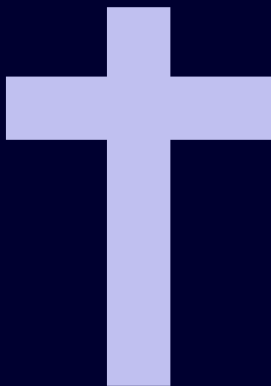

Logo (Logoti)

Logoti (Logo): BUKU TA TIDHI//RU YIZO DHI ADHYA New
Testament

Logo (Logoti)

Logoti (Logo): BUKÙ TÀ TÍDHÍ//RU YÌZO DHÌ ADHYA New Testament

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025

942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b

Contents

MATAYO	1
MAROKO	87
LUKA	142
YOWANĪ	231
TA 'OLE DHI Ī	297
ROMABHĀ Ī	379
1 KORITOBHĀ Ī	417
2 KORITOBHĀ Ī	453
GALATIYABHĀ Ī	476
EFESOBHĀ Ī	489
FILIPOYIBHĀ Ī	502
KOLOSĀYIBHĀ Ī	511
1 TESALONIKEBHĀ Ī	520
2 TESALONIKEBHĀ Ī	528
1 TIMOTEYO	533
2 TIMOTEYO	544
TITO	552
FILEMŌNA	557
EBERE Ī	560
YAKOBHO	588
1 PETERO	599
2 PETERO	610
1 YOWANĪ	616
2 YOWANĪ	626
3 YOWANĪ	628
YŪDA	630
TA TADHĀLE DHI Ī	633

Rúbí Tani Mátáyò dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Mátáyò 'i. Akódhi nda tá mèdáyì lagìlépi 'i. Di, Yésu dré akódhi ni azizó adrélé áyi àpóstolò mudrí-drì-rì dhi ki àlo ró. Búkù kònìdhi léna dhi, Mátáyò adré Rúbí Tani longó tadházóá dhi, Yésu Giká ni Mváagó 'i, ìndì Mèsíyà dré tá lazilé kínó lésè dhi 'i. Giká amù akódhi nda tà bí í dré tá lazilé pròfétà i tí áyi Kúlí na dhi ki 'o, kitswázó móndí ki tidrí àyi ki tàkonzì lésè. Lavúlè dhi, Mátáyò adré Rúbí Tani kòdhi ni tisì Yúdà ànzi i dré. Di, Rúbí Tani nda kókpa móndyá títi i dré.

Búkù kònìdhi léna dhi, Mátáyò adré Yésu ni lídrì ni tà títi m̀bhalé tí kònìni: akódhi ni òtìma, akódhi ni bàtìsimò dòma, akódhi ni tabhìma, akódhi ni àzì Giká ni kúlí longózó dhi, tsàle akódhi ni àzì móndí ki tidrízó àyi ki drà i lésè dhi íbe. Amvolásà dhi, Mátáyò adré Yésu ni atsí dré tòle kidhólè Gàliláyà lésè tsàle Yèrúsalémà na dhi ni tà títi, akódhi ni pòsò kùdù ni tà íbe, tsàle akódhi ni dràma ìndì akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ki tà íbe.

Mátáyò adré kpà tadhá dhi, Yésu dhya kàdrì adrélèpi Giká ni tà tadhá dhi 'i. Tàko ko, adré Giká ni tátrítrí kúlí ni tà àndu ngì, adrézó kpà Opì bhù àdhya ni tà tadhá ngádra 'á móndyá títi i dré. Mátáyò adré tà kàdrìkàdrì Yésu dré tadhálè dhi ki lanzi kònìni: (1) tà Yésu dré tadhálè kòngó drìna dhi i (Mátáyò 5-7); (2) tà Yésu dré lazilé áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i dri àyi ki mùzo lile Rúbí Tani longóbe dhi i (Mátáyò 10); (3) Opì bhù àdhya ni tà lùzu ró dhi i (Mátáyò 13); (4) Yésu ni lebèbhá ki adrema ni tà (Mátáyò 18); (5) lókyá kùdù ni tà, ìndì Giká ni Opì ni atsama ni tà (Mátáyò 24-25).

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yésu Krìsto ni kómvo ìndì akódhi ni òtìma (1:1-2:23)
- 2) Yòwànì Bàtìsimò fèlepi ni àzì (3:1-12)
- 3) Yésu ni bàtìsimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma (3:13-4:11)
- 4) Yésu ni àzì bvò Gàliláyà àdhya na dhi (4:12-18:35)
- 5) Yésu ni atsí ngàzo Gàliláyà lésè lile Yèrúsalémà na dhi (19:1-20:34)
- 6) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (21:1-27:66)
- 7) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi (28:1-20)

Yésu Krísto ni kómvo
(*A kònò kpà Lúka 3:23-38*)

¹ Yésu Krísto angá Dàwídi ni súrú lésè, ìndì Dàwídi angá ìna Abàramà ni súrú lésè. Kònìdhi Yésu Krísto ni tábhí ki òtíma ni tà tísìlè dhi 'ì:

² Abàramà ti tá Isákà, Isákà dré Yàkóbhò ni tìzo gò, Yàkóbhò dré Yúdà ki tìzo adrúpi ni ìbe.

³ Yúdà ì Tàmàrà be dhi ì dré Fàrèsà ki tìzo Zàrà be. Fàrèsà dré Èsèrómà ni tìzo, Èsèrómà dré Arámà ni tìzo.

⁴ Arámà dré Aminádábà ni tìzo, Aminádábà dré Nàsónà ni tìzo, Nàsónà dré Sàlòmónà ni tìzo.

⁵ Sàlòmónà ì Rábà be dhi ì dré Bòwèsà ni tìzo. Bòwèsà ì Rútà be dhi ì dré Yòbèdè ni tìzo. Yòbèdè dré Yèsè ni tìzo,

⁶ Yèsè dré ópí Dàwídi ni tìzo.

Dàwídi ì Uríyà ni tòkó be dhi ì dré Sòlòmónò ni tìzo.

⁷ Sòlòmónò dré Ròbòwámà ni tìzo, Ròbòwámà dré Abíyà ni tìzo, Abíyà dré Asáfà ni tìzo.

⁸ Asáfà dré Yòsáfàtà ni tìzo, Yòsáfàtà dré Yòrámà ni tìzo, Yòrámà dré Ozíyà ni tìzo.

⁹ Ozíyà dré Yòwàtámà ni tìzo, Yòwàtámà dré Akázà ni tìzo, Akázà dré Èzèkíyà ni tìzo.

¹⁰ Èzèkíyà dré Mánásè ni tìzo, Mánásè dré Amónà ni tìzo, Amónà dré Yòsíyà ni tìzo.

¹¹ Yòsíyà dré Yèkòníyà ki tìzo adrúpi ni ìbe, lókyá Isèrélè ànzì ki rúzo dòlè Bàbìlónà na àdzú sè dhi 'á.

¹² Ayi nda ki dòma Bàbìlónà na dhi àmvolèsè dhi, Yèkòníyà dré Sàlàtíyélè ni tìzo, Sàlàtíyélè dré Zòròbàbèlè ni tìzo.

¹³ Zòròbàbèlè dré Abíyúdà ni tìzo, Abíyúdà dré Èliyákímà ni tìzo, Èliyákímà dré Azórà ni tìzo.

¹⁴ Azórà dré Sàdókà ni tìzo, Sàdókà dré Akímà ni tìzo, Akímà dré Èliyúdà ni tìzo.

¹⁵ Èliyúdà dré Èlèyàzàrà ni tìzo, Èlèyàzàrà dré Mátánà ni tìzo, Mátánà dré Yàkóbhò ni tìzo,

¹⁶ Yàkóbhò dré Yòséfà ni tìzo. Yòséfà nda tá Màríyà ni agó 'ì. Di Màríyà nda dré Yésu, adrélé zìlè Mèsíyà dhi ni tìzo.

¹⁷ Kìdhólé Abàramà rú atsálé Dàwídi rú dhi, máti tá mudrí-drì-su. Kìdhólé Dàwídi rú atsálé Isèrélè ànzì ki dòma Bàbìlónà na dhi rú dhi, máti kpà mudrí-drì-su. Kìdhólé àyi nda ki dòma rú atsálé Mèsíyà ni òtíma rú dhi, máti kókpa mudrí-drì-su.

Yésu Krísto ni òtíma
(*A kònò kpà Lúka 2:1-7*)

¹⁸ Yésu Krísto ni òtíma tá kònìni: A zì tá Yésu ni andre, Màríyà, Yòséfà dré tòko ró. Di, drìdrì ì dré ru amúzó dhi kandrà dhi, Màríyà kúsú tá ìna 'a Tírí Lólo ni rìnyí sè.

19 Di agó ni Yòséfà dré adrélé móndí gyägya 'i dhi sè dhi, lè tá kanyò fèle drá móndí i mi ko gò, dré kisùzoá dhi, í ni akódhi ni tayí kòlyà.

20 Di dré tá adrérà'a tà nda ni kisù dhi 'á dhi, ángéló Mírì àdhya dré agázó akódhi kandrà toróbí na, tàá drá dhi: «Yòséfà, Dàwídi ni mvá, mí ro Màriyà ni dòma mòle dhi ko. Tàko ko, 'a dré kisúlé kòdhi, kisú Tírí Lólo ni rinyí sè.

21 A ni mváagó ti. Mí ni akódhi ni rú zi Yésu. Tàko ko, akódhi ni áyi móndyá ki tidrí àyi ki tàkonzì i lésè.»*

22 Di tà nda kòdhi ì atsá títi kònini, kitswálé tà Mírì dré tá longolé áyi pròfétà tí dhi ì kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

23 «Mì nò rè ká! Kyánzi àgo tà nìlepi rè ko dhi ni 'a kisú gò, dré mváagó tizo.

A ni rú ni ni zi Emànùwélé.»†

Rú nda kòdhi adré lèá tàle dhi «Gìká túmání àma íbe».

24 Di Yòséfà kòlaró dre dhi, dré Màriyà nda ni dòzo mòle ngóro ángéló Mírì àdhya dré tá tàle akódhi dré dhi tíni.

25 Di, ayí ína akódhi be ko, tsàle lókyá dré mváagó tizo dhi 'á. Gò dré mváagó nda ni rú zizo Yésu.

2

Tògyabhá ì alì Yésu ni kitó

1 A ti tá Yésu Bètèlémè, bvò Yùdáyà àdhya lé dhi na, ópí Èródè ni lókyá 'á.* Akódhi ni tìma àmvolésè dhi, tògyabhá bhìbhínyà tà ndabhá nìle dhi ì dré angázó kitú dré apfòrà lésè, alìle atsálé Yèrúsalmè le.

2 Ì dré lizizóá dhi: «Mvámvá tìle Yúdà ànzi ki ópí ro dhi ángwà? Tàko ko, mà nò tá akódhi ni bhìbhínyà kitú dré apfòrà lésè gò, mà dré alizo kitswálé akódhi ni lindrì bha.»

3 Di ópí Èródè kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni drì dré abízó, ngóro móndyá títi Yèrúsalmè le dhi kya tíni.

4 Dré Yúdà ànzi ki kòwánà kàdrì ki kìmózó tátrítrí kúlí tadhábhá íbe gò, lizizóá àyi tí dhi: «Pròfétà ì adré tá tàà dhi, à ni Mèsíyà ni ti ángolé ya?»

5 Ì logó drá dhi: «Bètèlémè, Yùdáyà le dhi na. Angyá ko, pròfétà ki àlo tìsì kònini:

6 <Di mi, Bètèlémè bvò Yúdà àdhya lé ni,

ámi tà tsà bhàandre kàdrìkàdrì Yùdáyà le dhi kya i kòfalé ko.

Tàko ko, ópí àlo dhi ni apfò mí lésè.

* 1:21 1:21 Rú «Yésu» Gírìkì ti sè dhi, indì rú «Yòsúwà» Eberè ti sè dhi ì adré lèá tàle dhi «Mírì adré móndí ki tidrí». † 1:23 1:23 A kònò Èsáyà 7:14. * 2:1 2:1 «Bètèlémè» kònìdhi, bhàandre Dàwídi àdhya 'i. A kònò 1 Sàmùwélé 16:1.

A ni áma mónnyá, Isèrelè ànzì ki drì ko kábilígyà líkílépi tíni.>†»

⁷ Eródè kòyi tà nda dre dhi, dré tògyabhá nda ki zìzo lùzu ró gò, àyi ki lizìzó lókyá bhìbhínyà nda dré tá kidhózó apfòle dhi ni nìzo.

⁸ Gò dré àyi ki mùzo Bètèlémè na, tàzoá àyi dré dhi: «Mì kòlì mónnyá kònàle dhi ki lizì, mvámvá nda ni tà nìzo dóro. Dì mì kòkisú akódhi dre dhi, mì kàmù kúlí má dré, má kòkitswáró kpà lile akódhi ni lindrì bha be dhi bvó.»

⁹ Dì tògyabhá nda ì kòyi ópí nda ni kúlí dre dhi, ì dré ngàzo lile. † dré tá adrérà'a láti 'á dhi, bhìbhínyà ì dré tá nòle kítú dré apfòrà lésè nda adré tá lile àyi kandrána, tsàle àyi kíkí àrà mvámvá nda dré tá adrézó dhi drìle.

¹⁰ Dì ì kònò bhìbhínyà nda àyi kíkírà'a dre dhi, ì dré lenzézó lavulé.

¹¹ † kòfì dzó na dre dhi, ì dré mvámvá nda ni nòzo andre ni Màríya be gò, ì dré dhèzo àyi ki kórókó títi mvámvá nda kandrá, akódhi ni lindrì bhàzo. Dì ì dré ngá làgí be kàdrì ì dré adólé dhi ki kinzìzó fèle drá. † fè tá òrò, béndélé, ìndì màlàsì ledélé mírè sè dhi be.

¹² Amvolásà dhi, Gíká dré tà longózó àyi dri toróbí na tàzoá dhi, ì kògò nzìle Eródè vélésè ko. Dì ì dré láti àzya dòzo, nzìzo àyi ki bvò na.

Yòséfà ì lapá Ezèpétò na

¹³ Tògyabhá nda ì kòlì dre dhi, ángéló Mírì àdhyà dré agázó Yòséfà kandrá toróbí na, tàà drá dhi: «Mí nga mvámvá kòdhi ni do andre ni be, lapázó àyi íbe Ezèpétò na. Mì kàdré kònàle tsàle lókyá má dré dra tàzoá mí kàgò dhi 'á. Tàko ko, Eródè adré 'òle mvámvá nda ni nda pfulè dràle.»

¹⁴ Dì Yòséfà dré ngàzo ngátsi kítógá sè mvámvá nda ni do andre ni be gò, lapázó àyi íbe Ezèpétò na.

¹⁵ † dré adrézó kònàle tsàle lókyá Eródè dré dràzo dhi 'á. Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálé tà Mírì dré tá longólé àyi pròfétà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi: «Má azí áma mváagò apfòle Ezèpétò lésè.»‡

Eródè 'o ànzìàgo ì tupfúlé todràle

¹⁶ Eródè kònò dhi, tògyabhá nda ì lití tá ì dre dhi, akódhi ni togó dré aswázó tà tándi ró. Dì dré móndí ki mùzo lile Bètèlémè na ìndì bhà làgàsà dhi ì 'àsè, ànzìàgo títi kóná íbe rì dhi ki tufpú todràle, túmání àyi kóná tsabhá rè rì ko dhi íbe. Kì tá kóná nda ki bvó lókyá dré tá yìle tògyabhá nda ì vélésè dhi sè.

† 2:6 2:6 A kònò Miké 5:1. ‡ 2:15 2:15 A kònò Oséyà 11:1.

17 Di tà Mírì dré tá longólé pròfètà Yèrèmíyà tí dhi dré ru 'òzo kònìni. Akódhi longó tá dhi:

18 «Kúlí adré angálé Rámà lésè.

A adré ngòle adrézó tongólé.

Ràkélè adré áyi ànzimvá ki ngo nì.

Adré leà à kòtindrì áyi togó wà dhi ko,

ànzimvá nda ì dré adrélé véle yó dhi sè.»[§]

Yòséfà ì lè bhà mo Nàzàrètà na

19 Èródè ni dràma àmvolésè dhi, ángeló Mírì àdhya dré agázó toróbí na Yòséfà kandrà Ezèpétò na, tàá drá dhi:

20 «Mí nga mvámvá do andre ni be, nzìzo àyi ìbe Ìsèrélè ànzi ki bvò na. Tàko ko, mónnyá adrébhá tá láti nda mvámvá nda ni 'òzo dràle dhi ì todrà akílè dre.»

21 Di Yòséfà dré ngàzo mvámvá nda ni do andre ni be gò, nzìzo àyi ìbe Ìsèrélè ànzi ki bvò na.

22 Di, dré yìzoá tàle dhi, Arèkèlávò atsa tá ópí ro Yùdáyà drìle áyi atá Èródè ni àrà 'a dhi, dré ína adrézó ngá ro nzìma kònàle dhi sè. Di Gìká dré gòzo tà longó drá toróbí na gò, ì dré lizo bvò Gàliláyà àdhya na.

23 Ì kòtsa kònàle dre dhi, ì dré bhà mòzo adrézó bhàandre rú zìle Nàzàrètà dhi na. Tà nda kòdhi atsa kònìni, kitswálé tà longólé pròfètà ì tí dhi kò'oró ru be dhi bvò. Ì longó tá dhi: «À ni akódhi ni zi Nàzàrètà mvá ro.»*

3

Yòwánì Bàtìsimò felepi ledé láti Mírì Yésu dré

(A kònò kpà Márokò 1:1-8; Lúkà 3:1-18; Yòwánì 1:19-28)

1 Lókyá nda àmvolésè dhi, Yòwánì Bàtìsimò felepi dré pfòzo adrélé Gìká ni kúlí longó duku Yùdáyà àdhya na.

2 Adré tá tàá dhi: «Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Gìká véle. Tàko ko, Opì bhù àdhya atsa ànyi dre.»

3 Yòwánì nda tá dhya pròfètà Èsáyà dré tá tà ni ni tàzo dhi 'i. Akódhi tà tá dhi:

«Dhya àlo adré kúlí loyó duku na, adrézó tàá dhi:

<Mì kòledé láti Mírì dré alizo!

Mì kòlotó láti atsálé pyà akódhi dré!»*

4 Yòwánì asó tá kítá ledélé kàmìlò bhí sè dhi í rú, káfà ledélé kà'wá kíní sè dhi ni 'ìzo áyi kípílé 'á. Akódhi ni mányàngá tá kísa 'i, tùmání apé mbì na dhi be.

§ 2:18 2:18 A kònò Yèrèmíyà 31:15. * 2:23 2:23 Lókyá àruka ì sè dhi, à adré

Yésu ni zi dhya angálépi Nàzàrètà lésè dhi ró. A kònò Mátáyò 21:11. * 3:3 3:3

A kònò Èsáyà 40:3.

⁵ Mòndí zyandre dhi ì adré tá apfòle Yèrúsalemà lésè, bvò wáyi Yùdáyà àdhya lésè, ìndì bvò wáyi Yòròdánè làgàsè dhi lésè, alìle Yòwánì vélé.

⁶ Ì adré tá àyi ki tàkonzì ki ta ngádra 'á gò, akódhi dré adrézó bàtisimò fe àyi dré yíandre Yòròdánè àdhya na.

⁷ Dì, akódhi kònò Fàrísáyò ì, Sàdùkáyò ìbe bí dhi ì adrérà'a alìle kitswálé bàtisimò do í vélé dre dhi, dré tazoá àyi dré dhi: «Àmi, nǐ àtrá ki àrèbhá ni ì, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Giká ni kombà adrélèpi alìle dhi silésè dhi nǐ?»

⁸ Lè mì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi, mì ladzá àmi ki togó dre dhi ki 'o kòdhya.

⁹ Mì kòbhà àmi adrélé kisùá àmi léna dhi <Ama àmakya Abàrámà ni ànzi 'i> dhi ko. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Giká rinyí ìbe kitswázó ànzi 'o topfòle Abàrámà dré kírà kòni ì lésè.

¹⁰ A ga kùbalú fa kómvo ì rú dre. Dì à ni fa títi adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhi ki togá lebhélé àtsí na.

¹¹ Má adré mána bàtisimò fe àmi dré yǐ sè tadházóá dhi, mì ladzá àmi ki togó dre. Dì, dhya àlo áma lavúlèpi rinyí sè dhi ni ìna adhé má bvó. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì akódhi ni kámókà tingí bwá ko. Akódhi ni bàtisimò fe àmi dré Tírí Lólo sè, ìndì àtsí sè.

¹² Akódhi ndàkpá ìbe í drígá. Àsà dhi, a ni ngánò àngbó ìna drǐna dhi ni awá, lò'wa ni ni lomvózó dàle kòbhó na gò, kúyí ni ni kùzo zàle àtsí adrélèpi adrélé ko dhi na.»

Yésu ni bàtisimò dòma

(A kònò kpà Márokò 1:9-11; Lúkà 3:21-22)

¹³ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré angázó Gàliláyà lésè alìle Yòwánì vélé kitswálé bàtisimò do Yòròdánè na.

¹⁴ Dì, Yòwánì lè tá ìna bàtisimò fèle Yésu dré ko gò, dré tazoá drá dhi: «Adré tá lèá dhi, mí kòfè bàtisimò má dré mì. Dì, mí gò mína alìle bàtisimò do má vélé ngíningíni ró?»

¹⁵ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí kòka'ì tà kòdhi kàdré kònini lókyá kònìdhi sè. Tàko ko, adré lèá dhi, mà kò'o tà gyàgya títi Giká dré adrélé lèle mà kò'o dhi ì kitswálé títi.» Dì Yòwánì dré bàtisimò ka'izo fèle drá.

¹⁶ Yésu kòdo bàtisimò dre dhi, dré apfòzo yǐ lésè. Dì gbá kòdhwa, bhù dré ru lanzizó gò, Yésu dré Giká ni Tírí nòzo asirà'a kòbhòlà tíni adhéle í dri.

¹⁷ Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Kònìdhi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kiníle akódhi ni tà sè tò.»†

† 3:17 3:17 A kònò Longó ì 2:7; Esáyà 42:1.

4

Dzáborò tabhì Yésu ni litílé duku na
(A kònò kpà Márokò 1:12-13; Lúka 4:1-13)

¹ Amvolásà dhi, Tirí Lólo dré Yésu ni drizo lizo akódhi be duku na, Dzáborò kòtabhìró akódhi litílé be dhi bvó.

² Kònàle dhi, Yésu dré tàbirí mvòzo kítú nyadhi-rì ìndì ngátsi nyadhi-rì gò, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

³ Dì Dzáborò dré áyi kisizó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí kàdré Giká ni Mváagó 'i bàti dhi, mí kòtà kírà kòni i dré dhi, ì kòladzá ru atsálé mápà ro.»

⁴ Dì, Yésu logó drá dhi: «Giká ni Kúlí adré tàá dhi: <Móndì adré ngbà 'í adrélé lídrì íbe mápà sè ko. Be ró dhi, adré lídrì íbe kúlí títi adrébhá apfòle Giká sílése dhi i sè.> * »

⁵ Gò Dzáborò dré akódhi ni drizo lizo ába Yèrúsalmà, bhàandre lólo dhi na, akódhi ni bha tépelò ni drì kákú na.

⁶ Dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Giká ni Mváagó 'i bàti dhi, mí wa dhèle bvò dri. Angyá ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: <Giká ni tòlí fe áyi ángéló i dré ámi tà sè. Ayi nda ki ámi ko kító, mí kòdheró ámi pá si kírà dri ko.> † »

⁷ Dì Yésu gò logóá drá dhi: «Giká ni Kúlí adré kókpà tàá dhi: <Lè mí kòtabhì Mírì ámi Giká ko.> ‡ »

⁸ Gò Dzáborò dré gòzo akódhi ni dri mbàzo ába kòngó àlo mvumvù lavulé dhi drìna, òpì wáyi bvò àdhya ki tadházó drá àyi ki rúku íbe.

⁹ Dré tàzoá drá dhi: «Má ni òpì títi kòdhi ki fe mí dré, mí kàdhé ámi kórókó títi má kandrà áma lindrì bhàzo dhi.»

¹⁰ Dì Yésu tà drá dhi: «Sátánà, mí nga kònwásè! Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: <Lè mí kàdré ngbà 'í Mírì ámi Giká ni lindrì bha kòdhya. Mí kàdré kpà lisámbo 'o ngbà 'í akódhi ni rú sè kalóma.> § »

¹¹ Dì Dzáborò dré ngàzo akódhi ni tayí. Gò ángéló ì dré alizo akódhi ni ledé.

Yésu kidhó Giká ni kúlí longó
(A kònò kpà Márokò 1:14-15; Lúka 4:14-15)

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré yìzoá tàle dhi, à ru tá Yòwánì bhèle bádzo na gò, dré gòzo gòle Gàliláyà na.

¹³ Dré rè zyà tsàzo Nàzàrètà na gò, dré bhàandre nda ni tayízó lizo bhà mo Kàpàrànwúmà na. Bhàandre nda tãpáriandre Gàliláyà àdhya m̀ile, bvò Zàbulónà ànzi kya Nèfátàlì ànzi íbe dhi na.*

* 4:4 4:4 A kònò Dùtèrònómè 8:3. † 4:6 4:6 A kònò Longó i 91:11-12. ‡ 4:7 4:7 A kònò Dùtèrònómè 6:16. § 4:10 4:10 A kònò Dùtèrònómè 6:13. * 4:13 4:13 «Zàbulónà» ìndì «Nèfátàlì» kòni i tá sùrú rì sùrú mudrì-drì-rì Ìsèrèlé ànzi kya i kòfalé dhi 'i.

14 Tà nda kòdhi atsá kònini, kitswálé tà longólé pròfètà Esáyà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

15 «Móndyá bvò Zàbulónà ànzi kya Nèfátáli ànzi íbe dhi na dhi í,

àyi adrèbhá tǎpǎriandre mìle, ìndì Yòròdánè ni ta'á na dhi í,

àyi adrèbhá Gàliláyà, bvò móndyá sùrú twá ro dhi kya na dhi í,

16 ì adrè tá lirílé tìnìmvá na gò,

ì dré ngádra kàdrì dhi ni nòzo.

Ɔ adrè tá lirílé líndrì dràdrà àdhya zàle gò,

ngádra dré apfòzo ngá kazá àyi kòfalé.»†

17 Kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yésu dré ngàzo adrélé Giká ní kúlí longó, adrézó tàá dhi: «Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Giká véle. Tàko ko, Opì bhù àdhya atsá ànyi dre!»‡

Yésu kídhó àyi lebèbhá ki azí

(A kònò kpà Mároko 1:16-20; Lúka 5:1-11)

18 Kítu àlo, Yésu dré tá adrèrà'a atsilé tǎpǎriandre Gàliláyà àdhya mìlésè dhi 'á dhi, nò tá móndí rǐ adrúpi ró dhi í. Ayi nda í tá Símónà adrélé kpà rú zìle Pétèró dhi, tùmǎní adrúpi ní Andrèyà be dhi 'i. Ɔ adrè tá kimbá bhe yǐ na. Tàko ko, àyi tá kosyá bhebhá 'i.

19 Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì má vèsè. Kìdhólé nyànòmvá dhi, mì gò véle adrélé kosyá bhebhá í ró ko. Má ní àmi ki 'o adrélé móndí ndabhá í ró.»

20 Dì gbǎ lókyá nda sè dhi, ì dré àyi ki kimbá ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ní lebè.

21 Yésu kòlì drǐdrǐ tsà dre dhi, dré móndí rǐ àruka adrèbhá kpà adrúpi ró dhi ki nòzo. Ayi nda í tá Yàkòbhò í Yòwánì be, Zèbèdáyò ní ànzi 'i. Ɔ adrè tá bwátù na tùmǎní àyi ki atá Zèbèdáyò be, adrélé àyi ki kimbá ki mì ledé. Gò Yésu dré àyi ki azizó.

22 Dì gbǎ kòdhwa, ì dré àyi ki bwátù tayízó àyi ki atá be gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ní lebè.

Yésu tatsí tà tadhábe, Rúbí Tani longóbe, ìndì dràbhá ki tídríbe

(A kònò kpà Lúka 6:17-19)

23 Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bvò wǎyi Gàliláyà àdhya 'àsè, tà tadhábe Yúdà ànzi ki lìsàmbò dzó í 'àsè, Rúbí Tani Giká ní Opì àdhya ní longóbe, ìndì móndí ki tídríbe àyi ki drà títi í lésè.

† 4:16 4:16 A kònò Esáyà 8:23-9:1. ‡ 4:17 4:17 Búkù Mátayò àdhya léna dhi, «Opì bhù àdhya» kònìdhi adrè leá tàle dhi «Giká ní Opì».

²⁴ Di akódhi ni rúbí adré tá la'úlé bvò nda 'ásè títi, tsàle byá bvò Siriyà àdhya na. A adré tá móndyá títi drà twátwa íbe ìndì ngáaswa twátwa íbe dhi ki adzí akódhi vélé, túmání móndí tirí kònzì íbe dhi íbe, móndí àgilíí íbe dhi íbe, ìndì móndí pá be àbvò ro dhi íbe. Di akódhi adré tá àyi ki tidrí títi.

²⁵ Móndí zyandre angábhá Gàliláyà lésè, bhàandre zìle Mudrí dhi ì lésè, Yèrúsalmà lésè, Yùdáyà lésè, ìndì Yòròdànè ni ta'á lésè dhi ì adré tá akódhi ni lebè.

5

Tà Yésu dré tadhále kòngó drìna dhi ì

¹ Kítú àlo, Yésu kònò móndí zyandre adrèbhá tá ru kimó dhi ì dre dhi, dré mbàzo kòngó àlo drìna gò lirílé. Akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga gò,

² dré kidhózó adrélé àyi ki tadhá kònini:

*Tà adrézó lenzélé ásà dhi ì
(A kònò kpà Lúka 6:20-23)*

³ «Kólénzé móndyá adrèbhá àyi ki no lemerè ro àyi ki togó na dhi ì dré.

Tàko ko, Opì bhù àdhya àyikya 'i!

⁴ Kólénzé móndyá adrèbhá àwó ngo dhi ì dré.

Tàko ko, Gìká ni àyi ki togó tindrì!

⁵ Kólénzé móndyá adrèbhá àyi ki tà bha kìní mi dhi ì dré.

Tàko ko, ì ni bvò Gìká dré lazilé dhi ni kisú tàyilé ro!

⁶ Kólénzé móndyá adrèbhá lovó íbe adrézó tà gyägya 'o dhi ì dré.

Tàko ko, Gìká ni tà ì dré adrézó lovó ni íbe nda ni 'o kitswálé àyi dré títi!

⁷ Kólénzé móndyá adrèbhá àyi ki àzya ki kizà bha dhi ì dré.

Tàko ko, Gìká ni àyi ki tàndi ki kizà bha!

⁸ Kólénzé móndyá adrèbhá togó lólo íbe dhi ì dré.

Tàko ko, ì ni Gìká ni no!

⁹ Kólénzé móndyá adrèbhá tà kìdríkìdri bha móndí ì kòfalé dhi ì dré.

Tàko ko, à ni àyi ki zi Gìká ni ànzì ì ró!

¹⁰ Kólénzé móndyá adrélé mì pfole ì dré adrélé tà gyägya 'o dhi sè dhi ì dré.

Tàko ko, Opì bhù àdhya àyikya 'i!

¹¹ Kólénzé àmi dré, à kàdré àmi ki lodhá, adrézó àmi ki mì pfo, adrézó tà kònzì ta àmi rú kinzò sè áma tà sè dhi.

¹² Mì kàdré lenzélé, adrézó arí íbe tà nda ì sè! Tàko ko, làgì múrúngú adré àmi ki letè bhù na. A pfo tá kpà pròfétá atú àmi kandrá dhi ki mì kònini.»

Tà tadhálé tà'í ní tà rú, ìndì tálà ní tà rú dhi í
(A kònò kpà Máraokò 9:50; Lúkà 14:34-35)

13 Yésu gò tàá dhi: «Àmi tà'í bvò kòndi àdhyà 'i. Dì, tà'í nda ní aswaaswa kòtì akílé lásà dhi, à ní kitswá logóá ngíni? Tà'í nda kitswá gòlè vélé tà àlo 'o ko. A adré kutúá gò, mómndí ì dré adrézó atóá àyí pálé.

14 Àmi ngádra bvò kòndi àdhyà 'i. A kitswá bhàandre síle kòngó drína dhi ní zu bwà ko.

15 A dhì gà kpà tálà bhàlè lèdrí zàna ko na. Be ró dhi, à adré dhíà bhàlè zá kuru mísá drína gò, dré adrézó ngá kazá mómndyá títi adrèbhá dzó lé dhi í dré.

16 Dì mì kàdré kókpà àmi kí ngádra tayí adrélé ngá kazá mómndí í kòfalé kònìni, ì kàdréro tà dóro mì dré adrélé 'òlè dhi kí no, adrézó àmi kí Atá bhù na dhi ní rú bha kùlè.»

Tà tadhálé tátrítrí kúlí ní tà dri dhi

17 «Lè mì kòkisù ko tàlè dhi, má alì kitswálé tátrítrí kúlí Mósè àdhyà ìndì tà pròfétà ì dré tisìlè dhi kí pfu dhi. Má alì tà nda kí pfu ko. Be ró dhi, má alì mána tà nda kí 'o kitswálé títi dhi bvò.

18 Má adré tà bàti ta àmi dré: Tsàlè bhù kí kùdù bvò be dhi na dhi, tátrítrí kúlí nda ní wáràgà pá mvá tsà dhi 'i yà, kó ngalè tà mvá tsà tisìlè lána dhi 'i yà dhi kitswá tàdzí akílé ko, tsàlè lókyá tà títi nda ì dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á.

19 Dì ásà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà mvá tsà àlo tátrítrí kúlí nda dré adrélé tàlè à kò'o dhi ní ño gò, adrézó áyí àzya ní tadhá adrélé kpà 'òá kònìni dhi, à ní akódhi nda ní zì mómndí tàko ró lavulé mómndyá títi Opì bhù àdhyà na dhi í rúsè. Dì, dhya ángùdhi adrélépi tà tátrítrí kúlí nda dré adrélé tàlè à kò'o dhi kí 'o gò, adrézó tà nda kí tadhá mómndí ì dré dhi, à ní akódhi nda ní zì mómndí kàdrì ro Opì bhù àdhyà na.

20 Dì, má adré tàá àmi dré dhi: Àmi kí tà gyàgya kòlavú tátrítrí kúlí tadhábhá kya Fàrisáyò kya be ko dhi, mì kitswá tàdzí file Opì bhù àdhyà na ko.»

Tà tadhálé togóaswa ní tà dri dhi

21 «Mì yì tàlè dhi, à tà tá àma kí tábhí ì dré dhi: <Lè mí kòpfu mómndí dràlè ko.* Dhya ángùdhi mómndí pfùlepi dràlè dhi ní pfo áyí totó tàbvó tàlepi kandrá.>

22 Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Dhya ángùdhi áyí togó tayílepi adrélé aswálé áyí adrúpi rú dhi ní pfo tàbvó tàlepi kandrá. Dhya ángùdhi adrélépi áyí adrúpi ní zì mómndí tàko ró dhi ní pfo Yúdà ànzì kí bhàgo kàdrì ì kandrá. Dhya

* 5:21 5:21 A kònò Pfòma 20:13; Dùtèrònómè 5:17.

ángùdhi adrélépi áyi adrúpi ni zi tirí kiza líyí ro dhi kitswá ína ìlè líferò ni àtsí na.

²³ Di àsà dhi, mí kàdré 'òlè ngá fe Gíká dré àlètárì kandrà gò, tà àmì kòfalé àmì adrúpi be dhi dré agázó mí léna dhi,

²⁴ lè mí kòtayí ngá mína nda àlètárì kandrà. Mí kòlì rè zya mì dré àmì kì kòfalé ledézó àmì adrúpi nda be 'íká, gò mí kàgòró ngá nda ni fe Gíká dré ndò.

²⁵ Mí kàdré ìlè dhya adrélépi àmì asíkì dhi be tàbvó tǎrà na dhi, lè mì kòyi ru mbèlè akódhi be mì dré rè dhu adrérà'a láti 'á dhi 'á. Mí kò'o kònìni ko dhi, akódhi ni àmì fe tàbvó tàlepi drígá, tàbvó tàlepi nda dré àmì fèzo pòlìsì drígá gò, àmì bhèzo bǎdzó na.

²⁶ Má adré tà bàti ta mí dré: Mí kitswá apfòlè kònalèsè ko, tsàlè lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akílè títi dhi 'á.»

Tà tadhále múná tà dri dhi

²⁷ «Mì yi tàlè dhi, à tà tá dhi: <Lè mí kò'o múná tà ko.>†

²⁸ Di, má adré mána tàá àmì dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi tòkò àlo dhi ni no gò adrézó rúbhá lovó bha akódhi ni tà sè dhi, 'o ína múná tà tòkò nda be áyi togó na dre.

²⁹ Àmì mǐ driágó lèsè dhi kàdré àmì 'o dhèlè tàkonzì na ni dhi, lè mí kàngí àmì mǐ nda bhèlè mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré ngá àlo mí rú dhi ni tayílé abílè dhi dóro lavúlè, àmì rúbhá wǎyi dhi ni bhèlè líferò na dhi rúsè.

³⁰ Àmì driágó kàdré kó àmì 'o dhèlè tàkonzì na ni dhi, lè mí kòlì àmì driágó nda bhèlè mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré ngá àlo mí rú dhi ni tayílé abílè dhi dóro lavúlè, àmì rúbhá wǎyi dhi dré ìlè líferò na dhi rúsè.»

Tà tadhále tòkò tingama ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 19:9; Mároko 10:11-12; Lúkà 16:18)

³¹ «Mì yi tàlè dhi, à tà tá dhi: <Lè dhya adrélépi áyi tòkò ni le tingálè dhi kòfè drá wárágà adrélépi tadhá dhi, í tingá akódhi dre dhi.>‡

³² Di, má adré mána tàá àmì dré dhi: Kàdré ngbà 'í ndòtò tà sè ko dhi, dhya ángùdhi áyi tòkò ni tingálépi dhi 'o ína akódhi atsálè tòkò zàràbhù ro dhi ró. Kòdhi íbe dhi, dhya ángùdhi tòkò tingálè dre dhi ni adólépi mòlè dhi, adré kpà múná tà 'o.»

Tà tadhále mònдрà sìma ni tà dri dhi

³³ «Mì yi kpà tàlè dhi, à tà tá àma kì tábhí i dré dhi: <Lè mí kònò mònдрà mí dré sìlè dhi ko. Di, mí kàdré be mònдрà mì dré sìlè Mírì kandrà dhi kì 'o títi.>§

† 5:27 5:27 A kònò Pfòma 20:14; Dùtèrònómè 5:18. ‡ 5:31 5:31 A kònò

Dùtèrònómè 24:1. § 5:33 5:33 A kònò Lèvitikè 19:12; Ngá nàma 30:3; Dùtèrònómè 23:22-24.

³⁴ Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Lè mì kòsì mònndrà àlomvá ko. Mì kòsì mònndrà bhù nì rú sè ko. Tàko ko, bhù nda Gíká nì lírírà adrézó òpì nya dhi 'i.

³⁵ Mì kòsì kpà mònndrà bvò nì rú sè ko. Tàko ko, bvò nda àrà Gíká dré adrézó áyi pá bha dríá dhi 'i. Mì kòsì kpà mònndrà Yérusalémà nì rú sè ko. Tàko ko, bhàandre nda bhàandre Opí kàdrì àdhyà 'i.

³⁶ Mì kòsì kpà mònndrà ámi drì nì rú sè ko. Tàko ko, mí kitswá ndìndì ámi drìbhí àlo dhi nì ladzá atsálé kini yà, kó ngalè kemve yà dhi bwà ko.

³⁷ Mì kàdré di tà ka'í 'òle dhi, mì kòtà ngbà 'í <Ayíya> kòdhyà. Mì kàdré tà ka'í 'òle ko dhi, mì kòtà ngbà 'í <Kóko> kòdhyà. Tà àzya kitswálé bhàle kúlí nda i dri dhi, adré ína angalé Dhya kònzi vélésè.»

Tà kònzi logoma tà kònzi 'òle dhi tí dhi

(A kònò kpà Lúkà 6:29-30)

³⁸ «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Mí ki ru kisú mǐ be. Sí ki kpà ru kisú sí be.»*

³⁹ Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Dhya àlo kò'o tà kònzi àmi rú dhi, mì kògò ligilé akódhi rú ko. Be ró dhi, dhya àlo kòsa ámi kóbhóle dríágó lésè dhi dhi, mí kògò mína àzya nì nì alá akódhi dré kpà sàle.

⁴⁰ Dhya àlo kòlè ámi drìle tàbvó tàlepi kandrà ámi kítá agá lésè dhi nì dòzo dhi, mí kòtayí kpà akódhi ámi kítá kidhì àdhyà nì do.

⁴¹ Dhya àlo kòru mi 'òle atsi to í be kílóméterè àlo dhi, mì kòlì túmání akódhi be kílóméterè rì.

⁴² Mì kàdré ngá fe dhya ángùdhi adrélépi ngá zi mí tí dhi dré. Dhya àlo kàdré ngá le zìle mí tí màri ró dhi, mí kògà ngá nda nì fèma drá dhi ko.»

Dhyá ki kàribhá ki lèma

(A kònò kpà Lúkà 6:27-28, 32-36)

⁴³ «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè mí kàdré ámi àzya ni le, adrézó ámi kàribhá ni ga.»†

⁴⁴ Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Lè mì kàdré àmi ki kàribhá ki le. Mì kàdré kpà tà zi Gíká tí mónnyá adrèbhá àmi ki mǐ pfo dhi i dré.

⁴⁵ Mì kàdré 'òá kònini dhi, mì ni adré àmi ki Atá bhù na dhi nì ànzi i ró. Tàko ko, akódhi adré kítú 'o kàle móndí kònzi i dri, ìndì móndí dóro i dri. Adré kpà kozya 'o dhìle móndí gyágya i dri, ìndì móndí gyágya ko dhi i dri.

* 5:38 5:38 A kònò Pfòma 21:24; Lèvitikè 24:20; Dùtèrònómè 19:21. † 5:43 5:43 A kònò Lèvitikè 19:18.

46 Mì kàdré ngbà 'í mónnyá adrébhá àmi ki le dhi ki le kòdhya dhi, mì ni àdho làgí kisé áàsà? Ndìndì mèdáyì lagíbhá ì adré 'òá kònìni.

47 Mì kàdré ngbà 'í mòdo fe àmi ki adrúpi i dré dhi, mì adré àdho tà dóro 'o móndí àruka kya ki lavú? Ndìndì págánò ì adré 'òá kònìni.

48 Adré di làá dhi, mì kàdré móndí dóro kitswálé títi dhi i ró, ngóro àmi ki Atá bhù na dhi dré adrélé dóro kitswálé títi dhi t́ni.»

6

Ngá fèma lemerèbhá i dré dhi

1 Yésu gò tàá dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro ngbà 'í àmi ki tà gyágya ki 'o móndí i mi, ì kàdréro àmi ki no dhi ko. Tàko ko, mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì kitswá àmikya làgí kisé àmi ki Atá bhù na dhi vélésè ko.

2 Mí kàdré di ngá fe lemerèbhá i dré dhi, lè mí kòyo tà nda drìdrì ngóro túrúpfúbhá ì dré adrélé 'òle dhi t́ni ko. Tàko ko, àyi nda ì adré gòká vo Yúdà ànzi ki lísámbò dzó i 'ásè ìndì láti i 'ásè, móndí ì kàdréro àyi ki tà bha kuru ngá ì dré adrélé fèle dhi ki tà sè. Má adré tà bàti ta àmi dré: I kisé àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kiséle dhi dre.

3 Di, mí ró dhi, mí kàdré ngá fe lemerèbhá i dré dhi, mí kòtayí àmi lidzi tà àmi dríágo dré adrélé 'òle dhi ni ni ko.

4 Be ró dhi, mí kàdré mína àmi ngá fe lùzu ró. Di àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lùzu ró dhi ki no dhi ni làgí múrúngú fe mí dré.»

Tà zìma Gìká tí dhi (A kònò kpà Lúka 11:2-4)

5 «Mì kàdré tà zi Gìká tí dhi, mì kò'o túrúpfúbhá kya t́ni ko. Tàko ko, àyi nda ì adré tà le zìle Gìká tí ì dré adrerà'a àyi ki totó kuru lísámbò dzó i 'ásè ìndì láti andre i 'ásè dhi 'á, móndí ì kàdréro àyi ki no be dhi bvó. Má adré tà bàti ta àmi dré: I kisé àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kiséle dhi dre.

6 Di, mí ró dhi, mí kàdré tà le zìle Gìká tí dhi, mí kòfi kalóma dzómva na, dzóti asé mí vélé gò, adrézó tà zi àmi Atá tí lùzu ró. Di àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lùzu ró dhi ki no nda ni làgí múrúngú fe mí dré.

7 Mì dré adrerà'a tà zi Gìká tí dhi 'á dhi, mì kàdré tà àlo ta rä págánò kya t́ni ko. Angyá ko, àyi nda ì adré kiséle dhi, ì kàdré kúlí ta bí dhi, Gìká ni àyi ki yi.

8 Di mí kò'o tà àyikya t́ni ko. Tàko ko, àmi ki Atá nì tà mì dré adrélé lèle zìle dhi i drìdrì, mì dré tà nda ki zirà'a tíá ko dhi 'á.

- ⁹ Di àsà dhi, mì kàdré tà zi Gìkà tí kònìni:
 <Ama ki Atá bhù na dhi,
 lè mónnyá wáyi dhi ì kònì dhi, mì Gìkà lólo 'i dhi be.
¹⁰ Ami Opì kàtsá mónnyá wáyi ì kòfalé wà.
 Tà mí dré adrélé lèle 'òle dhi ì kò'o ru kònwa bvò dri,
 ngóro dré adrélé 'òle bhù na dhi tìni.
¹¹ Mí kàfè àma dré mápà kitswálépi àma sè kitú ándrò
 kònìdhi sè dhi wà.
¹² Mí kòtrì àma ki tàkonzì ì,
 ngóro mà dré kpà adrélé mónnyá tàkonzì 'obhá àma rú dhi
 kya ki tri dhi tìni.
¹³ Mí kòtayí àma tà dré tabhìle, àma ki 'òzo dhèle tàkonzì
 na dhi ko.
 Be ró dhi, mì kápá àma Dhya kònzi drígàsè.»*
- ¹⁴ Mì kàdré mónnyá tàkonzì 'obhá àmi rú dhi ki tàkonzì
 tri dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni kókpà àmi ki tàkonzì tri.
¹⁵ Di, mì kàdré àmikya móndí ki tàkonzì tri ko dhi, àmi ki
 Atá kitswá kpà àmi ki tàkonzì tri ko.»

Tàbirí mvòma adrézó tà zi Gìkà tí dhi

- ¹⁶ «Mì kàdré tàbirí mvo adrézó tà zi Gìkà tí dhi, mì kòtayí
 àmi ki mibhalé adrélé kizà ro túrúpfúbhá kya tìni dhi ko.
 Angyá ko, àyi nda ì adré àyi ki mibhalé ladzá atsálé kizà ro
 tadházóá móndí ì dré dhi, ì adré tàbirí mvo. Má adré tà bàti
 ta àmi dré: Ì kisú àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kisúlé dhi
 dre.
¹⁷ Di, mì ró dhi, mí dré adrérà'a tàbirí mvo dhi 'á dhi, mí
 kàdré àmi mibhalé dzi, adrézó kpà dò da mí dri,
¹⁸ dhya àlo kònìró ko tàle dhi, mí adré tàbirí mvo dhi.
 Ngbà 'í àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lùzu ró dhi ki ni dhi
 ni nìá nì. Di àmi Atá adrélépi tà lùzu ró nda ki no nda ni
 làgí múrúngú fe mí dré.»

Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:33-34)

- ¹⁹ «Lè mì kòndà ngá làgí be kàdrì dhi ì lokólé àmi dré
 kònwa bvò dri ko. Tàko ko, bvò kònìdhi àrà órò dré adrézó
 ngá si, kàndrì dré adrézó ngá mbe, ìndì kùgú ì dré adrézó
 file ngá kugù dhi 'i.
²⁰ Di, mì kàdré àmikya ngá làgí be kàdrì dhi ki nda lokólé
 àmi dré bhù na. Kònàle dhi, órò sì ngá ko na, kàndrì mbe
 ngá ko na, kùgú ì fì kpà ngá kugù ko na.
²¹ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi ki ngá làgí be kàdrì dhi ì dré
 adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adré kókpà kònàle.»

* **6:13 6:13** Wárágá àruka Gìkà ni Kúlí tisizo àyi dri dhi ì léna dhi, à adré kpà kúlí kònì ki kisú kònwa: [Tàko ko, òpì, rìnyí, mìlanzilanzì be dhi ì mína 'i kóná vèsè kólyá! Kònìni.]

Dhyá ki mǐ tálà rúbhá àdhyá 'i

(A kònò kpà Lúka 11:34-36)

²² «Dhyá ki mǐ tálà adrélépi ngádra fe rúbhá dré dhi 'i. Ámi mǐ kàdré dóro dhi, ámi rúbhá wǎyi dhi ni adré ngádra 'á.

²³ Di, ámi mǐ kàdré drà ro dhi, ámi rúbhá wǎyi dhi ni ina adré tǐnǐmvá na. Di ngádra adrélépi mí léna dhi kàdré ina tǐnǐmvá ro dhi, tǐnǐmvá nda ni adré kàdrì lavúlé!»

Giká yà, kó ngalè làfa yà dhi

(A kònò kpà Lúka 16:13)

²⁴ «Dhya àlo kitswá mǐrǐ rǐ dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'òá kònìni dhi, a ni àlo ni ni ga, adrézó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrézó àzya ni ni ayízè. Di mǐ kitswá adrélé Giká ni tà 'o, adrézó kpà làfa ni tà 'o àyi ki màràbà tǐni lókyá àlo sè bwà ko.»

Dhyá ki togó bhàma lanzìle ko dhi

(A kònò kpà Lúka 12:22-31)

²⁵ «Di ásà dhi, má adré tàá ámi dré dhi: Mǐ kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mǐ ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mǐ ni dra àdho ngá mvu ya dhi. Mǐ kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mǐ ni dra àdho asó àmi rú ya dhi. Ámi ki lídrì lavú tsǐ manyàngá ko? Ámi ki rúbhá lavú tsǐ kítá ko?

²⁶ Mǐ nò rè àrì ì ká. Ƴ kidhí ngá ko na, ì akónà ngá ko na, ì lokó kpà ngá kòbhó na ko na. Di, àmi ki Atá bhù na dhi adré ina ngá fe àyi dré tèle. Di àmi ki tà lavú tsǐ àrì kya ko?

²⁷ Ámi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá àyi lídrì ni lókyá ni drǐ timbà tsà, dré adrélé àyi togó bha lanzìle dhi sè bwà dhi nǐ?

²⁸ Mǐ adré kpà àmi ki togó bha lanzìle kítá ni tà sè àdho tà sè? Mǐ nò rè ngalè pfò mbì na dhi ì adré topfòle ngíni ya dhi ká. Ƴ 'o àzì ko na. Ƴ ledé kpà kítá ko na.

²⁹ Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Ndìndì ópí Sòlòmónò rúku ni ìbe títí dhi asó tá kítá aveave pfò nda ki àlo àdhyá tǐni dhi ko.

³⁰ Giká kàdré kó mbì adrélépi ándrò kònwa gò kǐdru dra bhèzoá àtsí na dhi ki tosó kònìni be dhi, a ni di véle àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Ámi àmikya móndí tà ka'ika'í ìbe tsà dhi 'i!

³¹ Mǐ kòbhà di àmi ki togó adrélé lanzìle, adrézó tàá dhi <Mà ni dra àdho ngá nya?> ya, <Mà ni dra àdho ngá mvu?> ya, kó ngalè <Mà ni dra àdho asó?> ya dhi ko.

³² Tàko ko, págánò ì adré àyikya ngá títí nda ki nda kòdhyá landè àko ró. Ámi ki Atá bhù na dhi nǐ kpà tàle dhi, àmi lovó ìbe ngá nda ki kisúzó dhi be.

³³ Di mì kàdré rè zyà Giká ni Opì nda akódhi ni tà gyăgya ìbe 'íká, gò akódhi kòtimbàró kpà ngá nda ì títi àmi dré ndò.

³⁴ Di àsà dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà adrèbhá alìle kǐdru dhi ki tà sè dhi ko. Angyá ko, tà kǐdru àdhyà ki kitswá kítú kǐdru nda sè. Kítú àlo àlo títi dhi ki kizà kitswá kítú nda sè.»

7

Móndí ki tàbvó tàma ko dhi
(A kònò kpà Lúkà 6:37-38, 41-42)

¹ Yésu gò tàá dhi: «Mì kàdré móndí ki tàbvó ta ko, Giká kòtàró kpà àmi ki tàbvó ko dhi bvó.

² Tàko ko, Giká ni àmi ki tàbvó ta ngóro mì dré adrélé móndí ki tàbvó ta dhi tíni. A ni kpà àmi ki tà tabhǐ ngóro mì dré adrélé móndí ki tà tabhǐ dhi tíni.

³ Mí adré mína kayísá kórònyá mvá ámi adrúpi mǐna dhi ni no gò, adrézó fa gú mí mǐna dhi ni atógyà ko àdho tà sè?

⁴ Mí adré ámi 'o ngíni tàá ámi adrúpi dré dhi <Mí 'o má kàpèró kayísá kórònyá mvá mí mǐlèsè> dhi, tákò fa gú dré adrérà'a ámi tàndi mǐna dhi 'á dhi?

⁵ Mí túrúpfú líyí 'i! Mí kàpè rè zyà fa gú nda mí mǐlèsè 'íká, gò mí kògòró ngá no dra kitswázó kayísá kórònyá mvá nda ni apè ámi adrúpi mǐlèsè ndò.»

Tà lólo fema móndyá dra tà nda ki gabhá dhi ì dré ko dhi

⁶ «Mì kòfè tà lólo kòkí ì dré ko, ì kògòró àyi ki alá àmi ki títsí ko sè. Mì kòbhe àmi ki màyìkà aveave dhi ì tìgá ì kandrá ko, ì kàtóro àyi pálé ko sè.»

Tà zìma, ngá ndàma ìndi dzóti gàma
(A kònò kpà Lúkà 11:9-13)

⁷ «Mì kàdré tà zi Giká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkísúró. Mì kàdré dzóti ga gò, à kònzìró àmi dré.

⁸ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà zi Giká tí dhi adré kisúá. Dhya adrélépi ngá nda dhi adré kisúá. Dhya adrélépi dzóti ga dhi dré dhi, à adré kpà nziá.

⁹ Àmi ànzi ki atá ro ni ì, àmi ki mvá kàdré mápà zi àmi tí dhi, mì ni tsǐ kírà fe drá kòdhya?

¹⁰ Àmi ki mvá kàdré kosyá zi àmi tí dhi, mì ni tsǐ nǐ fe drá kòdhya?

¹¹ Di àmi móndí kònzì ró ni ì, mì kòni adrélé ngá dóro fe àmi ki ànzimvá ì dré dhi be dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni ngá dóro fe dhya adrèbhá zǐá í tí dhi ì dré tà tàndi ró!»

Tà dóro 'òma móndí ì dré dhi

12 «Di tà títi i sè dhi, mì kàdré tà 'o móndí i dré ngóro mì dré adréle lèle ì kò'o àmi dré dhi tíni. Tàko ko, mì kàdré 'òá kònini dhi, mì adré tà títi Mósè ni tátrítrí kúlí ìndì pròfétà ì dré adréle tàle à kò'o dhi ki 'o kòdhya.»

Fìma dzóti wàlepi ko dhi 'ásè dhi
(A kònò kpà Lúka 13:24)

13 «Mì kòlavú dzóti wàlepi ko dhi 'ásè file Giká ni Opì na. Tàko ko, dzóti adrézó file 'ásà ìndì láti adrézó lavúlé 'ásà lèle dràdrà kisú dhi wawà. Móndí zyandre dhi ì adré file dzóti wawà nda 'ásè dhi àyi.

14 Di, dzóti adrézó file 'ásà ìndì láti adrézó lavúlé 'ásà lèle lídrì kisú dhi wa ína ko. Ngbà 'í móndí àlo àlo dhi ì adré dzóti nda ni kisú àyi.»

Fa i lò'wa ni íbe dhi
(A kònò kpà Lúka 6:43-44)

15 «Mì kàdré àmi ki líkí pròfétà kinzò ro dhi ki tà sè. Angyá ko, àyi nda ì adré àyi ki ladzá alìle àmi véle ngóro kábilígyà ì tíni. Tàkò àyi léna dhi, àyi kàlagí àtrá 'i.

16 Mì ni kitswá àyi ki ni lò'wa ì dré adréle 'àle dhi ì sè. A adré tsì vínò lò'wa ki kùtsí sílé 'í? A adré kó figì lò'wa ki áyìdhá sílé 'í? Tàdzí ko.

17 Fa dóro títi dhi ì adré lò'wa dóro 'a kòdhya. Di, fa kònzi ì adré àyikya lò'wa kònzi 'a kòdhya.

18 Fa dóro kitswá lò'wa kònzi 'a bwà ko. Fa kònzi kitswá kpà lò'wa dóro 'a bwà ko.

19 Fa títi adrébhá lò'wa dóro 'a ko dhi ì, à adré togá lebhélé àtsí na.

20 Di ngóro mì dré adréle fa ki ni lò'wa ì dré adréle 'àle dhi ì sè dhi tíni dhi, mì ni kókpa pròfétà kinzò ro dhi ki ni, tà ì dré adréle 'òle dhi ì sè.

Tà tàma ìndì tà 'òma
(A kònò kpà Lúka 13:25-27)

21 Mòndyá títi adrébhá áma zi <Mírì, Mírì!> dhi ì kitswá file Opì bhù àdhya na ko. Ngbà 'í àyi adrébhá tà áma Atá bhù na dhi dré adréle lèle à kò'o dhi ki 'o dhi ki fì lána àyi.

22 Kítú tàbvó tàzo dhi tú dhi, móndí bí dhi ki tàá má dré dhi: <Mírì, Mírì, mà longó tá tsì ámi kúlí pròfétà kya tíni ámi rú sè ko? Mà dro tá tsì tírì kònzi ì ámi rú sè ko? Mà 'o tá tsì tà líndrìga ró bí dhi ì ámi rú sè ko?>

23 Di, má ni go tàá àyi dré dhi: <Má nǎ àmi tàdzí ko! Ami tà kònzi 'obhá ni ì, mì nga má mìlèsè!>»

Dzó sìma kírà dri dhi
(A kònò kpà Lúka 6:47-49)

24 «Di dhya ángùdhi adrélépi áma kúlí kòdhi ki yi gò adrézó ka'íá 'òle dhi, sù ngóró agó tògya ró áyi dzó sílepi kírà dri dhi tíni.

25 Kozya dré dhizo, yí dré tizo gò, lyă dré dzó nda ni vizo dhi, dzó nda dré arízó ko, pá ni ni bhàle kírà dri dhi sè.

26 Di, dhya ángùdhi adrélépi áma kúlí kòdhi ki yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóró agó azaaza áyi dzó sílepi sínyí dri dhi tíni.

27 Di kozya dré dhizo, yí dré tizo gò, lyă dré dzó nda ni vizo dhi, dzó nda dré arízó akílé nyinyi.»

28 Yésu kòtà tà nda i akílé dre dhi, mónnyá zyandre ì dré adrézó véle síbhálé be ngbo tà dré tadhálé nda ki tà sè.

29 Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanzilanzi ro. Adré tá ina àyi ki tadhá ngóró àyi ki tatrítrí kúlí tadhábhá kya tíni ko.

8

Yésu tidrí agó àlo kàrí dré rùle dhi

(A kònò kpà Márokò 1:40-45; Lúka 5:12-16)

1 Yésu kàsí kòngó nda drílèsè dre dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebe.

2 Di agó àlo kàrí dré rùle dhi dré alizo adhéle áyi kórókó tití Yésu kandrá, tàzoá drá dhi: «Mírì, mi rinyí íbe kitswázó áma temvé tidrìlé, mí kòlè dhi.»

3 Di Yésu dré áyi drígá kidzizo akódhi ni tabè gò, tàzoá drá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpírìkpírì wà!» Gbă kòdhwa, agó nda dré adrízó kàrí drà nda lèsè.

4 Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí kònò dóro, mí kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lì mína ámi tadhá kòwánà dré nòle, ìndì mí fè ngá Gíká dré ngóró Mósè ni tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni, tadházóá móndí i dré dhi, mí adrí dre káyà dhi.»

Sòdá kì kàdrì àlo dhi ka'ì Yésu bàti

(A kònò kpà Lúka 7:1-10; Yòwánì 4:43-54)

5 Yésu kògò tsàle Kàpàrànwúmà na dre dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì àlo dhi dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni ti lizí

6 tàzoá dhi: «Mírì, áma màràbà adré ayilé drà be bhà na. Akódhi ni pá àbvò ro, ìndì rúbhá ni adré aswálé tò.»

7 Yésu tà drá dhi: «Má ni li akódhi ni tidrí.»

8 Di, sòdá kì kàdrì nda logó drá dhi: «Mírì, má kitswá mána ámi lindrì sè kò. Má kitswá ndìndì mí dré fizo áma dzó na dhi ko. Di, mí kòtà ndirì kúlí àlo gò, áma màràbà nda kàdríró.

9 Tàko ko, áma tàndi, ma áma kàdrì ki rinyí zàle. Ma kpà sòdá íbe má zàle. Má kàdré tàá àyi ki àlo dré dhi <Mí lì!>

dhi, adré lile. Má kàdré tàá àzuya ni dré dhi <Mí alì!> dhi, adré alìle. Má kàdré kó tàá áma màràbà dré dhi <Mí 'o tà kòdhi!> dhi, adré 'òá.»

¹⁰ Di Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni líndrí dré gazo. Dré áyi alázó tàá mónnyá adrébhá áyi lebè dhi i dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Má kisú rè dhya àlo adrélépi tà ka'íka'í íbe kònini dhi Ísèrèlè ànzi i kòfalé ko.

¹¹ Má adré tàá àmi dré dhi: Mòndí zyandre dhi ki angá kítú dré apfòrà lésè ìndì kítú dré ndìrà lésè, lírìlé mísá làgàsè túmání Abàràrà íbe, Ísàkà be, ìndì Yàkòbhò be Opì bhù àdhyà na.

¹² Di, kàdré mónnyá kitswábhá tá file Opì nda na dhi ki tà sè dhi, à ni àyi ki bhe kivi na, àrà tìnìmvá ro dhi na. Kònale dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi.»

¹³ Gò Yésu dré tàzoá sòdá ki kàdrì nda dré dhi: «Mí nzi mí bhàna. Tà nda kò'o ru mí dré ngóro mí dré adrélé ka'íle dhi tìni!» Di akódhi ni màràbà nda dré adrízó gbă lókyá nda sè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi i

(A kònò kpà Márokò 1:29-34; Lúkà 4:38-41)

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré lizo Pétèro ni dzó na gò, akódhi ni àdrá ni kisú lánzá na, rúbhá ni dré tá adrélé àtsi ró dhi sè.

¹⁵ Di Yésu dré tòkó nda ni drígá tabèzo gò, rúbhá àtsí nda dré pfòzo rúásà. Gò tòkó nda dré ngàzo kidhólé ngá fe Yésu dré nyàle.

¹⁶ Índró kàndrì dre dhi, à dré mòndí bí tírì kònzi íbe àyi léna dhi ki adzízó Yésu vélé. Di akódhi dré tírì kònzi nda ki dròzo topfòle àyi lésè kúlí sè. Dré kpà mòndí drà íbe dhi ki tidrízó tíí.

¹⁷ Di tà longólé pròfètà Esáyà tí dhi dré ru 'òzo kònini. Longó tá dhi:

«Akódhi ni tàndi do àma ki tà yàyà dhi i, àma ki drà ki dòzo kpà í rú.»*

Mòndyá adrébhá Yésu ni le lebèle dhi i

(A kònò kpà Lúkà 9:57-62)

¹⁸ Yésu kònò mòndí zyandre ru kimóbhá í làgàsè kúru dhi i dre dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi, i kòzya tápáriandre ni ta'á na.

¹⁹ Gò tátrítrí kúlí tadhábhá ki àlo dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Tadhálépi, má ni ámi lebè àrà tíí ángùdhi mí dré adrézó lile dhi i 'ásè.»

²⁰ Yésu logó drá dhi: «Kìlìwá i àyi ki bhú íbe. Arí i kpà àyi ki bhà íbe. Di, Mòndí ni Mv́á ína àrà í dré kitswázó áyi drí la lovózó dhi àko.»

* 8:17 8:17 A kònò Esáyà 53:4.

21 Go Yésu ni lebèlepi àzya dhi dré tazoá drá dhi: «Mírì, mí kòtayí rè zyà ma lile áma atá ni si 'íká.»

22 Di, Yésu logó drá dhi: «Mí lebè ma! Mí tayí móndí dràbhá dre dhi ì àyi ki àbvò ki si.»

Yésu kíkí kàgùmá

(A kònò kpà Márokò 4:35-41; Lúkà 8:22-25)

23 Yésu ì dré tombàzo bwátù na lebèbhá ni ìbe gò, ì dré kídhózó adrélé zyàle tãpãriandre ni ta'á na.

24 Gbã kòdhwa, kàgùmá dré ngàzo adrélé vile tãpãriandre nda mi gò, yí adrélépi longálé dhi dré adrézó lodàle bwátù na. Di, Yésu adrè tá ìna ayi ko.

25 Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisizó ànyi làgá, akódhi ni toró tazoá dhi: «Mírì, mí tídrí áma wà! Mà adrè dràle!»

26 Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi tà ka'íkà'í ìbe tsà ni ì, m̀ adrè ngá ro àdho tà sè?» Di dré ngàzo ligilé lyãandre nda ì dri tãpãriandre nda be gò, ngá dré gòzo bhùle ndiii.

27 Di àyi ki líndrí dré gàzo bhwãbhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá ìna móndí kárá be ngíni dhi 'i, ndìndi lyãandre ì tãpãriandre be dhi ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»†

Yésu tídrí àgo rì tirí kònzi ìbe àyi léna dhi ì

(A kònò kpà Márokò 5:1-20; Lúkà 8:26-39)

28 Yésu kòzya tãpãriandre ni ta'á na tsàle bvò Gádàrà kya na dre dhi, àgo rì tirí kònzi ìbe àyi léna dhi ì dré apfòzo mógó lésè alile ru kisú akódhi be. Ayi nda ì dré tá adrélé móndí tòmbatòmba ì ró tò dhi sè dhi, dhya àlo kitswá tá lavúlé àrà nda 'àsè bwà ko.

29 Gò ì dré ngàzo loyóá kúlí 'u'u' sè dhi: «Giká ni Mvágó, àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Mí alì tsì kònwa àma ki 'o kònzi lókyá bhàle dhi kandrá?»

30 Ayi làgana vwàvwà ro tsà dhi, tìgá ki pãri andre adrè tá ngá nya.

31 Di tirí kònzi nda ì dré Yésu ni ti lizizó tazoá dhi: «Mí kàdré 'òle àma ki dro dhi, mí kòmù àma lile tífilé tìgá kòna ì léna.»

32 Yésu tà àyi dré dhi: «Mì lè!» Di ì dré topfòzo àgo rì nda ì lésè, lile tífilé tìgá nda ì léna. Gbã kòdhwa, tìgá nda ì dré ndizo títi kòngó nda ni gòlòko 'àsè, ledhélé tãpãriandre na todràle.

33 Gò tìgá nda ki líkíbhá ì dré ngàzo ràle tà títi lavúbhá nda ki rúbí longó bhàandre na. † longó tá kpà tà atsálépi àgo rì tá tirí kònzi ìbe àyi léna nda ì rú dhi.

† 8:27 8:27 A kònò Longó ì 65:8; 89:10; 107:23-32.

³⁴ Gò mónnyá tíí dhi ì dré apfòzo bhàandre nda lésè alìle ru kisú Yésu be. Di, ì kònò akódhi dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizízo, kòngaró àyi kì bvò 'àsè be dhi bvò.

9

Yésu tidrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Márokò 2:1-12; Lúka 5:17-26)

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré mbàzo bwátù na gòle zyàle tãpãriandre ni ta'á na, tsàle áyi tãndi ni bhàandre na.*

² Kònàle dhi, móndí àruka ì dré agó àlo pá be àbvò ro dhi ni adózó kíndri dri alìzo ába akódhi véle. Yésu kònò àyi kì tà ka'íkã ì dre dhi, dré tãzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma mvá, mí tsi togó! A trĩ ámi tàkonzì ì dre!»

³ Di, tãtrĩtrĩ kúlí tadhábhá àruka ì dré dhèzo adrélé kisùá àyi léna dhi: «Dhya kòndi adré ína Gíká ni dha kúlí kòdhi sè!»

⁴ Yésu dré tà ì dré tá adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tãzoá dhi: «Mì adré àmikya tà kònzì kisù àmi léna àdho tà sè?»

⁵ Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònìdhi dré dhi, ángùdhi 'i: <A trĩ ámi tàkonzì ì dre> dhi, kó ngalè, <Mí nga, mí kidhó atsi to> dhi?

⁶ Má adré leá mì kònì dhi, Móndí ni Mvã rĩnyí íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Di dré tãzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí nzi mí bhàna!»

⁷ Di agó nda dré ngàzo nzìle í bhàna.

⁸ Mónnyá zyandre ì kònò tà nda dre dhi, àyi kì togó dré gàzo tirì dré. Gò ì dré ngàzo adrélé Gíká ni rú bha kùle, dré rĩnyí múrúngú afèle móndí ì dré kònìni dhi sè.

Yésu azi Mátáyò

(A kònò kpà Márokò 2:13-17; Lúka 5:27-32)

⁹ Yésu kàpfò kònalésè gò adrélé lìle dre dhi, dré agó àlo rú be Mátáyò dhi ni no adrérà'a lírìlé mèdáyì lagìrà na. Dré tãzoá drá dhi: «Mí lebè ma!» Di Mátáyò nda dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè.

¹⁰ Bvóá dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni íbe Mátáyò ni dzó na gò, ì dré lírízó mísá làgàsè adrélé ngá nya. Di mèdáyì lagìbhá bí dhi ì, ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi íbe dhi ì alì tá kpà lírìlé mísá làgàsè túmãní àyi íbe.

¹¹ Di Fàrĩsáyò ì kònò tà nda dre dhi, ì dré ngàzo lizíá Yésu ni lebèbhá ì tí dhi: «Àmi kì tadhálépi adré ngá nya túmãní mèdáyì lagìbhá íbe ìndì tàkonzìbhá íbe àdho tà sè?»

* **9:1 9:1** Bhàandre Yésu dré bhà mòzo lána dhi tá Kàpàrànwúmà 'i. A kònò Mátáyò 4:13; Márokò 2:1.

12 Yésu kòyi tà lizilé nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gà kódzó ko na. Be ró dhi, móndyá drà ro dhi ì adré àyikya ndàá àyi.

13 Di, mì kòlì àmikya tà tisìle Giká ni Kúlí na kònìdhi ni àndu nda nìle: «Má adré móndyá adrèbhá àyi ki àzya ki kizà bha dhi ki nda kòdhya. Má adré mána mòbòmà adrélé fèle má dré dhi ki nda kòdhya ko.»† Tàko ko, má alì móndyá adrèbhá àyi ki no gyägya dhi ki azí kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azí kòdhya.»

*A lizí Yésu tàbirí mvòma ni tà dri
(A kònò kpà Mároko 2:18-22; Lúka 5:33-39)*

14 Amvolásà dhi, Yòwánì Bátisimò fèlepi ni lebèbhá ì dré alizo Yésu véle lizíá tíá dhi: «Àma Fàrìsáyò ìbe dhi ì, mà adré kó tàbirí mvo rä, adrézó tà zi Giká tí dhi, ámi lebèbhá ì adré di àyikya tàbirí mvo ko àdho tà sè?»

15 Yésu logó àyi dré dhi: «Móndyá azilé gwányá làmó àdhya lé dhi ki kitswá tsì adrélé kizà ro, ì dré adrèrà'a tùmání tòkó líyí be dhi 'á? Tàdzí ko! Di, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à ni tòkó líyí nda ni tingá àyi kòfalèsè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirí mvo lókyá nda sè.

16 Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasílèpi dhi ìbe dhi, dhi kítá tídhí ro dhi kítá àku nda dri ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, kítá tídhí nda ni kítá àku nda ni asé gò, kítá àku nda dré gòzo véle lasílé lile drìdrì.

17 Kòdhi ìbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda ki lasí gò, vínò dré kutúzó gò, kíní nda ì dré abízó títi. Àsà dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna, adrézó ngá rì nda ki líkí dóro.»

Yésu tidrí tòkó àlo dhi, ìndì tingá mvátòkó àlo dhi dràdrà lésè

(A kònò kpà Mároko 5:21-43; Lúka 8:40-56)

18 Yésu dré tá adrèrà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo dré alizo adhéle àyi kórókó títi akódhi kandrá, tàzoá drá dhi: «Áma zapi drà nyànomvá kòndi. Di, mí alì ámi drígá bha akódhi dri wà, kàdrìró be dhi bvól!»

19 Di Yésu ì dré ngàzo lebèbhá ni ìbe adrélé lile agó nda vésè.

20 Gbã lókyá nda sè dhi, tòkó àlo kàrí dré adrézó ràle rúásà kóná be mudrí-drì-rì dhi dré àyi kisízó ànyi Yésu àmvolèsè gò, akódhi ni kítá ti tabè.

† 9:13 9:13 A kònò Oséyá 6:6.

²¹ Angyá ko, adré tá ína kisùá dhi: «Má kòtabè ngbà 'í akódhi ni kítá ti kòdhya dhi, má ni adrí.»

²² Di Yésu dré áyi alázó tòkó nda ni no gò, tàzoá dhi: «Áma zapí, mí tsi togó! Ami tà ka'íka'í tidrí mi dre.» Di akódhi nda dré adrízó gbă lókyá nda sè.

²³ Di Yésu kòlì tsàle Yúdà ànzi ki kàdrì nda bhàna dre dhi, dré lărí tswabhá ki nòzo túmání mómndí zyandre adrèbhá tongólé dhi íbe.

²⁴ Dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nga kònwásè. Tàko ko, mvátòkó kòdhi drà ko. Adré ína ayí ko.» Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu.

²⁵ A kòdro mómndyá zyandre nda i topfòle kivì na dre dhi, Yésu dré fizo dzó nda na, mvátòkó nda ni drígá ru gò, akódhi dré ngàzo kuru.

²⁶ Gò tà nda ni rúbí dré la'úzo bvò nda 'ásè títi.

Yésu tidrí àgo rì mǐ kùdúkùdu ró dhi i

²⁷ Yésu kàpfò dzó nda lésè adrélé lile dre dhi, àgo rǐ mǐ kùdúkùdu ró dhi ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè loyóába dhi: «Dàwídì ni Mvá, mí bhà àma ki kizà wà!»

²⁸ Yésu kòtsa bhàna file dzó na dre dhi, àyi nda ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga. Di akódhi dré àyi ki lizízó tàzoá dhi: «Mì adré ka'íá dhi, má ni kitswá àmi ki tidrí bwà?» Ì logó drá dhi: «Áyiya, Mírì.»

²⁹ Gò Yésu dré àyi ki mǐ tabèzo, tàzoá dhi: «Tà nda kò'o ru àmi dré ngóro mǐ dré adrélé ka'ile dhi tǐni!»

³⁰ Di àyi ki mǐ dré ru nzizo adrélé ngá no. Gò Yésu dré àyi ki bí sèzo tàzoá dhi: «Mì kònò dóro, mǐ kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko.»

³¹ Di, ì kòpfò dzó nda 'ásè dre dhi, ì dré àyikya lizo Yésu ni rúbí longóbe la'ulé bvò nda 'ásè títi.

Yésu tidrí ábhăbhă àlo tirí kònze íbe dhi

³² Ì dré tá adrérà'a apfòle dzó nda lésè dhi 'á dhi, à dré agó àlo tirí kònze íbe í léna, adrélépi kpà ábhăbhă ro dhi ni adzízó Yésu véle.

³³ Di Yésu dré tirí kònze nda ni dròzo pfòle ábhăbhă nda lésè dhi, dré kidhózó adrélé kúlí ta. Mómndyá zyandre kònàle dhi ki líndrí dré gàzo bhwăbhwa gò, ì dré adrézó tàá dhi: «À nò rè tàdzí tà 'òle làsú be kònìni dhi Ìsèrèlè 'a ko!»

³⁴ Di, Fàrisáyò ì adré tá àyikya tàá dhi: «Dhya kòdhi adré tirí kònze ki dro topfòle mómndí ì lésè, tirí kònze ki kàdrì ni rǐnyí sè.»

Lànyá líyí ni ti lizima, kòmùró àzibhá i lile áyi lànyá lokó dhi

35 Gò Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bhàandre títi i 'ásè ìndì bhà títi i 'ásè, tà tadhábe Yúdà ànzi kì lèsámò dzó i 'ásè, Rúbí Tani Gíkà ni Opì àdhyà ni longóbe, ìndì móndí kì tidríbe àyi kì drà títi i lésè.

36 Di dré tá adrérà'a móndí zyandre dhi kì no dhi 'á dhi, adré tá kizà do àyi togó na àyi kì tà sè. Tàko ko, ì adré tá landèle tò, ìndì tà adré tá àyi kì lavú. Àyi tá ngóro kábilígyà adrèbhá àyi kì líkílèpi àko dhi i tíni.

37 Di dré tàzoá àyi lebhèbhá i dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavulé dre. Di, àzibhá adrèbhá lànyá nda ni lokó dhi kì àbvò yókódhó.

38 Mì kàdré di lànyá nda ni líyí ni ti lizí, kòmùró àzibhá i lile àyi lànyá lokó be dhi bvò.»

10

Yésu tibhù àpóstolò mudrí-drì-rì dhi i lile àzì na

(A kònò kpà Márokò 3:13-19; 6:7-13; Lúkà 6:12-16; 9:1-6)

1 Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebhèbhá mudrí-drì-rì dhi kì azizó gò, rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tírí kònzi kì dro móndí i lésè, ìndì kitswázó móndí kì tidrí àyi kì drà títi i lésè.

2 Àpóstolò mudrí-drì-rì nda kì rú i tá: Sìmónà (adrélé kpà rú zìle Pétèro dhi), adrúpi ni Andréyà, Yàkóbhò Zèbèdáyò ni mvá, adrúpi ni Yòwánì,

3 Fìlípò, Bàràtòlómáyò, Tòmá, Mátáyò (mèdáyì lagílèpi dhi), Yàkóbhò Alàfáyò ni mvá, Tàdáyò,

4 Sìmónà (adrélépi àtsi ró àyi sùrú ni tà sè dhi), ìndì Yúdásì Ìsikàrìyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá i drígá dhi).

5 Di Yésu dré dhya mudrí-drì-rì nda kì tibhùzo, tà lazizó àyi dri kònini: «Mì lè móndyá sùrú twá ro dhi i véna ko. Mì fi kpà bhàandre àlo Sàmàríyà kya na ko.

6 Be ró dhi, mì lè àmikya Ìsèrélè ànzi avìbhá kábilígyà i tíni dhi i véna.

7 Mì dré adrérà'a lile dhi 'á dhi, mì kàdré longóá móndí i dré dhi: <Opì bhù àdhyà atsa ànyi dre!>

8 Mì kàdré dràbhá kì tidrí, adrézó móndí dràbhá dre dhi kì tingá dràdrà lésè, adrézó móndí kàrí dré rùle dhi kì tidrí, adrézó tírí kònzi kì dro topfòle móndí i lésè. Mì kàdré tà 'o móndí i dré àngyá, ngóro mì dré kisulé àngyá dhi tíni.

9 Mì do óró 'i yà, àrezá 'i yà, kó ngalè làfa lò'wa mvá 'i yà dhi àmi rú ko.

10 Mì kòdo kòmvo atsi sè dhi 'i yà, kítá agá lésè dhi ni àzya 'i yà, kámókà àzya 'i yà, kó ngalè kùtù fa 'i yà dhi ko. Tàko ko, adré leá dhi, dhya àzì 'òlepi dhi kònnya àyi landè.

11 Bhàandre ángùdhi yà, ngalè bhà tsà ángùdhi yà mì dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòndà rè zyà móndí kitswálépi àmi kǐ ka'í dòle dóro dhi 'íká gò, mì kàdréro ayilé akódhi nda bhàna tsàle kítú mì dré dra ngàzo àrà nda 'àsè dhi tú.

12 Mì kàdré file dzó àlo dhi na dhi, mì kòtà dhi: <Tà kàdríkàdrì kàdré dzó kònìdhi 'á.>

13 Móndyá dzó nda lé dhi ì kàdré àmi kǐ ka'í dòle dóro dhi, tà kàdríkàdrì àmikya nda kàdré àyi dri. Di, ì kàdré àmi kǐ ka'í dòle dóro ko dhi, mì kò'o tà kàdríkàdrì àmikya nda agòle àmi vélé.

14 Dzó ángùdhi yà, ngalè bhàandre ángùdhi yà dra àmi kǐ ka'izo dòle lána dóro ko yà, kó ngalè àmi kǐ kúlí yizo ko yà dhi na dhi, mì kòpfò 'àsà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrì àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi kǐ tà títi dre.

15 Má adré tà bàti ta àmi dré: Kítú Gíká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a nì tà ño móndyá bhàandre nda lésè dhi ì dri, móndyá Sòdómà ì lésè Gòmóra be dhi kya kǐ lavú.»

Kizà adrébhá àlìle dhi ì

(A kònò kpà Márokò 13:9-13; Lúkà 21:12-17)

16 «Mì yi rè ká! Má adré àmi kǐ mu ngóro kábilígyà ì tíni trú kàlagí ì kòfalé. Àsà dhi, lè mì kàdré tògya ró ngóro nǐ ì tíni, adréle kpà tà àko àmi rú ngóro kòbhòlà ì tíni.

17 Mì kàdré àmi kǐ líkí móndí kǐ tà sè. Tàko ko, ì nì àmi kǐ 'o topfòle tàbvó tàrà ì 'àsè, adrézó àmi kǐ bhwa àyi kǐ lísàmbò dzó ì 'àsè.

18 Àma tà sè dhi, à nì àmi kǐ tidrì topfòzo àmi íbe gùvèrènerè ì kandrásè ìndì ópí kàdrì ì kandrásè, mì kòkitswáro áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi kǐ longó àyi dré, ìndì móndyá sùrú twá ro dhi ì dré.

19 Di, à kàdré àmi kǐ dri tàbvó tàle dhi, mì kòbhà àmi kǐ togó adréle lanžile tà mì dré dra tàle àmi rúsè yà, kó ngalè mì nì tà nda nì ta ngíni ya dhi dri dhi ko. Gíká nì tà mì dré kitswálé tàle dhi nì fe àmi dré gbǎ lókyá nda sè.

20 Angyá ko, mì nì adré tà nda nì ta àmi ko. Be ró dhi, àmi kǐ Atá nì Tírì nì adré tàá àmi tí dhi nì.

21 Móndí kǐ àyi kǐ adrúpi kǐ lefè todràle kàribhá ì drígá. Anzi kǐ atá kǐ kpà àyi kǐ ànzi kǐ lefè todràle. Anzimvá kǐ ligí àyi kǐ tibhá ì rú, adrézó àyi kǐ 'o todràle.

22 Móndyá títi dhi kǐ togó kònzi bha àmi rú áma tà sè. Di, dhya adrélépi ína togó tsi, adrézó àyi totó tātā tsàle kùdù na dhi nì adrí.

23 À kàdré àmi kǐ mì pfo bhàandre àlo dhi na dhi, mì kòlapá lile àzya nì léna. Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kitswá tàdzí tatsilé bhàandre títi Ìsèrélè ànzi kya ì 'àsè drìdrì Móndí nì Mvá dré dra agòzo dhi kandrá ko.

24 Dhya adrélé tadhále dhi lavú ina dhya adrélépi áyi tadhá dhi ko. Dhya adrélépi m̀aràbà ro dhi lavú kpà áyi m̀írì ko.

25 Adré làá dhi, dhya adrélé tadhále dhi kàtsá dhya adrélépi áyi tadhá dhi t̀ini. Adré kpà làá dhi, m̀aràbà kàtsá áyi m̀írì t̀ini. A kàdré dzó líyí zi Bèlèzèbulè ro be dhi, à ni d̀i vélé mónnyá akódhi ni dzó lé dhi ki lodhá ng̀ini?»*

Dhya kitswálépi m̀i dré ròle dhi

(A kònò kpà Lúka 12:2-9)

26 «D̀i m̀i kòro mónní àlomvá ko. Tàko ko, à ni tà títi l̀uzu ró dhi ki tadhá ng̀adra 'á. A ni kpà tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle mónní ì dré ǹile dóro.

27 D̀i tà má dré adrélé tàle àmi dré t̀inimvá na dhi i, m̀i kàdré tàá ng̀adra 'á. Tà adrélé tàle àmi b̀ina kòyàyà sè dhi, m̀i kàdré longóá dzódri ì lésè.

28 M̀i kòro dhya adrèbhá mónní ki rùbhá ki tupfú todràle gò, ì dré kitswázó àyi ki lídrì pfu bwà ko dhi i ko. Be ró dhi, m̀i kàdré àmikya G̀iká kitswálépi mónní ki lídrì ki tupfú todràle àyi ki rùbhá ìbe líferò na dhi ni ro kòdhya.

29 A adrè zakó tsì k̀itsìk̀irínyà r̀i dhi ki lagí làfa lò'wa mvá àlo dhi sè? D̀i tágba dré adrézó kònini dhi, àyi nda ki àlo kitswá dhèle k̀ini mi, G̀iká àmi ki Atá dré tà nda ni ni àko ró ko.

30 Kàdré d̀i àmi ki tà sè dhi, akódhi nà nd̀ind̀i àmi ki dr̀ibhì ì títi ǹanà.

31 M̀i kàdré d̀i ngá ro ko. Àmi ki tà lavú k̀itsìk̀irínyà zyandre dhi kya byá!

32 Dhya ángudhi adrélépi tàá mónní ì kandrà dhi í ka'í ma dre dhi, má ni kókpà tàá áma Atá bhù na dhi kandrà dhi, má ka'í akódhi nda dre.

33 D̀i, dhya ángudhi adrélépi ina áma ga mónní ì kandrà dhi, má ni kókpà akódhi nda ni ga áma Atá bhù na dhi kandrà.»

Yésu alì tà ru lanzíó dhi ni bha mónní ì kòfalé

(A kònò kpà Lúka 12:51-53; 14:26-27)

34 «Lè m̀i kòkisù ko tàle dhi, má alì kitswálé tà k̀idrík̀idri fe bvò dri dhi. Má alì kitswálé tà k̀idrík̀idri fe ko. Be ró dhi, má alì mána kitswálé àdzú so mónní ì kòfalé.

35 Tàko ko, má alì mváagó ki kòfalé lanzí atá ni be. Má alì mvátókó ki kòfalé lanzí andre ni be, adrézó kpà àdramvá ki kòfalé lanzí àdrá ni be.

36 Dhyá ki k̀aribhá ki adrè mónní dhyá ki t̀andì ni dzó na dhi 'i.†

* **10:25 10:25** Rú «Bèlèzèbulè» kònidhi, rú fèle Sàtánà, tirí kònzi ki kàdrì dré dhi 'i. † **10:36 10:36** A kònò Miké 7:6.

37 Dhya ángùdhi adrélépi áyi atá 'i yà, kó ngalè áyi andre 'i yà dhi ni le áma lavú dhi, kitswá má sè ko. Dhya adrélépi áyi mváagó 'i yà, kó ngalè áyi mvátòkó 'i yà dhi ni le áma lavú dhi, kitswá má sè ko.

38 Dhya ángùdhi adrélépi áyi fa kipakipa do, adrézó áma lebè dhi ko dhi, kitswá kpà má sè ko.

39 Dhya ángùdhi adrélépi áyi lídrì líkí áyi tàndi dré dhi, ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya adrélépi áyi lídrì fe áma tà sè dhi ni áyi lídrì nda ni kisú.»

Làgí à dré dra kisúlé dhi

(A kònò kpà Márokò 9:41)

40 «Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki ka'í dòle dóro dhi, adré áma tàndi ni ka'í kòdhya. Dhya adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhya.

41 Dhya ángùdhi adrélépi pròfétà àlo dhi ni ka'í dòle dóro, dré adrélé pròfétà 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí adrélé fèle pròfétà i dré dhi ni kisú. Dhya adrélépi móndí àlo gyägya dhi ni ka'í dòle dóro, dré adrélé móndí gyägya 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí adrélé fèle móndí gyägya i dré dhi ni kisú.

42 Di má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi ndìndì kópò àlo yí kàdrì àdhya ni fe áma ànzimvá ki àlo dré mvùle, dré adrélé áma lebèlepi 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí ina ni kisú bàti.»

11

Yòwànì Bâtìsimò fèlepi mù móndí i Yésu véna

(A kònò kpà Lúkà 7:18-35)

1 Yésu kòlazí tà nda i áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i dri akilé dre dhi, dré ngàzo adrélé tatsilé tà tadhábe ìndì Gíkà ni kúlí longóbe bhàandre bvò Gàliláyà àdhya lé dhi i 'ásè.

2 Di Yòwànì Bâtìsimò fèlepi, adrélépi tá bǎdzó na dhi kòyi tà Krìsto dré tá adrélé 'òle dhi i dre dhi, dré áyi lebèbhá ki mùzo

3 akódhi ni lízì tàzoá dhi: «Mì Mèsíyà adrélépi tá alìle dhi 'i? Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè kòdhya?»

4 Yésu logó àyi dré dhi: «Mì gò tà mì dré adrélé yìle, ìndì mì dré adrélé nòle kòni ki tíí Yòwànì dré:

5 Mì kùdúkùdu i adré ngá no, mèrèkpè i adré atsí to, móndí kàrí dré rùle dhi i adré adrìlé, móndí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi i adré tà yi, móndí dràbhá dre dhi i adré angalé dràdrà lésè, ìndì à adré Rúbí Tani longó lemerèbhá i dré.

6 Kólénzé dhya ángùdhi dra dhèlepi áma tà sè ko dhi dré!»

⁷ Di Yòwánì ni lebèbhá nda ì dré tá adrèrà'a lile dhi 'á dhi, Yésu dré kidhózó adrélé Yòwánì ni tà ta móndyá zyandre ì dré, adrézó tàá dhi: «Mì lè tá duku na àdho no? Mì lè kòzò lyá dré tá adrélé vïle dhi ni no?»

⁸ Mì lè tá àdho no? Mì lè móndí kítá aveave asólépi í rú dhi ni no? Mì yi rè ká! Móndyá adrèbhá kítá aveave dhi ki tosó dhi ì àyikya ópí ki dzó kàdrì ì 'ásé be.

⁹ Mì lè tá di àdho no? Mì lè pròfètà ni no? Ayíya! Má adrè tàá àmi dré dhi: Yòwánì nda lavú pròfètà byá.

¹⁰ Tàko ko, akódhi dhya tà kònìdhi ni tisizo tà ni dri Gìká ni Kúlí na dhi 'i:

«Mí nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lile mí kandrána.

Akódhi nda ni láti ledé mí dré mí kandrána.»*

¹¹ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Móndyá títi tòkó dré òlè dhi ì kòfalé dhi, dhya àlo kàdrì Yòwánì Bátisimò fèlepi nda ni lavúlépi dhi apfò rè tàdzí ko. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, dhya tàko lavulé Opì bhù àdhya na dhi lavú ína akódhi.

¹² Kidhólé lókyá Yòwánì Bátisimò fèlepi dré kidhózó Gìká ni kúlí longó dhi sè atsálé àndrò kònìdhi dhi, à adrè ru pfu Opì bhù àdhya be, ìndì móndí rinyi ró dhi ì adrè láti nda topázóá.

¹³ Tàko ko, pròfètà títi dhi ì Mósè ni tátírítrí kúlí be dhi ì longó tá Opì nda ni tà, atsálé Yòwánì ni lókyá 'á.

¹⁴ Mì kàdré áma kúlí le ka'ile dhi, Yòwánì nda Elíyà adrélépi tá alile dhi 'i.

¹⁵ Dhya ángùdhi adrélépi bibhálé íbe tà yïzo dhi kòyi!

¹⁶ Má ni kitswá móndyá àndrò kòni ki tà tadhá àdho ngá rú? Ayi nda ì sù ngóró ànzimvá liríbhá ngá lagírà na, adrélé kúlí loyó àyi kòfalésè dhi ì tñi. I adrè loyóá dhi:

¹⁷ «Mà tswà lãrí àmi dré wóyá,

mì to àmikya lãrí nda ko.

Mà ngo àwó longó wóyá,

mì tongó àmikya ko.»

¹⁸ Tàko ko, Yòwánì nda dré alizo dhi, nya tá ngá ko, mvu kpà ngá ko gò, à dré adrézó tàá dhi: «Akódhi tírì kònzi íbe í léna.»

¹⁹ Di, ma, Móndí ni Mvá, má dré alizo dhi, má adrè mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, à dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi kòvongbolo líyí 'i, wá lítsí líyí 'i, ìndì mèdáyì lagíbhá ki arúpi tàkonzìbhá íbe dhi 'i!» Di, à adrè Gìká ni tògyá no gyágya, tà adrélé 'òle tògyá nda sè dhi ì sè.»

* 11:10 11:10 A kònò Málákì 3:1.

*Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya
(A kònò kpà Lúka 10:13-15)*

²⁰ Gò Yésu dré ngàzo adrélé lawàle bhàandre í dré tá tà línríga ró bí dhi kí 'òzo 'àsà dhi í dri, mónnyá 'àsà dhi í dré àyi kí togó ladzálé ko dhi sè.

²¹ Tà dhi: «Kizà àmi kí ngá 'i, àmi Kòràzínàbhá ro ni í! Kizà kpà àmi kí ngá 'i, àmi Bètèsàyídàbhá ro ni í! Angyá ko, má kò'o tá tà línríga ró má dré 'òle àmi véna dhi í Tírè na ìndì Sídónà na dhi, kònò mónnyá bhàandre nda í 'àsè dhi í asó tá kítá lírí àyi rú kínó, àyi kí drí p̄fòzo tópfó sè tadházóá dhi, ì ladzá àyi kí togó káyá dhi dre.

²² Má adré ò taa àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvó tazo dhi tú dhi, a ni tà ò àmi dri mónnyá Tírè ì lèsè Sídónà be dhi kya kí lavú.

²³ Dì àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ni í, mì adré tsì kisùá dhi, Giká ni àmi kí tà tingá tsàle byá kurú na bhù na bàti? Tàdzí ko! A ni àmi kí tà tírí tsàle byá mónnyá dràbhá dre dhi kí àrà na. Angyá ko, má kò'o tá tà línríga ró má dré 'òle àmi véna dhi í Sòdómà na dhi, kònò bhàandre nda ni tá adré ngbú rè be atsálé àndrò kònìdhi.

²⁴ Má adré ò taa àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvó tazo dhi tú dhi, a ni tà ò àmi dri mónnyá Sòdómà lèsè dhi kya kí lavú.»

*Tà kàdríkìdri kisuma Yésu véna dhi
(A kònò kpà Lúka 10:21-22)*

²⁵ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré tazoá dhi: «Á! Tátá, Mírì bhù kya bvò be ni, má adré àwoyà ta mí dré, mí dré tà kòdhi kí zùle tògyabhá í dré ìndì mónnyá tà nibhá í dré gò, mí dré tà nda kí tadházó ànzimvá í dré dhi sè.

²⁶ Ayíya, Tátá, tàko ko, tà mí dré 'òle nda tá dóro mí mìlèsè.

²⁷ Ama Atá tayí tà títi dhi í má drígá dre. Dhya àlo Giká ni Mvágó nìlepi bàti dhi yókódhó, ngbà 'í Giká Atá nì nì. Dhya àlo Giká Atá nìlepi bàti dhi kpà yókódhó. Ngbà 'í akódhi ni Mvágó nì nì, ìndì dhya Mvágó nda dré adrézó àyi Atá ni le tadhálé àyi dré dhi ì nì àyi.

²⁸ Ami títi adrèbhá ngá lanzi do adrézó landèle ni í, mì alì má vélé wà, má kò'oró àmi adrélé lovólé be dhi bvó.

²⁹ Mì kòtayí àmi má dré adrélé tidrìle, mì kàdréró áma tà nda nìle. Tàko ko, áma togó yàyà ànzimvá kya tíni, ìndì mì ni tà kàdríkìdri kisú àmi kí togó na.

³⁰ Angyá ko, àmi kí tayíma má dré adrélé tidrìle dhi dóro, ìndì ngá má dré adrélé fèle àmi dré dòle dhi lanzi ko.»

12

Yésu Mírì sàbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Márokò 2:23-28; Lúká 6:1-5)

¹ Amvolásà, sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavulé amvú ngánò àdhya ì 'àsè. Tàbirí dré akódhi ni lebèbhá kì 'òzo gò, ì dré kidhózo adréle ngánò lò'wa vu, adrézó tsiá.

² Fàrisáyò ì kònò tà nda dre dhi, ì dré tazoá Yésu dré dhi: «Mí nò rè ká! Àmi lebèbhá ì adré àyikya tà àma kì tatrítrí kúlí dré adréle logálé sàbátù tú dhi ni 'o!»

³ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tà Dàwíðì dré tá 'òle ì dré adrérà'a tàbirí íbe akódhi ni arúpi íbe dhi 'á dhi ko?

⁴ Akódhi fì tá Gíká ni dzó kàdrì na gò, ì dré mápà fèle Gíká dré dhi ni adózo nyàle arúpi ni íbe. Tákò àma kì tatrítrí kúlí adré tá ìna mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà kì tá kitswá nyàá dhi àyi.

⁵ Mì nà rè kpà Mósè ni tatrítrí kúlí na ko tàle dhi, kòwánà ì adré àyikya ázì 'o tépelò na gba kàdré sàbátù tú gò, adrézó tà bha àyi dri ko dhi?

⁶ Dì má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya kàdrì tépelò nda ni lavulépi dhi be kònwaré!

⁷ Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Má adré móndyá adrébhá àyi kì àzya kì kizà bha dhi kì nda kòdhya. Má adré mána mòbòmà adréle fèle má dré dhi kì nda kòdhya ko.»* Kònò mì kònì tá kúlí kòdhi kì àndu be dhi, mì kitswá tá tà bha móndyá tà àko àyi rú dhi ì dri ko.

⁸ Tàko ko, Mòndí ni Mvá, Mírì sàbátù àdhya 'i.»

Yésu tidrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Márokò 3:1-6; Lúká 6:6-11)

⁹ Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo file Yúdà ànzi kì lísàmbò dzó na.

¹⁰ Kònàle dhi, agó àlo drígá ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be. Fàrisáyò àruka ì adré tá tà ì dré kitswázó Yésu ni asíkì ásà dhi ni nda gò, ì dré lizízóá tíá dhi: «Àma kì tatrítrí kúlí ka'ì, à kàdré mòndí kì tidrí sàbátù tú dhi 'í?»

¹¹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kábilígyà àlo dhi íbe gò, kábilígyà nda dré dhèzo bhú na sàbátù tú dhi, dhya nda kitswá tsi aséá gbá kítú nda sè ko?

¹² Dì mòndí kì tà lavú kábilígyà kya byá! Àsà dhi, àma kì tatrítrí kúlí adré tà dóro 'òma sàbátù tú dhi ni ka'ì.»

¹³ Dì Yésu dré tazoá agó nda dré dhi: «Mí kidzì àmi drígá.» Akódhi dré kidzìzóá gò, drígá ni nda dré adrízó atsálé dóro àzya ni tìni.

* 12:7 12:7 A kònò Oséyà 6:6.

14 Di Fàrřsáyò nda ì dré p̄fòzo ru yi, kitswázó láti nda Yésu ni p̄fùzo dràle dhi bvó.

Yésu màràbà Gìkà dré zìle dhi 'i

15 Di Yésu dré tà nda ni ȳzo gò, àrà nda ni tayízó l̄zo. Móndí zyandre lavúlé dhi ì dré ngàzo l̄le akódhi vésè gò, dré àyi k̄i dràbhá títi dhi k̄i tidrízó.

16 Dré àyi k̄i logázó, ì kòtadháró móndí ì dré ì àdhi 'i ya dhi ko.

17 Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálé tà Gìkà dré tá longólé pròfètà Esáyà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

18 «Kònìdhi áma adhemakandra má dré zìle dhi 'i. Akódhi dhya má dré adrélé lèle tò, ìndì áma togó dré adrézó

kinilé tà ni ni sè dhi 'i.

Má ni áma Tirí bha akódhi dri gò, dré áma tà gyägya longózó sùrú títi dhi ì dré.

19 Akódhi kitswá lawàle móndí ìbe ko, kitswá kpà trèle ko. Kitswá àyi kúlí loyó móndí ì dré ȳle láti ì bhálésè ko.

20 Kitswá kòzó bhèlebhéle dhi ni ño ko.

Kitswá kpà tálà adrélépi 'òle adrálé dhi ni avó adrálé ko, tsàle lókyá dré dra áma tà gyägya 'òzo tà kònzi lavú dhi 'á.

21 Di sùrú títi bvò dri dhi k̄i àyi k̄i m̄i bha akódhi véna.»†

Yésu ni tà, tirí kònzi k̄i kàdrì àdhya be dhi

(A kònò kpà Márokò 3:22-30; Lúkà 11:14-23)

22 Amvolásà dhi, à dré agó àlo tirí kònzi ìbe í léna, adrélépi kpà m̄i kùdúkùdu ró ìndì ábhābhā ro dhi ni adzízó Yésu vélé. Di Yésu dré akódhi nda ni tidrízó gò, akódhi dré kidhózó adrélé kúlí ta, adrézó kpà ngá no.

23 Móndyá zyandre títi dhi k̄i línđrì dré gàzo bhwābhwa gò, ì dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi ts̄ì Dàwídì ni Mvā, Mèsiyà ro dhi 'i ko?»

24 Di, Fàrřsáyò ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré àyikya tàzoá dhi: «Dhya kòdhi adré ngbà 'í tirí kònzi k̄i dro topfòle móndí ì lésè, Bèlèzèbúlè, tirí kònzi k̄i kàdrì ni r̄inyí sè.»

25 Di, Yésu dré ína tà ì dré tá adrélé kisùle nda ni n̄zo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Òpì ángùdhi móndyá zálá dhi ì dré adrézó ru lanzi àyi kòfalésè dhi, òpì nda ni tà ni akí títi. Bhàandre ángùdhi yà, kó ngalè dzó ángùdhi yà móndyá lána dhi ì dré adrézó ru lanzi àyi kòfalésè dhi, kitswá kpà àyi totó bwà ko.

26 Sàtánà kàdré Sàtánà ni dro dhi, adré ína ru p̄fu àyi t̄andì be. Akódhi ni òpì ni d̄i àyi totó nḡininḡini ró?

† 12:21 12:21 A kònò Esáyà 42:1-4.

27 Má kàdré mána tirí kònzi ki dro Bèlèzèbulè ni rĩnyí sè dhi, àmi ki mónyá ì adré di àyi ki dro àdhi ni rĩnyí sè? Di àsà dhi, àyi nda ki tà mì dré adrélé tàle nda ki bvó ta àyi.

28 Di, má kàdré mána tirí kònzi ki dro Giká ni Tirí ni rĩnyí sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, Giká ni Opì atsá àmi kòfalé dre káyà dhi.

29 Kòdhi ìbe dhi, dhya àlo kitswá file agó kòmbá àlo dhi ni dzó na akódhi ni ngá wu bwà ko, kàdrò zyà rè kòmbá nda bã sè 'íká ko dhi. Di kàdrò akódhi dre dhi, a ni kitswá ngá títi akódhi ni dzó na nda ki wu.

30 Dhya ángùdhi adrélépi túmání má be ko dhi adré ína ru pfu má be. Dhya adrélépi móndí ki kimó túmání má be ko dhi, adré ína àyi ki lapé.

31 Di àsà dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Giká ni kitswá tàkonzì títi móndí ì dré adrélé 'òle dhi ki tri, túmání làdhá títi ì dré adrélé dhàle í rú dhi ìbe. Di, kitswá ína làdhá dhàle Tirí Lólo rú dhi ni tri ko.

32 Dhya ángùdhi adrélépi kúlí kònzi ta Móndí ni Mvá rú dhi, Giká ni akódhi nda ni tàkonzì tri. Di, dhya ángùdhi adrélépi ína kúlí kònzi ta Tirí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkonzì tri lókyá kònìdhi sè yà, kó ngalè lókyá adrélépi alìle dhi sè yà dhi ko.»

*Fa ì lò'wa ni ìbe dhi
(A kònò kpà Lúkà 6:43-45)*

33 Yésu gò tàá dhi: «Fa kàdré dóro dhi, lò'wa ni ki kókpà adré dóro. Fa kàdré kó kònzi dhi, lò'wa ni ki kókpà adré kònzi. Tàko ko, à adré fa ni lò'wa ni ì sè.

34 Àmi, nĩ àtrá ki àrèbhá ni ì, àmi kó kònzi dhi, mì ni di kitswá tà àlo dóro dhi ni ta ngíningíni ró? Angyá ko, ti adré tà adrélépi gàle togó na dhi ki ta kòdhyà.

35 Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro títi dré zùle àyi togó na dhi ì lésè. Di, dhya kònzi adré ína tà kònzi 'o apfòle tà kònzi títi dré zùle àyi togó na dhi ì lésè.

36 Má adré tàá àmi dré dhi: Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, mónyá títi dhi ki kúlí tàko àlo àlo títi ì dré tàle dhi ki tà ta Giká kandrà.

37 Tàko ko, kúlí mí dré tàle dhi ki tà sè dhi, a ni ámi tàbvó ta ngalè ámi nòzo gyàgya yà, kó ngalè tà bhàzo mí dri yà dhi.»

*Tà tadhále pròfètà Yónà ni tà rú dhi
(A kònò kpà Márokò 8:11-12; Lúkà 11:29-32)*

38 Amvolásà dhi, Fàrìsáyò àruka ì tátrítrí kúlí tadhábhà àruka ìbe dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálepi, mà adré leá dhi, mí kò'o tà líndrìga ró dhi àma dré nòle.»

39 Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Móndyá ándrò adrèbhá kònzì ìndì zàràbhù ro dhi ì adrè tà líndrìga ró dhi ì nda nòle. Di, à kitswá tà àzya líndrìga ró dhi ì 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdrè ngbà 'í pròfètà Yónà àdhyà 'i ko dhi.

40 Tàko ko, ngóró Yónà dré tá ayilé kítú na ìndì ngátsi na kosyá àgá léna dhi tíni dhi, Móndí ì Mv́á ì kókpà ayí bvò na kítú na ìndì ngátsi na.

41 Kítú dra tàbvò tàzo dhi tú dhi, Nínívèbhá ki nga tà bha móndyá ándrò ì ì dri. Tàko ko, Nínívèbhá nda ì dré tá tà Yónà dré longolé àyi dré dhi ì yìzo dhi, ì ladzá tá àyikya àyi ki togó 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Yónà nda ì lavúlèpi dhi be kònwàré!

42 Kòdhi ìbe dhi, kítú dra tàbvò tàzo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi ì nga tà bha móndyá ándrò ì ì dri. Tàko ko, ópí nda angá tá ína làwú làvo lésè alìle ópí Sòlòmónò ì tògyakúlí yi 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Sòlòmónò nda ì lavúlèpi dhi be kònwàré!»

*Tirí kònzì ì gòma file móndí léna dhi
(A kònò kpà Lúkà 11:24-26)*

43 Yésu gò tàá dhi: «Tirí kònzì àlo dhi kòpfò dhyà àlo lésè dhi, adrè anyalé àrà fà ro dhi ì 'àsè, àrà í dré kitswázó lovólé lána dhi ì ndabe. Di, kòkitswá kisúá bwà ko dhi,

44 adrè tàá dhi: «Má ì go file áma dzó má dré apfòzo lásà dhi na.» Kògò tsàle dre dhi, adrè kisúá dhi, dzó nda ngbo: A awá 'alé ì, ngá lána dhi ki tobhàzo kpàkpa dre.

45 Di adrè lile tirí kònzì àyi lavúbhá nzi-drì-rì dhi ki nda lizo àyi ìbe gò, ì dré adrézó tifilé adrélé dhyà nda léna. Di dhyà nda ì tà kùdù ro dhi véle kònzì wáláká ì ì lavú. Di tà nda ì adrè kókpà kònzì móndyá ándrò adrèbhá kònzì ì ì dré.»

*Yésu ì andre ì adrúpi ì ìbe dhi
(A kònò kpà Márokò 3:31-35; Lúkà 8:19-21)*

46 Yésu dré tá adrèrà'a tà ta móndyá zyandre ì dré dhi 'á dhi, akódhi ì andre ì adrúpi ì ìbe dhi ì dré atsázó adrélé àyi ki totó kivi na. Ì adrè tá tà le tàle akódhi be.

47 Dhyà àlo dré tàzoá Yésu dré dhi: «Ámì andre ì ámì adrúpi ìbe dhi ì adrè àyi ki totó kivi na. Ì adrè tà le tàle mí be.»

48 Yésu logó dhyà nda dré dhi: «Áma andre àdhi 'i? Áma adrúpi ì àdhibhá 'i?»

49 Dré drígá bhèzo àyi lebhá ì véna, tàzoá dhi: «Mì nò rè áma andre ì áma adrúpi ìbe kòni ì ká!

⁵⁰ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà áma Atá bhù na dhi dré adrélé lèlè à kò'o dhi kì 'o dhi ína áma adrúpi 'i, áma amvúpi 'i, ìndì áma andre 'i.»

13

*Pídihígo agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Márokò 4:1-9; Lúka 8:4-8)*

¹ Kítú nda sè dhi, Yésu dré apfòzo dzó lésè lile lirilé tápáriandre mìle.

² Móndeí zyandre lavúlé dhi ì dré ru kímólé akódhi làgàsè kúrú dhi sè dhi, dré mbàzo lirilé bwátù na kitswálé tà tadhá, mónnyá zyandre títi nda ì dré adrérà'a àyi kì totó yì mìle dhi 'á.

³ Dì dré kídihózó tà bǐ dhi kì tadhá àyi dré pídihígo sè, adrézó tàá dhi:

«Mì yì rè ká! Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfò tá lile kórì rì àyi amvú na.

⁴ Dré tá adrérà'a kórì rì dhi 'á dhi, kórì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, àrì ì dré adàzo tetéá títi.

⁵ Kórì àruka ì ledhé tá bvò kírà ro adrélépi kìní ìbe tsà dhi dri. Ì dré apfòzo mbèlè, kìní dré nzìle ko dhi sè.

⁶ Dì, kítú kòka dre dhi, dré àyi kì zàzo 'yòle, àyi kì kídri dré fìle kìní na dóro ko dhi sè.

⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsì kòfalé gò, kùtsì nda dré mbàzo àyi kì amó.

⁸ Dì, kórì àruka ì ledhé tá àyikya kìní dóro dri gò, ì dré lò'wa 'àzo dóro. Alo ni 'a lò'wa nyadhi-nzi, àzya ni nyadhi-na, àzya ni nyadhi-àlo-drì-mudrí.»

⁹ Yésu gò tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé ìbe tà yìzo dhi kòyi!»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndeí ì dré pídihígo sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Márokò 4:10-12; Lúka 8:9-10)

¹⁰ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré àyi kì kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mì adré tà ta móndeí ì dré pídihígo sè àdho tà sè?»

¹¹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Gìká fè àmi dré tògyá Opì bhù àdhya ni tà lùzu ró dhi kì nìzo. Dì, fè ína tògyá nda àyi dré ko.

¹² Tàko ko, dhya ángùdhi tà nìlepi bǐ dhi dré dhi, à ni tà dré nìle nda kì drì timbà gò, akódhi dré adrézó véle tà nǐnǐ ìbe bǐ lavúlé. Dì, dhya ángùdhi tà nìlepi ko dhi dré dhi, à ni ndìndì tà tsà dré nìle dhi ni tingá.

¹³ Tà nda sè dhi, má adré tà ta àyi dré pídihígo sè. Tàko ko, tágba ì dré adrézó ngá no dhi, ì adré ngá nda kì no dóro

ko. Tágba ì dré adrézó tà yi dhi, ì adré tà nda ki yi dóro ko, adrézó kpà tà nda ki àndu ni ko.

¹⁴ Di tà Giká dré tá longólé pròfètà Esáyà tí dhi ì 'o ru àyi léna kònini. Akódhi longó tá dhi:

<Mi ni adré tà yi 'í,

di, mì kitswá tà mì dré adrélé yìle nda ki àndu ni tàdzí ko.

Mi ni adré ngá no 'í,

di, mì kitswá ngá mì dré adrélé nòle nda ki atógyà tàdzí ko.

¹⁵ Tàko ko, mónyá kòdhi ki togó andírì dre.

Ɔ tabhó àyi ki bíbhálé, àyi ki mǐ dròzo dròdrò.

Ɔ kò'o tá kònini ko dhi, kònò ì ni tá ngá no àyi ki mì sè,

adrézó tà yi àyi ki bíbhálé sè, adrézó tà ni àyi ki togó na,

ì dré àyi ki togó adzázó má vélé gò,

má dré àyi ki tidrízó.*

¹⁶ Di, kólénzé ìna àmi dré, àmi ki mǐ dré adrélé ngá no, ìndì àmi ki bíbhálé dré adrélé tà yi dhi sè!

¹⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: Pròfètà bí dhi ì móndí gyágya bí dhi íbe dhi ì tá lovó íbe tò kitswázó tà mì dré adrélé nòle dhi ki no gò, ì dré àyikya nòzoá ko. Ayi tá kpà lovó íbe tò kitswázó tà mì dré adrélé yìle dhi ki yi gò, ì dré àyikya yìzoá ko.»

*Yésu ngi pídhígo agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu
(A kònò kpà Mároko 4:13-20; Lúka 8:11-15)*

¹⁸ «Di mì yi rè pídhígo agó kórì rìlepi dhi àdhya nda adré leá tàle ngini ya dhi ká.

¹⁹ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé láti mǐle nda ì tǐni. Ɔ kòyi Giká ni Opì ni tà dre dhi, ì adré àndu ni ni ni ko gò, Dhya kònze dré adrézó atsálé kórì rìle nda ni tingí àyi ki togó lésè.

²⁰ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé bvò kírà ro dhi dri nda ì tǐni. Ɔ kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ndiri ka'íá arí sè.

²¹ Di, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tìle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í tròle rúá lókyá tsà sè. Di kàdré tà ì dré adrézó kizà nya ásà dhi 'i yà, ngalè tà adrézó àyi ki mì pfo kúlí nda ni tà sè dhi 'i yà dhi, ì adré àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí mbèlè.

²² Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé kùtsí kòfalé nda ì tǐni. Ɔ kòyi kúlí nda dre dhi, tà bvò kòndi àdhya adrèbhá àyi ki togó 'o lanzile dhi ì, ìndì ngá lovó adrélèpi àyi ki lití dhi íbe dhi ì adré kúlí nda ni amó gò, dré adrézó lò'wa 'a ko.

* 13:15 13:15 A kònò Esáyà 6:9-10.

23 Di, móndí àruka ì adré àyikya Gĩká ni kúlí ka'ĩ ngóro kórì rìle ledhéle kìní dóro dri nda ì tĩni. Ayi nda ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré àndu ni ni ni gò, ì dré adrézó lò'wa 'a dóro. Alo ni adré lò'wa 'a nyadhi-nzi, àzya ni nyadhi-na, àzya ni nyadhi-àlo-drì-mudri.»

Pídhígó mbì ngánò kòfalé dhi ni tà dri dhi

24 Yésu dré gòzo pídhígó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro dhya àlo kórì dóro rìlepi áyi amvú na dhi tĩni.

25 Di, móndyá títí dhi ì dré tá adrérà'a ayi ko ngátsi sè dhi 'á dhi, akódhi ni kàribhá dré ína atsázó mbì kórì rì ngánò kòfalé gò lizo.

26 Di ngánò nda kòmba adrélé lò'wa 'a dre dhi, mbì nda dré kpà apfòzo.

27 Gò amvú líyí nda ni màrábà ì dré alizo akódhi véle tàà drá dhi: «Mírì, mí rì tsì kórì dóro ámi amvú na kòdhya ko? Mbì angá di ína ángolésè?»

28 Akódhi logó àyi dré dhi: «Kàribhá 'o tà kòdhi nì.» Di màrábà nda ì gò akódhi ni lizí: «Mí lè mà kòlì mbì nda ni akú?»

29 Akódhi logó àyi dré dhi: «Kóko! Mì kòlì mbì nda ni akú dhi, mì ni dra akúá túmání ngánò íbe.

30 Mì tayí àyi rìti dhi ì adrélé mbàle túmání tsàle lókyá dra lànýá lokózó dhi 'á. Di lókyá nda sè dhi, má ni tàà dhya dra lànýá lokóbhá dhi ì dré dhi: Mì akú rè zyà mbì todròle kitswálé zàle 'íká, gò mì kòlokóro ngánò tobhàle áma kòbhò na ndò.»

Pídhígó mùtádi lò'wa ni tà dri dhi

(A kònò kpà Márokò 4:30-32; Lúkà 13:18-19)

31 Yésu dré gòzo pídhígó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro mùtádi lò'wa dhya àlo dré dòle rìle áyi amvú na dhi tĩni.

32 Lò'wa nda konyókonyó mvá lavulé lò'wa àruka títí dhi ì rúsè. Di, kàpfò dre dhi, dré ína mbàzo atsálé kàdrì ngá àruka títí kidhíle amvú 'á dhi ki lavú. Atsá fa tĩni gò, àrí ì dré adrézó alìle bhà si kólá ni ì drìna.»

Pídhígó tàkú ni tà dri dhi

(A kònò kpà Lúkà 13:20-21)

33 Yésu dré gòzo pídhígó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro tàkú mvá tsà tòkó àlo dré adólé amulé fòndro kàdrì dhi be gò, tàkú nda dré fòndro nda ni 'òzo avólé títí dhi tĩni.»

34 Di Yésu tà tá tà nda kòdhi ì títí móndyá zyandre ì dré pídhígó sè. Tà tà àlo àyi dré pídhígó àko dhi ko,

³⁵ kitswálé tà longólé pròfétà tí kònìdhi kò'oró ru be dhi bvó:

«Má ni tà adó tàle àyi dré pídhígó sè.

Má ni tà zùle kínó kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi ki longó.»[†]

Yésu ngi pídhígó mbì ni tà dri dhi ni àndu

³⁶ Amvolásà dhi, Yésu dré móndyá zyandre nda ki tayízó gò, nzìzo bhàna. Akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí ngi àma dré pídhígó mbì amvú na dhi àdhya ni àndu wà.»

³⁷ Akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya kórì dóro rìlepi nda, Móndí ni Mv́ 'i.

³⁸ Amvú nda bvò 'i. Kórì dóro nda, Gíká ni ànzi akódhi ni Opì na dhi 'i. Mbì nda, Dhya kònzi ni ànzi 'i.

³⁹ Kàribhá mbì kórì rìlepi nda, Dzáborò 'i. Lókyá lànyá lokózó nda, lókyá kùdù 'i. Dhya adrèbhá lànyá lokó nda i, ángéló 'i.

⁴⁰ Di ngóro à dré adrélé mbì nda ni akú kitswálé zàle àtsí na dhi t́ni dhi, a ni kókpà adré kònìni lókyá kùdù sè.

⁴¹ Móndí ni Mv́ ni áyi ángéló ki amù, tà títi adrèbhá móndí ki 'o ledhéle tàkonzì na dhi ki akú túmání móndyá títi adrèbhá tà kònzi 'o dhi íbe, àyi ki tingázó pfòle Gíká ni Opì 'àsè.

⁴² Di ángéló nda ì dré àyi ki bhèzo àtsí adrélépi adrálé ko dhi na. Kònàle dhi, ì ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.

⁴³ Di, móndyá gyágya dhi ki adré àyikya lagulé kítú t́ni àyi ki Atá ni Opì na. Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyi!»

Pídhígó ngá làgí kyàkyà zùle dhi ni tà dri dhi

⁴⁴ «Òpì bhù àdhya sù ngóro ngá làgí kyàkyà zùle amvú àlo na dhi t́ni. Agó àlo dhi kisú tá ngá làgí kyàkyà nda gò, gòzo zùá tódhyá. Di togó kìní dré dhi, dré lizo áyi ngá títi dhi ki lagí gò, amvú nda ni gìzo í dré.»

Pídhígó màyìkà làgí kyàkyà dhi ni tà dri dhi

⁴⁵ «Òpì bhù àdhya sù kpà ngóro agó àlo adrélépi tá màyìkà aveave dhi ki nda dhi t́ni.

⁴⁶ Akódhi kòkisú màyìkà àlo làgí kyàkyà dhi dre dhi, dré lizo áyi ngá títi dhi ki lagí gò, gìzoá.»

Pídhígó kimbá ni tà dri dhi

⁴⁷ «Òpì bhù àdhya sù ngóro kimbá à dré bhèle yíandre na gò, dré kosyá ki kára títi dhi ki turúzó dhi t́ni.

[†] 13:35 13:35 A kònò Longó ì 78:2.

48 Kimbá nda kòga kosyá sè bǐ dre dhi, kosyá bhebhá ì dré asézóá apfòle yǐ mìle. Di ì dré lirízó kosyá dóro dhi ki kipè tobhàle kánzì ì 'ásè gò, kosyá kònzi dhi ki bhèzo.

49 Tà nda ni kókpà adré kònini lókyá kùdù sè. Angéló ki alì mónnyá kònzi ki kòfalé lanzí mónnyá gyágya íbe gò,

50 ì dré mónnyá kònzi nda ki bhèzo àtsi adrélépi adralé ko dhi na. Kònàle dhi, ì ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi.»

Ngá làgí be kàdrì tídhí ro ìndì àku ró dhi ì

51 Di Yésu lizí àyi tazoá dhi: «Mì yi tà kòdhi ì títi, àndu ni ki nǐzo vélé?» Ì logó drá dhi: «Áyíya!»

52 Akódhi gò taa àyi dré dhi: «Di dhya ángùdhi adrélépi tátírítrí kúlí tadhá gò Opì bhù àdhya ni tà tadházó drá dhi, dhya nda ngóro bhà líyí adrélépi ngá làgí be kàdrì dhi íbe gò, dré adrézó ngá tídhí dhi ki adó lásà ngá àku dhi íbe dhi tíni.»

Nàzàrètàbhá ì ka'ì Yésu ko

(A kònò kpà Mároko 6:1-6; Lúka 4:16-30)

53 Yésu kòpi pídhígó nda ì akílé dre dhi, dré àrà nda ni tayízó gò,

54 lizo tsàle bhàandre ì dré tá mbàzo lána dhi na.‡ Di dré kídhózó adréle tà tadhá Yúdà ànzì ki lèsámbo dzó na. Gò mónnyá nda ì dré adrézó akódhi ni yi síbhálé be ngbo, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi kisú ína tògyá kòdhi túmání rinyí adrézó tà líndrìga ró dhi ki 'o dhi be dhi ángwà?»

55 Akódhi kòndi tsì dhya adrélépi fa ledé dhi ni mvá 'ì ko? Andre ni ni rú tsì Màríyà ko? Adrúpi ni ì tsì, Yàkòbhò, Yòséfà, Símónà tsàle Yúdà ko?

56 Amvúpi ni ì títi àma kòfalé ko? Akódhi kisú di tà kòdhi ì títi dhi ángwà?»

57 Di tà nda sè dhi, ì kitswá tá Yésu ni ka'ì bwà ko. Di Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «À adré ngbà 'í pròfétà ni líndrì bha ko dhi akódhi ni tàndi bha ìndì akódhi ni tàndi ni dzó 'á.»

58 Di akódhi 'o tá tà líndrìga ró bǐ dhi ì kònàle ko, ì dré akódhi ni ka'ile ko dhi sè.

14

Yòwànì Bátisimò fèlepi ni dràma

(A kònò kpà Mároko 6:14-29; Lúka 9:7-9)

1 Lókyá nda sè dhi, Èródè adrélépi tá ópí ro bvò Gàliláyà àdhya drìle dhi dré Yésu ni rúbí yizo.

‡ 13:54 13:54 Bhàandre Yésu dré mbàzo lána kòndi tá Nàzàrètà 'ì. A kònò kpà Lúka 4:16; Mároko 6:1.

² Dré tàzoá áyi màràbà i dré dhi: «Dhya kòdhi Yòwánì Bàtisimò fèlepi 'i! Angá ína dràdrà lésè nì. Àsà dhi, akódhi rinyí íbe adrézó tà líndrígá ró dhi ki 'o.»

³ Tàko ko, Eródè nda 'o tá Yòwánì rùle adròle, bhèle bǎdzó na dhi nì. 'O tá kònìni áyi adrúpi Fílípò nì tòkó, Eródíyà nì tà sè.

⁴ Angyá ko, Yòwánì adrè tá tàà Eródè dré dhi: «Kitswá mí dré adrézó ámi adrúpi nì tòkó íbe dhi ko.»

⁵ Àsà dhi, Eródè adrè tá Yòwánì nì le pfùle dràle. Dì, adrè tá ína móndí zyandre dhi ki ro, ì dré adrélé Yòwánì nì no pròfètà ro dhi sè.

⁶ Dì, kítú Eródè nì tizo àsà dhi sè dhi, Eródíyà nì zapi dré apfòzo ngá to Eródè i kandrà móndyá dré azilé gwányá lé dhi íbe gò, tà nda dré Eródè nì togó 'òzo kinlé tò.

⁷ Dì akódhi dré mòndrà sìzo tàzoá dhi, í nì ngá ángùdhi mvátòkó nda dré lèle zile í tí dhi nì fe drá.

⁸ Dì andre nì kòtà akódhi nì drì dre dhi, akódhi dré tàzoá Eródè dré dhi: «Mí kǎfè má dré Yòwánì Bàtisimò fèlepi nì drì kònwa sǎnì na.»

⁹ Gò ópí nda nì togó dré kizà nyàzo tà nda sè. Dì, mòndrà dré tá síle móndyá azilé nda i kandrà dhi i sè dhi, dré ína tòlí fèzo tà zile nda nì 'òzo gò,

¹⁰ móndí mùzo lile Yòwánì nì drì li bǎdzó na.

¹¹ Gò akódhi nì drì nda nì adózó sǎnì na alizo fèá mvátòkó nda dré. Dì akódhi nda dré fèzoá áyi andre dré.

¹² Bvóá dhi, Yòwánì nì lebèbhá ì dré tsàzo akódhi nì àbvò do síle. Gò ì dré lizo tà nda nì longó Yésu dré.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi i dré

(A kònò kpá Márokò 6:30-44; Lúkà 9:10-17; Yòwánì 6:1-14)

¹³ Yésu kòyi rúbí nda dre dhi, dré mbàzo bwátù na kitswálé lile kalóma àrà móndí àko dhi na dhi bvó. Dì, móndí zyandre dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo bhàandre bí dhi i lésè lile akódhi vésè pá sè, tǎpáriandre mìlésè.

¹⁴ Dì Yésu kàsí bwátù lésè dre dhi, dré móndyá zyandre lavulé nda ki nòzo, kizà dòzo áyi togó na àyi ki tà sè gò, dré àyi ki dràbhá ki tidrízó.

¹⁵ Indró kàndrì dre dhi, akódhi nì lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàà drá dhi: «Kònìdhi àrà bhà àko dhi 'i, ìndì lókyá lavú dre. Mí kòfè dì látì móndyá zyandre kòni i dré lizo mányàngá gí nyàle bhà àma làgàsè dhi i 'àsè wà.»

¹⁶ Dì, Yésu logó àyi dré dhi: «Kitswá ì dré lizo dhi ko. Àmi ki tàndì, mì kòfè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.»

17 Di, ì logó drá dhi: «Àma ngbà 'í kònwa dhi mápà íbe nzi, ìndì kosyá íbe rĩ.»

18 Yésu gò tàá dhi: «Mì alì ngá nda íbe má vélé.»

19 Gò dré tàzoá mónnyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirí mbì dri. Di kádó mápà nzi nda ì kosyá rĩ nda íbe dre dhi, dré mĩ tingázó kurú na bhù na, tà tani zizo Giká tí ngá nda ì dri. Dré mápà nda ki toṅòzo lanzílé áyi lebebhá ì dré gò, ì dré lanzízóá mónnyá zyandre ì dré.

20 Di àyi títi nda ì dré nyàzoá pizo. Gò akódhi ni lebebhá ì dré àmbí ni ki lokózó gále kánzi mudrí-drĩ-rĩ dhi ì sè bíbi.

21 Ago ngá nda ki nyabhá dhi ì tá ànyíànyí ngulù-nzi. (A nà tá tòkó ì ànzimvá íbe ko.)

Yésu to atsí tǎpǎriandre drìsè

(A kònò kpà Márokò 6:45-52; Yòwánì 6:15-21)

22 Gbǎ lókyá nda sè dhi, Yésu dré áyi lebebhá ki 'òzo lile mbàle bwátù na, ì kòzyaró drĩdrĩ í kandrána tǎpǎriandre ni ta'á na. Tàko ko, lè tá rè zyà láti fèle mónnyá zyandre nda ì dré lizo 'íká.

23 Kòfè láti àyi dré dre dhi, dré mbàzo kalóma kòngó àlo drĩna kitswálé tà ta Giká be. Gò ngá dré anizó akódhi ni ki kònàle kalóma.

24 Di, bwátù nda lè tá ína vwàle kìnì rúsè vwàvwà ro. Lyǎandre adré tá vīle sýnyà dri rúá gò, yĩ adrélépi longalé dhi dré adrézó ru tswa rúá.

25 Di ngátsi kítógá àmvolésè dhi, Yésu dré ngàzo adrélé atsí to tǎpǎriandre drìsè, adrézó lile áyi lebebhá nda ì véna.

26 Ì kònò akódhi adrérà'a atsí to tǎpǎriandre drìsè dre dhi, tirĩ dré gàzo àyi léna bí gò, ì dré tàzoá dhi: «Kòdhi móndí línđrí 'i!» Gò ì dré ngàzo adrélé tetrélé tirĩ dré.

27 Di, gbǎ kòdhwa, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tsi togó! Ma 'i. Mì ro ngá ko.»

28 Péteró logó drá dhi: «Mírĩ, kàdré mi 'i bàti dhi, mí tà má dré má kòliró mí véna yĩ drìsè wà.»

29 Yésu gò tàá drá dhi: «Mí alì!»

Di Péteró dré pfòzo bwátù 'àsè gò, kidhólé atsí to yĩ drìsè, adrézó lile Yésu véna.

30 Di, kònò lyǎandre nda dre dhi, tirĩ dré akódhi ni 'òzo gò, dré kidhózó adrélé tandrùle. Di dré loyózóá dhi: «Mírĩ, mí tidrí ma wà!»

31 Gbǎ kòdhwa, Yésu dré áyi drígá kidzizo akódhi ni ru gò, tàzoá drá dhi: «Mì tà ka'íkà'ĩ íbe tsà ni, mí kayí tà mí léna àdho tà sè?»

32 Ì kòmbà file bwátù na dre dhi, lyǎandre nda dré rizo adrélé kíri.

³³ Di Yésu ni lebèbhá bwátù na nda ì dré ledhézó àyi ki kórókó títi akódhi kandrá, tàzoá dhi: «Mì Gìká ni Mvágó 'ì bàti!»

*Yésu tidrí dràbhá i Genèsàrétè na
(A kònò kpà Mároko 6:53-56)*

³⁴ Ì kòzya tǎpǎriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Genèsàrétè àdhyà na.

³⁵ Móndyá kònàle dhi ì kònò Yésu nìle kyá dre dhi, ì dré ngàzo akódhi ni rúbí 'o ayílé bvò wǎyi nda 'àsè. Di móndí ì dré àyi ki dràbhá títi dhi ki adzízó akódhi véle gò,

³⁶ akódhi ni ti lizízó, kòtayíró dràbhá nda ì adréle ngbà 'í àyi kítá ti tabè kòdhyà. Di àyi títi akódhi ni kítá nda ni tabèbhá dhi ì dré adrízó.

15

*Gìká ni kúlí bhèma adrézó móndí ki labhi lebé dhi
(A kònò kpà Mároko 7:1-13)*

¹ Amvolásà dhi, Fàrìsáyò àruka ì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì dré angázó Yèrúsalémà lésè àlìle Yésu véle gò, lizíá tíá dhi:

² «Àmi lebèbhá ì adré àma ki tábhi ki labhi ño àdho tà sè? Angyá ko, ì adré àyikya ngá nya drígá dzi àko ró.»

³ Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Àmi ró dhi, mì adré àmikya Gìká ni tòlí ño, kitswázó àmi ki labhi líkí àdho tà sè?

⁴ Tàko ko, Gìká tà tá dhi: «Lè mí kàdré àmi atá ni lindrì bha àmi andre be.»* Tà kpà dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi tà kònzi ta àyi atá rú yà, kó ngalè àyi andre rú yà dhi, lè à kò'o akódhi nda dràle dràdrà.»†

⁵ Di, mì adré àmikya tǎá dhi, dhya àlo kòtà àyi atá dré yà, kó ngalè àyi andre dré yà dhi, «Ngá má dré tá kitswálé fèle àmi ledé dhi, ngá má dré dra fèle Gìká dré dhi 'ì» dhi,

⁶ adré di leá véle dhya nda kòbhà àyi atá ni lindrì àyi andre be ngá nda sè dhi ko. Di àsà dhi, mì adré àmikya Gìká ni kúlí bhe gàrà dri, adrézó àmi ki tǎndi ki labhi lebé.

⁷ Àmi túrúpfúbhá 'ì! Pròfétà Èsáyà dré tá adrerà'a Gìká ni kúlí longó àmi ki tà sè dhi 'á dhi, longó tá tà nda kyá tàzoá dhi:

⁸ «Móndyá kòdhi ì adré àma lindrì bha ngbà 'í ti sè.

Di, àyi ki togó vwà ína má rúsè vwàvwà.

⁹ Ì adré lèsámbo 'o má dré wóyá.

Tàko ko, ì adré tòlí angábhá móndí ì vélesè dhi ki tadhá ngóró tòlí nda ì angá tá má vélesè na tìni.»‡

* 15:4 15:4 A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16. † 15:4 15:4 A kònò Pfòma 21:17; Lèvitikè 20:9. ‡ 15:9 15:9 A kònò Èsáyà 29:13.

*Tà adrébhá mómndí kɪ 'o atsálé ndĩ ró Giká m̀lèsè dhi i
(A kònò kpà Mároko 7:14-23)*

10 Gò Yésu dré mómndyá zyandre kònàle dhi kɪ azizó, tàzoá àyi dré dhi: «M̀i yi vo rè tà kònndhi, àndu ni ni ǹizo ká!

11 Ngá adrélépi file mómndí ni síbhálé 'àsè dhi adré akódhi ni 'o atsálé ndĩ ró dhi ǹi ko. Be ró dhi, tà adrélépi apfòle mómndí sílèsè dhi adré ína akódhi ni 'o atsálé ndĩ ró dhi ǹi.»

12 Gò Yésu ni lebèbhá ì dré àyi kɪ kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «M̀í ǹi, tà mí dré tàle kòdhi dhe Fàrisáyò i léna kònzi dhi be?»

13 Akódhi logó àyi dré dhi: «Fa ángùdhi áma Atá bhù na dhi dré kidhíle ǹi ko dhi, à ni tingiá.

14 M̀i tayí àyi nda i. Àyi m̀i kùdúkùdu kɪ drì kobhá m̀i kùdúkùdu ró dhi 'i. Dì m̀i kùdúkùdu àlo dhi kàdré m̀i kùdúkùdu àzya se drìle dhi, àyi r̀iti nda kɪ ledhé bhú na.»

15 Gò Pétèró dré tàzoá drá dhi: «M̀í ngi kúli alaala mí dré tàle nda ni àndu àma dré wà.»

16 Dì Yésu logó dhi: «Àmi, àmi dhu rè tà ǹini àko?

17 M̀i ǹi ko tàle dhi, ngá ángùdhi adrélépi file mómndí ni síbhálé 'àsè dhi adré file akódhi ni 'a na gò, adrélé apfòle akódhi ni rúbhá lésè dhi?

18 Dì, tà ángùdhi adrélépi apfòle mómndí sílèsè dhi adré ína angalé akódhi ni togó lésè. Tà nda ína tà adrélépi mómndí 'o atsálé ndĩ ró dhi 'i.

19 Tàko ko, tà adrébhá apfòle mómndí kɪ togó lésè dhi i, tà kònì 'i: tà kònzi kisùle dhi i, mómndí kɪ tupfuma ni tà, múná tà, ndòtò tà, kugù tà, tà tàma mómndí i rú kinzò sè dhi ni tà, ìndì mómndí kɪ rú tàma kònzi dhi ni tà.

20 Tà nda kòdhi ì adré mómndí kɪ 'o atsálé ndĩ ró dhi ǹi. Dì, ngá nyàma drígá dzi àko ró dhi adré ína mómndí kɪ 'o atsálé ndĩ ró ko.»

*Tòkó àlo sùrú twá ro dhi ka'i Yésu bàti
(A kònò kpà Mároko 7:24-30)*

21 Amvolásà dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo tsàle bvò Tírè ì làga Sìdónà be dhi na.

22 Dì Kànanà tòkó àlo bvò nda lésè dhi dré alizo akódhi véle gò, kidhólé adrélé loyóá dhi: «M̀iri, Dàwidì ni Mv́á, mí bhà áma kizà wà! Àma zapì tirì kònzi íbe í léna. Adré kizà nya lavúle.»

23 Dì, Yésu logó ína kúli drá ko. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àyi kɪ kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «M̀í dro akódhi nzìle. Tàko ko, akódhi adré tetrelé àma àmvolésè tò.»

24 Yésu logó dhi: «Giká amù ma ngbà 'í Ìsèrèlè ànzi avìbhá kábiligyà ì t̀ini dhi ì véle.»

25 Dì, tòkó nda dré ína adhézó áyi kórókó titì akódhi kandrá, tàzoá drá dhi: «M̀iri, mí ledé ma wà!»

26 Yésu gò logóá dhi: «Kitswá ànzimvá ki mápà dòzo bhèle kòkí ì dré dhi ko.»

27 Di, tòkó nda tà drá dhi: «Mírì, kònìni bàti. Di, ndìndì kòkí ì adré àyikya mápà kórònyá adrèbhá ledhélé àyi ki líyí ni mísá zàle dhi ki nya kòdhyà.»

28 Yésu logó drá dhi: «Á! Tòkó, mi tà ka'ika'í íbe kàdrì! Tà nda kò'o ru mí dré ngóró mí dré adrélé lèle dhi tíni.» Di tòkó nda ni zapi dré adrízó gbă lókyá nda sè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi ì

29 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo tsàle tãpáriandre Gàliláyá àdhyà làgana. Di dré mbàzo kòngó àlo drina gò lirilé.

30 Gò móndí zyandre lavulé dhi ì dré alizo túmání mèrèkpè íbe, mĩ kùdúkùdu íbe, móndí rúbhá be àbvò ro dhi íbe, ábhãbhã íbe, ìndì dràbhá àruka bí dhi íbe, àyi ki tobhá Yésu kandrà. Gò akódhi dré àyi ki tidrízó títi.

31 Di móndyá zyandre nda ki líndrí dré gàzo bhwãbhwa. Tàko ko, ì nò tá ábhãbhã nda ì adrérà'a kulí ta, móndyá rúbhá be àbvò ro nda ì adrérà'a adrílé, mèrèkpè nda ì adrérà'a atsi to, ìndì mĩ kùdúkùdu nda ì adrérà'a ngá no. Gò ì dré Gíká Ísèrèlè ànzi kya ni rú bhàzo kùle.

*Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-su dhi ì dré
(A kònò kpà Márokò 8:1-10)*

32 Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebèbhá ki azizó, tàzoá àyi dré dhi: «Má adré kizà do áma togó na móndyá zyandre kòni ki tà sè. Tàko ko, àma túmání àyi íbe kítú na, ìndì ngá ì dré kitswále nyàle dhi véle yókódhó. Di má lè àyi ki logólé nzìle tàbirí be ko, ì kòlandèró ledhézó láti bhálé ko dhi sè.»

33 Di akódhi ni lebèbhá ì logó drá dhi: «Àrà bhà àko kònìdhi 'á dhi, mà ni kitswá mápà kisú fèle móndyá zyandre kòni ì dré nyàle pizo ásà dhi ángwà?»

34 Yésu lízì àyi tí dhi: «Àmì mápà íbe ángopí?» I logó dhi: «Nzi-drì-rì, ìndì kosyá àruka tsàtsà dhi íbe.»

35 Gò Yésu dré tàzoá móndyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirí bvò dri.

36 Dré mápà nzi-drì-rì nda ki adózó kosyá nda íbe, àwoyá fèzo Gíká dré gò, tojòzoá lanzílé àyi lebèbhá ì dré gò, ì dré lanzízóá móndyá zyandre nda ì dré.

37 Di móndyá títi nda ì dré nyàzoá pizo. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àmbí ni ki lokózó gále kánzì nzi-drì-rì dhi ì sè bíbi.

38 Ago ngá nyabhá nda ì tá ngùlù-su. (A nà tá tòkó ì ànzimvá íbe ko.)

³⁹ Gò Yésu dré láti fèzo mónnyá zyandre nda i dré nzìzo. Dré mbàzo bwátù na gò, zyàlè tsàlè bvò Màngàdàna àdhya na.

16

Fàrisáyò i Sàdùkáyò íbe dhi ì lizí Yésu tà àlo líndrígá ró dhi ní 'o

(A kònò kpà Mároko 8:11-13; Lúka 12:54-56)

¹ Amvolásà dhi, Fàrisáyò i Sàdùkáyò íbe dhi ì dré àyi ki kisízó ànyì Yésu làga, kitswálé akódhi ní tabhì. Dì ì dré akódhi ní ti lizízó, kò'oró tà àlo líndrígá ró angálépi Gíká vélèsè dhi.

² Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Índró sè, bhù mǐbhalé kàdré wà dhi, mì adré tàá dhi: <Kídru, kozya kitswá dhìle ko.>

³ Drùbhì sè, bhù mǐbhalé kàdré ngbàrangbàrà ro dhi, mì adré tàá dhi: <Andrò, kozya ní dhi.> Mì nǐ kó bhù mǐbhalé ní làsú lanzílé dhi be dhi, mì kitswá dì àmíkya tà adrèbhá lókyá twátwa dhi ki tadhá dhi ki ní lanzílé bwà ko àdho tà sè?

⁴ Mónnyá ándrò adrèbhá kònzi ìndì zàràbhù ro dhi ì adrè tà líndrígá ró dhi ní nda nòle. Dì, à kitswá tà àzya líndrígá ró dhi ní 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í pròfètà Yónà àdhya 'i ko dhi.» Gò Yésu dré àyi ki tayízó, lìzo.

Tàkú Fàrisáyò kya Sàdùkáyò íbe dhi

(A kònò kpà Mároko 8:14-21)

⁵ Yésu i lebèbhá ní íbe dhi ì kòzya tǎpǎriandre ní ta'á na dre dhi, lebèbhá ní nda ì dré atógyàzoá dhi, ì tivì tá mǎpà dòma atsí na dhi.

⁶ Gò Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréró àmi ki líkí tàkú Fàrisáyò kya Sàdùkáyò íbe dhi ní tà sè.»

⁷ Dì akódhi ní lebèbhá ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè adrézó tàá dhi: «Akódhi tà kònini, mà dré mǎpà adólé ko dhi sè.»

⁸ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ní nìzo kyá gò, tǎzoá àyi dré dhi: «Àmi tà ka'ika'í íbe tsà ní i, mì adré àmíkya tà kayí àmi kòfalèsè mì dré adrélé mǎpà àko dhi sè àdho tà sè?

⁹ Mì nǐ vo dhu rè tà àlo ko? Mì tivì vo àmíkya mǎpà nzi má dré lanzílé mónnyá ngùlù-nzi dhi ì dré dhi ki tà dre? Mì gò tá àmbí ní ki lokó gǎle kǎnzì ángopí?

¹⁰ Mì tivì kókpà àmíkya mǎpà nzi-dri-rì má dré lanzílé mónnyá ngùlù-su dhi ì dré dhi ki tà dre? Mì gò tá àmbí ní ki lokó gǎle kǎnzì ángopí?

11 Mì nì ko tàle dhi, má adré tá mápà tà ta àmi dré kòdhya ko dhi? Di, má tà tá mána dhi: «Mì kàdré àmi kì líkí tàkú Fàrìsáyò kya Sàdùkáyò íbe dhi nì tà sè.»»

12 Gò lebèbhá nì ì dré nìzoá tàle dhi, akódhi adré tá taa àyi dré dhi, ì kàdré àyi kì líkí tàkú mápà àdhya nì tà sè ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi kì líkí tà Fàrìsáyò ì dré tá adrélé tadhále Sàdùkáyò íbe dhi kì tà sè.

Pètèrò tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i

(A kònò kpà Mároko 8:27-30; Lúka 9:18-21)

13 Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo tsàle bvò bhàandre Kàyìsàriyà Fìlipò àdhya làga dhi na. Gò akódhi dré lizízoá àyi tí dhi: «Móndí ì adré taa dhi, ma, Móndí nì Mv́à àdhi 'i?»

14 I logó drá dhi: «Móndí àruka ì adré taa dhi, mi Yòwánì Bàtìsimò fèlepi 'i. Aruka nì ì adré taa dhi, mi Èláyà 'i. Aruka nì ì adré kó taa dhi, mi Yèrèmíyà 'i yà, kó ngalè pròfétà kì àzya 'i yà dhi.»

15 Yésu gò lizíyà àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, mì adré àmikya taa dhi, ma àdhi 'i?»

16 Sìmonà Pètèrò logó dhi: «Mì mína Mèsíyà, Gìkà lídrì ro dhi nì Mv́aagó 'i.»

17 Yésu gò taa drá dhi: «Sìmonà, Yónà nì mv́à, Gìkà bhà tà tani mí dri dre. Angyá ko, móndí tadhá tà kòdhi mí dré nì ko. Be ró dhi, áma Atá bhù na dhi tadhá mí dré nì.

18 Má adré kpà taa mí dré dhi: Mì Pètèrò 'i. Má nì Èkèlézyà mána nì si kírà kònìdhi dri.* Ndìndì dràdrà nì rìnyí kitswá ina Èkèlézyà nda nì lavú ko.

19 Má nì Opì bhù àdhya nì lífùngúlà ànzi kì fe tayílé mí drígá. Tà ángùdhi mí dré dra 'ìle kònwa bvò dri dhi, à nì kókpà tà nda nì 'i bhù na. Tà ángùdhi mí dré dra trìle bvò dri dhi, à nì kókpà tà nda nì tri bhù na.»

20 Gò Yésu dré àyi lebèbhá nda kì logázó, ì kòtadháro dhya àlo dré dhi, ì Mèsíyà 'i dhi ko.

Yésu longó àyi dràma nì tà, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be
(A kònò kpà Mároko 8:31-9:1; Lúka 9:22-27)

21 Kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yésu dré kìdhózó adrélé tadhá àyi lebèbhá ì dré dhi, adré tá làá dhi, í kòlì Yèrúsalmà na kitswálé kizà nya lavúlé Yúdà ànzi kì bhàgo ì drígá, kòwánà kàdrì ì drígá ìndì tàtrítrí kulí tadhábhá ì drígá, à kòpfuró ì dràle gò, kítú nì na sè dhi, Gìkà kòtingáro ì dràdrà lèsè.

* 16:18 16:18 Rú «Pètèrò» kònìdhi adré làá tàle dhi «kírà».

22 Di Péteró dré Yésu ni drizo gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà ta akódhi dri, tàzoá dhi: «Mírì, Giká kòlikí mí! Tà nda kòdhi kitswá tàdzí atsálé mí rú ko!»

23 Di, Yésu dré áyi alázó tàá Péteró dré dhi: «Sàtánà, mí nga má mìlèsè gòlè má àmvona! Mí adré láti nda áma 'òzo dhèlè. Tàko ko, mí adré tà kisù Giká àdhya tíni ko. Be ró dhi, mí adré mína tà kisù móndí kya tíni.»

24 Gò Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Dhya àlo kàdré làá alìlè má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí áyi tàndi ni tà, kàdó áyi fa kipakipa gò, kàdréro áma lebè.

25 Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tàndi ni lídrì le tidrìlé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìlè. Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áyi lídrì fe áma tà sè dhi, a ni áyi lídrì nda ni kisú.

26 Angyá ko, dhya àlo kòkisú ngá bvò kòndi àdhya i títi gò, áyi tàndi ni lídrì tayízó avìlè dhi, akódhi nda kisú ína àdho tà dóro 'i? A ni go àdho ngá fe kòdhya kitswázó áyi lídrì nda ni kisú dhi?

27 Tàko ko, Móndí ni Mv́a ni agò áyi Atá ni m̀lanzìlanzì na akódhi ni ángéló íbe gò, dré tà logózó móndí àlo àlo títi i dré, tà i dré 'òlè dhi i tí.

28 Má adré tà bàti ta àmì dré dhi: Móndí àruka adrèbhá àyi kí totó kònwa ni i kitswá dràlè drìdrì i dré dra Móndí ni Mv́a ni nòzo alìrà'a áyi Opì na dhi kandrá ko.»

17

*Yésu ni àsú ladzá ru atsálé lagulagu ró
(A kònò kpà Márokò 9:2-13; Lúkà 9:28-36)*

1 Kítú nzi-drì-àlo àmvolèsè dhi, Yésu dré Péteró kí drizo Yàkòbhò íbe ìndì adrúpi ni Yòwánì be gò, i dré lizo àyi pátì mbàlè kòngó àlo mvumvù dhi drìna.

2 Kònàlè dhi, Yésu ni àsú dré ngàzo ru ladzá àyi mìlè. Akódhi ni m̀bhalé dré kidhózó adrélé lagulé kítú tíni. Akódhi ni kítá i dré kpà atsázó kemve kpírikpírì ngádra tíni.

3 Gb́a kòdhwa, Mósè i Elíyà be dhi i dré agázó àyi kandrá, adrélé tà ta Yésu be.

4 Di Péteró dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mí kàdré làá dhi, má ni wémà na dhi kí ledé kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndì àlo ni Elíyà dré.»

5 Dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, ndùrùku lagulagu ró dhi dré apfòzo àyi kí asó rùkù gò, kúlì dré apfòzo lásà tàá dhi: «Kònìdhi áma Mv́agó má dré lèlè tò dhi 'i. Ama togó adré kinìlé akódhi ni tà sè tò. Mì kòyi akódhi!»

⁶ Yésu ni lebèbhá ì kòyi kúlí nda dre dhi, àyi ki togó dré gàzo tirí sè bǐ gò, ì dré ledhézó àyi ki mǐbhalé bha kǐní mi.

⁷ Dì, Yésu dré ina àyi kisizó ànyi àyi làga, àyi ki tabè gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nga! Mì ro ngá ko.»

⁸ Ì kòtingá mì dre dhi, ì dré gòzo véle móndí àzuya no ko, ngbà 'í Yésu 'i kalóma.

⁹ Ì dré tá adrérà'a asilé kòngó nda drǐlèsè dhi 'á dhi, Yésu dré lazizóá àyi dri dhi: «Mì kòlongó tà agalépi àmi mìle kòdhi dhya àlo dré ko, tsàle lókyá Gíká dré dra Móndí ni Mvá ni tingázó dràdrà lésè dhi 'á.»

¹⁰ Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Tátrǐtrǐ kúlí tadhábhá ì adré tàá dhi, lè Elíyà kàlì rè zya Mèsíyà kandrá 'íká àdho tà sè?»

¹¹ Yésu logó àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, Elíyà adré alìle tà títi dhi ki ledé.

¹² Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Elíyà atsá dre. Dì, móndí ì nǐ tá àyikya akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Gò ì dré akódhi ni 'òzo ngóro ì dré tá lèle dhi tǐni. Dì Móndí ni Mvá ni kókpa kizà nya àyi drígá kònìni.»

¹³ Dì Yésu ni lebèbhá ì dré nǐzoá tàle dhi, akódhi adré tá Yòwànì Bátisimò fèlepi ni tà ta àyi dré kòdhyà.

*Yésu tidrǐ mváagó àlo tirǐ kònzì ìbe í léna dhi
(A kònò kpà Mároko 9:14-29; Lúka 9:37-43a)*

¹⁴ Ì kògò tsàle móndyá zyandre i véna dre dhi, agó àlo dhi dré alizo adhéle àyi kórókó tǐtǐ Yésu kandrá,

¹⁵ tàzoá dhi: «Mírǐ, mí bhà áma mváagó ni kizà wà! Agilǐlǐ adré akódhi ni lebhé, ìndì akódhi adré kizà nya tò. Vésè be bǐ, adré ledhéle àtsí na, kó ngalè yǐ na.

¹⁶ Má drǐ tá akódhi lizo ába àmi lebèbhá i véna. Dì, ì kitswá tá àyikya akódhi ni tidrǐ bwà ko.»

¹⁷ Dì Yésu logó dhi: «Àmi, móndyá ándrò tà ka'ika'í àko ìndì àmi ki tayǐbhá litǐlé ni i, mà ni adré véle àmi ìbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi ki tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mì adrǐ mvámvá nda alizo ába má véle.»

¹⁸ Dì ì kàlì akódhi be dre dhi, Yésu dré ligizó tirǐ kònzì akódhi lé dhi be gò, dré dròzoá pǐle lásà. Dì mvámvá nda dré adrízó gbǎ lókyá nda sè.

¹⁹ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré àyi ki kisizó àyi pátí ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mà kitswá tá tirǐ kònzì nda kònàdhi ni dro bwà ko àdho tà sè?»

²⁰ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kitswá tá bwà ko, mì dré adrélé tà ka'ika'í ìbe tsà dhi sè. Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kàdré tà ka'ika'í ìbe tsámvá ngóro mùtádì lò'wa tǐni dhi, mì ni kitswá tàá kòngó kònìdhi dré dhi <Mí kisí mi kònwàsè

lile kònàlè» gò, kòngó nda dré áyi kisízó. Di tà àlo mì dré kitswálé 'òle bwà ko dhi ni adré yókódhó.» [21 *]

Yésu gò áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà lésè dhi be
(A kònò kpà Mároko 9:30-32; Lúka 9:43b-45)

22 Kítú àlo dhi, Yésu i lebèbhá ni íbe dhi i kimó tá ru bvò Gàliláyà àdhya na. Gò akódhi dré tazoá áyi dré dhi: «À ni Móndeí ni Mvá ni lefè kàribhá i drígá.

23 I dré akódhi ni pfùzo dràle gò, kítú ni na sè dhi, Giká dré akódhi ni tingázó dràdrà lésè.» Di kúlí nda sè dhi, akódhi ni lebèbhá ki togó dré gazo kizà sè bǐ.

Mèdáyì tépelò àdhya ni gìma

24 Amvolásà dhi, Yésu i lebèbhá ni íbe dhi i dré lizo tsàle Kàpàrànwúmà na. Gò dhya adrébhá tá mèdáyì tépelò àdhya ni lagí dhi i dré alizo Pétèró véle liziá tíá dhi: «Àni ki tadhálépi adrè mèdáyì tépelò àdhya ni gí?»†

25 Pétèró logó àyi dré dhi: «Áyíya, akódhi adrè gíá.» Pétèró kògò file dzó na dre dhi, Yésu dré zyà kúlí dòzo tàle ni. Tà dhi: «Simónà, mí kisù mína ngíni? Ópí bvò kòndi àdhya i adrè àdhibhá ki 'o adrélé mèdáyì gí dhi kòdhya: àyi ki tàndi ki ànzi i, kó ngalè, móndí àruka àyi ki òpì zàle dhi i?»

26 Pétèró logó dhi: «Móndeí àruka i.» Yésu gò tàá drá dhi: «Kàdré di kònini dhi, ópí ki ànzi nda i kitswá àyikya già ko.

27 Di, má lè mána móndyá kòna ki togó 'òle aswálé àma rú ko. Asà dhi, mí lì kosyá bhe tǎpǎriandre na. Mí adó kosyá mí dré dra asélé drǐdrǐ dhi, síbhálé ni ni nzizo gò, làfa lò'wa àlo dhi ni kisúzó sílána. Di mí do làfa lò'wa nda lizo ába áyi véna mèdáyì gí àma dré mí be.»

18

Dhya kàdrì lavúlé Òpì bhù àdhya na dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mároko 9:33-37; Lúka 9:46-48)

1 Lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá i dré áyi ki kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tazoá dhi: «Dhya kàdrì lavúlé Òpì bhù àdhya na dhi àdhi 'i?»

2 Di Yésu dré mvámvá àlo dhi ni azízó bhàle áyi ki kító 'á gò,

* 17:21 17:21 Wárágà Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drǐdrǐ dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Di, à kitswá ngbà 'í tǐrì kònze kára be kònni dhi ki dro pfòle tàbirí mvòma sè ìndi tà zǐma Giká tí dhi sè.] † 17:24 17:24 A kònò Pfòma 30:11-16.

³ tàzoá dhi; «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kòladzá àmi kì togó atsázó ànzimvá ì tìni ko dhi, mì kìtswá tàdzí file Opì bhù àdhya na ko.

⁴ Di dhya ángùdhi adrélépi áyi tà bha kìnì mi ngóro mvámvá kònìdhi àdhya tìni dhi, ni adré dhya kàdrì lavulé Opì bhù àdhya na dhi 'i.

⁵ Kòdhi ìbe dhi, dhya ángùdhi adrélépi mvámvá kònìdhi tìni dhi ni ka'ì dòle dóro áma rú sè dhi, adré áma tàndi ni ka'ì kòdhya.»

*Tà adrébhá móndí kì 'o ledhélé tàkonzì na dhi i
(A kònò kpà Márokò 9:42-48; Lùkà 17:1-2)*

⁶ «Di, dhya àlo kàdré ìna ànzimvá adrébhá áma ka'ì kònì kì àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi nda kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yìandre ni tálì na dhi.

⁷ Kizà vo ngíni bvò kòndi dri, tà adrébhá móndí kì 'o ledhélé tàkonzì na dhi kì tà sè dhi! Tà bàti ró dhi, tà nda kòdhi kì ngbú adré be. Di, kizà ni adré kàdrì dhya ángùdhi adrélépi tà nda kì àndu bha dhi dré!

⁸ Àmi drígá 'i yà, kó ngalè ámi pá 'i yà dhi kàdré ámi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kòli akódhi nda bhèle mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré file lídrì kóná vèsè kólyá dhi na ngbà 'í drígá be àlo yà, kó ngalè pá be àlo yà dhi dóro lavulé, ámi bhèle àtsí adrélépi adrálé ko dhi na drígá be rì ìndì pá be rì dhi rúsè.

⁹ Àmi mǐ kàdré kó ámi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kàngí mǐ nda bhèle mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré file lídrì na ngbà 'í mǐ be àlo dhi dóro lavulé, ámi bhèle àtsí líferò àdhya na mǐ be rì dhi rúsè.»

*Pídihígó kábilígyà avìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Lùkà 15:3-7)*

¹⁰ «Mì kònò dóro, mì kàdréro ànzimvá kònì kì àlo no móndí tàko ró ko. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Ayì nda kì ángéló ì adré ngbú áma Atá bhù na dhi ni mǐbhalé no. [

¹¹ *]

¹² Mì kisù àmíkya ngíni? Agó àlo kàdré kábilígyà ìbe nyadhi-nzi gò àyi kì àlo dré avìzo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsì kábilígyà nyadhi-su-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su nda kì tayí kòngó drìna gò, lizo akódhi avìlepi nda ni ndabe.

¹³ Má adré tà bàti ta àmi dré: Kòkisú kábilígyà nda dre dhi, a ni lenzé akódhi ni tà sè lavulé, dré adrélé lenzélé

* **18:11 18:11** Wárágá Gìkà ni Kúlì tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adré kúlì kònì kì kisù kònwa ko: [Angyá ko, Móndí ni Mvá àlì mónnyá avìbhá dhi kì tidrí.]

kábilígyà nyadhi-su-drĩ-mudrí-drĩ-nzi-drĩ-su avìbhá ko nda kɪ tã sè dhi rúsè.

¹⁴ Kókpa kòdhi tɪni, àmi kɪ Atá bhù na dhi adré leá ko, ànzimvá kòni kɪ àlo dré avìle dhi.»

Àmi adrúpi tàkonzì 'òlepi mí rú dhi ni tã

¹⁵ «Àmi adrúpi àlo dhi kò'o tàkonzì mí rú dhi, mí kòlì rè zyà kalóma akódhi véna, akódhi ni tàkonzì nda ni tadhá drá. Akódhi kòyi mi dhi, kòdhi mí gò àmi adrúpi nda ni kisú dre.

¹⁶ Dì, kòyi ína mi ko dhi, mí kòdrĩ mómí àlo yà, ngalè rĩ yà dhi, mì kòlìró akódhi véna, <kitswálé tã títi dhi kɪ bvó lanzí mómí rĩ yà kó ngalè na yà tã nda kɪ nobhá mĩ sè dhi kɪ kúlí sè.>†

¹⁷ Akódhi kògà àyi nda kɪ yĩma rè dhi, mí kòlì tã nda ni ta Èkèlézyà kandrá. Kògà ndìndì Èkèlézyà nda ni kúlí yĩma rè dhi, mí kàdré akódhi ni no págánò tɪni, kó ngalè mèdáyì lagílèpi tɪni.

¹⁸ Má adré tã bàti ta àmi dré: Tã ángùdhi mì dré dra 'ìle kònwa bvò dri dhi, à ni kókpa tã nda ni 'i bhù na. Tã ángùdhi mì dré dra trìle bvò dri dhi, à ni kókpa tã nda ni tri bhù na.

¹⁹ Má adré kpà tàá àmi dré dhi: Mómí rĩ àmi kòfalé bvò dri dhi ì kàdré ru yi, tã ángùdhi ì dré adrélé zìle áma Atá bhù na dhi tí dhi dri dhi, akódhi ni tã nda ni 'o àyi dré.

²⁰ Angyá ko, àrà ángùdhi mómí rĩ yà, ngalè na yà dhi ì dré adrézó ru kímó áma rú sè dhi na dhi, ma kókpa túmánì àyi ìbe.»

Tàkonzì trìma àma kòfalésè dhi

²¹ Gò Pétèró dré àyi kisizó ànyi Yésu làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mírì, áma adrúpi kàdré tàkonzì 'o má rú dhi, má ni akódhi ni tàkonzì tri tsàle vésè be ángopí? Tsàle vésè be nzi-drĩ-rĩ?»

²² Yésu logó drá dhi: «Kóko! Má adré tàá mí dré dhi, tsàle vésè be nzi-drĩ-rĩ dhi ko. Be ró dhi, mí kàdré akódhi ni tàkonzì tri tsàle vésè be nyadhi-na-drĩ-mudrí vésè be nzi-drĩ-rĩ.»‡

Pídhigó màràbà àyi àzìzĩ ni kizà bhàlepi ko dhi ni tã dri dhi

²³ «Tã nda sè dhi, Opì bhù àdhya sù ngóro tã kònìdhi tɪni: Opì àlo dhi lè tá àyi màri àyi màràbà ì rú dhi kɪ tã 'òle akílé.

²⁴ Dì kòkìdhó adrélé àyi màri nda kɪ tã 'o dre dhi, à dré màràbà àlo adrélépi tá màri kàdrì lavúlé dhi ìbe í rú dhi ni

† 18:16 18:16 A kònò Dùtèrònómè 19:15. ‡ 18:22 18:22 Kòdhi Yésu adré tá leá tàle dhi, «tsàle vésè kitswálé nàle bwà ko dhi na».

adrizo alizo ába akódhi véle. Màri akódhi nda rú dhi tá làfa lò'wa ngulù-mudrí. §

²⁵ Dì màrábà nda dré tá kitswálé ngá logó màri nda tí bwà ko dhi sè dhi, mírì ni dré tòlí fèzo tàzoá dhi, à kòlagí akódhi, tòkó ni, ànzimvá ni i, tsàle akódhi ni ngá títi dhi íbe, kitswázó màri nda ni logó.

²⁶ Dì màrábà nda dré dhèzo áyi kórókó titì áyi mírì kandrá, tàzoá drá dhi: <Mí tadhá ámi togó vwàvwà má véle wà! Má ni ámi màri logó mí dré títi.>

²⁷ Dì mírì ni dré akódhi ni kizà bhàzo gò, màri nda ni tà tayízó, akódhi ni tàndi ni tayízó kpà lile.

²⁸ Dì, màrábà nda kòpfò dre dhi, dré ína lizo áyi àzízì àlo áyi màri íbe làfa lò'wa nyadhi-nzi dhi ni kisú.* Dré akódhi ni rùzo bèle kembe 'á, adrézó akódhi ni kizí, adrézó tàá dhi: <Mí logó áma màri mí rú dhi!>

²⁹ Azízì ni nda dré dhèzo áyi kórókó titì akódhi kandrá, akódhi ni ti lizízo tàzoá dhi: <Mí tadhá ámi togó vwàvwà má véle wà! Má ni ámi màri logó.>

³⁰ Dì, màrábà nda ka'í tá kúlí nda ko. Be ró dhi, lì ína áyi àzízì nda ni 'o bhèle bãdzó na, kòlogóró màri í rú nda akílé títi be dhi byó.

³¹ Dì màrábà àruka ì kònò tà nda dre dhi, àyi kì togó dré kizà nyàzo tò. Gò ì dré lizo tà títi lavúbhá nda kì títi àyi kì mírì dré.

³² Dì mírì nda dré màrábà nda ni azízó, tàzoá drá dhi: <Mì màrábà kònzi ni, má tayí tá áma màri mí rú dhi, mí dré áma ti lizilé dhi sè.>

³³ Adré dì tá kpà leá dhi, mí kòbhà ámi àzízì ni kizà, ngóro má dré ámi kizà bhàle dhi tñi.>

³⁴ Dì togóaswa dré dhi, mírì ni dré akódhi ni fèzo bãdzó líkíbhá i drígá, ì kàdréró akódhi ni rúbhá 'o aswálé, tsàle lókyá dré màri í rú nda ni logórà'a akílé títi dhi 'á.>

³⁵ Yésu gò tàá dhi: «Áma Atá bhù na dhi ni kókpà àmi àlo àlo títi kì 'o kònìni, mì kàdré àmi kì adrúpi kì tàkonzi tri togó wáyi sè ko dhi.»

19

*Yésu tadhá tà tòkó tingama ni tà dri
(A kònò kpà Márokò 10:1-12)*

§ 18:24 18:24 Giká ni Kúlí Gíríkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi «tàlétà ngulù-mudrí». Tàlétà àlo dhi tá làfa lò'wa adrélé fèle móndí àlo dré àzì 'òle kítú ngulù-nzi dhi i sè dhi tí dhi 'i. Dì tàlétà ngulù-mudrí kònì i tá làfa kàdrì lavulé dhi 'i. * 18:28 18:28 Giká ni Kúlí Gíríkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi «dènàrí nyadhi-nzi». Dènàrí àlo dhi tá làfa lò'wa adrélé fèle móndí àlo dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i.

1 Yésu kòtá tà nda i akílé dre dhi, dré ngàzo Gàliláyà lésè, lìle bvò Yùdáyà àdhyà na, Yòròdánè nì ta'á na.

2 Mòndí zyandre lavulé dhi ì dré akódhi nì lebèzo gò, dré àyi kì dràbhá kì tidrízó.

3 Gò Fàrìsáyò àruka ì dré àyi kì kisizó ànyi akódhi làga, kitswálé akódhi nì tabhì litílé. Dì ì dré lizízóá tíá dhi: «Àma kì tátrítrí kúlí ka'ì, agó kòtingá àyi tòkó tà ángùdhi dré adrézó akódhi nì le tingálé ásà dhi sè dhi 'í?»

4 Yésu logó dhi: «Mì nà rè Gìká nì Kúlí na ko tàle dhi, ngá títi dhi kì kidhoma 'á dhi, <Gìká ngá títi dhi kì bhàlepi dhi bhà tá àyi agó i tòkó be> dhi?»

5 Gìká tà tá kpà dhi: «Àsà dhi, agó nì àyi atá nì tayí àyi andre be, ru amúzó àyi tòkó be gò, àyi rìti nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.»†

6 Dì ì gò véle adrélé rì ko. Be ró dhi, àyi ngá àlo 'i. Àsà dhi, lè mòndí ì kòlanzí ngá Gìká dré amulé nì dhi ko.»

7 Fàrìsáyò nda ì gò lizíá tíá dhi: «Kàdré kònìni dhi, Mósè fè tá dì tòlí tàzoá dhi, agó adrélépi àyi tòkó nì le tingálé dhi kòfè wárágà drá akódhi nì tingázó gò, mùzoá nzìle dhi àdho tà sè?»

8 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mósè ka'ì tá ína àmi kì tòkó kì tingama, àmi kì togó dré adrélé tòmbátòmba dhi sè. Dì, tà nda tá ína kònìni kidhoma lésè ko.

9 Má adrè tàá àmi dré dhi: Kàdré ngbà 'í ndòtò tà sè ko dhi, agó ángùdhi àyi tòkó nì tingálépi gò gòzo tòkó àzya adó mòle dhi, adrè ína múná tà 'o.»

10 Yésu nì lebèbhá ì dré tàzoá drá dhi: «Agó nì tà tòkó nì be dhi kàdré kònìni dhi, dóro nì làmó mòle ko dhi.»

11 Yésu logó àyi dré dhi: «Mòndyá títi dhi ì kitswá kúlí kòdhi nì ka'ì bwà ko. Ngbà 'í àyi Gìká dré rìnyí fèzo àyi dré dhi kì kitswá ka'íá dhi àyi.

12 Tàko ko, tà twátwa àgo ì dré adrézó làmó mo ko dhi i be. Aruka nì i, à ti àyi adrélé làmó lovó àko gò ì dré atsázó ùníkì ì ró.‡ Aruka nì i, mòndí 'o àyi atsálé ùníkì ì ró dhi nì. Aruka nì ì gà kó làmó atsázó ùníkì ì ró, adrélé àyi kì fe Gìká nì Opì nì tà 'o. Dhya ángùdhi kitswálépi kúlí nda nì ka'ì dhi, kàdré ka'íá!»

*Yésu zi tà tani Gìká tí ànzimvá i dri
(A kònò kpà Mároko 10:13-16; Lúka 18:15-17)*

13 Amvolásà dhi, mòndí ì dré àyi kì ànzimvá kì adrìzo alìzo àyi íbe Yésu véle, kòbhàró drígrá àyi dri, tà zìzo Gìká tí àyi

* 19:4 19:4 A kònò Kidhoma 1:27; 5:2. † 19:5 19:5 A kònò Kidhoma 2:24.

‡ 19:12 19:12 «Ùníkì» kònndhi, agó làmó gàlepi dhi 'i, kó ngalè agó angílé kitswálé làmó mo bwà ko dhi 'i.

dré be dhi bvó. Di, akódhi ni lebèbhá ì dré àyikya lawàzo mónnyá nda i dri tà nda sè.

14 Di, Yésu dré tàzoá dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni i allè má vélé. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Opì bhù àdhya mónnyá adrèbhá àyi nda i tíni dhi i dré.»

15 Dré drígá bhàzo àyi dri, tà tani zizo àyi dré gò, lizo.

Yésu i kàdhúra àlo ngá liyí ro dhi be dhi

(A kònò kpà Márokò 10:17-31; Lúkà 18:18-30)

16 Amvolásà dhi, kàdhúra àlo dhi dré áyi kisizó ànyi Yésu làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Tadhálépi, lè má kò'o àdho tà dóro kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

17 Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma lizí tà dóro ni tà dri àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi ngbà 'í àlo kwákwá. Di, mí kàdré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni le kisulé dhi, lè mí kàdré tà tátrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi kí 'o.»

18 Kàdhúra nda gò liziá dhi: «Tà ángùdhi?» Yésu gò logóá dhi: «Lè mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kò'o múná tà ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko.

19 Mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be. Mí kàdré ámi àzya ni le ngóro mí dré adrélé ámi tàndi ni le dhi tíni.» §

20 Kàdhúra nda tà drá dhi: «Má líkí tòlí nda kòdhi i títi. Lè di má kògò àdho tà 'o kòdhya?»

21 Di Yésu logó drá dhi: «Mí kàdré leá ámi tà kàdré dóro kitswálé títi Gíká m̀lèsè dhi, mí lì ámi ngá títi dhi kí lagí gò, làfa ni ni lanzizó lemerèbhá i dré, mí kàdréro ngá làgí be kàdrì dhi íbe bhù na. Di mí alì adrélé áma lebè.»

22 Kàdhúra nda kòyi kúlí nda i dre dhi, dré ngàzo lìle kizà be tò, dré tá adrélé ngá íbe zyandre ró dhi sè.

23 Gò Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Ngá liyí ni fima Opì bhù àdhya na dhi kòkòròko.

24 Má adré gòle tàà àmi dré dhi: Ngá liyí ni fima Gíká ni Opì na dhi ína kòkòròko lavulé, kàmìlò dré lavulé s̀ndání ni bhálé 'àsè dhi rúsè.» *

25 Di akódhi ni lebèbhá ì kòyi tà nda dre dhi, àyi kí líndrì dré gàzo bhwàbhwa gò, ì dré adrézó liziá àyi kòfalèsè dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nì?»

26 Yésu dré àyi kí nòzo d̀ií gò, tàzoá àyi dré dhi: «Móndí i m̀lèsè dhi, tà nda kòdhi tà kitswálé 'òle bwà ko dhi 'i. Di, Gíká m̀lèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.»

§ 19:19 19:19 A kònò P̀foma 20:12-16; D̀tèrònómè 5:16-20; Lèvitikè 19:18.

* 19:24 19:24 «Kàmìlò» kònìdhi, kà'wá kàdrì d̀ngí tíni dhi 'i.

27 Gò Péteró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí tà tíí dhi ì adrézó ámi lebè. Mà ni di àdho tà dóro kisú ása kòdhya?»

28 Yésu gò logóá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Bvò tídhí ro dhi na dhi, lókyá Mónde ni Mv́á dré dra lirízó áyi lirírà òpì àdhya m̃lanzilanzì ro dhi dri dhi tú dhi, àmi áma lebèbhá ni kì kókpa lírí lirírà mudrí-drì-rì adrézó òpì nya dhi ì drìsè, adrélé Ìsèrélè ànzi kì sùrú mudrí-drì-rì dhi kì tàbvó ta.

29 Dhya ángùdhi áyi dzó ì 'i yà, áyi adrúpi ì 'i yà, áyi amvúpi ì 'i yà, áyi atá 'i yà, áyi andre 'i yà, áyi ànzi ì 'i yà, kó ngalè áyi amvú ì 'i yà dhi kì tayílépi áma tà sè dhi, a ni ngá nda kì vúdri kisú tsàle vésè be nyadhi-nzi. Kòdhi íbe dhi, a ni kókpa lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú tàylé ro.

30 Di, móndí bí adrébhá drìdrì nyànomvá dhi kì go adrélé bvólé ro. Móndí bí adrébhá bvólé ro nyànomvá dhi kì go adrélé drìdrì.»

20

Pídhígò àzì 'obhá vínò amvú na dhi kì tà dri dhi

1 Yésu gò tàá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro tà kònìdhi tíni: Amvú líyí àlo dhi pfò tá drùbhì kínó kitswálé móndí kì nda dòle àzì 'o áyi vínò amvú na.

2 Kòkisú móndí àruka ì dre dhi, ì dré ru yìzo àyi íbe, akódhi kòfèro làfa lò'wa àlo àlo àyi àlo àlo tíí ì dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí.* Dré àyi kì mùzo lile àzì 'o áyi vínò amvú na.

3 Sáà nzi-drì-su drùbhì àdhya sè dhi, dré gòzo pfòle ngá lagíra na, móndí àruka kì no adrérà'a àyi kì totó àngyá gò,

4 dré tàzoá àyi dré dhi: «Ami, mì lè kókpa àzì 'o áma vínò amvú na. Má ni go làgí gyàgya dhi ni fe àmi dré.»

5 Di ì dré ngàzo lile.

Kítú rírí sè, ìndì sáà na kítú rírí àmvolésè dhi sè dhi, amvú líyí nda dré gòzo pfòle 'oá kònìni.

6 Sáà nzi ìndró àdhya sè dhi, dré gòzo tódhyá pfòle móndí àruka kì kisú adrérà'a àyi kì totó àngyá gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmi kì totó kònwa àngyá kítú ndìle àdho tà sè?»

7 Í logó drá dhi: «Ama kònwa, à dré àma kì zìle àzì 'o ko dhi sè.» Di akódhi tà àyi dré dhi: «Ami, mì lè kókpa àzì 'o áma vínò amvú na.»

8 Ìndró kàndrì dre dhi, amvú líyí nda dré tàzoá dhya adrélépi tá áyi àzì 'obhá kì drì ko dhi dré dhi: «Mí azì àzì

* 20:2 20:2 A adré tá làfa lò'wa kònìdhi ni rú zi «dènàrì». Dènàrì àlo dhi tà làfa adrélé fèle móndí àlo dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i.

'obhá i, làfa fèzo àyi dré àyi ki àzì sè. Mí kidhó rè zyà àyi dòle kùdù ro dhi i vélésè 'íká, gò mí kògòró lavulé àyi dòle drìdrì dhi i véna ndò.»

⁹ Azì 'obhá dòle sàà nzi ìndró àdhya sè nda i kàtsá dre dhi, àyi àlo àlo títi dhi i dré làfa lò'wa kisúzó àlo àlo.

¹⁰ Dì àyi dòle drìdrì nda i kàtsá dre dhi, i adrè tá kisùá dhi, i ni tá làfa kisú bí lavulé. Dì, àyi àlo àlo títi dhi i dré kpà làfa lò'wa kisúzó àlo àlo.

¹¹ Ì kòkisú làfa lò'wa nda i dre dhi, i dré dhèzo adrélé amvú liyí nda ni ndrì,

¹² adrézó tàà dhi: «Dhya dòle kùdù ro kòdhi i 'o àzì ngbà 'í sàà àlo. Dì, mí fè mína làfa àyi dré ngóró mí dré afèle àma dré dhi pí, tágba mà dré àzì 'òzo landèzo kítú àtsí sè kítú ndìle dhi!»

¹³ Dì, amvú liyí nda logó àyi ki àlo dré dhi: «Àma arúpi, má 'o mi kònzì ko. Mà yi tá tsì ru mí be, mí kò'oró àzì làfa lò'wa àlo sè dhi ko?»

¹⁴ Mí do dì làfa mína lizo ába. Má adrè mána làfa le fèle dhya dòle kùdù ro dhi i dré ngóró mà dré fèle mí dré dhi pí.

¹⁵ Má kitswá mána tà má dré adrélé lèlè 'òle áma làfa sè dhi ni 'o ko? Mí adrè kó mína áma no mi kònzì sè, má dré adrélé móndí ki 'o dóro dhi sè?»

¹⁶ Dì Yésu go tàà dhi: «Móndyá adrèbhá bvólé ro dhi ki go adrélé drìdrì. Móndyá adrèbhá drìdrì dhi ki go adrélé bvólé ro.»

Yésu gò tódhyá àyi dràma ni tà longó, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Márokò 10:32-34; Lúkà 18:31-34)

¹⁷ Yésu i dré tá adrèrà'a mbàle Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, akódhi dré àyi lebebhá mudrí-drì-rì dhi ki drìzo gàrà dri gò, tàzoá àyi dré dhi:

¹⁸ «Mì yi rè ká! Mà adrè mbàle Yèrúsalmà na. Kònàle dhi, à ni Móndí ni Mvá ni lefè kòwánà kàdrì i drígá tátítrí kúlí tadhábhá íbe. Ì dré tà nòzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè gò,

¹⁹ akódhi ni fèzo págánò i drígá. Ayi nda i dré akódhi ni gùzo, tswàzoá gò, tidízóá dràle fa kipakipa dri. Dì kítú ni na sè dhi, Giká dré akódhi ni tingázó dràdrà lésè.»

Tà Yàkòbhò ki andre Yòwánì be dhi dré zìle Yésu tí dhi

(A kònò kpà Márokò 10:35-45)

²⁰ Amvolásà dhi, Zèbèdáyò ni tòkò i ànzìago ni íbe dhi i dré àyi ki kisízó ànyi Yésu làga. Gò tòkó nda dré dhèzo àyi kórókò títi akódhi kandrà, kitswázó tà zi tíá be dhi bvó.

²¹ Yésu tà drá dhi: «Mí adré àdho tà le zìle má tí?» Akódhi logó drá dhi: «Mí kòlazí kúlí tayílé, áma ànzìàgo rì ni ì kòlíríró mí làga ámi Opì na: àlo ni ámi dríàgó lésè, àzya ni ámi lídzí lésè.»

²² Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nǐ tà mì dré adrélé zìle kòdhi ko. Mì ni kitswá tsǐ kópò kizà àdhya má dré adrélé 'òle mvùle dhi ni mvu bwà?» Ì logó drá dhi: «Mà ni kitswá.»

²³ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, mì ni kópò mána ni mvu. Dì, kàdré ína móndí dra bhàle lírílé áma dríàgó lésè yà, kó ngalè áma lídzí lésè yà dhi ki tà sè dhi, tà nda kòdhi nò ma ko. Áma Atá ledé lírírà nda ì dhya dré kipèle kitswálé lírílé dríá dhi ì dré.»

²⁴ Yésu ni lebèbhá mudrí àruka ì kòyi tà zìle nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó adrúpi rì nda ì rú.

²⁵ Dì Yésu dré àyi ki azizó títi gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nǐ tàle dhi, móndíà bvò kòndi àdhya ki kàdrì ì adré àyikya òpì nya àyi dri rìnyí sè dhi be. Ayi ki dhya kàdrìkàdrì dhi ì adré kpà tà 'o adrézó àyi ki rìnyí tadhá àyi dré.

²⁶ Dì, adré leá dhi, tà nda kàdré kònìni ámi kòfalé ko. Be ró dhi, lè dhya ángùdhi adrélépi leá atsálé kàdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi ki màràbà ro.

²⁷ Lè kpà dhya ángùdhi adrélépi leá adrélé drìdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi ki màràbà ro.

²⁸ Kòkpà kòdhi tìni, Móndí ni Mvá alì bvò dri, móndí ì kàdréró tà 'o ì dré dhi bvó ko. Be ró dhi, alì ína kitswálé tà 'o móndí ì dré dhi bvó. Alì kpà kitswálé àyi lídrì fe ngóro làgì kàdrì fèle móndí zyandre dhi ki apázó tàkonzì lésè dhi tìni.»

Yésu tídrí àgo rì mì kùdúkùdu ró dhi ì

(A kònò kpà Márokò 10:46-52; Lúkà 18:35-43)

²⁹ Yésu ì dré tá adrérà'a apfòle bhàandre Yèríkò àdhya lésè dhi 'á dhi, móndí zyandre lavúlé dhi ì adré tá alìle akódhi vésè.

³⁰ Dì àgo rì mì kùdúkùdu ró lírìbhá láti làga dhi ì kòyi Yésu adré tá lavúlé dhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Mírì, Dàwídì ni Mvá, mí bhà àma ki kizà wà!»

³¹ Móndíà zyandre nda ì dré adrézó tetrélé àyi dri, ì kòtayíró kúlí adrézó kíri. Dì, ì dré gòzo véle adrélé kúlí loyó wáláká ni ni lavú: «Mírì, Dàwídì ni Mvá, mí bhà àma ki kizà wà!»

³² Gò Yésu dré àyi kikízó, àyi ki azí lízízóá àyi tí dhi: «Mì adré leá má kò'o àmi dré àdho tà kòdhya?»

³³ Ì logó drá dhi: «Mírì, áma ki mì kònzì ru adrélé ngá no!»

³⁴ Di Yésu dré kizà dòzo áyi togó na àyi ki tà sè gò, dré àyi ki mǐ tabèzo. Gbǎ kòdhwa, ì dré kǐdhózo adrélé ngá no gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

21

Yésu fi Yèrúsalémà na ópí tǐni

(A kònò kpà Márokò 11:1-11; Lúkà 19:28-40; Yòwání 12:12-19)

¹ Yésu ì dré tá adrerà 'a 'òle tsàle Yèrúsalémà na dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyi bhà rú zǐle Bètèfágè dhi kandrá, ànyi kòngó Olívè fa kya làga. Gò Yésu dré áyi lebèbhá rǐ dhi ki mùzo lǐle drǐdrǐ,

² tàzoá àyi dré dhi: «Mǐ lǐ bhà àmi kandrá kònàdhi léna. Kònàle dhi, mǐ ni ndiri púndà 'ìle dhi ki kisú, mvámvá ni be. Mǐ atrì àyi, alìzo àyi íbe má vélé.

³ Dhya àlo kòlìzì tà àmi tí dhi, mǐ kòtà drá dhi: «Mǐrǐ adré leá nǐ.» Di akódhi ni ndiri púndà nda ki tayí mǐ dré alìzo àyi íbe.»

⁴ Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálé tà longolé pròfétà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

⁵ «Mǐ kòtà zapi Sǐyónà àdhya dré dhi:

<Mǐ nò ká! Àmi ópí adré alìle mí vélé.

Akódhi ni togó yàya, ìndì lǐrǐ ína púndà dri,

púndà ni mvámvá dri.»*

⁶ Gò Yésu ni lebèbhá rǐ nda ì dré lǐzo 'òá ngóro dré tàle àyi dré dhi tǐni.

⁷ I kàsé púndà nda ì mvámvá ni be atsázó àyi íbe Yésu vélé dre dhi, ì dré àyi ki kítá bhèzo àyi dri gò, akódhi dré mbàzo lǐrǐlé drǐá.

⁸ Gò móndí zyandre lavúlé dhi ì dré àyi ki kítá ki lasézó láti mǐsè. Àyi ki àruka ì dré fa bí ki tonòzo lebhélé láti mǐsè, Yésu kòlavúro drǐàsà be dhi bvó.

⁹ Di móndyá zyandre nda ì dré adrézó lǐle akódhi kandrána ìndì akódhi vésè, adrélé loyóaba dhi:

«Òsàna kàdré Dàwídǐ ni Mvá dré!†

Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mǐrǐ ni rú sè dhi dri!

Osàna kàdré Gǐká kurú na bhù na dhi dré!‡»

¹⁰ Yésu kòfi Yèrúsalémà na dre dhi, móndyá títi bhàandre nda lé dhi ì dré adrézó lyàle lyàlyà, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi àdhi 'i?»

¹¹ Di móndyá zyandre adrébhá lǐle Yésu íbe nda ì adré tá logóá dhi: «Akódhi Yésu 'i, pròfétà angalépi Nàzàrétà, Gàliláyà na dhi lésè dhi 'i.»

* 21:5 21:5 A kònò Zàkàrǐyà 9:9. † 21:9 21:9 «Òsàna» kònìdhi adré leá tàle Ebèrè ti sè dhi «rúku». ‡ 21:9 21:9 A kònò Longó ì 118:25-26.

Yésu dro mónnyá adrèbhá ngá lagí dhi i topfòle tépelò 'ásè
(*A kònò kpà Márokò 11:15-19; Lúkà 19:45-48; Yòwání*
2:13-22)

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, mónnyá títi adrèbhá tá ngá lagí ìndí ngá gí kònàle dhi ki dro topfòle 'ásà. Dré mísá mónnyá adrèbhá tá làfa topfó dhi kya ki lebhézó bvò dri, tùmání gbólókó mónnyá adrèbhá tá kòbhòlà lagí dhi kya íbe.

¹³ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Gìká ni Kúlí adré tàá dhi: <A ni áma dzó zi dzó adrézó tà ta má be dhi ró.> Di, mì gò àmíkya dzó nda ni bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi kì zu dhi ró!»[§]

¹⁴ Gò móndí mǐ kùdúkùdu ró dhi i móndí mèrèkpe ro dhi íbe dhi ì dré àyi kì kisízó ànyi Yésu làga tépelò na gò, akódhi dré àyi kì tidrízó.

¹⁵ Di kòwánà kàdrì i tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì nò tá tà líndrígá ró Yésu dré 'òle nda i. Í yi tá kpà ànzimvá adrèrà'a kúlí loyó tépelò na adrézó tàá dhi: «Òsánà kàdré Dàwídì ni Mvá dré!» Di àyi kì togó dré aswázó Yésu rú gò,

¹⁶ ì dré lizízóá tíá dhi: «Mí adré tà ànzimvá ni ì dré adrélé tàle kòdhi ni yi?» Yésu logó àyi dré dhi: «Àyíya! Mì nà rè Gìká ni Kúlí na ko tàle dhi, <Mí 'o ànzimvá ì ànzi kùrí íbe dhi ì adrélé ámi rú bha kùle> dhi?»*

¹⁷ Di Yésu dré àyi kì tayízó gò, pfòzo bhàandre 'ásè lile ayilé Bètáníyà na.

Yésu tatrí figí fa lò'wa 'àlepi ko dhi
(*A kònò kpà Márokò 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Drùbhì kínó, Yésu dré tá adrèrà'a gòle Yèrúsalémà na dhi 'á dhi, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

¹⁹ Akódhi dré figí fa àlo dhi ni nòzo láti mǐle. Di, a ni li tsàle ànyi làgá dhi, kisú ína lò'wa ni àlomvá ko. Kisú ngbà 'í bí ni ì kòdhya. Di dré tàzoá figí fa nda dré dhi: «Mí kògò véle lò'wa 'a tàdzí ko!» Gbǎ kòdhwa, fa nda dré 'yòzo.

²⁰ Akódhi ni lebhèbhá ì kònò tà nda dre dhi, àyi kì líndrì dré gàzo gò, ì dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Fígí fa kònìdhi 'yo ína mbèlè kònìni ngínìngínì ró?»

²¹ Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kàdré tà ka'íka'í íbe gò, adrézó tà kayí àmi léna ko dhi, mì ni kókpà kitswá tà làsú be kònìni dhi kì 'o, tùmání tà kàdrì dra tà nda kì lavúbhá dhi íbe. Mì ni kitswá ndìndì tàá kòngó kònìdhi dré dhi, <Mí nga kònwásè lile dhèle yíandre na!> gò, tà nda dré ru 'òzo.

[§] 21:13 21:13 A kònò Esáyà 56:7; Yèrèmíyà 7:11. * 21:16 21:16 A kònò Longó ì 8:3.

22 Tà ángùdhi mì dré dra zìle Gĩká tí, adrézó ka'íá dhi akódhi ni 'oá dhi, mì ni tà nda ni kisú.»

*A lizí Yésu tí ngalè akódhi ni rĩnyí angá ángolésè ya dhi
(A kònò kpà Márokò 11:27-33; Lúkà 20:1-8)*

23 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo file tépelò na gò, kídholé adrélé tà tadhá móndí i dré. Gò kòwánà kàdrì i bhàgo íbe dhi ì dré alizo akódhi véle lizíá tíá dhi: «Rĩnyí mí dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ína ángolésè? Adhi fè rĩnyí nda mí dré nì?»

24 Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizí àmi tí. Mì kòlogó kúlí má tí dhi, má ni kpà tàá àmi dré ngalè rĩnyí má dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ángolésè ya dhi.

25 Bàtisimò Yòwánì dré fèle dhi angá tá ína ángolésè: Gĩká vélésè, kó ngalè móndí i vélésè?» Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè, adrézó tàá dhi: «Mà kòtà dhi <Bàtisimò nda angá Gĩká vélésè> dhi, akódhi ni go lizíá àma tí dhi: <Mì ka'í dī Yòwánì ko àdho tà sè?»

26 Dì, mà kòtà kó dhi <Bàtisimò nda angá móndí i vélésè> dhi, mà ni go mónnyá zyandre dhi ki ro. Tàko ko, àyi títi nda ì adré ka'íá dhi, Yòwánì tá ína pròfétà 'i.»

27 Dì ì dré logózóá Yésu dré dhi: «Mà nĩ ko.» Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kókpà tàá àmi dré ngalè rĩnyí má dré adrézó tà nda ki 'o dhi angá ángolésè ya dhi ko.»

Pídhi gò ànziàgo rì dhi ki tà dri dhi

28 Yésu gò tàá dhi: «Mì kisù àmikya tà kònìdhi dri ngíni? Agó àlo dhi tá ànziàgo íbe rì. Dré lizo mváagó ni àlo véna tàá drá dhi: <Áma mvá, mí lì ándrò àzì 'o vínò amvú na.>

29 Dì mváagó nda logó drá dhi: <Kóko. Má lè lile ko.> Dì, dré gòzo áyi tà kisùle nda ni ladzá gò, lizo àzì 'o.

30 Agó nda dré kpà lizo mváagó ni rì véna, tàá drá làsú be kònìni. Mváagó nda dré logózóá drá dhi: <Ayíya, atálágó, má ni lì.> Dì, dré ína lizo ko.

31 Ayi rìti nda ì kòfalé dhi, àdhi 'o tà áyi atá dré tá lèle dhi nì?» I logó drá dhi: «Mváagó ni àlo 'i.»

Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mèdáyì lagíbhá i tòkó zàràbhù ro dhi íbe dhi ki fì Gĩká ni Opì na drìdrì àmi kandrána.

32 Tàko ko, Yòwánì alì tá láti tà gyàgya àdhya ni tadhá àmi dré gò, mì dré àmikya akódhi ni ka'izo ko. Dì, mèdáyì lagíbhá i tòkó zàràbhù ro dhi íbe dhi ì ka'í tá àyikya akódhi 'í. Tágba mì dré tá àyi nda ki tà ka'ika'í nòzo dhi, mì gò àmi ki togó ladzá akódhi ni ka'í ko.»

Pídihígo vínò líkíbhá kònzi dhi kí tà dri dhi
(A kònò kpà Márokò 12:1-12; Lúkà 20:9-19)

³³ «Mì yi rè pídihígo àzya ká. Amvú líyí àlo dhi bhe tá vínò áyi amvú na. Dré gàrà ni kí tobhàzo kírà sè, bhú gàzo kitswázó vínò lò'wa zwa gò, dzó mvumvù dhi ni sizo kitswázó amvú nda ni líkí. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkíbhá àruka i drígá gò, lizo atsí na làwú làvo na.

³⁴ Lókyá vínò lò'wa kizo dhi kòkitswá dre dhi, dré áyi màràbà kí mùzo kitswálé lò'wa ína tíni dhi ni adó vínò líkíbhá nda i véna.

³⁵ Dì, vínò líkíbhá nda i dré àyikya màràbà nda kí turúzó, àlo ni ni tswàzo, àzya ni ni pfùzo dràle gò, àzya ni ni lebhézó dràle kírà sè.

³⁶ Gò amvú líyí nda dré gòzo màràbà àruka bí wáláká ni kí lavúbhá dhi kí mu lile. Dì, vínò líkíbhá nda i dré kpà àyi kí 'òzo ngóro i dré tá 'òle drìdrì dhi tíni.

³⁷ Kùdù ro dhi, amvú líyí nda dré áyi mváagó ni mùzo lile àyi véna. Adré tá kisùá dhi: «† ní áma mváagó ni lindrì bha!»

³⁸ Dì, vínò líkíbhá nda i kònò mváagó nda adrérà'a alìle dre dhi, i dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònàdhi dhya dra amvú kònìdhi ni kisulépi tàyilé ro dhi 'i. Mà kòlì akódhi ni pfu dràle, amvú dré tá kitswálé kisulé tàyilé ro nda ni dòzo àma dré!»

³⁹ Dì i dré ngàzo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'àsè kivi na gò, pfùzoá dràle.»

⁴⁰ Yésu gò lizíá dhi: «Lókyá amvú líyí nda dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni 'òá ngíni vínò líkíbhá nda kí tà sè dhi?»

⁴¹ † logó drá dhi: «A ni drìkònzìbhá nda kí tupfú todràle gò, gòzo amvú nda ni tayí vínò líkíbhá àruka i drígá, i kòlogóro i dré vínò lò'wa ína tíni dhi lókyá lò'wa nda ni kizo dhi sè.»

⁴² Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Mì nà rè tà tisile kònìdhi Gíká ni Kúlí na ko?

«Kírà dzó sibhá i dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi ró.

Kòrìdhi tà Mírì dré 'òle nì dhi 'i.

Dì tà nda lindrìga ró àma mìlésè!»†

⁴³ Má adré dì tàá àmi dré dhi: Gíká ni áyi Opì tìngá àmi drígàsè gò, fèzoá móndyá dra Opì nda ni lò'wa 'abhá dhi i dré.

⁴⁴ Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi íbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi i dré dra adhézó dríá dhi ni kinyí.»

† 21:42 21:42 A kònò Longó i 118:22-23.

⁴⁵ Kòwánà kàdrì i Fàrìsáyò íbe dhi ì kòyi pídhígó Yésu dré pìle nda ì dre dhi, ì dré nìzoá tàle dhi, akódhi tà tá tà nda ì àyi rú dhi be.

⁴⁶ Gò ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni ru. Dì, ì adré tá àyikya móndyá zyandre dhi ki ro, àyi nda ì dré tá adrélé Yésu ni no pròfétà ro dhi sè.

22

Pídhígó gwányá làmó àdhya ni tà dri dhi

(A kònò kpà Lúkà 14:15-24)

¹ Gò Yésu dré gòzo tódhya tà tadhá àyi dré pídhígó sè, tàzoá dhi:

² «Òpì bhù àdhya sù ngóro tà kònìdhi tìni: Ópí àlo dhi adré tá gwányá làmó àdhya ni 'o àyi mvaágó dré.

³ Dré àyi màrábà ki mùzo lile móndyá dré tá azilé gwányá nda lé dhi ki azí ngá nya. Dì, àyi nda ì dré àyikya gàzo rè.

⁴ Dì ópí nda dré gòzo màrábà àruka ki mu lile kúlí kòni ki ta móndyá azilé nda ì dré: «Mì yi rè ká! Má 'o ngá títí dhi ì ladhílé áma gwányá sè dhi dre. Má 'o áma tiàgo ì tililé, áma tí ngbòlò dò ro dhi íbe. Tà títí dhi ì kitswá dre. Mì alí gwányá lé wà!»

⁵ Dì, móndyá azilé nda ì dré àyikya tà nda ni nòzo tà tàko ró. Gò ì dré lizo àyi ki tà 'obe kòdhya. Alo ni lì tá àyi amvú na. Azya ni lì ína àyi àzì làfa àdhya ki tà 'obe.

⁶ Àyi ki àruka ì dré màrábà nda ki turúzó, àyi ki 'òzo kònzì gò, àyi ki tupfúzó todràle.

⁷ Dì ópí nda ni togó dré aswázó tà nda sè. Dré àyi sòdá zyandre dhi ki mùzo lile móndyá kàrí kutúbhá nda ki tupfú todràle gò, bhàandre àyikya ni zàzo vèle.

⁸ Gò dré tàzoá àyi màrábà ì dré dhi: «Gwányá làmó àdhya gànzi ró. Dì, móndyá má dré azilé nda ì kitswá tá àyikya gwányá nda sè ko.

⁹ Dì ásà dhi, mì lì láti andre ì 'ásè, móndyá títí mì dré dra kisúlé dhi ki azí alìle gwányá lé.»

¹⁰ Dì màrábà nda ì dré lizo láti ì 'ásè, móndyá títí ì dré kisúlé dhi ki kimó alizo àyi íbe, tágba àyi nda ì kàdré tá mómí dóro 'i yà, kó ngalè mómí kònzì 'i yà dhi. Gò dzó làmó gwányá àdhya dré gàzo móndyá azilé nda ì sè bǐ.

¹¹ Dì, ópí nda kàfí móndyá azilé nda ki no dre dhi, dré agó àlo kítá làmó gwányá àdhya ni asólépi ko dhi ni nòzo.

¹² Dré lizízoá tíá dhi: «Áma arúpi, mí afí kònwa kítá làmó gwányá àdhya àko ngíningíni ró?» Agó nda tá kúlí logólé dhi àko.

13 Di ópí nda dré tàzoá áyi màràbà i dré dhi: «Mì adrò akódhi nì pá i drígá nì íbe, akódhi nì bhèzo kivì na, àrà tìnìmvá ro dhi na. Kònàle dhi, à nì adré tongolé, adrézó kpà síkálándrà tsì.»

14 Tàko ko, à adré móndí zyandre dhi ki azí. Di, à adré ngbà 'í móndí àlo àlo dhi ki kipè kòdhya.»

*Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma
(A kònò kpà Mároko 12:13-17; Lúka 20:20-26)*

15 Amvolásà dhi, Fàrìsáyò ì dré ngàzo ru yi, kitswázó Yésu nì 'o la'ìle kúlí dré tá adrélé tàle dhi i sílé dhi bvó.

16 Di ì dré àyi ki lebèbhá ki mùzo móndí àruka ópí Eródè àdhya íbe lile Yésu véna tàá drá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, mí adré tròle tà bàti rú dhi be. Mí adré Giká nì tà tadhá tà bàti sè. Mí adré kpà móndí ki lindrì nì tà kisù ko, mí dré adrélé àyi ki no twátwa ko dhi sè.

17 Di mí tà rè àma dré tà mí dré adrélé kisùle tà kònìdhi dri dhi ká: «Ama ki tátírítrí kúlí ka'ì, mà kàdré Kàyisàrà nì mèdáyì gì dhi 'í? Kó ngalè, ka'ì ko?»

18 Di, Yésu dré ína tà kònzi ì dré tá adrélé lèle 'òle nda nì nìzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi: «Àmi túrúpúbhá nì i, mì adré áma tabhì litílé àdho tà sè?»

19 Mì tadhá má dré làfa lò'wa adrézó mèdáyì gì àsà dhi.» Di ì dré dènářì àlo dhi nì fèzo drá.*

20 Gò dré lizizóá àyi tí dhi: «Móndí líndrì kònìdhi tsàle rú tsìle drá kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'í?»

21 I logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhya 'i.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya nì fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Giká àdhya nì fe Giká dré.»

22 I kòyi akódhi nì kúlí nda dre dhi, àyi ki líndrì dré gàzo gò, ì dré akódhi nì tayízó lizo.

*Tà lizilé ngangà dràdrà 'àsè dhi nì tà dri dhi
(A kònò kpà Mároko 12:18-27; Lúka 20:27-40)*

23 Kítú nda sè dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu véle kitswálé tà lizí tíá. (Ayi nda ì adré tàá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Di ì tà drá dhi:

24 «Tadhálépi, Mósè tsì àma dré dhi: «Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà áyi tòkó nì tayí dhi, lè adrúpi nì kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzi ti áyi adrúpi dràlepi nda dré.»†

25 Di àma kòfalé dhi, àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi i tá be. Ayi ki kàyo dré tòkó àlo dhi nì mòzo gò, dràzo. Dré tá adrélé

* 22:19 22:19 «Dènářì» kònìdhi, làfa lò'wa adrézó tà 'o àsà Rómà ki òpì 'àsè dhi 'i. † 22:24 22:24 A kònò Dùtèrònómè 25:5-6.

mvá àko dhi sè dhi, dré áyi tòkó nda ni tayízó áyi adrúpi í bvò dhi dré.

²⁶ Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni rĩ rú, adrúpi ni ni na rú, tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drĩ-rĩ rú.

²⁷ Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

²⁸ Di kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drĩ-rĩ nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adré tsítsi dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lití àmi ki tàndi ì dre, mì dré Gĩká ni Kúlí ì rĩnyí ni íbe dhi ki nĩle ko dhi sè.

³⁰ Kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, ì gò adrélé ru mo ko. Ì gò kpà adrélé àyi ki ànzi ki fe mòle ko. Be ró dhi, ì ni àyikya adré ngóro ángéló bhù na dhi ì tĩni.

³¹ Di kàdré ína ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, mì nà rè tà Gĩká dré tàle àmi dré dhi ko? Akódhi tà dhi:

³² <Ma Gĩká Abàràrà àdhya 'i, Ísàkà àdhya 'i, ìndi Yàkóbhò àdhya 'i.>† Di Gĩká nda Gĩká àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ína Gĩká móndyá lídrì ro dhi kya 'i.»

³³ Di móndyá zyandre kònàle dhi ì kòyi tà nda dre dhi, àyi ki líndri dré adrézó gàle tà Yésu dré adrélé tadhálé dhi ì sè.

Tòlí kàdrì lavulé dhi

(A kònò kpà Mároko 12:28-34; Lúka 10:25-28)

³⁴ Fàrísáyò ì kòyi, Yésu kíkí tá Sàdùkáyò ki kúlí dre dhi, ì dré gòzo ru kimó akódhi làga.

³⁵ Gò àyi ki àlo Mósè ni tátírítrí kúlí nĩlepi dóro lavulé dhi dré tà kònìdhi ni lizízó akódhi tí, kátswázó akódhi ni tabhì:

³⁶ «Tadhálépi, Mósè ni tátírítrí kúlí na dhi, tòlí kàdrì lavulé dhi ángùdhi 'i?»

³⁷ Di Yésu logó drá dhi: «Lè mí kàdré Mírì àmi Gĩká ni le àmi togó sè wáyi, àmi lídrì sè wáyi, ìndi àmi tà kisùkisù sè wáyi.>§

³⁸ Kòdhi tòlí drìdrì dhi 'i, ìndi tòlí kàdrì lavulé dhi 'i.

³⁹ Tòlí ni rĩ adrélépi kpà kàdrì àlo ni tĩni dhi, kònìdhi 'i: <Lè mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tĩni.>*

⁴⁰ Tà títi Mósè ni tátírítrí kúlí ìndi pròfétà ì dré adrélé tadhálé dhi ì adré àyi ki totó tòlí rĩ nda kòdhi ì dri.»

Mèsíyà ì Dàwìdì be dhi

(A kònò kpà Mároko 12:35-37; Lúka 20:41-44)

⁴¹ Fàrísáyò ru kimóbhá nda ì dré rè dhu adrérà'a Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré lizízóá àyi tí dhi:

† 22:32 22:32 A kònò Pfòma 3:6. § 22:37 22:37 A kònò Dùtèrònómè 6:5.

* 22:39 22:39 A kònò Lèvitikè 19:18.

42 «Mì kisù àmikya Mèsíyà ni tà sè ngíni? Akódhi àdhi ni mvá 'i?» † logó drá dhi: «Akódhi Dàwídi ni mvá 'i.»

43 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Kàdré kònini dhi, Dàwídi dré tá adrérà'a tà ta Tirí Lólo ni rinyí sè dhi 'á dhi, zi ína Mèsíyà nda àyi Mírì ro ngíni? Angyá ko, Dàwídi tà tá dhi:

44 «Mírì Gíká tà áma Mírì dré dhi:

Mí alì lirílé áma dríágó lésè,

tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo

adrélé ámi pá zàle dhi 'á.>†

45 Di Dàwídi kòzi Mèsíyà àyi Mírì ro dhi, Mèsíyà nda ni kitswá kpà adrélé akódhi ni mvá ro ngíningíni ró?»

46 Di dhya àlo àyi kòfalé kitswálépi kúlí logó Yésu tí dhi tá yókódhó. Kìdhólé kítú nda sè dhi, dhya àlo dré gòzo véle tà tabhì lizílé akódhi tí ko.

23

Yésu tà tà tátrítrí kúlí tadhábhá i rú Fàrisáyò íbe àyi ki túrúpfú tà sè

(À kònò kpà Márokò 12:38-40; Lúkà 11:39-52; 20:45-47)

1 Gò Yésu dré tazoá mónyá zyandre i dré àyi lebèbhá íbe dhi:

2 «À tayí àzì tátrítrí kúlí tadhábhá i drígá Fàrisáyò íbe, ì kàdréro Mósè ni tátrítrí kúlí ni tà tadhá móndí i dré.*

3 Adré di leá dhi, mì kàdré àyi nda ki kúlí yi, adrézó tà títi ì dré adrélé tàle àmi dré dhi ki ka'í 'òle. Di, mì kàdré àmikya tà ì dré adrélé 'òle dhi ki 'o kòdhya ko. Tàko ko, ì adrè tà ì dré adrélé tadhále dhi ki 'o kòdhya ko.

4 † adrè àyikya ngá lanzìlanzi kitswálé dòle bwà ko dhi ki todrò tobhàle móndí i dri gò, ì dré adrézó ndìndì drígámbíli le sòle àyi ki ledézó dhi ko.

5 Tà títi ì dré adrélé 'òle dhi i, ì adrè 'òá móndí ì kàdréro àyi ki no be dhi bvó. † adrè àyi ki kpúkúbhú tsàtsà adrézó wárágà Gíká ni Kúlí tisizo dríá dhi ki tobhà lána dhi ki kiwá, adrézó kpà àyi ki kánzò ki ti 'o atsálé kàtswa.†

6 † adrè leá lirílé mísá lindrì àdhya gwányá i 'àsè dhi i làgàsè, adrézó kpà leá lirílé àrà lindrì àdhya lèsámbo dzó i 'àsè dhi i 'àsè.

† 22:44 22:44 A kònò Longó i 110:1. * 23:2 23:2 Gíká ni Kúlí tisile Giríkì ti sè dhi adrè tàá kònwa dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrisáyò íbe dhi ì adrè lirílé Mósè ni lirírà dri.» Kòdhi adrè leá tàle dhi, àyi nda ì adrè Mósè ni tátrítrí kúlí ni tà tadhá móndí i dré. † 23:5 23:5 Kpúkúbhú tsàtsà adrézó wárágà Gíká ni Kúlí tisizo dríá dhi ki tobhà lána kòni i, Yúdà ànzi àruka ì adrè tá tobhàà àyi ki kándrágá 'á, ìndì àyi drígá.

⁷ Ƴ adré leá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindrì sè ngá lagíra i 'ásè, adrézó kpà àyi kí zi <Rábbi>‡.

⁸ Di, àmi ró dhi, mì kòtayí àmi adrélé zìle Rábbi ro ko. Angyá ko, àmi kí tadhálépi ngbà 'í àlo kwákwa, ìndì àmi títi dhi i adrúpi 'i.

⁹ Mì kàdré kpà dhya àlo bvò dri dhi ni zi àmi kí Atá ro ko. Angyá ko, àmi kí Atá ngbà 'í àlo kwákwa. Akódhi àmi kí Atá bhù na dhi 'i.

¹⁰ Mì kòtayí kpà àmi adrélé zìle móndí kí drì kòlepi ró ko. Angyá ko, àmi kí drì kòlepi ngbà 'í àlo kwákwa. Akódhi Mèsíyà 'i.

¹¹ Adré leá dhi, dhya kàdrì lavúlé àmi kòfalé dhi kàdré àmi kí màràbà ro.

¹² Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tà bha kuru dhi, Gíká ni akódhi nda ni tà tirí kìní mi. Di, dhya ángùdhi adrélépi áyi tà bha kìní mi dhi, Gíká ni akódhi nda ni tà tingá kuru.

¹³ Àmi, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi kí ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Tàko ko, mì adré àmikya láti kíkí móndí i dré, ì kòfiró Opì bhù àdhya na ko. Àmi kí tàndi, mì adré file lána ko gò, mì dré adrézó móndyá adrébhá leá file lána dhi kí tayí file ko. [

¹⁴ §]

¹⁵ Àmi, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi kí ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mì adré àmikya tatsilé bvò drìsè ìndì yí m̀sè, kitswálé móndí àlo dhi ni 'o togó ladzá àmi kí Gíká ni ka'í. Di, akódhi nda kònì dra ka'í dhi, mì adré akódhi ni 'o atsálé mvá líferò àdhya ró, adrélé kònzi àmi kí lavú vwàvwà ro.

¹⁶ Àmi móndí kí drì kobhá m̀ kùdúkùdu ró ni i, kizà àmi kí ngá 'i! Mì adré àmikya tàá dhi, dhya àlo kàdré m̀ndrà si tépelò ni rú sè dhi, m̀ndrà nda tà tàko 'i. Di, dhya àlo kàdré ína m̀ndrà si órò tépelò le dhi ni rú sè dhi, lè akódhi kàdré m̀ndrà dré s̀le nda ni líkí.

¹⁷ Àmi móndí azaaza mì kùdúkùdu ró dhi 'i! Ngá kàdrì lavúlé dhi ángùdhi 'i: órò nda 'i, kó ngalè, tépelò adrélépi órò nda ni 'o atsálé lólo nda 'i?

¹⁸ Mì adré kpà tàá dhi, dhya àlo kàdré m̀ndrà si àlètárì ni rú sè dhi, m̀ndrà nda tà tàko 'i. Di, dhya àlo kàdré ína

‡ 23:7 23:7 Yúdà ànzi i véna dhi, rú «Rábbi» kònìdhi, rú adrélé fèle Gíká ni tà tadhábhá i dré, adrézó àyi kí lindrì bha dhi 'i. § 23:14 23:14 Wárágá Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adré kúlí kònì kí kisú kònwa ko: [Àmi, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi kí ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mì adré àmikya tàytòkò kí ngá títi dhi kí topá àyi drígàsè. Mì adré kpà tà ta Gíká be vwàvwà ro, móndí ì kàdréro àmi kí no. Tà nda sè dhi, Gíká ni àmi kí tàbvò ta tà tàndi ró.]

mòndrà si ngá fèle àlètàri nda dri dhi ni rú sè dhi, lè akódhi kàdrè mòndrà nda ni likí.

¹⁹ Ami mǐ kùdúkùdu 'i! Ngá kàdrì lavulé dhi ángùdhi 'i: ngá fèle nda 'i, kó ngalè, àlètàri adrélépi ngá nda ni 'o atsálé lólo nda 'i?

²⁰ Di dhya ángùdhi adrélépi mòndrà si àlètàri ni rú sè dhi, adrè siá àlètàri nda ni rú sè, ìndì ngá títi dríá dhi ki rú sè.

²¹ Dhya ángùdhi adrélépi mòndrà si tépelò ni rú sè dhi, adrè siá tépelò nda ni rú sè, ìndì Gíká adrélépi adrélé lána dhi ni rú sè.

²² Dhya ángùdhi adrélépi mòndrà si bhù ni rú sè dhi, adrè siá Gíká ni lirírá òpì àdhya ni rú sè, ìndì akódhi adrélépi lirílé dríá dhi ni rú sè.

²³ Ami, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpfúbhá 'i! Mǐ adrè ngá nzǐ tsàtsà títi mǐ dré adrélé lokólé àmi ki amvú na, lanzílé 'a be mudrí dhi ki àlo fe Gíká dré: ndìndì àmi ki ménètè, àmi ki fènúwǐ, tsàlé àmi ki kúmè.* Di, mǐ adrè àmikya tà kàdrì lavulé tátrítrí kúlí dré adrélé tadhálé dhi ki bhe gàrà dri: tà gyágya 'òma, móndí ki kizà bhàma, ìndì Gíká ni ka'íma. Adré tá leá dhi, mǐ kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fèma Gíká dré dhi ni tivì àko ró.

²⁴ Ami móndí ki drǐ kobhá mǐ kùdúkùdu ró dhi 'i! Mǐ adrè àmikya ñǒǒ kogá àmi ki yǐ lésè gò, adrézó kàmílo te kòdhya!

²⁵ Ami, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpfúbhá 'i! Mǐ adrè àmikya kópò ki rúbhá dzi sǎnǐ kya íbe gò, àyi ki 'a dré adrézó gàle ngá lovó sè bǐ, ìndì lovó kònzì sè bǐ.

²⁶ Mǐ, Fàrísáyò mǐ kùdúkùdu ró ni, mí kòdzì rè zyà kópò ni 'álé 'íká, gò rúbhá ni kògòró kpà atsálé ndǐ àko ndò.

²⁷ Ami, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpfúbhá 'i! Ami ngóro mógó rúbhá tswàle mvèle kemve dhi i tǐni. Kivì lésè dhi, mógó nda ki rúbhá avé tò. Di, àyi ki 'a ga ína àbvò ki fà sè bǐ, ìndì ngá títi ndǐ ró dhi i sè bǐ.

²⁸ Tà nda kòdhi kókpà kònìni àmi ki tà sè. Kivì lésè dhi, móndí i adrè àmi ki no ngóro móndí gyágya dhi i ró. Tákò, àmi ki togó na dhi, mǐ ga túrúpfú tà sè bǐ, ìndì tà kònzì sè bǐ.

²⁹ Ami, tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrísáyò íbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpfúbhá 'i! Mǐ adrè àmikya mógó ki tobhá pròfétà i dré, adrézó kpà mógó móndyá gyágya dhi kya ki ledé avélé tò.

* **23:23 23:23** «Ménètè», «fènúwǐ» ìndì «kúmè» kòni i, ngábì tàdzì be dóro adrélé kidhíle dhi 'i. A kònò Lèvítikè 27:30; Dùtèrònómè 14:22.

³⁰ Mì adré kpà tàá dhi: <Kònò mà kàdré tá àma ki tábhí ki lókyá 'á be dhi, mà kitswá tá ru amú àyi íbe adrézó pròfétà ki kàrí kutú dhi ko.>

³¹ Ásà dhi, mì adré àmikya tadhá dhi, àmi dhya pròfétà ki tupfúbhá todràle dhi ki ànzi 'i.

³² Mì kògò di adrélé tà kònzi àmi ki tábhí ì dré kidhólé 'òle dhi ki 'o kitswálé títi.

³³ Àmi nǐ 'i, ìndì nǐ àtrá ki àrèbhá 'i! Mì ni àmikya lapá Giká ni tàbvó tàma sílèsè ngíníngíni ró, mì dré kitswázó file líferò na ko dhi?

³⁴ Di mì yi rè ká! Má ni pròfétà ki tibhù tògyabhá íbe ìndì tà tadhábhá íbe ìle àmi véna. Di, mì ni àyi ki àruka ki tupfú todràle, adrézó àruka ni ki tidí fa kipakipa i drìsè, adrézó àruka ni ki tswa àmi ki lisámbò dzó i 'ásè, adrézó àruka ni ki ladró bhàandre àlo àlo dhi i 'ásè.

³⁵ Di ásà dhi, mónnyá gyágya títi dhi ki kàrí kutúlé bvò dri dhi ni ngo àmi dri. Kidhólé Abélè adrélépi tá gyágya dhi rú, tsàle Zàkàríyà, Bàràkíyà ni mvá mì dré pfùle dràle tépelò i kòfalé àlètàrì be dhi rú dhi, àyi ki kàrí ni ngo àmi dri.

³⁶ Má adré tà bàti ta àmi dré: Tà nda kòdhi ki atsá títi mónnyá ándrò ni i rú.»

Yésu ngo Yèrúsalemà ni tà sè

(A kònò kpà Lúkà 13:34-35)

³⁷ «Á! Yèrúsalemà, Yèrúsalemà, mi adrélépi pròfétà ki tupfú todràle, adrézó kpà dhya Giká dré adrélé amùle mí véle dhi ki lebhé todràle kírà sè ni! Tsàle vèsè be ángopí, má lè tá ámi ànzi ki kimólé má zàle, ngóro tà'ú dré adrélé àyi ànzimvá ki kimó àyi kupfú zàle dhi tǐni dhi? Di, mì lè tà àmikya ko.

³⁸ Di mì yi rè ká! A tayí àmi ki dzó ngbo dre.

³⁹ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò véle áma no ko, tsàle lókyá mì dré dra tàzoá dhi <Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!> dhi 'á.»†

24

Yésu longó tépelò ni pfuma ni tà

(A kònò kpà Márokò 13:1-2; Lúkà 21:5-6)

¹ Yésu kàpfò tépelò lèsè gò adrélé ìle dre dhi, akódhi ni lebhébhá ì dré àyi ki kisízó ànyi làgá, akódhi ni 'o tépelò nda ni dzó kàdrì dhi ki no.

² Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí nò tsǐ dzó kàdrì kòni i títi 'í? Má adré tà bàti ta àmi dré: Lókyá adrélépi alìle dhi

† 23:39 23:39 A kònò Longó i 118:26.

sè dhi, à gò vélé àyi ki kírà ki àlo kisú àzya ni dri ko. A ni kírà nda ki lebhé títi kìní mi.»

*Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi i
(A kònò kpà Márokò 13:3-13; Lúkà 21:7-19)*

³ Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo mbàle kòngó Olivè fa kya drina gò, akódhi dré lirízó. Di akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó àyi pátí ànyi làgá, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mí tà rè àma dré, tà nda kòdhi ki atsá ángutú ya dhi ká? Adho tà ni ru 'o drĩdrĩ tadházóá dhi, ámi agòma ànyi, ìndì lókyá kùdù ànyi káyà dhi nì?»

⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kàdré àmi ki likí dóro, dhya àlo kòlitíró àmi ko.

⁵ Tàko ko, mómí bí dhi ki alí àma rú sè adrélé tàá dhi, <Ma Mèsíyà 'i!> gò, ì dré mómí zyandre dhi ki litízó.

⁶ Mì ni àdzú ki kpòrò yi ànyi, adrézó kpà àdzú ki rúbí yi làwú làvo na. Di, mì kònò dóro, mì kòtayíró àmi ki togó adrélé gàle ásà dhi ko. Tàko ko, adré leá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Di, lókyá kùdù atsá rè ko.

⁷ Súrú ki àdzú bhu súrú àruka íbe. Opì ki kpà àdzú bhu òpì àruka íbe. Kàrábhò ni dhe, ìndì kádíkàdì ni bvò kosé àrà twátwa ì 'ásè.

⁸ Di, tà títi nda kòdhi ki ngbà 'í adré ngóro tòkó ni mváaswa ni kidhoma tìni.

⁹ Lókyá nda sè dhi, à ni àmi ki lefè kàribhá ì drígá gò, ì dré adrézó àmi ki mĩ pfo, adrézó àmi ki tupfú todràle. Súrú títi bvò dri dhi ki togó kònzì bha àmi rú àma tà sè.

¹⁰ Mómí bí dhi ki kpà àyi ki tà ka'ika'í tayí, adrézó ru lefè, adrézó ru ga àyi kòfalésè.

¹¹ Pròfétà kinzò ro dhi ki apfò bí adrélé mómí zyandre dhi ki lití.

¹² Tà kònzì dré dra atsálé kàdrì lavúlé dhi sè dhi, mómí bí dhi ki lèle ni kidrí.

¹³ Di, dhya ángùdhi adrélépi togó tsi, adrézó áyi totó tàtä tsàle kùdù na dhi ni ína adrí.

¹⁴ A ni Rúbí Taní Giká ni Opì àdhya kòdhi ni longó bvò wáyì 'ásè, tà ni ni tadházó súrú títi ì dré 'íká, gò lókyá kùdù dré gòzo atsálé ndò.»

*Kizà kàdrì lavúlé dhi
(A kònò kpà Márokò 13:14-23; Lúkà 21:20-24)*

¹⁵ «Di mì ni <ngá adrélé gàle gàgà adrélépi ngá lólo dhi ki kizá dhi> ni no adrérà'a áyi totó àrà lólo dhi na, ngóro longolé pròfétà Dányélè tí dhi tìni.* (Lè dhya adrélépi tà kòdhi ni na dhi kàdré àndu ni ni ni dóro.)

* 24:15 24:15 A kònò Dányélè 9:27; 11:31; 12:11.

16 Lókyá nda sè dhi, lè mónnyá dra adrébhá bvò Yùdáya àdhyà na dhi ì kòlapá ràle kòngó i drìna.

17 Lè kpà dhya dra adrélépi áyi dzó drìna dhi kàsí file dzó na, áyi ngá kì do lapázó ába dhi ko.

18 Dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìle í bhàna áyi kítá kidhì àdhyà ni do lapázó ába dhi ko.

19 Kítú nda i tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkó 'a ìbe dhi i dré, ìndì tòkó adrébhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré.

20 Mì kàdré tà zi Gìká tí, àmi kì lapama nda kàdréro kidhì lókyá sè yà, kó ngalè sàbátù tú yà dhi ko.†

21 Tàko ko, kizà kítú nda kya ni adrè kàdrì lavulé. A nò rè kizà kára be kònìni nda ko, kidhólé bvò bhàrà lésè atsálé àndrò kònìdhi. A kitswá kpà gòle véle nòà tàdzí ko.

22 Kònò Gìká kòkì tá kítú nda kì bvò ko dhi, dhya àlo bvò dri dhi kitswá tá adrìlé bwà ko. Dì, Gìká ni ìna kítú nda kì bvò kì mónnyá í dré zìle dhi kì tà sè.

23 Lókyá nda sè dhi, à kàdré tàá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònwa!> dhi, mì kòka'í ko. A kàdré kó tàá dhi <Akódhi kònàle!> dhi, mì kòka'í ko.

24 Tàko ko, mèsíyà kinzò ro dhi kì apfò pròfétà kinzò ro dhi ìbe adrélé tà kàdrì línndrìga ró adrébhá àyi kì rìnyí tadhá dhi kì 'o, kòkitswá dhi, ì dré ndìndì mónnyá Gìká dré zìle dhi kì litízó.

25 Mì yi rè ká! Má longó tà nda kòdhi i drìdrì àmi dré.

26 Dì à kàdré tàá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònàle duku na!> dhi, mì kòlì kònàle ko. A kàdré kó tàá dhi <Akódhi kònwa dzó 'á!> dhi, mì kòka'í ko.

27 Tàko ko, ngóro bhù dré adrélé lagulé ngá kazá kítú dré apfòrà lésè tsàle kítú dré ndìrà na dhi tìni dhi, Móndí ni Mv́a ni agòma ni adrè kókpà kònìni.

28 Arà ángùdhi àbvò dré adrézó lána dhi drìle dhi, àrì àgáàga dhi kì kókpà ru kìmó kitswálé àbvò nda ni te.»

Móndí ni Mv́a ni agòma

(A kònò kpà Márokò 13:24-27; Lúkà 21:25-28)

29 «Gbá kizà kàdrì kítú nda kya àmvolésè dhi, <kítú ni mì ni atsá tìnimvá ro, mbá gò véle mvèle ko, bhìbhínyà kì ledhé bhù lésè, ìndì rìnyí bhù na dhi kì ru kizí.>‡

30 Dì lókyá nda sè dhi, tà dra Móndí ni Mv́a ni agòma tadhálépi dhi ni agá bhù m̀bhalé 'á gò, sùrú títì bvò dri dhi ì dré tongózó. Dì ì dré Móndí ni Mv́a ni nòzo adrérà'a àlìle ndùrùku i drìsè, rìnyí kàdrì be ìndì m̀lanzilanzì kàdrì be.

† 24:20 24:20 Yùdà ànzi kì bvò na dhi, «kidhì lókyá» kònìdhi, lókyá kidhì ro kóná àlo na, adrélépi gile vwàvwà ro dhi 'i. ‡ 24:29 24:29 A kònò Esáyà 13:10; 34:4; Ezèkyélè 32:7; Yòwélè 2:10; 3:4.

³¹ Gò akódhi dré áyi ángeló ki m̀̀zo gòkà kúlí 'u'ù be, l̀̀le áyi mónyá í dré z̀̀le dhi ki kimó bvò ni pá su dhi í l̀̀sè, kidhólé bhù ni kùdù àlo l̀̀sè, tsàle byá àzya ni na.»

Tà tadhále figi fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà M̀̀rokò 13:28-31; Lúka 21:29-33)

³² «Lè mì kàdré tà tadhále figi fa ni tà rú dhi ni àndu ni dóro. Fígi fa ni dríti kàdré atsálé m̀̀limáli gò, bí ni dré adrézó ròle dhi, mì ǹ̀ t̀̀le dhi, ỳ̀gú ànyi dhi be.

³³ Kókpà kòdhi t̀̀ni, lókyá mì dré dra tà títi nda kòdhi ki nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònì t̀̀le dhi, Móndí ni Mv́ láti 'á, nd̀̀ndì àmi ki dzó tí káyà dhi.

³⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Mónyá dra adrèbhá lídrì íbe lókyá nda sè dhi í kitswá dràle títi dr̀̀dr̀̀ tà títi nda í dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

³⁵ Bhù í bvò be dhi ki akí. Di, áma kúlí í kitswá àyikya tàdzi akilé ko.»

Giká ǹ̀ ngbà 'i lókyá kùdù ǹ̀

(A kònò kpà M̀̀rokò 13:32-37; Lúka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Di, dhya àlo ǹ̀ ína kítú 'i yà, kó ngalè sàà 'i yà tà nda í dré dra ru 'òzo dhi ko. Nd̀̀ndì ángeló bhù na dhi 'i yà, kó ngalè Giká ni Mv́agó 'i yà dhi, í ǹ̀ ko. Giká Atá ǹ̀ ngbà 'i ǹ̀ kalóma.

³⁷ Lókyá Móndí ni Mv́ dré adrérà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ki adré ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi t̀̀ni.

³⁸ Tàko ko, kítú ỳ̀ líti andre kandrá dhi í sè dhi, móndí í adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ki ànzi ki fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firà'a bwátù kàdrì na dhi 'á.

³⁹ Ayi nda í ǹ̀ tá tà adrélépi tá 'òle atsálé dhi àlomvá ko, tsàle ỳ̀ dré tirà'a àyi ki wu títi dhi 'á. Tà nda kòdhi ki adré kókpà kònini kítú Móndí ni Mv́ dré dra agòzo dhi tú.

⁴⁰ Ago r̀̀ dhi ki adré àzì 'o amvú na. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

⁴¹ Tòkó r̀̀ dhi ki adré ngá 'i. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

⁴² M̀̀ kàdré di tàmgà dri. Angyá ko, mì ǹ̀ kítú ángùdhi àmi ki Mírì dré dra agòzo dhi ko.

⁴³ Di, adré leá dhi, mì kònì tà kònìdhi dóro: Dzó líyí kònì tá lókyá ángùdhi ngátsi sè kùgú dré kitswázó atsálé ásà dhi be dhi, kònò a ni tá adré tàmgà dri, kòtayíró kùgú nda áyi dzóti ño ko.

⁴⁴ Di àmi ró dhi, mì kàdré kókpà g̀̀nzi ró. Tàko ko, Móndí ni Mv́ ni atsá sàà mì dré adrélé kisùle ko dhi sè.»

Màrábà tògya ró mìrì ni dré kitswálé ka'ile dhi
(A kònò kpà Lúka 12:41-48)

⁴⁵ «Màrábà tògya ró mìrì ni dré kitswálé ka'ile dhi, àdhi 'i? Akódhi nda, dhya mìrì ni dré bhàle àyi màrábà àruka àyi dzó lé dhi i drìle, kitswálé manyàngá fe àyi dré nyàle lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i.

⁴⁶ Màrábà nda ni mìrì kàtsá akódhi ni kisú adrérà'a 'òá kònini dhi, kólénzé ni adré akódhi dré!

⁴⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni mìrì ni akódhi ni bha adrélé àyi ngá títi dhi i drìle.

⁴⁸ Di, màrábà nda kàdré ina kònzi gò adrélé kisùá í léna dhi <Àma mìrì adré gile agòma sè> gò,

⁴⁹ dré kidhózó adrélé àyi àzízí ki tswa, adrézó ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó kpà wá tsi dhi,

⁵⁰ akódhi ni mìrì ni atsá kítú dré adrélé letèle ko dhi tú, ìndì sàá dré adrélé nìle ko dhi sè.

⁵¹ Di a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrélé túmání túrúpúbhá kya be. Kònale dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi.»

25

Pídhigó kyánzi mudrí dhi ki tà dri dhi

¹ Yésu gò tàá dhi: «Di Opì bhù àdhya ni adré ngóro tà kònìdhi tìni: Kyánzi mudrí dhi ì do tá àyi ki tálà, topfòzo ába kitswálé tòkó líyí ni drì letè.

² Àyi nda i kòfalé dhi, nzi dhi i tá azaaza ró, ìndì nzi dhi i tá tògya ró.

³ Àyi azaaza ró nda ì do tá àyi ki tálà 'í, di, ì do tá dò ko.

⁴ Di, àyi tògya ró nda ì do tá àyikya dò mòlàngì na túmání àyi ki tálà íbe.

⁵ Tòkó líyí nda dré tá adrélé gile dhi sè dhi, kyánzi nda ì dré landèzo títi gò, ì dré ledhézo ayí be adrélé ayí ko.

⁶ Ngátsi kítógá sè dhi, à dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: <Mì nò rè ká! Tòkó líyí adré alìle! Mì pfò lile ru kisú akódhi be!>

⁷ Gò kyánzi títi nda ì dré larózó, àyi ki tálà ki ledé.

⁸ Di kyánzi azaaza ró nda ì dré tàzoá àyi tògya ró nda ì dré dhi: <Mì afè àma dré àmi ki dò ni àruka wà. Angyá ko, àma ki tálà adré adrálé.>

⁹ Di, àyi tògya ró nda ì logó dhi: <Kóko! Dò nda kitswá àma dré àmi íbe ko. Mì kòlì be già àmi dré móndí adrèbhá dò lagí dhi i véna.>

¹⁰ Di, ì dré tá adrérà'a lile già dhi 'á dhi, tòkó líyí dré atsázó. Di kyánzi adrèbhá gànzi ró nda ì dré fizo akódhi be dzó làmó gwányá àdhya na gò, dzóti asézó.

11 Amvolásà dhi, kyánzi àruka nda ì dré agòzo atsálé gò, tàá dhi: <Mírì, mírì, mí nzi àma dré dzóti wà!>

12 Di, tòkó líyí nda logó dhi: <Má adré tà bàti ta àmi dré: Má nǐ mána àmi ko.>>

13 Yésu gò tàá dhi: «Di mì kàdré tàmiḡa dri! Tàko ko, mì nǐ kítu 'i yà, kó ngalè sàà 'i yà má dré dra agòzo dhi ko.»

Pídhígó màrábà na dhi ki tà dri dhi
(A kònò kpà Lúka 19:11-27)

14 «Òpì bhù àdhyà ni kókpà adré ngóro tà kònìdhi tìni: Agó àlo dhi adré tá 'òle lile atsí na. Di dré áyi màrábà ki azizó, áyi ngá ki tayízó àyi drígá, ì kàdréró àzì 'o ásà be dhi bvó.

15 Alo ni dré dhi, fè tá làfa lò'wa rú zìle tàlétà dhi i nzi.* Azya ni dré dhi, fè tá tàlétà rì. Azya ni dré dhi, fè tá tàlétà àlo. Lanzí tá tàlétà nda i àyi àlo àlo dhi i dré, ngóro ì dré kitswálé àzì 'o ásà bwà dhi tìni. Gò dré lizo atsí na.

16 Gbǎ lókyá nda sè dhi, dhyà tàlétà nzi dhi ki kisúlépi nda dré lizo àzì 'o ásà gò, tàlétà nzi àruka ki kisúzó bhàle dríá.

17 Dhyà tàlétà rì dhi ki kisúlépi nda dré kpà 'òzoá kònìni gò, tàlétà rì àruka ki kisúzó bhàle dríá.

18 Di, dhyà tàlétà àlo dhi ni kisúlépi nda dré ína lizo bhú dhi kǐnì na, áyi mírì ni làfa nda ni zùzo.

19 Lókyá kòlavú vwàvwà ro dre dhi, màrábà nda ki mírì dré agòzo àyi ki azì, ì kòtáro í dré dhi ì 'o tá àzì áyi làfa sè ngìni ya dhi.

20 Di dhyà tàlétà nzi dhi ki kisúlépi nda dré atsázó ába tùmání tàlétà nzi àruka íbe, tàá dhi: <Mírì, mí tayí tá má drígá tàlétà nzi kòni i. Mí nò ká, má kisú tàlétà nzi àruka i bhàle dríá dre.>

21 Di Mírì ni tà drá dhi: <Àma màrábà dóro má dré kitswálé ka'ile ni, mí 'o dóro! Mí tadhá dhi, mí kitswá má dré ka'ile tà mvá tsà tayílé mí drígá dhi sè. Di ásà dhi, má ni àmi bha adrélé tà kàdrìkàdrì i drìle. Mí alì lenzélé àmi mírì vélé!>

22 Gò dhyà tàlétà rì dhi ki kisúlépi nda dré kpà atsázó tàá dhi: <Mírì, mí tayí tá má drígá tàlétà rì kòni i. Mí nò ká, má kisú tàlétà rì àruka i bhàle dríá dre.>

23 Di Mírì ni tà drá dhi: <Àma màrábà dóro má dré kitswálé ka'ile ni, mí 'o dóro! Mí tadhá dhi, mí kitswá má dré ka'ile tà mvá tsà tayílé mí drígá dhi sè. Di má ni àmi bha adrélé tà kàdrìkàdrì i drìle. Mí alì lenzélé àmi mírì vélé!>

24 Gò dhyà tàlétà àlo dhi ni kisúlépi nda dré kpà atsázó tàá dhi: <Mírì, má nǐ tá tàle dhi, mì agó tòmbá 'i dhi be.

* 25:15 25:15 «Tàlétà» kònìdhi tá làfa lò'wa ledélé órò sè, kitswálépi àzì dhyà àlo dré 'òle kítu ngùlù-nzi dhi sè dhi 'i.

Mí adré mína ngá akónà àrà mí dré ngá kidhízó ko dhi na, adrézó kpà ngá lokó àrà mí dré kórì rìzo ko dhi na.

²⁵ Dì má adré tá ngá ro gò, má dré lizo làfa mína ni zu kìnì na. Mí nò ká, ngá mína kònìdhi.>

²⁶ Dì, mìrì ni tà drá dhi: <Mi, màràbà kònzi ìndì tòbvo ró dhi 'i! Mí nǐ tá tàle dhi, má adré ngá akónà àrà má dré ngá kidhízó ko dhi na, adrézó kpà ngá lokó àrà má dré kórì rìzo ko dhi na dhi be.>

²⁷ Adré dì tá leá dhi, mí kòbhà tá làfa mána dzó adrézó làfa 'o lendréle dhi na, kònò má kònì agò dhi, má ni tá làfa mána ni adó àmupi ni be.>

²⁸ Dì mìrì nda gò tàá dhi: <Mì do tàlétà kòdhi akódhi drígàsè, fèle dhya adrélépi ába mudrí dhi dré.>

²⁹ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi ngá íbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda ki drǐ timbà gò, akódhi dré adrézó véle ngá íbe bí lavúlé. Dì, kàdré ína dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndìndì ngá mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígàsà.

³⁰ Kàdré màràbà tàko ró kòdhi ni tà sè dhi, mì bhe akódhi kivi na, àrà tìnìnvá ro dhi na. Kònàle dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi.>>

Tàbvó tàma kùdù ro dhi

³¹ Yésu gò tàá dhi: «Lókyá Mòndí ni Mvá dré dra agòzo áyi mìlanzilanzì na ángéló íbe títi dhi sè dhi, a ni lírì áyi lírìrà mìlanzilanzì ro òpì àdhya dri.

³² Dì à ni mómnyá títi sùrú títi i lésè dhi ki kimó akódhi kandrà gò, dré àyi ki kòfalé lanzízó ngóro kábilígyà líkílépi dré adréle kábilígyà ki kòfalé lanzí ndrǐ íbe dhi tìni.

³³ A ni kábilígyà nda ki bha áyi dríagó lésè gò, ndrǐ nda ki bhàzo áyi lídzi lésè.

³⁴ Dì ópì kàdrì nda ni tàá àyi adrèbhá áyi dríagó lésè nda i dré dhi: <Amì áma Atá dré tà tani bhàzo àmi dri ni i, mì alì wà! Mì kòkisú òpì áma Atá dré ledéle àmi dré kíno bvò ni bhàma lésè dhi tàyilé ro.>

³⁵ Tàko ko, ma tá tàbirì íbe gò, mì dré ngá afèzo má dré nyàle. Ma tá yǐ lovó íbe gò, mì dré yǐ afèzo má dré mvùle. Ma tá mómndí twá 'i gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi véna.

³⁶ Ma tá kítá asolé dhi àko gò, mì dré kítá tosózó má rú. Ma tá drà ro gò, mì dré alizo áma lomí. Ma tá bãdzó na gò, mì dré alizo áma no.>

³⁷ Dì mómnyá gyägya nda ki go logóá drá dhi: <Mìrì, mà nò tá mì adrèrà'a tàbirì íbe gò, mà dré ngá fèzo mí dré nyàle yà, kó ngalè mà nò tá mì adrèrà'a yǐ lovó íbe gò, mà dré yǐ fèzo mí dré mvùle yà dhi ángutú?>

38 Mà nò tá mì adrérà'a móndí twá ro gò, mà dré ámi ka'izo dòle àma véle yà, kó ngalè mà nò tá mì adrérà'a kítá àko gò, mà dré kítá tosózó mí rú yà dhi ángutú?

39 Mà nò tá mì adrérà'a drà ro yà, kó ngalè bãdzó na yà gò, mà dré lizo ámi no dhi ángutú?>

40 Dì ópí kàdrì nda ni logóá àyi dré dhi: <Má adré tà bàti ta àmi dré: Tà ángùdhi mì dré tá 'òle áma adrúpi tàko lavulé kòni ki àlo dré dhi, mì 'o tà nda áma tàndi dré.>

41 Dì ópí kàdrì nda ni tàà àyi adrèbhá áyi lĩdzĩ lésè nda i dré dhi: <Àmi tàtrĩtrĩ ìbe àmi dri ni i, mì nga àmikya má mìlèsè, lìle àtsĩ adrélèpi adrálé ko, Gĩká dré ledélé Dzàborò dré ángéló ni ìbe dhi na.>

42 Tàko ko, ma tá tàbirì ìbe gò, mì dré ngá afèzo má dré nyàle dhi ko. Ma tá yĩ lovó ìbe gò, mì dré yĩ afèzo má dré mvùle dhi ko.

43 Ma tá móndí twá 'i gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi véna ko. Ma tá kítá asolé dhi àko gò, mì dré kítá tosózó má rú ko. Ma tá drà ro ìndi bãdzó na gò, mì dré alizo áma no ko.>

44 Dì àyi nda ki kókpà go logóá drá dhi: <Mìrì, mà nò tá mì adrérà'a tàbirì ìbe yà, yĩ lovó ìbe yà, móndí twá ro yà, kítá àko yà, drà ro yà, kó ngalè bãdzó na yà dhi gò, mà dré tà 'òzo mí dré ko dhi ángutú?>

45 Dì ópí kàdrì nda ni logóá àyi dré dhi: <Má adré tà bàti ta àmi dré: Tà ángùdhi mì dré tá 'òle dhya tàko lavulé kòni ki àlo dré ko dhi, mì 'o kókpà tà nda má dré ko.>

46 Dì àyi nda ki li tà ñòle àyi dri kóná vèsè kólyá dhi ni kisú. Dì, móndyá gyàgya nda ki àyikya li lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.»

26

Yúdà ànzì kì kàdrì ì yì ru kìswázó Yésu ni pfu dràle

(A kònò kpà Mároko 14:1-2; Lúkà 22:1-2; Yòwánì 11:45-53)

1 Yésu kòtà tà nda i akílé títi dre dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi:

2 «Ngóro mì dré ñile be dhi tĩni dhi, tayí kítú rĩ gwányá Pásikà àdhya dré atsázó. Dì à adré 'òle Móndí ni Mvá ni lefè kàribhá i drígá, ì kòtidíro akódhi dràle fa kipakipa dri be dhi bvó.»

3 Lókyá nda sè dhi, Yúdà ànzì kì kòwánà kàdrì i àyi kì bhàgo ìbe dhi ì dré ru kìmózó kòwánà kì kàdrì rú be Kàyáfà dhi ni dzó kàdrì na.

4 Gò ì dré ru yìzo kìswázó Yésu ni ru túrúpfú sè, pfùle dràle.

5 Dì, ì adré tá tàà dhi, ì kò'o tà nda gwányá Pásikà àdhya tú ko, móndyá zyandre dhi ì kòlìgíro àyi ìbe ko sè.

*Tòkó àlo dhi dà málàsì Yésu dri
(A kònò kpà Mároko 14:3-9; Yòwàni 12:1-8)*

⁶ Amvolásà dhi, Yésu lì tá Bètàniyà na, file Simónà atú kàrì dré tá rùle dhi ni dzó na gò, dré lírízó mísá làga kitswálé ngà nya.

⁷ Gò tòkó àlo dhi dré afízó mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi málàsì làgì kyàkyà dhi sè bí dhi be.* Dré àyi kisízó mòlàngì nda be ànyi Yésu làga gò, málàsì nda ni da akódhi dri.

⁸ Akódhi ni lebèbhá ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó gò, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «À kizá tsì málàsì kòdhi àdho tà sè?»

⁹ Kònò à ni tá kitswá làgì làgì be kàdrì gò, làfa ni ni fèzo lemerèbhá ì dré!»

¹⁰ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré tòkó kònìdhi ni drì kizá àdho tà sè? Tà dré 'òle má dré kòdhi, tà avélépi tò dhi 'i.

¹¹ Angyá ko, mì adré ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé. Dì, mì kitswá ngbú adrélé túmání má be ko.

¹² Akódhi dà málàsì kònìdhi má rú drìdrì, kitswázó áma rúbhá ledé bhàle mógo na dhi bvó.

¹³ Má adré tà bàti ta àmi dré: Arà títi bvò wáyi 'àsè à dré dra Rúbí Tani kòdhi ni longózó dhi ì 'àsè dhi, à ni kókpà tà tòkó kònìdhi dré 'òle kòdhi ni tití, akódhi ni tà kisùzo.»

*Yùdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì ìbe, kòlefèró Yésu àyi drígá
(A kònò kpà Mároko 14:10-11; Lúkà 22:3-6)*

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki àlo, rú be Yùdàsì Ìsìkàriyótà dhi dré ngàzo lile kòwánà kàdrì ì véna,

¹⁵ àyi ki lizí tàzoá dhi: «Mì ni àdho ngà afè má dré, má kòlefèró Yésu àmi drígá be dhi bvó dhi?» Dì ì dré làfa lò'wa ledélé àrezá sè dhi ki nàzo nyadhi-àlo-drì-mudrí, fèle drá.

¹⁶ Dì kidhólé lókyá nda sè dhi, Yùdàsì dré kidhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda.

*Yésu ì nya gwányá Pásikà àdhya lebèbhá ni ìbe
(A kònò kpà Mároko 14:12-21; Lúkà 22:7-14, 21-23;
Yòwàni 13:21-30)*

¹⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya ni kítú ni àlo sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mí adré leá dhi, mà kòladhí ngà mí dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo dhi àngwà?»

* 26:7 26:7 «Àlàbàsterè» kònìdhi, kírà kemve kpírikpírì làgì be kàdrì, adrézó mòlàngì ledé ásà dhi 'i.

18 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lì bhàandre na agó dra tadhálé àmi dré dhi véna. Mì kòtá drá dhi: <Dhya tà tadhálépi dhi adré taa dhi: Lókyá mána atsa ànyi. Mà ni Pásikà nya áma lebhéhá íbe ámi dzó na.»

19 Di akódhi ni lebhéhá nda ì dré 'òzoá ngóro dré tá lazilé àyi dri dhi tìni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

20 Indró kàndrì dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirílé mísá làgásé tùmání akódhi ni lebhéhá mudrí-drì-rì dhi íbe.

21 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi kí àlo ni áma lefè kàribhá ì drígá.»

22 Di kizà dré àyi kí 'òzo lavulé gò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kidhózó adrélé taa drá dhi: «Mírì, zakó ína ma 'i ko?»

23 Akódhi logó dhi: «Dhya drígá sòlepi má be sàni àlo na dhi ni áma lefè ni.»

24 Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mv́a ni li drále ngóro tisìle akódhi ni tà dri Giká ni Kúlí na dhi tìni. Di, kizà ni ína adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mv́a nda ni lefèlepi dhi dré! Dóro ni tá dhya nda ni tile ko dhi.»

25 Gò Yúdási adrélépi tá 'òle akódhi ni lefè nda dré tàzoá dhi: «Rábbì, zakó tsì ma 'i ko?» Yésu logó drá dhi: «Àmi tàndi mí tà dre.»

*Mírì ni rúbhá ì kàrí ni be dhi
(A kònò kpà Márokò 14:22-26; Lúkà 22:14-20; 1 Kòrìtòbhá ì 11:23-25)*

26 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré mápá adózó, tà tani zizo dríá Giká tí gò, ñòzoá fèle áyi lebhéhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Mì do nyàle. Kònìdhi áma rúbhá 'i.»

27 Dré kpà kópò adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, fèzoá àyi dré gò, tàzoá dhi: «Àmi títi, mì mvu.»

28 Kònìdhi áma kàrí adrélépi tà Giká dré bhàle ru yìzo móndí íbe dhi ni 'o kitswálé títi dhi 'i. Kàrí nda ni kutú móndí zyandre ì dré, Giká kòtrìró àyi kí tàkonzì ásà be dhi bvó.†

29 Má adré taa àmi dré dhi: Má gò véle vínò kòdhi tìni dhi ni mvu ko, tsàle kítú mà dré dra vínò tídhí ro dhi ni mvùzo àmi íbe áma Atá ni Opì na dhi tú.»

30 Di ì dré longó ngòzo lenzézó Giká ni rú sè gò, ì dré pfòzo lìle mbàle kòngó Olivè fa kya drina.

*Yésu longó dhi, Pétèro ni áyi ga
(A kònò kpà Márokò 14:27-31; Lúkà 22:31-34; Yòwání 13:36-38)*

† 26:28 26:28 A kònò Pfòma 24:8; Yèrèmiyà 31:31-34.

31 Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Ngátsi kònìdhi sè dhi, àmi títi mì ni áma tayí adrélé kalóma. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàà dhi:

«Má ni kábilígyà líkílépi ni tswa dràle gò,
à dré kábilígyà nda ki pãrí 'òzo ayílé.»‡

32 Di, má kônga mána dràdrà 'ásè dre dhi, má ni li drìdrì àmi kandrána Gàlíláyà na.»

33 Di Pétèró tà drá dhi: «Tágba mónnyá títi dhi ì kòtayí mi yà dhi, má kitswá mána ámi tayí tàdzí ko!»

34 Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Ndìndì ngátsi ándrò kònìdhi sè, drìdrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vésè be na.»

35 Di, Pétèró logó drá dhi: «Tágba kòkitswá mà dré dràzo túmání mí be yà dhi, má kitswá tàdzí ámi ga ko.» Gò Yésu ni lebèbhá àruka títi dhi ì dré kókpà tàzoá kònini.

Yésu zi tà Gíká tí Gètèsèmání na

(A kònò kpà Márokò 14:32-42; Lúka 22:39-46)

36 Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni íbe tsàle àrà rú zìle Gètèsèmání dhi na. § Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì lírí kònwa, má kòlìró adrélé tà zi Gíká tí kònàle.»

37 Dré Pétèró ki drìzo Zèbèdáyò ni ànzi rì dhi íbe í vésè. Gò akódhi ni togó dré kidhózó adrélé kizà nya, adrézó lanzile lavúlé.

38 Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Áma togó adré ñòle kizà dré, tsàle ndìndì dràdrà mìle. Mì kàdré kònwa, adrélé tàmgà dri má be.»

39 Kòlì vwàle àyi rúsè tsà dre dhi, dré dhèzo áyi m̀bhalé bha k̀nì mí gò, tà zìzo Gíká tí kònini: «Áma Atá, kòkitswá mí mìlése dhi, mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélése wà. Di, mí kò'o ngóro má dré adrélé lèle dhi tíni ko. Be ró dhi, mí kò'o ngóro mí dré adrélé lèle dhi tíni.»

40 Gò dré gòzo áyi lebèbhá nda ì véna, àyi ki kisú ayí na. Dré tàzoá Pétèró dré dhi: «Mì kitswá tá tsi adrélé tàmgà dri má be ngbà 'í sáà àlo bwà ko?»

41 Lè mì kàdré tàmgà dri, adrélé kpà tà zi Gíká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko. Bàti, dhyá ki togó àtsi ró adrézó tà dóro 'o. Di, dhyá ki rúbhá ína yàyà.»

42 Gò dré gòzo lile vésè ni rì sè, tà zi Gíká tí kònini: «Áma Atá, kòkitswá mí dré kópò kòdhi ni dòzo má vélése má dré mvuá àko ró dhi ko dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle 'òle dhi kòdhya.»

‡ 26:31 26:31 A kònò Zàkàriyà 13:7. § 26:36 26:36 Rú «Gètèsèmání» kònìdhi adré leá tàle dhi «òlìvè lò'wa ki 'irà».

43 Gò dré gòzo tódhyá gòle àyi ki kisú ayí na, àyi ki mì dré tá adréle ayí ro dhi sè.

44 Di dré àyi ki tayízó gò, gòzo lìle vésè ni na sè tà zi Gìká tí ngóro dré tá zìle drìdrì dhi tìni.

45 Gò dré gòzo gòle àyi lebèbhá nda i véna, tàá àyi dré dhi: «Mì adré dhu rè ayí ko, adrézó lovólé? Mì nò rè ká! Lókyá kitswá dre. A adré 'òle Mónde ní Mv́a ní lefè tàkonzìbhá i drígá.

46 Mì nga, mà kòlìró! Dhya adrélepi áma lefè dhi atsá dre!»

Yésu ni rùma

(A kònò kpà Márokò 14:43-50; Lúka 22:47-53; Yòwání 18:3-12)

47 Gbá kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, Yùdásì, akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki àlo dré atsázó. Adrì tá í vésè móndí zyandre angábhá kòwánà kàdrì i vélésè ìndì bhàgo i vélésè dhi i be. Ayi nda ì ru tá sápi i fa íbe àyi drígá.

48 Yùdásì adrélepi 'òle Yésu ni lefè nda tà tá àyi dré dhi, í ni akódhi àdhi 'i yà dhi ni tadhá àyi dré dhi kònìni: «Dhya má dré dra kamulé dhi, akódhi 'i. Mì kòru di akódhi, lizo ába.»

49 Di Yùdásì nda dré ndiri àyi kisízó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Rábbì, mòdo mí dré!» Dré akódhi ni kamúzó.

50 Di Yésu dré logózóá drá dhi: «Áma arúpi, mí 'o tà mí dré alizo 'oá dhi.» Gò mónnyá nda ì dré dhèzo Yésu dri, akódhi ni ru.

51 Gbá kòdhwa, dhya adrébhá tá túmánì Yésu be dhi ki àlo dré ngàzo àyi sápi asé gò, kòwánà ki kàdrì ni màrábà ni bí bvwàzo kile.

52 Di, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí logó sápi mína àrà ni na. Angyá ko, mónnyá títi adrébhá sápi ru àyi drígá dhi ki todrà sápi sè.

53 Mí nì ko tàle dhi, má ni tá kitswá áma Atá ni ti lizí gò, akódhi dré ángélo zyandre lavulé dhi ki amùzo àma ki líkì dhi?

54 Di, má kò'o tá kònìni dhi, tà tisìle Gìká ni Kúlì na adrébhá tàá dhi, tà kòdhi ki ru 'o kònìni dhi ki tá di ru 'o ngíni?»

55 Gò Yésu dré tàzoá mónnyá zyandre nda i dré dhi: «Ma vo kùgú 'i gò, mì dré adrézó alìle sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ní? Kítú àlo àlo títi i sè dhi, má adré tá lírìlé tà tadhá tépelò na dhi, mì ru tá ma ko.

56 Di, tà kòdhi ì atsá títi kònìni, kitswálé tà pròfètà ì dré tisìle dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.» Gò akódhi ni lebèbhá títi dhi ì dré akódhi ni tayízó lapázó.

Yésu pfo kòwánà ki kàdrì i kandrà bhàgo kàdrì íbe
(A kònò kpà Mároko 14:53-65; Lúka 22:54-55, 63-71;
Yòwàni 18:13-14, 19-24)

57 Dhya Yésu ni rubhá nda ì dré akódhi ni drizo lizo ába Kàyáfà, kòwánà ki kàdrì bhàna. Kònàle dhi, tátrítrí kúlí tadhábhá i bhàgo íbe dhi ì kimó tá ru.

58 Di Péteró ro dhi, lebè tá ína Yésu lará ro, tsàle byá kòwánà ki kàdrì nda ni bhà'álé na. Dré fizo lirílé tépelò likíbhá i kòfalé, kitswálé nòá ngalè tà nda ni kùdù ni adré ngíni ya dhi.

59 Kòwánà kàdrì i bhàgo kàdrì nda íbe títi dhi ì adré tá tà adrélé tàle Yésu rú kinzò sè dhi ki nda, kitswázó akódhi ni 'o dràle dhi bvó.

60 Di, ì kisú tá àyikya tà àlo ko, tágba móndí bí dhi ì dré apfòzo tà ta akódhi rú kinzò sè dhi. Kùdù ro dhi, móndí rí dhi ì dré apfòzo

61 tàá dhi: «Dhya kònìdhi tà dhi: «Má ni kitswá tépelò Gíká àdhya ni pfu gò, gòzo síá kítú na àmvolésè.»»

62 Gò kòwánà ki kàdrì dré ngàzo áyi totó liziá Yésu tí dhi: «Mí logó mína kúlí tà dhya kòni ì dré adrélé tàle mí rú kòdhi i sè ko?»

63 Di, Yésu adré tá ína kíri. Gò kòwánà ki kàdrì nda dré tàzoá drá dhi: «Má adré àmi kodzó Gíká lídrì ro dhi ni rú sè, mí kòsiró mònndrà tàzoá àma dré ngalè mí Mèsíyà, Gíká ni Mvágó 'i yà dhi.»

64 Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre. Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì ni Móndí ni Mvá ni no adrerà'a lirílé Gíká rinyí líyí ni dríágo lésè. Mì ni kpà akódhi ni no adrerà'a agòle ndùrùku bhù na dhi i drìsè.»

65 Di kòwánà ki kàdrì nda dré áyi kítá lasízo kizà dré gò, tàzoá dhi: «Akódhi dha Gíká dre! Mà ni di go véle móndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè? Mì nò rè ká! Mì yi làdhá dré dhàle Gíká rú kòdhi àmi ki bíbhále sè dre.

66 Mì adré di kisúà ngíni?» Di ì logó dhi: «Akódhi kitswá dràdrà sè!»

67 Gò ì dré tùsú lufúzó akódhi mi, akódhi ni tisizo. Ayi ki àruka ì dré akódhi ni mì tosázó,

68 adrézó tàá dhi: «Mèsíyà, mí tà rè àma dré pròfètà ro dhi, ngalè àdhi sa mi nì ya dhi ká!»

Pétèró gà Yésu rè

(A kònò kpà Mároko 14:66-72; Lúka 22:56-62; Yòwàni 18:15-18, 25-27)

69 Lókyá nda sè dhi, Péteró adré tá ína lirílé kivì na, bhà'álé nda na. Gò mvátòkó àlo màràbà ro dhi dré áyi kisízo

ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mi tá kókpà tùmání Yésu Gàliláyà lésè dhi be.»

⁷⁰ Di, Pétèró dré ína tà nda ni gàzo rè mónnyá tíí i kandrá, tàzoá dhi: «Má nǐ ngalè mí adrè àdho tà ta ya dhi ko.»

⁷¹ Gò dré ngàzo p̄òle bhà'álé nda 'ásè, áyi totó ànyi dzóti làga. Mvátòkó àzya dhi dré akódhi ni nòzo gò, tàzoá mónnyá adrèbhá tá akódhi làga dhi i dré dhi: «Dhya kòndi tá tùmání Yésu Nàzàrètà lésè dhi be.»

⁷² Di Pétèró dré gòzo tódhyá tà nda ni ga gò, mònndrà sìzo tàzoá dhi: «Má nǐ agó kòdhi ko!»

⁷³ Gí ko, mónnyá kònàle nda ì dré àyi ki kisizó ànyi Pétèró làga, tàá drá dhi: «Mi àyi ki àlo 'i bàti! Ami kúlí kómvo adrè tadhá dhi, mí angá ángolésè ya dhi nì.»

⁷⁴ Di Pétèró dré ngàzo mònndrà si, tàzoá dhi: «Tátrítrí kàdré má dri, má kàdré kinzò ta dhi! Má nǐ agó kòdhi ko!» Gbã kòdhwa, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

⁷⁵ Gò kúlí Yésu dré tá tàle dhi dré agázó Pétèró léna. Tà tá dhi: «Drìdrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vésè be na.» Di Pétèró dré p̄òzo kivì na gò, ngòle ka'ílé ka'ika'i kizà dré.

27

A dri Yésu lizo ába Pílátò véna

(A kònò kpà Márokò 15:1; Lúkà 23:1-2; Yòwánì 18:28-32)

¹ Ngá kòwa dre dhi, kòwánà kàdrì i bhàgo íbe dhi ì dré ru yìzo tíí, kitswázó Yésu ni 'o dràle dhi bvó.

² Di ì dré akódhi ni adròzo gò, drìzoá lizo fèá Pílátò, Rómà ki gùvèrènerè drígá.

Yùdàsì ni dràma

(A kònò kpà Tà 'òle dhi i 1:18-19)

³ Di Yùdàsì Yésu ni lefèlepi nda kàtògyà à nò tá tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè dhi dre dhi, akódhi ni togó dré atsázó kizà ro lavúlé tà dré tá 'òle dhi ni tà sè. Gò dré làfa lò'wa nyadhi-àlo-dri-mudrí nda ki dòzo, lizo kitswálé logóá kòwánà kàdrì i véna bhàgo íbe,

⁴ tàzoá dhi: «Má 'o tàkonzì dre. Tàko ko, má lefè mónní adrèlépi tá tà àlo àko í rú dhi kàribhá i drígá, ì kò'oró akódhi dràle.» Di, ì logó drá dhi: «Tà kòdhi nò àma ko. Nò mi kòdhya!»

⁵ Di Yùdàsì dré làfa lò'wa nda ki bhèzo tépelò na gò, lizo áyi 'i dràle.

⁶ Kòwánà kàdrì nda ì dré làfa lò'wa nda ki kudhúzó, tàzoá dhi: «Àma ki tátrítrí kúlí adrè làfa kònìdhi ni bhàma tùmání

làfa tépelò na dhi íbe dhi ni logá. Tàko ko, kònìdhi làfa fèle kàrí kutúzó dhi 'i.»

⁷ Dì ì dré ru yízo gò, làfa nda ni dòzo lìzo lìdrí rùlepi àlo dhi ni amvú gi, amvú nda kàdréro àrà adrézó móndí alíalí dhi kì àbvò si lána dhi ró.

⁸ Tà nda sè dhi, à adré amvú nda ni zi «Amvú kàrí àdhya» atsálé ándrò kònìdhi.

⁹ Dì tà longolé pròfétà Yèrèmíyà tí dhi dré ru 'òzo kònìni. Akódhi longó tá dhi: «Ì do làfa lò'wa nyadhi-àlo-drì-mudrí ledélé àrezá sè dhi ì. Kòdhi tá làgí Ìsèrèlè ànzi ì dré bhàle akódhi ni tà sè dhi 'i.

¹⁰ Làfa nda sè dhi, ì dré amvú lìdrí rùlepi àdhya ni gízo, ngóro Mírì dré tá tàle má dré dhi tìni.»*

Yésu pfò Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mároko 15:2-5; Lúka 23:3-5; Yòwání 18:33-38)

¹¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré pfòzo áyi totó Pilátò, gùvèrènerè nda kandrà. Gò Pilátò dré lizizóá tíá dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Ámì tàndi mí tà dre.»

¹² Kòwánà kàdrì ì bhàgo íbe dhi ì kàsíkì akódhi dre dhi, dré kúlí logózó ko.

¹³ Dì Pilátò dré lizizóá tíá dhi: «Mí yi tà títi ì dré adrélé tàle mí rú kòdhi ì ko?»

¹⁴ Dì, Yésu logó ína kúlí àlo ko. Gò gùvèrènerè nda ni lìdrí dré gàzo ásà.

A nò tà Yésu dri kitswále dràdrà sè

(A kònò kpà Mároko 15:6-15; Lúka 23:13-25; Yòwání 18:39-19:16)

¹⁵ Kóná àlo àlo títi, gwányá Pásikà àdhya tú dhi, gùvèrènerè nda adré tá dhya ángùdhi bãdzó na, móndí zyandre dhi ì dré adrélé kipèle dhi ni tri àyi dré.

¹⁶ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, agó àlo rú be Yésu Bàrábà, tà ni ni nìzo dóro dhi tá bãdzó na.

¹⁷ Dì móndí zyandre dhi ì kòkímó ru dre dhi, Pilátò dré àyi kì lizizó tàzoá dhi: «Mì adré leà dhi, má kòtrì àmì dré dhya ángùdhi kòdhya: Yésu Bàrábà, kó ngalè, Yésu adrélé zile Mèsíyà ro kònìdhi?»

¹⁸ Lizí tá àyi kònìni tàko ko, nì tá tàle dhi, ì fè tá Yésu í drígá ngbà 'í dirèma sè dhi be.

¹⁹ Pilátò dré tá adrérà'a lirílé tàbvó tǎrà na dhi 'á dhi, akódhi ni tòkó dré móndí mùzo tàá drá dhi: «Mí kò'o agó tà àko í rú kòdhi kònzi ko. Angyá ko, ándrò kònìdhi, má abì

* 27:10 27:10 A kònò Zàkàríyà 11:12-13; Yèrèmíyà 18:2-3; 19:1-2; 32:6-15.

toróbí akódhi ni tà dri gò, áma drĩ dré adrézó abílé tà nda sè tò.»

²⁰ Di kòwánà kàdrì i bhàgo íbe dhi ì dré móndyá zyandre nda ki kodzózó, ì kòziró Pílatò tí kòtrìró Bàrábà gò, Yésu ni 'òzo dràle.

²¹ Gò Pílatò dré gòzo lizíá àyi tí dhi: «Mì adré leá dhi, má kòtrì àmi dré dhya ángùdhi àyi rĩ kòni ì kòfalé dhi kòdhya?» Di ì logó dhi: «Bàrábà!»

²² Pílatò gò lizíá dhi: «Má ni di àdho 'o Yésu adrélé zìle Mèsíyà ro kònìdhi sè?» Di àyi títi nda ì logó dhi: «Mí tidí akódhi fa kipakipa dri!»

²³ Pílatò gò lizíá dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzi 'i?» Di ì dré gòzo adrélé tetrélé rĩnyí sè, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi!»

²⁴ Pílatò dré nòzoá dhi, í kitswá tá vélé tà àlo 'o bwà ko, be ró dhi, móndyá zyandre nda ì adré tá 'òle ligílé í be. Di dré yí adózó, àyi drígá dzìzo àyi títi ì mi gò, tàzoá dhi: «Ma tà àlo àko má rú dhya kònìdhi ni kàrí ni tà sè! Akódhi ni kàrí ni ngo àmi dri!»

²⁵ Di móndyá zyandre títi nda ì dré logózóá dhi: «Akódhi ni kàrí kàdré ngòle àma dri, àma ki ànzi íbe wà!»

²⁶ Gò Pílatò dré Bàrábà ni trìzo àyi dré. Dré Yésu ni 'òzo bhwàle gò, akódhi ni fèzo kitswálé tidílé fa kipakipa dri dhi bvó.

Sòdá ì gu Yésu

(A kònò kpà Mároko 15:16-20; Yòwàni 19:2-3)

²⁷ Gò Pílatò ni sòdá ì dré Yésu ni drìzo fìzo ába gùvèrènére nda ni dzó kàdrì na. Ì dré sòdá àruka títi dhi ki azízó ru amú àyi íbe akódhi làgàsè.

²⁸ Gò ì dré akódhi ni kítá ki tuvùzo rúásà, kánzò kã asózó rúá.

²⁹ Ì dré fanzĩ kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé dríá gò, kòzó bhàzo dríágó ni lésè. Di ì dré àyi ki kórókó titìzo akódhi kandrá adrézó akódhi ni gu, adrézó tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!»

³⁰ Ì dré adrézó tùsú lufú rúá gò, ì dré kòzó nda ni adózó adrézó akódhi ni drĩ tswa ásà.

³¹ Ì kògu akódhi kònìni dre dhi, ì dré kánzò nda ni avùzo rúásà, gòzo akódhi ni kítá ki tosó rúá. Gò ì dré akódhi ni drìzo lizo ába, kitswálé tidílé fa kipakipa dri dhi bvó.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mároko 15:21-32; Lúkà 23:26-43; Yòwàni 19:17-27)

32 Ì dré tá adrérà'a apfòle kònalésè dhi 'á dhi, ì dré drì sizo agó àlo rú be Símónà, angálépi Kírénè lésè dhi be.† Di ì dré akódhi nda ni 'òzo rinyí sè adrélé fa kipakipa Yésu àdhya ni do.

33 Gò ì dré lizo Yésu be tsàle àrà rú zile Gòlògòtá dhi na. (Rú nda kòdhi adrè leá tàle dhi «Àrà drífà àdhya».)

34 Kònàle dhi, ì dré vínò amulé àlókò kùdzí dhi be dhi ni fèzo akódhi dré mvùle.‡ Di, akódhi kòtabhì ngá nda dre dhi, dré ína gázoá rè.

35 Di ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa dri gò, akódhi ni kítá kì lanzízó àyi kòfalésè dzègé sè.§

36 Gò ì dré lirízó adrélé tà likí akódhi làgàsè.

37 A tisì tá tà tà nòzo akódhi dri dhi wárágà dri gò, wárágà nda ni dízo akódhi drìle. A tisì tá dhi: «Kònìdhi Yésu, ópí Yúdà ànzi kya 'i.»

38 A tidí tá kpà kùgubhá rì dhi ì fa àruka ì drìsè akódhi làgàsè: àlo ni dríagó ni lésè, àzya ni lídzi ni lésè.

39 Móndyá adrébhá tá lavulé àrà nda 'àsè dhi ì adrè tá akódhi ni lodhá, adrézó àyi kì drì ya,

40 adrézó tàá dhi: «Mí tá kitswálépi tépelò pfo gòzo síá kítú na àmvolésè ni, mí tidrí dì ámi tàndi wà! Mí kàdré Gíká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí así fa kipakipa kòdhi drìlésè wà!»

41 Kòwánà kàdrì ì, tátírítrí kúlí tadhábhá ì bhàgo íbe dhi ì adrè tá kpà akódhi ni gu kònìni, adrézó tàá dhi:

42 «Akódhi tidrí mómí àruka ì 'í. Di, kitswá ína áyi tàndi ni tidrí bwà ko! Kàdré ópí Ísèrèlè ànzi kya 'i bàti dhi, kàsì nyànomvá fa kipakipa drìlésè gò, mà kòka'író akódhi!

43 Bhà tá áyi tà ka'íka'í Gíká léna, adrézó tàá dhi: «Ma Gíká ni Mvágó 'i.» Gíká kàdré dì akódhi ni le bàti dhi, kápá akódhi nyànomvá dràdrà lésè.»

44 Kùgubhá tidíle akódhi be nda ì adrè tá kpà akódhi ni lodhá kònìni.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mároko 15:33-41; Lúka 23:44-49; Yòwàni 19:28-30)

45 Kìdhólé kítú rírí sè dhi, tínímvá dré bvò ni mǐ dòzo wǎyi, tsàle sáà na kítú rírí àmvolésè dhi na.

46 Anyíànyí sáà na sè dhi, Yésu dré liyízó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Èlòyì, Èlòyì, léma sàbàkàtànì?» Kòdhi adrè leá tàle dhi: «Áma Gíká, áma Gíká, mí tayí ma àdho tà sè?»*

† 27:32 27:32 «Kírénè» kònìdhi tá bhàandre bvò Líbiyà àdhya lé, bvò kàdrì Afirikà àdhya lé dhi 'i. ‡ 27:34 27:34 A kònò Longó ì 69:22. § 27:35 27:35

A kònò Longó ì 22:19. * 27:46 27:46 A kònò Longó ì 22:2.

47 Mòndí àruka adrèbhá tá kònàle dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Akódhi adrè Èlìyà nì zì.»

48 Gò àyi kì àlo dré ràzo mbèlè ngá vòdhovódho dhi nì adó, vìnègáři dàzo lána, dròzoá kòzò sílé gò, tìngázóá kuru fèle Yésu dré mvùle.

49 Dì, àyi kì àruka ì dré tàzoá dhi: «Mí tayí rè akódhi, mà kònòró ngalè Èlìyà nì atsá akódhi nì tidrí yà dhi.»

50 Yésu dré gòzo tódhyá trèle kúlí 'u'ù sè gò, àyi lídrì tayízó lìle.

51 Gbǎ lókyá nda sè dhi, kítá 'ìle tèpèlò nì 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rǐ, kǐdhólé drǐ lésè tsàle pá na. Bvò dré ru kosézó gò, kǐrà ì dré togázó.

52 Mógó ì dré ru lanzízó gò, mòndí lólo Gǐká àdhya bǐ dràbhá dre dhi kì rúbhá ì dré ngàzo dràdrà 'ásè.

53 Ayì nda ì kòpfò mógó ì lésè dre dhi, ì dré tífizó Yèrusalémà na Yésu nì ngàma dràdrà 'ásè dhi àmvolésè gò, ì dré agázó mòndí bǐ dhi ì mi.

54 Rómà kì sòdá kì kàdrì ì sòdá nì ìbe adrèbhá Yésu nì líkí dhi ì kònò kàdikàdi nda tùmǎnǐ tà títí ru 'obhá nda ìbe dre dhi, tǐrǐ dré gàzo àyi léna bǐ. Dì ì dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ìna Gǐká nì Mvǎagó 'ì bàti!»

55 Tòkó bǐ dhi ì tá kpà kònàle, adrélé tà nda kì no lárá ro. Ayì nda ì lebè tá Yésu Gǎliláyà lésè, adrézó tà 'o drá.

56 Ayì kòfalé dhi tá: Mǎrìyà Mǎgàdàlénè, Mǎrìyà Yàkòbhò kì andre Yòséfà be dhi, tsàle Zèbèdáyò nì ànzì kì andre.

Yésu nì rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mǎrokò 15:42-47; Lúkà 23:50-56; Yòwǎnì 19:38-42)

57 Ìndró kàndrì dre dhi, agó àlo rú be Yòséfà dhi dré lizo Pílátò véna. Akódhi nda tá ngá líyí angálèpi Àrìmátáyà lésè dhi 'ì. Atsá tá kpà Yésu nì lebèlepi ró.

58 Dì akódhi kòtsa Pílátò véna dre dhi, dré Yésu nì rúbhá zizo tíá. Gò Pílátò dré tàzoá dhi, à kòfè rúbhá nda drá.

59 Dì Yòséfà dré lizo rúbhá nda nì do lambélé kítá kemve dóro dhi sè gò,

60 lizo bhàá àyi tǎndi nì mógó tídhí í dré tá 'òle gǎle kǐrà na dhi na. Dré kǐrà kàdrì dhi nì alízó bhàle mógó nda tí gò, lizo.

61 Mǎrìyà Mǎgàdàlénè ì Mǎrìyà àzya be dhi ì lírì tá mógó nda kandrá, adrélé tà nda kì no.

A bhà sòdá ì kitswǎlé mógó líkí

62 Kítú bvóá dhi sè, kòdhi adrè tàá dhi, kítú adrézó tà ledé dhi àmvolésè dhi, kòwǎnà kàdrì ì Fàrìsáyò ìbe dhi ì dré lizo Pílátò véna,

⁶³ tàá drá dhi: «Atálágó, tà àlo dhya móndí ki litílépi kòdhi dré tá tàle dré adrérà'a lídrì íbe dhi 'á dhi agá ína àma léna dre. Akódhi tà tá dhi: <Kítú na àmvolésè dhi, má ni nga dràdrà 'ásè.>

⁶⁴ Dì àsà dhi, mí kòfè tòlí adrézó akódhi ni mógó líkí tsàle kítú ni na tú. A kò'o kònìni ko dhi, akódhi ni lebèbhá ki kitswá lìle akódhi ni rúbhá kugù, gòzo tàá móndí i dré dhi, akódhi nga dràdrà 'ásè dre. Dì tà nda ni go vélé móndí ki lití wáláká ni ni lavú.»

⁶⁵ Pilátò logó àyi dré dhi: «Sòdá i be kònwàrè. Mì kòdrì àyi lizo àyi ki bha adrélé mógó nda ni líkí ngóro mì dré nìle 'òle dhi tìni.»

⁶⁶ Dì ì dré lizo kírà mógó nda tí dhi ni kìkpa gò, ì dré sòdá nda ki bhàzo adrélé líkíá.

28

Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi

(A kònò kpà Márokò 16:1-10; Lúkà 24:1-12; Yòwàni 20:1-10)

¹ Sàbátù àmvolésè, kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, Màríyà Màgàdàlènè i Màríyà àzya be dhi ì dré ngàzo drùbhì kíno lìle Yésu ni mógó no.

² Gbã kòdhwa, bvò dré ru kosézó rìnyí sè gò, ángéló Mírì àdhya dré asizó bhù lésè alìle kírà lí mógó nda tìsè gò, dré lírízó kírà nda dri.

³ Akódhi ni làsù tá lagulagu ró, ìndì akódhi ni kítá i tá kemve kpírìkpírì.

⁴ Dì sòdá adrèbhá tá mógó nda ni líkí dhi ì dré lyàzo kwàkwà tírì dré gò, ì dré ledhézó kíni mi atsálé àbvò i tìni.

⁵ Dì, ángéló nda dré tàzoá tòkó nda i dré dhi: «Mì ro ngá ko! Má nì tàle dhi, mì adré Yésu tidílé fa kípákípa dri dhi ni nda kòdhya dhi be.

⁶ Akódhi kònwa yókódhó. Nga ína dràdrà 'ásè ngóro dré tá tàle dhi tìni. Mì alì àrà tá rúbhá ni ni bhàzo dhi ni no.

⁷ Dì mì lì mbèlè tàá akódhi ni lebèbhá i dré dhi: <Akódhi nga dràdrà 'ásè dre. Adré lìle àmi kandrána Gàlíláyà na. Kònàle dhi, mì ni akódhi ni no.> Nyànomvá dhi, má longó tà nda kòdhi i àmi dré dre!»

⁸ Dì tòkó nda ki togó dré gàzo tírì sè bí ìndì arí sè bí gò, ì dré ngàzo mógó nda lésè, ràle kitswálé rúbí nda ni longó Yésu ni lebèbhá i dré.

⁹ Gbã kòdhwa, ì dré ru kisízó Yésu be gò, dré tàzoá dhi: «Mòdo àmi dré!» Dì ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, ledhélé akódhi ni pá ru, akódhi ni líndrì bhàzo.

10 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì lì tàá áma adrúpi i dré dhi, ì kòlì Gàliláyà na. Kònàle dhi, ì ni áma no.»

Tà sòdá mógó líkíbhá dhi ì dré longólé dhi

11 Tòkó nda ì dré tá adrérà'a láti 'á dhi, sòdá adrèbhá tá mógó nda ni líkí dhi ki àruka ì dré lizo bhàandre na, tà títi lavúbhá nda ki longó kòwánà kàdrì i dré.

12 Di kòwánà kàdrì nda ì kòkimó ru bhàgo íbe dre dhi, ì dré ru yizo gò, làfa fèzo bí sòdá nda i dré,

13 tàzoá àyi dré dhi: «Lè mì kòtà dhi: <Akódhi ni lebhèbhá ì atsá tá ngátsi sè akódhi ni rúbhá kugù, mà dré tá adrérà'a ayí ko dhi 'á.>

14 Di tà nda ni rúbí kòlì dhèle gùvèrènerè bina dhi, mà ni àmi ki tàrá ga akódhi kandrá, tà àlo kònzi dhi kàtsáró àmi rú ko dhi bvó.»

15 Di sòdá nda ì dré làfa nda ni dòzo gò, ì dré 'òzoá ngóró tàle àyi dré dhi tíni. Di tà nda kòdhi dré la'úzó Yúdà ànzi ì kòfalé, lile drìdrì atsálé ándrò kònìdhi.

Yésu tayí àzì kàdrì áyi lebhèbhá i drígá

(A kònò kpà Márokò 16:14-18; Lúkà 24:36-49; Yòwání 20:19-23; Tà 'òle dhi i 1:6-8)

16 Gò Yésu ni lebhèbhá mudrí-drì-àlo dhi ì dré ngàzo lile Gàliláyà na, mbàle kòngó Yésu dré tá tadhálé àyi dré dhi drìna.

17 Di ì kòtsa akódhi ni no dre dhi, ì dré ledhézó àyi ki kórókó títi akódhi kandrá, akódhi ni lindrì bhàzo. Di, àyi ki àruka ì kayí tá àyikya tà nda àyi léna.

18 Gò Yésu dré áyi kisízó ànyi àyi títi dhi i làga, tàá àyi dré dhi: «Gìká afè má dré rinyí adrézó tà títi bhù na ìndì bvó dri dhi ì drìle dhi dre.

19 Di ásà dhi, mì lì móndí súrú títi i 'ásè dhi ki 'o atsálé áma lebhèbhá i ró, bàtísimò fèzo àyi dré Gìká Atá ni rú sè, Mvágó ni rú sè ìndì Tírí Lólo ni rú sè.

20 Mì kòtadhá tà títi má dré tàle mì kò'o dhi ì àyi dré adrélé 'òle. Di mì yi rè ká! Má ni ngbú adrè tùmání àmi íbe, tsàle byá lókyá kùdù na.»

Rúbí Tani Márokò dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Márokò 'i. Akódhi nda tá Yòwánì Márokò, àziàmù Pólò kya Bàrànába be dhi 'i (Tà 'òle dhi i 12:25). Akódhi tá kpà àziàmù Pètèró àdhyà 'i (1 Pètèró 5:13). Do tá tà í dré yìle àyi nda i véna dhi i, búkù kònìdhi ni tisìzo. A adrè kisùá dhi, búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi i kòfalé dhi, búkù Márokò àdhyà kònìdhi búkù tisìle drìdrì dhi 'i.

Kìdhólé búkù kònìdhi ni kidhoma lésè dhi, Márokò adrè tadhá ngádra 'á dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i (1:1; 1:11; 3:11; 5:7; 9:7; 14:61-62; 15:39). Tàko ko, Yésu nda adrè tirí kònzi ki dro topfòle mómíí i lésè, adrézó mómíí ki tidrí àyi ki drà i lésè, adrézó tà àruka bí líndrìga ró dhi ki 'o, tadházóá dhi, àyi rìnyí angá Giká vélésè káyà dhi. Rìnyí nda sè dhi, adrè kpà tà tadhá kúlí lanzìlanzi sè, adrézó ndèndì mómíí ki tàkonzì tri. Di, búkù kònìdhi ni kidhoma na dhi, adrè ína tàá ngádra 'á dhi, i àdhi 'i yà dhi ko. Be ró dhi, adrè àyi zi Mómíí ni Mvá ro, mómíí i kòkisùró zyà tà dré adrélé 'òle ìndì tadhálé dhi i 'íká, gò i kòka"iró akódhi ndò.

Márokò adrè tà Yésu dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki kípè tisìle àyi búkù kònìdhi léna. Adrè àrà do bí adrézó tà ru 'obhá Yésu ni pòsò kùdù sè dhi ki tití. Tàko ko, tà nda i adrè tadhá ngádra 'á dhi, Yésu àdhi 'i ya dhi. Kùdù ro dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì bí dhi i gà akódhi gágà. Di, akódhi ni lebèbhá tití dhi i nì tàle dhi, akódhi Giká ni Mvágó 'i bàti dhi be.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Látì ledema Yésu dré àyi àzì 'òzo dhi (1:1-13)
- 2) Yésu ni àzì bvò Gàlìláyà àdhyà na dhi (1:14-9:50)
- 3) Yésu ni atsí ngàzo Gàlìláyà lésè lìle Yèrúsalémà na dhi (10:1-52)
- 4) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (11:1-15:47)
- 5) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni mbàma bhù na dhi (16:1-20)

Yòwánì Bàtìsimò felepi ledé látì Mìrì Yésu dré

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Lúkà 3:1-18; Yòwánì 1:19-28)

¹ Kònìdhi Rúbí Tani, Yésu Krìsto, Giká ni Mvágó ni tà dri dhi 'i.*

* **1:1 1:1** Wárágà àruka Giká ni Kúlí tisìzo àyi dri dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú ko: «Giká ni Mvágó».

² Ngóro pròfètà Esáyà dré tisìle Gìkà ni Kúlí na dhi t́ni dhi, Gìkà tà tá dhi:

«Mí nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu ììle mí kandrána.

Akódhi nda ni láti ledé mí dré.†

³ Akódhi dhya adrélépi kúlí loyó duku na dhi 'i.

Adré tàá dhi: «Mì kòledé láti Mírì dré alizo!

Mì kòlotó láti atsálé pyà akódhi dré!›‡»

⁴ Dì Yòwánì Bàtìsimò fèlepi pfò tá duku na gò, kidhólé adrélé bàtìsimò fe móndí i dré. Adré tá longóá àyi dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó gò, bàtìsimò dòzo, Gìkà kòtrìró àyi ki tàkonzì i be dhi bvó.

⁵ Dì móndí zyandre dhi ì adré tá apfòle bvò wáyi Yùdáya àdhya lésè ìndì Yèrúsalemà lésè, alìle Yòwánì véle. † adré tá àyi ki tàkonzì ki ta ngádra 'á gò, akódhi dré adrézó bàtìsimò fe àyi dré yìandre Yòròdánè àdhya na.

⁶ Yòwánì asó tá kítá ledélé kàmìlò bhí sè dhi í rú, káfà ledélé kà'wá kíní sè dhi ni 'izo áyi kípilé 'á. Adré tá kisa nya, adrézó kpà apé mbì na dhi ni mbe.

⁷ Adré tá longóá móndí i dré dhi: «Dhya àlo áma lavúlépi rìnyí sè dhi ni adhé má bvó. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì tandìle akódhi ni kámókà bã tri bwà ko.

⁸ Má adré mána bàtìsimò fe àmi dré yì sè. Dì, akódhi ni ìna bàtìsimò fe àmi dré Tírì Lólo sè.»

Yésu ni bàtìsimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma duku na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 3:13-4:11; Lúkà 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré angázó Nàzàrétà Gàliláyà le dhi lésè, alìle bàtìsimò do Yòwánì véle Yòròdánè na.

¹⁰ Dì gbã lókyá Yésu dré tá adrerà'a apfòle yì lésè dhi 'á dhi, dré bhù nòzo ru lanzirà'a gò, Tírì Lólo nòzo asirà'a kòbhòlà t́ni adhéle í dri.

¹¹ Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Mì áma Mváagó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kínìlé ámi tà sè tò.»

¹² Gbã lókyá nda sè dhi, Tírì Lólo dré Yésu ni drìzo lizo ába duku na.

¹³ Kònàle dhi, Sàtánà dré akódhi ni tabhìzo litìlé kítú nyadhì-rì. Akódhi adré tá adréle kà'wá mbì na dhi ìbe, ìndì ángéló ì adré tá akódhi ni ledé.

Yésu kidhó áyi lebèbhá ki azí

(A kònò kpà Mátáyò 4:12-22; Lúkà 4:14-15; 5:1-11)

† 1:2 1:2 A kònò Málákì 3:1. ‡ 1:3 1:3 A kònò Esáyà 40:3.

14 Yòwánì ni rùma bhèle bǎdzó na dhi àmvolésè dhi, Yésu dré lizo bvò Gàliláyà àdhya na gò, kidhólé adrélé Rúbí Tani angálépi Gíká vélésè dhi ni longó móndí i dré.

15 Adré tá longóá dhi: «Lókyá kitswá dre. Gíká ni Opì atsa ànyi dre. Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Gíká vélé! Mì kòka'ì Rúbí Tani!»

16 Kítú àlo, Yésu dré tá adrérà'a atsilé tǎpáriandre Gàliláyà àdhya mìlésè dhi 'á dhi, nò tá Símónà i adrúpi ni Andréyà be, adrérà'a àyi ki kimbá bhe yí na. Angyá ko, àyi tá kosyá bhebhá 'i.

17 Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì má vésè. Kidhólé nyànómvá dhi, mì gò vélé adrélé kosyá bhebhá i ró ko. Má ni àmi ki 'o adrélé móndí ndabhá i ró.»

18 Dì gbǎ lókyá nda sè dhi, ì dré àyi ki kimbá ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

19 Yésu kòlì vwàle tsà dre dhi, dré Yàkóbhò i adrúpi ni Yòwánì be, Zèbèdayò ni ànzi i ró dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki kimbá ki mì ledé bwátù na.

20 Gbǎ kòdhwa, Yésu dré àyi ki azízó gò, ì dré àyi ki atá Zèbèdayò ni tayízó àzibhá ni íbe bwátù na, alizo Yésu vésè.

*Yésu dro tirí kònzì agó àlo dhi lésè
(A kònò kpà Lúkà 4:31-37)*

21 Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni íbe tsàle bhàandre Kàpàrànwúmà àdhya na. Sàbátù kàtsá dre dhi, Yésu dré fizo Yúdà ànzi ki lísámbò dzó na gò, kidhólé adrélé àyi ki tadhá.

22 Ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, tà dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè. Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanzìlanzi ro. Adré tá ína àyi ki tadhá ngóro tǎtrítrí kúlí tadhábhá kya tìni ko.

23 Gbǎ kòdhwa, agó àlo àyi ki lísámbò dzó nda 'á adrélépi tirí kònzì íbe í léna dhi dré ngàzo trèle,

24 yòzoá dhi: «Á! Yésu Nàzàrétà lésè ni, tsítsì àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Mí alì àma ki tà 'o akílé? Má nǐ mì àdhi 'i ya dhi be. Mì Dhya lólo Gíká àdhya 'i!»

25 Gò Yésu dré ngàzo ligilé tirí kònzì nda be, tàzoá dhi: «Mí atsó ámi ti! Mí pfò agó kòndhi lésè!»

26 Dì tirí nda dré agó nda ni kizízó rǐnyí sè, trèzo kúlí 'u'ù sè gò, pfòzo lásà lile.

27 Mónnyá títí kònàle nda ki líndrí dré gàzo bhwǎbhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Kònnìni ni àdho tà 'i? Mì yi rè tà tídhí akódhi dré adrélé tadhálé kúlí lanzìlanzi i sè dhi i ká! Adré ndìndì tòlí fe tirí kònzì i dré gò, ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'ì 'òle.»

28 Di Yésu ni rúbí dré la'úzó mbèlè bvò wǎyi Gàliláyà àdhya 'àsè.

*Yésu tidrí dràbhá i, móndí tirí kònzì íbe àyi léna dhi íbe
(A kònò kpà Mátáyò 8:14-17; Lúka 4:38-41)*

29 Yésu ì kàpfò lèsámò dzó nda lésè dre dhi, ì dré lizo Yàkòbhò íbe ìndì Yòwánì be tsàlè Sìmónà ki dzó Andréyà be dhi na.

30 Di, Sìmónà ni àdrá adrè tá ína ayílè lángá na, rúbhá ni dré tá adrélè àtsi ró dhi sè. Gò tà nda ni tàzo Yésu dré.

31 Di dré àyi kisízó ànyi tòkó nda làga, akódhi ni drígá ru, akódhi ni tingázó kuru gò, rúbhá àtsi nda dré pfòzo rúásà. Gò tòkó nda dré kídihózo ngá fe àyi dré nyàlè.

32 Ìndró sè, kítú kòndì dre dhi, à dré dràbhá títi dhi ki adzízó túmání móndyá títi tirí kònzì íbe àyi léna dhi íbe Yésu vélé.

33 Móndyá títi bhàandre nda 'á dhi ì kimó tá ru adrélè dzó nda tí.

34 Di Yésu dré móndí bí adrèbhá tá drà twátwa íbe dhi ki tidrízó. Dré kpà tirí kònzì bí dhi ki dròzo topfòlè móndí ì lésè. Di, adrè tá ína kúlí logá tirí kònzì nda ì dré, ì dré nìlè akódhi àdhi 'i ya dhi be dhi sè.

*Yésu tatsì Gìká ni kúlí longóbe bvò Gàliláyà àdhya 'àsè
(A kònò kpà Lúka 4:42-44)*

35 Drùbhì kínó, ngá pfùnìpfùnì sè dhi, Yésu dré pfòzo lile àrà móndí àko dhi na gò, kídihólè adrélè tà ta Gìká be.

36 Sìmónà ì arúpi ni íbe dhi ì dré ngàzo adrélè akódhi ni nda.

37 Ì kòkisú akódhi dre dhi, ì dré tàzoá drá dhi: «Móndyá títi dhi ì adrè ámi nda.»

38 Di akódhi logó àyi dré dhi: «Mà kòlì bhà àma làgàsè dhi ì 'àsè, má kòlongóró kpà Gìká ni kúlí kònàlè be dhi bvó. Tàko ko, tà nda tà má dré alizo 'òá dhi 'i.»

39 Gò dré ngàzo tatsilé bvò wǎyi Gàliláyà àdhya 'àsè, Gìká ni kúlí longóbe Yúdà ànzi ki lèsámò dzó ì 'àsè, ìndì tirí kònzì ki drobe topfòlè móndí ì lésè.

*Yésu tidrí agó àlo kàrí dré rùlè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 8:1-4; Lúka 5:12-16)*

40 Kítú àlo dhi, agó àlo kàrí dré rùlè dhi alì tá adhéle àyi kórókó titì Yésu kandrà, akódhi ni ti lizízó tàzoá dhi: «Mì rìnyí íbe kitswázó áma temvé tidrílé, mí kòlè dhi.»

41 Di Yésu dré kizà dòzo àyi togó na akódhi ni tà sè gò, drígá kidzìzo akódhi ni tabè, tàzoá drá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpírìkpírì wà!»

⁴² Gbã kòdhwa, kàrí drà nda dré ngàzo agó nda rúsè gò, dré adrízó.

⁴³ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré láti fèzo akódhi dré lizo, tà lazízó dríá kònini:

⁴⁴ «Mí kònò dóro, mí kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lì mína ámi tadhá kòwána dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmà ro Gíká dré ámi temvema sè ngóro Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni, tadházóá móndí i dré dhi, mí adrí dre káyà dhi.»

⁴⁵ Di, agó nda kòlì dre dhi, dré ína kidhózó adrélé tà atsálépi í rú nda ni longó ngádra 'á, adrézó rúbí ni ni 'o la'ulé. Asà dhi, Yésu kitswá tá gòle véle file bhàandre àlo dhi na ngádra 'àsè bwà ko. Be ró dhi, adré tá ína adrélé àrà móndí àko dhi i 'àsè. Di, tágba kònini dhi, móndí zyandre dhi i adré tá angalé àrà títi i lésè alìle akódhi véle.

2

Yésu tídrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mátáyò 9:1-8; Lúkà 5:17-26)

¹ Kítú àruka i kòlavú dre dhi, Yésu dré gòzo gòle Kàpàrànwúmà na gò, à dré yízoá tàle dhi, akódhi i bhàna.

² Di móndí zyandre lavúlé dhi i dré alizo ru kimó gàle dzó nda léna bĩ. Àrà adrézó dhya ki totó ndìndì kivi na dzó nda tí dhi tá véle yókódhó. Yésu dré tá adrérà'a Gíká ni kúlí longó àyi dré dhi 'á dhi,

³ móndí àruka i dré atsázó agó àlo pá be àbvò ro, àyi ki su i dré adrélé adólé kíndri dri dhi be.

⁴ Di, móndyá zyandre nda ki tà sè dhi, i kitswá tá àyikya láti kisú fizo ába Yésu véna bwà ko. Di i dré ngàzo mbàle ába dzó nda drína gò, dzó nda ni drí awú. I kòlò láti dre dhi, i dré akódhi ni tirízó síle kíndri dré adrézó ayílé dríá dhi dri, Yésu kandrá.

⁵ Di Yésu kònò àyi ki tà ka'íka'í dre dhi, dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma mvá, à trĩ ámi tàkonzì i dre.»

⁶ Di, tátírítrí kúlí tadhábhá àruka adrèbhá tá lirílé kònàle dhi i dré dhèzo adrélé kisùá àyi léna dhi:

⁷ «Dhya kòndi adré tà ta kònini àdho tà sè? Adré ína Gíká ni dha! Adhi ni kitswá tàkonzì tri nì, kàdré ngbà 'í Gíká 'i kalóma ko dhi?»

⁸ Gbã kòdhwa, Yésu dré tà i dré adrélé kisùle nda ni nizo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mí adré àmikya tà kisù kònini àdho tà sè?»

⁹ Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònìdhi dré dhi, ángùdhi 'i: <A trĩ ámi tàkonzì i dre> dhi, kó ngalè, <Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí kídhó atsi to> dhi?

10 Má adré làá mì kònì dhi, Mónde ni Mvá r̄nyí ìbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Di dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi:

11 «Má adré tàá mí dré dhi: Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí nzi mí bhàna!»

12 Gbã kòdhwa, agó nda dré ngàzo áyi kíndri do, pfòzo lìle mónyá títi ì misè. Di àyi títi nda ki líndrí dré gàzo bhwãbhwa gò, ì dré ngàzo adrélé Gíká ni rú bha kùle, adrézó tàá dhi: «Mà nò rè tàdzí tà làsú be kònìni dhi ko!»

Yésu azí Lévi

(A kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Lúka 5:27-32)

13 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá pfòle tãpãriandre Gàliláyà àdhya làgana. Mónde zyandre lavulé dhi ì adré tá alìle akódhi véle gò, dré adrézó àyi ki tadhá.

14 Dré tá adrérà'a lavulé tãpãriandre nda mìlésè dhi 'á dhi, dré Lévi Alàfáyò ni mvá ni nòzo adrérà'a lírìlé mèdáyì lagìrà na. Dré tàzoá drá dhi: «Mí lebè ma!» Di Lévi nda dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

15 Bvóá dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni ìbe Lévi ni dzó na gò, ì dré lírízó mísá làgàsè adrélé ngá nya tùmání mèdáyì lagìbhá ìbe bí, ìndì móndí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi ìbe bí. Tàko ko, móndí bí làsú be kònìni dhi ì adré tá Yésu ni lebè.

16 Di, tãtrítrí kúlí tadhábhá àruka adrèbhá tá kpà Fàrìsáyò ro dhi ì kònò akódhi adrérà'a ngá nya tùmání móndí làsú be kònìni dhi ìbe dre dhi, ì dré ngàzo lizíá akódhi ni lebèbhá ì tí dhi: «Akódhi adré ngá nya tùmání mèdáyì lagìbhá ìbe ìndì tàkonzìbhá ìbe àdho tà sè?»

17 Yésu kòyi tà lizílé nda dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mónyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gà kódzó ko na. Be ró dhi, mónyá drà ro dhi ì adré àyikya ndàà àyi. Má alì mónyá adrèbhá àyi ki no gyãgya dhi ki azí kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azí kòdhya.»

A lizí Yésu tàbirí mvòma ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Lúka 5:33-39)

18 Kítú àlo dhi, Yòwání Bátisimò fèlepi ni lebèbhá ì Fàrìsáyò ìbe dhi ì adré tá tàbirí mvo. Di móndí àruka ì dré alizo lizíá Yésu tí dhi: «Yòwání ni lebèbhá ì Fàrìsáyò kya ìbe dhi ì adré kó tàbirí mvo, adrézó tà zi Gíká tí dhi, ámi lebèbhá ì adré di àyikya tàbirí mvo ko àdho tà sè?»

19 Yésu logó àyi dré dhi: «Mónyá azílé gwányá làmò àdhya lé dhi ki kitswá tsì tàbirí mvo, ì dré adrérà'a tùmání tòkó líyì be dhi 'á? Tàdzí ko! Ì dré rè dhu adrérà'a tòkó líyì nda be àyi kòfalé dhi 'á dhi, ì kitswá tàbirí mvo ko.

20 Dì, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à ni tòkó líyí nda ni tingá àyi kòfalésè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirí mvo lókyá nda sè.

21 Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasílépi dhi íbe dhi, dhi kítá tídhí ro dhi kítá àku nda dri ko na. Tàko ko, kò'o kònini dhi, kítá tídhí nda ni kítá àku nda ni asé gò, kítá àku nda dré gòzo véle lasílé lile drìdrì.

22 Kòdhi íbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi i léna ko na. Tàko ko, kò'o kònini dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda ki lasí gò, vínò i kíní nda íbe dhi ì dré abízó tíí. Àsà dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi i léna.»

Yésu Mírì sàbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Lúka 6:1-5)

23 Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavúlé amvú ngánò àdhya i 'àsè gò, akódhi ni lebhèhá ì dré kidhózó adrélé ngánò lò'wa vu.*

24 Gò Fàrìsáyò ì dré tazoá Yésu dré dhi: «Mí nò rè ká! Àmi lebhèhá ì adré àyikya tà àma ki tátírítrí kúlí dré adrélé logalé sàbátù tú dhi ni 'o àdho tà sè?»†

25 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tàdzí tà Dàwídí dré tá 'òle ì dré adrérà'a lemerè ro ìndì tàbirí íbe akódhi ni arúpi íbe dhi 'á dhi ko?

26 Kòwánà ki kàdrì, Abiyátàrà ni lókyá 'á dhi, Dàwídí nda fì tá Giká ni dzó kàdrì na, mápà fèle Giká dré dhi ni adó nyàle gò, dré kpà fèzoá àyi arúpi i dré nyàle. Tàkò àma ki tátírítrí kúlí adré tá ìna mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Nghà 'í kòwánà ki tá kitswá nyàá dhi àyi.»

27 Yésu gò tàà àyi dré dhi: «Giká bhà móndí i adrélé sàbátù dré ko. Be ró dhi, bhà ìna sàbátù adrélé móndí i dré.

28 Dì àsà dhi, Móndí ni Mv́a Mírì 'i, ndìndì Mírì sàbátù àdhya 'i.»

3

Yésu tídrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Lúka 6:6-11)

1 Sàbátù àzya tú dhi, Yésu dré gòzo file Yúdà ànzi ki lísàmbò dzó na. Kònàle dhi, agó àlo drígá ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

2 Fàrìsáyò àruka ì adré tá tà ì dré kitswázó Yésu ni asíkí àsà dhi ni nda. Dì ì adré tá akódhi ni m̀ ga, nòzoá ngalé akódhi ni agó nda ni tídrí sàbátù tú yà dhi.

* 2:23 2:23 A kònò Dùtèrònómè 23:26. † 2:24 2:24 A kònò Pfòma 34:21.

³ Di Yésu dré tàzoá agó drígá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga ámi totó móndyá títi dhi kí kító 'á.»

⁴ Gò dré lizizóá àyi títi nda í tí dhi: «Àma kí tátírítrí kúlí adré tà ángùdhi ní ka'í sàbátù tú dhi kòdhya: adrélé tà dóro 'o dhi, kó ngalè adrélé tà kònzí 'o dhi? Adrélé móndí tidrí dhi, kó ngalè adrélé móndí pfu dràle dhi?» Di, ì logó àyikya kúlí ko.

⁵ Yésu dré móndyá í làgàsè kúrú nda kí nòzo títi togóaswa sè. Di, akódhi ní togó tá kpà kizà ro, ì dré àyi kí togó 'òle tombálé dhi sè. Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí kidzì ámi drígá.» Akódhi dré kidzizóá gò, drígá ní nda dré adrízó.

⁶ Gbã lókyá nda sè dhi, Fàrisáyò nda ì dré pfòzo ru yi móndyá ópí Eròdè àdhya íbe, kitswázó láti nda Yésu ní pfùzo dràle dhi bvó.

Móndí zyandre lavúlé dhi ì lebè Yésu

⁷⁻⁸ Amvolásà dhi, Yésu ì dré àyi kí vùzo lyà lebèbhá ní íbe líle tãpáriandre Gàlíláyà àdhya làgana. Di móndí zyandre lavúlé dhi ì dré akódhi ní lebèzo. Àyi nda ì yi tá tà títi akódhi dré adrélé 'òle dhi í gò, ì dré angázó bvò Gàlíláyà àdhya lésè, bvò Yùdáyà àdhya lésè, Yèrusalémà lésè, bvò Idùmáyà àdhya lésè, Yòròdànè ní ta'á lésè, ìndì bvò Tírè ì làga Sídónà be dhi lésè, alíle akódhi vélé.

⁹ Di Yésu dré tàzoá àyi lebèbhá í dré dhi, ì kòkisí bwátù bhàle ànyi í làga adrélé gànzi ró í dré, móndyá zyandre nda ì kòkipìró í ko dhi bvó.

¹⁰ Tàko ko, akódhi tidrí tá móndí bí dhi í gò, móndí drà twátwa íbe dhi ì dré adrézó adàle akódhi vélé, kitswálé akódhi ní tabè dhi bvó.

¹¹ Di àyi tírí kònzí íbe àyi léna dhi ì kàdré akódhi ní no dhi, ì adré tá adhéle akódhi kandrá, adrélé tetrélé, adrézó tàá dhi: «Mí Gíká ní Mvágó 'í!»

¹² Di, Yésu adré tá ína àyi kí logá, ì kòtadháró móndí í dré í àdhi 'í ya dhi ko.

Yésu bhà móndí mudrí-drì-rì dhi í twá adrélé àpóstolò í ró (A kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Lúkà 6:12-16)

¹³ Amvolásà dhi, Yésu dré lizo mbàle kòngó àlo drìna. Dré móndí í dré lèle azilé dhi kí azizó gò, ì dré alizo akódhi vélé.

¹⁴ Di dré móndyá mudrí-drì-rì nda kí bhàzo twá, àyi kí zizo àpóstolò í ró, ì kàdréro túmání í be, ìndì í kàdréro àyi kí tibhù Rúbí Tani longó be dhi bvó.

¹⁵ Dré kpà rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tírí kònzí kí dro topfòle móndí í lésè.

¹⁶ Àyi mudrí-drì-rì dré bhàle twá nda í tá: Símónà (dré rú zìle Pètèro dhi),

17 Yàkóbhò Zèbèdáyò ni mvá, adrúpi ni Yòwánì be (Yésu dré àyi kì rú zìzo Bwànèrègè dhi ì; rú nda kòdhi adrè làè tàlè dhi «Bhù ni tadima ni ànziàgò ì»),

18 Andréyà, Filípò, Bàràtòlómáyò, Mátáyò, Tòmá, Yàkóbhò Aláfáyò ni mvá, Tàdáyò, Sìmónà (adrélépi àtsi ró áyi sùrú ni tà sè dhi),

19 ìndì Yùdàsì Isìkàrìyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá ì drígá dhi).

Yésu ni tà, tirí kònzì kì kàdrì àdhya be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:22-32; Lúkà 11:14-23; 12:10)

20 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo nzìlè í bhàna gò, móndí zyandre dhi ì dré gòzo tódhyá ru kimó kònàlè. Tà nda sè dhi, akódhi ì lebèbhá ni ìbe dhi ì kitswá tá ndìndì ngá nya bwà ko.

21 Akódhi ni aró ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré alìzo kitswálè akódhi ni dri sùzo rúá dhi bvó. Tàko ko, ì adrè tá tàá dhi, akódhi ni drì abí vélé dre.

22 Dì, tatrítrí kúlí tadhábhá angábhá Yèrúsalmà lèsè dhi ì adrè tá àyikya tàá dhi: «Akódhi Bèlèzèbúlè ìbe í léna!* Adrè tirí kònzì kì dro topfòlè móndí ì lèsè, tirí kònzì kì kàdrì ni rìnyí sè!»

23 Dì Yésu dré àyi nda kì azizó gò, tàzoá àyi dré kúlí alaala sè dhi: «Sàtánà ni kitswá Sàtánà ni dro pòlè móndí lèsè ngìningìni ró?»

24 Opì ángùdhi móndyá zàlá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè dhi, òpì nda kitswá áyi totó bwà ko.

25 Dzó ángùdhi móndyá lá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè dhi, dzó nda kitswá kpà áyi totó bwà ko.

26 Kókpà kòdhi tíni, móndyá Sàtánà ni rìnyí zàlè dhi ì kàdrè ru lanzí adrézó ru pfu àyi kòfalèsè dhi, akódhi ni rìnyí nda kitswá áyi totó bwà ko. Be ró dhi, tà ni ni akí títi.

27 Kòdhi ìbe dhi, dhya àlò kitswá fìlè agó kòmbá àlò dhi ni dzó na akódhi ni ngá wu bwà ko, kàdrò zyà rè kòmbá nda bã sè 'íká ko dhi. Dì kàdrò akódhi dre dhi, a ni kitswá ngá títi akódhi ni dzó na nda kì wu.

28 Má adrè tà bàti ta àmì dré: Gìkà ni kitswá tàkònzì títi móndí ì dré adrélè 'òlè dhi kì tri, tùmáni làdhá títi ì dré adrélè dhàlè í rú dhi ìbe.

29 Dì, dhya ángùdhi adrélèpi ìna làdhá dha Tirí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkònzì tri tàdzí ko. Be ró dhi, tàkònzì nda ni adrè akódhi dri kóná vèsè kólyá.»

30 Yésu tà tá tà nda kònìni, ì dré tá adrélè tàlè dhi «Akódhi tirí kònzì ìbe í léna» dhi sè.

* 3:22 3:22 Rú «Bèlèzèbúlè» kònìndhi tá rú àzya fèlè Sàtánà dré dhi 'i.

Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi i
(A kònò kpà Mátáyò 12:46-50; Lúkà 8:19-21)

³¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi ì dré atsázó adrélé àyi kì totó kivi na. Gò ì dré móndí mùzo file Yésu ni azí.

³² Móndí zyandre dhi ì lírí tá adrélé akódhi làgàsè kúru. Gò tàzoá drá dhi: «Ámi andre, ámi adrúpi i, ámi amvúpi íbe dhi ì adré ámi letè kivi na.»

³³ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Áma andre i áma adrúpi íbe dhi ì àdhibhá 'i?»

³⁴ Dré móndyá líríbhá í làgàsè kúru nda kì nòzo títi gò, tàzoá dhi: «Mì nò rè áma andre i áma adrúpi íbe kòni i ká!

³⁵ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà Gíkà dré adrélé lèlè à kò'o dhi kì 'o dhi ína áma adrúpi 'i, áma amvúpi 'i, ìndi áma andre 'i.»

4

Pídhígó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Lúkà 8:4-8)

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá adrélé tà tadhá tãpãriandre Gàliláyà àdhya làga. Móndí zyandre lavulé dhi ì dré ru kimólé akódhi làgàsè kúru dhi sè dhi, dré mbàzo lírílé bwátù adrélépi yí mǐle dhi na, móndyá zyandre títi nda ì dré adrérà'a tãpãriandre mǐle dhi 'á.

² Di dré kídhózó tà bí dhi kì tadhá àyi dré pídhígó sè, adrézó tàá dhi:

³ «Mì yi rè ká! Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfò tá lǐle kórì ri àyi amvú na.

⁴ Dré tá adrérà'a kórì ri dhi 'á dhi, kórì àruka ì ledhé tá láti mǐle gò, àrí ì dré adàzo tetéá títi.

⁵ Kórì àruka ì ledhé tá bvò kírà ro adrélépi kǐní íbe tsà dhi dri. I dré apfòzo mbèlè, kǐní dré nzìle ko dhi sè.

⁶ Di, kítú kòka dre dhi, dré àyi kì zàzo 'yòle, àyi kì kídrì dré file kǐní na dóro ko dhi sè.

⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsi kòfalé. Kùtsi nda dré mbàzo àyi kì amó gò, ì dré lò'wa 'àzo ko.

⁸ Di, kórì àruka ì ledhé tá àyikya kǐní dóro dri gò, ì dré apfòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Alo ni 'a lò'wa nyadhi-àlo-dri-mudrí, àzya ni nyadhi-na, àzya ni nyadhi-nzi.»

⁹ Yésu gò tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi!»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndí i dré pídhígó sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Lúkà 8:9-10)

10 Amvolásà dhi, Yésu dré tá adrerà'a kalóma dhi 'á dhi, akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i túmání mónnyá adrébhá tá àyi ki kimó akódhi làga dhi íbe dhi, ì dré alizo akódhi ni lizí pídhigó dré adrelé pìle dhi ki tà sè.

11 Dì dré logózóá àyi dré dhi: «Gìká fè àmi dré tògyá àyi Opì ni tà lùzu ró dhi ni nìzo. Dì, mónnyá kivì na dhi i dré dhi, má adré tà títi dhi ki ta pídhigó sè,

12 kítswalé:

«ì kàdré gba ngá no yà dhi,

ì kàdréro ngá ì dré adrelé nòle nda ki atógyà ko,

ìndì ì kàdré gba tà yi yà dhi,

ì kàdréro tà ì dré adrelé yìle nda ki àndu ni ko.

Kònò kàdré tá kònìni ko dhi, ì ni tá àyi ki togó adzá má vélé gò,

má dré àyi ki tàkonzì trizo!»*

*Yésu ngi pídhigó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu
(A kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Lúka 8:11-15)*

13 Dì Yésu gò taa àyi dré dhi: «Mì nì tsì pídhigó kòdhi ni àndu ko? Mì ni dì pídhigó àruka títi dhi ki àndu ni ngìningìni ró?

14 Agó adrelépi kórì rì nda adré Gìká ni kúlí rì kòdhya.

15 Móndí àruka ì adré kúlí nda ni ka'í ngóro kórì rìle ledhéle láti m̀ile nda i t́ini. I kòyi kúlí nda dre dhi, Sàtána adré ndiri atsálé kúlí rìle nda ni tingá àyi ki togó lésè.

16 Móndí àruka ì adré Gìká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle bvò kírà ro dhi dri nda i t́ini. I kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ndiri ka'íá arí sè.

17 Dì, ì dré adrelé kúlí nda ni tayí adrelé tìle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í tròle rúa lókyá tsà sè. Dì kàdré tà ì dré adrezó kizà nya ásà dhi 'i yà, ngalè tà adrezó àyi ki m̀ pfo kúlí nda ni tà sè dhi 'i yà dhi, ì adré àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí mbèlè.

18 Móndí àruka ì adré Gìká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle kùtsí kòfalé nda i t́ini. I kòyi kúlí nda dre dhi,

19 tà bvò kòndi àdhya adrébhá àyi ki togó 'o lanzile dhi i, ngá lovó adrelépi àyi ki lití dhi, ìndì lovó kònzì twátwa dhi ì adré file àyi ki togó na kúlí nda ni amó gò, dré adrezó lò'wa 'a ko.

20 Dì, móndí àruka ì adré àyikya Gìká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle k̀ini dóro dri nda i t́ini. Ayi nda ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ka'íá gò, ì dré adrezó lò'wa 'a dóro. Alo ni adré lò'wa 'a nyadhi-àlo-drì-mudrí, àzya ni nyadhi-na, àzya ni kó nyadhi-nzi.»

* 4:12 4:12 A kònò Esáyà 6:9-10.

Tà tadhále tálà ni tà rú dhi
(A kònò kpà Lúkà 8:16-18)

21 Yésu gò tàá àyi dré dhi: «À adré gà tsì tálà dhi bhàle lídri zàna yà, kó ngalè lánzá zàna yà dhi be? Tàdzí ko! A adré zakó dhàá bhàle zá kuru mísá drína.

22 Tàko ko, à ni tà títi zùle zùzù dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpà tà títi lùzu ró dhi ki 'o apfòle ngádra 'á.

23 Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi!»

24 Gò tàá àyi dré dhi: «Lè mì kàdré tà mì dré adrélé yìle dhi ki kisù dóro! Mì kàdré tà yi dóro dhi, Gíkà ni àmi ki fe adrélé tà nda ki àndu ni dóro lavulé. A ni ndìndì tà mì dré nìle nda ki drì timbà.

25 Tàko ko, dhya ángùdhi tà nìlepi bí dhi dré dhi, à ni tà dré nìle nda ki drì timbà. Dì, dhya ángùdhi tà nìlepi ko dhi dré dhi, à ni ndìndì tà tsà dré nìle dhi ni tìngá.»

Tà tadhále kórì adrélépi mbàle áyi tàndì sè dhi ni tà rú dhi

26 Yésu gò tàá dhi: «Gíkà ni Opì sù ngóro kórì dhya àlo dré rìle bvò dri dhi tìni.

27 Dhya nda kàdré ayilé ngátsi sè yà, kó ngalè kàdré ngàle kítu sè yà dhi, kórì nda adré apfòle mbàle, tágba dhya nda dré nìzoá ngalè tà nda adré ru 'o ngíni ya dhi ko dhi.

28 Bvò nda ni tàndì adré kórì nda ni 'o adrélé lò'wa 'a dhi nì. Kórì nda adré rè zyà apfòle mbì ro gò, drì ni dré adrézó pfòle gò, dré adrézó lò'wa 'a.

29 Lò'wa nda ì kòka dre dhi, dhya nda adré méngerè adó adrézó lwáá. Tàko ko, lókyá adrézó lò'wa nda ki akónà dhi kitswá dre.»

Tà tadhále mùtáđì lò'wa ni tà rú dhi
(A kònò kpà Mátáyò 13:31-32, 34; Lúkà 13:18-19)

30 Yésu gò tàá dhi: «Má ni kitswá Gíkà ni Opì ni tà tadhá àdho ngá rú? Kó ngalè, má ni tà ni ni tadhá kúlí alaala ángùdhi sè?

31 Opì nda sù ngóro mùtáđì lò'wa tìni.† Lò'wa nda konyókonyó mvá lavulé lò'wa àruka títi adrélé rìle bvò dri dhi ì rúsè.

32 Dì, à kàdré lò'wa nda ni rì dhi, adré ína apfòle mbàle atsálé kàdrì ngá àruka títi adrélé kidhílé amvú 'á dhi ki lavú. Adré mbàle áyi kólá ki lebhé í rúsè kàdrìkàdrì gò, àrì ì dré adrézó bhà si drìlána línđri ni ni tà sè.»

† 4:31 4:31 Yúdà ànzì ì adré tá mùtáđì lò'wa kònìdhi ni rì àyi ki amvú na, adrézó lò'wa ni ni lomvó, adrélé dàle mányàngá na. Tágba mùtáđì lò'wa nda dré adrézó tsámvá lavulé dhi, adré mbàle tsàle byá méterè na dhi na.

33 Di Yésu adré tá Gíká ni kúlí tadhá àyi dré kúlí alaala bí lású be kònìni dhi ì sè, tsàlè ì dré kitswázó tà nda ki àndu ni bwà ko dhi na.

34 Adré tá tà àlo tadhá àyi dré kúlí alaala àko dhi ko. Di, ì dré adrérà'a lebèbhá ni íbe àyi pátí dhi 'á dhi, adré tá ína tà títi nda ki àndu ngi àyi dré.

Yésu kíkí lyãandre

(A kònò kpà Mátáyò 8:23-27; Lúkà 8:22-25)

35 Kítú nda ni ìndró sè dhi, Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi: «Mà kòzya tãpãriandre ni ta'á na.»

36 Di akódhi ni lebèbhá nda ì kòtombà bwátù dré tá adrézó lána dhi na dre dhi, ì dré móndyá zyandre nda ki tayízó gò, kídhózó adrélé zyàlè ta'á na. Bwátù àruka ì adré tá kpà zyàlè túmání àyi íbe.

37 Gbã kòdhwa, lyãandre gú dhi dré ngàzo adrélé vîlè tãpãriandre nda mi. Yí adrélépi longalé dhi dré adrézó lodalè bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òlè arílé.

38 Di, Yésu adré tá ína ayí ko àmvòràmvò kùsé dri. Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré akódhi ni torózó, tàzoá drá dhi: «Tadhálépi, mà adré dràlè! Tà nda tsì tà tàko 'ì mí dré?»

39 Di Yésu dré ngàzo ligílé lyãandre nda dri, tàzoá tãpãriandre nda dré dhi: «Mí kíkí mi adrélé kíri!» Lyãandre nda dré rìzo adrélé kíri gò, ngá dré gòzo bhùle ndi.

40 Di Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi: «Mì adré ngá ro àdho tà sè? Ami dhu rè tà ka'íka'í àko?»

41 Tirí dré gàzo àyi léna bí gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndi tá ína àdhi 'ì, ndìndì lyãandre ì tãpãriandre be dhi ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òlè ni?»

5

Yésu tidrí agó àlo tirí kòndi íbe í léna dhi

(A kònò kpà Mátáyò 8:28-34; Lúkà 8:26-39)

1 Ì kòzya tãpãriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gèrásà kya na.*

2 Yésu kási bwátù lésè dre dhi, agó àlo tirí kòndi íbe í léna dhi dré apfòzo ngbõ ró mógó lésè kitswálé ru kisú akódhi be.

3 Agó nda adré tá ína ayílé mógó 'ásè. Dhya àlo kitswá tá vélé akódhi ni ru 'ìlè ndìndì nyìrì sè bwà ko.

4 Tàko ko, vèsè be bí, à adré tá akódhi ni pá ki tí'ì kómve sè, adrézó akódhi ni drígá ki tí'ì nyìrì sè. Di, akódhi adré tá

* 5:1 5:1 Móndyá zile Gèrásà ì ró kòni ì, Mátáyò adré zìá Gádará ì ró. A kònò Mátáyò 8:28. Ayi nda ki bvò tá tãpãriandre Gáliláya àdhya ni ta'á na, kítú dré apfòrà lésè.

ina nyirì nda ki tikí, adrézó kómvè nda ki tonò. Dhya àlo kitswálépi akódhi ni bha áyi rinyí zàle bwà dhi tá yókódhó.

⁵ Kítú sè ìndì ngátsi sè dhi, akódhi adré tá tatsilé tetrébe mógó 'ásè ìndì kóngó i drìsè, adrézó áyi rúbhá tisì kírà sè.

⁶ Di akódhi kònò Yésu vwàvwà ro dre dhi, dré ngàzo aralé adhéle áyi kórókó titi akódhi kandra.

⁷ Dré yòzoá kúlí 'u'u' sè dhi: «Yésu, Giká kurú na dhi ni Mvágó, àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Má adré ámi ti lizí Giká ni rú sè, mí kò'oró ma kónzi ko!»

⁸ Tà tá kòni tãko ko, Yésu tà tá drá dhi: «Tirí kónzi, mí pfò agó kòndhi lésè!»

⁹ Gò Yésu dré lizizóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>. Angyá ko, àma agó kòndi léna dhi bí.»

¹⁰ Di tirí kónzi nda dré dhèzo adréle ngòle Yésu rú, kòmùró àyi pfòle bvò nda 'ásè ko dhi bvò.

¹¹ Ayi làgana kònani dhi, tìgá ki pãri andre adré tá ngà nya kóngó drina.

¹² Di tirí kónzi nda ì dré Yésu ni ti lizizó tàzoá dhi: «Mí kòmù àma lile tìgá kòna i véna wà, mà kòtifíró àyi léna be dhi bvò.»

¹³ Yésu dré ka'izoá. Di tirí kónzi nda ì dré topfòzo agó nda lésè, lile tifilé tìgá nda i léna. Gò tìgá ànyíanyi ngùlù-rì nda ì dré ndizo títi kóngó nda ni gòlòko 'ásè, ledhéle tãpãriandre na, yí mvu gò, todràzo.

¹⁴ Gò tìgá nda ki likíbhá ì dré ngàzo ràle tà lavúlépi nda ni rúbí longóbe bhàandre na ìndì gbàbhú 'ásè. Di móndí zyandre dhi ì dré apfòzo tà nda ni no.

¹⁵ I kàtsá Yésu véle dre dhi, ì dré agó tá tirí kónzi zyandre íbe í léna nda ni nòzo adrérà'a lirilé Yésu làga. Akódhi tá kítá íbe í rú, ìndì tà kisùkisù íbe dóro. Di tirí dré àyi ki 'òzo lavulé.

¹⁶ Gò dhya tà nda ki nobhá mì sè dhi ì dré tà atsábhá agó tá tirí kónzi íbe nda rú, ìndì tìgá i rú dhi ki titizó àyi dré.

¹⁷ Di àyi nda ì dré ngàzo Yésu ni ti lizí, kóngaró àyi ki bvò 'ásè be dhi bvò.

¹⁸ Yésu dré tá adrérà'a mbàle bwátù na dhi 'á dhi, agó tá tirí kónzi íbe í léna nda dré akódhi ni ti lizizó, ì kòlìró tùmání.

¹⁹ Di, Yésu dré akódhi ni logázó, tàzoá drá dhi: «Mí nzi mí bhàna, ámi sùrú na. Mí tití àyi dré tà títi Mírì dré 'òle mí dré dhi i, ìndì akódhi bhà ámi kizà ngíni ya dhi.»

²⁰ Di agó nda dré ngàzo lile tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi ki longóbe bhàandre zìle Mudrí dhi i 'ásè. Di móndyá títi dhi ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo.

Yésu tidrí tòkó àlo dhi, ìndì tingá Yàyírò ni mvátòkò dràdrà lésè

(A kònò kpà Mátáyò 9:18-26; Lúkà 8:40-56)

²¹ Yésu kògò azyálé tãpãriandre nda ni ta'á lésè bwátù sè dre dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré ru kimózó akódhi làgàsè kúrú tãpãriandre mïle.

²² Yúdà ànzì kì lèsámò dzó ni kàdrì kì àlo rú be Yàyírò dhi dré kpà atsázó kònàle. Dì kònò Yésu dre dhi, dré adhézó akódhi pá,

²³ akódhi ni ti lizí tà tãndi ró tãzoá dhi: «Áma zapi ànyìanyi dràdrà mïle. Mí alì ámi drígá bha akódhi dri wà, kàdríró adrelé lídrì be!»

²⁴ Dì Yésu ì dré ngázo adrelé lile akódhi be. Mónnyá zyandre lavulé nda ì dré kpà adrézó akódhi ni lebè, adrézó àyi kì tri rúásà.

²⁵ Dì àyi nda ì kòfalé dhi, tòkó àlo kàrí dré adrézó ràle rúásà kóná be mudrí-drì-rì dhi tá be.

²⁶ Akódhi nda nya tá kizà lavulé kódzó bí dhi ì drígá. Kizá tá ngá í drígàsè akilé títi wóyá. Dì, kàrí nda adré tá véle ràle rúásà lile drìdrì.

²⁷ Dì kòyi Yésu ni tà dre dhi, dré lavúzó mónnyá zyandre nda ì kòfalésè, atsálé ànyi Yésu àmvolésè gò, akódhi ni kítá ti tabè.

²⁸ Angyá ko, adré tá ína kisùá dhi: «Má kòtabè ngbà 'í akódhi ni kítá ti kòdhya dhi, má ni adrí.»

²⁹ Gbã kòdhwa, kàrí adrelépi ràle rúásà nda dré akízó gò, dré atógyàzoá í rú dhi, í adrí àyi kizà nda lésè dre.

³⁰ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré kpà atógyàzoá í rú dhi, rìnyí pfò tá í lésè dre. Dré àyi alázó mónnyá zyandre nda ì kòfalé gò, lizíá dhi: «Àdhi tabè kítá mána nì?»

³¹ Akódhi ni lebèbhá ì logó drá dhi: «Mí nò zakó mónnyá zyandre kòni ì adrérà'a àyi kì tri mí rúsè dhi 'í! Mí adré dì lizíá dhi, <Adhi tabè ma nì> ya dhi ngíni?»

³² Dì, Yésu dré gòzo véle adrelé mónnyá í làgàsè nda kì no, nìzoá ngalé àdhi 'o tà nda nì ya dhi.

³³ Tòkó nda kátógyà tà atsálépi í rú dhi dre dhi, dré alìzo lyabe tirì dré adhéle akódhi pá gò, tà í dré 'òle nda ni ta drá ngàdra 'á.

³⁴ Dì Yésu dré tãzoá drá dhi: «Áma zapi, ámi tà ka'ika'í tidrí mi dre. Mí lè togó be kàdrìkìdri. Mí adrí kizà mína lésè dre.»

³⁵ Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, móndí àruka angábhá Yàyírò, lèsámò dzó ni kàdrì nda bhàlésè dhi ì dré atsázó tàà drá dhi: «Ámi zapi drà dre. Tà adrézó gòle dhya tà tadhálépi dhi ni lagú àsà dhi àdho tà 'i?»

36 Di, Yésu dré ína kúlí nda ni ka'izo yíle ko. Gò dré tàzoá Yàyíró dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'í ngbà 'í ka'íka'í.»

37 Di dré móndí àzya ka'izo lìle í vèsè ko, ka'í ngbà 'í Pétèró, Yàkòbhò, tsàle adrúpi ni Yòwánì be dhi i kòdhya.

38 I kòtsa Yàyíró bhàna dre dhi, Yésu dré nòzoá dhi, mónnyá títi dhi ki drì abíabí gò, ì dré adrézó àwó ngo, adrézó tongólé lúlù be.

39 Di kòfì dzó nda na dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi ki drì abíabí gò, mì dré adrézó àwó ngo àdho tà sè? Mvámvá kòdhi drà ko. Adré ína ayí ko.»

40 Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu. Di Yésu dré àyi ki 'òzo pfole títi kivì na. Dré mvámvá nda ni atá ki drìzo andre ni íbe, ìndì àyi lebhèbhá na nda íbe gò, fizo àyi íbe àrà mvámvá nda dré adrézó dhi na.

41 Dré akódhi ni drígá rùzo, tàzoá drá dhi: «Tàlità kúmì!» (Kòdhi adré làá tàle dhi: «Mvátòkó, má tà mí dré dhi, mí nga!»)

42 Gbã kòdhwa, mvátòkó adrélépi tá kóná íbe mudrí-drì-rì nda dré ngàzo kidhólé atsi to. Di àyi ki línrí dré gàzo bhwãbhwa.

43 Gò Yésu dré àyi ki kodzózó tà tàndi ró tàzoá dhi, ì kòlongó tà nda dhya àlo dré ko. Dré tàzoá dhi, ì kòfè ngá mvámvá nda dré nyàle.

6

*Nàzàrètàbhá ì ka'í Yésu ko
(A kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Lúka 4:16-30)*

1 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo tsàle bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na.* Akódhi ni lebhèbhá ì lì tá kpà túmání akódhi be.

2 Sábátù kàtsá dre dhi, dré kidhózó adrélé tà tadhá Yúdà ànzì ki lísàmbò dzó na. Gò mónnyá zyandre nda ì dré adrézó akódhi ni yi síbhálé be ngbo, adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndi kisú ína tà kòdhi i ángwà? Tògyá fèle drá kònìni nì àdho tògyá 'i? Kisú kpà rìnyí adrézó tà línríga ró dhi ki 'o àyi tàndi ni drígá sè dhi ángwà?

3 Akódhi kòndi tsì dhya adrélépi fa ledé dhi 'i ko? Akódhi tsì Màríyà ni mvá 'i ko? Adrúpi ni i tsì Yàkòbhò, Yósè, Yúdà tsàle Símonà ko? Amvúpi ni i àma kòfalé ko?» Di tà nda sè dhi, ì kitswá tá Yésu ni ka'í bwà ko.

4 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «À adrè ngbà 'í pròfètà ni línrí bha ko dhi akódhi ni tàndi bha, akódhi ni sùrú 'á, ìndì akódhi ni dzó 'á.»

* 6:1 6:1 Bhàandre Yésu dré mbàzo lána kòndhi tá Nàzàrètà 'i. A kònò Lúka 4:16; Mátáyò 13:54.

⁵ Di akódhi kitswá tá tà àzya líndrígá ró dhi ni 'o kònàle ko, bhà ngbà 'í àyi drígá dràbhá àruka i dri, àyi ki tídrízó dhi kòdhya.

⁶ Di akódhi ni líndrí adré tá gàle, ì dré tá adréle tà ka'ika'í àko dhi sè.

*Yésu tibhù àyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i lile àzi na
(A kònò kpà Mátáyò 10:5-15; Lúkà 9:1-6)*

Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adréle tatsilé tà tadhábe bhà àlo àlo títi bvò nda lé dhi i 'ásè.

⁷ Dré àyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki azízó, rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tírì kònzi ki bha àyi pàlé gò, dré kídhózó àyi ki tibhù lile rì rì àzi 'o.

⁸ Dré tá adrerà'a àyi ki tibhù dhi 'á dhi, lazí tà àyi dri kònini: «Mì do ngá àlo dhi atsí sè ko, ngbà 'í kùtù fa kòdhya. Mì kòdo mápà 'i yà, kòmvo 'i yà, kó ngalè làfa 'i yà dhi àmi rú ko.

⁹ Mì asó kámókà, di, mì kòdo kítá agá lésè dhi ni àzya ko.

¹⁰ Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònàle tsàle kítú mì dré dra ngàzo bhà nda 'ásè dhi tú.

¹¹ Bhà ángùdhi dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko yà, kó ngalè àmi ki kúlí yizo ko yà dhi na dhi, mì kòpfò 'ásà, ìndì mì kòtowá tàpfulndrí àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà títi dre.»

¹² Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré ngàzo lile longóába móndí i dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó agòzo Gíká vélé.

¹³ I adré tá tírì kònzi bí dhi ki dro móndí i lésè, adrézó dò da dràbhá bí dhi i dri, adrézó àyi ki tídrí.

*Yòwànì bàtisimò fèlepi ni dràma
(A kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Lúkà 9:7-9)*

¹⁴ Di ópí Eródè dré tà nda ki rúbí yizo. Tàko ko, Yésu ni rúbí la'ú tá bvò nda 'ásè títi. Móndí àruka ì adré tá tàá dhi: «Yòwànì Bàtisimò fèlepi angá ína dràdrà lésè nì! Asà dhi, akódhi rìnyí íbe adrézó tà líndrígá ró dhi ki 'o.»

¹⁵ Aruka ni ì adré tá tàá dhi: «Akódhi Elíyá 'i.» Aruka ni ì adré kó tàá dhi: «Akódhi pròfétà 'i, ngóro pròfétà atú dhi ki àlo tíni.»

¹⁶ Di, Eródè kòyi tà adréle tàle nda i dre dhi, dré ína tàzoá dhi: «Yòwànì má dré drì 'òle lile kòdhi angá ína dràdrà lésè nì.»

¹⁷ Tàko ko, Eródè nda 'o tá Yòwànì rùle adròle, bhèle bádzó na dhi nì. 'O tá kònini àyi adrúpi Filípò ni tòkó, Èròdíyà, í dré tá dòle mòle tòko ró dhi ni tà sè.

¹⁸ Angyá ko, Yòwànì adré tá tàá Eródè dré dhi: «Kitswá mí dré adrézó àmi adrúpi ni tòkó íbe dhi ko.»

19 Ásà dhi, Eròdíyà nda adré tá togó kònzi bha Yòwánì rú. Adré tá akódhi ni le pfùle dràle, di, kitswá tá ína tà 'o bwà ko.

20 Tàko ko, Eródè nǐ ína tàle dhi, Yòwánì tá móndí gyägya ìndì lólo dhi 'i dhi be. Di adré tá akódhi ni ro, adrézó sùle rúá. Adré tá kpà akódhi ni kúlí le yìle, tágba akódhi ni drǐ dré tá adrézó abílè tò kúlí nda i sè dhi.

21 Di, lókyá Eròdíyà dré kitswázó tà 'o bwà dhi dré atsázó. Kítú Eródè nǐ tizo ásà dhi sè dhi, akódhi dré gwányá 'òzo áyi àzibhá ki kàdrì i dré, sòdá ki kàdrì i dré, ìndì móndí kàdrì àruka Gàliláyà àdhya i dré.

22 Gò Eròdíyà nǐ zapi dré apfòzo ngá to Eródè i kandrá móndyá dré azilé gwányá nda lé dhi íbe, àyi ki togó 'òzo kinílè tò. Di ópí nda dré tàzoá mvátòkó nda dré dhi: «Mí zi ngá ángùdhi mí dré adrélé lèle dhi má tí, má kòfèró mí dré.»

23 Dré mòndrà sizo tàzoá drá dhi: «Ngá ángùdhi mí dré dra zìle má tí dhi, má nǐ fèá mí dré, kàdré gba áma òpì lanzilé 'a be rǐ dhi ni àlo 'i yà dhi.»

24 Gò mvátòkó nda dré pfòzo lizíá áyi andre tí dhi: «Má kòzi àdho ngá kòdhya ya?» Andre nǐ logó dhi: «Mí kòzi Yòwánì Bátisimò fèlepi ni drǐ kòdhya.»

25 Di mvátòkó nda dré gòzo tsàle mbèlè ópí nda véna, tàá drá dhi: «Má lè mí kàfè má dré Yòwánì Bátisimò fèlepi ni drǐ kònwa sǎnì na.»

26 Gò ópí nda nǐ togó dré kizà nyàzo lavúlè tà nda sè. Di, mòndrà dré tá síle móndyá azilé nda i kandrá dhi i sè dhi, lè ína tà zìle í tí nda gàle ko.

27 Dré ndirì sòdá ki àlo mùzo lile kitswálé Yòwánì ni drǐ li, kògòró agòle ába be dhi bvó. Di sòdá nda dré lizo Yòwánì ni drǐ li bǎdzó na gò,

28 drǐ nda nǐ adózó sǎnì na, alizo fèá mvátòkó nda dré. Gò akódhi nda dré fèzoá áyi andre dré.

29 Di Yòwánì nǐ lebèbhá ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré tsàzo akódhi ni àbvò do lizo bhàá mógó na.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi i dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Lúkà 9:10-17; Yòwánì 6:1-14)

30 Apóstolò Yésu dré tá tibhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré àyi ki kimózó akódhi làga, tà títi ì dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki títi drá.

31 Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì, mà kòlìró àma pátí lovólé tsà àrà móndí àko dhi na.» Tà tá kònìni tàko ko, móndí zyandre dhi ì adré tá alìle, adrélé gòle gò, Yésu ì dré ndìndì adrézó lókyá ngá nyàzo dhi íbe ko.

32 † dré di tombàzo bwátù na kitswálé lile àyi pátí àrà mómí àko dhi na dhi bvó.

33 Di, mómí bí àyi ki nobhá lřà'a dhi ì nǐ tá àrà ì dré tá adrézó lile lána dhi be. Gò mómí zyandre dhi ì dré ngàzo bhàandre títi dhi ì lésè, ràle pá sè tsàle àrà nda na drǐdrǐ Yésu ì kandrána.

34 Di Yésu kási bwátù lésè dre dhi, dré mómí zyandre lavulé nda ki nòzo gò, kizà dòzo áyi togó na àyi ki tà sè. Tàko ko, àyi tá ngóró kábilígyà adrèbhá àyi ki líkílepi àko dhi ì tǐni. Di dré kidhózó adrélé tà bí dhi ki tadhá àyi dré.

35 Indró kàndrǐ dre dhi, akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàà drá dhi: «Kòndhi àrà bhà àko dhi 'i, ìndì lókyá lavú dre.

36 Mí kòfè di látí mómí zyandre kòni ì dré lizo mányàngá gǐ nyàle gbàbhú 'ásè ìndì bhà àma làgàsè dhi ì 'ásè wà.»

37 Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi, mì fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» † gò tàà drá dhi: «Mà kòlì tsǐ làfa lò'wa kámá-rǐ dhi ki kizá ngbà, mápà gǐzo kitswálé fèle àyi títi dhi ì dré nyàle?» †

38 Di Yésu lizí àyi tí dhi: «Àmi mápà íbe ángopí? Mì lǐ nòá.» † kòlì nòá dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Àma mápà íbe nzi, ìndì kosyá íbe rǐ.»

39 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi, ì kòtukù mómí títi nda ì lírílè mbílǐdrǐ drǐsè.

40 Gò àyi nda ì dré lírízó ngbungbu nyadhi-nzi, ìndì nyadhi-rǐ-drǐ-mudrí.

41 Di Yésu kádó mápà nzi nda ì kosyá rǐ nda íbe dre dhi, dré mǐ tingázó kurú na bhù na, tà tanǐ zǐzo Gǐká tí ngá nda ì dri. Dré mápà nda ki tojòzo lanzíle áyi lebèbhá ì dré, ì kòlanzíró mómí zyandre nda ì dré. Dré kpà kosyá rǐ nda ki lanzízó àyi títi dhi ì dré.

42 Di àyi títi nda ì dré nyàzoá pǐzo.

43 Gò akódhi ni lebèbhá ì dré mápà nda ki àmbí kosyá íbe dhi ki lokózó gàle kánzì mudrí-drǐ-rǐ dhi ì sè bíbi.

44 Ago ngá nda ki nyabhá dhi ì tá ngulù-nzi.

Yésu to atsí tǎpǎriandre drǐsè

(A kònò kpà Mátáyò 14:22-33; Yòwánì 6:15-21)

45 Gbǎ lókyá nda sè dhi, Yésu dré áyi lebèbhá ki 'òzo lile mbàle bwátù na, ì kòzyaró drǐdrǐ í kandrána tǎpǎriandre ni

† 6:37 6:37 A adrè tá làfa lò'wa kòndhi ni rú zi «dènári». Dènári àlo dhi tá làfa adrélé fèle mómí àlo dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i. Di làfa lò'wa kámá-rǐ kòni ì tá làgí kàdrǐ 'i.

ta'á na, Bètèsàyídà na. Tàko ko, lè tá rè zyà láti fèle mónďyá zyandre nda ì dré lizo 'íká.

⁴⁶ Kòlazi àyi tí dre dhi, dré mbàzo kòngó àlo drīna kitswálé tà ta Gíká be.

⁴⁷ Ngá kàní dre dhi, Yésu ni lebèbhá ì tá bwátù na tǎpǎriandre nda ni kítógá na. Di, akódhi tá ina kalóma bvò dri.

⁴⁸ Dré nòzoá dhi, àyi lebèbhá nda ì adré tá ru lagù kápí sè kitswálé bwátù zi lile drīdrī, lyǎandre dré adréle vīle sínyà dri àyi rú dhi sè. Di ngátsi kítógá àmvolésè dhi, dré ngàzo adréle atsi to tǎpǎriandre drīsè, adrézó lile àyi lebèbhá nda ì véna, adréle 'òle àyi ki lavú.

⁴⁹ Ì kònò akódhi adrérà'a atsi to tǎpǎriandre drīsè dre dhi, ì dré kisùzoá dhi, kòdhi tá mónďí líndrī 'i gò, ì dré ngàzo tetréle.

⁵⁰ Tàko ko, àyi títi dhi ì nò tá akódhi gò, tirī dré gàzo àyi léna bī. Di, gbǎ kòdhwa, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mī tsi togó! Ma 'i. Mī ro ngá ko!»

⁵¹ Dré mbàzo bwátù na àyi véna gò, lyǎandre nda dré rizo adréle kíri. Di àyi ki líndrī dré gàzo bhwǎbhwa.

⁵² Angyá ko, tà líndrīga ró Yésu dré 'òle mǎpà ni tà sè nda fī tá dhu rè àyi drīna ko, àyi ki togó dré tá adréle tòmbatòmbe dhi sè.

*Yésu tídrí drǎbhá ì bvò Gènèsàrètè àdhya na
(A kònò kpà Mátáyò 14:34-36)*

⁵³ Ì kòzya tǎpǎriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gènèsàrètè àdhya na.

⁵⁴ Ì dré tá adrérà'a apfòle bwátù lésè dhi 'á dhi, mónďyá kònàle dhi ì dré ndrī Yésu ni nòzo nīle kyá.

⁵⁵ Di ì dré ngàzo tatsíle bvò nda 'àsè títi, adréle drǎbhá ki adó ká'yá ì dri, adrézó alīle àyi íbe àrà ángùdhi ì dré yīzoá akódhi lána dhi lé.

⁵⁶ Di àrà títi Yésu dré adrézó lile dhi ì 'àsè dhi, gba kàdré bhàandre 'i yà, bhà 'i yà, kó ngalè gbàbhú 'i yà dhi, mónďí ì adré tá àyi ki drǎbhá ki adó alizo àyi íbe àrà adrézó ngá lagí dhi ì 'àsè. Di ì adré tá akódhi ni ti lizí, kòtayíró drǎbhá nda ì adréle ngbà 'í àyi kítá ti tabè kòdhya. Di àyi títi adrèbhá tabèá nda ì adré tá adréle.

7

*Gíká ni kúlí bhèma adrézó mónďí ki labhi lebè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 15:1-9)*

¹ Kítú àlo dhi, Fàrisáyò ì tǎtrírí kúlí tadhábhá àruka angábhá Yèrusalémà lésè dhi ì alì tá ru kimó Yésu làga.

² Gò ì dré nòzoá dhi, akódhi ni lebèbhá ki àruka ì adré tá ngá nya drígá be ndí ró. Kòdhi adré tàá dhi, ì adré tá ngá nya drígá dzi àko ró.

³ (Tàko ko, Fàrísáyò ì Yúdà ànzi àruka títi dhi ìbe dhi, ì adré rè ngbú àyi ki drígá dzi dóro 'íká, gò adrézó ngá nya ndò, ì dré adrélé tròle àyi ki tábhí ki labhi ì rú dhi sè.

⁴ Ì kàdré nzìle àrà adrézó ngá lagí dhi lésè dhi, ì adré ngbú àyi ki temvé yí sè 'íká, gò adrézó ngá nya ndò. Ì adré kpà labhi àruka bí dhi ki lebè, adrézó kópò ki dzi lèdrí ìbe ìndí sàni ìbe.*)

⁵ Dì Fàrísáyò nda ì tátírítrí kúlí tadhábhá nda ìbe dhi ì dré lizizóá Yésu tí dhi: «Ámi lebèbhá ì adré àma ki tábhí ki labhi lebè kò àdho tà sè? Tàko ko, ì adré àyikya ngá nya drígá be ndí ró.»

⁶ Yésu logó àyi dré dhi: «Pròfètà Èsáyà dré tá adréra'a Gíká ni kúlí longó àmi túrúpúbhá ì ró ni ki tà sè dhi 'á dhi, longó tà nda kyá tàzoá dhi:

«Móndyá kòdhi ì adré àma lindrì bha ngbà 'í ti sè.

Dì, àyi ki togó vwà ina má rúsè vwàvwà.

⁷ Ì adré lèsámò 'o má dré wóyá.

Tàko ko, ì adré tòlí angábhá móndí ì vélésè dhi ki tadhá ngóro tòlí nda ì angá tá má vélésè na tìni.»[†]

⁸ Mì tayí àmikya tòlí Gíká àdhya ì, adrézó tròle labhi móndí kya ì rú.»

⁹ Gò tàá àyi dré dhi: «Mì nǐ àmikya adrélé Gíká ni tòlí ki bhe gàrà dri, adrézó àmi ki tàndi ki labhi ki líkí dhi dóro.

¹⁰ Tàko ko, Mósè tà tá dhi: «Lè mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be.»[‡] Tà kpà dhi: «Dhya adrélépi tà ta kònzì áyi atá rú yà, kó ngalè áyi andre rú yà dhi, lè à kò'o akódhi nda dràle dràdrà.»[§]

¹¹ Dì, mì adré àmikya tàá dhi, dhya àlo ni kitswá tàá áyi atá dré yà, kó ngalè áyi andre dré yà dhi: «Ngá má dré tá kitswálé fèle ámi ledé dhi kòròbànì 'ì, kòdhi adré tàá dhi, ngá fèle Gíká dré dhi 'ì.»

¹² Akódhi nda kòtà kònìni dhi, mì adré dì véle akódhi ni tayí tà 'o atá ni dré yà, kó ngalè andre ni dré yà dhi ko.

¹³ Dì ásà dhi, mì adré àmikya Gíká ni kúlí bhe gàrà dri, àmi ki labhi mì dré kisulé àmi ki tábhí ì véna dhi ki tà sè. Mì adré kpà tà bí dhi ki 'o kònìni.»

*Tà adrébhá móndí ki 'o atsálé ndí ró Gíká mìlèsè dhi ì
(A kònò kpà Mátáyò 15:10-20)*

* **7:4 7:4** Wárágà àruka Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri dhi ì adré kókpà tàá kònwa dhi: [...ìndí lírìrà adrézó ngá nya dhi ìbe]. [†] **7:7 7:7** A kònò Èsáyà 29:13.

[‡] **7:10 7:10** A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16. [§] **7:10 7:10** A kònò Pfòma 21:17; Lèvitikè 20:9.

14 Gò Yésu dré gòzo mónnyá zyandre kònàle dhi ki azí, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi títi, mì yi vo rè tà kònìdhi, àndu ni ni nìzo ká!

15 Ngá adrélépi file móndí léna dhi kitswá akódhi ni 'o atsálé ndí ró bwà ko. Be ró dhi, tà adrélépi apfòle móndí lésè dhi adrè ína akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi nì.» [

16 *]

17 Yésu kòtayí mónnyá zyandre nda i dre dhi, dré nzìzo bhàna gò, akódhi ni lebèbhá ì dré kúlí alaala nda ni àndu lizizó tíá.

18 Akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi, àmi kókpà tà nìni àko? Mì nì ko tàle dhi, ngá adrélépi file móndí léna dhi kitswá ína akódhi ni 'o atsálé ndí ró bwà ko dhi?

19 Tàko ko, ngá nda adrè file akódhi ni togó na ko. Be ró dhi, adrè ína file akódhi ni 'a na gò, adrélé apfòle akódhi ni rúbhá lésè.» (Kúlí nda kòdhi sè dhi, Yésu adrè tá tàá dhi, mányàngá títi dhi i dóro Gíká m̀lèsè.)

20 Yésu gò tàá dhi: «Tà adrélépi apfòle móndí ni togó lésè dhi ína tà adrélépi akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi 'i.

21 Tàko ko, tà adrébhá apfòle móndí ki togó lésè dhi i, tà kònì 'i: tà kònzi kisùle dhi i, ndòtò tà, kugù tà, móndí ki tupfuma ni tà,

22 múná tà, ngá lovó ni tà, togó kònzi ni tà, móndí ki litima ni tà, tà swà, lovó kònzi bhàma móndí i rú dhi ni tà, móndí ki rú tàma kònzi dhi ni tà, drìkadrì ni tà, ìndì tà azaaza.

23 Tà kònzi nda kòdhi ì adrè títi apfòle móndí ki togó lésè gò, adrélé àyi ki 'o atsálé ndí ró.»

*Tòkó àlo sùrú twá ro dhi ka'i Yésu bàti
(A kònò kpà Mátáyò 15:21-28)*

24 Amvolásà dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo tsàle bvò Tírè làga dhi na. Kònàle dhi, dré fizo dzó àlo na lùzu ró. Lè tá à kònì i kònàle dhi ko. Dì, kitswá tá ína tà nda ni zu móndí i dré bwà ko.

25 Dì tòkó àlo zapi ni dré adrézó tirí kònzi ìbe í léna dhi kòyi Yésu ni rúbí dre dhi, dré ndiri alizo adhéle akódhi pá.

26 Tòkó nda tá ína móndí sùrú twá ro tile bvò Fòwínikè àdhyà Sírìyà le dhi na dhi 'i. Dì dré ngázo adrélé Yésu ni ti lizí, kòdroró tirí kònzi nda àyi zapi lésè be dhi bvó.

27 Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí tayí rè zyà ànzimvá i ngá nya pìzo 'íká. Tàko ko, kitswá ànzimvá ki mápà dòzo bhèle kòkí i dré dhi ko.»

* 7:16 7:16 Wárágá Gíká ni Kúlí tisìzo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kònì ki kisú kònwa ko: [Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé ìbe tà yìzo dhi kòyi!]

28 Di, tòkó nda logó drá dhi: «Mírì, tágba kònìni dhi, ndìndì kòkí mísá zàle dhi ì adré àyikya mápà kórònyá ànzimv́à ì dré adrélé tayilé ledhélé dhi kì nya kòdhyà.»

29 Di Yésu tà drá dhi: «Kúlí mí dré logólé kòdhi sè dhi, mí kitswá nzile. Tírí kònzi nda pfò ámi zapi lésè dre.»

30 Di tòkó nda kònzi í bhàna dre dhi, dré áyi zapi nda ni kisúzó adrérà'a ayilé lángá dri. Tírí kònzi nda pfò tá lásà dre.

Yésu tidrí agó àlo bíbhálé be kùdúkùdu ró adrélépi kpà ábhábhã ro dhi

31 Amvolásà dhi, Yésu dré bvò Tírè làga nda ni tayízó gò, lizo lavulé Sídónà 'àsè, ìndì bvò zìle bhàandre Mudrí ì ró dhi 'àsè, gòle tsàle tãpãriandre Gàliláyà àdhyà làgana.

32 Kònàle dhi, à dré agó àlo bíbhálé be kùdúkùdu ró adrélépi kpà ábhábhã ro dhi ni adzízó Yésu véle, akódhi ni ti lizízó, kòbhàró drígá agó nda dri, akódhi ni tidrízó be dhi bvó.

33 Di Yésu dré akódhi nda ni drizo lizo ába gàrà dri móndí zyandre ì rúsè gò, áyi drígá ànzi kì sòzo akódhi bina. Dré túsú fùzo áyi drígámbílí dri gò, akódhi ni làdra tabèzo ásà.

34 Dré mì tingázó kurú na bhù na gò, la'ázó fèèè, tazoá dhi: «Èfátà!» (Kòdhi adré leá tàle dhi: «Mí nzì ru!»)

35 Gbã kòdhwà, agó nda ni bíbhálé dré fùzo, akódhi ni làdra dré ru nzizo gò, dré kidhózó adrélé tà ta dóro.

36 Gò Yésu dré móndyá kònàle dhi kì kodzózó tazoá dhi, ì kòlongó tà nda ni rúbí dhyà àlo dré ko. Di, kàdré véle áyi rúbí ni longoma logá móndí ì dré dhi, ì adré véle rúbí nda ni longó lizo ába drìdrì.

37 Di móndí kì lindrí adré tá véle gàle bhwãbhwa gò, ì dré adrézó tàá dhi: «Tà tíí akódhi dré adrélé 'òle dhi ì dóro! Adré ndìndì móndí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi kì 'o adrélé tà yi, ìndì móndí ábhábhã ro dhi kì 'o adrélé tà ta.»

8

*Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-su dhi ì dré
(A kònò kpà Mátáyò 15:32-39)*

1 Amvolásà dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré gòzo ru kimó Yésu làga. Ayi nda ì dré tá adrélé ngá nyàle dhi àko dhi sè dhi, Yésu dré áyi lebèbhá kì azízó, tazoá àyi dré dhi:

2 «Má adré kizà do áma togó na móndyá zyandre kòni kì tà sè. Tàko ko, àma túmãní àyi íbe kítú na, ìndì ngá ì dré kitswálé nyàle dhi véle yókódhó.

³ Má kòlogó àyi nzìle bhàna tàbirí be dhi, ì ni landè ledhézó láti bhálé. Angyá ko, àyi ki àruka ì angá làwú làvo lésè.»

⁴ Di akódhi ni lebèbhá ì logó drá dhi: «Àrà bhà àko kònìdhi 'á dhi, à ni kitswá mápà kisú fèle àyi dré nyàle pìzo ásà dhi ángwà?»

⁵ Yésu lizí àyi tí dhi: «Àmi mápà íbe ángopí?» Ì logó dhi: «Nzi-drì-rì.»

⁶ Gò Yésu dré tàzoá móndyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirí bvò dri. Di kádó mápà nzi-drì-rì nda ì dre dhi, dré àwoyà fèzo Giká dré gò, toṅòzoá lanzílé áyi lebèbhá ì dré gò, ì dré lanzízoá móndyá zyandre nda ì dré.

⁷ Ayi tá kpà kosyá àruka tsàtsà dhi íbe. Di Yésu dré kpà tà tani zìzo Giká tí kosyá nda ì dri gò, tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi, ì kòlanzí móndyá nda ì dré.

⁸ Di móndyá títi nda ì dré ngá nda ki nyàzo pìzo. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àmbí ni ki lokózó gàle kánzì nzi-drì-rì dhi ì sè bíbi.

⁹ Móndyá ngá nyabhá nda ì tá ànyíànyi ngulù-su. Gò Yésu dré láti fèzo àyi dré nzìzo.

¹⁰ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu ì dré tombàzo bwátù na lebèbhá ni íbe gò, ì dré lizo tsàle bvò Dàlàmanútà àdhya na.

*Fàrisáyò ì lizí Yésu tà àlo líndrìga ró dhi ni 'o
(A kònò kpà Mátáyò 16:1-4)*

¹¹ Gò Fàrisáyò ì dré alizo Yésu vélé, adrélé tà kayí akódhi be. Ì adré tá akódhi ni le tabhìle gò, ì dré akódhi ni ti lizízo, kò'oró tà àlo líndrìga ró angálépi Giká vélésè dhi.

¹² Di Yésu dré ngàzo la'álé fèèè gò, tàzoá dhi: «Móndyá ándrò kòni ì adré tà líndrìga ró dhi ni nda nòle àdho tà sè? Má adré tà bàti ta àmi dré: A kitswá tà àlo líndrìga ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko.»

¹³ Gò dré àyi ki tayízo, gòzo mbàle bwátù na kitswále zyàle tãpãriandre ni ta'á na.

*Tákú Fàrisáyò kya ìndì Eródè àdhya
(A kònò kpà Mátáyò 16:5-12)*

¹⁴ Di Yésu ni lebèbhá ì tivì tá mápà dòma atsí na dhi. Ayi tá ngbà 'í mápà íbe àlo bwátù na.

¹⁵ Gò Yésu dré àyi ki kodzózó tàzoá dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréró àmi ki líkí tàkú Fàrisáyò kya ìndì Eródè àdhya kí tà sè.»

¹⁶ Di akódhi ni lebèbhá ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè adrézó tàá dhi, akódhi tà tá kònini ì dré tá adrélé mápà àko dhi sè.

17 Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni n̄zo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà kayí mì dré adrélé mápà àko dhi sè àdho tà sè? Mì atógyà dhu rè àmikya tà àlo ko? Mì n̄ dhu rè tà àlo ko? Ami k̄i togó ts̄i tòmbatòmba bàti?»

18 Ami m̄i ìbe gò, mì dré adrézó ngá no ko? Ami bíbhálé ìbe gò, mì dré adrézó tà yi ko? Mì tivì vo tà má dré 'òle dhi i dre?»

19 Má dré tá mápà nzi dhi k̄i ton̄òzo lanzílé mónďyá ngulù-nzi dhi i dré dhi, mì gò àmbi ni k̄i lokó gàle kánzì ángopí?» Ì logó drá dhi: «Mudrí-dr̄i-r̄i.»

20 Yésu gò lizíá dhi: «Má dré tá kó mápà nzi-dr̄i-r̄i dhi k̄i ton̄òzo lanzílé mónďyá ngulù-su dhi i dré dhi, mì gò àmbi ni k̄i lokó gàle kánzì ángopí?» Ì logó dhi: «Nzi-dr̄i-r̄i.»

21 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì n̄ vo dhu rè tà àlo ko?»

Yésu tidrí agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi

22 Amvolásà dhi, ì dré l̄izo tsàle bhàandre rú zìle Bètèsàyídà dhi na. Kònàle dhi, à dré agó àlo m̄i kùdúkùdu ró dhi ni adzízó Yésu véle, akódhi ni ti lizízó, kòtabèró agó nda, akódhi ni tidrízó be dhi bvò.

23 Di Yésu dré mì kùdúkùdu nda ni drígá rùzo, akódhi ni sèzo pfòzo ába bhà nda 'àsè kivì na. Dré túsú fùzo akódhi mi, drígá bhàzo dríá gò, akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Mí adré ngá no?»

24 Agó nda dré mì bhèzo gò, tàzoá dhi: «Má adré mónďí k̄i no ngóró fa i t̄ni, di, ì adré atsí to.»

25 Yésu dré gòzo tódhyá àyi drígá bha agó nda mi. Di akódhi nda dré gòzo m̄i nzi kàdr̄i gò, m̄i ni dré adrízó adrélé ngá títi dhi k̄i no dóro.

26 Gò Yésu dré akódhi ni logózó nzìle bhàna, tàzoá drá dhi: «Mí kògò file bhà kòdhi na ko.»

Pètèró tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i

(A kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Lúka 9:18-21)

27 Amvolásà dhi, Yésu ì lebèbhá ni ìbe dhi ì dré ngàzo adrélé lavulé bhà tsàtsà bhàandre Kàyisàriyà Filípò àdhya làgàsè dhi ì 'àsè. Látì 'á dhi, akódhi dré lizízóá àyi tí dhi: «Mónďí ì adré tàá dhi, ma àdhi 'i?»

28 Ì logó drá dhi: «Mónďí àruka ì adré tàá dhi, mi Yòwánì Bàtìsimò fèlepi 'i. Aruka ni ì adré tàá dhi, mi Elíyà 'i. Aruka ni ì adré kó tàá dhi, mi pròfétà k̄i àlo 'i.»

29 Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, mì adré àmikya tàá dhi, ma àdhi 'i?» Pètèró gò logóá drá dhi: «Mì mína Mèsíyà 'i.»

³⁰ Gò Yésu dré àyi ki logázó, ì kòlongóro tà nda dhya àlo dré ko.

*Yésu longó áyi dràma ni tà, áyi ngàma dràdrà 'ásè dhi be
(A kònò kpà Mátáyò 16:21-28; Lúka 9:22-27)*

³¹ Gò Yésu dré kidhózó adrélé tadhá àyi dré dhi, adré tá leá dhi, Móndí ni Mvá kònya kizà lavulé, ìndì Yúdà ànzi ki bhàgo ì, kòwánà kàdrì ì, ìndì tátrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì kògà akódhi rè. Adré tá kpà leá dhi, à kòpfu akódhi dràle gò, kítú na àmvolésè dhi, kòngaró dràdrà 'ásè.

³² Yésu adré tá tà nda ni ta àyi dré ngádra 'á. Di Pétèro dré akódhi ni drizo gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà ta akódhi dri tà nda sè.

³³ Di, Yésu dré áyi alázó áyi lebèbhá ki no gò, lawàzo Pétèro dri tàzoá drá dhi: «Sàtánà, mí nga má m̀lèsè gòle má àmvona! Mí adré tà kisù Gíkà àdhya t́ni ko. Be ró dhi, mí adré mína tà kisù móndí kya t́ni.»

³⁴ Gò Yésu dré móndyá zyandre kònàle dhi ki azízó áyi lebèbhá ìbe, tàzoá àyi dré dhi: «Dhya àlo kàdré leá alìle má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí áyi tàndi ni tà, kàdó áyi fa kipakipa gò, kàdréro áma lebè.

³⁵ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tàndi ni lídrì le tidrìlé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áyi lídrì fe áma tà sè ìndì Rúbí Tani ni tà sè dhi, a ni áyi lídrì nda ni tidrì.

³⁶ Angyá ko, dhya àlo kòkisú ngá bvò kòndi àdhya ì títi gò, áyi tàndi ni lídrì tayízó avìle dhi, akódhi nda kisú ína àdho tà dóro 'ì?

³⁷ A ni go àdho ngá fe kòdhya kitswázó áyi lídrì nda ni kisú dhi?

³⁸ Dhya àlo kàdré kanyò ro áma tà sè ìndì áma kúlí ki tà sè móndyá àndrò zàràbhù ro ìndì tàkonzìbhá ro ni ì kòfalé dhi, Móndí ni Mvá ni kòkpà adré kanyò ro akódhi nda ni tà sè, lókyá í dré dra agòzo áyi Atá ni mìlanzìlanzì na ángéló lólo dhi ìbe dhi tú.»

9

¹ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndí àruka adrèbhá àyi ki totó kònwa ni ì kitswá dràle drìdrì ì dré dra Gíkà ni Opì nòzo atsàrà'a rìnyí be dhi kandrá ko.»

*Yésu ni làsú ladzá ru atsálé lagulagu ró
(A kònò kpà Mátáyò 17:1-13; Lúka 9:28-36)*

² Kítú nzi-drì-àlo àmvolésè dhi, Yésu dré Pétèro ki drizo Yàkòbhò ìbe ìndì Yòwànì be gò, ì dré lizo àyi pátí mbàle

kòngó àlo mvumvù dhi drīna. Kònàlè dhi, Yésu ni làsú dré ngàzo ru ladzá àyi mīle.

³ Akódhi ni kítá ì dré kpà atsázó kemve kpírīkpírī, adrélé lagúlé kítá móndí bvò dri dhi ì dré kitswálé temvéle bwà dhi kya ni lavú.

⁴ Gò Elíyà ì Mósè be dhi ì dré agázó àyi kandrá, adrélé tà ta Yésu be.

⁵ Dì Péteró dré tàzoá Yésu dré dhi: «Rábbi, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mà kòledé wémà na dhi ì kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndì àlo ni Elíyà dré.»*

⁶ (Akódhi tà tá kònini, dré tá nīle í kitswá àdho tà ta kòdhya ya dhi ko dhi sè. Tàko ko, tirī ga tá àyi léna bí.)

⁷ Gò ndùrùku dré apfòzo àyi ki asó rùkù gò, kúlí dré apfòzo lásà tàá dhi: «Kònìdhi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Mì kòyi akódhi!»

⁸ Gbã kòdhwà, ì kònò ngá àyi làgàsè dre dhi, ì dré gòzo véle móndí àzya no àyi ìbe ko, ngbà 'í Yésu 'i kalóma.

⁹ Ì dré tá adrérà'a asilé kòngó nda drīlèsè dhi 'á dhi, Yésu dré àyi ki kodzózó tàzoá dhi, ì kòtítí tà ì dré nòle nda dhya àlo dré ko, tsàlè lókyá Móndí ni Mvágó dré ngarà'a dràdrà 'ásè dhi 'á.

¹⁰ Dì ì dré tà nda ni zùzo tayíle àyi léna, adrézó lizíá àyi kòfalèsè ngalè kúlí «ngàma dràdrà 'ásè» nda adré tá lèá tàle ngini ya dhi.

¹¹ Gò ì dré Yésu ni lizízó tàzoá dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá ì adrè tàá dhi, lè Elíyà kàlì rè zyà Mésíyà kandrá 'íká àdho tà sè?»†

¹² Yésu logó àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, Elíyà adrè alìle drīdrī tà títi dhi ki ledé. Dì, Gíká ni Kúlí adrè kókpà tàá dhi, lè Móndí ni Mvágó kònya kizà lavúlé, ìndì à kògà akódhi rè dhi àdho tà sè?»

¹³ Dì, má adrè mána tàá àmi dré dhi, Elíyà atsá dre. Gò móndí ì dré àyikya akódhi ni 'òzo ngóro ì dré tá lèle dhi tíni, ngóro tísìle akódhi ni tà dri Gíká ni Kúlí na dhi tíni.»

*Yésu tídrí mvágó àlo tirí kònzi ìbe í léna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 17:14-21; Lúkà 9:37-43a)*

¹⁴ Yésu ì kògò tsàlè akódhi ni lebèbhá àruka nda ì véna dre dhi, ì dré móndí zyandre ru kímóbhá àyi nda ì làgàsè kúrú dhi ki nòzo, túmánì tátrítrí kúlí tadhábhá adrèbhá tà káyí àyi ìbe dhi ìbe.

* 9:5 9:5 Yúdà ànzi ì véna dhi, rú «Rábbi» kònìdhi, rú adrélé fèle Gíká ni tà tadhálépi dré, adrézó akódhi ni lindrì bha dhi 'i. † 9:11 9:11 A kònò Màlákì 3:23.

15 Gbã lókyá mónďyá zyandre nda ì dré Yésu ni nòzo dhi sè dhi, àyi kì línđrì dré gàzo gagà gò, ì dré arázó mòdo fe drá.

16 Gò Yésu dré lizizóá àyi lebhéhá nda ì tí dhi: «Mì adré tà kayí àyi íbe àdho tà dri?»

17 Dì agó àlo mónďyá zyandre nda ì kòfalé dhi dré logózóá drá dhi: «Tadhálépi, má adrì áma mváagó alìzo ába mí vélé. Tàko ko, akódhi tirí kònzì akódhi ni 'òlepi atsálé ábhábhá ro dhi íbe í léna.

18 Tirí nda kádré akódhi ni ru dhi, adré akódhi ni abhé kìní mi, kápfütrá dré adrézó apfòle sílásà gò, dré adrézó síkálándrá tsi, adrézó àyi kidzì sì adrélé tòmbatòmba. Má lizí tá ámi lebhéhá kì tí, ì kòdroró tirí nda ká. Dì, ì kitswá tá àyikya bwà ko.»

19 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Ámi, mónďyá ándrò tà ka'ika'í àko ni ì, mà ni adré vélé àmi íbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi kì tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mì adrì mvámvá nda alìzo ába má vélé.»

20 Ì dré dì alìzo ába. Dì gbã lókyá tirí nda dré Yésu ni nòzo dhi sè dhi, dré ngàzo adrélé mvámvá nda ni kizí rìnyí sè. Akódhi nda dré dhèzo kìní mi, adrélé àyi lílì gò, kápfütrá dré adrézó apfòle sílásà.

21 Dì Yésu dré akódhi ni atá ni lizizó tàzoá dhi: «Tà kòdhi 'o akódhi kònzìni vwàle ángopí?» Atá ni logó dhi: «Kìdhóle akódhi ni anzì lésè.

22 Vésè be bí, tirí nda lebhé akódhi àtsí na yà, kó ngalé yì na, kitswázó akódhi ni pfu dràle dhi bvó. Dì mí kòkitswá dhi, mí kòbhà àma kì kizà àma kì ledézó wà!»

23 Dì Yésu tà drá dhi: «Mì adré tàá dhi, má kòkitswá yà dhi? Gìká rìnyí íbe kitswázó tà títi dhi kì 'o dhya adrélépi àyi ka'í dhi dré.»

24 Gbã kòdhwa, mvámvá nda ni atá dré yòzoá dhi: «Má adré ka'íá! Dì, mí kòledé ma, áma tà ka'ika'í nda dré adrélé yàya dhi sè!»

25 Yésu kònò mónďyá zyandre nda ì adré tá aralé àyi vélé dhi dre dhi, dré ligízó tirí kònzì nda be, tàzoá dhi: «Mì, tirí adrélépi mónđí 'o atsálé ábhábhá ro ìndì bíbhálé íbe kùdúkùdu ró ni, má adré tàá mí dri dhi, mí pfò mvámvá kòndhi lésè! Mì kògò tàdzí file lána ko!»

26 Dì tirí nda dré trèzo, mvámvá nda ni kizizó rìnyí sè gò, pfòzo lásà líle. Mónďyá nda ì kònò mvámvá nda adrerá'a ayilé àbvò tíni dre dhi, àyi kì àruka ì dré tàzoá dhi: «Drà dre.»

27 Dì, Yésu dré akódhi ni drígá rùzo tingázóá gò, akódhi dré àyi totózó àyi pá dri.

28 Bvóá dhi, Yésu ì kònzi bhàna lebèbhá ni ìbe adrélé àyi pátí dre dhi, ì dré akódhi ni lizizó tazoá dhi: «Mà kitswá tá tirí kònzi nda kònàdhi ni dro bwà ko àdho tà sè?»

29 Yésu logó àyi dré dhi: «À kitswá ngbà 'í tirí kònzi kára be kònini dhi ki dro pfòle tà zìma Giká tí dhi sè.»

Yésu gò àyi dràma ni tà longó, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 17:22-23; Lúkà 9:43b-45)

30 Ì kòtayí àrà nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé lavulé bvò Gàliláyà àdhya 'àsè. Yésu lè tá à kònì àyi tá kònàle dhi ko.

31 Tàko ko, adrè tá tà tadhá àyi lebèbhá ì dré, adrézó tàà dhi: «À ni Mòndí ni Mv́a ni lefè kàribhá ì drígá. Ì dré akódhi ni pfùzo dràle gò, kítú na àmvolésè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

32 Dì, kúlí nda ki àndu fí tá ìna àyi drìna ko. Ì adrè tá kpà ngá ro tà nda ni lizima Yésu tí dhi sè.

Dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mátáyò 18:1-5; Lúkà 9:46-48)

33 Gò ì dré lizo tsàle Kàpàrànwúmà na. Ì dré tá adrèrà'a dzó na dhi 'á dhi, Yésu dré lizizóá àyi lebèbhá ì tí dhi: «Láti 'á dhi, mì adrè tá tà kayí àmi kòfalésè àdho tà dri?»

34 Dì, ì dré kúlí logózó ko. Tàko ko, ì adrè tá àyikya tà kayí nìzoá ngalè dhya kàdrì lavulé àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

35 Dì Yésu kòlirí dre dhi, dré àyi lebèbhá mudrí-drì-rì nda ki azizó, tazoá àyi dré dhi: «Dhya àlo kàdré lèá adrélé drìdrì mòndí ì kòfalé dhi, lè akódhi nda kàdré dhya bvólé ro àyi títi dhi ì kòfalé, ìndì màràbà àyi títi dhi kya ró.»

36 Gò dré mvámvá àlo dhi ni adózó bhàle àyi ki kító 'á. Kádó akódhi nda rùle í drígá dre dhi, dré tazoá àyi dré dhi:

37 «Dhya àngùdhi adrélépi mvámvá kònìdhi tíni dhi ni ka'í dòle dóro áma rú sè dhi, adrè áma tàndì ni ka'í kòdhya. Dhya àngùdhi adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adrè ngbà 'í áma ka'í kòdhya ko, adrè kókpà dhya áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhya.»

Dhya adrélépi ru pfu àma ìbe ko dhi, àma ki àlo 'i

(A kònò kpà Lúkà 9:49-50)

38 Gò Yòwánì dré tazoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mà nò tá agó àlo dhi adrèrà'a tirí kònzi ki dro ámi rú sè. Dì mà dré akódhi nda ni logázó, dré tá adrélé àma ki àlo 'i ko dhi sè.»

39 Dì, Yésu logó dhi: «Mì logá akódhi ko. Tàko ko, dhya àlo tà líndrígá ró dhi ni 'òlepi áma rú sè dhi, kitswá ndirì gòle àyi alá tà ta kònzi má rú bwà ko.

40 Angyá ko, dhya ángùdhi adrélépi ru pflu àma íbe ko dhi, àma kí àlo 'i.

41 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi ndìndì kópò yí àdhya ni fe àmi dré mvùle, mì dré adrélé mónnyá Krísto àdhya 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí ína ni kisé bàti.»

*Tà adrébhá móndí kí 'o ledhéle tàkonzì na dhi i
(A kònò kpà Mátáyò 18:6-9; Lúka 17:1-2)*

42 «Dì, dhya àlo kàdré ína ànzimvá adrébhá áma ka'í kòni kí àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi nda kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yíandre na dhi.

43 Àmi drígá kàdré ámi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kòli ámi drígá nda. Angyá ko, mí dré file lídrì kóná vésè kólyá dhi na ngbà 'í drígá be àlo dhi dóro lavúlé, mí dré lìle líferò àtsí nì dré adrézó adrálé ko dhi na drígá be rì dhi rúsè. [

44 †]

45 Àmi pá kàdré ámi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kòli ámi pá nda. Angyá ko, mí dré file lídrì na ngbà 'í pá be àlo dhi dóro lavúlé, ámi bhèle líferò na pá be rì dhi rúsè. [

46 §]

47 Àmi mǐ kàdré kó ámi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kàngí ámi mǐ nda. Angyá ko, mí dré file Gíká ni Opì na ngbà 'í mǐ be àlo dhi dóro lavúlé, ámi bhèle líferò na mǐ be rì dhi rúsè.

48 Kònàle dhi, <kùbhú adrébhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsí adrélépi kòle dhi adrà kpà ko na.>*

49 A ni mónnyá títi dhi kí tà ka'íka'í tabhì àtsí sè, ì kàdréro tà'í íbe àyi léna.

50 Tà'í ngá dóro 'i. Dì, tà'í ni aswaaswa kòtì akílé lásà dhi, mì ni kitswá logóá ngíni? Lè mì kàdré tà'í íbe àmi kí tàndì ì léna, adrézó kpà tà kìdrìkìdrì íbe àmi kòfalé.»

10

Yésu tadhá tà tòkó tingama ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyò 19:1-12; Lúka 16:18)

1 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lìzo bvò Yùdáyà àdhya na gò, zyàle tsàle Yòròdánè ni ta'á na. Móndí zyandre dhi ì

† 9:44 9:44 Wárágá Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni kí kisé kònwa ko: [Kònàle dhi, kùbhú adrébhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsí adrélépi kòle dhi adrà kpà ko na.] § 9:46 9:46 Wárágá Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni kí kisé kònwa ko: [Kònàle dhi, kùbhú adrébhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsí adrélépi kòle dhi adrà kpà ko na.]

* 9:48 9:48 A kònò Esáyà 66:24.

dré gòzo ru kimó akódhi làga gò, dré kidhózó adrélé àyi ki tadhá, ànzyà gà dré adrélé 'òle dhi tìni.

² Gò Fàrìsáyò àruka ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, kitswálé akódhi ni tabhì litílé. Dì ì dré lizízóá tíá dhi: «Àma ki tatrítrí kúlí ka'í, agó kòtingá àyi tòkó dhi 'í?»

³ Akódhi logó àyi dré dhi: «Mósè fè tòlí àmi dré 'òzoá ngíni?»

⁴ Ì logó drá dhi: «Mósè ka'í tá dhi, agó kòtisi wárágà áyi tòkó ni tingázó gò, mùzoá nzìle.»

⁵ Yésu logó àyi dré dhi: «Mósè tisi tá ína tòlí nda kòdhi àmi dré, àmi ki togó dré adrélé tòmbátòmba dhi sè.

⁶ Dì, ngá títi dhi ki bhàma ni kidhoma 'á dhi, <Gìká bhà tá àyi agó ì tòkó be.>^{*}

⁷ <Asà dhi, agó ni áyi atá ni tayí áyi andre be, ru amúzó áyi tòkó be gò,

⁸ àyi rìti nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.>[†] Dì ì gò véle adrélé rì ko. Be ró dhi, àyi ngá àlo 'i.

⁹ Asà dhi, lè mómndí ì kòlanzí ngá Gìká dré amulé nì dhi ko.»

¹⁰ Amvolásà, ì kòfì dzó na dre dhi, akódhi ni lebèbhá ì dré gòzo akódhi ni lizí tà nda dri.

¹¹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Agó ángùdhi áyi tòkó ni tingálépi gò gòzo tòkó àzya adó mòle dhi, adré ína múná tà 'o tòkó nì àlo nda rú.

¹² Kòdhi ìbe dhi, tòkó ángùdhi áyi agó ni tayílépi gò gòzo agó àzya mo dhi, adré kókpà múná tà 'o.»

*Yésu zi tà tani Gìká tí ànzimvá ì dri
(A kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Lúkà 18:15-17)*

¹³ Kitú àlo dhi, mómndí ì adré tá àyi ki ànzimvá ki adrì alìzo àyi ìbe Yésu véle, kòtabèró àyi, tà tani zìzo Gìká tí àyi dri be dhi bvó. Dì, akódhi ni lebèbhá ì dré àyikya lawàzo mómndyá nda ì dri tà nda sè.

¹⁴ Yésu kònò tà nda dre dhi, akódhi ni togó dré aswázó gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni ì alìle má véle. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Gìká ni Opì mómndyá adrébhá àyi nda ì tìni dhi ì dré.

¹⁵ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi Gìká ni Opì ka'í ànzimvá kya tìni ko dhi, kitswá tàdzí file lána ko.»

¹⁶ Gò dré ànzimvá nda ki adózó rùle í drígá, áyi drígá bhàzo àyi àlo àlo títi dhi ì dri, tà tani zìzo àyi dré.

*Yésu ì agó àlo ngá líyì ro dhi be dhi
(A kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Lúkà 18:18-30)*

^{*} 10:6 10:6 A kònò Kidhoma 1:27; 5:2. [†] 10:8 10:8 A kònò Kidhoma 2:24.

17 Yésu kônga adrélé lile láti 'ásè dre dhi, agó àlo dhi dré arázó adhéle áyi kórókó tití akódhi kandra, akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélépi tà tadhá ni, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú dhi?»

18 Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Giká 'i kalóma.

19 Mí nì tà tátrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi i be: «Lè mí kòpfu móndí drále ko. Mí kò'o múná tà ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko. Mí kòdo móndí kì ngá túrúpfú sè ko. Mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be.»[‡]

20 Dì agó nda tà drá dhi: «Tadhálépi, má líkí tòlí nda kòdhi i tití, kidhólé má dré tá adrerà'a kàdhúra ro dhi 'á.»

21 Yésu dré akódhi ni nòzo lèle sè wè gò, tàzoá drá dhi: «Tayí ngbà 'í mí dré tà àlo kòdhya: Mí lè ámi ngá tití dhi kì lagí, làfa ni ni lanzizó lemerèbhá i dré gò, mí kàdréro ngá làgí be kàdrì dhi íbe bhù na. Dì mí alì adrélé áma lebè.»

22 Agó nda kòyi kúlí nda i dre dhi, akódhi ni mibhalé dré atsázó kizà ro. Gò dré ngàzo lile kizà be tò, dré tá adrélé ngá íbe zyandre ró dhi sè.

23 Yésu dré áyi alázó áyi lebèbhá kì no gò, tàzoá àyi dré dhi: «Ngábhá kì fíma Giká ni Opì na dhi kòkóròko!»

24 Gò akódhi ni lebèbhá nda kì líndrì dré gàzo gagà kúlí nda sè. Dì, Yésu dré gòzo tàá dhi: «Áma ànzi i, fíma Giká ni Opì na dhi kòkóròko!»

25 Ngá líyí ni fíma Giká ni Opì na dhi ína kòkóròko lavulé, kàmìlò dré lavulé sǐndánì ni bhálé 'ásè dhi rúsè!»[§]

26 Dì akódhi ni lebèbhá nda kì líndrì dré gàzo véle wáláká ni ni lavú gò, i dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni kitswá lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú nì?»

27 Yésu dré àyi kì nòzo dèí gò, tàzoá àyi dré dhi: «Móndí i mǐlèsè dhi, tà nda kòdhi tà kitswálé 'òle bwà ko dhi 'i. Dì, Giká adré ína tà nda ni no kònìni ko. Akódhi mǐlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.»

28 Gò Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí tà tití dhi i adrézó ámi lebè.»

29 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi áyi dzó 'i yà, áyi adrúpi i 'i yà, áyi amvúpi i 'i yà, áyi andre 'i yà, áyi atá 'i yà, áyi ànzi i 'i yà, kó ngalè áyi amvú i 'i yà dhi kì tayílépi áma tà sè ìndì Rúbí Tani ni tà sè dhi,

[‡] 10:19 10:19 A kònò Pfóma 20:12-16; Dùtèrònómè 5:16-20. [§] 10:25 10:25 «Kàmìlò» kònìdhi, kà'wá kàdrì dòngí tìni dhi 'i.

³⁰ a ni ngá nda ki vúdrì kisú tsàlè vèsè be nyadhi-nzi lókyá kònìdhi sè. A ni dzó ki kisú, adrúpi íbe, amvúpi íbe, andre íbe, ànzi íbe, amvú íbe, túmání tà adrézó áyi m̀ pfo dhi íbe. Kòdhi íbe dhi, a ni kókpa lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú lókyá adrélépi alìlè dhi sè.

³¹ Di, móndí bí adrébhá drìdrì nyànomvá dhi ki go adrélé bvólé ro. Móndí bí adrébhá bvólé ro nyànomvá dhi ki go adrélé drìdrì.»

Yésu gò tódhyá áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Lúkà 18:31-34)

³² Ɔ dré tá adrerà'a mbàlè Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, Yésu adré tá lile áyi lebèbhá i kandrána. Áyi nda ki togó adré tá gàlè tirì dré. Móndyá adrébhá lile áyi vèsè dhi i adré tá kpà ngá ro. Di Yésu dré gòzo tódhyá áyi lebèbhá mudrí-drì-rì nda ki dri gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà adrébhá 'òlè atsálé í rú dhi ki ta àyi dré.

³³ Tà dhi: «M̀ yi rè ká! Mà adré mbàlè Yèrúsalmà na. Kònàlè dhi, à ni Móndí ni Mvá ni lefè kòwánà kàdrì i drígá tátírítrí kúlí tadhábhá íbe. Ɔ dré tà nòzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè gò, akódhi ni fèzo págánò i drígá.

³⁴ Áyi nda i dré akódhi ni gùzo, túsú lufúzó m̀iá, tswàzoá gò, pfúzoá dràlè. Di kítú na àmvolésè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

Tà Yàkòbhò i Yòwánì be dhi i dré zìlè Yésu tí dhi

(A kònò kpà Mátáyò 20:20-28)

³⁵ Gò Yàkòbhò i Yòwánì be, Zebèdáyò ni ànzi i ró dhi, i dré áyi ki kisizó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Tadhálépi, mà adré leá mí kò'o tà mà dré dra zìlè mí tí dhi àma dré.»

³⁶ Yésu tà áyi dré dhi: «M̀i adré leá má kò'o àmi dré àdho tà kòdhya?»

³⁷ Ɔ logó drá dhi: «Ámi Opì m̀lantzìlanzi ro dhi na dhi, mí kòbhà àma lirílè mí làga: àlo ni ámi dríágó lésè, àzya ni ámi lídzí lésè.»

³⁸ Di Yésu tà áyi dré dhi: «M̀i nì tà m̀i dré adrélé zìlè kòdhi ko. M̀i ni kitswá tsì kópò kizà àdhya má dré adrélé 'òlè mvùlè dhi ni mvu bwà? M̀i ni kpà kitswá bàtìsimò kizà àdhya má dré adrélé 'òlè dòlè dhi ni do bwà?»

³⁹ Ɔ logó drá dhi: «Mà ni kitswá.» Di Yésu tà áyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, m̀i ni kópò má dré dra mvùlè dhi ni mvu, adrézó kpà bàtìsimò má dré dra dòlè dhi ni do.

⁴⁰ Di, kàdré ína móndí dra bhàlè lirílè áma dríágó lésè yà, kó ngalè áma lídzí lésè yà dhi ki tà sè dhi, tà nda kòdhi nò

ma ko. Ġiká ledé lirírà nda i dhya dré kipèle kitswálé lirílé driá dhi i dré.»

41 Yésu ni lebèbhá mudrí àruka dhi i kòyi tà zìle nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó Yàkóbhò i rú Yòwánì be.

42 Di Yésu dré àyi ki azizó títi gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nǐ tàle dhi, dhya adrélé nòle móndyá bvò kòndi àdhya ki kàdrì i ró dhi i adré àyikya òpì nya àyi dri rǐnyí sè dhi be. Àyi ki dhya kàdrìkàdrì dhi i adré kpà tà 'o adrézó àyi ki rǐnyí tadhá àyi dré.

43 Di, adré leá dhi, tà nda kàdré kònìni àmi kòfalé ko. Be ró dhi, lè dhya ángùdhi adrélépi leá atsálé kàdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi ki màràbà ro.

44 Lè kpà dhya ángùdhi adrélépi leá adrélé drìdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi títi dhi ki màràbà ro.*

45 Tàko ko, Móndí ni Mvǎ alì bvò dri, móndí i kàdréró tà 'o í dré dhi bvó ko. Be ró dhi, alì ìna kitswálé tà 'o móndí i dré dhi bvó. Alì kpà kitswálé àyi lídrì fe ngóró làgì kàdrì fèle móndí zyandre dhi ki apázó tàkonzì lésè dhi tǐni.»

*Yésu tidrí Bàràtìmáyò mǐ kùdúkùdu ró dhi
(A kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Lúkà 18:35-43)*

46 Gò Yésu i dré tsàzo Yèríkò na lebèbhá ni ìbe. I dré tá adrérà'a apfòle bhàandre nda lésè móndí zyandre ìbe dhi 'á dhi, agó àlo mǐ kùdúkùdu ró rú be Bàràtìmáyò, Tímáyò ni mvǎ ro dhi, lirí tá láti làga adrélé ngá zi móndí i tí.

47 Akódhi nda kòyi Yésu Nàzàrètà lésè dhi adré tá lavulé dhi dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwídì ni Mvǎ, mí bhà áma kizà wà!»

48 Móndí bǐ dhi i dré adrézó tetrélé akódhi dri, kòtayíró kúlì adrézó kíri. Di, dré gòzo véle adrélé kúlì loyó wálákà ni ni lavú: «Dàwídì ni Mvǎ, mí bhà áma kizà wà!»

49 Gò Yésu dré àyi kikízó tàá dhi: «Mì azí akódhi.» Di i dré mǐ kùdúkùdu nda ni azizó, tàzoá drá dhi: «Mí tsi togó! Mí nga! Akódhi adré àmi zi.»

50 Di akódhi dré àyi kítá bhèzo gàrà dri, àyi totózó pá dri gò, alìle Yésu véle.

51 Yésu dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mí adré leá má kò'o mí dré àdho tà kòdhya?» Mǐ kùdúkùdu nda logó drá dhi: «Rábbì, má lè ngá nòle!»

52 Di Yésu tà drá dhi: «Mí là! Àmi tà ka'ika'ǐ tidrí mǐ dre.» Gbǎ kòdhwa, akódhi dré kídhózó adrélé ngá no gò, dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè láti 'àsè.

* 10:44 10:44 «Màràbà» kònìdhi, móndí gile kitswálé àzi 'o àyi líyi dré dhi 'i.

11

Yésu fì Yèrúsalémà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Lúkà 19:28-40; Yòwánì 12:12-19)

¹ Yésu ì dré tá adrérà'a 'òlè tsàlè Yèrúsalémà na dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyì bhà rú zìlè Bètèfáǵè ìndì Bètàníyà dhi ì kandrá, ànyì kòngó Olivè fa kya làga. Gò Yésu dré áyì lebèbhá rì dhi ki mùzo lile drìdrì,

² tàzoá àyì dré dhi: «Mì lè bhà àmi kandrá kònàdhi léna. Mì kòfì lána dre dhi, mì ni ndiri púndà mvá 'ìlè, à dré dhu rè mbàzo dríá ko dhi ni kisú. Mì atrì akódhi, alìzo ába má vélé.

³ Dhya àlo kòlízì àmi tí dhi, <Mì adrè 'oá kònìni àdho tà sè?> ya dhi, mì kòtà drá dhi: <Mírì adrè leá nì. A ni dra akódhi ni logó kònwa mbèlè.>»

⁴ Dì ì dré lizo púndà mvá nda ni kisú. A 'ì tá akódhi láti làga, dzó àlo dhi tí. Ì dré tá adrérà'a akódhi ni atrì dhi 'á dhi,

⁵ móndí àruka kònàlè dhi ì dré lizízóá àyì tí dhi: «Mì adrè púndà mvá kòdhi ni tri àdho tà sè?»

⁶ Dì ì dré kúlí logózó àyì dré ngóro Yésu dré tá tàlè àyì dré dhi tìni gò, móndyá nda ì dré àyì ki tayízó lile ába.

⁷ Ì kàsè púndà mvá nda atsázó ába Yésu vélé dre dhi, ì dré àyì ki kítá bhèzo dríá gò, akódhi dré mbàzo lirílè dríá.

⁸ Gò móndí zyandre dhi ì dré àyì ki kítá ki lasézó láti mǐsè. Ayì ki àruka ì dré fa bí ki toṅòzo amvú i 'ásè, lebhézóá láti mǐsè, Yésu kòlavúro dríásà be dhi bvó.

⁹ Dì móndyá zyandre nda ì dré adrézó lile akódhi kandrána ìndì akódhi vésè, adrélé loyóába dhi:

«Òsánà! Tà tani kàdré dhya adrélépi alìlè Mírì ni rú sè dhi dri!*

¹⁰ Tà tani kàdré òpì àma ki tábhí Dàwídì àdhya adrélépi alìlè dhi dri!

Osánà kàdré Gĩká kurú na bhù na dhi dré!»†

¹¹ Dì Yésu dré tsàzo Yèrúsalémà na gò, lile file tépelò na, ngá títì lána dhi ki no. Dì ìndró dré andrìlè dre dhi sè dhi, ì dré pǵòzo bhàandre nda lésè akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi íbe, gòlè lile Bètàníyà na.

Yésu tatrí figì fa lò'wa 'àlepi ko dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:18-19)

¹² Kítú bvóá dhi sè, ì dré tá adrérà'a apfòlè Bètàníyà lésè dhi 'á dhi, tàbirí dré Yésu ni 'òzo.

* 11:9 11:9 «Òsánà» kònìdhi adrè leá tàlè Ebèrè ti sè dhi «rúku». † 11:10 11:10 A kònò Longó i 118:25-26.

13 Akódhi dré figi fa àlo dhi ni nòzo bí ni íbe vwàvwà ro gò, dré lizo nòá ngalé í ni kitswá lò'wa kisú drilána bwà yà dhi. Di, a ni li tsàle ànyi làgá dhi, kisú ína lò'wa ni àlomvá ko. Kisú ngbà 'í bí ni i kòdhyà. Tàko ko, lókyá nda tá lókyá adrézó figi lò'wa ki dhi 'i ko.

14 Gò dré tàzoá figi fa nda dré dhi: «Dhya àlo kògò vélé lò'wa kisú nyàle mí drina tàdzí ko!» Di akódhi ni lebèbhá ì yi kúlí dré tá tàle nda 'í.

Yésu dro mónnyá adrèbhá ngá lagí dhi i topfòle tépelò 'ásè
(A kònò kpà Mátáyò 21:12-17; Lúka 19:45-48; Yòwání 2:13-22)

15 I kòtsa Yèrúsalmà na dre dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo mónnyá adrèbhá tá ngá lagí ìndì ngá gi kònàle dhi ki dro topfòle 'àsà. Dré mísá mónnyá adrèbhá tá làfa topfó dhi kya ki lebhézó bvò dri, túmání gbólókó mónnyá adrèbhá tá kòbhòlà lagí dhi kya íbe.

16 Dré kpà ka'izoá dhi, dhya àlo kàdré ngá do lavúzó ába tépelò 'ásè dhi ko.

17 Gò dré ngàzo adrélé móndí ki tadhá, adrézó tàá dhi: «Gìká ni Kúlí adrè tàá dhi:

<A ni áma dzó zi

dzó sùrú títi dhi ì dré adrézó tà ta má be dhi ró.»‡

Di, mì gò àmikya dzó nda ni bha adrélé

àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi ki zu dhi ró!»§

18 Kòwánà kàdrì i tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì kòyi tà Yésu dré tá 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni pfu dràle dhi bvó. Angyá ko, ì adrè tá àyikya akódhi ni ro, mónnyá zyandre títi dhi ì dré tá adrélé tà dré adrélé tadhálé dhi ki yi síbhálé be ngbo dhi sè.

19 Ìndró kàndrì dre dhi, Yésu ì dré pfòzo bhàandre nda lèsè lebèbhá ni íbe.

Tà tadhálé figi fa 'yòlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:20-22)

20 Drùbhì kínó, ì dré tá adrèrà'a lavulé láti 'àsè dhi 'á dhi, ì dré nòzoá dhi, figi fa nda 'yo tá tsàle kómvo ni na dre.

21 Di tà Yésu dré tá tàle dhi dré agázó Péteró léna gò, dré tàzoá drá dhi: «Rábbì, mí nò rè ká! Fígi fa mí dré tatrílé kònìdhi 'yo dre!»

22 Di Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Mì kàdré Gìká ni ka'ì bàti!

23 Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya àlo kàdré tàá kòngó kònìdhi dré dhi, <Mí nga kònwásè lile dhèle yìandre na> gò,

‡ 11:17 11:17 A kònò Esáyà 56:7. § 11:17 11:17 A kònò Yèrémíyà 7:11.

dré adrézó tà kayí í léna ko, di, adrézó ína ka'íá dhi tà í dré adrélé tàle nda ni ru 'o káyà dhi, Gìká ni tà nda ni 'o drá.

²⁴ Àsà dhi, má adré tàà àmi dré dhi: Tà ángùdhi mì dré adrélé zìle Gìká tí dhi, lè mì kàdré ka'íá dhi, mì kisú tà nda dre dhi, di mì ni kisúá bàti.

²⁵ Kòdhi íbe dhi, mì kàdré àmi ki totó adrélé tà zi Gìká tí gò, mì dré adrézó tà íbe móndí àlo rú dhi, lè mì kòtrì akódhi nda ni tàkonzì gò, àmi ki Atá bhù na dhi kòtrìró kókpà àmi ki tàkonzì be dhi bvó.» [

²⁶ *]

*A lizí Yésu tí ngalè akódhi ni rìnyí angá ángolèsè ya dhi
(A kònò kpà Mátáyò 21:23-27; Lúkà 20:1-8)*

²⁷ Í dré gòzo tódhyá tsàle Yèrúsalmà na. Di Yésu dré tá adrérà'a atsilé tépelò ni bhà'álé 'ásè dhi 'á dhi, kòwánà kàdrì i tàtrítrí kúlí tadhábhá i tsàle bhàgo íbe dhi i dré alizo akódhi vélé

²⁸ lizíá tíá dhi: «Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ína ángolèsè? Adhi fè mí dré rìnyí adrézó tà nda ki 'o dhi nì?»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizí àmi tí. Mì kòlogó kúlí má tí dhi, má ni kpà tàà àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ángolèsè ya dhi.

³⁰ Mì tà rè má dré ká! Bàtisimò Yòwánì dré fèle dhi angá tá ína ángolèsè: Gìká vélèsè, kó ngalè móndí i vélèsè?»

³¹ Gò i dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó tàà dhi: «Mà kòtà dhi <Bàtisimò nda angá Gìká vélèsè> dhi, akódhi ni go lizíá àma tí dhi: <Mì ka'í di Yòwánì ko àdho tà sè?»

³² Di, mà ni kitswá tsì tàà dhi <Bàtisimò nda angá móndí i vélèsè> yà dhi?» (Í tà tá kònìni, i dré tá adrélé mónnyá zyandre dhi ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi títi nda i adrè tá ka'íá dhi, Yòwánì tá ína pròfétá 'i.)

³³ Di i dré logózóá Yésu dré dhi: «Mà nì ko.» Yésu gò tàà àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kókpà tàà àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda ki 'o dhi angá ángolèsè ya dhi ko.»

12

*Pídhigó vîno líkíbhá kònzi dhi ki tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 21:33-46; Lúkà 20:9-19)*

* **11:26 11:26** Wárágá Gìká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kònì ki kisú kònwa ko: [Di, mì kòtrì àmikya tàkonzì móndí i dré 'òle àmi rú dhi i ko dhi, àmi ki Atá bhù na dhi kitswá kókpà àmi ki tàkonzì tri ko.]

1 Gò Yésu dré kidhózó adrelé tà tadhá àyi dré pídhigó sè, adrezó tàà dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vínò áyi amvú na. Dré gàrà ni ki tobhàzo kírà sè, bhú gàzo kitswázó vínò lò'wa zwa gò, dzó mvumvù dhi ni sizo kitswázó amvú nda ni líkí. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkíbhá àruka i drígá gò, lizo atsi na làwú làvo na.

2 Lókyá vínò lò'wa kizo dhi kòkitswá dre dhi, dré áyi màràbà ki àlo mùzo kitswálé lò'wa ína tíni dhi ni adó vínò líkíbhá nda i véna.

3 Di, i dré àyikya màràbà nda ni ruzo tswàle gò, logózóá nzìle drígálé sè.

4 Gò amvú líyí nda dré màràbà àzya mùzo lile àyi véna. Di, i dré akódhi nda ni drì tswàzo, kanyò fèzo drá.

5 Amvú líyí nda dré gòzo màràbà ni na mu lile gò, i dré akódhi nda ni pfuzo dràle. Dré gòzo màràbà àruka bí dhi ki mu gò, i dré àruka ni ki tswàzo, àruka ni ki tupfúzó todràle.

6 Tayí tá ngbà 'í amvú líyí nda ni mváagó dré lèle tò dhi kòdhya. Di kùdù ro dhi, dré kpà akódhi nda ni mùzo lile àyi véna. Adré tá kisùá dhi: «Í ni áma mváagó ni lindrì bha!»

7 Di, vínò líkíbhá nda i dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Kònàdhi dhya dra amvú kònìdhi ni kisulèpi tàyilè ro dhi 'i. Mà kòlì akódhi ni pfu dràle, amvú dré tá kitswálé kisulè tàyilè ro nda kàdréro àma dré!»

8 Di i dré ngàzo akódhi ni ru pfùle dràle gò, àbvò ni ni bhèzo amvú nda 'àsè kivì na.»

9 Yésu gò liziá dhi: «Mì adré kisùá dhi, amvú líyí nda ni 'òá ngíni? Akódhi ni tsa vínò líkíbhá nda ki tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhya nda ni tayí móndí àruka i drígá.

10 Mì nà rè tà tisìle Gíká ni Kúlí na kònìdhi ko? «Kírà dzó sibhá i dré gàle gàgà dhi, gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrezó áyi totó drìá dhi ró.

11 Kòrìdhi tà Mírì dré 'òle ni dhi 'i. Di tà nda lindrìga ró àma mìlèsè!»*

12 Gò Yúdà ànzi ki kàdrì i dré gòzo adrelé láti nda kitswázó Yésu ni ru dhi bvó. Angyá ko, i nì tá tàle dhi, akódhi pí tá pídhigó nda àyi rú dhi be. Di, i dré tá adrelé móndyá zyandre dhi ki ro dhi sè dhi, i dré akódhi ni tayízó gò, lizo.

*Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma
(A kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Lúkà 20:20-26)*

13 Amvolàsà dhi, i dré Fàrìsáyò àruka ki mùzo móndí àruka ópí Eródè àdhya íbe lile Yésu véna, kitswálé akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá adrelé tàle dhi i silé dhi bvó.

14 Àyi nda i dré tàzoá drá dhi: «Tadhálèpi, mà nì tàle dhi, mí adré tròle tà bàti rú dhi be. Mí adré kpà móndí ki lindrì

* 12:11 12:11 A kònò Longó i 118:22-23.

ni tà kisù ko, mí dré adrélé àyi ki no twátwa ko dhi sè. Mí adré kpà Giká ni tà tadhá tà bàti sè. Di mí tà rè àma dré ká: Ama ki tátítrí kúlí ka'í, à kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gi dhi 'í? Kó ngalè, ka'í ko? Lè mà kàdré già, kó ngalè mà kàdré già ko?»

15 Di, Yésu dré ína àyi ki túrúpfú tà nìzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi: «Mì adré áma tabhì litilé àdho tà sè? Mì afè dènàrì àlo dhi má dré nòle.»†

16 Di ì dré làfa lò'wa nda ni fèzo drá. Gò dré lizízóá àyi tí dhi: «Móndí líndrí kònìdhi tsàle rú tìsìle dríá kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'í?» † logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhya 'i.»

17 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Giká àdhya ni fe Giká dré.» † kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhi, àyi ki líndrí dré gàzo bhwábhwa akódhi ni tà sè.

*Tà lizilé ngangà dràdrà 'ásè dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Lúka 20:27-40)*

18 Amvolásà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alìzo Yésu véle kitswálé tà lizí tíá. (Ayi nda ì adré tàá dhi, ngangà dràdrà 'ásè dhi yókódhó.) Di ì tà drá dhi:

19 «Tadhálépi, Mósè tìsì àma dré dhi: <Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà áyi tòkó ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzi ti áyi adrúpi dràlepi nda dré.»‡

20 Di àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Ayi ki kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tólò mvá ti àko ró.

21 Adrúpi ni ni rì dré tòkó nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tólò mvá ti àko ró. Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni na rú,

22 tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú. Ayi títi nda ì todrà mvá ti àko ró. Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

23 Di kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adré tsítsì dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

24 Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lití àmi ki tàndi ì dre, mì dré Giká ni Kúlí ì rìnyí ni íbe dhi ki nìle ko dhi sè.

25 Kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi, ì gò adrélé ru mo ko. † gò kpà adrélé àyi ki ànzi ki fe mòle ko. Be ró dhi, ì ni àyikya adré ngóro ángéló bhù na dhi ì tání.

26 Di, kàdré ína ngangà dràdrà 'ásè dhi ni tà sè dhi, mì nà rè Mósè ni búkù na, tà Giká dré tá tàle drá fanzì adrélépi

† 12:15 12:15 «Dènàrì» kònìdhi tá làfa lò'wa adrézó tà 'o ásà Rómà ki òpì 'ásè dhi 'i. ‡ 12:19 12:19 A kònò Dùtèrònómè 25:5-6.

kòlè àtsi ró dhi na dhi ko? Akódhi tà tá dhi: <Ma Gĩká Abàramà àdhya 'i, Ìsákà àdhya 'i, ìndì Yàkóbhò àdhya 'i.>[§]

²⁷ Dì Gĩká nda Gĩká àb̀vò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ìna Gĩká mónɔ́yá lídrì ro dhi kya 'i. Mì lítí àmì tà t̀ndì ró dre.»

Tòlí kàdrì lavúlé dhi

(A kònò kpà M̀atáyò 22:34-40; Lúkà 10:25-28)

²⁸ T̀at̀r̀t̀r̀t̀r̀ kúlí tadhábhá ki àlo kòyi àyi nda i tà kayirà'a àyi kòfalésè dre dhi, dré atógyàzoá dhi, Yésu logó kúlí àyi dré kyá. Dì dré àyi kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni lízì t̀azoá dhi: «Tòlí títí dhi i kòfalé dhi, tòlí kàdrì lavúlé dhi àngùdhi 'i?»

²⁹ Yésu logó drá dhi: «Tòlí kàdrì lavúlé dhi, kònìdhi 'i: <Ìsèrèlè ànzi i, mì yi r̀è ká! Mìrì àma ki Gĩká, Mìrì 'i kalóma.

³⁰ Lè mí kàdré Mìrì àmì Gĩká ni le àmì togó sè wáyi, àmì lídrì sè wáyi, àmì tà kisùkisù sè wáyi, ìndì àmì r̀inyí sè wáyi.>^{*}

³¹ Tòlí ni r̀ì, kònìdhi 'i: <Lè mí kàdré àmì àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmì t̀ndì ni le dhi t̀ini.>[†] Tòlí àzya kàdrì tòlí r̀ì kòdhi ki lavúlépi dhi yókódhó.»

³² Dì t̀at̀r̀t̀r̀t̀r̀ kúlí tadhálépi nda tà drá dhi: «Tadhálépi, tà mí dré tàle kòdhi, tà bàti 'i. Mì tà kyá tàle dhi, Gĩká ngbà 'i àlo kwákwá, ìndì àzya ni akódhi r̀úsè dhi yókódhó.

³³ Adrélé Gĩká ni le togó wáyi sè, tà ǹǹi wáyi sè ìndì r̀inyí wáyi sè dhi, ìndì adrélé dhyá ki àzya ni le dhyá ki t̀ndì t̀ini dhi kàdrì lavúlé, kà'wá títí adrélé zàle mòbòmà ro dhi i r̀úsè, ìndì ngá títí adrélé fèle Gĩká dré mòbòmà ro dhi i r̀úsè.»

³⁴ Dì Yésu kònò akódhi logó tá kúlí t̀ogyá sè dhi dre dhi, dré t̀azoá drá dhi: «Mì vwàvwà ro Gĩká ni Opì r̀úsè ko.»

Dì k̀idhólé lókyá nda sè dhi, dhya àlo dré gòzo véle tà tabhì lízilé akódhi tí ko.

Mèsíyà i Dàwídi be dhi

(A kònò kpà M̀atáyò 22:41-46; Lúkà 20:41-44)

³⁵ Yésu dré tá adrérà'a tà tadhá móndí i dré t̀epelò na dhi 'á dhi, dré lízìzoá dhi: «T̀at̀r̀t̀r̀t̀r̀ kúlí tadhábhá ì adré tàá dhi, Mèsíyà Dàwídi ni mvá 'i dhi ngíni?

³⁶ T̀ako ko, Dàwídi ni t̀ndì tà tá Tìrì Lólo ni r̀inyí sè dhi:

<Mìrì Gĩká tà àma Mìrì dré dhi:

Mì àlì lírìlé àma dríagó lésè,

tsàle lókyá má dré dra àmì k̀arìbhá ki bhàzo

adrélé àmì pá zàle dhi 'á.>[‡]

[§] 12:26 12:26 A kònò P̀fòma 3:6. * 12:30 12:30 A kònò D̀ut̀èr̀onómè 6:4-5.

[†] 12:31 12:31 A kònò L̀èvìtikè 19:18. [‡] 12:36 12:36 A kònò Longó i 110:1.

37 Kòdhi Dàwídì nì tàndì adré Mèsíyà nì zì áyì Mírì ro. Dì Mèsíyà nda nì kitswá kpà adrélé akódhi nì mvá ro ngíningínì ró?»

Dì móndyá zyandre lavulé nda ì adré tá akódhi nì yi lovó sè.

*Yésu se móndí kì bì tátírítrí kúlí tadhábhá kì tà sè
(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Lúkà 20:45-47)*

38 Yésu dré rè dhu adrérà'a àyì kì tadhá dhi 'á dhi, dré tazoá dhi: «Mì kàdré àmi kì líkí tátírítrí kúlí tadhábhá kì tà sè. Angyá ko, àyì nda ì adré kánzò kàtswákàtswa dhi kì le asólé àyì rú, adrézó tatsilé ába móndí ì kòfalésè. ÿ adré leá dhi, à kàdré mòdo fe àyì dré lindrì sè ngá lagirà ì 'àsè.

39 ÿ adré leá lírìlé àrà lindrì àdhya lísámbò dzó ì 'àsè dhi ì 'àsè, adrézó kpà leá lírìlé mísá lindrì àdhya gwányá ì 'àsè dhi ì làgásè.

40 ÿ adré tàyítòkó kì ngá kì kàrí títi. ÿ adré kpà tà zì Gìká tí vwàvwà ro, à kònòró àyì be dhi bvó. Dì kítú dra tàbvó tazo dhi tú dhi, à nì tà ño àyì dri tà tàndì ró.»

*Ngá tàyítòkó àlo lemerè ro dhi dré fèle Gìká dré dhi
(A kònò kpà Lúkà 21:1-4)*

41 Amvolásà dhi, Yésu dré lírízó tépelò na, àrà adrézó làfa fe Gìká dré dhi kandrá, adrélé móndí zyandre dhi kì no adrérà'a àyì kì làfa bhe kpúkúbhú adrézó làfa líkí dhi na. Ngábhá bí dhi ì adré tá làfa bhe lána bí.

42 Gò tàyítòkó àlo lemerè ro dhi dré kpà alizo làfa lò'wa nzi tsàtsà rì làgí be tsà dhi kì bhe lána.

43 Dì Yésu dré áyì lebèbhá kì azízó, tazoá àyì dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Tàyítòkó lemerè ro kòdhi bhà ína kpúkúbhú na làfa kàdrì, móndyá àruka títi dhi kya kì lavú.

44 Tàko ko, àyì títi nda ì adó àyikya àyì kì ngá kì drì fèle kòdhya. Dì, tòkó lemerè ro nda adó ína ngá títi í dré tá adrézó ába kitswázó adrélé ásà dhi ì fèle kòdhya.»

13

*Yésu longó tépelò nì pfùma nì tà
(A kònò kpà Mátáyò 24:1-2; Lúkà 21:5-6)*

1 Yésu dré tá adrérà'a apfòle tépelò lésè dhi 'á dhi, akódhi nì lebèbhá kì àlo dré tazoá drá dhi: «Tadhálepí, mí nò rè dzó kàdrì gú kòni ì, àyì kì kírà íbe ká!»

2 Dì Yésu logó drá dhi: «Mí nò tsì dzó kàdrì kòni ì 'í? Lókyá adrélepí alile dhi sè dhi, à gò vélé àyì kì kírà kì àlo kisé àzya nì dri ko. A nì kírà nda kì lebhé títi kìnì mi.»

*Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi i
(A kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Lúka 21:7-19)*

³ Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo mbàle kòngó Olivè fa kya drina gò, akódhi dré lirízó àrà kitswázó tépelò no lásà bwà dhi na. Gò Péteró, Yàkóbhò, Yòwánì, tsàle Andréyà be dhi ì dré akódhi ni lizízó àyi pátí, tàzoá dhi:

⁴ «Mí tà rè àma dré, tà nda kòdhi ki atsa ángutú ya dhi ká? Adho tà ni ru 'o drìdrì tadházóá dhi, tà títi nda ì adré 'òle ru 'o káyà dhi nì?»

⁵ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kàdré àmi ki likí dóro, dhya àlo kòlitíró àmi ko.

⁶ Tàko ko, mómí bí dhi ki alí áma rú sè adréle tàá dhi, <Ma Mèsíyà 'i!> gò, ì dré mómí zyandre dhi ki litízó.

⁷ Mì ni àdzú ki kpòrò yi ànyi, adrézó kpà àdzú ki rúbí yi làwú làvo na. Dì, mì kòtayí àmi ki togó adréle gàle ásà dhi ko. Tàko ko, adré leá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Dì, lókyá kùdù atsa rè ko.

⁸ Súrú ki àdzú bhu súrú àruka íbe. Opì ki kpà àdzú bhu òpì àruka íbe. Kàdikàdi ni bvò kosé, ìndì kàràbhò ni dhe àrà twátwa i 'ásè. Dì, tà nda kòdhi ki ngbà 'í adré ngóro tòkó ni mvaaswa ni kidhoma tíni.

⁹ Dì àmi ró dhi, mì kàdré àmi ki likí dóro. Tàko ko, à ni àmi ki 'o topfòle tàbvó tǎrà i 'ásè, adrézó àmi ki bhwa lisámbò dzó i 'ásè. Áma tà sè dhi, mì ni àmi ki totó gùvèrènerè i kandrá ìndì ópí kàdrì i kandrá, mì kòkìswáró áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi ki longó àyi dré be dhi bvò.

¹⁰ Tàko ko, adré leá dhi, à kòlongó rè zyà Rúbí Tani súrú títi ì dré 'íká.

¹¹ Dì, à kàdré àmi ki dri tàbvó tàle dhi, mì kòbhà àmi ki togó adréle lanzile tà mì dré dra tàle àmi rúsè dhi dri dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré ndiri tà Giká dré dra fèle àmi dré tàle lókyá nda sè dhi ni ta kòdhya. Angyá ko, mì ni adré tà nda ni ta àmi ko. Be ró dhi, Tirí Lólo ni adré tàá nì.

¹² Mómí ki àyi ki adrúpi ki lefè todràle kàribhá i drígá. Anzi ki atá ki kpà àyi ki ànzi ki lefè todràle. Anzimvá ki ligí àyi ki tibhá i rú, adrézó àyi ki 'o todràle.

¹³ Mómíyá títi dhi ki togó kònzì bha àmi rú áma tà sè. Dì, dhya adrélépi ína togó tsi, adrézó áyi totó tātā tsàle kùdù na dhi nì adrí.»

Kizà kàdrì lavulé dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:15-28; Lúka 21:20-24)

¹⁴ «Dì mì ni <ngá adréle gàle gàgà adrélépi ngá lólo dhi ki kizá dhi> ni no adrerà'a áyi totó àrà kitswálepì tá kàdré lána ko dhi na.* (Lè dhya adrélépi tà kòdhi ni na dhi kàdré àndu

* 13:14 13:14 A kònò Dànyélè 9:27; 11:31; 12:11.

ni ni ni dóro.) Lókyá nda sè dhi, lè móndyá dra adrèbhá bvò Yùdáyà àdhyà na dhi ì kòlapá ràle kòngó i dr̄ina.

15 Lè kpà dhya dra adrélèpi áyi dzó dr̄ina dhi kàsí file dzó na, áyi ngá kì do lapázó ába dhi ko.

16 Dhya dra adrélèpi amvú na dhi kògò nzìle í bhàna áyi kítá kidhì àdhyà ni do lapázó ába dhi ko.

17 Kítú nda i tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkó adrèbhá 'a íbe dhi i dré, ìndì tòkó adrèbhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré.

18 Mì kàdré tà zi Gìká tí, àmi ki lapama nda kàdréró kidhì lókyá sè ko.†

19 Tàko ko, kizà kítú nda kya ni adrè kàdrì lavulé. A nò rè kizà kára be kònini nda ko, kidhólé Gìká dré bvò bhàrà lésè atsálé àndrò kòndhi. A kitswá kpà gòle véle nòá tàdzí ko.

20 Kònò Mírì kòki tá kítú nda ki bvó ko dhi, dhya àlo bvò dri dhi kitswá tá adrélé bwà ko. Dì, Mírì ki ína kítú nda ki bvó móndyá í dré zìle dhi ki tà sè.

21 Lókyá nda sè dhi, à kàdré tàá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònwa!> dhi, mì kòka'í ko. A kàdré kó tàá dhi <Akódhi kònale!> dhi, mì kòka'í ko.

22 Tàko ko, mèsíyà kinzò ro dhi ki apfò pròfètà kinzò ro dhi íbe adrélé tà kàdrì líndrìga ró adrèbhá áyi ki r̄inyí tadhá dhi ki 'o, kòkitswá dhi, ì dré ndìndì móndyá Gìká dré zìle dhi ki litízó.

23 Má longó àmi dré tà nda kòdhi i títi dr̄idr̄i. Dì mì kàdré tàmgà dri.»

Móndí ni Mv́a ni agòma

(A kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Lúka 21:25-28)

24 «Kítú nda i tú, kizà kàdrì nda àmvolésè dhi, <kítú ni m̄i ni atsá t̄inimvá ro, mbă gò véle mvèle ko,

25 bh̄bhínyà ki ledhé bhù lésè, ìndì r̄inyí bhù na dhi ki ru kizí.>‡

26 Dì lókyá nda sè dhi, móndyá títi dhi ki Móndí ni Mv́a ni no adrérà'a alile ndùrùku i 'ásè, r̄inyí kàdrì be ìndì m̄ilanzilanzi kàdrì be.

27 Gò akódhi dré áyi ángéló ki mùzo ìle áyi móndyá í dré zìle dhi ki kimó bvò ni pá su dhi i lésè, kidhólé bvò ni kùdù lésè, tsàle byá bhù ni kùdù na.»

Tà tadhále figì fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Lúka 21:29-33)

† 13:18 13:18 Yùdá ànzi ki bvò na dhi, «kidhì lókyá» kòndhi, lókyá kidhì ro kóná àlo na, adrélèpi gile vwàvwà ro dhi 'i. ‡ 13:25 13:25 A kònò Èsáyà 13:10; 34:4; Ezèkyèlè 32:7; Yòwélè 2:10; 3:4.

28 «Lè mì kàdré tà tadhálé figĩ fa ni tà rú dhi ni àndu ni dóro. Figĩ fa ni dríti kàdré atsálé màlimáli gò, bí ni dré adrézó ròle dhi, mì nĩ tàle dhi, yĩgú ànyì dhi be.

29 Kókpa kòdhi tĩni, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi ki nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònĩ tàle dhi, Móndí ni Mv́a láti 'á, ndìndì àmi ki dzó tí káyá dhi.

30 Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndyá dra adrèbhá lídrì ìbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle títi drìdrì tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

31 Bhù ì bvò be dhi ki akí. Di, áma kúlí ì kitswá àyikya tàdzi akíle ko.»

Giká nì ngbà 'i lókyá kùdù nì

(A kònò kpà Mátáyò 24:36-44)

32 «Di, dhya àlo nĩ ína kítú 'i yà, kó ngalè sàà 'i yà tà nda ì dré dra ru 'òzo dhi ko. Ndìndì ángéló bhù na dhi 'i yà, kó ngalè Giká nì Mv́aagó 'i yà dhi, ì nĩ ko. Giká Atá nĩ ngbà 'i nì kalóma.

33 Adré di leá dhi, mì kàdré àmi ki likí, adrézó tàmiḡa dri! Tàko ko, mì nĩ ngalè lókyá nda ni atsá ángutú ya dhi ko.

34 Tà nda kòdhi ngóro agó àlo adrélépi 'òle lile atsí na dhi àdhya tĩni. Akódhi nda adré rĩnyí fe áyi màrábà àlo àlo títi dhi ì dré adrézó àyi ki àzì 'o gò, dré adrézó tàá dhya adrélépi dzóti likí dhi dré dhi, kàdré tàmiḡa dri. Di dré adrézó dzó nda ni tayí lizo.

35 Mì kàdré di tàmiḡa dri. Angyá ko, mì nĩ lókyá ángùdhi dzó liyí nda dré dra agòzo ásà dhi ko, gba kàdré ìndró sè yà, ngátsi kítógá sè yà, àgólòwa dré tsirà bherà'a yà, kó ngalè drùbhĩ sè yà dhi.

36 Di akódhi kàgò ngbò ró dhi, mì kòtayí àmi akódhi dré kisúlé adrérà'a ayí ko dhi ko.

37 Tà má dré adrélé tàle àmi dré kònìdhi, má adré kpà tàá móndyá títi ì dré: Mì kàdré tàmiḡa dri!»

14

Yúdà ànzi ki kàdrì ì ndà láti Yésu ni rùzo pfùle dràle

(A kònò kpà Mátáyò 26:1-5; Lúkà 22:1-2; Yòwànì 11:45-53)

1 Tayí tá kítú rĩ gwányá Pásikà àdhya ì Mápà tàkú àko dhi àdhya be dhi ì dré atsázó. Kòwánà kàdrì ì tatrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì adré tá láti nda kitswázó Yésu ni ru túrúpfú sè, pfùle dràle.

2 Di, ì adré tá tàá dhi, ì kò'o tà nda gwányá Pásikà àdhya tú ko, móndyá zyandre dhi ì kòligíró àyi ìbe ko sè.

Tòkó àlo dhi dà màlásì Yésu dri

(A kònò kpà Mátáyò 26:6-13; Yòwànì 12:1-8)

³ Lókyá nda sè dhi, Yésu lì tá Bètàníyà na, file Símónà atú kàrí dré tá rùle dhi ni dzó na gò, dré lirizó mísá làga kitswálé ngá nya. Gò tòkó àlo dhi dré afizó mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi màlàsì làgí kyàkyà dhi sè bí dhi be.* A ladhí tá màlàsì nda tsèrèlè nàradà sè.† Dì tòkó nda dré mòlàngì nda ni ti nòzo gò, màlàsì nda ni dàzo Yésu dri.

⁴ Mòndí àruka adrèbhá tá dzó nda 'á dhi ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó gò, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «À kizá tsì màlàsì kòdhi àdho tà sè?

⁵ Kònò à ni tá kitswá lagíá làfa lò'wa kámá-na sè gò, làfa nda ni fèzo lemerèbhá ì dré!»‡ Dì ì dré adrézó tòkó nda ni ndrì tà tándì ró.

⁶ Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí tòkó kònìdhi. Mì adrè akódhi ni drì kizá àdho tà sè? Tà dré 'òle má dré kòdhi, tà avélépi tò dhi 'i.

⁷ Angyá ko, mì adrè ngbú adrélé lemerèbhá íbe àmi kòfalé, ìndì mì kitswá àyi ki ledé lókyá ángùdhi mì dré adrélé lèle dhi sè. Dì, mì kitswá ngbú adrélé tùmání má be ko.

⁸ Tòkó kònìdhi 'o tà dré tá kitswálé 'òle dhi kòdhya. Dà màlàsì má rú drìdrì, kitswázó áma rúbhá ledé bhàle mógó na dhi bvó.

⁹ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Arà tití bvó wáyi 'àsè à dré dra Rúbí Tani longózó dhi ì 'àsè dhi, à ni kókpa tà tòkó kònìdhi dré 'òle kòdhi ni tití, akódhi ni tà kisùzo.»

*Yùdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì íbe, kòlefèró Yésu àyi drígá
(A kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Lúkà 22:3-6)*

¹⁰ Amvolàsà dhi, Yùdàsì Ìsìkàrìyótà, Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki àlo dré ngàzo lèle tà ta kòwánà kàdrì íbe, kitswázó Yésu ni lefè àyi drígá dhi bvó.

¹¹ Àyi nda ì kòyi tà dré tàle nda dre dhi, ì dré lenzézó ásà gò, ì dré lazizóá dhi, ì ni làfa fe drá. Dì Yùdàsì dré kidhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda.

Yésu ì nya gwányá Pásikà àdhya lebèbhá ni íbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Lúkà 22:7-14, 21-23; Yòwání 13:21-30)

¹² Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya ni kítú ni àlo adrézó kábiligyà mvá Pásikà àdhya ni pfu dràle mòbòmà ro dhi sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mí adrè leá dhi, mà kòlì ngá ladhí mí dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo dhi ángwà?»

* **14:3 14:3** Alàbàsterè kònìdhi, kírà kemve kpírikpírì làgí be kàdrì, adrézó mòlàngì ledé ásà dhi 'i. † **14:3 14:3** Nàradà kònìdhi, dò àlo tàdzí be dóro ìndì làgí be kàdrì, adrézó màlàsì ladhí ásà dhi 'i. ‡ **14:5 14:5** A adrè tá làfa lò'wa kòni ki rú zi «dènàrí». Dènàrí kámá-na kòni ì tá làfa adrélé fèle mòndí àlo dré àzi 'òle kónà àlo sè dhi tí dhi 'i.

13 Di Yésu dré áyi lebèbhá rì dhi ki mùzo, tàzoá àyi dré dhi: «Mì lì bhàandre na. Mì ni drì si agó àlo adrélépi yí do lîdrí na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvó.

14 Dzó dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà dzó nda ni líyí dré dhi: «Dhya tà tadhálépi dhi adré àmi lízì: Dzó 'a kîle mà dré kitswázó Pásikà nya áma lebèbhá íbe dhi ángwà?»

15 Di akódhi nda ni dzó 'a kîle kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. A tobhà mísá ì ngá àruka íbe tayilé lána gànzi ró. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.»

16 Di akódhi ni lebèbhá nda ì dré lîzo bhàandre na gò, ì dré tà títi nda ki kisúzó ngóró dré tá tàle àyi dré dhi tíni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

17 Ìndró kàndrì dre dhi, Yésu ì dré tsàzo liríle mísá làgàsè tùmání akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi íbe.

18 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi ki àlo adrélépi ngá nya tùmání má be dhi ni áma lefè kàribhá ì drígá.»

19 Di kizà dré àyi ki 'òzo gò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kîdhózó adrélé tàà drá dhi: «Zakó ína ma 'i ko?»

20 Akódhi logó àyi dré dhi: «Akódhi nda àmi mudrí-drì-rì ni ki àlo 'i. Akódhi dhya adrélépi mápà so má be sàni àlo na dhi 'i.

21 Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mv́a ni lì dràle ngóró tisìle akódhi ni tà dri Giká ni Kúlí na dhi tíni. Di, kizà ni ína adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mv́a nda ni lefèlepi dhi dré! Dóro ni tá dhya nda ni òle ko dhi.»

Mìrì ni rúbhá ì kàrí ni be dhi

(À kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Lúkà 22:14-20; 1 Kòrìtòbhá ì 11:23-25)

22 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zìzo dríá Giká tí gò, òzoá fèle áyi lebèbhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Mì do nyàle. Kònìdhi áma rúbhá 'i.»

23 Dré kpà kópò adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, fèzoá àyi dré. Di àyi títi nda ì dré mvùzoá.

24 Dré tàzoá àyi dré dhi: «Kònìdhi áma kàrí adrélépi tà Giká dré bhàle ru yìzo móndí íbe dhi ni 'o kitswálé títi dhi 'i. Kàrí nda ni kutú móndí zyandre ì dré.Š

25 Má adré tà bàti ta àmi dré: Má gò velé vínò mvu ko, tsàle kítú má dré dra vínò tídhí ro dhi ni mvùzo Giká ni Opì na dhi tú.»

26 Di ì dré longó ngòzo lenzézó Giká ni rú sè gò, ì dré pfòzo lîle mbàle kòngó Olivè fa kya drina.

Yésu longó dhi, Pétèró ni áyi ga
(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Lúkà 22:31-34; Yòwánì 13:36-38)

27 Gò Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Àmi tíí, mì ni áma tayí adrélé kalóma. Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Má ni kábilígyà líkílépi ni tswa dràle gò,

à dré kábilígyà nda ki 'òzo ayílé.»*

28 Dì, má kònga mána dràdrà 'ásè dre dhi, má ni lí drìdrì àmi kandrána Gàlíláyà na.»

29 Dì Pétèró tà drá dhi: «Tágba mónnyá tíí dhi ì kòtayí mi yà dhi, má kitswá mána ámi tayí tàdzí ko!»

30 Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Ndìndì ngátsi ándrò kònìdhi sè, drìdrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo vèsè be rì dhi kandrá dhi, mí ni mína áma ga vèsè be na.»

31 Dì, Pétèró gò logóá drá rìnyí sè dhi: «Tágba kòkitswá mà dré dràzo túmání mí be yà dhi, má kitswá tàdzí ámi ga ko.»
Gò Yésu ni lebèbhá àruka tíí dhi ì dré kókpà tazoá kònìni.

Yésu zi tà Giká tí Gètèsèmání na

(A kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Lúkà 22:39-46)

32 Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni íbe tsàle àrà rú zìle Gètèsèmání dhi na. Gò dré tazoá àyi dré dhi: «Mì lírí kònwa, má kòlìró adrélé tà zi Giká tí.»

33 Dré Pétèró ki drìzo Yàkòbhò íbe ìndì Yòwánì be í vèsè, Gò akódhi ni togó dré kídhózó adrélé kizà nya, adrézó lanzìle lavúlé.

34 Dì dré tazoá àyi dré dhi: «Áma togó adré ñòle kizà dré, tsàle ndìndì dràdrà m̀ile. Mì kàdré kònwa, adrélé tàmgà dri.»

35 Kòlì vwàle àyi rúsè tsà dre dhi, dré dhèzo kìnì mi adrélé tà zi Giká tí, kòkitswá mìlàsà dhi, lókyá kizà àdhya nda kòngaró í rúsè be dhi bvó.

36 Adré tá tàá dhi: «Ábbà, Tátá, mi rìnyí íbe kitswázó tà tíí dhi ki 'o. Mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélèsè wà. Dì, mí kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhya ko. Be ró dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle dhi kòdhya.»

37 Gò dré gòzo áyi lebèbhá nda i véna, àyi ki kisú ayí na. Dré tazoá Pétèró dré dhi: «Símónà, mí adré ayí ko? Mí kitswá tá tsì adrélé tàmgà dri ngbà 'í sáà àlo bwà ko?

38 Lè mì kàdré tàmgà dri, adrélé kpà tà zi Giká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko. Bàti, dhyá ki togó àtsi ró adrézó tà dóro 'o. Dì, dhyá ki rúbhá ína yàyà.»

* 14:27 14:27 A kònò Zàkàríyà 13:7.

³⁹ Yésu dré gòzo tódhyá lile tà zi Gìká tí ngóro dré tá zìle drìdrì dhi tíni.

⁴⁰ Gò dré gòzo tódhyá gòle àyi ki kisú ayí na, àyi ki mì dré tá adrélé ayí ro dhi sè. Dì ì nì tá vélé ì ni kúlí logó drá ngíni ya dhi ko.

⁴¹ Bvóá dhi, dré gòzo gòle áyi lebèbhá nda ì véna vèsè ni na sè, tàá àyi dré dhi: «Mì adrédhu rè ayí ko, adrézó lovólé? Kìswá dre. Lókyá atsa dre. Mì nò rè ká! A adréd 'òle Mòndí ni Mvá ni lefè tàkonzìbhá ì drígá.

⁴² Mì nga, mà kòlìró! Dhya adrélépi áma lefè dhi atsa dre!»

Yésu ni rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Lúkà 22:47-53; Yòwàni 18:3-12)

⁴³ Gbã kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, Yùdàsì, akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki àlo dré atszó. Adrì tá í vèsè mòndí zyandre angábhá kòwánà kàdrì ì, tátítrí kúlí tadhábhá ì ìndì bhàgo ì vélèsè dhi ì be. Ayi nda ì ru tá sápi ì fa íbe àyi drígá.

⁴⁴ Yùdàsì adrélépi 'òle Yésu ni lefè nda tà tá àyi dré dhi, ì ni akódhi àdhi 'i yà dhi ni tadhá àyi dré dhi kònini: «Dhya má dré dra kamulé dhi, akódhi 'i. Mì kòru di akódhi, drìzoá lizo ába, adrézó likiá dóro.»

⁴⁵ Dì Yùdàsì nda dré ndirì áyi kisizó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Rábbi!» Dré akódhi ni kamúzó.

⁴⁶ Gò mòndyá nda ì dré dhèzo Yésu dri, akódhi ni ru.

⁴⁷ Dì, dhya adrèbhá tá Yésu làga dhi ki àlo dré ngàzo áyi sápi asé gò, kòwánà ki kàdrì ni màràbà ni bí bvwàzo kile.

⁴⁸ Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Ma vo kùgú 'i gò, mì dré adrézó alile sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ni?»

⁴⁹ Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, má adréd tá àmi kòfalé, adrélé tà tadhá tépelò na dhi, mì ru tá ma ko. Dì, tà kòdhi ì atsa kònini, kitswálé tà tisile áma tà dri Gìká ni Kúlí na dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.»

⁵⁰ Gò akódhi ni lebèbhá títi dhi ì dré akódhi ni tayízo lapázó.

⁵¹ Kàdhùrà àlo kítá asólépi í rú ngbà 'i àlo dhi dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè. A adréd tá 'òle akódhi ni ru ká,

⁵² di, dré lapázó ràle bvólíli ro, kítá ina ni tayí.

Yésu pfò kòwánà ki kàdrì ì kandrá bhàgo kàdrì íbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:57-68; Lúkà 22:54-55, 63-71; Yòwàni 18:13-14, 19-24)

⁵³ Gò ì dré Yésu ni drìzo lizo ába kòwánà ki kàdrì bhàna. Dì kòwánà kàdrì ì, bhàgo ì ìndì tátítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì dré ru kimózó títi kònale.

54 Di Péteró ro dhi, lebè tá ína Yésu lará ro, tsàle byá kòwánà ki kàdrì nda ni bhà'álé na. Dré fizo lirilé tépelò likíbhá i kòfalé, adrélé àtsí yo àyi íbe.

55 Kòwánà kàdrì nda i bhàgo kàdrì nda íbe títi dhi ì adré tá tà adrélé tàle Yésu rú dhi ki nda, kitswázó akódhi ni 'o dràle dhi bvó. Di, ì kisú tá àyikya tà àlo ko.

56 Mónde bí dhi ì adré tá tà ta akódhi rú kinzò sè. Di, tà ì dré adrélé tàle nda ì kisú tá ru ko.

57 Gò mónde àruka ì dré ngàzo tà ta akódhi rú kinzò sè kònini:

58 «Mà yi akódhi adrérà'a tàà dhi: «Má ni tépelò mónde ì dré sìle ni kònidhi ni pfu, gòzo àzya ni mónde ì dré sìle ni ko dhi ni si kítú na àmvolésè.»»

59 Di, ndindì tà ì dré tàle akódhi rú nda kisú ína ru ko.

60 Gò kòwánà ki kàdrì dré ngàzo àyi totó àyi kandrà, liziá Yésu tí dhi: «Mí logó mína kulí tà dhya kòni ì dré adrélé tàle mí rú kòdhi ì sè ko?»

61 Di, Yésu adré tá ína kíri, kulí logó àko ró. Gò kòwánà ki kàdrì nda dré gòzo liziá tíá dhi: «Mì Mèsíyà, Giká kitswálépi rúku sè dhi ni Mvágó 'i?»

62 Yésu logó drá dhi: «Ma 'i. Di mì ni Mónde ni Mvá ni no adrérà'a lirilé Giká rinyí líyí ni driágo lésè. Mì ni kpà akódhi ni no adrérà'a agòle ndùrùku bhù na dhi ì 'ásè.»

63 Di kòwánà ki kàdrì nda dré àyi kítá lasízó kizà dré gò, tàzoá dhi: «Mà ni di go velé mónde àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè?»

64 Mì yi làdhá dré dhàle Giká rú kòdhi àmi ki bíbhálé sè dre. Mì adré di kisúà ngíni?» Di àyi títi nda ì dré tà ñozo akódhi dri kitswálé dràdrà sè.

65 Gò àyi ki àruka ì dré ngàzo adrélé tùsú lufú akódhi mi. Ì dré akódhi ni mì dròzo gò, adrézó akódhi ni tisì, adrézó tàà drá dhi: «Mí longó rè tà pròfètá ro ká!» Gò tépelò likíbhá ì dré kpà akódhi ni dòzo, adrélé mì tosálé.

Péteró gà Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:69-75; Lúkà 22:56-62; Yòwání 18:15-18, 25-27)

66 Lókyá nda sè dhi, Péteró tá ína tàbhù na, bhà'álé nda na. Gò mvátòkó àlo kòwánà ki kàdrì ni màràbà ro dhi dré atsázó

67 Péteró ni no adrérà'a àtsí yo. Dré akódhi ni nòzo dhi gò, tàzoá dhi: «Mì tá kókpà túmání Yésu Nàzàrétà lésè dhi be.»

68 Di, Péteró dré ína tà nda ni gàzo rè, tàzoá dhi: «Má nì ngalè mí adré àdho tà ta ya dhi ko.» Gò dré ngàzo pfòle bhà'álé nda 'ásè, àyi totó láti adrézó affilé dhi 'á. Gbà kòdhwa, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

⁶⁹ Mvátòkó nda kònò akódhi kònàle dre dhi, dré gòzo tàá móndyá adrèbhá tá akódhi làga dhi ì dré dhi: «Dhya kòndi àyi kì àlo 'i!»

⁷⁰ Di Pétèró dré gòzo tódhyá tà nda ni ga rè.

Gí ko, àyi adrèbhá tá Pétèró làga nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mì àyi kì àlo 'i bàti! Tàko ko, mi kókpà móndí angálépi Gàliláyà lésè dhi 'i.»

⁷¹ Di Pétèró dré ngàzo mònndrà si, tàzoá dhi: «Tátrítrí kàdré má dri, má kàdré kinzò ta dhi! Má nǐ agó mì dré adrézó tà nǐ ni ta kòdhi ko!»

⁷² Ghǎ kòdhwa, àgólòwa dré gòzo tsírà bhe vèsè nǐ rǐ sè. Gò kúlí Yésu dré tá tàle Pétèró dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Drìdrǐ àgólòwa dré dra tsírà bhèzo vèsè be rǐ dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vèsè be na.» Gò Pétèró dré dhèzo adrélé ngòle.

15

Yésu pfò Pilátò kandrá

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Lúkà 23:1-5; Yòwání 18:28-38)

¹ Ngá kòwa dre dhi, kòwánà kàdrǐ ì, tátrítrí kúlí tadhábhá ì túmání bhàgo kàdrǐ ìbe títi dhi ì dré ru yǐzo Yésu dri. Di ì dré akódhi ni adròzo gò, drǐzoá lǐzo fèá Pilátò, Rómà kì gùvèrènerè drígá.

² Gò Pilátò dré lizízóá Yésu tí dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre.»

³ Gò kòwánà kàdrǐ nda ì dré dhèzo adrélé Yésu ni asíkǐ tà bǐ dhi ì sè.

⁴ Di Pilátò dré gòzo lizíá tíá dhi: «Mí logó mína kúlí ko? Mí yi rè tà títi ì dré adrélé tàle mí rú dhi ì ká!»

⁵ Di, Yésu logó véle ína kúlí ko. Gò Pilátò ni líndrǐ dré gàzo àsà.

A òtò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Lúkà 23:13-25; Yòwání 18:39-19:16)

⁶ Kóná àlo àlo títi, gwányá Pásikà àdhya tú dhi, Pilátò adrè tá dhya ángùdhi bǎdzó na, móndí zyandre dhi ì dré adrélé zile í tí dhi ni trǐ àyi dré.

⁷ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, agó àlo rú be Bàrábà dhi tá bǎdzó na móndí àruka ìbe, ì dré tá móndí kì kodzólé ligilé dhi sè, ìndi ì dré tá móndí pfùle dràle dhi sè.

⁸ Di móndí zyandre dhi ì kòmbà tsàle Pilátò véna dre dhi, ì dré kidhózó adrélé akódhi ni ti lizí, kò'oró ànzyà gà dré tá adrélé 'òle àyi dré dhi tíni.

⁹ Di Pílatò dré àyi ki lizizó tàzoá dhi: «Mì adré leá dhi, má kòtrì àmi dré ópí Yúdà ànzi kya kònìdhi?»

¹⁰ Lizí tá àyi kònìni tàko ko, nì tá tàle dhi, kòwánà kàdrì ì fè tá Yésu í drígá ngbà 'í dirèma sè dhi be.

¹¹ Di, kòwánà kàdrì nda ì dré mónnyá zyandre nda ki 'a tifízó, ì kòziró Pílatò tí kòtriró Bàrábà àyi dré kòdhya.

¹² Gò Pílatò dré lizizóá àyi tí dhi: «Mì adré di leá dhi, má kò'o dhya mì dré adréle zìle ópí Yúdà ànzi kya ró kònìdhi sè ngíni?»

¹³ Di ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Mí tidí akódhi fa kipakipa dri!»

¹⁴ Pílatò gò lizíá dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzi 'i?» Di ì dré gòzo adréle tetréle rinyí sè, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi!»

¹⁵ Pílatò adré tá mónnyá zyandre nda ki togó le 'òle kiníle. Di dré Bàrábà ni trizo àyi dré. Dré Yésu ni 'òzo bhwàle gò, akódhi ni fèzo kitswále tidíle fa kipakipa dri dhi bvó.

Sòdá ì gu Yésu

(A kònò kpà Mátáyò 27:27-31; Yòwánì 19:2-3)

¹⁶ Gò sòdá ì dré Yésu ni drizo fizo ába gùvèrènerè nda ni dzó kàdrì ni bhà'álé na. Ì dré sòdá àruka títi dhi ki azizó ru amú àyi ìbe akódhi làgàsè.

¹⁷ Gò ì dré kánzò kǎ asózó rúá, fanzǎ kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asolé dríá.

¹⁸ Di ì dré ngàzo adréle mòdo fe drá, adrézó tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!»

¹⁹ Ì adré tá akódhi ni drì tswa kòzó sè, adrézó tùsú lufú rúá. Ì adré tá kpà kórókó titi akódhi kandrá, sùle ngóro ì adré tá akódhi ni lindrì bha na tñi.

²⁰ Ì kògu akódhi kònìni dre dhi, ì dré kánzò kǎ nda ni avùzo rúásà, gòzo akódhi ni kítá ki tosó rúá. Gò ì dré akódhi ni drizo pfòzo ába, kitswále tidíle fa kipakipa dri dhi bvó.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Lúkà 23:26-43; Yòwánì 19:17-27)

²¹ Ì dré tá adrérà'a apfòle kònalésè dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Símónà, angálèpi Kìrénè lésè dhi ni nòzo adrérà'a agòle amvú lésè.* Akódhi nda tá Alìgizándrè ki atá Rúfù be dhi 'i. Di ì dré akódhi ni 'òzo rinyí sè adréle fa kipakipa Yésu àdhya ni do.

²² Gò ì dré Yésu ni drizo lizo ába tsàle àrà rú zìle Gòlògótà dhi na. (Rú nda kòdhi adré leá tàle dhi «Àrà drífà àdhya».)

* 15:21 15:21 «Kìrénè» kònìdhi tá bhàandre bvò Lìbìyà àdhya lé, bvò kàdrì Afirikà àdhya lé dhi 'i.

23 Kònàlè dhi, ì dré vínò amulé àlókò rú zìlè mírè dhi be dhi ni fèzo akódhi dré mvùle. Di, dré ìna gàzoá rè.

24 Di ì dré akódhi ni tidízó fa kípakipa dri gò, dzègé vùzo nìzoá ngalè ì ni akódhi ni kítá ki lanzí àyi kòfalèsè ngini ya dhi.†

25 Lókyá akódhi ni tidízó nda tá sàà nzi-drì-su drùbhì sè dhi 'i.

26 A tisì tá tà tà nòzo akódhi dri dhi wárágà dri kònini: «Ópí Yúdà ànzi kya».

27 A tidí tá kpà kùgubhá rì dhi i fa àruka i drìsè akódhi làgàsè: àlo ni dríágo ni lésè, àzya ni lídzi ni lésè. [

28 ‡]

29 Móndyá adrèbhá tá lavulé àrà nda 'àsè dhi ì adrè tá akódhi ni lodhá, adrézó àyi ki drì ya, adrézó tàá dhi: «Á! Mì tá kitswálépi tépelò pfu gòzo síá kítú na àmvolèsè ni,

30 mí así di fa kípakipa kòdhi drìlèsè ámi tàndi ni tidrí wà!»

31 Kòwánà kàdrì i tátírítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì adrè tá kpà akódhi ni gu kònini, adrézó tàá àyi kòfalèsè dhi: «Akódhi tidrí mómí àruka i 'í. Di, kitswá ìna àyi tàndi ni tidrí bwà ko!

32 Adré leá dhi, Mèsíyà, ópí Ìsèrèlè ànzi kya kòdhi kàsì nyànómvá fa kípakipa drìlèsè, mà kònòró tà nda akódhi ni ka'izo be dhi bvò!» Kùgubhá tidílé akódhi be nda ì adrè tá kpà akódhi ni lodhá kònini.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Lúkà 23:44-49; Yòwání 19:28-30)

33 Kítú rírì sè dhi, tínímvá dré bvò ni mǐ dòzo wáyi, tsàlè sàà na kítú rírì àmvolèsè dhi na.

34 Di sàà na nda sè dhi, Yésu dré liyízó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Èlójì, Èlójì, lémà sàbàkàtánì?» Kòdhi adrè leá tàlè dhi: «Áma Gíká, áma Gíká, mí tayí ma àdho tà sè?»

35 Mómí àruka adrèbhá tá kònàlè dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Mì yi rè ká! Akódhi adrè Elíyà ni zi.»

36 Gò àyi ki àlo dré ràzo mbèlè ngá vòdhovódho dhi ni adó, vìnégàrì dàzo lána, dròzoá kòzó sílé, tìngázóá kuru fèlè Yésu dré mvùle gò, tàzoá dhi: «Mà kòtayí rè akódhi, nòzoá ngalè Elíyà ni atsá akódhi ni tirí fa kípakipa drìlèsè yà dhi.»

37 Di, Yésu dré trèzo kúlí 'u'ù sè gò, dràzo.

† 15:24 15:24 A kònò Longó i 22:19. ‡ 15:28 15:28 Wárágà Gíká ni Kúlí tisìzo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Di tà tisìlè Gíká ni Kúlí na dhi ì 'o tá ru kònini. A tisì tá dhi: «Á amú akódhi nàlè drìkònzìbhá ìbe.»] A kònò Esáyà 53:12.

³⁸ Gbã lókyá nda sè dhi, kítá 'ìle tépelò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rĩ, kidhólé drĩ lèsè tsàle pá na.

³⁹ Rómà kì sòdá kì kàdrì adrélépì àyì totó Yésu kandrà dhi kònò akódhi drà tá ngìni ya dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ína Gìká ni Mvágó 'ì bàti!»

⁴⁰ Tòkó àruka ì tá kpà kònàle, adrélé tà nda kì no lárá ro. Ayì kòfalé dhi tá: Màrìyà Màngàdàlénè, Màrìyà Yàkòbhò kàdhùrà ro dhi kì andre Yósè be dhi, tsàle Sàlómè.

⁴¹ Ayì nda ì adré tá Yésu ni lebe Gàlìlàyà na, adrézó tà 'o drá. Tòkó àruka bĩ alìbhá akódhi be Yèrúsalémà le dhi ì tá kpà kònàle be.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Lúká 23:50-56; Yòwánì 19:38-42)

⁴² Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrà dhi 'ì. Dì ìndró kàdrì dre dhi,

⁴³ agó àlo rú be Yòséfà angálépi Arìmátáyà lèsè dhi dré lizo Pìlátò véna. Akódhi nda tá Yúdà ànzì kì bhàgo kàdrì kì àlo rúku ró dhi 'ì. Adré tá kpà ína Gìká ni Opì letè nòle. Dì akódhi kòtsa Pìlátò véna dre dhi, dré Yésu ni rúbhá zizo tíá tirì àko.

⁴⁴ Pìlátò kòyi Yésu drà dre dhi dre dhi, akódhi ni líndrì dré gazo. Dré sòdá kì kàdrì azízó, lizízóá tíá ngalè akódhi drà dre bàti yà dhi.

⁴⁵ Kòyi tà nda tá kònìni dhi sòdá kì kàdrì nda tí dre dhi, dré láti fèzo Yòséfà dré rúbhá nda ni dòzo.

⁴⁶ Dì Yòséfà dré kítá kemve gizo lizo ába gò, dré rúbhá nda ni tirízó fa kipakipa drìlèsè, lambézóá kítá nda sè gò, lizo bhàá mógó àlo gale kírà na dhi na. Dré kírà kàdrì dhi ni alízó bhàle mógó nda tí.

⁴⁷ Màrìyà Màngàdàlénè ì Màrìyà Yósè ni andre ró dhi be dhi, ì nò tá àrà rúbhá nda ni bhàzo dhi 'ì.

16

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Lúká 24:1-12; Yòwánì 20:1-18)

¹ Sàbátù kòlavú dre dhi, Màrìyà Màngàdàlénè, Màrìyà Yàkòbhò ni andre, ìndì Sàlómè be dhi ì dré dò tàdzì be dóro dhi ni gizo, kítswázó lile dàá Yésu ni rúbhá rú dhi bvó.

² Dì kítú ni àlo pósò àdhya sè, ngá kòwa dre dhi, ì dré ngazo drùbhĩ kínó láti do adrézó lile mógó na.

³ Láti 'á dhi, ì adré tá lizíá àyì kòfalèsè dhi: «Àdhi ni kírà lì mógó tísè mà dré kítswázó file lána bwà dhi nì?»

4 Di, ì kòtingá mǐ dre dhi, ì dré nòzoá dhi, à li kírà kàdrì gú nda mógó tísè dre.

5 Ƴ kòfì mógó nda na dre dhi, ì dré kàdhúra àlo kánzò kemve asólépi í rú dhi ni nòzo, adrérà'a lírìlé mógó nda na dríágó lésè. Gò àyi kǐ togó dré gàzo tírì dré.

6 Di, akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí àmì kǐ togó adrélé gàle tírì dré ko. Mì adré Yésu Nàzàrétà lésè, tidílé fa kipakipa dri dhi ni nda kòdhya. Akódhi kònwa yókódhó. Nga ína dràdrà 'ásè dre! Mì nò rè àrà tá rúbhá ni ni bhàzo ni ká.

7 Di mǐ lí tàá akódhi ni lebèbhá ì dré tǔmání Pètèrò be dhi: «Akódhi adré líle àmì kandrána Galíláyà na. Kònàle dhi, mǐ ni akódhi ni no ngóro dré tá tàle àmì dré dhi tǐni.»

8 Di tòkó nda kǐ líndrí dré gàzo bhwābhwa, ì dré kpà adrézó lyàle lyàlàyà gò, ì dré ngàzo lapálé mógó nda lésè. Di, ì tà tá àyikya tà àlo dhya àlo dré ko, ì dré tá adrélé ngá ro dhi sè.*

Márokò ni búkù ni kùdù

(A kònò kpà Mátáyò 28:9-20; Lúka 24:13-53; Yòwání 20:11-23; Tà 'òle dhi ì 1:6-11)

9 [Yésu kònga dràdrà 'ásè drùbhì kínó kítú ni àlo pòsò àdhya sè dre dhi, dré rè zyà agázó Màríyà Màgàdàlènè ì dré tá tírì kònzi nzi-drì-rì dhi kǐ dròzo lásà dhi kandrá.

10 Gò akódhi nda dré ngàzo líle rúbí nda ni longó dhya adrèbhá tá tǔmání Yésu be gò, ì dré adrézó àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè dhi ì dré.

11 Di, àyi nda ì kòyi tàle dhi, Yésu lídrì ro, ìndì Màríyà nò akódhi dre dhi dre dhi, ì dré àyikya ka'izoá ko.

12 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo áyi tadhá làsú be twá áyi lebèbhá rì dhi ì dré, ì dré tá adrérà'a líle gbàbhú na dhi 'á.

13 Di àyi nda ì dré gòzo rúbí nda ni longó àyi kǐ arúpi ì dré gò, àyi nda ì dré kpà àyi kǐ kúlí ka'izo ko.

14 Kùdù ro dhi, Yésu dré gòzo áyi tadhá dhya mudrí-drì-àlo nda ì dré, ì dré tá adrérà'a lírìlé mísá làgàsè dhi 'á. Gò dré tà tàzo àyi dri, àyi kǐ tà ka'íka'í dré tá adrélé yàyà dhi sè, ìndì àyi kǐ togó dré tá adrélé tòmbatòmba dhi sè. Tàko

* 16:8 16:8 Wárágà àruka búkù Márokò àdhya ni tisizo àyi dri drìdrì dhi ì adrè akílé 16:8 àmvolésè. Kòdhi adrè tàá dhi, à adrè Márokò 16:9-20 kǐsú àyi nda ì léna ko. Wárágà àruka ì léna dhi, à adrè kó 16:9-20 kǐsú. Wárágà àruka ì léna dhi, à adrè kó kúlí kòni kǐ kǐsú 16:8 àmvolésè: [Gò ì dré lízo tà títi tàle àyi dré nda kǐ longó tàli ró Pètèrò ì dré arúpi ni íbe. Amvolásà dhi, Yésu ni tàndi dré àyi nda kǐ mùzo líle bvò wáyi 'ásè kǐdhólé kítú dré apfòrà lésè tsàle kítú dré ndìrà na, kitswálé kúlí lólo kitswálépi akílé bwà ko dhi ni longó móndyá títi ì dré, ì kàdrìró lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kǐsú be dhi bvò. Kàdré kònìni!]

ko, ì ka'ĩ tá àyikya dhya akódhi ni nobhá mĩ sè akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolésè dhi ki kúlí ko.

¹⁵ Gò dré tazoá àyi dré dhi: «Mì lì bvò wáyi 'àsè Rúbí Tani longóbe mónyá tíí Gĩká dré bhàle dhi ì dré.

¹⁶ Dhya ángùdhi dra Rúbí Tani nda ni ka'ilepi gò, bàtísimò dòzo dhi ni adrí. Dì, dhya ángùdhi Rúbí Tani nda ni ka'ilepi ko dhi, Gĩká ni tà bha akódhi nda dri.

¹⁷ Gĩká ni tà twátwa líndrígá ró kòni ki fe mónyá ka'ibhá dhi ì dré adrélé 'òle dhi kòdhya: Ama rú sè dhi, ì ni tirí kònzì ki dro topfòle móndí ì lésè. Ì ni ti twátwa tídhí ro dhi ki ta.

¹⁸ Ì ni nĩ ki ru àyi drígá. Dì ì kòmvu lòmà yà dhi, lòmà nda kitswá àyi ki 'o kònzì àlomvá ko. Ì ni kpà drígá tobhà dràbhá ì rú gò, àyi nda ì dré gòzo adrélé.»

¹⁹ Dì Mírĩ Yésu kòtà tà nda ì àyi dré dre dhi, Gĩká dré akódhi ni dòzo bhù na gò, akódhi dré lírízó Gĩká ni dríágó lésè.

²⁰ Dì akódhi ni lebèbhá nda ì dré ngàzo lèle Rúbí Tani longóbe àrà tíí bvò dri dhi ì 'àsè. Mírĩ adré tá tà 'o àyi íbe, adrézó tadhá dhi, àyi kúlí ì dré tá adrélé longolé nda tà bàti 'i, tà líndrígá ró dré fèle àyi dré adrélé 'òle dhi ì sè.]

Rúbí Tani Lúkà dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Lúkà 'i. Akódhi nda tá àpóstolò 'i ko. Di, akódhi tá ína móndí tà Yésu dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki ndàlepi nìle dóro lavulé, ngóro dhya tà nda ki nobhá mǐ sè dhi ì dré titílé drá dhi tǐni dhi 'i (Lúkà 1:1-4). Akódhi tá kókpà Pólò ni atsiàmú ki àlo 'i (Tà 'òle dhi ì 16:10, àruka ni íbe). Kònìdhi búkù ni àlo búkù rǐ Lúkà dré tisìle dhi ì kòfalé dhi 'i. Búkù kònìdhi léna dhi, akódhi adré Yésu ni lídrì ni tà àzì ni íbe dhi ki tití kòdhya. Akódhi ni búkù ni rǐ rú be «Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi ì» dhi léna dhi, adré Èkèlézyà ni tà tití kòdhya.

Búkù kònìdhi léna dhi, Lúkà adré tadhá dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i, ìndì Mèsíyà Giká dré tá lazilé gò amùzoá kitswálé móndyá tití dhi ki tídrì dhi 'i. Lúkà adré tisíá dhi, Giká ni Tírì zì tá Yésu nda alìle Rúbí Tani longó móndyá lemerè ro dhi ì dré (4:18). Tà bàti ró dhi, Yésu adré Giká ni lèle tadhá móndyá tití tà yàya dhi íbe dhi ì dré: lemerèbhá ì, dràbhá ì, móndyá adrélé mǐ pfòle dhi ì, tàkonzìbhá ì, tsàle móndyá tití togó be ànzimvá kya tǐni dhi íbe. Tà kàdrì àruka à dré adrélé kisulé búkù kònìdhi léna dhi ì, tà kòni 'i: Tírì Lólo ni àzì, tà zìma Giká tí dhi, Yésu ni lèle tadhama tòkó ì dré dhi, móndí ki tàkonzì trǐma, ìndì Yésu ni ka'ìbhá ki kólénzé.

Búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi ì kòfalé dhi, à adré tà àruka ki kisú ngbà 'í Lúkà ni búkù kònìdhi léna: Yòwánì Bátisimò fèlepi ni tǐma, tà àruka Yésu ni tǐma ni tà dri dhi ì, Yésu ni lǐma tépelò na mvámvá ro dhi, pídhígó Sàmàríyà agó dóro dhi ni tà dri dhi, pídhígó mvágó avìlepi dhi ni tà dri dhi, àruka ni íbe.

Lúkà adré búkù kònìdhi ni tisì agó àlo rú be Tèyòfilè dhi dré. Akódhi nda dré tá adrélé Yúdà mvá 'i ko dhi sè dhi, Lúkà adré Yúdà ànzì ki tà bí àyi ki labhi íbe dhi ki àndu ngì. Tà nda sè dhi, móndyá ándrò dhi ki kitswá Rúbí Tani Lúkà dré tisìle kònìdhi ni na, àndu ni ni nǐzo dóro lavulé.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atǐma

- 1) Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisìzo ásà dhi (1:1-4)
- 2) Yòwánì Bátisimò fèlepi ni tǐma, Yésu ni tǐma, ìndì akódhi ni anzì ni tà (1:5-2:52)
- 3) Yòwánì Bátisimò fèlepi ni àzì (3:1-20)
- 4) Yésu ni bátisimò dòma, ìndì akódhi ni tabhǐma (3:21-4:13)
- 5) Yésu ni àzì bvò Gàliláyà àdhya na dhi (4:14-9:50)

- 6) Yésu ni atsí ngàzo Gàliláyà lésè lile Yèrúsalémà na dhi (9:51-19:27)
 7) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (19:28-23:56)
 8) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni mbàma bhù na dhi (24:1-53)

Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisizo àsà dhi

¹ Atalágó Tèyòfilè, ngóro mí dré nìle be dhi tíni dhi, móndí bí dhi ì tabhì tà ru 'obhá àma kòfalé dhi kì tisìle.

² Ì tisì ngóro dhya tà nda kì nobhá mì sè kidhoma ni lésè gò, ì dré atsázó Gìkà ni kúlí longóbhá ì ró dhi ì dré titilé tayìlé àma dré dhi tíni.

³ Dì, atalágó, má dré tà títi nda kì ndàle nìle kyá àyi kì kidhoma lésè dhi sè dhi, má mìlèsè dhi tá kpà dóro má dré tà nda kì tisìle mí dré mìbhalé tí dhi.

⁴ Má adré 'òá kònnìni, mí kòkìtswáro nǎ tàle dhi, tà tadhálé mí dré dhi ì tà bàti 'i dhi be.

Angéló longó Yòwánì ni òma ni tà

⁵ Lókyá Eródè dré tá adrérà'a ópí ro bvò Yùdáyà àdhya drìle dhi 'á dhi, kòwánà àlo rú be Zàkàríyà dhi tá be. Akódhi nda tá kòwánà angábhá Abíyà ni sùrú lésè dhi kì àlo 'i. Akódhi ni tòkó rú be Elizàbètè dhi angá tá kpà Arónà atú adrélépi kòwánà kì kàdrì ro dhi ni sùrú lésè.

⁶ Ayi rìti dhi kì tà tá gyágya Gìkà mìlèsè. Ì adré tá tà títi Mírì ni tátírìrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi kì 'o, tà àlo tivì àko ró.

⁷ Dì, àyi tá àyikya mvá àko. Tàko ko, Elizàbètè tá kóndó 'i, ìndì àyi rìti dhi kì kóná lavú tá dre.

⁸ Kítú àlo dhi, Zàkàríyà nda adré tá àzì 'o kòwánà ro Gìkà kandrà. Angyá ko, lókyá nda tá lókyá kòwánà akódhi ni sùrú lésè dhi ì dré adrézó àzì 'o dhi 'i.

⁹ Anzyà gà kòwánà ì dré adrélé 'òle dhi tíni dhi, ì kipè tá akódhi dzègè sè, file béndélé za Mírì ni tépelò na dhi kòdhya.

¹⁰ Dì akódhi dré tá adrérà'a béndélé za dhi 'á dhi, mónnya zyandre títi dhi ì adré tá tà zi Gìkà tí kivì na.

¹¹ Gò ángéló Mírì àdhya dré ngàzo agalé Zàkàríyà kandrà, àyi totó adrélé àlètàrì adrézó béndélé za dhi ni dríágo lésè.

¹² Zàkàríyà kònò akódhi dre dhi, akódhi ni drì dré abízó nyinyi gò, tirì dré gàzo akódhi léna bí.

¹³ Dì, ángéló nda dré ína tàzoá drá dhi: «Zàkàríyà, mí ro ngá ko! Tàko ko, Gìkà yi tà mí dré zìle í tí dhi dre. Àmi tòkó Elizàbètè ni mváago ti mí dré gò, mí dré rú ni ni zìzo Yòwánì.

¹⁴ Akódhi ni arí fe mí dré kólénzé íbe. Móndí bí dhi kí kókpà lenzé akódhi ni òtma sè.

¹⁵ Tàko ko, akódhi ni tà ni adrè kàdrì Mírì m̀lèsè. Akódhi kitswá t̀dzí v̀nò 'i yà, kó ngalè wá àtsí 'i yà dhi ni mvu ko. A ni ga Tírì Lólo sè bí, kídhólé í dré adrèrà'a áyi andre lé dhi 'á.

¹⁶ A ni Isèrèlè ànzi bí dhi kí adrì agòle Mírì àyi kí Gíká vélé.

¹⁷ A ni adhé alìle Mírì kandrà, Tírì Lólo atú adrélèpi pròfètà Elíyà le dhi ni r̀nyí sè, kitswálé ànzi kí atá kí togó adzá àyi kí ànzi i vélé, ìndì mónyá adrèbhá liglè dhi kí togó adzá mónyá gyàgya kí tògyá vélé, kitswázó móndí kí tivó adrélé g̀anzi ró Mírì dré be dhi bvó.»*

¹⁸ Dì, Zàkàrìyà dré ángéló nda ni lizízó tàzoá dhi: «Má ni n̄á ngalè tà kòdhi ni ru 'o bàti dhi ng̀ini? Angyá ko, ma màlìga 'i, ìndì áma tòkó ni kóná lavú dre.»

¹⁹ Ángéló logó drá dhi: «Ma Gàbèrèyélè 'i. Má adrè áma totó Gíká kandrà, adrélé akódhi ni àzì 'o. Akódhi amù ma alìle mí vélé, rúbì tanì kòdhi ni longó mí dré.

²⁰ Dì, mí yi rè ká! Mí ni adrè ábhàbhá ro tà ta àko ró, tsàle kítú tà nda dré dra ru 'òzo dhi tú. Tàko ko, mí ka'í mína áma kúlì i ko, tágba kúlì nda ì dré dra ru 'òzo àyi kí lókyá sè dhi.»

²¹ Lókyá nda sè dhi, mónyá zyandre nda ì adrè tá Zàkàrìyà ni letè gò, àyi kí líndrì dré adrézó g̀ale, dré tá adrélé g̀ile tépelò na tò dhi sè.

²² Dì, kàpfò lásà dre dhi, kitswá tá ína tà ta àyi véna bwà ko. Gò ì dré atógyàzoá dhi, ngá agá tá akódhi mí toróbí t̀ni tépelò na dre. Angyá ko, akódhi atsá tá ína ábhàbhá ro, adrélé tà ta àyi dré drígá sè.

²³ Akódhi ni lókyá adrézó àzì 'o tépelò na dhi kàkí dre dhi, dré nzìzo í bhàna.

²⁴ Amvolásà dhi, akódhi ni tòkó Elizàbètè dré 'a kisúzó gò, dré áyi zùzo 'a nda be mbà nzi. Adré tá kisùà í léna dhi:

²⁵ «Mírì 'o má dré tà adrélèpi dóro í m̀lèsè dhi kòdhya. Lókyá kòndhi sè dhi, tingá má rúsè tà adrélèpi tá kanyò fe má dré móndí i mí dhi dre.»

A longó Yésu ni òtma ni tà

²⁶ Elizàbètè ni mbà ni nzi-drì-àlo sè dhi, Gíká dré ángéló Gàbèrèyélè ni mùzo lìle bhàandre rú zìle Nàzàrètà bvò Gàliláyà àdhya lé dhi na,

²⁷ kyánzi àlo rú be Màrìyà, àgo tà nìlepi rè ko dhi véna. A zì tá Màrìyà nda agó àlo rú be Yòséfà, angálèpi ópí Dàwídí ni sùrú lèsè dhi dré tòko ró.

* 1:17 1:17 A kònò Málàkì 3:23-24.

28 Àngéló nda kòfì Màríyà véna dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mí Mírì dré áyi togó tani bhàzo mí rú ni, mòdo mí dré! Mírì túmání mí be!»

29 Dì Màríyà ni dri dré abízó nyinyi kúlí nda sè gò, dré adrézó kisúá í léna ngalè mòdo nda tá àdho mòdo kára 'i ya dhi.

30 Dì, àngéló nda dré ína tàzoá drá dhi: «Màríyà, mí ro ngá ko! Tàko ko, mí Gìká ni togó tani íbe mí rú.

31 Mí yi rè ká! Mí ni 'a kisú gò, mí dré mváagó tizo, rú ni ni zizo Yésu.

32 Akódhi ni tà ni adré kàdrì, ìndì à ni akódhi ni zi Gìká kurú na bhù na dhi ni Mváagó ro. Mírì Gìká ni akódhi ni bha adrélé ópí kàdrì ro, ngóro akódhi ni tábhí Dàwídí tìni.

33 Akódhi ni òpì nya Ìsèrélè ànzi i dri kóná vèsè kólyá.† Bàti, akódhi ni òpì ni adré kùdù àko.»

34 Dì Màríyà dré àngéló nda ni lizizó tàzoá dhi: «Tà kòdhi ni ru 'o ngíni? Tàko ko, má nì rè agó àlo ni tà ko.»

35 Dì àngéló nda logó drá dhi: «Tírí Lólo ni así mí dri gò, Gìká kurú na bhù na dhi ni rinyí dré ámi asózó. Asà dhi, à ni mvámvá lólo mí dré dra òlè nda ni zi Gìká ni Mváagó ro.

36 Dì mí yi rè ká! Ámi aró Èlizàbètè kisú ína 'a dre. Adré mváagó letè, tágba dré adrézó màlìga 'i dhi. Kòndhi, akódhi tá adrélé zìlè kóndó ro nda ni mbá ni nzi-dri-àlo dhi 'i.

37 Tàko ko, Gìká mìlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òlè bwà ko dhi yókódhó.»

38 Dì Màríyà gò tàá dhi: «Ma Mírì ni màrábà 'i. Tà nda kò'o ru má dré ngóro mí dré tàlè dhi tìni.» Gò àngéló nda dré akódhi ni tayízó.

Màríyà lè Èlizàbètè ni no

39 Lókyá nda sè dhi, Màríyà dré ngàzo lile sírí bhàandre àlo bvò kòngó ró Yùdáyà àdhya lé dhi na.

40 Dré tsàzo file Zàkàríyà ni dzó na gò, mòdo fe Èlizàbètè dré.

41 Dì Èlizàbètè dré Màríyà ni mòdo nda ni yirà'a dhi, mvámvá dré ngàzo lána gò, Èlizàbètè dré gàzo Tírí Lólo sè bí.

42 Dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Gìká bhà tà tani mí dri tòkó àruka títí dhi kya ki lavú dre. Bhà kókpà tà tani mvámvá mí dré dra òlè dhi dri dre.

43 Ma tá àdhi 'i, áma Mírì ni andre dré alizo má vélé ni?

44 Mí nò rè ká! Ámi mòdo ni kúlí dré adhéra'a má bílé dhi 'á dhi, mvámvá nga má léna arí dré.

† 1:33 1:33 A kònò 2 Sàmùwélè 7:12, 13, 16; Esáyá 9:6; Dànyèlè 7:14. Gìká ni Kúlí tìsile Gírìkí ti sè dhi adré tàá «Yàkóbhò ni dzó» kònwa. Kòdhi adré lèà tàlè dhi «Ìsèrélè ànzi i».

45 Kólénzé mí dré, mí dré ka'ile tàle dhi, Mírì ni dra tà í dré tàle mí dré dhi ni 'o káyà dhi sè.»

Longó Màríyà àdhya

46 Dì Màríyà dré tàzoá dhi:

«Má adré áma Mírì ni tà bha kuru.

47 Áma togó adré lenzélé Gíká áma tidrìlépi dhi ni rú sè.

48 Tàko ko, akódhi bhe mì áyi màràbà tàko ni ni no.

Kìdhóle nyànomvá dhi, mónnyá lókyá títi i sè dhi ki áma zi kólénzé líyí ro.

49 Angyá ko, Gíká rìnyí líyí ro dhi 'o tà kàdrì lavulé dhi má dré dre.

Akódhi ni rú lólo.

50 Adré áyi togó dóro tadhá mónnyá lókyá títi i sè adrébhá áyi ro dhi i dré.

51 'O tà kàdrì i áyi drígá rìnyi ró dhi sè dre.

Lapé mónnyá tà kisùkisù íbe drìkàdrì ro dhi i.

52 Tírì ópí kàdrì i àyi ki lirìrà adrézó òpì nya dhi i drìlèsè gò, mónnyá tàko ki tingázó kuru.

53 Fè ngá dóro i mónnyá tàbirí íbe dhi i dré nyàle gò, ngábhá ki logózó nzìle drígálé sè.

54-55 Alì áyi màràbà, Isèrèlè ànzi ki ledé.

Tìvì kpà áyi togó dóro tadhama Abàramà i dré ànzi ni íbe kóná vèsè kólyá dhi ko,

ngóro dré tá lazilé àma ki tábhí i dré dhi tìni.»

56 Màríyà dré adrézó Elizabète bhàna mbã na gò, dré gòzo nzìle í bhàna.

Yòwànì ni òma

57 Elizabète ni lókyá tìzo dhi kòkitswá dre dhi, dré mváagó tìzo.

58 Akódhi ni bhàzì i aró ni íbe dhi i kòyi tàle dhi, Mírì tadhá tá áyi togó dóro drá dhi dre dhi, i dré ngàzo adrélé lenzélé túmání akódhi be.

59 Mvámvá nda ni kítú ni nzi-drì-na akódhi ni òma àmvolésè dhi sè dhi, i dré lizo akódhi ni 'o lwàle. Móndí i adré tá 'òle akódhi ni atá, Zàkàríyà ni rú fe drá ká.

60 Dì, andre ni dré ína tàzoá dhi: «Kóko, à ni akódhi ni rú zi Yòwànì.»

61 I tà drá dhi: «Móndí rú be kònìni dhi ámi sùrú na dhi yó.»

62 Gò i dré mvámvá nda ni atá ni lizizó drígá sè, nìzoá ngalè akódhi lè à kòzi mvámvá nda ni rú àdhi ya dhi.

63 Dì Zàkàríyà dré ngá adrézó ngá tìsì dríá dhi ni zìzo gò, tìsìzoá dhi: «Akódhi ni rú Yòwànì.» Gò àyi títi dhi ki líndrì dré gàzo tà nda sè.

64 Gbã kòdhwa, Zàkàríyà nì kúlí dré fùzo gò, dré kìdhózó adrélé tà ta, adrézó Gìká nì rú bha kùle.

65 Dì tirí dré gàzo àyi kì bhàzǐ tí tí dhi ì léna bí. Gò à dré adrézó tà nda kì tí tí bvò kòngò ró Yùdáyà àdhyà 'ásè wáyi.

66 Móndyá tí tí tà nda kì yibhá dhi ì adré tá tà nda kì kisù, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Mvámvá kòdhi nì atsá àdhi ró?» Tàko ko, Mírì nì rìnyí tá mvámvá nda íbe bàti.

Longó Zàkàríyà àdhyà

67 Zàkàríyà, mvámvá nda nì atá dré gàzo Tirí Lólo sè bí gò, dré ngàzo Gìká nì kúlí longó pròfétà àdhyà tíni kònìni:

68 «Rúku kàdré Mírì, Ìsèrelé ànzì kì Gìká dré, dré àlìle àyi móndyá kì lomí, àyi kì apázó dhi sè.

69 Tàko ko, akódhi 'o dhyà rìnyì ró dra àma kì tidrìlépi dhi apfòle,

àyi màràbà Dàwídì nì sùrú lésè dre.

70 'O kònìni ngóro dré tá lazilé kíno lésè,

àyi pròfétà lólo dhi ì tí dhi tíni.

71 Lazí tá dhi, í nì àma kì tidrì àma kì kàribhá ì drígàsè, ìndì móndyá tí tí adrèbhá togó kònzì bha àma rú dhi ì drígàsè.

72 Àsà dhi, tadhá àyi togó dóro àma kì tábhí ì dré dre.

Tìvì kpà tà lólo í dré bhàle ru yìzo móndyá ína íbe dhi ko.

73 Tàko ko, sè tá mòndrà lazízóá àma kì tábhí Abàràrà dré dhi,

74 í nì àma kì apá àma kì kàribhá ì drígàsè,

mà kàdréro àyi tà 'o tirí àko,

75 ngóro móndí lólo ìndì gyàgya í m̀lèsè dhi ì tíni, àma kì lókyá wáyi sè.

76 Dì m̀, àma mvá ro nì, à nì ámi zi Gìká kurú na bhù na dhi nì pròfétà ro.

Angyá ko, mí nì dhe lile Mírì kandràna, k̀itswalé láti ledé akódhi dré.

77 Mí nì longóá akódhi nì móndyá ì dré dhi,

akódhi nì àyi kì tàkonzì kì tri, àyi kì tidrízó.

78 Ama kì Gìká nì 'òá kònìni àyi togó dóro ìndì yàyà dhi sè.

Àsà dhi, a nì ngádra amù àma dré bhù lésè

ngóro k̀itú nì apfòapfò tíni,

79 k̀itswalé ngá kazá móndyá adrèbhá lirilé t̀nìmvá na dhi ì dré,

ìndì àyi adrèbhá lirilé líndrì dràdrà àdhyà zàle dhi ì dré,

k̀itswalé kpà àma kì tidrì láti tà k̀idrìk̀idri àdhyà 'ásè.»‡

⁸⁰ Di mvámvá nda adré tá mbàle rúbhá sè ìndì tògyá sè. Adré tá adréle duku na tsàle lókyá dré apfòrà'a Ìsèrèlè ànzì ì kandrà dhi 'á.

2

Yésu ni òtíma

(A kònò kpà Mátáyò 1:18-25)

¹ Lókyá nda sè dhi, Rómà ki ópí kàdrì, Kàyìsàrà Awùgústò dré tòlì fèzo tàzoá dhi, à kòtìsì mónnyá wáyi Rómà ki òpí zàle dhi ki rú búkù na.

² Rú tisíma drìdrì nda tá lókyá Kìrìnìyò dré tá adrèrà'a gùvèrènerè ro bvò Sírìyà àdhyà drìle dhi 'á.

³ Gò móndí àlo àlo títi dhi ì dré ngàzo lile àyi ki rú 'o tisìle àyi ki tàndì ki bhàandre ì 'ásè.

⁴ Di Yòséfà dré kpà ngàzo bhàandre Nàzàrétà àdhyà bvò Gàlìlàyà àdhyà lé dhi lésè, lile bhàandre ópí Dàwídì àdhyà rú zìle Bètèlémè, bvò Yùdáyà àdhyà lé dhi na. Tàko ko, angá tá ína Dàwídì ni sùrú lésè.

⁵ Ì lè tá kònàle àyi ki rú 'o tisìle túmání Màríyà, tòkó zìle akódhi dré mòle dhi be. Màríyà nda tá 'a be.

⁶ Ì dré tá adrèrà'a Bètèlémè na dhi 'á dhi, Màríyà ni lókyá tìzo dhi dré kitswázó.

⁷ Di dré àyi mváagó kàyo ró dhi ni tìzo, akódhi ni lambézó kítá sè, làle ayilé àrà kà'wá ì dré tá adrézó ngá nya lána dhi na. Tàko ko, àrà ì dré kitswázó ayilé kùmú ki dzó na dhi tá yókódhó.

Angéló agá kábilígyà líkìbhá ì kandrà

⁸ Bvò nda na dhi, kábilígyà líkìbhá àruka ì adré tá ayilé mbì na, adréle àyi ki kábilígyà ki líkì ngátsi sè.

⁹ Di ángéló Mírì àdhyà dré ngàzo agalé àyi kandrà, Mírì ni lagulagu dré ngá kazázó àyi làgàsè kúrú gò, ì dré lyàzo kwàkwà tírì dré.

¹⁰ Di, ángéló nda dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì yi rè ká! Má alì rúbí tani longó àmì dré. Di mónnyá títi dhi ki lenzé áshà tò.

¹¹ Àndrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ti àmì dré dhyà dra móndí ki tídrìlèpi dhi bhàandre Dàwídì àdhyà na dre. Akódhi nda Mèsíyà 'ì, ìndì Mírì 'ì.

¹² Mì ni akódhi ni ni tà kònìdhi sè: Mì ni mvá kùrì ká lambélé kítá sè dhi ni kisú, adrèrà'a ayilé àrà kà'wá ì dré adrézó ngá nya lána dhi na.»

¹³ Gbã kòdhwa, ángéló lìzólìzo bhù lésè dhi ì dré agázó ángéló nda làga, adréle Gìkà ni rú bha kùle, adrézó tàà dhi:

¹⁴ «Milanzìlanzi kàdré Gìkà dré kurú na bhù na!

Tà kàdrìkàdrì kàdré kpà bvò dri mónnyá akódhi ni togó dré adrézó kiníle ásà dhi i dré!»

Kábilígyà líkíbhá ì lî Bètèlémè na

¹⁵ Angéló ì kònga kábilígyà líkíbhá nda ì vélèsè gòle bhù na dre dhi, àyi nda ì dré tázoá àyi kòfalèsè dhi: «Mà kòlì dî Bètèlémè na, tà ru 'òlepi gò Mírì dré tà ni ni longózó àma dré kòdhi ni no wà!»

¹⁶ Dî ì dré ngàzo lile sírì Bètèlémè na gò, ì dré Màrìyà kî kisúzó Yòséfà íbe, ìndì mvá kùrì ká adrélépi tá ayilé àrà kà'wá ì dré adrézó ngá nya lána dhi na nda be.

¹⁷ Ì kònò mvámvá nda dre dhi, ì dré ngàzo tà ángéló dré tá tàle àyi dré akódhi ni tà sè dhi ni tíí móndí bí dhi i dré.

¹⁸ Mónnyá tíí tà nda ni yibhá dhi kî líndrì dré gàzo, tà kábilígyà líkíbhá nda ì dré tàle àyi dré dhi ni tà sè.

¹⁹ Dî, Màrìyà dré ína tà tíí nda kî zùzo àyi togó na, adrézó àyi kî kisù.

²⁰ Gò kábilígyà líkíbhá nda ì dré gòzo gòle, Gíká ni mî bhabe lanzile, ìndì akódhi ni rú bhabe kùle, tà tíí ì dré yìle ìndì nòle ngóro tá longólé àyi dré dhi tíni dhi kî tà sè.

Yésu ni fema Gíká dré dhi

²¹ Mvámvá nda ni kítú ni nzi-drì-na akódhi ni tíma àmvolèsè dhi sè dhi, à dré akódhi ni lwàzo gò, akódhi ni rú zizo Yésu, ngóro ángéló dré tá tàle àkò akódhi ni andre kisú rè 'a ko dhi 'á dhi tíni.

²² Gò Yòséfà ì Màrìyà be dhi ì dré àyi kî temvézó mvámvá nda ni tíma àmvolèsè, ngóro Mósè ni tátírítrì kúlì dré adrélé tàle dhi tíni.* Lókyá nda kàkí dre dhi, ì dré mvámvá nda ni dòzo lizo ába Yèrúsalmà na, kitswálé akódhi ni fe Mírì dré dhi bvò.

²³ Tàko ko, Mírì ni tátírítrì kúlì adré tàá dhi: «Lè à kàdré ànziàgo tíí kàyo ró dhi kî fe adrélé lólo Mírì dré.»†

²⁴ Kòdhi íbe dhi, ì lî kitswálé ngá fe Mírì dré, ngóro akódhi ni tátírítrì kúlì dré adrélé tàle dhi tíni: «À kàdré kòbhòlà rì dhi 'i yà, kó ngalè kòbhòlà ngbòlò rì dhi 'i yà dhi kî fe.»‡

Simèyónà longó kúlì pròfètà àdhyà tíni

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó àlo rú be Simèyónà dhi tá Yèrúsalmà na. Akódhi nda tá móndí gyàgya, adrélépi tròle Gíká ni tà rú dhi 'i. Adré tá Mèsíyà ni letè alile Ísèrèlè ànzi kî tídrì. Akódhi tá kpà Tírì Lólo íbe í dri.

²⁶ Tírì Lólo nda longó tá drá dhi, kitswá rè dràle drìdrì dré Mírì ni Mèsíyà ni nòzo dhi kandrá dhi ko.

* 2:22 2:22 A kònò Lèvítikè 12:3, 6. † 2:23 2:23 A kònò Pfòma 13:2, 12. ‡ 2:24 2:24 A kònò Lèvítikè 12:8.

27 Di kítú nda sè dhi, Tirí Lólo drì tá akódhi lile file tépelò na. Yésu ni tibhá ì kàfí kitswálé akódhi ni fe Giká dré ngóro tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi t́ni dre dhi,

28 Simèyónà dré mvámvá nda ni adózó í drígá gò, Giká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi:

29 «Mírì rúku ró ni, nyànomvá dhi, mí ni kitswá ámi màràbà ni tayí dràle tà k̀drìk̀drì na, ngóro mí dré tá lazilé má dré dhi t́ni.

30 Tàko ko, má nò dhya mí dré dra móndí ki tidrízó ni áma m̀ sè dre.

31 Mí bhà tá akódhi ni tà drìdrì, k̀k̀kitswáró ámi tà 'o móndyá títí i mi.

32 Akódhi ngádra dra ámi 'òlepi sùrú títí dhi ì dré ǹle dhi 'i.

A ni kpà ámi m̀lanzìlanzì tadhá ámi sùrú Ìsèrélè ànzì i dré.»

33 Mvámvá nda ni atá i andre ni be dhi ki l̀ndrì dré gàzo, tà tàle akódhi ni tà dri nda k̀i tà sè.

34 Di Simèyónà dré tà tani zìzo Giká tí àyi dri gò, tàzoá Màriyà, Yésu ni andre dré dhi: «Mí nò rè ká! Mvámvá k̀ǹndhi atsá kitswálé Ìsèrélè ànzì b̀i dhi ki 'o ledhélé, ìndì àyi b̀i dhi ki 'o ngàle. Akódhi ni tà ni kpà adré tà adrezó tà ta rúá k̀ǹzi dhi 'i,

35 kitswálé tà móndí zyandre dhi ì dré adrélé kisùle dhi ì k̀p̀fòró ngádra 'á be dhi bvó. Di mi ró dhi, kizà ni kpà ámi t̀ndì ni togó so ngóro sápi t́ni.»

Anà ni kúlí pròfètà àdhya t́ni dhi

36 Lókyá nda sè dhi, pròfètà àlo tòko ró rú be Anà dhi tá kpà tépelò na. Akódhi nda tá Fànùwélè, Asèrà ni sùrú lésè dhi ni zapi 'i. Akódhi agà tá tà t̀ndì ró. Ì gi tá agó dré tá mòle áyi kyanzì lókyá 'á dhi be ngbà 'í kóná nzi-drì-rì.

37 Agó ni ni dràma àmvolésè dhi, adré tá ngbú tàyítòko ró tsàle áyi kóná dré tsarà'a nyadhi-su-drì-su dhi 'á. Adré tá ngbú adrélé tépelò na, adrélé Giká ni l̀ndrì bha, adrezó tàbirì mvo, adrezó tà zi akódhi tí kítú vèsè, ìndì ngàtsi vèsè.

38 Di lókyá Yésu ni tibhá ì dré tá adrèrà'a akódhi ni fe Giká dré dhi 'á dhi, Anà nda dré áyi kisízó ànyi àyi làga gò, kidhólé adrélé àwoyà fe Giká dré mvámvá nda ni tà sè. Di dré ngàzo adrélé akódhi ni tà ta móndyá títí adrébhá tá Yèrúsalmà ni apama letè dhi i dré.

Yòséfà ì nzi Nàzàrètà na

39 Yòséfà ì Màriyà be dhi ì kò'o tà títí Mírì ni tatrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi i akílé dre dhi, ì dré gòzo nzìle Yésu be bvó Gàliláyà àdhya na, tsàle àyi ki bhàandre Nàzàrètà na.

40 Kònàlè dhi, mvámvá nda adré tá mbàlè rĩnyí sè, adrélé kpà li'wálé tògyá na. Akódhi tá kpà Giká ni togó tani íbe í rú.

Yésu mvámvá ro dhi tépelò na

41 Kóná àlò àlò tíí dhi ì sè dhi, Yésu ni tibhá ì adré tá lile Yèrúsalmà na gwányá Pásiká àdhya ni tà sè.

42 Dì Yésu ni kóná kòtsa mudrí-drĩ-rĩ dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi be gwányá nda na, ànzyà gà ì dré adrélé 'òlè dhi tíí.

43 Gwányá nda kàkí dre dhi, ì dré láti dòzo nzìzo. Dì, Yésu mvámvá ro nda gò ína adrélé Yèrúsalmà na, áyi tibhá ì dré atógyà àko ró.

44 Í adré tá àyikya kisúá dhi, Yésu tá àyi ki atsiàmú ì kòfalé. Í kòto atsi kítú ndìlè dre dhi, ì dré kidhózó akódhi ni nda àyi ki aró ì kòfalé, àyi ki arúpi íbe.

45 Dì, ì kòndà akódhi tí dre dhi, ì dré gòzo àyi ki tapí gòlè akódhi ni nda Yèrúsalmà na.

46 Kítú na àmvolèsè dhi, ì dré akódhi ni kisúzó tépelò na. Lirí tá tà tadhábhá ì kòfalé adrélé àyi ki yi, adrézó tà lizí àyi tí.

47 Àyi tíí nda ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, akódhi ni tògyá ni tà sè, ìndì kúlí dré tá adrélé logólé dhi ki tà sè.

48 Dì akódhi ni tibhá ì kònò akódhi dre dhi, àyi ki líndrì dré gàzo bhwäbhwa gò, andre ni dré akódhi ni lizízo: «Áma mvá, mí 'o tsì àma kònìni àdho tà sè? Mí nò rè ká! Áma ámi atá be dhi, mà adré tá ámi nda togó be lanzìlanzi.»

49 Dì, Yésu logó àyi dré dhi: «Mì adré tá áma nda àdho tà sè? Mì nì tá ko tàlè dhi, lè tá má kàdré áma Atá ni dzó na dhi?»

50 Dì, tà dré tàlè nda ni àndu dré ína fizo àyi drĩna ko.

51 Gò Yésu ì dré gòzo nzìlè túmání àyi íbe Nàzàrètà na. Kònàlè dhi, akódhi adré tá áyi bha àyi ki rĩnyí zàlè. Dì andre ni adré tá ína tà tíí nda ki zu tayílè áyi togó na.

52 Yésu adré tá mbàlè rúbhá sè ìndì tògyá sè, adrélé lile drĩdrĩ. Akódhi ni tà tá kpà dóro Giká mìlèsè ìndì móndí ì mìlèsè.

3

Yòwání Bátisimò felepi ledé láti Mìrì Yésu dré

(A kònò kpà Mátáyó 3:1-12; Márokò 1:1-8; Yòwání 1:19-28)

1 Kàyìsàrà Tìbèrìyò ni kóná ni mudrí-drĩ-nzi adrézó Rómá ki ópí kàdrì ro dhi sè dhi, Pòtìyò Pìlátò tá gùvèrènerè bvò Yúdáyà àdhya drìlè dhi 'i. Èródè tá ína ópí bvò Gàlìláyà àdhya drìlè dhi 'i. Akódhi ni adrúpi, Fìlípò tá ína ópí

bvò Itùràyà àdhya drìle ìndì Tràkònítì àdhya drìle dhi 'i. Lìsàniyà tá ina ópí bvò Abilénè àdhya drìle dhi 'i.

² Dì lókyá Anà ì Kàyáfà be dhi ì dré tá adrérà 'a kòwàna ki kàdrì ì ró dhi 'á dhi, Gìká ni kúlí dré tsàzo Yòwànì, Zàkàriyà ni mvá véna duku na.

³ Gò akódhi nda dré ngàzo tatsilé bvò wäyi Yòròdánè làgàsè dhi 'àsè longóába móndí ì dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó gò, bàtisimò dòzo, Gìká kòtrìró àyi ki tàkonzì ì be dhi bvò.

⁴ Dì tà nda kòdhi 'o tá ru ngóro pròfètà Esáyà dré tá tisìle àyi búkù na dhi tìni:

«Dhya àlo adré kúlí loyó duku na, adrézó tàá dhi:

<Mì kòledé láti Mírì dré alìzo!

Mì kòlotó láti atsálé pyà akódhi dré!

⁵ A ni yábhù títì dhi ki lutú,

kòngó títì kàdrìkàdrì ro ìndì tsàtsà ro dhi ki lasézó.

A ni láti gòdhógòdho dhi ki lotó atsálé pyà,

láti bhúrobhúro dhi ki lutúzó atsálé kpàkpà.

⁶ Dì móndyá títì dhi ki tà Gìká dré 'òle àyi ki tidrízó dhi ni no.»*

⁷ Dì Yòwànì adré tá tàá móndyá zyandre adrèbhá apfòle bàtisimò do í véle dhi ì dré dhi: «Àmi, nǐ àtrá ki àrèbhá ni ì, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Gìká ni kombà adrélépi alìle dhi sílèsè dhi nì?

⁸ Lè mì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi, mì ladzá àmi ki togó dre dhi ki 'o kòdhya. Mì kòbhà àmi adrélé kisúà àmi léna dhi <Ama àmakya Abàràrà ni ànzi 'i> dhi ko. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Gìká rìnyí ìbe kàtswázó ànzi 'o topfòle Abàràrà dré kírà kòni ì lèsè.

⁹ A ga kùbalú fa kómvo ì rú dre. Dì à ni fa títì adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhi ki togá lebhélé àtsí na.»

¹⁰ Dì móndyá zyandre nda ì adré tá lizíá akódhi tí dhi: «Lè mà kàdré di àdho tà 'o kòdhya?»

¹¹ Dì Yòwànì adré tá logóá àyi dré dhi: «Lè dhya adrélépi kítá agá lèsè dhi ìbe rǐ dhi kòfè àlo ni dhya àkoá dhi dré. Dhya adrélépi mányàngá ìbe dhi kàdré kpà lanziá móndí tàbirí ìbe dhi ì dré be.»

¹² Mèdáyì lagíbhá ì dré kpà alìzo bàtisimò do gò, ì dré akódhi ni lizíó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà kàdré àmakya àdho tà 'o kòdhya?»

¹³ Yòwànì logó àyi dré dhi: «Mì kòzi móndí ki làfa mèdáyì sè làgí nòle dhi ni lavú dhi ko.»

¹⁴ Gò sòdá àruka ì dré kpà akódhi ni lizíó tàzoá dhi: «Mà kàdré di àmakya àdho tà 'o?» Akódhi logó àyi dré dhi: «Mì

* 3:6 3:6 A kònò Esáyà 40:3-5.

kòtopá dhya àlo ni làfa ko. Mì kàsíkì kpà dhya àlo kinzò sè ko. Àmì kì togó kàdré kinílé làfa adrélé fèle àmì dré àmì kì àzì sè dhi sè.»

¹⁵ Mòndyá títí nda ì adré tá Yòwánì ni tà letè nòle, adrézó lizíá àyi léna ngalè akódhi tá ína Mèsíyà 'i yà dhi.

¹⁶ Dì Yòwánì dré tàzoá àyi títí ì dré dhi: «Má adré mána bàtisimò fe àmì dré yì sè. Dì, dhya àlo áma lavulépi rinyí sè dhi adré ína alìle. Má kitswá akódhi nda ni lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì akódhi ni kámókà bã trì bwà ko. Akódhi ni ína bàtisimò fe àmì dré Tirí Lólo sè, ìndì àtsì sè.

¹⁷ Akódhi ndàkpá íbe í drígá kitswázó ngánò awá áyi àngbó drìna, lò'wa ni ni lomvózó dàle áyi kòbhó na gò, kúyí ni ni kùzo zàle àtsì adrélépi adrélé ko dhi na.»

¹⁸ Yòwánì adré tá kpà Rúbí Tani longó mòndyá nda ì dré, adrézó àyi kì kodzó kúlí àruka ì sè bǐ.

¹⁹ Kòdhi íbe dhi, Yòwánì adré tá ópí Eródè ni ndrì, dré tá adrúpi ni ni tòkó Èròdíyà ni dòle mòle dhi sè, ìndì dré tá tà kònzi àruka bǐ dhi kì 'òle dhi sè.

²⁰ Gò Èródè dré ína tà kònzi kònìdhi ni bhàzo áyi tà kònzi àruka títí dhi ì dri: 'o Yòwánì rùle bhèle bãdzó na.

Yésu ni bàtisimò dòma

(A kònò kpà Mátáyò 3:13-17; Márokò 1:9-11)

²¹ Yòwánì ni rùma kandrá, akódhi dré tá adrérà'a bàtisimò fe mòndyá títí ì dré dhi 'á dhi, Yésu dré kpà alìzo bàtisimò do. Dré tá adrérà'a tà zi Gìká tí dhi 'á dhi, bhù dré ru lanzízó gò,

²² Tirí Lólo dré asízó rúbhá be sùle kòbhòlà àdhya tìni adhéle akódhi dri. Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Mì áma Mváagó má dré lèle tò dhi 'i. Ama togó adré kinílé ámi tà sè tò.»

Yésu ni kómvo

(A kònò kpà Mátáyò 1:1-17)

²³ Lókyá Yésu dré áyi àzì kidhózó dhi sè dhi, akódhi ni kóná tá ànyíanyi nyadhi-àlo-drì-mudrí. A adré tá akódhi ni ni Yòséfà ni mvá ro. Yòséfà tá ína Èlì ni mvá 'i,

²⁴ Èlì, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Léví ni mvá 'i, Léví, Mèlíkì ni mvá 'i, Mèlíkì, Yánáyì ni mvá 'i, Yánáyì, Yòséfà ni mvá 'i,

²⁵ Yòséfà, Mátátíyà ni mvá 'i, Mátátíyà, Amósà ni mvá 'i, Amósà, Nàwúmà ni mvá 'i, Nàwúmà, Èsíli ni mvá 'i, Èsíli, Nàgáyì ni mvá 'i,

²⁶ Nàgáyì, Mátà ni mvá 'i, Mátà, Mátátíyà ni mvá 'i, Mátátíyà, Sèmèyìnà ni mvá 'i, Sèmèyìnà, Yòséká ni mvá 'i, Yòséká, Yódà ni mvá 'i,

27 Yódà, Yòwànanà ni mvá 'i, Yòwànanà, Résà ni mvá 'i, Résà, Zòròbàbèlè ni mvá 'i, Zòròbàbèlè, Sàlàtìyélè ni mvá 'i, Sàlàtìyélè, Néri ni mvá 'i,

28 Néri, Mèlíkì ni mvá 'i, Mèlíkì, Adì ni mvá 'i, Adì, Kòsámà ni mvá 'i, Kòsámà, Èlámádámà ni mvá 'i, Èlámádámà, Èrè ni mvá 'i,

29 Èrè, Yòsúwà ni mvá 'i, Yòsúwà, Èlìyèzèrè ni mvá 'i, Èlìyèzèrè, Yòrímà ni mvá 'i, Yòrímà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Léví ni mvá 'i,

30 Léví, Sìmèyónà ni mvá 'i, Sìmèyónà, Yúdà ni mvá 'i, Yúdà, Yòséfà ni mvá 'i, Yòséfà, Yònámà ni mvá 'i, Yònámà, Èlìyàkímà ni mvá 'i,

31 Èlìyàkímà, Mèléyà ni mvá 'i, Mèléyà, Ménà ni mvá 'i, Ménà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Nàtánà ni mvá 'i, Nàtánà, Dàwídì ni mvá 'i,

32 Dàwídì, Yèsè ni mvá 'i, Yèsè, Yòbédè ni mvá 'i, Yòbédè, Bòwèsà ni mvá 'i, Bòwèsà, Sálà ni mvá 'i, Sálà, Nàsónà ni mvá 'i,

33 Nàsónà, Amìnádábà ni mvá 'i, Amìnádábà, Adìmínà ni mvá 'i, Adìmínà, Arínì ni mvá 'i, Arínì, Èsèrómà ni mvá 'i, Èsèrómà, Fàrésà ni mvá 'i, Fàrésà, Yúdà ni mvá 'i,

34 Yúdà, Yàkóbhò ni mvá 'i, Yàkóbhò, Ìsákà ni mvá 'i, Ìsákà, Abàrámà ni mvá 'i, Abàrámà, Tàrà ni mvá 'i, Tàrà, Nàkórà ni mvá 'i,

35 Nàkórà, Sèrúkà ni mvá 'i, Sèrúkà, Ràgáwù ni mvá 'i, Ràgáwù, Fàlékà ni mvá 'i, Fàlékà, Èbèrè ni mvá 'i, Èbèrè, Sálà ni mvá 'i,

36 Sálà, Kàyìnámà ni mvá 'i, Kàyìnámà, Aràfàkàsádà ni mvá 'i, Aràfàkàsádà, Sémè ni mvá 'i, Sémè, Nówè ni mvá 'i, Nówè, Lámékè ni mvá 'i,

37 Lámékè, Mátúsàlà ni mvá 'i, Mátúsàlà, Enókà ni mvá 'i, Enókà, Yàrètà ni mvá 'i, Yàrètà, Málèlélè ni mvá 'i, Málèlélè, Kàyìnámà ni mvá 'i,

38 Kàyìnámà, Enósà ni mvá 'i, Enósà, Sètè ni mvá 'i, Sètè, Adámà ni mvá 'i, ìndì Adámà tá ìna Gìkà ni mvá 'i.

4

*Dzaborò tabhì Yésu ni litílè duku na
(A kònò kpà Mátáyò 4:1-11; Mároko 1:12-13)*

1 Amvolásà dhi, Yésu gàlèpi Tírí Lólo sè dhi dré agòzo Yòròdánè lésè. Gò Tírí nda dré akódhi ni drìzo lìzo ába duku na.

2 Kònàlè dhi, Dzaborò dré akódhi ni tabhìzo litílè kítú nyadhì-rì. Lókyá nda sè dhi, Yésu nya ngá àlomvá ko. Dì kítú nda ì kòlavú dre dhi, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

³ Gò Dzáborò nda dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Giká ni Mváagó 'i bàti dhi, mí kòtà kírà kònìdhi dré dhi, kòladzá ru atsálé mápà ro.»

⁴ Dì, Yésu logó drá dhi: «Giká ni Kúlí adrè tàà dhi: <Móndí adrè ngbà 'í adrélé lídrì ìbe mápà sè ko.>»*

⁵ Gò Dzáborò dré akódhì ni drìzo mbàzo ába àrà kurú na dhi na, òpì wáyì bvò àdhyà kì tadházó drá gbá lókyá nda 'á.

⁶ Dré tazoá drá dhi: «Má ni rinyí fe mí dré rúku ìbe adrézó òpì kòdhi ì drìle títi. Angyá ko, à tayí tà nda kòdhi ì má drígá, má kòkìswaró feá dhyà ángùdhi má dré adrézó leá fèle drá dhi dré.

⁷ Dì mí kòtiti ámi kórókó má kandrá áma lindrì bhàzo dhi, tà nda kì adrè títi mí dré.»

⁸ Yésu gò logóá drá dhi: «Giká ni Kúlí adrè tàà dhi: <Lè mí kàdré ngbà 'í Mírì ámi Giká ni lindrì bha kòdhyà. Mí kàdré kpà lisámbò 'o ngbà 'í akódhì ni rú sè kalóma.>†»

⁹ Gò Dzáborò dré akódhì ni drìzo lizo ába Yérusalémà na, akódhì ni bha tépelò ni drì kàkú na. Dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Giká ni Mváagó 'i bàti dhi, mí wa dhèle bvò dri.

¹⁰ Angyá ko, Giká ni Kúlí adrè tàà dhi: <Giká ni tòlí fe áyi ángéló ì dré ámi tà sè, ì kàdréro sùle mí rú be dhi bvò.

¹¹ Áyi nda kì ámi ko kító, mí kòdheró ámi pá si kírà dri ko.>‡»

¹² Dì Yésu gò logóá drá dhi: «Giká ni Kúlí adrè kókpà tàà dhi: <Lè mí kòtabhì Mírì ámi Giká ko.>§»

¹³ Dì Dzáborò kòtabhì Yésu litilé láti títi ì sè kpi dre dhi, dré ngàzo akódhì ni tayí, adrézó lókyá àzya dré kitswázó tà 'o dhi ni letè.

*Yésu kidhó áyi àzì 'òle bvò Gàliláyà àdhyà na
(A kònò kpà Mátáyò 4:12-17; Márokò 1:14-15)*

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo gòle bvò Gàliláyà àdhyà na Tírì Lólo ni rinyí be wě. Dì akódhì ni rúbì dré la'úzó bvò wáyì nda 'ásè.

¹⁵ Akódhì adrè tá tatsilé tà tadhábe Yúdà ànzì kì lisámbò dzó ì 'ásè gò, móndyá títi dhi ì dré adrézó akódhì ni rú bha kùle.

*Nàzàrètàbhá ì gà Yésu rè
(A kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Márokò 6:1-6)*

¹⁶ Gò Yésu dré lizo tsàle Nàzàrètà, bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na. Sàbátù kàtsá dre dhi, dré fizo Yúdà ànzì kì lisámbò dzó na, ànzya gà dré adrélé 'òle dhi tíni. Dré ngàzo áyi totó kitswálé Giká ni Kúlí na móndí ì kandrá dhi bvò.

* 4:4 4:4 A kònò Dùtèrònómè 8:3. † 4:8 4:8 A kònò Dùtèrònómè 6:13. ‡ 4:11 4:11 A kònò Longó ì 91:11-12. § 4:12 4:12 A kònò Dùtèrònómè 6:16.

17 Gò búkù pàle pròfètà Esáyà àdhya ni fèzo drá. Akódhi kòkinzí búkù nda dre dhi, dré kúlí tisìle kòni kì kisúzó nàle:
18 «Tírí Mírì àdhya má dri.

Tàko ko, akódhi zì ma alìle Rúbí Tani longó mónyá lemerè
ro dhi ì dré.

Amù ma longóá mónyá bãdzó na dhi ì dré dhi,

a ni àyi kì trì,

ìndì mónyá mǐ kùdúkùdu ró dhi ì dré dhi,

a ni àyi kì mǐ nzi.

Amù ma mónyá adrélé mǐ pfòle dhi kì apá,

19 ìndì longóá mónyá títi ì dré dhi,

kóná Mírì dré dra áyi togó dóro tadházó dhi atsá dre.»*

20 Yésu kònà tà nda ì dre dhi, dré búkù nda ni pàzo logólé lísambò dzó nda ni tà líkílepí drígá gò, lírízó. Mónyá títi dzó nda 'á dhi kì mǐ tá akódhi dri.

21 Dì dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Ándrò kònìdhi, tà tisìle kòni ì 'o ru, mǐ dré tà nda kì yirà'a dre.»

22 Àyi títi nda ì adré tá kúlí kìnìkìnì dré tá adrélé tàle dhi kì yi síbhálé be ngbo, adrézó akódhi ni tà ta dóro. † adré tá kpà lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndi tsǐ Yòsèfà ni mvá 'ì ko?»

23 Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má nǐ dóro tàle dhi, mǐ ni tògyakúlí kònìdhi ni ta má dré: <Kódzó, mí kòtidrí ámi tándi.> Mǐ ni kpà tàá má dré dhi: <Mí kò'o tà títi mà dré yìle mí dré 'òle Kàpàrànwúmà na dhi ì kònwa ámi tándi bha.>

24 Dì má adré tà bàti ta àmi dré: A ka'ì gá pròfètà àlo dhi dòle dóro akódhi ni tándi bha ko na.

25 Tà bàti ró dhi, pròfètà Elíyà ni lókyá 'á dhi, lókyá Gíká dré kozya kíkízó kóná na tàlì sè gò, kàràbhò dré dhèzo bvò wáyì 'àsè dhi sè dhi, tàyítókó ì ga tá Ìsèrélè ànzi kì bvò na bǐ.

26 Dì, tágba dré tá adrézó kònìni dhi, Gíká mù tá Elíyà lile àyi nda ì véna ko. Mù akódhi lile ngbà 'í tàyítókó àlo Sàrèpátà na, bvò Sídónà àdhya na dhi véna.†

27 Kòdhi íbe dhi, pròfètà Elísà ni lókyá 'á dhi, móndí kàrì dré rùle Ìsèrélè ànzi kì bvò na dhi ì tá be bǐ. Dì, tágba kònìni dhi, Gíká tidrí tá àyi nda kì àlo ko. Tidrí ngbà 'í Nàmàná angálèpi bvò Sírìyà àdhya lèsè dhi kòdhyà.»‡

28 Dì mónyá títi lísambò dzó nda 'á dhi ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi kì togó dré aswázó tà tándi ró.

29 Gò ì dré ngàzo akódhi ni dro bhàandre nda 'àsè. † dré drìzoá lizo ába kòngó bhàandre nda ni mòzo dríá dhi ni

* 4:19 4:19 A kònò Esáyà 61:1-2. † 4:26 4:26 Tàyítókó kònìdhi tá Yúdà mvá 'ì ko. Akódhi tá móndí sùrú twá ro dhi 'ì. A kònò 1 Opí ì 17:1, 7-16. ‡ 4:27 4:27 A kònò 2 Opí ì 5:1-14.

gòlòko na, kitswálé akódhi ni tikpó dhèle tàbhu ni na dhi bvó.

³⁰ Di, Yésu dré ína lavúzó àyi kòfalésè lyà gò, lile.

Yésu dro tirí kònzi agó àlo dhi lésè

(A kònò kpà Márokò 1:21-28)

³¹ Amvolásà dhi, Yésu dré lizo tsàle Kàpàrànwúmà, bhàandre àlo Gàliláyà le dhi na. Sàbátù kàtsá dre dhi, dré kidhózó adréle mónnyá kònàle dhi ki tadhá àyi ki lisámbò dzó na.

³² Í adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, tà dré adréle tadhálé dhi ki tà sè. Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanzìlanzi ro.

³³ Lisámbò dzó nda 'á dhi, agó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi tá be. Di dré ngàzo trèle, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi:

³⁴ «Á! Yésu Nàzàrétà lésè ni, tsítsì àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Mí alí àma ki tà 'o akílé? Má nì mi àdhi 'i ya dhi be. Mi Dhya lólo Giká àdhya 'i!»

³⁵ Gò Yésu dré ngàzo ligilé tirí kònzi nda be, tàzoá dhi: «Mí atsú ámi ti! Mí pfò agó kònìdhi lésè!» Di tirí nda dré agó nda ni bhèzo kìní mi mónnyá títi i kòfalé gò, pfòzo lásá akódhi ni tayí líná.

³⁶ Mónnyá títi nda ki líndrí dré gàzo bhwäbhwa gò, ì dré adrézó tàà àyi kòfalésè dhi: «Kònìni ni àdho kúlí lanzìlanzi ìndì rinyi ró dhi 'i? Akódhi adré ndàndì tòlì fe tirí kònzi i dré gò, ì dré adrézó topfòle!»

³⁷ Di Yésu ni rúbí dré la'úzó bvò wäyi nda 'ásè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi i

(A kònò kpà Mátáyò 8:14-17; Márokò 1:29-34)

³⁸ Yésu kàpfò lisámbò dzó nda lésè dre dhi, dré lizo Sìmonà ni dzó na. Di, Sìmonà ni àdrá adré tá ína kizà nya, akódhi ni rúbhá dré tá adréle àtsi ró lavulé dhi sè. Gò Yésu ni ti lizízó, kòtidríró tòkó nda be dhi bvó.

³⁹ Di dré tandizo akódhi drìle, ligilé rúbhá àtsí nda dri gò, rúbhá àtsí nda dré pfòzo rúásà. Gbã kòdhwa, tòkó nda dré ngàzo kidhólé ngá fe àyi dré nyàle.

⁴⁰ Kítú kòndì dre dhi, à dré dràbhá títi drà twátwa íbe dhi ki adzízó Yésu véle. Di akódhi dré drígá bhàzo àyi àlo àlo títi dhi i dri, àyi ki tidrízó.

⁴¹ Tirí kònzi ì dré kpà topfòzo móndí bí dhi i lésè, adréle loyóaba dhi: «Mi Giká ni Mvágó 'i!» Di, akódhi adré tá ína ligilé àyi íbe, adrézó kúlí logá àyi dré, ì dré nìle akódhi Mèsíyà 'i dhi be dhi sè.

Yésu longó Giká ni kúlí Yúdà ànzi ki lisámbò dzó i 'ásè

(A kònò kpà Márokò 1:35-39)

⁴² Ngá kòwa dre dhi, Yésu dré pfòzo lile àrà móndí àko dhi na. Móndí zyandre dhi ì dré kidhózó adréle akódhi ni nda gò, ì dré akódhi ni kisúzó. Ì adré tá akódhi ni le kikilé, kòtayíró àyi ko.

⁴³ Di, Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Adré làá dhi, má kòlongó kpà Rúbí Tani Giká ni Opì àdhya bhàandre àruka títi dhi ì 'àsè be. Tàko ko, tà nda tà Giká dré áma amùzo 'òà dhi 'i.»

⁴⁴ Gò dré gòzo adréle tatsíle Giká ni kúlí longóbe Yúdà anzi ki lèsámò dzó àyi ki bvò le dhi ì 'àsè. §

5

Yésu kidhó àyi lebèbhá ki azi

(A kònò kpà Mátáyò 4:18-22; Márokò 1:16-20)

¹ Kítú àlo dhi, Yésu totó tá ì adréle Giká ni kúlí longó tãpáriandre Gènèsàrètè àdhya mìle.* Móndí zyandre àyi ki kimóbhá akódhi làgàsè kúru dhi ì adré tá àyi ki tribe ruásà, ì kòkítswáró Giká ni kúlí yi be dhi bvó.

² Yésu dré mì bhèzo kòlóngbò rì dhi ki no yíandre nda mìle. Kosyá bhebhá ì así tá kòlóngbò nda ì lèsè, adréle àyi ki kimbá ki mì dzi.

³ Gò Yésu dré mbàzo kòlóngbò nda ki àlo adrélépi Símónà àdhya ró dhi na gò, tàà drá dhi, kòkísí kòlóngbò nda vwàle tsà yí garà rúsè. Dré lírízó lána gò adréle móndyá zyandre nda ki tadhá.

⁴ Kòtà tà akilé dre dhi, dré tazoá Símónà dré dhi: «Mí kísí kòlóngbò táli na, mì kòbheró àmi ki kimbá ì kosyá rùzo.»

⁵ Símónà logó drá dhi: «Mírì, mà bhe kimbá ì ngá wàle tà wóyá, mà kúsú ngá àlo ko. Di, mí dré tàle mì dhi sè dhi, má ni go kimbá nda ki bhe tódhyá.»

⁶ Di ì kòbhe dre dhi, ì dré kosyá rùzo zyandre ró gò, kimbá nda ì dré kidhózó adréle tikilé.

⁷ Gò ì dré àyi ki arúpi kòlóngbò àzya na dhi ki agózó, ì kàlìrò drígá bha àyi véle. Ì kàtsá dre dhi, àyi títi dhi ì dré kosyá lomvózó gàle kòlóngbò rì nda ì sè bíbi, tsàle kòlóngbò nda ì dré adrézó 'òle aríle na tíni ká.

⁸ Símónà Pétèró kònò tà nda dre dhi, dré adhézó àyi kórókó títi Yésu kandrá, tazoá dhi: «Mírì, mí kísí mì má làgàsè. Ma tàkonzì líyí 'i!»

⁹ Tà tá kònìni tàko ko, àyi arúpi ni íbe dhi ki líndrí ga tá gagà, kosyá zyandre ì dré tá rùle dhi ki tà sè.

§ 4:44 4:44 A kitswá kpà kúlí «àyi ki bvò» kòni ki ladzá: «bvò Yúdáyà àdhya».

* 5:1 5:1 Rú «Gènèsàrètè» kònìdhi tá rú àzya tãpáriandre Gàlliláyà àdhya dré dhi 'i.

10 Tà nda tá kókpà kònini akódhi ni àzizí, Yàkóbhò i Yòwánì be, Zèbèdáyò ni ànzì i dré. Dì, Yésu dré tàzoá Simónà dré dhi: «Mí ro ngá ko. Kidhólé nyànomvá dhi, mí gò vélé adrélé kosyá ru ko. Mí ni go adrélé móndí ki nda kòdhya.»

11 Dì ì dré àyi ki kòlóngbò nda ki logózó yí gàrà 'a, àyi ki ngá wáyì dhi ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè.

Yésu tidrí agó àlo kàrí dré rùle dhi

(A kònò kpà Mátáyò 8:1-4; Mároko 1:40-45)

12 Kítú àlo, Yésu dré tá adrérà'a bhàandre àlo na dhi 'á dhi, agó àlo kàrí dré rùle lavulé dhi atsá tá àrà nda 'á. Kònò Yésu dre dhi, dré adhézó áyi mibhalé bha kìnì mi gò, akódhi ni ti lizízó tàzoá dhi: «Mírì, mi rìnyí íbe kitswázó áma temvé tidrílé, mí kòlè dhi.»

13 Dì Yésu dré áyi drígá kidzìzo akódhi ni tabè gò, tàzoá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpírìkpírì wà!» Gbã kòdhwa, kàrí drà nda dré ngàzo rúásà.

14 Gò Yésu dré lazízóá dríà dhi: «Mí kòlongó tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lì mína ámi tadhá kòwánà dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmà ro Giká dré ámi temvema sè ngóro Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tìni, tadházóá móndí i dré dhi, mí adrí dre káyà dhi.»

15 Dì, Yésu ni rúbí adré tá ína la'ulé lìle drìdrì. Móndí zyandre lavulé dhi ì adré tá alìle akódhi ni kúlí yi, kòtidrìró kpà àyi àyi ki drà i lésè be dhi bvó.

16 Dì, vésè be bí, Yésu adré tá ína pfòle kalóma, kitswálé tà ta Giká be àrà móndí àko dhi na.

Yésu tidrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mátáyò 9:1-8; Mároko 2:1-12)

17 Kítú àlo, Yésu dré tá adrérà'a móndí ki tadhá dzó àlo na dhi 'á dhi, Fàrìsáyò i tátírítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì lírí tá adrélé akódhi làga. Ayi nda ì angá tá bhà títi bvò Gàliláyà àdhya lé dhi i lésè, bvò Yùdáyà àdhya lésè, ìndì Yèrúsalémà lésè. Yésu tá rìnyí Mírì àdhya kitswázó dràbhá ki tidrí dhi íbe.

18 Dì móndí àruka ì dré agó àlo pá be àbvò ro dhi ni adózó kíndri dri alìzo ába. Í adré tá látì nda kitswázó file ába dzó nda na, akódhi ni bha Yésu kandrà dhi bvó.

19 Dì, móndyá zyandre nda ki tà sè dhi, ì kitswá tá àyikya látì kisú fizo ába bwà ko. Dì ì dré ngàzo mbàle ába dzó nda drìna gò, dzó nda ni drì awú, akódhi ni tirízó sìle kíndri dri Yésu kandrà móndyá zyandre nda i kòfalé.

20 Di Yésu kònò àyi ki tà ka'ika'í dre dhi, dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma arúpi, à trî ámi tàkonzì i dre.»

21 Gò Fàrìsáyò nda i tátírítrí kúlí tadhábhá nda íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kisúá àyi léna dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'i, adrélé Gìká ni dha kònìni ni? Adhi ni kitswá tàkonzì tri ni, kàdré ngbà 'í Gìká 'i kalóma ko dhi?»

22 Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá dhi: «Mì adré àmikya tà kisù kònìni àdho tà sè?»

23 Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònìdhi dré dhi, ángùdhi 'i: «A trî ámi tàkonzì i dre» dhi, kó ngalè, «Mí nga, mí kidhó atsi to» dhi?

24 Má adré lèá mì kònì dhi, Móndí ni Mv́á rìnyí íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Di dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Má adré tàá mí dré dhi: Mí nga, mí do ámi kindri, ìndì mí nzi mí bhàna!»

25 Gbá kòdhwa, agó nda dré ngàzo mónnyá títi i misè, áyi kindri í dré tá ayízó dríá dhi ni do gò, nzìzo í bhàna Gìká ni rú bhabe kùle.

26 Di mónnyá títi nda ki líndrí dré gàzo bhwábhwa gò, ì dré ngàzo adrélé Gìká ni rú bha kùle. Ayi ki togó adré tá kpà gàle tirí sè bí gò, ì dré adrézó tàá dhi: «Ándrò, mà nò tà líndrìga ró dhi i dre!»

Yésu azi Lévi

(A kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Márokò 2:13-17)

27 Amvolásà dhi, Yésu dré pfòzo gò, mèdáyì lagílèpi àlo rú be Lévi dhi ni no adrérà'a lirílè mèdáyì lagírà na. Dré tàzoá drá dhi: «Mí lebè ma!»

28 Di Lévi nda dré ngàzo áyi ngá títi dhi ki tayí gò, kidhózó adrélé Yésu ni lebè.

29 Bvóá dhi, Lévi dré gwányá kàdrì dhi ni 'òzo Yésu dré áyi dzó na. Gò ì dré lirízó mísá làgàsè adrélé ngá nya túmání mèdáyì lagíbhá zyandre dhi íbe, ìndì móndí àruka íbe.

30 Di, Fàrìsáyò i túmání tátírítrí kúlí tadhábhá Fàrìsáyò ro dhi íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kúlí ti Yésu ni lebèbhá i rú, adrézó tàá àyi dré dhi: «Mì adré ngá nya adrézó ngá mvu túmání mèdáyì lagíbhá íbe ìndì tàkonzìbhá íbe àdho tà sè?»

31 Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gà kódzó ko na. Be ró dhi, mónnyá drà ro dhi ì adré àyikya ndàá àyi.

32 Má alì mónnyá adrèbhá àyi ki no gyágya dhi ki azi kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azi kòdhya, ì kòladzáró àyi ki togó agòzo Gìká vélé.»

*A lizí Yésu tàbirí mvòma ni tà dri
(A kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Márokò 2:18-22)*

³³ Gò Fàrìsáyò nda ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Yòwánì ni lebèbhá ì Fàrìsáyò kya íbe dhi ì adré tàbirí mvo rä, adrézó tà zi Gìká tí. Dì, ámi lebèbhá ì adré àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu.»

³⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì ni kitswá tsì móndyá azilé gwányá lámó àdhya lé dhi kì 'o tàbirí mvo, ì dré adrérà'a tùmáni tòkó líyí be dhi 'á? Tàdzí ko!

³⁵ Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tòkó líyí nda ni tingá àyi kòfalésè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirí mvo lókyá nda sè.»

³⁶ Yésu dré kpà adrézó tà ta àyi dré kúlí alaala sè, adrézó tàá dhi: «Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasílépi dhi íbe dhi, asì kìgá kítá tídhí ro dhi rúsè, kítá àku nda ni lebhézó ásà ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, lasí kítá tídhí nda dre, ìndì kítá tídhí ni kìgá nda kitswá ína ru amú kítá àku nda be dóro ko.

³⁷ Kòdhi íbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda kì lasí gò, vínò dré kutúzó, gò kíní nda ì dré abízó títi.

³⁸ Asà dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna.

³⁹ Tùmáni ába dhi, dhya àlo vínò àku ró dhi ni mvùlepi dhi gò ína vínò tídhí ro dhi ni le mvùle ko na. Angyá ko, adré tàá dhi: «Vínò àku ró dhi adré kìnìlé tídhí ro dhi ni lavú.»»

6

Yésu Mírì sàbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Márokò 2:23-28)

¹ Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavúlé amvú ngánò àdhya ì 'ásè. Dì akódhi ni lebèbhá ì dré kidhózó adrélé ngánò lò'wa vu, adrézó nyiá àyi drígá, adrézó tsìá.

² Gò Fàrìsáyò àruka ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà àma kì tátrítrí kúlí dré adrélé logalé sàbátù tú dhi ni 'o àdho tà sè?»

³ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tàdzí tà Dàwídi dré tá 'òle ì dré adrérà'a tàbirí íbe akódhi ni arúpi íbe dhi 'á dhi ko?

⁴ Akódhi fì tá Gìká ni dzó kàdrì na, mápà fèle Gìká dré dhi ni adó nyàle gò, dré kpà fèzoá áyi arúpi ì dré nyàle. Tàkò àma kì tátrítrí kúlí adré tá ína mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà kì tá kitswá nyáá dhi àyi.»

⁵ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Móndí ni Mv́, Mírì sàbátù àdhya 'i.»

Yésu tidrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Márokò 3:1-6)

⁶ Sàbátù àzya tú dhi, Yésu dré fizo Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na gò, adrélé móndí ki tadhá. Kònàle dhi, agó àlo dríagó ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

⁷ Fàrìsáyò i tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi i adré tá tà i dré kítswázó Yésu ni asíkí ásà dhi ni nda. Di i adré tá akódhi ni m̀ ga, nòzoá ngalè akódhi ni agó nda ni tidrí sàbátù tú ya dhi.

⁸ Di, Yésu dré ína tà i dré tá adrélé kisùle nda ki nìzo kyá gò, tàzoá agó drígá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga ámi totó móndyá títi dhi ki kító 'á.» Di akódhi nda dré ngàzo áyi totó.

⁹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má adré lizíá àmi tí dhi: Ama ki tatrítrí kúlí adré tà ángùdhi ni ka'í sàbátù tú dhi kòdhya: adrélé tà dóro 'o dhi, kó ngalè adrélé tà kònzi 'o dhi? Adrélé móndí tidrí dhi, kó ngalè adrélé móndí pfu dràle dhi?»

¹⁰ Di Yésu dré móndyá í làgàsè kúrú nda ki nòzo títi gò, tàzoá agó nda dré dhi: «Mí kidzì ámi drígá.» Akódhi dré kidzìzoá gò, drígá ni nda dré adrízó.

¹¹ Di àyi nda ki togó dré aswázó lavúlè gò, i dré ngàzo adrélé tà ta àyi kòfalèsè, nìzoá ngalè i ni 'òá Yésu ni tà sè ngini ya dhi.

Yésu kipè móndí mudrí-drì-rì dhi i adrélé àpóstolò i ró

(A kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Márokò 3:13-19)

¹² Kítú nda ki àlo sè dhi, Yésu dré lizo mbàle kòngó àlo drìna gò, tà ta Gíká be ngá wàle tà.

¹³ Ngá kòwa dre dhi, dré áyi lebèbhá ki azízó gò, móndí mudrí-drì-rì dhi ki kipèzo àyi kòfalé, àyi ki zìzo àpóstolò i ró.

¹⁴ Ayi nda i tá: Símónà (dré rú zìle Pétèró dhi), adrúpi ni Andréyà, Yàkóbhò, Yòwánì, Filípò, Bàràtòlòmáyò,

¹⁵ Mátáyò, Tòmá, Yàkóbhò Aláfáyò ni mv́, Símónà (adrélé zìle dhya àtsi ró áyi súrú ni tà sè dhi ró dhi),

¹⁶ Yúdàsì Yàkóbhò ni mv́, ìndì Yúdàsì Ìsìkàrìyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá i drígá dhi).

Yésu tidrí móndí zyandre dhi i gò, tà tadházó àyi dré

(A kònò kpà Mátáyò 4:23-25)

¹⁷ Yésu i kàsì àyi nda íbe kòngó nda drìlèsè dre dhi, akódhi dré áyi kikízó àrà kpàkpà na. Móndí zyandre lavúlè adrèbhá akódhi ni lebè dhi i tá kònàle, tùmání móndí lizólìzo angábhá bvò wáyi Yúdáyà àdhya lèsè, Yèrúsalémà

lésè, ìndì bvò yǎandre mǐle, Tírè i làga Sídónà be dhi lésè dhi íbe.

¹⁸ Í alì tá kǐtswálé Yésu ni yi, kòtidríró kpà àyi àyi kǐ drà i lésè be dhi bvò. Móndí tǐrǐ kònzǐ ì dré tá adrélé lagùle dhi ì alì tá kpà gò, Yésu dré adrézó àyi kǐ tidrǐ.

¹⁹ Dì móndyá zyandre títi nda ì adré tá láti nda kǐtswázó akódhi ni tabè. Tàko ko, rǐnyí adré tá apfòle lásà, adrélé àyi kǐ tidrǐ títi.

*Tà adrézó lenzélé ásà dhi i
(A kònò kpà Mátáyò 5:1-12)*

²⁰ Gò Yésu dré mǐ bhèzo áyi lebhébhá i véna, tàzoá dhi: «Kólénzé àmi adrèbhá lemerè ro ni i dré.

Tàko ko, Gǐká ni Opì àmikya 'i!

²¹ Kólénzé àmi adrèbhá tàbirí íbe nyànomvá ni i dré.

Tàko ko, mǐ ni ngá nya pǐzo!

Kólénzé àmi adrèbhá àwó ngo nyànomvá ni i dré.

Tàko ko, mǐ ni arí gu!

²² Kólénzé àmi dré, móndí ì kàdré togó kònzǐ bha àmi rú,

adrézó àmi kǐ ga, adrézó àmi kǐ lodhá,

adrézó àmi kǐ rú ta kònzǐ Móndí ni Mvá ni tà sè dhi.

²³ Mǐ kàdré lenzélé lókyá nda sè, adrézó ngá to arí sè! Tàko ko, làgí múrúngú adré àmi kǐ letè bhù na. Ayi kǐ tábhí ì adré tá kpà pròfètà atú dhi kǐ 'o kònzǐ kònzǐni.»

Tà adrézó kizà ro ásà dhi i

²⁴ «Dì, kizà àmi kǐ ngá 'i, àmi ngábhá ró ni i.

Tàko ko, mǐ kǐsú àmikya tà àmi kǐ togó tindrǐlepi dhi dre!

²⁵ Kizà àmi kǐ ngá 'i, àmi adrèbhá ngá nya pǐzo nyànomvá ni i.

Tàko ko, mǐ ni adré tàbirí íbe!

Kizà àmi kǐ ngá 'i, àmi adrèbhá arí gu nyànomvá ni i.

Tàko ko, mǐ ni àwó ngo, adrézó tongólé!

²⁶ Kizà àmi kǐ ngá 'i, móndyá títi dhi ì kàdré àmi kǐ rú ta dóro dhi.

Tàko ko, àyi kǐ tábhí ì adré tá kpà pròfètà atú kǐnzò ro dhi kǐ rú ta dóro kònzǐni!»

Dhyá kǐ kàribhá kǐ lèma

(A kònò kpà Mátáyò 5:38-48; 7:12a)

²⁷ «Dì, má adré mána tàá àmi adrèbhá áma yi ni i dré dhi: Lè mǐ kàdré àmi kǐ kàribhá kǐ le. Mǐ kàdré móndyá adrèbhá togó kònzǐ bha àmi rú dhi kǐ 'o dóro.

²⁸ Mǐ kàdré kpà tà tani zi Gǐká tí móndyá adrèbhá àmi kǐ tatrǐ dhi i dri. Mǐ kàdré kpà tà zi Gǐká tí móndyá adrèbhá àmi kǐ 'o kònzǐ dhi i dré.

29 Dhya àlo kòsa ámi kóbhólé àlo dhi dhi, mí kògò àzya ni ni alá akódhi dré kpà sàle. Dhya àlo kòtopá ámi kítá kidhì àdhyha dhi, mí kòtayí kpà akódhi ámi kítá agá lésè dhi ni do.

30 Mí kàdré ngá fe dhyha ángùdhi adrélépi ngá zi mí tí dhi dré. Dhya àlo kòkàrí ámi ngá dhi, mí kògò zìá tíá ko.

31 Mì kàdré tà 'o mómódí i dré ngóró mì dré adrélé lèle ì kò'o àmi dré dhi tìni.

32 Mì kàdré ngbà 'í mómódya adrèbhá àmi ki le dhi ki le kòdhyha dhi, mì ni àdho tà dóro kisú ásà kòdhyha? Ndìndì tàkonzìbhá ì adrè mómódya adrèbhá àyi ki le dhi ki le.

33 Mì kàdré ngbà 'í tà dóro 'o mómódya adrèbhá tà dóro 'o àmi dré dhi i dré dhi, mì ni àdho tà dóro kisú ásà? Ndìndì tàkonzìbhá ì adrè 'óá kònnì.

34 Mì kàdré ngbà 'í ngá fe màri ró mómódya kitswábhá màri nda ni logó àmi dré dhi i dré dhi, mì ni àdho tà dóro kisú ásà? Ndìndì tàkonzìbhá ì adrè ngá fe màri ró tàkonzìbhá àruka i dré, àyi nda ì kògòró màri nda ni logó títi àyi dré be dhi bvó.

35 Di, mì kàdré àmikya àmi ki kàribhá ki le, adrézó tà dóro 'o àyi dré. Mì kàdré ngá fe àyi dré màri tà kisú àko ró. Di mì ni làgí múrúngú kisú ásà. Mì ni kpà adrè Gíká kurú na bhù na dhi ni ànzi i ró. Tàko ko, akódhi adrè áyi togó dóro tadhá mómódya àwoyà nibhá tàle í dré ko dhi i dré, ìndì mómódya adrèbhá tà kònzì 'o dhi i dré.

36 Mì kàdré di mómódí ki kizà bha, ngóró àmi ki Atá dré adrélé àmi ki kizà bha dhi tìni.»

*Mómódí ki tàbvó tàma
(À kònò kpà Mátáyò 7:1-5)*

37 «Mì kàdré mómódí ki tàbvó ta ko, Gíká kòtáro kpà àmi ki tàbvó ko. Mì kàdré tà bha mómódí i dri ko, Gíká kòbhàró kpà tà àmi dri ko. Mì kàdré mómódí ki tàkonzì tri, Gíká kàdréro kpà àmi ki tàkonzì tri.

38 Mì kàdré ngá fe mómódí i dré, Gíká kàdréro kpà ngá fe àmi dré. A ni ngá ko, mùzoá, kosézóá gàle bǐ gò, dàzoá àmi ki kánzi na. Tàko ko, Gíká ni ngá ko fèle àmi dré, koma mì dré adrézó ngá ko fèle mómódí àruka i dré ásà dhi sè.»

39 Yésu dré kpà tà àzya tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì kùdúkùdu àlo dhi ni kitswá tsì mì kùdúkùdu àzya se drìle bwà? Kò'o kònnìni dhi, àyi rìti nda ki zakó tsì ledhé bhú na?

40 Dhya adrélé tadhálé dhi lavú dhyha adrélépi áyi tadhá dhi ko. Di, dhyha ángùdhi tà tadhálé í dré dhi ki nìlepi títi dhi ni atsá ína dhyha áyi tadhálépi dhi tìni.

41 Mí adrè mína kayisá kórònyá mvá ámi adrúpi mína dhi ni no gò, adrézó fa gú mí mína dhi ni atógyà ko àdho tà sè?

42 Mí adré ámi 'o ngíni tàá ámi adrúpi dré dhi <Áma adrúpi, mí 'o má kàpèrò kayísá kórònyá mvá mí mlésè> dhi, tágba mí dré adrézó fa gú ámi tàndi m̀na dhi ni no ko dhi? Mí túrúpfú líyí 'i! Mí kàpè rè zyà fa gú nda mí mlésè 'íká, gò mí kògòró ngá no dra kitswázó kayísá kórònyá mvá nda ni apè ámi adrúpi mlésè ndò.»

Fa i lò'wa ni íbe dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:16-20; 12:33-35)

43 «Fa dóro 'a gà lò'wa kònzi ko na. Fa kònzi 'a gà lò'wa dóro ko na.

44 A adré fa àlo àlo títi dhi ki ni àyi ki tàndi ki lò'wa sè. A ki figi lò'wa kùtsí silé ko na. A ki kpà vìnò lò'wa áyìdhá silé ko na.

45 Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro títi í dré zùle àyi togó na dhi i lésè. Di, dhya kònzi adré ína tà kònzi 'o apfòle tà kònzi títi í dré zùle àyi togó na dhi i lésè. Angyá ko, akódhi ni ti adré tà adrélépi gàle akódhi ni togó na dhi ki ta kòdhya.»

Dzó ni pá bhàma kírà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:24-27)

46 «Mí adré áma zi <Mírì, Mírì!> gò, adrézó tà má dré adrélé tàle àmi dré dhi ki 'o ko àdho tà sè?

47 Má ni tadhá àmi dré ngalè dhya adrélépi alile má vélé áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle dhi, sù àdhi tíni ya dhi.

48 Akódhi nda sù ngóro agó àlo adrélépi tá dzó si gò, bhú ni ni dhizo file fifi, pá ni ni bhàzo kírà dri dhi tíni. Yí dré tizo àyi tswa dzó nda rú dhi, kitswá ína dzó nda ni wu bwà ko, à dré sìle tátà dhi sè.

49 Di, dhya adrélépi áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóro agó àlo dzó sìlepi bvò m̀nyá dri, pá ni ni bha àko ró kírà dri dhi tíni. Yí dré tizo àyi tswa dzó nda rú dhi, dzó nda dré ndiri arizó aríarí gò, tà ni dré akizó nyinyi.»

7

Sòdá ki kàdrì àlo dhi ka'ì Yésu bàti

(A kònò kpà Mátáyò 8:5-13)

1 Yésu kòtà tà nda i móndí zyandre i dré akilé dre dhi, dré gòzo lìle Kàpàrànwùmà na.

2 Kònale dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì àlo dhi ni màrábà dré lèle tò dhi tá drà ro ànyfànyi dràdrà m̀le.

3 Di sòdá ki kàdrì nda kòyi Yésu ni rúbí dre dhi, dré Yúdà ànzi ki bhàgo àruka ki mùzo Yésu ni ti lizí, kàlìró àyi màrábà nda ni tidrí.

⁴ Ayi nda ì kòtsa Yésu véna dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizízó tà tàndi ró, tàzoá dhi: «Agó kòdhi kitswá mí dré lizo akódhi ni màràbà tidrí.»

⁵ Tàko ko, akódhi lè àma ki sùrú tò. 'O kpà àma ki lisámbò dzó sile dhi ni.»

⁶ Di Yésu dré ngàzo adrélé lile àyi íbe.

Dré adrèrà'a 'òle tsàle dhi 'á dhi, sòdá ki kàdrì nda dré áyi arúpi ki mùzo tàá drá dhi: «Mírì, mí lagù mi ko. Má kitswá mána ámi lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì mí dré afízó áma dzó lé dhi ko.»

⁷ Má nò tá kpà dhi, má kitswá tá lile mí véna ko. Di, mí kòtà ndrì kúlí àlo gò, áma màràbà kàdríró.

⁸ Tàko ko, áma tàndi, ma áma kàdrì ki rinyí zàle. Ma kpà sòdá íbe má zàle. Má kàdré tàá àyi ki àlo dré dhi <Mí lè!> dhi, adrè lile. Má kàdré tàá àzya ni dré dhi <Mí alí!> dhi, adrè alile. Má kàdré kó tàá áma màràbà dré dhi <Mí 'o tà kòdhi!> dhi, adrè 'òá.»

⁹ Di Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni líndrì dré gàzo agó nda ni tà sè. Dré áyi alázó tàá mómndí zyandre adrèbhá áyi lebè dhi ì dré dhi: «Má adrè tàá àmi dré dhi: Má kisú rè dhya àlo adrélépi tà ka'ika'í íbe kònìni dhi Ìsèrélè ànzi ì kòfalé ko.»

¹⁰ Di dhya mùle nda ì kògò tsàle bhà na dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, màràbà nda adrí dre.

Yésu tingá tàyítókó àlo dhi ni mvá dràdrà lésè

¹¹ Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé lile bhàandre àlo rú be Nàyínà dhi na. Akódhi ni lebèbhá ì mómndí zyandre lavúlé dhi íbe dhi ì adrè tá lile túmání akódhi be.

¹² Ì kòtsa ànyi bhàandre nda ni zèribàti dre dhi, à adrè tá àbvò àlo dhi ni adó apfòzo ába lile mógó na. Dhya dràlepi nda tá tàyítókó àlo dhi ni mváagó àlo kwákwa dhi 'i. Mómndí zyandre lavúlé bhàandre nda lésè dhi ì adrè tá alile túmání tókó nda be.

¹³ Di Mírì kònò akódhi dre dhi, dré kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, tàzoá drá dhi: «Mí tayí àwó.»

¹⁴ Dré áyi kisízó ànyi sèreké tabè. Gò dhya adrèbhá tá àbvò nda ni adó dhi ì dré àyi ki kikízó. Dré tàzoá dhi: «Kàdhúra, má adrè tàá mí dré dhi, mí nga kuru!»

¹⁵ Di dhya dràlepi nda dré ngàzo lírlé gò, kidhólé tà ta. Gò Yésu dré akódhi ni logózó andre ni drígá.

¹⁶ Di tirì dré mómndyá títi nda ki rùzo gò, ì dré ngàzo adrélé Gíká ni rú bha kùle, adrézó tàá dhi: «Pròfètà kàdrì dhi apfò àma kòfalé dre! Gíká atsá ína áyi mómndyá ki lomí!»

¹⁷ Gò Yésu ni rúbí nda dré la'úzó bhà títi àyi làgàsè dhi ì 'àsè, ìndì Yúdà ànzi ki bvò wáyi 'àsè.

*Yòwánì Bâtísimò fẹlẹpi amù mómńđí í Yésu vélé
(A kònò kpà Mátáyò 11:2-19)*

18 Amvolásà dhi, Yòwánì nì lebhèbhá ì dré tà tíí Yésu dré tá adrélé 'òle nda kì titízó drá. Gò Yòwánì dré áyì lebhèbhá rì dhi kì azízó

19 mùlẹ lẹlẹ Mírì véna, kítswálẹ akódhì nì lizí tàzoá dhi: «Mì Mèsíyà adrélépi tá alẹlẹ dhi 'i? Kó ngalẹ, mà kàdré dhu rẹ dhya àzya nì letè?»

20 Dì àyì nda ì kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré tàzoá drá dhi: «Yòwánì Bâtísimò fẹlẹpi amù àma ámì lizí: <Mì dhya adrélépi tá alẹlẹ dhi 'i. Kó ngalẹ, mà kàdré dhu rẹ dhya àzya nì letè kòdhya?»>

21 Gbǎ lókyá nda sẹ dhi, Yésu dré mómńđí bǐ dhi kì tidrízó àyì kì drà ì lésè, ìndì àyì kì rúbháaswa ì lésè. Dré kpà tírì kònzì kì dròzo topfòlẹ mómńđí bǐ dhi ì lésè. Dré kókpa mǐ kùdúkùdu bǐ dhi kì mǐ nzìzo.

22 Gò dré logózóá dhya amùlẹ nda ì dré dhi: «Mì gò tà mì dré nòlẹ ìndì mì dré yìlẹ kòni kì tíí Yòwánì dré: Mì kùdúkùdu ì adré ngá no, mètèkpẹ ì adré atsí to, mómńđí kàrí dré rùlẹ dhi ì adré adrélé, mómńđí bíbhálẹ be kùdúkùdu ró dhi ì adré tà yì, mómńđí dràbhá dre dhi ì adré angálẹ dràdrà lésè, ìndì à adré Rúbì Tani longó lemerèbhá ì dré.

23 Kólénzẹ dhya ángùdhi dra dhèlẹpi áma tà sẹ ko dhi dré!»

24 Dhya Yòwánì dré amùlẹ nda ì kòlì dre dhi, Yésu dré kidhózó adrélé Yòwánì nì tà ta mómńdyá zyandre ì dré, adrézó tàá dhi: «Mì lì tá duku na àdho no? Mì lì kòzó lyá dré tá adrélé vǐlẹ dhi nì no?

25 Mì lì tá àdho no? Mì lì mómńđí kítá aveave asólẹpi í rú dhi nì no? Mì yì rẹ ká! Mómńdyá adrébhá kítá làgí be kàdrì dhi kì tosó, adrézó ngá dò nya dhi ì àyíkya ópí kì dzó kàdrì ì 'ásè be.

26 Mì lì tá dì àdho no? Mì lì pròfètà nì no? Ayíya! Má adré tàá àmì dré dhi: Yòwánì nda lavú pròfètà byá.

27 Tàko ko, akódhì dhya tà kònìdhi nì tìsìzo tà nì dri Gíká nì Kúlí na dhi 'i:

<Mì nò ká! Má nì dhya dra áma kúlí longólẹpi dhi nì mu lẹlẹ mí kandrána.

Akódhì nda nì láti ledé mí dré mí kandrána.*

28 Má adré tàá àmì dré dhi: Mómńdyá tíí tòkó dré tìlẹ dhi ì kòfalẹ dhi, dhya àlọ kàdrì Yòwánì nda nì lavúlẹpi dhi yókódhó. Dì, tágba dré adrézó kònìni dhi, dhya tàko lavúlẹ Gíká nì Opì na dhi lavú ína akódhì.

* 7:27 7:27 A kònò Málákì 3:1.

29 Mòndyá tíí, ndìndì mèdáyì lagíbhá, Yòwánì ní kúlí yíbhá dhi ì nò tá Giká ní tà nda gyägya gò, ì dré bàtìsimò dòzo Yòwánì véna.

30 Dì, Fàrìsáyò ì tàtrírí kúlí tadhábhá íbe dhi ì gà tá àyíkya tà Giká dré tá lèlè 'òlè àyì dré dhi gò, ì dré kpà bàtìsimò dòma Yòwánì véna dhi ní gàzo.

31 Dì má ní kítswá mòndyá ándrò kòni kí tà tadhá àdho ngá rú? Ayì nda ì sù àdhibhá ì tíni?

32 Ì sù ngóro ànzimvá lírìbhá ngá lagírà na, adrélé kúlí loyò àyì kòfalésè dhi ì tíni. Ì adré loyóá dhi:

«Mà tswà lárí àmi dré wóyá,
mì to àmíkya lárí nda ko.

Mà ngo àwó longó wóyá,
mì ngo àmíkya àwó ko.»

33 Tàko ko, Yòwánì Bàtìsimò fèlèpi nda dré alìzo dhi, nya tá mápà ko, mvu kpà vínò ko gò, mì dré adrézó tàá dhi:
«Akódhi tírì kònzì íbe í léna.»

34 Dì, ma, Mòndí ní Mvá, má dré alìzo dhi, má adré mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, mì dré adrézó tàá dhi:
«Dhya kòdhi kòvongbolo líyí 'i, wá lítsí líyí 'i, ìndì mèdáyì lagíbhá kí arúpi tàkonzìbhá íbe dhi 'i!»

35 Dì, à adré Giká ní tògyá no gyägya, mòndyá adrèbhá tògyá nda ní ka'í dhi ì rú.»

Tòkó àlo zàràbhù ro dhi dà màlàsì Yésu pá

36 Kítú àlo dhi, Fàrìsáyò kí àlo zì tá Yésu lèlè ngá nya í bhàna. Yésu dré tsàzo file Fàrìsáyò nda ní dzó na gò, lírìlé mísá làga.

37 Dì tòkó àlo tàkonzì líyí ro adrélèpi bhàandre nda 'á dhi kòyi Yésu adré tá ngá nya Fàrìsáyò nda bhàna dhi dre dhi, dré alìzo mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlèpi màlàsì sè bí dhi be.

38 Dré áyì kಿಸízó ànyì Yésu àmvolésè akódhi ní pá làga. Gò dré ngàzo adrélé ngòle, adrélé m̀ndra da akódhi pá, adrézó pá ní kí atrì áyì drìbhí sè, adrézó pá nda kí kamú gò, adrézó màlàsì da dríá.

39 Dì Fàrìsáyò Yésu ní azílèpi nda kònò tà nda dre dhi, dré dhèzo adrélé kಿಸùá í léna dhi: «Kònò dhya kònìdhi kàdré tá pròfètà 'i bàti dhi, a ní tá nǎa ngalè tòkó adrélèpi áyì tabè ní àdhi 'i ya, ìndì adrè atsilé ngíni ya dhi be. Angyá ko, akódhi tàkonzì líyí 'i.»

40 Gò Yésu dré tàzoá Fàrìsáyò nda dré dhi: «Sìmónà, ma tà íbe tàlè mí dré.» Sìmónà nda tà dhi: «Tadhálèpi, mí tà wà.»

41 Di Yésu tà dhi: «Móndí rĩ dhi ì do tá làfa agó àlo adrélépi làfa fe màri ró dhi véna. Alo ni tá màri íbe làfa lò'wa kámá-nzi agó nda véna. Azya ni tá màri íbe làfa lò'wa nyadhi-rĩ-drĩ-mudrí.

42 Ayi rĩti nda ì dré kitswálé màri nda ki logó bwà ko dhi sè dhi, agó nda dré màri àyi rú dhi ki tà tayízó. Di àyi kòfalé dhi, dhya ángùdhi ni agó nda ni le lavulé dhi ni?»

43 Simónà logó drá dhi: «Má adré kisùá dhi, dhya adrélépi tá màri kàdrì lavulé dhi íbe í rú gò, agó nda dré tà ni ni tayízó dhi 'i.» Yésu tà drá dhi: «Mí kisù kyá.»

44 Gò dré àyi alázo tòkó nda véle gò, tàà Símónà dré dhi: «Mí adré tòkó kònìdhi ni no? Má dré afízó ámi dzó 'á dhi, mí afè tá má dré yí áma pá dzizo dhi ko. Di, akódhi dzì ína áma pá àyi m̀ndra sè gò, àyi ki atrizo àyi drìbhí sè.

45 Mí kamú tá ma ko. Di, kidhólé má dré afirà lésè dhi, akódhi tayí ína áma pá ki kamuma ko.

46 Mí dà tá dò má dri ko. Di, akódhi dà ína màlási má pá.

47 Di má adré tàà mí dré dhi: A trĩ akódhi ni tàkonzì zyandre dhi ì dre. Ásà dhi, adré àyi lèle kàdrì dhi ni tadhá má dré. Di, dhya ángùdhi tàkonzì ni ni trizo tsà dhi adré ína àyi lèle tadhá tsà.»

48 Gò Yésu dré tàzoá tòkó nda dré dhi: «À trĩ ámi tàkonzì ì dre.»

49 Di móndyá adrébhá tá mísá làgàsè túmání akódhi be dhi ì dré dhèzo adrélé tàà àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'i, adrélé ndìndì tàkonzì tri ni?»

50 Di, Yésu dré gòzo tàà tòkó nda dré dhi: «Ámi tà ka'ika'ĩ tidrí mi dre. Mí lì togó be kìdrìkìdri.»

8

Tòkó adrébhá tá Yésu ni lebe dhi ì

1 Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bhàandre ì 'àsè ìndì bhà tsàtsà ì 'àsè, Rúbí Tani Giká ni Opì àdhya ni longóbe móndí ì dré. Akódhi ni lebebhá mudrí-drĩ-rĩ dhi ì tá kpà túmání akódhi be.

2 Tòkó àruka dré tá tirí kònzì ki dròzo àyi lésè dhi ì, ìndì àyi dré tá tidrìlé drà lésè dhi ì tá kpà túmání akódhi be. Ayi nda ì tá: Màrìyà (adrélé zìle Màrìyà Màgàdàlénè, dré tirí kònzì nzi-drĩ-rĩ dhi ki dròzo topfòle lásà dhi),

3 Yòwánà (Kúzà, ópí Eródè ni dzó ni tà ki líkìlépi dhi ni tòkó), Sùsánà, tsàle tòkó àruka bí dhi íbe. I adré tá Yésu ni ledé akódhi ni lebebhá íbe àyi ki ngá sè.

Pídhi gó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Márokò 4:1-9)

⁴ Kítú àlo dhi, móndí zyandre lavulé angábhá bhàandre twátwa ì lésè dhi ì alì tá ru kimó Yésu làga gò, akódhi dré pídhigó kònndhi ni pizo, tàzoá dhi:

⁵ «Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfo tá lile kórì ri áyi amvú na. Dré tá adrérà'a kórì ri dhi 'a dhi, kórì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, atózoá gò, àrì ì dré tetézoá títi.

⁶ Kórì àruka ì ledhé tá kírà dri gò, ì dré apfòzo ndiri 'yòle, àyi kì kídri dré yí kisulé ko dhi sè.

⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsí kòfalé gò, kùtsí nda dré mbàzo ába àyi kì amó.

⁸ Di, kórì àruka ì ledhé tá àyikya kìnì dóro dri gò, ì dré apfòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Àyi àlo àlo títi dhi ì 'a lò'wa nyadhi-nzi.» Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré yòzoá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyi.»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndí ì dré pídhigó sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Márokò 4:10-12)

⁹ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré lizizóá akódhi tí, ngalè pídhigó nda adré tá leá tàle ngíni ya dhi.

¹⁰ Di dré logózoá àyi dré dhi: «Gìká fè àmi dré tògyá áyi Opì ni tà lùzu ró dhi kì nìzo. Di, móndyá àruka títi ì dré dhi, má adré tà ta pídhigó sè kitswálé:

«ì kàdré gba ngá no yà dhi,

ì kàdréro ngá nda kì no dóro ko,

ìndì ì kàdré gba tà yì yà dhi,

ì kàdréro tà nda kì àndu ni ko.»*

Yésu ngi pídhigó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu

(A kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Márokò 4:13-20)

¹¹ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Pídhigó nda ni àndu kònndhi 'i: Kórì rìle nda, Gìká ni kúlì 'i.

¹² Móndí àruka ì adré kúlì nda ni ka'í ngóro kórì rìle ledhélé láti mìle nda ì tíni. Í kòyi kúlì nda dre dhi, Dzáborò adré ndiri atsálé kúlì nda ni tingá àyi kì togó lésè, ì kòka'író adrízó ko dhi bvó.

¹³ Móndí àruka ì adré Gìká ni kúlì ka'í ngóro kórì rìle ledhélé kírà dri nda ì tíni. Í kòyi kúlì nda dre dhi, ì adré ndiri ka'íá arí sè. Di, ì dré adrélé kúlì nda ni tayí adrélé tìle àyi kì togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í ka'íá lókyá tsà sè. Lókyá tà dré adrézó àyi kì tabhì dhi kàtsá dre dhi, ì adré àyi kì tà ka'íka'í nda ni tayí.

¹⁴ Móndí àruka ì adré Gìká ni kúlì ka'í ngóro kórì rìle ledhélé kùtsí kòfalé nda ì tíni. Í kòyi kúlì nda dre dhi, gí ko, tà adrèbhá àyi kì togó 'o lanzile dhi ì, ngá lovó, ìndì lovó

* **8:10 8:10** A kònò Esáyà 6:9.

kònzì twátwa lídrì kòndì àdhyà ì adré kúlí nda nì amó gò, ì dré adrézó lí'wálé ko, adrézó kpà lò'wa 'a ko.

¹⁵ Dì, móndí àruka ì adré àyíkya Gíká nì kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle kínì dóro dri nda ì tìni. Ayì nda ì adré kúlí nda nì yì togó be gyágya ìndì dóro, adrézó tròle rúá gò, adrézó lò'wa 'a dóro landè àko ró.»

Tà tadhále tálà nì tà rú dhi
(A kònò kpà Mároko 4:21-25)

¹⁶ Yésu gò tàá dhi: «À dhì gà tálà bhàle lídrì zàna yà, kó ngalè lánzá zàna yà dhi ko na. Be ró dhi, à adré dhíá bhàle zá kuru mísá drìna, kitswálé mónnyá títi adrèbhá afílé dzó lé dhi ì kàdréro ngádra no be dhi bvó.

¹⁷ Tàko ko, à nì tà títi zùle zùzù dhi kì 'o apfòle ngádra 'á. A nì kpà tà títi lùzu ró dhi kì 'o móndí ì dré nìle dóro.

¹⁸ Dì ásà dhi, lè mì kàdré àmi kì líkí adrélé tà yì dóro. Angyá ko, dhya ángùdhi tà nìlepi bí dhi dré dhi, à nì tà dré nìle nda kì drì tìmbà. Dì, dhya ángùdhi tà nìlepi ko dhi dré dhi, à nì ndìndì tà tsà dré kisùle nìle dhi nì tìngá.»

Yésu nì andre ì adrúpi nì íbe dhi
(A kònò kpà Mátáyò 12:46-50; Mároko 3:31-35)

¹⁹ Gò Yésu nì andre ì adrúpi nì íbe dhi ì dré alìzo kitswálé akódhi nì no dhi bvó. Dì, móndí zyandre dhi kì tà sè dhi, ì kitswá tá atsálé rúá bwà ko.

²⁰ Gò tàzoá drá dhi: «Ámi andre ì ámi adrúpi íbe dhi ì adré àyì kì totó kìvì na. Ì adré ámi le nòle.»

²¹ Dì, Yésu dré logózóá dhi: «Áma andre ì áma adrúpi íbe dhi ì, dhya adrèbhá Gíká nì kúlí yì gò ì dré adrézó ka'íá 'òle dhi 'ì.»

Yésu kíkí lyãandre
(A kònò kpà Mátáyò 8:23-27; Mároko 4:35-41)

²² Kítú àlo dhi, Yésu tà tá áyì lebhébhá ì dré dhi: «Mà kòzya tãpáriandre nì ta'á na.» Dì ì dré tombàzo bwátù na gò, ì dré kídhózó adrélé zyàle.

²³ Ì dré tá adrérà'a zyàle dhi 'á dhi, Yésu dré dhèzo adrélé ayí ko. Gbã kòdhwa, lyãandre gú dhi dré ngàzo adrélé vìle tãpáriandre nda mi. Yí dré ngàzo adrélé gàle bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òle aríle. Ayì tá ànyìanyì dràdrà mìle.

²⁴ Gò akódhi nì lebhébhá nda ì dré àyì kì kìsízó ànyì làgá, akódhi nì toró tàzoá dhi: «Mírì, Mírì, mà adré dràle!» Dì Yésu dré ngàzo lígíle lyãandre nda dri yí adrélépi ru kãgbá nda be gò, ì dré rìzo gò, ngá dré gòzo bhùle ndiìi.

25 Di Yésu dré áyi lebhéhá ki lizízó tázóá dhi: «Ámi ki tà ka'ika'í ángwà?»

Tirí dré gázó àyi léna bí gò, àyi ki líndrí dré gázó bhwäbhwa. Di ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá ina àdhi 'i, adrélé ndìndì tòlí fe lyäandre i dré yïandre be gò, ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»

Yésu tidrí agó àlo tirí kònzì íbe í léna dhi

(A kònò kpà Mátáyò 8:28-34; Márokò 5:1-20)

26 I kòzya tãpãriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gèrásà kya na. Bvò nda bvò Gàliláyà àdhya tãpãriandre nda ni ta'á lésè dhi kandrá.

27 Yésu kási bwátù lésè dre dhi, agó àlo tirí kònzì íbe í léna dhi dré alizo kitswálé ru kisú akódhi be. Akódhi nda angá tá bhàandre àlo ànyi àyi làga dhi lésè. Di, lókyá be vwàvwà ro dhi, asó tá véle kítá ko, ayí kpà véle dzó na ko. Adré tá ina ayílé mógó 'ásè.

28 Di kònò Yésu dre dhi, dré ngàzo trèle, adhézó akódhi pá gò, yòá kúlí 'u'ù sè dhi: «Yésu, Giká kurú na dhi ni Mvágó, àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Má adré ngòle mí rú, mí kò'oró ma kònzì ko!»

29 Tà tá kònini tàko ko, Yésu tà tá tirí kònzì nda dri dhi, kòpfò agó nda lésè. Angyá ko, vésè be bí, tirí kònzì nda adré tá akódhi ni ru. Tágba à kàdré akódhi ni drígá ki tí'ì pá ni íbe nyìrì sè, adrézó akódhi ni líkí dóro yà dhi, akódhi adré tá nyìrì nda ki tikí gò, tirí kònzì nda dré adrézó akódhi ni tikpó lile duku na.

30 Gò Yésu dré lizízóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>.» Tà tá kònini tàko ko, tirí kònzì zyandre dhi ì tifi tá akódhi léna.

31 Di tirí kònzì nda ì dré dhèzo adrélé ngòle Yésu rú, kòmùró àyi lile bhú kùdù àko dhi na ko.

32 Ayi làgana kònani dhi, tìgá ki pãri andre adré tá ngá nya kòngó drina. Di tirí kònzì nda ì dré Yésu ni ti lizízó, kòtayíró àyi lile tífíle tìgá nda i léna. Gò Yésu dré ka'izoá.

33 Di tirí kònzì nda ì dré topfòzo agó nda lésè, lile tífíle tìgá nda i léna. Gò tìgá nda ì dré ndizo títi kòngó nda ni gòlòko 'ásè, ledhélé tãpãriandre na, yí mvu gò, todràzo.

34 Di tìgá nda ki líkíbhá ì kònò tà lavúlépi nda dre dhi, ì dré ngàzo ràle rúbí ni ni longóbe bhàandre na ìndì gbàbhú 'ásè.

35 Gò móndí zyandre dhi ì dré apfòzo tà lavúlépi nda ni no. I kàtsá Yésu véle dre dhi, ì dré agó tirí kònzì ki dròzo topfòle lásà nda ni kisúzó, adrerà'a lírílé Yésu làga. Akódhi

tá kítá íbe í rú ìndì tà kisùkisù íbe dóro. Di tirí dré àyi ki 'òzo lavúlé.

³⁶ Gò dhya tà nda ni nobhá mǐ sè dhi ì dré agó tá tirí kònzì íbe nda adrí tá ngíni ya dhi ni titízó àyi dré.

³⁷ Di móndyá zyandre títi bvò Gèrásà kya nda 'á dhi ì dré Yésu ni ti lizízó, kòngaró àyi ki bvò 'àsè, tirí dré gàle àyi léna bí dhi sè. Di Yésu dré mbàzo bwátù na kitswálé lile dhi bvò.

³⁸ Gò agó tirí kònzì ki dròzo topfòle lásà nda dré Yésu ni ti lizízó, ì kòlìró tùmǎní. Di, Yésu dré ína akódhi ni logózó, tàzoá drá dhi:

³⁹ «Mí nzi mí bhàna, ìndì mí títi tà títi Gíká dré 'òle mí dré dhi ì móndí ì dré.» Di agó nda dré ngàzo lile tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi ki longóbe bhàandre nda 'àsè títi.

Yésu tidrí tòkó àlo dhi, ìndì tingá Yàyìrò ni mvátòkó dràdrà lésè

(A kònò kpà Mátáyò 9:18-26; Mároko 5:21-43)

⁴⁰ Yésu kàzyá tǎpǎriandre nda ni ta'á lésè agòle dre dhi, móndí zyandre adrèbhá tá akódhi ni letè dhi ì dré akódhi ni ka'izo dòle àyi kòfalé dóro.

⁴¹ Gò agó àlo rú be Yàyìrò, Yúdà ànzì ki lèsámbò dzó ni kàdrì ki àlo ró dhi, dré alizo adhéle Yésu pá akódhi ni ti lizí, kòlìró í bhàna.

⁴² Tàko ko, akódhi ni mvátòkó àlo kwákwá, adrelépi kóná íbe ànyìanyi mudrí-drì-rì dhi tá ànyi dràdrà mǐle.

Di Yésu ì dré tá adrèrà'a lile dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì adrè tá akódhi ni amó, adrézó àyi ki tribe rúásà.

⁴³ Di àyi nda ì kòfalé dhi, tòkó àlo kàrí dré adrézó ràle rúásà kóná be mudrí-drì-rì dhi tá be. Akódhi nda kizá tá ngá í drígàsè akilé títi kódzó ì dré wóyá. Di, dhya àlo kitswá tá akódhi ni tidrí bwà ko.

⁴⁴ Di dré àyi kisízó ànyi Yésu àmvolèsè gò, akódhi ni kítá ti tabè. Gbǎ kòdhwa, kàrí adrelépi ràle rúásà nda dré akízó.

⁴⁵ Gò Yésu dré lizízóá dhi: «Àdhi tabè ma nì?» Di móndyá títi nda ì dré adrézó tàá dhi, ì 'o tá tà nda àyi ko. Gò Péteró dré tàzoá dhi: «Mírì, móndyá zyandre kòni ì adrè ámi gàrà ki kúru, adrézó àyi ki tribe mí rúsè.»

⁴⁶ Di, Yésu gò ína tàá dhi: «Dhya àlo tabè ma 'í. Tàko ko, má atógyà má rú dhi, rinyí pfò má lésè dre.»

⁴⁷ Di tòkó nda kònò, í kitswá véle àyi zu bwà ko dhi dre dhi, dré alizo lyabe tirí dré adhéle Yésu pá. Dré titízóá móndyá títi ì kandrá dhi, í tabè tá akódhi àdho tà sè ya, ìndì í adrì gbǎ lókyá nda 'á ngíni ya dhi.

⁴⁸ Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Áma zapi, ámi tà ka'ika'í tidrí mǐ dre. Mí lì togó be kìdrìkìdrì.»

49 Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, dhya àlo angálépi Yàyírò, lèsámò dzó ni kàdrì nda bhàlésè dhi dré atsázó tàá drá dhi: «Ámi zapi drà dre. Mí kògò adrélé dhya tà tadhálépi dhi ni lagú ko.»

50 Di, Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá Yàyírò dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'í ngbà 'í ka'íka'í gò, akódhi kàdríró.»

51 Yésu kòtsa Yàyírò bhàna dre dhi, dré móndí àzya ka'izo file í be dzó nda na ko. Ka'í ngbà 'í Pétèró, Yòwánì, Yàkòbhò, tsàle mvátòkó nda ni atá i andre ni be dhi i kòdhya.

52 Móndyá títi dzó nda 'á dhi i adré tá àwó ngo, adrézó tongólé mvámvá nda ni tà sè. Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí àwó. Angyá ko, akódhi drà ko. Adré ína ayí ko.»

53 Gò i dré dhèzo adrélé akódhi ni gu, i dré nìle mvámvá nda drà tá bàti dhi sè.

54 Di, Yésu dré akódhi ni drígá rùzo gò, tàzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Mvámvá, mí nga!»

55 Gbã kòdhwa, akódhi ni lídrì dré agòzo gò, dré ngàzo kuru. Gò Yésu dré tàzoá dhi, i kòfè drá ngá nyàle.

56 Di mvámvá nda ni atá i andre ni be dhi ki líndrí dré gàzo bhwàbhwa. Di, Yésu dré lazízóá àyi dri dhi, i kòlongó tà ru 'òlepi nda dhya àlo dré ko.

9

*Yésu tibhù àyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i lile àzi na
(A kònò kpà Mátáyò 10:5-15; Mároko 6:7-13)*

1 Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki azízó gò, rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tírí kònzi títi dhi ki dro móndí i lésè, ìndì kitswázó móndí ki tidrí àyi ki drà i lésè.

2 Dré àyi ki tibhùzo lile Gíkà ni Opì ni tà longóbe, ìndì dràbhá ki tidríbe,

3 tàzoá àyi dré dhi: «Mì do ngá àlo atsí sè dhi ko. Mì kòdo kùtù fa 'i yà, kòmvo 'i yà, mápà 'i yà, làfa 'i yà, kó ngalè kítá agá lésè dhi ni àzya 'i yà dhi àmi rú ko.

4 Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònàle tsàle kítú mì dré dra ngàzo bhà nda 'àsè dhi tú.

5 Bhàandre ángùdhi dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò 'àsà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrí àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà títi dre.»

6 Gò Yésu ni lebèbhá nda i dré ngàzo adrélé tatsilé bhà àlo àlo i 'àsè, Rúbí Tani longóbe, ìndì móndí ki tidríbe àrà títi i 'àsè.

*Opí Eródè ni drì abí Yésu ni tà sè
(A kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Mároko 6:14-29)*

⁷ Lókyá nda sè dhi, Eródè adrélépi tá ópí ro bvò Gàliláyà àdhyà drìle dhi dré tà títi adrébhá ru 'o nda ki rúbí yìzo gò, akódhi ni drì dré adrézó abílé ásà. Tàko ko, móndí àruka ì adrè tá tàá dhi, Yòwánì Bàtìsimò fèlepi angá ìna dràdrà lèsè nì.

⁸ Aruka ni ì adrè tá tàá dhi, Elíyà agá móndí ì kandrà nì. Aruka ni ì adrè kó tá tàá dhi, pròfètà atú dhi ki àlo angá dràdrà lèsè nì.

⁹ Dì, Eródè dré tàzoá dhi: «Áma tàndi, má 'o Yòwánì ni drì lile dhi 'i. Dì dhyà má dré adrézó rúbí ni ni yi kòdhi àdhi 'i?» Gò dré adrézó Yésu ni nda nòle.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi ì dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Márokò 6:30-44; Yòwánì 6:1-14)

¹⁰ Apóstolò Yésu dré tá tibhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré tà títi ì dré 'òle dhi ki titízó drá. Gò akódhi dré àyi ki drìzo lizo àyi pátí tsàle bhàandre rú zìle Bètèsàyídà dhi na.

¹¹ Dì, móndí zyandre dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi vèsè. I kòtsa akódhi véna dre dhi, dré àyi ki ka'izo dòle dóro gò, kidhózó adrélé Gíkà ni Opì ni tà ta àyi dré, adrézó àyi adrébhá tá drà ìbe dhi ki tidrí.

¹² Ìndró kàtsá ànyi dre dhi, akódhi ni lebhèbhá mudrí-drì-rì dhi ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Áma àrà bhà àko dhi 'á. Mí kòfè di láti móndyá zyandre kòni ì dré lizo mányàngá nda àrà ayízó dhi ìbe, bhà àma làgásè dhi ì 'ásè ìndì gbàbhú 'ásè.»

¹³ Dì, Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi, mì fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» I gò logóá dhi: «Áma ngbà 'í mápà ìbe nzi ìndì kosyá ìbe rì. Mí adrè leá dhi, àma ki tàndi, mà kòlì mányàngá gi móndyá zyandre kòni ì dré títi?»

¹⁴ (Angyá ko, àgo ì tá ànyìanyi ngùlù-nzi àrà nda 'á.) Dì Yésu dré tàzoá àyi lebhèbhá ì dré dhi: «Mì tukù àyi lirílé ngbungbu nyadhi-rì-drì-mudrí.»

¹⁵ Dì lebhèbhá ni ì dré 'òzoá kònìni gò, móndyá nda ì dré lirízó títi.

¹⁶ Dì Yésu kádó mápà nzi nda ì kosyá rì nda ìbe dre dhi, dré mì tingázó kurú na bhù na, tà tani zizo Gíkà tí ngá nda ì dri. Dré ngá nda ki tonòzo lanzílé àyi lebhèbhá ì dré, ì kòlanzíró móndyá zyandre nda ì dré.

¹⁷ Dì àyi títi nda ì dré nyàzoá pìzo. Gò akódhi ni lebhèbhá ì dré àmbí ni ki lokózó gàle kánzì mudrí-drì-rì dhi ì sè bìbi.

Pètèrò tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i

(A kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Márokò 8:27-30)

18 Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tà ta Gìká be kalóma. Akódhi ni lebèbhá i tá ngbà 'í akódhi làga àyi. Gò dré lizízóá àyi tí dhi: «Móndí zyandre dhi ì adré tàá dhi, ma àdhi 'i?»

19 I logó drá dhi: «Móndí àruka ì adré tàá dhi, mi Yòwánì Bàtisimò fèlepi 'i. Aruka ni ì adré tàá dhi, mi Eliyá 'i. Aruka ni ì adré kó tàá dhi, mi profétà atú dhi ki àlo angálèpi dràdrà lésè dhi 'i.»

20 Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, mì adré àmikya tàá dhi, ma àdhi 'i?» Pétèrò gò logóá dhi: «Mi Mèsiyá Gìká dré amùle dhi 'i.»

21 Gò Yésu dré àyi ki logázó tà tàndi ró, ì kòlongóró tà nda dhya àlo dré ko.

22 Dré tàzoá dhi: «Adré làá dhi, Móndí ni Mv́ kònya kizà lavulé, ìndì Yúdà ànzi ki bhàgo i, kòwánà kàdrì i, ìndì tàtrírí kúlí tadhábhá íbe dhi ì kògà akódhi rè. Adré kpà làá dhi, à kòpfu akódhi dràle gò, kítú ni na sè dhi, Gìká kòtingáró akódhi dràdrà lésè.»

Yésu ni lebèma

(A kònò kpà Mátáyò 16:24-28; Márokò 8:34-9:1)

23 Bvóá dhi, Yésu dré tàzoá móndyá títi dhi ì dré dhi: «Dhya àlo kàdré làá alile má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí àyi tàndi ni tà, kàdré àyi fa kipakipa adó kítú àlo àlo títi gò, kàdréró áma lebè.

24 Tàko ko, dhya ángùdhi adrélèpi àyi tàndi ni lídrì le tidrìlé dhi, a ni àyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya ángùdhi adrélèpi ína àyi lídrì fe áma tà sè dhi, a ni àyi lídrì nda ni tidrì.

25 Angyá ko, dhya àlo kòkisú ngá bvò kòndi àdhya ì títi gò, àyi tàndi ni tayízó avìle dhi, akódhi nda kisú ína àdho tà dóro 'i?

26 Dhya àlo kàdré kanyò ro áma tà sè ìndì áma kúlí ki tà sè dhi, Móndí ni Mv́ ni kókpà adré kanyò ro akódhi nda ni tà sè, lókyá í dré dra agòzo àyi m̀lanzìlanzì na, àyi Atá ni m̀lanzìlanzì na, ìndì ángéló lólo kya na dhi tú.

27 Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndí àruka adrébhá àyi ki totó kònwa ni ì kitswá dràle drìdrì ì dré dra Gìká ni Opì nòzo dhi kandrà ko.»

Yésu ni làsú ladzá ru atsálé lagulagu ró

(A kònò kpà Mátáyò 17:1-8; Márokò 9:2-8)

28 Anyiànyi kítú nzi-drì-na kúlí nda ì àmvolèsè dhi, Yésu dré Pétèrò ki drìzo Yòwánì íbe ìndì Yàkòbhò be, lizo àyi íbe mbàle kòngó àlo drìna, kitswálé tà ta Gìká be.

29 Di dré adrérà'a tà ta Gìká be dhi 'á dhi, akódhi ni m̀bhalé ni làsú dré ngàzo ru ladzá. Akódhi ni kítá ì dré kpà atsázó kemve kpírikpírí lagulagu ró.

30-31 Gbã kòdhwa, àgo rĩ, Mósè i Elíyà be dhi ì dré agázó làsú be lagulagu ró àyi kandrá, adrélé tà ta Yésu be. Ɔ adrè tá Yésu ni àzì lizo dràle Yèrúsalmà na dhi ni akí ngíni ya dhi ni tà ta.

32 Pétèró i arúpi ni íbe dhi ki mĩ adrè tá ayí ro. Di ì kòlaró dre dhi, ì dré Yésu ni nòzo lagulagu ró tùmání àgo rĩ adrèbhá àyi ki totó akódhi làga nda íbe.

33 Ago nda ì dré tá adrèrà'a 'òle Yésu ni tayí dhi 'á dhi, Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Mírĩ, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mà kòledé wémà na dhi i kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndì àlo ni Elíyà dré.» (Akódhi ni tá tá í dré adrélé tàle dhi ko.)

34 Dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, ndùrùku dré apfòzo àyi ki asó rùkù. Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré tá adrèrà'a file ndùrùku nda na dhi 'á dhi, tirí dré àyi ki 'òzo.

35 Gò kúlí dré apfòzo ndùrùku nda lèsè tàà dhi: «Kònìdhi áma Mvágó má dré zìle dhi 'i. Mì kòyi akódhi!»

36 A kòtà tà nda dre dhi, ì dré nòzoá dhi, Yésu tá ína kalóma. Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré tà nda ki zùzo tayíle àyi léna. Lókyá nda sè dhi, ì tití tá tà ì dré nòle nda i dhya àlo dré ko.

*Yésu tidrí mvágó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 17:14-18; Márokò 9:14-27)*

37 Kitú bvóá dhi sè, Yésu ì kàsì kóngó nda drílèsè lebèbhá ni íbe dre dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré alizo ru kisú akódhi be.

38 Gò agó àlo móndyá zyandre nda i kòfalé dhi dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Tadhálépi, má adrè ámi ti lizí, mí kòbheró mĩ áma mvágó véna. Tàko ko, akódhi áma mvá àlo kwákwa dhi 'i.

39 Tirí kònzi àlo dhi adrè akódhi ni ru rä gò, dré adrézó trèle ngbò ró. Tirí nda dré adrézó akódhi ni kizí rinyí sè gò, kápfütrá dré adrézó apfòle silásà. Adrè ngbà 'í akódhi ni tayí lókyá tsà gò, gòzo adrélé akódhi ni ató í pálé.

40 Má lizí tá ámi lebèbhá ki ti, ì kòdroró tirí nda ká. Di, ì kitswá tá àyikya bwà ko.»

41 Di Yésu logó dhi: «Ámi, móndyá ándrò tà ka'ika'ĩ àko ìndì ámi ki tayíbhá litíle ni i, mà ni adrè véle ámi íbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni ámi ki tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mí adrè ámi mvá nda alizo ába má véle.»

42 Mvámvá nda dré tá adrèrà'a alíle Yésu véle dhi 'á dhi, tirí kònzi nda dré akódhi ni bhèzo kìní mi gò, kizízóá rinyí sè. Di, Yésu dré ína ligízó tirí kònzi nda be, mvámvá nda ni tidrízó gò, logózóá atá ni véna.

43 Di móndyá tíí nda kɛ línđrí dré gàzo bhwăbhwa Ğíká nì tà kàđrì sè.

Yésu gò àyì dràma nì tà longó

(A kònò kpà Mátáyò 17:22-23; Márokò 9:30-32)

Mónđyá tíí nda ì dré tá adrérà'a síbhálé be ngbo tà tíí Yésu dré adrélé 'òlè dhi kɛ tà sè dhi 'á dhi, dré tazoá àyì lebèbhá ì dré dhi:

44 «Mì kòyì tà má dré adrélé tàlè àmì dré kònìdhi dóro: A nì Mónđí nì Mv́á nì lefè kàribhá ì drígá.»

45 Di, kúlí nda fì tá ína àyì drína ko. Andu nì zù tá ì zùzù àyì dré, ì kòkítswáró nńá bwà ko. Í adré tá kpà ngá ro tà nda nì lizima Yésu tí dhi sè.

Dhya kàđrì lavúlé dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mátáyò 18:1-5; Márokò 9:33-37)

46 Amvolásà dhi, Yésu nì lebèbhá ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyì kòfalèsè, nńzoá ngalè dhya kàđrì lavúlé àyì kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

47 Yésu dré tà ì dré adrélé kisùlè nda nì nńzo kyá gò, mvámvá àlo dhi nì adózó bhàlè í làga,

48 tazoá àyì dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépì mvámvá kònìdhi tíni dhi nì ka'í dòlè dóro áma rú sè dhi, adré áma tándì nì ka'í kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépì áma ka'í dòlè dóro dhi, adré dhya áma amùlepì dhi nì ka'í kòdhya. Tàko ko, dhya tàko lavúlé àmì tíí ì kòfalé dhi ína dhya kàđrì lavúlé dhi 'i.»

Dhya adrélépì ru pfu àmì íbe ko dhi àmì kɛ àlo 'i

(A kònò kpà Márokò 9:38-40)

49 Gò Yòwánì dré tazoá Yésu dré dhi: «Mírì, mà nò tá agó àlo dhi adrérà'a tirí kònzi kɛ dro ámì rú sè. Di mà dré akódhi nda nì logázó, dré tá adrélé áma kɛ àlo 'i ko dhi sè.»

50 Di, Yésu logó drá dhi: «Mì logá akódhi ko. Angyá ko, dhya ángùdhi adrélépì ru pfu àmì íbe ko dhi, àmì kɛ àlo 'i.»

Bhà àlo Sàmàrýà kya gà Yésu rè

51 Lókyá Yésu nì dòzo bhù na dhi kàtsá ànyì dre dhi, akódhi dré ína togó tsizo lizo Yèrúsalémà na.

52 Di dré mónđí kɛ mùzo lile drìđrì í kandrána gò, ì dré lizo tsàlè bhà àlo Sàmàrýà kya na kítswálé àrà ledé akódhi dré.

53 Di, mónđyá kònàlè dhi ì dré àyíkya akódhi nì ka'ima gàzo rè, dré tá adrélé lile Yèrúsalémà na dhi sè.

54 Akódhi nì lebèbhá, Yàkóbhò ì Yòwánì be dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré tazoá dhi: «Mírì, mí adré leá dhi, mà kàzì àtsí asilé bhù lèsè, àyì kɛ za vèlè nyínyì?»

55 Di, Yésu dré ína àyì alázo, lawàlè àyì dri.

56 Gò ì dré lizo bhà àzuya na.

*Móndyá adrébhá Yésu ni le lebèle dhi i
(A kònò kpà Mátáyò 8:19-22)*

57 I dré tá adrérà'a lavúlé láti 'ásè dhi 'á dhi, agó àlo dhi dré tàzoá Yésu dré dhi: «Má ni ámi lebè àrà títi ángùdhi mí dré adrézó lile dhi i 'ásè.»

58 Yésu logó drá dhi: «Kìlìwá i àyi ki bhú íbe. Arí i kpà àyi ki bhà íbe. Di, Mónde ni Mvá ína àrà dré kitswázó áyi drí la lovózó dhi àko.»

59 Gò Yésu dré tàzoá agó àzuya dré dhi: «Mí lebè ma.» Di, agó nda tà drá dhi: «Mírì, mí kòtayí rè zyà ma lile áma atá ni si 'íká.»

60 Yésu logó drá dhi: «Mí tayí mónde dràbhá dre dhi i àyi ki àbvò ki si. Di, mi ró dhi, mí lì mína Gíká ni Opì ni tà longòbe.»

61 Gò agó àzuya dhi dré tàzoá dhi: «Mírì, má ni ámi lebè. Di, mí kòtayí rè zyà ma lile lazilé bhà na 'íká.»

62 Di, Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi kibhó dòlepi kitswázó amvú 'a gò, gòzo áyi alá ngá no í àmvolé dhi kitswá ína Gíká ni Opì sè ko.»

10

Yésu tibhù áyi lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi i àzì 'o

1 Amvolásà dhi, Mírì Yésu dré áyi lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi ki kipèzo gò, àyi ki tibhùzo lile rì rì drìdrì í kandrána bhàandre wáyi, ìndì àrà wáyi í dré tá adrézó 'òle lile dhi i 'ásè.

2 Dré tá adrérà'a àyi ki tibhù dhi 'á dhi, tà àyi dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavúlé dre. Di, àzibhá adrébhá lànyá nda ni lokó dhi ki àbvò yókódhó. Mì kàdré di lànyá nda ni líyí ni ti lizí, kòmùró àzibhá i lile áyi lànyá lokó be dhi bvó.

3 Mì là! Mì nò rè ká! Má adré àmi ki mu ngóro kábilígyà ànzi i tíni trú kàlagí i kòfalé.

4 Mì kòdo làfa 'i yà, kòmvo 'i yà, kó ngalé kámókà àzuya 'i yà dhi atsí sè ko. Láti bhálésè dhi, mì kòfè mòdo dhya àlo dré ko.

5 Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà rè zyà dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré dzó kònìdhi 'á.»

6 Dhya àlo adrélépi tròle tà kìdrìkìdrì rú dhi kàdré kònàle be dhi, tà kìdrìkìdrì mì dré zìle nda ni adré akódhi dri. Di, dhya kònìni dhi kàdré yó dhi, tà kìdrìkìdrì nda ni agò àmi vélé.

7 Mì kàdré ayilé dzó nda na, adrélé ngá ì dré dra fèle àmi dré dhi ki nya ìndì mvuá. Tàko ko, adré leá dhi, dhya àzì

'òlepi dhi kònnya áyi landè. Di mì kòlavú dzó àlo àlo i 'ásè, àrà ayízó dhi ki ndabe ko.

⁸ Bhàandre ángùdhi mónnyá lána dhi ì dré dra àmi ki ka'izo dòle dóro dhi na dhi, mì kàdré ngá ì dré dra bhàle àmi kandrà dhi ki nya.

⁹ Mì kàdré dràbhá kònàle dhi ki tidrí, adrézó tàá mónnyá nda ì dré dhi: «Gìká ni Opì atsa ànyi àmi kòfalé dre.»

¹⁰ Di, bhàandre ángùdhi mì dré dra fizo lána gò, àmi ki ka'izo dòle dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò bhà nda ni látí andre bhálé, tàá àyi dré dhi:

¹¹ «Mà adré ndìndì àmi ki bhàandre ni tàpfulíndrí tròlepi àma pá dhi ni towá tadházóá dhi, mà tayí àmi ki tà títi dre. Di, lè mì kònì tàle dhi, Gìká ni Opì atsa ànyi dre.»

¹² Má adré tàá àmi dré dhi: Kítú Gìká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño mónnyá bhàandre nda lésè dhi ì dri, mónnyá Sòdómà lésè dhi kya ki lavú.»

*Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya
(A kònò kpà Mátáyò 11:20-24)*

¹³ Yésu gò tàá dhi: «Kizà àmi ki ngá 'i, àmi Kòràzinàbhá ro ni i! Kizà kpà àmi ki ngá 'i, àmi Bètèsàyídàbhá ro ni i! Angyá ko, má kò'o tá tà líndrígá ró má dré 'òle àmi véna dhi ì Tírè na ìndì Sídónà na dhi, kònò mónnyá bhàandre nda ì 'ásè dhi ì asó tá kítá lírí àyi rú kínó, lírízó àyi ki drì pfo tópfó sè tadházóá dhi, ì ladzá àyi ki togó káyà dhi dre.

¹⁴ Àsà dhi, kítú Gìká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño àmi dri mónnyá Tírè ì lésè Sídónà be dhi kya ki lavú.

¹⁵ Di àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ni i, mì adré tsì kisùá dhi, Gìká ni àmi ki tà tingá tsàle byá kurú na bhù na bàti? Tàdzí ko! A ni àmi ki tà tírí tsàle byá mónnyá dràbhá dre dhi ki àrà na.»

¹⁶ Yésu gò tàá áyi lebèbhá ì dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki kúlí yi dhi, adré áma kúlí yi kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki ga dhi, adré áma ga kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi áma ga dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ga kòdhya.»

Mónnyá nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi ki agòma

¹⁷ Amvolásà dhi, mónnyá nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì nda ì dré agòzo arí be Yésu vélé, tàá dhi: «Mírì, ndìndì tírí kònzi ì adré tà mà dré adrélé tàle àyi dri àmi rú sè dhi ki 'o, adrézó àyi ki bha àma zàle.»

¹⁸ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má nò Sàtánà adhèrà'a bhù lésè ngóro bhù lagulagu tíni.

19 Mì yi rè ká! Má fè rinyí àmi dré kitswázó nǐ kǐ ató dápáyà íbe, ìndì kitswázó àmi kǐ kàribhá, Sàtánà nǐ rinyí wǎyi dhi nǐ lavú. Di tà àlo kitswá gòle àmi kǐ 'o kònzì ko.

20 Di, tágba dré adrézó kònnì dhi, mì kòlénzé tirí kònzì ì dré adrélé àyi kǐ bha àmi zàle dhi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé Gìkà dré àmi kǐ rú tisìle bhù na dhi sè.»

Yésu fè àwoyà Gìkà dré

(A kònò kpà Mátáyò 11:25-27; 13:16-17)

21 Lókyá nda sè dhi, Yésu gàlepi Tirí Lólo nǐ arí sè bǐ dhi dré tazoá dhi: «Á! Tátá, Mírì bhù kya bvò be nǐ, má adré àwoyà ta mí dré, mí dré tà kòdhi kǐ zùle tògyabhá ì dré ìndì mónnyá tà nibhá ì dré gò, tà nda kǐ tadházó ànzimvá ì dré dhi sè. Ayíya, Tátá, tàko ko, tà mí dré 'òle nda tá dóro mí mìlése.

22 Ama Atá tayí tà títi dhi ì má drígá dre. Dhya àlo nìlepi Gìkà nǐ Mvágó àdhi 'i ya dhi yókódhó, ngbà 'í Gìkà Atá nǐ nǐ. Dhya àlo nìlepi Gìkà Atá àdhi 'i ya dhi kpà yókódhó. Ngbà 'í akódhi nǐ Mvágó nǐ nǐ, ìndì dhya Mvágó nda dré adrézó àyi Atá nǐ le tadhále àyi dré dhi ì nǐ àyi.»

23 Gò Yésu dré àyi alázó tàà ngbà 'í àyi lebèbhá ì dré dhi: «Kòlénzé àmi adrèbhá tà mì dré adrélé nòle dhi kǐ no nǐ ì dré!

24 Angyá ko, má adré tàà àmi dré dhi: Pròfètà bǐ dhi ì ópí bǐ dhi íbe dhi ì lè tá tà mì dré adrélé nòle dhi kǐ nòle tò gò, ì dré àyikya nòzoá ko. Ì lè tá kpà tà mì dré adrélé yìle dhi kǐ yìle tò gò, ì dré àyikya yìzoá ko.»

Pídhigó Sàmàríyà agó dóro dhi nǐ tà dri dhi

25 Amvolásà dhi, dhya àlo Mósè nǐ tatrítrí kúlí nìlepi dóro lavulé dhi dré alizo tà kòndhi nǐ lizí Yésu tí, kitswázó akódhi nǐ tabhì: «Tadhálepi, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi nǐ kǐsú dhi?»

26 Yésu logó drá dhi: «Mósè nǐ tatrítrí kúlí adrè tàà ngíni? Mí adrè tatrítrí kúlí nda nǐ na ngíni?»

27 Di tatrítrí kúlí tadhálepi nda logó dhi: «Lè mí kàdré Mírì àmi Gìkà nǐ le àmi togó sè wǎyi, àmi lídrì sè wǎyi, àmi rinyí sè wǎyi, ìndì àmi tà kǐsùkǐsù sè wǎyi. Lè kpà mí kàdré àmi àzya nǐ le ngóro mí dré adrélé àmi tàndì nǐ le dhi tíni.»*

28 Yésu gò tàà drá dhi: «Mí logó kyá. Mí kò'o kònnì dhi, mí nǐ lídrì nda nǐ kǐsú.»

29 Di, tatrítrí kúlí tadhálepi nda lè tá ína àyi bhàle adrélé gyàgya gò, dré lizizóá Yésu tí dhi: «Áma àzya nda ína àdhi ì?»

* 10:27 10:27 A kònò Dùtèrònómè 6:5; Lèvítikè 19:18.

30 Yésu gò logóá dhi: «Kìtú àlo dhi, agó àlo dhi adré tá sìle Yèrúsalmà lésè lìle Yèrikò na gò, dré tsàzo file trú kùgubhá i kòfalé. Ɔ dré akódhi ni ngá wǎyi dhi ki topázó, akódhi ni bhwàzo gò, tayízóá ànyíànyì dràdrà mìle.

31 Kòwánà àlo dhi adré tá kpà asilé láti nda 'àsè bágí ro. Kònò agó nda dre dhi, dré ína ngá kìzo làgàsà gò lizo.

32 Bvóá dhi, agó àlo Lévi ni sùrú lésè dhi dré kpà atsázó agó nda ni no gò, dré kpà ngá kìzo làgàsà gò lizo.

33 Di, Sàmàriyà agó àlo dhi adré tá kpà asilé láti nda 'àsè gò, dré atsázó àrà nda 'á. Kònò agó nda dre dhi, dré ína kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè.

34 Dré áyi kisízó ànyì akódhi làga, dò ki da vìnò be akódhi ni làzì i mi gò, làzì nda ki lambézó. Dré akódhi ni dòzo bhàle áyi tándi ni púndà dri, lizo ába tsàle kùmú ki dzó na gò, akódhi ni limvúzo kònàle.

35 Kìtú bvóá dhi sè dhi, dré làfa lò'wa rì dhi ki adózó fèle dzó nda ni líyí dré, tàzoá dhi: «Mí kòlikí agó kònìdhi dóro. Làfa ángopí ya mí dré dra kizálé làfa kòndi dri akódhi ni tà sè dhi, má ni mána logóá mí dré, má dré dra agòrà'a kònwàsè dhi 'á.»

36 Gò Yésu dré tátrítrí kúlí tadhálépi nda ni lizizó tàzoá dhi: «Mí mìlèsè dhi, dhya na nda i kòfalé dhi, dhya ángùdhi atsá ína agó filepi trú kùgubhá i kòfalé nda ni arúpi ró nì?»

37 Di tátrítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Dhya akódhi ni kizà bhàlepi dhi 'i.» Di Yésu tà drá dhi: «Mí lì, mí kàdréró kókpà 'òá kònini.»

Yésu tsa Màràtà i bhàna Màriyà be

38 Yésu ì dré tá adrérà'a lìle lebèbhá ni ìbe láti 'àsè dhi 'á dhi, ì dré tsàzo bhà àlo na gò, tòkó àlo rú be Màràtà dhi dré akódhi ni ka'izo dòle dóro í bhàna.

39 Mírì kòfì dzó nda na dre dhi, tòkó nda ni amvúpi rú be Màriyà dhi dré lirízó akódhi ni pá làga, adrélé akódhi ni kúlí yi.

40 Di, Màràtà adré tá ína landúlé àzì wǎyi dré adrélé 'òle mányàngá tà sè dhi i sè. Dré áyi kisízó ànyì Yésu làga tàá drá dhi: «Mírì, áma amvúpi dré áma tayílé adrélé àzì wǎyi dhi ki 'o kalóma ni, tà nda tà tàko 'i mí mìlèsè? Mí kòtà di drá dhi, kàlì drígá bha má véle wà.»

41 Di, Mírì logó drá dhi: «Màràtà, Màràtà, mí adré mína ámi togó bha lanzìle, adrézó kpà bhàà kuru tà bí dhi i sè.

42 Di, tà kitswálépi à kò'o dhi ngbà 'í àlo kwákwá. Màriyà kipè ína tà dóro lavúlé dhi kòdhyà. A kitswá kpà tà nda ni tingá vélàsà bwà ko.»

11

*Yésu tadhá tà zìma Giká tí dhi ni tà
(A kònò kpà Mátáyò 6:9-13; 7:7-11)*

¹ Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tà zi Giká tí àrà àlo dhi na. Kòzi tà akílè dre dhi, akódhi ni lebèbhá ki àlo dré tàzoá drá dhi: «Mírì, mí kòtadhá àma dré tà zìma Giká tí dhi, ngóró Yòwánì dré tadhálé áyi lebèbhá i dré dhi t́ni.»

² Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì dré adrèrà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, mì kàdré tàá dhi:

<Ama ki Atá, lè mónnyá wáyi dhi ì kònì dhi, mi Giká lólo 'i dhi be.

Ámi Opì kàtsá mónnyá wáyi i kòfalé wà.

³ Mí kàfè àma dré mápà kitswálépi àma sè kítú àlo àlo títi i sè dhi wà.

⁴ Mí kòtrì àma ki tàkonzì i.

Tàko ko, àma ki tàndì mà adré kpà mónnyá wáyi adrèbhá tàkonzì 'o àma rú dhi kya ki tri.

Mí kòtayí àma tà dré tabhìle, àma ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

⁵ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Áruka ni, dhya àlo àmi kòfalé dhi ni kitswá lile áyi arúpi véna ngátsi kítógá sè, tàá drá dhi: <Ama arúpi, mí afè má dré mápà na.

⁶ Angyá ko, àma arúpi àlo dhi alì làwú làvo lésè atsálé má vélé. Dì, ma ngá àlo má dré kitswálé fèle drá dhi àko.»

⁷ Dì akódhi ni arúpi dzó nda lé dhi ni go logóá drá dhi: <Mí lagù ma ko. Má asé dzóti dre. Ama áma ànzi íbe dhi, mà ayí dre. Má kitswá ngàle ngá fe mí dré bwà ko.»

⁸ Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Gba dhya dzó nda lé nda kàdré ngàle ngá fe akódhi dré, dré adrélé áyi arúpi 'i dhi sè ko yà dhi, a ni nga ngá títi dré adrélé lèle dhi ki fe drá, dré adrélé zìá landè àko ró dhi sè.

⁹ Má adré di tàá àmi dré dhi: Mì kàdré tà zi Giká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkisúrò. Mì kàdré dzóti ga gò, à kònzìró àmi dré.

¹⁰ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà zi Giká tí dhi adré kisúá. Dhya adrélépi ngá nda dhi adré kisúá. Dhya adrélépi dzóti ga dhi dré dhi, à adré kpà nzìá.

¹¹ Ámi ànzi ki atá ro ni i, àmi ki mvá kàdré kosyá zi àmi tí dhi, mì ni tsì nì fe drá kòdhya?

¹² Kó ngalè, àmi ki mvá kàdré tà'ú bhú zi àmi tí dhi, mì ni tsì dàpáyà fe drá kòdhya?

¹³ Dì àmi móndí kònzi ró ni i, mì kònì adrélé ngá dóro fe àmi ki ànzimvá i dré dhi be dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni Tírì Lólo fe dhya adrèbhá zìá í tí dhi i dré tà tàndì ró!»

Yésu ni tà, tirí kònzi ki kàdrì àdhya be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:22-30; Márokò 3:22-27)

14 Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tirí kònzi dro agó àlo ábhăbhă ro dhi lésè. Tirí kònzi nda kòpfò lásà dre dhi, ábhăbhă nda dré kidhózó adrélé kúlí ta gò, móndí zyandre kònale dhi ki línđrí dré gazo bhwăbhwa.

15 Di, àyi ki àrukabhá ì dré àyikya tàzoá dhi: «Dhya kòdhi adré tirí kònzi ki dro topfòle móndí ì lésè, Bèlèzèbúlè, tirí kònzi ki kàdrì ni rinyí sè.»

16 Ayi ki àruka ì adré tá akódhi ni le tabhìle gò, ì dré akódhi ni ti lizizó, kò'oró tà àlo línđrìga ró angálèpi Gíká vélésè dhi.

17 Di, Yésu dré ína tà ì dré adrélé kisùle nda ni nizo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Òpì ángùdhi mónđyá zálá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi, òpì nda ni tà ni akí títi. Dzó ángùdhi mónđyá lá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi, dzó nda ni arí nyinyi.

18 Kókpa kòdhi tìni, mónđyá Sàtánà ni rinyí zàle dhi ì kàdré ru lanzí àyi kòfalésè dhi, akódhi ni òpì ni kitswá àyi totó ngínìngínì ró? Má adré tà kòdhi ni ta, mì dré adrélé tàà dhi, má adré tirí kònzi ki dro Bèlèzèbúlè ni rinyí sè dhi sè.

19 Má kàdré mána tirí kònzi ki dro Bèlèzèbúlè ni rinyí sè dhi, àmi ki lebèbhá ì adré di àyi ki dro àdhi ni rinyí sè? Di ásà dhi, àyi nda ki tà mì dré adrélé tàle nda ki bvó ta àyi.

20 Di, má kàdré mána tirí kònzi ki dro Gíká ni tándi ni rinyí sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, Gíká ni Opì atsá àmi kòfalé dre kàyà dhi.

21 Agó kòmbá àlo àdzú ngá íbe bí dhi kàdré àyi dzó líkí dhi, akódhi ni ngá títi dhi ì líná.

22 Di, dhya àzya rinyi ró akódhi ni lavúlèpi dhi kàtsá àdzú bhu akódhi be gò, lavúzóá dhi, dhya nda ni akódhi ni àdzú ngá dré àyi togó bhàzo dríá dhi ki tingá, akódhi ni ngá títi dhi ki topázó lanzílé.

23 Dhya ángùdhi adrélèpi túmání má be ko dhi, adré ína ru pfu má be. Dhya adrélèpi móndí ki kimó túmání má be ko dhi, adré ína àyi ki lapé.»

Tirí kònzi ni agòma file móndí léna dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:43-45)

24 Yésu gò tàá dhi: «Tirí kònzi àlo dhi kòpfò dhya àlo lésè dhi, adré anyalé àrà fà ro dhi ì 'àsè, àrà í dré kitswázó lovólé lána dhi ni ndabe. Di, kòkitswá kisúá bwà ko dhi, adré tàá dhi: «Má ni go file áma dzó má dré apfòzo lásà dhi na.»

25 Kògò tsàle dre dhi, adré kisúá dhi, à awá dzó nda ni 'alé, ngá lána dhi ki tobhàzo kpăkpa dre.

26 Di adré lile tirí kònzì áyi lavúbhá nzi-drĩ-rĩ dhi kì nda lizo àyi íbe gò, ì dré adrézó tífilé adrélé dhya nda léna. Di dhya nda nì tà kùdù ro dhi vélé kònzì wáláká nì nì lavú.»

Kólénzé móndyá adrébhá Gìká nì kúlí ka'ì 'òle dhi ì dré

27 Yésu dré tá adrérà'a tà nda kì ta dhi 'á dhi, tòkó àlo móndí zyandre ì kòfalé dhi dré kúlí yòzo tàzoá drá dhi: «Kólénzé tòkó ámi todólépi í léna gò, bà fèzo mí dré ndròle dhi dré!»

28 Di, Yésu logó dhi: «Lavulé dhi, kólénzé ína móndyá adrébhá Gìká nì kúlí yi gò, ì dré adrézó ka'íá 'òle dhi ì dré!»

Tà tadhále pròfètà Yónà nì tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:38-42)

29 Móndí zyandre lavulé dhi ì dré tá adrérà'a ru kimó Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré ngàzo tàá dhi: «Mónnyá ándrò kòni ì kònzì. Í adré àyikya tà línríga ró dhi nì nda nòle. Di, à kitswá tà àzya línríga ró dhi nì 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í pròfètà Yónà àdhyà 'i ko dhi.

30 Tàko ko, ngóro Gìká dré tá áyi tà tadhále Yónà rú Nínívèbhá ì dré dhi tìni dhi, a nì kókpa áyi tà tadhá Móndí nì Mvá rú mónnyá ándrò nì ì dré.

31 Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi nì nga tà bha mónnyá ándrò nì ì dri. Tàko ko, ópí nda angá tá ína làwú làvo lésè alìle ópí Sòlòmónò nì tògyakúlí yi 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Sòlòmónò nda nì lavulépi dhi be kònwàré!

32 Kòdhi íbe dhi, kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, Nínívèbhá kì nga tà bha mónnyá ándrò nì ì dri. Tàko ko, Nínívèbhá nda ì dré tá tà Yónà dré longólé àyi dré dhi nì yìzo dhi, ì ladzá tá àyikya àyi kì togó 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Yónà nda nì lavulépi dhi be kònwàré!»

Tà tadhále tálà nì tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 5:15; 6:22-23)

33 «À dhì gà tálà bhàle àrà lùzu ró dhi na yà, kó ngalé lĩdrí zàna yà dhi ko na. Be ró dhi, à adré dhìa bhàle zá kuru mísá drĩna, kitswálé mónnyá títí adrébhá afilé dzó lé dhi ì kàdréró ngádra no be dhi bvò.

34 Ámi mĩ, tálà adrélépi ngádra fe ámi rúbhá dré dhi 'i. Ámi mĩ kàdré dóro dhi, ámi rúbhá wáyi dhi ngádra 'á. Di, ámi mĩ kàdré ína drà ro dhi, ámi rúbhá wáyi dhi tínímvá na.

35 Mí kònò di dóro, ngádra mí léna dhi kàdréró tínímvá ro ko.

36 Di ásà dhi, ámi rúbhá wáyi dhi kàdré ngádra 'á gò, rúbhá nda nì kígá àlo dhi dré adrézó tínímvá na ko dhi,

ami rúbhá nda ni adré rùkù ngádra kító na, ngóro tálà ni ngádra dré adrélé ngá kazá mí dré dhi t́ni.»

*Yésu tà tà Fàrisáyò i rú tátrítrí kúlí tadhábhá íbe
(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Márokò 12:38-40)*

37 Yésu kòtà tà nda i akílé dre dhi, Fàrisáyò àlo dhi dré akódhi ni zizo ngá nya í bhàna. Yésu dré di lizo file dzó nda na gò, lirílé mísá làga.

38 Di, Fàrisáyò nda dré ína nòzoá dhi, Yésu dzì drígá drìdrì ngá nyàma kandrà ko gò, líndrì ni dré gàzo tà nda sè.

39 Gò Mírì dré tàzoá drá dhi: «Àmi Fàrisáyò ro ni i, mì adré àmikya kópò ki rúbhá dzi sǎnì kya íbe gò, àmi léna dhi, mì dré adrézó gàle ngá lovó sè bí, ìndì tà kònzì sè bí.

40 Àmi móndí azaaza ró dhi 'i! Gíká ngá ki rúbhá ledélépi dhi, ledé kókpà ngá ki 'alé ko?

41 Di mì kòfè ngá àmi ki kópò na ìndì àmi ki sǎnì na dhi i lemerèbhá i dré gò, ngá títi dhi i kàtsáró ndì àko àmi dré.

42 Àmi Fàrisáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré ngá nzì tsàtsà títi mì dré adrélé lokólé àmi ki amvú na, lanzílé 'a be mudrì dhi ki àlo fe Gíká dré: ndìndì àmi ki ménètè, àmi ki rúwè, tsàle ngábí twátwa mì dré adrélé kidhílé dhi íbe.* Di, mì adré àmikya tà gyǎgya 'òma ìndì Gíká ni lèma dhi ki tà tivì. Adré tá leá dhi, mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fèma Gíká dré dhi ni tivì àko ró.

43 Àmi Fàrisáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré leá lirílé àrà lindrì àdhya lèsámbò dzó i 'ásè dhi i 'ásè. Mì adré kpà leá dhi, à kàdré mòdo fe àmi dré lindrì sè ngá lagirà i 'ásè.

44 Kizà àmi ki ngá 'i! Àmi ngóro mógó rabhá akílé gò, adrézó tatsilé dríàsà ni àko ró dhi i t́ni.»

45 Gò tátrítrí kúlí tadhábhá ki àlo dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálepí, mí kàdré tà kòdhi ki ta dhi, mí adré kókpà àma ki lodhá.»

46 Di Yésu logó dhi: «Àmi tátrítrí kúlí tadhábhá ro ni i, kizà kókpà àmi ki ngá 'i! Mì adré àmikya ngá lanzílanzi kítswalé dòle bwà ko dhi ki tobhà móndí i dri gò, mì dré adrézó ndìndì drígámbílí so àyi ki ledézó dhi ko.

47 Kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré mógó ki tobhà pròfétà i dré, tágba àmi ki tábhí i dré àyi ki tupfúzó todràle àyi dhi.

48 Àsà dhi, mì adré àmikya tadhá dhi, mì ka'í tà àmi ki tábhí i dré tá 'òle nda i. Tàko ko, i tupfú tá àyikya pròfétà nda i gò, mì dré àmikya adrézó àyi ki mógó ki tobhà.

* 11:42 11:42 «Ménètè» ìndì «rúwè» kòni i, ngábí tàdzi be dóro adrélé kidhílé dhi 'i. A kònò Lèvítikè 27:30; Dùtèrònómè 14:22

49 Tà nda sè dhi, Giká tà tá áyi tògyá sè dhi: «Má ni pròfétà ki tìbhù àpóstolò íbe lìle àyi véna. Dì, ì ni àyi ki àruka ki tupfú todràle, adrézó àruka ni ki mǎ pfo.»

50 Dì ásà dhi, Giká ni pròfétà títi kidhólé tupfulé todràle bvò bhàrà lésè atsálé ándrò dhi ki kàrí ni tà zi móndyá ándrò ni ì tí,

51 kidhólé Abélè ni kàrí rú, atsálé Zàkàríyà pfùle dràle àlètàrí ì kòfalé àrà lólo be dhi ni kàrí rú. Ayíya, má adrè tàà àmi dré dhi: Giká ni àyi títi nda ki kàrí ni tà zi móndyá ándrò ni ì tí.

52 Àmi tátírítrí kúlí tadhábhá ro ni ì, kizà àmi ki ngá 'ì! Mì kíkí láti adrézó Giká ni tà ni dhi dre. Àmi ki tàndi, mì fí láti nda 'ásè ko gò, mì dré kpà móndyá adrèbhá tá leá file dhi ki logázó.»

53 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, Fàrìsáyò nda ì tátírítrí kúlí tadhábhá nda íbe dhi ì dré ngàzo adrélé ligilé akódhi be rìnyí sè, adrézó akódhi ni lizí tà bí dhi ì sè,

54 kítswázó akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá adrélé tàle dhi ì sílé dhi bvò.

12

Yésu kodzó áyi lebèbhá ì tà twátwa ì sè

(A kònò kpà Mátáyò 10:26-33)

1 Lókyá nda sè dhi, móndí lìzólìzo lavúlé dhi ì kimó tá ru, tsàle ì dré adrérà'a àyi ki pá ató àyi kòfalésè dhi 'á. Gò Yésu dré zyà kidhózó tà ta áyi lebèbhá ì dré, tàzoá dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí tàkú Fàrìsáyò kya ni tà sè. Tàkú nda àyi ki túrúpfú tà 'ì.

2 Tà bàti ró dhi, à ni tà títi lùzu ró dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpà tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle móndí ì dré nìle dóro.

3 Dì ásà dhi, tà mì dré tàle tìnìmvá na dhi ì, à ni yíá ngádra 'á. Tà mì dré tàle àmi ki àzya bína kòyàyà sè dzó ki 'a kìle dhi ì 'ásè dhi ì, à ni longóá dzódrǐ ì lésè.

4 Àma arúpi ì, má adrè tàà àmi dré dhi: Mì kòro dhya adrèbhá móndí ki rúbhá ki tupfú todràle gò, ì dré kítswázó tà àzya 'o bwà ko dhi ì ko.

5 Má ni dhya kítswálépi mì dré ròle dhi ni tadhá àmi dré: Mì kàdré Giká, móndí ki rúbhá ki tupfuma àmvolésè, adrélépi rìnyí íbe kítswázó àyi ki bhe líferò na dhi ni ro kòdhya. Ayíya, má adrè tàà àmi dré dhi: Mì kàdré akódhi nda ni ro kòdhya.

6 A adrè zakó tsǐ kítìkírìnyà nzi dhi ki lagí làfa lò'wa nzǐ rǐ dhi ì sè? Dì tágba dré adrézó kònìni dhi, Giká adrè àyi nda ki àlo ni tà tivì ko.

⁷ Kàdré di àmi ki tà sè dhi, akódhi nà ndìndì àmi ki drìbhí i títi nàna. Di mì kòro ngá ko. Ami ki tà lavú kitsìkírinya zyandre dhi kya byá!

⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi tàá móndí i kandrá dhi í ka'í ma dre dhi, Móndí ni Mvá ni kókpa tàá Gìká ni ángéló i kandrá dhi, í ka'í akódhi nda dre.

⁹ Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áma ga móndí i kandrá dhi, má ni kókpa akódhi nda ni ga Gìká ni ángéló i kandrá.

¹⁰ Dhya ángùdhi adrélépi kúlí kònzì ta Móndí ni Mvá rú dhi, Gìká ni akódhi nda ni tàkonzì tri. Di, dhya adrélépi ína làdhá dha Tírí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkonzì tri ko.

¹¹ A kàdré àmi ki dri tàbvó tàle lisámbo dzó ki kàdrì i kandrásè, ópí i kandrásè indì móndí kàdrì i kandrásè dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà mì dré dra tàle àmi rúsè yà, kó ngalè mì ni tà nda ni ta ngíni ya dhi dri dhi ko.

¹² Angyá ko, Tírí Lólo ni tà mì dré kitswálé tàle dhi ni tadhá àmi dré gbă lókyá nda sè dhi nì.»

Pídhigó ngá lyyi azaaza ró dhi ni tà dri dhi

¹³ Gò dhya àlo móndyá zyandre nda i kòfalé dhi dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kòtà áma adrúpi dré dhi, kòlanzí ngá áma ki atá dré tayílé dhi i áma dré túmání í be.»

¹⁴ Di, Yésu logó drá dhi: «Arúpi, àdhi bhà ma adrélé tà àmi kòfalé dhi ki bvó lanzí dhi nì?»

¹⁵ Gò tàá móndyá títi dhi i dré dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro àmi ki líkí ngá lovó kára be títi dhi ki tà sè. Angyá ko, dhyá ki lídrì adré ína áyi totó dhyá ki ngá i dri ko, gba à kàdré ngá íbe zyandre ró yà dhi.»

¹⁶ Gò dré pídhigó kònìdhi ni pìzo àyi dré, tàzoá dhi: «Ngá lyyi àlo dhi ni amvú ka tá lanya dóro.

¹⁷ Di akódhi dré ngàzo adrélé kisùá í léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Arà má dré adrézó áma lànyá bha líkílé dhi kitswá ko.»

¹⁸ Gò tàá dhi: «Má ni 'òá kònìni: Má ni áma kòbhó ki awú, àruka ni kàdrì àyi ki lavúbhá dhi ki sizo gò, áma lànyá wáyi bhàzo líkílé lána, áma ngá àruka íbe.

¹⁹ Di má ni go tàá má léna dhi: «Ma ngá dóro má dré lokólé dhi íbe bí. Ngá nda ki kitswá áma ledé kóná bí. Nyànomvá dhi, má ni rè lovó, adrélé ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó lenzélé.»

²⁰ Di, Gìká gò ína tàá drá dhi: «Mì móndí azaaza 'i! Àndrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ni ámi lídrì tingá. Di ngá mí dré lokólé mí dré dhi ki go adrélé àdhi dré?»»

21 Yésu gò tàá dhi: «Tà nda ni adré kókpà kònìni dhya àngùdhi adrélépi ngá lokó áyi tàndi dré gò, adrézó lemerè ro Giká véna dhi dré.»

*Dhyá ki togó bhàma lanzìle ko dhi
(A kònò kpà Mátáyò 6:25-34)*

22 Gò Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Tà nda sè dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya dhi. Mì kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho asó àmi rú ya dhi.

23 Tàko ko, àmi ki lídrì lavú mányàngá byá. Àmi ki rúbhá lavú kpà kítá byá.

24 Mì nò rè àrí i ká. Ƴ kidhí ngá ko na. Ƴ akónà kpà ngá ko na. Àyi kúkú àko, ìndì kòbhó àko. Dì, Giká adré ìna ngá fe àyi dré tèle. Dì àmi ki tà lavú tsì àrí kya ko?

25 Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá áyi lídrì ni lókyá ni drì timbà tsà, dré adrélé áyi togó bha lanzìle dhi sè bwà dhi nì?

26 Dì mì kòkitswá tà mvá tsà kòdhi ni 'o bwà ko dhi, mì adré dì àmi ki togó bha adrélé lanzìle tà àruka i sè àdho tà sè?

27 Mì nò rè ngalè p̄fò mbì na dhi ì adré topfòle ngíni ya dhi ká. Ƴ 'o àzì ko na. Ƴ ledé kpà kítá ko na. Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Ndìndì ópí Sòlòmónò rúku ni ìbe títi dhi asó tá kítá aveave p̄fò nda ki àlo àdhya t́ni dhi ko.

28 Giká kàdré kó mbì adrélépi ándrò kònwa gò, kídru dra bhèzoá àtsì na dhi ki tosó kònìni be dhi, a ni dì vélé àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Àmi àmikya móndí tà ka'ika'ì ìbe tsà dhi 'i!

29 Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle, adrézó ndàá nìle ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mì ni dra àdho ngá mvu ya dhi ko.

30 Tàko ko, págánò títi bvò kòndi àdhya ì adré àyikya ngá nda ki nda kòdhya landè àko ró. Àmi ki Atá n̄i kpà tàle dhi, àmi lovó ìbe ngá nda ki kisúzó dhi be.

31 Dì, mì kàdré àmikya Giká ni Opì nda kòdhya gò, akódhi kòtimbàró kpà ngá nda i àmi dré.

*Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi
(A kònò kpà Mátáyò 6:19-21)*

32 Àmi p̄arì mvá pabhá má làgàsè ni i, mì kòro ngá ko. Tàko ko, àmi ki Atá mìlèsè dhi dóro áyi Opì fèzo àmi dré.

33 Dì mì kòlàgí àmi ki ngá, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré. Mì kòledé àmi dré tsungà kitswábhá akùle bwà ko dhi i. Mì kòlokó àmi dré ngá làgí be kàdrì, kitswábhá akílè bwà ko

dhi i bhù na. Kònàlè dhi, kùgú fi gà ko na. Órò sǐ kpà gà ngá ko na.

³⁴ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi ki ngá làgí be kàdrì dhi dré adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adré kókpà kònàlè.»

Màràbà adrèbhá tàmiḡa dri dhi i

³⁵ «Mì kàdré gànzi ró, adrélé àmi ki káfà 'ìlè àmi ki kípilé 'á dhi íbe, ìndì àmi ki tálà dhìlè adrélé kòlè dhi íbe.

³⁶ Mì kàdré ngóró màràbà adrèbhá àyi ki mírì ni letè anzírà'a gwányá làmó àdhya lésè, kònì dra atsá dzóti ga dhi, ì kònzìró akódhi dré be dhi i tìni.

³⁷ Kólénzé ni adré màràbà àyi ki mírì dré dra atsázó àyi ki kisú adrérà'a tàmiḡa dri dhi i dré! Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni kítá àzì àdhya ni asó í rú, àyi ki 'òzo lírìlè mísá làgásè gò, ngá fèzo àyi dré nyàlè.

³⁸ Kólénzé ni adré àyi dré, àyi ki mírì kòkisú àyi adrérà'a tàmiḡa dri, gba kàtsá ngátsi kítógá sè yà, kó ngalè ngátsi kítógá àmvolésè yà dhi!

³⁹ Dì, lè mì kònì tà kònìdhi dóro: Dzó líyí kònì tá lókyá ángùdhi kùgú dré kitswázó atsálé dhi be dhi, kònò kitswá tá akódhi ni tayí àyi dzóti ño ko.

⁴⁰ Dì àmi ró dhi, mì kàdré kókpà gànzi ró. Tàko ko, Móndí ni Mv́a ni atsá sáà mì dré adrélé kisùlè ko dhi sè.»

Màràbà tògya ró mírì ni dré kitswálé ka'ìlè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:45-51)

⁴¹ Gò Péteró dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mírì, mí adré ngbà 'í kúlí alaala kòdhi ni ta àma dré àma páti? Kó ngalè, mí adré tàá móndyá títí i dré?»

⁴² Dì Mírì logó dhi: «Màràbà tògya ró mírì ni dré kitswálé ka'ìlè dhi, àdhi 'i? Akódhi nda, dhya mírì ni dré dra bhàlè àyi màràbà àruka i drìlè, kitswálé mányàngá fe àyi dré nyàlè lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i.

⁴³ Màràbà nda ni mírì kàtsá akódhi ni kisú adrérà'a 'òà kònìni dhi, kólénzé ni adré akódhi dré!

⁴⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni mírì ni akódhi ni bha adrélé àyi ngá títí dhi i drìlè.

⁴⁵ Dì, màràbà nda kàdré ína kisùá í lèna dhi <Àma mírì adré gíle agòma sè> gò, dré kídhózó adrélé màràbà àgo ró ìndì tòko ró dhi ki tswa, adrézó ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó kpà wá tsi dhi,

⁴⁶ akódhi ni mírì ni atsá kítú dré adrélé letèlè ko dhi tú, ìndì sáà dré adrélé ñìlè ko dhi sè. Dì a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrélé túmání móndyá Gíká ni ka'ìbhá ko dhi kya íbe.

47 Mārábà ángùdhi adrélépi tà áyi mirì dré adrélé lèle dhi kɪ ni gò, adrézó tà nda kɪ 'o ko, adrézó kpà gànzi ró ko dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vésè be bǐ.

48 Dì, mārábà ángùdhi adrélépi tà nda kɪ ni ko gò, adrézó tà kitswábhá à kòbhwa akódhi ásà dhi kɪ 'o dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vésè be tsà. Tàko ko, dhya ángùdhi tà bǐ dhi kɪ fèzo drá dhi tí dhi, à ni tà bǐ dhi kɪ zi kòdhya. Dhya ángùdhi tà bǐ dhi kɪ bhàzo dríga dhi tí dhi, à ni tà bǐ lavulé dhi kɪ zi kòdhya.»

Yésu alì tà ru lanzízó dhi ni bha móndí i kòfalé

(A kònò kpà Mátáyò 10:34-36)

49 «Má alì kitswálé àtsí so bvò dri. Má lè tá dhi, àtsí nda kòko dre!

50 Dì, adré lèà dhi, má kòdo rè zyà bàtísimò kizà àdhya. Áma togó adré kizà nya tò, tsàle lókyá tà nda dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á.

51 Mì adré kisùá dhi, má alì bvò dri kitswálé tà kìdríkìdri fe kòdhya? Kóko! Be ro dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Má alì mána kitswálé tà ru lanzízó dhi ni bha móndí i kòfalé kòdhya!

52 Tàko ko, kidhólé nyànomvá dhi, móndí nzi dzó àlo na dhi kɪ ru lanzí àyi kòfalésè: na dhi kɪ àyi kɪ alá rǐ dhi i rú, ìndì rǐ dhi kɪ àyi kɪ alá na dhi i rú.

53 I ni ru lanzí: Atá ni áyi alá áyi mváagó rú, ìndì mváagó ni áyi alá áyi atá rú. Andre ni áyi alá áyi mvátòkó rú, ìndì mvátòkó ni áyi alá áyi andre rú. Adrá ni áyi alá áyi àdramvá rú, ìndì àdramvá ni áyi alá áyi àdrá rú.»

Lókyá nìma lanzílé dhi

(A kònò kpà Mátáyò 16:2-3)

54 Yésu gò tàá móndyá zyandre nda i dré dhi: «Mì kàdré ndùrùku no adrérà'a angálé kítú dré ndìrà lésè dhi, mì adré tàá dhi: <Gí ko, bhù ni dra dhi> gò, bhù nda dré dhizo bàti.

55 Lyá kàdré avilé tàbhù lésè dhi, mì adré tàá dhi <Kítú ni dra ka> gò, dré kàzo bàti.

56 Àmi túrúpúbhá 'i! Mì nǐ kó bvò kɪ làsú bhù mǐbhalé be dhi lanzílé dhi be dhi, mì kitswá dì àmikya lókyá ándrò kòndi ni tà ni lanzílé bwà ko àdho tà sè?»

Mì lotó àmi kɪ tà tàbvó tàma kandrá

(A kònò kpà Mátáyò 5:25-26)

57 «Mì kitswá adrélé tà kɪ kòfalé ni lanzílé, adrézó tà gyágya kipè 'òle dhi bwà ko àdho tà sè?

58 Mì kàdré lèle dhya adrélépi àmi asíkì dhi be tàbvó tǎrà na dhi, lè mí kòndà láti mì dré kitswázó ru yi akódhi be drìdrì mì dré tsàzo dhi kandrá. Mí kò'o kònìni ko dhi,

akódhi ni ámi dri tàbvó tàlepi kandrá, tàbvó tàlepi nda dré ámi fèzo pòlìsì dríngá gò, akódhi nda dré ámi bhèzo bãdzò na.

⁵⁹ Má adré tàá mí dré dhi: Mí kitswá apfòle kònalèsè ko, tsàle lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akílé títi dhi 'á.»

13

Dhyá ki togó ladzama

¹ Lókyá nda sè dhi, móndí àruka ì dré alìzo Yésu véle, móndí àruka Gàliláyà lésè dhi ki tupfuma ni tà longó drá. Pílátò 'o tá àyi nda ì tupfúlé todràle, ì dré tá adrérà'a mòbòmà fe Gíká dré dhi 'á.

² Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Mì adré kisúá dhi, dhya Gàliláyà lésè nda ì 'o tá tàkonzì móndyá àruka títi Gàliláyà na dhi kya ki lavú, ì dré kizà nyàle todràzo làsú be kòni dhi sè?»

³ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi ki togó ko dhi, mì ni kókpà todrà akílé títi àyi nda ì tíni.

⁴ Kàdré ngalè dhya mudrí-drì-nzi-drì-na dzó mvumvù Sílòwámà àdhya dré tá arízó àyi dri àyi ki tupfú dhi ki tà sè dhi, mì adré kisúá dhi, àyi nda ì 'o tá tàkonzì móndyá àruka títi adrébhá Yèrúsalmà na dhi kya ki lavú?»

⁵ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi ki togó ko dhi, mì ni kókpà todrà akílé títi àyi nda ì tíni.»

Pídhigó figi fa lò'wa 'àlepi ko dhi ni tà dri dhi

⁶ Yésu gò pídhigó kònìdhi ni pi àyi dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá figi fa àyi amvú vìnò àdhya na. Bvóá dhi, dré lizo lò'wa nda sílá ká, di, dré kisúzóá ko.

⁷ Gò dré tàzoá amvú nda ni líkìlépi dré dhi: «Mí nò rè ká! Kóná na, má landú lò'wa nda kile figi fa kònìdhi sílé ká, di, má dré kisúzóá ko. Mí ga di akódhi. Adré bvò kíkí àngyá àdho tà sè?»

⁸ Dì, amvú líkìlépi nda gò logóá drá dhi: «Mírì, mí gò rè tayiá kóná kònìdhi sè ká. Má ni kìnì zálá dhi ni agá kúru gò, mbì ànjwá dàzo dríá.

⁹ Aruka ni, a ni go lò'wa 'a kóná adrélépi alìle dhi sè. Dì, kò'a ko dhi, mí ni kitswá 'òá gàle.»»

Yésu tidrí tòkó àlo dhi sàbátù tú

¹⁰ Sàbátù àlo dhi, Yésu adré tá tà tadhá Yúdà ànzi ki lísàmbò dzó ki àlo na.

¹¹ Dì tòkó àlo tirì kònzì dré rúbhá ni ni 'òzo adrélé drà ro dhi tà kpà kònàle. Tirì nda 'o tá akódhi ni àmvò atrulé vwàle kóná be mudrí-drì-nzi-drì-na gò, akódhi dré kitswázó àyi kidzì bwà ko.

12 Di Yésu kònò tòkó nda dre dhi, dré akódhi ni azizó, tazoá drá dhi: «Tòkó, à atrì mi àmi drà lésè dre!»

13 Dré drígá bhàzo akódhi dri gò, gbã kòdhwa, akódhi dré àyi kidzìzo gò kidhólé adrélé Gìká ni rú bha kùle.

14 Di, lèsámò dzó nda ni kàdrì ni togó dré aswázó Yésu rú, dré móndí tidrìlé sàbátù tú dhi sè. Gò dré tazoá móndyá zyandre kònàle dhi i dré dhi: «Kitú adrézó àzi 'o àsà dhi i nzi-drì-àlo. Lè mi kàdré di alìle àmi ki 'o tidrìlé kitú nda i sè, kitú sàbátù àdha sè ko.»

15 Di, Mírì logó drá dhi: «Àmi túrúpúbhá 'i! Sàbátù tú dhi, àmi àlo àlo títi dhi i, mi adré àmi ki tí 'i yà, kó ngalè àmi ki púndà 'i yà dhi ki atrì àrà i dré adrézó ngá nya dhi lésè, adrézó àyi ki se lile yì mvu dhi ko?

16 Adré di tà lèá ko, à kàtrì tòkó Abàramà ni zapi ró Sàtánà dré tá 'ìle vwàle kóná be mudrì-drì-nzi-drì-na kònìdhi sàbátù tú dhi?»

17 Yésu kòtá tà nda dre dhi, akódhi ni kàribhá títi dhi i adré tá véle kanyò ro. Di, móndyá zyandre títi dhi i adré tá àyikya lenzélé, tà títi líndrígá ró dré tá adrélé 'òle dhi ki tà sè.

Tà tadhále mùtádi lò'wa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:31-32; Mároko 4:30-32)

18 Gò Yésu dré tazoá dhi: «Gìká ni Opì sù ngóro àdho tìni? Má ni tà ni ni tadhá àdho ngá rú?

19 Opì nda sù ngóro mùtádi lò'wa dhya àlo dré dòle rìle àyi amvú na dhi tìni. Lò'wa nda dré apfòzo mbàle atsálé fa tìni gò, àrì i dré bhà sizo kólá ni i drìna.»

Tà tadhále tàkú ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:33)

20 Yésu gò taa dhi: «Má ni kitswá Gìká ni Opì ni tà tadhá àdho ngá rú?

21 Opì nda sù ngóro tàkú mvá tsà tòkó àlo dré adólé amúlé fòndro kàdrì dhi be gò, tàkú nda dré fòndro nda ni 'òzo avólé títi dhi tìni.»

Fìma dzóti wàlepi ko dhi 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:13-14, 21-23)

22 Yésu dré tá adrérà 'a lile Yèrúsalémà na dhi 'á dhi, adré tá lavúlé tà tadhábe bhàandre i 'àsè ìndì bhà tsàtsà i 'àsè.

23 Gò móndí àruka i dré akódhi ni lizizó tazoá dhi: «Mírì, móndyá dra lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúbhá dhi ki ngbà 'i adré tsà?» Di Yésu logó àyi dré dhi:

24 «Mì kàdré àmi ki rìnyí fe títi fizo Gìká ni Opì na dzóti wàlepi ko dhi 'àsè. Tàko ko, má adré taa àmi dré dhi: Móndí zyandre dhi ki láti nda kitswázó tá file lána ká. Di, i kitswá àyikya file bwà ko.

²⁵ Lókyá dzó líyí dré dra ngàzo dzóti asé dhi tú dhi, a ni àmi ki ki kivì na. Gò mì dré kidhózó adrélé dzóti ga, adrézó tàá dhi: <Mírì, mí nzi àma dré dzóti wà!> Dì, a ni logóá àmi dré dhi: <Má nì àmi ko. Má nì ngalè mì angá ángolésè ya dhi ko.>

²⁶ Dì mì ni tàá dhi: <Mà nya tá ngá, ìndì mà mvu tá ngá tùmání mí be. Mí tadhá tá kpà tà àma ki láti andre i 'ásè.>

²⁷ Dì, dzó líyí nda ni go logóá àmi dré dhi: <Má nì àmi ko. Má nì ngalè mì angá ángolésè ya dhi ko. Ami tà kònzì 'obhá títi ni i, mì nga má mìlèsè!>

²⁸ Dì mì ni Abàramà ki no, Ísákà íbe, Yàkóbhò be, ìndì pròfétà títi dhi íbe Giká ni Opì na gò, àmi ki bhèzo kivì na. Kònàle dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi.

²⁹ Móndí ki alì kítú dré apfòrà lésè, kítú dré ndìrà lésè, kurú lésè, ìndì tàbhu lésè gò, lírìlé mísá làgàsè Giká ni Opì na.

³⁰ Dì, mì yi rè ká! Móndí àruka adrébhá bvólé ro nyànómvá dhi ki go adrélé drìdrì. Móndí àruka adrébhá drìdrì nyànómvá dhi ki go adrélé bvólé ró.»

*Yésu ngo Yèrúsalmà ni tà sè
(A kònò kpà Mátáyò 23:37-39)*

³¹ Lókyá nda sè dhi, Fàrisáyò àruka ì dré àyi ki kisízó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Mí nga kònwásè lìle àrà àzya na! Tàko ko, Èródè adré ína àmi le pfùle dràle.»

³² Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lì tàá kílìwá kòdhi dré dhi: <Andrò tsàle kídru dhi, má ni tírì kònzì ki dro topfòle móndí i lésè, adrézó móndí ki tídrì àyi ki drà i lésè. Kítú ni na sè dhi, má ni áma àzì 'o akílé títi.>

³³ Dì, àndrò, kídru, tsàle kítú bvóá dhi tú dhi, adré làá dhi, má kògò adrélé lìle drìdrì. Tàko ko, kitswá à kòpfu pròfétà àlo dràle àrà twá Yèrúsalmà rúsè dhi na dhi ko.

³⁴ A! Yèrúsalmà, Yèrúsalmà, mì adrélépi pròfétà ki tupfú todràle, adrézó kpà dhya Giká dré adrélé amùle mí véle dhi ki lebhé todràle kírà sè ni! Tsàle vèsè be ángopí, má lè tá àmi ànzì ki kimólé má zàle, ngóro tà'ú dré adrélé àyi ànzimvá ki kimó àyi kupfú zàle dhi tíni dhi? Dì, mì lè tá àmikya ko.

³⁵ Dì mì yi rè ká! A tayí àmi ki dzó ngbo dre. Má adré tàá àmi dré dhi: Mì gò véle áma no ko, tsàle lókyá mì dré dra tàzoá dhi <Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!> dhi 'á.*

* 13:35 13:35 A kònò Longó i 118:26.

14

Yésu tidrí agó àlo dhi sàbátù tú

¹ Sàbátù àlo dhi, Yésu lì tá ngá nya Fàrìsáyò ki kàdrì ki àlo bhàna. Mòndyá kònàle dhi ì adré tá akódhi ni mǐ ga.

² Gò agó àlo rúbhá tovólépi dhi dré alizo áyi totó Yésu kandrà.

³ Di Yésu dré lizizóá Fàrìsáyò ì tí tátrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi: «Àma ki tátrítrí kúlí ka"i, à kàdré mómí ki tidrí sàbátù tú dhi 'í? Kó ngalè, ka"i ko?»

⁴ Di, ì dré àyikya adrézó kírì. Di Yésu dré drígá bhàzo agó nda dri, akódhi ni tidrízó gò, láti fèzo drá dré lizo.

⁵ Dré gòzo lizíá àyi tí dhi: «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré mvámvá ìbe yà kó ngalè tí àlo dhi ìbe yà gò, dré dhèzo bhú na sàbátù tú dhi, dhya nda kitswá tsǐ aséá gbǎ kítú nda sè ko?»

⁶ Di, ì kitswá tá àyikya kúlí logó tà nda dri bwà ko.

Dhya ki tà bhàma kìní mi dhi

⁷ Gò Yésu dré atógyàzoá dhi, mómnyá azilé ngá nya nda ì adré tá àyikya lirírà lindrì àdhya ki kípè kòdhya. Di dré tà tadházó àyi dré kònìni:

⁸ «À kàdré àmi zi gwányá làmó àdhya na dhi, mí kòlirí àrà lindrì àdhya na ko. Tàko ko, àruka ni, dhya àmi zìlepi nda zi kpà mómí àzuya àmi lavúlépi lindrì sè dhi 'í.

⁹ Kàdré kònìni dhi, a ni alì tàá mí dré dhi: <Mí tayí lirírà kònìdhi dhya kòdhi dré.> Di kanyò ni àmi 'o, mí dré adrérà'a lile lirílé àrà kùdù ro dhi na dhi 'á.

¹⁰ Di, à kàdré àmi zi ngá nya dhi, mí kòlirí mína àrà kùdù ro dhi na, kitswále dhya àmi zìlepi nda kònì atsa dhi, kòtáro mí dré dhi: <Àma arúpi, mí nga lile lirílé àrà lindrì àdhya na!> Di tà nda ni lindrì fe mí dré mómnyá títi mǐ dré adrézó lirílé mísá làgásè tùmání àyi ìbe dhi ì mǐlèsè.

¹¹ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tà bha kuru dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tírì kìní mi. Di, dhya adrélépi áyi tà bha kìní mi dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tingá kuru.»

¹² Gò Yésu dré tàzoá dhya áyi azilépi nda dré dhi: «Mí kàdré gwányá 'o mómí ì dré dhi, gba kàdré kítú rírì sè yà, kó ngalè ìndró sè yà dhi, mí kòzi àmi arúpi ì 'i yà, àmi adrúpi ì 'i yà, àmi aró ì 'i yà, kó ngalè àmi bhàzǐ ngábhá ro dhi ì 'i yà dhi ko. Tàko ko, mí kàdré 'oá kònìni dhi, àyi nda ki go kpà àmi zi ngá nya, tà mí dré 'òle àyi dré nda ni vúdri logózó mí dré.

¹³ Di, mí kàdré gwányá 'o dhi, mí kòzi mína lemerèbhá ì, mómí rúbhá be yàyà dhi ì, mèrèkpè ì, ìndì mǐ kùdúkùdu ìbe kòdhya.

14 Di Giká ni tà tani bha mí dri ásà. Tàko ko, àyi nda ngá àko logólé mí dré. Di, Giká ni ína tà mí dré 'òle nda ni vúdrì logó mí dré, kítú mónnyá gyägya dhi ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi nì.»

Pídhígó gwányá kàdrì ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 22:1-10)

15 Mónnyá adrèbhá tá mísá làgàsè tùmání Yésu be dhi ki àlo kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Kólénzé ni adrè dhya dra gwányá nyabhá Giká ni Opì na dhi ì dré!»

16 Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Agó àlo dhi adrè tá gwányá kàdrì dhi ni 'o gò, dré mónní zyandre dhi ki azízó kitswálé ngá nya.

17 Lókyá gwányá nda ni nyàzo dhi kòkitswá dre dhi, dré àyi màràbà ni mùzo lìle tàá mónnyá ì dré tá azilé nda ì dré dhi: «Mì alì wà! Tà títi dhi ì gànzi ró.»

18 Di, àyi àlo àlo títi nda ì dré ngàzo adrélé tàá dhi, à kòdo àyi kònzi ko. Tà logá àyi nì. Dhya drìdrì dhi tà tá dhi: «Má gí mána amvú. Adré leá dhi, má kòlì nòá. Má adrè ámi ti lizí, mí kòdoró ma kònzi ko!»

19 Azya ni tà tá dhi: «Má gí mána tí mudrí dhi ì. Má adrè lìle tí nda ki tabhì. Má adrè ámi ti lizí, mí kòdoró ma kònzi ko!»

20 Azya ni tà tá dhi: «Má mo rè tòkó nyànómvá. Ásà dhi, má kitswá lìle kònàle bwà ko.»

21 Gò màràbà nda dré agòzo ta nda ki longó àyi mìrì dré. Di dzó líyí nda ni togó dré aswázó gò, dré tàzoá àyi màràbà nda dré dhi: «Mí lì mbèlè bhàandre ni láti andre ì 'àsè ìndì láti tsàtsà ì 'àsè. Mí adrì lemerèbhá ì, mónní rúbhá be yàyà dhi ì, mì kùdúkùdu ì, tsàle mèrèkpe ìbe, alìzo àyi ìbe kònwa.»

22 Gò màràbà nda dré gòzo agòle tàá dhi: «Mìrì, má 'o tà mí dré tàle dhi dre. Di, àrà àngyá dhi dhu rè be.»

23 Di dzó líyí nda dré tàzoá àyi màràbà nda dré dhi: «Mí lì láti gbàbhú na dhi ì 'àsè, ìndì láti amvú làga dhi ì 'àsè. Mí 'o mónní ì afilé rìnyí sè áma dzó lé, áma dzó kògaró mónní ì sè bì be dhi bvó.

24 Tàko ko, má adrè tàá àmi dré dhi: Dhya má dré tá azilé drìdrì nda ki àlo kitswá ína áma gwányá tabhì nyàle ko.»

Tà títi dhi kì gàma adrézó Yésu ni lebè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 10:37-38)

25 Mónní zyandre lavulé dhi ì adrè tá lìle tùmání Yésu be láti 'àsè. Gò akódhi dré àyi alázó tàá àyi dré dhi:

26 «Dhya ángùdhi adrélèpi alìle má véle gò, dré adrézó áma le àyi atá ni lavú, àyi andre ni lavú, àyi tòkó ni lavú, àyi ànzi ki lavú, àyi adrúpi ki lavú, àyi amvúpi ki lavú, ìndì

áyi tándi ni lídrì lavú ko dhi, dhya nda kitswá adrélé áma lebèlepi ró ko.

²⁷ Dhya ángùdhi adrélépi áyi fa kipakipa do, adrézó alìle má vésé dhi ko dhi, kitswá kpà adrélé áma lebèlepi ró ko.

²⁸ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré dzó mvumvù le sìle dhi, adré zakó rè zyà lirílé làfa í dré dra dzó nda ni sìzo ásà dhi ni nda nìle 'íká, nòzoá ngalè i làfa íbe kitswázó dzó nda ni si akílé títi bwà yà dhi?

²⁹ Tàko ko, kòbhà dzó nda ni pá gò, kitswázó sǎ akílé bwà ko dhi, mónnyá títi dra dzó nda ni nobhá dhi kǐ akódhi ni gu,

³⁰ adrézó tàá dhi: «Mì nò ká! Agó kòdhi kidhó tá dzó sìle gò, dré kitswázó sǎ akílé bwà ko!»

³¹ Kó ngalè, ópí àlo dhi kàdré 'òle lile àdzú bhu ópí àzya be dhi, adré zakó rè zyà lirílé kisúá 'íká ngalè àyi áyi sòdá ngùlù-mudrí dhi íbe dhi kǐ kitswá ópí àzya i sòdá ni ngùlù-nyadhi-àlo dhi íbe adrèbhá alìle dhi kǐ lavú bwà yà dhi?

³² Akódhi kònò i kitswá ko dhi, adré móndí kǐ mu lile ópí àzya nda véna, dré rè dhu adrérà'a vwàvwà ro dhi 'á, akódhi ni ti lizí àdzú kàdréro àyi kòfalésè yó.

³³ Kókpà kòdhi tǐni, dhya ángùdhi àmi kòfalé, áyi ngá títi dhi kǐ gàlepi ko dhi, kitswá ína adrélé áma lebèlepi ró ko.

³⁴ Tà'í ngá dóro 'i. Di, tà'í ni aswaaswa kòtì akílé lásà dhi, à ni kitswá logóá ngǐni?

³⁵ Akódhi ni àzì véle kǐni dré yà, kó ngalè kòròsò ànjwá dré yà dhi yó. A adré véle ndiri kutúákutua.

Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yǐzo dhi kòyi!»

15

*Pídihígó kábilígyà avìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 18:12-14)*

¹ Kítú àlo dhi, mèdáyì lagíbhá bí dhi i ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi íbe dhi i adré tá àyi kǐ kisí ànyi Yésu làga kitswálé akódhi ni kúlí yi.

² Di Fàrìsáyò i tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi i dré dhèzo adrélé Yésu ni ndri, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi adré ína tàkonzìbhá kǐ ka'í, adrézó ngá nya túmání àyi íbe!»

³ Di Yésu dré pídihígó kònìdhi ni pǐzo àyi dré, tàzoá dhi:

⁴ «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kábilígyà íbe nyadhi-nzi gò, àyi kǐ àlo dré avìzo dhi, a ni 'òà ngǐni? A ni zakó tsǐ kábilígyà nyadhi-su-dri-mudrí-dri-nzi-dri-su nda kǐ tayí ngálángbá 'á gò, lizo akódhi avìlepi nda ni ndabe, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á.

⁵ Di kòkisú kábilígyà nda dre dhi, a ni adóá abhélé í kembé,

⁶ nzìzo ába í bhàna arí sè. Kòtsa dre dhi, a ni áyi arúpi ki azí áyi bhàzĩ íbe, tazoá àyi dré dhi: «Mà kòlenzé túmání àmi íbe wà! Angyá ko, má kisú kábilígyà mána avìlepi ni dre.»

⁷ Má adré tàá àmi dré dhi: Kókpa kòdhi tĩni, arí adré gàle bhù na bĩ tàkonzì líyí àlo áyi togó ladzálépi dhi ni tà sè, arí móndí gyágya nyadhi-su-drĩ-mudrí-drĩ-nzi-drĩ-su avìbhá ko dhi ki tà sè dhi ni lavú.»

Pídihígó làfa lò'wa avìlepi dhi ni tà dri dhi

⁸ «Kó ngalè, tòkó àlo dhi kàdré làfa lò'wa íbe mudrí gò àlo ni dré avìzo dhi, a ni 'òá ngĩni? A ni zakó tsĩ tálà dhi, adrézó áyi dzó 'alé awá títi adrézó làfa lò'wa nda ni nda, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á.

⁹ Di kòkisú dre dhi, a ni áyi arúpi ki azí áyi bhàzĩ íbe, tazoá àyi dré dhi: «Mà kòlenzé túmání àmi íbe wà! Angyá ko, má kisú làfa lò'wa mána avìlepi ni dre.»

¹⁰ Má adré tàá àmi dré dhi: Kókpa kòdhi tĩni, arí adré gàle ángéló Gĩká àdhyà i kòfalé bĩ, tàkonzì líyí àlo áyi togó ladzálépi dhi ni tà sè.»

Pídihígó mváagó avìlepi dhi ni tà dri dhi

¹¹ Yésu gò pídihígó kònìdhi ni pi, tazoá dhi: «Agó àlo dhi tà ànziàgo íbe rĩ.

¹² Gò mvá tùgu ró dhi dré tazoá áyi atá dré dhi: «Tátá, mí afè má dré ngá má dré kitswálé kisulé ámi tàyilè ro dhi i.» Dì akódhi ni atá dré tàyilè nda ni lanzízó àyi dré kàyo ni be.

¹³ Gí ko, mvá tùgu nda dré áyi ngá títi nda ki lagízó, làfa ni ni dòzo lìzo ába làwú làvo na. Kònàle dhi, dré ngàzo tatsilè tà swà 'obe, làfa ína ni kizázó.

¹⁴ Kòkizá ngá nda akilé títi dre dhi, kàrábhò dré dhèzo bvò nda na gò, ngá dré kitswálé nyàle dhi dré velé adrézó yókódhó.

¹⁵ Dì dré ngàzo lìle àzì lizì 'òle bhàmvá àlo bvò nda lé dhi véna. Gò bhàmvá nda dré akódhi ni mùzo lìle áyi amvú na adrélé áyi tìgá ki likí.

¹⁶ Mvá tùgu nda tá lovó íbe tò mányàngá tìgá nda ì dré tá adrélé nyàle dhi ki adózó nyàle. Dì, à fè tá drá ngá àlo dré kitswálé nyàle dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòfì akódhi rú dre dhi, dré ngàzo kisúá í léna dhi: «Ama atá ni àzibhá ángopí dhi i mányàngá íbe bĩ gò, má dré mána adrézó dràle tàbirì dré dhi?»

¹⁸ Má ni nga nzìle áma atá bhàna gò, tàá drá dhi: Tátá, má 'o tàkonzì Gĩká rú, ìndì mí rú.

19 Kitswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mvá ro dhi ko. Mí kòdo véle ma ngóro ámi àzibhá ki àlo tìni.>

20 Gò dré ngàzo láti do nzìzo áyi atá bhàna.

Dré rè dhu adrérà'a vwàvwà ro bhà rúsè dhi 'á dhi, atá ni dré akódhi ni nòzo, kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, ràzo dhèle agá akódhi ni kamú.

21 Gò mvá tùgu nda dré tàzoá drá dhi: <Tátá, má 'o tàkonzì Gìká rú, ìndì mí rú. Kitswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mvá ro dhi ko.>

22 Di, atá ni dré ína tàzoá áyi màrábà i dré dhi: <Mì adó kánzò avélépi lavúlé dhi asolé akódhi rú mbèlè. Mì adó trónjó asolé drígá, kámókà ki adózó kpà tosolé pá.

23 Mì asé tí ngbòlò dò ro dhi ìle, mà kònyaró gwányá lenzézó lavúlé.

24 Tàko ko, áma mvá kònìdhi drà tá ína dràdrà gò, dré gòzo adrélé! Avì tá ína avìavì gò, má dré gòzo kisúá!> Di ì dré kidhózó adrélé gwányá 'o.

25 Lókyá nda sè dhi, agó nda ni mvá kàyo tá amvú na. Dré tá adrérà'a anzilé atsálé ànyi bhà làga dhi 'á dhi, dré làrì yìzo longó ìbe.

26 Di dré màrábà ki àlo azízó gò, lizízóá tíá ngalè kònàle àdho tà 'i ya dhi.

27 Màrábà nda dré logózóá drá dhi: <Ámi adrúpi anzí ni gò, ámi atá dré tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo ìle, dré gòle akódhi ni kisú líná dhi sè.>

28 Di mvá kàyo nda ni togó dré ngàzo aswálé gò, dré ína fima dzó na dhi ni gàzo rè. Atá ni kòyi tà nda dre dhi, dré apfòzo akódhi ni ti lizí, kòfíró be dhi bvó.

29 Di, mvá kàyo nda dré ína logózóá áyi atá dré dhi: <Mì nò rè ká! Kóná bí, má 'o àzì mí dré ámi màrábà tìni, ámi tòlì ki àlo ño àko ró. Di, mí afè ndìndì má dré ndrì mvá àlo dhi, mà kònyaró lenzézó tùmání áma arúpi ìbe dhi ko.

30 Di, ámi mváagó ámi ngá títi dhi ki kizálépi akílè tòkó zàràbhù ki tà dri kòdhi kánzì dre dhi, mí dré mína tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo ìle drá!>

31 Atá ni gò tàá drá dhi: <Áma mvá, àma ngbú tùmání mí be. Ngá títi mána i, mína 'i.

32 Di, adré tá leá dhi, mà kò'o gwányá lenzézó. Angyá ko, ámi adrúpi kòdhi drà tá ína dràdrà gò, dré gòzo adrélé! Avì tá ína avìavì gò, mà dré gòzo kisúá!>>

16

Pídhígó dhya ngá líkálépi tògyá sè dhi ni tà dri dhi

1 Gò Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pìzo áyi lebèbhá i dré, tàzoá dhi: «Ngá líyí àlo dhi bhà tá dhya àlo adrélé áyi ngá

ki likí. Gò à dré akódhi nda ni asikizo ngá líyí nda véna, tazoá dhi: <Akódhi adré ámi ngá ki kizá.>

² Di ngá líyí nda dré akódhi ni azizó, lizizóá tíá dhi: <Tà má dré adrélé yíle ámi tà dri kòdhi, àdho tà 'i? Mí tà rè má dré, mí 'o àzì bhàle mí drígá dhi ngíni ya dhi ká! Angyá ko, mí kitswá véle adrélé áma ngá likílépi ró ko.>

³ Di ngá likílépi nda dré ngàzo kisùá í léna dhi: <Má ni 'oá ngíni? Tàko ko, áma mírì adré 'òle àzì kòndi ni tingá má drígàsè. Ama rìnyí kitswá ína má dré amvú 'àzo dhi ko. Ngá zizì ni tá kpà adré má dri kanyò ro.>

⁴ Má nì tà má dré dra 'òle dhi be, à kònì dra àzì kòndi ni tingá má drígàsè dhi, móndí ì kòka'iró ma dòle àyi véna dóro.>

⁵ Di dré ngàzo móndyá áyi mírì ni màri íbe àyi rú dhi ki azí àlo àlo títi. Gò dré lizizóá dhya drìdrì dhi tí dhi: <Áma mírì ni màri mí rú dhi ángopí?>

⁶ Akódhi nda logó dhi: <Dò òlívè àdhya tsímangóro nyadhi-nzi.> Di ngá likílépi nda tà drá dhi: <Mí adó ámi wárágà, lirízó mbèlè tisiá dhi: nyadhi-rì-drì-mudrí.>

⁷ Gò dré lizizóá àzya ni tí dhi: <Mì, áma mírì ni màri mí rú dhi ángopí?> Akódhi logó dhi: <Ngánò sákì nyadhi-nzi.> Di ngá likílépi nda tà drá dhi: <Mí adó ámi wárágà tisiá dhi: nyadhi-su.>

⁸ Amvolásà, mírì nda kòyi tà áyi ngá likílépi gyägya ko nda dré 'òle dhi dre dhi, dré akódhi ni tà bhàzo kuru, dré tá tà 'òle tògyá sè dhi sè. Tàko ko, móndyá bvò kòndi àdhya ì adré àyikya tà 'o tògyá sè àyi kòfalèsè, móndyá ngàdra àdhya kya ki lavú.

⁹ Má adré di tàá àmi dré dhi: Mì kàdré móndí ki 'o adrélé àmi ki arúpi ì ró làfa bvò kòndi àdhya sè, kitswá lé làfa nda kònì dra akí dhi, à kòka'iró àmi file bhà dra adrébhá kóná vèsè kólyá dhi ì 'ásè be dhi bvò.

¹⁰ Dhya ángùdhi kitswá lépi adrélé ka'ile tà tsà sè dhi, a ni kókpà kitswá adrélé ka'ile tà kàdrì sè. Di, dhya adrélépi tà 'o gyägya tà tsà sè ko dhi, a kitswá kókpà tà 'o gyägya tà kàdrì sè ko.

¹¹ Di mì kòkitswá adrélé ka'ile ngá bvò kòndi àdhya sè ko dhi, àdhi ni àmi ki ka'ì, ngá tàndi bhù àdhya ki tayízó àmi drígá dhi nì?

¹² Mì kòkitswá kpà adrélé ka'ile ngá móndí àzya àdhya sè ko dhi, àdhi ni ngá fe àmi dré adrélé àmikya ró dhi nì?

¹³ Màràbà àlo dhi kitswá mírì rì dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'oá kònìni dhi, a ni àlo ni ni ga, adrézó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrézó

àzya ni ni ayizè. Di mì kitswá adrélé Gĩká ni tà 'o, adrézó kpà làfa ni tà 'o àyi ki màràbà tíni lókyá àlo sè bwà ko.»

14 Fàrìsáyò adrèbhá tá làfa le tò dhi ì kòyi tà nda ì títi dre dhi, ì dré dhèzo adrélé Yésu ni gu.

15 Di akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmíkya àmi ki bha gyágya móndí ì kandrá dhi àmi. Di, Gĩká ni ìna àmi ki togó be. Angyá ko, tà móndí ì dré adrélé bhàle kuru àyi kòfalé dhi, tà gàle gàgà dhi 'ì Gĩká mìlèsè.»

Tà àzya Yésu dré tadhálé dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 11:12-13; 5:31-32; Márokò 10:11-12)

16 «À longó tá tà tisìle Mósè ni tátrítrí kúlí na ìndì pròfétá ki búkù ì 'àsè dhi ì, tsàle Yòwàni Bàtìsimò fèlepi ni lókyá 'á. Di kidhólé lókyá nda sè dhi, à adré Rúbí Tani Gĩká ni Opì àdhya ni longó kòdhya gò, móndyá títi dhi ì dré adrézó àyi ki rìnyí fe fizo lána.

17 Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, bhù ì bvò be dhi ki kítswá akílè mbèlè lavúlè tà mvá tsà tisìle tátrítrí kúlí nda lèna dhi rùsè.

18 Dhya ángùdhi áyi tòkó ni tingálépi gò gòzo tòkó àzya adó mòle dhi, adré ìna múná tà 'o. Kòdhi ìbe dhi, dhya ángùdhi tòkó tingálé dre dhi ni adólépi mòle dhi, adré kpà múná tà 'o.»

Pídhígó ngá líyí ì Làzàrò be dhi ki tà dri dhi

19 Yésu gò tàá dhi: «Agó àlo ngá líyí ro dhi tá be. Adré tá kítá aveave làgí kyàkyà dhi ki asó í rú, adrézó ngá dóro nya, adrézó kpà lenzélé kítú àlo àlo títi ì sè.

20 Di, akódhi nda ni bhà'álé tí dhi, à la tá agó àlo lemerè ro rú be Làzàrò, adrélépi làzì ìbe bí í rú dhi.

21 Akódhi nda tá lovó ìbe tò kitswázó ngá kórònyá adrèbhá tá ledhélé ngá líyí nda ni misá drìlèsè dhi ki nya ká. Di, kítswá tá ìna bwà ko. Kòkí ì adré tà ndìndì alìle akódhi ni làzì ki mì lembé.

22 Kùdù ro dhi, agó lemerè ro nda dré dràzo gò, ángéló ì dré akódhi ni dòzo lizo bhàà ànyi Abàràrà làga. Ngá líyí nda dré kókpà dràzo gò, sìzoá.

23 Akódhi kòkìsú ì adrèrà'a rúbhá aswálé dràbhá ki àrà na dre dhi, dré mì tingázó Abàràrà ki no làwú làvo na, tùmání Làzàrò ànyi làgá dhi be.

24 Di dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Tátá Abàràrà, mí bhà áma kizà wà! Mí amù Làzàrò áyi drìgámbálí so yí na, tìle áma làdra dri. Angyá ko, áma rúbhá adré aswálé àtsí kònìdhi 'á tò.»

25 Di, Abàràrà logó drá dhi: «Áma mvá, mí kisù rè ngá dóro títi mí dré tá kisulé mí dré adrèrà'a lídrì be dhi 'á dhi ì ká. Di, Làzàrò kisú tá ngbà 'í tà kònzi dhi ì kòdhya.

Nyànomvá dhi, à adré di akódhi ni togó tindrì kònwa. Di, àmi rúbhá adré ína aswálé.

²⁶ Kòdhi íbe dhi, à bhà yábhu andre àma ki kòfalé 'á àmi íbe dre. Ásà dhi, dhya adrélépi lèá lavulé àmi véna dhi kitswá lavulé bwà ko. A kitswá kpà azyalé kònalésè àma véle dhi bwà ko.>

²⁷ Di ngá líyí nda tà dhi: <Tátá, kàdré kònìni dhi, má adré àmi ti lizí, mí kòmùró Làzàró lìle áma atá ni dzó na,

²⁸ kòlongóro tà áma adrúpi nzi dhi i dri, i kàlìró kpà àrà rúbháaswa àdhya kònìdhi lé ko.>

²⁹ Abàramà logó drá dhi: <Ayí tà Mósè i dré tisile pròfétà íbe dhi íbe. I kòyi tà nda i kòdhya.>

³⁰ Di, ngá líyí nda tà dhi: <Kóko, Tátá Abàramà! Di, dhya àlo ngàlepi dràdrà 'àsè dhi kòlì ína àyi véna dhi, i ni àyi ki togó ladzá.>

³¹ Di, Abàramà tà drá dhi: <I kòyi Mósè ni kúlí pròfétà kya íbe dhi i ko dhi, tágba dhya àlo kònga dràdrà lésè yà dhi, i kitswá kpà dhya nda ni kúlí yi ka'izoá bwà ko.>>

17

Tàkonzì i tàkonzì trìma be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 18:6-7, 21-22; Márokò 9:42)

¹ Yésu gò tàá àyi lebèbhá i dré dhi: «Tà bàti ró dhi, tà kitswábhá móndí ki 'o ledhéle tàkonzì na dhi ki dra atsá. Di, kizà ni adré kàdrì dhya ángùdhi adrélépi tà nda ki àndu bha dhi dré!

² Akódhi nda kàdré ndìndì ànzimvá kòni ki àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yìandre na dhi.

³ Di mì kàdré àmi ki líkí be!

Àmi adrúpi ki àlo kò'o tàkonzì mí rú dhi, mí kòtadhá akódhi ni tàkonzì nda drá. Akódhi kòladzá àyi togó tà nda sè dhi, mí kòtrì akódhi ni tàkonzì.

⁴ Gba kò'o tàkonzì mí rú vésè be nzi-drì-rì kítú àlo sè gò, dré adrézó agòle mí véle vésè àlo àlo títi nda i sè adrélé tàá dhi <Má ladzá áma togó dre> dhi, mí kòtrì akódhi ni tàkonzì nda i títi.>

Tà ka'ika'í ni tà

⁵ Apóstolò i tà Mírì Yésu dré dhi: «Mí kòtimbà àma ki tà ka'ika'í wà.>

⁶ Di Mírì logó dhi: «Mì kàdré tà ka'ika'í íbe tsàmvá ngóro mùtádi lò'wa tíni dhi, mì ni kitswá tàá fa kàdrì kònìdhi dré dhi <Mí ngì mì lizo àmi bhe tile yìandre na> gò, fa nda dré àmi ki kúlí ka'izo 'òle.>

Tà kitswálepi màrábà dóro dhi dré 'òle dhi

⁷ «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré màràbà adrélépi amvú 'a yà, kó ngalè adrélépi kábilígyà líkí yà dhi íbe gò, akódhi nda dré agòzo amvú lésè dhi, dhya nda adré tàá drá ngíni? Adré tsì tàá drá dhi: <Mí afí mbèlè lírílé ngá nya>?

⁸ Kóko! Dì, adré be ína tàá dhi: <Mí ladhí ngá má dré kitswálé nyàle. Mí topfó ámi kítá, ngá bhàzo má dré nyàle ìndì má dré mvùle 'íká, gò mí kògòró mína ni nya, ìndì mína ni mvu ndò.>

⁹ Bvóá dhi, mírì nda adré tsì àwoyà ta màràbà nda dré, dré tà tàle í dré dhi kí 'òle dhi sè 'í? Kóko!

¹⁰ Dì tà nda kòdhi kókpa kònìni àmi dré. Mì kò'o tà tí tí tàle àmi dré dhi i dre dhi, mì kàdré tàá dhi: <Ama màràbà tàko dhi 'i. Mà 'o ngbà 'í tà kitswábhá mà dré 'òle dhi i kòdhya.>»

Yésu tídrí mómí mudrí kàrí dré rùle dhi i

¹¹ Yésu dré tá adrérà'a lile Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, adré tá lavulé bvò Gàliláyà àdhya kí bvò Sàmàríyà àdhya be dhi 'àsè.

¹² Dré tá adrérà'a file bhà àlo na dhi 'á dhi, mómí mudrí kàrí dré rùle dhi i dré alizo kitswálé ru kisú ába. Ayi nda i dré àyi kí kíkízó vwàvwà ro tsà gò,

¹³ kúlí loyó tàzoá dhi: «Yésu, Mírì, mí bhà àma kí kizà wà!»

¹⁴ Yésu kònò àyi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mì lí àmi kí rúbhá kí tadhá kòwánà i dré.» Dì i dré adrérà'a lile dhi 'á dhi, i dré adrízó.

¹⁵ Dì àyi kí àlo kònò í adrí dre dhi dre dhi, dré agòzo Gíká ni rú bhabe kùle kúlí 'u'ù sè.

¹⁶ Dré adhézó Yésu pá, áyi mǐ bha kǐní mi gò, àwoyà tàzo drá tà dré tá 'òle í dré nda ni tà sè. Dì akódhi nda tá ína Sàmàríyà agó 'i.

¹⁷ Gò Yésu dré lizízóá mómí í làga dhi i tí dhi: «Àyi adríbhá kòdhi i tá tsì mudrí ko? Dì àruka ni nzi-drì-su nda i ángwà?»

¹⁸ Dhya àlo àyi kòfalé agòlepi Gíká ni rú bha kùle dhi yókódhó, ngbà 'í agó sùrú twá ro kònìdhi 'í?»

¹⁹ Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí nga lile. Ámi tà ka'íka'í tídrí mi dre.»

Gíká ni Opì ni atsama

(A kònò kpà Mátáyò 24:23-28, 37-41)

²⁰ Kítú àlo dhi, Fàrísáyò i lízì tá Yésu tí dhi: «Gíká ni Opì ni atsá ángutú?» Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Gíká ni Opì adré ína alile ngóro mómí i dré adrélé ngá letè nòle dhi tíni ko.

21 A kitswá kpà tàà dhi <Mì nò ká, Giká ni Opì kònwa!> yà, kó ngalè <Gìkà ni Opì kònàlè!> yà dhi ko. Tàko ko, Giká ni Opì àmi kòfalé be.»*

22 Dré gòzo tàà áyi lebèbhá i dré dhi: «Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, mì ni adrè lovó ìbe tò kitswázó ndìndì Mòndí ni Mv́a ni kítú ki àlo no. Di, mì kitswá àmikya noà ko.

23 Mòndí ki tàà àmi dré dhi <Mì nò ká, akódhi kònàlè!> yà, kó ngalè <Akódhi kònwa!> yà dhi. Di, mì lì àmikya ràle àyi vése ko.

24 Tàko ko, kítú Mòndí ni Mv́a dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni agò ngóro bhù dré adrélé lagulé ngá kazá bhù m̀bhalé ni bv́o àlo lésè tsàle bv́o ni àzya na dhi t́ini.

25 Di, adrè leá dhi, akódhi kònnya rè zyà kizà lavulé, ìndì mónnyá ándrò kòni ì kògà rè zyà akódhi.

26 Lókyá Mòndí ni Mv́a dré adrèrà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ki adrè ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi t́ini.

27 Mòndí ì adrè tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ki ànzi ki fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firà'a bwátù kàdrì na dhi 'á. Gò ýliti andre dré atsázó ngbò ró àyi ki tupfú todràle títí.

28 Tà nda ki adrè kpà ngóro Lótò ni lókyá 'á dhi t́ini. Mòndí ì adrè tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ngá gi, adrézó ngá lagí, adrézó ngá kidhí, adrézó kpà dzó si.

29 Di, kítú Lótò dré apfòzo Sòdómà lésè dhi sè dhi, àtsí i bàrúti ìbe dhi ì dré adàzo ngbò ró bhù lésè àyi ki tupfú todràle títí.

30 Tà nda kòdhi ki adrè kókpà kònini kítú Mòndí ni Mv́a dré dra apfòzo dhi tú.

31 Kítú nda sè dhi, lè dhya dra adrélépi áyi dzó drina dhi kási file dzó na, áyi ngá ki do lapázó ába dhi ko. Kókpà kòdhi t́ini, dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìle í bhàna ko.

32 Mì kisù rè tà atsálépi Lótò ni tòkó rú dhi ká!

33 Dhya ángùdhi adrélépi áyi tàndi ni lídrì le likilé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya ángùdhi adrélépi ina áyi lídrì fe dhi, a ni áyi lídrì nda ni likí.

34 Má adrè tàà àmi dré dhi: Ngátsi nda sè dhi, móndí rì dhi ki adrè aylé lángá àlo dri. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

35 Tòkó rì dhi ki adrè ngá 'i tùmání. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.» [

36 †]

* 17:21 17:21 A kitswá kpà kúlí tisìle Gírìkì ti sè kòni ki ladzá kònini: «Giká ni Opì àmi léna be.» † 17:36 17:36 Wárágá Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Ago rì dhi ki adrè amvú na. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.]

³⁷ Yésu ni lebèbhá ì gò lizíá dhi: «Mírì, tà nda ki ru 'o ángolé?» Di Yésu logó àyì dré dhi: «Àrà ángùdhi àbvò dré adrézó lána dhi drìle dhi, àrí àgáàga dhi ki kókpa ru kimó kitswálé àbvò nda ni te.»

18

Pídhígó tàyítòkó i tàbvó tàlepi be dhi ki tà dri dhi

¹ Gò Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pìzo, tadházóá áyì lebèbhá i dré dhi, lè ì kàdré tà zi Gìkà tí landè àko ró ngìni ya dhi.

² Tà dhi: «Tàbvó tàlepi àlo dhi tá bhàandre àlo dhi na. Adré tá ína Gìkà ni ro ko, adrézó kpà móndí ki tà kisù ko.

³ Di tàyítòkó àlo bhàandre nda 'á dhi adré tá ína alìle akódhi véle rä, adrélé tàá dhi: «Mí lanzí rè tà àma kòfalé àma kàribhá be dhi ni bvó, tà gyägya 'òzo má dré dhi ká!»

⁴ Lókyá be vwàvwà ro dhi, tàbvó tàlepi nda adré tá tà nda ni ga rè. Di, kùdù ro dhi, dré ína kisùzoá í léna dhi: «Gba má dré adrézó Gìkà ni ro ko yà, adrézó kpà móndí ki tà kisù ko yà dhi,

⁵ má ni tà gyägya 'o tàyítòkó kòdhi dré, dré adrélé àma lagù tò dhi sè. Tàko ko, má kò'o kònìni ko dhi, akódhi ni ngbú adrélé alìle àma drì kizá.»

⁶ Di Mírì gò tàá dhi: «Mí yi rè tà tàbvó tàlepi gyägya ko nda dré tàle dhi ká.

⁷ Di Gìkà kitswá tsì tà gyägya 'o móndyá í dré zìle gò ì dré adrézó liyílé í rú kitú vèsè ìndì ngátsi vèsè dhi i dré ko? A ni tsì lókyá tigí àyì ki ledézó?

⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: «A ni tà gyägya 'o àyì dré mbèlè. Di, lókyá Móndí ni Mvá dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni tsì móndyá adrèbhá áyì ka'ì bàti dhi ki kisú bvò dri dhi 'í?»

Pídhígó Fàrìsáyò i mèdáyì lagílèpi be dhi ki tà dri dhi

⁹ Gò Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pìzo móndyá adrèbhá tá àyì ki no gyägya gò, adrézó móndyá àruka títi dhi ki ayízè dhi i dré.

¹⁰ Tà dhi: «Àgo rì dhi ì mbà tá tépelò na kitswálé tà ta Gìkà be. Alo ni tá Fàrìsáyò 'i. Azya ni tá mèdáyì lagílèpi 'i.

¹¹ Di Fàrìsáyò nda totó tá i adrélé tà ta Gìkà be í léna kònìni: «Á! Gìkà, má adré àwoyà ta mí dré, má dré adrélé móndyá àruka títi dhi i tìni ko dhi sè. Ayì nda i ngá lovó bhabhá 'i, tà kònzi 'obhá 'i, ìndì múná tà 'obhá 'i. Má adré kpà àwoyà ta mí dré, má dré adrélé mèdáyì lagílèpi kòdhi tìni ko dhi sè.

12 Má adré mána tàbirí mvo, adrézó tà zi mí tí vèsè be rì pòsò àlo sè. Má adré kpà ngá tíí má dré adrélé kisulé, lanzíle 'a be mudrí dhi ki àlo fe mí dré.»

13 Dì, mèdáyì lagílèpi nda totó tá ína i lará ro, adrélé ndìndì áyi m̄ le tingálé kurú na bhù na ko. Adré tá áyi agá di kizà dré, adrézó tàá dhi: «A! Giká, ma tàkonzì líyí 'i. Mí bhà áma kizà wà!»

14 Má adré tàá àmì dré dhi: Mèdáyì lagílèpi nda gò ína nzìle í bhàna móndí Giká dré bhàle gyágya dhi ró dhi nì. Dì, Fàrìsáyò nda nzi ína kònìni ko. Tàko ko, Giká ni dhya ángùdhi adrélépi áyi tà bha kuru dhi nì tà tírí kìní mi. Dì, a ni dhya adrélépi áyi tà bha kìní mi dhi nì tà tingá kuru.»

*Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá i dri
(A kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Márokò 10:13-16)*

15 Amvolásà dhi, móndí ì adré tá àyi ki ànzimvá ki adó alizo àyi íbe Yésu vélé, kòtabèró àyi, tà tani zìzo Giká tí àyi dri be dhi bvó. Akódhi ni lebhèbhá ì kònò tà nda dre dhi, ì dré dhèzo adrélé lawàle mónnyá nda i dri tà nda sè.

16 Dì, Yésu dré ína ànzimvá nda ki azizó í vélé gò, tàzoá áyi lebhèbhá i dré dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni i alìle má vélé. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Giká ni Opì mónnyá adrébhá àyi nda i tíni dhi i dré.»

17 Má adré tà bàti ta àmì dré: Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Opì ka'í ànzimvá kya tíni ko dhi, kitswá tàdzí file lána ko.»

*Yésu i agó àlo ngá líyí ro dhi be dhi
(A kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Márokò 10:17-31)*

18 Amvolásà dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo dré alizo Yésu vélé akódhi ni lízì, tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélépi tà tadhá ni, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

19 Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Giká 'i kalóma.»

20 Mí n̄ tà tátírí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi i be: «Lè mí kò'o múná tà ko. Mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko. Mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be.»

21 Dì agó nda tà drá dhi: «Má líkí tòlí nda kòdhi i tíí, kidhólé má dré tá adrérà'a kàdhúra ro dhi 'á.»

22 Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Tayí rē dhu mí dré tà àlo kòdhya: Mí lì ámi ngá tíí dhi ki lagí, làfa ni ni lanzizó lemerèbhá i dré gò, mí kàdréro ngá làgí be kàdrì dhi íbe bhù na. Dì mí alì adrélé áma lebhè.»

23 Agó nda kòyi tà nda dre dhi, kizà dré akódhi ni 'òzo lavulé, dré tá adrélé ngá íbe zyandre ró dhi sè.

²⁴ Yésu kònò akódhi tá kizà ro dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Ngábhá ki fíma Gíká ni Opì na dhi kòkóròko!

²⁵ Ngá líyí ni fíma Gíká ni Opì na dhi ína kòkóròko lavulé, kàmìlò ni fíma lavulé sìnđánì ni bhálé 'àsè dhi rúsè!»*

²⁶ Gò mómđyá kúlí nda kì yibhá dhi ì dré lizizóá dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni ì kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nì?»

²⁷ Yésu logó dhi: «Tà kitswálé 'òle bwà ko mómđí ì mílèsè dhi, tà Gíká dré kitswálé 'òle nì dhi 'i.»

²⁸ Gò Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí àma kì ngá títi dhi ì adrézó ámi lebè.»

²⁹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi áyi dzó 'i yà, áyi tòkó 'i yà, áyi adrúpi ì 'i yà, áyi tibhá ì 'i yà, kó ngalè áyi ànzi ì 'i yà dhi kì tayílépi Gíká ni Opì ni tà sè dhi,

³⁰ a ni ngá nda kì vúdrì kisú tsàle vèsè be bǐ lókyá kònìdhi sè. Kòdhi ìbe dhi, a ni kókpa lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú lókyá adrélépi alìle dhi sè.»

Yésu gò tódhyá áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Márokò 10:32-34)

³¹ Amvolásà dhi, Yésu dré áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi kì drizo gàrà dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Mà adré mbàle Yèrúsalemà na. Kònàle dhi, tà títi pròfétà ì dré tisìle Mómđí ni Mvá ni tà dri dhi kì ru 'o.

³² A ni akódhi ni lefè pàgànò ì drígá. Ayi nda ì dré akódhi ni gùzo, lodházóá, tùsú lufúzó mǐá,

³³ tswàzoá gò, pfùzoá dràle. Dì kítú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

³⁴ Dì, tà Yésu dré tàle nda kì àlo fì tá ína àyi drìna ko. Tà nda kì àndu zù tá ì zùzù àyi dré. Dì ì nǐ ngalè Yésu adré tá àdho tà ta ya dhi ko.

Yésu tidrí agó àlo mǐ be kùdúkùdu ró dhi

(A kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Márokò 10:46-52)

³⁵ Yésu dré tá adrérà'a tsàle ànyi Yèrìkò làga dhi 'á dhi, agó àlo mǐ kùdúkùdu ró dhi lírì tá láti làga adrélé ngá zi mómđí ì tí.

³⁶ Akódhi nda kòyi mómđí zyandre ì adrérà'a lavulé dre dhi, dré lizizóá ngalè tà nda àdho tà 'i ya dhi.

³⁷ Gò logózóá drá dhi: «Yésu Nàzàrétà lésè dhi adré lavulé nì.»

³⁸ Kòyi tà nda dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwídì ni Mvá, mí bhà áma kizà wà!»

* 18:25 18:25 «Kàmìlò» kònìdhi, kà'wá kàdrì dòmgi tíni dhi 'i.

³⁹ Mòndyá adrèbhá lavulé drìdrì dhi ì dré adrézó tetrélé akódhi dri, kòtayíró kúlí adrézó kíri. Di, dré gòzo véle adrélé kúlí loyó wáláká ni ni lavú: «Dàwídì ni Mv́á, mí bhà áma kizà wà!»

⁴⁰ Gò Yésu dré áyi kikízó tàá dhi, à kàdrì agó nda alizo ába í véle. Akódhi nda kàtsá ànyi dre dhi, Yésu dré lizízóá tíá dhi:

⁴¹ «Mí adré làá má kò'o mí dré àdho tà kòdhya?» Akódhi logó dhi: «Mírì, má là ngá nòlè!»

⁴² Di Yésu tà drá dhi: «Mí kònò ngá. Ami tà ka'ika'í tidrí mì dre.»

⁴³ Gbã kòdhwa, akódhi dré kidhózó adrélé ngá no. Gò dré ngàzo adrélé Yésu ni lebe adrézó Giká ni rú bha kùle. Mòndyá títi dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà adrézó Giká ni rú bha kùle.

19

Yésu í Zàkáyò be dhi

¹ Yésu dré fizo Yèrikò na gò adrélé lavulé bhàandre nda 'àsè.

² Di agó àlo rú be Zàkáyò, adrélépi mèdáyì lagíbhá ki kàdrì ro ìndì ngá líyí ro dhi tá kpà bhàandre nda na be.

³ Akódhi nda adrè tá làá nòlè ngalè Yésu àdhi 'i ya dhi. Di, mómí zyandre dhi ki tà sè dhi, kitswá tá ína nòá bwà ko, dré tá mbàle tàli dhi sè.

⁴ Gò dré ràzo drìdrì mbàle fa rú be sikhómórò dhi drìna, kitswálé Yésu ni no dhi bvó. Tàko ko, akódhi nda adrè tá 'òle lavulé láti nda 'àsè.

⁵ Yésu kàtsá àrà nda 'á dre dhi, dré mì tingázó Zàkáyò ni no gò, tàzoá drá dhi: «Zàkáyò, mí asì mbèlè. Angyá ko, adrè làá dhi, má kàyí àndrò mí bhàna.»

⁶ Di Zàkáyò dré asízó mbèlè gò, dré Yésu ni ka'izo dòle í bhàna arí sè.

⁷ Mòndyá títi tà nda ni nobhá dhi ì adrè tá Yésu ni ndrì, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi là ína file ayilé tàkonzì líyí ni dzó na!»

⁸ Di, Zàkáyò dré ngàzo áyi totó Mírì kandrà tàá drá dhi: «Mírì, mí nò rè ká! Má ni áma ngá títi lanzílé 'a be rì dhi ki àlo fe lemerèbhá í dré. Kòdhi íbe dhi, má kòkàrí mómí ni làfa túrúpfú sè dhi, má ni làfa nda ni logó drá, àzya ni ni bhàzo dríá vèsè be na.»

⁹ Di Yésu tà drá dhi: «Ándrò, tà tidrízó dhi afí dzó kònìdhi lé dre. Tàko ko, dhya kònìdhi kókpà Abàràrà ni ànzì ki àlo 'i.

¹⁰ Angyá ko, Mómí ni Mv́á alì kitswálé mómíyá avìbhá dhi ki nda, àyi ki tidrízó dhi bvó.»

Pídihígó màràbà mudrí dhi kɪ tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 25:14-30)

11 Mòndyá zyandre nda ì dré tá adrérà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré gòzo pídihígó àlo dhi ni pì àyi dré. Tàko ko, akódhi tá ànyi Yèrúsalémà làga, ìndì ì adré tá àyikya kisùá dhi, Gĩká ni Opì ni atsá gbã lókyá nda sè.

12 Dì tà àyi dré dhi: «Agó àlo ópí kɪ sùrú lésè dhi adré tá 'òle lile bvò vwàvwà ro dhi na, à kòbhàrò ì adrélé ópí ro gò, í kàgòrò adrélé áyi òpì nya be dhi bvò.

13 Dì dré áyi màràbà mudrí dhi kɪ azizó, làfa lò'wa mudrí dhi kɪ lanzizó àlo àlo àyi drígásè gò, tazoá àyi dré dhi: «Mì kàdré àzì 'o làfa kònìdhi sè adrézó timbáá, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.»*

14 Dì, mòndyá akódhi ni bvò nda lé dhi ì adré tá àyikya togó kònzi bha akódhi rú. Gò ì dré mómí mùzo lile akódhi vésè tàá dhi: «Mà adré làá dhi, dhya kòdhi kònya òpì àma dri dhi ko.»

15 Dì, tágba kònìni dhi, à dré akódhi ni bhàzo ópí ro gò, dré agòzo. Dré màràbà mudrí í dré tá làfa tayízó àyi drígá nda kɪ azizó gò, àyi kɪ lizizó nìzoá ngalè ì timbà tá áyi làfa ni drì ángopí ya dhi.

16 Dhya drìdrì dhi kàtsá dre dhi, dré tazoá dhi: «Mìrì, má 'o àzì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa mudrí àruka kɪ kisúzó bhàle dríá.»

17 Dì ópí nda tà drá dhi: «Áma màràbà dóro ni, mí 'o dóro! Mí dré kitswálé má dré ka'ile tà mvá tsà sè dhi sè dhi, má ni ámi bha adrélé bhàandre mudrí dhi ì drìle.»

18 Gò màràbà ni rì dré atsázó tàá dhi: «Mìrì, má 'o àzì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa nzi àruka kɪ kisúzó bhàle dríá.»

19 Dì ópí nda tà drá dhi: «Má ni ámi bha adrélé bhàandre nzi dhi ì drìle.»

20 Gò màràbà ni na dré atsázó tàá dhi: «Mìrì, làfa lò'wa mína kònìdhi. Má zù tá làfa nda tayílé kítá na.

21 Má adré tá ámi ro, mí dré adrélé agó tòmbá 'i dhi sè. Mí adré mína ngá mí dré bhàle ko dhi kɪ do, adrézó kpà ngá mí dré kidhíle ko dhi kɪ akónà.»

22 Dì ópí nda tà drá dhi: «Mì, màràbà kònzi ni, má ni ámi tàbvò ta ámi tàndi ni kúlí sè. Mí nì tá tàle dhi, ma agó tòmbá 'i dhi be. Má adré ngá má dré bhàle ko dhi kɪ adó, adrézó ngá má dré kidhíle ko dhi kɪ akónà.

23 Mí bhà dì tá làfa mána dzó adrézó làfa 'o lendréle dhi na ko àdho tà sè? Kònò má ni tá kitswá làfa nda ni adó àmupi ni be.»

* 19:13 19:13 A adré tá làfa lò'wa kònìdhi ni rú zi «mínà». Mínà àlo dhi tá làfa adrélé fèle mómí àlo dré àzì 'òle mbã na sè dhi tí dhi 'i.

24 Gò dré tàzoá mǎndí í làga dhi ì dré dhi: <Mì do làfa lò'wa kòdhi akódhi drígàsè, fèle dhya adrélépi ába mudrí dhi dré.>

25 Dì ì tà drá dhi: <Mírì, akódhi nda làfa lò'wa íbe mudrí!>

26 Akódhi logó àyi dré dhi: <Má adrè tàá àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi ngá íbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda kí drĩ timbà. Dì, kàdré ína dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndìndì ngá mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígàsà.>

27 Dì, kàdré áma kàribhá lèbhá tá má kònya òpì àyi dri ko nda kí tà sè dhi, mì adrĩ àyi alìzo àyi kí tilí todràle má kandrà.>>

Yésu fì Yèrúsalmà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Mároko 11:1-11; Yòwàni 12:12-19)

28 Yésu kòtà tà nda ì dre dhi, dré gòzo láti do adrézó mbàle Yèrúsalmà na.

29 Kòtsa ànyi bhà rú zìle Bètèfágè ìndì Bètàníyà dhi ì kandrà, ànyi kòngó Olivè fa kya làga dre dhi, dré àyi lebèbhá rì dhi kí mùzo lìle drĩdri,

30 tàzoá àyi dré dhi: «Mì lì bhà àmi kandrà kònàdhi léna. Mì kòfì lána dre dhi, mì ni púndà mvá 'ìle, à dré dhu rè mbàzo dríá ko dhi ni kisú. Mì atrì akódhi, alìzo ába má vélé.

31 Dhya àlo kòlizi àmi tí dhi: <Mì adrè trèá àdho tà sè?> ya dhi, mì kòtà drá dhi: <Mírì adrè lèá nì.>>

32 Dì dhya mùle nda ì dré lizo tà nda ni kisú ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tìni.

33 Ì dré tá adrèrà'a púndà mvá nda ni atrì dhi 'á dhi, púndà nda ni líyí ì dré lizízóá àyi tí dhi: «Mì adrè púndà mvá kòdhi ni trì àdho tà sè?>

34 Ì logó dhi: «Mírì adrè lèá nì.»

35 Gò ì dré púndà mvá nda ni asézó atsázó ába Yésu vélé. Ì dré àyi kí kítá bhèzo dríá gò, Yésu ni 'òzo lírìlé dríá.

36 Dì akódhi dré tá adrèrà'a lìle dhi 'á dhi, mǎndí zyandre dhi ì adrè tá àyi kí kítá kí lasé láti mìsè, kòlavúro dríàsà be dhi bvó.

37 Ì kòtsa ànyi Yèrúsalmà làga láti adrélépi sìle kòngó Olivè fa kya drìlèsè dhi 'á dre dhi, akódhi ni lebèbhá zyandre títi dhi ì dré ngàzo adrélé lenzélé lúlúgyá be, adrézó Gíkà ni rú bha kùle tà títi línđrígá ró ì dré nòle dhi kí tà sè.

38 Ì adrè tá tàá dhi:

«Tà tani kàdré ópí adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!

Tà kìdrìkìdri kàdré bhù na, ìndì rúku kàdré Gìká kurú na bhù na dhi dré!»†

39 Gò Fàrìsáyò àruka mónnyá zyandre nda i kòfalé dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kòlawà ámi lebhéhá ni ì dri, ì kòtayíró kúlí!»

40 Dì Yésu logó dhi: «Má adré tàá àmi dré dhi: Ì kòtayí kúlí dhi, kírà kí lúlúgyá ga nì!»

Yésu ngo Yèrúsalémà ni tà sè

41 Yésu kòtsa ànyi Yèrúsalémà làga bhàandre nda ni no dre dhi, dré ngàzo ngòle tà ni sè,

42 tàzoá dhi: «Á! Yèrúsalémà, kònò mí kònì tá tà kìtswálépi tá tà kìdrìkìdri fe mí dré lókyá ándrò kònìdhi sè dhi be dhi! Dì, nyànomvá dhi, tà nda zù ì zùzù mí dré.

43 Tàko ko, lókyá ni atsa ámi kí gò, ámi kàribhá ì dré ámi gàrà kizo kúru, ngá tobhàzo kìtswázó àdzú bhu mí rú gò, ì dré àdzú bhùzo mí be ámi gàrà títi dhi ì 'àsè.

44 Ì ni àmi kí bhe kinyílé kìnì mi, ámi ànzì mí lé dhi íbe. Ì kìtswá kírà kí àlo tayí àzya ni dri ko. Angyá ko, mí nì tá mína lókyá Gìká dré alizo kìtswálé ámi tídrí dhi ko.»

Yésu dro mónnyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'àsè (A kònò kpà Mátáyò 21:12-17; Márokò 11:15-19; Yòwàni 2:13-22)

45 Amvolásà dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo mónnyá adrèbhá tá ngá lagí kònàle dhi kí dro topfòle 'àsà.

46 Dré tàzoá àyi dré dhi: «Gìká ni Kúlí adré tàá dhi: <Áma dzó ni adré dzó adrézó tà ta má be dhi 'i.> Dì, mì gò àmìkya dzó nda ni bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi kí zu dhi ró!»‡

47 Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Yésu adré tá tà tadhá tépelò na. Kòwánà kàdrì ì, tátítrí kúlí tadhábhá ì tsàle Yúdà ànzì kí drì kòbhá íbe dhi, ì adré tá láti nda kìtswázó akódhi ni pfu dràle.

48 Dì, ì kìtswá tá àyikya láti kisé bwà ko. Angyá ko, mónnyá títi dhi ì adré tá akódhi ni kúlí yi lovó sè.

20

A lizí Yésu tí ngalè akódhi ni rìnyí angá ángolésè ya dhi (A kònò kpà Mátáyò 21:23-27; Márokò 11:27-33)

1 Kítú àlo dhi, Yésu adré tá móndí kí tadhá tépelò na, adrézó Rúbí Tani longó àyi dré. Gò kòwánà kàdrì ì, tátítrí kúlí tadhábhá ì ìndì bhàgo íbe dhi ì dré alizo akódhi véle,

† 19:38 19:38 A kònò Longó ì 118:26.

‡ 19:46 19:46 A kònò Esáyà 56:7; Yèrémíyà 7:11.

² liziá tíá dhi: «Mí tà rè àma dré ká: Rĩnyí mí dré adrézó tà kòdhi kí 'o dhi angá ína ángolésè? Adhi fè rĩnyí nda mí dré nì?»

³ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpa tà àlo dhi ni lizi àmi tí. Mì tà rè má dré ká!

⁴ Bàtìsimò Yòwànì dré fèle dhi angá tá ína ángolésè: Gĩká vélésè, kó ngalè móndí i vélésè?»

⁵ Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè, adrézó tàá dhi: «Mà kòtà dhi <Bàtìsimò nda angá Gĩká vélésè> dhi, akódhi ni go liziá àma tí dhi: <Mì ka'í di Yòwànì ko àdho tà sè?»

⁶ Di, mà kòtà kó dhi <Bàtìsimò nda angá móndí i vélésè> dhi, móndyá títi dhi kí àma kí lebhé todràle kírà sè. Angyá ko, ì adré ka'íá dhi, Yòwànì tá ína pròfétá 'i.»

⁷ Di ì dré logózóá drá dhi: «Mà nĩ ngalè bàtìsimò nda angá ángolésè ya dhi ko.»

⁸ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kókpa tàá àmi dré ngalè rĩnyí má dré adrézó tà nda kí 'o dhi angá ángolésè ya dhi ko.»

Pídhigó vìnò líkíbhá kònzi dhi kí tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:33-46; Márokò 12:1-12)

⁹ Gò Yésu dré pídhigó kònìdhi ni pìzo móndí i dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vìnò áyi amvú na. Dré amvú nda ni tayízó vìnò líkíbhá àruka i drígá gò, lizo atsí na lókyá be vwàvwà ro.

¹⁰ Lókyá vìnò lò'wa kizo dhi kòkitswá dre dhi, dré áyi màràbà kí àlo mùzo lile vìnò líkíbhá nda i véna, ì kòfèró í dré lò'wa ína tíni dhi be dhi bvó. Di, vìnò líkíbhá nda ì dré àyikya màràbà nda ni tswàzo gò, logózóá nzile drígálé sè.

¹¹ Gò amvú líyí nda dré màràbà àzya mùzo lile àyi véna. Di, ì dré kpà akódhi nda ni tswàzo, kanyò fèzo drá gò, logózóá drígálé sè.

¹² Dré gòzo màràbà ni na mu lile gò, ì dré akódhi nda ni pfùzo bí íbe gò, dòzoá bhèle amvú 'àsè kivì na.

¹³ Di amvú líyí nda kòyi tà nda dre dhi, dré kisùzoá í léna dhi: «Má ni 'òá ngíni? Má ni áma mváagó má dré lèle tò dhi ni mu kòdhyá. Aruka ni, ì ni akódhi ni lindrì bha.»

¹⁴ Di, vìnò líkíbhá nda ì kònò mváagó nda adrérà'a alìle dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònàdhi dhya dra amvú kònìdhi ni kisúlèpi tàyilé ro dhi 'i. Mà kòpfu akódhi dràle, amvú dré tá kitswálé kisúlé tàyilé ro nda kàdréro àma dré!»

¹⁵ Di ì dré ngàzo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'àsè kivì na gò, pfùzoá dràle.»

Yésu gò liziá dhi: «Mì adré kisùá dhi, amvú líyí nda ni 'òá ngíni àyi kí tà sè dhi?»

16 Akódhi ni tsa vínò likíbhá nda ki tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhyà nda ni tayí móndí àruka i dríga.»

Di móndyá zyandre nda i kòyi tà nda dre dhi, i dré tazoá dhi: «Tà nda kòdhi i kò'o ru tàdzí ko!»

17 Di Yésu dré àyi ki nòzo dhi gò, tazoá dhi: «Tà tisìle Giká ni Kúlí na kònìdhi adrè di leá tàle ngini?»

«Kírà dzó sibhá i dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó driá dhi ró.»*

18 Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi íbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi i dré dra adhézó driá dhi ni kinyí.»

19 Gbã lókyá nda sè dhi, tátírítrí kúlí tadhábhá i kòwánà kàdrì íbe dhi i dré láti ndàzo kitswázó Yésu ni ru. Angyá ko, i nǐ tá tàle dhi, akódhi pi tá pídhígó nda àyi rú dhi be. Di, i dré tá adrélé móndyá zyandre dhi ki ro dhi sè dhi, i dré akódhi ni tayízó.

Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma

(A kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Mároko 12:13-17)

20 Di i dré ngàzo adrélé Yésu ni mǐ ga gò, móndí àyi ki 'obhá adrélé móndí gyàgya ró dhi ki mùzo lùzu ró ìle Yésu véna. Àyi nda i adrè tá akódhi ni le 'òle la'ìle kúlí dré tá adrélé tàle dhi i silé, i kòkitswáro akódhi ni fe Rómà ki gùvèrènerè dríga.

21 Di i dré akódhi ni lizízó tazoá dhi: «Tadhálépi, mà nǐ tàle dhi, tà mí dré adrélé tàle ìndi tadhálé dhi i gyàgya dhi be. Mí adrè móndí ki no twátwa ko. Mí adrè kpà Giká ni tà tadhá tà bàti sè.

22 Di mí tà rè àma dré ká: Ama ki tátírítrí kúlí ka'í, mà kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gi dhi 'í? Kó ngalè, ka'í ko?»

23 Di, Yésu dré ina àyi ki túrúpfú tà nǐzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi:

24 «Mì afè dènári àlo dhi má dré nòle.» I kòfè làfa lò'wa nda drá dre dhi, dré lizízóá dhi: «Móndí línđrì kònìdhi tsàle rú tisìle driá kònìdhi be dhi, àdhi àdhyà 'i?» I logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhyà 'i.»

25 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhyà ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Giká àdhyà ni fe Giká dré.»

26 Di i kitswá tá akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá tàle móndí i kandrà dhi i silé bwà ko. Be ró dhi, àyi ki línđrì ga tá kúlí dré logólé nda sè gò, i dré kúlí tayízó adrézó kírì.

* 20:17 20:17 A kònò Longó i 118:22.

Tà lizilé ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Márokò 12:18-27)

27 Amvolásà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alìzo Yésu vélé kitswálé tà lizí tíá. (Ayì nda ì adré tàá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Dì ì tà drá dhi:

28 «Tadhálépi, Mósè tisì àma dré dhi: «Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà àyì tòkó ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzì ti àyì adrúpi dràlepi nda dré.»†

29 Dì àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Ayì kì kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tólò mvá ti àko ró.

30 Adrúpi ni ni rì dré tòkó nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tólò mvá ti àko ró.

31 Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni na rú, tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú. Ayì títi nda ì todrà mvá ti àko ró.

32 Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

33 Dì kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adré tsítsì dhi àdhi dré? Angyá ko, àyì títi nda ì do tá akódhi mòle àyì dré tòko ró.»

34 Yésu logó àyì dré dhi: «Móndyá ándrò kòni ì adré ru mo, adrézó kpà àyì kì ànzì kì fe mòle.

35 Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, móndyá kitswábhá Gìká mìlèsè ì kòngaró dràdrà 'àsè dhi ì gò adrélé ru mo ko, adrélé kpà àyì kì ànzì kì fe mòle ko.

36 † kitswá kpà gòle dràle ko. Angyá ko, ì ni àyikya adré ngóro ángéló ì tíni. Ayì Gìká ni ànzì 'i, ànzì ngabhá dràdrà 'àsè dhi 'i.

37 Dì, kàdré ìna ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, ndìndì Mósè tadhá tá ngádra 'á dhi, móndyá dràbhá dre dhi kì nga dràdrà 'àsè dhi 'í. Tàko ko, dré tá fanzì adrélépi kòle àtsi ró dhi ni tà tisìzo dhi, zi Mírì «Gìká Abàràma àdhya, Gìká Ìsàká àdhya, ìndì Gìká Yàkóbhò àdhya.»‡

38 Dì Gìká nda Gìká àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ìna Gìká móndyá lídrì ro dhi kya 'i. Angyá ko, akódhi mìlèsè dhi, àyì títi nda ì lídrì ro.»

39 Dì tátrítrí kúlí tadhábhá kì àruka ì logó drá dhi: «Tadhálépi, mí tà tà kòdhi kyá!»

40 Dì dhya àlo dré gòzo vélé tà tabhì lizilé akódhi tí ko.

Mèsíyà ì Dàwìdì be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:41-46; Márokò 12:35-37)

† 20:28 20:28 A kònò Dùtèrònómè 25:5-6. ‡ 20:37 20:37 A kònò Pfòma 3:6.

⁴¹ Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «À adré tàá dhi, Mèsíyà Dàwídi nì mvá 'i dhi ngíni?»

⁴² Tàko ko, Dàwídi nì tàndi tà tá búkù Yúdà ànzi kì Longó kya na dhi:

<Mírì Gìká tà áma Mírì dré dhi:
Mí alì lírìlé áma driágo lésè,

⁴³ tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá kì bhàzo

adrélé ámi pá zàle dhi 'á.>§

⁴⁴ Kòdhi Dàwídi adré Mèsíyà nì zi áyi Mírì ro. Di Mèsíyà nda nì kitswá kpà adrélé akódhi nì mvá ro ngíningíni ró?»

*Yésu se áyi lebèbhá kì bì tátrítrí kúlí tadhábhá kì tà sè
(A kònò kpà Màtáyò 23:1-36; Márokò 12:38-40)*

⁴⁵ Móndyá zyandre títi dhi ì dré tá adrerà'a Yésu nì yi dhi 'á dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá ì dré dhi:

⁴⁶ «Mì kàdré ámi kì líkí tátrítrí kúlí tadhábhá kì tà sè. Angyá ko, àyi nda ì adré kánzò kàtswákàtswa dhi kì le asólé àyi rú, adrézó tatsílé ába móndí ì kòfalésè. Ì adré làá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindrì sè ngá lagírà ì 'ásè. Ì adré làá lírìlé àrà lindrì àdhya lísámbò dzó ì 'ásè dhi ì 'ásè, adrézó kpà làá lírìlé mísá lindrì àdhya gwányá ì 'ásè dhi ì làgàsè.

⁴⁷ Ì adré tàyítòkó kì ngá kì kàri títi. Ì adré kpà tà zi Gìká tí vwàvwà ro, à kònòró àyi be dhi bvó. Di kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, à nì tà ño àyi dri tà tàndi ró.»

21

*Ngá tàyítòkó àlo lemerè ro dhi dré fèle Gìká dré dhi
(A kònò kpà Márokò 12:41-44)*

¹ Yésu dré tá adrerà'a tépelò na dhi 'á dhi, dré m̀ tingázó ngábhá kì no adrerà'a àyi kì làfa bhe kpúkúbhú adrézó làfa líkí dhi na.

² Dré kpà tàyítòkó àlo lemerè ro dhi nì nòzo làfa lò'wa nzi tsàtsà r̀ dhi kì bherà'a lána.

³ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Tàyítòkó lemerè ro kòdhi bhà ína làfa kàdrì, móndyá àruka títi dhi kya kì lavú.

⁴ Tàko ko, àyi títi nda ì adó àyikya àyi kì ngá kì dri fèle kòdhya. Di, tòkó lemerè ro nda adó ína ngá títi í dré tá adrézó ába kitswázó adrélé ásà dhi ì fèle kòdhya.»

*Yésu longó tépelò nì pfuma nì tà
(A kònò kpà Màtáyò 24:1-2; Márokò 13:1-2)*

⁵ Yésu nì lebèbhá àruka ì adré tá tépelò nì tà ta, kírà aveave tépelò nda nì sizo ásà dhi íbe, ìndì ngá fèle Gìká

dré tépelò nda ni 'òzo avélé ásà tò dhi íbe. Di, Yésu dré ína tazoá dhi:

⁶ «Kàdré ngá mì dré adréle nòle kòni kì tà sè dhi, lókyá adrélepi alile dhi sè dhi, à gò véle kírà kòni kì àlo kisú àzya ni dri ko. A ni kírà nda kì lebhé tíí kìní mi.»

*Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi í
(A kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Márokò 13:3-13)*

⁷ Gò ì dré Yésu ni lizízó tazoá dhi: «Tadhálépi, tà kòdhi kì atsá ángutú? Adho tà ni ru 'o drìdrì tadházóá dhi, tà nda ì adré 'òle ru 'o káyà dhi nì?»

⁸ Yésu logó dhi: «Mì kàdré àmi kì likí dóro, à kòlitíró àmi ko. Tàko ko, móndí bí dhi kì alì áma rú sè adréle taa dhi: <Ma Mèsíyà 'i!> ìndì <Lókyá kitswá dre!> Di, mì kòlì àmikya àyi vèsè ko.

⁹ Mì ni àdzú kì rúbí yi, móndí kì ligíma àyi kì ópí íbe dhi kì rúbí be. Di, mì kòtayí àmi kì togó adréle gàle tírì dré ko. Tàko ko, adré leá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Di, lókyá kùdù kitswá ína atsálé mbèlè ko.»

¹⁰ Gò taa àyi dré dhi: «Súru kì àdzú bhu súru àruka íbe. Opì kì kpà àdzú bhu òpì àruka íbe.

¹¹ Kàdikàdi ni bvò kosé rínyí sè, ìndì kàràbhò ni dhe drà kònzì íbe àrà twátwa ì 'ásè. Tà dra tírì febhá dhi kì ru 'o, ìndì tà kàdrì línríga ró dhi kì agá bhù mibhalé 'á.

¹² Di, tà tíí nda ì kandrá dhi, à ni àmi kì turú adréle mì pfòle. A ni àmi kì lefè tàbvó tàle lísàmbò dzó ì 'ásè, adrézó àmi kì lebhé bádzó ì 'ásè. Áma tà sè dhi, à ni àmi kì tidrì topfòzo àmi íbe ópí kàdrì ì kandrasé ìndì gùvèrènerè ì kandrasé.

¹³ Tà nda ni látì nzi àmi dré kitswázó áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi kì longó àyi dré.

¹⁴ Di ásà dhi, mì kòbhà àmi kì togó adréle lanzìle, adrézó mì ni tà ta àmi rúsè ngíni ya dhi ni kisú drìdrì dhi ko.

¹⁵ Tàko ko, má ni mána kulí fe àmi dré kitswálé logólé tògyá sè àmi kì kàribhá ì tí, ì kòkitswá ró kayíá ko, ìndì ì kòkitswá ró tà ta rúásà twá ko dhi ma.

¹⁶ Ndìndì àmi kì tibhá ì, àmi kì adrúpi ì, àmi kì aró ì, tsàle àmi kì arúpi íbe dhi kì àmi kì lefè kàribhá ì drígá gò, àmi kì àruka kì tupfízó todràle.

¹⁷ Mòndyá tíí dhi kì togó kònzì bha àmi rú áma tà sè.

¹⁸ Di, tágba kòninì dhi, àmi kì drìbhí kì àlo kitswá ína tavìle ko.

¹⁹ Mì kàdré togó tsi, adrézó àmi kì totó tātā dhi, mì ni lídrì kisú.»

*Yésu longó Yérusalémà ni pfuma ni tà
(A kònò kpà Mátáyò 24:15-21; Márokò 13:14-19)*

20 «Mì kònò sòdá zyandre dhi i adrérà'a Yèrúsalmà ni gàrà ki kúru dre dhi, mì ni nǎ tále dhi, bhàandre nda ni pfùma atsá ànyì dre dhi be.

21 Lókyá nda sè dhi, lè mónnyá dra adrèbhá bvò Yùdáyà àdhya na dhi ì kòlapá ràle kóngó i drīna, àyi adrèbhá Yèrúsalmà na dhi ì kàpfò lásà, ìndì àyi adrèbhá gbàbhú 'ásè dhi ì kòfì bhàandre nda na ko.

22 Tàko ko, kítú nda kòna ki adrè kítú tà nòzo móndí i dri dhi 'i, kitswálé tà títi tisìle Gìká ni Kúlí na dhi ì kò'oró ru be dhi bvò.

23 Kítú nda i tú dhi, kizà ni adrè kàdrì tòkó adrèbhá 'a ìbe dhi i dré, ìndì tòkó adrèbhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré. Kizà ni adrè kàdrì lavulé bvò nda na, ìndì Gìká ni kombà ni adrè kàdrì sùrú nda rú.

24 A ni àyi ki àruka ki tupfú todràle sápi sè, àruka ni ki turúzó lizo àyi ìbe bvò títi sùrú twá ro dhi i 'ásè. Gò mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré Yèrúsalmà ni atózó àyi pálé, tsàle mónnyá sùrú twá ro nda ki lókyá dré akírà'a títi dhi 'á.»

Móndí ni Mvá ni agòma

(A kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Mároko 13:24-27)

25 «Tà twátwa líndrìga ró dhi ki agá kítú mi, mbǎ mi, ìndì bhìbhínyà i mi. Dì sùrú títi bvò dri dhi ki togó ki adrè kizà ro lavulé, àyi ki drì dré adrézó abíle, yìandre dré dra adrélé ru kǎgbǎ adrélé kpòrò 'o lavulé dhi sè.

26 Móndí ki dra tírì dré, ì dré adrérà'a tà adrèbhá alìle bvò dri dhi ki letè dhi 'á. Angyá ko, rìnyí bhù na dhi ki ru kizí.

27 Dì lókyá nda sè dhi, mónnyá títi dhi ki Móndí ni Mvá ni no adrérà'a alìle ndùrùku i 'ásè, rìnyí kàdrì be ìndì mìlanzilanzì kàdrì be.

28 Dì tà nda kòdhi ì kòkìdhó adrélé ru 'o dre dhi, mì kòtotó àmi àmi ki drì tingá kuru, adrézó gànzi ró. Tàko ko, lókyá Gìká dré dra àmi ki apázó dhi atsá ànyì dre.»

Tà tadhálé figì fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Mároko 13:28-31)

29 Gò Yésu dré tà kònìdhi ni tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì nò rè figì fa tùmǎní fa àruka títi dhi ìbe dhi i kǎ!

30 Mì kàdré àyi ki bí no adrérà'a ròle dhi, mì nǎ tále dhi, yǐgú ànyì dhi be.

31 Kókpà kòdhi tíni, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi ki nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònì tále dhi, Gìká ni Opì ànyì káyà dhi.

32 Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mónnyá dra adrèbhá lídrì ìbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle títi drìdrì tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

³³ Bhù ì bvò be dhi ki akí. Di, áma kúlí ì kitswá àyikya tādzi akilé ko.

³⁴ Mì kònò dóro, mì kòbhàró àmi ki togó adrélé lanzile gwányá 'òma ni tà sè, wá tsìma ni tà sè, ìndì tà bvò kòndi àdhya ki kisùma ni tà sè ko, kítú tàbvò tàzo nda kòkiró àmi ngbó ró ko.

³⁵ Tàko ko, kítú nda ni atsa mónnyá títi bvò dri dhi ì dré.

³⁶ Lè mì kàdré di tàmgá dri, adrélé tà zi Giká tí lókyá wáyi sè, mì kòkitswáró tà títi adrébhá alìle nda ki lavú, kitswázó àmi ki totó kanyò àko Móndí ni Mvá kandrá.»

³⁷ Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Yésu adré tá tà tadhá tépelò na gò, ngátsi sè dhi, dré adrézó pfole mbàle ayilé kòngó Olivè fa kya drina.

³⁸ Di drùbhì kínó, mónnyá títi dhi ì adré tá lìle akódhi ni yi tépelò na.

22

*Yùdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì íbe, kòlèferó Yésu àyi drígá
(A kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Márokò 14:10-11)*

¹ Yúdà ànzi ki gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya, adrélé kpà rú zìle Pásikà dhi adré tá atsálé ànyi.

² Kòwánà kàdrì ì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì adré tá láti nda kitswázó Yésu ni pfu dràle lùzu ró. Tàko ko, ì adré tá àyikya mónnyá zyandre dhi ki ro.

³ Di Sàtánà dré fizo Yùdàsì adrélé kpà rú zìle Ísikàriyótà dhi na. Akódhi nda tá Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki àlo 'i.

⁴ Gò dré ngàzo lìle tà ta kòwánà kàdrì íbe ìndì tépelò likíbhá ki kàdrì íbe, í ni Yésu ni lefè àyi drígá ngíni ya dhi ni tà dri.

⁵ Ayi nda ì dré lenzézó tà nda sè gò, ì dré lazizóá dhi, ì ni làfa fe drá.

⁶ Di Yùdàsì dré ka'izoá gò, kidhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda, mónnyá zyandre dhi ì kònró ko.

A ledé tà Yésu ì dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo lebèbhá ni íbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Márokò 14:12-21; Yòwánì 13:21-30)

⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya tú dhi, kítú adrézó kábilígyà mvá Pásikà àdhya ni pfu dràle mòbòmà ro dhi dré atsázó.

⁸ Di Yésu dré Pétèró ki mùzo Yòwánì be, tàzoá dhi: «Mì lì ngá ladhí àma dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo.»

⁹ Ì lízì akódhi tàzoá dhi: «Mí adré làá dhi, mà kòlì ladhíá ángwà?»

10 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòfi bhàandre na dre dhi, mà ni drĩ si agó àlo adrélépi yĩ do lèdrí na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvó, tsàle dzó dré dra fizo lána dhi na.

11 Mì kòtà dzó nda ni líyí dré dhi: «Dhya tà tadhálépi dhi adré àmi lizí: Dzó 'a kìle mà dré kitswázó Pásikà nya áma lebèbhá íbe dhi ángwà?»

12 Di akódhi nda ni dzó 'a kìle kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. A tobhà misá i ngá àruka íbe tayílé lána dre. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.»

13 Di ì kòlì dre dhi, ì dré tà títi nda ki kisúzó ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tíni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

Mìrì ni rúbhá i kàrí ni be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Márokò 14:22-26; 1 Kòrìtòbhá i 11:23-25)

14 Lókyá kòkitswá dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirílé misá làgàsè tùmání akódhi ni àpòstolò mudrí-drĩ-rĩ dhi íbe.

15 Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Ma tá lovó íbe tò atsálé nyànómvá dhi, mà kònyaró Pásikà kònìdhi tùmání àmi íbe áma kizà nyàma kandrá.

16 Tàko ko, má adré tàà àmi dré dhi: Má gò vélé nyáá ko, tsàle lókyá tà ni ni dré dra ru 'òzo kitswálé títi Giká ni Opì na dhi 'á.»

17 Di dré kópò adózó, àwoyà fèzo Giká dré gò, tàzoá dhi: «Mì do vínò kópò kònìdhi lé ni lanzílé àmi kòfalésè.

18 Tàko ko, má adré tàà àmi dré dhi: Má gò vélé vínò mvu ko, tsàle lókyá Giká ni Opì dré dra atsázó dhi 'á.»

19 Dré mápà adózó, àwoyà fèzo Giká dré gò, òzoá fèle àyi lebèbhá i dré gò, tàzoá dhi: «Kònìdhi áma rúbhá má dré adrélé fèle àmi ki tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndì mì kàdré 'òá kònìni adrézó áma tà kisù.»

20 Ngá nyàma àmvolésè dhi, dré kókpà 'òzoá kònìni kópò sè. Adó kópò nda, tàzoá dhi: «Kópò kònìdhi adré tà tídhí Giká dré bhàle ru yìzo móndí íbe áma kàrí kutúlépi àmi dré dhi sè dhi ni tà tadhá.

21 Di, mì yi rè ká! Dhya adrélépi 'òle áma lefè kàribhá i drígá dhi adré lirílé tùmání má be misá kònìdhi làga.

22 Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mv́a ni li dràle ngóro Giká dré tá tà ni ni bhàle drìdrì dhi tíni. Di, kizà ni ìna adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mv́a nda ni lefèlepi dhi dré!»

23 Di ì dré kidhózó adrélé lizíá àyi kòfalésè, ngalè àdhi àyi kòfalé dhi ni tà nda ni 'o nì ya dhi.

Dhya kàdrì lavúlé dhi àdhi 'i?

24 Gò Yésu ni lebhàhà nda ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, nìzoá ngalè dhya kàdrì lavulé àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

25 Dì Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Móndyá bvò kòndi àdhya ki ópí ì adré àyikya òpì nya àyi dri rinyí sè. Dhya kàdrìkàdrì àyi drìle dhi ì adré kpà àyi ki tàndi ki zi móndí ki ledébhà i ró.

26 Dì, adré leá dhi, àmi ki tà kàdré kònini ko. Be ró dhi, lè dhya kàdrì lavulé àmi kòfalé dhi kàdré àmi ki tùmumvá tìni. Lè kpà dhya adrélépi àmi ki dri ko dhi kàdré tà 'o àmi ki màràbà tìni.

27 Angyá ko, mì adré kisùá dhi, dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i: dhya adrélépi ngá nya mísá na dhi, kó ngalè, dhya adrélépi ngá bha nyàle dhi? Zakó tá dhya adrélépi ngá nya mísá na dhi 'i? Dì, ma mána àmi kòfalé dhi ngóro dhya adrélépi tà 'o àmi dré dhi tìni.

28 Àmi ró dhi, àmi tá ngbú dhya adrébhà tùmání má be tà dré adrérà'a áma tabhì dhi 'á dhi 'i.

29 Dì má adré àmi ki bha adrélé òpì nya, ngóro áma Atá dré áma bhàle adrélé òpì nya dhi tìni,

30 mì kàdréro ngá nya ìndì ngá mvu áma mísá làgàsè áma Opì na. Kònàle dhi, mì ni lírì lírìrà adrézó òpì nya dhi ì drìsè, adrélé Isèrèlè ànzì ki sùrú mudrì-drì-rì dhi ki tàbvò ta.»

Yésu longó dhi, Pétèro ni áyi ga

(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Márokò 14:27-31; Yòwání 13:36-38)

31 Yésu gò tàá dhi: «Sìmónà, Sìmónà, mí yi rè ká! Sàtánà zi tà Gìkà tí, kòfèro láti í dré àmi ki tabhìzo, ngóro à dré adrélé ngánò kiyá dhi tìni.

32 Dì, má zi mána tà Gìkà tí mí dré, mí kòtayíro àmi tà ka'ika'í ko dhi bvó. Dì mí kògò agòle má véle dre dhi, mí kòtìmbà àmi adrúpi ì àyi ki tà ka'ika'í na.»

33 Dì, Pétèro tà drá dhi: «Mírì, ma gánzi ró lile bã nya, ìndì lile dràle tùmání mí be.»

34 Yésu logó drá dhi: «Pétèro, má adré tàá mí dré dhi: Àndrò drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrà dhi, mí ni áma ga vèsè be na tazoá dhi, mí nì ma ko.»

Yésu tà àyi lebhàhà ì dré dhi, ì kòlotó àyi kitswálé àdzú bhu

35 Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Lókyá má dré tá àmi ki mùzo lile làfa àko, kòmvo àko, ìndì kámókà àzya àko dhi sè dhi, ngá àlo dhi pi tá àmi véle?»* † logó dhi: «Kóko.»

* 22:35 22:35 A kònò Lúkà 9:3; 10:4.

³⁶ Akódhi tà àyi dré dhi: «Di, nyànómvá dhi, dhya adrélépi làfa íbe dhi, kòdo làfa nda be. Dhya adrélépi kòmvo íbe dhi, kòdo kpà be. Dhya adrélépi sápi àko dhi, kòlagí àyi kítá kidhì àdhya kitswázó sápi gí í dré.

³⁷ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Lè tà tisìle áma tà dri Gíká nì Kúlí na kònìdhi kàtsá má rú: «A amú akódhi nále tátírítrí kúlí ñobhá íbe.»[†] Tà bàti ró dhi, tà tisìle áma tà dri kòdhi adré 'òle ru 'o.»

³⁸ Akódhi nì lebèbhá ì gò tàá dhi: «Mírì, sápi rì dhi ì be kònìdhi.» Akódhi logó àyi dré dhi: «Kòdhi kitswá dre.»

Yésu zi tà Gíká tí kòngó Olivè fa kya drìna

(A kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Márokò 14:32-42)

³⁹ Yésu kápfo kònalésè dre dhi, dré lizo mbàle kòngó Olivè fa kya drìna, ànzyà gà dré adrélé 'òle dhi tìni. Akódhi nì lebèbhá ì dré kpà akódhi nì lebèzo.

⁴⁰ Ì kòtsa àrà nda na dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì kàdré tà zi Gíká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi kì 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

⁴¹ Gò dré lizo vwàle àyi rúsè ànyànyì ngóro kírà vîle dhi dré adrélé lîle adhéle dhi pí. Dré dhèzo àyi kórókó titì, tà zizo Gíká tí kònìni:

⁴² «Tátá, mí kòlè dhi, mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélésè wà. Di, mí kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhya ko. Be ró dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle dhi kòdhya.» [

⁴³ Gò ángéló àlo bhù lésè dhi dré agázó akódhi kandrà, rìnyì fe drá.

⁴⁴ Yésu nì togó dré adrélé kizà ro lavúlé dhi sè dhi, dré gòzo adrélé tà zi Gíká tí togó wáyi sè. Gò kúrì adrélépi apfòle rúàsà dhi dré atsázó kàrí tìni, adrélé titìle kìnì mi.][‡]

⁴⁵ Akódhi kòzi tà nda akílé dre dhi, dré ngàzo gòle àyi lebèbhá nda ì véna, àyi kì kisú adrérà'a ayí ko kizà dré.

⁴⁶ Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré ayí ko àdho tà sè? Mì nga adrélé tà zi Gíká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi kì 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

Yésu nì rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Márokò 14:43-50; Yòwàni 18:3-11)

⁴⁷ Gbà kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì dré atsázó. Di dhya rú zìle Yùdàsì, Yésu nì lebèbhá mudrí-drì-rì dhi kì àlo dhi adrì tá ína àyi nì. Gò dré àyi kisízó ànyì Yésu làga, kitswálé akódhi nì kamú.

⁴⁸ Di, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Yùdàsì, mí adré tsì Móndí nì Mv́a nì kamú, kitswázó akódhi nì lefè kàribhá ì drígá bàti?»

[†] 22:37 22:37 A kònò Esáyà 53:12. [‡] 22:44 22:44 Wáràgá àruka Gíká nì Kúlí tisizo àyi dri dhi ì léna dhi, à adré 22:43-44 kì kisú ko.

49 Yésu ni lebèbhá ì kònò tà adrélépi 'òle ru 'o nda dre dhi, ì dré akódhi ni lizízó: «Mírì, mà kòtogá àyi sápi sè wà?»

50 Gò àyi ki àlo dré kòwánà ki kàdrì ni màràbà ni bí dríágó lésè dhi ni bwàzo kile.

51 Di, Yésu dré ína tàzoá dhi: «Mì tayì! Kòdhi kitswá dre!» Dré agó nda ni bí tabèzo, akódhi ni tidrízó.

52 Gò Yésu dré tàzoá kòwánà kàdrì i, tépelò likíbhá ki kàdrì i ìndì bhàgo atsábhá áyi ru dhi i dré dhi: «Ma vo kùgú 'i gò, mì dré adrézó alìle sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ni?»

53 Kitù àlo àlo títi i sè, má adré tá àmi kòfalé tépelò na dhi, mà bhà tá dríga má rú ko. Di, lókyá kònìdhi àmikya 'i, ìndì dhya adrélépi áyi rìnyí tadhá tìnimvá na dhi àdhya 'i.»

Pètèró gà Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:57-58, 69-75; Mároko 14:53-54, 66-72; Yòwánì 18:12-18, 25-27)

54 Gò ì dré Yésu ni rùzo, drízoá lizo ába kòwánà ki kàdrì ni dzó na. Di Pètèró adré tá ína àyi ki lebè lará ro.

55 Àyi ki àruka ì turú tá àtsí bhà'álé nda ni kító 'á gò, ì dré lirízó làgàsà. Di Pètèró dré kpà lirízó àyi kòfalé.

56 Gò mvátókó àlo màràbà ro dhi dré akódhi ni nòzo adrérà'a lirílé àtsí mìle. Dré mì tingbózó dríá gò, tàzoá dhi: «Dhya kòndi tá kókpà tùmání Yésu be.»

57 Di, Pètèró dré ína tà nda ni gàzo rè, tàzoá dhi: «Tòkó, má nì akódhi ko.»

58 Gí ko, dhya àzya dré akódhi ni nòzo gò, tàzoá dhi: «Mì kókpà àyi ki àlo 'i.» Di Pètèró logó dhi: «Kóko, ma 'i ko!»

59 Anyíanyi sáà àlo àmvolésè dhi, dhya àzya dré gòzo tàá rìnyí sè dhi: «Bàti, dhya kòndi tá tùmání Yésu be! Angyá ko, akódhi kókpà móndí angálépi Gàliláyà lésè dhi 'i.»

60 Di Pètèró logó dhi: «Agó, má nì ngalè mí adré àdho tà ta ya dhi ko!» Gbã lókyá dré adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, àgólòwa dré tsírà bhèzo.

61 Gò Mírì Yésu dré áyi alázó Pètèró ni no òhí. Di kúlí Mírì dré tá tàle Pètèró dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Ándrò, drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vésè be na.»

62 Di Pètèró dré p̄fòzo kivi na gò, ngòle ka'ilé ka'ika'i kizà dré.

A gu Yésu, akódhi ni tswàzo

(A kònò kpà Mátáyò 26:67-68; Mároko 14:65)

63 Di dhya adrèbhá Yésu ni likí dhi ì adré tá akódhi ni gu, adrézó akódhi ni tswa.

64 I dré akódhi ni mì dròzo gò, adrézó tàá drá dhi: «Mí tà rè àma dré pròfètà ro dhi, ngalè àdhi sa mi nì ya dhi ká!»

⁶⁵ Di ì adré tá akódhi ni lodhá kanyò kúlí àruka bí dhi ì sè.

Yésu pfo kòwánà ki kàdrì i kandrà bhàgo kàdrì íbe
(A kònò kpà Mátáyò 26:59-66; Márokò 14:55-64; Yòwánì 18:19-24)

⁶⁶ Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i, kòwánà kàdrì i ìndì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi, ì dré ru kimózó kònàle. Gò Yésu ni drizo pfole àyi nda i kandrà.

⁶⁷ Di ì dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Mèsíyà 'i bàti dhi, mí tà rè àma dré ká!» Yésu logó àyi dré dhi: «Má kòtà tà nda àmi dré dhi, mì kitswá ka'íá ko.

⁶⁸ Má kòlízí kpà tà àmi tí dhi, mì kitswá tàdzí kúlí logó ko.

⁶⁹ Di, kidhólé nyànomvá dhi, Móndí ni Mvá ni lírí adrélé Gĩká rĩnyí líyí ni dríágo lésè.»

⁷⁰ Di àyi títi nda ì lízì tíá dhi: «Mì di mína Gĩká ni Mváagó 'i?» Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi mì tà kyá tàle dhi, ma 'i dhi.»

⁷¹ Di ì tà dhi: «Mà ni di go véle móndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè? Ama ki tàndi, mà yi kúlí apfolepi akódhi ni tàndi sílésè dhi dre!»

23

Yésu pfo Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Márokò 15:1-5; Yòwánì 18:28-38)

¹ Gò àyi títi ru kimóbhá nda ì dré ngàzo Yésu ni dri lizo ába Pilátò, Rómà ki gùvèrènerè kandrà.

² Gò ì dré dhèzo adrélé Yésu ni asikĩ, adrézó tàá dhi: «Mà kisú dhya kònìdhi adrérà'a àma ki sùrú ni kodzó ligílé. Akódhi adré ína Kàyísàrà ni mèdáyì gĩma logá móndí ì dré. Adré kpà áyi tàndi ni zi Mèsíyà ro, ìndì ópí ro.»

³ Di Pilátò dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre.»

⁴ Gò Pilátò dré tàzoá kòwánà kàdrì i dré, móndyá zyandre íbe dhi: «Má kisú mána tà àlo tà bhàzo agó kònìdhi dri dhi ko.»

⁵ Di, ì gò àyikya tàá rĩnyí sè dhi: «Akódhi adré móndí zyandre dhi ki kodzó ligílé tà dré adrélé tadhále dhi ì sè. Adré 'oá kònìni Yúdà ànzi ki bvò 'àsè títi, kidhólé Gàliláyà lésè atšalé kònwa Yèrúsalémà 'a.»

⁶ Pilátò kòyi tà nda dre dhi, dré lizizóá ngalè Yésu móndí angalépi Gàliláyà lésè dhi 'i yà dhi.

⁷ Kòyi tàle dhi, akódhi tá ópí Eródè ni rĩnyí zàle dhi dre dhi, dré akódhi ni mùzo Eródè véna. Angyá ko, akódhi nda tá Yèrúsalémà 'a lókyá nda sè.

Yésu pfò Eródè kandrà

⁸ Eródè kònò Yésu dre dhi, dré lenzézó lavulélé. Tàko ko, yi tá Yésu ni rúbí kínò gò, adrézó akódhi ni le nòle tò. Adré tá mì bha kitswálé akódhi ni no tà àlo línđrígá ró dhi ni 'orà'a.

⁹ Dì dré akódhi ni lizízó tà bí dhi i sè. Dì, Yésu logó ína drá kúlí àlo ko.

¹⁰ Kòwánà kàdrì i tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì totó tá àyi kònàle adrélé akódhi ni asíkì rinyí sè.

¹¹ Dì Eródè ì sòdá ni íbe dhi ì dré kpà akódhi ni ayízèzo, adrézó akódhi ni gu. Gò ì dré kánzò aveave asózó rúá, gòzo akódhi ni mu Pílátò véna.

¹² Dì kítú nda sè dhi, Eródè ì Pílátò be atú adrébhá tá kàrìbhá ro dhi i, ì dré atsázó véle arúpi ró.

A ñò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Márokò 15:6-15; Yòwánì 18:39-19:16)

¹³ Gò Pílátò dré kòwánà kàdrì kì azízó, Yúdà ànzì kì drì kobhá íbe, ìndì mónđyá zyandre íbe,

¹⁴ tazoá àyi dré dhi: «Mì adrì àmíkya agó kònìdhi alizo ába má véle tazoá dhi, adré mónđí kì kodzó ligílé. Dì, mì yi rè ká! Má lizí tá akódhi àmì kandrà gò, má dré mána tà mì dré adrézó akódhi ni asíkì ásà dhi ni kisúzó vélána ko.

¹⁵ Eródè kisú kpà tà àlo vélána ko. Angyá ko, logó akódhi àma véle. Dì dhya kònìdhi 'o tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ko.

¹⁶ Ásà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trìzoá lile.» [¹⁷ *]

¹⁸ Dì àyi títi nda ì dré ngàzo kúlí loyó tazoá dhi: «Mí kò'o dhya kòdhi dràle! Mì kàtrì àma dré Bàrábà kòdhya!»

¹⁹ (A bhe tá Bàrábà nda bádzó na, mónđí kì kodzoma ligílé bhàandre nda 'á dhi ni tà sè, ìndì mónđí pfùma ni tà sè.)

²⁰ Pílátò dré gòzo tódhyá tàá àyi dré dhi, í lè tá ína Yésu ni trìle.

²¹ Dì ì dré ngàzo adrélé tetrélé, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kipakipa dri! Mí tidí akódhi!»

²² Pílátò dré gòzo tàá àyi dré vèsè ni na sè dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzi 'i? Má kisú mána tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi vélána ko. Ásà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trìzoá lile.»

²³ Dì, ì dré àyíkya gòzo tetrélé rinyí sè tazoá dhi, à kòtidí akódhi fa kipakipa dri gò, àyi kì kúlí dré lavúzó.

* **23:17 23:17** Wárágà àruka Gíkà ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adré kúlí kònì kì kisú kònwa ko: [Adré tá lèà dhi, Pílátò kòtrì mónđí àlo 'ile bádzó na dhi àyi dré gwányá Pásikà àdhya tú.]

24 Di Pílatò dré tà ì dré adrélé zìle nda ni ka'izo 'òle àyi dré.

25 Dré Bàrábà, bhèle tá bãdzó na móndí ki kodzoma ligilé dhi ni tà sè ìndì móndí pfùma ni tà sè nda ni trizo, ngóro ì dré adrélé zìle dhi tìni. Dré Yésu ni fèzo àyi dríga, ì kò'oro ngóro ì dré adrélé lèle dhi tìni.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Márokò 15:21-32; Yòwání 19:17-27)

26 I dré tá adrérà'a Yésu ni dri lizo ába dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Símónà angálépi Kírénè lésè dhi ni nòzo adrérà'a agòle amvú lésè.† Di ì dré akódhi nda ni ruzo, fa kipakipa bhàzo dríà gò, akódhi ni 'òzo fa nda ni do lizo ába Yésu vèsè.

27 Móndí zyandre lavulé dhi ì adré tá lile Yésu vèsè. Ayi nda ì kòfalé dhi, tòkó àruka ì adré tá àwó ngo, adrézó tongolé Yésu ni tà sè.

28 Di Yésu dré áyi alázó tàá àyi dré dhi: «Àmi ànzitòkó Yèrúsalemà àdhya ni i, mì kòngo má sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ngòle àmi ki tàndi ì sè, ìndì àmi ki ànzi ì sè.

29 Angyá ko, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, à ni tàá dhi: <Kólénzè tòkó kóndó ro tibhá ko, ìndì bà febhá ànzimvá ì dré ko dhi ì dré!>

30 Lókyá nda sè dhi, móndí ki tàá kóngó kàdrìkàdrì ì dré dhi: <Mì kàdhé àma dri wà!> adrézó kpà tàá kóngó tsàtsà ì dré dhi: <Mì kàbvù àma wà!>‡

31 Tàko ko, à kàdré 'òá kònìni fa lídrì ro dhi rú dhi, àdho tà ni di véle atsá fa à'yo ró dhi rú dhi ni?»

32 A adrì tá kpà àgo rì drìkònzìbhá ro dhi ì pfùle dràle túmánì Yésu be.

33 I kòtsa àrà adrélé zìle Drífà ro dhi na dre dhi, ì dré Yésu ni tidízó fa kipakipa dri. I dré kpà drìkònzìbhá rì nda ki tidízó fa àruka ì drìsè, àlo ni Yésu ni dríagó lésè, àzya ni lídzì ni lésè.

34 Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Tátá, mí kòtrì àyi ki tàkonzi. Angyá ko, ì nì tà ì dré adrélé 'òle dhi ko.» Gò sòdá ì dré akódhi ni kítá ki lanzízo àyi kòfalésè dzègé sè.§

35 Móndyá zyandre nda ì totó tá àyi adrélé tà nda ni no. Yúdà ànzi ki kàdrì ì adré tá àyikya Yésu ni gu, adrézó tàá dhi: «Akódhi tidrí móndí àruka ì 'í. Di kàdré Mèsiyà Gíkà dré zìle dhi 'i bàti dhi, kòtidrí áyi tàndi wà!»

36 Sòdá ì adré tá kpà akódhi ni gu. I kisi tá àyi ànyi akódhi làga, vìnègàrì fe drá,

† 23:26 23:26 «Kírénè» kònìdhi tá bhàandre bvò Líbiyà àdhya lé, bvò kàdrì Afrikà àdhya lé dhi 'i. ‡ 23:30 23:30 A kònò Oséyà 10:8. § 23:34 23:34 A kònò Longó ì 22:19.

37 tazoá dhi: «Mí kàdré ópí Yúdà ànzì kya 'i bàti dhi, mí tidrí ámi tándi wà!»

38 A di tá wárágà tà tìsìzo dríá dhi akódhi dríle. A tìsì tá dhi: «Kònìdhi ópí Yúdà ànzì kya 'i.»

39 Drìkònzìbhá tidíle Yésu làga nda ki àlo adré tá kpà akódhi ni lodhá, adrézó tàá dhi: «Mì mína Mèsiyà 'i ko? Mí tidrí di àma tùmání ámi tándi be wà!»

40 Di, drìkònzìbhá àzuya dré ína lawàzo dríá, tazoá dhi: «À nò kó tà kitswálépi dràdrà sè dhi mí dri akódhi àdhya tìni dhi, mí adré di mína Giká ni ro ko àdho tà sè?»

41 Ama ró dhi, à nò tà àma dri gyägya. Mà adré àmakya tà kitswálépi tà mà dré 'òle dhi ì sè dhi ni kisú. Di, dhya kònìdhi 'o ína tà kònzì àlo dhi ko.»

42 Gò dré tazoá dhi: «Yésu, lókyá mí dré dra fizo ámi òpì na dhi tú dhi, mí kòtivì ma ko.»

43 Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Àndrò, mà ni adré tùmání mí be pàràdísò na.»

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Márokò 15:33-41; Yòwání 19:28-30)

44 Anyíanyi kítú rírì sè dhi, tìnìmvá dré bvò ni mì dòzo wáyi, tsàle sàà na kítú rírì àmvolésè dhi na.

45 Tàko ko, kítú tayí tá ína ngá kazama. Gò kítá 'ìle tépelò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rì.

46 Gò Yésu dré liyízó kúlí 'u'ù sè tazoá dhi: «Tátá, má tayí áma lídrì mí dríga.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

47 Rómà ki sòdá ki kàdrì kònò tà títi lavúbhá nda ì dre dhi, dré Giká ni rú bhàzo kùle, tazoá dhi: «Dhya kòdhi tá ína móndí gyägya 'i bàti!»

48 Móndyá zyandre títi ru kimóbhá tà nda ni no dhi ì kònò tà lavúbhá nda ì dre dhi, ì dré ngàzo nzìle àyi ki agá dibe kizà dré.

49 Di, móndyá títi Yésu ni nibhá dhi ì tùmání tòkò akódhi ni lebèbhá Gàliláyà lésè dhi ìbe dhi ì totó tá àyi adrélé tà nda ki no lará ro.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Márokò 15:42-47; Yòwání 19:38-42)

50-51 Yúdà ànzì ki bhàgo kàdrì ì kòfalé dhi, agó àlo rú be Yòséfa angálépi Arimátáyà, bhàandre àlo Yúdáyà le dhi lésè dhi tá be. Di, akódhi nda ka'ì tá ína tà bhàgo àruka títi dhi ì dré ru yìzo 'òzoá dhi ko. Akódhi tá móndí dóro ìndì gyägya, adrélépi Giká ni Opì letè nòle dhi 'i.

52 Di dré lizo Pilátò véna Yésu ni rúbhá zi tíá.

⁵³ Pilátò kòka ñi dre dhi, Yòséfa dré lizo rúbhá nda ni tirí fa kipakipa drílèsè, lambézóá kítá kemve sè gò, lizo bhàà mógó àlo gale kírà na, àbvò bhàzo lána rè ko dhi na.

⁵⁴ Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Di sàbátù adré tá 'òle kidhólé.

⁵⁵ Tòkó alìbhá tá Gàliláyà lésè tùmǎní Yésu be nda ì lebè tá Yòséfa gò, ì dré mógó nda ni nòzo, ìndì à bhà Yésu ni rúbhá lána ngíni ya dhi ni nòzo.

⁵⁶ Di ì dré gòzo nzìle gò, dò tàdzí be dóro amúlé màlási be dhi ni ladhí. Di sàbátù tú dhi, ì dré lovózó ngóro tátírítrí kúlí dré adréle tàle à kò'o dhi tìni.

24

Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Márokò 16:1-8; Yòwání 20:1-10)

¹ Kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, tòkó nda ì dré ngàzo drùbhí kínó dò tàdzí be dóro ì dré tá ladhílé nda ni do lizo ába mógó na.

² Ì kòtsa dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, à li kírà mógó nda tìsè dre.

³ Di, ì dré fizo lána dhi, ì kisú àyikya Mírì Yésu ni rúbhá ko.

⁴ Ayi ki drí dré adrérà'a abílé tà nda sè dhi 'á dhi, àgo rí kítá lagulagu ró dhi ki asóbhá dhi ì dré agázó àyi kandrá.

⁵ Di tirí dré gàzo tòkó nda ì léna bí gò, ì dré tandizo mibhalé bha kìní na ró. Di, àgo nda ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré dhya lídrì ro dhi ni nda àbvò ì kòfalé àdho tà sè?»

⁶ Akódhi kònwa yókódhó. Nga ína dràdrà 'ásè dre! Mì kisù rè tà dré tá tàle àmì dré, dré rè dhu adrérà'a Gàliláyà na dhi 'á dhi ká.

⁷ Akódhi tà tá dhi: «Adré leá dhi, à kòlefè Mónde ní Mvá tàkonzìbhá ì drígá, akódhi ni tidízó drále fa kipakipa dri gò, kítú ni na sè dhi, akódhi dré ngàzo dràdrà 'ásè.»

⁸ Di kúlí dré tá tàle nda ì dré agázó àyi léna.

⁹ Di ì kàgò mógó lésè dre dhi, ì dré tà títi nda ki titízó àpóstolò mudrí-dri-àlo dhi ì dré, móndyá àruka títi dhi íbe.

¹⁰ Tòkó nda ì tá: Màriyà Màgàdàlénè, Yòwánà, Màriyà Yàkóbhò ni andre, tsàle tòkó àruka ì.

¹¹ Di, tà ì dré titílé nda ì sù tá ngóro kúlí azaaza ì tìni àpóstolò nda ì bína gò, ì dré ka'izoá ko.

¹² Di, Pétèro dré ína ngàzo ràle mógó na. Kòtsa tandìle ngá no dre dhi, dré ngbà 'í kítá kàtswákàtswa dhi ki nòzo kòdhya. Di akódhi ni líndrí dré gàzo gò, dré gòzo nzìle í bhàna, adréle lizíá í léna ngalè àdho tà 'o tá ru ni ya dhi.

*Yésu ni lebhéhá rì dhi i Emáwù ni láti na
(A kònò kpà Máraokò 16:12-13)*

13 Gbã kítú nda sè dhi, Yésu ni lebhéhá ki rì dhi ì adrè tá lile bhà àlo rú be Emáwù dhi na. Bhà nda vwà tá Yèrusalémà rúsè dhi ànyíànyí kilóméterè mudrí-drì-àlo.

14 Ɔ adrè tá tà títi lavúbhá Yèrusalémà na dhi ki títi.

15 Ɔ dré tá adrérà'a tà ta ìndì tà kayí àyi kòfalésè dhi 'á dhi, Yésu ni tàndi dré àyi kisizó ànyi àyi làga gò, ì dré adrézó lile túmání àyi íbe.

16 Di, à kíkí tá àyi ki mǐ, ì kòkítswáró nǐa akódhi àdhi 'i ya dhi ko.

17 Yésu dré àyi ki lizizó tàzoá dhi: «Mì adrè tá àdho tà títi àmi kòfalésè, mì dré adrérà'a atsi to dhi 'á dhi?» Di ì dré àyi ki kíkízó gò, àyi ki mǐbhalé dré adrézó kizà ro lavulé.

18 Ayi ki àlo rú be Kèlèyópà dhi dré logózóá drá dhi: «Móndyá títi adrèbhá tá Yèrusalémà na dhi i kòfalé dhi, mì ngbà 'í móndí àlo tà lavúbhá kònàle kítú kòni i sè dhi ki nìlepi ko dhi 'i?»

19 Yésu lizí dhi: «Àdho tà 'i?» Ɔ logó drá dhi: «Tà atsábhá Yésu, Nàzàrètá lésè dhi rú dhi 'i. Akódhi tá pròfètá rǐnyi ró kúlí tàma sè ìndì tà 'òma sè Gíká kandrà ìndì móndyá títi i kandrà dhi 'i.

20 Di, kòwánà kàdrì i àma ki drì kobhá íbe dhi ì lefè tá àyikya akódhi, à kòbhàró tà akódhi dri kítswalé dràdrà sè. Gò ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa dri.

21 Mà adrè tá àmakya mǐ bha kisúzoá dhi, kònò akódhi ni tá Ɔsèrélè ànzì ki apá nì. Kòdhi íbe dhi, àndrò kònìdhi, kítú nǐ na tà títi lavúbhá nda ì àmvolésè dhi 'i.

22 Di tòkó àruka àma kòfalé dhi ì tigá àma ki líndrì tà tàndi ró. Ɔ lè tá drùbhǐ kínó mógó na.

23 Di, ì kisú àyikya akódhi ni rúbhá ko. Gò ì dré agòzo longóá àma dré dhi, ángéló ì agá tá àyi kandrà tàá àyi dré dhi, Yésu be lídrì ro.

24 Di àma ki arúpi àruka ì dré lizo mógó na gò, ì dré tà nda ni kisúzó ngóro tòkó nda ì dré tá tàle dhi tǐni. Di, ì nò àyikya akódhi ko.»

25 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Á! Ami móndí azaaza ró ni i, mì adrè tà títi pròfètá ì dré longolé dhi ki ka'í mbèlè ko!

26 Adré tá làá dhi, Mèsíyà kònya kizà làsú be kònìni gò, kòfíró àyi mìlanzìlanzì na dhi ko?»

27 Gò Yésu dré tà títi tisìle àyi tà dri Gíká ni Kúlí na dhi ki àndu ngìzo àyi dré, kidhólé Mósè ni búkù i lésè pròfètá títi dhi kya íbe.

28 Ɔ kòtsa ànyi bhà ì dré tá adrézó lile lána dhi làga dre dhi, Yésu dré àyi 'òzo ngóro í adrè tá lavulé na tǐni.

29 Di, ì dré akódhi ni ti lizízó tà tàndi ró tàzoá dhi: «Mí kàdré rè tùmání àma íbe. Kítú ndí dre, ìndì ngá adré anilé.» Di dré fízo dzó na adrélé àyi íbe.

30 Ƴ kòlírí tùmání mísá làgàsè dre dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zizo dríá Gíká tí gò, òzoá adrélé fèle àyi dré.

31 Gbã kòdhwa, àyi ki mī dré ru nzizo gò, ì dré akódhi ni nizo. Di, dré ína tavizo àyi mlésè.

32 Gò ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Àma ki togó adré tá zakó àtsi ró, dré tá adrerà'a tà ta àma dré láti na, adrezó tà Gíká ni Kúlí na dhi ki àndu ngi àma dré dhi 'á!»

33 Gbã lókyá nda sè dhi, ì dré ngàzo gòle Yèrúsalmà na. Ƴ kòtsa dre dhi, ì dré Yésu ni lebèbhá mudrí-drí-àlo ru kimóbhá móndí àruka íbe dhi ki kisúzó.

34 Àyi nda ì dré tàzoá dhi: «Bàti, Mírì ngá dràdrà 'àsè dre! Agá ína Pétèró kandrà!»

35 Gò àyi rìti nda ì dré tà títi lavúbhá láti na dhi ki títizó àyi dré. Ƴ títi tá kpà, ì nǐ tá Yésu àdhi 'i ya dhi, dré tá adrerà'a mápà ò dhi 'á.

Yésu agá àyi lebèbhá i kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 28:16-20; Márokò 16:14-18; Yòwání 20:19-23; Tà 'òle dhi i 1:6-8)

36 Ƴ dré rè dhu adrerà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, Yésu ni tàndi dré agázó àyi totó àyi kòfalé gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi íbe!»

37 Di àyi ki líndrí dré gàzo tírì dré gò, ì dré adrezó kisùá dhi, ì adré móndí líndrí no kòdhyà.

38 Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi ki drí adré abílé àdho tà sè? Mì adré kpà tà kayí àmi léna àdho tà sè?

39 Mì nò rè áma dríga í áma pá íbe ni ì ká. Kònìdhi áma tàndi 'i! Mì tabè ma atógyàzoá dhi, móndí líndrí zǎ íbe ìndì fà íbe, ngóro mì dré adrélé nòle má dré adrezó ába kòndi tíni dhi ko.»

40 Kòtà tà nda dre dhi, dré àyi dríga ki tadházó àyi pá íbe àyi dré.

41 Di, ì kitswá tá àyikya tà nda ni ka'í dhu rè ko togó kìnì dré ìndì líndrìga dré. Di Yésu dré lizízóá dhi: «Àmi ngá nyàle dhi íbe kònwa?»

42 Di ì dré kosyá ì dré libhílé dhi ni àmbí fèzo drá.

43 Gò dré dòzoá nyàle àyi mi.

44 Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Mà dré tá adrerà'a tùmání àmi íbe dhi 'á dhi, má tà tá tà kòni ì àmi dré: <Adré làá dhi, tà títi tisile áma tà dri Mósè ni tátrítrí kúlí na, pròfétà ki búkù ì 'àsè, ìndì Yúdà ànzi ki Longó ì 'àsè dhi ì kò'o ru.»

⁴⁵ Gò dré àyi ki tògyá nžizo, ì kònříró tà tisìle Gĩká ni Kúlí na dhi ki àndu be dhi bvó.

⁴⁶ Dré tàzoá àyi dré dhi: «À tisì tá tà kòni i: Mèsíyà ni kizà nya dràzo gò, kítú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.

⁴⁷ A tisì kpà dhi, à ni kúlí longó akódhi ni rú sè sùrú tíí ì dré kidhólé Yèrúsalémà na tàzoá dhi, ì kòladzá àyi ki togó, Gĩká kòtrříró àyi ki tàkonzì i be dhi bvó.

⁴⁸ Ami dhya tà nda kòdhi ki nobhá mǐ sè, ìndì yibhá bíbhálé sè dhi 'i.

⁴⁹ Mì yi rè ká! Má ni mána Tírí Lólo áma Atá dré lazílé dhi ni amù àmi dré. Dì àmi ró dhi, mì kàdré adrélé bhàandre 'á, tsàle lókyá rĩnyí apfòlepi bhù lésè nda dré dra àmi ki asózó dhi 'á.»

Yésu mbà bhù na áyi lebhá i misè

(A kònò kpà Márokò 16:19-20; Tà 'òle dhi i 1:9-11)

⁵⁰ Gò Yésu dré àyi ki drřizo lřzo àyi ìbe tsàle ànyi Bètàníyà làga. Dré drígá tingázó kurú na, tà tanì žizo Gĩká tí àyi dri.

⁵¹ Dì dré adrérà'a tà tanì zi àyi dri dhi 'á dhi, dré àyi ki tayízó gò, Gĩká dré akódhi ni dòzo bhù na.

⁵² Dì ì dré àyikya ledhézó àyi ki kórókó tíí akódhi ni lindřì bhàzo gò, ì dré gòzo Yèrúsalémà na kólénzé be bǐ.

⁵³ Dì kítú àlo àlo tíí i sè dhi, ì adré tá tépelò na, adrélé Gĩká ni rú bha kùle landè àko ró.

Rúbí Tani Yòwánì dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Yòwánì 'i. Akódhi nda tá àpóstolò ki àlo 'i. Vèsè be bǐ, àyi Pétèró ìbe ìndì Yàkóbhò be dhi i tá ànyi Yésu làga. Búkù kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè àyi zi «Yésu ni lebèlepi dré lèle tò dhi» ró. Yòwánì ni tàndì tadhá tà í dré búkù kònìdhi ni tisìzo ásà dhi kònìni; «Dì, à tisi tà kòdhi i, mì kòka'író dhi, Yésu Mèsiyà 'i, ìndì Gìká ni Mvágó 'i gò, àmi ki tà ka'íka'í nda sè dhi, mì kàdréro lídrì ìbe akódhi léna be dhi bvó.» (A kònò 20:31.)

Búkù Yòwánì dré tisìle kònìdhi twá búkù na àruka Rúbí Tani ni tà dri dhi i rúsè. Kìdhoma ni léna dhi, Yòwánì adrè Gìká ni tà àndu ngì, adrèzó tadhá dhi, Yésu Gìká ni Kúlí adrèlépi tá ngbú túmání Gìká be, ìndì adrèlépi ína Gìká ro dhi 'i (1:1). Kúlí nda atsá tá móndí ro gò, dré bhà mòzo àma kòfalé adrèzó túmání àma ìbe (1:14). Búkù kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè tà twátwa líndrìga ró Yésu dré 'òle dhi ki tití, tadházóá dhi, akódhi Mèsiyà 'i, ìndì Gìká ni Mvágó 'i káyà dhi. Yésu adrè kpà àyi tàndì ni zi «mápà adrèlépi lídrì fe dhi» ró (6:35, 48), «ngádra adrèlépi ngá kazá móndyá bvò àdhya i dré dhi» ró (8:12; 9:5), «kábiligyà líkìlépi dóro dhi» ró (10:11, 14), «dhya adrèlépi móndí ki tingá dràdrà lèsè, ìndì adrèlépi lídrì fe àyi dré dhi» ró (11:25), «látì» ró, «tà bàti» ró, ìndì «lídrì» ro (14:6). Dì Yòwánì adrè móndí zyandre dhi ì ka'í tá Yésu atsázó akódhi ni lebèbhá i ró ngíni ya dhi ni tití. Dì, móndí àruka ì gà àyikya akódhi ni ka'íma.

Yòwánì adrè tà bǐ Yésu dré 'òle ìndì tàle àyi lebèbhá ki kodzózó ìndì àyi ki togó tindrìzo ngátsi àyi dràma kandrà dhi sè dhi ki tití (13-16). Adrè kpà tà Yésu dré zìle Gìká tí àyi tàndì dré ìndì àyi lebèbhá i dré dhi ki tití (17).

Yòwánì adrè tadhá ngádra 'á dhi, Gìká adrè móndyá títi adrèbhá Yésu ni ka'í dhi ki tídrì, ì kàdréro lídrì kóná vèsè kólyá dhi ìbe. Kòdhi adrè tàá dhi, àyi nda i dré dhi, lídrì kóná vèsè kólyá nda kídhó dre.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yésu Krìsto, Gìká ni Kúlí 'i (1:1-18)
- 2) Yòwánì Bátisimò fèlepi, ìndì Yésu ni lebèbhá drìdrì dhi i (1:19-51)
- 3) Yésu ni àzì móndí i kòfalé dhi (2:1-12:50)
- 4) Yésu ni pósò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (13:1-19:42)
- 5) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni agama akódhi ni lebèbhá i kandrà dhi (20:1-21:25)

Yésu Krísto, Gìkà ni Kúlí 'i

¹ Ngá wáyi dhi ki bhàma kandrà dhi, Kúlí tá be. Kúlí nda tá tùmáńí Gìkà be, ìndì Kúlí nda tá Gìkà 'i.

² Akódhi tá tùmáńí Gìkà be drìdrì ngá wáyi dhi ki bhàma kandrà.

³ Gìkà 'o tá akódhi ngá wáyi dhi ki bha dhi kòdhya. Di ngá àlo bhàle akódhi àko dhi yókódhó.

⁴ Lídrì tá akódhi léna, ìndì lídrì nda tá ngádra 'i mómńí i dré.

⁵ Ngádra nda adré kòle tínimvá na, ìndì tínimvá kitswá akódhi ni lavú bwà ko.

⁶ Gìkà amù tá dhya àlo rú be Yòwánì dhi.

⁷ Akódhi nda alì ngádra nda ni tà longó, mómńyá wáyi dhi ì kòka'iró ásà be dhi bvò.

⁸ Yòwánì ni tàndì tá ngádra nda 'i ko. Di, akódhi alì ína ngádra nda ni tà longó.

⁹ Tàko ko, ngádra bàti adrélépi ngá kazá mómńyá wáyi i dré dhi, adré tá alìle bvò le.

¹⁰ Di dhya adrélépi Kúlí 'i nda alì tá adrélé bvò le. Di, tágba Gìkà dré akódhi ni 'òzo bvò nda ni bha dhi, mómńyá bvò nda àdhya ì nń akódhi ko.

¹¹ Akódhi atsá áyi tàndì ni mómńyá i vélé. Di, mómńyá akódhi àdhya nda ì ka'ì àyikya akódhi ko.

¹² Tágba kònìni dhi, mómńyá wáyi akódhi ni ka'ibhá, akódhi ni dòzo àyi ki togó na dhi i dré dhi, akódhi fè rinyí i dré atsázó Gìkà ni ànzì i ró.

¹³ A ti ànzì nda ì ngóro mómńí i dré adrélé ànzì ti dhi tını ko, ngóro mómńí i dré adrélé tà le 'òle dhi tını ko, ìndì agó dré adrélé tà le 'òle dhi tını ko. Be ró dhi, Gìkà ti àyi atsálé áyi ànzì i ró dhi nì.

¹⁴ Dhya adrélépi Kúlí 'i nda atsá tá mómńí ro gò, dré bhà mòzo àma kòfalé adrézó tùmáńí àma íbe. Mà nò akódhi ni mĩlanzĩlanzĩ 'í. Mĩlanzĩlanzĩ nda, mĩlanzĩlanzĩ Gìkà ni Mvágó àlo kwákwá nda dré kisúlé áyi Atá véna dhi 'i. Akódhi ga togó tani sè bĩ, ìndì tà bàti sè bĩ.

¹⁵ Di Yòwánì longó tá akódhi nda ni tà ngádra 'á mómńí i dré. Akódhi loyó kúlí tàzoá dhi: «Kònìdhi dhya má dré tá tà ni ni tàzo dhi 'i. Má tà tá dhi: <Dhya adrélépi adhéle má bvò dhi kàdrì áma lavú. Tàko ko, áma tirà ko dhi 'á dhi, akódhi tá ína be.>»

¹⁶ Akódhi nda ni togó tani kàdrì lavúlé dhi sè dhi, àma títi, mà kisú tà tani tà tani àzya dri.

¹⁷ Tàko ko, Gìkà longó tá áyi tátrítrí kúlí Mósè tí. Di, fè Yésu Krísto áyi togó tani tadhá áyi tà bàti be dhi kòdhya.

18 Dhya àlo nò tàdží Giká ko. Di, akódhi ni Mvágó àlo kwákwa adrélépi ína Giká ro, ìndì adrélépi áyi Atá làga nda, 'o Giká móndí ì dré nìle dhi nì.

Yòwánì Bàtìsimò felepi longó Yésu ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Márokò 1:1-8; Lúkà 3:1-18)

19 Yúdà ànzì kì kàdrì Yèrúsalémà na dhi ì dré kòwánà kì mùzo Léví íbe ìle Yòwánì véna dhi, áyi nda ì lizí tá akódhi tí dhi: «Mí àdhi 'i?»

20 Di akódhi gá kúlí logoma àyi tí dhi ko. Di, tà ína ngádra 'á dhi: «Ma Mèsíyà 'i ko.»*

21 † gò lizíá tíá dhi: «Mí di mína àdhi 'i? Mí Èlìyà 'i?» Akódhi logó dhi: «Kóko, ma Èlìyà 'i ko.» † gò lizíá dhi: «Mí Pròfètá tá tà nì nì longózó dhi 'i?» Akódhi logó dhi: «Kóko.»†

22 † gò tàá drá dhi: «Mí di mína àdhi 'i, mà kòkìtswáró kúlí logó dhya àma kì amùbhá dhi ì dré? Mí adré tàá ámi tàndì nì tà sè ngíni?»

23 Di Yòwánì logó kúlí ngóró pròfètá Èsáyà dré tá tàle kíno dhi tìni:

«Ma dhya adrélépi kúlí loyó duku na dhi 'i.

Má adré tàá dhi: «Mí kòlotó láti atsálé pyà Mírì dré!»‡

24 Dhya mùle nda kì àruka ì tá Fàrìsáyò 'i.

25 Di àyi nda ì gò Yòwánì nì lizí: «Mí kàdré mína Mèsíyà 'i yà, Èlìyà 'i yà, kó ngalè Pròfètá 'i yà dhi ko dhi, mí adré di bàtìsimò fe àdho tà sè?»

26 Yòwánì logó àyi dré dhi: «Má adré mána bàtìsimò fe yí sè. Di, dhya àlo mì dré nìle ko dhi ína kònwa àmi kòfalé.

27 Akódhi nda adré adhéle má bvó dhi nì. Má kitswá mána akódhi nì lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì akódhi nì kámóká bǎ trì bwà ko.»§

28 Tà títi nda kòdhi ì 'o tá ru Bètànìyà na, Yòròdánè nì ta'á na, àrà Yòwánì dré tá adrézó bàtìsimò fe dhi na.

Yésu, Kábilíyà Mvá Giká àdhya 'i

29 Kítú bvóá dhi sè dhi, Yòwánì dré Yésu nì nòzo adrérà'a alìle í véle gò, dré tàzoá dhi: «Mí nò rè Kábilíyà Mvá Giká àdhya adrélépi móndyá bvó àdhya kì tàkonzì tingá dhi ká!

30 Kònìdhi dhya má dré tá tà nì nì tàzo dhi 'i. Má tà tá dhi: «Agó adrélépi adhéle má bvó dhi kàdrì áma lavú. Tàko ko, áma tirà ko dhi 'á dhi, akódhi tá ína be.»*

* **1:20 1:20** Rú «Mèsíyà» Eberé ti sè dhi ìndì rú «Krísto» Gírìkì ti sè dhi, ì adré leá tàle dhi «Dhya zìle dhi». † **1:21 1:21** A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18; Málákì

3:23. ‡ **1:23 1:23** A kònò Èsáyà 40:3. § **1:27 1:27** Kínó lésè Yúdà ànzì ì véna

dhi, ngbà 'í màràbà tàko ró dhi adré tá áyi mírì nì kámóká nì bǎ trì nì. * **1:30**

1:30 A kònò Yòwánì 1:15.

³¹ Áma tàndi, má nǐ tá akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Di, má alì mána bàtisimò fe yǐ sè, Gǐká kòtadháró akódhi Ìsèrélè ànzì ì dré be dhi bvó.»

³² Yòwáñi gò tàá dhi: «Má nò Tirí Lólo asírà'a bhù lésè kòbhòlà tíni adhéle adréle akódhi dri.

³³ Áma tàndi, má nǐ tá akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Di, Gǐká áma amùlepi bàtisimò fe yǐ sè dhi tà tá má dré dhi: «Dhya mí dré dra Tirí Lólo nòzo asírà'a adhéle adréle dríá dhi, akódhi nda ñi bàtisimò fe Tirí Lólo sè ñi.»

³⁴ Di áma tàndi, má nò tà nda áma mǐ sè gò, má dré adrézó longóá ngádra 'á dhi, akódhi nda Gǐká ñi Mvágó 'i.»

Yésu kidhó áyi lebèbhá ki azi

³⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yòwáñi ì lebèbhá ñi ìbe rǐ dhi ì dré gòzo tódhyá adréle àrà nda na.

³⁶ Akódhi dré Yésu ñi nòzo adrérà'a lavulé dhi, dré tàzoá dhi: «Mǐ nò rè Kábiligyà Mvá Gǐká àdhya ká!»

³⁷ Akódhi ñi lebèbhá rǐ nda ì kòyi akódhi ñi kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo adréle Yésu ñi lebè.

³⁸ Di Yésu dré áyi alázó àyi ki no adrérà'a áyi lebè gò, dré àyi ki lizizó tàzoá dhi: «Mǐ adré àdho nda?» Ì tà drá dhi: «Rábbì, mí adré adréle ángolé?» (Rú «Rábbì» nda kòdhi adré leá tàle dhi «Tà tadhálepi».)

³⁹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Mǐ alì, mǐ ñi nòá.» Di ì dré lizo àrà dré tá adrézó adréle dhi ñi no. Gò ì dré adrézó túmáñi akódhi be kítú nda ñi àmbí sè títi. Lókyá nda tá ànyànyì sàá su kítú rírì àmvolésè dhi 'i.

⁴⁰ Ayi rǐ Yòwáñi ñi kúlí yibhá gò ì dré Yésu ñi lebèzo nda ki àlo tá Andréyà, Simónà Pétèró ñi adrúpi 'i.

⁴¹ Di akódhi nda dré zyà ngàzo lile áyi adrúpi Simónà ñi kisú gò, tàzoá drá dhi: «Mà kisú Mèsíyà dre.» (Rú «Mèsíyà» nda kòdhi adré leá tàle dhi «Krisító».)

⁴² Dré Simónà nda ñi drizo lizo ába Yésu véna. Di Yésu dré akódhi ñi nòzo dǐi gò, tàzoá dhi: «Mǐ, Simónà, Yòwáñi ñi mvá 'i. A ñi ámi rú zi Kéfà.» (Rú nda kòdhi adré leá tàle dhi «Pétèró».†)

Yésu azi Filípò ì Nàtànàyélè be

⁴³ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yésu lè tá lile bvò Gàliláyà àdhya na gò, dré láti dòzo lizo. Dré Filípò ñi kisúzó gò, tàzoá drá dhi: «Mǐ lebè ma!»

⁴⁴ Filípò nda angá tá Bètèsàyídà, bhàandre Andréyà kya Pétèró be dhi lésè.

⁴⁵ Di Filípò dré ngàzo lile Nàtànàyélè ñi kisú gò, tàzoá drá dhi: «Mà kisú dhya Mósè dré tà ñi ñi tisizo búkù tátírítrí kúlí

† 1:42 1:42 Rú «Kéfà» Aràméyà ti sè dhi ìndì rú «Pétèró» Gíríkì ti sè dhi, ì adré leá tàle dhi «Kírà».

àdhya léna, ìndì pròfétà ì dré kpà tà ni ni longózó dhi dre.‡ Akódhi nda, Yésu, Yòséfà ni mvá Nàzàrétà lésè dhi 'i.»

46 Di Nàtànàyélè nda tà drá dhi: «Ngá dóro ni kitswá apfòlè Nàzàrétà lésè bwà?» Filípò logó drá dhi: «Mí alì nòá.»

47 Yésu kònò Nàtànàyélè adrérà'a alìlè í vélé dre dhi, dré tàzoá akódhi ni tà sè dhi: «Mì nò rè Isèrélè mvá bàti kònìdhi. Túrúfú tà akódhi léna yókódhò.»

48 Di Nàtànàyélè dré Yésu ni lizízó tàzoá dhi: «Mí nì ma ngíni?» Yésu logó drá dhi: «Drìdrì Filípò dré ámi azízó, mí dré tá adrérà'a figì kómvo dhi 'á dhi, má nò tá mi 'i.»

49 Di Nàtànàyélè tà drá dhi: «Rábbì, mi Giká ni Mvágó 'i bàti! Mi Isèrélè ànzi ki Ópí 'i!»

50 Di Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma ka'ì, má dré tàlè mí dré dhi má nò tá mi figì kómvo dhi sè? Mí ni tà kàdrikàdrì dra tà kòdhi ni lavúbhá dhi kì no!»

51 Gò tàá dhi: «Má adré tà bàti tà àmi dré: Mì ni bhù no ru lanzirà'a, adrézó kpà Giká ni ángeló kì no adrérà'a tombàlè ìndì tisilé Mòndí ni Mvá drìsè!»§

2

Yésu ladzá yì atsálé vìnò ro

1 Kítú rì àmvolésè dhi, à adré tá gwányá lámó àdhya ni 'o bhàandre Kánà àdhya Gàlìláyà le dhi na. Yésu ni andre tá kònàlè be.

2 A zi tá kpà Yésu i lebèbhá ni ìbe lile gwányá nda na.

3 Di vìnò dré akízó gò, Yésu ni andre dré tàzoá drá dhi: «Vìnò àyi dré vélé yó.»

4 Di Yésu logó drá dhi: «Áma andre, mí adré áma so tà kòdhi léna àdho tà sè? Lókyá mána kitswá rè ko.»

5 Di, andre ni dré tàzoá mārábà i dré dhi: «Mì kò'o tà àngùdhi akódhi dré dra tàlè àmi dré dhi kòdhya.»

6 Arà nda 'á dhi, lìdrì nzi-drì-àlo ledélé kírà sè dhi i tá be. Lìdrì làsú be kònìni nda i sè dhi, Yúdà ànzi ì adré tá yì tokó adrézó àyi kì temvé ásà. Lìdrì àlo àlo nda kì 'a adré tá yì do ànyìanyì líterè nyadhi-nzi.

7 Di Yésu dré tàzoá mārábà nda i dré dhi: «Mì tokó yì todàlè gàlè lìdrì kòni i 'àsè.» Gò ì dré tokózóá todàlè gàlè àyi 'àsè bíbi.

8 Yésu dré gòzo tàá àyi dré dhi: «Mì ko nyànomvá lizo ába gwányá líyí dré.» Di ì dré 'òzoá kònìni.

9 Gwányá líyí nda ni yì tabhì dhi, àkò yì nda ladzá ru atsálé vìnò ro dre. Akódhi nì tá ngalè vìnò nda angá ángolésè ya

‡ 1:45 1:45 A kònò Dùtèrònómè 18:18; Esáya 9:5-6; Ezèkyélè 34:23. § 1:51 1:51 Vésè be bí, Yésu adré àyi zi «Mòndí ni Mvá». Rú nda kòdhi, rú àzya fèlè Mèsíya dré dhi 'i. A kònò Dànyélè 7:13.

dhi ko. Di, màràbà yí nda ni kobhá dhi ì nǐ àyíkya be. Di gwányá líyí nda dré dhya tòkó mòlepi dhi nǐ azízó,

¹⁰ tazoá drá dhi: «Móndyá wáyi dhi ì adré gà vínò dóro lavulé dhi nǐ fe mvùle 'íká. Di à kòmvu tà tándì ró dre dhi, ì dré gòzo adrélé vínò dóro wáyi ko dhi nǐ fe mvùle ndò. Di, mí zù mína vínò dóro lavulé dhi gò afèzoá nyànomvá.»

¹¹ Kòrìdhi, tà líndrìga ró Yésu dré 'òle drìdrì dhi 'i. 'O tá tà nda Kánà, bvò Gàliláyà àdhya lé dhi na. 'O kònìni kitswázó áyi mìlanzìlanzì tadhá gò, akódhi nǐ lebhéhá ì dré akódhi nǐ ka'izo ásà.

¹² Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo andre nǐ íbe, adrúpi nǐ íbe ìndì lebhéhá nǐ íbe, tsàle bhàandre Kàpàrànwúmà àdhya na. Gò ì dré adrézó kònàle gile lókyá be vwàvwà ro tsà.

Yésu dro móndyá adrèbhá ngá lagí dhi i topfòle tépelò 'ásè (A kònò kpà Mátáyò 21:12-13; Márokò 11:15-17; Lúka 19:45-46)

¹³ Yúdà ànzì ki gwányá Pásikà àdhya atsa tá ànyi gò, Yésu dré mbàzo Yèrúsalmà na.

¹⁴ Kòfì tépelò nǐ bhà'alé na dre dhi, dré móndí adrèbhá tá tí ki lagí kábilígyà íbe ìndì kòbhòlà íbe dhi ki kisúzó, túmánì móndí lírìbhá adrélé làfa topfó mísá i làgàsè dhi íbe.

¹⁵ Di dré ngàzo fimbò ledé bǎ sè gò, àyi ki ladrózó topfòle títi tépelò nda 'ásè, àyi ki tí íbe ìndì àyi ki kábilígyà íbe. Dré móndyá adrèbhá tá làfa topfó nda ki làfa arizó, mísá àyíkya ki lebhézó kǐnì mi.

¹⁶ Gò dré tazoá móndyá adrèbhá tá kòbhòlà lagí nda i dré dhi: «Mì nga kònwàsè àmi ki ngá kòdhi íbe títi! Mì kòbhà àma Atá nǐ dzó atsálé àrà adrézó ngá lagí dhi ró ko!»

¹⁷ Di tà tisìle Gíkà nǐ Kúlí na kònìdhi dré agázó akódhi nǐ lebhéhá i léna: «Àma togó àtsi ró àmi dzó nǐ tà sè dhi nǐ àma za vèle.»*

¹⁸ Gò Yúdà ànzì ki kàdrì ì dré lizízóá Yésu tí dhi: «Mí nǐ àdho tà líndrìga ró dhi nǐ 'o tadházóá àma dré dhi, Gíkà fè mí dré rǐnyí adrézó tà kòdhi ki 'o nǐ dhi?»

¹⁹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòpfu tépelò kònìdhi dhi, má nǐ go tingáá kítú na àmvolèsè.»

²⁰ Yúdà ànzì nda ì gò tàá dhi: «Tépelò kònìdhi nǐ sìzo dhi do tá kóná nyadhi-rì-drì-nzi-drì-àlo. Mí nǐ di go sǐá kítú na sè ngínìngìni ró?»

²¹ Di, tépelò Yésu dré tá adrézó tà nǐ ni ta dhi ína akódhi nǐ rúbhá 'i.

²² Akódhi nǐ ngàma dràdrà 'ásè dhi àmvolèsè dhi, kúlí dré tá tàle nda kòdhi dré gòzo agalé akódhi nǐ lebhéhá i léna.

* 2:17 2:17 A kònò Longó i 69:10.

Di ì dré tà tisile Giká ni Kúlí na dhi ki ka'izo, kúlí Yésu dré tá tàle dhi íbe.

Yésu nǐ tà adrélepi mǐndí ki togó na dhi be

²³ Yésu dré tá adrerà'a Yèrúsalemà na gwányá Pásikà àdhya ni tà sè dhi 'á dhi, mǐndí zyandre dhi ì dré tà líntríga ró dré adréle 'òle dhi ki nõzo gò, ì dré akódhi ni ka'izo.

²⁴ Di, Yésu ka'í tá ína àyi nda ki tà ko. Tàko ko, nǐ mǐndyá títi dhi ki tà be.

²⁵ Lè tá à kòtà mǐndí ki tà akódhi dré dhi ko. Angyá ko, nǐ ína tà adrélepi mǐndí ki togó na dhi be.

3

Yésu tadhá tà Nikòdémò dré

¹ Fàrísáyò ì kòfalé dhi, agó àlo rú be Nikòdémò dhi tá be. Akódhi tá kpà Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo 'i.

² Ngátsi àlo sè dhi, alì tá Yésu vélé gò, tàà drá dhi: «Rábbi, mà nǐ tàle dhi, Giká amù mǐ adréle áyi tà tadhálepi ró ni dhi be. Angyá ko, dhya àlo kitswá tá tà líntríga ró mí dré adréle 'òle dhi ki 'o bwà ko, Giká kàdré tá túmání akódhi be ko dhi.»

³ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Dhya àlo kitswá Giká ni Opì no bwà ko, kòtayí ì gòle tile tódhyá ko dhi.»

⁴ Di Nikòdémò lizí tíá dhi: «Mǐndí agálepi dre dhi ni áyi tayí gòle tile tódhyá ngíningíni ró? A ni kitswá gòle file áyi andre lé gò, gòzo akódhi ni ti vèsè be rǐ bwà?»

⁵ Yésu gò logóá drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Dhya ángùdhi tile yǐ sè ìndì Giká ni Tírí sè ko dhi kitswá ína file Giká ni Opì na bwà ko.

⁶ Dhya mǐndí dré tile ni dhi, akódhi nda lídrì rúbhá àdhya íbe. Di, dhya Giká ni Tírí dré tile ni dhi, akódhi nda lídrì Tírí àdhya íbe.

⁷ Lè ámi líntrí kàdré gàle, má dré tàle mí dré dhi «Lè mí kòtayí mǐ gòle tile tódhyá» dhi sè ko.

⁸ Lyá adré vǐle àrà ángùdhi dré adrézó lèle vǐle dhi 'ásè. Gba mí kàdré kpòrò ni ni yi yà dhi, mí kitswá nǐá ngalè lyá nda angá ángolèsè ya, kó ngalè adré lǐle ángolé ya dhi ko. Di tà nda kòdhi kókpà kònìni dhya ángùdhi Giká ni Tírí dré tile dhi ni tà sè.»

⁹ Nikòdémò gò lizíá tíá dhi: «Tà kòdhi ni kitswá ru 'o ngíningíni ró?»

¹⁰ Yésu logó drá dhi: «Mǐ tà tadhálepi kàdrì Ìsèrélè ànzi ì kòfalé dhi 'i. Di, mí nǐ mína tà kòdhi ko?»

¹¹ Má adré tà bàti ta mí dré: Mà adré tà mà dré nìle dhi kí ta, adrézó tà mà dré nòle dhi kí longó kòdhya. Dì, mì lè àmíkya tà mà dré adrélé longólé nda kí ka'ìle ko.

¹² Gba má dré adrézó tà bvò kòndi àdhya kí ta àmi dré dhi, mì adré àmíkya tà nda kí ka'ì ko. Dì má kògò adrélé tà bhù àdhya kí ta àmi dré dhi, mì nì dì tà nda kí ka'ì ngìningìni ró?

¹³ Dhya àlo mbàlepi bhù na dhi tàdzí yókódhó, ngbà 'í Mòndí nì Mv́a asílépi bhù lésè dhi 'i.

¹⁴ Ngóró Mósè dré tá nì ledélé aya sè asolé fa sílé dhi nì tingálé kuru duku na dhi t́nì dhi, adré kpà leá dhi, à kòtingá Mòndí nì Mv́a kuru kònnì,

¹⁵ kitswálé móndyá wáyi akódhi nì ka'ìbhá dhi ì kàdréro lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe.*

¹⁶ Tàko ko, Gìká dré móndyá wáyi bvò àdhya kí lèle tò dhi sè dhi, afè áyi Mv́aagó àlo kwákwá dhi, kitswálé dhya ángùdhi adrélépi akódhi nì ka'ì dhi kòdraró nyo ko, be ró dhi, kàdréro lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe.

¹⁷ Angyá ko, Gìká amù áyi Mv́aagó bvò kòndi lé kitswálé tà bha móndyá bvò àdhya ì dri ko. Be ró dhi, amù akódhi kitswázó móndyá bvò àdhya kí tidrí akódhi sè dhi bvò.

¹⁸ Dhya ángùdhi adrélépi Mv́aagó nda nì ka'ì dhi, Gìká kitswá tà bhà akódhi dri ko. Dì, dhya ángùdhi adrélépi Mv́aagó nda nì ka'ì ko dhi, Gìká bhà tà akódhi dri dre. Tàko ko, akódhi nda ka'ì Gìká nì Mv́aagó àlo kwákwá dhi ko.

¹⁹ Tà Gìká dré adrézó móndí kí tàbvò ta ásà dhi, tà kòndi 'i: Ngádra atsá bvò 'a dre. Dì, móndyá bvò àdhya ì lè àyíkya t́nìmvá, ngádra nda nì lavú. Angyá ko, tà ì dré adrélé 'òle dhi ì kònzì.

²⁰ Dhya ángùdhi adrélépi tà kònzì 'o dhi adré ngádra nda nì ga. Dhya nda adré kpà alìle ngádra nda véle ko, akódhi nì tà kònzì ì kàpfòró ngádra nda 'á ko.

²¹ Dì, dhya ángùdhi adrélépi tà bàti ka'ì 'òle dhi adré alìle ngádra nda véle, à kòkitswáró nòá dhi, akódhi adré tà 'o ngóró Gìká dré adrélé lèle dhi t́nì.»

Yòwánì Bàtìsimò fèlepi longó Yésu nì tà ngádra 'á

²² Amvolásà dhi, Yésu ì lebèbhá nì íbe dhi ì dré gòzo lèle bvò Yùdáyà àdhya na. Ì adré tá t́mánnì kònàle lókyá be tsà gò, akódhi dré adrézó bàtìsimò fe móndí ì dré.

²³ Yòwánì adré tá kpà bàtìsimò fe Ayìnónà na, ànyi Sàlímà làga, yí dré tá adrélé kònàle tò dhi sè. Mòndí ì adré tá lèle akódhi véna gò, dré adrézó bàtìsimò fe àyi dré.

²⁴ Angyá ko, à ru tá rè Yòwánì bhèle bádzó na dhi ko.

* 3:15 3:15 A kònò Ngá nàle dhi ì 21:9.

²⁵ Kítú àlo dhi, Yòwánì ni lebèbhá ì kidhó tá adrélé tà kayí àyi kòfalèsè Yúdà mvá àlo dhi be, tà adrézó mómí kì temvé dhi ni tà dri.

²⁶ Dì ì dré lèzo Yòwánì véna tàá drá dhi: «Rábbì, dhya mì dré tá adrézó ába Yòròdánè ni ta'á na gò mí dré tà ni ni longózó dhi adré kpà ína bàtísimò fe. Dì nyànomvá dhi, mómí wáyi dhi ì adré lile vélána.»

²⁷ Dì Yòwánì logó dhi: «Dhya àlo kitswá tà àlo kisú bwà ko, Gíká kòfè tà nda drá nì ko dhi.

²⁸ Ami kì tàndì, mì yi ma tǎrà'a ngádra 'á dhi: <Ma Mèsíyà 'i ko. Dì, Gíká amù ma alìle drìdrì akódhi nda kandrá.>

²⁹ Dhya adrélépi tòkó mo dhi, tòkó líyí 'i. Dì, tòkó líyí nda ni arúpi adré ína áyi totó ànyi làga, adrélé akódhi ni yi. Kòyi akódhi ni kúlí dre dhi, adré lenzélé tò. Dì ma ró dhi, má adré lenzélé kònìni, ìndì áma kólénzé nda kàdrì lavulé.

³⁰ Adré leá dhi, akódhi ni tà kàdré lile drìdrì, di, mána kàdré agòle bvólé ro.»

Dhya apfòlepi bhù lésè dhi

³¹ «Dhya apfòlepi kurú lésè dhi, mómí wáyi dhi ì drìle. Dì, dhya apfòlepi bvò kònìdhi lésè dhi ína mómí bvò àdhya 'i. Akódhi nda adré tà bvò àdhya kì ta kòdhya. Dhya apfòlepi bhù lésè nda mómí wáyi dhi ì drìle.

³² Akódhi adré tà ì dré nòle mì sè ìndì ì dré yìle bíbhálé sè dhi kì longó kòdhya. Dì, dhya àlo adré tà akódhi dré adrélé longolé nda kì ka'ì ko.

³³ Dhya tà longolé nda kì ka'ìlepi dhi adré tadhá dhi, Gíká adré tà bàti ta.

³⁴ Tàko ko, dhya Gíká dré amùle nda adré Gíká ni kúlí ta kòdhya. Angyá ko, Gíká fè akódhi gàle áyi Tírí sè bǐ.

³⁵ Gíká Atá adré áyi Mvágó ni le. Tayí kpà tà títi dhi ì akódhi drígá.

³⁶ Dhya ángùdhi adrélépi Mvágó nda ni ka'ì dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Dì, dhya adrélépi Mvágó nda ni ga dhi kitswá ína lídrì nda ni kisú ko. Be ró dhi, Gíká ni kombà ni adré akódhi dri nyo.»

4

Yésu tà tà Sàmàríyà tòkó àlo dhi be

¹⁻³ Fàrìsáyó ì yi tá tàle dhi, Yésu adré tá mómí bǐ dhi kì 'o atsálé áyi lebèbhá ì ró, adrézó kpà bàtísimò fe àyi dré, ìndì adré tá 'òá kònìni Yòwánì àdhya ni lavú. (Tà bàti ró dhi, Yésu ni tàndì adré tá bàtísimò fe àyi dré nì ko. Be ró dhi, akódhi ni lebèbhá ì adré tá fèá àyi.) Dì Yésu kòyi tà adrélé

tàle áyi tà dri nda dre dhi, dré angázó bvò Yùdáyà àdhya lèsè gò, láti do gòzo bvò Gàliláyà àdhya na.

4 Adré tá leà dhi, akódhi kòlavú bvò Sàmàríyà àdhya 'ásè.

5 Di dré lizo tsàle bhàandre àlo Sàmàríyà le, rú zìle Sìkàrà dhi na, ànyi amvú Yàkóbhò dré tá fèle áyi mvá Yòséfà dré dhi làga.

6 Kóro Yàkóbhò àdhya tá kònàle be. Yésu dré landèle atsi dré dhi sè dhi, dré tsàzo liríle ànyi kóro nda làga, ànyiànyi kítú rírí sè.

7 Di Sàmàríyà tòkò àlo dhi dré alizo yí ko gò, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí afè má dré yí mvùle.»

8 (Akódhi ni lebèbhá ì lè tá bhàandre na, kitswálé ngá gí àyi dré nyàle.)

9 Di Sàmàríyà tòkò nda gò tàà akódhi dré dhi: «Mí kàdré kó Yúdà mvá 'i dhi, mí adré di yí zi mvùle ma, Sàmàríyà tòkò ró ni tí ngíningíni ró?» (Akódhi tà tá kònìni tàko ko, Yúdà ànzi ì adré gà ru su Sàmàríyà íbe ko.)

10 Di Yésu logó drá dhi: «Mí kònì tá kó rè tà Gíkà dré adréle fèle mí dré dhi be, ìndì dhya adrélepi yí zi mí tí dhi be dhi, kònò mí ni tá yí zi má tí gò, má dré yí adrélepi lídrì fe dhi ni fèzo mí dré.»

11 Tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mi ngá yí akózó dhi àko, ìndì kóro alú lavulé. Mí ni yí adrélepi lídrì fe nda ni kisú ángwà?»

12 Mí adré kisúá dhi, mi mína kàdrì àma ki tábhí Yàkóbhò ni lavú? Akódhi nda tayí kóro kònìdhi àma dré ni. Akódhi ni tàndì mvu tá yí kònwa, túmánì ànzi ni íbe, ìndì kà'wá ni íbe.»

13 Di Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi adrélepi yí kònìdhi ni mvu dhi, yí lovó ni go akódhi ni 'o tódhyá.

14 Di, dhya ángùdhi yí má dré dra fèle í dré dhi ni mvùlepi dhi, yí lovó kitswá gòle véle akódhi ni 'o ko. Bàti, yí má dré dra fèle akódhi dré nda ni atsa akódhi léna kidrì adrélepi sèle ko ìndì adrélepi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe dhi ró.»

15 Di tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mí afè má dré yí nda kòdhya, yí lovó kògòró véle áma 'o ko, ìndì má kògòró véle alìle yí ko kònwa ko.»

16 Yésu tà drá dhi: «Mí lè ámi agó ni azí, mì kàgòró túmánì kònwa.»

17 Tòkò nda logó drá dhi: «Ma agó àko.» Di Yésu tà drá dhi: «Mí tà kyá tàle dhi, mi agó àko dhi.

18 Angyá ko, mi tá àgo íbe nzi, ìndì agó mí dré adrézó ába ándrò ni, mína 'i ko. Tà mí dré tàle nda, tà bàti 'i.»

19 Di tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, má adré nòá dhi, mi pròfétà 'i.

20 Ama ki tábhí ì adré tá Gĩká ni lindrì bha kòngó kònìdhi dri. Di, àmi Yúdà ànzi ró dhi i, mì adré tàà dhi, àrà adrézó Gĩká ni lindrì bha dhi ngbà 'í Yèrúsalémà na.»

21 Di Yésu logó drá dhi: «Tòkó, mí ka'í vo rè áma kúlí ká! Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, mì gò vélé Gĩká Atá ni lindrì bha kòngó kònìdhi dri yà, kó ngalè Yèrúsalémà na yà dhi ko.»

22 Ami, Sàmàríyà ro ni i, mì adré àmikya Gĩká ni lindrì bha akódhi ni nì àko ró. Di, àma Yúdà ànzi ró dhi i, mà adré àmakya Gĩká mà dré nìle be dhi ni lindrì bha kòdhya. Angyá ko, tà adrézó mómí ki tídrí dhi angá Yúdà ànzi i vélése.

23 Lókyá adré alìle, atsá kpà dre, mómíyá adrèbhá Gĩká Atá ni lindrì bha bàti dhi ki lindrì ni ni bha Tírí na, ìndì tà bàti na. Tàko ko, Gĩká Atá adré mómíyá adrèbhá áyi lindrì bha kònìni dhi ki nda kòdhya.

24 Gĩká Tírí 'i. Adré di làá dhi, mómíyá adrèbhá akódhi ni lindrì bha dhi ì kàdré lindrì ni ni bha Tírí na ìndì tà bàti na.»

25 Tòkó nda gò tàà drá dhi: «Má nì tàle dhi, Mèsíyà adré alìle dhi be. A adré kpà akódhi ni rú zi Krísto. Akódhi kàtsá dre dhi, a ni tà títi dhi ki àndu ngi àma dré.»

26 Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Ma adrélépi tà ta mí be ni, ma akódhi nda 'i.»

Yésu ni lebèbhá ì agò akódhi vélé

27 Gbǎ lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré agòzo gò, àyi ki líndrì dré gázo, ì dré akódhi ni kiséle adrèrà'a tà ta tòkó àlo be dhi sè. Di, tágba kònìni dhi, àyi ki àlo lizí tá ko tàle dhi «Mí adré àdho nda?» ya, kó ngalè «Mí adré tà ta akódhi be àdho tà sè?» ya dhi.

28 Di tòkó nda dré áyi lídrì adrézó yí akó ásà dhi ni tayízó gò, gòzo bhàandre nda na, tàà mómíyá kònàle dhi i dré dhi:

29 «Mì alì agó tà títi má dré 'òle dhi ki tàlepi má dré dhi ni no! Kònò akódhi nda tsì Mèsíyà 'i ko?»

30 Di àyi nda ì dré apfòzo bhàandre nda lésè adrélé alìle Yésu vélé.

31 Lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré akódhi ni ti lizízó tàzoá dhi: «Rábbì, mí kònya ngá wà!»

32 Di, akódhi logó àyi dré dhi: «Ma mána ngá nyàle mì dré nìle ko dhi íbe.»

33 Di akódhi ni lebèbhá nda ì dré kidhózó adrélé lizíá àyi kòfalésè dhi: «Kònò mómí atsá ngá adzì akódhi dré nyàle dre?»

34 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Áma mányàngá ina adrema tà dhya áma amùlepi dhi dré adrélé lèlè má kò'o dhi ki 'o, adrézó akódhi ni àzì 'o akilé títi dhi 'i.

35 Mì adré zakó tàá dhi: «Tayí rè dhu mbă su kitswázó lànyá akónà amvú i 'ásè.» Di, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kòtingá mì adrélé amvú ki no wà! Lànyá ka àyi 'ásè kitswálé akónàle dhi dre.

36 Ndìndì nyànomvá dhi, dhya adrélépi lànyá akónà dhi adré àyi landè nya. Adré kpà lò'wa lokó lídrì kóná vésè kólyá dhi dré, kitswálé dhya adrélépi kórì ri dhi, ìndì dhya adrélépi lànyá akónà dhi be dhi ì kàdréró lenzélé túmání be dhi bvó.

37 Tògyakúlí adrélépi tàá dhi «Dhya àlo adré kórì ri gò, àzya ni dré adrézó lokóá» dhi, tà bàti 'i.

38 Má mù àmi adrélé lànyá mì dré àzì 'òzo ásà ko dhi ni akónà. Móndí àruka ì 'o tá àzì nda landèzo àyi gò, mì dré adrézó àyi ki landè nya.»

Móndí zyandre Sàmàrìyà ro dhi ì ka'ì Yésu

39 Di móndí zyandre Sàmàrìyà ro angábhá bhàandre nda lèsè dhi ì dré Yésu ni ka'izo, tà tòkó nda dré tàle akódhi ni tà dri dhi sè. Angyá ko, tòkó nda tà tá dhi: «Akódhi tà má dré tà títi má dré 'òle dhi i.»

40 Di àyi nda ì kàtsá Yésu véle dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizízó, ì kàdréró rè dhu túmání àyi íbe. Di akódhi dré adrézó kònàle kítú rì.

41 Gò móndí àruka zyandre dhi ì dré kpà akódhi ni ka'izo, kúlí dré tàle àyi dré dhi ì sè.

42 Ayi nda ì dré tàzoá tòkó nda dré dhi: «Mà adré véle akódhi ni ka'ì ngbà 'í tà mí dré tàle akódhi ni tà dri dhi sè ko. Tàko ko, mà yi véle akódhi ni kúlí àma ki tàndi ki bíbhálé sè. Mà nǎ tàle dhi, akódhi nda dhya adrélépi móndyá bvó àdhyà ki tidrí dhi 'i bàti dhi be.»

Yésu tidrí dhya kàdrì dhi ni mváagó

43 Kítú rì nda ì àmvolésè dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo bvó Gàliláyà àdhyà na.

44 Akódhi ni tàndi tà tá dhi: «À bhà gà pròfétà ni lindrì akódhi ni tàndi ni bvó 'a ko na.»

45 Di, tágba kònìni dhi, akódhi kòtsa Gàliláyà na dre dhi, móndyá kònàle dhi ì dré akódhi ni ka'izo dòle àyi kòfalé dóro. Angyá ko, ì lì tá kpà Yèrúsalmà na gwányá Pásikà àdhyà ni tà sè gò, ì dré tà títi akódhi dré tá 'òle kònàle dhi ki nòzo.

46 Di Yésu dré gòzo tódhyá lìle Kánà, Gàliláyà le dhi na, àrà dré tá yí ladzázó atsálé vìnò ro lána dhi na. Kònàle

dhi, dhya kàdrì àlo adrélépi Rómà ki òpì ni tà 'o dhi tá be. Akódhi nda ni mváagó tá drà ro Kàpàrànwúmà na.

⁴⁷ Dì kòyi tàle dhi, Yésu angá tá Yùdáyà lésè agòle Gàliláyà le dhi dre dhi, dré lizo vélána akódhi ni ti lizí, kòliró Kàpàrànwúmà na áyi mváagó adrélépi dràdrà mìle nda ni tidrì be dhi bvó.

⁴⁸ Yésu tà drá dhi: «Mì kitswá àmikya áma ka'í bwà ko, mì kàdré tà líntríga ró adrèbhá Giká ni rìnyí tadhá dhi ki no ko dhi!»

⁴⁹ Dhya kàdrì nda tà drá dhi: «Mírì, mí alì áma mvá dré dràrà ko dhi 'á wà!»

⁵⁰ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí nzi mí bhàna. Àmi mvá adrí dre!»

Dì dhya nda dré kúlí Yésu dré tàle nda ni ka'izo gò, ngàzo nzìle.

⁵¹ Dré tá adrérà'a láti 'á dhi, akódhi ni màràbà ì dré arázó atsálé vélá tàà drá dhi: «Àmi mvá adrí dre!»

⁵² Dì dré àyi ki lizizó ngalè áyi mvá nda ni rúbhá atsá tá dóro lókyá ángùdhi sè ya dhi. I dré logózóá drá dhi: «Rúbhá àtsí nda nga rúásà agyá, sàà àlo kítú rírí àmvolésè dhi sè.»

⁵³ Dì atá ni nda dré nìzoá tàle dhi, lókyá nda tá lókyá Yésu dré tàzo í dré dhi «Àmi mvá adrí dre» dhi 'i dhi be, Dì akódhi ì mómnyá wáyi akódhi ni dzó lé dhi íbe dhi ì dré Yésu ni ka'izo.

⁵⁴ Kòrìdhi, tà líntríga ró Yésu dré 'òle áyi angama Yùdáyà lésè alìle Gàliláyà le dhi àmvolésè dhi ni rì 'i.*

5

Yésu tidrì mèrèkpè agó àlo dhi

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo lìle Yèrúsalémà na, Yúdà ànzi ki gwányá ki àlo ni tà sè.

² Bhàandre nda 'á, ànyi zèribàti adrélé zìle Kábilígyà kya ró dhi làga dhi, yí àlo ledélé bómà tìni, adrélé rú zìle Èbéré ti sè Bètèzàtà dhi be. Yí nda làgàsè kúru dhi, à ledé tá àrà dzó kògbo tìni dhi ì nzi.

³ Kònàle dhi, dràbhá zyandre lavulé dhi ì adré tá ayilé. Ayi kòfalé dhi tá mì kùdúkùdu ì, mèrèkpè ì, tsàle mómndí pá be àbvò ro dhi íbe.*

⁵ Ayi nda ì kòfalé dhi, agó àlo ayilépi drà be kóná nyadhi-alo-drì-mudrì-drì-nzi-drì-na dhi tá be.

* **4:54 4:54** A kònò Yòwánì 2:11. * **5:3 5:3-4** Wárágà Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [I adré tá yí ni ru kàgbàma letè. 4 Angyá ko, lókyá àruka ì sè dhi, Mírì ni ángéló adré tá asilé yí nda ni kàgbá. Dràbhá sìlepi zyà drìdrì yí kàgbàlé nda na dhi, adré tá adrìlé áyi drà lésè, tágba drà nda kàdré ngíni ya dhi.]

⁶ Yésu kònò akódhi nda adrérà'a ayilé kònàle dre dhi, dré nìzoá tàle dhi, akódhi ayí tá drà be vwàvwà ro dhi be. Di dré tàzoá drá dhi: «Mí lè adrélé?»

⁷ Di dràbhá nda logó drá dhi: «Mírì, dhya àlo kitswálépi áma ledé bwà dhi yókódhó. Angyá ko, lókyá yí dré adrérà'a ru kàgbá dhi 'á dhi, dhya àlo kitswálépi áma do bhèle yí na má kàdríró ásà dhi yó. Má kàdré 'òle síle dhi, dhya àzya adré lavúlé síle má kandrána.»

⁸ Di Yésu tà drá dhi: «Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí kidhó atsí to!»

⁹ Gbà kòdhwa, agó nda dré adrízó. Dré áyi kíndri dòzo gò kidhózó adrélé atsí to.

Kítú tà nda dré ru 'òzo dhi tá sàbátù 'i.

¹⁰ Di Yúdà ànzì kì kàdrì ì dré agó adrélépi nda nì nòzo gò, ì dré tàzoá drá dhi: «Àndrò kònìdhi, sàbátù 'i. Ama kì tátírítrí kúlí adré ámi kíndri dòma sàbátù tú dhi nì logá.»

¹¹ Di, akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya áma tidrélépi dhi tà má dré dhi: <Mí do ámi kíndri, ìndì mí to atsí.>»

¹² I gò lizíá tíá dhi: «Àdhi tà mí dré dhi, mí kòdo ámi kíndri, ìndì mí kòto atsí dhi nì?»

¹³ Di, agó adrélépi nda nì ína ngalè dhya áyi tidrélépi nda àdhi 'i ya dhi ko. Tàko ko, Yésu lavú tá móndí zyandre kònàle dhi ì kòfalésè lyà.

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré agó nda nì kisúzó tépelò na gò, tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mí adrí nyànomvá dre. Adré di leà dhi, mí kòtayí tàkonzì 'òma, tà kòkòròko lavúlé dhi kàtsáro mí rú ko dhi bvó.»

¹⁵ Gò agó nda dré ngàzo lile longóá Yúdà ànzì kì kàdrì ì dré dhi, Yésu tidrí tá ì nì.

Yésu tadhá ngádra 'á dhi, ì Giká nì Mvágó 'i dhi

¹⁶ Di Yúdà ànzì kì kàdrì nda ì dré dhèzo adrélé Yésu nì mǎ pfo, dré tá adrélé tà nda kì 'o sàbátù tú dhi sè.

¹⁷ Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Áma Atá adré ngbú adrélé àzì 'o atsálé àndrò kònìdhi. Di ma ró dhi, má adré kpà àzì 'o.»

¹⁸ Di kúlí nda sè dhi, Yúdà ànzì kì kàdrì nda ì dré gòzo vélé adrélé láti nda, kitswázó akódhi nì pfo dràle dhi bvó. Tàko ko, akódhi adré tá ngbà 'í tòlí sàbátù àdhya nì ño kòdhya ko. Adré tá kpà Giká nì zì áyi tàndì nì Atá ro, adrézó áyi bha adrélé díri Giká be.

¹⁹ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Giká nì Mvágó kitswá tà àlo 'o áyi drì sè bwà ko. Adré ngbà 'í tà áyi Atá dré adrélé 'òle gò í dré adrézó nòá dhi kì 'o kòdhya. Tà ángùdhi Giká Atá dré adrélé 'òle dhi, akódhi nì Mvágó adré kókpà 'òá kònini.

20 Tàko ko, Gìká Atá adré áyi Mvágó ni le gò, adrézó tà títi í dré adrélé 'òle dhi ki tadhá drá. Tà bàti ró dhi, a ni tà kàdrì dra tà kòdhi ki lavúbhá dhi ki tadhá áyi Mvágó nda dré 'òle gò, àmi ki líndrí dré gàzo ásà bhwábhwa.

21 Angyá ko, ngóro Gìká Atá dré adrélé móndí dràbhá dre dhi ki tingá dràdrà lésè adrészó lídrì fe àyi dré dhi tíni dhi, akódhi ni Mvágó adré kókpà lídrì fe dhya ángùdhi í dré adrészó lèà fèle drá dhi dré.

22 Kòdhi íbe dhi, Gìká Atá adré dhya àlo ni tàbvó ta ko. Be ró dhi, tayí ina rìnyí wáyi adrészó móndí ki tàbvó ta dhi áyi Mvágó drígá.

23 'O kònni kitswále móndyá wáyi dhi ì kàdréro áyi Mvágó nda ni líndrí bha, ngóro ì dré adrélé áyi tàndi ni líndrí bha dhi tíni. Dhya ángùdhi adrélépi Gìká ni Mvágó ni líndrí bha ko dhi, adré kókpà Gìká Atá akódhi ni amùlepi dhi ni líndrí bha ko.

24 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma kúlí yi gò adrészó dhya áma amùlepi dhi ni ka'í dhi, akódhi nda lídrì kóná vésè kólyá dhi íbe. Gìká kitswá tà bha akódhi nda dri ko. Be ró dhi, akódhi nda apfò dràdrà lésè aflé lídrì le dre.

25 Má adré tà bàti ta àmi dré: Lókyá adré alìle, atsá kpà dre, móndyá dràbhá dre dhi ki Gìká ni Mvágó ni kúlí yi. Dì àyi dra akódhi nda ni kúlí yibhá dhi ki adrí.

26 Tàko ko, ngóro Gìká Atá dré adrélé rìnyí adrészó lídrì fe dhi íbe áyi tàndi léna dhi tíni dhi, fè kpà rìnyí adrészó lídrì fe nda áyi Mvágó dré adrészó ába í léna.

27 Fè kókpà rìnyí adrészó móndí ki tàbvó ta dhi áyi Mvágó nda dré, akódhi dré adrélé Móndí ni Mv'á 'i dhi sè.

28 Lè àmi ki líndrí kàdré gàle tà kòdhi sè ko. Angyá ko, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, móndyá wáyi dràbhá dre gò ì dré adrészó ayilé mógó í 'àsè dhi ki Gìká ni Mvágó ni kúlí yi gò,

29 ì dré topfòzo mógó nda ì lésè. Ayi tà dóro 'obhá dhi ki nga dràdrà 'àsè adríle. Dì, àyi tà kònni 'obhá dhi ki àyikya nga dràdrà 'àsè, Gìká kòbhàro tà àyi dri be dhi bvó.

30 Má kitswá mána tà àlo 'o áma drì sè ko. Má adré ngbà 'í tàbvó ta ngóro má dré adrélé yìle Gìká vélésè dhi tíni. Dì tàbvó má dré adrélé tàle nda gyágya. Tàko ko, má adré tà má dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána tà dhya áma amùlepi dhi dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle kòdhya.»

Tà adrébhá Yésu ni tà longó dhi í

31 «Kònò má kàdré tá áma tàndi ni tà longó ma dhi, áma kúlí kitswá tá adré lanzìlanzi ko.

32 Di, dhya àzya adré áma tà longó nì. Má nì tàle dhi, tà dré adréle longolé áma tà dri dhi, tà bàti 'i dhi be.

33 Mì mù tá mómí ì lile Yòwánì véna àmi, di tà dré longolé áma tà dri dhi tá tà bàti 'i.

34 Má adré mána áma totó tà mómí ì dré adréle longolé áma tà dri dhi dri ko. Di, má adré tà kòdhi ni ta, mì kòkitswáró adrìlé ásà be dhi bvó.

35 Yòwánì nda tá tálà adrélépi kòle, adrélépi ngá kazá mómí ì dré dhi 'i. Di mì ka'í tá lenzélé akódhi ni ngádra nda 'á lókyá tsà sè.

36 Di, ma mána tà kàdrì àruka adrèbhá áma tà longó dóro lavulé Yòwánì àdhya rúsè dhi íbe. Tà nda ì, tà áma Atá dré afèle má dré 'òle akilé títi dhi 'i. Tà má dré adrélé 'òle nda ì adré áma tà longó, adrézó tadhá dhi, Giká Atá amù ma nì.

37 Kòdhi íbe dhi, Giká Atá áma amùlepi nda adré kpà ína áma tà longó. Mì yi tàdzí akódhi ni kúlí ko. Mì nò kpà tàdzí akódhi ni mibhalé ko.

38 Mì adré kpà akódhi ni kúlí líkí àmi léna ko. Tàko ko, mì adré àmikya dhya dré amùle dhi ni ka'í ko.

39 Mì adré tà títi tisìle Giká ni Kúlí na dhi kí àndu nda nìle kòdhya. Angyá ko, mì adré kisúá dhi, mì ni lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú Kúlí nda sè. Di Kúlí nda kòdhi adré áma tà longó nì.

40 Tágba kònìni dhi, mì lè àmikya alìle má vélé lídrì kisú ko!

41 Má adré mána rúku nda kisúlé mómí ì vélésè ko.

42 Di, má nì àmi be. Má nì, àmi Giká ni lèle àko àmi kí togó na dhi be.

43 Má alì mána áma Atá ni rú sè gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi kòfalé ko. Di, dhya àzya kàdré alìle áyi tàndi ni rú sè dhi, mì adré àmikya akódhi nda ni ka'í dòle dóro.

44 Mì adré rúku nda kisúlé àmi kòfalésè. Di, mì adré àmikya rúku adrélépi angalé Giká àlo kwákwá dhi vélésè dhi ni nda kisúlé kòdhya ko. Mì ni di àmikya áma ka'í ngíningíni ró?

45 Lè mì kòkisú ko tàle dhi, má ni àmi kí asíkì áma Atá tí ma dhi. Dhya dra àmi kí asíkìlepi dhi, Mósè mì dré adrézó m̀ bha vélána dhi 'i.

46 Kònò mì kàdré tá Mósè ni ka'í bàti dhi, mì ni tá kpà adré áma ka'í. Angyá ko, akódhi tisì tá áma tà kòdhya.

47 Di mì adré kó tà dré tisìle nda kí ka'í ko dhi, mì ni di àmikya áma kúlí ka'í ngíningíni ró?»

6

Yésu fe ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi i dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Márokò 6:30-44; Lúkà 9:10-17)

¹ Amvolàsà dhi, Yésu ì dré gòzo lebèbhá ni íbe Gàliláyà na gò, ì dré zyàzo tǎpǎriandre Gàliláyà àdhya ni ta'á na. (A adré kpà tǎpǎriandre nda ni rú zi, tǎpǎriandre Tìbèriyà àdhya.)*

² Móndí zyandre lavulé dhi ì adré tá Yésu ni lebè, ì dré tá adrélé tà líndrìga ró dré adrélé 'òle adrézó dràbhá ki tidrí dhi ki no dhi sè.

³ Dì Yésu ì dré mbàzo lebèbhá ni íbe kóngó àlo drìna gò, ì dré lírìzó.

⁴ Yúdà ànzi ki gwányá Pásikà àdhya tá ànyi.

⁵ Dì Yésu kòtingá mǐ móndyá zyandre lavulé nda ki no adrerà'a alìle í véle dre dhi, dré tǎzoá Filípò dré dhi: «Mà ni mǎpà kisú gìle móndyá wǎyi kòni ì dré nyàle dhi ángolè?»

⁶ Tà tá kònini kitswázó Filípò ni tà ka'ika'ì tabhì. Tàko ko, nǐ tá ìna tà í dré adrélé 'òle dhi be.

⁷ Dì Filípò logó drá dhi: «Tǎgba mà kàdré tá làfa lò'wa kámá-rì dhi íbe yà dhi, mà kitswá tá mǎpà gi móndyá àlo àlo títi ni ì dré kitswálé ndìndì mvá tsà ni ni kisú nyàle dhi bwà ko.»†

⁸ Yésu ni lebèbhá ki àzya, Andréyà, Símónà Pétèró ni adrúpi tà drá dhi:

⁹ «Mvǎagó àlo kònwánò. Akódhi mǎpà ladhílé órezè sè dhi íbe nzi, ìndì kosyá íbe rì.‡ Dì, ngá kòni ki àdho 'o móndyá zyandre kònini ni ì dré dhi?»

¹⁰ Dì Yésu gò tàà áyi lebèbhá ì dré dhi: «Mì 'o móndyá kòni ì lírìlé.» Àrà nda 'á dhi, mbì tá bí. Dì móndyá nda ì dré lírìzó. Ago ì tá ànyìanyi ngùlù-nzi.§

¹¹ Dì Yésu dré mǎpà nda ki adózó, àwoyà tǎzo Gìká dré gò, lanzízóá móndyá títi nda ì dré, ngóró ì dré tá lèle nyàle dhi tíni. Dré kpà kosyá nda ki lanzízó àyi dré kònini.

¹² Dì àyi títi nda ì kònya pǐzo dre dhi, dré tǎzoá áyi lebèbhá ì dré dhi: «Mì lokó àmbí ni, kórònyá ni àlo kábíró ko.»

¹³ Dì ì dré mǎpà nzi móndyá ì dré nyàle nda ki àmbí ki lokózó gǎle kánzi mudrí-drì-rì dhi ì sè bíbi.

* **6:1 6:1** Rú «Tìbèriyà» kònidhi tá kpà rú bhàandre àlo tǎpǎriandre nda mìle dhi àdhya 'i. A kònò Yòwání 6:23. † **6:7 6:7** A adré tá làfa lò'wa kònidhi ni rú zi «dénàri». Dénàri àlo dhi tá làfa adrélé fèle móndí àlo dré ázi 'òle kítu àlo sè dhi tí dhi 'i. Dì làfa lò'wa kámá-rì kòni ì tá làfa kàdrì 'i. ‡ **6:9 6:9** «Órezè» kònidhi, mbì pfò ni kára àlo sùlepi nyǎ tíni dhi 'i. § **6:10 6:10** A nà tá ngbà 'í àgo adrébhá tá kònale dhi ì kòdhya. A nà tá tòkò ì ànzimvá íbe ko.

14 Di móndyá nda ì kònò tà líndrígá ró Yésu dré 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé tàá dhi: «Bàti, dhya kòdhi Pròfétá adrélépi tá alìle bvò le dhi 'i!»

15 Di Yésu kònò, ì adré tá 'òle alìle áyi bha ópí ro rĩnyí sè dhi dre dhi, dré gòzo áyi vu lyà, mbàle kalóma kòngó nda drĩna.

Yésu to atsí tǎpǎriandre drìsè

(A kònò kpà Mátáyò 14:22-33; Mároko 6:45-52)

16 Ìndró kàndrì dre dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré ngàzo sìle tǎpǎriandre làgana.

17 Ì kònò, ngá aní dre, ìndì Yésu atsó rè àyi véle ko dhi dre dhi, ì dré tombàzo bwátù na gò, kidhólé adrélé zyàle tǎpǎriandre ni ta'á na, kitswálé lile Kàpàrànwúmà na.

18 Lyǎandre adré tá vīle tǎpǎriandre nda mi gò, yĩ dré adrézó ru kǎgbǎ.

19 Di ì kòlì vwàle ànyíànyi kílóméterè nzi yà, ngalè nzi-drì-àlo yà dhi dre dhi, ì dré Yésu ni nòzo adrérà'a atsí to tǎpǎriandre drìsè, adrézó alìle àyi véle. Gò tirì dré àyi ki 'òzo lavúlé.

20 Di, Yésu dré ína tàzoá àyi dré dhi: «Ma 'i! Mì ro ngá ko!»

21 Ì adré tá akódhi ni le dòle bwátù na. Di gbǎ lókyá nda sè dhi, ì dré tsàzo tǎpǎriandre nda ni ta'á na, àrà ì dré tá adrézó lile dhi na.

Móndí zyandre dhi ì ndà Yésu

22 Kítú bvóá dhi sè dhi, móndyá zyandre tayílé ta'á lésè nda ì dré nòzoá dhi, Yésu ni lebèbhá ì tombà tá bwátù àlo dhi na lile àyi pátí. Ì nĩ tá kpà tàle dhi, Yésu mbà tá ína bwátù nda na ko dhi be.

23 Lókyá nda sè dhi, bwátù àruka angábhá bhàandre Tìbèriyá àdhya lésè dhi ì dré atszó ànyi àrà móndyá nda ì dré tá mápà nyàzo Mírì ni àwoyà tàma àmvolésè nda làga.

24 Di móndyá zyandre nda ì kònò Yésu ì lebèbhá ni ìbe dhi ì tá yó dhi dre dhi, ì dré tombàzo bwátù nda ì 'ásè gò, zyàle Kàpàrànwúmà na kitswálé Yésu ni nda.

Yésu mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i

25 Di ì kòkisú Yésu tǎpǎriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré lizizóá tíá dhi: «Rábbì, mí atsó kònwa ángutú?»

26 Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì adré áma nda, mì dré tà líndrígá ró má dré 'òle dhi ki nòle dhi sè ko. Be ró dhi, mì adré àmíkya áma nda, mì dré mápà nyàle pìzo ásà dhi sè.

27 Di, adré leá dhi, mì kàdré àzì 'o mányàngá adrélépi ñwàle ñwanwà dhi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkya àzì 'o

mányàngá dra adrélépi kóná vèsè kólyá dhi sè. Ma, Mónde ni Mvá, má ni manyàngá nda ni fe àmi dré. Tàko ko, Gĩká Atá lwà áyi àngè má rú tadházóá dhi, í ka'í ma káyà dhi.»

28 Dì ì lízì tíá dhi: «Lè mà kò'o àdho tà kòdhya kitswázó Gĩká ni àzì 'o dhi?»

29 Yésu logó àyi dré dhi: «Àzì Gĩká dré adrélé lèle mì kò'o dhi, kònìdhi 'i: Mì kàdré dhya dré amùle dhi ni ka'í.»

30 Dì ì gò lízìá tíá dhi: «Mí ni àdho tà lín-dríga ró dhi ni 'o kòdhya, mà kònòró gò ámi ka'izo? Mí ni àdho tà 'o?»

31 Ama ki tábhì ì nya tá mánnà duku na. Ngóró tisìle Gĩká ni Kúlì na dhi tìni: «Akódhi fè mápà asilépi bhù lésè dhi àyi dré nyàle.»*

32 Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mósè fè mápà asilépi bhù lésè dhi àmi dré ni ko. Dì, áma Atá adrè ína mápà tàndì asilépi bhù lésè dhi ni fe àmi dré nì.»

33 Tàko ko, mápà tàndì Gĩká dré adrélé fèle nda, dhya asilépi bhù lésè adrélé lídrì fe mónnyá bvò àdhya ì dré dhi 'i.»

34 Dì ì tà drá dhi: «Mírì, mí kàdré ngbú mápà kòdhi ni afè àma dré wà!»

35 Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Ma mána mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi alìle má vélé dhi, tàbirì kitswá tàdzì gòle akódhi ni 'o ko. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, yì lovó kitswá tàdzì gòle akódhi ni nde ko.»

36 Dì, ngóró má dré tàle àmi dré dre dhi tìni dhi, tágba mì dré áma nòzo 'i dhi, mì ka'í àmikya ma ko.

37 Mónnyá wáyi áma Atá dré adrélé afèle má dré dhi ki alì má vélé. Dì dhya ángùdhi adrélépi alìle má vélé dhi, má kitswá tàdzì akódhi ni dro ko.

38 Ángyá ko, má asì bhù lésè kitswálé tà má dré adrélé lèle dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má asì mána tà dhya áma amùlepi dhi dré adrélé lèle dhi ki 'o kòdhya.

39 Dì tà dhya áma amùlepi nda dré adrélé lèle dhi, kònìdhi 'i: Adré làá dhi, má kòtayí dhya dré afèle má dré dhi ki àlo avìle ko. Adré kpà làá dhi, má kòtingá àyi nda ì títì dràdrà lésè kítú kùdù sè.

40 Bàti, tà áma Atá dré adrélé lèle dhi, kònìdhi 'i: Adré làá dhi, dhya ángùdhi adrélépi áyi Mváágó ni no gò adrézó akódhi ni ka'í dhi, dhya nda kàdré lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Dì má ni akódhi ni tingá dràdrà lésè kítú kùdù sè.»

41 Dì Yúdà ànzì nda ì dré dhèzo adrélé Yésu ni ndrì, dré tá tàle dhi «Ma mápà asilépi bhù lésè dhi 'i» dhi sè.

* 6:31 6:31 A kònò Pfòma 16:4, 15; Longó ì 78:24.

42 Ì adré tá tàá àyì kòfalèsè dhi: «Kòdhi tsì Yésu, Yòséfà nì mvá 'i ko? Mà nì akódhi nì atá, andre nì be dhi be. Dì akódhi 'o ì ngíni adrélé tàá nyànomvá dhi, í así bhù lésè dhi?»

43 Dì Yésu logó àyì dré dhi: «Mì tayí adrema làndrí ndri àmì kòfalèsè dhi.

44 Dhya àlo kitswá ína alìle má vélé ko, áma Atá áma amùlepi dhi kàsé akódhi nì togó nì ko dhi. Dì má nì akódhi nda nì tingá dràdrà lésè kítú kùdù sè.

45 Ngóro pròfètà ì dré tisìle Gìkà nì Kúlí na dhi tìni: <Gìkà nì àyì títí dhi kì tadhá.>† Dì dhya ángùdhi adrélépi Gìkà Atá nì yì gò, adrézó tà dré adrélé tadhálé dhi kì kisú dhi, akódhi nda adré alìle má vélé.

46 Kòdhi adré leá ko tàle dhi, dhya àlo nò Gìkà Atá dhi. Ngbà 'í ma angálépi Gìkà Atá nda vélésè dhi, má nò akódhi ma.

47 Má adré tà bàti ta àmì dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'ì dhi, akódhi nda lídrì kóná vésè kólyá dhi íbe.

48 Ma mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i.

49 Ami kì tábhí ì nya tá mánnà duku na gò, ì dré todràzo.

50 Dì, kònìdhi ína mápà asilépi bhù lésè dhi 'i. Dhya adrélépi nyaá dhi kitswá dràle ko.

51 Ma mápà lídrì ro asilépi bhù lésè dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi mápà nda nì nya dhi, nì adré lídrì íbe kóná vésè kólyá. Mápà nda kòdhi, áma rúbhá má dré dra fèle mónyáà bvò àdhya ì dré adrízó dhi 'i.»

52 Dì Yúdà ànzì nda ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyì kòfalèsè, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi nì kitswá áyì rúbhá afè àma dré nyàle ngínìngíni ró?»

53 Dì Yésu gò tàá àyì dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmì dré: Mì kònya Móndí nì Mv́a nì rúbhá ko, ìndì mì kòmvu akódhi nì kàrí ko dhi, mì kitswá àmikya adrélé lídrì íbe àmì léna ko.

54 Dhya ángùdhi adrélépi áma rúbhá nya, adrézó kpà áma kàrí mvu dhi, akódhi nda lídrì kóná vésè kólyá dhi íbe. Dì má nì akódhi nì tingá dràdrà lésè kítú kùdù sè.

55 Tàko ko, áma rúbhá ngá tàndi adrélé nyàle dhi 'i, ìndì áma kàrí ngá tàndi adrélé mvùle dhi 'i.

56 Dhya ángùdhi adrélépi áma rúbhá nya, adrézó kpà áma kàrí mvu dhi, akódhi nda adré adrélé má léna, ìndì má adré kpà adrélé akódhi léna.

57 Ngóro áma Atá lídrì ro dhi dré áma amùle dhi tìni, ìndì ngóro má dré adrélé lídrì íbe akódhi nda sè dhi tìni dhi,

† 6:45 6:45 A kònò Esáyà 54:13.

dhya ángùdhi adrélépi áma nya dhi ni adré kókpà lídrì íbe má sè.

⁵⁸ Ma kònìdhi, mápà asilépi bhù lésè dhi 'i. Ami ki tábhí ì nya tá mánnà gò, ì dré todràzo. Di, dhya adrélépi mápà kònìdhi ni nya dhi ni ína adré lídrì íbe kóná vèsè kólyá.»

⁵⁹ Yésu tà tá tà nda ì Kàpàrànwúmà na, dré tá adrérà'a tà tadhá Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na dhi 'á.

Yésu ni lebèbhá bí dhi ì tayí akódhi

⁶⁰ Di Yésu ni lebèbhá ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi ki àruka bí dhi ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Tà dré adrélé tadhále kòdhi kòkòròko. Adhi ni kitswá yíá ka'ile dhi nì?»

⁶¹ Yésu dré nìzoá tàle dhi, àyi lebèbhá nda ì adré tá làndrì ndrì tà nda sè dhi be gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Tà kòdhi adré tsì àmi ki 'o ledhéle nì bàti?»

⁶² Mì nì di kisúá ngíni, lókyá mì dré dra Mòndí ni Mvá ni nòzo mbàrà'a àrà dré tá adrézó wáláká dhi léna dhi tú dhi?»

⁶³ Giká ni Tirí adré lídrì fe nì. Tà rúbhá àdhya adré ína tà àlo 'o ko. Kúlí má dré tàle àmi dré kòdhi ì kúlí Tirí àdhya 'i, ìndì kúlí adrèbhá lídrì fe dhi 'i.

⁶⁴ Di, tágba kònìni dhi, mòndí àruka àmi kòfalé dhi ì ka'ì àyikya ma ko.» Yésu tà tá kònìni tàko ko, nì tá kínó lésè ngalè àdhibhá ì kitswá àyi ka'ì ko ya dhi be. Nì tá kpà, àdhi ni àyi lefè kàribhá ì drígá nì ya dhi be.

⁶⁵ Akódhi gò tàá dhi: «Tà kòdhi sè dhi, má tà tá àmi dré dhi, dhya àlo kitswá ína àlìle má véle ko, áma Atá kòfè látì akódhi dré alìzo nì ko dhi.»

⁶⁶ Kidhólé lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá bí dhi ì dré akódhi ni tayízó gò, ì dré gòzo véle atsilé túmání akódhi be ko.

⁶⁷ Di Yésu dré lizízóá àyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ì tí dhi: «Àmi ró dhi, mì lè kókpà lile àyikya tìni?»

⁶⁸ Di, Sìmonà Péteró logó drá dhi: «Mírì, mà ni li àdhi véna? Mì mína kúlí adrèbhá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe dhi íbe.

⁶⁹ Áma, mà ka'ì bàti, ìndì mà nì tàle dhi, mì Dhya lólo Giká àdhya 'i dhi be.»

⁷⁰ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má kipè zakó tsì àmi mudrí-drì-rì ni ì ma? Di, tágba kònìni dhi, àmi ki àlo ína dzáborò 'i!»

⁷¹ Adré tá Yúdàsì, Sìmonà Ísikàriyótà ni mvá ni tà ta kòdhya. Tàko ko, akódhi nda, àyi mudrí-drì-rì nda ki àlo ró dhi, adré tá ína 'òle Yésu ni lefè kàribhá ì drígá dhi nì.

7

Yésu ni adrúpi ì ka'ì akódhi ko

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo adrélé tatsilé bvò Gàliláyà àdhyà 'àsè. Adré tá lèá tatsilé bvò Yùdáyà àdhyà 'àsè ko, Yúdà ànzì kì kàdrì kònàlè dhi ì dré tá adrélé láti nda akódhi nì pfùzo dràlè dhi sè.

² Yúdà ànzì kì gwányá tàbèrènákolò kya atsa tá ànyì.*

³ Di Yésu nì adrúpi ì dré tàzoá drá dhi: «Lè mí kònga kònwàsè lile Yùdáyà na, ámi lebèbhá wáyi dhi ì kònòró kpà tà líndrígá ró mí dré adrélé 'òlè dhi ì be dhi bvó.

⁴ Dhyà àlò kàdré áyi le 'òlè mómódí ì dré nùlè dhi, adré tà 'o lùzu ró ko. Mí dré adrélé tà nda kòdhi kì 'o dhi sè dhi, mí tadhá dì rè mí mómódyá wáyi dhi ì dré nòlè!»

⁵ Akódhi nì adrúpi nda ì tà tá kònìnì tàko ko, ì adré tá ndìndì akódhi nì ka'í ko.

⁶ Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Lókyá mána kitswá rè ko. Dì, àmi dré dhi, lókyá ángùdhi mì dré adrézó lèlè lile kònàlè dhi ína dóro.

⁷ Mómódyá bvò kòndì àdhyà ì kitswá togó kònzì bha àmi rú ko. Dì, ì adré àyikya togó kònzì bha má rú, má dré adrélé tadhá ngádra 'á dhi, tà ì dré adrélé 'òlè dhi ì kònzì dhi sè.

⁸ Ámi, mì lè gwányá na. Má kitswá rè mána lile kònàlè ko. Tàko ko, lókyá mána kitswá rè ko.»

⁹ Kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo adrélé Gàliláyà na.

Yésu lè gwányá tàbèrènákolò kya na

¹⁰ Di, Yésu nì adrúpi ì kòlì gwányá nda na dre dhi, akódhi dré kpà ngàzo lile kònàlè. Dì, lè tá ngádra 'àsè ko. Be ró dhi, lè ína lùzu ró.

¹¹ Gwányá nda 'á dhi, Yúdà ànzì kì kàdrì ì adré tá akódhi nì nda, adrézó lizíá dhi: «Dhyà kòdhi ángwà?»

¹² Mómódí zyandre kònàlè dhi ì kòfalé dhi, à adré tá ngùrùngùrù ta akódhi nì tà sè. Áyi kì àruka ì adré tá tàá dhi: «Akódhi mómódí dóro 'i.» Aruka nì ì adré kó tàá dhi: «Kóko, adré ína mómódí zyandre dhi kì lití.»

¹³ Dì, dhyà àlò adré tá tà ta akódhi nì tà dri ngádra 'á ko, ì dré tá adrélé títi Yúdà ànzì kì kàdrì kì ro dhi sè.

¹⁴ Gwányá nda kòtsa kítógá nì na dre dhi, Yésu dré lizo tépelò na gò, kidhólé adrélé tà tadhá.

¹⁵ Yúdà ànzì ì adré tá akódhi nì yi síbhálé be ngbo, adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhyà kòdhi ndà kó tà nùlè ko dhi, kisú dì tògyá adrézó Gìká nì tà nì kònìnì dhi ngíni?»

* **7:2 7:2** Gwányá tàbèrènákolò kya kòndhi nì lókyá 'á dhi, Yúdà ànzì ì adré tá tàbèrènákolò kì ledé wémà ì tíni, adrézó lírílè àyi zàna, kitswálé àyi kì tábhí kì lavuma duku 'àsè dhi nì tà kisú dhi bvó. A kònò Lèvítíkè 23:34-36; Dùtèrònómè 16:13.

16 Di Yésu dré logózoá àyi dré dhi: «Tà má dré adrélé tadhále kòdhi i, tà mána 'i ko. Be ró dhi, tà nda ì angá àyikya Giká áma amùlepi dhi vélésè.

17 Dhya ángudhi adrélépi tà Giká dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle dhi, akódhi nda ni nǎ ngalè tà má dré adrélé tadhále nda ì angá Giká vélésè yà, kó ngalè áma tàndi vélésè yà dhi.

18 Dhya adrélépi tà adrèbhá angalé áyi tàndi drìlésè dhi ki tà ta dhi, adrè rúku nda kisulé áyi tàndi dré. Di, dhya adrélépi dhya áyi amùlepi dhi ni rúku nda bhàle dhi, adrè ina tà bàti ta. Tà àlo kinzò ro akódhi léna dhi yókódhó.

19 Mósè fè tá tsǐ tǎtrírí kúlí àmi dré ko? Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi adrè tà tǎtrírí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki 'o ko. Mǐ adrè àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle àdho tà sè?»

20 Di móndyá zyandre nda ì logó drá dhi: «Mǐ tirí kònzǐ ìbe mí léna! Adhi adrè láti nda kitswázó ámi pfu dràle dhi nǐ?»

21 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má 'o ngbà 'í tà líntríga ró àlo dhi sàbátù tú gò, àmi títi dhi ki líntrí dré adrézó gàle àsà.

22 Di, àmi ró dhi, mǐ adrè kókpa àzi 'o sàbátù tú. Tàko ko, Mósè fè àmi dré tòlí adrézó àmi ki ànziàgo ki lwa gò, mǐ dré adrézó àyi ki lwa, gba kàdré sàbátù tú yà dhi. (Tà bàti ró dhi, tòlí nda angá tá Mósè vélésè ko. Be ró dhi, angá ina àma ki tábhí ì vélésè drìdrì Mósè ni lókyá kandrà.)

23 Di mǐ kàdré àmi ki ànziàgo ki lwa sàbátù tú kitswázó Mósè ni tǎtrírí kúlí líkí dhi, àmi ki togó adrè di aswálé má rú, má dré agó àlo dhi ni tidrìlé wǎyi sàbátù tú dhi sè àdho tà sè?

24 Lè mǐ kàdré móndí ki tàbvó ta ngbà 'í tà adrélé nòle mǐ sè dhi ì sè ko. Be ró dhi, mǐ kàdré àmikya tàbvó ta gyǎgya.»

Yésu Mèsíyà 'i bàti?

25 Lókyá nda sè dhi, móndyá Yèrusalémà 'a dhi ki àruka ì adrè tá tǎà àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi tsǐ dhya àma ki kàdrè ì dré adrézó láti nda pfúzoá dràle dhi 'i ko?

26 Di, mǐ nò rè ká! Akódhi adrè tà ta ngádra 'á gò, ì dré adrézó tà àlo ta drá ko! ǐ nǐ àyikya tàle dhi, akódhi Mèsíyà 'i bàti dhi be?

27 Di, lókyá Mèsíyà dré dra atsázó dhi sè dhi, dhya àlo kitswá àrà dré angázó lásà dhi ni ni ko. Mà nǐ àmakya àrà dhya kòdhi dré angázó lásà dhi be.»

28 Di Yésu dré rè dhu adrèrà'a tà tadhá tépelò na dhi 'á dhi, dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Mǐ nǐ tsǐ ma be? Mǐ nǐ àrà má dré angázó lásà dhi be? Má alì mána áma drì sè ko.

Di, dhya áma amùlepi dhi adré ngbú adréle tà bàti ta. Mì ñ òmíkya akódhi ko.

²⁹ Di, má ñ mána akódhi be. Tàko ko, má angá akódhi vélésè, òndi akódhi amù ma ñ.»

³⁰ Gò Yúdà ànzi kì kàdrì ì dré ngàzo adréle láti nda kitswázó akódhi ni ru. Di, àyi kì àlo so drígá akódhi rú ko, lókyá ni dré tá rè kitswálé ko dhi sè.

³¹ Di, mónyá zyandre nda ì kòfalé dhi, móndí bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo. Ì adré tá tàá dhi: «Lókyá Mèsíyà dré dra atsázó dhi sè dhi, akódhi ni tsì tà líndrígá ró dhi kì 'o dhya kòdhi àdhya kì lavú?»

Fàrisáyò ì mù móndí ì kitswálé Yésu ni ru

³² Fàrisáyò ì dré mónyá zyandre nda kì yìzo adrérà'a ngùrùngùrù ta Yésu ni tà dri dhi 'í. Di àyi túmání kòwánà kàdrì íbe dhi, ì dré tépelò líkíbhá kì àruka kì mùzo kitswálé akódhi ni ru.

³³ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Ma dhu rè túmání àmi íbe lókyá tsà sè. Amvolásà dhi, má ñ go lìle dhya áma amùlepi dhi véna.

³⁴ Mì ni áma nda gò, mì dré òmíkya kitswázó áma kisé ko. Angyá ko, mì kitswá lìle àrà má dré adrézó lìle lána dhi na bwà ko.»

³⁵ Di Yúdà ànzi kì kàdrì nda ì dré lizizóá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi adré 'òle lìle ángolé, mà dré kitswázó akódhi ni kisé bwà ko dhi? A ni lí Gíríkì kì bvò Yúdà ànzi ì dré ayizó dhi ì 'ásè, kitswálé Gíríkì kì tadhá?

³⁶ Adré leà tàle ngíni dré adrérà'a tàá dhi: «Mì ni áma nda gò, mì dré òmíkya kitswázó áma kisé ko,» òndi «Mì kitswá lìle àrà má dré adrézó lìle lána dhi na bwà ko» dhi?»

Yiandre adrélépi lídrì fe dhi

³⁷ Gwányá nda ni kítú kùdù, adrélépi kàdrì kítú àruka títi nda kì lavú dhi sè dhi, Yésu dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Dhya àlo kàdré yì lovò íbe dhi, akódhi kàlì má véle adrélé yì mvu wà.

³⁸ Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, yìandre adrélépi lídrì fe dhi ni adí apfòle akódhi ni togó lésè, ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni.»†

³⁹ Kòdhi Yésu adré tá Tírí Lólo mónyá àyi ka'íbhá dhi ì dré adrélé 'òle kiséle dhi ni tà ta kòdhya. Tàko ko, Tírí Lólo nda atsá tá rè ko, Yésu dré tá rè file àyi mìlanzìlanzì na ko dhi sè.

Móndí ì lanzí ru Yésu ni tà sè

† 7:38 7:38 A kònò Ezèkyélè 47:1; Zàkàriyà 14:8.

40 Móndeýá zyandre nda ì kòyi Yésu ni kúlí nda ì dre dhi, àyi ki àruka ì dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi Pròfétà 'ì bàti!»

41 Aruka ni ì adré tá tàá dhi: «Akódhi Mèsíyà 'ì!» Di, àruka ni ì adré kó àyikya tàá dhi: «Mèsíyà ni kitswá tsì angálé Gàliláyà lésè?»

42 Giká ni Kúlí adré zakó tsì tàá dhi, Mèsíyà ni angá ópí Dàwídi ni sùrú lésè, ìndì Bètèlémè, bhàandre Dàwídi dré angázó lásà dhi lésè!‡

43 Di móndeýá zyandre nda ì dré ru lanzízó Yésu ni tà sè.

44 Ayi ki àruka ì adré tá leà dhi, à kòru akódhi. Di, dhya àlo so drígá akódhi rú ko.

Yúdà ànzi ki kàdrì ì 'o àyi ki togó tombálé Yésu rú

45 Gò tépelò likíbhá nda ì dré gòzo kòwánà kàdrì ì véna Fàrisáyò íbe. Di àyi nda ì dré lizízóá àyi tí dhi: «Mì adri dhya kòdhi agòzo ába ko àdho tà sè?»

46 Di tépelò likíbhá nda ì logó dhi: «Dhya àlo adrélépi tà ta dhya kòdhi àdhya tìni dhi tàdzí yókódhó.»

47 Di Fàrisáyò nda ì gò lizíá àyi tí dhi: «Mì tayí kókpà àmi akódhi nda dré litílé dre?»

48 Dhya àlo Yúdà ànzi ki kàdrì ì kòfalé yà, kó ngalè Fàrisáyò ì kòfalé yà akódhi ni ka'ilepi dhi tsì be?

49 Kóko! Di, móndeýá zyandre kòdhi ì nì àyikya Mósè ni tátrítrí kúlí ko. Giká ni tátrítrí àyi dri!»

50 Fàrisáyò nda ì kòfalé dhi, Nìkòdémò atú lilepi Yésu véna ngátsi sè dhi tá be. Di akódhi dré tàzoá àyi dré dhi:

51 «Àma ki tátrítrí kúlí ka'í tsì tà bhàle dhya àlo dri akódhi ni yi àko ró, ìndì tà dré 'òle dhi ni ni àko ró dhi 'í?»

52 Di ì logó drá dhi: «Mì kókpà móndí angálépi Gàliláyà lésè dhi 'ì? Mí vwa rè tà Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi ì ká. Mí ni noá dhi, pròfétà àlo angálépi Gàliláyà lésè dhi yókódhó.»

[

53 Gò àyi àlo àlo títi dhi ì dré ngàzo nzìle àyi bhà'ásè. §

8

Tòkó àlo rùle múná tà 'orà'a dhi

1 Di Yésu dré lizo mbàle kóngó Olívè fa kya drina.

2 Ngá kòwa dre dhi, dré gòzo lile tépelò na gò, móndeýá wáyi dhi ì dré alizo ru kímó akódhi làga. Akódhi dré lizízó gò kidhólé adrélé àyi ki tadhá.

‡ 7:42 7:42 A kònò 2 Sàmùwèlè 7:12; Mìké 5:2. § 7:53 7:53 Wárágà àruka Giká ni Kúlí tsìsizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré Yòwàni 7:53-8:11 dhi ni kisú ko.

³ Di tátrítrí kúlí tadhábhá i Fàrìsáyò íbe dhi, ì dré tòkó àlo dhi ni adrìzo alìzo bhàá mónnyá wáyi i kandrá. Ì ru tá akódhi nda adrérà'a múná tà 'o agó àlo dhi be.

⁴ Di ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, à ki tòkó kònìdhi adrérà'a múná tà 'o agó àlo be dhi 'á.

⁵ Mósè fè tá tòlì tátrítrí kúlí na tàzoá àma dré dhi, mà kàdré tòkó tà 'obhá kònìni dhi ki lebhé todràle kírà sè. Di mí adré mína tàá tà kòdhi sè ngíni?»

⁶ Ì lizí tá akódhi kònìni kitswázó akódhi ni tabhì litílé, ì kòkitswáró akódhi ni asikì be dhi bvó. Di, Yésu dré ina tandìzo gò, kidhólé adrélé ngá tisì drígámbílí sè kìní mi.

⁷ Ì dré rè dhu adrérà'a akódhi ni lizí dhi 'á dhi, dré ngàzo áyi totó gò, tàá àyi dré dhi: «Dhya tàkonzì 'òlepi tàdzí ko dhi kàdré àmi kòfalé be dhi, akódhi nda kòkidhó rè zyà tòkó kònìdhi ni lebhélé kírà sè dhi nì.»

⁸ Di dré gòzo tódhyá tandìle adrélé ngá tisì kìní mi.

⁹ Di ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo topfòle àlo àlo kidhólé màlìga i rú, Yésu ki tayí tòkó nda adrélépi áyi totó akódhi kandrá dhi be.

¹⁰ Di Yésu dré ngàzo áyi totó lizíá tíá dhi: «Tòkó, àyi nda i ángwà? Dhya àlo tà bhàlepi mí dri dhi yókódhó?»

¹¹ Akódhi logó dhi: «Mírì, dhya àlo yó.» Di Yésu tà drá dhi: «Má bhà kókpa tà mí dri ko. Di mí lè, ìndì kidhólé nyànómvá dhi, mí kògò véle tàkonzì 'o ko.»^{*}

Yésu ngádra bvò àdhya 'i

¹² Yésu dré gòzo tàá mónnyá zyandre i dré dhi: «Ma ngádra adrélépi ngá kazá mónnyá bvò àdhya i dré dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi áma lebè dhi kitswá tàdzí atsílé tìnìmvá na ko. Be ró dhi, a ni adré ngádra lídrì àdhya íbe.»

¹³ Di, Fàrìsáyò ì dré ngàzo tàá drá dhi: «Mí adré mína ámi tàndi ni tà longó mi. Tà mí dré adrélé tàle dhi i, tà bàti 'i ko.»

¹⁴ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Gba má dré adrézó áma tàndi ni tà longó dhi, tà má dré adrélé tàle dhi i, tà bàti 'i. Tàko ko, má nì, má angá ángolésè ya, ìndì má adré lile ángolé ya dhi be. Di, mì nì àmìkya ngalè má angá ángolésè ya, kó ngalè má adré lile ángolé ya dhi ko.

¹⁵ Mì adré àmìkya áma tàbvó ta ngóro mónnyá bvò kòndi àdhya ì dré adrélé tàle dhi tìni. Di, má adré mána dhya àlo ni tàbvó ta ko.

¹⁶ Kònò má kàdré tá tàbvó ta dhi, tàbvó má dré kitswálé tàle nda ni tá adré gyàgya. Angyá ko, má adré tà àlo 'o

* **8:11 8:11** A kònò tà àndu ngìle Yòwánì 7:53 na dhi.

kalóma ko. Be ró dhi, áma Atá áma amùlepi dhi túmǎní má be.

¹⁷ A tisì tá àmi ki tàndi ki tátrítrí kúlí na tàle dhi, móndí rì tà nobhá mǐ sè dhi ì kàdré tà àlo dhi ni longó kòdhya dhi, tà ì dré adrélé longolé nda, tà bàti 'i.†

¹⁸ Ma, má adré áma tàndi ni tà longó. Kòdhi ìbe dhi, áma Atá áma amùlepi dhi adré kókpa áma tà longó.»

¹⁹ Di ì lizí tíá dhi: «Ámi Atá ángwà?» Yésu gò logóá àyi dré dhi: «Mì nǐ ma àdhi 'i yà dhi ko, ìndì mì nǐ áma Atá àdhi 'i yà dhi ko. Kònò mì kònǐ tá ma be dhi, mì ni tá kpà áma Atá ni ni.»

²⁰ Yésu tà tá kúlí nda i, dré tá adrérà'a tà tadhá tépelò na, ànyi àrà adrézó ngá fèle Giká dré dhi ki líkí dhi làga dhi 'á. Di, dhya àlo ru tá akódhi ko, lókyá ni dré tá rè kitswálé ko dhi sè.

Yésu dhya Giká Atá dré amùle dhi 'i

²¹ Yésu dré gòzo tàá àyi dré dhi: «Má adré 'òle lìle. Mì ni áma nda gò, mì dré àmikya todràzo àmi ki tàkonzì na. Mì kitswá lìle àrà má dré adrézó lìle lána dhi na bwà ko.»

²² Di Yúdà ànzì ì lizí àyi kòfalésè dhi: «Akódhi adré 'òle àyi pfu dràle? Kòdhi vo tà dré adrézó tàá dhi: <Mì kitswá lìle àrà má dré adrézó lìle lána dhi na bwà ko> dhi 'i?»

²³ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì angá àmikya bvò kòndi lésè. Di, má angá mána kurú lésè. Ámi móndí bvò kòndi àdhya 'i. Di, ma mána móndí bvò kòndi àdhya 'i ko.

²⁴ Ásà dhi, má tà tá àmi dré dhi, mì ni todrà àmi ki tàkonzì na. Tàko ko, mì kòka'ì, ma Dhya adrélépi be dhi 'i ko dhi, mì ni dra todrà àmi ki tàkonzì na.»‡

²⁵ Di ì lizí tíá dhi: «Mì mína àdhi 'i?» Yésu gò logóá àyi dré dhi: «Ma dhya má dré adrézó tàá kínó lésè dhi, ma akódhi 'i nda 'i.

²⁶ Ma dhu rè tà ìbe bí tàle àmi ki tà dri. Ma kpà tà ìbe bí tàle àmi ki tàbvò tàzo. Di, dhya áma amùlepi dhi adré ngbú adrélé tà bàti ta. Má adré ngbà 'í tà má dré yìle akódhi nda vélésè dhi ki ta móndyá bvò kòndi àdhya i dré kòdhya.»

²⁷ Di, ì nǐ tá ko tàle dhi, Yésu adré tá àyi Atá ni tà ta kòdhya dhi.

²⁸ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Lókyá mì dré dra ma, Móndí ni Mvá ni tingázó kuru dhi sè dhi, mì ni nǐá tàle dhi, ma Dhya adrélépi be nda 'i dhi be. Mì ni kpà nǐá tàle dhi, má adré tà àlo 'o áma drì sè ko dhi be. Di, má adré ngbà 'í tà áma Atá dré tadhálé má dré dhi ki ta kòdhya.

† 8:17 8:17 A kònò Dùtèrònómè 17:6; 19:15. ‡ 8:24 8:24 A kònò Pfòma 3:14-15.

29 Dhya áma amùlepi dhi túmání má be. Tayí ma kalóma ko. Angyá ko, má adré ngbú tà akódhi ní togó dré adrézó kinílé ásà dhi kí 'o kòdhya.»

30 Dì Yésu dré tá adrérà'a tà nda kí ta dhi 'á dhi, móndí bí dhi ì dré akódhi ní ka'izo.

Mì ní adré móndí trìle bàti dhi i ró

31 Dì Yésu dré tàzoá Yúdà ànzì áyi ka'ìbhá nda ì dré dhi: «Mì kàdré tròle tà má dré adrélé tadhále dhi ì rú dhi, mì ní adré áma lebhébhá 'i bàti.

32 Dì mì ní tà bàti ní gò, tà bàti nda dré àmi kí trìzo wáyi.»

33 Ì logó drá dhi: «Àma, àma Abàràma ní sùrú 'i. Mà atsa rè tàdzí dhya àlo ní màràbà ro ko. Dì mí adré mína tàá dhi, à ní àma kí trì dhi ngíni?»

34 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzì 'o dhi, akódhi nda tàkonzì ní màràbà 'i.

35 Màràbà adré ína adrélé sùrú 'á nyo ko. Dì, mváagó adré ína adrélé sùrú 'á nyo.

36 Dì Gìká ní Mvágó kòtrì àmi dhi, mì ní adré móndí trìle bàti dhi ì ró.

37 Má nì tàle dhi, àmi Abàràma ní sùrú 'i dhi be. Dì, mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle, mì dré adrélé áma kúlí ka'ì dòle àmi kí togó na ko dhi sè.

38 Má adré mána tà áma Atá dré tadhále má dré dhi kí ta kòdhya. Dì, mì adré àmikya tà mì dré yìle àmi kí atá vélésè dhi kí 'o kòdhya.»

39 Ì gò logóá drá dhi: «Àma kí atá, Abàràma 'i.» Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré tá Abàràma ní ànzì 'i bàti dhi, kònò mì ní tá adré tà Abàràma dré 'òle dhi kí 'o kòdhya.

40 Dì, nyànomvá dhi, mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle, má dré tà bàti má dré yìle Gìká vélésè dhi ní tàle àmi dré dhi sè. Abàràma 'o tá ína tà làsú be kònìni dhi ko.

41 Dì, mì adré àmikya tà 'o ngóro àmi kí atá dré adrélé 'òle dhi tìni.» Dì ì logó drá dhi: «Àma, àma ànzì tìle swà ro dhi 'i ko! Ama kí Atá, Gìká 'i kalóma.»

42 Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Gìká kàdré tá àmi kí Atá 'i bàti dhi, kònò mì ní tá adré áma le. Angyá ko, má angá Gìká vélésè gò, má dré adrézó kònwa akódhi ní rú sè. Má alì mána áma drì sè ko. Be ró dhi, akódhi amù ma nì.

43 Tà má dré adrélé tàle kòdhi ì adré file àmi drìna ko àdho tà sè? Ì adré file ko, mì dré kitswálé áma kúlí yi bwà ko dhi sè.

44 Àmi àmikya àmi kí atá Dzaborò ní ànzì 'i. Mì adré àmi kí atá nda ní lovó le 'òle kòdhya. Kìdhólé kìdhoma lésè dhi, akódhi nda dhya adrélépi móndí kí tufú todràle dhi 'i.

Adré kpà tròle tà bàti rú ko, tà bàti dré adrélé akódhi léna àlomvá ko dhi sè. Dré adrérà'a kinzò ta dhi 'á dhi, adré áyi tándi ni ti ta kòdhya. Tàko ko, akódhi kinzò líyí 'i, ìndì kinzò ni atá 'i.

⁴⁵ Dì, má dré mána adrélé tà bàti ta dhi sè dhi, mì adré áma ka'í ko.

⁴⁶ Ámi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá tsì tàkonzì àlo tadhá má rú dhi ni? Dì má kàdré tà bàti ta kòdhya dhi, mì adré áma ka'í ko àdho tà sè?

⁴⁷ Dhya adrélépi Giká àdhya ró dhi adré ína Giká ni kúlí yi. Dì, mì adré àmikya áma kúlí yi ko, mì dré adrélé Giká àdhya ró ko dhi sè.»

Yésu i Abàramà be dhi

⁴⁸ Dì Yúdà ànzi nda ì gò logóá drá dhi: «Mà adré zakó tàá kyá tàle dhi, mì mína Sàmàríyà agó 'i, ìndì mì tìrí kònzì íbe mí léna dhi!»

⁴⁹ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Tìrí kònzì má léna yókódhó. Be ró dhi, má adré mána lindrì fe áma Atá dré. Dì, mì adré àmikya kanyò fe má dré.

⁵⁰ Má adré mìlanzìlanzì nda kisulé áma tándi dré ko. Dì, dhya adrélépi mìlanzìlanzì le fèle má dré dhi be. Akódhi nda kpà dhya adrélépi tàbvó ta gyàgya dhi 'i.

⁵¹ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma kúlí ka'í 'òle dhi kitswá tàdzí dràle ko!»

⁵² Dì Yúdà ànzi nda ì gò tàá drá dhi: «Nyànomvá, mà nì tàle dhi, mì tìrí kònzì íbe mí léna káyà dhi be! Abàramà drà dre. Pròfétà ì todrà kókpà dre. Dì, mì adré mína tàá dhi, dhya adrélépi ámi kúlí ka'í 'òle dhi kitswá tàdzí dràle ko.

⁵³ Mí adré kisùá dhi, mì mína kàdrì àma ki atá Abàramà ni lavú? Akódhi drà dre. Pròfétà ì todrà kókpà dre. Mí adré ò dhi kisùá dhi, mì tá mína àdhi 'i?»

⁵⁴ Dì Yésu gò logóá dhi: «Má kàdré tá mìlanzìlanzì nda kisulé áma tándi dré dhi, kònò áma mìlanzìlanzì nda ni tá adré tà tàko ró. Dì, áma Atá adré ína áma mì bha lanzile dhi ni. Akódhi nda, dhya mì dré adrézó tàá dhi, akódhi àmi ki Giká 'i dhi 'i.

⁵⁵ Mì nì àmikya akódhi ko. Dì, má nì mána akódhi be. Kònò má kòtà tá dhi, má nì akódhi ko dhi, má ni tá adré kinzò líyí 'i àmi tìni. Dì má nì akódhi be, ìndì má adré akódhi ni kúlí ka'í 'òle.

⁵⁶ Ámi ki atá Abàramà lenzé tá tò, dré tá kítú má dré alìzo dhi ni nòle dhi sè. Akódhi nò kítú nda 'í gò, dré lenzézó ásà.»

⁵⁷ Dì Yúdà ànzi nda ì tà drá dhi: «Ámi kóná kòtsa kó rè nyadhi-rì-drì-mudrí ko dhi, mí 'o mì ngíni tàá dhi, mí nò Abàramà 'í dhi?»

58 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Abàràrà nì tirà ko dhi 'á dhi, ma tá mána be!»

59 Dì kúlí nda sè dhi, ì dré ngàzo kírà kudhú, kitswázó akódhi nì lebhé dràle ásà. Dì, Yésu dré ína àyi zùzo gò, pfulè lyà tẹpèlò 'ásè.

9

Yésu tídrí agó àlo òlè mǐ kùdúkùdu ró dhi

1 Yésu ì dré tá adrérà'a lǐlè láti 'ásè dhi 'á dhi, akódhi dré mǐ bhèzo agó àlo òlè mǐ kùdúkùdu ró dhi nì no.

2 Dì akódhi nì lebhébhá ì dré lizizóá dhi: «Rábbì, àdhi 'o tàkonzì agó kònìdhi nì tizo mǐ kùdúkùdu ró dhi nì? Akódhi 'o nì, kó ngalè akódhi nì tibhá ì 'o kó àyi?»

3 Yésu logó dhi: «À ti akódhi kònìni akódhi nì tàkonzì sè yà, kó ngalè akódhi nì tibhá kǐ tàkonzì sè yà dhi ko. Be ró dhi, à ti akódhi kònìni, à kòkìswáró tà Gíká dré adrélé lèlè 'òlè akódhi léna dhi nì no be dhi bvó.

4 Adré leá dhi, mà kàdré dhya áma amùlepi dhi nì àzì 'o kítú dré adrérà'a be dhi 'á. Ngátsi adré ína alǐlè. Lókyá nda sè dhi, dhya àlo kitswá àzì 'o bwà ko.

5 Má dré adrérà'a bvò kònìdhi lé dhi 'á dhi, ma ngádra adrélépi ngá kazá móndyá bvò àdhya ì dré dhi 'i.»

6 Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré túsú fùzo kǐnì mi, kùrú anzwázó túsú nda sè gò, agó mǐ kùdúkùdu ró nda nì mǐ ndryàzo ásà.

7 Dré tàzoá drá dhi: «Mí lǐ ámi mǐ dzi yǐ ledélé rú zǐlè Sílòwámà dhi na.» (Rú Sílòwámà nda kòdhi adré leá tàlè dhi «Mùlè dhi».) Dì agó nda dré lizo àyi mǐ dzi kònàlè gò, dré nzìzo adrélé ngá nobe.

8 Dì akódhi nì bhàzǐ ì, tùmání móndyá atú akódhi nì nobhá adrérà'a ngá zi dhi íbe dhi, ì dré ngàzo adrélé lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Agó kònìdhi tsì dhya adrélépi tá lǐrǐlé adrélé ngá zi dhi 'i ko?»

9 Àyi kǐ àruka ì dré adrézó tàá dhi: «Akódhi 'i.» Aruka nì ì adré kó tàá dhi: «Kóko. Akódhi 'i ko. Dì, sù akódhi tíni.» Dì, agó nda dré ína adrézó tàá dhi: «Ma 'i!»

10 Dì ì lizí tíá dhi: «Ámi mǐ nzǐ dǐ ru adrélé ngá no ngǐningǐni ró?»

11 Akódhi logó àyi dré dhi: «Agó rú zǐlè Yésu dhi anzwá tá kùrú, áma mǐ ndryàzo ásà gò, tàzoá dhi, má kòlì áma mǐ dzi yǐ Sílòwámà àdhya na. Dì má kòlì áma mǐ dzi kònàlè dre dhi, má dré ngàzo adrélé ngá no!»

12 † gò lizíá tíá dhi: «Agó kòdhi ángwà?» Gò logóá dhi: «Má nì ko.»

Fàrisáyò ì lizí tà agó adrélépi dhi tí

13 Gò ì dré agó adrélépi tá mǐ kùdúkùdu ró nda ni drizo, lizo ába Fàrisáyò ì véna.

14 Kitú Yésu dré tá kùrú anzwázó gò, agó nda ni mǐ nzizo dhi tá sàbátù 'i.

15 Di Fàrisáyò nda ì dré kpà lizíóá akódhi tí, ngalè akódhi ni mǐ nzì tá ru adrélé ngá no ngíni ya dhi. Akódhi dré logóóá àyi dré dhi: «Agó àlo dhi ndryà tá áma mǐ kùrú sè. Di má kòdzì áma mǐ dre dhi, má dré kìdhózó adrélé ngá no.»

16 Fàrisáyò nda ki àruka ì gò adrélé tàá dhi: «Dhya tà nda ni 'òlepi kòdhi angá ína Giká vélèsè ko. Tàko ko, adré sàbátù ni tòlì líkì ko.» Di, àruka ni ì adré kó tàá dhi: «Tàkonzì líyí kitswá ína tà línrìga ró làsú be kònìni dhi ki 'o bwà ngíningíni ró?» Di ì dré ru lanzíó tà nda sè.

17 Ì dré gòzo lizíá agó adrélépi tá mǐ kùdúkùdu ró nda tí dhi: «Mì ró dhi, mí adré mína tàá agó ámi mǐ nzilepi nda ni tà sè ngíni?» Akódhi logó dhi: «Akódhi nda prófètá 'i.»

18 Di, Yúdà ànzi ki kàdrì nda ì ka'í tá rè ko tàle dhi, agó nda tá mǐ kùdúkùdu 'i gò, dré gòzo adrélé ngá no dhi. Asá dhi, ì dré akódhi ni tibhá ki azíó gò,

19 lizíóá àyi tí dhi: «Agó kònìdhi àmi ki mvá 'i? Mì adré tàá dhi, mì ti tá akódhi mǐ kùdúkùdu ró? Adré di ngá no nyànomvá ngíningíni ró?»

20 Di akódhi ni tibhá nda ì logó àyi dré dhi: «Mà nǐ tàle dhi, kònìdhi àma ki mvá 'i, ìndì apfò tá mǐ kùdúkùdu ró dhi be.

21 Di, mà nǐ ngalè adré nyànomvá ngá no ngíni ya dhi ko. Mà nǐ kpà ngalè àdhi nzì akódhi ni mǐ nì ya dhi ko. Mì kòlizí akódhi kòdhya. Atsá kàdrì dre. A ni kitswá áyi tándì ni tà ta bwà.»

22 Akódhi ni tibhá nda ì tà tá kònìni, ì dré tá adrélé Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi nda ì yi tá ru tàzoá dhi, ì ni dhya ángùdhi adrélépi ka'íá tàle dhi, Yésu Mèsíyà 'i dhi ni dro àyi ki lisámbò dzó lésè.

23 Tà nda sè dhi, akódhi ni tibhá nda ì tà tá dhi: «Atsá kàdrì dre. Mì kòlizí akódhi kòdhya.»

24 Di Fàrisáyò nda ì dré gòzo tódhyá agó adrélépi tá mǐ kùdúkùdu ró nda ni azí gò, ì dré tàzoá drá dhi: «Mì fè lindrì Giká dré. Mà nǐ tàle dhi, agó kòdhi tàkonzì líyí 'i dhi be.»

25 Gò logóá dhi: «Akódhi nda kàdré ína tàkonzì líyí 'i bàti dhi, má nǐ ko. Má nǐ ngbà 'í tà àlo kònìdhi: Ma tá mǐ kùdúkùdu ró. Di, nyànomvá dhi, má adré ngá no!»

26 Di ì gò lizíá tíá dhi: «Akódhi nda 'o mì ngíni? Nzì ámi mǐ ngíni?»

27 Gò logó àyi dré dhi: «Má tà tá àmi dré dre. Di, mì yi ma ko. Mì adrè tà nda ni le yìle tódhyá àdho tà sè? Mì adrè kpà lèá atsálé akódhi ni lebèbhá i ró?»

28 Di ì dré akódhi ni dhàzo tàzoá dhi: «Mì mína dhya kòdhi ni lebèlepi 'i! Ama àmakya Mósè ni lebèbhá 'i!

29 Mà nǐ tàle dhi, Giká tà tá tà Mósè be dhi be. Di, kàdré ina dhya kòdhi ni tà sè dhi, mà nǐ ngalè akódhi angá ángolésè ya dhi ko.»

30 Di agó nda logó àyi dré dhi: «Tà kòdhi tà kitswálépi dhya ki líndrí tigá dhi 'i! Mì nǐ àmikya ngalè akódhi angá ángolésè ya dhi ko, tágba dré áma mì nzizo nì dhi!

31 Mà nǐ tàle dhi, Giká adrè tàkonzìbhá ki yi ko dhi be. Di, adrè ina mónyá adrébhá tròle áyi tà rú, adrébhá tà í dré adréle lèle dhi ki 'o dhi ki yi kòdhyá.

32 A yi rè tàdzí ko tàle dhi, dhya àlo nǐ móndí tile mǐ kùdúkùdu ró dhi ni mǐ dhi.

33 Kònò agó kòdhi kàngá tá Giká vélésè ko dhi, kitswá tá tà àlo 'o bwà ko.»

34 Di ì logó drá dhi: «À ti mi trú tàkonzì na bàti! Mí 'o mi ngíni, adréle àma ki tadhá dhi?» Di ì dré akódhi ni dròzo àyi ki lèsámò dzó lésè.

35 Yésu kòyi tàle dhi, ì dro tá agó nda dhi dre dhi, dré akódhi ni kisúzó gò, lizízóá tíá dhi: «Mí adrè Móndí ni Mvá ni ka'í?»

36 Agó nda logó dhi: «Mírì, mí tà rè má dré, akódhi nda àdhi 'i ya dhi ká, má kòkitswá ró akódhi ni ka'í be dhi bvó.»

37 Yésu tà drá dhi: «Mí nò akódhi dre. Akódhi dhya adrélepi tà ta mí be ni 'i.»

38 Di agó nda tà drá dhi: «Mírì, má ka'í dre!» Gò dré adhézó àyi kórókó tiñ Yésu kandrá, akódhi ni líndrì bhàzo.

Adhibhá i mǐ kùdúkùdu 'i bàti?

39 Di Yésu dré gòzo tàá dhi: «Má alì mána bvò kòndi lé kitswálé tàbvó kòndhi ni ta: Má alì kitswálé dhya mǐ kùdúkùdu ró dhi ì kòkitswá ró ngá no, ìndì dhya adrébhá ngá no dhi ì kàtsá ró mǐ kùdúkùdu i ró.»

40 Fàrísáyó àruka adrébhá Yésu làga dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré lizízóá tíá dhi: «Àma tsì kókpà mǐ kùdúkùdu 'i?»

41 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Kònò mì kàdré tá mǐ kùdúkùdu 'i bàti dhi, à kitswá tá tà bha àmi dri àmi ki tàkonzì ki tà sè ko. Di, mì dré adréle tàle dhi mì adrè ngá no dhi sè dhi, àmi ki tàkonzì i dhu rè àmi dri be.»

10

Kábilígyà líkílépi i kábilígyà ni íbe dhi

1 Yésu gò tàá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya adrélépi file kábilígyà kí gírí na ti ni 'ásè ko, di, adrélépi ína file láti twá 'ásè dhi, akódhi nda kùgú 'i, ìndì ngá kárilépi 'i.

2 Di, dhya adrélépi file gírí nda ni ti 'ásè dhi, kábilígyà líkílépi 'i.

3 Gírí ni ti líkílépi adré ti nda ni nzi akódhi dré gò, kábilígyà ì dré adrézó akódhi ni kúlí yi. Akódhi adré áyi tándi ni kábilígyà kí azí àyi kí rú sè gò, adrézó àyi kí dri pfòzo àyi íbe kívi na.

4 Kò'o àyi pfòle títi dre dhi, adré dhèle àyi kandrá. Gò kábilígyà nda ì dré adrézó líle vása, ì dré kúlí ni ni nìle be dhi sè.

5 Di, kábilígyà nda ì kitswá tàdzi líle móndí twá ì dré nìle ko dhi vésè ko. Be ró dhi, ì ni lapá ràle akódhi nda kandrásè, ì dré kúlí ni ni nìle ko dhi sè.»

6 Yésu tà tá tà nda àyi dré kúlí alaala sè. Di, tà dré adrélé tale nda kí àndu fi ína àyi drína ko.

7 Di Yésu dré gòzo tàá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Ma gíríti kábilígyà ì dré dhi 'i.

8 Móndyá wáyi alìbhá drìdrì má kandrá dhi ì tá kùgubhá 'i, ìndì káribhá 'i. Di, kábilígyà nda ì yi tá àyi ko.

9 Ma gíríti 'i. Dhya ángùdhi adrélépi afíle má 'ásè dhi ni adrí. Akódhi nda ni adré afíle, adrélé pfòle, adrélé kpà ngá kisú nyàle.

10 Kùgú adré ngbà 'í alìle kitswálé ngá kugù, kitswálé móndí kí tupfú todràle, ìndì kitswálé tà kizá. Di, má alì mána móndí ì kàdréró lídrì íbe, ìndì lídrì nda kògaró àyi léna gagà.

11 Ma kábilígyà líkílépi dóro dhi 'i. Kábilígyà líkílépi dóro nda adré áyi lídrì fe áyi kábilígyà ì dré.

12 Di, kàdré dhya adrélépi ngbà 'í àzì 'o làfa sè dhi ni tà sè dhi, akódhi nda kábilígyà líkílépi 'i bàti ko. Kábilígyà nda ì kpà akódhi ni tándi àdhya 'i ko. Akódhi kònò kàlagí adrérà'a alìle dhi, adré ína kábilígyà nda kí tayí lapázó. Gò kàlagí nda dré adrézó kábilígyà nda kí turú, adrézó àyi kí lapé.

13 Dhya nda adré lapalé, dré adrélé ngbà 'í àzì 'o làfa sè dhi sè, ìndì dré adrélé kábilígyà nda kí tà kisú ko dhi sè.

14 Ma kábilígyà líkílépi dóro dhi 'i. Má nì áma kábilígyà ì be, ìndì áma kábilígyà nda ì nì kpà ma be,

15 ngóró áma Atá dré áma n̄ile be dhi t̄ini, ìndì má dré kpà áma Atá n̄i n̄ile be dhi t̄ini. Má adré áma lídrì fe áma kábiligyà nda i dré.

16 Ma kókpa kábiligyà àruka adrèbhá girí kònìdhi 'á ko dhi íbe. Adré leá dhi, má kàdrì àyi nda i afízó àyi íbe be. Í ni kpà áma kúlí yi gò, kábiligyà títí nda ì dré adrézó p̄arì àlo ró, àyi ki líkìlépi dré kpà adrézó àlo kwákwá.

17 Áma Atá adré áma le tò, má dré adrélé áma lídrì fe kitswázó gòle dòá tódhyá dhi sè.

18 Dhya àlo kitswá áma lídrì tingá bwà ko. Dì, má adré mána fèá ngóró má dré adrélé lèle 'òle dhi t̄ini. Ma r̄inyí íbe kitswázó fèá, ìndì ma kpà r̄inyí íbe kitswázó gòle dòá. Kòrìdhi, tòlì má dré kisulé áma Atá vélèsè dhi 'i.»

19 Yésu ni kúlí nda i sè dhi, Yúdà ànzi ì dré gòzo tódhyá ru lanzi.

20 Àyi ki àruka bí dhi ì adré tá tàá dhi: «Akódhi tirí kònzi íbe í léna! Ngá kizá akódhi ni dr̄i dre! Mì adré akódhi ni yi àdho tà sè?»

21 Dì, àruka ni ì adré kó tàá dhi: «Dhya adrélépi tirí kònzi íbe í léna dhi adré ína kúlí ta kònìni ko. Tirí kònzi ni kitswá tsì móndí mì kùdúkùdu ró dhi ki mì nzi bwà?»

Yúdà ànzi ki àruka ì gà Yésu rè

22 Lókyá kídhì àdhya sè dhi, Yúdà ànzi ì adré tá gwányá adrézó tépelò ni bhàma twá Gìká dré dhi ni tà kisù dhi ni 'o Yèrusalémà na.

23 Dì Yésu dré tá adrérà'a atsilé tépelò ni kògbo zile Sòlòmónò àdhya ró dhi 'ásè dhi 'á dhi,

24 Yúdà ànzi ì dré ru kimózó akódhi làgàsè kúrú gò, tàá drá dhi: «Mí ni tà kòdhi ni losó vwàle lókyá be ángopí? Mí kàdré Mèsiyà 'i bàti dhi, mí tà rè àma dré ngádra 'á ká.»

25 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má tà tá tà nda àmi dré dre. Dì, mì ka'í àmikya ma ko. Tà líndrìga ró má dré adrélé 'òle áma Atá ni rú sè dhi ì adré tadhá ngádra 'á dhi, ma àdhi 'i ya dhi n̄i.

26 Dì, mì ka'í àmikya ma ko, mì dré adrélé áma kábiligyà 'i ko dhi sè.

27 Áma kábiligyà ì adré áma kúlí yi. Má n̄i kpà àyi be gò, ì dré adrézó áma lebe.

28 Má adré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe àyi dré gò, ì dré kitswázó tàdzí dràle ko. Dhya àlo kitswá kpà àyi ki topá má drígàsè bwà ko.

29 Áma Atá àyi ki afèlepi má dré dhi kàdrì ngá wáyi dhi ki lavú. Dì dhya àlo kitswá àyi ki topá áma Atá nda drígàsè bwà ko.

30 Áma áma Atá be dhi ì àlo 'i.»

³¹ Gò Yúdà ànzì nda ì dré gòzo tódhyá kírà kudhú kitswázó Yésu ni lebhé dràle ásà.

³² Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má 'o tà línríga ró dóro bǐ angábhá áma Atá vélésè dhi ì àmi dré nòle dhi 'í. Dì tà nda ì kòfalé dhi, mì adré 'òle áma lebhé kírà sè tà ángudhi sè?»

³³ Dì Yúdà ànzì nda ì logó drá dhi: «Mà adré ámi lebhé kírà sè tà dóro nda ki àlo sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya ámi lebhé kírà sè, mí dré adréle Gíká ni lodhá dhi sè. Angyá ko, mì mǒndí ro ni, mí adré mína ámi 'o adréle Gíká ro!»

³⁴ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «À tìsì zakó tsì àmi kǐ tǎtrǐtrǐ kúlí na dhi, Gíká tà tá dhi: <Ami gíká 'i!»*

³⁵ Mà nǐ tàle dhi, à kitswá tà àlo tìsìle Gíká ni Kúlí na dhi ni bhe gàrà dri bwà ko dhi be. Dì Gíká kòzi kó mǒndyá áyi Kúlí kisúbhá dhi ì gíká ì ró dhi,

³⁶ mì adré dì àmikya tàá dhi, má adré Gíká ni lodhá, má dré tàle dhi ma Gíká ni Mvágó 'i dhi sè dhi ngíni? Tà bàti ró dhi, Gíká Atá nda bhà ma twá adréle ína ró gò, áma amùzo bvò kònìdhi lé dhi nì.

³⁷ Má kàdré tà áma Atá dré adréle 'òle dhi kǐ 'o kòdhyà ko dhi, mì kòka'í ma ko.

³⁸ Dì, má kàdré tà nda kǐ 'o 'í dhi, gba mì kàdré áma ka'í ko yà dhi, mì kàdré tà línríga ró má dré adréle 'òle nda kǐ ka'í kòdhyà, mì kònìró tàle dhi, áma Atá má léna, ìndì ma áma Atá léna dhi be.»

³⁹ Dì ì dré gòzo adréle láti nda kitswázó akódhi ni ru. Dì, akódhi dré ína ngàzo pǎle lyà àyi kòfalésè.

⁴⁰ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo ìle zyàle Yòròdánè ni ta'á na, àrà Yòwánì dré tá adrézó bàtísimò fe drìdrì dhi na. Dré adrézó kònàle gǐle lókyá be vwàvwà ro tsà gò,

⁴¹ mǒndí zyandre dhi ì dré alìzo akódhi vélé. † adré tá tàà dhi: «Yòwánì 'o tá ína tà àlo línríga ró dhi ko. Dì, tà títí dré tá tàle agó kòdhi ni tà dri dhi ì tá tà bàti 'i.»

⁴² Dì mǒndí zyandre dhi ì dré Yésu ni ka'izo kònàle.

11

Làzàro ni dràma

¹ Agó àlo rú be Làzàro dhi tá drà ro Bètàníyà na. Bètàníyà nda tá kpà bhà akódhi ni amvúpi ì, Màríyà ì Màrátà be dhi kya 'i.*

² Màríyà nda kòdhi tá tòkó mǎlásì dàlepi Mírì Yésu pá gò, pá ni kǐ atrìzo áyi drìbhí sè dhi 'i.† Dì adrúpi ni, Làzàro nda tá drà ro.

* 10:34 10:34 A kònò Longó ì 82:6. * 11:1 11:1 A kònò Lúkà 10:38-42. † 11:2 11:2 A kònò Yòwánì 12:1-8.

³ Gò akódhi ni amvúpi rĩ nda ì dré mǒndí mùzo lile tàá Yésu dré dhi: «Mírĩ, ámi arúpi mí dré lèle tò dhi drà ro.»

⁴ Yésu kòyi rúbí nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Làzàrò ni drà kòdhi kitswá akódhi ni 'o dràle nyo ko. Be ró dhi, drà nda atsá ína akódhi rú Gíká kòkisúró mǐlanzìlanzì ásà, ìndì kòbhàrò kpà áyi Mvágó ni mǐ lanzìle ásà be dhi bvó.»

⁵ Yésu lè tá Màràtà ì, amvúpi ni Màríyà be, ìndì Làzàrò be tò.

⁶ Dì, kòyi tàle dhi, Làzàrò nda tá drà ro dhi dre dhi, dré gòzo ína adrélé àrà í dré tá adrézó dhi na kítú rĩ.

⁷ Gò dré tàzoá áyi lebhéhá ì dré dhi: «Mà kògò lile Yùdáya na.»

⁸ Dì, akódhi ni lebhéhá nda ì tà drá dhi: «Rábbì, gí dhu rè ko, Yúdà ànzì ì dré tá adrézó látì nda kitswázó ámi lebhé dràle kírà sè dhi. Dì, mí adré mína 'òle gòle kònàle?»

⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Kítú adré kàle sáà mudrí-drĩ-rĩ ko? Dhya ángùdhi adrélépi atsilé kítú sè dhi adré dhèle ko, dré adrélé ngádra bvò kòndì àdhya ni no dhi sè.

¹⁰ Dì, kàdré ína atsilé ngátsi sè dhi, adré dhèle, dré adrélé ngádra àko í léna dhi sè.»

¹¹ Kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo tàá àyi dré dhi: «Àma kí arúpi Làzàrò ko ayí dre. Dì, má adré mána lile akódhi ni toró.»

¹² Dì lebhéhá ni ì tà drá dhi: «Mírĩ, akódhi kàdré ayí ko dhi, a ni adrí.»

¹³ Ì adré tá àyikya kisúà dhi, Yésu adré tá Làzàrò ni ayí kòma ni tà ta kòdhya. Táko, Yésu adré tá ína akódhi ni dràma ni tà ta kòdhya.

¹⁴ Dì Yésu dré tàzoá àyi dré ngádra 'á dhi: «Làzàrò drà dre.

¹⁵ Dì àmi kí tà sè dhi, má adré lenzélé má dré tá adrélé kònàle yó dhi sè, mì kòkitswá ró áma ka'ì bàti be dhi bvó. Mà kòlì dì akódhi véna.»

¹⁶ Dì Tòmá, adrélé kpà rú zìle Làtí dhi dré tàzoá Yésu ni lebhéhá àruka títi dhi ì dré dhi: «Mà kòlì kókpà be, mà kòdràró túmání akódhi be!»

Yésu dhya adrélépi mǒndí kí tingá dràdrà lésè dhi 'ì, ìndì dhya adrélépi lídrì fe dhi 'ì

¹⁷ Yésu kòtsa Bètànyà na dre dhi, dré yìzoá tàle dhi, à bhà tá Làzàrò ayilé mógó na kítú su dre.

¹⁸ Bètànyà nda tá ànyi Yèrusalémà làga, ànyíanyi kílóméterè na.

¹⁹ Dì Yúdà ànzì bí dhi ì alì tá Màràtà ì véle Màríyà be, kitswálé àyi kí togó tindrì àyi kí adrúpi ni dràdrà ni tà sè.

20 Di Màràtá kòyi tàle dhi, Yésu adré tá alìle dhi dre dhi, dré ngàzo lile ru kisú ába. Di, Màrìyà lírì tá ina adrelé dzó na.

21 Màràtá dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, kònò mí kàdré tá kònwa be dhi, áma adrúpi kitswá tá dràle ko!

22 Di, ndìndì nyànomvá dhi, má nǐ tàle dhi, Giká ni tà ángùdhi mí dré dra zìle í tí dhi ni fe mí dré dhi be.»

23 Yésu tà drá dhi: «Ámi adrúpi ni angá dràdrà lésè.»

24 Di Màràtá logó drá dhi: «Má nǐ tàle dhi, a ni nga dràdrà 'ásè kitú kùdù móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'ásè dhi tú dhi be.»

25 Di Yésu tà drá dhi: «Ma dhya adrelépi móndí ki tingá dràdrà lésè dhi 'i, ìndì dhya adrelépi lídrì fe àyi dré dhi 'i. Dhya ángùdhi adrelépi áma ka'í dhi, tágba kòdrà yà dhi, a ni adrí.

26 Kòdhi íbe dhi, dhya ángùdhi adrelépi lídrì íbe ìndì adrelépi áma ka'í dhi, kitswá tàdzí dràle kóná vésè kólyá ko. Mí ka'í tà kòdhi vélé?»

27 Di Màràtá logó drá dhi: «Àyíya, Mírì, má adré ka'íá dhi, mí Mèsíyà 'i, Giká ni Mvágó 'i, ìndì dhya adrelépi tá alìle bvò le dhi 'i.»

28 Màràtá kòtà tà nda dre dhi, dré ngàzo lile áyi amvúpi Màrìyà ni azí gò, tàzoá drá kòyàyà sè dhi: «Dhya tà tadhálépi dhi kònwánò. Adré ámi zi.»

29 Màrìyà kòyi rúbí nda dre dhi, dré ngàzo mbèlè lile Yésu véna.

30 Yésu fí tá rè bhà nda na ko. Di, adré tá dhu rè àrà ì dré ru kisúzó Màràtá be dhi na.

31 Di Yúdà ànzi adrébhá tá Màrìyà làga dzó na adrelé akódhi ni togó tindrì nda, ì kònò akódhi ngarà'a pfole mbèlè dre dhi, ì dré kpà ngàzo akódhi ni lebè. Í adré tá àyikya kisúá dhi, adré lile ngòle mógó drìna.

32 Màrìyà kòtsa àrà Yésu dré tá adrezó dhi na akódhi ni no dre dhi, dré dhèzo akódhi pá gò, tàà drá dhi: «Mírì, kònò mí kàdré tá kònwa be dhi, áma adrúpi kitswá tá dràle ko!»

33 Di Yésu kònò Màrìyà nda ì adrerà'a ngòle túmání Yúdà ànzi alìbhá ába dhi íbe dre dhi, akódhi ni togó dré ñozo, adrelé lanzìle tò.

34 Dré lizízóá dhi: «Mì bhà akódhi ni rúbhá ángwà?» Í logó drá dhi: «Mírì, mí alì nòá.»

35 Yésu dré ngòzo.

36 Di Yúdà ànzi nda ì dré tàzoá dhi: «Mì nò rè dré akódhi ni lèle ngíni ya dhi ká!»

37 Di, móndí àruka àyi kòfalé dhi ì dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi nzi tá kó agó mǐ kùdúkùdu ró dhi ni mǐ 'í dhi, kitswá tá tsi tà 'o Làzàrò dré dràzo ko dhi bwà ko?»

Yésu tingá Làzàrò dràdrà lèsè

38 Yésu ni togó dré gòzo tódhyá ñòle gò, dré lizo tsàle mógó na. Mógó nda tá gǝ 'i. A alí tá kírà kàdrì bhàle tíá.

39 Dì Yésu dré tàzoá dhi: «Mì zi kírà tíásà.» Dì, Màràtà, dhya dràlepi nda ni amvúpi tà drá dhi: «Mírì, kòndì tàdzì ni véle tò. Ángyá ko, akódhi ayí mógó na kítú su dre!»

40 Yésu logó drá dhi: «Má tà tá mí dré dhi, mí kòka'í dhi, mí ni Gíká ni mǝlanzilanzì no dhi ko?»

41 Dì ì dré kírà nda ni zizo. Gò Yésu dré mǝ tingázó kurú na, tàzoá dhi: «Tátá, má adré àwoyà ta mí dré, mí dré áma yìle dre dhi sè.

42 Má ñì, mí adré ngbú adrelé áma yi dhi be. Dì, má tà mána tà kòdhi mónnyá zyandre má làga kòni ki tà sè, ì kòkítswáró ka'íá dhi, mí amù ma mi.»

43 Kòtà tà nda dre dhi, dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Làzàrò, mí apfò kònalésè!»

44 Dì dhya tá dràlepi nda dré ngàzo apfòle. A lambé tá drígá ni ì, pá ni ìbe kítá kàtswákàtswa dhi ì sè, drì ni ni lambézó kítá àzya sè. Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tri akódhi, tayízóá lile.»

Yúdà ànzi ì yi ru kítswázó Yésu ni pfu dràle

(A kònò kpà Mátáyò 26:1-5; Márokò 14:1-2; Lúkà 22:1-2)

45 Dì Yúdà ànzi alìbhá tá Màrìyà véle nda ì kònò tà Yésu dré 'òle nda dre dhi, àyi ki àruka bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo.

46 Dì, àruka ni ì dré àyikya lizo Fàrìsáyò ì véna, tà Yésu dré 'òle nda ni tití àyi dré.

47 Gò kòwánà kàdrì ì Fàrìsáyò ìbe dhi ì dré bhàgo kàdrì ki kimózó títi gò, ì dré tàzoá dhi: «Mà ñì 'òá ngíni? Tàko ko, agó kòdhi adré véle tà líndrìga ró dhi ki 'o bí!

48 Mà kòtayí akódhi adrelé tà 'o kònìni dhi, mónnyá wǎyi dhi ki akódhi ni ka'í. Dì Rómà ki kàdrì ki àma ki tépelò 'o pfùle, túmǎní àma ki sùrú ìbe.»

49 Dì, àyi ki àlo rú be Kàyáfà, adrelépi tá kòwánà ki kàdrì ro kóná kònàdhi sè dhi, dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Àmi, mì ñì àmikya tà àlo ko!

50 Mì ñì ko tàle dhi, dóro ni àmi dré dhi, dhya àlo dré dràle mónnyá wǎyi ì dré dhi, àmi ki sùrú wǎyi dhi kòdràró nyo ko dhi?»

51 Akódhi tà tá tà nda àyi drì sè ko. Dì, dré tá adrelé kòwánà ki kàdrì ro kóná nda sè dhi sè dhi, longó tá ìna tà nda pròfétà àdhyà tíni tàzoá dhi, Yésu ni dra Yúdà ànzi ki sùrú ni tà sè.

⁵² Di, kitswá tá ngbà 'í dràle sùrú nda ni tà sè ko, a ni kókpa dra kitswálé Gĩká ni ànzi ayìbhá àrà tí tí i 'ásè dhi ki kimó adréle sùrú àlo ró.

⁵³ Di kidhólé kítú nda sè dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì nda ì dré ru yìzo kitswázó Yésu ni pfu dràle.

⁵⁴ Di àsà dhi, Yésu dré gòzo véle adréle atsilé Yúdà ànzi i kòfalèsè ngádra 'ásè ko. Di, dré ìna lizo àrà ànyi duku làga dhi na, bhàandre rú zìle Èfàràyimà dhi na gò, ì dré adrézó kònàle tùmáni lebèbhá ni ìbe.

⁵⁵ Yúdà ànzi ki gwányá Pásikà àdhya kàtsá ànyi dre dhi, móndí zyandre dhi ì dré ngàzo gbàbhú lèsè lile Yèrúsalmèna na, kitswálé àyi ki temvé drìdrì gwányá nda kandrá.

⁵⁶ Di ì adré tá Yésu ni nda, adrézó tàá àyi kòfalèsè tèpelò na dhi: «Mì kisù ngíni? Akódhi kitswá tsì alìle gwányá lé ko?»

⁵⁷ Di, kòwánà kàdrì i Fàrisáyò ìbe dhi ì fè tá tòlí tàzoá dhi, dhya àlo kònì àrà Yésu dré tá adrézó lána dhi be dhi, kòtadhá àrà nda àyi dré, ì kòkitswáró akódhi ni ru be dhi bvó.

12

Màriyà dà màlàsì Yésu pá

(A kònò kpà Mátáyò 26:6-13; Márokò 14:3-9)

¹ Tayí tá kítú nzi-drì-àlo gwányá Pásikà àdhya kandrá gò, Yésu dré lizo Bètàniyà na, bhà Làzàro àdhya na. Làzàro nda tá dhya Yésu dré tingálé dràdrà lèsè dhi 'i.

² Di kònàle dhi, à dré ngá ladhízó Yésu dré nyàle. Màràtà adré tá ngá bha móndí i kandrá. Làzàro tá kpà móndyá lirìbhá mísá làgàsè tùmáni Yésu be dhi i kòfalé.

³ Di Màriyà dré màlàsì làgì kyàkyà ladhíle tsèrèlè nàradà sè dhi ni adózo, alizo ába líterè àlo ni kítógá 'ásè.* Dré màlàsì nda ni dàzo Yésu pá gò, pá ni ki atrizo àyi drìbhí sè. Gò màlàsì nda ni tàdzí dré dzó nda ni 'a dòzo wáyi.

⁴ Di Yùdàsì Isikàriyótà, Yésu ni lebèbhá ki àlo tá kpà kònàle. Akódhi nda tá dhya adrélépi 'òle Yésu ni lefè kàribhá i drígá dhi 'i. Di kònò tà Màriyà dré 'òle nda dre dhi, dré ìna tàzoá dhi:

⁵ «À kitswá tá màlàsì kòdhi ni lagí, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré ko àdho tà sè? A ni tá kitswá làfa lò'wa kámá-na dhi ki kisú àsà.»†

⁶ Tà tá kònìni dré tá adréle lemerèbhá ki tà kisù dhi sè ko. Be ró dhi, tà ìna tà nda dré tá adréle kùgú 'i dhi sè. Tàko ko,

* **12:3 12:3** Nàradà kònìdhi, dò àlo tàdzí be dóro ìndì làgì be kàdrì, adrézó màlàsì ladhí àsà dhi 'i. † **12:5 12:5** A adré tá làfa lò'wa kòni ki rú zi «dènàrì». Dènàrì kámá-na kòni i tá làfa adréle fèle móndí àlo dré àzì 'òle kóná àlo sè dhi tí dhi 'i.

akódhi tá dhya adrélépi kòmvò adrézó làfa bha lána dhi ni líkí dhi 'i. Dì, adré tá ìna ngá bhàle lána dhi ni do áyi tàndi dré.

⁷ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí tayí tòkò kònìdhi, kàdréro tà dré 'òle kòdhi ni líkí áyi togó na tsàle kítú dra áma rúbhá bhàzo mógó na dhi tú!

⁸ Mì adré ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé. Dì, mì kitswá ngbú adrélé túmání má be ko.»

Yúdà ànzi ì yi ru kitswázó Làzàrò ni pfu dràle

⁹ Yúdà ànzi zyandre dhi ì kòyi tàle dhi, Yésu tá Bètàniyà na dhi dre dhi, ì dré kpà lizo kònale. Ì lè tá ngbà 'í Yésu ni tà sè ko. Ì lè kókpà kitswálé Làzàrò Yésu dré tìngalé dràdrà lésè dhi ni no dhi bvó.

¹⁰ Dì kòwánà kàdrì ì dré kpà ru yìzo kitswázó Làzàrò ni pfu dràle.

¹¹ Tàko ko, akódhi nda ni tà sè dhi, Yúdà ànzi zyandre dhi ì adré tá àyi kì tayí, adrézó Yésu ni ka'í.

Yésu fì Yerúsalemà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Márokò 11:1-11; Lúkà 19:28-40)

¹² Kítú bvóá dhi sè dhi, móndí zyandre alìbhá gwányá Pásikà àdhya lé nda ì dré yìzoá tàle dhi, Yésu adré alìle Yerúsalemà le.

¹³ Dì ì dré mbíra bí kì dòzo, topfòzo ába kitswálé ru kisú akódhi be. Ì adré tá loyóá dhi:

«Òsánà! Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!

Tà tani kàdré ópí Ìsèrèlè ànzi kya dri!»‡

¹⁴ Dì Yésu dré púndà mvá àlo dhi ni kisúzó gò, mbàzo lírìlé dríá, ngóro tìsìle Gíkà ni Kúlí na dhi tìni:

¹⁵ «Mì, zapi Siyónà àdhya ni, mí kòro ngá ko.

Mí nò rè ká! Àmi ópí adré alìle, lírì ìna púndà mvá dri.»§

¹⁶ Lókyá nda sè dhi, tà nda kòdhi kì àndu fì tá dhu rè Yésu ni lebhà ì drìna ko. Dì Yésu kònga dràdrà 'ásè fìle áyi mìlanzìlanzì na dre dhi, ì dré nìzoá tàle dhi, à tìsì tá tà nda ì Yésu ni tà dri gò, à dré tà nda kì 'òzo akódhi dré dhi be.

¹⁷ MónDYá zyandre tá Yésu ni nobhá Làzàrò ni azírà'a angalé dràdrà lésè, ìndì apfòle mógó lésè nda ì adré tá tà nda ni títí.

¹⁸ Dì móndí àruka zyandre dhi ì kòyi tà líndrìga ró Yésu dré tá 'òle nda ni rúbí dre dhi, ì topfò tá kitswálé ru kisú akódhi be.

‡ 12:13 12:13 A kònò Longó ì 118:25-26. § 12:15 12:15 A kònò Zàkàriyà 9:9.

19 Di Fàrìsáyò ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Mì nò rè ká! Mà kitswá àmakya tà àlo 'o bwà ko. Mòndyá wáyi bvò àdhya ì adré lile akódhi vèsè!»

Yésu longó áyi dràma ni tà

20 Mòndyá alìbhá Yèrúsalmà le kitswálé Giká ni lindrì bha gwányá nda tú dhi ì kòfalé dhi, Gìrikì àruka ì tá be.

21 Di àyi nda ì dré alizo Fìlípò angálépi tá Bètèsàyídá, Gàliláyà le dhi lésè dhi véle gò, lizíá tíá dhi: «Atálágó, mà adré Yésu ni le nòle.»

22 Di Fìlípò dré lizo tà nda ni ta Andréyà dré gò, ì dré lizo rìti tàá Yésu dré.

23 Yésu dré logózoá àyi dré dhi: «Lókyá Mòndí ni Mvá dré dra mǎlanzilanzì kisúzó dhi kitswá dre.

24 Má adré tà bàti ta àmi dré: Ngánò lò'wa kòdhe dràle kìní na ko dhi, a ni ngbú adré kalóma. Di, lò'wa nda kòdhe ína dràle dhi, a ni lò'wa àruka ki 'a bí.

25 Dhya ángùdhi adrélépi tròle áyi tàndi ni lídrì rú dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya adrélépi áyi lídrì bvò kòndi dri dhi ni ga dhi, a ni áyi lídrì nda ni líkí adrélé kóná vèsè kólyá.

26 Dhya ángùdhi adrélépi áma tà le 'òle áma màrábà tíni dhi, lè akódhi nda kàdré áma lebè. Arà ángùdhi má dré adrézó lána dhi na dhi, áma màrábà nda ni adré kókpà be. Di áma Atá ni lindrì fe dhya adrélépi áma tà 'o nda dré.

27 Nyànomvá dhi, áma togó adré lanzìle tò. Di má ni tàá ngíni? Má ni tsì tàá dhi, <Tátá, mí tidrí ma lókyá kizà àdhya kònìdhi sè> dhi? Kóko, má atsá mána kitswálé kizà nya lókyá kònìdhi sè.

28 Tátá, mí kòbhà àmi rú kùle wà!» Yésu kòtà tà nda dre dhi, kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Má bhà áma rú kùle dre. Má ni kpà go tódhyá rú nda ni bha kùle.»

29 Di mòndyá zyandre adrèbhá tá kònàle dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré adrézó tàá dhi: «Kòdhi bhù tadí nì!» Aruka ni ì adré kó tàá dhi: «Ángéló àlo dhi tà tà drá nì!»

30 Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Kúlí kòdhi apfò áma tà sè ko. Di, apfò ína àmi ki tà sè.

31 Nyànomvá kònìdhi, lókyá bvò kònìdhi ni tàbvó tàzo dhi 'ì. Nyànomvá dhi, à ni ópí bvò kòndi àdhya ni dro pfòle.*

32 Di ma ró dhi, à kòtingá ma kurú na bvò 'ásè dre dhi, má ni mòndyá wáyi dhi ki asé má véle.»

* 12:31 12:31 «Ópí bvò kòndi àdhya» kònìdhi Sàtánà 'ì.

33 Yésu tà tá tà nda tadházóá dhi, í ni dra dràdrà kára àngùdhi sè ya dhi.†

34 Di mónďya zyandre nda ì logó drá dhi: «Mà yi tàle dhi, tátírítrí kúlí adré tàá dhi, Mèsíyà ni adré kóná vèsè kólyá dhi 'í. Mí adré di mína tàá dhi, lè à kòtingá Mónďí ni Mv́á bvó 'ásè dhi ngíni? Mónďí ni Mv́á nda àdhi i?»

35 Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Àmi dhu rè ngádra íbe àmi kòfalé dhi lókyá tsà sè. Lè mì kàdré atsilé mì dré adrérà'a ngádra nda íbe dhi 'á, t́nínmv́a kòkiró àmi ko dhi bvó. Angyá ko, dhya adrélépi atsilé t́nínmv́a na dhi nń́ ína ngalè í adré lile ángolé ya dhi ko.

36 Mì dré adrérà'a ngádra íbe dhi 'á dhi, mì kàdré ngádra nda ni ka'í, mì kàtsáró ànzi ngádra àdhya i ró be dhi bvó.» Yésu kòtà tà nda i dre dhi, dré ngàzo lile áyi zu àyi rúsè.

Yúdà ànzi ì ka'í Yésu ko

37 Tágba Yésu dré tá tà línđrígá ró bń́ dhi ki 'òzo àyi mi dhi, ì ka'í tá àyíkya akódhi ko.

38 Di tà nda kòdhi atsá kònini, kitswálé kúlí pròfétà Èsáyà dré tá tísile kòni ì kò'oró ru be dhi bvó:

«Mírí, àdhi ka'í kúlí mà dré longólé dhi nń́?

Adhi nò tà Mírí dré tadhálé áyi drígá rń́nyi ró dhi sè dhi nń́?»‡

39 Di mónďí ì kitswá tá Yésu ni tà ka'í bwà ko. Angyá ko, Èsáyà nda tà tá kpà dhi:

40 «Gíká 'o àyi ki mń́ adùle,
àyi ki togó 'òzo tombálé,
ì kònòró ngá àyi ki mń́ sè ko,
ì kònń́ró tà àyi ki togó na ko,
ì kàdzáró àyi ki togó má vélé gò,
má dré àyi ki tidrízó dhi ko.»§

41 Èsáyà tà tá tà nda kònini tàko ko, nò tá ína Yésu ni mń́lanzilanzi gò, dré akódhi ni tà tàzo.

42 Tágba kònini dhi, mónďí zyandre dhi ì ka'í tá Yésu. Nđindí Yúdà ànzi ki kàdrè ki àruka ì ka'í 'í. Di, ì adré tá àyi ki tà ka'íka'í nda ni tà ta ngádra 'á ko. Angyá ko, ì adré tá ngá ro, Fàrń́sáyò ki dra àyi ki dro lń́sàmbò dzó i lésè dhi sè.

43 Tàko ko, ì adré tá àyíkya rúku le kisúlé mónďí i véna, rúku kisúlé Gíká véna dhi ni lavú.

Kúlí Yésu dré tàle dhi ki mónďí ki tàbvó ta nń́

† 12:33 12:33 «Mónďí ni Mv́a ni tń́ngama kurú na bvó 'ásè» kònindhi adré tà rń́ dhi ki tadhá. Adré tadhá dhi, à ni Yésu ni tń́ngá tidílé fa kípákpa dri. Adré kókpà tadhá dhi, à ni akódhi ni tà tń́ngá bhàle kuru akódhi ni dràma sè indí akódhi ni ngàma dràdrà 'ásè dhi sè. ‡ 12:38 12:38 A kònò Èsáyà 53:1. § 12:40 12:40 A kònò Èsáyà 6:9-10.

44 Amvolásà dhi, Yésu dré kúlí yòzo tàzoá móndyá zyandre i dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, adré ngbà 'í áma ka'í kòdhya ko, adré kókpa dhya áma amùlepi dhi ni ka'í.

45 Dhya ángùdhi adrélépi áma no dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni no kòdhya.

46 Má alì mána bvò kònìdhi lé adrélé ngádra ró, kitswálé dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi kògòró vélé adrélé tínímvá na ko.

47 Dhya àlo kàdré áma kúlí yi gò, adrézó ka'íá 'òle ko dhi, má adré akódhi nda ni tàbvó ta ma ko. Tàko ko, má alì bvò kònìdhi lé kitswálé móndyá bvò àdhya ki tàbvó ta ko. Be ró dhi, má alì mána kitswálé móndyá bvò àdhya ki tidrí.

48 Dì, dhya adrélépi áma ga gò adrézó áma kúlí ka'í ko dhi, akódhi nda ni tàbvó tàlepi be. Kúlí má dré tàle dhi ki akódhi ni tàbvó ta kítú kùdù sè dhi ni.

49 Tàko ko, má tà tá mána kúlí nda i áma drì sè ko. Be ró dhi, áma Atá áma amùlepi dhi fè ina tòlí tàzoá má dré dhi, má kòtà àdho tà 'i ya dhi, ìndì má kòtà tà nda ngíni ya dhi ni.

50 Dì má nì tàle dhi, akódhi ni tòlí nda adré móndí ki adrì lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú dhi be. Asà dhi, tà ángùdhi má dré adrélé tàle dhi, má adré tàá ngóro áma Atá dré tàle má kòtà dhi tíni.»

13

Yésu dzi áyi lebèbhá ki pá

1 Gwányá Pásikà àdhya kandrà dhi, Yésu nì tá tàle dhi, lókyá í dré ngàzo bvò kònìdhi 'àsè lile áyi Atá véna dhi kitswá dre dhi be. Lè tá ngbú áyi lebèbhá bvò dri dhi i tò. Dì gò adrélé àyi ki le tsàle kùdù na.

2 Ìndró sè dhi, Yésu i lebèbhá ni íbe dhi i adré tá ngá nya. Dì Dzáborò bhà tá tà Yùdásì Ìsikàrìyótà, Simónà ni mvá ni tógó na, kòlefèró Yésu kàribhá i drígá.

3 Yésu nì tá tàle dhi, áyi Atá tayí tá tà títi dhi i í drígá, í angá tá Gíká vélèsè, ìndì í adré 'òle gòle Gíká véna dhi be.

4 Dì dré ngàzo mísá làgàsè, kítá í dré tá asóle kítá àzuya dri dhi ni avù gò, kítá àzuya adózó dròle áyi kípilé 'á.

5 Dré yì adózó dàle kòtà na gò, kidhózó adrélé áyi lebèbhá àlo àlo dhi ki pá dzi, adrézó pá nda ki atrì kítá í dré tá dròle áyi kípilé 'á nda sè.

6 Kòtsa Simónà Pètèró rú dre dhi, akódhi nda dré tàzoá drá dhi: «Mírì, mí ni tsì áma pá dzi bàti?»

7 Yésu logó drá dhi: «Tà má dré adrélé 'òle kònìdhi, mí nì rè nyànomvá ko. Dì, mí ni go tà nda ni àndu ni ndò.»

8 Pétèró tà drá dhi: «Kóko! Mí kitswá áma pá dzi tàdzi ko!» Yésu logó drá dhi: «Má kòdzì mi ko dhi, mí kitswá véle adrélé áma lebèlepi ró ko.»

9 Dì Sìmónà Pétèró tà drá dhi: «Mírì, kàdré kònìni dhi, mí kòdzì ngbà 'í áma pá kòdhya ko, mí kòdzì kókpà áma drígá i áma drì be!»

10 Dì Yésu logó drá dhi: «Adré làá dhi, dhya áyi dzìlepi dre dhi kògò ngbà 'í áyi pá dzi kòdhya. Dì akódhi ni rúbhá wáyi dhi ni adré ndí àko. Àmi, áma lebèbhá ni i, àmi kemve kpírìkpírì. Dì, àmi títi ko.»

11 Tà tá kònìni, dré tá nìle àdhi adré tá 'òle áyi lefè kàribhá i drígá nì ya dhi be dhi sè. Àsà dhi, tà tá dhi: «Àmi títi ni i kemve ko.»

12 Dì Yésu kòdzì àyi kì pá i akílé títi dre dhi, dré gòzo áyi kítá asó, gòzo lirílé mísá làga. Dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nì tsì tà má dré 'òle àmi dré kòdhi ni àndu be?»

13 Mì adré àmikya áma zi tà tadhálépi ró, ìndì Mírì ro. Mì adré tà nda ni ta kyá, tàko ko, ma kònìni bàti.

14 Dì ngóro ma, àmi kì Mírì ro ìndì àmi kì tadhálépi ró ni, má dré àmi kì pá dzìle dhi tíni dhi, lè mì kàdré kókpà àmi kì adrúpi kì pá dzi àmi kòfalésè.

15 Tàko ko, má 'o tà kòdhi àmi dré nòle, mì kàdré ró kókpà 'òá ngóro má dré 'òle àmi dré dhi tíni.

16 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya adrélépi màrábà ro dhi lavú áyi mírì ko. Dhya mùle dhi lavú kpà dhya áyi mùlepi dhi ko.

17 Nyànomvá dhi, mì nì tà nda kòdhi i be. Dì mì kàdré tà nda kì 'o dhi, Gìká ni tà tani bha àmi dri.

18 Má adré àmi wáyi dhi kì tà ta kòdhya ko. Má nì mána dhya má dré kípèle dhi i dóro. Dì, adré làá dhi, tà tisìle Gìká ni Kúlì na kònìdhi kò'o ru: «Dhya má dré áma mápà nyàzo tùmání ába dhi alá ina i má rú nì.»*

19 Má adré tà kòdhi ni ta àmi dré drìdrì tà nda ni atsama kandrá, tà nda kònì dra ru 'o dhi, mì kòka 'íro dhi, ma Dhya adrélépi be dhi 'i.

20 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi móndí má dré mùle dhi ni ka'ì dòle dóro dhi, adré áma tàndì ni ka'ì kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'ì dòle dóro dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ka'ì kòdhya.»

Yésu longó dhi, Yùdàsì ni áyi lefè kàribhá i drígá

(A kònò kpà Mátáyò 26:20-25; Márokò 14:17-21; Lúka 22:21-23)

* 13:18 13:18 A kònò Longó i 41:10.

21 Yésu kòtá tà nda i dre dhi, akódhi ni togó dré lanzìzo tò gò, dré tàzoá ngádra 'á dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi ki àlo ni áma lefè kàribhá i drígá.»

22 Di akódhi ni lebèbhá ì dré adrézó ru no, adrélé liziá àyi kòfalésè ngalè adré tá àdhi ni tà ta ya dhi.

23 Akódhi ni lebèbhá nda ki àlo dré lèlè tò dhi, lírí tá adrélé akódhi làga.

24 Di Simónà Péteró dré akódhi nda ni agózó drígá sè, kòliziró Yésu nìzoá ngalè adré tá àdhi ni tà ta ya dhi.

25 Di akódhi nda dré àyi bhèzo Yésu agá liziá tíá dhi: «Mírì, dhya nda àdhi 'i?»

26 Yésu logó drá dhi: «Akódhi nda dhya má dré dra mápà kígá kònìdhi ni sòzo súpù na fèzoá drá dhi 'i.» Di kòso mápà kígá nda súpù na dre dhi, dré fèzoá Yùdásì Ìsikàrìyótá, Simónà ni mvá dré.

27 Yùdásì kòdo mápà kígá nda dre dhi, Sàtánà dré ndirì fizo akódhi léna. Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Tà mí dré adrélé 'òlè kòdhi, mí kò'o mbèlè.»

28 Di, dhya àlo àyi adrèbhá tá mísá làgàsè nda i kòfalé dhi nì ngalè Yésu tà tá tà nda drá àdho tà sè ya dhi ko.

29 Yùdásì dré tá adrélé làfa líkì nì dhi sè dhi, àyi ki àruka ì adré tá kisùá dhi, kònò Yésu adré tá tàá drá dhi, kòlì ngá gí àyi dré gwányá ni tà sè yà, kó ngalè, kòlì ngá fe lemerèbhá i dré yà dhi.

30 Di Yùdásì kòdo mápà kígá nda dre dhi, dré ngàzo p̄fòle kivì na. Lókyá nda tá ngátsi 'i.

Yésu fè tòlì tídhí ro dhi

31 Di Yùdásì kòpfò dre dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Nyànomvá dhi, Gíká ni Móndí ni Mv́a ni m̄i bha lanzìle. A ni kpà àyi m̄ilanzìlanzì tadhá akódhi nda rú.

32 Di Gíká kàdré àyi m̄ilanzìlanzì tadhá akódhi rú dhi, a ni kókpà àyi Mv́a nda ni m̄i bha lanzìle àyi tándì léna. Bàti, a ni akódhi ni m̄i bha lanzìle nyànomvá.

33 Áma ànzi i, ma dhu rè àmi íbe ngbà 'í lókyá tsà sè. Mì ni áma nda. Di, ngóro má dré tá tàlè Yùdà ànzi i dré dhi t̄ini dhi, má adré kpà tàá nyànomvá àmi dré dhi: Mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko.

34 Má adré tòlì tídhí ro kònìdhi ni fe àmi dré kòdhya: Mì kàdré ru le àmi kòfalésè. Ngóro má dré àmi ki lèlè tò dhi t̄ini dhi, àmi, m̄i kàdré kókpà ru le àmi kòfalésè tò.

35 Mì kàdré ru le àmi kòfalésè kònìni dhi, m̄ondyá wáyi dhi ki n̄iá tàlè dhi, àmi áma lebèbhá 'i bàti dhi be.»

Yésu longó dhi, Pétèró ni áyi ga
(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Márokò 14:27-31; Lúka 22:31-34)

³⁶ Gò Simónà Pétèró dré tazoá drá dhi: «Mírì, mí adré lile ángolé?» Dì Yésu logó drá dhi: «Àrà má dré adrézó lile lána dhi, mí kitswá áma lebè lizo lána nyànomvá bwà ko. Dì, mí ni go mína áma lebè lizo lána ndò.»

³⁷ Pétèró tà drá dhi: «Mírì, má kitswá ámi lebè nyànomvá bwà ko àdho tà sè? Ma gànzi ró áma lídrì fe dràzo mí dré!»

³⁸ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí ni tsì ámi lídrì fe dràzo má dré bàti? Má adré tà bàti ta mí dré: Drìdrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrà dhi, mí ni áma ga vèsè be na.»

14

Yésu tindrì áyi lebèbhá ki togó

¹ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Mì kòtayí àmi ki togó adrélé lanzile ko. Mì kàdré Gìká ni ka'ì, adrézó kpà áma ka'ì.

² Áma Atá ni dzó na dhi, àrà adrézó lána dhi i be bĩ. Má adré lile kònàle kitswále àrà ledé àmi dré. Kàdré tá kònini ko dhi, kònò má kitswá tá tàá àmi dré ko.

³ Dì má kòlì àrà ledé àmi dré dre dhi, má ni agò àmi ki do lizo àmi íbe má bhàna, mì kàdré ró túmánì má be àrà má dré adrézó lána dhi na.

⁴ Mì nĩ látì lizo àrà má dré adrézó lile lána dhi na dhi be.»

Yésu látì lizo áyi Atá véna dhi 'i

⁵ Tòmá tà drá dhi: «Mírì, mà nĩ ngalè mí adré lile ángolé ya dhi ko. Mà ni kitswá látì nda ni ni ngíni?»

⁶ Dì Yésu logó drá dhi: «Ma látì 'i, tà bàti 'i, ìndì lídrì 'i. Dhya àlo kitswá lile áma Atá véna ko, kàdré lile má 'ásè ko dhi.

⁷ Mì kònì ma be dhi, mì ni kókpà áma Atá ni ni be. Kìdhóle nyànomvá dhi, mì nĩ akódhi be. Mì nò kókpà akódhi dre.»

⁸ Filípò tà drá dhi: «Mírì, mí tadhá àma dré Gìká Atá wà! Kòdhi nì kitswá àma dré.»

⁹ Dì Yésu logó drá dhi: «Filípò, ma àmi íbe kínó lésè gò, mí dré rè áma nìzo ko? Dhya ángùdhi áma nòlepi dhi nò áma Atá dre. Mí adré dì mína tàá dhi <Mí tadhá àma dré Gìká Atá wà!> dhi ngíni?»

¹⁰ Mí adré tsì ka'íá dhi, ma áma Atá léna, ìndì áma Atá má léna dhi ko? Kúlì má dré adrélé tàle àmi dré kònì i, má adré tàá áma drì sè ko. Be ró dhi, áma Atá adrélépi adrélé má léna dhi adré áyi àzì 'o nì.

¹¹ Lè mì kàdré tà má dré adrélé tàle kònì ki ka'ì: Ma áma Atá léna, ìndì áma Atá má léna. Mì kàdré tà nda ni ka'ì áma

kúlí sè ko dhi, mì kàdré di ka'íá tà lín-dríga ró má dré adrélé 'òle dhi kì tà sè.

¹² Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi nì kpà ína tà má dré adrélé 'òle dhi kì 'o. A nì ndìndì tà kàdrì dra tà nda kì lavúbhá dhi kì 'o, má dré adrélé lile áma Atá véna dhi sè.

¹³ Má nì tà ángùdhi mì dré dra zìle áma rú sè dhi nì 'o, áma Atá kòkisúró mǐlanzìlanzì áyi Mvágó sè be dhi bvò.

¹⁴ Bàti, tà ángùdhi mì dré dra zìle má tí áma rú sè dhi, má nì 'óá.»

Yésu lazí dhi, áyi Atá nì Tirí Lólo amù

¹⁵ Yésu gò tàá dhi: «Mì kàdré áma le dhi, mì nì kókpà áma tòlí kì ka'í 'òle.

¹⁶ Má nì tà zì áma Atá tí, kòfèró dhya àzuya dra àmi kì drì tàlepi dhi, kàdréró túmání àmi íbe kóná vèsè kólyá.

¹⁷ Akódhi nda, Tirí Lólo adrélépi tà bàti Giká àdhya nì tadhá dhi 'i. Móndyá bvò kòndi àdhya ì kitswá akódhi nì kisú bwà ko, ì dré akódhi nì nòle ko dhi se, ìndì ì dré akódhi nì nìle ko dhi sè. Di, àmi ró dhi, mì nì àmikya akódhi be, dré adrélé àmi íbe dhi sè, ìndì dré dra adrélé àmi léna dhi sè.

¹⁸ Má kitswá àmi kì tayí adrélé kìnvoànzi ì ró ko. Má nì dra agò àmi vélé.

¹⁹ Tayí ngbà 'í lókyá tsà, móndyá bvò kòndi àdhya ì dré gòzo vélé áma no ko. Di, àmi ró dhi, mì nì àmikya áma no. Má dré adrélé lídrì íbe dhi sè dhi, mì nì kókpà adré lídrì íbe.

²⁰ Kítú nda kònàdhi tú dhi, mì nì nǐà tàle dhi, ma áma Atá léna, àmi má léna, ìndì ma àmi léna dhi be.

²¹ Dhya ángùdhi adrélépi áma tòlí íbe gò, adrézó ka'íá 'òle dhi, akódhi nda adré áma le nì. Áma Atá nì dhya adrélépi áma le nda nì le. Di má nì kókpà akódhi nì le, adrézó áma tadhá drá.»

²² Yúdási, Ísikàriyótà ro ko dhi, lizí tíá dhi: «Mírì, mí nì ngbà 'í ámi tadhá àma dré gò, ámi tadházó móndyá bvò àdhya ì dré ko àdho tà sè?»

²³ Di Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi áma le dhi nì tà má dré adrélé tadhálé dhi kì ka'í 'òle. Áma Atá nì akódhi nda nì le. Di mà nì lí áma kì bhà mo akódhi véna, adrézó túmání akódhi be.

²⁴ Di, dhya adrélépi áma le ko dhi kitswá ína tà má dré adrélé tadhálé dhi kì ka'í 'òle ko. Kúlí mì dré adrélé yìle kòdhi ì, kúlí mána 'i ko. Be ró dhi, kúlí nda ì angá áma Atá áma amùlepi dhi vélésè.

²⁵ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, má dré rè dhu adrérà'a àmi íbe dhi 'á.

26 Di, áma Atá ni Dhya dra àmi ki drì tàlepi dhi ni amù áma rú sè. Akódhi nda, Tírí Lólo 'i. Kàtsá dre dhi, a ni tà títi dhi ki tadhá àmi dré gò, adrézó tà títi má dré tàle àmi dré dhi ki 'o agalé àmi léna dhi nì.

27 Má adré tà kìdríkìdri tayí àmi dré. Má adré áma tà kìdríkìdri fe àmi dré kòdhya. Má adré feà ngóro bvò kònìdhi dré adrélé fèle dhi tìni ko. Di mì kòtayí àmi ki togó adrélé lanzile ko. Mì kàdré kpà ngá ro àlomvá ko.

28 Mì yi tá ma tǎrà'a àmi dré dhi: «Má adré lile, ìndì má ni dra agò àmi véle.» Mì kàdré tá áma le bàti dhi, kònò mì ni tá lenzé má dré adrélé lile áma Atá véna dhi sè. Tàko ko, áma Atá nda kàdrì áma lavú.

29 Má tà tà kòdhi ì àmi dré drìdrì tà nda ki atsama kandrà, kitswálé tà nda ì kònì dra ru 'o dhi, mì kòka'író be dhi bvò.

30 Má kitswá gòle tà ta àmi íbe vwàvwà ro ko. Angyá ko, ópí bvò kòndi àdhya adré alile. Akódhi nda rìnyí àko má drìle.

31 Di, adré leá dhi, móndyá bvò kòndi àdhya ì kònì tàle dhi, má adré áma Atá ni le, ìndì má adré tà títi dré tàle má kò'o dhi ki 'o káyà dhi. Mì nga, mà kòlìró kònwásè!»

15

Vínò fa i kólá ni íbe dhi

1 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tàà dhi: «Ma vínò fa bàti dhi 'i. Ama Atá, vínò fa nda ni líkìlépi 'i.

2 Adré kólá ángùdhi má rú adrélépi lò'wa 'a ko dhi ni ga sèle. Di, kàdré ína kólá adrélépi lò'wa 'a dhi ni tà sè dhi, adré kólá nzǐ rúá dhi ki si, kólá nda kògòro véle adrélé lò'wa 'a wáláká ni ni lavú.

3 Àmi ró dhi, mì atsa kemve kpírìkpírì, kúlí má dré tàle àmi dré dhi ì sè dre.

4 Lè mì kàdré adrélé má léna, ngóro má dré adrélé àmi léna dhi tìni. Vínò fa ni kólá àlo dhi kitswá ína lò'wa 'a áyi tàndi sè bwà ko, kàdré adrélé vínò fa rú ko dhi. Kókpà kòdhi tìni, mì kitswá àmikya lò'wa 'a bwà ko, mì kàdré adrélé má léna ko dhi.

5 Ma vínò fa 'i, ìndì àmi kólá ni 'i. Dhya ángùdhi adrélépi adrélé má léna gò má dré adrézó lána dhi, akódhi nda ni lò'wa 'a bí. Tàko ko, mì kàdré má rúsè lará ro dhi, mì kitswá àmikya tà àlo 'o bwà ko.

6 Dhya àlo kàdré adrélé má léna ko dhi, à ni akódhi nda ni bhe gàrà dri ngóro adrélé kólá bhe dhi tìni gò, dré adrézó 'yòle. A adré kólá làsú be kònìni nda ki lomvó dàle àtsí na gò, ì dré adrézó véle.

⁷ Dì, mì kàdré àmíkya adrélé má léna gò, áma kúlí ì dré adrézó àmì léna dhi, mì ni kitswá tà ángùdhi mì dré adrélé lèle dhi ni zi gò, mì dré tà nda ni kisúzó.

⁸ Mì kàdré lò'wa 'a bí dhi, kòdhi mì adré tadhá dhi, àmì áma lebèbhá 'i bàti gò, mì dré adrézó áma Atá ni rú bha kùle ásà.

⁹ Ngóro áma Atá dré adrélé áma le dhi tíni dhi, má adré kókpà àmì ki le. Lè mì kàdré ò adrélé áma lèle nda na.

¹⁰ Mì kàdré áma tòlì ki ka'í 'òle dhi, mì ni adré áma lèle na, ngóro má dré adrélé áma Atá ni tòlì ki ka'í 'òle, adrézó kpà akódhi ni lèle na dhi tíni.

¹¹ Má tà tà kòdhi ì àmì dré, mì kàdréro áma kólénzé íbe àmì léna, ìndì àmì ki kólénzé kògaró kitswálé títi.

¹² Tòlì má dré adrélé fèle àmì dré dhi, tòlì kònìdhi 'i: Lè mì kàdré ru le àmì kòfalésè, ngóro má dré adrélé àmì ki le dhi tíni.

¹³ Lèle kàdrè lèle àruka títi dhi ki lavúlèpi dhi, kònìdhi 'i: A kòfè dhyá ki lídrè dhyá ki arúpi ki tà sè.

¹⁴ Àmì áma arúpi 'i, mì kàdré tòlì má dré adrélé fèle dhi ki 'o dhi.

¹⁵ Má adré gòle véle àmì ki zi màràbà ì ró ko. Angyá ko, dhya adrélèpi màràbà ro dhi ñ ìna tà áyi mírì dré adrélé 'òle dhi ì ko. Dì, má adré mána àmì ki zi arúpi ì ró, má dré tà títi má dré yìle áma Atá vélesè dhi ki tadhále àmì dré dhi sè.

¹⁶ Mì kipè tá ma àmì ko. Be ró dhi, má kipè àmì ma, àmì ki bhàzo adrélé lèle lò'wa 'abe, àmì ki lò'wa nda ì kàdréro nyo. Dì ásà dhi, áma Atá ni tà ángùdhi mì dré dra zìle í tí áma rú sè dhi ni fe àmì dré.

¹⁷ Tòlì mána, tòlì kònìdhi 'i: Mì kàdré ru le àmì kòfalésè.»

Móndyá bvò àdhya ì bhà togó kònzì Yésu ì rú, lebèbhá ni íbe

¹⁸ «Móndyá bvò àdhya ì kàdré togó kònzì bha àmì rú dhi, mì kòtivì ko tàle dhi, àyi nda ì bhà tá zyà togó kònzì má rú 'íká.

¹⁹ Mì kàdré tá bvò kòndi àdhya ró dhi, kònò móndyá bvò kòndi àdhya ki tá adré àmì ki le móndí àyíkya ì ró. Dì, má kipè mána àmì apfòle bvò kòndi lésè gò, mì dré adrézó véle bvò kòndi àdhya ró ko. Ásà dhi, móndyá bvò kòndi àdhya ì adré togó kònzì bha àmì rú.

²⁰ Lè mì kàdré kúlí má dré tá tàle àmì dré kònìdhi ni kisù: <Dhya adrélèpi màràbà ro dhi lavú áyi mírì ko.> Móndí ì kòpfo áma mì 'í dhi, ì ni kókpà àmì ki mì pfo. Í kòka'í áma kúlí 'òle 'í dhi, ì ni kókpà àmì ki kúlí ka'í 'òle.

²¹ Í ni tà nda kòdhi ki 'o àmì rú áma tà sè, ì dré dhya áma amùlepi dhi ni ñile ko dhi sè.

22 Kònò má kàlì tá tà ta àyi dré ko dhi, à kitswá tá tà bha àyi dri àyi ki tàkonzì sè ko. Di, nyànomvá dhi, àyi àyikya tà àlo ì dré kitswázó àyi ki tàrà ga àyi ki tàkonzì sè dhi àko.

23 Dhya ángùdhi adrélèpi togó kònzì bha má rú dhi, adrè kókpà bhàá áma Atá rú.

24 Kònò má kò'o tá tà líndrígá ró dhya àzya dré 'òle tàdzì ko dhi ì àyi kòfalé ko dhi, à kitswá tá tà bha àyi dri àyi ki tàkonzì sè ko. Di, nyànomvá dhi, ì nò tà líndrígá ró nda ì 'í gò, ì dré àyikya togó kònzì bhàzo má rú, ìndì áma Atá rú.

25 Ì 'o kònìni kitswálé tà tisìle àyi ki tátírítrí kúlí na kònìdhi kò'oró ru be dhi bvó: «Ì bhà togó kònzì má rú tà àndu àko.»*

26 Má ni Dhya dra àmi ki drì tàlèpi dhi ni amù àmi dré áma Atá vélèsè. Akódhi nda, Tirí Lólo adrélèpi tà bàti tadhá, ìndì adrélèpi angalé Giká vélèsè dhi 'ì. Di kàtsá dre dhi, a ni áma tà longó àmi dré nì.

27 Ami ró dhi, mì ni kókpà áma tà longó móndí ì dré. Tàko ko, àmi túmání má be kidhólé áma àzì ni kidhoma lésè.»

16

1 «Má tà tà kòdhi ì àmi dré, mì kòkitswá ró àmi ki tà ka'ika'ì tayí ko.

2 Tàko ko, à ni àmi ki dro lisámbò dzó ì lésè. Lókyá adrè ndìndì alìle, móndyá dra àmi ki tupfúbhá todràle dhi ki kisúá dhi, ì adrè àyikya tà 'o Giká dré.

3 Ì ni 'òá kònìni, ì dré Giká Atá ni nìle ko dhi sè, ìndì ì dré áma nìle ko dhi sè.

4 Má tà tà kòdhi ì àmi dré, kitswálé lókyá ì dré dra tà nda ki 'òzo dhi kònì atsó dhi, tà má dré tàle àmi dré nda ì kàgá ró àmi léna be dhi bvó.»

Tirí Lólo ni àzì

«Má tà tá tà nda ì àmi dré drìdrì ko, má dré tá dhu rè adrélé àmi íbe dhi sè.

5 Nyànomvá dhi, má adrè lile dhya áma amùlèpi dhi véna. Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi adrè lizíá má tí ngalè má adrè lile ángolé ya dhi ko.

6 Be ró dhi, kizà adrè ína gàle àmi ki togó na, tà má dré tàle àmi dré nda ì sè.

7 Di, má adrè mána tà bàti tà àmi dré: Dóro ni àmi dré dhi, má dré lile dhi. Angyá ko, má kòlì ko dhi, Dhya dra àmi ki drì tàlèpi dhi kitswá alìle àmi vélé ko. Di, má kòlì dhi, má ni mána akódhi nda ni amù àmi vélé.

8 Akódhi kàtsá dre dhi, a ni móndyá bvò kòndi àdhya ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó Giká ni tà gyàgya tadhá àyi

* 15:25 15:25 A kònò Longó ì 35:19; 69:5.

dré, adrézó kpà tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tadhá àyi dré.

⁹ A ni àyi ki tàkonzì tadhá, ì dré adrélé áma ka'í ko dhi sè.

¹⁰ A ni Giká ni tà gyägya tadhá, má dré adrélé ìle áma Atá véna gò, mì dré gòzo véle áma no ko dhi sè.

¹¹ A ni tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tadhá, Giká dré ópí bvò kòndi àdhya ni tàbvó tàle dre dhi sè.

¹² Ma dhu rè tà íbe bí tàle àmi dré. Di, nyànomvá dhi, mì kitswá rè tà nda ki mvo bwà ko.

¹³ Di, Tírí tà bàti àdhya nda kàtsá dre dhi, a ni àmi ki tidrì tà bàti wáyi dhi léna. Angyá ko, kitswá ína tà ta áyi drì sè ko. Be ró dhi, a ni ngbà 'í tà í dré dra yìle dhi ki ta àmi dré kòdhya. A ni kókpà tà dra atsábhá dhi ki longó àmi dré.

¹⁴ A ni mīlanzīlanzī fe má dré. Tàko ko, a ni tà í dré dra kisulé má véle dhi ki do longolé àmi dré.

¹⁵ Tà títi áma Atá àdhya i kókpà mána 'i. Di ásà dhi, má tà tá dhi, Tírí nda ni tà í dré dra kisulé má véle dhi ki do longolé àmi dré.»

Yésu ni lebébhá ki kizà ni ru ladzá atsálé kólénzé ro

¹⁶ Yésu gò tàá dhi: «Tayí lókyá tsà, mì dré gòzo véle áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, mì dré gòzo áma no.»

¹⁷ Di akódhi ni lebébhá ki àruka ì dré lizízóá àyi kòfalésè dhi: «Adrè leá tàle ngíni? Tà tá dhi: <Tayí lókyá tsà, mì dré gòzo véle áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, mì dré gòzo áma no.> Tà tá kpà dhi: <Má adrè ìle áma Atá véna.>

¹⁸ Adrè leá tàle ngíni, dré adrèrà'a tàá dhi <lókyá tsà> dhi 'á dhi? Mà nǐ ngalè adrè àdho tà ta ya dhi ko.»

¹⁹ Yésu dré nǐzóá tàle dhi, ì adrè tá tà le lizílé í tí tà nda dri dhi be gò, dré tàzóá àyi dré dhi: «Mì adrè lizíá àmi kòfalésè ngalè tà má dré tàle nda ì adrè leá tàle ngíni ya dhi? Má tà tá dhi: <Tayí lókyá tsà, mì dré gòzo véle áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, mì dré gòzo áma no.>

²⁰ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì ni àmikya àwó ngo adrézó tongolé. Di, mónnyá bvò kòndi àdhya ki àyikya lenzé. Àmi ki togó ni kizà nya. Di, kizà nda ni ína ru ladzá atsálé kólénzé ro.

²¹ Tòkó adrélépi 'òle òle dhi adrè kizà nya, akódhi ni lókyá tǐzo dhi dré atsálé ànyi dre dhi sè. Di, kòti dre dhi, adrè gòle véle áyi kizà nda ni tà kisù ko. Angyá ko, adrè lenzélé dré mvá òle apfòle bvò dri dre dhi sè.

²² Tà nda kòdhi kókpà kònnìni àmi ki tà sè. Nyànomvá dhi, àmi ki togó adrè gàle kizà sè. Di, má ni go àmi ki no gò, àmi ki togó dré gòzo adrélè lenzélé. Di dhya àlo kitswá kólénzé nda ni tǐngá àmi ki togó lésè bwà ko.

23 Kìdhólé lókyá nda kònàdhi sè dhi, mì kitswá gòle vélé tà àlo lizí má tí ko. Má adrè tà bàti ta àmì dré: Áma Atá nì tà àngùdhi mì dré dra zìle í tí áma rú sè dhi nì fe àmì dré.

24 Atsálé nyànomvá kònìdhi dhi, mì zi rè tà àlo áma rú sè dhi ko. Lè mì kàdré tà zi áma rú sè gò, mì kòkisúró tà nda, àmì kì kólénzé kògaró kitswálé tí tí be dhi bvò.»

Yésu lavú bvò kònìdhi

25 «Má tà tà kòdhi í àmì dré kúlí alaala sè. Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, má kitswá gòle vélé tà ta àmì dré kònìni ko. Be ró dhi, má nì mána áma Atá nì tà ta àmì dré ngádra 'á.

26 Lókyá nda sè dhi, mì nì adrè tà zi áma Atá tí áma rú sè. Má adrè tàá ko tàle dhi, má nì tà nda kì zi áma Atá tí àmì dré ma dhi.

27 Tàko ko, áma Atá nì tándi adrè àmì kì le, mì dré adrélé áma le dhi sè, ìndì mì dré ka'ìle dhi má angá akódhi vélésè dhi sè.

28 Bàti, má angá áma Atá vélésè alìle bvò kònìdhi lé. Dì nyànomvá dhi, má adrè bvò kònìdhi nì tayí, gòzo áma Atá véna.»

29 Dì akódhi nì lebèbhá ì tà drá dhi: «Nyànomvá dhi, mí adrè vélé tà ta ngádra 'á, kúlí alaala sè ko.

30 Nyànomvá dhi, mà nì tàle dhi, mí nì tà tí tí dhi í be. Lè kpà à kògò tà àlo lizí mí tí dhi ko. Dì ásà dhi, mà ka'ì tàle dhi, mí angá Gĩká vélésè káyà dhi.»

31 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì adrè tsì áma ka'ì nyànomvá?

32 Mì yi rè ká! Lókyá adrè alìle, atsá kpà dre, à nì àmì kì lapé ràle àmì àlo àlo tí tí dhi kì dzó í 'ásè. Mì nì áma tayí adrélé kalóma. Dì, má kitswá mána adrélé kalóma ko, áma Atá dré adrélé tùmání má be dhi sè.

33 Má tà tà kòdhi í àmì dré, mì kàdréro adrélé tà kìdrìkìdrì íbe, mì dré adrélé má léna dhi sè. Bvò kònìdhi lé dhi, mì nì adrè kizà nya tò. Dì, mì kàdré àmikya togó tsi! Má lavú mána bvò nda dre!»

17

Yésu zi tà áyi Atá tí áyi tándi dré

1 Yésu kòtà tà nda í dre dhi, dré mì tìngázó kurú na bhù na, tàzoá dhi: «Tátá, lókyá kitswá dre. Mì bhà ámì Mváagó nì m̀ lanzile wà, ámì Mváagó kòbhàró kókpà ámì m̀ lanzile be dhi bvò.

2 Tàko ko, mí afè rinyí akódhi dré adrézó mónnyá wáyi í drìle, kòfèró lídrì kóná vèsè kólyá dhi mónnyá wáyi mí dré afèle í dré dhi í dré.

³ Lídrì kóná vèsè kólyá nda, tà kòni 'i: adrélé mi, Gĩká bàti àlo kwákwá dhi ñi ni dhi, ìndì adrélé Yésu Krísto mí dré amùle dhi ñi ni dhi.

⁴ Má tadhá ámi mĩlanzĩlanzĩ mónnyá bvò dri dhi i dré nòle dre. Angyá ko, má 'o àzi mí dré afèle má dré 'òle dhi akílè dre.

⁵ Di nyànomvá dhi, Tátá, mí bhà áma mĩ lanzìle mí làga, mĩlanzĩlanzĩ má dré tá adrézó ába mí làga drìdrì bvò ni bhàma kandrà dhi sè wà.»

Yésu zi tà àyi Atá tí àyi lebèbhá i dré

⁶ «Má tadhá mi mónnyá mí dré adólé bvò kòndi lésè afèle má dré dhi i dré dre. Ayi nda i tá mína 'i. Di mí afè tá àyi má dré gò, ì dré ámi kúlí ka'izo 'òle.

⁷ Nyànomvá dhi, ì ñi tàle dhi, tà títi mí dré afèle má dré dhi ì angá mí vélésè dhi be.

⁸ Tàko ko, má fè àyi dré kúlí mí dré afèle má dré dhi i gò, ì dré kúlí nda ki ka'izo. Di ì ñi bàti tàle dhi, má apfò mí vélésè dhi. † ka'ĩ kpà tàle dhi, mí amù ma mi.

⁹ Má adrè tà zi mí tí àyi nda i dré. Má adrè tà zi mónnyá bvò àdhya i dré ko. Be ró dhi, má adrè mána tà zi àyi mí dré afèle má dré nda i dré. Angyá ko, àyi mína 'i.

¹⁰ Ngá wáyi mána i kókpà mína 'i. Ngá wáyi mína i kókpà mána 'i. Di má kisú mĩlanzĩlanzĩ àyi nda i sè dre.

¹¹ Nyànomvá dhi, má adrè mána lile mí véna. Má gò vélé adrélé bvò kòndhi lé ko. Di, àyi nda i dhu rè àyikya bvò kòndhi lé. Áma Atá lólo ñi, mí kàdré àyi ki líkí ámi rú mí dré afèle má dré dhi ñi rĩnyí sè, ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro mà dré adrélé mí be ngá àlo ró dhi tíni.

¹² Má dré tá adrèrà'a àyi íbe dhi 'á dhi, má adrè tá àyi ki líkí ámi rú mí dré afèle má dré nda ñi rĩnyí sè. Má su tá àyi rú gò, àyi ki àlo dré avizo ko, kàdré ngbà 'í mvá adrélépi tá lile dràdrà kisú dhi 'i ko dhi.* Tà nda kòdhi atsá kònni, kitswálé tà tisile ámi Kúlí na dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.†

¹³ Nyànomvá dhi, má adrè lile mí véna. Di má adrè tà kòdhi ki ta má dré rè dhu adrèrà'a bvò kòndhi lé dhi 'á, ì kàdréro adrélé áma kólénzé íbe, ìndì kólénzé nda kògaró àyi léna kitswálé títi.

¹⁴ Má fè àyi dré ámi kúlí gò, mónnyá bvò kòndi àdhya ì dré togó kònzì bhàzo àyi rú, ì dré adrélé bvò kòndi àdhya ró ko dhi sè, ngóro má dré kpà adrélé bvò kòndi àdhya ró ko dhi tíni.

* **17:12 17:12** «Mvá adrélépi tá lile dràdrà kisú» kòndhi tá Yùdásì Isikàriyótà 'i. † **17:12 17:12** A kòno Longó i 41:10; Yòwàni 13:18.

¹⁵ Má adré tà zi mí tí, mí kòtingáró àyi bvò kòndi 'ásè dhi ko. Be ró dhi, má adré mána tà zi, mí kàdréro àyi ki líkí Dhya kònzí nì tà sè.

¹⁶ Àyi nda ì mómí bvò kòndi àdhya 'i ko, ngóro má dré kpà adréle mómí bvò kòndi àdhya 'i ko dhi tìni.

¹⁷ Mí kòbhà àyi twá adréle mómíyá lólo mína ì ró tà bàti sè. Àmi kúlí, tà bàti nda 'i.

¹⁸ Ngóro mí dré áma amùle bvò kònìdhi lé dhi tìni dhi, má adré kókpà àyi ki mu lile bvò nda 'ásè.

¹⁹ Àyi nda ki tà sè dhi, má adré áma tàndi nì fe adréle ámi tà 'o, ì kàtsáro mómíyá lólo mína ì ró tà bàti sè.»

Yésu zi tà àyi Atá tí mómíyá wáyí dra àyi ka'ibhá dhi ì dré

²⁰ «Má adré ngbà 'í tà zi mí tí àyi nda ì dré ko. Má adré kókpà tà zi mómíyá dra áma ka'ibhá àyi nda ki kúlí sè dhi ì dré.

²¹ Tátá, má adré tà zi, àyi títí nda ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro mí dré adréle má léna dhi tìni, ìndì má dré adréle mí léna dhi tìni. Lè ì kàdré kókpà àma léna, mómíyá bvò kòndi àdhya ì kòka'író dhi, mí amù ma mi.

²² Má fè àyi dré mìlanzilanzì mí dré afèle má dré dhi, ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro mà dré adréle mí be ngá àlo ró dhi tìni:

²³ ma àyi léna, ìndì mi má léna. Lè ì kàdré kókpà ngá àlo ró kitswálé títí, mómíyá bvò kòndi àdhya ì kònìró tàle dhi, mí amù ma mi, ìndì mí adré àyi ki le ngóro mí dré adréle áma le dhi tìni.

²⁴ Tátá, má adré leà dhi, mómíyá mí dré afèle má dré nda ì kàdré túmání má be àrà má dré adrézó lána dhi na, ì kàdréro áma mìlanzilanzì ño be dhi bvó. Mí afè má dré mìlanzilanzì nda, mí dré tá áma lèle drìdrì bvò nì bhàma kandrà dhi sè.

²⁵ Áma Atá gyägya nì, tágba mómíyá bvò kòndi àdhya ì dré ámi ñizo ko dhi, má ñí mána mi be. Mómíyá áma ka'ibhá nda ì ñí kpà tàle dhi, mí amù ma mi dhi be.

²⁶ Má 'o mi àyi nda ì dré ñìle. Má nì kpà go adréle ámi 'o ì dré ñìle, kitswálé lèle mí dré adrézó áma le ásà dhi kàdréro àyi léna, ìndì áma tàndi má kàdréro àyi léna.»

18

Yésu nì rùma

(À kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Mároko 14:43-50; Lúka 22:47-53)

¹ Yésu kòtà tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo lile lebèbhá nì ìbe zyàle yábhu rú zìle Kèdrónà dhi nì ta'á na. Gò ì dré fizo amvú àlo òlívè fa kya na.

² Di Yùdàsì adrélèpi tá 'òle akódhi ni lefè kàribhá i dríagá dhi nì tá kpà àrà nda be. Angyá ko, Yésu i lebhèhá ni íbe dhi ì adré tá ru kimó kònàle rä.

³ Di Yùdàsì nda dré Rómà ki sòdá zyandre dhi ki adrìzo í vèsè, túmǎnì tépelò likíbhá àruka angábhá kòwánà kàdrì i vélèsè ìndì Fàrìsáyò i vélèsè dhi íbe, alìzo àyi íbe. Ayi nda ì ru tá àtsí i, tálà i, ìndì àdzú ngá íbe àyi dríagá.

⁴ Di Yésu nì tá tà títi adrébhá 'òle atsálé í rú dhi i be gò, dré àyi kisizó àyi nda i véna, lizíá àyi tí dhi: «Mì adré àdhi ni nda?»

⁵ Ì logó drá dhi: «Yésu Nàzàrètà lèsè dhi.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Ma 'i.» Yùdàsì adrélèpi akódhi ni lefè àyi dríagá nda totó tá i àyi kòfalé.

⁶ Di Yésu kòtà dhi «Ma 'i» àyi dré dre dhi, ì dré gòzo bvólé ro ledhélé kìnì mi.

⁷ Gò Yésu dré gòzo tódhya lizíá àyi tí dhi: «Mì adré àdhi ni nda?» Ì tà dhi: «Yésu Nàzàrètà lèsè dhi.»

⁸ Di Yésu logó dhi: «Má tà tá àmì dré dhi, ma 'i dhi dre. Mì kàdré áma nda kòdhya dhi, mì tayí di mónnyá kòni i lile.»

⁹ Tà nda kòdhi atsá tá kònìni, kitswálé kúlí Yésu dré tá tàle kònìdhi kò'oró ru: «Má tayí dhya mí dré afèle má dré dhi ki àlo avìle ko.»*

¹⁰ Gò Simónà Pétèró adrélèpi tá sápi íbe dhi, dré ngàzo sápi nda ni asé gò, kòwánà ki kàdrì ni màràbà ni bí dríagó lèsè dhi ni bvwàzo kìle. Màràbà nda ni rú tá Màlókò.

¹¹ Di, Yésu dré tàzoá Pétèró dré dhi: «Mí logó sápi mína àrà ni na. Adré leá má kòmvu tsi kópò kizà àdhya áma Atá dré afèle má dré mvùle ni ko?»

Yésu pfo Anà kandrà

¹² Gò Rómà ki sòdá nda i, àyi ki kàdrì, tsàle Yúdà ànzi ki tépelò likíbhá nda íbe dhi, ì dré Yésu ni rùzo adròle.

¹³ Ì dré zyà akódhi ni drìzo lizo ába Anà, Kàyáfà ni andrì bhàna. Kàyáfà nda tá kòwánà ki kàdrì 'i kóná nda kònàdhi sè.

¹⁴ Akódhi nda tá dhya tàlepi Yúdà ànzi i dré dhi «Dóro ni, dhya àlo dré dràle mónnyá wáyi i dré dhi» dhi 'i.

Pétèró gà Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:69-70; Márokò 14:66-68; Lúka 22:55-57)

¹⁵ Simónà Pétèró i Yésu ni lebèlepi àzya dhi be dhi, ì adré tá lile Yésu vèsè. Kòwánà ki kàdrì nì tá Yésu ni lebèlepi nda be go, à dré akódhi ni tayízó file Yésu vèsè kòwánà ki kàdrì nda ni bhà'alé na.

* 18:9 18:9 A kònò Yòwánì 6:39; 17:12.

16 Di, Pétèró totó tá ína i adrélé kivì na dzóti làga. Di Yésu ni lebèlepi, kòwánà ki kàdrì dré tá nìle be nda dré pfòzo tà ta mvátòkó adrélépi tá dzóti nda ni likí dhi be gò, dré Pétèró ni 'òzo file.

17 Gò mvátòkó adrélépi dzóti likí nda dré lizízóá Pétèró tí dhi: «Mí tsì dhya kòdhi ni lebèbhá ki àlo 'i ko?» Di, Pétèró logó dhi: «Kóko, ma 'i ko.»

18 Arà nda dré tá adrélé kidhì ro dhi sè dhi, màrábà i tépelò likíbhá íbe dhi i turú tá àtsí gò, i dré àyi ki totózó làgàsà adrélé yòá. Di Pétèró dré kpà áyi totózó adrélé àtsí yo àyi kòfalé.

Kòwánà ki kàdrì lizì tà Yésu tí

(A kònò kpà Mátáyò 26:59-66; Márokò 14:55-64; Lúka 22:66-71)

19 Dzó nda na dhi, kòwánà ki kàdrì dré Yésu ni lizízó akódhi ni lebèbhá ki tà sè, ìndì tà dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè.

20 Di Yésu dré logózóá drá dhi: «Má tà tá mána tà ngádra 'á mónyá wáyi dhi i kandrá. Vèsè wáyi, má tadhá tá tà lísàmbò dzó i 'àsè ìndì tépelò na, àrà Yúdà ànzi wáyi dhi i dré adrézó ru kimó nda i 'àsè. Má tà tá tà àlo dhi lùzu ró ko.

21 Mí adrè di tà lizí má tí àdho tà sè? Lè mí kòlizí tà mónyá áma kúlí yibhá dhi i tí. Ayi nda i nì tà má dré tàle dhi i dóro.»

22 Yésu kòtà tà nda dre dhi, tépelò likíbhá ki àlo adrélépi tà ànyi làgá dhi dré akódhi ni mǐ sàzo gò, tàzoá drá dhi: «Mí adrè kúlí logó kòwánà ki kàdrì tí kònìni?»

23 Di Yésu logó drá dhi: «Má kòtà tà kònzi dhi, lè mí kòtadhá tà kònzi nda àma dré. Di, má kòtà tà bàti kòdhya dhi, mí adrè di áma si àdho tà sè?»

24 Gò Ànà dré Yésu ni mùzo bǎ akódhi ni adròzo ásà dhi íbe i rú lile Kàyáfà, kòwánà ki kàdrì véna.

Pétèró gò tódhyá Yésu ni ga rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:71-75; Márokò 14:69-72; Lúka 22:58-62)

25 Di Símónà Pétèró adrè tá ína àtsí yo kivì na. Gò lizízóá tíá dhi: «Mí tsì akódhi ni lebèbhá ki àlo 'i ko?» Di Pétèró dré tà nda ni gàzo rè, tàzoá dhi: «Kóko, ma 'i ko.»

26 Gò kòwánà ki kàdrì ni màrábà àlo, adrélépi tá dhya Pétèró dré tá bí bvwalé dhi ni aró ro dhi, dré tàzoá dhi: «Má nò tsì mí tùmání akódhi be amvú òlívè fa kya na ko?»

27 Di Pétèró dré gòzo tódhyá tà nda ni ga rè. Gbǎ lókyá nda sè dhi, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

Yésu pfo Pilátò kandra

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Márokò 15:1-5; Lúka 23:1-5)

28 Ngá kòwa dre dhi, ì dré Yésu ni drizo Kàyáfà bhàlésè, lizo ába Rómà ki gùvèrènerè ni dzó kàdrì na. Di, Yúdà ànzi Yésu ni dribhá nda ì fi tá àyikya dzó kàdrì nda na ko, ì kàtsáró ndí ró ko, ì kòkitswáró gwányá Pásikà àdhya ni nya be dhi bvó.

29 Gò Pilátò dré apfòzo àyi vélé, lizíá àyi tí dhi: «Mì adré agó kònìdhi ni asíkì àdho tà sè?»

30 I logó drá dhi: «Akódhi kàdré tá drìkònzi líyí 'i ko dhi, kònò mà kitswá tá alìle akódhi ni fe mí drígá dhi ko.»

31 Pilátò tà àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi mì kòdo akódhi tàbvó tàle, ngóró àmi ki tatrítrí kúlí dré adréle lèle dhi tìni.» Di Yúdà ànzi nda ì logó drá dhi: «À adré móndí pfùma dràle dhi ni logá àma dré.»

32 Tà nda kòdhi atsá tá kònìni, kitswále kúlí Yésu dré tá tàle í ni ngalè dra dràdrà kára ángùdhi sè ya dhi kò'oró ru be dhi bvó.

33 Di Pilátò dré gòzo file áyi dzó kàdrì na gò, dré Yésu ni azizó, lizízóá tíá dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?»

34 Yésu logó dhi: «Tà mí dré lizílé kòdhi angá àmi tàndi drìlésè? Kó ngalè, dhya àzya tà áma tà mí dré nì?»

35 Di Pilátò logó dhi: «Ma dhu Yúdà mvá 'i bàti? Àmi tàndi ni sùrú ì kòwánà kàdrì ìbe dhi, ì afè mì má drígá àyi. Mí 'o àdho tà 'i?»

36 Yésu logó dhi: «Àma òpì, òpì bvò kòndi àdhya 'i ko. Àma òpì kàdré tá òpì bvò kòndi àdhya 'i dhi, kònò áma màràbà ì pfu tá làpfú, má dré dhèzo Yúdà ànzi ì drígá ko dhi dre. Di, áma òpì ìna òpì kònwa dhi 'i ko.»

37 Pilátò lizí tíá dhi: «Mì dì mína ópí 'i?» Di Yésu logó dhi: «Mí tà kyá tàle dhi, ma ópí 'i dhi.† À ti ma ìndì má alì bvò kònìdhi lé kitswále tà bàti longó móndí ì dré. Dhya ángùdhi adrélépi tròle tà bàti rú dhi adré áma kúlí yi.»

38 Di Pilátò tà drá dhi: «Tà bàti nda àdho 'i?»

A nò tà Yésu dri kitswále dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-31; Márokò 15:6-20; Lúka 23:13-25)

Pilátò kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo pfole kivì na Yúdà ànzi ì véna gò, tàá àyi dré dhi: «Má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.

† 18:37 18:37 A kitswá kpà kúlí tisile Giríkì ti sè kòni ki ladzá kònìni: «Mí adré tàá dhi, ma ópí 'i dhi mì.»

³⁹ Di, gwányá Pásikà àdhyà tú dhi, mì adré àkodrà áma ti lizí, má kòtrìró àmì dré móndí àlo 'ìle bǎdzó na dhi. Mì adré di làá dhi, má kòtrì àmì dré ópí Yúdà ànzì kya kòdhi?»

⁴⁰ Di ì dré ngàzo trèle, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Akódhi ko! Mí kàtrì áma dré Bàràbà kòdhyà!» Di Bàràbà nda tá ina móndí ki kodzólèpi ligílè àyi ki kàdrì ì rú dhi 'i.

19

¹ Di Pìlátò dré Yésu ni tayízó drìle bhwàle.

² Gò sòdá ì dré fanzì kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé akódhi dri gò, kánzò kǎ asózó rúá.

³ Di ì dré adrézó alìle akódhi véle adrélé tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzì kya ni!» I adré tá kpà akódhi ni mǐ tosó.

⁴ Gò Pìlátò dré gòzo tódhyá pfòle kivì na, tàá Yúdà ànzì ì dré dhi: «Mì nò rè ká! Má adré akódhi ni 'o apfòle àmì kandrá, mì kònìró dhi, má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.»

⁵ Di Yésu dré apfòzo kivì le kùlá ledélé kùtsi sè dhi be í dri, ìndì kánzò kǎ be í rú. Pìlátò dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nò rè agó kònìdhi ká!»

⁶ Di kòwánà kàdrì ì tépelò likíbhá íbe dhi ì kònò akódhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé tetrélé, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakipa dri! Mí tidí akódhi!» Di, Pìlátò logó àyi dré dhi: «Àmì ki tàndì, mì do akódhi tidílè fa kípakipa dri àmì. Ma ró dhi, má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.»

⁷ Yúdà ànzì ì logó drá dhi: «Àma, àma tátírítrí kúlí íbe. Di tátírítrí kúlí nda adré làá dhi, akódhi kòdràdrà dré àyi zìle Gìká ni Mvágó ro dhi sè.»*

⁸ Pìlátò kòyi tà nda dre dhi, tirì dré gòzo véle akódhi ni 'o lavúlé.

⁹ Di dré gòzo Yésu ni dri fizo ába àyi dzó kàdrì na gò, lizízóá tíá dhi: «Mí angá ángolèsè?» Di, Yésu logó ina kúlí ko.

¹⁰ Pìlátò gò tàá drá dhi: «Mí adré tsì kòdhi agílè má tí? Mí nǐ ko tàle dhi, ma rǐnyí íbe ngalè ámì trìzo yà, kó ngalè ámì 'òzo tidílè fa kípakipa dri yà dhi?»

¹¹ Di Yésu logó drá dhi: «Kònò Gìká kòfè tá rǐnyí nda mí dré ko dhi, mí kitswá tá tà àlo 'o má rú ko. Àsà dhi, dhyà áma lefèlepi mí drígá dhi ni tàkonzì kàdrì mína ni lavú.»

¹² Kidhólé lókyá nda sè dhi, Pìlátò dré kidhózó adrélé láti nda Yésu ni trìzo. Di, Yúdà ànzì ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi:

* 19:7 19:7 A kònò Lèvìtíkè 24:16.

«Mí kòtrì agó kòdhi dhi, mi Kàyìsàrà ni arúpi 'i ko. Tàko ko, dhya ángùdhi adrelépi tàá dhi, i ópí 'i dhi, adré ina ligilé Kàyìsàrà rú.»

13 Dì Pilátò kòyi kúlí nda dre dhi, dré Yésu ni 'òzo apfòle kiyí le. Gò dré lirízó lirírà adrézó mómí kì tàbvó ta dhi dri, àrà rú zìle Bhà'alé kírà sè dhi na. (Arà nda ni rú Ebèrè ti sè dhi «Gàbàtà».)

14 Lókyá nda tá ànyíanyi kítú rírí, kítú adrézó tà ledé gwányá Pásikà àdhya dré dhi 'i. Pilátò dré tàzoá Yúdà ànzi i dré dhi: «Mì nò rè àmi kì ópí kònìdhi ká!»

15 Dì ì dré gòzo adrelé tetrélé, adrézó loyóá dhi: «Akódhi kòdràdrà! Kòdràdrà! Mí tidí akódhi fa kipakipa dri!» Pilátò lizí àyi tí dhi: «Má kòtidí tsì àmi kì ópí fa kipakipa dri?» Dì kòwánà kàdrì ì logó dhi: «Àma kì ópí àzya yókódhó, ngbà 'í Kàyìsàrà 'i kalóma.»

16 Gò Pilátò dré Yésu ni fèzo àyi drígá, ì kòtidiró akódhi fa kipakipa dri be dhi bvó.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Márokò 15:21-32; Lúka 23:26-43)

Dì ì dré Yésu ni drizo lizo ába.

17 Akódhi dré àyi tándi ni fa kipakipa dòzo lizo pfòle ába tsàle àrà adrelé zìle Drífà ro dhi na. (A adré àrà nda ni rú zi Ebèrè ti sè dhi «Gòlògòtà».)

18 Kònàle dhi, ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa nda dri. Ì dré kpà mómí rì àruka kì tidízó fa àruka i drísè, àlo ni Yésu ni dríagó lésè, àzya ni lidzi ni lésè, Yésu ni tándi kítógá 'á.

19 Pilátò 'o tá wárágà tisìle gò, dìzoá fa kipakipa nda dri. A tisì tá dríá dhi: «Yésu Nàzàrétà lésè dhi, ópí Yúdà ànzi kya.»

20 Yúdà ànzi zyandre dhi ì dré wárágà nda ni nàzo. Tàko ko, àrà Yésu ni tidízó fa dri nda tá ànyi bhàandre làga, ìndì à tisì tá wárágà nda Ebèrè ti sè, Làtínò ti sè, ìndì Gíríkí ti sè.

21 Dì ásà dhi, Yúdà ànzi kì kòwánà kàdrì ì dré lizo tàá Pilátò dré dhi: «Mí kòtisì <Ópí Yúdà ànzi kya> dhi ko. Be ró dhi, mí kòtisì mína dhi: <Agó kònìdhi tà tá dhi, i ópí Yúdà ànzi kya 'i.>»

22 Dì, Pilátò dré logózóá dhi: «Tà má dré tisìle kòdhi, má tisì dre.»

23 Sòdá ì kòtidí Yésu fa kipakipa dri dre dhi, ì dré akódhi ni kítá kì dòzo lanzíle àyi su dhi ì kòfalésè àlo àlo. Dì tayí tá ngbà 'í kítá kàtswa adrelé asólé kítá àzya i zàle dhi kòdhya. A dhi tá kítá nda ngá àlo ró, kidhólé dri lésè tsàle pá na.

24 Dì ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Mà kòlasí ko. Be ró dhi, mà kòvù dzègé sè, nòzoá ngalè a ni adré àdhi dré ya dhi.» Tà nda kòdhi atsá tá kònìni, kitswálé tà tisìle Giká ni Kúlí na kònìdhi kò'oró ru:

«Ì lanzí áma kítá i àyi kòfalésè,
ì vù kítá mána dzègé sè.»†

Dì tà kòdhi tà sòdá nda ì dré 'òle dhi 'i.

25 Anyi Yésu ni fa kipakipa nda làga dhi, akódhi ni andre ì adré tá àyi kì totó, tùmání andre ni ni amvúpi be, Màrìyà Kòlópà ni tòkó be, ìndì Màrìyà Màgàdálènè be.

26 Dì Yésu kònò áyi andre tùmání áyi lebèlepi í dré lèle tò dhi be dre dhi, dré tàzoá áyi andre dré dhi: «Tòkó, ámi mvá kònìdhi.»

27 Dré kpà tàzoá áyi lebèlepi nda dré dhi: «Ámi andre kònìdhi.» Dì kidhólé lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèlepi nda dré akódhi ni dòzo likílé í bhàna.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Màtáyò 27:45-56; Márokò 15:33-41; Lúka 23:44-49)

28 Amvolásà dhi, Yésu kònì, tà títi dhi ì 'o tá ru akílé dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Yí lovó adré áma 'o.» Tà tá kònìni kitswálé tà tisìle Giká ni Kúlí na dhi kò'oró ru be dhi bvó.‡

29 Lídrì àlo gálepì vìnègàrì sè dhi tá kònàle. Dì sòdá nda ì dré ngá vòdhovódho dhi ni adózó sòle vìnègàrì nda léna, dròzoá fanzì rú zile ìsópè dhi silé gò, tingázóá kuru bhàle Yésu tí.

30 Dì Yésu kòmvu vìnègàrì nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Tà títi dhi ì 'o ru akílé dre.» Dré drì abhézó gò, áyi lídrì tayízó lile.

31 Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Dì Yúdà ànzì kì kàdrì ì lè tá àyikya, sàbátù nda dré àbvò nda kì kìle fa kipakipa i dri dhi ko. Tàko ko, sàbátù nda tá ína kàdrì, dré dhèle Pásikà tú dhi sè. Àsà dhi, ì dré Pílátò ni ti lizízó, kò'oró dhya tidílé fa i dri nda kì pá tonòle, ìndì àyi kì àbvò tirílé fa nda ì drìlésè.

32 Dì sòdá ì dré lizo dhya àlo tidílé tùmání Yésu be dhi ni pá kì tonò. Gò ì dré kpà dhya àzya tidílé dhi ni pá kì tonòzo.

33 Dì, ì kòtsa Yésu rú dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, drà dre. Ì tonò dí pá ni i ko.

34 Dì, sòdá nda kì àlo dré ína Yésu ni sòzo gàrànzì 'á dli sè gò, gbá kòdhwa, kàrí dré apfòzo yì be.

35 Dhya tà nda kòdhi kì nòlepi mì sè dhi adré tà nda kì longó nì. Dì tà dré adrélé longólé nda i, tà bàti 'i. Akódhi

† 19:24 19:24 A kònò Longó i 22:19. ‡ 19:28 19:28 A kònò Longó i 22:16; 69:22.

nda ni tàle dhi, í adré tà bàti ta dhi be. Adré tà nda ki longó, mì kòka'író kpà tà nda ì be dhi bvó.

³⁶ Tà nda kòdhi atsá kònini, kitswálé tà tisìle Gíká ni Kúlí na kònìdhi kò'oró ru: «À kitswá akódhi ni fà ki àlo ño ko.»[§]

³⁷ Tà àzya Kúlí nda na dhi adré kpà tàá dhi: «Ì ni dhya ì dré sòle dhi ni no.»*

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Márokò 15:42-47; Lúka 23:50-56)

³⁸ Amvolásà dhi, agó àlo rú be Yòséfa angálépi Arimátáyà lésè dhi dré lizo Pilátò ni ti lizí, kòferó láti í dré Yésu ni rúbhá dòzo bhàle mógó na. Yòséfa nda tá Yésu ni lebèbhá ki àlo 'i. Di, adré tá ína akódhi ni lebè lùzu ró, dré tá adrélé Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè. Di Pilátò dré tà nda ni ka'izo gò, Yòséfa dré lizo rúbhá nda ni do.

³⁹ Nìkòdémò atú lilepi Yésu véna ngátsi sè dhi dré kpà lizo Yòséfa be. Akódhi nda do tá dò tàdzí be dóro ledélé mirè sè ìndì àlówè sè dhi ànyíanyí kiló nyadhi-àlo-dri-mudrí.†

⁴⁰ Di àyi ríti nda ì dré Yésu ni rúbhá dòzo, lambélé kítá kàtswákàtswa dhi ì sè gò, dò nda ni dàzo rúá, ànzyà gà Yúdà ànzi ì dré adrélé 'òle àbvò sizo dhi tìni.

⁴¹ Amvú àlo dhi tá ànyi àrà Yésu ni tidízo fa kípakipa dri nda làga. Amvú nda na dhi, à ga tá mógó tídhí dhi kírà na. A bhà tá rè móndí lána ko.

⁴² Di kítú nda dré tá adrélé kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i sè dhi, ìndì mógó nda dré tá adrélé ànyi dhi sè dhi, ì dré Yésu ni rúbhá bhàzo kònàle.

20

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-8; Márokò 16:1-8; Lúka 24:1-12)

¹ Drùbhì kínó ngá pfùnìpfùnì, kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, Màriyà Màngàdalénè dré ngàzo lìle mógó na. Dré nòzoá dhi, à tìngá kírà mógó nda tísè dre.

² Di dré ràzo Sìmónà Pétèró ki kisú túmání Yésu ni lebèlepi àzya dré lèle tò dhi be gò, tàzoá àyi dré dhi: «À do Mirì mógó lésè lizo ába dre. Mà nì ngalè à bhà akódhi ángolé ya dhi ko!»

³ Di Pétèró ì Yésu ni lebèlepi àzya nda be dhi ì dré ngàzo láti do lizo mógó na.

[§] 19:36 19:36 A kònò Pfòma 12:46; Ngá nàma 9:12; Longó ì 34:21. * 19:37 19:37 A kònò Zàkàriyà 12:10. † 19:39 19:39 «Mirè» ì «àlówè» be kòni ì, ngá tàdzí be dóro angábhá mbì lésè yà, ngalè fa lésè yà dhi 'i. Yúdà ànzi ì adré tá ngá nda ki adó dò tàdzí be dóro dhi ni ledézo ásà gò, adrézó dò nda ni da àbvò rú, àbvò nda ni sîma kandrá.

⁴ Ayi ríti nda ì adré tá ràle rarà. Di, Yésu ni lebèlepi àzya nda dré ìna ràzo sírí tsàle mógó na drìdrì Pètèró kandrána.

⁵ Dré tandizo kítá kàtswákàtswa tayílé dhi ki no mógó na. Di, fi tá ìna lána ko.

⁶ Simónà Pètèró adrélépi tá aralé akódhi vèsè dhi dré kpà atsázó gò, file ndiri mógó na. Dré kítá kàtswákàtswa tayílé nda ki nòzo,

⁷ kítá tá Yésu ni drì ndràzo ásà dhi be. A pa tá kítá nda bhàle gàrà dri, àrà twá kítá kàtswákàtswa nda kya rúsè dhi na.

⁸ Di Yésu ni lebèlepi àzya atsálépi tá drìdrì nda dré kpà fizo mógó na. Dré tà nda ni nòzo gò, ka'izoá.

⁹ (Tàko ko, atsalé kònàdhi dhi, tà tisìle Gíkà ni Kúlí na dhi fi tá dhu rè àyi drìna ko. Di ì nì tá rè ko tàle dhi, lè tá Yésu kònga dràdrà 'ásè dhi.)

¹⁰ Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré gòzo nzìle àyi bhàna.

Yésu agá Màrìyà Màgàdàlénè kandrá

(A kònò kpà Màtáyò 28:9-10; Màrokò 16:9-11)

¹¹ Di, Màrìyà totó tá ìna ì adrélé ngòle kivi na mógó nda làga. Dré tá adrérà'a ngòle dhi 'á dhi, dré tandizo ngá no mógó na gò,

¹² ángelò rì kítá kemve asóbhá àyi rú dhi ki nòzo. Ayi nda ì lírí tá àrà tá Yésu ni rúbhá bhàzo dhi 'á, àlo ni àrà drì ni ni bhàzo dhi lésè, àzya ni àrà pá ni ni bhàzo dhi lésè.

¹³ Di ì dré lizízóá tíá dhi: «Tòkó, mí adré ngòle àdho tà sè?» Akódhi logó àyi dré dhi: «À do áma Mírì dre. Má nì ngalè à bhà akódhi ángolé ya dhi ko.»

¹⁴ Kòtà tà tà nda dre dhi, dré áyi alázó Yésu ni no adrérà'a áyi totó kònale. Di, nì tá ìna tàle dhi, Yésu 'i dhi ko.

¹⁵ Yésu dré lizízóá tíá dhi: «Tòkó, mí adré ngòle àdho tà sè? Mí adré àdhi ni nda?» Màrìyà adré tá ìna kisùá dhi, akódhi nda tá amvú líkìlépi 'i. Dré di tàzoá drá dhi: «Atalágó, mí kòdo akódhi mi dhi, mí tà má dré mí bhà akódhi ángolé ya dhi, má kòlìró akódhi ni adó.»

¹⁶ Yésu tà drá dhi: «Màrìyà!» Di Màrìyà dré áyi alázó akódhi véle, tàá drá Ebèrè ti sè dhi: «Ràbbúnì!» (Rú nda kòdhi adré leá tàle dhi «Tà tadhálépi».)

¹⁷ Di Yésu tà drá dhi: «Mí ru ma ko. Tàko ko, má mbà rè áma Atá véna ko. Di, mí lì mína áma adrúpi ì véna tàá áyi dré dhi, má adré mbàle áma Atá adrélépi kpà àmi ki Atá ro dhi véna. Má adré mbàle áma Gíkà adrélépi kpà àmi ki Gíkà ro dhi véna.»

¹⁸ Di Màrìyà Màgàdàlénè dré lìzo longóá akódhi ni lebèbhá ì dré dhi: «Má nò mána Mírì dre!» Gò dré tà akódhi dré tá tàle í dré dhi ki longózo àyi dré.

Yésu agá áyi lebèbhá i kandrá

(A kònò kpà Mátáyò 28:16-20; Márokò 16:14-18; Lúka 24:36-49)

¹⁹ Kítú ni àlo pòsò àdhyà nda ni ìndró sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì kimó tá ru dzó àlo na, dzóti kì atsúzó gǎǎ, ì dré tá adrélé Yúdà ànzì kì kàdrì kì ro dhi sè. Di Yésu dré alìzo áyi totó àyi kì kítógá 'á gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi ìbe!»

²⁰ Kòtá tà nda dre dhi, dré áyi drígá kì tadházó àyi dré áyi gàrànzì be. Di akódhi ni lebèbhá nda ì dré lenzézó tò, ì dré àyi kì Mírì nda ni nòle dhi sè.

²¹ Di Yésu dré gòzo tódhyá tàá àyi dré dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi ìbe! Ngóro áma Atá dré áma amùle dhi tìni dhi, má adré kókpà àmi kì mu.»

²² Kòtá tà nda dre dhi, dré la'a vòzo àyi dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì kòkisú Tirí Lólo wà!»

²³ Dhya ángùdhi mì dré dra tàkonzì ni ni trizo dhi, Giká ni kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri. Dhya ángùdhi mì dré dra tàkonzì ni ni trizo ko dhi, Giká kitswá kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri ko.»

Yésu tadhá i Tòmá dré

²⁴ Di, Tòmá, adrélé kpà rú zìle Làtí, Yésu ni lebèbhá mudrì-drì-rì dhi kì àlo dhi, tá ìna àyi kòfalé yókódhó Yésu dré tá alìrà'a.

²⁵ Di Yésu ni lebèbhá àruka nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mà nò Mírì dre!» Di, akódhi logó àyi dré dhi: «Má kònò nǎrì kì fúdrì akódhi ni drígálé 'á, áma drígámbíí sòzo lána gò, áma drígá sòzo akódhi ni gàrànzì na ko dhi, má kitswá mána ka'íá bwà ko!»

²⁶ Di kítú nzi-drì-na àmvolésè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré gòzo tódhyá ru kimó dzó nda na. Tòmá tá ìna àyi kòfalé be. Tágba à dré tá dzóti nda kì atsúzó dhi, Yésu dré alìzo áyi totó àyi kì kítógá 'á gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi ìbe!»

²⁷ Gò dré tàzoá Tòmá dré dhi: «Mí so ámi drígámbíí kònwa. Mí nò áma drígá i. Mí so kpà ámi drígá áma gàrànzì na. Mí kòtayí tà kayima gò, adrézó áma ka'í!»

²⁸ Di Tòmá tà drá dhi: «Áma Mírì, áma Giká!»

²⁹ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí adré áma ka'í, mí dré áma nòle dre dhi sè. Di, kólénzè ìna mónnyá adrébhá áma ka'í áma no àko ró dhi ì dré!»

Tà búkù kònìdhi ni tìsìzo dhi

³⁰ Yésu 'o tá tà líndrígá ró àruka bí dhi ì áyi lebèbhá ì mi. A tìsì tà nda ì búkù kònìdhi léna ko.

³¹ Di, à tisi tà kòdhi i, mì kòka'író dhi, Yésu Mèsíyà 'i, ìndì Gíkà nì Mvágó 'i gò, àmì ki tà ka'ika'í nda sè dhi, mì kàdréró lídrì íbe akódhi léna be dhi bvó.

21

Yésu tadhá i áyi lebèbhá nzi-drì-rì dhi i dré

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá áyi tadhá áyi lebèbhá i dré tǎpáriandre Tìbèríyà àdhyà mìle.* Tà nda 'o ru kònìni:

² Simónà Péteró, Tòmá adrélé kpà rú zìle Làtí dhi, Nàtànàyélè angálepí Kánà Gàlílàyà le dhi lésè dhi, Zèbédáyò nì ànziàgò i, tsàle Yésu nì lebèbhá rì àruka íbe dhi i tá túmání tǎpáriandre nda mìle.

³ Di Simónà Péteró dré tǎzoá àyi dré dhi: «Má adrélé lile kosyá bhe.» I tà drá dhi: «Mà nì kpà lí túmání mí be.» Di ì dré tombàzo bwátù na gò, lile kosyá bhe yí nì tǎlí na. Di, ngátisi nda sè dhi, ì kisú tá àyikya ngá àlo ko.

⁴ Ngá kòwa dre dhi, Yésu totó tá i adrélé tǎpáriandre nda mìle. Di, akódhi nì lebèbhá ì nì tá àyikya tàle dhi, dhyà nda Yésu 'i dhi ko.

⁵ Di Yésu dré kúlí yòzo tǎzoá àyi dré dhi: «Áma ànzi i, mì ru tsì kosyá 'i?» I logó drá dhi: «Kóko.»

⁶ Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kòbhe àmì ki kimbá bwátù nì dríagó lésè gò, mì kòkisúró kosyá.» I dré di bhèzoá gò, ì dré kitswázó kimbá nda nì asé bwà ko, kosyá dré gàle lána zyandre ró dhi sè.

⁷ Di Yésu nì lebèlepí dré lèle tò dhi dré tǎzoá Péteró dré dhi: «Mírì 'i!» Simónà Péteró kòyi akódhi tǎrà'a dhi «Mírì 'i» dre dhi, dré kítá í dré tá ngìle í rúsè kitswázó kosyá bhe dhi nì adózó asolé í rú gò, áyi bhèzo yí na.

⁸ Yésu nì lebèbhá àruka nda ì dré kpà gòzo bwátù be, adrélé kimbá gàlepí kosyá sè bí nda nì se ànvòràmvò. Angyá ko, ì vwà tá yí mìlèsè ko, ngbà 'í ànyíanyi méterè nyadhi-nzi.

⁹ I kòtsa síle kìní mi dre dhi, ì dré àtsí turulé dhi nì nòzo, túmání kosyá tobhàle dríá dhi íbe, ìndì mápà be.

¹⁰ Di Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mì alì kosyá àruka mì dré rùle dhi íbe.»

¹¹ Di Simónà Péteró dré mbàzo bwátù na gò, kimbá nda nì asé apfòle kìní mi. Kimbá nda ga tá kosyá kàdrìkàdrì kámá-àlo-drì-nyadhi-ri-drì-mudrí-drì-na dhi i sè. Di, tágba kosyá nda ì dré tá adrézó zyandre ró dhi, kimbá nda tìkí tá ko.

* **21:1 21:1** «Tǎpáriandre Tìbèríyà àdhyà» kònìdhi tá rú àzya tǎpáriandre Gàlílàyà àdhyà dré dhi 'i.

12 Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì ngá nya.» Akódhi ni lebèbhá nda ki àlo lizí tá ngalè akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Tàko ko, ì nǐ tàle dhi, akódhi Mírì 'i káyà dhi be.

13 Dì Yésu dré áyi kisizó ànyi àyi làga, mápà nda ni adó lanzilé àyi dré. Dré kpà 'òzoá kònini kosyá nda i sè.

14 Dì kòrìdhi, vèsè ni na Yésu dré áyi tadházó áyi lebèbhá i dré, áyi ngàma dràdrà 'ásè dhi àmvolésè dhi 'i.

Yésu i Péteró be dhi

15 I kònya ngá dre dhi, Yésu dré tàzoá Símónà Péteró dré dhi: «Símónà, Yòwánì ni mvá, mí adrè áma le bàti àyi kòni kya ki lavú?» Akódhi logó drá dhi: «Àyíya, Mírì, mí nǐ tàle dhi, má adrè ámi le dhi be.» Dì Yésu tà drá dhi: «Mí kàdré áma kábilígyà ànzi ki líkí.»

16 Yésu gò akódhi ni lizí vèsè ni rǐ sè tàzoá dhi: «Símónà, Yòwánì ni mvá, mí adrè áma le bàti?» Akódhi logó drá dhi: «Àyíya, Mírì, mí nǐ tàle dhi, má adrè ámi le dhi be.» Dì Yésu tà drá dhi: «Mí kàdré áma kábilígyà ki líkí.»

17 Yésu gò akódhi ni lizí vèsè ni na sè tàzoá dhi: «Símónà, Yòwánì ni mvá, mí adrè áma le?» Kizà dré Péteró ni 'òzo, Yésu dré tá lizilé tíá vèsè ni na sè dhi «Mí adrè áma le?» ya dhi sè. Dì Péteró dré logózóá drá dhi: «Mírì, mí nǐ mína tà títi dhi i be. Mí nǐ tàle dhi, má adrè ámi le dhi be!» Dì Yésu tà drá dhi: «Mí kàdré áma kábilígyà ki líkí.»

18 Má adrè tà bàti ta mí dré: Mí dré tá adrérà'a kàdhúra ro dhi 'á dhi, mí adrè tá ámi tándi ni káfà 'i ámi kípilé 'á gò, mí dré adrézó lile àrà ángùdhi mí dré adrézó lile lile lána dhi na. Dì, mí kònì dra atsá màlìga ró dhi, mí ni mína ámi drígá ki kidzì gò, dhya àzya dré ámi káfà 'ìzo ámi kípilé 'á, ámi drìzo lizo mí be àrà mí dré lèzo lile lána ko dhi na.»

19 Yésu tà tá kònini tadházóá dhi, Péteró ni dra dràdrà kára ángùdhi sè ya dhi, ìndì akódhi ni dràdrà nda ni lindrì fe Gíká dré ngíni ya dhi. Dì Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré áma lebe!»

Yésu i akódhi ni lebèlepi dré lèle tò dhi be dhi

20 Gò Péteró dré áyi alázo, Yésu ni lebèlepi dré lèle tò dhi ni no adrérà'a alile àyi vèsè. (Akódhi nda tá dhya áyi bhèlepi Yésu agá mísá làga gò, lizíá tíá dhi «Mírì, àdhi ni ámi lefè kàribhá i drígá nǐ?» ya dhi 'i.)†

21 Dì Péteró kònò akódhi nda dre dhi, dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mírì, kàdré dì dhya kònìdhi ni tà sè dhi, tà ni ni adrè ngíni?»

† 21:20 21:20 A kònò Yòwánì 13:25.

²² Yésu logó drá dhi: «Má kòlè akódhi kàdré lídrì ìbe tsàlè lókyá má dré dra agòzo dhi 'á dhi, kòdhi ámì tà 'i? Mì, mí kàdré mína áma lebè!»

²³ Dì tà nda sè dhi, rúbí dré la'úzó Yésu ni ka ìbhá i kòfalé tàá dhi, akódhi ni lebèlepi nda kitswá ína dràle ko. Tákò, Yésu tà tá dhi, dhya nda kitswá dràle ko dhi ko. Be ró dhi, tà tá ína dhi: «Má kòlè akódhi kàdré lídrì ìbe tsàlè lókyá má dré dra agòzo dhi 'á dhi, kòdhi ámì tà 'i?»

²⁴ Yésu ni lebèlepi nda, dhya tà nda kòdhi ki nòlepi mǐ sè gò, dré adrézó tà nda ki longó, adrézó tisiá wárágà kònìdhi léna dhi 'i. Mà nǐ tàle dhi, tà dré adrélé longolé nda i tà bàti 'i dhi be.

²⁵ Yésu 'o tá kpà tà àruka i bí. Má adré kisùá dhi, kònò à kòtisi tá tà nda i àlo àlo tíí búkù i léna dhi, àrà búkù nda ki tobhàzo bvò kònìdhi lé dhi ni tá adré yókódhó.

Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi i

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Lúkà 'i. Akódhi nda tá Pólò ni atsiàmù kí àlò 'i (16:10, àruka ni ìbe), ìndì akódhi ni àziàmù kí àlò 'i (2 Tìmòtèyò 4:11; Kòlòsáyì 4:14). Kònìdhi búkù Lúkà dré tisìle dhi ni rì 'i. Akódhi ni búkù ni àlò rú zìle «Rúbì Tani Lúkà dré tisìle dhi» léna dhi, adrè tà títi Yésu dré 'òle ìndì tadhálé, kídhólé áyi àzì ni kídhoma lésè, tsàle kítú áyi dorà'a bhù na dhi 'á dhi kí títi (1:1-2). Akódhi ni búkù ni rì kònìdhi léna dhi, adrè tà àpóstolò ì dré 'òle dhi kí títi kòdhyà. Adrè dì mómnyá Yésu ni ka'ìbhá drìdrì dhi ì kisé tá Tírì Lólo gò, ì dré Yésu ni Rúbì Tani longózó Yèrúsalmà na, bvò Yúdáyà àdhyà na ìndì Sàmàríyà àdhyà na, tsàle byá bvò ni kùdù na ngíni ya dhi ni títi (1:8). Adrè kpà tadhá dhi, Gíkà kídhó rè zyá Rúbì Tani nda ni mu Yúdà ànzi ì véna gò, dré kpà mùzoá mómnyá sùrú twá ro dhi ì véna. Dì tà Gíkà dré kiséle 'òle kíno lésè gò kídhózó 'òá Yúdà ànzi ì kòfalé dhi, adrè 'òá kíswalé títi mómnyá ka'ìbhá Èkèlézyà le dhi ì kòfalé.

Tà kàdrì àruka Lúkà dré adrézó tà ni kí tisì dhi ì kòni 'i; (1) Tírì Lólo ni àzì mómnyá ka'ìbhá ì léna dhi; (2) mómnyá ka'ìbhá dhi kí lídrì ladzama atsálé Krísto àdhyà tíni dhi; (3) mómnyá ka'ìbhá dhi kí àzì lizo Rúbì Tani longó sùrú títi ì dré dhi; (4) mómnyá ka'ìbhá dhi kí mǐ pfòma ìndì áyi kí togó tsìma àzì tayilé áyi drígá dhi na dhi.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kí atìma

- 1) Yésu ni ka'ìbhá kí 'òma adrélé gànzi ró akódhi ni àzì 'o dhi (1:1-2:47)
- 2) Mómnyá ka'ìbhá dhi kí àzì Yésu ni Rúbì Tani longózó Yèrúsalmà na dhi (3:1-8:3)
- 3) Mómnyá ka'ìbhá dhi kí àzì lizo Rúbì Tani longó bvò Yúdáyà àdhyà na ìndì Sàmàríyà àdhyà na dhi (8:4-12:25)
- 4) Pólò ni àzì lizo Rúbì Tani longó mómnyá sùrú twá ro dhi ì dré dhi (13:1-28:31)
 - a) Pólò ni atsi andre ni àlò (13:1-14:28)
 - b) Ru kiséma Yèrúsalmà na dhi (15:1-35)
 - c) Pólò ni atsi andre ni rì (15:36-18:22)
 - d) Pólò ni atsi andre ni na (18:23-21:16)
 - e) Pólò ni rùma Yèrúsalmà na dhi, ìndì akódhi ni líma Rómà na dhi (21:17-28:31)

Yésu lazì áyi ka'ìbhá ì dré dhi, ì ni Tírì Lólo kisé

¹ Atalágó Tèyòfilè, áma búkù drīdrī dhi léna dhi, má tisì tá tà títi Yésu dré 'òle ìndì tadhále, kídhólé áyi ázi ní kídhoma lése,

² tsàle kítú áyi dorà'a bhù na dhi 'á dhi i.* Drīdrī akódhi ní dòzo dhi kandrá dhi, lazí tá tà àpóstolò í dré tá kípèle dhi í dri Tírí Lólo ní rīnyí sè.

³ Tàko ko, akódhi ní dràma àmvolèsè dhi, tadhá tá áyi tàndi vèsè be bí àyi nda í kandrá gò, dré tà bí dhi kí 'òzo tadházóá ngádra 'á dhi, í lídrī íbe káyà dhi. Agá tá àyi kandrá tà ta àyi dré Giká ní Opì ní tà dri kítú nyadhi-rī.

⁴ Kítú àlo, Yésu dré tá adrérà'a ngá nya àyi íbe dhi 'á dhi, lazí tá tà àyi dri kònini: «Lè mì kònga Yèrusalémà 'àsè ko. Be ró dhi, mì kàdré tà áma Atá dré lazilé gò, má dré tà ní ní tàzo àmi dré dhi ní letè.

⁵ Tàko ko, Yòwànì fè tá ína bàtìsimò móndí í dré dhi yí sè. Dì, tayí ngbà 'í lókyá tsà, mì dré àmīkya bàtìsimò kisúzó Tírí Lólo sè.»†

Giká do Yésu bhù na

⁶ Apóstolò nda í kòkímó ru Yésu làga dre dhi, ì dré lizízóá tíá dhi: «Mírī, mí ní go Ìsèrèlè ànzì kí òpì bha áyi totó tódhyá gbá lókyá kònìdhi sè?»

⁷ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Lókyá ìndì kítú áma Atá dré bhàle áyi tàndi ní rīnyí sè dhi kí nīma, àmi kí tà 'i ko.

⁸ Dì, lókyá Tírí Lólo dré dra asízó àmi kí asó dhi tú dhi, mì ní rīnyí kisú. Gò mì dré áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle dhi kí longózó kídhólé Yèrusalémà 'a, bvò Yùdáyà àdhyà na, bvò Sàmàríyà àdhyà na, tsàle byá bvò ní kùdù na.»

⁹ Yésu kòtà tà nda í dre dhi, Giká dré akódhi ní dòzo bhù na àyi misè gò, ndùrùku dré akódhi ní kimózó.

¹⁰ Dì dré tá adrérà'a mbàle, ìndì ì dré adrérà'a ngá no bhù na dhi 'á dhi, àgo rī kítá kemve asóbhá àyi rú dhi ì dré agázó ngbò ró àyi mìle gò,

¹¹ tàà àyi dré dhi: «Àmi móndyá Gàlíláyà àdhyà ní i, mì totó àmi adrélé ngá no bhù na àdho tà sè? Yésu dòle àmi vélèsè bhù na kòdhi ní agò làsú be ngóro mì dré akódhi ní nòle mbàrà'a bhù na dhi tīni.»

A zì Mátíyà àzì do Yùdàsì ní àrà 'a

¹² Gò àpóstolò nda ì dré sìzo kòngó Olivè fa kya drīlèsè, atsí kitswálé tòle sàbátù tú bwà dhi ní to gòzo Yèrusalémà na.‡

* **1:2 1:2** Búkù drīdrī Lúkà àdhyà «Rúbí Tani Lúkà dré tisìle dhi» 'i. A kònò Lúkà 1:1-4. † **1:5 1:5** A kònò Mátáyó 3:11; Mároko 1:8; Lúkà 3:16; Yòwànì 1:33.

‡ **1:12 1:12** «Atsí kitswálé tòle sàbátù tú bwà» kònìdhi tá ànyìanyì kílóméterè àlo dhi 'i.

13 Ì kòtsa bhàandre nda na dre dhi, ì dré fizo mbàle dzó 'a kile kurú na ì dré tá adrézó adrélé lána dhi na. Ayi nda i tá: Péteró, Yòwánì, Yàkóbhò, Andréyà, Fìlipò, Tòmá, Bàràtòlómáyò, Mátáyò, Yàkóbhò (Aláfáyò ni mvá), Sìmónà (dhya adrélépi tá àtsi ró áyi súrú ni tà sè dhi), tsàle Yúdàsì (Yàkóbhò ni mvá).

14 Ayi nda ì adré tá ru kimó títi, adrélé tà ta Gìká be togó àlo sè landè àko ró. Ì adré tá 'òá kònìni tùmáni tòkó àruka íbe, Màriyà Yésu ni andre be, ìndì adrúpi ni íbe.

15 Kítú nda kòna ki àlo sè dhi, Yésu ni ka'íbhá ànyíànyì kámá-àlo-drì-nyadhi-àlo dhi ì kimó tá ru. Gò Péteró dré ngàzo áyi totó àyi kòfalé tàá dhi:

16 «Áma adrúpi i, adré tá leá dhi, tà Tirí Lólo dré tá longólé Dàwídì tí Yúdàsì ni tà dri gò, tisìzoá Gìká ni Kúlí na dhi kò'o ru. Yúdàsì nda fè tá ína i dhya Yésu ni lebhá rùle dhi ki adrí dhi ni.

17 Akódhi tá àma ki àlo 'i, ìndì Mírì tayí tá àzì kònìdhi àma dríga akódhi be.

18 Làfa akódhi dré kisulé tà kònzi í dré 'òle nda sè dhi sè dhi, gí tá amvú gò, dhèzo amvú nda na tsílísili ró, 'a lafúlé gò, fí ni ì dré adázo títi kìní mi.

19 Móndyá títi Yèrúsalemà 'a dhi ì yi tá tà nda ni rúbí 'í. Ásà dhi, ì dré amvú nda ni rú zìzo àyi ki bhàti sè <Akèlédámà>. Rú nda adré leá tàle dhi <Amvú kàrì ádhya>.

20 Tàko ko, à tisì tá búkù Yúdà ànzì ki Longó kya na dhi:

<Lè akódhi ni bhà kàtsá tándró ro.

Lè kpà dhya àlo kòmo bhà àrà nda na ko.>*

A tisì kpà dhi:

<Lè móndí àzya kòdo akódhi ni àzì akódhi ni àrà 'a.>†

21-22 Ásà dhi, lè mà kòkipè móndí àzya àzì do Yúdàsì ni àrà 'a, móndyá adrébhá tá tùmáni àma íbe lókyá wáyi mà dré tá adrèrà'a tatsilé Mírì Yésu be dhi 'á dhi ì kòfalé. Ayi nda i tá àma kòfalé kidhólé Yòwánì dré bàtísimò fèzo Yésu dré dhi sè, atsálé kítú akódhi ni dorà'a àma vélésè dhi 'á. Adré leá dhi, dhya dra kipèle nda kàmú ì àma Mírì ni tà nobhá mì sè ni íbe, mà kàdréró Mírì ni ngàma dràdrà 'ásè dhi ni tà longó tùmáni akódhi be móndí ì dré.»

23 Dì ì dré móndí rì dhi ki bhàzo àyi kandrá: Yòséfa adrélé kpà rú zìle Bàràsábà, rú àzya be Yúsitò dhi, ìndì Mátíyà be.

24 Gò ì dré tà zìzo Gìká tí kònìni: «Mírì, mí nì mína móndyá títi dhi ki togó be. Mí tadhá àma dré dhya mí dré kipèle àyi rì kòni ì kòfalé dhi kòdhya,

§ 1:19 1:19 A kònò Mátáyò 27:3-8. * 1:20 1:20 A kònò Longó ì 69:26. † 1:20 1:20 A kònò Longó ì 109:8.

25 akódhi nda kòdoró àzì àma adrèbhá àpóstolò ro ni i kòfalé Yùdásì ni àrà 'a. Tàko ko, Yùdásì tayí ína àzì nda lìzo àrà kitswálépi í dré dhi na.»

26 Gò ì dré dzègé vùzo àyi rĩ nda ki rú sè.‡ Mátíyà dré lavúzó, gò ì dré akódhi ni bhàzo àpóstolò mudrí-drĩ-àlo nda i rú.

2

Tirí Lólo así adhéle Yésu ni ka'ibhá i drìsè

1 Kítú gwányá Pàtèkòtè àdhya dré atsázó dhi sè dhi, Yésu ni ka'ibhá ì kimó tá ru adréle títì àrà àlo dhi na.*

2 Gbã kòdhwa, kpòrò dré ndròzo bhù lèsè ngóro lyãandre gú dhi dré adréle avilé dhi tìni gò, kpòrò nda dré afízó gàle dzó ì dré tá adrézó lirílè lána dhi léna.

3 Gò ì dré ngá ngóro àtsí làdra tìni dhi ni nòzo ru lanzírà'a asilé lirílè àyi àlo àlo títì dhi i drìsè.

4 Dì àyi títì dhi ì dré gàzo Tirí Lólo sè gò, ì dré ngàzo adréle ti twátwa ki ta, ngóro Tirí nda dré adréle bhàle àyi tí dhi tìni.

5 Lókyá nda sè dhi, móndí zyandre Yúdà ànzi ró angábhá sùrú títì bvò drĩ dhi i lèsè, adrèbhá kpà tròle Gíká ni tà rú dhi ì adré tá adréle Yèrusalémà 'a.

6 Dì ì kòyi kpòrò nda dre dhi, ì dré ru kimózó zyandre ró gò, àyi ki drĩ dré abízó, àyi àlo àlo títì dhi ì dré adréle àyi nda ki yi adrèrà'a àyi ki tàndi ki ti ta dhi sè.

7 Dì àyi ki líndrí dré gàzo bhwãbhwa gò, ì dré adrézó tàà dhi: «Móndyá títì adrèbhá tà ta kòni i tsí móndí Gàliláyà lèsè dhi 'i ko?

8 Dì àma àlo àlo títì dhi i, mà adré àyi ki yi adrèrà'a àma ki tàndi ki ti ta ngínìngíni ró?

9 Ama kòfalé dhi, móndí àruka ì angá bvò Pàrùtíyà àdhya lèsè, Mèdíyà àdhya lèsè, Elámà àdhya lèsè, Mèsòpòtàmíyà àdhya lèsè, Yúdáyà àdhya lèsè, Kàpàdòkíyà àdhya lèsè, Pótó àdhya lèsè, Asíyà àdhya lèsè,

10 Firígíyà àdhya lèsè, Pàfílíyà àdhya lèsè, Ezèpétò àdhya lèsè, àrà ànyi Kírénè làga bvò Líbíyà àdhya na dhi lèsè, bhàandre Rómà àdhya lèsè,

11 tùrù Kùrétè àdhya lèsè, ìndì bvò Aràbíyà àdhya lèsè.† Ama ki àruka i Yúdà ànzi 'i. Aruka ni i kó móndí sùrú twá

‡ **1:26 1:26** Lókyá àruka i sè dhi, Yúdà ànzi ì adré tá móndí ki kípè kitswálé Gíká ni àzì 'o dhi dzègé sè. † adré tá tà zi Gíká tí gò, adrézó dzègé vu, Gíká kòtadháro àyi dré dhya í dré kípèle dhi kòdhya be dhi bvò. * **2:1 2:1** Pàtèkòtè kòndhi, gwányá Gíká dré fèle Yúdà ànzi i dré adrézó lenzélè lànyá lokoma ni tà sè dhi 'i. A kòndò Pfòma 23:16; 34:22; Lèvitikè 23:15-21; Dùtèrònómè 16:9-11. Pàtèkòtè nda kítú nyadhi-rĩ-drĩ-mudrí gwányá Pásikà àdhya àmvolésè. † **2:11 2:11** Móndyá bvò Ezèpétò àdhya lèsè ìndì Líbíyà àdhya lèsè kòni ì angá tá kpà bvò kàdrì Afíríkà àdhya lèsè.

ro Yúdà ànzì kì Gìkà nì ka'ìbhá dhi 'i. Dì àma tíí, mà adrè àyì kì yì adrèrà 'a tà kàdrìkàdrì Gìkà dré 'òlè dhi kì tà ta àma kì tàndì kì tì sè!»

¹² Dì àyì tíí nda kì líndrì adrè tá gàlè bhwäbhwa, àyì kì drì dré kpà adrézó abílé gò, ì dré adrézó lizíá àyì kòfalésè dhi: «Tà kòdhi adrè lèà tàlè ngíni?»

¹³ Dì, àyì kì àruka ì adrè tá àyìkya Yésu nì ka'ìbhá nda kì gu, adrézó tàá dhi: «Ì adrè dràlè wá lísì dré!»

Pètèrò longó Gìkà nì kúlì móndí zyandre i dré

¹⁴ Dì Pètèrò ì àpóstolò mudrì-drì-àlò àruka nda íbe dhi, ì dré ngàzo àyì kì totó móndyá zyandre nda ì kandrà gò, akódhi dré kúlì yòzo tàzoá àyì dré dhi: «Àmì Yúdà ànzì ró nì ì, ìndì àmì tíí adrèbhá adrélé Yèrúsalmà 'a nì ì, mì ga rè bíbhálé má vélé ká! Lè mì kònì tà adrélépi lavúlé kòdhi dóro.

¹⁵ Wá adrè móndyá kònì kì tsi nì ngóro mì dré adrélé kisùlè dhi tíni ko. Tàko ko, dhu rè tìdzí 'i.

¹⁶ Be ró dhi, tà kòdhi ìna tà pròfètà Yòwélè dré tá longólé dhi 'i:

¹⁷ <Gìkà tà dhi: Lókyá kùdù sè dhi,

má nì áma Tírì kutú móndyá tíí ì dri.

Dì àmì kì ànzìàgo ì àmì kì ànzitòkò íbe dhi kì tà longó pròfètà kya tíni.

Àmì kì kàdhùrà kì ngá dra agábhá àyì mì toróbí tíni dhi kì no,

ìndì àmì kì màlìga kì toróbí twátwa dhi kì abì.

¹⁸ Lókyá nda sè dhi, má nì áma Tírì kutú áma màrábà àgo ró ìndì tòko ró dhi ì dri gò,

ì dré adrézó tà longó pròfètà kya tíni.

¹⁹ Má nì tà líndrìga ró dhi kì 'o agálé bhù m̀bhalé 'á, adrézó tà adrèbhá áma rìnyí tadhá dhi kì 'o agálé bvò dri: kàrí nì kutú, àtsí nì ko, ìndì àtsíkà nì sa tátá.

²⁰ Kítú nì ru ladzá atsálé tìnìmvá ro, ìndì mbă nì líkà kàrí tíni 'íká,

gò Mírì nì kítú múrúngú ìndì rúku ró dhi dré atsázó ndò.

²¹ Dì móndyá tíí dra líyìbhá Mírì rú dhi kì adrì.>‡»

²² Pètèrò gò tàá dhi: «Àmì Ìsèrèlè ànzì nì ì, mì yì rè áma kúlì nì ì ká! Gìkà tadhá àmì dré ngádra 'á dhi, Yésu Nàzàrétà lésè dhi tá dhya í dré amùlè nì dhi 'i, tà twátwa líndrìga ró í dré fèlè Yésu nda dré 'òlè àmì kòfalé dhi ì sè, ngóro àmì kì tàndì mì dré nìlè be dhi tíni.

²³ A lefè tá akódhi nda àmì drìgá, ngóro Gìkà dré tá tà nì nì bhàlè nìzoá drìdrì dhi tíni gò, àmì túmání móndí kònzi dhi íbe dhi, mì dré akódhi nì tidízó dràlè fa kipakipa dri.

24 Di, Giká dré ína akódhi ni tingázó dràdrà lésè, akódhi ni apázó ngáaswa dràdrà àdhya lésè. Angyá ko, dràdrà ni rinyí kitswá tá ína akódhi ni ru bwà ko.

25 Dàwídi tà tá akódhi ni tà dri dhi:

<Má adré tá ngbú Mírì Giká ni no má kandrá.

Angyá ko, akódhi áma driágó lésè, má kòlyàró tirì dré àlomvá ko.

26 Di ásà dhi, áma togó adré gàle arí sè bǐ, ìndì áma làdra adré lenzélé.

Áma rúbhá ni kpà adré lídrì íbe, má dré adrélé mǐ bha Mírì véna dhi sè.

27 Tàko ko, mí kitswá mína áma tayí mónnyá dràbhá dre dhi kí àrà na ko,

ìndì mí kitswá ámi Dhya lólo dhi ni tayí ñwàle mógó na ko.

28 Mí 'o ma láti lídrì àdhya kí ni dre.

Di mí ni áma fe gàle arí sè bǐ mà dré adrélé túmání mí be dhi sè.>§

29 Áma adrúpi í, má kitswá tàá àmi dré ngádra 'á dhi: Áma kí tábhí Dàwídi drà tá ína síle gò, akódhi ni mógó dré adrézó àma kòfalé be atsálé ándrò kònìdhi.

30 Di, akódhi nda tá prófetà 'í. Ní tá kpà tà Giká dré tá lazilé í dré mòndrà sè tàle dhi, Giká ni áyi toyó kí àlo bha adrélé ópí kàdrì ro í tǐni dhi be.

31 Di kònò tà adrélépi tá alìle dhi drǐdrǐ dre dhi, dré Mèsíyà ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longózó tàzoá dhi, Giká kitswá akódhi ni tayí mónnyá dràbhá dre dhi kí àrà na ko, ìndì kitswá akódhi ni rúbhá tayí ñwàle mógó na ko.

32 Di Giká tingá Yésu nda dràdrà lésè dre. Áma títi kòni í, dhya tà nda ni nobhá mǐ sè dhi 'í.

33 Di Giká kòtingá akódhi nda kurú na bhàle áyi driágó lésè dre dhi, akódhi dré Tirí Lólo áyi Atá dré tá lazilé dhi ni kisúzó gò, dré Tirí nda ni kutúzó àma dri, ngóro mǐ dré adrélé nòle ìndì yìle ándrò kònìdhi tǐni.

34 Tàko ko, Dàwídi mbà tá ína bhù na nì ko. Di, tà tá ína dhi:

<Mírì Giká tà áma Mírì dré dhi:

Mí alì lírìlé áma driágó lésè,

35 tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá kí bhàzo

adréle ámi pá zàle dhi 'á.*>

36 Adré di leá dhi, sùrú wǎyi Ísèrelè ànzi kya ì kònì tà kònìdhi dóro: Giká bhà Yésu mǐ dré tá tidilé fa kipakipa dri nda kòdhi adréle Mírì ro, ìndì Mèsíyà ro!»

³⁷ Mòndyá nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi ki togó dré ñòzo kizà dré gò, ì dré lizízóá Péteró ì tí àpóstolò àruka íbe dhi: «Àma ki adrúpi ì, adré di leá dhi, mà kò'o ngíni?»

³⁸ Péteró logó àyi dré dhi: «Àmi àlo àlo títi ni ì, mì kòladzá àmi ki togó gò, bàtìsimò dòzo Yésu Krísto ni rú sè, Gìká kòtríró àmi ki tàkonzì ì be dhi bvó. Dì mì ni Tirí Lólo Gìká dré dra fèle àmi dré àngyá dhi ni kisú.

³⁹ Tàko ko, tà Gìká dré lazilé kòdhi àmi dré, àmi ki ànzi ì dré, ìndì mòndyá títi adrébhá làwú làvo 'ásè dhi ì dré. Tà bàti ró dhi, lazikúlí nda mòndyá títi Mírì àma ki Gìká dré dra azilé dhi ì dré.»

⁴⁰ Dì Péteró dré kúlí àruka bí dhi ki tàzo àyi dré, àyi ki kodzózó tàzoá dhi: «Mì kòtidrí àmi lapázó mòndyá àndrò gòdhógòdho ni ì kòfalésè wà.»

⁴¹ Dì àyi Péteró ni kúlí ka'ìbhá dhi ì dré bàtìsimò dòzo. Gò mómí ànyìanyì ngulù-na dhi ì dré ru amúzó Yésu ni ka'ìbhá nda íbe kítú nda sè.

Yésu ni ka'ìbhá ki adrema ngá àlo ró dhi

⁴² Dì Yésu ni ka'ìbhá nda ì adré tá àyi ki fe adrélé tà àpóstolò ì dré tá adrélé tadhálé dhi ki yi, adrézó ngá àlo ró àyi kòfalésè. † adré tá ngá nya túmání, adrézó tà ta Gìká be landè àko ró.

⁴³ Àyi títi dhi ki líndrí adré tá gàle bhwäbhwa, Gìká dré tá adrélé àpóstolò nda ki 'o adrélé tà twátwa líndrìga ró dhi ki 'o bí dhi sè.

⁴⁴ Mòndyá ka'ìbhá títi nda ì adré tá ru amú adrélé ngá àlo ró, adrélé àyi ki ngá ki lanzí àyi kòfalésè.

⁴⁵ † adré tá àyi ki amvú ki lagí àyi ki ngá íbe, adrézó làfa ni ni lanzí àyi kòfalésè, ngóro àyi ki àruka ki lemerè dré adrélé dhi tìni.

⁴⁶ Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adré tá ru kimó togó àlo sè tépelò na. † adré tá kpà mányàngá do nyàle àyi ki dzó ì 'ásè, adrézó nyáá arí sè togó ànzimvá kya tìni dhi be.†

⁴⁷ † adré tá kpà Gìká ni rú bha kùle. Àyi ki tà tá dóro mómí títi ì mìlésè. Dì kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Mírì adré tá mómí àruka í dré tá adrélé tidrìlé dhi ki amú túmání àyi íbe.

3

Péteró tidrí agó àlo tìle mèrèkpe ro dhi

† 2:46 2:46 Gìká ni Kúlí tisile Gírìkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «...ì adré tà mápà tonò». Kúlí kòdhi ì kitswá leá tàle dhi, ì adré tá mányàngá Mírì àdhyà ni nya.

¹ Kítú àlo dhi, Pétèró i Yòwánì be dhi ì adré tá mbàle tépelò na sáà na kítú rírí àmvolésè dhi sè, lókyá ànzyà gà adrézó tà zi Giká tí dhi sè.

² Lókyá nda sè dhi, à adré tá agó àlo òlè mèrèkpè ro dhi ni adó bhàle tépelò nda ni zèribàti zìle Aveave ró dhi làga, ànzyà ì dré adrélé 'òle kítú àlo àlo tí tí ì sè dhi tìni, kàdréro ngá zi móndí adrèbhá file tépelò na dhi ì tí.

³ Di akódhi nda kònò Pétèró i Yòwánì be adrèrà'a 'òle file dre dhi, dré kidhózó adrélé làfa zi àyi tí.

⁴ Pétèró i Yòwánì be dhi ì dré akódhi ni nòzo dhi gò, Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè àma ká!»

⁵ Di agó nda dré adrézó àyi ki no adrézó kisúá dhi, í ni ngá kisú àyi drígásè.

⁶ Di, Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Ma làfa ledélé àrezá sè yà, kó ngalè órò sè yà dhi àko. Di, ngá má dré adrézó ába dhi, má adré mána fèá mí dré: Yésu Krísto Nàzàrétà lésè dhi ni rú sè, mí nga, mí kidhó atsí to!»

⁷ Gò Pétèró dré akódhi ni dríagó rùzo, akódhi ni 'òzo ngalè dhi bvó. Gbã kòdhwa, akódhi ni pá ì kílìkpo ni íbe dhi ì dré tombázó gò,

⁸ dré ngàzo àyi totó trà pá dri gò, kidhólé atsí to. Di dré adrézó lile lowábe, adrélé Giká ni rú bhabe kùle. Gò ì dré fizo akódhi be tépelò na.

⁹ Móndyá tí tí dhi ì kònò akódhi adrèrà'a atsí to, adrézó kpà Giká ni rú bha kùle dre dhi,

¹⁰ ì dré nìzoá tàle dhi, akódhi tá mèrèkpè agó adrélépi tá lirilé adrélé ngá zi tépelò ni zèribàti zìle Aveave ró dhi làga dhi 'i dhi be. Di àyi ki líndrí dré gàzo bhwäbhwa gò, ì dré adrézó síbhálé be ngbo tà atsálépi akódhi nda rú dhi sè.

Pétèró longó Giká ni kúli tépelò na

¹¹ Agó nda dré rè dhu adrèrà'a tròle Pétèró i rú Yòwánì be dhi 'á dhi, móndyá zyandre tí tí nda ì dré arázó líndríga be afilé àyi véle tépelò ni kògbo zìle Sòlòmónò àdhya ró dhi lé.

¹² Pétèró kònò tà nda dre dhi, dré tàzoá móndyá nda ì dré dhi: «Ìsèrélè ànzi ni ì, àmi ki líndrí adré gàle tà kòdhi sè àdho tà sè? Mì adré kpà àma ki no, ngóró mà 'o tá àmakya agó kònìdhi atsí to àma ki tàndi ki rìnyí sè yà, kó ngalè mà dré adrélé tròle Giká ni tà rú dhi sè yà dhi na tìni àdho tà sè?»

¹³ Giká Abàràrà àdhya, Isákà àdhya, ìndi Yàkóbhò àdhya, Giká àma ki tábhí kya nda bhà àyi adhemakandra Yésu ni mĩ lanzile tà kòdhi sè dhi ni. Mì lefè tá àmìkya Yésu nda kitswálé dràle gò, akódhi ni tà gàzo rè Pílátò kandrà, tágba Pílátò nda dré tá ína akódhi ni lèzo trìle dhi.

14 Di mì gà tá àmikya Dhya lólo ìndì gyǎgya nda gò, móndí pfùlepi àlo dhi nì zìzo trìle àmi dré kòdhya.

15 Di mì pfu tá dhya láti nzìlepi móndí i dré adrízó nda dràle gò, Giká dré ína akódhi nì tingázó dràdrà lésè. Ama dhya tà nda ki nobhá mì sè dhi 'i.

16 Agó mì dré adrélé nòle ìndì nìle kònìdhi bhà ína áyi tà ka'ika'ì Yésu nì rú na gò, rú nda dré akódhi nì 'òzo tombálé. Tàko ko, Yésu nì rú nda i túmání tà ka'ika'ì bhàle rú nda léna dhi be dhi, ì 'o agó kònìdhi adrílé wǎyi, ngóro àmi títi mì dré adrélé nòle dhi tìni.

17 Ama adrúpi i, má nǐ tàle dhi, tà mì dré 'òle àmi ki kàdrì ìbe Yésu rú nda i, mì 'o tá tà nǐma ko na dhi be.

18 Di, láti nda sè dhi, Giká 'o tà í dré tá longóle drìdrì áyi pròfètà títi dhi i tí dhi kitswálé títi. Longó tá dhi, áyi Mèsíyà nì kizà nya.*

19 Adré di leá dhi, mì kòladzá àmi ki togó agòzo Giká vélé, kòtrìró àmi ki tàkonzì i be dhi bvó.

20 Mì kò'o kònìni dhi, mì nì lókyá adrézó àmi ki togó tindrì dhi nì kisú Mírì véna. Akódhi nì kpà Mèsíyà í dré zìle àmi dré drìdrì dhi nì amù. Akódhi nda Yésu 'i.

21 Di, adré leá dhi, akódhi nda kàdré dhu rè bhù na, tsàle lókyá Giká dré dra tà títi dhi ki 'òzo atsálé tídhí ro dhi 'á, ngóro dré longóle kíno lésè áyi pròfètà lólo dhi i tí dhi tìni.

22 Tàko ko, Mósè tà tá dhi: «Mírì àmi ki Giká nì pròfètà àlo má tìni dhi nì 'o apfòle àmi ki tàndi ki sùrú lésè amùle àmi dré. Adré leá dhi, mì kàdré tà títi dré dra tàle àmi dré dhi ki yi.

23 Di, dhya ángùdhi dra pròfètà nda nì yìlepi ko dhi, Giká nì akódhi nda nì tingá móndyá ína i kòfalésè gò, akódhi nì tà 'òzo akílé.>†

24 Tà bàti ró dhi, kidhólé Sàmùwélè rú dhi, pròfètà àlo àlo títi kúlì longóbhá dhi ì longó tá tà adrèbhá ru 'o ándrò kòni i kòdhya.

25 Ami ró dhi, àmi ànzi adrèbhá tà pròfètà ì dré longóle nda ki kisú tàyìlé ro dhi 'i. Mì adré kókpà tà Giká dré bhàle ru yìzo àmi ki tábhí ìbe dhi nì kisú tàyìlé ro. Tàko ko, Giká lazí tá Abàramà dré dhi: «Má nì tà tani bha sùrú títi bvò àdhya i dri àmi ànzi i sè.>‡

26 Di Giká kò'o áyi adhemakandra Yésu nda apfòle dre dhi, dré rè zyà akódhi nì amùzo àmi, Ìsèrélè ànzi i vélé 'íká, kàdrìró àmi àlo àlo títi dhi i àmi ki tà kònzì lésè, tà tani bhàzo àmi dri be dhi bvó.»

* **3:18 3:18** A kònò Lúka 24:25-27. † **3:23 3:23** A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18, 19. ‡ **3:25 3:25** Giká nì Kúlì tìsìle Gírìkì tì sè dhi adrè tàá kònwa dhi: «Má nì tà tani bha sùrú títi bvò àdhya i dri àmi kòrì sè.» Kòrì nda Yésu, Mèsíyà 'i. A kònò Kidhoma 22:18; 26:4.

4

Pétèró i Yòwánì be dhi ì pfò Yúdà ànzi kì bhàgo kàdrì i kandrà

¹ Pétèró i Yòwánì be dhi ì dré rè dhu adrérà'a tà ta móndyá zyandre nda i dré dhi 'á dhi, kòwánà i, tépelò likìbhá kì kàdrì, ìndì Sàdùkáyò ìbe dhi ì dré atsázó àrà nda 'á.

² Ayi kì togó adré tá aswálé àpóstolò nda i rú, ì dré tá adrélé tà tadhá móndí i dré dhi sè. Angyá ko, ì adré tá Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longó, adrézó kpà longóá dhi, móndyá Yésu ni ka'ìbhá dhi kì kókpà nga dràdrà 'àsè.*

³ Di ì dré Pétèró kì rùzo Yòwánì be bhèle bǎdzó na ngá wàle tà. Tàko ko, kítú ndì dre.

⁴ Di, móndí àruka bǐ àyi kì kúlí yibhá dhi ì ka'ì tá Yésu gò, móndyá títi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì dré lizózó tsàle ànyìanyi ngùlù-nzi.

⁵ Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi kì drǐ kobhá i, àyi kì bhàgo i ìndì tátrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi, ì dré ru kìmózó Yèrúsalemà 'a.

⁶ Ayi kòfalé dhi tá: kòwánà kì kàdrì rú zìle Anà dhi, Kàyáfà, Yòwánì, Alìgizándrè, tsàle móndí àruka kòwánà kì kàdrì ni sùrú lésè dhi ìbe.

⁷ Di ì dré Pétèró kì 'òzo apfòle Yòwánì be àyi kandrà gò, ì dré lizízóá àyi tí dhi: «Mì 'o àmìkya tà kòdhi àdhi ni rǐnyí sè ya, kó ngalè àdhi ni rú sè ya dhi?»

⁸ Di Pétèró gàlepi Tírí Lólo ni rǐnyí sè dhi dré logózóá àyi dré dhi: «Àmì, Yúdà ànzi kì kàdrì i bhàgo ìbe ni i,

⁹ àndrò kòndhi, à adré àma kì lizí tà dóro 'òle mèrèkpè agó àlo dhi dré dhi ni tà sè, ìndì akódhi nda adrì ngíni ya dhi ni tà sè.

¹⁰ Adré di leá dhi, àmi túmání Ìsèrèlè ànzi ìbe títi dhi i, mì kòní tà kòndhi dóro: Agó kòndhi adré àyi totó rúbhá be dóro àmi kandrà, Yésu Krísto Nàzàrètà lésè dhi ni rú ni rǐnyí sè. Mì tidí tá Yésu nda dràle fa kípákípa dri gò, Gíká dré ìna akódhi ni tingázó dràdrà lésè.

¹¹ Akódhi nda ni tà sè dhi, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Kírà àmi dzó sibhá i mì dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi

ró.>†

¹² A adré tà tidrízó dhi ni kúsú móndí twá Yésu nda rúsè dhi na ko. Tàko ko, rú àzya Gíká dré afèle móndyá bvò dri dhi i dré kitswázó adrélé ásà dhi yókódhó.»

¹³ Di Yúdà ànzi kì bhàgo kàdrì nda ì kònò Pétèró i Yòwánì be adrérà'a tà ta tirǐ àko dre dhi, àyi kì líndrǐ dré gàzo

* 4:2 4:2 Sàdùkáyò kòni i tá Yúdà ànzi kì drǐ kobhá, adrèbhá ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà ka'ì ko dhi 'i. † 4:11 4:11 A kònò Longó i 118:22.

bhwăbhwa. Angyá ko, ì nò tá dhi, àyi nda i tá móndí tàko tà ndabhá n̄le ko dhi 'i. Di, ì n̄ kpà tàle dhi, àyi móndí adrėbhá tá túmání Yésu be dhi 'i dhi be.

¹⁴ Di, ì dré tá adrėlé mèrėkpè agó adrėlépi nda ni no adrėrà'a àyi totó àyi làga dhi sè dhi, ì kitswá tá àyikya kúlí logó àyi tí bwà ko.

¹⁵ Di ì dré Pétèró ki 'òzo pfòle Yòwání be àyi kandrásè kivi na gò, ì dré tà nda ni 'a nyàzo àyi kòfalé

¹⁶ tazoá dhi: «Mà ni 'oá àgo kòdhi ki tà sè ngíni? Tàko ko, móndyá títi adrėbhá Yèrúsalamà 'a dhi ì n̄ tàle dhi, àyi nda ì 'o àyikya tà línđrīga ró dhi 'í dhi be. Mà kitswá àmakya kayíá bwà ko.

¹⁷ Di, adrė léà dhi, mà kòlogá àyi tazoá dhi, ì kògò véle tà ta dhya àlo dré agó kòdhi ni rú sè ko, tà kòdhi ni rúbí kògòró la'ulé móndí ì kòfalésè l̄le đrđrđ ko dhi bvó.»

¹⁸ Di ì dré gòzo àyi nda ki azí gò, tà tàma ìndi tà tadhama Yésu ni rú sè dhi ni logázó àyi dré tà tándi ró.

¹⁹ Di, Pétèró ì Yòwání be dhi ì dré logózóá àyi tí dhi: «Mì lanzi rè tà kòndhi ni bvó ká: Adrėlé Giká ni kúlí ga 'òle, kitswázó àmi ki kúlí ka'ì 'òle dhi, ts̄i dóro Giká ml̄lèsè?

²⁰ Tàko ko, mà kitswá àmakya tà mà dré nòle m̄i sè ìndi mà dré ȳle bíbhálé sè dhi ki longoma tayí bwà ko.»

²¹ Di bhàgo kàdrì nda ì dré gòzo kúlí aswaaswa ki ta àyi dri gò, ì dré àyi ki tayízó l̄le. † kisú tá àyikya tà àlo tà ñozo àyi dri dhi ko. Tàko ko, móndyá títi dhi ì adrė tá Giká ni rú bha kùle tà ru 'òlepi nda ni tà sè.

²² Angyá ko, mèrėkpè agó adrėlépi línđrīga ró nda ni kóná lavú tá ìna nyadhi-r̄.

Yésu ni ka'ibhá ì zi tà Giká tí

²³ A kòtayí Pétèró ì Yòwání be dre dhi, ì dré gòzo àyi ki arúpi Yésu ni ka'ibhá dhi ì véna, tà títi kòwánà kàdrì ì bhàgo ìbe dhi ì dré tàle àyi dré dhi ki títi.

²⁴ Ayi nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo kúlí yo togó àlo sè tazoá Giká dré dhi: «Mírì rúku ró bhù ki bhàlepi bvò be, ȳandre be, ìndi ngá títi àyi lé dhi ìbe ni,

²⁵ mí longó tá kúlí àmi màrábà, àma ki tábhí Dàwíđi tí Tírí Lólo ni r̄inyí sè mi, tazoá dhi:

<Súrú títi dhi ki togó aswá àdho tà sè?

Mónđyá bvò àdhya ì yi ru kitswázó tà àngyá 'o àdho tà sè?

²⁶ Opí kàdrì bvò àdhya ì lotó àyi, ìndi móndí ki kàdrì ì kimó ru,

kitswázó ru pfu Mírì Giká rú, ìndi akódhi ni Mèsíyà rú.>‡

27 Tà bàti ró dhi, bhàandre kònìdhi 'á dhi, Èródè i Pòtíyò Pilátò be dhi ì amú tá ru tùmání móndí sùrú twá ro dhi ìbe ìndì Ìsèrélè ànzì ìbe, kítswázó tà 'o ámi adhemakandra lólo, Yésu mí dré zìle dhi rú. §

28 Ì 'o kònìni, kítswalé tà mí dré kisùle 'òle kínó lésè ámi rìnyí sè dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.

29 Dì nyànomvá dhi, Mírì, mí kòyi kúlí aswaaswa ì dré adrélé tàle àma rú dhi i. Mí kòfè rìnyí àma ámi màràbà ì dré, adrézó ámi kúlí longó tirí àko.

30 Mí kòkidzì kpà ámi drígá rìnyí ró dhi, adrézó móndí ki tidrí àyi ki drà ì lésè, adrézó kpà tà lín-dríga ró adrèbhá ámi rìnyí tadhá dhi ki 'o, ámi adhemakandra lólo, Yésu ni rú sè.»

31 Ì kòzi tà nda ì Gíká tí akílè dre dhi, àrà ì dré ru kimózó lána nda dré ru kizízó. Dì ì dré gàzo títi Tirí Lólo ni rìnyí sè gò, ì dré ngàzo adrélé Gíká ni kúlí longó móndí ì dré tirí àko.

Yésu ni ka'ìbhá ì lanzí àyi ki ngá ì àyi kòfalésè

32 Móndyá títi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì amú tá ru adrélé ngá àlo ró àyi ki togó na ìndì àyi ki tà kisùkisù na. Dhya àlo àyi kòfalé adrélépi tàà dhi, ngá ína ngbà 'í ì dré kalóma dhi tá yókódhó. Be ró dhi, ì adrè tá àyi ki ngá títi dhi ki lanzí àyi kòfalésè.

33 Apóstolò ì adrè tá Mírì Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi ni tà longó rìnyí kàdrì sè. Dì àyi tá Gíká ni togó tani ìbe àyi rú.

34 Dhya àlo lemerè ro àyi kòfalé dhi tá yókódhó. Angyá ko, àyi títi adrèbhá amvú ìbe yà, kó ngalè dzó ìbe yà dhi ì adrè tá ngá nda ki lagí, adrézó làfa ni ni adó alìzo

35 bhàá àpóstolò ì kandrá. Dì à adrè tá làfa nda ni lanzí móndí àlo àlo ì dré ngóro àyi ki lemerè dré adrélé dhi tìni.

36 Agó àlo rú be Yòséfà angalépi Lévi ni sùrú lésè, tìle tùrù Kìpíró àdhyà na dhi tá àyi kòfalé. Apóstolò ì fè tá drá rú Bàrànába. (Rú nda kòdhi adrè làá tàle dhi «Mvá adrélépi móndí ki togó tìmbà dhi».)

37 Akódhi nda tá amvú àlo dhi ìbe gò, dré lagízóá, làfa ni ni adózó alìzo bhàá àpóstolò ì kandrá.

5

Anànyà ì Sàfirà be dhi

1 Agó àlo rú be Anànyà dhi ì tòkó ni Sàfirà be dhi ì tá kpà amvú àlo dhi ìbe gò, ì dré lagízóá.

² Di, Anànyà nda dré ína làfa ni àruka tingázó zùle áyi tándi dré gò, àmbí ni ni dòzo lizo bhàá àpòstolò i kandrá. Di akódhi ni tòkó nǐ tá kpà tà nda dóro.

³ Gò Pétèró dré tàzoá drá dhi: «Anànyà, mí tayí mína Sàtánà file ámi togó na àdho tà sè? Mí tà kinzò Tírí Lólo dré gò, amvú kòdhi ni làfa àruka tingázó zùle ámi tándi dré.

⁴ Drìdrì mí dré amvú nda ni lagízó dhi kandrá dhi, amvú nda tá mína 'i ko? Mí dré lagízóá dhi àmvolèsè dhi, làfa nda tá mí dríga gò, mí dré tá kitswázó tà ángùdhi mí dré lèle 'òle dhi ni 'o ásà dhi ko? Mí 'o di mí ngíni tà kòdhi ni kisù 'òle kònini dhi? Mí tà kinzò móndí i dré ko. Be ró dhi, mí tà mína kinzò Gìká dré.»

⁵ Anànyà kòyi kúlí nda i dre dhi, dré dhèzo dràle. Di tirì dré móndyá títi tà nda ni yibhá dhi ki 'òzo lavúlé.

⁶ Gò kàdhúra àruka i dré alizo akódhi ni àbvò do lambélé gò, i dré pfòzo siá.

⁷ Anyianyi sàa na àmvolèsè dhi, Anànyà ni tòkó dré afízó Pétèró i vélé, tà lavúlépi nda ni nǐ àko ró.

⁸ Pétèró dré lizízóá tíá dhi: «Mí tà rè má dré ká: Mí lagí amvú kòdhi làgí be kòdhòpi bàti?» Tòkó nda logó dhi: «Áyíya, kòdhi làgí nda 'i.»

⁹ Di Pétèró tà drá dhi: «Mí 'o àmi ngíni ru yi ámi agó be kitswázó Mírì ni Tírí tabhì litilé dhi? Mí nò rè ká! Dhya ámi agó ni sibhá dhi i dzó tí. I ni kókpa ámi do pfòzo mí be.»

¹⁰ Gbǎ kòdhwa, tòkó nda dré dhèzo dràle Pétèró kandrá. Gò kàdhúra nda i dré afízó akódhi ni àbvò kisú. I dré dòzoá, pfòzo siá agó ni làga.

¹¹ Di tirì dré móndyá títi Ekèlézyà le dhi ki 'òzo lavúlé, tùmání móndyá títi tà nda ni yibhá dhi íbe.

Apòstolò i 'o tà línđrīga ró dhi i bí

¹² Apòstolò i adré tá tà línđrīga ró adrèbhá Gìká ni rinyí tadhá dhi ki 'o bí móndí i kòfalé. Móndyá ka'ibhá títi dhi i adré tá ru kimó togó àlo sè tépelò ni kògbo zìle Sòlòmónò àdhya ró dhi na.

¹³ Di, móndí àruka i adré tá tabhìle ru amú àyi íbe ko, tágba móndyá títi dhi i dré tá adrézó àyi ki rú ta dóro dhi.

¹⁴ Tágba kònini dhi, móndí zyandre àgo ró ìndì tòko ró dhi i adré tá Mírì Yésu ni ka'í, adrézó ru amú móndyá ka'ibhá nda íbe adrélé lile drìdrì.

¹⁵ Ásà dhi, à adré tá dràbhá ki do tobhàle lánɡá i dri ìndì kíndri i dri láti i bhálèsè, kitswálé Pétèró kònì dra lavú dhi, ndìndì akódhi ni línđrí kòlavúró àyi nda ki àruka i drìsè gò, i kàdríró be dhi bvò.

¹⁶ Móndí zyandre angábhá bhàandre ànyi Yèrúsalémà làgàsè dhi i lèsè dhi i adré tá kpà dràbhá ki adó, móndí

tírí kònzí ì dré adrélé mì pfòle dhi íbe, alizo àyi íbe. Gò àyi títi nda ì dré adrézó adrílé.

A pfo àpóstolò kí mì

¹⁷ Dì kòwánà kí kàdrì tùmání mónnyá títi akódhi làga adrèbhá Sàdùkáyò ì ró dhi íbe dhi, ì adré tá lovó kònzí bha àpóstolò nda ì rú.

¹⁸ Gò ì dré àyi kí rùzo bhèle bǎdzó mónnyá títi ì dré dhi na.

¹⁹ Dì, ngátsi sè dhi, ángéló Mírì àdhyà dré ína bǎdzó nda nì ti kí tinzìzo, àyi kí adrìzo apfòzo àyi íbe gò, tàzoá àyi dré dhi:

²⁰ «Mì lì àmi kí totó tépelò na, adrélé lídrì tídhí ro kòdhi nì rúbí longó móndí ì dré.»

²¹ Dì drùbhì kínó, ì dré lizo tépelò na gò, kidhólé adrélé móndí kí tadhá, ngóro ángéló nda dré tá tàle àyi dré dhi tíni.

Kòwánà kí kàdrì nda ì mónnyá akódhi làga dhi íbe dhi ì kòtsa dre dhi, ì dré Ísèrèlè ànzì kí bhàgo kàdrì kí kimózó títi. Gò ì dré móndí kí mùzo kitswálé àpóstolò nda kí adrì bǎdzó lésè.

²² Dì, dhyà mùle nda ì kòtsa dre dhi, ì kisú tá àyi nda ì bǎdzó na ko. Dì ì dré gòzo gòle tà nda nì longó bhàgo kàdrì nda ì dré, tàzoá dhi:

²³ «Mà dré tsàzo kònàle dhi, mà kisú tá dhi, à atsú tá bǎdzó nì ti ì gǎgǎ. Mà kisú kpà bǎdzó líkíbhá ì adrérà'a àyi kí totó dzóti nda ì kandrà. Dì, mà kònzì dzóti nda ì dre dhi, mà dré àmakya dhyà àlo kisúzó ko.»

²⁴ Dì tépelò líkíbhá kí kàdrì, kòwánà kàdrì íbe dhi ì kòyi tà nda dre dhi, àyi kí drì dré abízó gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè ngalè àdho tà 'o tá àpóstolò nda ì nì ya dhi.

²⁵ Dì dhyà àlo dré atsázó longóá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Ago mì dré tá bhèle bǎdzó na dhi ì totó àyi tépelò na, adrélé móndí kí tadhá.»

²⁶ Gò tépelò líkíbhá kí kàdrì nda ì dré ngàzo lìle móndí nì íbe, àpóstolò nda kí adrì alizo àyi íbe. Dì, ì adrì tá àyi rìnyí sè ko, ì dré tá adrélé ngá ro, móndí zyandre dhi kí dra àyi kí lebhé todràle kírà sè dhi sè.

²⁷ Í kàdrì àyi dre dhi, ì dré àyi kí 'òzo apfòle bhàgo kàdrì nda ì kandrà gò, kòwánà kí kàdrì dré àyi kí lizízó tàzoá dhi:

²⁸ «Mà logá tá àmi dré tà tadhama agó kòdhi nì rú sè dhi ko? Dì, mì nò rè ká! Mì 'o àmikya tà mì dré adrélé tadhálé kòdhi ayílé Yèrúsalmà 'àsè títi dre. Mì adré kpà agó kòdhi nì kàrí le bhàle àma dri.»

²⁹ Gò Pétèro ì àpóstolò àruka nda íbe dhi ì dré logózóá dhi: «Adré lèá dhi, mà kàdré Gíká nì kúlí ka'í 'òle dhi kòdhyà, móndí kya ko.

30 Giká àma ki tábhí kya tingá Yésu mì dré tá àmikya tidílé dràle fa kipakipa dri dhi dràdrà lésè.

31 Dì Giká dré akódhi nda ni tingázó kurú na bhàle áyi dríágó lésè adrélé ópí kàdrì ro ìndì móndí ki tidrìlépi ró, kòfèró láti Ìsèrèlè ànzì i dré àyi ki togó ladzázó, Giká kòtrìró àyi ki tàkonzì i be dhi bvó.

32 Ama dhya tà nda ki nobhá mì sè dhi 'i, ngóró Tìrì Lólo Giká dré afèle móndyá adrèbhá áyi kúlí ka'ì 'òle dhi i dré dhi dré kpà adrélé dhi tìni.»

33 Bhàgo kàdrì nda ì kòyi tà nda i dre dhi, àyi ki togó dré aswázó tà tàndì ró gò, ì dré adrézó àyi ki le 'òle todràle.

34 Fàrìsáyò àlo rú be Gàmàliyélè dhi tá àyi nda i kòfalé. Akódhi nda tá tátrìtrì kúlí tadhálépi lindrì ro móndyá títi i mìlésè dhi 'i. Dì dré ngàzo áyi totó bhàgo kàdrì nda i kòfalé tàá dhi, à kò'o rè àgo nda i pfòle kivì na lókyá tsà sè.

35 Gò dré tàzoá bhàgo nda i dré dhi: «Ìsèrèlè ànzì ni i, mì kàdré àmi ki likí, tà mì dré adrélé lèle 'òle àgo kòdhi i rú dhi sè.

36 Gí rè lavúlé ko, Tèwúdà apfò tá ìna tàá dhi, i móndí kàdrì 'i. Gò móndí ànyìanyi kámá-su dhi ì dré ru amúzó akódhi be. Dì, akódhi ni pfùzo dràle gò, akódhi ni lebèbhá nda ki lapézó títi gò, àyi ki tà dré akízó nyǎnyi.

37 Amvolásà dhi, Yùdàsì angálépi Gàlìlàyà lésè dhi dré kpà apfòzo lókyá à dré tá adrérà'a móndí ki na dhi 'á gò, dré móndí zyandre dhi ki sèzo í vésè. Dì, akódhi ni pfùzo kpà dràle gò, akódhi ni lebèbhá nda ki lapézó títi.

38 Dì nyànomvá, má adrè tàá àmi dré dhi: Mì kòtro àgo kòdhi ki tà rú ko. Mì tayí àyi lile. Tàko ko, tà ì dré adrélé lèle 'òle dhi kàngá móndí i vélésè dhi, a ni dra akílé.

39 Dì, tà nda kàngá ìna Giká vélésè dhi, mì kitswá àmikya àyi ki kikí bwà ko. Mì kàdré dì àmi ki likí, mì kòkisúró àmi adrérà'a ru pfu Giká be ko!» Dì bhàgo kàdrì nda ì dré Gàmàliyélè ni kúlí ka'izo.

40 Gò ì dré àpóstolò nda ki azizó, àyi ki 'òzo bhwàle gò, lazizóá àyi dri dhi, ì kògò vélé tà ta Yésu ni rú sè ko. Gò ì dré àyi ki tayízó lile.

41 Dì àpóstolò nda ì dré apfòzo bhàgo kàdrì nda i vélésè lenzébe lavúlé, Giká dré tá ka'ile ì kònya kanyò Yésu ni rú ni tà sè dhi sè.

42 Dì kítú àlo àlo títi i sè dhi, ì adrè tá tà tadhá tépelò na ìndì móndí ki dzó i 'àsè, adrézó Rúbí Tani longó, adrézó tadhá dhi, Yésu Mèsíyà 'i káyà dhi.

6

A kipè àgo nzi-drì-rì dhi i kitswálé àpóstolò kì ledé

¹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Yésu ni ka ìbhá ì adré tá lizólé ìlè drìdrì. Dì, àyi nda i kòfalé dhi, Yúdà ànzi adrèbhá Gìrikì ti ta dhi ì dré ngàzo adrélé kúlí ti Yúdà ànzi adrèbhá Èbèrè ti ta dhi i rú. I adré tá tàà dhi, à adré tá àyi kì tàytòkò kì tà tivì, à dré tá adrèrà'a mányàngá lanzí móndí i dré kítú àlo àlo i sè dhi 'á.

² Dì àpóstolò mudrí-drì-rì dhi ì dré móndyá ka ìbhá títi dhi kì kímózó gò, tàzoá àyi dré dhi: «Kitswá mà dré Gìká ni kúlí tadhama tayízó, kitswázó mányàngá ni tà 'o dhi ko.

³ Dì àma kì adrúpi i, lè mì kòkipè àmi kòfalé àgo nzi-drì-rì gabhá Tírí Lólo sè ìndì tògyá sè, àyi kì tà dré adrézó dóro móndí i mìlèsè dhi i, mà kòtayíró àzì nda àyi drígá.

⁴ Dì àma ró dhi, mà ni àma kì fe títi adrélé tà ta Gìká be, adrézó kpà akódhi ni kúlí tadhá.»

⁵ Dì móndyá zyandre títi nda ì dré tà nda ni ka'izo. Gò ì dré Sètèfánò, adrélépi tà ka'ika'ì ìbe kàdrì ìndì gàlepi Tírí Lólo sè dhi kì kipèzo, túmání Fílípò ìbe, Pòròkórò be, Nìkànóra be, Tímónà be, Pàrùménà be, tsàlè Nìkòlá angálépi Atiyòkiyà lésè, Yúdà ànzi kì Gìká ni ka'ilepi dhi be.

⁶ Gò ì dré àyi nda kì bhàzo àpóstolò i kandrá. Dì àyi nda ì dré tà zizo Gìká tí àyi dré, drígá bhàzo àyi àlo àlo títi i dri, Gìká kòbhàró tà tani àyi dri be dhi bvò.

⁷ Dì Gìká ni kúlí adré tá ayílé ìlè drìdrì. Móndyá ka ìbhá Yèrusalémà na dhi ì adré tá lizólé lavúlé. Ayi nda i kòfalé dhi, kòwánà zyandre dhi ì ka'ì tá Yésu gò, adrézó tròle akódhi ni tà rú.

A ru Sètèfánò

⁸ Sètèfánò nda tá Gìká ni togó tani ìbe í rú, ìndì rìnyí ni ìbe bǐ gò, dré adrézó tà kàdrì língriga ró adrèbhá Gìká ni rìnyí tadhá dhi kì 'o móndí i kòfalé.

⁹ Dì, móndí àruka angábhá lèsámbo dzó zìlè «Màràbà trìlè dhi kya» ró dhi lésè dhi, ì dré ngàzo ligilé Sètèfánò rú, adrézó tà kayí tíá. Ayi nda i tá Yúdà ànzi angábhá Kìrénè lésè, Alìgìzàndrìyà lésè, bvò Kìlikiyà àdhya lésè, ìndì bvò Asíyà àdhya lésè dhi 'i.

¹⁰ Dì, ì kitswá tá àyikya Sètèfánò ni lavú bwà ko. Angyá ko, adré tá tà ta tògyá sè ìndì Tírí Lólo ni rìnyí sè.

¹¹ Gò ì dré làfa fèzo lùzu ró móndí àruka i dré, ì kòtáro kinzò sè dhi: «Mà yi Sètèfánò adrèrà'a làdhá dha Mósè rú, ìndì Gìká rú.»

¹² Dì ì dré móndí zyandre dhi i, bhàgo i, ìndì tátírítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi kì 'a tífizó ligilé Sètèfánò rú. Gò àyi nda ì

dré akódhi ni rùzo, drìzoá lizo ába Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrà.

¹³ Di ì dré móndí àruka ki 'òzo pfole tàá kinzò sè dhi: «Agó kòdhi adré ngbú adréle tà ta kònze àma ki tépelò lólo dhi rú, ìndì Mósè ni tatrírí kúlí rú.

¹⁴ Tàko ko, mà yi akódhi adrérà'a tàá dhi, Yésu Nàzàrètà lésè kòdhi ni tépelò nda ni pfo gò, labhi Mósè dré tayilé àma dré dhi ki ladzázó.»

¹⁵ Di bhàgo kàdrì títi ru kimóbhá nda ki mǐ tá Sètèfánò dri gò, ì dré nòzoá dhi, akódhi ni mǐbhalé tá ángéló àdhya tíni.

7

Sètèfánò logó kúlí Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i dré

¹ Gò kòwánà ki kàdrì dré lizizóá Sètèfánò tí dhi: «Tà tàle mí rú kòdhi ì tà bàti 'i?»

² Di Sètèfánò dré logózóá dhi: «Àma adrúpi i áma atá íbe ni i, mǐ yi rè áma kúlí ká! Gíká mǐlanzìlanzì ro dhi agá tá àma ki tábhí Abàràrà kandrà, akódhi dré tá adrérà'a bvò Mèsòpòtàmíyà àdhya na dhi 'á, drìdrì dré bhà mòzo bvò Kàránà àdhya na dhi kandrà.

³ Gíká dré tàzoá drá dhi: «Mǐ tayí ámi bvò i ámi sùrú be, lizo bvò má dré dra tadhále mí dré dhi na.»*

⁴ Di Abàràrà dré bvò Kàlàdáyò kya ni tayízó gò, lizo bhà mo Kàránà na. Akódhi ni atá ni dràma àmvolésè dhi, Gíká dré akódhi ni amùzo alile bvò mǐ dré adrézó adréle ándrò kòndhi lé.

⁵ Di, Gíká fè tá akódhi dré bvò tàyilé ro dhi kònwàrè ko. Fè tá ndìndì àrà dré kitswázó pá bha lána dhi ko. Di, lazì tá ína dhi, í ni dra bvò nda ni fe akódhi dré, ìndì bvò nda ni adré akódhi ni toyó i dré tàyilé ro, tágba dré rè dhu adrézó mvá àko dhi.

⁶ Gíká tà drá dhi: «Ámi toyó ki adré móndí twá i ró móndí àruka ki bvò na. A ni àyi ki bha adréle màràbà i ró, adrézó àyi ki mǐ pfo kóná kámá-su.

⁷ Di, má ni mána tà bha sùrú dra àyi ki bhàlepi adréle màràbà i ró dhi dri. Amvolásà dhi, ì ni angá bvò nda lésè, agòle adréle áma lindrì bha àrà kòndhi 'á.»†

⁸ Gò Gíká dré tà bhàzo ru yìzo Abàràrà be tàzoá dhi, ì kòlwà àyi ki ànziàgo i títi, tà ru yìzo nda ni tadházó.‡ Gò Abàràrà dré Ísákà ni tìzo gò, akódhi ni lwàzo kítú ni nzi-drì-na sè. Ísákà dré Yàkóbhò ni tìzo gò, Yàkóbhò nda dré àma ki tábhí mudrì-drì-rì dhi ki tìzo.

* 7:3 7:3 A kònò Kidhoma 12:1. † 7:7 7:7 A kònò Kidhoma 15:13-14. ‡ 7:8 7:8 Tà Gíká dré tá bhàle ru yìzo Abàràrà be tàzoá dhi, ì kòlwà àyi ki ànziàgo i títi kòndhi adré tá tadhá dhi, àyi tá Gíká ni sùrú 'i káyà dhi.

⁹ Amvolásà dhi, àma ki tábhí ì dré lovó kònzi bhàzo àyi ki tũgumvá Yòséfa rú gò, ì dré akódhi ni lagizó adrélé màràbà ro bvò Ezèpétò àdhya na. Di, Gíkà tá ína tũmání akódhi be gò,

¹⁰ dré akódhi ni apázó akódhi ni kizà títi ì lésè. Tàko ko, fè tá tògyá akódhi dré, akódhi ni tà 'òzo adrélé dóro Fàráwò, ópí kàdrì Ezèpétò drìle dhi mìlèsè. Di Fàráwò nda dré Yòséfa ni bhàzo adrélé ópí ro í bvò Ezèpétò drìle, ìndì tà títi áyi dzó kàdrì na dhi ì drìle.

¹¹ Gò kàràbhò dré dhèzo bvò wáyi Ezèpétò àdhya 'ásè, ìndì Kànána àdhya 'ásè. Kizà tá kàdrì lavulé gò, àma ki tábhí ì dré kitswázó mányàngá kisú bwà ko.

¹² Di Yàkóbhò kòyi ngánò tá Ezèpétò na be dhi dre dhi, dré àma ki tábhí ki mùzo lile kònàle vèsè ni àlo sè.

¹³ Di vèsè ni rì sè dhi, Yòséfa dré áyi 'òzo áyi adrúpi nda ì dré nìle gò, Yòséfa ni sùrú tadházó Fàráwò dré.

¹⁴ Gò Yòséfa dré mómí mùzo lile áyi atá Yàkóbhò ki adri áyi sùrú íbe títi. Áyi nda ì tá mómí nyadhi-na-dri-mudri-dri-nzi.

¹⁵ Di Yàkóbhò ì dré lizo àma ki tábhí íbe Ezèpétò na gò, ì dré todràzo kònàle.

¹⁶ Bvóá dhi, àyi ki àbvò ki dòzo lizo bhàá mógó àlo Síkémè le dhi na. Abàràma gi tá mógó nda làfa sè Èmóra ni ànzi ì drígá.

¹⁷ Lókyá Gíkà dré tá adrérà'a 'òle tà í dré tá lazilé Abàràma dré dhi ni 'o dhi 'á dhi, mómíyá àmakya ì lizó tá zyandre ró Ezèpétò na.

¹⁸ Gò ópí kàdrì àzya Yòséfa ni tà nìlepi ko dhi dré ngàzo adrélé òpì nya Ezèpétò dri.

¹⁹ Akódhi nda dré àma ki sùrú ki litizó, àma ki tábhí ki mĩ pfòzo, àyi ki 'òzo àyi ki ànzi kùrí ki labhé tayílé, ì kòtodràro be dhi bvò.

²⁰ Di lókyá nda sè dhi, Mósè ni tũzo. Akódhi ni tà avé tá Gíkà mìlèsè tò. A dré akódhi ni líkizó atá ni ni dzó na mbà na.

²¹ Di à kòlabhé akódhi tayílé dre dhi, Fàráwò ni zapi dré akódhi ni kisúzó gò, dòzoá líkílé áyi tándi ni mvá ro.

²² Gò Mósè nda ni tadházó tògyá wáyi Ezèpétò kya sè gò, dré mbàzo atsálé rĩnyi ró kúlí tàma sè ìndì tà 'òma sè.

²³ Mósè ni kóná kòtsa nyadhi-rĩ dre dhi, dré kisùzoá dhi, í ni lí áyi adrúpi Ísèrelé ànzi ki no.

²⁴ Gò dré Ezèpétò agó àlo dhi ni nòzo adrérà'a Ísèrelé mvá àlo dhi ni mĩ pfo. Di dré fizo dhya adrélé mĩ pfòle nda ni tàrá ga gò, Ezèpétò agó nda ni pfúzo dràle.

²⁵ Mósè adré tá ína kisúá dhi, áyi adrúpi Ìsèrèlè ànzi ki tá nǎà tàle dhi, Gìkà amù i kitswálé àyi ki apá dhi be. Dì, ì nǎà tá àyikya tà nda ko.

²⁶ Kítú bvóá dhi sè dhi, Mósè dré tsàzo Ìsèrèlè ànzi rǐ dhi ki kisú adrérà'a ru pfu. Lè tá àyi ki 'òle ru amú tódhyá àyi kòfalèsè gò, dré tàzoá àyi dré dhi: <Àma arúpi i, àmi kó adrúpi i ró dhi, mì adré di àmikya ru 'o kònzì àdho tà sè?>

²⁷ Dì, dhya adrélépi tá áyi adrúpi ni mǐ pfo dhi dré ína Mósè ni gbòzo, tàzoá dhi: <Adhi bhà mì adrélé ópí ro ìndì tàbvó tàlepi ró àma drǐle dhi nǐ?>

²⁸ Mí adré mína áma le pfùle dràle, ngóro mí dré Ezèpétò agó kònàdhi ni pfùle dràle agyá dhi tǐni?>§

²⁹ Mósè kòyi kúlí nda dre dhi, dré lapázó bvò nda lèsè, lǐle atsálé mǐndí twá ro bvò Màdìyànà àdhyà na. Gò dré ànziàgo rǐ dhi ki tǐzo kònàle.

³⁰ Kóná nyadhi-rǐ àmvolèsè dhi, ángéló àlo dhi dré agázó Mósè kandrà fanzǐ adrélépi tá kòle àtsi ró dhi na, duku ànyi kòngó Sínáyǐ àdhyà làga dhi na.

³¹ Dì Mósè kònò tà nda dre dhi, akódhi ni líndrǐ dré gàzo bhwǎbhwa ngá dré adrélé nòle nda ni tà sè. Dré tá adrérà'a áyi kisí ànyi ngá nda ni no dhi 'á dhi, dré Mírǐ ni kúlí yǐzo tàá dhi:

³² <Ma Gìkà ámi tábhí kya 'i, Gìkà Abàràrà àdhyà, Ìsákà àdhyà ìndì Yàkóbhò àdhyà 'i.> Mósè dré ngàzo adrélé lyàle gò, dré gòzo ngá nda ni tabhǐ nòle ko tirǐ dré.

³³ Dì Mírǐ dré tàzoá drá dhi: <Mí tuvù ámi kámókà i mí pásè. Tàko ko, àrà mí dré adrézó ámi totó 'á kònìdhi, àrà lólo dhi 'i.>

³⁴ Má nò kizà áma mǐndyá ì dré adrélé nyàle Ezèpétò na dhi, àyi ki tongotongo ki yǐzo dre. Dì má así kitswálé àyi ki apá dhi bvó. Mí alì di nyànómvá, má kòmùró mì lǐle Ezèpétò na.>*

³⁵ Mósè kòdhi, dhya Ìsèrèlè ànzi ì dré tá gàle tàzoá drá dhi, <Adhi bhà mì adrélé ópí ro ìndì tàbvó tàlepi ró àma drǐle dhi nǐ?> nda 'i. Dì, Gìkà mù tá ína akódhi nda adrélé àyi ki ópí ro ìndì àyi ki apálépi ró dhi kòdhyà. Mù tá akódhi ángéló agálépi akódhi kandrà fanzǐ adrélépi tá kòle dhi na dhi sè.

³⁶ Dì Mósè nda adrǐ tá Ìsèrèlè ànzi i apfòzo àyi ìbe Ezèpétò lèsè dhi nǐ. 'O tá tà líndrǐga ró adrèbhá tá Gìkà ni rǐnyí tadhá dhi i Ezèpétò na, yǎandre Kika mìle, ìndì duku na kóná nyadhi-rǐ.†

§ 7:28 7:28 A kònò Pfòma 2:14. * 7:34 7:34 A kònò Pfòma 3:5-10. † 7:36 7:36 A kònò Pfòma 7:3; 14:21; Ngá nàma 14:33.

³⁷ Mósè kòdhi, dhya tá tàlepi Isèrèlè ànzi i dré dhi, <Gìká ni pròfètà àlo má tíni dhi ni 'o apfòle àmi ki tàndi ki sùrú lésè amùle àmi dré> nda 'i.‡

³⁸ Akódhi nda tá tùmání àma ki móndyá ru kimóbhá duku na dhi íbe. Totó tá i àma ki tábhí ki kòfalé 'á, ángeló adrélépi tá ta í be kòngó Sínáyí àdhya drína dhi be. Kisú tá kúlí lídrí àdhya i gò, kúlí nda ki longózó tayílé àma dré.

³⁹ Di, àma ki tábhí nda i lè tá àyikya akódhi ni kúlí ka'ile 'òle ko. Be ró dhi, i gá tá àyikya akódhi. Ayi ki togó na dhi, i lè tá gòle Ezèpètò na.

⁴⁰ Gò i dré tàzoá Arónà dré dhi: <Mí ledé àma dré gìká kitswábhá àma ki drí ko dhi i wà. Angyá ko, kàdré ína Mósè àma ki adrìlepi apfòle Ezèpètò lésè kòdhi ni tà sè dhi, mà nì ngalè àdho tà 'o akódhi nì ya dhi ko.>

⁴¹ Di i dré tí ngbòlò líndrí ledézó, ngá fèzo drá mòbòmà ro gò, gwányá 'òzo lenzézó ngá líndrí i dré tá ledélé àyi ki drígá sè nda ni tà sè.

⁴² Di, Gìká dré ína àmvò alázó àyi rú gò, àyi ki tayízó adrélé líndrí fe bhìbhínyà bhù na dhi i dré, ngóro tisile búkú pròfètà kya na dhi tíni:

<Isèrèlè ànzi ni i, mì alì tá tsì kà'wá pfùle dhi ki afè má dré mòbòmà àruka íbe,

mì dré tá adrérà'a duku na kóná nyadhi-rì dhi 'á dhi 'í?

⁴³ Kóko! Mì todó tá àmikya ngá líndrí mì dré tá ledélé kitswázó líndrí fe drá dhi i kòdhya:

wémà Mòlókò àdhya i bhìbhínyà líndrí àmi ki gìká Ràyífánà àdhya be. §

Di àsà dhi, má ni àmi ki mu adrélé móndí twá i ró

bvò Bàbìlónà àmvona dhi na. >*

⁴⁴ Ama ki tábhí nda i todó tá kpà tàbèrènákolò adrélépi Gìká ni adrema ni tà tadhá dhi duku 'ásè. A ledé tá tàbèrènákolò nda làsú be ngóro Gìká dré tá tàle Mósè dré dhi tíni, ìndì ngá líndrí dré tá tadhálé drá dhi tíni.

⁴⁵ A kòtayí tàbèrènákolò nda àma ki tábhí i dré Yòsúwà be dre dhi, àyi nda i dré dòzoá lìzo ába bvò sùrú twá Gìká dré dròle àyi kandrásè dhi kya na. Gò tàbèrènákolò nda dré adrézó bvò nda lé tsàle ópí Dàwídí ni lókyá 'á.

⁴⁶ Dàwídí nda ni tà tá dóro Gìká mìlèsè gò, dré Gìká ni ti lízìzó, kòtayíró i dzó kàdrì si Gìká Yàkóbhò àdhya dré. †

‡ 7:37 7:37 A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18. § 7:43 7:43 Mòlókò ìndì Ràyífánà kòni i tá gìká tàko móndí sùrú twá ro dhi i dré adrélé líndrí bhàle dhi 'i. * 7:43 7:43 A kònò Amósà 5:25-27. † 7:46 7:46 Wárágá àruka Gìká ni kúlí tisizo àyi dri dhi i léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa: «kòtayíró i dzó kàdrì si Yàkóbhò ni ànzi i dré».

47 Dì, Dàwídi ni mvá Sòlòmónò dré ína dzó kàdrì nda ni sizo drá nì.

48 Dì, Gìká kurú na bhù na dhi adré ína adrélé dzó móndí ì dré adrélé sìle dhi ì 'àsè ko. Ngóró pròfètà dré adrélé tàle dhi tìni:

49 «Mírì tà dhi: Bhù àrà má dré adrézó lírìlé adrélé òpì nya 'á dhi 'i,

ìndì bvò àrà má dré adrézó áma pá bha dríá dhi 'i.

Mì ni di dzó kárà be ngíni dhi ni si má dré kòdhya?

Àrà má dré dra lovózó lána dhi ni adré ángolé?

50 Áma drígá ledé ngá kòdhi ì títì nì ko?»‡

51 Àmi àmi kì togó 'obhá tombálé, ìndì àmi kì bíbhálé tabhóbhá adrézó lígìlé Gìká rú ni ì, àmi ngóró àmi kì tábhí nda ì tìni: Mì adré ngbú adrélé Tírì Lólo ni kúlí kayikayi!

52 Pròfètà àlo àmi kì tábhí ì dré mǐ pfòle ko dhi tsì be? † tufú tá ndìndì pròfètà adrèbhá tá Dhya gyágya dhi ni àlìma ni tà longó dhi ì todràle. Dì nyànomvá dhi, mì lefè àmikya akódhi nda kàribhá ì drígá gò, mì dré akódhi ni pfùzo dràle.

53 Mì kisú tá Gìká ni tátírìrí kúlí dré longólé ángéló ì tí dhi gò, mì dré àmikya tà tátírìrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi kì ka'izo 'òle ko!»

A lebhé Sètèfànò dràle kírà sè

54 Bhàgo kàdrì nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi kì togó dré aswázó Sètèfànò rú gò, ì dré adrézó síkálándrà tsi bvóá.

55 Dì, Sètèfànò gàlepi Tírì Lólo sè nda dré ína mǐ tingázó kurú na bhù na Gìká ni mǐlanzilanzì no, ìndì Yésu ni no adrérà'a àyi totó Gìká ni dríágó lésè.

56 Dré tàzoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré nòá dhi, bhù lanzi ru dre. Dì má adré Móndí ni Mvá ni no adrérà'a àyi totó Gìká ni dríágó lésè!»

57 † kòyi tà nda sè dhi, ì dré àyi kì bíbhálé tabhózó gò, tetrézó kúlí 'u'ù sè. Dì ì dré dhèzo Sètèfànò dri,

58 akódhi ni se pfòzo ába bhàandre 'àsè kivi na gò, ì dré kidhózó adrélé akódhi ni lebhé kírà sè. Dì akódhi ni asikìbhá nda ì tuvù tá àyi kì kítá kidhì ádhya ì lebhélé kàdhùrà àlo rú zìle Sàwúlò dhi pá. §

59 † dré tá adrérà'a Sètèfànò ni lebhé dhi 'á dhi, adré tá liyìlé Mírì rú adrézó tàá dhi: «Mírì Yésu, mí do áma lídrì wà!»

60 Dì dré dhèzo àyi kórókó titì gò, yòzoá dhi: «Mírì, mí bhà tàkonzì kònìdhi àyi dri ko.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

‡ 7:50 7:50 A kònò Esáyà 66:1-2. § 7:58 7:58 Sàwúlò kònìdhi, dhya dra rú zìle amvútú Pólò dhi 'i.

8

1 Di Sàwúlò nda ka'í tá kpà dhi, à kòpfu Sètèfánò dràle wà dhi 'í.

A pfo mónnyá Ekèlézyà le dhi ki mì lavúlé

Kidhólé kítú nda sè dhi, à dré kidhózó adrélé mónnyá Ekèlézyà Yèrusalémà àdhyà lé dhi ki mì pfo lavúlé. Di àyi títi nda ì dré lapázó ayíbe bvò Yùdáyà àdhyà 'ásè ìndì Sàmàríyà àdhyà 'ásè. Tayí tá ngbà 'í àpóstolò ì Yèrusalémà 'a kòdhyà.

2 Ago àruka adrèbhá tá tròle Gíká ni tà rú dhi ì dré Sètèfánò ni àbvò dòzo, lizo sĩa. Gò ì dré akódhi ni ngòzo tà tàndì ró.

3 Di, Sàwúlò ro dhi, dré ína àyi fèzo kitswálé Ekèlézyà ni tà pfu. Adré tá tatsilé Yésu ni ka'íbhá ki ndabe dzó àlo àlo ì 'ásè, adrézó àgo ki turú tòkó íbe, adrézó àyi ki 'o lebhélé bádzó na.

Filípò longó Rúbí Tani Sàmàríyà na

4 Mónnyá ka'íbhá ayíbhá nda ì adré tá Rúbí Tani longó àrà títi ì dré adrézó lavúlé dhi ì 'ásè.

5 Di Filípò lì tá ína bhàandre àlo bvò Sàmàríyà àdhyà lé dhi na gò, kidhólé adrélé Mèsíyà ni tà longó móndí ì dré kònàle.

6 Mónnyá zyandre nda ì kòyi tà Filípò dré adrélé tàle dhi ì, ìndì ì kònò tà línđrígá ró dré adrélé 'òle dhi ì dre dhi, ì dré adrézó bíbhálé ga akódhi ni kúlí yi lovó sè.

7 Tírí kònzi bí dhi ì adré tá topfòle móndí ì lésè tetrébe. Móndí bí mèrèkpe ro, ìndì pá be àbvò ro dhi ì adré tá kpà adrélé.

8 Tà nda sè dhi, arí adré tá gàle bhàandre nda léna bí.

Simónà kódzógó ro dhi ka'í Yésu

9 Bhàandre nda 'á dhi, agó àlo rú be Simónà dhi adré tá lánđrí ndri lókyá be vwàvwà ro, adrézó mónnyá títi Sàmàríyà le dhi ki línđrí tígá. Adré tá tàá dhi, ì ína móndí kàdrì 'í.

10 Mónnyá títi kidhólé àyi tàko ì rú tsàle àyi kàdrìkàdrì ì rú dhi ì adré tá akódhi ni yi lovó sè, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi, rínyí angálépi Gíká vélésè rú zìle <Rínyí kàdrì> dhi 'í.»

11 Í adré tá tròle akódhi rú, dré tá adrélé àyi ki línđrí tígá àyi lánđrí tà sè lókyá be vwàvwà ro dhi sè.

12 Di, ì kòyi Rúbí Tani Filípò dré adrélé longólé Gíká ni Opì ni tà dri ìndì Yésu Krísto ni tà dri dhi dre dhi, àyi àgo ró ìndì tòko ró dhi ì dré Rúbí nda ni ka'izo gò, ì dré bàtìsimò dòzo.

13 Simónà ni tàndi dré kpà ka'izoá gò, bàtisimò dòzo. Dré ngàzo adrélé tròle Filípò rú, adrézó tà kàdrì líndrìga ró dré adrélé 'òle dhi ki no gò, akódhi ni líndrì dré adrézó gàle àsà.

14 Apóstolò Yèrúsalmà na dhi ì kòyi tàle dhi, mónnyá Sàmàriyà le dhi ì ka'ì tá Giká ni kúlí dhi dre dhi, ì dré Péterò kì amùzo Yòwànì be àyi vélé.

15 Ayi nda ì kàtsá dre dhi, ì dré tà zìzo Giká tí mónnyá ka'ìbhá nda ì dré, ì kòkisúró Tirí Lólo be dhi bvó.

16 Tàko ko, Tirí Lólo nda asó tá rè dhu àyi ko. Ì kisù tá ngbà 'í bàtisimò Mírì Yésu ni rú sè dhi kòdhya.

17 Di Péterò ì Yòwànì be dhi ì dré drìgá bhàzo àyi àlo àlo títi nda ì dri gò, ì dré Tirí Lólo kisúzo.

18 Di Simónà nda kònò, móndí ì adré tá Tirí Lólo kisú àpóstolò kì drìgá bhàma àyi dri dhi sè dhi dre dhi, dré làfa lèzo fèle Péterò ì dré Yòwànì be,

19 tàzoá dhi: «Mì afè kókpà rìnyí kòdhi má dré wà, kitswálé dhya ángùdhi má dré dra drìgá bhàzo dríá dhi kòkisúró Tirí Lólo be dhi bvó.»

20 Di, Péterò logó drá dhi: «Mí kòdrà túmání ámi làfa be! Tàko ko, mí kisù tá mína dhi, mí ni tá tà Giká dré adrélé afèle àngyá dhi ni gí làfa sè.

21 Mì tà àko Giká ni àzì kòdhi léna, ámi togó dré adrélé gyägya Giká kandrá ko dhi sè.

22 Lè mí kòladzá di ámi togó tà kònzi mí dré kisùle 'òle kòdhi ni tà sè. Mí zi kpà tà Mírì tí, kòtrìró ámi tà kònzi nda be dhi bvó.

23 Tàko ko, má nò dhi, ámi togó ga tà kùdzí sè bí, ìndì mí móndí 'ìle tàkonzì sè dhi 'ì.»

24 Di Simónà logó dhi: «Ámi kì tàndi, mì kòzi tà Mírì tí má dré àmi, tà mì dré tàle kòdhi kì àlo kàtsáró má rú ko dhi bvó.»

25 Amvolásà dhi, Péterò ì Yòwànì be dhi ì dré Mírì Yésu ni tà ì dré nòle ìndì ì dré yìle dhi kì longózó, akódhi ni kúlí tadházó mónnyá kònàle dhi ì dré. Gò ì dré gòzo gòle Yèrúsalmà na, Rúbí Tani longóbe bhà bí Sàmàriyà kya ì 'àsè.

Filípò longó Rúbí Tani Ètìyòpiyà agó àlo dhi dré

26 Amvolásà dhi, ángeló Mírì àdhya dré tàzoá Filípò dré dhi: «Mí nga lile tàbhu na láti sìlepi Yèrúsalmà lésè lile Gázà na duku 'àsè dhi 'àsè.»

27 Di Filípò dré ngàzo lile. Láti 'á dhi, ì dré drì sizo Ètìyòpiyà agó àlo dhi be. Akódhi nda tá ùnikì 'ì, ìndì móndí kàdrì Kàndakè, Ètìyòpiyà kì ópí kàdrì tòko ró dhi zàle, adrélèpi làfa ni ni líkí títi dhi 'ì.* Akódhi lè tá Yèrúsalmà

* 8:27 8:27 «Ùnikì» kònìdhi, agó àngilé kitswálé ópí kàdrì ni àzì 'o dhi 'ì.

na kitswálé Gíká ni lindrì bha.

²⁸ Dré tá adrérà'a nzìle dhi 'á dhi, lirí tá áyi tàmàmbírì dòngrí dré adrélé sèle nì dhi na, adrélé búkù pròfétà Esáyà àdhya ni na kúlí be drádra.

²⁹ Gò Tirí Lólo dré tàzoá Filípò dré dhi: «Mí kisi mi ànyi tàmàmbírì kòdhi làga, mì kòliró tùmání agó kòdhi be.»

³⁰ Di Filípò dré ràzo tsàle ànyi tàmàmbírì nda làga gò, agó nda ni yi adrérà'a búkù pròfétà Esáyà àdhya ni na. Dré lizizóá tíá dhi: «Mí nì tà mí dré adrélé nàle kòdhi ni àndu be?»

³¹ Di agó nda logó dhi: «Má nì kitswá nǎá ngíni dhya àlo kòngrí àndu ni má dré ko dhi?» Di dré Filípò ni zizo mbàle lirílé í làga tàmàmbírì na.

³² Tà Gíká ni Kúlí na dré tá adrélé nàle dhi tá tà kònìdhi 'i:

«À drì tá akódhi ànzyà gà à dré adrélé kábilígyà se lizo ába àrà adrézó líá dhi na dhi tìni.

Ngóro kábilígyà mvá dré adrélé kírì dhya adrélépi áyi bhí re dhi kandrá dhi tìni dhi, akódhi nǎ ti ko.

³³ A nò tá akódhi móndí tàko ró gò, akódhi ni tàbvó tàzo gyágya ko.

Adhi ni kitswá akódhi ni ànzimvá kì tà tití dhi nì? Tàko ko, à tingá akódhi ni lídrì bvò drìsè dre.»†

³⁴ Gò Ètìyòpiyà agó nda dré lizizóá Filípò tí dhi: «Mí tà rè má dré ká: Pròfétà kòdhi adré àdhi ni tà ta kòdhya? Adré áyi tàndì ni tà ta, kó ngalè móndí àzya ni tà ta kòdhya?»

³⁵ Di kidhólé tà dré tá adrélé nàle nda rú dhi, Filípò dré Rúbí Tani Yésu ni tà dri dhi ni longózo drá.

³⁶ I dré tá adrérà'a lìle láti 'ásè dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyi àrà àlo yí be dhi làga. Di Ètìyòpiyà agó nda dré tàzoá dhi: «Mí nò rè ká! Yí kó be kòdhi dhi, tà má dré kitswázó bàtìsimò do bwà ko dhi àdho tà 'i?» [

³⁷ ‡]

³⁸ Di dré tàzoá dhi, à kòkíkí tàmàmbírì. Gò Filípò ì agó nda be dhi ì dré sìzo file yí na gò, Filípò dré bàtìsimò fèzo drá.

³⁹ Di ì kàpfò yí nda lésè dre dhi, Mírì ni Tirí dré ndirì Filípò ni dòzo. Ètìyòpiyà agó nda gò velé akódhi ni no ko. Di dré gòzo adrélé lìle lenzébe.

⁴⁰ Di Filípò ro dhi, dré gòzo áyi kisé bhàandre rú zìle Azótò dhi na. Di dré ngàzo láti do lizo Kàyìsaríyà na, Rúbí Tani longóbe bhàandre àlo àlo tití dhi ì 'ásè.

† 8:33 8:33 A kònò Esáyà 53:7-8. ‡ 8:37 8:37 Wárágá Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni kì kisé kònwa ko: [Filípò tà drá dhi: «Mí kòka'í àmi togó wáyi sè dhi, mí ni kitswá bàtìsimò do.» Di agó nda logó dhi: «Má adré ka'íá dhi, Yésu Krísto Gíká ni Mvágó 'i.»]

9

Sàwúlò ladzá áyi togó Yésu ni ka'í
(A kònò kpà Tà 'òle dhi i 22:6-16; 26:12-18)

¹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Sàwúlò gò ina adrélé lalilé Mírì Yésu ni ka'ìbhá i bvó, adrézó dràdrà kúlí ta àyi ki tà sè. Dì dré ngàzo lile kòwánà ki kàdrì véna

² akódhi ni lizí, kòtisìró wárágà i Yúdà ànzi ki lèsámbo dzó ki kàdrì Dàmàsékè na dhi i dré, í kònì tsa móndí àgo ró ìndì tòko ró adrèbhá Yésu ni láti lebe dhi ki kisú dhi, í kòturúro àyi agòzo àyi íbe Yèrúsalmà le be dhi bvó.

³ Dì dré tá adrèrà'a láti 'á, adrélé tsàle ànyi Dàmàsékè làga dhi 'á dhi, ngádra bhù lésè dhi dré kòzo ngbõ ró ngá kazá akódhi làgàsè kúrú.

⁴ Dì dré dhèzo kìnì mi gò, kúlí yi tǎrà'a í dré dhi: «Sàwúlò, Sàwúlò, mí adré áma mǐ pfo àdho tà sè?»

⁵ Sàwúlò lizí dhi: «Mírì, mí àdhi 'i?» Dì kúlí nda logó drá dhi: «Ma Yésu mí dré mína adrélé mǐ pfole dhi 'i.

⁶ Dì mí nga file bhàandre na. Kònàle dhi, à ni tà kitswálépi mí dré dra 'òle dhi ni ta mí dré.»

⁷ Mónnyá adrèbhá tá atsi to túmánì Sàwúlò be dhi ì kíkí tá àyi, adrélé tà nda ni no síbhálé be ngbo. Í yi tá kúlí nda 'í, dǐ, ì nò àyikya dhya àlo ko.

⁸ Gò Sàwúlò dré ngàzo kìnì misè. Dì, dré mǐ nzizo dhi, kitswá tá ina ngá no bwà ko. Dì à dré akódhi ni drígá rùzo, akódhi ni sèzo fizo ába Dàmàsékè na.

⁹ Gò dré adrézó kònàle kítú na ngá no àko ró, ngá nya àko ró ìndì ngá mvu àko ró.

¹⁰ Dàmàsékè na dhi, Yésu ni ka'ìlepi àlo rú be Anànyà dhi tá be. Dì ngá dré agázó akódhi mí toróbí tǐni gò, Mírì dré tazoá drá dhi: «Anànyà!» Akódhi logó dhi: «Mírì, ma kònìdhi.»

¹¹ Dì Mírì tà drá dhi: «Mí nga lile láti andre rú zǐle Pyà dhi na, agó àlo rú be Yúdàsì dhi bhàna. Kònàle dhi, mí lizí agó rú zǐle Sàwúlò angálépi Tàrúsò lésè dhi ni tà. Akódhi nda adrè tà zi má tí lókyá kònìdhi sè.

¹² Ngá agá akódhi mí toróbí tǐni gò, dré agó àlo rú be Anànyà dhi ni nòzo firà'a drígá bha í dri, í kògòró ngá no be dhi bvó.»

¹³ Dì, Anànyà logó dhi: «Mírì, má yi móndí bí dhi i tí tà kònzi títi agó kòdhi dré 'òle ámi mónnyá lólo Yèrúsalmà na dhi i rú dhi i 'í.

¹⁴ Atsá kpà kònwa rǐnyí í dré kisulé kòwánà kàdrì i véna dhi be, kitswálé mónnyá títi adrèbhá ámi zi àyi ki Mírì ro dhi ki turú dhi bvó.»

15 Di, Mírì tà Anànyà dré dhi: «Mí lì! Tàko ko, agó kòdhi dhya má dré zìle adrélé áma àzì 'o dhi 'i. A nì lì áma tà longó mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré, àyi kì ópí ì dré, ìndì Isèréle ànzì ì dré.

16 Má nì kizà kàdrì kitswálepì dré dra nyàle áma tà sè dhi nì tadhá drá.»

17 Gò Anànyà dré lizo file Sàwúlò nì kisú dzó nda na. Dré drígá bhàzo akódhi dri, tàzoá dhi: «Áma adrúpi Sàwúlò, Mírì Yésu agálepì mí kandrá láti bhálé dhi amù ma nì, mí kògòró ngá no, ìndì mí kògaró Tírì Lólo sè be dhi bvó.»

18 Gbã kòdhwa, ngá ngóró kosyá kobhó tñi dhi dré adhézo Sàwúlò mìlèsè gò, dré gòzo adrélé ngá no. Di dré ngàzo bàtìsimò do.

19 Bvóá dhi, dré ngá nyàzo gò, gòzo rinyí kisú.

Sàwúlò longó Rúbì Tani Dàmàsékè na

Gò Sàwúlò dré adrézó Yésu nì ka'ìbhá Dàmàsékè le dhi ì véna lókyá be vwàvwà ro tsà.

20 Gbã lókyá nda sè dhi, dré ngàzo adrélé Yésu nì tà longó Yúdà ànzì kì lísàmbò dzó ì 'àsè, adrézó tadhá dhi, Yésu nda Gíká nì Mvágó 'i káyà dhi.

21 Mónnyá títi adrébhá akódhi nì yi dhi kì líndrí adré tá gàle bhwábhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Agó kòdhi tsì dhya adrélèpi tá mónnyá adrébhá Yésu kòdhi nì ka'ì Yèrúsalemà na dhi kì mǐ pfo lavulé dhi 'i ko? Atsá kònwa kitswále àyi nda kì turú lizo àyi ìbe kòwánà kàdrì ì véna ko?»

22 Di, Sàwúlò adré tá ína atsálé rinyi ró adrélé lile drìdrì. Adré tá tadhá ngádra 'á dhi, Yésu Mèsiyá 'i káyà dhi gò, Yúdà ànzì Dàmàsékè le dhi ì dré kitswázó kúlí logó tíá bwà ko.

23 Lókyá kòlavú vwàle dre dhi, Yúdà ànzì nda ì dré ngàzo ru yi kitswázó Sàwúlò nì pfo dràle dhi bvó.

24 Di, Sàwúlò dré ína tà nda nì yizo. Kítú vèsè ìndì ngátsi vèsè dhi, ì adré tá rìle akódhi bvó bhàandre nda nì zèribàti ì 'àsè, kitswále akódhi nì pfo dràle.

25 Di ngátsi àlo sè dhi, akódhi nì lebèbhá ì dré akódhi nì bhàzo kánzì na gò, akódhi nì tìrízó zèribà drìsè kivì na gò, dré lapázó.

Sàwúlò tsa Yèrúsalemà na

26 Gò Sàwúlò dré lizo Yèrúsalemà na. Kòtsa dre dhi, dré àyi tabhizo amulé Yésu nì ka'ìbhá ìbe. Di, àyi títi nda ì adré tá àyikya akódhi nì ro. Tàko ko, ì ka'ì tá ko tàle dhi, akódhi atsá Yésu nì ka'ìlepi ró bàti dhi.

27 Di, Bàrànbà dré ína akódhi nì drizo lizo ába àpóstolò ì véna. Gò dré Sàwúlò nò tá Mírì Yésu láti 'á, ìndì Mírì tà tá

tà akódhi dré ngíni ya dhi ki titízó àyi dré. Dré kpà Sàwúlò longó tá Yésu ni tà tirí àko Dàmàsékè na ngíni ya dhi ni titízó.

²⁸ Di ì dré Sàwúlò ni ka'izo dòle adrélé tùmání àyi íbe. Akódhi adré tá tatsilé Yèrúsalmà 'àsè, Mírì ni tà longóbe tirí àko.

²⁹ Adré tá kpà tà ta ìndì tà kayí Yúdà ànzi adrèbhá Gírìkì ti ta dhi íbe. Di, àyi nda ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni pfu drále.

³⁰ Di Sàwúlò ni adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré akódhi ni drízo lizo ába Kàyisàriyà na gò, mùzoá lile Tàrúsò na.

³¹ Di Yésu ni ka'ìbhá títi bvò Yúdáyà àdhya na, Gàliláyà àdhya na, ìndì Sàmàriyà àdhya na dhi i tá tà kìdrìkìdrì íbe àyi kòfalé móndí àruka íbe. Gíká adré tá àyi ki timbà àyi ki tà ka'ìka'ì na. Ì adré tá lizólé, adrélé tà 'o Mírì ni ròma na, ìndì Tirí Lólo ni rinyí sè, adrézó lile ába drìdrì.

Pètèró 'o tà línđrìga ró dhi i Lídà na ìndì Yópè na

³² Pètèró dré tá adrérà'a tatsilé àrà twátwa i 'àsè dhi 'á dhi, tsa tá Yésu ni ka'ìbhá bhàandre Lídà àdhya na dhi ki no.

³³ Kònàle dhi, dré agó àlo rú be Ayìnéyà, adrélépi pá be àbvò ro dhi ni kisúzó. Akódhi nda ayí tá lánɡá na kóná nzi-drì-na.

³⁴ Di Pètèró dré tàzoá drá dhi: «Ayìnéyà, Yésu Krísto tidrí mi dre! Mí nga ámi kíndri pa!» Gbã kòdhwa, akódhi nda dré ngàzo trà kuru.

³⁵ Di mónďyá títi adrèbhá tá Lídà le ìndì Sàrónà le dhi ì dré akódhi ni nòzo gò, ì dré àyi ki togó adzázó Mírì vélé.

³⁶ Anyi àrà nda làgana, bhàandre Yópè àdhya na dhi, tòkó àlo Yésu ni ka'ìlepi, rú be Tàbità dhi tá be. (Rú nda kòdhi adré leá tàle Gírìkì ti sè dhi «Dòrúkà».) Akódhi nda adré tá ngbú adrélé tà dóro 'o, adrézó kpà ngá fe lemerèbhá i dré.

³⁷ Di lókyá nda sè dhi, dré dhèzo drà be gò, dré dràzo. Di akódhi ni rúbhá dzìzo gò, dòzoá bhàle dzó àlo dhi ni 'a kile kurú na dhi na.

³⁸ Yópè nda ànyi Lídà làga. Di Yésu ni ka'ìbhá Yópè le dhi ì kòyi Pètèró tá Lídà na dhi dre dhi, ì dré àgo rì dhi ki mùzo akódhi ni ti lizí, tàzoá dhi: «Mí kàlì mbèlè àma vélé wà!»

³⁹ Di Pètèró dré ngàzo lile tùmání àyi íbe. Kòtsa dre dhi, ì dré akódhi ni drízo mbàzo ába dzó 'a kile kurú na nda na. Tàyítókó títi dhi ì dré ngàzo àyi ki totó ànyi akódhi làgàsè adrélé àwó ngo, adrézó kítá twátwa Tàbità nda dré tá dhìle dré rè dhu adrérà'a tùmání àyi íbe dhi 'á dhi ki tadhá drá.

* 9:36 9:36 Rú «Tàbità» Eberè ti sè kònìdhi, ìndì rú «Dòrúkà» Gírìkì ti sè kònìdhi, adré leá tàle dhi «lóbha».

⁴⁰ Gò Pétèró dré móndyá títi nda ki 'òzo p̄fòle kivì na. Dré áyi kórókó titizo, tà zìzo Giká tí gò, áyi alázo àbvò nda vélé tää dhi: «Tàbità, mí nga!» Di akódhi nda dré mì nzìzo Pétèró nì no gò, ngàzo lirílé.

⁴¹ Pétèró dré akódhi nì drígá rùzo gò, akódhi nì tingázó kuru. Dré Yésu nì ka'ìbhá ki azizó tàyítòkò íbe, Tàbità nda nì tadházó àyi dré lídrì ro.

⁴² Di tà nda nì rúbí dré la'úzo bhàandre wáyi Yópè àdhya 'àsè gò, móndí zyandre dhi ì dré Mírì Yésu nì ka'izo.

⁴³ Gò Pétèró dré adrézó Yópè na lókyá be vwàvwà ro, agó àlo rú be Simónà, kíní nyìlepi dhi bhàna.

10

Kòrùnèlìyò zi Pétèró í bhàna

¹ Agó àlo rú be Kòrùnèlìyò dhi tá bhàandre Kàyisàriyà àdhya na. Akódhi nda tá Rómà ki sòdá adrélé zìle Itàliya àdhya ró dhi ki kàdrì 'i.*

² Akódhi ì móndyá títi akódhi nì dzó lé dhi íbe dhi, ì adré tá tròle Giká nì tà rú, adrézó kpà akódhi nì ro. Adré tá ngá fe rā móndí lemerè ro dhi ì dré, adrézó kpà tà ta Giká be landè àko ró.

³ Kítú àlo, ànyíanyi sáà na kítú rírì àmvolésè dhi sè dhi, ngá agá tá akódhi mì toróbí tìni. Akódhi nò ángéló àlo Giká àdhya ngádra 'á afírà'a í vélé, tàà í dré dhi: «Kòrùnèlìyò!»

⁴ Di dré ángéló nda nì nòzo dhi tirì dré gò, lizizóá tíá dhi: «Mírì, àdho tà 'i?» Ángéló nda logó drá dhi: «Tà mí dré zìle Giká tí dhi ì tùmání ngá mí dré fèle lemerèbhá ì dré dhi íbe dhi ì mbà tsàle Giká kandrà gò, akódhi dré ámi tà kisuzo.

⁵ Di nyànomvá dhi, mí mù móndí lìle Yópè na, agó rú be Simónà adrélé kpà rú zìle Pétèró dhi nì azí.

⁶ Akódhi nda adré ayílè kíní nyìlepi àlo rú be Simónà dhi bhàna, yìandre mìle.»

⁷ Di ángéló tà tàlepi akódhi dré nda kòlì dre dhi, Kòrùnèlìyò dré áyi màràbà rì dhi ki azizó tùmání sòdá àlo adrélépi tá tà 'o í dré, adrélépi kpà tròle Giká nì tà rú dhi be.

⁸ Dré tà títi lavúbhá nda ki titízó àyi dré gò, àyi ki mùzo lìle Yópè na.

Ngá agá Pétèró mì toróbí tìni

* **10:1 10:1** Rómà ki sòdá ki kàdrì kònìdhi tá sòdá ànyíanyi nyadhi-nzi dhi ì drìle.

⁹ Kítú bvóá dhi sè, ànyànyì kítú rírí sè, dhya mùle nda ì dré tá adrérà'a láti 'á ànyì Yópè làga dhi 'á dhi, Pétèró dré mbàzo dzó drì be kpàkpà dhi drìna, adrélé tà ta Gìkà be.†

¹⁰ Tàbirí dré akódhi ni 'òzo gò, dré adrézó ngá le nyàle. A dré tá adrérà'a ngá ladhí drá dhi 'á dhi, ngá dré afízó akódhi dri toróbí tìni.

¹¹ Akódhi dré nòzoá dhi, bhù lanzí ru dre gò, dré ngá ngóro kítá pìpì gú rùle ti ni su dhi ì 'ásè dhi tìni dhi ni nòzo adrérà'a asilé bvò dri.

¹² Kítá nda na dhi tá kà'wá pá be su dhi ki kára twátwa dhi ì, tùmání kà'wá adrébhá àyi ki se agáti sè dhi ki kára twátwa dhi ìbe, ìndì àrì ki kára twátwa dhi ìbe.

¹³ Gò kúlí àlo dhi dré tàzoá drá dhi: «Pétèró, mí nga àyi ki tupfú nyàle!»

¹⁴ Dì, Pétèró logó dhi: «Mírì, tàdzí ko! Tàko ko, má nya ngá ndì ró tátírí kúlí dré adrélé logalé dhi ki àlo tàdzí ko.»‡

¹⁵ Dì kúlí nda dré gòzo tàá drá dhi: «Mí zi mína ngá Gìkà dré temvéle dre dhi ndì ró ko.»

¹⁶ Tà nda dré ru 'òzo kònìni vèsè be na gò, kítá nda ni dòzo bhù na.

¹⁷ Dì Pétèró ni drì dré abízó tà nda sè gò, dré adrézó lizíá í léna ngalè ngá í dré nòle nda adré tá lèá tàle ngíni ya dhi. Gbà lókyá nda sè dhi, dhya Kòrùnèlìyò dré tá mùle nda ì dré Símónà ni bhà lizíó, atsázó dzó nda tí.

¹⁸ Gò ì dré kúlí yòzo, lizíóá ngalè Símónà adrélé kpà rú zìle Pétèró dhi adré ayilé dzó nda na yà dhi.

¹⁹ Dì Pétèró dré rè dhu adrérà'a ngá í dré nòle nda ni tà kisù dhi 'á dhi, Tírí Lólo dré tàzoá drá dhi: «Mí yi rè ká! Ago na dhi ì adré ámi nda.

²⁰ Dì mí nga síle àyi véna, mì kòlìró tùmání àyi ìbe tà kayí àko ró. Angyá ko, má mù àyi ma.»

²¹ Dì Pétèró kòsi dzó nda drìlèsè dre dhi, dré tàzoá àgo nda ì dré dhi: «Ma kònìdhi dhya mì dré adrélé ndàle dhi 'i. Mì alì kònwa àdho tà sè?»

²² Dì ì logó drá dhi: «Sòdá ki kàdrì rú be Kòrùnèlìyò dhi amù àma nì. Akódhi nda móndí gyàgya, adrélépi Gìkà ni ro dhi 'i. Yúdà ànzì títí dhi ì adré akódhi ni rú ta dóro. Ángéló lólo Gìkà àdhyà tà drá dhi, kòzi mì í bhàna ámi kúlí ki yìzo dhi bvó.»

²³ Dì Pétèró dré àyi ki azízó ayilé dzó nda lé.

Pétèró lè Kòrùnèlìyò bhàna

† **10:9 10:9** Kínó lèsè Ìsèrèlè ànzì ki bvò na dhi, à adré tá dzó ki drì ledé kpàkpà, à kòkìtswàró mbàle lírìlé lovólé kònàle be dhi bvó. ‡ **10:14 10:14** A kònò Lèvìtikè 11:1-47; Ezèkyélè 4:14.

Drùbhì sè dhi, Pétèró ì dré ngàzo lile àyi ìbe tùmání Yésu ni ka'ìbhá àruka Yópè lésè dhi ìbe.

24 Kítú bvóá dhi sè dhi, ì dré tsàzo Kàyisàriyà na. Kòrùnèliyò kimó tá àyi aró ì àyi arúpi kákà dhi ìbe gò, ì dré adrézó àyi ki letè.

25 Di Pétèró dré tá adrérà'a file bhà'álé nda na dhi 'á dhi, Kòrùnèliyò dré alizo adhéle akódhi pá, kitswále akódhi ni lindri bha.

26 Di, Pétèró dré ina akódhi ni tingázó, tàzoá drá dhi: «Mí nga. Ama tándi, ma kókpà mómí 'i mí t́ni.»

27 Di Pétèró ì dré tà titízó akódhi be gò, dré fizo mómíyá zyandre ru kimóbhá nda ki kisú dzó na.

28 Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi títi, mì nǐ tàle dhi, Yúdà ànzi ki tátrírí kúlí adré ru sùma mómí sùrú twá ro dhi ìbe dhi nǐ logá àyi dré dhi be. Tátrírí kúlí nda adré kpà fima àyi bhàna dhi nǐ logá. Di, Gíká tadhá ina má dré dhi, má kòzi dhya àlo ndǐ ró yà, kó ngalè mómí temvéle ko dhi ró yà dhi ko.

29 Àsà dhi, mì dré áma azizó dhi, má alì ndiri tà kayí àko ró. Má adré di àmi ki lizí, mì azí ma àdho tà sè?»

30 Di Kòrùnèliyò logó dhi: «Lavú dre kítú na, sàa na kítú rírí àmvolésè dhi sè dhi, má adré tá tà ta Gíká be áma dzó kòndhi 'á. Gbǎ kòdhwa, agó àlo kítá ìbe lagulagu ró dhi dré agázó má kandrǎ,

31 tàá má dré dhi: «Kòrùnèliyò, Gíká yi tà mí dré zìle í tí dhi ì 'í. Tivì kpà ngá mí dré fèle lemerèbhá ì dré dhi ì ko.

32 Di mí mù mómí lile Yópè na, Simónà adréle kpà rú zìle Pétèró dhi ni azí. Akódhi nda adré ayilé Simónà kǐnǐ nyìlepi dhi bhàna, yǎandre mìle.»

33 Di gbǎ lókyá nda sè dhi, má dré mómí mùzo lile ámi azí. Mí 'o dóro alizo. Di nyànomvá dhi, àma títi nǐ ì Gíká kandrǎ, kitswále tà títi Mírǐ dré tàle mí kòtà àma dré dhi ki yi.»

Pétèró longó Rúbí Tani mómí sùrú twá ro dhi ì dré

34 Gò Pétèró dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Nyànomvá dhi, má nǐ tàle dhi, Gíká adré mómí ki no twátwa ko dhi be.

35 Be ró dhi, adré ina mómí sùrú títi ì lésè adrébhá àyi ro, adrébhá kpà tà gyǎgya 'o dhi ki ka'ì kòdhya.

36 Gíká nda amù Rúbí Tani àma, Ìsèrelè ànzi ì véle longózóá àma dré dhi, mà nǐ kitswá adréle tà kǐdrikǐdri ìbe àma kòfalé í be Yésu Krísto sè. Yésu Krísto nda mómíyá títi dhi ki Mírǐ 'i.

37 Àmi ki tándi, mì nǐ tà títi ru 'obhá Yùdáyà na kidhólé Gàliláyà lésè, bàtisimò Yòwánì dré tá longólé dhi àmvolésè dhi ì be.

38 Mì nì tàle dhi, Gĩká zì tá Yésu Nàzàrètà lésè nda gò, Tírí Lólo fèzo drá rĩnyí be dhi be. Di Yésu nda dré tatsízó tà dóro 'obe ìndì móndyá tíí Dzáborò dré tá atólé í pálé dhi ki tidríbe. Tàko ko, Gĩká tá tùmání akódhi be.

39 Ama dhya tà tíí akódhi dré 'òle Yúdà ànzì ki bvò na ìndì Yèrúsalmà na nda ki nobhá mì sè dhi 'i. A tidí tá akódhi dràle fa kípakipa dri.

40 Di, kítú nì na sè dhi, Gĩká dré ína akódhi ni tingázó dràdrà lésè gò, akódhi ni 'òzo móndí i dré nòle.

41 Móndyá tíí dhi ì nò tá akódhi ko. Ngbà 'í àma Gĩká dré tá zìle drĩdrĩ kitswálé tà nda ki no dhi i, mà nò akódhi àma. Akódhi ni ngàma dràdrà 'ásè dhi àmvolésè dhi, mà nya ngá ìndì mà mvu ngá tùmání akódhi be dhi àma.

42 Di akódhi lazí tà àma dri tàzoá dhi, mà kàdré áyi tà longó móndí i dré adrézó tadhá dhi, i dhya Gĩká dré bhàle adrélé móndyá tíí lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki tàbvó tàlepi ró dhi 'i.

43 Pròfètà tíí dhi ì longó tá akódhi ni tà tàzoá dhi, Gĩká ni móndyá tíí dra akódhi ni ka'ìbhá dhi ki tàkonzì tri akódhi ni rú sè.»§

Móndí sùrú twá ro dhi ì kisú Tírí Lólo

44 Pètèró dré rè dhu adrérà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, Tírí Lólo dré asízó móndyá tíí adrèbhá akódhi ni yi nda ki asó.

45 Di móndyá ka'ìbhá Yúdà ànzì ró alìbhá tá tùmání Pètèró be dhi ì kònò, Gĩká kutú tá kókpà Tírí Lólo móndí sùrú twá ro dhi i dri dhi dre dhi, àyi ki líndrí dré gàzo bhwàbhwa.

46 Tàko ko, ì yi tá àyi nda i adrérà'a ti twátwa ki ta, adrézó Gĩká ni rú bha kùle dhi 'í. Gò Pètèró dré tàzoá dhi:

47 «Àdhi ni kitswá bàtìsimò dòma yĩ sè dhi ni logá móndyá kòni ì dré dhi nì? Angyá ko, ì kisú àyikya Tírí Lólo àmakya tíni.»

48 Di dré tàzoá dhi, à kòfè bàtìsimò àyi dré Yésu Krìsto ni rú sè. Gò ì dré Pètèró ni ti lizízó, kàdréro dhu rè àyi véna lókyá tsà sè.

11

Pètèró ngi tà í dré 'òle dhi ki àndu

1 Gò àpóstolò i móndyá ka'ìbhá Yúdáyà na dhi íbe dhi ì dré yizoá tàle dhi, móndí sùrú twá ro dhi ì kisú kókpà Gĩká ni kúlí dre.

2 Di Pètèró kòlì tsàle Yèrúsalmà na dre dhi, móndyá ka'ìbhá Yúdà ànzì ró dhi ì dré dhèzo adrélé akódhi ni ndri,

3 adrézó tàá dhi: «Mí fì mína móndí lwàle ko dhi i bhàna gò, mí dré ngá nyàzo tùmání àyi íbe!»

4 Di Péteró dré ngàzo tà títi lavúbhá nda ki títi àyi dré m̄bhalé tí, tàzoá dhi:

5 «Má tá mána bhàandre Yópè àdhya na. Kítú àlo, má dré tá adrérà'a tà ta Gìká be dhi 'á dhi, ngá dré afízó má dri toróbí t̄ini. Má nò tá ngá ngóro kítá p̄p̄i gú rùle ti ni su dhi i 'àsè dhi t̄ini dhi adrérà'a asilé bhù lésè atsálé má vélé.

6 Má kòbhe m̄i ngá kítá nda léna dhi ki no dre dhi, má dré kà'wá pá be su dhi ki kárá twátwa dhi ki nòzo, tùmání kà'wá mbì lésè dhi íbe, kà'wá adrèbhá àyi ki se agáti sè dhi íbe, tsàle àrì íbe.

7 Gò má dré kúlí ȳizo tàá má dré dhi: <Péteró, mí nga àyi ki tupfú nyàle!>

8 Di má dré logózóá dhi: <Mírì, tàdzí ko! Tàko ko, ngá ndí ró àma ki tátírì kúlí dré adrélé logalé dhi ki àlo afí rè má silé tàdzí ko.>

9 Di kúlí nda dré gòzo tàá bhù lésè dhi: <Mí zi mína ngá Gìká dré temvéle dre dhi ndí ró ko.>

10 Tà nda dré ru 'òzo kònìni vésè be na gò, ngá títi nda ki dòzo bhù na.

11 Gbã lókyá nda sè dhi, àgo na tá amùle má vélé Kàyisariyà lésè dhi i dré àyi ki kikízó dzó mà dré tá adrézó lána dhi tí.

12 Gò Tírì Lólo dré tàzoá má dré dhi, mà kòlì tùmání àyi íbe tà kayí àko ró. Dhya ka'ìbhá nzi-drì-àlo kònì i dré kpà lizo tùmání má be gò, mà dré fizo agó àlo rú be Kòrùnèliyò dhi ni dzó na.

13 Gò akódhi nda dré í nò tá ángeló agárà'a í kandrà áyi dzó lé ngíni ya dhi ni títizó àma dré. Tà dhi, ángeló nda tà tá í dré dhi: <Mí mù móndí lile Yópè na Simónà adrélé kpà rú z̄ile Péteró dhi ni azí.

14 A ni kúlí longó àmi dré móndyá títi ámi dzó lé dhi íbe gò, m̄i dré lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisúzó kúlí nda sè.>

15 Di má dré kidhórà'a tà ta Kòrùnèliyò nda i dré dhi 'á dhi, Tírì Lólo dré asízó àyi ki asó ngóro dré tá asilé àma ki asó kítú Pàtèkótè àdhya tú dhi t̄ini.

16 Gò kúlí Mírì dré tá tàle dhi dré agázó má léna. Akódhi tà tá dhi: <Yòwánì fè tá ína bàtìsimò ȳì sè. Di, m̄i ni àmikya bàtìsimò kisú Tírì Lólo sè.>*

17 Di Gìká fè kó àyi dré Tírì Lólo àlo nda í dré afèle àma Mírì Yésu Krísto ni ka'ìbhá i dré dhi kòdhya dhi, ma di tá mána àdhi 'i, kitswálé tà Gìká dré tá lèle 'òle dhi ni kíkí dhi?»

18 Di i kòyi tà nda i dre dhi, i dré kúlí tayízó gò, i dré Gìká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi: «Kàdré kònìni dhi, Gìká nzì di

* 11:16 11:16 A kònò Tà 'òle dhi i 1:5.

kókpà láti móndyá súrú twá ro dhi i dré, i kòladzáró àyi ki togó lédri kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.»

Ekèlézyà Atìyòkíyà na dhi

¹⁹ Móndyá ka'ìbhá ayíbhá àyi ki mǐ pfòma Sètèfánò ni dràma àmvolèsè dhi ni tà sè dhi, i lǐ tá byá bvò Fòwíníkè àdhya na, tǔrù Kìpírò àdhya na, ìndì bhàandre Atìyòkíyà àdhya na.† Ayi nda i adré tá ngbà 'í Gìkà ni kúlí longó Yúdà ànzì i dré.

²⁰ Di, àyi ki àruka angábhá Kìpírò lèsè ìndì Kìrénè lèsè dhi i dré àyikya lizo Atìyòkíyà na gò, kidhólé adrélé tà ta mómndí súrú twá ro dhi i dré, adrézó Rúbí Tani Mírì Yésu ni tà dri dhi ni longó àyi dré.‡

²¹ Gìkà ni rinyí tá tǔmánì àyi íbe gò, mómndí zyandre dhi i dré àyi ki togó adzázó Mírì vélé, akódhi ni ka'ì.

²² Mómndyá Ekèlézyà Yèrúsalemà àdhya lé dhi i kòyi rúbì nda dre dhi, i dré Bàránábà ni mùzo lile Atìyòkíyà na.

²³⁻²⁴ Akódhi nda tá mómndí dóro gàlepi Tírì Lólo sè, adrélépi kpà tà ka'ika'ì íbe kàdrì dhi 'i. Di kòtsa Atìyòkíyà na dre dhi, dré nòzoá dhi, Gìkà bhà tá àyi togó tani mómndyá ka'ìbhá nda i rú dre gò, dré lenzézó ásà. Gò dré àyi ki kodzózó títì tàzoá dhi, i kàdré tròle Mírì ni tà rú togó wáyi sè. Di mómndí zyandre lavulé dhi i dré Mírì Yésu ni ka'izo gò, i dré ru amúzó mómndyá ka'ìbhá kònàle nda íbe.

²⁵ Amvolásà dhi, Bàránábà dré lizo Sàwúlò ni nda Tàrúsò na.

²⁶ Kòkisú akódhi dre dhi, dré akódhi ni adrìzo agòzo ába Atìyòkíyà le. Di àyi nda i dré adrézó ru kimó mómndyá zyandre Ekèlézyà le dhi íbe, adrézó àyi ki tadhá kóná àlo. Atìyòkíyà nda 'á dhi, à kidhó tá adrélé Yésu ni lebèbhá ki zi Krísto ni ka'ìbhá i ró.

²⁷ Lókyá nda sè dhi, pròfétà àruka i dré angázó Yèrúsalemà lèsè atsálé Atìyòkíyà 'a.

²⁸ Ayi ki àlo rú be Agábò dhi dré ngàzo longóá Tírì Lólo ni rinyí sè dhi, kàràbhò kàdrì dhi ni dhe bvò wáyi Rómà ki òpì zàle dhi 'ásè. (Di Kàràbhò nda dhe tá Rómà ki ópì kàdrì, Kàlàwùdíyò ni lókyá 'á bàti.)

²⁹ Di mómndyá ka'ìbhá Atìyòkíyà le dhi i dré ru yìzo tàzoá dhi, i ni àyi ki ngá lokó ngóro àyi àlo àlo títì dhi i dré kitswálé 'òle dhi tǐni gò, mùzoá àyi ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá Yùdáya na dhi ki ledé.

† **11:19 11:19** «Atìyòkíyà» kòndhi tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Siriyà àdhya drìle dhi 'i. ‡ **11:20 11:20** Mómndyá Rúbí Tani longóbhá kòni ki àruka i angá tá bhàandre Kìrénè àdhya bvò Libíyà àdhya lé, bvò kàdrì Afirikà àdhya lé dhi lèsè.

³⁰ Gò ì dré 'òzoá kònìni. Ì dré Bàrànába kí mùzo Pólò be ngá nda kí adzí Èkèlézyà Yèrúsalmà na dhi ni bhàgo ì véna.

12

A pfu Yàkóbhò dràle, ìndì à ru Pétèró bhèle bãdzó na

¹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, ópí Èródè Agùrípà dré kidhózó adrélé Yésu ni ka'ìbhá àruka kí mì pfo.*

² Dré Yàkóbhò, Yòwánì ni adrúpi ni 'òzo pfùle dràle sápi sè.

³ Kònò tà nda 'o tá Yúdà ànzì kí togó adrélé kinílè dhi dre dhi, dré kpà Pétèró ni 'òzo rùle. 'O tá tà nda gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhyà tú.

⁴ Di kò'o akódhi rùle dre dhi, dré akódhi ni bhèzo bãdzó na gò, sòdá mudrí-drì-nzi-drì-àlo tukùle su su dhi kí bhàzo adrélé akódhi ni líkí. Adré tá kisúá dhi, í ni akódhi ni 'o apfòle tàbvó tàle mónnyá títi ì kandrá gwányá Pásikà àdhyà àmvolésè.

⁵ Di, à dré tá adrérà'a Pétèró ni líkí bãdzó na dhi 'á dhi, mónnyá ka'ìbhá dhi ì adré tá àyikya tà zì Gíká tí togó wáyi sè akódhi dré.

Mírì 'o Pétèró apfòle bãdzó lésè líndríga ró

⁶ Kítú Èródè dré tá adrézó 'òle Pétèró ni tàbvó ta dhi ni ngátsi sè dhi, Pétèró adré tá ayí ko sòdá rì dhi ì kòfalé bãdzó na. A adrò tá akódhi nyìrì rì dhi ì sè. Sòdá àruka ì adré tá àyi kí totó bãdzó nda tí, adrélé bãdzó líkí.

⁷ Gbã kòdhwa, ángéló Mírì àdhyà dré agázó Pétèró kandrá gò, ngádra dré kòzo ngá kazá dzó 'a kile nda na. Ángéló nda dré akódhi ni gbúlú sàzo akódhi ni torózó ayí lésè gò, tàzoá drá dhi: «Mí nga mbèlè!» Gò nyìrì dré adàzo akódhi drígásè.

⁸ Di ángéló nda dré tàzoá drá dhi: «Mí 'ì ámi káfà ámi kípilé 'á, ámi kámókà kí tosózó.» Di Pétèró dré 'òzoá ngóro tàle í dré dhi tíni. Gò ángéló dré tàzoá drá dhi: «Mí asó ámi kítá kidhì àdhyà, mí kàlìró má vèsè.»

⁹ Di Pétèró dré dhèzo akódhi bvó adrélé akódhi ni lebè. Nì tá ko tàle dhi, tà ángéló nda dré adrélé 'òle dhi tá tà tándi 'ì dhi. Adré tá ìna kisúá dhi, ngá agá tá í mi toróbí tíni.

¹⁰ Ì dré àrà ni àlo ìndì rì ni sòdá ì dré tá adrézó bãdzó líkí dhi kí lavúzó gò, ì dré tsàzo dzóti kàdrì aya ró adrézó pfòle 'àsà bhàandre na dhi kandrá. Di dzóti nda dré ru nzìzo ayí tà sè àyi dré, gò ì dré pfòzo. Ì kòlì láti 'àsè vwàle tsà dre dhi, ángéló nda dré ndiri Pétèró ni tayízó.

* **12:1 12:1** «Èródè Agùrípà» kònìdhi tá Èródè Kàdrì dhi ni toyó 'i. (A kònò Lúká 1:5.) Akódhi tá ópí ro bvò Yúdáyà àdhyà, Sàmàríyà àdhyà, Gàlíláyà àdhyà, Pèráyà àdhyà, Itúráyà àdhyà, Tràkònítì àdhyà ìndì Abilénè àdhyà ì drìle.

11 Kùdù ro dhi, Pétèró dré ína tà nda ni atógyàzo, tàzoá dhi: «Nyànomvá dhi, má nǐ bàti tàle dhi, Mírǐ amù áyi ángéló áma apá Eródè drígàsè, ìndì tà títi Yúdà ànzi ì dré tá lèle 'òle má rú dhi ì lésè dhi dre dhi.»

12 Dì tà nda kòfì Pétèró drǐna dre dhi, dré lizo Màrìyà, Yòwánì Márokò ni andre ni dzó na. Kònàle dhi, móndí zyandre dhi ì kimó tá ru adrélé tà zi Gǐká tí.

13 Akódhi kòga dzóti adrézó fìle kivrì lésè dhi dre dhi, mvátokó àlo màràbà ro rú be Ródà dhi dré áyi kisízó ànyi dzóti nda làga.

14 Kòyi Pétèró ni kúlí nǐle kyá dre dhi, dré áyi tapízó ràle dzó na dzóti nzi àko ró togó kǐnì dré gò, dré longózóá móndyá títi dzó lé dhi ì dré dhi: «Pétèró kivrì na dzó tí.»

15 † logó drá dhi: «Ngá kizá mi nǐ!» Dì, gò tàá rǐnyí sè dhi: «Tà bàti 'ì!» † gò tàá dhi: «Kòdhi akódhi ni líndrì 'ì.»

16 Dì, Pétèró dré ína gòzo adrélé dzóti ga. † kònzi akódhi ni no dre dhi, àyi kǐ líndrì dré gàzo bhwábhwà.

17 Dì Pétèró dré drígá bhàzo kuru àyi kǐ kúlí kǐkízó gò, dré Mírǐ 'o tá ì apfòle bãdzó lésè ngǐnì ya dhi ni titízó àyi dré. Gò tàzoá dhi: «Mǐ longó tà kòdhi Yàkòbhò ì dré àma kǐ adrúpi àruka títi dhi íbe be.»† Gò dré pfòzo lèle àrà àzya na.

18 Ngá kòwa dre dhi, sòdá adrèbhá tá bãdzó líkí nda kǐ drǐ dré abízó nyǐnyí gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè ngalè àdho tà 'o tá Pétèró nǐ ya dhi.

19 Dì Eródè dré móndí kǐ mùzo lèle akódhi ni nda gò, ì dré àyikya kisúzóá ko. Dì dré sòdá adrèbhá bãdzó líkí nda kǐ lizízó tà tàndi ró gò, àyi kǐ 'òzo tupfúlè todràle.

Eródè Agurìpà ni dràma

Amvolásà dhi, ópí Eródè dré ngàzo bvò Yùdáyà àdhya lésè lèle adrélé Kàyisàriyà na lókyá be vwàvwà ro.

20 Akódhi ni togó adrè tá aswálé móndyá bhàandre Tírè kya Sídónà be dhi ì 'ásè dhi ì rú. Dì àyi nda ì dré ru yǐzo, móndí kǐ mùzo lèle Eródè ni ti lizí, tà kǐdríkǐdrì kǐdréró àyi kòfalé akódhi be be dhi bvó. Angyá ko, àyi kǐ mányàngá wǎyi dhi adrè tá apfòle ópí nda ni bvò lésè. Dì dhya mùle nda ì dré ru yǐzo Eródè ni dzó líkíbhá kǐ kǐdrì rú be Bálástó dhi be gò, kítú tà tàzo Eródè be dhi ni bhàzo.

21 Kítú bhàle nda sè dhi, Eródè dré áyi kítá ópí àdhya kǐ tosózó í rú, lírízó áyi lírìrà òpì àdhya dri gò, kúlí dò tàle móndyá títi ì kandrá.

† 12:17 12:17 A adrè kisúá dhi, Yàkòbhò kònìdhi tá Yésu ni adrúpi, atsálépi Ekèlèzyà ni bhàgo kǐ àlo ró dhi 'ì. A kònò Tà 'òle dhi ì 15:13; 21:18.

²² Dì ì dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Kúlí kònìdhi móndí kya 'i ko! Be ró dhi, gǐká àlo dhi àdhyà 'i!»‡

²³ Gbǎ kòdhwa, ángeló Mírì àdhyà dré Èródè ni tswàzo, dré tá lindrì fèle Gíká dré ko dhi sè. Gò píróló ì dré akódhi ni nyàzo gò, dré dràzo.

²⁴ Dì, Gíká ni kúlí adré tá ína ayílè lile drǐdrǐ.

²⁵ Bàrànába ì Sàwúlò be dhi ì kò'o àyi ki àzì akílè Yèrusalémà na dre dhi, ì dré Yòwánì adrélé kpà rú zìle Márokò dhi ni drizo, gòzo akódhi be Atiyòkiyà na.

13

A mù Bàrànába ì Sàwúlò be lile Gíká ni àzì 'o

¹ Èkèlézyà Atiyòkiyà àdhyà lé dhi, pròfétà ì tà tadhábhá ìbe dhi ì tá be. Ayi nda ì tá: Bàrànába, Simèyónà (adrélé kpà rú zìle Móndí nǐ dhi), Lùkiyò (angalépi Kírénè lésè dhi), Mànàyénè (ì dré mbàzo ópí Èródè Atípà be dhi), tsàle Sàwúlò.*

² Kítú àlo, ì dré tá adrérà'a tàbirí mvo, adrézó lísámbò 'o Mírì ni rú sè dhi 'á dhi, Tírì Lólo dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì bhà Bàrànába ì Sàwúlò be twá má dré, ì kàdrérò àzì má dré àyi ki azizó 'òá dhi nǐ 'o.»

³ Dì ì kòmvo tàbirí tà zizo Gíká tí dre dhi, ì dré drígá bhàzo àyi rǐ nda ì dri gò, àyi ki mùzo lile Gíká ni àzì 'o.

Bàrànába ì Sàwúlò be dhi ì lǐ tǔrù Kípíró àdhyà na

⁴ A kòmù Bàrànába ì Sàwúlò be Tírì Lólo ni rǐnyí sè dre dhi, ì dré sizo tsàle bhàandre rú zìle Sèlèwùkíyà dhi na, yǎandre mǐle. Kònàle dhi, ì dré mbàzo bwátù na lile tǔrù Kípíró àdhyà na.

⁵ Ì kòtsa bhàandre rú zìle Sàlámì dhi na dre dhi, ì dré kidhózó adrélé Gíká ni kúlí longó Yúdà ànzì ki lísámbò dzó ì 'ásè. Yòwánì Márokò tá àyi ìbe gò, dré adrézó àyi ki ledé àzì sè.

⁶ Ì dré lavúzó tǔrù nda 'ásè tsàle bhàandre rú zìle Páfò dhi na. Kònàle dhi, ì dré ru kisúzó Yúdà mvá àlo rú be Bàràyèsù dhi be. Akódhi nda tá kódzógó 'i, ìndì pròfétà kǐnzò ro dhi 'i.

⁷ Adré tá tròle gùvèrènerè tǔrù nda àdhyà, rú be Sèrùgíyò Pólò dhi rú. Gùvèrènerè nda tá móndí tà nǐlepi bí dhi 'i. Dì dré Bàrànába ki azizó Sàwúlò be, kǐswázó Gíká ni kúlí yi àyi tí.

‡ 12:22 12:22 A kònò Ezèkyélè 28:2. * 13:1 13:1 «Lùkiyò» kònìdhi angá tá bhàandre Kírénè àdhyà bvò Lìbíyà àdhyà lé, bvò kàdrì Afríkà àdhyà lé dhi lésè. «Èródè Atípà» kònìdhi, Èródè Kàdrì ni mvá 'i.

⁸ Di, kódzógó Elúmà (adrélé kódzógó ni rú zi Gíríkì ti sè dhi tìni) nda dré ína ngàzo adrélé ligilé àyi íbe, adrézó láti nda gùvèrènerè nda ni litízó, kòka'író Yésu ko dhi bvò.

⁹ Di Sàwúlò adrélé kpà rú zìle Pólò, gàlepi Tirí Lólo sè dhi, dré mǐ tingbózó Elúmà dri gò,

¹⁰ tàzoá drá dhi: «Mǐ, Dzáborò ni mvá adrélépi móndí ki lití túrúpfú sè dhi 'i, ìndì tà gyǎgya títí dhi ki kàribhá 'i! Mǐ kitswá mína Mírì ni tà gyǎgya ki ladzama atsálé kinzò ro dhi ni tayí ko.

¹¹ Di mí yi rè ká! Nyànomvá dhi, Mírì bhà áyi drígá mí rú dre. Mǐ ni atsá mǐ kùdúkùdu ró gò, mí dré kitswázó ngádra kítú àdhya ni no bwà ko lókyá be vwàvwà ro.» Gbǎ kòdhwa, Elúmà ni mǐ dré sàzo gò, tínímvá dré gòzo mǐá. Dré kidhózó adrélé áyi lidzyá, adrélé móndí nda kitswálé áyi tesé drígá sè.

¹² Di gùvèrènerè nda kònò tà ru 'òlepi nda dre dhi, dré Yésu ni ka'izo. Tàko ko, akódhi ni líndrí ga tá bhwǎbhwa tà tadhálé Mírì ni tà dri dhi ni tà sè.

Pólò i Bàrànábà be dhi ì lǐ Aṭiyòkíyà bvò Pìsìdíyà àdhya lé dhi na

¹³ Gò Pólò i atsiàmú ni íbe dhi ì dré bwátù dòzo ngàzo Páfò lésè, lǐle tsàle bhàandre rú zìle Pèrúgè bvò Pàfílíyà àdhya lé dhi na. Kònàle dhi, Yòwánì Márokò dré ína áyi ki tayízó gòzo Yèrúsalmà na.

¹⁴ Gò ì dré ngàzo Pèrúgè lésè lǐle tsàle Aṭiyòkíyà bvò Pìsìdíyà àdhya lé dhi na.† Sàbátù tú dhi, ì dré fizo lírílé Yúdà ànzi ki lísámbò dzó na.

¹⁵ A kònà tà àruka tìsìle Mósè ni tátrítrí kúlí na ìndì pròfétà ki búkù i 'àsè dhi i dre dhi, lísámbò dzó nda ni kàdrì ì dré móndí mùzo tàá Pólò ì dré Bàrànábà be dhi: «Àma ki adrúpi i, mǐ kàdré kúlí íbe tàle móndyá kòni ki tím̀bàzo áyi ki tà ka'ika'í na dhi, mǐ kòtà wà.»

¹⁶ Di Pólò dré ngàzo áyi drígá bha kuru gò, tàzoá dhi: «Àmi Ìsèrèlè ànzi ró ni i, ìndì àmi sùrú twá ro adrèbhá Gíká ni ro ni i, mǐ yi rè ma ká!

¹⁷ Gíká Ìsèrèlè ànzi kya zì tà àma ki tábhí i í dré. Di ì dré tá adrèrà'a bvò Ezèpétò àdhya na dhi 'á dhi, dré áyi ki 'òzo lízólé atsálé kpà kàdrì gò, dré áyi ki adrìzo apfòle bvò nda lésè áyi rǐnyí kàdrì sè.

¹⁸ Gò dré áyi ki tà kònzi mvòzo duku na ànyíànyí kóná nyadhì-rì.

† 13:14 13:14 «Aṭiyòkíyà bvò Pìsìdíyà àdhya lé» kònìdhi, bhàandre twá Aṭiyòkíyà bvò Síríyà àdhya lé, Pólò ì dré angázó lásà dhi rúsè dhi 'i.

19 Bvóá dhi, dré súrú nzi-drĩ-rĩ bvò Kànanà àdhya na dhi ki tà 'òzo akílé gò, àyi ki bvò fèzo àyi mónnyá nda i dré tàylé ro.

20 Tà nda kòdhi ì lavú tá títi kóná be ànyíànyí kámá-su-drĩ-nyadhi-rĩ-drĩ-mudrí.

Amvolásà dhi, Giká dré tàbvò tabhá ki fèzo àyi dré, tsàle pròfètà Sàmùwélè ni lókyá 'á.

21 Gò mónnyá nda ì dré ópí zizo gò, Giká dré Sàwúlà, Kísà ni mvá angálépi Bènyàminà ni súrú lésè dhi ni fèzo adrélé ópí ro àyi drĩle kóná nyadhi-rĩ.

22 Di kòtingá Sàwúlà dre dhi, dré Dàwídĩ ni bhàzo adrélé ópí ro àyi drĩle. Tà tá akódhi nda ni tà sè dhi: <Má kisú Dàwídĩ, Yésè ni mvá, dhya adrélépi áma togó nda 'òle kinlé dhi ró dre. A ni tà títi má dré adrélé lèle í kò'o dhi ki 'o.>‡

23 Dàwídĩ nda ni súrú lésè dhi, Giká 'o Yésu apfòle adrélé Ìsèrélè ànzi ki tidrílépi ró, ngoró dré tá lazilé àyi dré dhi tíni.

24 Akódhi nda ni atsama kandrà dhi, Yòwánì longó tá Giká ni kúlí Ìsèrélè ànzi títi i dré, tàzoá dhi, ì kòladzá àyi ki togó gò, bàtísimò dòzo.

25 Yòwánì nda dré tá adrérà'a 'òle àyi àzì 'o akílé dhi 'á dhi, adré tá tàá dhi: <Mì adré kisúá dhi, ma àdhi 'i? Ma mána dhya mì dré adrélé letèle dhi 'i ko. Di, mì yi rè ká! Akódhi nda adré alile má bvó. Má kitswá ndìndì akódhi ni kámókà bã trì bwà ko.>§

26 Áma adrúpi i, àmi Abàramà ni ànzi ró ni i, ìndì àmi súrú twá ro adrébhá Giká ni ro ni i, Giká amù kúlí adrézó móndí ki tidrí kòdhi àma ki tàndì i dré.

27 Mónnyá Yèrusalémà na dhi i àyi ki kàdrì íbe dhi i nĩ tá àyikya Yésu nda àdhi 'i ya dhi ko. I nĩ tá kpà pròfètà ki kúlí ì dré adrélé nàle sàbátù àlo àlo títi dhi i sè dhi ki àndu ko. Di, ì dré tà bhàzo Yésu dri dhi, ì 'o tá àyikya kúlí nda i kitswálé títi.

28 Tágba ì dré tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ni kisúzó akódhi véna ko dhi, ì lizí tá Pílátò, kò'oró akódhi pfùle dràle.

29 I kò'o tà títi tisìle akódhi ni tà dri dhi i dre dhi, ì dré akódhi ni rúbhá tirízó fa kipakipa drílésè, bhàle mógó na.

30 Di, Giká dré ína akódhi ni tingázó dràdrà lésè.

31 Gò akódhi dré agázó vésè be bí ìndì kítú bí mónnyá ìbhá túmání í be Gáliláyà lésè tsàle Yèrusalémà na dhi i kandrà. Nyànomvá dhi, àyi nda i dhya adrébhá akódhi ni tà ì dré nòle mì sè ìndì ì dré yìle bíbhálé sè dhi ki longó Ìsèrélè ànzi ì dré dhi 'i.

‡ 13:22 13:22 A kònò 1 Sàmùwélè 16:12; Longó i 89:21. § 13:25 13:25 A kònò Mátáyò 3:11; Márokò 1:7; Lúkà 3:16; Yòwánì 1:27.

³² Di àma, mà adré Rúbí Tani kònìdhi ni longó àmi dré: Tà Giká dré tá lazilé àma ki tábhí i dré dhi,

³³ akódhi 'o ándrò àma, àyi ki ànzi i dré, dré Yésu ni tingálé dràdrà lésè dhi sè. Ngóro tisìle Yúdà ànzi ki Longó ni rì na dhi tìni:

<Mi áma Mväägò 'i.

Ándrò dhi, má ti mi ma.>*

³⁴ Giká lazí tá dhi, í ni dra akódhi ni tingá dràdrà lésè gò, rúbhá ni dré kitswázó ñwàle tàdzí ko. Tà tá dhi:

<Má ni tà lólo má dré lazilé Dàwídi dré ìndì mì dré kitswálé ka'ìle dhi ki fe àmi dré.>†

³⁵ Giká ni Kulí adré kpà tàà àrà àzya na dhi:

<Mí kitswá àmi Dhya lólo dhi ni tayí ñwàle mógó na ko.>‡

³⁶ Dàwídi ro dhi, kò'o tà títi Giká dré tá lèle í kò'o dhi i áyi lókyá 'á dre dhi, dré dràzo gò, akódhi ni rúbhá sìzo atá ni kya i kòfalé gò, dré ína ñwàzo ñwanwà.

³⁷ Di, kàdré dhya Giká dré tingálé dràdrà lésè nda ni tà sè dhi, ñwa ína àlomvá ko.

³⁸⁻³⁹ Di áma adrúpi i, lè mì kònì tà mà dré adrélé longólé àmi dré kònìdhi dóro: Giká adré móndí ki tàkonzì trì Yésu nda sè. Akódhi léna dhi, Giká adré móndyá títi adrèbhá akódhi ni ka'í dhi ki apá àyi ki tàkonzì títi Mósè ni tátírítrí kulí dré tá kitswázó àyi ki apá lásà bwà ko dhi i lésè gò, adrézó àyi ki bha gyägya í kandrá.

⁴⁰ Di àsà dhi, mì kònò dóro, tà pròfètà ì dré tá tàle kònì ì kàtsáro àmi rú ko:

⁴¹ <Àmi adrèbhá tà má dré tàle dhi ni no tà tàko ró ni i, mì yi rè kál!

Àmi ki líndrí kòga bhwäbhwa gò, mì kòtodraró!

Tàko ko, má ni dra tà kàdrè 'o àmi ki lókyá 'á.

Tágba à kòtítí tà tà nda àmi dré yà dhi, mì kitswá tá ka'íá tàdzí ko.>§»

⁴² Di Pólò i Bàrànába be dhi ì dré tá adrérà'a apfòle lisámbo dzó nda lésè dhi 'á dhi, à dré àyi ki ti lizízó, ì kàgòro tà ì dré tàle nda ki ta tódhyá sàbátù adrélépi alìle dhi sè.

⁴³ Móndyá ru kimóbhá nda ì kàpfò dre dhi, Yúdà ànzi bí dhi ì ìndì móndí bí sùrú twá ro Yúdà ànzi ki Giká ni ka'ìbhá dhi íbe dhi, ì dré dhèzo Pólò i bvó Bàrànába be. Di Pólò ì dré tà tàzo àyi íbe àyi ki kodzózó, ì kògòro adrélé tròle Giká ni togó tani rú.

Pólò i Bàrànába be dhi ì lè móndyá sùrú twá ro dhi i véna

⁴⁴ Sàbátù bvóá dhi tú dhi, ànyìànyì móndyá títi bhàandre nda 'á dhi ì dré ru kimózó kitswázó Mírì ni kulí yi.

* 13:33 13:33 A kònò Longó i 2:7. † 13:34 13:34 A kònò Esáyà 55:3. ‡ 13:35

13:35 A kònò Longó i 16:10. § 13:41 13:41 A kònò Abàkúkà 1:5.

45 Di, Yúdà ànzì ì kònò mónnyá zyandre nda ì dre dhi, ì dré lovó kònzi bhàzo Pólò ì rú gò, ì dré adrézó tà kayí akódhi be, adrézó akódhi ni lodhá.

46 Di Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré kúlí logózó àyi tí tirí àko, tàzoá dhi: «Adré tá leá dhi, mà kòlongó rè zya Gíká ni kúlí àmi, Yúdà ànzì ì dré 'íká. Di, mì gà àmikya kúlí nda rè, adrézó àmi ki no ngóro móndí kitswábhá lídrì kóná vèsè kólyá dhi sè ko dhi ì ró. Di mì yi rè ká! Mà adré àmi ki tayí lizo mónnyá súrú twá ro dhi ì véna.

47 Tàko ko, tà Mírì dré tàle mà kò'o dhi, kònìdhi 'i: <Má bhà mi adrélé ngádra ró mónnyá súrú twá ro dhi ì dré, mí kàdrìró móndí angábhá bvò wáyi lésè dhi ì lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú be dhi bvò.>* »

48 Di mónnyá súrú twá ro nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé lenzélé, adrézó Mírì ni kúlí ni tà bha kuru. Gò àyi títi Gíká dré tá zìle kitswále lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi, ì dré Yésu ni ka'izo.

49 Di Mírì ni kúlí adré tá ayíle bvò nda 'àsè wáyi.

50 Di, Yúdà ànzì nda ì dré àyikya dhya kàdrìkàdrì bhàandre nda 'á dhi ki 'a tifízó, tòkó rúku ró adrèbhá Gíká ni ro dhi íbe. Ì dré móndí zyandre dhi ki kodzózó ligíle Pólò ì rú Bàrànába be, ì kòpforó àyi ki mì be dhi bvò. Gò ì dré àyi ki dròzo pfole àyi ki bvò 'àsè.

51 Di Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré àyi ki bhàandre ni tàpfulíndrì tròlepi àyi pá dhi ni towázó, tadházóá dhi, ì tayí àyi ki tà títi dre. Gò ì dré lizo bhàandre rú zìle Ikòniyò dhi na.

52 Di, kàdré mónnyá ka'ìbhá Atiyòkíyà na nda ki tà sè dhi, ì ga àyikya arí sè bí, ìndì Tirí Lólo sè bí.

14

Pólò ì Bàrànába be dhi ì Ikòniyò na

¹ Ikòniyò na dhi, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré kpà fizo Yúdà ànzì ki lèsámbò dzó na gò, ì dré Gíká ni kúlí longózó rinyí sè. Di móndí lizólizo Yúdà ànzì ró ìndì súrú twá ro dhi ì dré Yésu ni ka'izo.

² Di, Yúdà ànzì kúlí nda ni gabhá rè dhi ì dré àyikya móndí àruka súrú twá ro dhi ki 'a tifízó, àyi ki togó 'òzo abíle Yésu ni ka'ìbhá ì rú.

³ Tágba kònini dhi, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré gòzo adrélé kònale lókyá be vwàvwà ro. Ì adré tá Mírì ni tà longó tirí àko, adrézó akódhi ni togó tani ni tà ta. Mírì adré tá tadhá dhi, tà ì dré adrélé longolé nda tá tà bàti 'i. Tàko ko,

* 13:47 13:47 A kònò Esáyà 49:6.

adré tá rĩnyí fe àyì dré adrézó tà líndrígá ró adrébhá àyì rĩnyí tadhá dhi kì 'o.

⁴ Dì mǒndyá zyandre bhàandre nda 'á dhi ì dré ru lanzízó: Àyì kì àruka ì dhe tá Yúdà ànzì ì vèsè, àruka nì ì dhe tá kó àyíkya àpóstolò nda ì vèsè.

⁵ Gò mǒndí àruka Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro dhi ì tùmání àyì kì kàdrì íbe dhi, ì dré ru yízo kitswázó Pólò kì 'o kònzì Bàrànába be, àyì kì lebhézó todràle kírà sè dhi bvò.

⁶ Dì, àyì nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré lapázó lìle bvò Lìkàwòníyà àdhya na. Ì dré tatsízó bhàandre Lìsitrà àdhya 'ásè, Dèrúbè àdhya 'ásè, ìndì àrà bhàandre nda ì làgàsè dhi ì 'ásè,

⁷ adrélé Rúbí Tani longóbe mǒndí ì dré.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì Lìsitrà na

⁸ Lìsitrà na dhi, agó àlo pá be àbvò ro dhi tá be. A ti tá akódhi mètèkpe ro gò, dré kitswázó atsí to tàdzí ko.

⁹ Akódhi nda lírì tá adrélé Pólò nì yi adrérà'a Gìkà nì kúlì ta mǒndí ì dré. Pólò kònò akódhi dhi dre dhi, dré nòzoá dhi, akódhi tá tà ka'ika'ì íbe kitswázó adrìlé.

¹⁰ Dì dré tàzoá drá kúlì 'u'ù sè dhi: «Mí nga àmì totó pá dri!» Dì agó nda dré wàzo àyì totó gò, kidhólé atsí to.

¹¹ Mǒndí zyandre dhi ì kònò tà Pólò dré 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo kúlì loyó tàzoá Lìkàwòníyàbhá kì ti sè dhi: «Gìkà ì ladzá àyì atsálé mǒndí ì ró gò, ì dré asízó àma vélé!»

¹² Gò ì dré kidhózó adrélé Bàrànába nì zi gìkà Zèwúsì ro, adrézó Pólò nì zi gìkà Èrúmè ro, dré tá adrélé kúlì longólépi 'ì dhi sè.*

¹³ Zèwúsì nì tépelò tá ànyì fìrà bhàandre nda na. Dì Zèwúsì nì kòwánà dré ngàzo tiago kì tesé alìzo àyì íbe tùmání ngá pfò aveave tí'ìle dhi íbe atsálé bhàandre nì zèribà tí. Tàko ko, akódhi ì mǒndyá zyandre nda íbe dhi ì adré tá ngá nda kì le fèle mòbòmà ro Bàrànába ì dré Pólò be, kitswázó àyì kì lindrì bha.

¹⁴ Dì, àpóstolò nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré àyì kì kítá kì lasízó kizà dré gò, ì dré ràzo loyóába mǒndyá zyandre nda ì kòfalésè dhi:

¹⁵ «Àma kì arúpi ì, mì adré kònìni nì àdho tà 'o? Ama, àma kókpà mǒndí 'ì àmì tìni. Mà alì Rúbí Tani longó àmì dré, mì kòtayíró tà tàkotàko kòni ì, àmì kì togó adzázó Gìkà lídrì ro dhi vélé. Akódhi nda bhà tá bhù ì, bvò be, yìandre be ìndì ngá títi àyì lé dhi íbe nì.

¹⁶ Atú dhi, tayí tá mǒndyá sùrú títi ì lésè dhi ì adrélé àyì kì tàndì kì látì lebe.

* 14:12 14:12 Atú dhi, Gírìkì ì véna dhi, Zèwúsì tá àyì kì gìkà kì kàdrì 'ì. Èrúmè tá ìna gìkà kì kúlì longólépi dhi 'ì.

17 Di, tágba kònìni dhi, tayí ína áyi tándi ni tadhama tà dóro dré adrélé 'òle dhi i sè dhi ko: Adré kozya afè àmi dré bhù lésè, adrézó lànyá 'o kàle àmi dré lókyá ni 'á. Adré mányàngá afè kitswálé àmi dré. Adré kpà arí fe gàle àmi ki togó na bí.»

18 Di ì kòtà kúlí nda ì togó wáyi sè dre dhi, ì dré mónnyá zyandre nda ki kikízó, ì kòfèró mòbòmà àyi dré ko sè.

19 Amvolásà dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré alizo Atiyòkiyà lésè ìndì Ikòniyò lésè gò, ì dré mónnyá zyandre nda ki 'a tífizó ligilé Pólò ì rú. Di àyi nda ì dré Pólò ni lebhézó kírà sè gò, akódhi ni rúbhá sèzo pfòzo ába bhàandre nda 'ásè kivì na. I adré tá àyikya kisùá dhi, akódhi drà dre.

20 Di, mónnyá ka'ìbhá dhi ì kòkimó ru akódhi làgàsè kúrú dre dhi, dré ína ngàzo gò, gòle file bhàandre na.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì gò Atiyòkiyà bvò Siríyà àdhya lé dhi na

Kítú bvóá dhi sè dhi, Pólò ì dré ngàzo lile Bàrànába be Dèrúbè na.

21 Kònàle dhi, ì dré Rúbí Tani longózó, mónní zyandre dhi ki 'òzo atsálé Yésu ni ka'ìbhá ì ró. Gò ì dré gòzo tatsilé Lìsitrà 'ásè, Ikòniyò 'ásè, ìndì Atiyòkiyà Pìsidíyà le dhi 'ásè,

22 adrélé mónnyá ka'ìbhá dhi ki timbàbe, adrézó àyi ki kodzó adrélé àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ika'ì na. I adré tá tää dhi: «Adré lèá dhi, mà kàdré kizà ka'ì nyàle bí kitswázó file Giká ni Opì na.»

23 Ekèlézyà àlo àlo títi dhi ì 'ásè dhi, ì tobhà tá bhàgo ì adrélé mónnyá ka'ìbhá nda ki drì ko. Di ì kòmvò tàbirí tà zizo Mírì tí bhàgo nda ì dré dre dhi, ì dré àyi ki tayízó Mírì ì dré tá ka'ile dhi drígá.

24 I kòlavú bvò Pìsidíyà àdhya 'ásè dre dhi, ì dré tsàzo bvò Pàfilíyà àdhya na.

25 I dré Giká ni kúlí longózó Pèrúgè na gò, ì dré sizo tsàle bhàandre rú zìle Atàlíyà dhi na, yìandre mìle.

26 Kònàle dhi, ì dré bwátù dòzo gòzo Atiyòkiyà bvò Siríyà àdhya lé dhi na. Atiyòkiyà nda tá bhàandre àyi ki tayízó Giká drígá, ì kòlìró àzì 'o akódhi ni togó tani sè dhi 'i. Nyànomvá dhi, ì 'o àzì nda akilé dre.

27 Di ì kòtsa Atiyòkiyà na dre dhi, ì dré mónnyá títi Ekèlézyà le dhi ki kimózó gò, tà títi Giká dré 'òle àyi sè dhi ki titízó àyi dré. I títi tá kpà Giká nzì tá láti mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré Yésu ni ka'izo ngíni ya dhi.

28 Di ì dré adrézó tùmání mónnyá ka'ìbhá nda íbe lókyá be vwàvwà ro.

15

Ekèlézyà ni drì kobbá ki ru kimoma Yèrusalémà na dhi

¹ Amvolásà dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré angázó Yúdáyà lésè atsalé Atiyòkiyà 'a gò, ì dré adrézó tadhá móndyá ka'ìbhá ì dré dhi: «Mì kò'o àmi lwàle ngóro Mósè ni tatrítrí kúlí dré adréle tàle dhi tìni ko dhi, mì kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú bwà ko.»

² Dì, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré àyikya tà nda ni gazo gò, ì dré tà kayízó àyi íbe rinyí sè. Gò Pólò ki kipèzo Bàrànába be, ìndì mómí ka'ìbhá àruka íbe, ì kòlìro Yèrusalémà na kitswálé tà ta tà nda dri àpóstolò íbe, ìndì bhàgo Ekèlézyà àdhya íbe.

³ Ekèlézyà Atiyòkiyà le dhi dré àyi ki ledézó lile àyi ki atsi na. Dì ì dré ngazo lavulé bvò Fòwìnikè àdhya 'àsè ìndì Sàmàríyà àdhya 'àsè, adréle mómíyá sùrú twá ro dhi ì ka'ì tá Yésu ngíni ya dhi ni tà titíbe gò, rúbí nda dré adrézó arí fe bí mómíyá ka'ìbhá ì dré.

⁴ Ì kòtsa Yèrusalémà na dre dhi, àpóstolò ì, bhàgo ì ìndì mómíyá títi Ekèlézyà le dhi íbe dhi, ì dré àyi ki ka'izo dòle togó dóro sè. Gò Pólò ì dré tà títi Gìká dré 'òle àyi sè dhi ki titízó àyi dré.

⁵ Dì, Yésu ni ka'ìbhá àruka Fàrìsáyò ro dhi ì dré ngazo tàà dhi: «Adré leà dhi, à kòlwà mómíyá ka'ìbhá sùrú twá ro dhi ì gò, lazízóá àyi dri dhi, ì kàdré Mósè ni tatrítrí kúlí líkí.»

⁶ Dì àpóstolò nda ì bhàgo nda íbe dhi ì dré ru kimózó kitswázó tà nda ni 'a nya dhi bvò.

⁷ Ì kòtà tà tà nda dri vwàvwà ro dre dhi, Pétèro dré ngazo tàà àyi dré dhi: «Àma adrúpi ì, mì nì tàle dhi, Gìká kipè tá ma àmi kòfalé kíno, mómíyá sùrú twá ro dhi ì kòyíro Rúbí Tani má tí, Yésu ni ka'izo dhi be.

⁸ Dì Gìká mómíyá títi dhi ki togó nìlepi dhi, dré Tírí Lólo fèzo àyi dré ngóro dré tá afèle àma dré dhi tìni, tadházóá dhi, í ka'ì àyi dre dhi.*

⁹ Dì nò tá ína àyi twá àma rúsè ko. Tàko ko, temvé tá àyi ki togó àyi ki tà ka'ìka'ì sè.

¹⁰ Dì nyànomvá dhi, mì adré àmikya Gìká ni tabhì àdho tà sè? Tàko ko, mì adré ngá lanzi àma ki tábhí ì àma ki tàndi íbe dhi mà dré kitswálé dòle bwà ko dhi ni bha mómíyá ka'ìbhá nda ì dri.

¹¹ Tà nda kitswá ko! Be ró dhi, mà adré àmakya ka'íá dhi, Gìká adré àma ki tidrí Mírí Yésu ni togó tani sè, ngóro dré adréle àyi ki tidrí dhi tìni.»

* 15:8 15:8 A kònò Tà 'òle dhi ì 10:44; 11:15.

¹² Dì mǒndyá títí ru kimóbhá nda i kòfalé dhi, ngá dré bhùzo ndiii gò, ì dré Bàrànába ki yízo Pólò be adrérà'a tà twátwa líndrìga ró Gìká dré tá 'òle àyi sè mǒndyá sùrú twá ro dhi i kòfalé dhi ki títí.

¹³ † kòtítí tà nda i akílé dre dhi, Yàkóbhò dré ngàzo tàá dhi: «Áma adrúpi i, mì yi rè ma ká!

¹⁴ Símónà Péteró títí àma dré, Gìká bhe tá rè zyà mǐ mǒndyá sùrú twá ro dhi i véna, mǒndí ki kípèzo àyi kòfalé adrélé mǒndyá ína i ró ngíni ya dhi dre.

¹⁵ Dì kúlí pròfétà ì dré tisìle dhi ì adré ru kisú tà nda be. † tisì tá dhi:

¹⁶ † Mírì Gìká tà dhi: Amvolásà dhi, má ni go Dàwídì ni dzó arílepi dre dhi ni 'o àyi totó tódhyá.

Má ni go tà ni abíbhá dhi ki ledé, dzó nda ni bhàzo tódhyá àrà ni 'á,

¹⁷ kitswálé mǒndí ki àmbí ì kòndàró ma, Mírì, túmǎní mǒndyá títí sùrú twá ro má dré azilé adrélé mána ró dhi íbe.

Ma, Mírì adrélépi tà kòdhi ki 'o dhi, má adré tà nda ki ta ma.

¹⁸ Má 'o tá tà nda i nìle kíno lésè.>†»

¹⁹ Yàkóbhò gò tàá dhi: «Ásà dhi, má mìlésè dhi, dóro ni mà dré tà kòkóròko bhàle mǒndyá sùrú twá ro àyi ki togó adzábhá Gìká véle dhi i dri ko dhi.

²⁰ Be ró dhi, mà kòtisi wárágà tàzoá àyi dré dhi, ì kònya mányàngá fèle gìká tàko i dré dhi ko, ì kò'o ndòtò tà ko, ì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zǎ ko, ìndì ì kònya kà'wá kàrí ko.‡

²¹ Tàko ko, kídhóle kíno lésè dhi, à adré Mósè ni tátírítrí kúlí longó bhàandre àlo àlo títí dhi i 'ásè, adrézó nàá Yúdà ànzi ki lèsàmbò dzó i 'ásè sàbátù àlo àlo títí i sè.»

Wárágà tisìle Yésu ni ka'ìbhá sùrú twá ro dhi i dré dhi

²² Gò àpóstolò nda i, bhàgo nda i ìndì mǒndyá títí Ekèlézyà le dhi íbe dhi, ì dré ru yízo mǒndí ki kípèzo àyi kòfalé mùle túmǎní Pólò íbe ìndì Bàrànába be, lile mǒndyá ka'ìbhá Atiyòkiyà na dhi i véna. † kípè tá Yúdàsì adrélé kpà rú zìle Bàràsàbà dhi i Sílà be kòdhyà. Ayi nda i tá mǒndyá ka'ìbhá dhi ki dri kòbhá ì kòfalé.

²³ Dì ì dré wárágà tisìzo kònìni, ì kòfèró àyi drígá:

«Áma, àpóstolò ì bhàgo íbe, àmi ki adrúpi ró dhi i, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì àma ki adrúpi sùrú twá ro Atiyòkiyà na, bvò Sírìyà àdhya na, ìndì bvò Kìlikiyà àdhya na dhi i dré. Mòdo àmi dré!

† 15:18 15:18 A kònò Amósà 9:11-12. ‡ 15:20 15:20 A kònò Pfòma 34:15-16; Lèvìtikè 17:10-16; 18:6-23.

24 Mà yi tàle dhi, móndí àruka ì pfò tá àma kòfalésè lile tà ta àmì dré gò, ì dré àmì ki drì kizázó, àmì ki togó 'òzo lanzìle. Di, mà mù tá àyi nda ì àma ko.

25 Di tà nda sè dhi, àma tíí, mà yi ru móndí àruka ki kípèzo mùle àmì véna, tùmání àma ki arúpi Bàránábà ì Pólò be, mà dré lèle tò dhi íbe.

26 Ayi nda ì móndí àyi ki lídrì febhá adrélé dràdrà mìle àma ki Mírì Yésu Krísto ni tà sè dhi 'i.

27 Di mà adré Yùdásì ki mu Silà be, ì kòtáro kúlí sè tà mà dré adrélé tisìle àmì dré kòni ì.

28 Ama tùmání Tírì Lólo be dhi, mà nò dóro ni, mà dré tà àzya lanzì dhi ni bhàle àmì dri ko dhi. Tà kitswábhá mì kò'o dhi ì ngbà 'í tà kòni 'i:

29 Mì kònya mányàngá fèle gíká tàko ì dré dhi ko, mì kònya kà'wá kàrí ko, mì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zã ko, ìndì mì kò'o ndòtò tà ko. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, kòdhi mì adré 'òá dóro. Mì kàdré dóro.»

30 Gò ì dré dhya kípèle nda ki mùzo lile Atìyòkíyà na. Ì kòtsa dre dhi, ì dré móndyá zyandre ka 'ìbhá dhi ki kimózó gò, wárágà nda ni fèzo àyi dré.

31 Ayi nda ì kònà wárágà nda dre dhi, ì dré lenzézó kúlí tisìle àyi ki togó tindrìzo nda ki tà sè.

32 Gò Yùdásì ì Silà be, adrèbhá tá àyikya pròfètà ro dhi ì, ì dré tà bí dhi ki tàzo kitswázó móndyá ka 'ìbhá nda ki timbà àyi ki tà ka 'ìka 'i na.

33 Di ì kògò adrélé kònàle lókyá tsà dre dhi, móndyá ka 'ìbhá nda ì dré tà kàdrìkìdri zìzo Gíká tí àyi dré, ì kògòrò móndyá àyi ki mubhá dhi ì véna dóro. [

34 §]

35 Di, Pólò ì Bàránábà be dhi ì dré gòzo àyikya adrélé Atìyòkíyà na. Ayi tùmání móndí àruka bí dhi íbe dhi, ì adré tá Mírì ni kúlí longó, adrézó tà ni ki tadhá móndí ì dré.

Pólò ì lanzì ru Bàránábà be

36 Lókyá kòlavú tsà dre dhi, Pólò dré tàzoá Bàránábà dré dhi: «Mà kògò àma ki adrúpi bhàandre àlo àlo tíí mà dré Mírì ni kúlí longózó dhi ì 'àsè dhi ki nobe, nòzoá ngalè àyi ngìni ya dhi.»

37 Bàránábà dré ka 'ìzoá. Di adré tá lèá dhi, ì kòdrì Yòwání Márokò àyi vésè be.

38 Di, Pólò adré tá ína nòá dhi, kitswá ko. Tàko ko, Yòwání Márokò nda tayí tá àyi bvò Pàfilíyà àdhya na gò, dré gòzo lile àyi íbe àzì na ko.

§ 15:34 15:34 Wárágà Gíká ni Kúlí tisìzo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Di, Silà ro dhi, ka 'i tá ína adrélé kònàle.]

³⁹ Di ì dré tà nda ni kayízó àyi kòfalésè tà tàndi ró gò, ì dré ru lanzízó ásà. Bàrànába dré ína Yòwánì Márokò ni drízo gò, ì dré mbàzo bwátù na lile tùrù Kìpìrò àdhya na.

⁴⁰ Di, Pólò dré ína Silà ni kípèzo kòdhya. Di móndyá ka'ìbhá dhi ì kòtayì àyi Mírì drígá, kòlikíró àyi áyi togó tani sè dre dhi, ì dré ngàzo lile.

⁴¹ Gò ì dré lavúzó bvò Síríyà àdhya 'ásè ìndì Kìlikíyà àdhya 'ásè, móndyá ka'ìbhá Èkèlézyà ì 'ásè dhi ki timbàbe àyi ki tà ka'ìka'ì na.

16

Pólò ì Silà be dhi ì drì Timòtéyò lizo Gìká ni àzì 'o

¹ Di Pólò ì dré tsàzo Dèrúbè na gò, lile tsàle Lìsitrà na. Kònàle dhi, Yésu ni ka'ìlepi àlo rú be Timòtéyò dhi tá be. Akódhi nda ni andre tá Yúdà mvá Yésu ni ka'ìlepi dhi 'i. Di, akódhi ni atá tá ína Gírìkì 'i.

² Móndyá ka'ìbhá Lìsitrà le ìndì Ikòníyò le dhi ì adré tá akódhi ni rú ta dóro.

³ Di Pólò adré tá akódhi ni le drìle àyi vésè atsí na. Àsà dhi, dré akódhi ni 'òzo lwàle, Yúdà ànzì bvò nda lé dhi ì kòka'ìró akódhi be dhi bvó. Tàko ko, ì nì títì tàle dhi, akódhi ni atá tá Gírìkì 'i dhi be.

⁴ Di Pólò ì adré tá tatsilé bhàandre àlo àlo ì 'ásè, adrélé tà àpòstolò ì bhàgo íbe Yèrúsalmà na dhi ì dré ru yìzo dríá dhi ki longòbe móndyá ka'ìbhá dhi ì dré adrélé 'òle.*

⁵ Di móndyá ka'ìbhá Èkèlézyà ì 'ásè dhi ì adré tá ru timbà àyi ki tà ka'ìka'ì na. Ì adré tá kpà lizólé lile drìdrì kítú àlo àlo títì ì sè.

Màkèdòníyà agó àlo dhi zi Pólò lile áyi bvò na

⁶ Gò Pólò ì atsiámu ni íbe dhi ì dré lavúzó bvò Fírìgíyà àdhya 'ásè ìndì Gàlàtíyà àdhya 'ásè. Tàko ko, Tírì Lólo logá tá àyi dré Gìká ni kúlí longoma bvò Asíyà àdhya na dhi.

⁷ Ì dré tsàzo ànyi bvò Mísíyà àdhya làga dhi, ì tabhì tá lile bvò Bìtíníyà àdhya na ká. Di, Yésu ni Tírì dré ína tà nda ni logázó àyi dré.

⁸ Di ì dré lavúzó bvò Mísíyà àdhya 'ásè, sìle bhàandre rú zile Trówà dhi na, yìandre mìle.

⁹ Ngátsi sè dhi, ngá dré agázó Pólò mi toróbí tìni. Nò tá Màkèdòníyà agó àlo dhi adrérà'a áyi totó adrélé Pólò ni ti lizí: «Mí azyá Màkèdòníyà le kitswálé àma ki ledé wà!»

¹⁰ Di Pólò kònò ngá nda dre dhi, mà dré ndiri láti ndàzo lizo Màkèdòníyà na. Angyá ko, mà nì tá tàle dhi, Gìká zi tá àma lile Rúbí Tani longó móndyá kònàle dhi ì dré dhi be.

* 16:4 16:4 A kònò Tà 'òle dhi ì 15:23-29.

Lidiyà ka'i Yésu Filipóyì na

¹¹ Di mà dré bwátù dòzo Trówà na, lavúzó pyà tùrù Sàmòtrákè àdhya na. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zile Nèyàpóli dhi na.

¹² Gò mà dré ngàzo kònalésè lile bhàandre Filipóyì àdhya na. Filipóyì nda bhàandre kàdrì bvò Màkèdóniyà àdhya lé dhi ki àlo 'i, ìndì bhàandre móndí bí Rómà ro dhi ì dré bhà mòzo lána dhi 'i. Gò mà dré adrézó kònàle lókyá be vwàvwà ro tsà.

¹³ Sàbátù tú dhi, mà dré pfòzo bhàandre nda lésè tsàle yìandre àlo adrélépi òlè dhi mìle. Mà adrè tá kisúá dhi, mà ni àrà adrézó tà ta Gìká be dhi ni kisú kònàle. Di mà dré lirisó adrélé tà ta tòkó ru kimóbhá kònàle dhi ìbe.

¹⁴ Ayi nda ì kòfalé dhi, tòkó àlo rú be Lidiyà angalépi bhàandre Tiyátirà àdhya lésè dhi tá be. Akódhi nda tá kítá làgì kyàkyà dhi ki lagilépi 'i, ìndì móndí adrélépi Gìká ni ro dhi 'i. Di dré tá adrérà'a Pólò ni yi dhi 'á dhi, Mírì dré akódhi ni togó 'òzo atsálé àtsi ró tà Pólò dré tàle dhi ki ka'ì.

¹⁵ Di akódhi ì móndyá títi akódhi ni dzó lésè dhi ìbe dhi ì dré bàtisimò dòzo. Dré àma ki ti lizizó tàzoá dhi: «Mì kàdré àma no Mírì Yésu ni ka'ilepi ró bàti dhi, mì kàlì adrélé àma dzó lé wà.» Di kàsé àma ki togó tà tàndi ró dre dhi, mà dré ka'izoá.

A bhe Pólò i Silà be bádzó na

¹⁶ Kítú àlo, mà dré tá adrérà'a lile àrà adrézó tà ta Gìká be dhi na dhi 'á dhi, mà kisú tá ru mvátòkó àlo màràbà ro dhi be. Akódhi nda tá tirí kònzì ìbe í léna gò, adrézó tà adrèbhá alile dhi ki longó móndí ì dré rinyí ni sè. Akódhi ni líyí ì adrè tá làfa kisú bí akódhi sè.

¹⁷ Di akódhi dré ngàzo adrélé àma ki lebè Pólò be, loyóába dhi: «Àgo kòni ì màràbà Gìká kurú na bhù na dhi àdhya 'i! Ì adrè láti adrézó adrèlé ásà dhi ni tadhá àmi dré!»

¹⁸ Adrè tá 'òá kònìni kítú be bí. Di, kùdù ni na dhi, Pólò ni togó dré aswázó gò, dré ayi alázó tàá tirí kònzì nda dré dhi: «Yésu Kristo ni rú sè dhi, má adrè tàá mí dri dhi, mí pfò mvátòkó kòndhi lésè!» Gbǎ lókyá nda sè dhi, tirí nda dré pfòzo lásà.

¹⁹ Di mvátòkó nda ni líyí ì kònò tà ì dré tá adrézó mì bha làfa kisúzó ásà dhi abí dre dhi dre dhi, ì dré Pólò ki rùzo sèle Silà be, lizo àyi ìbe bhàandre nda ni kàdrì ì kandrà ngá lagirà na.

²⁰ Ì kòtsa àyi nda ì kandrà dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Dhya Yúdà ànzì ró kòni ì adrè àma ki bhàandre ni 'a tifi!»

²¹ Tàko ko, ì adrè àyikya labhi logalé àma Rómà ro dhi ì dré dhi ki tadhá. Kìswá mà dré labhi nda ki ka'izo, adrézó kpà 'òá ko.»

22 Gò mǒndí zyandre dhi ì dré kpà ru amúzó àyi íbe Pólò ì rú Sílà be. Di bhàandre ni kàdrì nda ì dré àyi kǐ kítá 'òzo tuvùle àyi rúsè, gò àyi kǐ 'òzo bhwàle fa sè.

23 A kòbhwà àyi tà tǎndì ró dre dhi, àyi kǐ bhèzo bǎdzó na. Gò lazízóá bǎdzó nda ni líkílèpi dri dhi, kàdré àyi kǐ líkí dóro.

24 Akódhi kòyi kúlí nda dre dhi, dré àyi kǐ bhàzo bǎdzó nda ni 'a kǐle twá dhi na, àyi kǐ pá 'òzo kítsílé fa kólóngbó sè.

25 Anyiànyi ngátsi kítógá sè dhi, Pólò ì Sílà be dhi ì adrè tá ta ta Gíká be, adrézó longó ngo akódhi ni rú bhàzo kùle. Dhya àruka títi 'ìle bǎdzó nda lé dhi ì adrè tá àyi kǐ yi.

26 Gbǎ kòdhwa, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó, bǎdzó nda ni pá kizízó rǐnyí sè. Di bǎdzó ni ti ì dré títi ru tǐnzìzo gò, dhya títi 'ìle nda kǐ nyìrì dré tǐkízó adàle àyi rúsè.

27 Di bǎdzó líkílèpi nda kòlaró bǎdzó ti kǐ no ngbo dre dhi, dré àyi sápi asézó kítswázó àyi pfu dràle. Angyá ko, adrè tá ína kǐsùá dhi, dhya 'ìle nda ì lapá títi dre.

28 Di, Pólò dré kúlí yòzo rǐnyí sè, tǎzoá dhi: «Mí 'o mi kònzì ko! Ama títi be kòndhi!»

29 Di bǎdzó líkílèpi nda dré àtsí zìzo gò, dré arázó afílè bǎdzó 'a kǐle twá nda lé, adhéle lyabe tirì dré Pólò ì kandrá Sílà be.

30 Dré àyi kǐ drìzo pfòzo àyi íbe kǐvì na gò, lízízóá àyi tí dhi: «Atálágó ì, lè má kò'o àdho tà kòdhya kítswázó adrílè dhi?»

31 Í logó drá dhi: «Àmi mǒndyá títi ámi dzó lésè dhi íbe dhi ì, mì kòka'í Mírì Yésu gò, mì kàdrìró.»

32 Gò ì dré Mírì ni kúlí longózó àyi dré, mǒndyá títi akódhi ni dzó lésè dhi íbe.

33 Di ngátsi nda sè dhi, bǎdzó líkílèpi nda dré àyi kǐ drìzo lízo àyi kǐ làzì dzi gò, gbǎ lókyá nda sè dhi, ì dré bàtísimò dòzo mǒndyá títi ni íbe.

34 Dré Pólò kǐ drìzo fizo àyi íbe àyi dzó na, mányàngá fèzo àyi dré nyàle. Di akódhi ì mǒndyá títi ni íbe dhi, ì dré gàzo arí sè bí, ì dré Gíká ni ka'ìle dhi sè.

35 Ngá kòwa dre dhi, bhàandre ni kàdrì nda ì dré pòlísì kǐ mùzo tàá bǎdzó líkílèpi nda dré dhi: «Mí trì àgo kòdhi ì líle.»

36 Di bǎdzó líkílèpi nda dré tǎzoá Pólò dré dhi: «Bhàandre ni kàdrì ì amù kúlí tàá dhi, à kòtrì àmi líle. Mì ni di kítswá pfòle líle togó be kàdrìkàdrì.»

37 Di, Pólò dré ína tǎzoá pòlísì nda ì dré dhi: «Í 'o tá àma bhwàle mǒndyá títi ì kandrá àma kǐ tàbvó ta àko ró gò, àma kǐ 'òzo bhèle bǎdzó na, tágba má dré adrézó mǒndí Rómà ro

dhi 'i dhi.† Di nyànomvá dhi, ì adré àyikya àma ki le tayílé lùzu ró? Tàdzí ko! Ayi ki tàndi ì kàlì àma ki trì dhi àyi!»

38 Gò pòlìsì nda ì dré gòzo kúlí nda ki longó bhàandre ni kàdrì nda ì dré. Ayi nda ì kòyi, Pólò ì Sílà be dhi ì tá mómí Rómà ro dhi 'i dhi dre dhi, tirì dré àyi ki 'òzo.

39 Di ì dré alìzo Pólò ki togó tindrì, àyi ki drìzo pfòzo àyi ìbe kivì na gò, àyi ki ti lizízó ì kòtayíró àyi ki bhàandre lizo.

40 Di Pólò ì Sílà be dhi ì kàpfò bádzó lésè dre dhi, ì dré gòzo lile Lidíyà bhàna. Kònàle dhi, ì dré ru kimózó mómíyá ka'ìbhá dhi ìbe, àyi ki timbàzo àyi ki tà ka'ika'ì na gò, ì dré àyi ki tayízó lizo.

17

Pólò ì Sílà be dhi ì Tèsàlòníkè na

1 Amvolásà dhi, ì dré lavúzó bhàandre Afipóli àdhya 'ásè ìndì Apòlóniyà àdhya 'ásè gò, tsàle bhàandre Tèsàlòníkè àdhya na. Yúdà ànzi ki lísámbo dzó tá kònàle be.

2 Di Pólò dré lizo lísámbo dzó nda na, ànzyà gà dré tá adréle 'òle dhi tìni. Sàbátù na dhi ì sè dhi, dré tà tìsile Gíkà ni Kúlí na dhi ki tàzo mómíyá kònàle dhi ìbe.

3 Adré tá tà nda ki àndu ngi àyi dré, adrézó tadhá dhi, lè tá Mèsíyà kònya kizà dràzo gò, kòngaró dràdrà 'ásè. Tà tá àyi dré dhi: «Yésu má dré adrézó tà ni ni longó àmi dré kòdhi, Mèsíyà 'i.»

4 Di Yúdà ànzi àruka ì dré kúlí nda ni ka'izo gò, ì dré ru amúzó Pólò ìbe Sílà be. Gíríkì zyandre adrébhá tá Gíkà ni ro dhi ì dré kpà ka'izoá, túmánì tòkó bí rúku ró dhi ìbe.

5 Di, Yúdà ànzi àruka ì dré àyikya lovó kònze bhàzo Pólò ì rú. Di ì dré àgo kònze àruka ki kimózó ngá lagírà na gò, ì dré mómí zyandre dhi ki 'a tífzó adréle tà 'o wáyá ro bhàandre na. Gò ì dré ru wùzo tsàle Yàsonà bhàna kitswálé Pólò ki nda Sílà be, ì kàdrìró àyi mómíyá zyandre ì kandrà be dhi bvó.

6 Di, ì kòndà àyi tí dre dhi, ì dré Yàsonà ki sèzo mómí ka'ìbhá àruka ìbe, lizo àyi ìbe bhàandre nda ni kàdrì ì kandrà. Gò ì dré yòzoá dhi: «Àgo adrébhá mómí ki drì kizá bvò wáyì 'ásè kòdhi ì atsá kpà kònwa dre.

7 Yàsonà kònìdhi ka'ì àyi dòle ì bhàna. Ayi títì nda ì adré ligilé Kayísàrà ni tòlì ì rú, adrézó tàá dhi, ópí kàdrì àzya rú be Yésu dhi be.»

8 Di kúlí ì dré tàle nda ì dré gòzo mómíyá zyandre nda ki 'a tífì, bhàandre ni kàdrì nda ìbe.

† 16:37 16:37 Rómà ki tòlì adré tá mómí Rómà ro dhi ki bhwàma logá. Kàdré Pólò ni tà adrézó mómí Rómà ro dhi sè dhi, à kònò Tà 'òle dhi ì 22:25-29; 23:27.

9 Di ì dré Yàsonà ki 'òzo làfa fe arúpi ni íbe gò, ì dré àyi ki tayízó lile.

Pólò i Silà be dhi i Bèróyà na

10 Ngá kàní dre dhi, móndyá ka'íbhá dhi ì dré Pólò ki 'òzo lile Silà be bhàandre Bèróyà àdhya na. Ayi nda ì kòtsa dre dhi, ì dré lizo Yúdà ànzi ki lísambò dzó na.

11 Móndyá Bèróyà le dhi ki togó tá dóro Tèsàlòníkèbhá kya ki lavú. Di ì dré Giká ni kúlí ka'izo yíle lovó sè. Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adré tá tà tísile Giká ni Kúlí na dhi ki àndu nda, nizoá ngalè tà Pólò dré tá adréle tàle dhi ì tà bàti 'i yà dhi.

12 Di móndí bí Yúdà ànzi ì kòfalé dhi ì dré Yésu ni ka'izo, túmání Gíríkí tòkó rúku ró bí dhi íbe, ìndì Gíríkí àgo bí dhi íbe.

13 Di, Yúdà ànzi Tèsàlòníkè na dhi ì kòyi, Pólò adré tá kpà Giká ni kúlí longó Bèróyà le dhi dre dhi, ì dré àyikya alizo kitswálé móndyá zyandre nda ki 'a tífí ligilé Pólò ì rú.

14 Gbá lókyá nda sè dhi, móndyá ka'íbhá dhi ì dré Pólò ni 'òzo lile àtsí dri yíandre na ro. Di, Silà ì Tímòtéyò be dhi ì dré àyikya adrézó Bèróyà na.

15 Dhya adrébhá Pólò ni dri dhi ì dré lizo ába tsàle bhàandre Aténáyì àdhya na. Di akódhi dré lazizóá àyi dri dhi, Silà ì Tímòtéyò be dhi ì kàlì í véle mbèlè. Gò ì dré gòzo gòle Bèróyà na.

Pólò longó Giká ni kúlí Aténáyì na

16 Pólò dré tá adrerà'a àyi nda ki letè Aténáyì na dhi 'á dhi, akódhi ni togó adré tá lanzile lavulé, dré tá adréle nòà dhi, bhàandre nda ga giká tàko ki línдрí ì sè bí dhi sè.

17 Asà dhi, adré tá Giká ni kúlí ta Yúdà ànzi íbe, ìndì móndyá sùrú twá ro adrébhá tá Giká ni ro dhi íbe Yúdà ànzi ki lísambò dzó na. Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, adré tá kpà Giká ni kúlí ta móndyá adrébhá tá ru kimó ngá lagirà na dhi íbe.

18 Di tògyabhá àruka adréle zìle Èpìkùréyò ì ró ìndì Sòtòyíkò ì ró dhi ì dré dhèzo adréle tà kayí akódhi be.* Ayi ki àruka ì adré tá liziá dhi: «Dhya kúlí kyàkyà kòdhi adré ína àdho tà le tàle?» Aruka ni ì adré tá tàà dhi: «Sù ngóro adré giká twá ki tà longó na tìni.» Í adré tá tàà kònìni, Pólò dré tá adréle Yésu ni Rúbí Tani longó akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà be dhi sè.

* **17:18 17:18** Dhya adréle zìle «Èpìkùréyò» ì ró kòni ì adré tá tadhá dhi, tà kàdrì lavulé dhi kólénzé tà 'i. Dhya adréle zìle «Sòtòyíkò» ì ró kòni ì adré tá àyikya tadhá dhi, lè à kòka'í tà títi adrébhá atsálé dhi ì, adrézó kpà togó íbe kídrikàdri.

19 Gò ì dré akódhi ni drìzo lizo ába àrà rú zìle Arèyòpàgò, tògyabhá ì dré tá adrézó ru kimó lána dhi na.† Ayi nda ì dré tázòá drá dhi: «Mà ni kitswá tà tídhí mí dré adrélé tadhálé kòdhi kí ni bwà?»

20 Tà mí dré adrélé tàle nda ì adhé àma bíle twá. Di mà lè nìle ngalè tà nda ì adré leá tàle ngíni ya dhi.»

21 († tà tá kònini tàko ko, Atènyàìbhá títi dhi ì móndí alialì dhi íbe dhi ì adré tá àyi kí lókyá wáyì dhi ni fe adrézó tà tídhí dhi kí yi, adrézó kpà tà nda kí títi àyi kòfalésè.)

22 Di Pólò dré ngàzo àyi totó àyi ru kimóbhá nda ì kòfalé gò, tàá dhi: «Àmi Atènyàìbhá ni i, má adré nòá dhi, tà títi ì sè dhi, àmi móndí adrébhá gíká ni tà nda nìle dhi 'i.

23 Tàko ko, má dré tá adrerà'a tatsilé àmi kí bhàandre 'ásè dhi 'á dhi, má nò tá àrà mì dré adrézó àmi kí gíká kí lindrì bha 'ásà dhi i. Má kisú kpà àlètàrì mì dré adrézó ngá fe àmi kí gíká dré dhi. A tisì tá rúá dhi: <Gíká nìle ko dhi dré.> Di má adré mána Gíká mì dré adrézó lindrì ni ni bha nǎá àko ró dhi ni tà longó àmi dré.

24 Gíká bvò bhàlepi ngá títi lá dhi íbe dhi, Mírì bhù kya bvò be dhi 'i. Di adré ína adrélé tépelò móndí ì dré adrélé síle dhi ì 'ásè ko.

25 Móndí ì kitswá kpà tà 'o akódhi dré ngóro akódhi tá lovó ni íbe na tíni bwà ko. Tàko ko, akódhi adré lídrì fe, la'a íbe ìndì ngá àruka títi dhi íbe móndyá títi ì dré dhi nì.

26 Akódhi 'o tá sùrú títi dhi ì apfòle móndí àlo lésè, ì kàyíró adrélé bhà mo bvò wáyì dhi drìsè. Bhà àyi kí lókyá ì ngóro dré tá lèle 'òle dhi tíni. Lanzí kpà bvò ì dré adrézó bhà mo 'ásà dhi i.

27 Gíká 'o tá kònini, móndí ì kàdréró àyi nda gò, kòkitswá dhi, ì kòkisúró ì be dhi bvò. Tákò, akódhi ína vwàvwà ro àma àlo àlo títi dhi ì rúsè ko.

28 Angyá ko, akódhi léna dhi, àma lídrì íbe, adrézó tà 'o, adrézó kpà adrélé be. Ngóro àmi kí tògyabhá àruka ì dré tàle dhi tíni: <Àma akódhi ni ànzi 'i.>

29 Di mà dré adrélé Gíká ni ànzi 'i dhi sè dhi, adré leá mà kòkisù ko tàle dhi, Gíká ni làsú sù ngóro ngá líndrì móndí ì dré adrélé ledélé órò sè yà, àrezá sè yà, kó ngalè kírà sè yà, àyi kí tògyá sè ìndì àyi kí tà kisùle dhi sè dhi tíni dhi.

30 Atú dhi, Gíká tayí tá móndí ì adrélé tà 'o tà nìma ko na. Di, nyànomvá dhi, adré ína móndyá títi àrà títi ì 'ásè dhi kí kodzó, ì kòladzáró àyi kí togó.

31 Tàko ko, bhà kítú í dré dra móndyá títi bvò àdhya kí tàbvò tàzo gyàgya, agó í dré zìle tà nda sè dhi sè dhi dre.

† 17:19 17:19 «Arèyòpàgò» kònìdhi tá rú kòngó àlo Atènyàì le dhi àdhya 'i, ìndì rú tògyabhá adrébhá tá ru kimó àrà nda lé dhi kya 'i.

Tadhá kpà mónnyá tíí i dré dhi, tà nda tà bàti 'i dhi, dré akódhi nda ni tingálé dràdrà lésè dhi sè.»

³² I kòyi tà Pólò dré tàle móndí ni tingama dràdrà lésè dhi ni tà dri nda dre dhi, àyi ki àruka i dré ngàzo akódhi ni gu. Di àruka ni i dré kó tàzoá dhi: «Mà ni go tà mí dré adréle tàle kòdhi ki yi tódhyá kítú àzya sè.»

³³ Di Pólò dré pfòzo àyi kòfalèsè.

³⁴ Ayi ki àruka i dré ru amúzó akódhi be gò, i dré Yésu ni ka'izo. Ayi nda i kòfalé dhi tá tògyabhá nda ki àlo, Dìyònùsiyò, tòkó àlo rú be Dàmáři dhi, tsàle móndí àruka íbe.

18

Pólò li Kòrìtò na

¹ Amvolásà dhi, Pólò dré ngàzo Atènáyì lésè lile bhàandre Kòrìtò àdhya na.

² Kònale dhi, i dré ru kisúzó Yúdà mvá àlo rú be Akílà angálépi Pótò lésè dhi be. Lavú dre lókyá tsà, i angá tá bvò Itàlíyà àdhya lésè tòkó ni rú be Pìrìsíká dhi be, alile Kòrìtò le. Tàko ko, Rómà ki ópí kàdrì, Kàlàwùdiyò fè tá tòlí tàzoá dhi, Yúdà ànzi tíí dhi i kòpfò bhàandre Rómà àdhya 'ásè. Di Pólò dré tsàzo

³ adréle àyi bhàna, adréle àzì 'o tùmāni àyi íbe. Angyá ko, i adré tá tíí àzì àlo adrézó wémà ledé dhi ni 'o kòdhyà.

⁴ Sàbátù àlo àlo tíí i sè dhi, Pólò adré tá Gìká ni kúlí ta Yúdà ànzi ki lìsàmbò dzó na, adrézó Yúdà ànzi ki togó asé Gìrikì íbe, i kòka'iró Yésu be dhi bvó.

⁵ Sílà i Tímòtéyò be dhi i kàtsá Màkèdòniyà lésè dre dhi, Pólò dré kidhózó adréle àyi lókyá wāyi dhi ni fe adrézó Gìká ni kúlí longó, adrézó tadhá Yúdà ànzi i dré dhi, Yésu Mèsíyà 'i káyà dhi.

⁶ Di, Yúdà ànzi nda i dré ngàzo adréle ligílé Pólò be, adrézó akódhi ni lodhá. Di Pólò dré àyi kítá kayázó, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi ki kàrí kàdré ngòle àmi ki tàndi i dri. Ma tà àko má rú àmi ki tà sè. Kidhólé nyànomvá dhi, má adré mána lile Gìká ni kúlí longó mónnyá sùrú twá ro dhi i véna.»

⁷ Di akódhi dré apfòzo lìsàmbò dzó nda lésè lile agó àlo rú be Títíyò Yúsitò dhi ni dzó na, ànyi lìsàmbò dzó nda làgana. Akódhi nda tá móndí adrélepi Gìká ni ro dhi 'i.

⁸ Kònale dhi, lìsàmbò dzó ni kàdrì rú be Kùrìsipò dhi i mónnyá tíí akódhi ni dzó lésè dhi íbe dhi, i dré Mìrì Yésu ni ka'izo. Di Kòrìtòbhá àruka bí adrébhá Pólò ni kúlí yi dhi i adré tá kpà Yésu ni ka'í gò, i dré adrézó bàtìsimò do.

⁹ Ngátsi àlo sè dhi, ngá dré agázó Pólò mi toróbí t́ni gò, Mírì dré t̀zoá drá dhi: «Mí ro ngá ko! Mí gò adréle áma tà longó. Mí tayí kúlí ko.

¹⁰ Angyá ko, ma t́mání mí be. Dhya àlo kitswá drígá bha mí rú ámi 'òzo kònzì dhi ko. Tàko ko, ma móndí íbe zyandre ró bhàandre kòndhi 'á.»

¹¹ Dì Pólò dré gòzo adréle kònàle, adréle Gíká ni kúlí tadhá àyi dré kóná àlo tàlì sè.

¹² Lókyá Gálíyò dré tá adrerà'a gùvèrènerè ro bvò Akáyà àdhya drìle dhi 'á dhi, Yúdà ànzì ì dré ngàzo ru amú Pólò rú gò, ì dré akódhi ni drìzo l̀zo ába tàbvó t̀rà na.

¹³ Ì dré t̀zoá dhi: «Dhya kòndhi adré ína móndí ki kodzó, ì kàdréro Gíká ni lindrì bha látì twá àma ki táttrí kúlí dré adréle tadhále dhi rúsè dhi sè.»

¹⁴ Dì Pólò dré tá adrerà'a 'òle kúlí ta dhi 'á dhi, Gálíyò dré logózóá Yúdà ànzì nda ì dré dhi: «Àmi Yúdà ànzì ró ni ì, mì kàdré tá móndí asíkì tà kònzì tsà dhi sè yà, kó ngalè tà kònzì kàdrì dhi sè yà dhi, má ni tá àmi ki yi togó vwàvwà sè.

¹⁵ Dì, mì dré adréle tà kayí kúlí ki tà dri, rú ki tà dri, ìndì àmi ki tàndì ki táttrí kúlí ni tà dri dhi sè dhi, mì nò àmikya tà nda ì àmi. Má lè mána tà nda ki bvó tàle ko!»

¹⁶ Dì dré àyi ki dròzo pfòle tàbvó t̀rà nda 'ásè.

¹⁷ Gò àyi títi nda ì dré àyi ki lisámbò dzó ni kàdrì rú be Sòsèténè dhi ni rùzo tswàle tàbvó t̀rà nda kandrá. Dì, Gálíyò dré ína tà nda ni nòzo tà tàko ró.

Pólò gò Atiyòkíyà na

¹⁸ Pólò dré adrezó Kòrìtò na lókyá be vwàvwà ro. Dì dré lazízó móndyá ka'ìbhá ì tí gò, ì dré mbàzo bwátù na Pìrìsíkà íbe ìndì Akílà be kitswálè l̀le bvò Sírìyà àdhya na. Drìdrì dré mbàzo bwátù na dhi kandrá dhi, Pólò 'o tá àyi drìbhí rèle bhàandre rú zìle Kèkùréyà dhi na, mòndrà dré tá sìle dhi ni tà sè.*

¹⁹ Ì dré tsàzo bhàandre Èfèsò àdhya na gò, Pólò dré Pìrìsíkà ki tayízó Akílà be. Dré ína l̀zo Yúdà ànzì ki lisámbò dzó na Gíká ni kúlí ta àyi íbe.

²⁰ Gò ì dré akódhi ni ti lizízó, kàdréro dhu rè àyi véna vwàvwà ro tsà. Dì, dré ína ka'ìzoá ko.

²¹ Dì, dré tá adrerà'a 'òle àyi ki tayí dhi 'á dhi, dré t̀zoá dhi: «Gíká kòlè dhi, má ni go atsálè àmi ta.» Dré bwátù dòzo ngàzo Èfèsò lésè,

* **18:18 18:18** Kínó lésè Yúdà ànzì ì véna dhi, móndí mòndrà sìlepi dhi kò'o mòndrà nda akílè dre dhi, adré tá àyi drìbhí 'o rèle tà nda ni tadházó.

²² lile Kàyisàriyà na. Kòtsa dre dhi, dré rè zyà mbàzo Yèrusalémà na mòdo fe mónnyá ka'ìbhá i dré 'íká, gò lizo Atiyòkiyà na ndò.

²³ Dré adrézó Atiyòkiyà na lókyá be vwàvwà ro tsà. Gò dré ngàzo tatsilé bvò Gálàtiyà àdhya 'ásè ìndì Fìrigíyà àdhya 'ásè, mónnyá ka'ìbhá títi dhi ki timbàbe àyi ki tà ka'ìka'í na.

Apólò tadhá Giká ni kúlí Efèsò na ìndì Kòrìtò na

²⁴ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Yúdà mvá àlo rú be Apólò angálépi Alìgizàndriyà lésè dhi, dré tsàzo Efèsò na. Akódhi nda tá móndí tà nìlepi bí, ìndì Giká ni Kúlí nìlepi dóro dhi 'i.

²⁵ A tadhá tá kpà drá Mírì ni tà dóro. Di akódhi ni togó tá àtsi ró adrézó Yésu ni tà longó, adrézó akódhi ni tà tadhá kyákyá. Di, nì tá ína ngbà 'í bātísimò Yòwánì àdhya ni tà kòdhya.†

²⁶ Di dré kidhózó adrélé Giká ni kúlí ta tirì àko Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na. Pírìsikà i Akílà be dhi i kòyi akódhi dre dhi, i dré akódhi ni drìzo lizo ába àyi véna gò, i dré Giká ni tà àndu ngìzo drá dóro kitswálé títi.

²⁷ Amvolásà dhi, Apólò dré lèzoá lile bvò Akáyà àdhya na. Di mónnyá ka'ìbhá Efèsò le dhi i dré akódhi ni kodzózó lile gò, i dré wárágà tisìzo àyi ki adrúpi Akáyà na dhi i dré, i kòka'író akódhi dòle àyi véna dóro. Di akódhi kòtsa kònàle dre dhi, dré mónnyá Yésu ni ka'ìbhá Giká ni togó tani sè dhi ki ledézó tò.

²⁸ Tàko ko, adré tá tà kayi Yúdà ànzi íbe rinyí sè mónnyá títi i kandrá, adrézó tadhá tà tisile Giká ni Kúlí na dhi i sè dhi, Yésu Mèsíyà 'i káyà dhi.

19

Pólò tsa Efèsò na

¹ Apólò dré tá adrérà'a Kòrìtò na dhi 'á dhi, Pólò dré láti dòzo lavúzó bvò kòngo ró Asíyà àdhya 'ásè, lile tsàle Efèsò na. Kònàle dhi, dré Yésu ni ka'ìbhá àruka ki kisúzó gò,

² lizízóá àyi tí dhi: «Mì dré Yésu ni ka'izo dhi, mì kisú Tirí Lólo 'í?» Di i logó drá dhi: «Kóko, mà yi tá ko tàle dhi, Tirí Lólo be dhi.»

³ Pólò gò liziá dhi: «Kàdré kònìni dhi, mì do di bātísimò ángùdhi kòdhya?» I logó dhi: «Bātísimò Yòwánì àdhya 'i.»

⁴ Di Pólò tà àyi dré dhi: «Yòwánì fè tá bātísimò móndí i dré, tadházóá dhi, i ladzá àyi ki togó dre. Di adré tá taa àyi dré dhi, i kòka'í dhya adrélépi tá adhéle í bvò dhi kòdhya. Dhya nda Yésu 'i.»

† 18:25 18:25 A kònò Tà 'òle dhi i 19:3-4.

⁵ Ì kòyì kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo bàtìsimò do Mírì Yésu nì rú sè.

⁶ Dì Pólò dré dríá bhàzo àyì dri gò, Tírì Lólo dré asízó àyì kì asó gò, ì dré kidhózó adrélé ti twátwa kì ta, adrézó tà longó pròfétà kya tìni.

⁷ Ago nda ì tá ànyìanyì mudrí-drì-rì.

⁸ Amvolásà dhi, Pólò dré lizo Yúdà ànzì kì lísàmbò dzó na gò, kidhólé adrélé Gíká nì kúlí ta tìrì àko. Dré Gíká nì Opì nì tà tadházó móndyá kònàle dhi ì dré mbá na, adrézó àyì kì togó asé, ì kòka'iró be dhi bvò.

⁹ Dì, àyì kì àruka ì dré àyì kì togó 'òzo tombálé, kúlí nda kì gàzo gò, ì dré kidhózó adrélé tà ta kònzi Mírì nì láti nì tà rú móndyá títì ì kandrá. Dì Pólò dré àyì kì tayízó. Dré móndyá ka'ìbhá dhi kì drìzo lizo àyì ìbe Tírànò nì dzó adrézó móndí kì tadhá dhi na gò, dré adrézó Gíká nì tà ta àyì dré kítú àlo àlo títì ì sè.

¹⁰ Dré 'òzoá kònìni kóná rì gò, móndyá títì Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro bvò Asíyà àdhya lé dhi ì dré Mírì nì kúlí yìzo.

¹¹ Gíká adré tá rìnyí fe Pólò dré adrézó tà kàdrì línđrìga ró nòle rè ko dhi kì 'o.

¹² A adré tá ìndì kítá twátwa dré tá tabèle dhi kì do lizo bhàá dràbhá ì rú gò, ì dré adrézó adrélé àyì kì drà ì lésè. Tírì kònzi ì adré tá kpà topfòle àyì kì àruka ì lésè.

Sèkéva nì ànzìàgo ì tabhì tìrì kònzi dròle

¹³ Yúdà ànzì àruka ì adré tá tatsilé àrà twátwa ì 'ásè, adrélé tìrì kònzi kì drobe topfòle móndí ì lésè. Gò ì dré kidhózó adrélé tà nda nì tabhì 'òle Mírì Yésu nì rú sè, adrézó tàà tìrì kònzi ì dré dhi: «Má adré tàà àmì dri Yésu Pólò dré adrézó tà nì nì longó dhi nì rú sè dhi, mì pfò!»

¹⁴ Dì Yúdà ànzì kì kòwánà kàdrì àlo rú be Sèkéva dhi nì ànzìàgo nzi-drì-rì dhi ì adré tá kpà 'oá kònìni.

¹⁵ Kítú àlo dhi, ì tà tá kònìni gò, tìrì kònzi nda dré logózó àyì dré dhi: «Má nì Yésu be. Má nì kpà Pólò àdhi 'ì ya dhi be. Dì, àmì àmìkya àdhibhá 'ì?»

¹⁶ Dì agó tìrì kònzi nda dré tá adrézó lána dhi dré dhèzo àyì dri, àyì títì dhi kì rìnyí lavú gò, àyì kì tswàzo tà tàndì ró. Gò ì dré lapázó dzó nda lésè bvólíí ro ìndì làzì be bì àyì rúsè.

¹⁷ Móndyá títì Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro Efèsò le dhi ì kòyì tà nda dre dhi, tìrì dré àyì kì 'òzo gò, ì dré adrézó Mírì Yésu nì rú nì línđrì bha.

¹⁸ Dì móndí bì Yésu nì ka'ìbhá dhi ì adré tá alìle tà kònzi ì dré 'òle dhi kì ta ngádra 'á móndyá títì ì kandrá.

¹⁹ Ayì kì àruka adrèbhá tá lándrì ndrìbhá ro dhi ì adré tá àyì kì búkù lándrì àdhya kì adó alizo zàá móndyá títì ì

kandrá. Búkù ì dré zàle nda ki làgí tá ànyíànyì làfa lò'wa ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrí.*

²⁰ Di àsà dhi, Mírì ni kúlí adré tá la'ulé akódhi ni rínyí sè, adrélé lile drìdrì.

²¹ Tà nda ì kò'o ru títi dre dhi, Pólò dré nòzoá dhi, dóro ni í dré lavulé bvò Màkèdóniyà àdhya 'àsè ìndì Akáyà àdhya 'àsè, lile Yèrúsalmà na dhi. Tà tá dhi: «Má kòlì tsàle kònàle dre dhi, adré kpà leá dhi, má kòlì Rómà na.»

²² Di dré áyi àziàmù rì, Tímòtéyo ì Erástò be dhi ki mùzo lile í kandrána Màkèdóniyà na gò, dré ína adrézó Asíyà na lókyá tsà sè.

Efèsòbhá ki ligìma Pólò i rú dhi

²³ Lókyá nda sè dhi, tà dré abízó nyñnyì Efèsò na Mírì ni láti ni tà sè.

²⁴ Agó àlo rú be Dèmètríyò adrélépi tá ngá di àrezá sè dhi tá kònàle be. Akódhi nda ì àzízì ni íbe dhi ì adré tá gíkà tòko ró rú be Arètémi dhi ni dzó nzì tsàtsà dhi ki ledé àrezá sè, adrézó làfa kisú àsà bǐ.†

²⁵ Di akódhi dré ngàzo áyi àzízì nda ki kimó túmání mómí àruka adrébhá tá ngá ledé àyi tìni dhi íbe gò, tàzoá àyi dré dhi: «Áma arúpi ì, mì nǐ tàle dhi, mà adré làfa kisú bǐ àzì kòdhi sè dhi be.

²⁶ Di mì nò ìndì mì yi tàle dhi, Pólò kòdhi se mómí zyandre kònwa Efèsò 'a ìndì bvò wáyì Asíyà àdhya lé dhi ki togó litilé dre. Adré ína tàá dhi, gíkà líndrí mómí ì dré adrélé ledéle àyi ki drígá sè dhi ì, gíkà tàndì 'i ko.

²⁷ Di tà nda kitswá ngbà 'í àma ki àzì ni rú kizá kòdhya ko. A ni kókpà kitswá àma ki gíkà tòkó gú, Arètémi ni tépelò ni rú kizá gò, akódhi ni lindrì mómíyá títi Asíyà 'àsè ìndì bvò wáyì 'àsè dhi ì dré adrélé bhàle dhi ni tingázó!»

²⁸ Di ì kòyi tà nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó tà tàndì ró gò, ì dré ngàzo adrélé tetréle adrézó loyóá dhi: «Arètémi Efèsòbhá kya kàdrì lavulé!»

²⁹ Gí ko, tà dré abízó nyñnyì bhàandre nda 'á. Di mómí zyandre dhi ì dré Pólò ni atsiàmù, Gáyò ì Arìstàrúkò be angábhá Màkèdóniyà lèsè dhi ki rùzo gò, ì dré ru wùzo lile àyi íbe àrà kàdrì adrézó ru kimó dhi na.

³⁰ Pólò adré tá ína leá pfòle mómíyá zyandre nda ì kandrá. Di, mómíyá ka'ìbhá dhi ì dré àyikya ka'izoá ko.

* **19:19 19:19** «Làfa lò'wa ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrí» (50.000) kòni ì tá làfa adrélé fèle mómí ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrí dhi ì dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i. † **19:24 19:24** «Arètémi» kònìdhi, Gírìkì ki gíkà ki àlo tòko ró, ì dré adrézó mì bha vélàna, kòfèró àyi dré ànzì dhi 'i. † adré tá akódhi ni lindrì bha dzó nzì tsàtsà ledéle àrezá sè dhi ì sè.

³¹ Ndìndì dhya kàdrìkàdrì Asíyà drìle dhi ki àruka adrèbhá tá Pólò ni arúpi ró dhi, ì dré kúlí mùzo akódhi ni ti lizí, kòpfòró mónnyá zyandre nda i kandrà ko.

³² Mónnyá zyandre ru kimóbhá nda ki drì abí dre nyñyi. Ayi ki àruka ì adré tá tetrélé, adrézó tà àlo ta. Aruka ni ì adré tá kó tà àzya ta. Ayi bí dhi ì nǐ tá ngalè ì kimó tá ru àdho tà sè ya dhi ko.

³³ Yúdà ànzi ì dré agó àlo rú be Alìgìzàndrè dhi ni 'òzo pfòle mónnyá zyandre i kandrà, kòngiró tà nda ni àndu be dhi bvó. Di akódhi dré drìgá bhàzo kuru àyi ki kúlí kíkízó, í kòkìswáró áyi tàrá ga àyi kandrà.

³⁴ Di, ì kòni akódhi Yúdà mvá 'i dhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé tetrélé kúlí àlo sè ànyíànyí sàà rǐ, adrézó loyóá dhi: «Àrètémì Efèsòbhá kya kàdrì lavúlé!»

³⁵ Kùdù ro dhi, dhya bhàle adrélé bhàandre nda ni tà tisi dhi dré ngàzo mónnyá zyandre nda ki kúlí kíkí gò, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi Efèsòbhá ni i, mónnyá títi dhi ì nǐ tàle dhi, à bhà bhàandre Efèsò àdhya adrélé gíká gú, Àrètémì ni tépelò líkí, akódhi ni líndrí adhélepi bhù lésè dhi íbe dhi be.

³⁶ Dhya àlo kitswá tà kòdhi ni kayí bwà ko. Àsà dhi, adré leá dhi, mì kàdré kírì, ìndì mì kò'o tà wàyá ro ko.

³⁷ Mì adrì àgo kòni i kònwa, tákò ì lodhá àyikya àma ki gíká tòkó ko, ì topá kpà ngá akódhi ni tépelò ì lésè ko.

³⁸ Di Dèmètríyò ì àzizǐ ni íbe dhi ì kàdré tà íbe tàle móndí i rú dhi, àrà adrézó tàbvó ta dhi i be, ìndì tàbvó tabhá i be. Adré di leá dhi, ì kòlì tà ta móndí i rú kònàle.

³⁹ Mì kàdré tà àzya íbe lizíle dhi, à ni kpà tà nda ki yi àrà adrézó tà ki bvó lanzí àma ki tòlì sè dhi na.

⁴⁰ Tàko ko, tayí ngbà 'í tsà, à dré àma ki asíkizo móndí ki ligìma ándrò kònìdhi ni tà sè. A kòlizí àma dhi, mà kitswá tà àlo ta tà wàyá 'òle ándrò kònìdhi ni àndu ngìzo dhi bwà ko.» Di kòtà tà nda i dre dhi, dré mónnyá zyandre ru kimóbhá nda ki 'òzo ayílé.

20

Pólò lavú Màkèdóníyà 'àsè ìndì Gírìkì ki bvò 'àsè

¹ Tà wàyá nda kàkí dre dhi, Pólò dré mónnyá ka'ìbhá dhi ki azízó gò, àyi ki kodzózó adrélé àyi ki totó tátà àyi ki tà ka'ìka'í na. Kòlazí àyi tí dre dhi, dré ngàzo lìle bvò Màkèdóníyà àdhya na.

² Dré lavúzó bvò nda 'àsè, tà bí dhi ki tabe mónnyá ka'ìbhá dhi ki timbàzo àyi ki tà ka'ìka'í na. Dré tsàzo Gírìkì ki bvò na gò,

³ dré adrézó kònàle mbă na. Dré tá adrérà'a 'òle bwátù do lizo bvò Sīriyà àdhya na dhi 'á dhi, dré yizoá tàle dhi, Yúdà ànzì ì yi tá ru kitswázó áyi 'o kònzi. Dì dré nòzoá dhi, dóro ni ì dré gòle bvò Mākèdòníyà àdhya 'ásè dhi.

⁴ Akódhi ni atsiàmu ì tá: Sòpàtrò, Pírò ni mvá angálépi Bèróyà lésè dhi, Arìstàrukò ì Sèkúndò be angábhá Tèsàlònìkè lésè dhi ì, Gáyò Dèrúbè lésè dhi, Tímòtéyò, tsàle Tíkíkò ì Tròfimò be angábhá bvò Asíyà àdhya lésè dhi ì.

⁵ Ayi nda ì dré lizo drìdrì àma kandrána, kitswálé àma ki letè Trówà na.

⁶ Ama ró dhi, gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya àmvolésè dhi, mà dré bwátù dòzo ngàzo Fìlipóyì lésè gò, kítú nzi àmvolésè dhi, mà dré tsàzo ru kisú àma ki atsiàmu nda ìbe Trówà na. Gò mà dré adrézó kònàle kítú nzi-drì-rì.

Yùtikò ni tingama dràdrà lésè dhi

⁷ Kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, mà kimó tá ru mónnyá ka'ìbhá dhi ìbe, kitswázó mányàngá do nyàle.* Pólò adrè tá tà ta mónnyá nda ì dré. Dì dré tá adrélé 'òle lile drùbhì sè dhi sè dhi, dré gòzo adrélé tà ta tsàle ngátsi kítógá na.

⁸ A tobhà tá tálà bí dhi ì dzó 'a kile kurú na mà dré ru kimózó lána dhi na.

⁹ Kàdhúra àlo rú be Yùtikò dhi lírì tá mòlìsà na gò, ayí dré adrézó akódhi ni 'o, Pólò dré tá adrérà'a tà ta vwàvwà ro dhi 'á. Dì ayí kòlavú akódhi dre dhi, dré dhèzo byá kìnì na, dzó nda ni ètázì ni na 'ásè. A ni akódhi ni tingá dhi, àkò drà ìna dre.

¹⁰ Dì Pólò dré sizo, tandìle kàdhúra nda drìle, akódhi ni lomvó í drígá gò, tàzoá mónnyá títi ì dré dhi: «Mì bhà àmi ki togó kuru ko! Akódhi lídrì ìbe!»

¹¹ Ì kògò mbàle dzó 'a kile kurú na nda na dre dhi, ì dré mápà tonòzo nyàle. Dì Pólò dré gòzo tà ta tsàle drùbhì na gò, ngàzo lile.

¹² Gò ì dré kàdhúra nda ni drìzo nzìzo ába rúbhá be líná. Dì tà nda tindrì tá mónnyá títi dhi ki togó lavulé.

Pólò nga Trówà lésè lile Milétò na

¹³ Gò mà dré bwátù dòzo lizo drìdrì Pólò kandrána, kitswálé akódhi ni letè bhàandre rú zìle Àsò dhi na. Tàko ko, akódhi lè tá ìna atsi tòle pá sè tsàzo àma ki kisú kònàle.

¹⁴ Akódhi kàtsá àma ki kisú Àsò 'a dre dhi, mà dré tombàzo bwátù na lile tsàle bhàandre rú zìle Mìtìlénè dhi na.

¹⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré gòzo lile bwátù sè, tsàle tùrù Kíyò àdhya kandrá. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo

* 20:7 20:7 Giká ni Kúlì tisile Giríkì ti sè dhi adrè táá kònwa dhi: «...kitswázó mápà tonò». Kúlì kòdhi ì kitswá lèá tàle dhi: «kitswázó mányàngá Mírì àdhya ni nya».

tùrù Sámò àdhya na. Dì kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Mìlétò dhi na.

¹⁶ Pólò lè tá áyi kíkílé Efésò na ko, kòtigiró tà bvò Asíyà àdhya na ko dhi sè. Tàko ko, adré tá ína lèá lile mbèlè, kòkítswá dhi, kòtsaró Yèrúsalmà na drìdrì gwányá Pàtèkótè àdhya kandrá.

Pólò tà tà bhàgo Efésò lésè dhi i dré

¹⁷ Dì Mìlétò na dhi, Pólò dré kúlí mùzo Efésò na bhàgo Ekèlézyà àdhya ki azi.

¹⁸ I kàtsá akódhi véle dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Lókyá mà dré tá adrérà'a àmi íbe dhi 'á dhi, mì nì ngalé má 'o tá tà ngíni ya dhi be, kidhólé kítú má dré atsázó bvò Asíyà àdhya 'á dhi sè.

¹⁹ Má 'o tá Mírì nì tà akódhi nì màràbà tìni, togó ànzimvá kya tìni dhi be ìndì mǐndra be bí, tágba Yúdà ànzi ì dré tá áma tabhìzo tà ì dré tá ru yìzo 'òá má rú dhi i sè dhi.

²⁰ Mì nì tàle dhi, má longó tá àmi dré Gìká nì kúlí, tà nì ki tadházó mónnyá títí i kandrá, ìndì àmi ki dzó i 'àsè dhi be. Mà zù àmi dré tà àlo kítswálepí àmi ki ledé bwà dhi ko.

²¹ Má kodzó tá Yúdà ànzi i mónnyá sùrú twá ro dhi íbe, ì kòladzáró àyi ki togó agòzo Gìká véle, ìndì ì kòka'iró áma ki Mírì Yésu.

²² Dì mì yi rè ká! Nyànomvá dhi, má adré mána lile Yèrúsalmà na, ngóro Tírì Lólo dré adréle áma dri dhi tìni. Má nì àdho tà nì atsá má rú kònàle nì ya dhi ko.

²³ Má nì ngbà 'í tà Tírì Lólo dré adréle longolé má dré bhàandre àlo àlo títí i 'àsè kònìdhi be: Bã i kizà íbe dhi ì adré áma letè kònàle.

²⁴ Dì, má adré mána áma lídrì no tà tàko ró. Má adré ngbà 'í angú kòdhi nì le ràle tsàle kùdù nì na, má kò'oró àzì Mírì Yésu dré tayilé má drígá dhi akíle títí, kòdhi adré tàá dhi, má kòlongóro Rúbí Tanì Gìká nì togó tanì nì tà dri dhi móndí i dré.

²⁵ Dì nyànomvá dhi, má nì tàle dhi, àmi má dré tatsízó Gìká nì Opì nì tà longóbe àmi kòfalésè dhi ki àlo kítswá gòle véle áma mǐbhalé no ko dhi be.

²⁶ Ásà dhi, má adré tàá àmi dré ándrò kònìdhi dhi, àmi títí dhi i kòfalé dhi, dhya àlo nì kàrí kítswá ngòle má dri ko.

²⁷ Tàko ko, má longó àmi dré tà títí Gìká dré tá lèle má kòlongó dhi i, àlo nì nì zu àko ró.

²⁸ Dì mì kàdré àmi ki tàndì ki líkí, túmánì kábilígyà ki pãrì wãyi Tírì Lólo dré bhàle àmi drígá, mì kàdréro àyi ki drì ko dhi íbe. Mì kàdré Gìká nì Ekèlézyà dré gìle áyi tàndì nì kàrí sè dhi ki líkí ngóro kábilígyà líkíbhá dóro dhi i tìni.

29 Má nǐ tàle dhi, áma òlma àmvolésè dhi, kàlagí àtrá ki tífí àmi kòfalé kitswálé àmi ki 'o kònzi dhi be. Ì kitswá àyíkya kábiligyà ki àlo tayí líná ko.

30 Ndìndì àmi ki tàndi i kòfalé dhi, mómí àruka ki apfò adréle tà bàti ladzá atsálé kinzò ro, kitswázó mómíyá ka'ìbhá dhi ki se àyi vésè dhi bvó.

31 Asà dhi, mì kàdré tamǐga dri! Mì kòtivì ko tàle dhi, gile kóná na dhi, má tayí tá àmi àlo àlo títi dhi ki kodzoma mǐndra be bí kítú be ìndì ngátsi be dhi ko dhi.

32 Nyànomvá dhi, má adré àmi ki tayí Gíká drígá, akódhi kàdréró àmi ki tímà kúlí dré afèle àyi togó tani sè dhi sè, mì kòkisúró tà dré lazilé mómíyá títi í dré bhàle twá adréle ìna ró dhi i dré tàyilé ro dhi be dhi bvó.

33 Má bhà tá dhya àlo ni ngá lovó ko, kàdré akódhi ni àrezá 'i yà, akódhi ni órò 'i yà, kó ngalè akódhi ni kítá 'i yà dhi.

34 Àmi ki tàndi, mì nǐ tàle dhi, má 'o tá àzì áma tàndi ni drígá sè, kitswázó ngá kisú àma dré, áma bhápi ìbe dhi be.

35 Tà títi má dré 'òle dhi i sè dhi, má tadhá àmi dré dhi, lè mì kàdré àzì 'o landè àko ró kònini, kitswázó mómí yàyà dhi ki ledé. Mì kisù rè kúlí Mírì Yésu ni tàndi dré tàle kòni i ká: <Dhya adrélepí ngá fe dhi ni kólénzè adré dhya adrélepí ngá kisú dhi àdhya ni lavú.>>

36 Pólò kòtà tà nda i dre dhi, ì dré àyi ki kórókó titizo tà zizo Gíká tí.

37 Dì àyi títi dhi ì dré adrézó Pólò ni kamú, adrézó ngòle rúa, ì dré tá adrerà'a lazilé tíá dhi 'á.

38 Àyi ki togó tá kizà ro lavulé, akódhi dré tá tàle dhi, ì kitswá gòle véle àyi no ko dhi sè. Gò ì dré akódhi ni adzízó yǐandre mǐle, kòmbàró bwátù na.

21

Pólò ì Yerúsalmà na

¹ Mà kòlanzì ru bhàgo nda ìbe dre dhi, mà dré bwátù dòzo ìzo pyà tùrù Kósà àdhya na. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo tùrù Ródò àdhya na. Gò mà dré ìzo tsàle bhàandre Pàtára àdhya na.

² Kònale dhi, mà dré bwátù àzya adrélepí 'òle zyàle bvò Fòwínikè àdhya na dhi ni kisúzó gò, mà dré tombàzo lána ìle.

³ Mà kòtsa àrà adrézó tùrù Kìpìrò àdhya ni drì no dhi na dre dhi, mà dré lavúzó tàbhu ni lésè gò, ìle bvò Siríyà àdhya na. Dì mà dré tsàzo bhàandre Tírè àdhya na, à kòtiríró ngá bwátù nda dré adólé dhi i be dhi bvó.

⁴ Kònàle dhi, mà dré móndí ka'ìbhá àruka ki kisúzó gò, mà dré adrézó àyi íbe kítú nzi-drĩ-rĩ. Àyi nda ì dré tàzoá Pólò dré Tírí Lólo ni rĩnyí sè dhi, kòlì Yèrúsalmà na ko.

⁵ Dì, àma ki lókyá kòkitswá dre dhi, mà dré àmakya ngàzo kitswálé lile. Móndyá ka'ìbhá títi nda i, àyi ki tòkò i ìndì àyi ki ànzimvá íbe dhi, ì dré àma ki adzízó apfòle bhàandre nda lésè gò, mà dré àma ki kórókó titizo tà zizo Giká tí yìandre mīle.

⁶ Mà kòlazí àyi tí dre dhi, mà dré tombàzo bwátù na lile gò, ì dré àyikya nzizo àyi bhàna.

⁷ Mà kònga Tírè lésè dre dhi, mà dré lizo tsàle bhàandre rú zile Pòtolèmáyì dhi na. Kònàle dhi, mà dré mòdo fèzo àma ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi i dré gò, mà dré adrézó àyi íbe kítú àlo.

⁸ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré lizo tsàle bhàandre Kàyisàriyà àdhya na. Kònàle dhi, mà dré adrézó Filípò, Rúbí Tani longólépi dhi ni dzó na. Akódhi nda tá dhya nzi-drĩ-rĩ kipèle Yèrúsalmà na dhi ki àlo 'i.*

⁹ Akódhi tá ànzitòkò su mobhá rè ko, adrébhá tá Giká ni kúlí longó pròfètà kya tìni dhi íbe.

¹⁰ Mà kàdré kònàle gile kítú àruka i dre dhi, pròfètà àlo rú be Agábò dhi dré atsázó bvò Yùdáyà àdhya lésè.

¹¹ Akódhi nda dré àyi kisízó ànyi àma làga, Pólò ni káfà adó, àyi pá ki adròzo àyi drígá íbe gò, tàzoá dhi: «Tírí Lólo adrè tàà dhi: Yúdà ànzi Yèrúsalmà na dhi ki káfà kònìdhi ni líyí ni adrò kònìni gò, ì dré akódhi ni fèzo móndí sùrú twá ro dhi i drígá.»

¹² Mà kòyi tà nda dre dhi, àma móndyá ka'ìbhá kònàle dhi íbe dhi i, mà dré Pólò ni ti lizízó, kòlìró Yèrúsalmà na ko dhi bvó.

¹³ Dì, Pólò dré ína logózóá dhi: «Mì adré ngòle, adrézó àma togó 'o ñòle àdho tà sè? Ma gànzi ró ngbà 'í bã nya kòdhya ko. Ma kókpà gànzi ró lile dràle Yèrúsalmà na Mírĩ Yésu ni rú ni tà sè.»

¹⁴ Dì mà dré kitswálé akódhi ni logá bwà ko dhi sè dhi, mà dré kúlí tayízó, tàzoá dhi: «Tà Mírĩ dré adréle lèle 'òle dhi kò'o ru wà.»

¹⁵ Amvolásà, mà dré tà títi dhi ki ledézó gò, mà dré mbàzo Yèrúsalmà na.

¹⁶ Mà mbà tá túmání móndí ka'ìbhá àruka Kàyisàriyà lésè dhi íbe. Dì ì dré àma ki drizo lizo àma íbe agó àlo rú be Mìnàsonà dhi ni dzó na, mà kàyíró kònàle be dhi bvó. Akódhi nda angá tá Kìpirò lésè, ìndì akódhi tá móndí Yésu ni ka'ìlepi kínó lésè dhi 'i.

* 21:8 21:8 A kònò Tà 'òle dhi i 6:5; 8:5.

Pólò ì kimó ru bhàgo Ekèlézyà àdhya íbe

17 Mà kòtsa Yèrúsalémà na dre dhi, àma ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì dré àma ki ka'izo dòle togó dóro sè.

18 Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré lizo Pólò be Yàkóbhò bhàna.† Kònàle dhi, bhàgo títi Ekèlézyà àdhya ì kimó tá kpà ru.

19 Dì Pólò dré mòdo fèzo àyi dré gò, tà títi Gìká dré 'òle àyi àzì sè mónnyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé dhi ki titízó àyi dré mibhalé tí.

20 Ì kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo adrélé Gìká ni rú bha kùle. Gò ì dré tàzoá Pólò dré dhi: «Àma ki adrúpi, mí nò rè ngalè Yúdà ànzi lizólizo dhi ì ka'ì Yésu ngíni ya dhi ká. Ayi títi nda ki togó kókpa àtsi ró Mósè ni tátrítrí kúlí ni tà sè.

21 Dì, ì yi tàle dhi, mí adré mína Yúdà ànzi títi ayíbhá mónnyá sùrú twá ro dhi ì kòfalésè dhi ki tadhá, ì kòtayíró Mósè ni tátrítrí kúlí, ìndì ì kògòró véle adrélé àyi ki ànzi ki lwa ko, adrézó kpà àma ki labhi lebe ko.

22 Mà ni 'òá ngíni? Tàko ko, ì ni dra ámi atsama ni rúbí yi 'í.

23 Dì mí kò'o tà mà dré adrélé tàle mí dré kònìdhi kòdhya. Ago su mònndrà sibhá dhi ì kònwa àma kòfalé be.

24 Mí kòdrì àyi nda ì lizo àyi íbe, mì kòtemvéro àmi túmání àyi íbe Gìká kandrá. Mí kòfè kpà làfa ì dré kitswázó àyi ki drìbhí 'o rèle dhi mi.‡ Mí kò'o kònìni dhi, mónnyá títi dhi ki nǎ tàle dhi, tà adrélé tàle mí rú kòdhi ì kinzò 'i dhi be. Ì ni kpà nǎ dhi, mí adré mína tà tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki ka'ì 'òle dhi be.

25 Kàdré mónnyá ka'ìbhá sùrú twá ro dhi ki tà sè dhi, mà tisì tá wáràgà, tà mà dré tá ru yizo ì kò'o dhi ki longózó àyi dré. Má tisì tá dhi, ì kònya mányàngá fèle gìká tàko ì dré dhi ko, ì kònya kà'wá kàrí ko, ì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zǎ ko, ìndì ì kò'o ndòtò tà ko.§»

26 Dì Kítú bvóá dhi sè dhi, Pólò dré àgo nda ki drizo lizo àyi ki temvé túmání í be. Gò dré fizo tépelò na, kitswálé lókyá àyi ki temvema nda dré kitswázó akilé gò, ngá fèzo Gìká dré àyi àlo àlo títi dhi ki rú sè dhi ni longó.*

A ru Pólò tépelò na

27 Kítú nzi-drì-rì àyi ki temvema nda àdhya ì dré tá adrérà'a 'òle akilé dhi 'á dhi, Yúdà ànzi àruka angábhá bvò

† 21:18 21:18 Yàkóbhò kònìdhi tá Yésu ni adrúpi ki àlo 'i. A kònò Tà 'òle dhi ì 12:17; 15:13. ‡ 21:24 21:24 A kònò tà àndu ngile mònndrà síma ni tà sè Tà 'òle

dhi ì 18:18 na dhi. § 21:25 21:25 A kònò Tà 'òle dhi ì 15:20. * 21:26 21:26

A kònò 1 Kòritòbhá ì 9:20.

Asíyà àdhya lésè dhi ì dré Pólò ni nòzo tépelò na. Dì ì dré ngàzo móndyá zyandre tíí dhi ki 'a tiffi, akódhi ni rùzo gò,

28 ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Ìsèrèlè ànzi i, mì alì àma ki ledé wà! Kònìdhi agó adrélépi móndyá tíí àrà tíí ì 'ásè dhi ki kodzó ligílè àma ki sùrú rú, àma ki tátrítrí kúlí rú, ìndì tépelò kònìdhi rú dhi 'i. Kòdhi íbe dhi, akódhi adri ndìndì móndí sùrú twá ro dhi ì afízó àyi íbe tépelò le, àrà lólo kònìdhi ni 'òzo atsálé ndí ró!»

29 (Ì tà tá kònìni tàko ko, ì nò tá Tròfimò angálépi Efésò lésè dhi ì Pólò be bhàandre 'á. Dì ì adré tá àyikya kisùá dhi, Pólò adri tá akódhi afízó ába tépelò le.)

30 Dì tà nda dré móndyá tíí bhàandre nda 'á dhi ki 'a tífízó gò, ì dré angázó aralé àrà tíí ì lésè Pólò ni ru, akódhi ni sèzo pfòzo ába tépelò 'ásè gò, tépelò ni dzóti ki tesézó.

31 Dì ì dré tá adrerà'a 'òle Pólò ni pfu dràle dhi 'á dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì dré yìzoá tàle dhi, tà abí dre nyinyi Yèrusalémà 'a.

32 Gbã kòdhwa, akódhi dré sòdá ki drìzo àyi ki drì kobhá íbe ràzo àyi íbe móndyá zyandre nda ì véna. Ayi nda ì kònò sòdá ki kàdrì nda ì sòdá ni íbe dre dhi, ì dré Pólò ni pfùma tayízó.

33 Dì sòdá ki kàdrì nda dré àyi kisízó ànyi akódhi làga gò, akódhi ni 'o rùle, adròle nyìrì rì dhi ì sè. Gò dré lizízóá ngalé akódhi àdhi 'i ya dhi, ìndì 'o tá àdho tà 'i ya dhi.

34 Móndyá zyandre nda ì kòfalé dhi, móndí àruka ì adré tá tetrélé, adrezó tà àlo ta. Aruka ni ì adré tá kó tà àzya ta. Tà wàyá nda sè dhi, sòdá ki kàdrì nda kitswá tá tà nda ni àndu ni bwà ko. Dì dré Pólò ni 'òzo drìle lizo ába dzó kàdrì adrezó sòdá ki likí dhi na.

35 Sòdá nda ì kòtsa Pólò be àrà adrezó mbàle dzó kàdrì nda na dhi na dre dhi, ì dré akódhi ni dòzo dodò móndyá zyandre nda ki ligìma ni tà sè.

36 Tàko ko, àyi tíí dhi ì adré tá lìle tetrébe àyi vésè, adrezó loyóá dhi: «Akódhi kòdràdrà! Kòdràdrà!»

Pólò ga àyi tàrà móndyá zyandre ì kandrà

37 A dré tá adrerà'a 'òle Pólò ni 'o file dzó kàdrì nda na dhi 'á dhi, dré lizízóá sòdá ki kàdrì tí dhi: «Má ni kitswá tà ta mí dré bwà?» Dì sòdá ki kàdrì nda logó drá dhi: «Mí nì tákò Giríkì ti tàle be?»

38 Mì kònìdhi tsì Ezèpétò agó atú móndí ki kodzólépi ligílè gò drìkònzibhá ngulù-su dhi ki drìzo lapázó àyi íbe duku na dhi 'i ko?»

39 Dì, Pólò logó drá dhi: «Ma, ma Yúdà mvá angálépi Tàrusò bvò Kilikíyà àdhya lé dhi lésè dhi 'i. Dì ma móndí

bhàandre rúku kyàkyà dhi lésè dhi 'i. Má adré ámi ti lizí, mí kòfèró má dré láti tà tàzo móndyá zyandre kòni i dré.»

⁴⁰ Di sòdá ki kàdrì nda kòka'í dre dhi, Pólò dré ngàzo áyi totó àrà adrézó mbàle dzó kàdrì nda na dhi na gò, drígá bha kuru móndyá zyandre nda ki kúlí kikízó. Di ngá kòbhù ndiii dre dhi, dré tàzoá àyi dré Èbèrè ti sè dhi:†

22

¹ «Áma adrúpi i, áma atá íbe ni i, mì yi rè tà má dré adrélé tàle àmi dré áma tàrà gàzo ni i ká!»

² † kòyi akódhi adrérà'a tà ta àyi dré Èbèrè ti sè dre dhi, ì dré gòzo véle adrélé kíri wáláká ni ni lavú. Gò Pólò dré tàzoá dhi:

³ «Ma Yúdà mvá òlè Tàrusò bvò Kilikiyá àdhya lé dhi na dhi 'i. Di, à líkí tá ma mbàle kònwa Yèrusalémà 'a. Gàmlàiyélè tadhá tá àma ki tábhí ki tátrítrí kúlí má dré nìle kyá dhi nì. Áma togó tá àtsi ró Gíká ni tà sè, àmi títi ándrò ni kya tíni.

⁴ Kàdré móndyá adrèbhá Yésu kòdhi ni láti lebè dhi ki tà sè dhi, má pfo tá àyi ki mǐ tsàle byá àyi ki dràdrà na. Má turú tá àyi àgò ró ìndì tòko ró nda i lebhélé bǎdzó na.

⁵ Kòwánà ki kàdrì i bhàgo kàdrì títi dhi íbe dhi ki kitswá tadhá dhi, tà má dré adrélé tàle kòdhi i tà bàti 'i dhi. Má kisú tá ndìndì wárágà àyi nda ì dré tisìle àyi ki adrúpi Dàmàsèkè na dhi i dré dhi i gò, má dré lìzo ába kitswálé móndyá ka'ìbhá kònale dhi ki turú adrìle Yèrusalémà le, à kònòrò tà àyi dri be dhi bvò.»

Pólò títi, í ka'í Yésu ngíni ya dhi

(A kònò kpà Tà 'òle dhi i 9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Lókyá má dré tá adrérà'a tsàle ànyi Dàmàsèkè làga ànyìanyì kítú rírì sè dhi 'á dhi, ngádra kàdrì bhù lésè dhi dré kòzo ngbò ró ngá kazá má làgàsè kúrú.

⁷ Di má dré dhèzo kíni mi gò, má dré kúlí yǐzo tàá má dré dhi: <Sàwùlò, Sàwùlò, mí adré áma mǐ pfo àdho tà sè?>

⁸ Má dré lizizóá dhi: <Mírì, mi àdhi 'í?> Di kúlí nda logó má dré dhi: <Ma, Yésu Nàzàrètà lésè, mí dré mína adrélé mǐ pfòle dhi 'i.>

⁹ Áma atsiàmú ì nò tá kpà ngádra nda 'í. Di, ì nǐ tá àyikya tà kúlí nda dré tá adrélé tàle má dré dhi ki àndu ko.

¹⁰ Gò má dré lizizóá dhi: <Mírì, lè má kò'o ngíni?> Mírì logó má dré dhi: <Mí nga lìle Dàmàsèkè na. Kònale dhi, à nǐ tà títi Gíká dré bhàle mí kò'o dhi ki ta mí dré.>

† 21:40 21:40 A kitswá kpà kúlí «Èbèrè ti» kòni ki ladzá: «Àraméyà ti».

11 Di má dré kitswálé ngá no ngádra nda ni lagulagu dré bwà ko dhi sè dhi, áma atsiàmú ì dré áma drígá rùzo, áma sèzo lizo má be Dàmàsékè na.

12 Kònàle dhi, agó àlo rú be Anànyà dhi dré alizo áma no. Akódhi nda tá mómódí adrélépi tròle Mósè ni tátírítrí kúlí rú dhi 'i. Yúdà ànzì títi Dàmàsékè na dhi ì adré tá kpà akódhi ni rú ta dóro.

13 Akódhi kàtsá áyi totó ànyi má làga dre dhi, dré tàzoá má dré dhi: <Áma adrúpi Sàwúlò, ámi mǐ kògò ngá no!> Gbà lókyá nda sè dhi, má dré gòzo adrélé ngá no gò, má dré akódhi ni nòzo.

14 Akódhi dré tàzoá má dré dhi: <Gìká àma ki tábhí kya zì mi kitswálé tà í dré adrélé lèle 'òle dhi ki ni, kitswálé Dhya gyägya dhi ni no, ìndì kitswálé akódhi nda ni kúlí yi tíá dhi bvó.>

15 Tàko ko, mí ni akódhi ni tà mí dré nòle ìndì mí dré yìle dhi ki longó mómódí títi ì dré.

16 Di nyànómvá dhi, mí adré àdho tà letè? Mí nga akódhi ni zi adrélé ámi Mírì ro, ìndì mí do bàtìsimò, Gìká kòdzìró mí ámi tàkonzì ì lésè be dhi bvó.>>

Pólò títi, Mírì zi ì lèle mómódí sùrú twá ro dhi ì véna ngíni ya dhi

17 «Má kàgò Yèrúsalmà le dre dhi, má dré adrézó tà zi Gìká tí tìpelò na gò, ngá dré afízó má dri toróbí tìni.

18 Má nò tá Mírì adrérà'a tàá má dré dhi: <Mí nga mbèlè pfòle Yèrúsalmà 'ásè. Tàko ko, mómódí Yèrúsalmà 'a dhi ì kitswá àyikya áma tà mí dré adrélé longólé dhi ki ka'í bwà ko.>

19 Má logó dhi: <Mírì, àyi nda ì nǐ dóro tàle dhi, má adré tá mána tatsílè lísàmbò dzó ì 'ásè mómódí adrèbhá ámi ka'í dhi ki turúbe lebhélé bǎdzó na, adrézó kpà àyi ki bhwa.

20 Kòdhi íbe dhi, lókyá à dré tá adrérà'a Sètèfànò, ámi tà longólépi dhi ni kàrí kutú dhi 'á dhi, ma tá mána kònàle, adrélé tà nda ni ka'í, adrézó kpà dhya adrèbhá tá akódhi ni pfu dràle dhi ki kítá líkí.>

21 Di Mírì dré tàzoá má dré dhi: <Mí lè, tàko ko, má ni ámi mu lèlè làwú làvo na, mómódí sùrú twá ro dhi ì véna.>>

Pólò tadhá dhi, ì Rómà agó 'i

22 Mómódí zyandre nda ì yi tá Pólò tsàle lókyá dré kúlí nda ni tǎrà'a. Gò ì dré ngàzo kúlí loyó, adrézó tàá dhi: «À kòtingá akódhi mómódí ì kòfalésè! Kitswá ína lídrì sè ko!»

23 I dré adrézó tetrélé, adrézó àyi ki kítá ki lebhé kǐní mi, adrézó tàpfulíndrí lomvó todàle kurú na.

²⁴ Di sòdá ki kàdrì nda dré Pólò ni 'òzo drìle fizo ába àyi ki dzó kàdrì na. Dré tàzoá dhi, à kòbhwà akódhi adrézó akódhi ni lizí, kòtáro tà móndyá zyandre nda ì dré tá adrézó tetrélé í rú dhi ni àndu.

²⁵ Di, à kàdrò akódhi kitswálé bhwàle dre dhi, Pólò dré lizizóá sòdá ki drì kòbhá ki àlo tí dhi: «Rómà ki tátrítrí kúlí ka'í, mì kàdré mómí Rómà ro dhi ni bhwa, akódhi ni tàbvó ta àko ró dhi 'í?»

²⁶ Di sòdá ki drì kòlepi nda kòyi kúlí nda dre dhi, dré lizo longóá sòdá ki kàdrì nda dré, tàzoá dhi: «Mí adré tá 'òle àdho tà 'o? Tàko ko, agó kòdhi ína mómí Rómà ro dhi 'í!»

²⁷ Di sòdá ki kàdrì nda dré àyi kisizó ànyi Pólò làga, lizíá tíá dhi: «Mí tà rè má dré ká: Mì mómí Rómà ro dhi 'i bàti?» Pólò logó dhi: «Áyíya, kònini.»

²⁸ Sòdá ki kàdrì tà dhi: «Má fè mána làfa kàdrì, atsázó mómí Rómà ro dhi ró.» Di Pólò logó dhi: «Mána, à ti ma mómí Rómà ro dhi ró dhi tíi.»

²⁹ Gbá kòdhwà, sòdá adrèbhá tá 'òle Pólò ni lizí dhi ì dré akódhi ni tayizó. Di tirí dré sòdá ki kàdrì nda ni 'òzo, dré nìle í 'o tá Pólò adrélépi Rómà ro ni adròle nyìrì sè dhi sè.

Pólò pfò Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrà

³⁰ Kítu bvóá dhi sè dhi, sòdá ki kàdrì nda dré kòwánà kàdrì ki 'òzo ru kimó bhàgo kàdrì títi dhi íbe. Di dré Pólò ni trizo gò, 'òzoá apfòle àyi nda i kandrà, kitswázó tà Yúdà ànzi ì dré adrézó akódhi ni asíkí dhi ni àndu ni dhi bvó.

23

¹ Di Pólò dré ngàzo bhàgo kàdrì nda ki no dhiì gò, tàzoá dhi: «Áma adrúpi i, áma togó arókì ma ko tà títi má dré 'òle Giká kandrà atsálé àndrò kònìdhi dhi i sè dhi.»

² Gbá kòdhwà, kòwánà ki kàdrì rú be Anànyà dhi dré móndyá adrèbhá Pólò làga dhi ki 'òzo akódhi ni ti sa.

³ Di Pólò dré tàzoá drá dhi: «Mì, àbè rúbhá tswàle mvèle kemve dhi ró ni, Giká ni ámi tswa ni! Mí lírì mína kònale kitswálé áma tàbvó ta áma ki tátrítrí kúlí sè. Di, mí 'o mína ma tswàle, adrézó tátrítrí kúlí nda ni ño.»

⁴ Gò àyi adrèbhá Pólò làga nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mí 'o mi ngini adrélé Giká ni kòwánà ki kàdrì ni lodhá kònini dhi?»

⁵ Di Pólò logó dhi: «Adrúpi i, má nì tá ko tàle dhi, akódhi kòwánà ki kàdrì 'i dhi. Angyá ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: <Mí kòtà tà kònzi ámi móndyá ki kàdrì rú ko.>»

⁶ Di Pólò nì tá tàle dhi, bhàgo kàdrì ru kimóbhá nda i kòfalé dhi, mómí àruka i tá Sàdùkáyò 'i, ìndì àruka ni i tá

* 23:5 23:5 A kònò Pfòma 22:27.

Fàrìsáyò 'i dhi be. Di dré kúlí yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Áma adrúpi i, ma mána Fàrìsáyò 'i, ìndì Fàrìsáyò mvá 'i. A adré áma tàbvó ta ándrò kònìni, má dré adrélé mǐ bha Gĩká véna adrézó ka'íá dhi, móndyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'ásè dhi sè!»

⁷ Kòtá tà nda dre dhi, lawà dré kìzo Fàrìsáyò i kòfalésè Sàdùkáyò íbe gò, móndyá zyandre nda ì dré ru lanzízó.

⁸ (Tàko ko, Sàdùkáyò ì adré àyikya tàá dhi, ngangà dràdrà 'ásè dhi yókódhó, ìndì ángéló ì tirí íbe dhi ì yókódhó. Di, Fàrìsáyò ì adré àyikya tà nda ki ka'í títí.)

⁹ Di lawà nda dré vélé kìzo lavulé gò, tatrítrí kúlí tadhábhá àruka Fàrìsáyò ró dhi ì dré ngàzo adrélé tà kayí rǐnyí sè, adrézó tàá dhi: «Mà kisú àmakya tà kònzi àlo dhi agó kònìdhi véna ko. Aruka ni, tirí 'i yà, kó ngalè ángéló 'i yà dhi tà tà drá nì!»

¹⁰ Di lawà nda dré tá adrélé lìle drǐdrǐ dhi sè dhi, sòdá ki kàdrì nda adré tá ngá ro, ì ni dra Pólò ni ru pfùle dràle dhi sè. Di dré lazízóá áyi sòdá ì dri dhi, ì kòsi akódhi ni apá àyi drígásè, drìle lìzo ába àyi ki dzó kàdrì na.

¹¹ Kítú nda ni ngátsi sè dhi, Mírǐ dré agázó Pólò kandrà tàá drá dhi: «Mí tsi togó! Ngóró mí dré áma tà longólé kònwa Yèrúsalemà 'a dhi tǐni dhi, adré kpà leà dhi, mí kòlongó áma tà Rómà na.»

Yúdà ànzi ì yi ru kitswázó Pólò ni pfu dràle

¹² Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré ru yǐzo gò, mòndrà sizo àyi kòfalésè tàzoá dhi, ì kitswá ngá nya ko ìndì ngá mvu ko, tsàle ì dré Pólò ni pfurà'a dràle dhi 'á.

¹³ Dhya ru yibhá tà nda dri dhi ì lavú tá nyadhi-rǐ.

¹⁴ Di ì dré lìzo kòwánà kàdrì ì véna bhàgo íbe, tàá àyi dré dhi: «Mà sǐ mòndrà àma kòfalésè tàzoá dhi, mà kitswá ngá nya ko ìndì ngá mvu ko, tsàle lókyá mà dré dra Pólò ni pfùzo dràle dhi 'á.

¹⁵ Di nyànomvá dhi, àmi túmání bhàgo kàdrì íbe dhi i, mǐ kòlízí sòdá ki kàdrì, kògòró Pólò ni 'o apfòle àmi kandrà, ngóró mǐ lè tá akódhi ni tà ndàle nǐle kyá na tǐni. Di àma ró dhi, mà ni adré rǐle kitswálé akódhi ni pfu dràle drǐdrǐ dré dra atsázó kònwa dhi kandrà.»

¹⁶ Di, tà ì dré ru yǐzo 'òá Pólò rú nda ni rúbí dré dhèzo akódhi ni kòdromvá bína gò, akódhi nda dré lìzo longóá Pólò dré sòdá ki dzó kàdrì na.

¹⁷ Gò Pólò dré sòdá ki drǐ kobhá ki àlo azízó, tàzoá drá dhi: «Mí drǐ kàdhúra kònìdhi lìzo ába sòdá ki kàdrì véna. Tàko ko, akódhi tà íbe longólé drá.»

¹⁸ Di sòdá ki drǐ kòlepi nda dré akódhi ni drǐzo lìzo ába sòdá ki kàdrì véna, tàzoá dhi: «Pólò 'ìle bǎdzó na kòdhi zi

tá ma lizilé, má kàdzíró kàdhúra kònìdhi mí vélé. Angyá ko, akódhi tà íbe longolé mí dré.»

19 Dì sòdá kì kàdrì nda dré kàdhúra nda ni drígá rùzo, akódhi ni drìzo gàrà dri gò, lizizóá tíá dhi: «Mí adré àdho tà le longolé má dré?»

20 Dì kàdhúra nda logó dhi: «Yúdà ànzi ì yi ru ámi lizizó, mí kò'oró Pólò pfole kídru bhàgo kàdrì i kandrà, ngóro ì lè tá akódhi ni tà ndàle nìle kyá na tìni.

21 Adré di lèá dhi, mí kòka"i mína ko. Tàko ko, àyi kì àruka ànyànyì nyadhi-rì dhi ì adré àyikya rìle akódhi bvó láti 'á. Ayi nda ì sì mòndrà tàzoá dhi, ì kitswá ngá nya ko ìndì ngá mvu ko tsàle lókyá ì dré dra akódhi ni pfùzo dràle dhi 'á. Nyànomvá kònìdhi, àyi gànzi ró, adrélé ngbà 'í ámi kúlí leté kòdhya.»

22 Dì sòdá kì kàdrì nda dré lazizóá kàdhúra nda dri dhi: «Mí kòtà tà mí dré longolé má dré kòdhi dhya àlo dré ko.» Gò dré akódhi ni tayizó lile.

A mù Pólò gùvèrènére Fèlikisì véna Kàyisàriyà na

23 Dì sòdá kì kàdrì nda dré áyi sòdá kì drì kobhá rì dhi kì azizó, tàzoá àyi dré dhi: «Mì ledé tà títi dhi ì kitswázó sòdá kámá-rì dhi kì dri, túmánì sòdá nyadhi-na-drì-mudrí dònjí ì dri dhi íbe, ìndì sòdá kámá-rì dèlì íbe àyi drígá dhi íbe, lizo àyi íbe sáà nzi-drì-su ngátsi àdhya sè Kàyisàriyà na.

24 Mì bhà kpà dònjí ì kitswálé Pólò ni do tsàle byá gùvèrènére Fèlikisì véna líná dhi bvó.»

25 Dì dré wárágà tisìzo gùvèrènére nda dré kònìni:

26 «Ma, Kàlàwùdiyò Lisíyà, má adré wárágà kònìdhi ni tisì mi, atalágó, gùvèrènére Fèlikisì dré. Mòdo mí dré!

27 Yúdà ànzi ì ru tá agó má dré adrélé mùle mí véna kònìdhi gò, ì dré tá adrézó 'òle akódhi ni pfu dràle. Dì má dré yìzoá tàle dhi, akódhi mómí Rómà ro dhi 'i gò, mà dré lizo sòdá mána íbe akódhi ni apá àyi drígàsè.

28 Má lè tá tà ì dré adrézó akódhi ni asíkì ásà dhi ni àndu nìle gò, má dré akódhi ni 'òzo pfole àyi kì bhàgo kàdrì i kandrà.

29 Má dré kisúzóá dhi, ì adré akódhi ni asíkì àyi kì tatrítrí kúlí ni tà sè. Dì, tà tà bhàzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè yà, kó ngalè bǎ sè yà dhi tá yókódhó.

30 Má dré yìzoá tàle dhi, ì yi tá ru kitswázó akódhi ni pfu dràle dhi, má dré akódhi ni mùzo lile gbǎ lókyá nda sè mí véna. Má dré kpà lazizóá akódhi ni asíkìbhá ì dri dhi, ì kòlì tà ì dré adrézó akódhi ni asíkì ásà dhi kì ta mí kandrà.»

³¹ Di sòdá nda ì dré Pólò ni drìzo lizo ába ngátsi sè ngóró tá tàle àyi dré dhi tìni gò, ì dré tsàzo bhàandre rú zìle Atìpátrì dhi na.

³² Kítú bvóá dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayízó sòdá dòngí i dri nda ì drígá, ì kògòró lìle ába be dhi bvó. Gò àyi lèbhá pá sè dhi ì dré àyikya nzizo àyi ki dzó kàdrì na.

³³ Di sòdá dòngí i dri nda ì kòtsa Kàyisàriyà na dre dhi, ì dré wárágà nda ni fèzo gùvèrènére Fèlíkisì dré gò, Pólò ni tayízó akódhi drígá.

³⁴ Di gùvèrènére nda dré wárágà nda ni nàzo gò, lizizóá Pólò tí ngalè akódhi angá tá bvò ángùdhi lésè ya dhi. Kòyi tàle dhi, akódhi angá tá Kìlíkiyà lésè dhi dre dhi,

³⁵ dré tàzoá drá dhi: «Má ni ámi yi lókyá ámi asíkìbhá ì dré dra atsázó dhi tú.» Gò dré Pólò ni 'òzo líkálé Èródè ni dzó kàdrì na.

24

Yúdà ànzi ì asíkì Pólò Fèlíkisì kandrà

¹ Kítú nzi àmvolésè dhi, kòwánà ki kàdrì Anàniyà ì dré tsàzo bhàgo àruka íbe ìndì dhya adrélépi tá kúlì ta àyi dré, rú be Tèrùtúlò dhi be Kàyisàriyà na. Gò ì dré tà ì dré tá adrézó Pólò ni asíkì ásà dhi ki tàzo gùvèrènére Fèlíkisì kandrà.

² A kàzì Pólò dre dhi, Tèrùtúlò nda dré ngàzo tà ta akódhi rú kònini: «Atálágó Fèlíkisì, mà adré lenzélé tà kìdrìkìdrì mà dré adrézó ába lókyá be vwàvwà ro mí zàle dhi ni tà sè, ìndì tà mí dré kisùle ladzálé atsálé dóro àma ki bvò kònìdhi lé dhi ki tà sè.

³ Mà adré tà nda ki no lókyá wáyi sè ìndì àrà títi ì 'ásè gò, mà dré adrézó àwoyà ta mí dré togó wáyi sè.

⁴ Di, má lè mána ámi lókyá kizálé ko. Má adré di ámi ti lizí, mí kòyiró àma lókyá tsà sè ámi togó dóro sè.

⁵ Mà kisú dhi, agó kònìdhi ína drìkònzi líyí 'i. Adré móndí ki kodzó ligílé Yúdà ànzi bvò wáyi 'ásè dhi ì kòfalésè. Akódhi móndyá adrèbhá dhya Nàzàrètà lésè dhi ni láti kinzò ro dhi ni lebè dhi ki kàdrì ki àlo 'i.

⁶ Tabhì tá ndìndì àma ki tépelò 'òle atsálé ndì ró gò, mà dré akódhi ni rùzo.*

⁸ Ámi tàndì, mí ni kitswá akódhi ni lizí, kitswázó tà títi mà dré adrézó akódhi ni asíkì ásà kòdhi ki àndu ni kyá.»

* 24:6 24:6 Wárágà Gíká ni Kúlì tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlì kòni ki kisú kònwa ko: [Mà lè tá akódhi ni tàbvò tàle ngóró àma ki tátítrí kúlì dré adrélé tàle dhi tìni. 7 Di, sòdá ki kàdrì Lìsiyà dré ína akódhi ni pàzo àma drígàsè rìnyí sè. 8 Gò dré tàzoá dhi, akódhi ni asíkìbhá ì kàpfò akódhi ni tà ta mí kandrà.]

⁹ Gò Yúdà ànzì ì dré kpà tàzoá dhi, tà tíí Tèrùtúlò dré tàle Pólò rú nda ì tà bàti 'i.

Pólò ga àyì tàrá Fèlíkisì kandrà

¹⁰ Dì gùvèrènére nda dré dríga bhèzo Pólò véna kòtárò tà gò, Pólò dré ngàzo tàà dhi: «Má nì tàle dhi, mi dhya adrélépi tàbvò ta bvò kònìdhi drìle dhi 'i kóná be bí dhi be. Àsà dhi, ma arí íbe adrézó áma tàrá ga mí kandrà.

¹¹ Ngóró mí dré kitswálé nìle be dhi tíni dhi, lavú rè kítú mudrí-drì-rì ko, má mbà tá Yèrúsalmà na kitswálé Gíkà nì lindrì bha.

¹² Dhya adrèbhá áma asíkì kòni ì kisú tá ma tépelò na adrèrà'a tà kayí móndí íbe yà, kó ngalè adrèrà'a móndí kí kodzó ligílè yà dhi ko. Í kisú tá kpà ma adrèrà'a 'òá kònìni Yúdà ànzì kí lèsámbò dzó ì 'ásè yà, kó ngalè àrà àzya bhàandre nda lé dhi na yà dhi ko.

¹³ Í kitswá kpà tadhá dhi, tà ì dré adrézó áma asíkì ásà dhi ì tà bàti 'i dhi bwà ko.

¹⁴ Dì, má adrè mána tà kònìdhi ni ka'í kòdhya: Má adrè láti ì dré adrélé zìle kinzò ro nda nì lebè, adrézó Gíkà áma kí tábhí kya nì lindrì bha ásà. Má adrè kpà tà tíí tisìle Mósè nì tátrítrí kulí na ìndì pròfètà kí búkù ì 'ásè dhi kí ka'í.

¹⁵ Má adrè kpà mǐ bha Gíkà véna, adrézó ka'íá àyì kòni kya tíni dhi, móndyá tíí gyǎgya ró ìndì kònzì ró dhi kí nga dràdrà 'ásè.

¹⁶ Dì ásà dhi, má adrè ngbú adrélé áma togó líkí, má kàdréró tà àko má rú Gíkà kandrà, ìndì móndí ì kandrà.

¹⁷ Má dré tá tsàle Yèrúsalmà na ko kóná bí dhi sè dhi, má gò tsàle kònàle kitswálé ngá fe lemerèbhá áma sùrú na dhi ì dré, ìndì kitswálé ngá fe Gíkà dré.

¹⁸ Í kisú tá ma adrèrà'a tà kòdhi kí 'o tépelò na, àkò má temvé tá ma dre dhi 'á. Ama tá túmání móndí zyandre dhi íbe ko. Má 'o tá kpà tà àlo wàyá ro ko.

¹⁹ Dì, Yúdà ànzì àruka angábhá bvò Asíyà àdhya lésè dhi ì tá àyikya kònàle. Adré tá leá dhi, àyì nda ì kàdré áma asíkì kònwa mí kandrà dhi àyì, ì kàdré tà íbe tàle má rú dhi.

²⁰ Adré kó leá dhi, dhya kòni ì kòtà tà kònzì ì dré tá kisúlé má véle, má dré tá pfòrà'a Yúdà ànzì kí bhàgo kàdrì ì kandrà dhi 'á dhi.

²¹ Aruka nì, tà nda tà má dré tá yòle àyì kandrà kònìdhi 'i: «Á adrè áma tàbvò ta àmi kandrà ándrò kònìni, má dré adrélé ka'íá tàle dhi, móndyá dràbhá dre dhi kí nga dràdrà 'ásè dhi sè!»

²² Dì Fèlíkisì, Mírì nì láti nì tà nìlepi dóro nda, dré ru kimoma nda nì 'òzo akílè gò, tàzoá àyì dré dhi: «Lókyá

sòdá kǐ kàdrì Lìsìyà dré dra atsázó dhi tú dhi, má ni àmi kǐ tà kòdhi ni bvó lanzí.»

²³ Gò dré lazizóá sòdá kǐ drì kòlepi dri dhi, kòbhà sòdá àruka i adrélé Pólò ni likí. Di, à kòtayí akódhi adrélé tà àruka dré adrélé lèlè 'òle dhi kǐ 'o, ìndì à kòtayí akódhi ni arúpi i adrélé akódhi ni lomí.

Pólò pfò Fèlikisì i kandrà Drùsìlà be

²⁴ Kítú àruka i kòlavú dre dhi, Fèlikisì i dré gòzo tsàlè tòkó ni rú be Drùsìlà adrélépi Yúdà mvá ro dhi be. Dré Pólò ni azizó gò, akódhi ni yǐzo adrérà'a tà adrézó Yésu Krísto ni ka'í dhi ni tà ta.

²⁵ Di Pólò dré tá adrérà'a tà ta tà gyägya 'òma ni tà dri, lovó mvòma ni tà dri, ìndì tàbvó tàma adrélépi alìlè dhi ni tà dri dhi 'á dhi, tirì dré Fèlikisì ni 'òzo gò, dré tàzoá dhi: «Tà kòdhi kǐswá kítú ándrò dhi sè dre. Mí lì. Má kòkisú lókyá àzya dre dhi, má ni go ámi azí.»

²⁶ Kòdhi íbe dhi, Fèlikisì adré tá ína mǐ bha, Pólò kòfèró làfa í dré. Ásà dhi, adré tá akódhi ni azí rä, i kàdréro tà tití túmání.

²⁷ Kóná rǐ dhi i kòlavú kònìni dre dhi, Pòrùkíyò Féstò dré atsázó gùvèrènére ro Fèlikisì ni àrà 'a. Di Fèlikisì dré tá adrélé Yúdà ànzì kǐ togó le 'òle kinílé dhi sè dhi, dré Pólò ni tayizó adrélé bãdzó na.

25

Pólò pfò Féstò kandrà

¹ Kítú na Féstò ni tsàma bvò Yúdáyà àdhya na dhi àmvolésè dhi i kòlavú dre dhi, akódhi dré ngàzo Kàyisàriyà lésè lèlè Yèrùsalémà na.

² Kònàlè dhi, Yúdà ànzì kǐ kòwánà kàdrì i àyi kǐ kàdrì àruka íbe dhi, i dré tsàzo tà i dré tá adrézó Pólò ni asíkì ásà dhi kǐ ta akódhi kandrà. Gò i dré Féstò ni ti lizizó,

³ kò'oró Pólò lèlè tàbvó tàlè Yèrùsalémà na, àyi kǐ togó 'òzo kinílé dhi bvó. I lizí tá kònìni tàko ko, i adré tá 'òle móndí kǐ bha rìlè akódhi bvó, i kòpfuró akódhi dràlè láti 'á be dhi bvó.

⁴ Di, Féstò dré logózoá àyi dré dhi: «À adré Pólò ni likí bãdzó na Kàyisàriyà na. Áma tàndi, má adré 'òle lèlè kònàlè.

⁵ Di akódhi nda kò'o tà kònzi dhi, lè mà kòlì túmání àmi kǐ kàdrì àruka íbe, i kòtáro tà i dré adrézó akódhi ni asíkì ásà dhi i kònàlè.»

⁶ Féstò kàdré kònàlè kítú nzi-drì-na yà, kó ngalè mudrí yà dhi dre dhi, dré gòzo lèlè Kàyisàriyà na. Di kítú bvóá dhi sè dhi, dré lirizó tàbvó tǎrà na gò, Pólò ni 'òzo apfòlè í kandrà.

⁷ Pólò kàpfò dre dhi, Yúdà ànzi alìbhá Yèrúsalémà lésè dhi ì dré ngàzo akódhi ni gàrà ki kúrú gò, ì dré asíkìzoá tà kàdrìkàdrì ì sè bĩ. Dì, ì kitswá tá àyikya tadhá dhi, tà nda ì tà bàti 'i dhi bwà ko.

⁸ Gò Pólò dré ngàzo áyi tàrá ga, tàzoá dhi: «Má 'o tà kònzi àlo Yúdà ànzi ki tátírí kúlí rú yà, àyi ki tépelò rú yà, kó ngalè Rómà ki ópí kàdrì rú yà dhi ko.»

⁹ Dì Féstò dré tá adrélé Yúdà ànzi ki togó le 'òle kinílé dhi sè dhi, dré lizizóá Pólò tí dhi: «Mí ka'í lìle Yèrúsalémà na, má dré kitswázó ámi tàbvó ta kònàle dhi 'i?»

¹⁰ Dì Pólò logó dhi: «Má adré áma totó kònwa tàbvó tàrà Kàyìsàrà àdhya 'á. Adré leá dhi, à kòtà áma tàbvó kònwa. Má 'o tà kònzi àlo dhi Yúdà ànzi ì rú ko, ngóro mí dré nìle be dhi tìni.

¹¹ Dì, má kò'o mána tà kònzi àlo kitswálépi dràdrà sè dhi 'i dhi, má kitswá dràma ga ko. Dì, tà ì dré adrézó áma asíkì ásà dhi ì kàdré àyikya kinzò 'i dhi, dhya àlo kitswá áma fe àyi drígá bwà ko. Má adré mána ámi lizí, mí kòmùró ma Kàyìsàrà dré tàbvó tàle nì!»

¹² Dì Féstò dré tà tàzo áyi drì tabhá ìbe gò, logózóá dhi: «Mí lizí Kàyìsàrà ámi tàbvó ta nì, mí nì dì tsa Kàyìsàrà nda kandrà!»

Pólò pfò ópí Agùrìpà ì kandrà Bèrùnìkè be

¹³ Kítú àruka ì àmvolèsè dhi, ópí Agùrìpà ì amvúpi ni Bèrùnìkè be dhi ì dré tsàzo mòdo fe Féstò dré Kàyìsàriyà na.

¹⁴ Dì ì dré tá adrélé gìle kònàle dhi sè dhi, Féstò dré Pólò nì tà titízó ópí nda dré. Tà tá dhi: «Agó àlo Fèlíkišì dré tayílé bǎdzó na dhi rè dhu kònwàrè.

¹⁵ Má dré tá lizo Yèrúsalémà na dhi, Yúdà ànzi ki kòwánà kàdrì ì àyi ki bhàgo ìbe dhi ì alì tá akódhi nda nì asíkì má kandrà gò, ì dré áma lizízó, má kònòró tà akódhi dri.

¹⁶ Má dré logózóá àyi dré dhi, àma Rómà ro dhi ì, mà adrè gà móndí fe à kònòró tà dríá dhi, tàbvó nì ni ta àko ró ko. Be ró dhi, lè akódhi kòyi rè zyà tà áyi asíkìbhá ì dré adrélé tàle í rú dhi ì gò, lókyá fèzo akódhi dré áyi tàrá gàzo tà nda ì sè 'íká.

¹⁷ Dì àyi nda ì dré tá atsázó kònwa dhi, má tigí tá tà nda ko. Be ró dhi, kítú bvóá dhi sè dhi, má dré lizízó tàbvó tàrà na gò, agó nda nì 'o apfòle má kandrà.

¹⁸ Dì, akódhi nì asíkìbhá nda ì konga tà ta dre dhi, tà ì dré tàle akódhi rú dhi ì tá kònzi ngóro má dré tá adrélé kisùle dhi tìni ko.

¹⁹ Be ró dhi, ì adrè tá àyikya tà kayí akódhi be àyi ki tàndi ki Gíkà nì tà dri, ìndì agó àlo dràlepi, rú be Yésu dhi nì tà dri. Dì, Pólò adrè tá ìna tàá dhi, akódhi nda lídrì ìbe.

²⁰ Ma ró dhi, má nǐ tá ngalè má ni tà làsú be kònìni dhi ni bvó ta ngíni ya dhi ko. Asà dhi, má dré lizizóá ngalè Pólò ni kitswá ka'íá lile tàbvó tàle Yèrúsalmà na yà dhi.

²¹ Dì, Pólò dré ína áma lizizó, má kòmùró ì áma ki ópí kàdrì Kàyisàrà dré tàbvó tàle nì. Dì má dré akódhi ni 'òzo adrélé likilé bǎdzó na, tsàle lókyá má dré kitswázó akódhi ni mu Kàyisàrà véna dhi 'á.»

²² Gò Agùrìpà dré tàzoá Féstò dré dhi: «Má adré mána agó kòdhi ni le yìle.» Féstò logó dhi: «Mí ni akódhi ni yi kídrù.»

²³ Kítú bvóá dhi sè dhi, Agùrìpà ì Bèrúníkè be dhi ì dré atsázó mìlanzilanzì be bí. Ì dré afizó tàbvó tǎrà le sòdá kí kàdrì íbe ìndì dhya kàdrìkàdrì bhàandre nda àdhya íbe. Gò Féstò dré Pólò ni 'òzo apfòle àyi kandrà,

²⁴ tàzoá dhi: «Ópí Agùrìpà, ìndì àmi títi áma íbe ni ì, mì nò rè agó kònìdhi ká! Yúdà ànzi títi Yèrúsalmà na ìndì kònwa Kàyisàriyà 'a dhi ì atsá tà ta akódhi rú má kandrà, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi, akódhi kitswá dràdrà sè.

²⁵ Dì ma ró dhi, má kisú mána tà àlo dré 'òle kitswálépi dràdrà sè dhi ko. Dì, akódhi dré áma lizilé áyi mu Kàyisàrà dré tàbvó tàle nì dhi sè dhi, má nò dóro ni, akódhi ni mùle vélána dhi.

²⁶ Dì, ma mána tà pyà má dré kitswálé tisìle áma ki ópí kàdrì nda dré akódhi ni tà dri dhi àko. Asà dhi, má 'o akódhi apfòle àmi kandrà, lavúlé dhi, mi, ópí Agùrìpà kandrà, mà kònì akódhi ni lizí dhi, má kòkisúró tà má dré kitswálé tisìle akódhi ni tà dri dhi be dhi bvó.

²⁷ Tàko ko, kitswá má dré mómí 'ìle dhi ni mùzo Kàyisàrà véna, tà akódhi ni asíkizo ásà dhi kí tadhá àko ró dhi ko.»

26

Pólò ga áyi tàrà Agùrìpà kandrà

¹ Gò Agùrìpà dré tàzoá Pólò dré dhi: «Mí ni kitswá kúlí ta mí rúsè, àmi tàrà gàzo.» Dì Pólò dré drígá bhàzo kuru gò, tà tàzo áyi tàrà gàzo kònìni:

² «Ópí Agùrìpà, ma mána arí íbe, má dré adrélé áma tàrà ga ándrò mí kandrà tà títi Yúdà ànzi ì dré adrézó áma asíkí ásà dhi ì sè dhi sè.

³ Tàko ko, mí nǐ mína Yúdà ànzi kí labhi ì, tà ì dré adrézó ru kayí àyi kòfalésè ásà dhi íbe títi dhi ì dóro lavúlé. Má adré dì àmi ti lizí, mí kòyiró ma togó be vwàvwà.

⁴ Yúdà ànzi títi dhi ì nǐ áma tà dóro, kídhólé áma ànzi áma tàndi ni bvó na dhi lésè, tsàle lókyá má dré tá adrérà'a Yèrúsalmà na dhi 'á.

⁵ Ɔ nǐ ma kínó lésè, ìndì ì kòlè dhi, ì ni kitswá tadhá, má 'o tá àma ki Giká ni tà ngóró Fàrìsáyò adrèbhá 'òà togó be àtsi ró dhi ki àlo ró ngíni ya dhi.

⁶ Di à adrè áma tàbvó ta ándrò kònini, má dré adrélé mǐ bha tà Giká dré tá lazilé àma ki tábhí ì dré dhi ni tà sè dhi sè.

⁷ Tà lazilé nda, tà àma ki sùrú mudrí-dri-rí dhi ì dré adrézó mǐ bha kitswázó kisúá, ì dré adrérà'a Giká ni tà 'o togó be àtsi ró kítú be ìndì ngátsi be dhi 'á dhi 'i. Opí Agurípà, má dré kpà adrélé mǐ bha tà nda sè dhi sè dhi, Yúdà ànzí ì adrè áma asíkí ándrò.

⁸ Ami adrèbhá kònwa ni ì, mǐ kitswá àmikya ka'íá ko tàle dhi, Giká adrè mónyá drèbhá dre dhi ki tingá dràdrà lésè dhi àdho tà sè?

⁹ Wáláká dhi, áma tàndi má ka'í tá kpà dhi, lè tá má kò'o tà títi dhi ì kitswázó ligilé Yésu Nàzàrètà lésè dhi ni rú be.

¹⁰ Di kòrìdhi tá tà má dré 'òle Yèrúsalémà na dhi 'i. Kòwánà kàdrì ì fè tá rìnyí má dré Yésu ni ka'ibhá bí dhi ki turúzó lebhélé bádzó na. A dré tá adrérà'a 'òle àyi ki tupfú todràle dhi 'á dhi, má adrè tá mána ka'íá dhi, tà nda kàdré kònini.

¹¹ Má adrè tá tatsilé lèsambò dzó ì 'àsè adrélé tà ñobe àyi dri, adrézó àyi ki 'o rìnyí sè, ì kògàró àyi ki tà ka'ika'í be dhi bvó. Áma togó dré tá adrélé aswálé àyi rú tà tàndi ró dhi sè dhi, má adrè tá lile àyi ki mǐ pfobe, tsàle byá mónyá sùrú twá ro dhi ki bhàandre ì 'àsè.»

Pólò títi, í ka'í Yésu ngíni ya dhi

(A kònò kpà Tà 'òle dhi ì 9:1-19; 22:6-16)

¹² «Di tà nda kòdhi sè dhi, má adrè tá lile Dàmàsèkè na, kitswálé àzì kòwánà kàdrì ì dré tá bhàle má drígá dhi ni 'o rìnyí ì dré fèle má dré dhi sè.

¹³ Opí, má dré tá adrérà'a láti 'á kítú rírì sè dhi 'á dhi, má dré ngádra bhù lésè dhi ni nòzo adrérà'a kòlè kítú ni lagulagu lavú, adrérà'a ngá kazá àma làgàsè kùrú áma atsiàmú íbe.

¹⁴ Di mà dré ledhézó títi kìnì mi gò, má dré kúlí yìzo tàà má dré Èbèrè ti sè dhi: <Sàwúlò, Sàwúlò, mí adrè áma mǐ pfo àdho tà sè? Mí dré adrélé kùtsí to pá sè dhi kòkòròko mí dré.>*

¹⁵ Di má dré lizízóá dhi: <Mírì, mi àdhi 'i?> Mírì dré logózóá má dré dhi: <Ma Yésu mí dré mína adrélé mǐ pfòle dhi 'i.

* **26:14 26:14** Kúlí «Mí dré adrélé kùtsí to pá sè dhi kòkòròko mí dré» kòni ì adrè lèá tàle dhi: «Mí dré adrélé ligilé tà má dré adrélé lèle 'òle dhi íbe dhi kòkòròko mí dré.»

16 Dì mí nga ámi totó pá dri! Má agá mí kandrá ámi bha adrélé áma ázi 'òlepi ró ìndì áma tà longólépi ró. Mí ni áma tà mí dré nòle dhi ì, ìndì tà má dré dra tadhále mí dré dhi ìbe dhi ki longó mómí ì dré.

17 Má ni ámi apá ámi tàndi ni sùrú ì drígàsè ìndì mónyá sùrú twá ro dhi ì drígàsè. Tàko ko, má adré mána ámi mu àyi nda ì véna

18 kitswálé àyi ki mì nzi, ì kàpfòró tìnìmvá lésè atsálé ngádra 'á, ìndì ì kàpfòró Sàtánà ni rìnyí zàlèsè atsálé Gìká vélé, akódhi kòtrìró àyi ki tàkonzì ì gò, àrà fèzo àyi dré mónyá ì dré bhàle twá adrélé ína ró àyi ki tà ka'ika'í sè dhi ì kòfalé.»

19 Dì, ópí Agurípà, má ka'í tá tà Gìká dré tadhále má dré nda ni 'òle togó wáyi sè.

20 Dì má dré rè zyà lizo Gìká ni kúlí longó mónyá Dàmàsèkè na dhi ì dré. Gò má dré lizo longóá mónyá Yèrusalémà na dhi ì dré, túmání mónyá bvò wáyi Yúdáyà àdhya 'àsè dhi ìbe, ìndì mónyá sùrú twá ro dhi ìbe. Má tà tá àyi títi nda ì dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó agòzo Gìká vélé, ìndì ì kàdré tà adrébhá tadhá dhi ì ladzá àyi ki togó káyà dhi ki 'o kòdhya.

21 Tà nda kòdhi sè dhi, Yúdà ànzi ì ru tá ma tépelò na gò, ì dré láti ndàzo kitswázó áma pfu dràle.

22 Dì, Gìká su ína má rú atsálé ándrò kònìdhi gò, má dré adrézó tà má dré nòle ìndì má dré yìle dhi ki longó mónyá títi tàko ìndì kàdrì ro dhi ì dré. Má adré ngbà 'í tà pròfètà ì Mósè be dhi ì dré tá longolé dhi ki longó kòdhya.

23 Ì longó tá dhi: «Mèsíyà ni kizà nya, dré ngàzo drìdrì dràdrà 'àsè mónyá àruka títi dhi ì kandrána gò, dré ngádra lídrì àdhya ni tà longózó áyi tàndi ni sùrú ì dré, túmání mónyá sùrú twá ro dhi ìbe.»†»

Pólò azì Agurípà Yésu ni ka'í

24 Pólò dré tá adrerà'a àyi tàrà ga kònìni dhi 'á dhi, Féstò dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Pólò, ámi drì abí dre! Tà kàdrì mí dré ndàle nìle dhi ì adré ámi drì kizá nì!»

25 Dì Pólò dré logózóá dhi: «Atálágó Féstò, ngá kizá áma drì ko! Tà má dré adrélé tàle kòdhi ì, tà bàti 'í ìndì tògyakúlí 'ì.

26 Opí Agurípà yi ína tà kòdhi ì dre. Má adré di tà nda ki ta akódhi kandrá tirì àko. Má nì tàle dhi, tà nda ki àlo zù ì akódhi dré ko dhi be. Tàko ko, tà nda ì 'o ru lùzu ró ko.

27 Opí Agurípà, mí ka'í tà pròfètà ì dré longolé dhi ì? Má nì, mí ka'í 'í dhi be!»

† 26:23 26:23 A kònò Èsáyà 42:6; 49:6.

²⁸ Di Agurípà tà Pólò dré dhi: «Mí adré tsì kisùá dhi, lókyá tsà kònìdhi sè, mí ni áma 'o atsálé Krísto ni ka'ilepi ró dhi bàti?»

²⁹ Di Pólò logó dhi: «Kàdré lókyá tsà sè yà, kó ngalè lókyá vwàvwà sè yà dhi, má adré Gíká ni ti lízi, mì kàtsáró má tíni túmání mónnyá títi adrébhá áma kúlí yi ándrò ni íbe, mì kàdré ngbà 'í nyìrì kòni íbe àmi rú ko dhi kòdhyà.»

³⁰ Gò ópí Agurípà ì dré ngàzo túmání gùvèrèneré Féstò be, Bèrùnìkè be, ìndì mónnyá adrébhá tá àyi íbe dhi íbe.

³¹ Di ì kàpfò àrà nda lésè dre dhi, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «Agó kòdhi 'o tà àlo kitswálépi dràdrà sè yà, kó ngalè bã sè yà dhi ko.»

³² Gò Agurípà dré tàzoá Féstò dré dhi: «Agó kòdhi kòlizi tá mi áyi mu Kàyísàrà dré tàbvó tàle dhi ko dhi, kònò à ni tá kitswá akódhi ni tri bwà.»

27

Pólò ni atsí andre lizo Rómà na dhi

¹ A kòka'í lókyá mà dré kitswázó bwátù do lizo bvò Itàliyà àdhyà na dhi dre dhi, à dré Pólò ki fèzo móndí àruka 'ìle dhi íbe Rómà ki ópí kàdrì ni sòdá ki drì kòlepi, rú be Yùliyò dhi drígá.

² Di mà dré tombàzo bwátù àlo angálépi Adràmiténò lésè dhi na gò, mà dré ngàzo lile. Bwátù nda adré tá lile bhàandre àruka yìandre mìlésè bvò Asíyà àdhyà lé dhi ì 'àsè. Mà lì tá túmání Arìstàrukò angálépi Tèsàlònìkè bvò Màkèdòníyà àdhyà lé dhi lésè dhi be.

³ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre Sídónà àdhyà na. Yùliyò ni togó dóro tadhálé Pólò véna dhi sè dhi, dré akódhi ni tayízó lile áyi arúpi bhàandre nda lé dhi ki no, ì kòkitswáró akódhi ni ledé.

⁴ Mà kònga Sídónà lésè dre dhi, lyã dré adrézó avilé sínyà dri àma rú gò, mà dré lavúzó tùrù Kìpìrò àdhyà làgàsè, tùrù nda kòkìkìró lyã nda tsà be dhi bvò.

⁵ Gò mà dré pfòzo yìandre ni tálí drìsè, lavúlé bvò Kìlìkiyà àdhyà làgàsè ìndì Pàfilíyà àdhyà làgàsè, tsàle bhàandre rú zìle Mìrà bvò Likíyà àdhyà lé dhi na.

⁶ Kònàle dhi, sòdá ki drì kòlepi nda dré bwátù àzya angálépi Alìgìzàndríyà lésè, adrélépi lile Itàliyà na dhi ni kisúzó, àma ki bhàzo lána gò, mà dré lizo.

⁷ Kítú bí dhi, mà dré lizo yàyà gò, mà dré tsàzo ànyi bhàandre rú zìle Kìnídò dhi làga kizà be bí. Di lyã dré tá adrélé avilé sínyà dri àma rú dhi sè dhi, mà dré ngá kizo lavúzó tùrù Kùrètè àdhyà làgàsè, tásóká Sàlòmónè àdhyà kandràsè, tùrù nda kòkìkìró lyã nda tsà be dhi bvò.

⁸ Mà dré lavúzó vwàle tsà tūrù nda làgàsè gò, mà dré tsàzo kizà be bǐ bhàandre rú zǐle «Àrà avélépi bwátù zùzo dhi» na, ànyǐ bhàandre rú zǐle Làsáyà dhi làgana.

⁹ Mà dré lókyá kizálé bǐ dre dhi sè dhi, lyǎ adré tá vǐle kònzǐ lavúlé. Tàko ko, kǐtú adrézó móndí kǐ tàkonzǐ trǐma nǐ tà kisù dhi lavú dre.* Dǐ Pólò dré ngàzo bwátù nda nǐ dobhá kǐ kodzó, tàzoá dhi:

¹⁰ «Áma arúpi ì, má adré nòá dhi, atsí kòndhi adré 'òle atsálé kòkóròko. Bwátù kòndhi tùmǎní ngá lána dhi ìbe dhi kǐ kitswá abílé títi. Ndàndì àma kǐ tàndì, mà nǐ kpà kitswá todràle.»

¹¹ Dǐ, sòdá kǐ drǐ kòlepi nda lè tá Pólò nǐ kúlí nda kǐ yǐle ko. Be ró dhi, yǐ ìna bwátù dobhá kǐ kàdrǐ kǐ kúlí bwátù líyǐ be dhi kòdhya.

¹² Àrà mà dré àma kǐ kǐkízó lána nda kitswá tá ìna adrézó lókyá kidhǐ àdhya nǐ letè lavúlé dhi ko. Dǐ móndí bǐ àma adrébhá tá bwátù nda lé dhi ì kòfalé dhi ì dré ru yǐzo, mà kòngaró àrà nda 'àsè lǐle. Ƴ adré tá lèá tsàle bhàandre rú zǐle Fòwǐníkǐsǐ tūrù nda lé dhi na, kitswálé lókyá kidhǐ àdhya nǐ letè lavúlé kònàle. Fòwǐníkǐsǐ nda tá àrà adrézó bwátù zu, lyǎ dré adrézó avilé kǐtú dré ndǐrà lésè dhi 'ì.

Kàgù má vi yǎandre mi

¹³ Lyǎ dré kidhózó adrélé avilé tàbhu lésè yàya gò, bwátù dobhá nda ì dré kisùzoá dhi, ì nǐ kitswá lǐle tsàle Fòwǐníkǐsǐ na. Dǐ ì dré aya tá tǐrǐlé yǐ na adrézó bwátù kǐkǐ dhi nǐ asézó gò, mà dré ngàzo adrélé lavúlé tūrù Kùrètè àdhya nda làgàsè.

¹⁴ Dǐ, gǐ ko, lyǎandre gú dhi dré ngàzo adrélé avilé tūrù nda drǐlèsè, adrélé bwátù nda nǐ vi lǐle yǎandre kǐtógá na ró. (Á adré lyǎandre làsú be kònnǐ nda nǐ rú zǐ «lyǎandre angálépi kurú lésè ìndì kǐtú dré apfǒrà lésè dhi».)

¹⁵ Mà dré tá kitswálé lǐle sǐnyà dri lyǎ rúsè bwà ko dhi sè dhi, mà dré àma kǐ tayízó lyǎandre nda dré adrélé tikpólé lǐzo àma ìbe.

¹⁶ Mà dré tá adrérà'a lavúlé tūrù mvá àlo rú be Kàwúdà dhi làgàsè dhi 'á dhi, mà dré lagùzo kitswálé kòlóngbò 'lǐle bwátù àndu dhi nǐ asé bhàle bwátù nda drǐna.

¹⁷ Bwátù dobhá ì kòlikǐ kòlóngbò nda dre dhi, ì dré bǎ kǐ lebhézó lavúlé bwátù zàlèsè, kitswálé rùá tàtá. Dǐ ì adré tá ngá ro, lyǎandre nda nǐ dra bwátù nda nǐ vi lǐle áyǐ lasí àrà

* **27:9 27:9** Gǐká nǐ Kúlí tǐsǐle Gǐrǐkǐ tǐ sè dhi adré tàá kònwà dhi: «kǐtú adrézó tàbǐrǐ mvo dhi lavú dre». Kǐtú nda tá kǐtú adrézó móndí kǐ tàkonzǐ trǐma nǐ tà kisù dhi 'ì. A kòno Lèvǐtikè 16:29-34. Kǐtú nda tá mbǎ nǐ nzi-drǐ-su na, kó ngalé mbǎ nǐ mudrǐ na. Dǐ lókyá dóro adrézó lǐle bwátù sè yǎandre mìsè dhi lavú dre.

sínyí ro ànyí bvò Lìbìyà àdhya làga dhi rú dhi sè. Ásà dhi, ì dré fa adrézó bwátù kíkí tsà dhi ní tìrízó yí na gò, bwátù nda ní tayízó lyãandre nda dré adrélé tikpólé.

18 Kítú bvóá dhi sè, kàgùmá nda dré tá adrélé àma kí liví tesélé rinyí sè dhi sè dhi, bwátù dobhá ì dré kidhózó adrélé ngá dòle bwátù nda lé dhi kí lebhé yí na.

19 Kítú ní na sè dhi, ì dré ngá adrézó bwátù do ásà dhi kí lebhézó yí na àyi kí tàndi kí drígá sè.

20 Kàgùmá nda dré gòzo adrélé víle rinyí sè kítú bí gò, mà dré gòzo kítú 'i yà, kó ngalè bhìbhìnyà 'i yà dhi kí no ko. Kùdù ro dhi, mà dré àma kí mǐ bhàma kitswázó adrélé dhi ní tayízó.

21 Lókýá kòlavú vwàvwà ro mà dré ngá nya àko ró dre dhi, Pólò dré ngàzo áyi totó áyi títi dhi ì kandrà tàá dhi: «Áma arúpi ì, adré tá leá dhi, mǐ kòyi tá áma kúlí gò, ngàzo Kùrètè lésè ko dhi. Kònò mǐ kitswá tá kizà kòndi ní nya ko, ìndì ngá kòdhi ì kitswá tá abíle ko.

22 Dì, nyànomvá dhi, má adré àmi kí kodzó, mǐ kàdréró togó tsi! Dhya àlo àmi kòfalé dhi kitswá ína dràle ko. Bwátù kòndi ní ngbà 'í abí dhi nì.

23 Tàko ko, ngátsi àndrò kòndi sè dhi, Gíká, áma líyí, má dré adrézó tà ní ní 'o dhi ní ángéló agá tá má kandrà

24 tàá dhi: <Pólò, mí ro ngá ko! Adré leá dhi, mí kòtsa p̄òle Kàyìsàrà kandrà. Gíká ní togó tani sè dhi, a ní mónyá títi mǐ dré adrézó lile àyi íbe bwátù kòndi sè dhi kí tidrí àmi tà sè.>

25 Dì áma arúpi ì, mǐ kàdré togó tsi! Tàko ko, má adré Gíká ní ka'í, adrézó kpà ka'íá dhi, tà nda kí ru 'o ngóro dré tàle má dré dhi tíni.

26 Dì, adré leá dhi, àma kí bwátù kòndi kòlì áyi lasí tùrù àlo dhi rú.»

Bwátù lasí ì tùrù rú

27 Kítú ní mudrí-drì-su sè dhi, kàgùmá nda adré tá ngbú àma kí vi lile yìandre Adrìyà àdhya mǐsè.† Anyiànyí ngátsi kítógá sè dhi, bwátù dobhá nda ì dré atógyàzoá dhi, mà adré tá tsàle ànyí kìnì làgana ró.

28 Dì ì dré aya adrézó yí tálí tabhì dhi ní bhèzo yí na, kisúzóá dhi, yí alú tá méterè nyadhi-àlo-drì-mudrí-drì-nzi-drì-rì. Mà kòlì vwàle tsà dre dhi, ì dré gòzo tódhyá tabhìá kisúzóá dhi, yí alú tá méterè nyadhi-àlo-drì-nzi-drì-na.

29 Dì ì adré tá ngá ro, àma kí bwátù nda ní dra áyi lasí kírà kàdrìkàdrì yí gàrà na dhi ì rú dhi sè. Dì ì dré aya su

† 27:27 27:27 «Yìandre Adrìyà àdhya» kòndi tá yìandre Mèdìtèránè àdhya ní kítógá na.

dhi ki tirizó yĩ na bwátù nda àmvolésè kitswálé kikiá gò, ì dré adrézó ngá letè wàle.

³⁰ Di, bwátù dobhá nda ì dré àyikya kòlóngbò tirizó yĩ na, ngóro ì adré tá 'òle aya àruka ki tirí bwátù kòmvolésè na tíni, ì kòkitswáro lapálé àma ki bwátù nda lésè.

³¹ Di Pólò dré tàzoá sòdá ki drĩ kòlepi nda ì dré sòdá ni ìbe dhi: «Dhya kòni ì kòpfo bwátù kòndi 'àsè dhi, mì kitswá àmikya adrílé bwà ko!»

³² Di sòdá nda ì dré kòlóngbò nda ni bã ki bvwàzo, tayízóá dhèle yĩ na.

³³ Ngá dré tá adrérà'a 'òle wàle dhi 'á dhi, Pólò dré mónnyá títi dhi ki kodzózó ngá nya, tàzoá dhi: «Ándrò kòndi, kítú ni mudrí-drĩ-su mì dré adrézó tàmiga dri ngá nya àko ró dhi 'i.

³⁴ Má adré di àmi ki kodzó ngá nya. Angyá ko, mì adré nyaá adrízó. Dhya àlo àmi kòfalé dhi ni drĩbhí àlo dhi kitswá avìle ko!»

³⁵ Kòtà tà nda ì dre dhi, dré mápà adózó, àwoyà tàzo Gíká dré àyi títi nda ì kandrá gò, ñòzoá nyàle.

³⁶ Di ì dré togó tsìzo títi gò, ì dré kókpà ngá dòzo nyàle.

³⁷ Ama títi bwátù nda lé dhi ì tá kámá-rì-drĩ-nyadhi-na-drĩ-mudrí-drĩ-nzi-drĩ-àlo.

³⁸ Mà kònya ngá pìzo dre dhi, bwátù dobhá nda ì dré ngánò àmbí bhèzo yĩ na, bwátù nda kàngáro yĩ dri be dhi bvó.

³⁹ Ngá kòwa dre dhi, ì dré kìní nòzo làwú làvo na. Di, ì nĩ tá àyikya kìní nda bvò àngùdhi 'i ya dhi ko. Ì dré àrà yĩ dré tá adrézó ru lomví dhi ni nòzo sínyí yĩ mìle dhi be gò, ì dré ru yìzo tàzoá dhi, kòkitswá dhi, ì ni bwátù nda ni di lile áyi lasí sínyí nda dri.

⁴⁰ Di ì dré aya adrézó bwátù kiki dhi ki bã bvwàzo tayízóá yĩ na gò, kápí kàdrì adrézó bwátù tidì ásà dhi ki bã tìtrìzo. Di ì dré kítá kàdrì lyá dré adrézó bwátù vi ásà dhi ni tìngázó kuru 'ìle bwátù kandrálésè ro gò, ì dré bwátù nda ni tayízó lile sínyí nda drĩna ro.

⁴¹ Di, bwátù nda ni kòmvo dré ína lizo áyi lasí anzúlé sínyí ru lokólépi yĩ kítógá na dhi dri ngbí. Di yĩ adrélépi tá longálé dhi adré tá ru tswa bwátù nda rú gò, bwátù nda ni àndu dré kidhózó tonjòle.

⁴² Sòdá nda ì yi tá ru tàzoá dhi, ì ni dhya 'ìle dhi ki tupfú todràle, àyi ki àlo kòkitswáro yĩ wa lapázó ko dhi bvó.

⁴³ Di, sòdá ki drĩ kòlepi nda dré ína Pólò ni lèle tidrìlé dhi sè dhi, dré àyi ki logázó. Dré lazízóá mónnyá yĩ nibhá wàle dhi ì dri dhi, ì kòlebhé rè zyà àyi yĩ na lile pfole kìní drina.

⁴⁴ Gò dré tàzoá móndyá àruka tíí dhi ì dré dhi, ì kòtombà pàlàngì ì drìsè ìndì bwátù kìgá ì drìsè, kitswálé lìle pfòle àyi vèsè. Di àsà dhi, móndyá tíí nda ì dré topfòzo kìnì drìna adrìlé.

28

Pólò tùrù Mèlìtè àdhyà na

¹ Mà kàpfò yìandre lésè líná dre dhi, mà dré yìzoá tàle dhi, tùrù nda ni rú tá Mèlìtè.

² Móndyá bhà mobhá tùrù nda drìle dhi ì dré àma ki ka'izo dòle àyi véna togó dóro lavúlé dhi sè. Ì dré àtsí turúzó àma dré yòle, kozya dré tá adrélé dhìle dhi sè, ìndì kidhì dré tá adrélé àma ki 'o dhi sè.

³ Di, Pólò dré àtsipá amvózo kitswálé dàle àtsí na dhi, nì àtrá dré ína apfòzo lásà àtsí ni rìnyí dré, akódhi ni drìgá tsi ngbí.

⁴ Móndyá nda ì kònò nì nda adrérà'a livilé akódhi drìgá dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònìdhi agó móndí pfùlepi dràle dhi 'ì bàti! Tágba dré adrízó yìandre lésè dhi, gìká gyágya dhi kitswá akódhi ni tayí adrìlé ko.»

⁵ Di, Pólò dré ína nì nda ni kivízó dhèle àtsí na gò, kàtrá ni dré akódhi ni 'òzo kònzi àlomvá ko.

⁶ Móndyá nda ì adrè tá letèá, nòzoá ngalè akódhi ni drìgá ni tipì yà, kó ngalè a ni dhe dràle ngbõ ró yà dhi. Di, ì kòletè vwàvwà ro dre dhi, ì dré nòzoá dhi, tà twá 'o ína akódhi ko. Di ì dré gòzo tà ladzá, tàzoá dhi: «Dhya kònìdhi gìká ki àlo 'ì!»

⁷ Móndyá tùrù nda drìle dhi ki kàdrì rú be Pòpìliyò dhi ni bhà tá ànyi àrà nda làga. Di akódhi nda dré àma ki ka'izo dòle í véna togó dóro sè, adrézó àma ki 'o dóro kítú na.

⁸ Di, akódhi ni atá adrè tá ína drà ro lánzá na, rúbhá ni dré tá adrélé àtsi ró dhi sè, ìndì dré adrélé áyi 'a bhu kàri ró dhi sè. Di Pólò dré fizo akódhi ni no gò, dré tà zizo Gìká tí, drìgá bhàzo akódhi dri gò, akódhi ni tidrízó.

⁹ Tà nda ni rúbí kòla'ú dre dhi, dràbhá àruka tíí tùrù nda drìle dhi ì dré alizo Pólò véle gò, dré kpà àyi ki tidrízó tíí.

¹⁰ Gò ì dré àma ki lindrì bhàzo láti twátwa bí dhi ì sè. Di mà dré tá adrérà'a 'òle lìle dhi 'á dhi, ì dré ngá mà dré tá adrézó lovó ni íbe atsi sè dhi ki afèzo àma dré.

Pólò tsa Rómà na

¹¹ Mà kàdré kònàle mbã na dre dhi, mà dré tombàzo bwátù àlo lókyá kidhì àdhyà ni letèlepi lavúlé tùrù nda

laga dhi na gò, mà dré ngàzo lile. Bwátù nda angá tá Aligizàndriyà lésè, ìndì rú ni tá «Gìká làtí i».*

12 Dì mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Sírakúsà dhi na gò, mà dré adrézó kònàle kítú na.

13 Gò mà dré ngàzo lavúlé bvò nda làgàsè, tsàle bhàandre rú zìle Règíyò dhi na. Kítú bvóá dhi sè dhi, lyǎ dré kidhózó adrélé avilé tàbhu lésè gò, kítú ni na sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Pòtìyóǎ dhi na.

14 Kònàle dhi, mà dré mómí ka ìbhá àruka ki kisúzó gò, ì dré àma ki zìzo adrélé àyi véna pósò àlo. Dì àmvolásà dhi, mà dré ngàzo lile Rómà na.

15 Mómíyá ka ìbhá Rómà na dhi ì yi tá tàle dhi, àma tá láti 'á. Dì àyi ki àruka ì dré alìzo àma ki drì letè ngá lagírà kàdrì Apíyò àdhya na. Aruka ni ì dré alìzo àma ki kisú bhàandre rú zìle «Kùmú ki dzó na dhi ì» dhi na. Pólò kònò àyi nda ì títi dre dhi, dré àwoyà tàzo Gìká dré gò, togó tsìzo.

16 Mà kòtsa Rómà na dre dhi, à dré dzó fèzo Pólò dré adrézó lána kalóma. A bhà tá ngbà 'í sòdá àlo adrélé akódhi ni líkí dhi kòdha.

Pólò longó Gìká ni kúlí Rómà na

17 Kítú na àmvolésè dhi, Pólò dré Yúdà ànzì Rómà le dhi ki drì kobhá ki azizó alile í vélé. Ayi nda ì kòkimó ru dre dhi, akódhi dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Áma adrúpi i, à ru tá ma Yèrúsalmà na áma fèzo Rómà ì drígá, tágba má dré tá tà àlo 'òzo kònzi àma ki súrú rú yà, kó ngalè àma ki tábhí ki labhi rú yà dhi ko dhi.

18 Rómà ki kàdrì ì kòlìzì ma dre dhi, ì dré tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ni kisúzó má vélé ko gò, ì dré adrézó áma le tayílé.

19 Dì, Yúdà ànzì kònàle dhi ì dré tá tà nda ni gàzo dhi, lè tá má kòlìzì à kòmùró ma Kàyìsàrà dré tàbvó tàle be dhi bvó. Tágba dré adrézó kònìni dhi, ma mána tà àlo adrézó áma tàndi ni súrú asíkí ásà dhi àko.

20 Dì ásà dhi, má azí tá àmì nòle, mà kòtáro tà àmi ìbe. A 'ì ma nyìrì sè kònìni, tà Ìsèrelè ànzì ì dré adrézó m̀ bha ásà dhi ni tà sè.»

21 Dì Yúdà ànzì nda ì dré logózóá drá dhi: «Mà kisú wárágà àlo ámi tà dri Yúdáyà lésè dhi ko. Kòdhi ìbe dhi, àma ki adrúpi angábhá kònalésè dhi ki àlo tà tà kònzi àlo mí rú yà, kó ngalè tà kònzi àlo dhya àzya dré tàle mí rú yà dhi ko.

* 28:11 28:11 «Gìká làtí» kòni ì tá Gírìkí ki g̀kà r̀ ì dré tá adrézó m̀ bha àyi véna adrézó lile bwátù sè yìandre m̀sè dhi 'ì.

²² Dì, mà adré àmakya tà mí dré adréle kisùle dhi ki le yile mí tí. Tàko ko, mà nì tàle dhi, mónnyá àrà títi í 'àsè dhi í adré tà ta kònzi Gíká nì láti mí dré adréle longólé kòdhi rú dhi be.»

²³ Dì í dré kítú bhàzo kitswázó gòle ru kisú Pólò be. Kítú nda kàtsá dre dhi, í dré atsázó véle zyandre ró wáláká nì nì lavú, àrà Pólò dré tá adrézó adréle dhi 'á. Dì kidhólé drùbhì sè tsàle ìndró na dhi, Pólò dré Gíká nì Opì nì tà longózó, àndu nì nì ngìzo àyi dré, adrézó àyi ki togó asé Yésu nì ka'í tà tisile Mósè nì tátrítrí kúlí na ìndì pròfétà ki búkù í 'àsè dhi í sè.

²⁴ Gò àyi ki àruka í dré tà dré tàle nda ki ka'izo. Dì, àruka nì í ka'í tá àyikya ko.

²⁵ Í dré tá adrerà'a tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó 'òle ayílé dhi 'á dhi, Pólò dré kúlí kònì ki tàzo àyi dré: «Tírí Lólo longó tá tà kyá àmì ki tábhí í dré pròfétà Èsáyá tí,

²⁶ tàzoá dhi:
«Mí ì taa mónnyá kòdhi í dré dhi:

Mì nì adré tà yi 'í,

dì, mì kitswá tà mì dré adréle yile nda ki àndu ni tàdzí ko.

Mì nì adré ngá no 'í,

dì, mì kitswá ngá mì dré adréle nòle nda ki atógyà tàdzí ko.

²⁷ Tàko ko, mónnyá kòdhi ki togó andírì dre.

Í tabhó àyi ki bíbhálé, àyi ki mǐ dròzo dròdrò.

Í kò'o tá kònìni ko dhi, kònò í nì tá ngá no àyi ki mǐ sè,

adrézó tà yi àyi ki bíbhálé sè, adrézó tà ni àyi ki togó na,

í dré àyi ki togó adzázó má véle gò,

má dré àyi ki tidrízó.»†»

²⁸ Pólò gò taa dhi: «Adré dì leá dhi, mì kònì dóro tàle dhi, Gíká mù kúlí adrézó móndí ki tidrì dhi mónnyá sùrú twá ro dhi í véna. Í nì àyikya kúlí nda nì yi!» [

²⁹ ‡]

³⁰ Dì Pólò adré tá adréle dzó í dré làfa fèzo adrézó lána dhi na kóná rì. Adré tá mónnyá títi adrébhá tá alìle í véle dhi ki ka'í dòle togó dóro sè.

³¹ Adré tá Gíká nì Opì nì tà longó, adrézó Mírì Yésu Krísto nì tà tadhá móndí í dré tirì àko. Dì dhya àlo logá tá akódhi ko.

† 28:27 28:27 A kònò Èsáyá 6:9-10. ‡ 28:29 28:29 Wárágá Gíká nì Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi í léna dhi, à adré kúlí kònì ki kisú kònwa ko: [Pólò kòtà kúlí nda í dre dhi, Yúdà ànzi nda í dré ngàzo lìle tà kayìbe àyi kòfalèsè tà tàndi ró.]

Wárágà Pólò dré tisìle Rómàbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Rómà na dhi i dré dhi 'i. Rómà nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì drìle dhi 'i. A adrè kisùá dhi, Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi àmvolésè dhi, akódhi ni ka'ìbhá àruka Yúdà ànzì ró, ngóro Akílà i Pìrìsíkà be dhi i tìni dhi, ì lli tá Rúbí Tani longó Rómà na gò, Ekèlézyà bhàzo kònàle (Tà 'òle dhi i 18:2). Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisì tà ledézó kitswázó lìle móndyá ka'ìbhá kònàle nda ki no dhi bvó. Adré àyi ki le nòle drìdrì dré dra lìzo Esèpányà na dhi kandrá.

Di wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adrè Rúbí Tani ni tà àndu ngì mibhalé tí. Adré kpà àzì bhàle í drígá adrézó lìle Rúbí Tani longó móndyá sùrú twá ro dhi i véna dhi ni tà ta. Adré táá dhi, Rúbí Tani nda adrè láti Gìká dré adrézó móndí ki bha gyägya í kandrá dhi ni tà tadhá. Akódhi adrè ngbà 'i àyi ki bha gyägya àyi ki tà ka'ìka'ì sè (Rómàbhá i 1:16-17).

Pólò adrè tadhá dhi, móndyá títi dhi i tàkonzì ni rìnyí zàle (1:18-3:20). Di Gìká adrè àyi ki bha gyägya í kandrá, ì dré Yésu Krìsto ni ka'ìle dhi sè (3:21-4:25). I kò'o kònìni dhi, Gìká adrè àyi ki atrì tàkonzì ni rìnyí lésè, ìndì dràdrà ni rìnyí lésè (5:1-21). Adré di lèá dhi, ì kàdré àyi ki no ngóro móndí dràbhá tàkonzì lésè dre gò, ì dré adrézó lídrì íbe Krìsto na dhi i ró (6:1-7:25). I kàdré kpà atsílè Tìrì Lólo ni rìnyí sè, adrélè trobe Gìká ni lèle kàdrì dré tadhálé àyi dré Krìsto na dhi rú (8:1-39).

Amvolásà dhi, Pólò adrè tà twátwa dhi ki tadhá: móndyá Gìká dré zìle adrélé ìna i ró dhi ki tà, móndyá sùrú twá ro dhi ki tidrìma Yúdà ànzì íbe dhi, àma ki fèma Gìká dré dhi, lèle ni tà, àma ki bhàma móndyá àma drìle dhi ki rìnyí zàle dhi, àma ki adrúpi ki tàbvó tàma ko dhi, ìndì àma ki adrúpi ki 'òma ledhélé tàkonzì na ko dhi.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì tà dré adrézó wárágà kònìdhi ni tisì dhi (1:1-17)
- 2) Móndyá títi dhi i tàkonzì ni rìnyí zàle (1:18-3:20)
- 3) Tà Gìká dré adrézó móndí ki tidrì dhi (3:21-4:25)
- 4) Lídrì tídhí ro Krìsto na dhi (5:1-8:39)
- 5) Móndyá sùrú twá ro dhi ki tidrìma Yúdà ànzì íbe dhi (9:1-11:36)
- 6) Móndyá ka'ìbhá dhi ki atsìma (12:1-15:13)

7) Tà tàle kùdù ro dhi i, ìndì mòdo fèma (15:14-16:27)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni màràbà, má adré wárágà kònìdhi ni tìsì ma. Gìká azí ma adrélé àpóstolò ro gò, áma bhàzo twá adrélé áyi Rúbí Tani longó dhi bvò.

² Lazí tá Rúbí Tani nda ni tà drìdrì áyi pròfètà i tí gò, ì dré tà nda kì tìsìzo akódhi ni Kúlí lólo dhi na.*

³ Rúbí Tani nda adré akódhi ni Mv́á, áma kì Mírì Yésu Krísto ni tà tadhá kòdhya. A ti tá akódhi nda móndí ro ópí Dàwídi ni sùrú na.

⁴ Dì, Gìká tadhá ína ngádra 'á dhi, akódhi áyi Mv́aagó 'i káyà dhi, dré akódhi ni tingálé dràdrà lésè Tirí Lólo ni rìnyí sè dhi sè.

⁵ Krísto nda sè dhi, Gìká bhà áyi togó tani àma rú, áma kì bhàzo adrélé àpóstolò i ró, mà kàdréro móndí sùrú títi i lésè dhi kì azí Krísto ni ka'í, ìndì akódhi ni kúlí ka'í 'òle, à kàdréro akódhi ni rú bha kùle be dhi bvò.

⁶ Àmì kókpa móndyá azilé adrélé Yésu Krísto àdhya ró nda i kòfalé be.

⁷ Má adré wárágà kònìdhi ni tìsì àmì, móndyá títi Rómà na, Gìká dré lèle tò ìndì dré azilé adrélé móndyá lólo ína i ró dhi i dré. Gìká àma kì Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà áyi kì togó tani àmì rú, ìndì ì kòfè tà kìdrìkìdrì àmì dré!

Pólò lè lèlè móndyá ka'ìbhá Rómà na dhi kì no

⁸ Drìdrì dhi, má adré àwoyà fe áma Gìká dré àmì kì tà sè, Yésu Krísto ni rú sè. Tàko ko, à adré àmì kì tà ka'ìka'í ni tà títi bvò wáyi 'ásè.

⁹ Gìká, má dré adrézó tà ni ni 'o togó wáyi sè, adrézó Mv́á ni ni Rúbí Tani longó dhi nì dóro tàle dhi, tà má dré adrélé tàle kònìdhi, tà bàti 'i káyà dhi. Má adré àmì kì tà kisù landè àko ró,

¹⁰ vése wáyi má dré adréra'a tà zi akódhi tí dhi 'á. Má adré akódhi ni ti lizí, lókyá bǐ àmvolésè dhi, kàdré tà dré lèle 'òle dhi 'i dhi, kònzìró láti má dré tsàzo àmì véna.

¹¹ Tàko ko, ma lovó íbe tò àmì kì nòzo, má kòkìswáro tà tani àzya Tirí Lólo àdhya ni fe àmì dré, kìswalé àmì kì tìmbà àmì kì tà ka'ìka'í na.

¹² Má adré kpà leá dhi, àma tùmání àmì íbe dhi i, mà kòkìswá ru tìmbà àma kì tà ka'ìka'í sè.

¹³ Àma adrúpi i, má adré leá mǐ kòni dhi, vése be bǐ, má ndà tá láti lizo àmì véna, áma àzi kòkìswáro lò'wa dóro 'a àmì kòfalé, ngóro dré adrélé 'òle móndyá àruka títi sùrú

* 1:2 1:2 A kònò Esáyà 52:7; 61:1.

twá ro dhi i kòfalé dhi tíni. Di, atsálé ándrò kònìdhi dhi, tà àruka ì kíkí látí má dré nì.

¹⁴ Tàko ko, adré leá dhi, má kòlì móndyá twátwa títi dhi i véna: móndí tà ndabhá nìle dhi i véna, ìndì móndí tà nibhá ko dhi i véna, móndí tògya ró dhi i véna, ìndì móndí tògya ró ko dhi i véna.

¹⁵ Asà dhi, áma togó kókpa àtsi ró lizo Rúbí Tani longó àmi adrèbhá Rómà na dhi i dré.

Rúbí Tani ni rìnyí adrézó móndí ki tidrí dhi

¹⁶ Ma kanyò ro Rúbí Tani ni tà sè ko. Tàko ko, Rúbí Tani nda, rìnyí Gìká dré adrézó móndyá títi adrèbhá Rúbí nda ni ka'í dhi ki tidrí ásà dhi 'i. Akódhi fè rè zyà Rúbí nda Yúdà ànzì i dré gò, adrézó kpà fèá móndyá sùrú twá ro dhi i dré.

¹⁷ Rúbí Tani nda adré tadhá dhi, Gìká adré móndí ki bha gyägya í kandrá ngíni ya dhi. Adré ngbà 'í àyi ki bha gyägya àyi ki tà ka'íka'í sè. Látí àzya tà ka'íka'í rúsè dhi yókódhó. Ngóro tísìle Gìká ni Kúlí na dhi tíni: «Dhya atsálépi gyägya àyi tà ka'íka'í sè dhi ni adrí.»†

Gìká ni kombà tadhále móndyá tàkonzì 'obhá dhi i rú dhi

¹⁸ Gìká adré àyi kombà tadhá bhù lésè móndyá títi adrèbhá àyi tà ga rè, adrèbhá tà kònzì 'o, ìndì adrèbhá látí tà bàti àdhya ni kíkí àyi ki tà kònzì sè dhi i rú.

¹⁹ Tàko ko, àyi nda ì nì àyikya Gìká ni tà kitswálé nìle dhi i be, akódhi ni tàndì dré tà nda ki tadhále àyi dré ngádra 'á nì dhi sè.

²⁰ Angyá ko, kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi, à adré Gìká ni tà kitswálé nòle mǐ sè bwà ko dhi ki atógyà dóro. Kòdhi adré tàá dhi, à adré akódhi ni rìnyí adrélépi kóná vésè kólyá dhi ni atógyà, akódhi ni lídrì Gìká àdhya ró dhi be, ngá títi dré bhàle dhi i sè. Ásà dhi, móndyá nda i tà àlo ì dré kitswázó àyi ki tàrá ga ásà dhi àko.

²¹ Tàko ko, tágba ì dré Gìká ni nìzo be dhi, ì adré akódhi ni líndrì bha ngóro dré kitswálé akódhi dré dhi tíni ko. † adré kpà àwoyá ta drá ko. Be ró dhi, àyi ki tà kisùkisù atsá ína tà tàko ró, ìndì àyi ki tògyá azá atsálé tìnìmvá ro.

²² Tágba ì dré adrézó tàá dhi, àyi tògya ró dhi, ì atsá àyikya móndí azaaza ró.

²³ † tayí Gìká kitswálépi dràle bwà ko dhi ni mìlanzìlanzì, adrézó líndrì fe ngá líndrì làsú be móndí adrèbhá dràle dràdrà dhi i tíni, àrí i tíni, kà'wá i tíni, ìndì kà'wá adrèbhá àyi ki se agátì sè dhi i tíni dhi i dré.

† 1:17 1:17 A kònò Abàkúká 2:4.

24 Di ásà dhi, Giká tayí móndyá nda i adrélé tatsilé swà ro, lovó kònzì àyì ki togó na dhi ki 'obe gò, ì dré adrézó kanyò fe àyì ki tàndì ki rúbhá i dré àyì kòfalèsè.

25 I tayí tà bàti Giká àdhya, adrézó tà kinzò ro dhi ni ka'ì kòdhya. I adré lindrì fe ngá Giká dré bhàle dhi i dré, adrézó lísámbò 'o ngá nda ki rú sè. Di, ì adré àyikya lindrì fe Dhya ngá títi nda ki bhàlepi dhi dré ko. Akódhi nda kitswá rúku sè kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

26 Tà nda sè dhi, Giká tayí àyì adrélé tatsilé rúbhá lovó kanyò ro dhi ki bhabe. Di àyì ki tòkò ì tayí àyikya tà tòkò ì dré ànzyà adrélé 'òle àgo ìbe àyì ki rúbhá sè dhi, adrézó tà swà 'o àyì ki rúbhá sè àyì kòfalèsè.

27 Kókpà kòdhi tìni, àgo ì tayí àyikya tà àgo ì dré ànzyà adrélé 'òle tòkò ìbe àyì ki rúbhá sè dhi, adrézó rúbhá lovó àtsi ró dhi ki bha àyì kòfalèsè àgo ró. Di àgo nda ì adré tà kanyò ro dhi ki 'o àyì kòfalèsè gò, ì dré adrézó làgí kitswálépi àyì ki tà swà nda sè dhi ni kisú àyì ki tàndì i rú.

28 I dré Giká ni nìma gàle rè dhi sè dhi, akódhi tayí àyì adrélé tà kisù wàyá ro, adrézó tà kitswábhá 'òle ko dhi ki 'o.

29 Di ì ga àyikya tà kònzì ki kára títi dhi i sè bǐ. I ga togó kònzì sè, ngá lovó sè, tà swà sè, lovó kònzì sè, móndí ki tupfuma sè, lawà sè, móndí ki litima sè, ìndì drìkònzì sè bǐ. Ayì móndí ki asíkìbhá 'i,

30 móndí ki rú tabhá kònzì dhi 'i, Giká ni kàribhá 'i, móndí ki lindrì bhabhá ko dhi 'i, drìkàdrìbhá 'i, ìndì afàbhá 'i. I adré ngbú adrélé tà kònzì twátwa ì dré kitswálé 'òle dhi ki kisù. I adré ligìlé àyì ki tibhá i rú.

31 Ayì tògyá àko. I kitswá adrélé ka'ìle ko. Ayì móndí ki lovó àko àyì rú. I adré kpà móndí ki kizà bha ko.

32 I nǐ tàbvó Giká dré tàle gyǎgya kònìdhi dóro: Móndyá adrébhá tà làsú be kònini nda ki 'o dhi ì kitswá àyikya dràdrà sè. Di, tágba kònini dhi, ì adré ngbà 'í tà nda ki 'o kòdhya ko, ì adré kókpà móndyá adrébhá tà nda ki 'o dhi ki ka'ì.

2

Móndí ki tàbvó Giká dré adrélé tàle gyǎgya dhi

1 Di ásà dhi, mi adrélépi móndí ki tàbvó ta ni, mi tà àlo mí dré kitswázó ámi tàrá ga ásà dhi àko, gba mí kàdré àdhi 'i ya dhi. Tàko ko, mí kàdré móndí àruka ki tàbvó ta dhi, mí adré tà bha ámi tàndì dri. Angyá ko, mí adré kókpà tà mí dré adrézó àyì ki tàbvó ta ásà nda ki 'o.

² Mà nǐ tàle dhi, Gǐká adré mónďyá adrébhá tà 'o làsú be kònini dhi ki tàbvó ta gyǎgya dhi be.

³ Di, mí kàdré mína àyi ki tàbvó ta gò, mí dré adrézó tà nda ki 'o dhi, mí adré tsǐ kisúá dhi, mí nǐ lapá Gǐká nǐ tàbvó tàma sǐlèsè bwá?

⁴ Kòdhi mí adré tsǐ Gǐká nǐ togó dóro ìndì vwàvwà ro dré adrélé tadhále mí dré, dré adrerà'a ámi tà mvo dhi 'á dhi nǐ ayizè? Mǐ nǐ ko tàle dhi, Gǐká nǐ togó dóro nda adré ámi adrí ámi togó ladzá dhi nǐ dhi?

⁵ Di, mí dré ámi togó 'òle tombálé dhi sè, ìndì mí dré ámi togó ladzama gàle rè dhi sè dhi, mí adré Gǐká nǐ kombà asé ámi tàndi dri, tsàle kítú dré dra áyi kombà tadházó gò, mónďí ki tàbvó tàzo gyǎgya dhi tú.

⁶ Tàko ko, Gǐká nǐ tà logó mónďí àlo àlo títi dhi i dré, tà ì dré 'òle dhi i tí.*

⁷ Mónďyá títi adrébhá tà dóro 'o landè àko ró, adrézó mìlanzilanzì nda kisúlé lindrì ìbe ìndì lídrì kóná vèsè kólyá dhi be dhi i dré dhi, a nǐ lídrì kóná vèsè kólyá dhi nǐ fe kòdhyà.

⁸ Di, mónďyá títi adrébhá àyi ki tàndi ki tà bha drìdrì, adrébhá tà bàti ga, adrézó tà kònzi ka'ǐ dhi i dré dhi, a nǐ àyi kombà tadhá àyi togóaswa be kòdhyà.

⁹ Kizà i tà kòkòròko be dhi ki adré mónďyá títi adrébhá tà kònzi 'o dhi i dré. Tà nda ki adré rè zyà Yúdà ànzi i dré gò, adrélé kókpà mónďyá sùrú twá ro dhi i dré.

¹⁰ Di, mìlanzilanzì, lindrì, tà kìdrìkìdrì be dhi ki adré mónďyá títi adrébhá tà dóro 'o dhi i dré. Tà nda ki adré rè zyà Yúdà ànzi i dré gò, adrélé kókpà mónďyá sùrú twá ro dhi i dré.

¹¹ Tàko ko, Gǐká adré ína mónďí ki no twátwa ko.

¹² Mónďyá títi tátírítrí kúlí Mósè àdhyà àko gò ì dré adrézó tàkonzi 'o dhi ki kókpà todrà tátírítrí kúlí nda àko. Mónďyá títi tátírítrí kúlí nda zàle gò ì dré adrézó tàkonzi 'o dhi i, Gǐká nǐ àyi ki tàbvó ta tátírítrí kúlí nda sè.

¹³ Tàko ko, mónďyá adrébhá ngbà 'í tátírítrí kúlí nda nǐ yi dhi ì kitswá atsálé gyǎgya Gǐká mìlèsè ko. Be ró dhi, mónďyá adrébhá tátírítrí kúlí nda nǐ ka'ǐ 'òle dhi ki atsá gyǎgya akòdhi mìlèsè àyi.

¹⁴ Angyá ko, mónďyá sùrú twá ro tátírítrí kúlí nda àko dhi ì kàdré tà tátírítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki 'o àyi ki tàndi i sè dhi, sù ngóro àyi tátírítrí kúlí nda ìbe àyi léna dhi tǐni, tágba ì dré adrézó tátírítrí kúlí nda àko dhi.

¹⁵ Ì adré tadhá dhi, Gǐká tsǐ tà tátírítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi i àyi ki togó na dre. Àyi ki togó adré kpà tadhá dhi,

* 2:6 2:6 A kònò Longó i 62:13; Tògyakúlí 24:12.

tà nda kònini. Ayi ki tà kisùkisù adré ngalè àyi ki asikì 'í yà, kó ngalè àyi ki tàrà ga 'í yà dhi.

¹⁶ Tà nda kòdhi ki ru 'o kítú Giká dré dra mónyá títi dhi ki tà lùzu ró dhi ki bvó tàzo Yésu Krísto sè dhi tú, ngóro Rúbí Tani má dré adréle longólé dhi dré adréle tàle dhi tíni.

Yúdà ànzi i tátrítrí kúlí be dhi

¹⁷ Mí adrélepi ámi zi Yúdà mvá ro ni, mí adré zakó ámi totó tátrítrí kúlí Mósè àdhya dri, adréle ámi afà Giká ni tà sè.

¹⁸ Mí adré kisùá dhi, mí nì tà Giká dré adréle lèle à kò'o dhi i be, ìndì mí nì tà ki kòfalé lanzilé tà dóro ka'izo dhi be, mí dré tátrítrí kúlí nda ni tà àndu ndàle nìle be dhi sè.

¹⁹ Mí adré kpà kisùá dhi, mí mína mí kùdúkùdu ki drì kòlepi 'i, ngádra móndí tìnímvá na dhi i dré dhi 'i,

²⁰ móndí tà nibhá ko dhi ki tadhálepi 'i, ìndì ànzimvá ki tadhálepi 'i, mí dré tà bàti kisulé tà nìni be kitswálé títi tátrítrí kúlí nda na dhi sè.

²¹ Dì mí adrélepi móndí àruka ki tadhá ni, mí adré mína ámi tàndi ni tadhá ko àdho tà sè? Mí adrélepi tadhá dhi, à kòkugù ngá ko dhi, mí adré mína ngá kugù àdho tà sè?

²² Mí adrélepi tàá dhi, à kò'o múná tà ko dhi, mí adré mína múná tà 'o àdho tà sè? Mí adrélepi giká tàko ki líntrí ga ni, mí adré mína ngá giká tàko ki tépelò na dhi ki topá àdho tà sè?

²³ Dì mí adrélepi ámi afà tátrítrí kúlí ni tà sè ni, mí adré mína tátrítrí kúlí nda ni ño, adrézó kanyò fe Giká dré ásà àdho tà sè?

²⁴ Ngóro tisìle Giká ni Kúlí na dhi tíni: «Ámi ki tà sè dhi, mónyá sùrú twá ro dhi i adré Giká ni lodhá.»†

²⁵ Mí dré ámi 'òle lwàle dhi dóro, mí kàdré tà tátrítrí kúlí dré adréle tàle dhi ki 'o dhi. Dì, mí kàdré mína tátrítrí kúlí nda ni ño dhi, mí atsá ngóro mí 'o tá mí lwàle ko na tíni.

²⁶ Dhya àlo Yúdà mvá ro ko áyi 'òlepi lwàle ko dhi kàdré tà tátrítrí kúlí dré adréle tàle dhi ki 'o dhi, Giká ni zakó tsì akódhi nda ni no ngóro akódhi 'o tá i lwàle dre na tíni.

²⁷ Tà bàti ró dhi, dhya áyi 'òlepi lwàle ko gò, dré adrézó tátrítrí kúlí 'o dhi ni ína tà bha mi dri. Angyá ko, tágba mí dré adrézó tátrítrí kúlí tisìle nda íbe gò, mí dré ámi 'òzo lwàle dhi, mí adré mína tátrítrí kúlí nda ni ño.

²⁸ Tàko ko, dhya adrélepi ngbà 'í áyi 'o sùle ngóro Yúdà mvá tíni tà dré adréle 'òle rúbhá sè dhi i sè dhi, dhya nda Yúdà mvá 'i bàti ko. Kókpa kòdhi tíni, dhya ki 'òma lwàle ngbà 'í rúbhá na dhi, dhya ki lwàma 'i bàti ko.

† 2:24 2:24 A kònò Esáyà 52:5.

29 Be ró dhi, dhya adrélépi Yúdà mvá ro áyi togó na dhi ína Yúdà mvá 'i bàti. Dhyá ki 'òma lwàle togó na dhi ína dhyá ki lwàma 'i bàti. Dhya àlo kitswá ngbà 'í áyi 'o lwàle kònini Tirí Lólo ni rinyí sè, tátrítrí kúlí tisìle dhi sè ko. Akódhi nda adré rúku kisú móndí i véna ko. Be ró dhi, adré ína rúku kisú Giká véna.

3

1 Di adrema Yúdà mvá ro dhi ni dóro àdho 'i? Di kó, dhyá ki 'òma lwàle dhi ni dóro àdho 'i?

2 Tà nda kòdhi i dóro lavulé láti títi i sè. Drìdrì dhi, Giká bhà áyi tàndi ni kúlí i Yúdà ànzi nda i drìgá.

3 Di, áyi ki àruka i líkí àyikya kúlí nda i ko, i dré adrélé tà ka'ika'í àko dhi sè. Di i dré adrélé tà ka'ika'í àko dhi sè dhi, kòdhi adré tsì tàà dhi, Giká kitswá ína adrélé ka'ile togó wáyi sè ko?

4 Tàdzí ko! Giká adré ngbú ína adrélé tà bàti ta, tágba móndyá títi dhi i dré adrézó kinzòbhá 'i dhi. Ngóro tisìle Giká ni Kúlí na dhi tíni:

«Adré leà dhi, móndyá títi dhi i kòni dhi, tà títi mí dré adrélé tàle dhi i gyăgya,

ìndi tàbvó títi mí dré adrélé tàle dhi i gyăgya.»*

5 Di, àma ki tà kònzi kàdré Giká ni tà gyăgya tadhá ngádra 'á dhi, mà ni go tàà ngíni? Mà ni tsì tàà dhi, Giká gyăgya ko, dré adrélé áyi kombà tadhá móndí i dré dhi sè? (Kòdhi má adré tà ta móndí kya tíni.)

6 Tàdzí ko! Tàko ko, kàdré tá kònini dhi, Giká ni tá kitswá móndyá títi bvó àdhyà ki tàbvó ta ngíni?

7 Aruka ni, à ni kitswá lizíá dhi: «Áma tà kinzò ro dhi kàdré Giká ni tà bàti tadhá ngádra 'á, adrézó kpà akódhi ni mĩlanzilanzì tadhá lavulé dhi, akódhi adré di tà bha má dri tàkonzì 'òlepi tíni àdho tà sè?»

8 Di, à kàdré tà kisù kònini dhi, à ni tá kitswá kpà tàà dhi: «Lè mà kàdré tà kònzi 'o, tà dóro kàtsáro ásà be dhi bvó!» Móndí àruka i adré àma ki lodhá adrézó tàà dhi, mà adré tà ta kònini. Tà bàti ró dhi, tà Giká dré dra bhàle àyi nda i dri dhi kitswá áyi dré.

Móndí gyăgya dhi yókódhó

9 Di mà ni go tàà ngíni? Ama Yúdà ànzi ró dhi i, àma tsì dóro móndyá àruka títi dhi ki lavú? Alomvá ko! Tàko ko, má tadhá ngádra 'á dhi, móndyá títi Yúdà ànzi ró ìndi sùrú twá ro dhi i tàkonzì ni rinyí zàle.

10 Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni:

* 3:4 3:4 A kònò Longó i 51:6.

«Móndí gyägya dhi yókódhó, ndìndì àlo ni yó.

11 Dhya tà nìlepi bàti dhi yókódhó.

Dhya adrélépi Giká ni nda dhi yókódhó.

12 Móndyá títi dhi ì alá àyi Giká rú dre.

Ayi títi dhi ì tayí àyi ki togó abílé dre.†

Dhya adrélépi tà dóro 'o dhi yókódhó, ndìndì àlo ni yó.

13 Ayi ki àwobhálé ngóro mógó ti be ngbo dhi tìni.

† adré móndí ki lití àyi ki làdra sè.‡

Nì ki kàtrá adré titìle àyi tísè.§

14 Tàtrírítríkúlí ì kúlí aswaaswa íbe dhi ì adré apfòle àyi sílésè.*

15 Ayi ki pá adré ràle móndí ki kàrí kutúbe.

16 † adré tà kizá tayílé kizà be àyi ki láti 'ásè.

17 † nì láti tà kìdríkìdri àdhya ko.†

18 Tirí àyi mi Giká ni tà sè dhi yókódhó.»‡

19 Mà nì be tàle dhi, tà títi tàtrírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ì, adré tàá móndyá adrèbhá tàtrírítrí kúlí nda zàle dhi ì dré, kitswázó móndyá títi bvò àdhya ki kúlí kíkí, àyi ki tadházó tàkonzìbhá ì ró Giká kandrà dhi bvò.

20 Dì ásà dhi, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Giká kandrà, tàtrírítrí kúlí 'òma sè ko. Angyá ko, tàtrírítrí kúlí nda adré tadhá àma dré dhi, àma tàkonzìbhá 'ì káyà dhi.

Móndí ki bhàma gyägya Giká kandrà àyi ki tà ka'ika'ì sè dhi

21 Dì, nyànomvá dhi, Giká tadhá láti twá tàtrírítrí kúlí rúsè í dré adrézó móndí ki bha gyägya í kandrà dhi dre. Tà tisìle Mósè ni tàtrírítrí kúlí na ìndì pròfétà ki búkù ì 'ásè dhi ì adré láti nda ni tà longó kòdhya.

22 Láti nda, kònìdhi: Giká adré móndyá títi adrèbhá Yésu Krísto ni ka'ì dhi ki bha gyägya í kandrà, àyi ki tà ka'ika'ì nda sè. Tàko ko, Giká mìlèsè dhi, móndí ì twátwa ko:

23 àyi títi dhi ì 'o tàkonzì gò, ì dré kitswázó akódhi ni mìlanzilanzì sè ko.

24 Dì, Giká ni togó tani sè dhi, adré àyi ki bha gyägya í kandrà àngyá, Yésu Krísto dré àyi ki apalé tàkonzì lésè dhi sè.

25 Giká afè Krísto nda dràle mòbòmà ro, kitswázó móndyá títi adrèbhá akódhi ni ka'ì dhi ki tàkonzì tri akódhi ni kàrí sè dhi bvò. Giká 'o kònìni tadházóá dhi, ì gyägya káyà dhi. Tàko ko, akódhi ni togó vwàvwà sè dhi, mvò tá móndí ki tàkonzì ì dré tá 'òle wáláká dhi ì gò, tà nòzo àyi dri ko.

† 3:12 3:12 A kònò Longó ì 14:1-3; 53:2-4. ‡ 3:13 3:13 A kònò Longó ì 5:10.

§ 3:13 3:13 A kònò Longó ì 140:4. * 3:14 3:14 A kònò Longó ì 10:7. † 3:17

3:17 A kònò Esáyà 59:7-8. ‡ 3:18 3:18 A kònò Longó ì 36:2.

26 'O tá kònìni àyi tà gyăgya tadházó nyànomvá, adrézó kpà tadhá dhi, i gyăgya, ìndì i dhya adrélépi mónďyá títi adrėbhá Yésu ni ka'í dhi ki bha gyăgya dhi 'i.

27 Kàdré di kònìni dhi, tà mà dré kitswázó àma ki afà ásà dhi be? Tà àlomvá yókódhó! Tà nda kònìni àdho tà sè? Mà dré tátrítrí kúlí 'òle dhi sè? Kóko, be ró dhi, mà dré tà ka'ile dhi sè.

28 Tàko ko, mà adré tadhá dhi, Giká adré mónďí ki bha gyăgya ngbà 'í àyi ki tà ka'ika'í sè, tátrítrí kúlí 'òle dhi sè ko.

29 Di Giká ngbà 'í Giká Yúdà ànzi kya 'i? Akódhi kókpà Giká mónďyá súrú twá ro dhi kya 'i ko? Ayíya, akódhi kókpà Giká mónďyá súrú twá ro dhi kya 'i.

30 Tàko ko, Giká ngbà 'í àlo kwákwá. Adré mónďí ki bha gyăgya í m̀lèsè ngbà 'í àyi ki tà ka'ika'í sè, ì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè mónďí súrú twá ro dhi 'i yà dhi.

31 Kòdhi adré tsì tàá dhi, tà ka'ika'í sè dhi, mà adré tátrítrí kúlí no tà tàko ró? Tàdzí ko! Be ró dhi, mà adré tátrítrí kúlí nda ni 'o àyi totó tātā.

4

Abàramà, dhya bhàle gyăgya akódhi ni tà ka'ika'í sè dhi

1 Di ásà dhi, mà ni tàá àma ki tábhí Abàramà ni tà sè ngìni? Akódhi nda kisú tá ína àdho tà dóro àyi tà ka'ika'í sè?

2 Kònò Abàramà kàtsá tá gyăgya Giká m̀lèsè tà dóro í dré 'òle dhi i sè dhi, a ni tá kitswá àyi afà tà nda sè. Di, Giká kandrà ko.

3 Di, Giká ni Kúlí adré ína tàá dhi: «Abàramà ka'í tá Giká gò, Giká dré akódhi ni nòzo gyăgya akódhi ni tà ka'ika'í nda sè.»*

4 Ngóro mà dré nìle be dhi tíni dhi, dhya adrélépi àzì 'o dhi adré làgí kisú ngá fèle àngyá dhi ró ko. Be ró dhi, adré ína làgí kisú ngá kitswálepí àzì nda tí dhi ró.

5 Di, dhya adrélépi ína àzì 'o ko gò, adrézó Giká adrélépi tàkonzìbhá ki bha gyăgya dhi ni ka'í dhi, Giká adré akódhi nda ni no gyăgya akódhi ni tà ka'ika'í sè.

6 Dàwíđi adré kpà tà ta kònìni mónďyá Giká dré adrélé nòle gyăgya dhi ki kólénzè ni tà sè. Di, Giká adré àyi nda ki no gyăgya àzì ì dré 'òle dhi i sè ko.

7 «Kólénzè mónďyá Giká dré àyi ki tà kònzi ki trizo, ìndì àyi ki tàkonzì ki zùzo dhi i dré!

8 Kólénzè dhya Mírì dré kitswázó tàdzí tà bha dríá tàkonzì ni ni tà sè ko dhi dré!»†

* 4:3 4:3 A kònò Kidhoma 15:6. † 4:8 4:8 A kònò Longó i 32:1-2.

⁹ Di kólénzé nda ngbà 'í móndyá àyi ki 'obhá lwàle dhi i dré? Kólénzé nda kókpà móndyá àyi ki 'obhá lwàle ko dhi i dré ko? Ngóro mà dré tàle dre dhi tíni: Gĩká nò tá Abàráma gyägya akódhi ni tà ka'ika'í sè.

¹⁰ Di, Gĩká nò tá akódhi kònini ángutú? Akódhi ni lwàma àmvolésè, kó ngalè akódhi ni lwàma kandrá? Gĩká nò tá akódhi gyägya akódhi ni lwàma kandrá, àmvolásà ko.

¹¹ Di Abàráma dré gòzo tà áyi 'òzo lwàle dhi ni kisú ndò. Tà akódhi ni 'òzo lwàle nda tá ngóro àngì adrélépi tadhá dhi, Gĩká nò tá akódhi gyägya akódhi ni tà ka'ika'í sè, akódhi ni lwàrà ko dhi 'á dhi tíni. Di ásà dhi, Abàráma atsá móndyá títi adrèbhá Gĩká ni ka'í, di, àyi ki 'obhá lwàle ko dhi ki atá ro, Gĩká kònòro kpà àyi nda i gyägya àyi ki tà ka'ika'í sè.

¹² Abàráma kókpà móndyá àyi ki 'obhá lwàle gò, ì dré adrézó atsílè àyi ki tà ka'ika'í na ngóro àma ki atá Abàráma dré tá 'òle áyi lwàma kandrá dhi tíni dhi ki atá 'i.

Tà Gĩká dré lazílè dhi ni kisuma tà ka'ika'í sè dhi

¹³ Gĩká lazí tá Abàráma i dré toyó ni íbe dhi, ì ni dra bvò wáyi dhi ni kisú tàylè ro. Di Abàráma kisú tá tà lazílè nda, dré tá tátírítrí kúlí 'òle dhi sè ko. Be ró dhi, kisú tà nda dré tá Gĩká ni ka'íle gò, Gĩká dré akódhi ni nòzo gyägya ásà dhi sè.

¹⁴ Tàko ko, móndyá adrèbhá tátírítrí kúlí lebè dhi ì kàdré tá tà lazílè nda ni kisú àyi dhi, kònò tà ka'ika'í ni tá adrè tà tàko 'i, ìndì tà Gĩká dré lazílè nda ni tá kpà adrè tà tàko 'i.

¹⁵ Angyá ko, tátírítrí kúlí adrè Gĩká ni kombà asé móndyá adrèbhá tátírítrí kúlí nda ni tabhì lebèle dhi i dri. Di, àrà tátírítrí kúlí dré adrézó yó dhi 'á dhi, tátírítrí kúlí nda ni òma kókpà yókódhó.

¹⁶ Di ásà dhi, à adrè tà Gĩká dré lazílè nda ni kisú tà ka'ika'í sè, ngóro tà Gĩká dré afèle àngyá àyi togó tani sè dhi ró, tà lazílè nda kàdréro Abàráma ni toyó títi dhi i dré, ngbà 'í àyi adrèbhá tátírítrí kúlí lebè dhi i dré ko, di kókpà àyi adrèbhá Gĩká ni ka'í Abàráma àdhya tíni dhi i dré. Akódhi nda àma títi dhi ki atá 'i.

¹⁷ Ngóro Gĩká ni Kúlí dré adrélè tàle dhi tíni: «Má bhà mi adrélè sùrú zyandre dhi ki atá ro.»[‡] Di Abàráma nda àma ki atá 'i, Gĩká akódhi dré ka'íle dhi mìlésè. Tàko ko, Gĩká nda adrè móndyá drèbhá dre dhi ki 'o adrélè, adrézó kpà ngá adrèbhá yó dhi ki 'o adrélè be dhi ni.

¹⁸ Abàráma ka'í tá tà Gĩká dré lazílè nda gò, adrézó mĩ bha akódhi véna ásà, tágba tà adrézó mĩ bha ásà dhi dré tá

[‡] 4:17 4:17 A kònò Kidhoma 17:5.

adrézó yó dhi. Di ásà dhi, atsá sùrú zyandre dhi ki atá ro, ngóro tá tàle drá dhi tíni: «Ámi toyó ki adré zyandre ró.»[§]

¹⁹ Tayí tá áyi tà ka'ika'i nda atsálé yàya ko, tágba dré nõzoá dhi, áyi kóná tá ànyìanyì nyadhi-nzi, áyi rúbhá tá ànyì dràdrà mìle, ìndì áyi tòkó, Sàrà tá kóndó 'i dhi.

²⁰ Tágba kònìni dhi, tayí tá áyi tà ka'ika'i nda, adrézó tà kayí í léna tà Gìká dré tá lazilé nda ni tà sè dhi ko. Be ró dhi, atsá tá ina véle rinyi ró áyi tà ka'ika'i na gò, dré Gìká ni rú bhàzo kùle.

²¹ Tàko ko, ka'i tá bàti tàle dhi, Gìká tá rinyí íbe kitswázó tà í dré tá lazilé nda ni 'o.

²² Di akódhi ni tà ka'ika'i nda sè dhi, «Gìká nò akódhi gyägya.»

²³ A tisi kúlí «Gìká nò akódhi gyägya» kòni i ngbà 'i Abàràrà ni tà sè ko.

²⁴ A tisi kókpà kúlí nda i àma adrèbhá Gìká àma ki Mírì Yésu ni tingálépi dràdrà lésè dhi ni ka'i gò, Gìká dré adrézó àma ki no gyägya dhi ki tà sè.

²⁵ Akódhi fè Yésu nda dràle àma ki tàkonzì ki tà sè gò, akódhi ni tingázó dràdrà lésè àma ki bhàzo gyägya í kandrá dhi bvó.

5

Ama tà kìdrìkìdri íbe àma kòfalé Gìká be

¹ Di Gìká dré àma ki bhàle gyägya í mìlésè àma ki tà ka'ika'i sè dhi sè dhi, àma tà kìdrìkìdri íbe àma kòfalé akódhi be, àma ki Mírì Yésu Krìsto sè.

² Ama ki tà ka'ika'i nda sè dhi, Krìsto nda nzì láti àma dré Gìká ni togó tani kisúzó gò, mà dré adrézó àma ki totó tātā lána. Di mà adré lenzélé, adrézó mī bha Gìká véna akódhi ni mìlanzilanzì mà dré dra kisúlé dhi ni tà sè.

³ Ngbà 'i kòdhi ko, mà adré kpà lenzélé kizà mà dré adrélé nyàle dhi ki tà sè. Tàko ko, mà nì tàle dhi, àma ki kizà nyàma nda adré àma ki 'o adrélé togó tsi dhi be.

⁴ Di àma ki togó tsìma nda adré tà àma léna dhi ki tabhì atsalé dóro. Ama ki tà tabhìma nda adré àma ki 'o adrélé mī bha Gìká véna.

⁵ Di àma ki mī bhàma Gìká véna nda kitswá kanyò fe àma dré ko. Angyá ko, Gìká kutú áyi lèle gàle àma ki togó na bī, Tírì Lólo dré afèle àma dré dhi sè.

⁶ Tàko ko, mà dré tá dhu rè adrèrà'a rinyí àko dhi 'á dhi, lókyá kòkitswá dre dhi, Krìsto drà àma, tàkonzìbhá ki tà sè.

⁷ Dhyá ki fèle dràle mómí àlo gyägya dhi ni tà sè dhi, tà kòkóròko 'i. Aruka ni, à ni kitswá dhyá ki fe dràle mómí àlo dóro dhi ni tà sè.

⁸ Di, Giká tadhá ína áyi lèle kàdrì àma véle dhi tà kònìdhi sè: Mà dré tá dhu rè adrérà'a tàkonzìbhá 'i dhi 'á dhi, Krísto drà àma ki tà sè.

⁹ Di nyànomvá dhi, Giká bhà àma gyägya í mìlésè Krísto ni kàrí sè. Di dré 'òle kònìni dhi sè dhi, a ni àma ki apá áyi kombà lésè Krísto nda sè bàti!

¹⁰ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a Giká ni kàribhá 'i dhi 'á dhi, akódhi amú tá àma tódhyá í be áyi Mvá ni dràma sè. Di dré àma ki amulé í be kònìni dhi sè dhi, a ni àma ki tidrí áyi Mvá nda ni lídrì sè bàti!

¹¹ Di tà nda sè dhi, mà adrè lenzélé Giká kandrá àma ki Mírì Yésu Krísto sè, Giká dré àma ki amulé tódhyá í be Krísto nda sè dhi sè.

Dràdrà kisuma Adámà ni tà sè dhi, ìndì lídrì kisuma Krísto ni tà sè dhi

¹² Tàkonzì afí tá bvò kònìdhi lé móndí àlo, Adámà sè gò, dràdrà dré kpà afizò tàkonzì nda sè. Asà dhi, dràdrà nda atsá tá móndyá títi bvò àdhyà i rú, ì dré títi tàkonzì 'òle dhi sè.

¹³ Tàko ko, drìdrì Giká dré tátítrí kúlí fèzo dhi kandrá dhi, tàkonzì tá bvò kònìdhi lé be. Di, tátítrí kúlí dré tá adrérà'a yó dhi 'á dhi, Giká adrè tá tà bha móndí i dri ngóro dré kitswálé àyi ki tàkonzì sè dhi tíni ko.

¹⁴ Tágba kònìni dhi, kidhólé Adámà ni lókyá 'á atsálé Mósè ni lókyá 'á dhi, móndyá títi bvò àdhyà i tá dràdrà ni rìnyí zàle, ndìndì àyi tàkonzì 'obhá Giká ni tátítrí kúlí ñozo Adámà àdhyà tíni ko dhi i. Adámà nda ni tà adrè tá Krísto adrélépi tá alìle dhi ni tà tadhá kòdhyà.

¹⁵ Di, tàkonzì Adámà dré tá 'òle nda ína ngóro tà tani Giká dré afèle áyi togó tani sè dhi tíni ko. Tàko ko, móndí àlo nda ni tàkonzì sè dhi, móndí lìzólìzo dhi ì todrà dre. Di, Giká tadhá véle áyi togó tani lavulé, tà tani afèzo gàle móndí lìzólìzo i léna lavulé, móndí àlo, Yésu Krísto sè.

¹⁶ Kòdhi íbe dhi, tàkonzì móndí àlo dré 'òle nda ni kùdù ngóro tà tani Giká dré afèle nda ni kùdù tíni ko. Tàko ko, tàbvò tàma angálépi tàkonzì àlo nda lésè dhi ni tà sè dhi, Giká adrè tá tà bha móndí i dri. Di, tà tani angálépi tàkonzì zyandre dhi i lésè nda ni tà sè dhi, Giká adrè móndí ki bha gyägya í kandrá.

¹⁷ Angyá ko, tàkonzì móndí àlo dré 'òle nda sè dhi, dràdrà adrè tá òpì nya móndyá títi i dri, móndí àlo nda sè. Di, móndyá títi Giká ni togó tani kisúbhá gò, dré àyi ki bhàzo gyägya dhi ki adrí gò, ì dré véle adrézó òpì nya lavulé móndí àlo, Yésu Krísto nda sè.

¹⁸ Di tàkonzì àlo Adámà dré 'òle nda ni tà sè dhi, Giká adré tá tà bha móndyá títi i dri. Kókpà kòdhi tíni, tà àlo gyägya Krísto dré 'òle nda ni tà sè dhi, Giká adré móndyá títi dhi ki bha gyägya í mìlèsè, ì kòkisúró lídrì ásà be dhi bvó.

¹⁹ Tàko ko, móndí àlo nda ni ligìma ni tà sè dhi, móndí lízólìzo dhi ì atsá tá tàkonzìbhá ro. Kókpà kòdhi tíni, tà móndí àlo, Krísto dré ka'ile 'òle dhi ni tà sè dhi, móndí lízólìzo dhi ki atsá gyägya Giká mìlèsè.

²⁰ Kàdré di tátírítrí kúlí ni tà sè dhi, Giká fè tá tátírítrí kúlí nda móndí i dré, àyi ki tàkonzì ì kòlizóro líle drìdrì. Di, àrà tàkonzì ì dré lízózó dhi 'á dhi, Giká tadhá véle àyi togó tani lavulé.

²¹ Di ásà dhi, ngóro tàkonzì dré tá adrélé òpì nya móndyá títi i dri, ì kòtodraró ásà dhi tíni dhi, nyànomvá dhi, Giká ni togó tani adré òpì nya àyi dri kònìni, Giká kòbhàro àyi gyägya í mìlèsè gò, ì kòkisúró lídrì kóná vèsè kólyá dhi àma ki Mírì Yésu Krísto sè be dhi bvó.

6

Dràma tàkonzì lésè dhi, ìndì adrema lídrì íbe Krísto na dhi

¹ Di mà ni go tàá ngìni? Mà ni tsì go adrélé tàkonzì 'o, Giká kàdréro àyi togó tani bha àma rú lavulé?

² Tàdzí ko! Mà drà àmakya tàkonzì lésè dre. Di mà ni go atsilé tàkonzì na ngìningìni ró?

³ Mì nì ko tàle dhi, àma títi bàtìsimò dobhá ru amúzó Yésu Krísto be dhi i, mà do bàtìsimò nda ru amúzó ába akódhi ni dràma na káyà dhi?

⁴ Di bàtìsimò dòma nda sè dhi, mà drà túmání akódhi be gò àma ki sizo ába, mà kàdríro adrélé lídrì tídhí ro dhi íbe, ngóro Giká Atá dré Krísto ni tingálé dràdrà lésè àyi mìlanzilanzì sè dhi tíni.

⁵ Di mà dré ru amulé Krísto be akódhi ni dràma na dhi sè dhi, mà ni kókpà ru amú akódhi be akódhi ni ngangà dràdrà 'ásè dhi na.

⁶ Tàko ko, mà nì tàle dhi, à tidí tá àma ki lídrì àku túmání Krísto be fa kípákípa dri dhi be, àma ki rúbhá tàkonzì àdhya kòdràro gò, mà kògòro véle adrélé màràbà tàkonzì àdhya i ró ko dhi bvó.

⁷ Angyá ko, dhya ángùdhi dràlepi dre dhi, à atrì akódhi nda tàkonzì ni rìnyí lésè dre.

⁸ Di mà dré dràle túmání Krísto be kònìni dhi sè dhi, mà adré ka'íá dhi, mà ni kókpà adré lídrì íbe túmání akódhi be.

⁹ Tàko ko, mà nì tàle dhi, Krísto nga dràdrà 'ásè, ìndì kitswá gòle véle dràle ko dhi be, dré adrélé véle dràdrà ni rìnyí zàle ko dhi sè.

10 Akódhi dré dràzo dhi, drà ngbà 'í vésè àlo kitswálé tàkonzì nì rìnyí lavú dhi bvó. Di lídrì dré adrézó ába dhi, adré ába Giká dré.

11 Kókpà kòdhi t́nì, mì kàdré àmi ki no ngóro móndí dràbhá tàkonzì lésè dre gò, ì dré adrézó lídrì íbe Giká dré Yésu Krísto na dhi ì ró.

12 Di ásà dhi, mì kótayí tàkonzì adrélé òpì nya àmi ki rúbhá na dhi ko, mì kàdréro lovó kònzì àmi ki rúbhá kya ki ka'í 'òle ko dhi bvó.

13 Mì kòfè àmi ki rúbhá ki kìgá ì ngóro ngá adrézó tàkonzì 'o ásà dhi ì ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmi ki fe Giká dré, ngóro móndyá adríbhá dràdrà lésè dhi ì ró. Mì kàdré kpà àmi ki rúbhá ki kìgá ki fe Giká dré, ngóro ngá adrézó tà gyägya 'o ásà dhi ì ró.

14 Tàko ko, tàkonzì kitswá gòle òpì nya àmi dri ko. Angyá ko, àmi tátírítrí kúlí nì rìnyí zàle ko. Be ró dhi, àmi àmikya Giká nì togó tani zàle.

Màràbà tà gyägya àdhya ì

15 Kàdré di kònnì dhi, mà nì tsì go adrélé tàkonzì 'o, mà dré adrélé véle tátírítrí kúlí zàle ko dhi sè, ìndì mà dré adrélé Giká nì togó tani zàle dhi sè? Tàdzí ko!

16 Mì nì ko tàle dhi, mì kàdré àmi ki fe móndí àlo dré ngóro akódhi nì màràbà ro dhi, àmi màràbà móndí mì dré adrézó kúlí nì nì ka'í 'òle nda àdhya 'ì dhi? Di mì kàdré tàkonzì ka'í 'òle dhi, mì nì adré màràbà tàkonzì àdhya 'ì gò, tàkonzì nda dré àmi ki drìzo lìle dràdrà kisé. Di, mì kàdré àmikya Giká nì kúlí ka'í 'òle dhi, mì nì adré akódhi nì màràbà 'ì gò, dré àmi ki bhàzo gyägya í mìlésè.

17 Di, mà kàdré àwoyà fe Giká dré! Tàko ko, tágba mì dré tá adrézó màràbà tàkonzì àdhya 'ì dhi, mì ka'í àmikya Giká nì tà tadhále àmi dré dhi 'òle àmi ki togó wäyi sè dre.

18 Di Giká atrì àmi tàkonzì nì rìnyí lésè gò, mì dré atsázó màràbà tà gyägya àdhya ì ró.

19 Má adré tà ta móndí kya t́nì kònnì, àmi móndí ro dhi ki tà yàya sè. Wáláká dhi, mì fè tá àmi ki rúbhá adrélé màràbà tàkonzì àdhya ì ró gò, mì dré adrézó tatsilé swà ro, adrélé tàkonzì 'o lìzo ába drìdrì. Di, nyànomvá dhi, mì kòfè àmi ki rúbhá adrélé màràbà tà gyägya àdhya ì ró, mì kàdréro atsilé togó lólo be Giká kandrá be dhi bvó.

20 Lókyá mì dré tá adrérà'a màràbà tàkonzì àdhya 'ì dhi 'á dhi, àmi tá tà gyägya nì rìnyí zàle ko.

21 Di, mì kisé tá àmikya àdho tà dóro 'ì, tàkonzì mì dré tá 'òle, adrèbhá kanyò fe àmi dré ándrò dhi ì sè dhi? Angyá ko, tàkonzì nda ì adré móndí ki dri lìle dràdrà kisé.

²² Dì, nyànomvá dhi, Gĩká atrì àmi tàkonzì ni rĩnyí lésè gò, mì dré atsázó màràbà Gĩká àdhya i ró. Dì tà dóro mì dré adrélé kisulé ásà dhi, kònìdhi 'i: Àmi móndí àyi ki febhá adrélé lólo Gĩká dré dhi 'i, ìndì mì ni lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.

²³ Tàko ko, làgí tàkonzì àdhya dràdrà 'i. Dì, tà tani Gĩká dré adrélé afèle àyi togó tani sè dhi, lídrì kóná vèsè kólyá àma ki Mírì Yésu Krìsto na dhi 'i.

7

Ama móndí atrìle tátrítrí kúlí ni rĩnyí lésè dhi 'i

¹ Ama adrúpi i, mì nĩ àmikya tátrítrí kúlí ni tà dóro. Dì mì nĩ tàle dhi, tátrítrí kúlí nda rĩnyí íbe móndí dri, akódhi nda dré adrérà'a lídrì íbe dhi 'á dhi be.

² Tà nda kòdhi ni tadházó dhi, mì kisù rè tòkó mòle dhi ni tà ká. Tátrítrí kúlí adré tàá dhi, tòkó mòle nda akódhi ni agó ni rĩnyí zàle, agó nda dré adrérà'a lídrì íbe dhi 'á. Dì, agó nda kòdrà dhi, à adré tòkó nda ni atrì tátrítrí kúlí làmó àdhya lésè.

³ Ásà dhi, akódhi ni agó kàdré dhu rè lídrì íbe gò, dré gòzo agó àzya mo dhi, à adré akódhi ni zi tòkó zàràbhù ro dhi ró. Dì, akódhi ni agó kòdrà dhi, à adré akódhi ni atrì tátrítrí kúlí nda lésè gò, dré kitswázó atsálé agó àzya ni tòko ró. Akódhi kò'o kònini dhi, akódhi tòkó zàràbhù ro dhi 'i ko.

⁴ Dì àma adrúpi i, tà nda kókpà kònini àmi ki tà sè. Mì drà kókpà tátrítrí kúlí lésè Krìsto ni dràma sè dre, mì kàtsáró móndí àzya àdhya ró, Krìsto ngàlepi dràdrà 'ásè nda àdhya ró, mì kàdréró lò'wa dóro 'a Gĩká dré be dhi bvó.

⁵ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a lovó kònzi rúbhá àdhya ni rĩnyí zàle dhi 'á dhi, tátrítrí kúlí nda nzi tá láti lovó kònzi i dré adrézó tà 'o àma ki rúbhá na gò, mà dré adrézó lò'wa kònzi 'a kitswálé dràdrà sè.

⁶ Dì, nyànomvá dhi, mà drà àmakya tátrítrí kúlí adrélépi tá àma ki 'i nda lésè gò, àma ki atrìzo tátrítrí kúlí nda ni rĩnyí lésè, mà kàdréró tà 'o Gĩká dré láti tídhí Tírì Lólo àdhya sè, láti àku tátrítrí kúlí tisìle dhi àdhya sè ko.

Tátrítrí kúlí i tàkonzì be dhi

⁷ Dì mà ni go tàá ngíni? Tátrítrí kúlí tàkonzì 'i? Tàdzí ko! Tà bàti ró dhi, tátrítrí kúlí nda 'o tá ma nĩa ngalè tàkonzì àdho 'i ya dhi nì. Tàko ko, tátrítrí kúlí nda kòtà tá dhi «Mí kòbhà móndí ki ngá lovó ko» dhi ko dhi, kònò má kitswá tá nĩa ngalè lovó kònzi bhàma àdho 'i ya dhi ko.

⁸ Dì, tátrítrí kúlí nda kònzi láti dre dhi, tàkonzì 'o tá ína lovó kònzi kì kárá títi dhi i gàle má léna bí. Angyá ko, tátrítrí kúlí nda kàdré tá yó dhi, kònò tàkonzì ni tá adré rĩnyí àko.

⁹ Wáláká dhi, má adré tá lídrì íbe tátrítrí kúlí àko. Di, tátrítrí kúlí kàtsá má vélé dre dhi, tàkonzì atsa tá lídrì ro má léna gò,

¹⁰ má dré mána dràzo. Di má dré nòzoá dhi, tátrítrí kúlí fèlè mómí kì drìzo lile lídrì kisé nda drì ína ma lile dràdrà kisé kòdhyà.

¹¹ Tàko ko, tátrítrí kúlí nda sè dhi, tàkonzì kisé tá láti áma litízo gò, dré áma 'òzo dràle.

¹² Tágba kònini dhi, tátrítrí kúlí nda ína lólo, ìndì tà tátrítrí kúlí nda dré adrélé tàle à kò'o dhi i lólo, gyägya, ìndì dóro.

¹³ Di tátrítrí kúlí adrélépi dóro nda 'o tsì ma dràle dhi nì? Tàdzì ko! Be ró dhi, tàkonzì 'o ma dràle tà adrélépi dóro nda sè dhi nì, à kòniró ngalè tàkonzì ni tàndì àdho 'i ya dhi, ìndì tàkonzì nda kàtsáro kònzi lavulé tátrítrí kúlí sè be dhi bvó.

Ru pfùma tàkonzì be dhi

¹⁴ Mà nì tàle dhi, tátrítrí kúlí tà Tirí Lólo àdhyà 'i dhi be. Di, ma mána mómí bvò àdhyà 'i, ìndì à lagí ma adrélé màràbà ro tàkonzì dré.

¹⁵ Tàko ko, tà má dré adrélé 'òle dhi i, má nì má adré 'òá àdho tà sè ya dhi ko. Angyá ko, má adré tà má dré adrélé lèlè 'òle dhi kì 'o kòdhyà ko. Be ró dhi, má adré mána tà má dré gàle gàgà dhi kì 'o kòdhyà.

¹⁶ Di má kàdré tà má dré adrélé lèlè 'òle ko dhi kì 'o dhi, má adré ka'íá tàle dhi, tátrítrí kúlí dóro káyà dhi.

¹⁷ Di má adré kisé dhi, má adré tà nda kì 'o ma ko. Be ró dhi, tàkonzì adrélépi má léna dhi adré 'òá nì.

¹⁸ Má nì tàle dhi, tà dóro má léna yókódhó dhi be. Kòdhi adré tàá dhi, tà dóro áma rúbhá tàkonzì àdhyà na dhi yókódhó. Tàko ko, ma lovó íbe tò adrézó tà dóro 'o. Di, má kitswá mána tà nda kì 'o bwà ko.

¹⁹ Angyá ko, má adré tà dóro má dré adrélé lèlè 'òle dhi kì 'o kòdhyà ko. Be ró dhi, má adré mána tà kònzi má dré adrélé lèlè 'òle ko dhi kì 'o kòdhyà.

²⁰ Di má kàdré tà má dré adrélé lèlè 'òle ko dhi kì 'o dhi, má adré 'òá ma ko. Be ró dhi, tàkonzì adrélépi má léna dhi adré 'òá nì.

²¹ Di má adré tátrítrí kúlí kònìdhi nì kisé adrérà'a tà 'o má léna: Tágba má kàdré tà dóro le 'òle yà dhi, má adré ngbà 'í tà kònzi 'o kòdhyà.

²² Tàko ko, áma togó na dhi, má adré lenzélé tátrítrí kúlí Gíkà àdhyà ni tà sè.

²³ Di, má adré mána tátrítrí kúlí àzya kisé adrérà'a tà 'o áma rúbhá na, adrézó ru pfu tátrítrí kúlí má dré ka'ile áma tà kisékisé na dhi be. Tátrítrí kúlí àzya nda adré áma 'i

bhàle tatrítrí kúlí tàkonzì àdhya adrélépi tà 'o áma rúbhá na dhi ni rĩnyí zàle.

²⁴ Adho kizà 'i má dré kònini nì! Adhi ni kitswá áma apá rúbhá adrélépi áma dri lile dràdrà kisú kònidhi lésè dhi nì?

²⁵ Má adré àwoyà fe Gíká dré àma ki Mírì Yésu Krísto sè!

Di ásà dhi, áma tà kisùkisù na dhi, ma màrábà Gíká ni tatrítrí kúlí àdhya 'i. Di, áma rúbhá tàkonzì àdhya na dhi, ma mána màrábà tàkonzì ni tatrítrí kúlí àdhya 'i.

8

Atsima Tirí Lólo ni rĩnyí sè dhi

¹ Di nyànomvá dhi, tà adrézó tà bha mónnyá adrébhá Yésu Krísto na dhi i dri dhi vélé yókódhó.

² Tàko ko, tatrítrí kúlí Tirí Lólo adrélépi lídrì fe Yésu Krísto na dhi àdhya atrì àma tatrítrí kúlí tàkonzì àdhya ìndì dràdrà àdhya lésè dre.

³ Angyá ko, tatrítrí kúlí Mósè àdhya kitswá tá àma ki tidrì bwà ko, lovó kònzi rúbhá àdhya dré tá tatrítrí kúlí nda ni 'òle atsálé rĩnyí àko dhi sè. Di, Gíká 'o tá ína tà àma ki tidrízó dhi nì. Amù áyi tàndi ni Mvá alile rúbhá tàkonzì àdhya ni do àmakya tĩni, kòfèró i dràle tàkonzì ni tà sè. Di ásà dhi, Gíká bhà tà tàkonzì adrélépi tá tà 'o móndí ki rúbhá na nda dri, rĩnyí ni ni 'òzo akílé.

⁴ 'O tà nda kònini kitswálé tà gyägya tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi i kò'oró ru kitswálé títi àma adrébhá atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na ko, di, adrébhá atsilé Tirí Lólo ni rĩnyí sè dhi i léna.

⁵ Tàko ko, mónnyá adrébhá atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi i adré ngbà 'í tà lovó kònzi nda dré adrélé lèle dhi ki kisù 'òle kòdhya. Di, mónnyá adrébhá atsilé Tirí Lólo ni rĩnyí sè dhi i adré àyikya tà Tirí nda dré adrélé lèle dhi ki kisù 'òle kòdhya.

⁶ Angyá ko, adrélé lovó kònzi rúbhá àdhya ni tà kisù dhi adré dhyá ki dri lile dràdrà kisú. Di, adrélé Tirí ni tà kisù dhi adré ína dhyá ki dri lile lídrì kisú, tà kàdrìkàdrì be kòdhya.

⁷ Mónnyá adrébhá lovó kònzi rúbhá àdhya ni tà kisù dhi i, kàribhá Gíká àdhya 'i. Ayi nda i adré àyi ki bha Gíká ni tatrítrí kúlí ni rĩnyí zàle ko. I kitswá kpà 'oá kònini bwà ko.

⁸ Ayi adrébhá lovó kònzi rúbhá àdhya ni rĩnyí zàle nda i kitswá kpà Gíká ni togó 'o kinílé bwà ko.

⁹ Di, àmi ró dhi, àmi lovó kònzi rúbhá àdhya ni rĩnyí zàle ko. Be ró dhi, àmi àmikya Tirí Lólo ni rĩnyí zàle, Tirí Gíká àdhya nda kàdré adrélé àmi léna bàti dhi. Dhya àlo kàdré

Tírí Krísto àdhyha íbe í léna ko dhi, akódhi nda móndí Krísto àdhyha 'i ko.

10 Dì Krísto kàdré àmi léna dhi, tágba àmi kí rúbhá dré adrézó lile dràdrà kisé tákonzì nì tà sè dhi, àmi lídrì íbe Krísto nì Tírí na, Gíká dré àmi kí bhàle gyàgya í m̀lèsè dhi sè.

11 Dì Gíká Yésu nì tingálépi dràdrà lésè dhi nì Tírí kàdré adrélé àmi léna dhi, Gíká Krísto nì tingálépi dràdrà lésè nda nì kókpà lídrì fe àmi kí rúbhá adrèbhá dràle dràdrà dhi í dré, áyi Tírí adrélépi àmi léna nda nì r̀nyí sè.

12 Dì áma adrúpi í, àma màri íbe bàti. Dì, màri nda, tà adrézó atsílè lovó kònzì rúbhá àdhyha na dhi 'i ko.

13 Tàko ko, mì kàdré atsílè lovó kònzì rúbhá àdhyha na dhi, mì nì dràdrà. Dì, mì kàdré àmikya àmi kí tákonzì kí 'o dràle Tírí nì r̀nyí sè dhi, mì nì adrè lídrì íbe.

14 Mónyá títi Gíká nì Tírí dré adrélé tidr̀le dhi í, Gíká nì ànzì 'i.

15 Tàko ko, Tírí mì dré kisé nda bhà àmi gòle adrélé màràbà ro ko, ìndì adrélé tíri ró ko. Be ró dhi, Tírí mì dré kisé nda bhà ína àmi adrélé Gíká nì ànzì í ró. Tírí nda sè dhi, mà adrè liyílè Gíká rú adrézó tàá dhi: «Àbbà! Tátá!»

16 Tírí nda nì tàndì adrè tadhá àma léna dhi, àma Gíká nì ànzì 'i káyà dhi nì.

17 Dì mà kàdré Gíká nì ànzì 'i dhi, mà nì tà dré lazílè áyi ànzì í dré dhi nì kisé tàyi lé ro. Mà nì tà nda nì kisé túmání Krísto be, mà kàdré kizà ka'í nyàle túmání akódhi be dhi. Tàko ko, mà kàdré kizà ka'í nyàle túmání Krísto be dhi, mà nì kókpà m̀lanzìlanzì kisé túmání ába.

Mìlanzìlanzì adrélépi alìle dhi

18 Dì má adrè kisé dhi, kizà mà dré adrélé nyàle nyànomvá dhi ì kitswá àyikya m̀lanzìlanzì Gíká dré dra tadhálè àma dré dhi sè ko.

19 Tàko ko, ngá títi Gíká dré bhàle dhi ì adrè lókyá dré dra áyi ànzì kí 'òzo apfòle dhi nì letè lovó sè.

20 Angyá ko, Gíká bhà ngá títi í dré tá bhàle nda í adrélé tà tàko nì r̀nyí zàle, tágba ngá nda ì dré tá lèzoá kàdré kònzì ko dhi. Dì, Gíká lè tá ína tà nda kàdré kònzì. Tágba kònzì dhi, à adrè m̀ bha Gíká véna,

21 akódhi kàtr̀rò ngá nda í àyi kí nwanwà nì r̀nyí lésè, ì kàdréro ngá tr̀le m̀lanzìlanzì ro Gíká nì ànzì kya tíni dhi í ró.

22 Dì mà nì tàle dhi, ngá títi Gíká dré bhàle nda ì adrè tongólè, adrézó kizà nya ngóro tòkó adrélépi 'òle tíle dhi àdhyha tíni, atsálè nyànomvá kònzì dhi be.

23 Di, ngbà 'í ngá nda 'i ko, àma adrèbhá Tirí Lólo íbe ngóro ngádrì Gìká dré afèle dhi ró dhi i, mà adré kókpà tongólé àma léna, adrézó kítú Gìká dré dra àma ki tadházó áyi ànzi i ró dhi ni letè lovó sè. Kítú nda tú dhi, Gìká ni àma ki apá àma ki rúbhá íbe títi.

24 Mà dré adrélé mǐ bha Gìká véna kònìni dhi sè dhi, akódhi tidrí àma dre. Di, à kàdré mǐ bha ngá adrélé nòle mǐ sè dhi ni tà sè dhi, kòdhi mǐ bhàma 'i bàti ko. Adhi adré mǐ bha ngá í dré kisulé dre dhi ni tà sè dhi nì?

25 Di, mà kàdré mǐ bha tà mà dré rè kisulé ko dhi sè dhi, mà adré letéà togó vwàvwà sè.

26 Kókpà kòdhi tǐni, Tirí Lólo adré àma ki ledé àma ki tà yàya sè. Tàko ko, mà nǐ tà zìle Gìká tí ngóro dré kitswálé dhi tǐni ko. Di, Tirí nda ni tǎndi adré ína tà zi Gìká tí àma dré, adrézó tongólé tongotongo kitswázó tà ni ni ta kulí sè bwà ko dhi i sè.

27 Di Gìká adrélépi àma ki togó ki tabhì dhi, nǐ tà Tirí nda dré adrélé lèle zìle í tí dhi i be. Tàko ko, Tirí nda adré tà zi Gìká tí akódhi ni mónnyá lólo i dré, ngóro Gìká dré adrélé lèle dhi tǐni.

28 Mà nǐ kpà tàle dhi, Gìká adré tà títi dhi ki 'o ru amú adrélé dóro mónnyá títi adrèbhá áyi le, dré azilé ngóro í dré kisùle 'òle drìdrì dhi tǐni dhi i dré dhi be.

29 Tàko ko, mónnyá Gìká dré tá nìle drìdrì mónnyá ína ró dhi i, akódhi zì tá kpà àyi kitswálé atsálé ngóro áyi Mváagó tǐni, akódhi nda kàdréro Mvá kàyo ró áyi adrúpi zyandre dhi i kòfalé be dhi bvó.

30 Di àyi Gìká dré tá zìle drìdrì nda i, azí kókpà àyi. Ayi akódhi dré tá azilé nda i, bhà kókpà àyi gyàgya í mǐlèsè. Ayi akódhi dré tá bhàle gyàgya í mǐlèsè nda i, 'o kókpà áyi mǐlanzilanzì kisú.

Gìká ni lèle kàdrì àma véle Yésu Krísto na dhi

31 Di tà nda kòdhi i sè dhi, mà ni go tǎá ngíni? Gìká kàdré àma dré dhi, àdhi ni kitswá ru pfu àma íbe dhi nì?

32 Tàko ko, akódhi apá áyi tǎndi ni Mvá dràdrà lésè ko. Be ró dhi, fè ína akódhi nda dràle àma títi dhi ki tà sè. Kò'o kònìni 'í dhi, a ni kókpà tà títi dhi ki afè àma dré áyi togó tani sè, ngóro dré áyi Mvá ni afèle àma dré dhi tǐni.

33 Adhi ni kitswá mónnyá Gìká dré zìle dhi ki asíkì dhi nì? Gìká adré àyi nda ki bha gyàgya í mǐlèsè dhi nì!

34 Adhi ni di kitswá tà bha àyi nda i dri dhi nì? Yésu Krísto drà àma ki tà sè nì! Lavulé dhi, akódhi nga dràdrà 'àsè gò, dré adrézó Gìká ni dríagó lésè, adrélé tà zi tíá àma dré!

35 Adhi ni di kitswá àma ki kòfalé lanzí lèle Krísto àdhya be dhi nì? Kizà 'i yà, tà kòkòróko 'i yà, mǐ pfpòfò 'i yà, tàbirí

'i yà, adréle bvólíí ro dhi 'i yà, adréle ànyi dràdrà mìle dhi 'i yà, kó ngalè dràdrà 'i yà dhi nì kitswá tsì 'òá dhi nì?

³⁶ Ngóro Gíká nì Kúlí dré adréle tàle dhi tìni:

«Ámi tà sè dhi, àma ànyi dràdrà mìle lókyá títí i sè.

A adré àma kì no ngóro kábilígyà adréle 'òle tilíle dhi i tìni.»*

³⁷ Dì, tà nda kòdhi títí dhi i sè dhi, àma àmakya móndí tà lavúbhá lavúlavú Krísto àma kì lèlepi dhi sè dhi 'i.

³⁸ Tàko ko, má adré ka'íá bàti tàle dhi, tà àlo kitswá àma kì kòfalé lanzí lèle Gíká àdhya be bwà ko, kàdré gba dràdrà 'i yà, lídrì 'i yà, ángéló i 'i yà, tìrì kònzì ópí kàdrì ro ìndì rìnyi ró dhi i 'i yà, lókyá ándrò kòndhi 'i yà, lókyá adrélepi alèle dhi 'i yà,

³⁹ rìnyí kurú na dhi 'i yà, kó ngalè rìnyí bvò àndúna dhi 'i yà dhi. Bàti, ngá títí Gíká dré bhàle dhi kì àlo kitswá ína àma kì kòfalé lanzí lèle Gíká dré tadhále àma dré àma kì Mírì Yésu Krísto na dhi be bwà ko.

9

Gíká i móndyá dré zìle dhi íbe dhi

¹ Má adré tà bàti ta Krísto na. Má adré kinzò ta ko. Tìrì Lólo adrélepi àma togó na dhi adré tadhá dhi, tà má dré adréle tàle kòndhi, tà bàti 'i:

²⁻³ Àma togó adré kizà nya, adrézó kpà lanzìle àma sùrú, Yúdà ànzì kì tà sè landè àko ró. Má mìlésè dhi, dóro nì tà àma tàndì nì tatríle gò, àma kì kòfalé lanzízó Krísto be dhi, àma sùrú nda ì kòkitswá tá adríle ásà dhi.

⁴ Angyá ko, àyi nda i Ìsèrelè ànzì 'i. Gíká bhà tá àyi adréle àyi ànzì i ró gò, àyi mìlanzìlanzì tadházó àyi dré. Bhà tá tà twátwa ru yìzo àyi íbe dhi i. Fè tá kpà àyi dré àyi tatrítrì kúlí, túmání tà adrézó àyi lindrì bha dhi íbe, ìndì àyi lazikúlí íbe.

⁵ Àyi kì tábhí i Abàràrà 'i, Ísákà 'i, ìndì Yàkòbhò 'i. Kòdhi íbe dhi, Krísto nì tàndì apfò tá móndí ro àyi kì sùrú lésè. Krísto nda, Gíká adrélepi tà títí dhi i drìle, ìndì kitswálepi rúku sè kóná vèsè kólyá dhi 'i! Kàdré kòndì!

⁶ Kòdhi adré leá ko tàle dhi, Gíká 'o tà í dré tá lazíle àyi kì tà sè dhi ko dhi. Tàko ko, móndyá títí angábhá Ìsèrelè nì sùrú lésè dhi i, Ìsèrelè ànzì 'i bàti ko.

⁷ Kòkpà kòdhi tìni, móndyá títí angábhá Abàràrà nì sùrú lésè dhi i, akódhi nì ànzì 'i bàti ko. Be ró dhi, Gíká tà tá Abàràrà dré dhi: «À nì ngbà 'í Ísákà nì ànzì kì zì ámi ànzì i ró dhi kòdhya.»*

* 8:36 8:36 A kònò Longó i 44:23.

* 9:7 9:7 A kònò Kìdhoma 21:12.

⁸ Kòdhi adré tàá dhi, ànzi òlè rúbhá sè dhi i Gíká ni ànzi 'i ko. Be ró dhi, Gíká adré ngbà 'í ànzi òlè áyì lazikúlí sè dhi kì no áyì ànzi i ró dhi kòdhyà.

⁹ Tàko ko, Gíká lazí tá tà nda kúlí kòni i sè: «Lókyá kòkitswá dre dhi, má ni agò gò, Sarà dré mváagó tìzo.»†

¹⁰ Ngbà 'í kòdhi ko, ànziàgo rì Rèbékà dré òlè dhi kì atá tá agò àlo, àma kì tábhí Ísákà 'i.

¹¹⁻¹² Dì, ànzimvá nda kì tirà ko, ìndì ì dré rè tà dóro 'i yà, kó ngalè tà kònzì 'i yà dhi kì 'orà ko dhi 'á dhi, Gíká tà tá ina Rèbékà dré dhi: «Mvá kàyo ni tà 'o mvá tùgu dré akódhi ni màràbà tìni.»‡ Kòdhi adré tadhá dhi, Gíká adré mómí kì zì ngóro dré kisùle 'òle drìdrì dhi tìni. Akódhi ni tàndì dhya adrélépi mómí kì azí dhi 'i. Dì, adré àyì kì azí tà dóro ì dré adrélé 'òle dhi kì tà sè ko.

¹³ Ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Má lè Yàkòbhò kòdhyà. Dì, má gà mána Esáwù rè.»§

¹⁴ Dì mà ni gò tàá ngíni? Gíká tsì gyágya ko? Tàdzí ko!

¹⁵ Tàko ko, akódhi tà Mósè dré dhi:

«Má ni dhya ángùdhi má dré adrézó kizà ni ni le bhàle dhi ni kizà bha.

Má ni kpà áma togó dóro tadhá dhya ángùdhi má dré adrézó lèá tadhálé drá dhi dré.»*

¹⁶ Dì ásà dhi, tà kàdrì dhi, tà mómí ì dré adrélé lèle 'òle dhi 'i ko, ìndì tà ì dré adrélé 'òle áyì kì rìnyí sè dhi 'i ko. Tà kàdrì lavúlé dhi, ngbà 'í Gíká ni togó dóro dré adrélé tadhálé dhya ángùdhi dré adrézó lèá tadhálé drá dhi dré dhi 'i.

¹⁷ Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàá Fàráwò, ópí kàdrì Ezèpétò àdhya ni tà sè dhi: «Má bhà mi ópí kàdrì ro tà kòdhi sè, má kòtadháro áma rìnyí mí rú, à kòbhàro áma rú kùle bvò wáyì 'ásè be dhi bvò.»†

¹⁸ Dì ásà dhi, Gíká adré dhya ángùdhi dré adrézó kizà ni ni le bhàle dhi ni kizà bha. Adré kpà dhya ángùdhi dré adrézó togó ni ni le 'òle tombálé dhi ni togó 'o tombálé.

Gíká ni kombà i akódhi ni togó tani be dhi

¹⁹ Dì àruka ni, àmi kì àlo ni kitswá liziá má tí dhi: «Kàdré dì kònnì dhi, Gíká adré tà bha mómí ì dri àdho tà sè? Tàko ko, àdhi ni kitswá ligílè tà dré adrélé lèle 'òle dhi íbe dhi nì?»

²⁰ Dì, mi mómí ro ni, mi tá àdhi 'i, adrélé tà kayí Gíká tí nì? Ngá ledélé dhi adré tsì liziá dhya áyì ledélépi dhi tí dhi: «Mí ledé ma làsú be kònnì àdho tà sè» ya dhi?‡

† 9:9 9:9 A kònò Kìdhoma 18:10. ‡ 9:11-12 9:11-12 A kònò Kìdhoma 25:23.

§ 9:13 9:13 A kònò Málákí 1:2-3. * 9:15 9:15 A kònò Pfòma 33:19. † 9:17

9:17 A kònò Pfòma 9:16. ‡ 9:20 9:20 A kònò Esáyà 29:16; 45:9.

21 Dhya adrélépi lèdrí ru dhi tsì rìnyí ìbe adrézó lèdrí nda kì ru ngóro dré adrélé lèle dhi tìni ko? Akódhi kitswá tsì kìnì àlo sè lèdrí àlo ru tà kàdrì 'òzo ásà, gòzo lèdrí àzya ru tà tàko 'òzo ásà dhi ko?

22 Kókpà kòdhi tìni, Gìká lè tá áyi kombà tadhálé, áyi rìnyí 'òzo móndyá títí dhi i dré nòle. Dì, mvò tá ína móndyá í dré tá bhàle kitswálé lèle dràdrà kisú dhi kì tà áyi togó vwàvwà sè,

23 kitswázó áyi mìlanzìlanzì kàdrì dhi nì tadhá móndyá í dré tá bhàle kitswálé áyi mìlanzìlanzì kisú áyi togó dóro sè dhi i dré.

24 Ama kókpà móndyá dré azilé nda i kòfalé be. Dì, akódhi azí àma ngbà 'í Yúdà ànzi i kòfalésè ko. Azí kókpà àma móndyá sùrú twá ro dhi i kòfalésè.

25 Ngóro dré adrélé tàle búkù Oséyà àdhya na dhi tìni: «Má nì móndyá adrébhá tá mána ró ko dhi kì zi móndyá mána i ró.

Má nì sùrú má dré tá lèle ko dhi nì zi sùrú má dré lèle tò dhi ró.‡

26 Arà tá tàzoá àyi dré dhi <Ami móndyá mána 'i ko> dhi 'á dhi,

à nì àyi kì zi Gìká lídrì ro dhi nì ànzi i ró.»*

27 Dì, Isèrelè ànzi kì tà sè dhi, pròfètà Esáyà yo tá kúlí tàzoá dhi:

«Tàgba Isèrelè ànzi ì dré lizózó ngóro sýnyí yìandre mìle dhi tìni dhi, ngbà 'í àyi kì àmbi kì adrí nì.

28 Tàko ko, Mírì nì kúlí í dré lazilé bvò kònèdhi nì tà dri dhi nì 'o mbèlè kitswálé títí.»†

29 Ngóro Esáyà dré tá longólé drìdrì dhi tìni:

«Mírì rìnyí líyí ro dhi kòtayí tá ànzi kì àmbi àma dré ko dhi, kònò àma kì tà atsa tá ngóro móndyá Sòdómà i lésè Gòmórà be dhi kya tìni dre.»‡

Isèrelè ànzi ì ka'ì ko

30 Dì mà nì go tàá ngíni? Móndyá sùrú twá ro adrébhá tà àyi kì nda bhàle gyägya Gìká mìlèsè ko dhi, ì atsa àyikya gyägya akódhi mìlèsè àyi kì tà ka'ìka'ì sè.

31 Dì, Isèrelè ànzi adrébhá tá àyi kì nda bhàle gyägya Gìká mìlèsè tàtrítrí kúlí sè dhi, ì atsa àyikya gyägya akódhi mìlèsè ko.

32 Adho tà sè? Tàko ko, ì ndà láti atsázó gyägya akódhi mìlèsè àyi kì tà ka'ìka'ì sè ko. Be ró dhi, ì ndà àyikya láti atsázó gyägya tà dóro ì dré 'òle dhi i sè. Dì ásà dhi, ì tsì àyi kì pá kírà adrélépi móndí kì tokpó ledhélé dhi rú.

§ 9:25 9:25 A kònò Oséyà 2:25. * 9:26 9:26 A kònò Oséyà 2:1. † 9:28 9:28 A kònò Esáyà 10:22-23. ‡ 9:29 9:29 A kònò Esáyà 1:9.

³³ Ngóro Gĩká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi t́ni:
 «Mì nõ rè ká! Má bhà Sìyónà na kírà adrélépi móndí ki
 tokpó dhi,
 kírà adrélépi móndí ki 'o ledhélé dhi.
 Dì dhya ángùdhi adrélépi kírà nda ni ka'í dhi,
 kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»[§]

10

¹ Ama adrúpi i, má adré Gĩká ni ti lizí togó wáyi sè, adrézó
 ngòle akódhi rú Ìsèrèlè ànzì ki tà sè, akódhi kòtidríró àyi be
 dhi bvó.

² Tàko ko, má kitswá tàá àyi nda ki tà sè dhi, àyi ki togó
 àtsi ró Gĩká ni tà sè bàti. Dì, àyi ki togó àtsi ró nda adré ína
 àyi totó tà bàti nìma dri ko.

³ Angyá ko, ì nǎ láti Gĩká dré adrézó móndí ki bha gyägya
 í kandrà dhi ko. † ka'í kpà Gĩká ni láti nda ni lebèle ko. Be
 ró dhi, ì ndà àyikya àyi ki tàndi ki láti atsázó gyägya Gĩká
 kandrà dhi kòdhya.

⁴ Dì, Krísto 'o ína tà Gĩká dré tátrírí kúlí fèzo ásà dhi
 kitswálé títi, kitswálé móndyá títi adrèbhá àyi ka'í dhi ì
 kàtsáro gyägya Gĩká kandrà be dhi bvó.

Tà adrézó móndí ki tidrí àyi ki tà ka'íka'í sè dhi

⁵ Kàdré atsama gyägya tátrírí kúlí 'òma sè dhi ni tà sè
 dhi, Mósè tisi tá kònini: «Dhya adrélépi tà títi tátrírí kúlí
 dré adrélé tàle dhi ki 'o dhi ni adrí tà nda i sè.»^{*}

⁶ Dì, kàdré ína atsama gyägya Gĩká kandrà tà ka'íka'í sè
 dhi ni tà sè dhi, Gĩká ni Kúlí adré tàá kònini: «Mí kòtà ámi
 togó na dhi, àdhi ni mba bhù na nì ya dhi ko.»[†] (Kòdhi adrè
 tàá dhi, àdhi ni mba Krísto ni 'o asilé bvò dri dhi nì.)

⁷ «Mí kòtà kpà dhi, àdhi ni si bvò àndúna nì ya dhi ko.»[‡]
 (Kòdhi adrè tàá dhi, àdhi ni si Krísto ni tingá dràdrà lésè
 dhi nì.)

⁸ Dì, Gĩká ni Kúlí adrè ína tàá dhi: «Kúlí ànyi mí làga. Kúlí
 nda mí tí indì ámi togó na.»[§] Kúlí nda kúlí tà ka'íka'í àdhya
 mà dré adrélé longólé kònìdhi 'i:

⁹ Mí kòtà ámi ti sè dhi, Yésu Mírì 'i gò, mí dré ka'izoá ámi
 togó na tàle dhi, Gĩká tingá akódhi dràdrà lésè dhi, mí ni
 adrí.

¹⁰ Tàko ko, à adrè Yésu ni ka'í togó sè gò, Gĩká dré adrézó
 dhyá ki bha gyägya í kandrà. A adrè kpà tàá ti sè dhi, Yésu
 Mírì 'i gò, Gĩká dré adrézó dhyá ki tidrí.

[§] 9:33 9:33 A kònò Esáyà 8:14-15; 28:16. ^{*} 10:5 10:5 A kònò Lèvitikè 18:5.

[†] 10:6 10:6 A kònò Dùtèrònómè 30:13. [‡] 10:7 10:7 A kònò Dùtèrònómè 30:13.

[§] 10:8 10:8 A kònò Dùtèrònómè 30:14.

11 Ngóró Gĩká ni Kúlí dré adréle tãle dhi tĩni: «Dhya ángũdhi adrélepi akódhi ni ka'ĩ dhi kitswá tãdzĩ adréle kanyò ro ko.»*

12 Angyá ko, Yúdà ànzi ì mómnyá súrú twá ro dhi ìbe dhi ì twátwa ko. Mírĩ àlo kwákwa dhi àyi títĩ nda kĩ Mírĩ 'i. Akódhi nda adré tã tani fe gãle mómnyá títĩ adrébhá liyilé ì rú dhi ì léna.

13 Tãko ko, Gĩká ni Kúlí adré tãá dhi: «Dhya ángũdhi adrélepi liyilé Mírĩ rú dhi ni adrí.»†

14 Dì, ì ni kitswá liyilé Mírĩ rú ngĩni, ì kòka'ĩ rè akódhi ko dhi? Ì ni kitswá kpà akódhi ni ka'ĩ ngĩni, ì kòyi rè akódhi ni tã ko dhi? Ì ni kitswá kpà akódhi ni tã yi ngĩni, mómndĩ àruka ì kòlongó rè akódhi ni rúbĩ àyi dré ko dhi?

15 Ayi nda kĩ kitswá kpà akódhi ni rúbĩ longó ngĩni, à kòmù rè àyi rúbĩ nda ni longó ko dhi? Ngóró Gĩká ni Kúlí dré adréle tãle dhi tĩni: «Mì nò rè ngalè dhya adrébhá alìle rúbĩ tani longó dhi kĩ pá avé tò ngĩni ya dhi ká!»‡

16 Dì, Ìsèrelè ànzi Rúbĩ Tani yibhá dhi ì kòfalé dhi, àyi títĩ dhi ì ka'ĩ àyikya Rúbĩ nda ko. Tãko ko, pròfétà Èsáyà tã dhi: «Mírĩ, àdhi ka'ĩ rúbĩ mà dré longólé dhi nì?»§

17 Dì àsà dhi, à adré rúbĩ nda ni ka'ĩ, rúbĩ nda ni yĩma sè. A adré kpà rúbĩ nda ni yi, Krísto ni kúlí longoma sè.

18 Má adré dì lizíá dhi: Ìsèrelè ànzi ì yi tsĩ rúbĩ nda ko? Kònini ko, ì yi 'i. Ngóró Gĩká ni Kúlí dré adréle tãle dhi tĩni: «Mómndĩ kĩ kúlí la'ú bvò wãyi 'ásè.

Ayi kĩ kúlí tsa byá bvò ni kùdù na.»*

19 Dì, má adré gòle lizíá dhi: Ìsèrelè ànzi nda ì nĩ tsĩ rúbĩ nda ni àndu ko? Ì nĩ 'i. Drĩdrĩ dhi, Mósè longó tá Gĩká ni kúlí kònini:

«Má ni àmi kĩ 'o lovó kònzi bha súrú adrébhá bàti ró ko dhi ì rú.

Má ni àmi kĩ togó 'o aswálé súrú twá adrébhá tã nĩnĩ àko dhi ì rú.»†

20 Kòdhi ìbe dhi, Èsáyà longó tá Gĩká ni kúlí tirĩ àko kònini: «Má tayĩ ma mómnyá adrébhá tá áma nda ko dhi ì dré kisúlé. Má tadhá ma mómnyá adrébhá tá tã zi má tí ko dhi ì dré.»‡

21 Dì, kàdré ìna Ìsèrelè ànzi kĩ tã sè dhi, Èsáyà tã kpà dhi: «Kìdhólé drùbhĩ sè tsàle ìndró na dhi, má kìdzì áma drìgá mómnyá adrébhá ligilé má rú, adrézó áma kúlí ga rè dhi ì véna.»§

* 10:11 10:11 A kònò Èsáyà 28:16. † 10:13 10:13 A kònò Yòwélè 3:5. ‡ 10:15

10:15 A kònò Èsáyà 52:7. § 10:16 10:16 A kònò Èsáyà 53:1. * 10:18 10:18 A kònò Longó ì 19:5. † 10:19 10:19 A kònò Dùtèrònómè 32:21. ‡ 10:20 10:20

A kònò Èsáyà 65:1. § 10:21 10:21 A kònò Èsáyà 65:2.

11

Giká gà rẹ̀ Ƴsèrélẹ̀ ànzì ì ko

¹ Má adré di lizíá dhi: Giká gà ína áyi mónnyá ì dre? Tàdzí ko! Tàko ko, áma tàndi, ma Ƴsèrélẹ̀ mvá 'i. Má angá mána Abàràrà ni sùrú lésè, ìndì Bènyàminà ni sùrú lésè.

² Giká gà áyi mónnyá í dré tá zìlẹ̀ drìdrì dhi ì rẹ̀ ko. Mì nǐ tà Giká ni Kúlí dré adrélé tǎlẹ̀ pròfétà Elíyà nǐ tà sẹ̀ dhi ko? Elíyà nda ngo tá Giká rú Ƴsèrélẹ̀ ànzì kǐ tà sẹ̀ kònìni:

³ «Mírì, ì tupfú ámi pròfétà ì todràlẹ̀ dre. Ƴ awú kpà ámi àlètàrí ì dre. Dì tayí ngbà 'í ma kalóma. Ƴ adré kpà látì nda áma pfùzo dràlẹ̀.»*

⁴ Dì, Giká logó tá kúlí akódhi dré ngíni? Logó tá kònìni: «Mì kalóma ko. Tàko ko, má líkí má dré àgo ngulù-nzi-drì-rì áyi kǐ kórókó titìbhá Bálà kandrá ko dhi ì kòdhya.»†

⁵ Dì ándrò kònìdhi, tà nda kókpà kònìni. Tayí rẹ̀ Ƴsèrélẹ̀ ànzì kǐ àmbí Giká dré zìlẹ̀ áyi togó tani sẹ̀ dhi ì.

⁶ Dì Giká kòzì áyi nda ì áyi togó tani sẹ̀ 'í dhi, kòdhi adré tadhá dhi, zì áyi tà dóro ì dré 'òlẹ̀ dhi ì sẹ̀ ko. Kàdré tá kònìni ko dhi, kònò Giká nǐ togó tani nǐ tá adré tà dré adrélé fẹ̀lẹ̀ àngyá dhi 'i ko.

⁷ Tà nda kòdhi ì adré tǎá dhi, tà Ƴsèrélẹ̀ ànzì ì dré adrélé ndàlẹ̀ áyi kǐ togó wáyì sẹ̀ dhi, ì kisú ko. Ngbà 'í áyi Giká dré zìlẹ̀ dhi ì kisú tà nda áyi. Dì, áyi kǐ àruka tíí dhi kǐ togó atsá ína tòmbatòmba.

⁸ Ngóro tísìlẹ̀ Giká nǐ Kúlí na dhi tǐni: «Giká 'o áyi kǐ tà kisúkisú atsálẹ̀ tǐnǐmvá ro, áyi kǐ mǐ dròzo, ì kàdréró ngá no ko gò, áyi kǐ bíbhálẹ̀ tabhózó, ì kàdréró tà yi ko atsálẹ̀ ándrò kònìdhi.»‡

⁹ Dàwídì tà kpà dhi:

«Lẹ̀ áyi kǐ gwányá ì kàtsá tà adrélẹ̀pi áyi kǐ 'o la'ìlẹ̀ bǎ sílẹ̀ dhi ró,

tà adrélẹ̀pi áyi kǐ 'o ledhélẹ̀ dhi ró,

ìndì tà adrézó tà ɲo áyi dri áyi kǐ tàkonzì sẹ̀ dhi ró.

¹⁰ Lẹ̀ áyi kǐ mǐ kàní, ì kàdréró ngá no ko,

ìndì áyi kǐ àmvò kàdré atrúlẹ̀ nyo.»§

¹¹ Má adré di lizíá dhi: Ƴsèrélẹ̀ ànzì ì kòdhe kònìni dhi, ì dhe kònìni nyo? Tàdzí ko! Be ró dhi, áyi kǐ tàkonzì kǐ tà sẹ̀ dhi, Giká nǐ ína látì mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré adrízó, kíswázó Ƴsèrélẹ̀ ànzì nda kǐ 'o lovó kònzì bha mónnyá sùrú twá ro nda ì rú.

* 11:3 11:3 A kònò 1 Opí ì 19:10, 14. † 11:4 11:4 A kònò 1 Opí ì 19:18. ‡ 11:8

11:8 A kònò Dùtèrònómẹ̀ 29:3; Esàyà 6:10; 29:10. § 11:10 11:10 A kònò Longó ì 69:23-24.

12 Di Ìsèrèlè ànzì kì tàkonzì sè dhi, Gĩká fè tà tani gàle mónnyá tíí bvò àdhyà i dré. Ìsèrèlè ànzì nda kì dhèma sè dhi, Gĩká fè tà tani gàle mónnyá sùrú twá ro dhi i dré. Kàdré di kònìni dhi, Ìsèrèlè ànzì nda kì kònì dra agò Gĩká vélé dhi, akódhi nì tà tani fe gàle àyi dré lavulé!

Mónnyá sùrú twá ro dhi kì tidrima

13 Ami sùrú twá ro nì i, má adrè nyànomvá tà ta àmi dré. Gĩká bhà ma adrélé àpóstolò ro àmi, mónnyá sùrú twá ro dhi i véna. Má adrè di áma àzì nda nì tà bha kuru.

14 Aruka nì, àzì nda sè dhi, má nì kitswá áma tàndi nì sùrú kì 'o lovó kònzi bha àmi, mónnyá sùrú twá ro dhi i rú, kitswázó àyi kì àruka kì tidrí ásà dhi bvó.

15 Tàko ko, Ìsèrèlè ànzì nda kì gàma sè dhi, Gĩká 'o mónnyá àruka tíí bvò àdhyà i ru amú tódhyá í be. Di kònì dra go Ìsèrèlè ànzì nda kì ka'í dhi, a nì lídrì fe àyi adrèbhá ngóro móndí dràbhá dre dhi i tìni nda i dré!

16 Ngóro mì dré nìle be dhi tìni dhi, mápà nì kìgá adrélé fèle drìdrì Gĩká dré dhi kàdré lólo dhi, mápà wáyi nda kókpà lólo. Fa kómvo kàdré lólo dhi, fa nda nì kólá i kókpà lólo.

17 Ìsèrèlè ànzì i ngóro òlívè fa, Gĩká dré kólá nì kì àruka kì togázó dhi tìni. Ami sùrú twá ro nì i, àmi ngóro òlívè fa twá apfòlepi mbì na, Gĩká dré kólá nì kì adózó 'òle tìle òlívè fa tàndi nda rú dhi tìni. Di nyànomvá dhi, mì adrè kpà òlívè fa nda nì sù adrélèpi apfòle kómvo nì lésè dhi nì kisú.

18 Di, lè mì kàdré àmi kì afà, Gĩká dré àmi kì 'òle tìle kólá togálé nda kì àrà 'a dhi sè ko. Di, mì kàdré àmi kì afà dhi, lè mì kònì tàle dhi, mì adrè fa kómvo 'o ru totó dhi àmi ko. Be ró dhi, fa kómvo nda adrè ína àmi kì 'o ru totó dhi nì.

19 Aruka nì, mì nì tàá dhi: «Gĩká togá kólá nda i, àma kì 'òzo tìle àyi kì àrà 'a dhi bvó.»

20 Kòdhi bàti. Di, Gĩká togá àyi nda i, ì dré tá adrélé tà ka'ika'í àko dhi sè. Ami ró dhi, mì adrè àmikya àmi kì totó àmi kì tà ka'ika'í sè. Mì kàdré di drìkàdrì ro tà nda sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tìri ró.

21 Tàko ko, Gĩká kòtogá Ìsèrèlè ànzì adrèbhá tá kólá tàndi ró nda i kònìni dhi, mì kònò dóro, kòtogá kókpà àmi àyi tìni ko dhi bvó.

22 Di mì kisù rè Gĩká nì togó dóro nì tà, akódhi nì kombà be dhi ká. Akódhi adrè àyi kombà tadhá mónnyá ledhèbhá dhi i dré. Di, adrè ína àyi togó dóro tadhá àmi dré, mì kògò adrélé tròle akódhi nì togó dóro nda rú dhi. Di, mì kò'o kònìni ko dhi, akódhi nì kókpà àmi kì togá ngóro kólá àruka nda i tìni.

23 Di Ìsèrelè ànzì nda ì kàgò Gìkà véle akódhi ni ka'í dhi, a ni go àyi ki 'o tìle tódhya òlìvè fa nda rú. Angyá ko, akódhi rìnyí íbe kitswázó tà nda ni 'o.

24 Tàko ko, tágba mì dré angázó òlìvè fa gà adrélépi apfòle mbì na dhi lésè dhi, Gìkà ga àmi gò, àmi ki 'òzo tìle òlìvè fa í dré kidhíle nda rú. Di a ni kókpà kitswá kólá angábhá òlìvè fa nda lésè dhi ki 'o tìle tódhya àyi ki tàndi ki fa nda rú.

Ìsèrelè ànzì kì tidrìma

25 Ama adrúpi ì, má lè mì kònì Gìkà ni tà lùzu ró kònìdhi, mì kàdréro drikàdrì ro ko dhi bvó: Ìsèrelè ànzì kì togó atsa tòmbatòmba, tsàle lókyá móndyá títi Gìkà dré zìle sùrú twá ì kòfalésè dhi ì dré dra alìzo akódhi véle dhi 'á.

26 Di àyi nda ì kàlì dre dhi, Gìkà ni Ìsèrelè ànzì kì tidrì títi, ngóro tìsìle akódhi ni Kúlì na dhi tìni:

«Dhya dra mómí kì apálépi dhi ni apfò Siyónà lésè gò, dré Yàkóbhò ni ànzì kì togó adzázó àyi kì ligìma ni tà lésè.

27 Di tà má dré dra bhàle ru yìzo àyi íbe dhi, kònìdhi 'ì:

Má ni àyi kì tàkonzì kì tingá títi.»*

28 Kàdré di Rúbí Tani ni tà sè dhi, Ìsèrelè ànzì nda ì atsa nyànomvá Gìkà ni kàribhá ro, àmi sùrú twá ro dhi kì tà sè. Di, kàdré ìna àyi kì zìma ni tà sè dhi, àyi ngbú móndyá Gìkà dré lèle tò dhi 'ì, tà dré tá lazíle àyi kì tábhí ì dré dhi kì tà sè.

29 Tàko ko, kàdré tà tani Gìkà dré afèle dhi kì tà sè, ìndì móndyá dré azíle dhi kì tà sè dhi, akódhi kitswá tàdzí tà í dré 'òle nda kì ladzá ko.

30 Àmi atú ligìbhá Gìkà rú dhi ì, mì kisú nyànomvá akódhi ni togó dóro Ìsèrelè ànzì kì ligìma ni tà sè dre.

31 Kókpà kòdhi tìni, àyi nda ì atsa nyànomvá mómí adrèbhá ligíle akódhi rú dhi ì ró, ì kòkisúro kókpà Gìkà ni togó dóro, mì dré akódhi ni togó dóro nda ni kiséle dre dhi sè.

32 Tàko ko, Gìkà tayí móndyá títi dhi ì adrélé 'ìle àyi kì ligìma ni tà sè, í kòkìswáro áyi togó dóro tadhá àyi títi nda ì dré be dhi bvó.

Gìkà ni rú bhàma kùle dhi

33 Bàti, Gìkà ni tà làgí kyàkyà dhi kàdrì lavúlé!

Akódhi ni tògyá ì tà nìni ni be dhi ì kàdrì lavúlé!

Adhi ni kitswá tàbvó dré adrélé tàle dhi kì àndu ngi dhi nì?

Adhi ni kitswá láti dré adrézó tà 'o ásà dhi kì àndu ni dhi nì?

34 Ngóro Gìkà ni Kúlì dré adrélé tàle dhi tìni:

«Àdhi nì tà Mírì dré adrélé kiséle dhi nì?

* 11:27 11:27 A kònò Esáyá 59:20-21; 27:9.

Adhi tà akódhi ni drĩ nì?†

³⁵ Adhi fè ngá Giká dré,

kògòró vúdrĩ ni ni logó dhi nì?»‡

³⁶ Tàko ko, tà títi dhi ì angá akódhi vélèsè, ì adré kpà adrélé akódhi sè, ìndì akódhi dré.

Milanzilanzi kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

12

Ama ki fema mòbòmà ro Giká dré dhi

¹ Di ásà dhi, áma adrúpi i, má adré àmi ki kodzó kònini: Giká dré áyi togó dóro tadhále àmi dré dhi sè dhi, mì kàdré àmi ki rúbhá ki fe akódhi dré ngóro mòbòmà lólo lídrì ro kitswábhá akódhi mìlèsè dhi ì ró. Kòdhi lèsámò bàti mì dré adrélé 'òle akódhi nì rú sè dhi 'i.

² Mì kòfè àmi adrélé ru su tà mónyá bvò kòndi àdhya ì dré adrélé 'òle dhi íbe ko. Be ró dhi, mì kòtayí àmi Giká dré adrélé ladzálé, dré adrélé àmi ki tà kisùkisù 'o atsálé tídhì ro dhi sè. Mì kò'o kònini dhi, mì ni di kitswá tà ki kòfalé ni lanzílé, adrézó tà Giká dré adrélé lèlè mì kò'o dhi ki ka'í 'òle. Tà dré adrélé lèlè mì kò'o nda kòdhi i, tà dóro kitswábhá títi akódhi mìlèsè dhi 'i.

³ Giká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi, má adré tàá àmi àlo àlo títi dhi ì dré dhi: Mì kàdré àmi ki tà kisù tà kàdrì ro ngóro dré kitswálé àmi sè ko dhi tíni ko. Be ró dhi, mì kàdré àmi ki tà kisù tògyá sè, ngóro Giká dré tà ka'ika'í fèlè àmi àlo àlo títi dhi ì dré dhi tíni.

⁴ Ama àlo àlo títi dhi ì rúbhá íbe àlo. Di, rúbhá nda ína kígá íbe bí, ìndì kígá nda ì adré àzì twátwa dhi ki 'o.

⁵ Kókpà kòdhi tíni, àma zyandre dhi i, mà amú ru atsálé rúbhá àlo ró Krísto na, ìndì àma títi dhi ì rúbhá àlo nda ni kígá 'i.

⁶ Ama àlo àlo títi dhi i, mà kisú rĩnyí twátwa dhi i, ngóro Giká dré áyi togó tani bhàle àma rú dhi tíni. Di dhya àlo kòkisú rĩnyí adrézó Giká ni kúlí longó pròfètà àdhya tíni dhi, kàdré kúlí nda ni longó ngóro Giká dré tà ka'ika'í fèlè drá dhi tíni.

⁷ Dhya àzya kòkisú ína rĩnyí adrézó tà 'o móndí ì dré dhi, kàdré áyi fe adrélé tà nda ki 'o. Dhya àzya kòkisú ína rĩnyí adrézó móndí ki tadhá dhi, kàdré áyi fe adrélé áyi nda ki tadhá.

⁸ Dhya àzya kàdré ína móndí ki kodzó dhi, kàdré áyi fe adrélé áyi nda ki kodzó. Dhya àzya kàdré ína ngá fe móndí ì dré dhi, kàdré ngá nda ki fe togó dóro sè. Dhya àzya kàdré ína móndí ki drĩ ko dhi, kàdré áyi nda ki drĩ ko togó wáyi

† 11:34 11:34 A kònò Esáya 40:13.

‡ 11:35 11:35 A kònò Yóbò 41:3.

sè. Dhya àzya kàdré ína móndí kǐ kizà bha dhi, kàdré àyi nda kǐ kizà bha togó kǐnǐ sè.

Lèle nǐ tà

⁹ Lè mǐ kàdré móndí kǐ le togó wǎyi sè, túrúpfú àko. Mǐ kàdré tà kònzǐ ga, adrézó tròle tà dóro rú.

¹⁰ Mǐ kàdré ru le àmi kòfalésè ngóro adrúpi i tǐni. Mǐ kàdré látǐ nda adrézó àmi kǐ adrúpi kǐ lindrǐ bha àmi kòfalésè.

¹¹ Mǐ kàdré tà 'o togó wǎyi sè, adrézó tòbvo ró ko. Be ró dhi, àmi kǐ togó kàdré ína àtsǐ ró adrézó tà 'o Mírǐ dré akódhi nǐ mǎrábà tǐni.

¹² Mǐ kàdré lenzélé, adrézó mǐ bha Gǐká véna. Mǐ kàdré togó tsi, mǐ dré adrérà'a kizà nya dhi 'á. Mǐ kàdré àmi kǐ fe adrélé tà zi Gǐká tí landè àko ró.

¹³ Mǐ kàdré àmi kǐ ngá lanzǐ móndyá Gǐká àdhya adrèbhá lemerè ro dhi i dré. Mǐ kàdré móndí kǐ ka'ǐ dòle àmi véna togó dóro sè.

¹⁴ Mǐ kàdré tà tani zi Gǐká tí móndyá adrèbhá àmi kǐ mǐ pfo dhi i dri. Ayíya, mǐ kàdré tà tani zi àyi nda i dri, mǐ kòtatrǐ àyi ko.

¹⁵ Mǐ kàdré lenzélé túmǎní móndyá adrèbhá lenzélé dhi íbe. Mǐ kàdré kpà àwó ngo túmǎní móndyá adrèbhá àwó ngo dhi íbe.

¹⁶ Mǐ kàdré àmi kǐ adrúpi kǐ tà kisù, adrézó ngá àlo ró àmi kòfalésè. Mǐ kàdré drǐkàdrǐ ro ko. Be ró dhi, mǐ kàdré àmikya ru su móndí tàko íbe. Mǐ kàdré kpà àmi kǐ no tòyabhá ro ko.

¹⁷ Mǐ kàdré tà kònzǐ logó tà kònzǐ 'òle àmi rú dhi tí ko. Mǐ kàdré tà adrèbhá dóro móndyá títǐ i mǐlèsè dhi kǐ nda 'òle.

¹⁸ Kòkǐtswá dhi, tà títǐ mǐ dré adrélé 'òle dhi i sè dhi, mǐ kàdré tà kǐdrǐkǐdrǐ líkǐ àmi kòfalé móndyá títǐ dhi íbe.

¹⁹ Áma arúpi má dré lèle tò ni i, dhya àlo kò'o tà kònzǐ àmi rú dhi, mǐ kòlogó tà kònzǐ nda ni vúdri drá ko. Be ró dhi, mǐ kòtayǐ látǐ Gǐká dré adrézó àyi kombà tadhá. Tàko ko, Mírǐ adrè tàà àyi Kúlǐ na dhi: «Má nǐ móndí kǐ tà kònzǐ kǐ vúdri logó àyi dré dhi ma. Má nǐ tà logó àyi dré tà ì dré 'òle dhi i tí dhi ma.»*

²⁰ Dì, ngóro Gǐká nǐ Kúlǐ dré adrélé tàle dhi tǐni:

«Àmi kàrǐbhá kàdré tàbirǐ íbe dhi, mí kàdré ngá fe akódhi dré nyàle.

Akódhi kàdré yǐ lovó íbe dhi, mí kàdré yǐ fe akódhi dré mvùle.

* 12:19 12:19 A kònò Dùtèrònómè 32:35.

Tàko ko, mí kàdré 'òá kònìnì dhi, mí ni kanyò fe akódhi dré ngoró àtsíkèle dàle akódhi dri dhi t́ni.»†

21 Dì mí kòtayí mi tà kònzi dré adrélé lavulé dhi ko. Be ró dhi, mí kàdré mína tà kònzi lavú tà dóro mí dré adrélé 'òle dhi i sè.

13

Ama ki bhàma mónnyá àma drìle dhi ki rìnyí zàle dhi

1 Adré leà dhi, móndí àlo àlo títí dhi ì kàdré àyi ki bha mónnyá àyi drìle dhi ki rìnyí zàle. Tàko ko, rìnyí adrézó òpì nya dhi angá ína Gíká vélèsè. Akódhi bhà kpà mónnyá adrèbhá òpì nya nda ì adrélé ópí ro dhi nì.

2 Asà dhi, dhya ángùdhi adrélépi ligìlé ópí í drìle dhi rú dhi, adré ína ligìlé tà Gíká dré bhàle nì dhi rú. Dì dhya adrélépi 'òá kònìnì dhi adré Gíká nì tàbvó tàma asé àyi tàndi dri.

3 Tà bàti ró dhi, mónnyá adrèbhá tà dóro 'o dhi ì adré ópí àyi drìle dhi ki ro dhi àyi ko. Be ró dhi, mónnyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi ì adré àyikya ópí àyi drìle dhi ki ro dhi àyi. Dì mí kàdré ópí mí drìle dhi nì le ròle ko dhi, mí kàdré tà dóro 'o, akódhi kòbhàró ámi tà kuru be dhi bvó.

4 Tàko ko, akódhi nda Gíká nì àzì 'òlepi 'i, kàdréro ámi 'o dóro be dhi bvó. Dì, mí kàdré mína tà kònzi 'o dhi, lè mí kàdré ngá ro. Angyá ko, ópí nda rìnyí íbe adrézó tà ño móndí ì dri. Akódhi Gíká nì àzì 'òlepi 'i, kàdréro tà ño dhya adrélépi tà kònzi 'o dhi dri, adrézó Gíká nì kombà tadhá drá be dhi bvó.

5 Adré dì leà dhi, mì kàdré àmi ki bha mónnyá àmi drìle dhi ki rìnyí zàle. Dì, mì kàdré ngbà 'í 'òá kònìnì, à kònòró tà àmi dri ko dhi sè ko. Mì kàdré kókpà 'òá kònìnì, àmi ki togó kàrókìró àmi ko dhi sè.

6 Tà nda sè dhi, lè mì kàdré kpà mèdáyì gi be. Tàko ko, mónnyá àmi drìle dhi ì Gíká nì àzì 'obhá, adrèbhá àyi ki fe adrélé àzì nda nì 'o dhi 'i.

7 Mì kàdré dì dhya ángùdhi nì màri mì dré adrézó ába dhi nì logó akódhi dré. Màri nda kàdré mèdáyì gìma nì tà sè dhi, mì kàdré mèdáyì nda nì gi. Kàdré tákisì àzya gìma nì tà sè dhi, mì kàdré tákisì nda nì gi. Kàdré móndí ki ròma nì tà sè dhi, mì kàdré àyi nda ki ro. Kàdré móndí ki lindrì bhàma nì tà sè dhi, mì kàdré àyi nda ki lindrì bha.

Tà àzya tadhálé lèle nì tà dri dhi

8 Lè mì kàdré dhya àlo nì màri íbe àmi rú ko, kàdré ngbà 'í màri adrézó ru le àmi kòfalèsè dhi 'i ko dhi. Tàko ko, dhya

† 12:20 12:20 A kònò Tògyakúlí 25:21-22.

ángùdhi adrélépi áyi àzuya ni le dhi 'o tà títi tátrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi i dre.

⁹ Tòlí tátrítrí kúlí na dhi ì adré tàá dhi: «Mí kò'o múná tà ko, mí kòpfu móndí drále ko, mí kòkugù ngá ko, ìndì mí kòbhà móndí ki ngá lovó ko.»* Di tòlí nda i tòlí àruka títi dhi íbe dhi ì adré ru kisú tà tòlí àlo kònìdhi dré adrélé tàle dhi ni ta kòdhyà: «Mí kàdré àmi àzuya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndì ni le dhi tíni.»†

¹⁰ Dhya adrélépi áyi àzuya ni le dhi kitswá ína tà kònzi 'o akódhi rú bwà ko. Di àsà dhi, dhya adrélépi áyi àzuya ni le dhi adré tà títi tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki 'o kitswálé títi.

Adrema gànzi ró Krísto ni agòma ni tà sè dhi

¹¹ Lè mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o togó wáyi sè, mì dré lókyá ándrò kònìdhi ni nìle be dhi sè. Lókyá mì dré ngàzo ayí 'àsè dhi kitswá dre. Tàko ko, lókyá mà dré dra lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó dhi atsa ànyi lavulé lókyá mà dré kídhózó Yésu ni ka'í dhi rúsè dre.

¹² Ngá adré 'òle wàle, ìndì kítú adré 'òle apfòle. Adré di lèá dhi, mà kòtingá àma rúsè tà adrélé 'òle tìnìmvá na dhi i, àdzú ngá ngádra àdhyà ki tosózó àma rú kòdhyà.

¹³ Mà kàdré atsilé ngádra 'àsè ngóro dré kitswálé dhi tíni. Di, mà kògò adrélé tatsilé gwányá wàyá ki tà 'obe, wá tsibe, ndòtò tà 'obe, tà swà 'obe, lawàbe, ìndì lovó kònzi bhabe móndí i rú dhi ko.

¹⁴ Be ró dhi, mì kàsó àmikya Mírì Yésu Krísto àmi rú. Mì kòtayí kpà àmi adrélé kisúá ngalè mì ni lovó kònzi àmi ki rúbhá kya ki 'o gínì ya dhi ko.

14

Ama ki adrúpi ki tàbvó tàma ko dhi

¹ Mì kàdré móndyá adrèbhá tà ka'íka'í íbe yàyà dhi ki ka'í. Di, mì kàdré àmikya àyi nda ki ndrì tà ì dré adrélé nòle dóro yà, kó ngalè kònzi yà dhi i sè ko.

² Tàko ko, dhya àlo ni tà ka'íka'í sè dhi, adré ngá títi dhi ki ka'í nyàle. Di, dhya àzuya tà ka'íka'í íbe yàyà dhi adré ína ngbà 'í ngábí ki ka'í nyàle dhi kòdhyà.

³ Adré di lèá dhi, dhya adrélépi ngá títi dhi ki nya nda kàdré dhya adrélépi ngá àruka ki nya ko nda ni ayízè ko. Kókpà kòdhi tíni, dhya adrélépi ngá àruka ki nya ko nda kàdré tà bha dhya adrélépi ngá títi dhi ki nya nda dri ko. Angyá ko, Giká ka'í akódhi nda dre.

* 13:9 13:9 A kònò Pfòma 20:13-17; Dùtèrònómè 5:17-21. † 13:9 13:9 A kònò Lèvítikè 19:18.

⁴ Dì, mi tá mína àdhi 'i, adrélé móndí àzya ni màràbà ni tàbvó ta ni? Màràbà nda kàdré áyi totó áyi tà ka'ika'i na yà, kó ngalè kàdré dhèle yà dhi, tà nda adré akódhi ni tàndi ni mírì ni no kòdha. Tà bàti ró dhi, akódhi nda ni áyi totó tātā. Tàko ko, Mírì rinyí íbe kitswázó akódhi ni 'o adrélé áyi totó tātā.

⁵ Aruka ni, dhya àlo adré kítú àlo dhi ni no kàdrì kítú àruka ki lavú. Dì, dhya àzya adré ína kítú títi dhi ki no díri. Adré dì làá dhi, móndí àlo àlo títi dhi ì kàdré tà ì dré adrélé nòle tà bàti ró dhi ki ka'i togó wáyi sè.

⁶ Dhya adrélépi kítú àlo dhi ni no kítú kàdrì ro dhi, adré 'òá kònini kitswázó lindrì fe Mírì dré. Dhya adrélépi ngá títi dhi ki ka'i nyàle dhi, adré 'òá kònini kitswázó lindrì fe Mírì dré. Angyá ko, adré àwoyà ta Gìká dré ngá nda ki tà sè. Dhya adrélépi ngá àruka ki ka'i nyàle ko dhi, adré kpà 'òá kònini kitswázó lindrì fe Mírì dré. Adré kpà àwoyà ta Gìká dré ngá í dré adrélé nyàle dhi ki tà sè.

⁷ Tàko ko, àma àmakya lídrì íbe àma ki tàndi ì dré ko. Mà adré kpà dràle àma ki tàndi ì dré ko.

⁸ Mà kàdré lídrì íbe dhi, mà adré ába kitswázó lindrì fe Mírì dré. Mà kàdré kó dràle dhi, mà adré dràle kitswálé lindrì fe Mírì dré. Dì mà kàdré lídrì íbe yà, kó ngalè mà kàdré dràle yà dhi, àma títi dhi ì Mírì àdha 'i.

⁹ Tà nda kòdhi sè dhi, Krísto drà gò dré adrízó, í kàdréró móndyá títi lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki Mírì ro be dhi bvó.

¹⁰ Dì mi ró dhi, mí adré mína ámi adrúpi ni tàbvó ta àdho tà sè? Kó ngalè, mí adré ámi adrúpi ni ayízè àdho tà sè? Tàko ko, àma títi mà ni pfo àma ki totó Gìká kandrá, kòtārò àma ki tàbvó be dhi bvó.

¹¹ Tàko ko, Gìká ni Kúlì adré tàá dhi:

«Ma, Mírì lídrì ro ni, má adré tàá tà bàti ró dhi: Mòndyá títi dhi ki áyi ki kórókó titì má kandrá.

Mòndyá títi dhi ki tàá áyi ki tàndi ki ti sè dhi, ma Gìká 'i.»*

¹² Dì ásà dhi, àma àlo àlo títi dhi ì, mà ni àma ki tàndi ki tà ta Gìká kandrá.

Ama ki adrúpi ki 'òma ledhélé ko dhi

¹³ Dì ásà dhi, lè mà kògò vélé àma ki adrúpi ki tàbvó ta àma kòfalésè ko. Be ró dhi, mì kònò dóro, mì kò'oró tà àlo kitswálépi àmi ki adrúpi ni 'o dhèle tàkonzì na dhi ko.

¹⁴ Ma adrélépi Mírì Yésu na ni, má adré ka'íá tàle dhi, ngá àlo kitswá adrélé ndí ró áyi tàndi ni tà sè ko. Dì, dhya àlo

* 14:11 14:11 A kònò Esáyà 45:23.

kàdré ngá àlo dhi ni no ndĩ ró dhi, ngá nda ína ndĩ ró akódhi dré bàti.

¹⁵ Mí kàdré kizà fe ámi adrúpi dré ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè dhi, kòdhi mí adré vélé tà 'o lèle sè ko. Lè mí kòkizá ámi adrúpi Krísto dré dràzo ásà nda ni tà ka'ika'í, ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè ko.

¹⁶ Mí kòfè kpà láti móndí i dré kitswázó ngá mí dré adrélé nòle dóro dhi ni tà ta kònze dhi ko.

¹⁷ Tàko ko, Giká ni Opì, tà adrézó ngá nya ìndì ngá mvu dhi 'i ko. Be ró dhi, Giká ni Opì nda ína tà adrézó tà gyägya 'o, adrézó tà kàdríkàdri íbe, adrézó kpà arí Tírí Lólo dré adrélé fèle dhi íbe dhi 'i.

¹⁸ Dhya ángùdhi adrélépi Krísto ni tà 'o kònni dhi ni tà ni adré dóro Giká m̀lèsè, ìndì móndí i m̀lèsè.

¹⁹ Dì ásà dhi, lè mà kàdré láti nda adrézó tà kàdríkàdri íbe àma kòfalé, adrézó kpà ru timbà àma ki tà ka'ika'í na.

²⁰ Mí kòpfu Giká ni àzì mányàngá ni tà sè ko. Bàti, mányàngá títi dhi i dóro lavúlé. Dì, mí kàdré ámi adrúpi ni 'o dhèle ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè dhi, ngá nda ni nyàma atsá ína tà kònze ró mí dré.

²¹ Dóro ni, mí dré zã nyàle yà, vínò mvùle yà, kó ngalè tà àzya 'òle yà dhi ko dhi, tà nda kàdré ámi adrúpi ni 'o dhèle dhi.

²² Dì tà ángùdhi mí dré adrélé ka'ile dhi, mí kàdré tà nda ni líkì àmi kòfalé Giká be. Kólénzé dhya adrélépi tà bha áyi tàndì dri tà í dré ka'ile dhi ni tà sè ko dhi dré!

²³ Dì, dhya àlo kàdré ína tà kayí í léna ngá í dré adrélé 'òle nyàle dhi ni tà sè gò, adrézó ngá nda ni nya dhi, Giká ni tà bha akódhi nda dri. Tàko ko, akódhi adré tà 'o tà ka'ika'í sè ko. Tà bàti ró dhi, tà ángùdhi adrélé 'òle tà ka'ika'í sè ko dhi, tàkònzì 'i.

15

Tà adrèbhá àma ki adrúpi ki togó 'o kinílé dhi ki 'òma

¹ Lè àma adrèbhá rĩnyi ró àma ki tà ka'ika'í na dhi i, mà kàdré móndyá tà ka'ika'í íbe yàyà dhi ki tà yàyà do àma ki togó na. Mà kàdré tà adrèbhá àma ki togó 'o kinílé dhi ki 'o kòdhya ko.

² Be ró dhi, àma àlo àlo títi dhi i, mà kàdré tà adrèbhá àma ki adrúpi ki togó 'o kinílé dhi ki 'o kòdhya, mà kàdréró àyi ki 'o dóro, adrézó àyi ki timbà àyi ki tà ka'ika'í na be dhi bvó.

³ Àngyá ko, Krísto ni tàndì 'o tá ína tà adrèbhá tá àyi togó 'o kinílé dhi i ko. Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tĩni:

«Làdhá mómndí ì dré adrélé dhàle mí rú dhi ì adhé má dri dre.»*

⁴ Tàko ko, tà títi atú tìsìle Giká ni Kúli na dhi i, à tìsì kitswázó àma ki tadhá, ìndì àma ki timbà àma ki tà ka'ika'í na, mà kàdréro togó tsi, adrézó mǐ bha Giká véna be dhi bvó.

⁵ Giká nda adré àma ki 'o togó tsi, adrézó àma ki timbà àma ki tà ka'ika'í na dhi nì. Dì akódhi kòfè kpà àmi adrélé ngá àlo ró àmi kòfalésè, ngóro Yésu Krísto dré tadhálé àmi dré dhi tǐni,

⁶ mǐ kòkitswáro Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá ni rú bha kùle togó àlo sè ìndì kúli àlo sè be dhi bvó.

Yésu Krísto atsa màràbà ro mómndyá títi dhi i dré

⁷ Dì ásà dhi, mǐ kàdré ru ka'í àmi kòfalésè, ngóro Krísto ni tàndì dré àmi ki ka'ile dhi tǐni, kitswázó mìlanzilanzì fe Giká dré dhi bvó.

⁸ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Krísto atsa Yúdà ànzì ki màràbà ro Giká ni tà bàti ni tà sè, kitswálé tà Giká dré tá lazilé àyi ki tábhí i dré dhi ki 'o títi,

⁹ mómndyá sùrú twá ro dhi ì kòkitswáro kpà Giká ni rú bha kùle akódhi ni togó dóro sè be dhi bvó. Ngóro Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi tǐni:

«Ásà dhi, má ni àmi rú bha kùle mómndyá sùrú twá ro dhi i kòfalé,

adrézó longó ngo àmi rú sè.»†

¹⁰ Kúli nda adré kpà tàá dhi:

«Àmi sùrú twá ro ni i, mǐ kàdré lenzélé túmǎni mómndyá Giká àdhya íbe wà!»‡

¹¹ Adré kpà tàá dhi:

«Àmi títi sùrú twá ro ni i, mǐ kàdré Mírì ni rú bha kùle wà!

Àmi mómndyá títi ni i, mǐ kàdré akódhi ni tà bha kuru!»§

¹² Esáyà adré kpà tàá dhi:

«Dhya àlo Yésè ni kómvo lésè dhi ni apfò

kitswálé òpì nya sùrú títi dhi i dri.

Mómndyá sùrú twá ro dhi ki mǐ bha akódhi véna.»*

¹³ Giká adrézó mǐ bha ásà dhi kòfè kólénzé i gàle tà kídrikídri be àmi léna bǐ, mǐ dré adrélé akódhi ni ka'í dhi sè, mǐ kàdréro véle mǐ bha akódhi véna lavulé Tírì Lólo ni rǐnyí sè be dhi bvó!

Pòlo ni àzi mómndyá sùrú twá ro dhi i véna dhi

* 15:3 15:3 A kònò Longó i 69:10. † 15:9 15:9 A kònò Longó i 18:50; 2

Sàmùwélé 22:50. ‡ 15:10 15:10 A kònò Dùtèrònómè 32:43. § 15:11 15:11 A

kònò Longó i 117:1. * 15:12 15:12 A kònò Esáyà 11:10.

14 Áma adrúpi i, áma tàndi má adré ka'íá tàle dhi, mì ga àmikya tà dóro sè bí, tà nǐnǐ sè bí, ìndì mì kitswá ru kodzó àmi kòfalèsè bwà.

15 Dì, tágba kònìni dhi, má tisì tà àruka kòdhi i àmi dré tirí àko, kitswázó tà nda ki 'o agalé àmi léna dhi bvó. Tàko ko, Gíká nǐ togó tani bhàle má rú dhi sè dhi,

16 bhà ma adrélé Yésu Krísto nǐ àzì 'òlepi ró mónnyá súrú twá ro dhi i véna. Má adré di tà 'o kòwánà àdhyà tíni, adrézó Gíká nǐ Rúbí Tani longó, mónnyá súrú twá ro nda ì kàdréro ngá fèle mòbòmà ro kitswálépi Gíká mǐlèsè, Tirí Lólo dré bhàle adrélé lólo akódhi dré dhi i tíni.

17 Dì ásà dhi, má adré áma dri bha kuru Yésu Krísto na, àzì má dré adrélé 'òle Gíká dré nda nǐ tà sè.

18 Dì, má kitswá mána tà àzya ta ko, kàdré ngbà 'í tà Krísto dré 'òle má sè mónnyá súrú twá ro dhi ki adrizo Gíká nǐ kúlí ka'í 'òle dhi 'i ko dhi. 'O tà nda kònìni kúlí í dré afèle má dré tàle dhi i sè, tà í dré afèle má dré 'òle dhi i sè,

19 tà twátwa líndrìga ró dhi ki rinyí sè, ìndì Tirí Lólo nǐ rinyí sè. Dì má longó Krísto nǐ Rúbí Tani nda kídhóle Yèrúsalemà na tsàle byá bvó Ilirikò àdhyà na.

20 Angyá ko, ma tá ngbú lovó íbe tò lizo Rúbí Tani nda nǐ longó àrà Krísto nǐ tà yizo rè ko dhi i 'àsè, má kòtobhàro ngá dzópá dhyà àzya dré bhàle dhi dri ko.

21 Ngóro Gíká nǐ Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni:
«Mónnyá akódhi nǐ tà longózó àyi dré rè ko dhi ki akódhi nǐ no.
Mónnyá akódhi nǐ tà yibhá rè ko dhi ki akódhi nǐ tà àndu ni.»†

Pólò lè tsàle Rómà na

22 Vèsè be bí, àzì nda kíkí tá láti má dré lizo àmi ki no ko dhi nǐ.

23 Dì, nyànomvá dhi, má 'o àzì mána bvò kòni i 'àsè dhi akíle títi dre. Kóná bí, ma tá lovó íbe tò lizo àmi ki no.

24 Dì má adré mǐ bha àmi ki nòzo má dré lavúra'a lile bvò Èsèpanyà àdhyà na dhi 'á, mà kòkitswáro lenzélé túmání àmi íbe lókyá tsà sè. Amvolásà dhi, mì nǐ kitswá áma ledé má dré lizo Èsèpanyà na.

25 Dì, nyànomvá dhi, má adré mána lile Yèrúsalemà na, kitswálé ngá adzì mónnyá lólo Gíká àdhyà i dré.

26 Tàko ko, mónnyá ka'ibhá Màkèdoníyà na ìndì Akáyà na dhi ì nò tá dóro nǐ, ì dré ngá lokólé fèle lemerèbhá mónnyá ka'ibhá Yèrúsalemà na dhi i kòfalé dhi i dré dhi.

27 Ayì nda ì kisù tá tà nda 'òle dhi àyi. Dì, tà bàti ró dhi, àyi tá mónnyá nda ki màri íbe. Tàko ko, mónnyá súrú twá ro dhi ì kòkisú tà tani Tirí Lólo dré fèle Yúdà ànzi i dré dhi

† 15:21 15:21 A kònò Esáyà 52:15.

túmáni àyi íbe dhi, àyi màri Yúdà ànzi nda kya íbe. Adré di leá dhi, mónyá sùrú twá ro nda ì kàdré àyi ki ngá lanzi Yúdà ànzi nda ì dré.

²⁸ Di má kàdzi ngá fèle nda ì àyi dré gò, àzi nda ni 'òzo akilé títi dre dhi, má ni láti do lavúzó àmi tasè gò, lile Èsèpányà na.

²⁹ Má nì tàle dhi, lókyá má dré dra tsàzo àmi véna dhi sè dhi, má ni tsa Krísto ni tà tani íbe bí dhi be.

³⁰ Ama adrúpi ì, má adré àmi ki kodzó àma ki Mírì Yésu Krísto ni rú sè, ìndì lèle Tírì Lólo àdhya sè, mì kàdréro tà zi Gíká tí má dré, adrézó àdzú bhu túmáni má be.

³¹ Mì kàdré tà zi tíá, kàpáro ma mónyá ka'ìbhá ko Yúdáyà na dhi ì drígàsè be dhi bvó. Mì kàdré kpà tà zi, mónyá ka'ìbhá Yèrúsalemà na dhi ì kòka'iró tà má dré adrélé 'òle àyi dré dhi be dhi bvó.

³² Di Gíká kòlè dhi, má ni tsa àmi véna arí be bí gò, mà dré kitswázó lovólé tsà túmáni àmi íbe.

³³ Gíká adrélépi tà kàdríkàdrì fe dhi kàdré túmáni àmi íbe títi! Kàdré kònini.

16

Pólò ni mòdo fèma móndí twátwa ì dré dhi

¹ Má lè àma ki amvúpi Fòwibè ni tà tadhálé àmi dré. Akódhi nda màràbà Èkèlézyà Kèkùréyà na dhi àdhya 'i.

² Má adré leá dhi, mì kòka'ì akódhi dòle dóro Mírì Yésu ni rú sè, ngóro dré kitswálé mónyá lólo Gíká àdhya ì sè dhi tíni. Mì kòledé kpà akódhi tà ángùdhi dré adrézó lovó ni íbe dhi sè be. Angyá ko, akódhi ni tàndi ledé móndí bí dhi ì dre. Ledé kókpà ma 'i.

³ Mì kòfè mòdo Pírìsíkà ì dré Akílà be. Ayi nda ì áma àziàmu Yésu Krísto na dhi 'i.

⁴ Ì ka'ì tá àyi ki tàndi ki lídrì fèle adrélé ànyi dràdrà mìle, kitswázó áma tidrí dhi bvó. Di má adré nghà 'i àwoyà fe àyi dré ma kalóma ko. Èkèlézyà títi mónyá sùrú twá ro dhi kya ì adré kókpà àwoyà fe àyi dré.

⁵ Mì kòfè kpà mòdo mónyá Èkèlézyà àdhya adrébhá ru kimó àyi ki dzó na dhi ì dré be. Mì kòfè mòdo áma arúpi Èpènetò, má dré lèle tò dhi dré be. Akódhi nda tá dhya Krísto ni ka'ilepi drìdrì bvò Asíyà àdhya na dhi 'i.

⁶ Mì kòfè mòdo Màrìyà, àzi 'òlepi landèzo àmi dré dhi dré be.

⁷ Mì kòfè mòdo Andròníkò ì dré Yùnìyà be be. Ayi nda ì áma aró, mà dré tá adrézó túmáni àyi íbe bádzó na dhi 'i. Ayi kpà móndí kàdrì àpóstolò ì kòfalé dhi 'i. Ì ka'ì tá kpà Krísto drìdrì má kandrà.

⁸ Mì kòfè mòdo áma arúpi Apìliyatò, má dré lèle Mírì na dhi dré be.

⁹ Mì kòfè mòdo Urùbánò, àma ki àziàmú Krísto na dhi dré be. Mì kòfè mòdo áma arúpi Sàtàkísà, má dré lèle tò dhi dré be.

¹⁰ Mì kòfè mòdo Apélè, áyi tà ka'ìka'ì Krísto na dhi ni tadhálépi ngádra 'á dhi dré be. Mì kòfè mòdo mónnyá Arìstòbúlò ni dzó na dhi i dré be.

¹¹ Mì kòfè mòdo áma aró Èròdíyò dré be. Mì kòfè mòdo mónnyá Mírì Yésu ni ka'ìbhá Nàrùkísò ni dzó na dhi i dré be.

¹² Mì kòfè mòdo Trífayínà i dré Trífósà be be. Ayi nda i tòkó adrèbhá Mírì ni àzi 'o landèzo dhi 'i. Mì kòfè mòdo áma arúpi Pèrusì, má dré lèle tò dhi dré. Akódhi nda tòkó àzya adrélépi Mírì ni àzi 'o togó wáyì sè dhi 'i.

¹³ Mì kòfè mòdo Rúfù, Mírì dré zìle dhi dré, ìndì andre ni adrélépi kókpa áma andre ró dhi dré be.

¹⁴ Mì kòfè mòdo Asìkùrìtò dré, Fèlègónà dré, Èrúmè dré, Pàtróbà dré, Èrúmà dré, ìndì àma ki adrúpi adrèbhá àyi íbe dhi i dré be.

¹⁵ Mì kòfè mòdo Filòlógò dré, Yùliya dré, Nèréwù dré amvúpi ni be, Olípà dré, túmání mónnyá títi Giká àdhya adrèbhá àyi íbe dhi íbe.

¹⁶ Mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalésè lèle sè. Èkèlézyà títi Krísto àdhya i fè kókpa mòdo àmi dré.

Tà tàle kùdù ro mónnyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i

¹⁷ Áma adrúpi i, má adrè àmi ki kodzó, mì kàdréró àmi ki líkí mónnyá adrèbhá àmi ki 'o ru lanzi àmi kòfalésè dhi ki tà sè. Ayi nda i adrè tà twá tadhá tà mì dré kisúlé dhi i rúsè, adrézó móndí àruka ki 'o ledhélé tàkonzì na. Mì kàdré adrélé twá àyi rúsè.

¹⁸ Tàko ko, mónnyá làsú be kònìni nda i adrè àma ki Mírì Yésu Krísto ni tà 'o akódhi ni màràbà i tìni ko. Be ró dhi, àyi àyikya màràbà àyi ki tàndi ki lovó kya 'i. I adrè kúlí kìnìkìnì ki ta túrúpfú kúlí íbe, adrézó móndí tà nibhá ko dhi ki lítí.

¹⁹ Dì, kàdré ína àmi ki tà sè dhi, mónnyá títi dhi i yi tàle dhi, mì adrè Mírì ni kúlí ka'ì 'òle ngìni ya dhi 'í. Má adrè dì lenzélé àmi ki tà sè. Dì, má adrè leà dhi, mì kàdré tògya ró tà dóro ki tà sè, adrélé kpà tà àko àmi rú tà kònzì ki tà sè.

²⁰ Tayí ngbà 'í lókyá tsà, Giká adrélépi tà kàdríkàdrì fe dhi dré àmi ki fèzo Sàtánà ni ató àmi ki pá zàle.

Ama ki Mírì Yésu kòbhà áyi togó tani àmi rú!

²¹ Áma àziàmú Tímòtéyò fè mòdo àmi dré. Lùkíyò, Yàsónà, ìndì Sòsìpàtrò adrèbhá áma aró ro dhi, i fè kpà mòdo àmi dré.

²² Ma, Tèrùtíyò wárágà kònìdhi ni tisìlepi ni, má adrè mòdo fe àmi dré Mírì ni rú sè.

²³ Gáyò, àma ki ka'ilepi dòle áyi dzó na mónnyá títi Èkèlézyà àdhya íbe dhi, fè mòdo àmi dré. Èrástò bhàandre kònìdhi ni làfa likílèpi dhi, túmání àma ki adrúpi Kùwàrúto be dhi ì fè kpà mòdo àmi dré. [

²⁴ *]

Gìká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi

²⁵ Rúku kàdré Gìká dré! Akódhi rinyí íbe kitswázó àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'í na, Yésu Krísto ni Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi sè, ngóro Gìká dré tà ni zùle kínó lésè dhi ni tadhálé dhi tìni.

²⁶ Nyànomvá dhi, Gìká adrélèpi kóná vèsè kólyá nda 'o tà nda apfòle ngádra 'á tà pròfétà ì dré tisìle áyi Kúlí na dhi ì sè, kitswálé móndí súrú títi ì lésè dhi ì kòka'iró akódhi, adrézó kpà akódhi ni kúlí ka'í 'òle be dhi bvó.

²⁷ Milanzilanzì kàdré Gìká àlo kwákwá tògya ró nda dré Yésu Krísto sè kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

* **16:24 16:24** Wárágà Gìká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Àma ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe. Kàdré kònìni.]

Wárágà Pólò dré tisìle Kòrítòbhá i dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Kòrítò na dhi i dré dhi ni àlo 'i. Kòrítò nda tá bhàandre kàdrì Gírìkì kya ki àlo 'i, ìndì bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Akáyà àdhya drìle dhi 'i. Móndí bí bhàandre nda na dhi ì adré tá ngá gí ìndì ngá lagí, adrézó gíkà tàko ki lindrì bha, adrézó tògyá nda nìle. Ayi bí dhi ì adré tá kpà atsílè swà ro ndòtò tà 'obe. Pólò tsa tá Rúbí Tani longó gò Èkèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrèrà'a ayi atsí andre ni rì to dhi 'á (Tà 'òle dhi ì 18:1-17).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó móndyá ka'ìbhá dhi ki drì ta tà twátwa apfòbhá àyi kòfalé dhi ì sè. Adré àyi ki kodzó tà ì dré tá adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè dhi ki tà sè, ndòtò tà àyi ki àruka ì dré tá adrélé 'òle dhi ni tà sè, ìndì tà ì dré tá adrézó tàbvó ta àyi kòfalèsè dhi ki tà sè. Adré kpà tà tadhá àyi dré tà twátwa ì dré tá lizílè dhi ì dri: làmó ni tà, mányàngá fèle gíkà tàko ì dré dhi ni nyàma ni tà, àgo ki tà tòkó ìbe lísàmbò na dhi, mányàngá Mírì àdhya ni tà, tà tani Tírí Lólo dré adrélé fèle dhi ki tà, lèle ni tà, Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà, ìndì móndyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi ki tà.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì àwoyà fèma Kòrítòbhá ki tà sè dhi (1:1-9)
- 2) Tà móndyá ka'ìbhá dhi ì dré adrézó ru lanzí ásà dhi ì (1:10-4:21)
- 3) Ndòtò tà móndyá ka'ìbhá ì kòfalé dhi (5:1-13)
- 4) Tà ì dré adrézó tàbvó ta àyi kòfalèsè dhi ì (6:1-20)
- 5) Làmó ni tà (7:1-40)
- 6) Gíkà tàko ki tà (8:1-11:1)
- 7) Ago ki tà tòkó ìbe lísàmbò na dhi, ìndì mányàngá Mírì àdhya ni tà (11:2-34)
- 8) Tà tani Tírí Lólo dré adrélé fèle dhi ì (12:1-14:40)
- 9) Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè, móndyá dràbhá dre dhi kya ìbe dhi ki tà (15:1-58)
- 10) Làfa lokólé Èkèlézyà Yèrúsalémà na dhi dré dhi, ìndì kúlí kùdù (16:1-24)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Gìká dré azilé adrélé Yésu Krísto ni àpóstolò ro ngóro í dré lèlè dhi tìni dhi, túmání àma kí adrúpi Sòsèténé be dhi,

² mà adré wárágà kònìdhi ni tisi Ekèlézyà Gìká àdhyà Kòrítò na dhi dré, àmi Gìká dré bhàlè twá adrélé mónnyá lólo ína í ró Yésu Krísto na dhi í dré. Gìká azí àmi adrélé lólo túmání mónnyá títí àrà títí í 'ásè adrébhá àma kí Mírì Yésu Krísto ni zi àyi kí Mírì ro dhi íbe. Bàti, akódhi nda Mírì àyikya 'i, ìndì àmakya 'i.

³ Gìká àma kí Atá í Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi kí togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kìdrìkìdrì àmi dré!

Tà tani mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré kisúlé Krísto na dhi í

⁴ Má adré ngbú adrélé àwoyà ta àma Gìká dré àmi kí tà sè, dré àyi togó tani bhàlè àmi rú Yésu Krísto na dhi sè.

⁵ Tàko ko, mì dré adrélé Yésu Krísto na dhi sè dhi, Gìká 'o àmi gàlè tà tani títí dhi í sè, àmi kí kúlí tàma na ìndì àmi kí tà nìma na.

⁶ 'O tà nda àmi léna kònìni tadházóá dhi, Krísto ni tà mà dré longólé gò mì dré ka'izoá dhi tà bàti 'i dhi.

⁷ Asà dhi, tà tani Gìká dré adrélé fèlè dhi kí àlo pí àmi ko, mì dré adrérà'a àma kí Mírì Yésu Krísto ni agòma letè lovó sè dhi 'á.

⁸ Akódhi ni àmi kí timbà àmi kí tà ka'ìka'ì na tsàlè lókyá kùdù sè nì, mì kàdréró tà àko àmi rú kítú àma kí Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

⁹ Gìká àmi kí azilépi ru amú àyi Mvá, àma kí Mírì Yésu Krísto be nda, kitswá adrélé ka'ìlè togó wáyi sè.

Tà mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré adrézó ru lanzí ásà dhi í

¹⁰ Ama adrúpi í, má adré àmi kí kodzó àma kí Mírì Yésu Krísto ni rú sè: Àmi títí, mì kàdré ru yi àmi kòfalésè, mì kàdréró ru lanzí àmi kòfalésè ko, be ró dhi, mì kàdréró ngá àlo ró kitswálè títí, tà mì dré adrélé kisúle dhi í sè, ìndì tà mì dré adrélé lèlè 'òlè dhi í sè.

¹¹ Ama adrúpi í, má yi móndí àruka Kòlówè ni dzó lésè dhi í tí dhi, lawà àmi kòfalé be dhi 'i.

¹² Kòdhi íbe dhi, má adré yíá tàlè dhi, àmi kòfalé dhi, dhyà àlo adré tàá dhi: «Ma Pólò ni lebèlepi 'i.» Dhyà àzya adré kó tàá dhi: «Ma mána Apólò ni lebèlepi 'i.» Àzya ni: «Ma mána Pétèró ni lebèlepi 'i.»* Àzya ni: «Ma mána Krísto ni lebèlepi 'i.»

* **1:12 1:12** Gìká ni Kúlí tisiè Gírìkì ti sè dhi léna dhi, à adré «Kéfà» kisú kònwa. Rú nda rú àzya Pétèró àdhyà 'i.

13 Mì adré kisùá dhi, à ni kitswá tsì Krísto ni lanzí bwà? A tidí tá Pólò drále fa kipakipa dri àmi ki tà sè dhi kòdhya? A fè tá bàtisimò àmi dré Pólò ni rú sè?

14 Má adré mána àwoyà ta Giká dré, má dré bàtisimò fèle dhya àlo àmi kòfalé dhi dré ko dhi sè. Má fè ngbà 'í Kùrisipò i dré Gáyò be.

15 Dì dhya àlo kitswá tàá dhi, à fè bàtisimò àmi dré áma rú sè dhi ko.

16 (Bàti, má fè kpà bàtisimò mónnyá Sètèfàná ni dzó lésè dhi i dré. Dì, má nì má fè tá bàtisimò dhya àzya dré 'í káyá dhi ko.)

17 Tàko ko, Krísto mù ma kitswálé bàtisimò fe mónní i dré ko. Be ró dhi, mù ma kitswálé Rúbí Tani longó mónní i dré dhi bvó. Dì, má adré mána Rúbí Tani nda ni longó kúlí angábhá mónní ki tògyá lésè dhi i sè ko, Krísto ni dràma fa kipakipa dri dhi kàtsáró tà rìnyí àko dhi ró ko.

Yésu Krísto, rìnyí ìndì tògyá Giká àdhya 'i

18 Tàko ko, Krísto ni fa kipakipa nda ni tà adrélé longólé dhi sù ngóró tà azaaza tìni mónnyá adrèbhá lile dràdrà kisú dhi i dré. Dì, àma adrèbhá lile lídrì kisú dhi i dré dhi, tà nda ína rìnyí Giká àdhya 'i.

19 Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Má ni tògyabhá ki tògyá kizá.

Má ni mónnyá tà nibhá dhi ki tà nìní 'o atsálé tà tàko ró.»†

20 Dì tògyabhá i ángwà? Mónnyá tà ndabhá nìle dhi i ángwà? Tògyabhá adrèbhá tà kayí àyi kòfalésè lókyá ándrò kòndi sè dhi i ángwà? Giká tadhá ngádra 'á dhi, tògyá bvò kòndi àdhya tà azaaza 'i dhi!

21 Tàko ko, akódhi ni tògyá sè dhi, tayí tá i mónnyá bvò kòndi àdhya i dré kitswálé nìle àyi ki tàndi ki tògyá sè bwà dhi ko. Be ró dhi, nò ína dóro ni, í dré adrélé mónnyá adrèbhá àyi ka'í dhi ki tidrí, tà sùlepi tà azaaza tìni adrélé longólé dhi sè dhi.

22 Tàko ko, Yúdà ànzi i adré tà líndrígá ró dhi ki zi nòle dhi kòdhya. Giríkì i adré àyikya tògyá nda nìle dhi kòdhya.

23 Dì, àma ró dhi, mà adré àmakya Krísto tidílé fa kipakipa dri dhi ni tà longó kòdhya. Tà nda kòdhi tà adrélépi Yúdà ànzi ki 'o ledhélé dhi 'i, ìndì tà azaaza mónnyá sùrú twá ro dhi i dré dhi 'i.

24 Dì, mónnyá Yúdà ànzi ró ìndì sùrú twá ro Giká dré azilé dhi i dré dhi, Krísto nda rìnyí Giká àdhya 'i, ìndì tògyá Giká àdhya 'i.

† 1:19 1:19 A kònò Esáyà 29:14.

²⁵ Tàko ko, Giká ni tà sùlepi tà azaaza tíni dhi ína tògya ró móndí ki tògyá lavú. Kòdhi íbe dhi, Giká ni tà sùlepi tà yàya tíni dhi ína rĩnyi ró móndí ki rĩnyi lavú.

²⁶ Ama adrúpi i, mì kisù rè ngalè àmi tá móndí ngíni ya dhi ká, lókyá Giká dré tá àmi ki azírà'a dhi. Ami kòfalé dhi, móndí bí dhi i tá tògyabhá 'i ko móndí i mìlèsè dhi. Ami ki àruka bí dhi i tá móndí kàdrìkàdrì 'i ko. Ami ki àruka bí dhi i tá móndí angábhá ópí ki sùrú lèsè dhi 'i ko.

²⁷ Dì, Giká kipè ína móndyá móndyá bvò àdhya i dré adrélé nòle azaaza ró dhi i kòdhya, kitswázó kanyò fe tògyabhá i dré dhi bvò. Kipè móndyá móndyá bvò àdhya i dré adrélé nòle yàya dhi i kòdhya, kitswázó kanyò fe móndyá rĩnyi ró dhi i dré dhi bvò.

²⁸ Kipè móndyá móndyá bvò àdhya i dré adrélé nòle tà tàko ró, adrélé kpà zèle zèzè dhi i kòdhya, kitswázó tà kàdrì bvò àdhya ki kizá,

²⁹ dhya àlo kòkitswá ró áyi afà Giká kandrà ko dhi bvò.

³⁰ Dì Giká 'o àmi ru amú Yésu Krísto be dhi nì. 'O kpà Krísto nda adrélé àma dré tògyá angálépi í vélèsè dhi 'i. Tàko ko, akódhi nda dhya àma ki bhàlepi gyágya ìndì lólo Giká kandrà dhi 'i, ìndì dhya àma ki apálépi tàkonzì lèsè dhi 'i.

³¹ Asà dhi, ngóro Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi tíni: «Lè dhya adrélépi áyi afà dhi kàdré áyi afà tà Mírì dré 'òle dhi ki tà sè.»‡

2

Krísto tidíle fa kipakipa dri dhi ni tà longoma

¹ Ama adrúpi i, lókyá má dré tsàzo Giká ni tà lùzu ró dhi ni longó àmi dré dhi sè dhi, má longó tá tà nda kúli kìnìkìnì i sè ko, ìndì tògyakúli i sè ko.

² Tàko ko, má lè tá tà àzya 'òle nìle àmi kòfalé ko, kàdré ngbà 'í Yésu Krísto, dhya tidíle fa kipakipa dri dhi ni tà 'i ko dhi.

³ Asà dhi, má dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, ma tá móndí tà íbe yàya, adrélépi tiri ró adrélé lyàle lyàya dhi 'i.

⁴ Tà má dré longolé àmi dré nda, má longó tá tògyakúli kitswázó àmi ki togó asé dhi i sè ko. Be ró dhi, má longó mána tà nda rĩnyi Tírì Lólo dré tadhálé dhi sè,

⁵ àmi ki tà ka'ika'ĩ kàdréro áyi totó tògyá móndí kya dri ko, be ró dhi, kàdréro áyi totó rĩnyi Giká àdhya dri.

Tògyá Giká àdhya

⁶ Di, tágba dré adrézó kònini dhi, mà adré àmakya tògyá àlo dhi ni tadhá mónnyá lì'wábhá àyi ki tà ka'ika'í na dhi i kòfalé. Di, tògyá nda ína tògyá bvò kòndi àdhya 'i ko, ìndì tògyá ópí bvò kòndi àdhya àyi ki tà dré adrézó akilé dhi kya 'i ko.

⁷ Be ró dhi, mà adré àmakya Gíká ni tògyá dré zùle zùzù kínó lésè dhi ni tadhá kòdhya. Gíká bhà tá tògyá nda drìdrì bvò ni bhàma kandrà, mà kòkisúró mìlanzìlanzì ásà.

⁸ Opí bvò kòndi àdhya ì nì àyikya tògyá nda ko. Kònò ì kònì tá be dhi, ì kitswá tá àma ki Mírì mìlanzìlanzì ro dhi ni tidì dràle fa kipakipa dri dhi ko.

⁹ Di, ngóro tisìle Gíká ni Kúlí na dhi tìni:

«Tà móndí ki mì dré nòle rè ko, àyi ki bíbhálé dré yìle rè ko, ì dré kpà kisùle rè ko dhi,

Gíká bhà drìdrì zùle mónnyá adrèbhá áyi le dhi i dré.»*

¹⁰ Di, Gíká tadhá ína tà lùzu ró nda àma dré Tírí Lólo ni rinyí sè dre. Tàko ko, Tírí nda adré tà títi dhi ki tabhì, adrézó ndìndì tà Gíká dré zùle zùzù dhi ki ni.

¹¹ Angyá ko, móndí i kòfalé dhi, àdhi nì tà dhya àlo dré adrélé kisùle í léna dhi nì, kàdré ngbà 'í dhya nda ni togó 'i ko dhi? Kókpa kòdhi tìni, dhya àlo nì tà Gíká dré adrélé kisùle dhi i ko. Ngbà 'í Gíká ni Tírí nì nì.

¹² Ama ró dhi, mà kisú tírí bvò kòndi àdhya kòdhya ko. Be ró dhi, mà kisú àmakya Tírí angálépi Gíká vélésè dhi kòdhya, mà kòkitswáro tà tani Gíká dré afèle àma dré áyi togó tani sè dhi ki ni be dhi bvó.

¹³ Mà adré tà nda kòdhi ki ta kòdhya. Di, mà adré tàá kúlí móndí ki tògyá dré adrélé tadhálé dhi i sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tàá kúlí Tírí dré adrélé tadhálé dhi i sè. Mà adré di tà Tírí àdhya ki ta kúlí Tírí àdhya i sè.

¹⁴ Dhya Gíká ni Tírí àko dhi kitswá ína tà adrèbhá angálé Tírí nda vélésè dhi ki ka'í bwà ko. Tàko ko, akódhi mìlésè dhi, tà nda i tà azaaza 'i. Kitswá kpà tà nda ki àndu ni bwà ko. Angyá ko, à kitswá ngbà 'í tà nda ki àndu ni lanzílé Tírí sè bwà.

¹⁵ Dhya Gíká ni Tírí íbe dhi adré tà títi dhi ki bvó ni lanzílé. Di, dhya àzya kitswá ína akódhi nda ni tàbvó ni tàle bwà ko.

¹⁶ Tàko ko,

«Àdhi nì tà Mírì dré adrélé kisùle dhi nì?

Adhi ni kitswá akódhi ni drì ta nì?»†

Di, àma ró dhi, àma àmakya Krísto nì tà kisùkisù íbe àma léna.

* 2:9 2:9 A kònò Esáyà 52:15; 64:3. † 2:16 2:16 A kònò Esáyà 40:13.

3

Màrábà Gìkà àdhya i

¹ Ama adrúpi i, má dré tá adrérà'a àmi ìbe dhi 'á dhi, má kitswá tá tà ta àmi dré ngóro mómódí lí'wábhá àyi kí tà ka'ika'í na dhi i dré dhi t́nì ko. Má tà tá d́i tà àmi dré ngóro mómódí bvò àdhya i dré dhi t́nì, ìndì mómódí adrèbhá ànzimvá ro Krísto nì ka'íma na dhi i dré dhi t́nì.

² Má fè tá àmi dré bàsú kòdhya, mányàngá tòmbátòmba dhi 'i ko. Tàko ko, mì kitswá tá àmikya ngá nda nì mvo bwà ko. Tà bàti ró dhi, mì kitswá dhu rè mvòá bwà ko.

³ Àmi dhu rè mómódí bvò àdhya i t́nì. Tàko ko, mì adrè àmikya lovó kònzì bha, adrézó kpà lawàlè àmi kòfalésè. Dì àmi tsì mómódí bvò àdhya 'i ko? Mì adrè tsì tà 'o mómódí kya t́nì ko?

⁴ Àngyá ko, àmi kí àlo kàdrè tàà dhi «Ma Pólò nì lebèlepi 'i,» ìndì àzya nì kó «Ma Apólò nì lebèlepi 'i» dhi, kòdhi mì adrè tsì tà 'o mómódí kya t́nì ko?

⁵ Apólò ína àdhi 'i? Pólò d́i kó ína àdhi 'i? Ama ngbà 'í Gìkà nì màrábà mì dré Yésu nì ka'izo àyi kí kúlí sè dhi 'i. Ama àlo àlo títí dhi i, mà 'o àzì Mírì dré bhàlè àma drígá dhi kòdhya.

⁶ Má rì tá kórì gò, Apólò dré yí dàzo dríá. Dì, Gìkà 'o ína kórì nda mbàlè dhi nì.

⁷ Asà dhi, dhya adrélépi kórì rì dhi, ìndì dhya adrélépi yí da dhi, mómódí kàdrì 'i ko. Dhya kàdrì ngbà 'í Gìkà adrélépi kórì 'o mbàlè dhi 'i.

⁸ Dhya adrélépi kórì rì dhi i dhya adrélépi yí da dhi be dhi kí àzì àlo. Dì àyi àlo àlo títí dhi kí làgí kisú àyi kí tàndì kí àzì ì dré 'òlè dhi tí.

⁹ Tàko ko, àma Gìkà nì àzìàmú 'i. Àmi àmikya Gìkà nì amvú 'i. Àmi kókpà Gìkà nì dzó adrélé sile dhi 'i.

¹⁰ Gìkà nì togó tani bhàlè má rú dhi sè dhi, má bhà dzó nì pá ngóro dzó sílepi tògyá sè dhi t́nì gò, mómódí àruka ì dré adrézó ngá tobhà dríá. Dì, adrè lèá dhi, àyi àlo àlo títí dhi ì kònò dóro ngalè ì adrè tobhàà ngíni ya dhi.

¹¹ Tàko ko, dhya àlo kitswá dzópá àzya bha dzópá bhàlè dre dhi rúsè bwà ko. Dzópá bhàlè nda, Yésu Krísto 'i.

¹² Dzópá nda dri dhi, mómódí àruka kí ngá tobhà órò sè yà, àrezá sè yà, kírà làgí kyàkyà dhi i sè yà, fa sè yà, kòzó sè yà, kó ngalè kayísá sè yà dhi.

¹³ Dì à nì àyi àlo àlo títí nda kí àzì i ngíni ya dhi nì no ngádra 'á kítú tàbvó tàzo dhi tú. Tàko ko, Gìkà nì àyi àlo àlo títí dhi kí àzì kí tabhì àtsí sè, tadházóá dhi, àzì nda i ngalè ngíni ya dhi.

14 Dhya àlo ni àzì kàdré àyi totó tātā dhi, akódhi nda ni làgí kisú àzì nda sè.

15 Dì, dhya àzya ni àzì kòve àtsí sè vevè dhi, akódhi nda kitswá ina làgí kisú ko. Akódhi ni tándi ni adrí, di kàdrí gba yà dhi, a ni su ngóro mómí akpólépi àtsí misè dhi tñi.

16 Mì nǐ ko tàle dhi, àmi Gíká ni tépelò 'i, ìndì Gíká ni Tírí adré adréle àmi léna dhi?

17 Dhya àlo kòpfu Gíká ni tépelò dhi, Gíká ni kókpà akódhi nda ni pfu dràle. Tàko ko, Gíká ni tépelò ina lólo, ìndì àmi akódhi ni tépelò nda 'i.

18 Mì kàdré àmi ki tándi ki lití ko. Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kisùá dhi, i tògyá líyí 'i tògyá bvò kòndi àdhya sè dhi, lè akódhi nda kàtsá mómí azaaza ró, kàtsá ró tògyá líyí ro bàti.

19 Tàko ko, tògyá bvò kòndi àdhya tà azaaza 'i Gíká mǐlèsè. Ngóro Gíká ni Kúlí dré adréle tàle dhi tñi: «Akódhi adré tògyabhá ki 'o la'ile àyi ki tándi ki túrúpfú tà sílé.»*

20 Adré kpà tàá dhi: «Mírì nǐ tàle dhi, tà tògyabhá ì dré adréle kisùle dhi i tà tàko 'i dhi be.»†

21 Adré di làá dhi, mì kògò adréle àmi ki afà mómí ki tà sè ko! Tàko ko, tà títi dhi i àmikya 'i.

22 Kàdré Pólò 'i yà, Apólò 'i yà, Pétèró 'i yà, bvò kòndi 'i yà, lídrì 'i yà, dràdrà 'i yà, lókyá ándrò kòndi 'i yà, kó ngalè lókyá adrélepi alile dhi 'i yà dhi, tà títi dhi i àmikya 'i.

23 Dì àmi àmikya Krísto àdhya 'i, ìndì Krísto Gíká àdhya 'i.

4

Krísto ni àpóstolò i

1 Asà dhi, mì kàdré àma ki no ngóro Krísto ni àzì 'obhá i ró, ìndì dhya Gíká ni tà lùzu ró dhi ki bhàzo àyi drígá dhi i ró.

2 Dì adré làá dhi, dhya àzì bhàzo drígá dhi kàdré mómí àyi mǐrì dré kitswále ka'ile togó wáyì sè dhi 'i.

3 Dì, mì kàdré àmikya áma tàbvó ta yà, kó ngalè tàbvó tàlepi bvò kòndi àdhya kàdré tàá nì yà dhi, tà nda tà tàko 'i má mǐlèsè. Àma tándi má adré ndìndì áma tàbvó ta ma ko.

4 Àma togó adré áma arókì tà àlo sè ko. Dì, kòdhi adré tadhá dhi, ma gyägya Gíká kandrà dhi ko. Dhya adrélepi áma tàbvó ta dhi ngbà 'í Mírì 'i kalóma.

5 Asà dhi, lè mì kàdré dhya àlo ni tàbvó ta drìdrì lókyá Gíká dré bhàle dhi kandrà ko. Mì kàdré Mírì Yésu ni agòma letè. Akódhi nda ni tà zùle tñimvá na dhi ki 'o apfòle ngádra

* 3:19 3:19 A kònò Yóbò 5:13. † 3:20 3:20 A kònò Longó i 94:11.

'á gò, tà móndí ĩ dré lèlè 'òlè àyi ki togó na dhi ki tadházó. Dì móndí àlò àlò tíí dhi ki rúku kitswálépi àyi sè dhi ni kisú Gíká véna.

⁶ Ama adrúpi ĩ, má tadhá tà nda kòdhi ĩ àmi dré àma ki tàndi ĩ rú Apólò be, mì kòniró lile vwàvwà ro tà tisìlè dhi ĩ rúsè ko, mì kàdréró kpà drìkàdrì ro adrézó móndí ki no twátwa dhi ko.

⁷ Mì tá mína àdhi 'i, adrélé àmi tàndi ni no twá móndí àruka ĩ rúsè ní? Tà dóro tíí mí dré adrézó ába dhi ĩ kòfalé dhi, tà àlò mí dré kisulé ko dhi be? Dì mí kòkisú tà nda ĩ 'í dhi, mí adrè dì àmi afà ngóro mí kisú tá tà nda ĩ ko na tíni àdho tà sè?

⁸ Mì adrè àmikya kisùá dhi, mì kisú tà tíí mì dré tá adrézó lovó ni ìbe dhi ĩ dre? Mì adrè kisùá dhi, mì atsá ngábhá ĩ ró dre? Mì atsá ópí ĩ ró, adrélé òpì nya àma àko dhi dre? Má mìlèsè dhi, dóro ni tá mì dré atsálé ópí ĩ ró bàti dhi, mà kòkitswáro tá òpì nya túmání àmi ìbe ká.

⁹ Tàko ko, má mìlèsè dhi, sù ngóro Gíká bhà tá àma adrèbhá àpòstolò ro dhi ĩ kùdù ro, ngóro móndí rùlè àdzú na, tà bhàzo àyi dri kitswálé dràdrà sè gò, adrézó àyi ki dri lizo àyi ki tupfú todràlè móndyá tíí ĩ mi dhi ĩ tíni. Ama ngóro móndí wáyá bhàlè móndyá tíí bvò àdhya ĩ kandrà àngéló ìbe, ĩ dré adrélé nòlè dhi ĩ tíni.

¹⁰ A adrè àma ki no móndí azaaza ĩ ró Krísto ni tà sè gò, adrézó àmi ki no tògyabhá ĩ ró Krísto na. Ama móndí tà ìbe yàyà dhi 'i, dì, àmi àmikya móndí rìnyi ró dhi 'i. A adrè àma ki ayízè gò, adrézó àmi ki lindrì bha.

¹¹ Atsálé àndrò kònìdhi dhi, àma tàbirí ìbe, yì lovó ìbe, ìndì kítá àko. A adrè àma ki mǐ pfo gò, mà dré adrézó tatsìlè àrà ndabe.

¹² Mà adrè àzì 'o landèzo àma ki tàndi ki drígá sè. A kàdré àma ki lodhá dhi, mà adrè àmakya tà tani zi Gíká tí móndí ĩ dri. A kàdré àma ki mǐ pfo dhi, mà adrè àmakya tà nda ni myo.

¹³ A kàdré àma ki rú ta kònzi dhi, mà adrè àmakya kúlí yàyà logó kòdhya. Atsálé nyànomvá kònìdhi dhi, à adrè àma ki no kòròsò tíni, ngá àṅwá adrélé bhèlè mbì na dhi tíni.

¹⁴ Má adrè tà nda kòdhi ki tisì kitswázó kanyò fe àmi dré ko. Be ró dhi, má adrè mána tisíá kitswázó àmi ki kodzó, ngóro áma ànzi má dré lèlè tò dhi ĩ tíni.

¹⁵ Tágba mì kàdré àmi ki drì kobhá ìbe ngulù-mudrì Krísto na yà dhi, àmi ngbà 'í atá ìbe àlò. Tàko ko, má dré Rúbí Tani longólé àmi dré gò mì dré ka'izoá dhi sè dhi, má atsá mána àmi ki atá ro Yésu Krísto na.

¹⁶ Má adrè dì àmi ki kodzó, mì kàdréró áma lebè, adrézó tà 'o mána tíni.

17 Tà kòdhi sè dhi, má adré áma mvá Tímòtéyò, má dré lèlè tò dhi nì mu àmi véna. Akódhi nda móndí kitswálé ka'ile togó wǎyi sè Mírì nì tà sè dhi 'i. Kòtsa dre dhi, a nì láti má dré adréle lebèle Yésu Krísto na dhi nì tà 'o agalé àmi léna, ngóro má dré adréle tadhále àrà títi ĩ 'ásè ìndì Ekèléyà títi ĩ 'ásè dhi tìni.

18 Móndí àruka àmi kòfalé dhi ĩ atsa àyikya drìkàdrì ro, adrézó kisùá dhi, má kitswá lile àmi véna ko.

19 Di, Mírì kòlè dhi, má nì tsa àmi véna mbèlè. Di má kònì tsa dhi, má nì ngbà 'í drìkàdrìbhá nda kì kúlí yi kòdhya ko, má nì kókpa nòá ngalè àyi Gìká nì rìnyí íbe bàti yà dhi.

20 Tàko ko, à adré Gìká nì Opì nì tà tadhá ngbà 'í kúlí sè ko. Be ró dhi, à adré tà nì nì tadhá rìnyí sè.

21 Mì adré leá dhi, má kòtsa àmi véna ngíni? Má kòtsa fimbò be má drígá, kó ngalè togó yàyà gàlepi lèlè sè dhi be?

5

Ndòtò tà móndyá ka'ibhá ĩ kòfalé dhi

1 Àrà títi ĩ 'ásè dhi, à adré yǎá tàle dhi, ndòtò tà àmi kòfalé be. A adré ndìndì ndòtò tà kára be kònìni nda nì yi pàgánò ĩ kòfalé ko. Tàko ko, à adré tàá dhi, agó àlo àmi kòfalé dhi adré ayilé àyi atá nì tòkó be.

2 Di mì adré àmikya avólé drìkàdrì sè! Adré tá be leá dhi, mì kòtongó tá tà nda sè gò, dhya tà nda nì 'òlepi dhi nì tingázó àmi kòfalésè.

3 Ma ró dhi, tágba má dré adrézó àmi kòfalé yó dhi, áma togó ína ngbú àmi véna. Di má tà tá mána dhya tà nda nì 'òlepi dhi nì tàbvó dre, ngóro ma tá àmi kòfalé be na tìni.

4 Di mì kònì dra ru kimó àma kì Mírì Yésu nì rú sè dhi, áma togó nì adré túmání àmi íbe, ìndì àma kì Mírì Yésu nì rìnyí nì adré àmi íbe.

5 Di mì kòfè dhya nda Sàtánà drígá, lovó kònzi akódhi nì rúbhá àdhya kòdràro gò, akódhi nì lídrì kàdríro kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú.

6 Tà mì dré kitswázó àmi kì afà ásà dhi yókódhó. Mì nǎ ko tàle dhi, tàkú mvá tsà dhi adré mápà fónδρο títi dhi nì 'o avólé nì dhi?

7 Di mì kòtingá tàkú àku kòdhi, àmi kì temvézó, mì kàtsáro mápà tídhí ro tàkú àko. Tà bàti ró dhi, mì atsa àmikya mápà tídhí ro dre, à dré Krísto àma kì kábilígyà mvá Pásikà àdhya nì pfùle dràle mòbòmà ro dhi sè.

8 Ásà dhi, mà kàdré àma kì gwányá Pásikà àdhya nì 'o. Di, mà kàdré 'òá mápà ladhílé tàkú àku tàkonzì àdhya ìndì

togó kònzì àdhyà sè dhi sè ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya 'òá mápà tàkú àko togó wǎyi àdhyà ìndì tà bàti àdhyà sè.

⁹ Ama wárágà tisìle drìdrì dhi léna dhi, má tisì tá àmi dré dhi, mì kàdré ru su mónyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe ko.

¹⁰ Kòdhi má adrè tá mónyá bvò kòndi àdhyà adrèbhá ndòtò tà 'o yà, adrèbhá ngá lovó bha yà, adrèbhá ngá kisú túrúpfú sè yà, kó ngalè adrèbhá gǐká tàko ki lindrì bha yà dhi ki tà ta kòdhyà ko. Kònò kàdré tá kònìni ko dhi, a ni tá leá dhi, mì kònga bvò kònìdhi 'àsè.

¹¹ Di, má adrè tá mána leá tàle dhi: Mì kàdré ru su mónyá adrèbhá àyi ki zi Yésu ni ka'ìbhá i ró gò, ì dré adrézó ndòtò tà 'o yà, adrézó ngá lovó bha yà, adrézó gǐká tàko ki lindrì bha yà, adrézó móndí ki rú ta kònzì yà, adrézó wá tsi yà, kó ngalè adrézó ngá kisú túrúpfú sè yà dhi íbe ko. Mì kàdré ndìndì ngá nya mónyá làsú be kònìni nda íbe ko.

¹²⁻¹³ Tàko ko, mónyá Yésu ni ka'ìbhá ko dhi ki tàbvó tàma nò ma ko. Gíká ni àyi nda ki tàbvó ta nì. Di, adrè zakó tsì leá dhi, mì kàdré mónyá Èkèlézyà le dhi ki tàbvó ta àmi? Àsà dhi, ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Mì kòdro tàkonzì líyí àmi kòfalèsè.»*

6

Tà adrézó tàbvó ta àsà mónyá ka'ìbhá i kòfalé dhi i

¹ Mì kàdré tà íbe àmi kòfalé àmi ki adrúpi be dhi, mì adrè àmikya lile tà nda ni bvó 'o pàgánò ì dré tàle dhi ngìningìni ró? Mì adrè àmikya lile tà nda ni bvó 'o mónyá Gíká àdhyà ì dré tàle dhi ko àdho tà sè?

² Mì nǐ ko tàle dhi, mónyá Gíká àdhyà ki mónyá bvò kòndi àdhyà ki tàbvó ta àyi dhi? Di mì kònì dra mónyá bvò kòndi àdhyà ki tàbvó ta àmi dhi, mì kitswá tsì tà mvá tsà àmi kòfalé dhi ki bvó ta bwà ko?

³ Mì nǐ ko tàle dhi, mà ni dra ángéló ki tàbvó ta dhi? Di mà kitswá tà lídrì kòndi àdhyà ki bvó ta bwà ko àdho tà sè?

⁴ Mì kàdré tà làsú be kònìni dhi íbe àmi kòfalé dhi, mì adrè di lile tà nda ki bvó 'o tàle móndí Èkèlézyà dré adrélé nòle móndí tàko ró dhi i véna ngìni?

⁵ Má adrè tà kòdhi ki ta kanyò fèzo àmi dré. Àmi kòfalé dhi, dhyà àlo adrélépi tògyá íbe kitswázó tà àyi adrúpi i kòfalé dhi ni bvó ta bwà dhi tsì yókódhó?

⁶ Di, móndí ka'ìlepi àlo dhi adrè ína àyi adrúpi ni dri lizo ába tà àyi kòfalé dhi ni bvó 'o tàle, ìndì adrè 'òá kònìni mónyá ka'ìbhá ko dhi i kandrá!

* 5:12-13 5:12-13 A kònò Dùtèrònómè 17:7.

⁷ Tà bàti ró dhi, mì dré adrélé tà adrézó tàbvó ta ásà dhi ìbe àmi kòfalé dhi sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, mì adhé dre. Mì kitswá tá tà kònzi 'òle àmi rú dhi kì mvo bwà ko àdho tà sè? Mì kitswá tá àmi kì ngá tayí topalé dhi bwà ko àdho tà sè?

⁸ Di, mì adré àmikya móndí kì 'o kònzi, adrézó àyi kì ngá topá dhi àmi. Mì adré kpà 'òá kònini àmi kì adrúpi i rú!

⁹ Mì nì ko tàle dhi, móndyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi ì kitswá file Giká ni Opì na ko dhi? Mì kòtayí àmi adrélé litilé ko: Móndyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi i, móndyá adrèbhá giká tàko kì lindrì bha dhi i, móndyá adrèbhá múná tà 'o dhi i, àgo adrèbhá ayilé àgo ìbe dhi i,

¹⁰ móndyá adrèbhá ngá kugù dhi i, móndyá adrèbhá ngá lovó bha dhi i, móndyá adrèbhá wá tsi dhi i, móndyá adrèbhá móndí kì rú ta kònzi dhi i, ìndì móndyá adrèbhá ngá kisú túrúpfú sè dhi ìbe dhi ì kitswá file Giká ni Opì na ko.

¹¹ Wáláká dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi i tá àyi nda kòdhi i tìni. Di, Giká dzì àmi àmi kì tàkonzì lésè, àmi kì bhàzo twá adrélé ína ró, àmi kì bhàzo gyàgya í kandrá Mírì Yésu Krísto ni rú sè, ìndì àma kì Giká ni Tírì ni rìnyí sè.

Lindrì fema Giká dré àma kì rúbhá sè dhi

¹² Mì adré tàá dhi: «Mà kitswá àmakya tà títi dhi kì 'o bwà.» Bàti, kònini. Di, tà títi nda ì kitswá àyikya àmi kì ledé ko. Má adré tàá dhi: «Má kitswá tà títi dhi kì 'o bwà.» Di, má kitswá mána àma tayí tà dré atólé í palé dhi ko.

¹³ Mì adré kpà tàá dhi: «Giká bhà mányàngá 'a dré. Bhà kpà 'a mányàngá dré.» Kòdhi bàti. Di, Giká ni ngá nda kì tà 'o akilé rìti. Kàdré rúbhá ni tà sè dhi, Mírì Giká bhà rúbhá à kàdréró ndòtò tà 'o ásà dhi bvó ko. Be ró dhi, bhà ína rúbhá nda à kàdréró àyi tà 'o ásà be dhi bvó. Mírì adré kpà rúbhá nda ni líkí ni.

¹⁴ Giká tingá tá Mírì Yésu ni rúbhá dràdrà lésè àyi rìnyí sè. A ni kókpà àma kì rúbhá kì tingá dràdrà lésè kònini.

¹⁵ Mì nì ko tàle dhi, àmi kì rúbhá i Krísto ni rúbhá ni kìgá 'i dhi? Di má ni tsì àma rúbhá adrélépi Krísto àdhya ró dhi ni amú tòkó zàràbhù ni rúbhá be bwà? Tàdzí ko!

¹⁶ Mì nì ko tàle dhi, dhya adrélépi ru amú tòkó zàràbhù be dhi, ì atsá rúbhá àlo ró akódhi be dre dhi? Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Àyi rìti dhi kì atsá rúbhá àlo ró.»*

¹⁷ Di, dhya adrélépi ru amú Mírì be dhi, ì atsá ngá àlo ró akódhi be Tírì na dre.

¹⁸ Lè mì kàdré lapalé ndòtò tà sílésè! Tàkonzì àruka títi móndí dré adrélé 'òle dhi i, adré 'òá àyi rúbhá rú ko. Di,

* 6:16 6:16 A kònò Kidhoma 2:24.

dhya ángùdhi adrélépi ndòtò tà 'o dhi, adré tàkonzì nda ni 'o áyi tàndi ni rúbhá rú.

¹⁹ Mì nì ko tàle dhi, àmi ki rúbhá Tirí Lólo nì tépelò 'i dhi? Tàko ko, Giká fè àmi dré Tirí Lólo nda adrélé àmi léna. Àmi ki rúbhá àmi ki tàndi kya 'i ko.

²⁰ Tàko ko, Giká gí àmi làgí kàdrì sè dre. Dì ásà dhi, mì kàdré lindrì fe Giká dré àmi ki rúbhá sè.

7

Làmó ni tà

¹ Kàdré ina tà mì dré lizilé má tí àmi ki wáràgà le dhi ki tà sè dhi, dóro ni agó dré tòkó mòle ko dhi.

² Dì, kitswázó ndòtò tà 'o ko dhi, lè àgo àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki tàndi ki tòkó íbe, ìndì tòkó àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki tàndi ki àgo íbe.

³ Lè agó kàdré àyi rúbhá logá àyi tòkó dré ko. Kókpà kòdhi tíni, lè tòkó kàdré àyi rúbhá logá àyi agó dré ko.

⁴ Tòkó nì rúbhá ngbà 'í akódhi nì tàndi àdhya 'i ko. Be ró dhi, akódhi nì rúbhá nda kókpà agó nì àdhya 'i. Kókpà kòdhi tíni, agó nì rúbhá ngbà 'í akódhi nì tàndi àdhya 'i ko. Be ró dhi, akódhi nì rúbhá nda kókpà tòkó nì àdhya 'i.

⁵ Mì kàdré dì ru ga àmi kòfalésè rúbhá nì tà sè ko, kàdré ngbà 'í lókyá mì dré ru yizo àmi ki fèzo adrélé tà ta Giká be dhi 'á ko dhi. Dì lókyá nda kòlavú dre dhi, mì kògò adrélé ru amú, Sàtánà kòkitswáro àmi ki tabhì litilé àmi ki lovó rúbhá àdhya sè ko dhi bvó.

⁶ Má adré tà kòdhi nì ta ngóro tòlí bhàle àmi dri dhi tíni ko. Be ró dhi, má fè mána láti àmi dré adrézó tà 'o.

⁷ Má mìlésè dhi, dóro nì tá móndyá títi dhi ì dré làmó mòle ko má tíni dhi. Dì, Giká lanzí tà tani twátwa dhi ì móndí àlo àlo títi dhi ì dré. Dhya àlo tà tani àlo dhi íbe. Dhya àzya tà tani àzya dhi íbe.

⁸ Kàdré móndyá mobhá ko dhi ì tàyítòkó íbe dhi ki tà sè dhi, má adré tàá dhi, dóro nì ì dré ngbú adrélé kònìni má tíni dhi.

⁹ Dì, ì kòkitswá rúbhá lovó mvo bwà ko dhi, lè ì kòmo àyikya làmó. Tàko ko, làmó mòle dhi dóro lavulé, rúbhá lovó tayílé adrélé àtsi ró dhi rúsé.

¹⁰ Kàdré móndyá mobhá dhi ki tà sè dhi, má adré tàá kònìni (má adré dì tàá ma ko, Mírì adré tàá nì): Lè tòkó kònga àyi agó kandrásè ko.

¹¹ Dì, kò'o kònìni dhi, kògò agó àzya mo ko, be swá dhi, kògò ru amú àyi agó be. Adré kpà leá dhi, agó kòtingá àyi tòkó ko.

12 Ami àruka tíí dhi i dré dhi, má adré tàá kònìni (má adré tàá ma, Mírì adré tàá nì ko): Agó àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré tòkó ka'ilepi ko dhi íbe gò, tòkó nda dré adrézó leá adrélé agó nda be dhi, lè agó nda kòtingá tòkó nda ko.

13 Kókpà kòdhi tìni, tòkó àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré agó ka'ilepi ko dhi íbe gò, agó nda dré adrézó leá adrélé tòkó nda be dhi, lè tòkó nda kòtayí agó nda ko.

14 Tàko ko, Giká bhà agó ka'ilepi ko nda twá adrélé ína ró, akódhi ni tòkó Yésu ni ka'ilepi nda ni tà sè. Kókpà kòdhi tìni, Giká bhà tòkó ka'ilepi ko nda twá adrélé ína ró, akódhi ni agó Yésu ni ka'ilepi nda ni tà sè. Kònò kàdré tá kònìni ko dhi, àyi kì ànzì kì tá adré mómí bhàle twá Giká dré dhi i ró ko. Dì, tà bàti ró dhi, ànzì nda i àyikya mómí lólo Giká àdhya 'i.

15 Dì, dhya ka'ilepi ko dhi kàdré ína leá ru lanzíle áyi àzya Yésu ni ka'ilepi dhi be dhi, à kòtayí akódhi lile. Akódhi nda kòlì làsú be kònìni dhi, à atrì àzya ni Yésu ni ka'ilepi dhi tòlì làmò àdhya lésè, kàdré agó 'i yà, kó ngalè tòkó 'i yà dhi. Angyá ko, Giká azí àmi adrélé tà kìdrìkìdrì íbe.

16 Kòdhi íbe dhi, mì, tòkó Yésu ni ka'ilepi ni, mí nì ngalè mí ni ámi agó ni tidrí yà dhi ko. Kókpà kòdhi tìni, mì, agó Yésu ni ka'ilepi ni, mí nì ngalè mí ni ámi tòkó ni tidrí yà dhi ko.

Adrema ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi kì azirà'a dhi tìni dhi

17 Kàdré ngbà 'í tà kòdhi 'i ko dhi, lè àmi àlo àlo tíí dhi i mì kàdré adrélé ngóro Mírì dré fèle àmi dré dhi tìni, ìndì ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi kì azirà'a dhi tìni. Má adré tòlì kòdhi ni fe Èkèlézya tíí i dré kòdhya.

18 Dì dhya àlo kàdré mómí lwàle dhi 'i Giká dré tá akódhi ni azirà'a dhi, akódhi nda kàdré ngbú adrélé kònìni. Dhya àlo kàdré mómí lwàle ko dhi 'i Giká dré tá akódhi ni azirà'a dhi, akódhi nda kò'o i lwàle ko.

19 Dhyá kì lwàma ìndì dhyá kì lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì dhi ngbà 'í Giká ni tòlì kì ka'ima 'òle dhi 'i.

20 Lè àmi àlo àlo tíí dhi i mì kàdré adrélé ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi kì azirà'a dhi tìni.

21 Dì mí kàdré màràbà 'i Giká dré tá àmi azirà'a dhi, mí kòtayí àmi togó adrélé lanzile tà nda sè ko. Dì, mí kòkitswá atsálé mómí trìle dhi ró bwà dhi, mí kò'o mína kònìni.

22 Tàko ko, dhya adrélépi tá màràbà ro Mírì dré akódhi ni azirà'a dhi, atsá ína mómí trìle Mírì àdhya ró. Kókpà kòdhi tìni, dhya adrélépi tá màràbà ro ko Mírì dré akódhi ni azirà'a dhi, atsá ína màràbà Krìsto àdhya ró.

²³ Giká gí àmi làgí kàdrì sè. Mì kòtayí dì àmi atsálé màràbà mómí kya ró dhi ko.

²⁴ Dì áma adrúpi i, lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré adrélé Giká kandrà ngóro mì dré tá adrélé dré àmi ki azírà'a dhi tíni.

Móndyá mobhá ko dhi ki tà, tàyítòkó kya íbe dhi i

²⁵ Kàdré móndyá mobhá ko dhi ki tà sè dhi, má kisú tòlì Mírì vélésè ko. Dì, má adré mána tà kisùle kònìdhi ni fe ngóro mómí kitswálépi adrélé ka'ile, Mírì dré àyì togó dóro tadhále drá dhi sè dhi tíni.

²⁶ Kizà mà dré adrélé nyàle lókyá ándrò kòndi sè dhi sè dhi, má adré kisúá dhi, dóro ni mì dré adrélé dhu rè ngóro mì dré adrélé dhi tíni dhi.

²⁷ Mí kàdré tòkó íbe dhi, mí kòndà láti tòkó nda ni tingázó dhi ko. Mí kàdré tòkó àko dhi, mí kòndà tòkó mòle dhi ko.

²⁸ Dì, mí kòmo tòkó dhi, mí 'o mína tàkonzì 'i ko. Kókpà kòdhi tíni, kyánzi mòlepi rè ko dhi kòmo dhi, akódhi 'o tàkonzì 'i ko. Dì, móndyá adrèbhá ru mo dhi i, tà ni adré àyì ki drì nya rä. Má adré mána àmi ki le apalé tà nda i sílèsè.

²⁹ Ama adrúpi i, má adré leá tàle dhi, tayí ngbà 'í lókyá tsà. Kidhólé nyànomvá dhi, lè àgo adrèbhá tòkó íbe dhi i kàdré Giká ni tà 'o ngóro àyì tá tòkó àko na tíni.

³⁰ Móndyá adrèbhá ngòle dhi i kàdré tà 'o ngóro i adré tá ngòle ko na tíni. Móndyá adrèbhá lenzélé dhi i kàdré tà 'o ngóro i adré tá lenzélé ko na tíni. Móndyá adrèbhá ngá gí dhi i kàdré tà 'o ngóro ngá nda i tá àyikya 'i ko na tíni.

³¹ Móndyá adrèbhá tà 'o ngá bvò kòndi àdhya i sè dhi i kàdré tà 'o ngóro àyì tá ngá nda ki lovó íbe ko na tíni. Tàko ko, bvò mà dré nìle kònìdhi adré akílé akíakí.

³² Má adré leá dhi, mì kàdré tà adrézó togó bha lanzìle dhi íbe ko. Agó mòlepi ko dhi adré àyì togó bha Mírì ni tà dri, adrézó kisúá ngalè í ni kitswá Mírì ni togó 'o kinílé ngíni ya dhi.

³³ Dì, agó mòlepi dhi adré ína àyì togó bha tà bvò kòndi àdhya i dri, adrézó kisúá ngalè í ni kitswá àyì tòkó ni togó 'o kinílé ngíni ya dhi.

³⁴ Dì tà dré adrélé lèle 'òle dhi i lanzí ru 'a be rì. Kókpà kòdhi tíni, tòkó mòlepi ko dhi ìndì kyánzi mòlepi rè ko dhi, i adré àyì ki togó bha Mírì ni tà dri, i kàdré ró lólo rúbhá ni tà sè ìndì togó ni tà sè akódhi kandrà be dhi bvó. Dì, tòkó mòlepi dhi adré ína àyì togó bha tà bvò kòndi àdhya i dri, adrézó kisúá ngalè í ni kitswá àyì agó ni togó 'o kinílé ngíni ya dhi.

³⁵ Má adré tà kòdhi ki ta kitswázó tà lanzì bha àmi dri ko, be ró dhi, kitswázó àmi ki ledé, mì kàdré ró tà kitswábhá

Mírĩ m̀l̀ésè dhi ki 'o, adrézó tròle akódhi ni tà rú togó wáyi sè.

³⁶ A kòzì tòkó agó àlo dhi dré gò, agó nda dré adrézó kisùá dhi, í adrè tà 'o tòkó nda rú dóro ko áyi lovó rúbhá àdhya sè gò, dré adrézó tòkó nda ni le mòle dhi, lè ì kòmo ru ngóro dré adrélé lèle dhi t́ni. Akódhi kò'o kòǹni dhi, 'o tàkonzì 'i ko.

³⁷ Di, agó nda kòǹni dóro tàle dhi, í lè tòkó nda ni mòle ko, ngóro tà bhàle í dri dhi t́ni ko, be ró dhi, ngóro tà í dré lèle 'òle dhi t́ni gò, dré kitswázó áyi lovó rúbhá àdhya ni mvo bwà dhi, akódhi 'o dóro làmó mòzo ko.

³⁸ Di àsà dhi, agó tòkó zìle drá dhi ni mòlepi dhi, 'o dóro. Di, agó tòkó zìle drá dhi ni mòlepi ko dhi 'o ína dóro lavúlé.

³⁹ Tòkó àlo dhi ni agó kàdré dhu rè lídrì íbe dhi, lè ì kàdré ngbú adrélé agó nda be. Di, akódhi ni agó kòdrà dhi, akódhi ni kitswá ína agó ángùdhi dré lèle dhi ni mo, kàdré móndí Mírĩ àdhya 'i dhi.

⁴⁰ Di, má adrè mána kisùá dhi, akódhi ni adrè arí íbe lavúlé, kàdré dhu rè ngóro dré adrélé dhi t́ni dhi. Má adrè kpà kisùá dhi, má adrè àmi ki drì ta tògyá Gíká ni Tirí àdhya sè.

8

Mányàngá fèle g̀iká tàko i dré dhi ni tà

¹ Kàdré manyàngá fèle g̀iká tàko i dré dhi ni tà sè dhi, má adrè tàà kòǹni: Mà ǹi tàle dhi, àma títi dhi ì tà ǹni íbe dhi be. Tà ǹni adrè móndí ki 'o avólé drìkàdrì sè. Di, lèle adrè ína móndí ki timbà àyi ki tà ka'ika'ĩ na.

² Dhya ángùdhi adrélépi kisùá dhi, í ǹi tà be dhi, ǹi ína tà ngóro dré kitswálé í kòǹni dhi t́ni rè ko.

³ Di, dhya adrélépi Gíká ni le dhi, Gíká ǹi akódhi nda kòdhya.

⁴ Kàdré di manyàngá fèle g̀iká tàko i dré dhi ni nyàma ni tà sè dhi, mà ǹi tàle dhi, g̀iká tàko bvò àdhya ì tà tàko 'i dhi be. Mà ǹi kpà, Gíká ngbà 'í àlo kwákwá dhi be.

⁵ Bàti, móndí àruka ì adrè àyikya g̀iká tàko bhù na ìndì bvò dri dhi ki zi g̀iká ro. Tàko ko, g̀iká ì bí, ìndì mirĩ ì bí.

⁶ Di, tágba dré adrézó kòǹni dhi, àma dré dhi, Gíká ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi nda àma ki Atá ngá títi dhi ki bhàlepi, ìndì mà dré adrézó lídrì íbe drá dhi 'i. Mírĩ kókpà 'í àlo kwákwá. Akódhi nda Yésu Krísto ngá títi dhi ki bhàzo àsà, ìndì mà dré adrézó lídrì íbe àsà dhi 'i.

⁷ Di, móndyá títi dhi ì ǹi àyikya tà nda kòdhi ì ko. Móndí àruka ì adrè rè dhu ru su g̀iká tàko ki tà íbe. Ayi nda ì kàdré manyàngá fèle g̀iká tàko i dré dhi ni nya dhi, ì adrè

noà ngóró mányàngá gǐká tàko kya ró. Di àyi ki tà ka'íka'í yàyà dhi sè dhi, àyi ki togó adré àyi ki aròkì gò, ì dré adrézó kisúà dhi, ì 'o àyi atsálé ndí ró Gǐká kandrà dre.

⁸ Tà bàti ró dhi, mányàngá adré ína àma ki 'o atsálé ànyi Gǐká làga dhi nì ko. Gba mà kònya yà dhi, kó ngalè mà kònya ko yà dhi, tà nda adré tà dóro 'o àma dré ko.

⁹ Di, mì dré nìle mì kitswá àmíkya ngá títi dhi ki nya bwà dhi sè dhi, mì kònò dóro, tà nda kàtsáró tà mì dré adrézó móndí tà ka'íka'í íbe yàyà dhi ki 'o ledhélé tàkonzì na dhi ró ko.

¹⁰ Tàko ko, dhya àlo tà íbe yàyà dhi kònò mì adrélépi tà nǐnǐ íbe dhi adrérà'a ngá nya gǐká tàko ni tépelò na dhi, tà nda ni zakó tsì akódhi nda ni togó se adrélé mányàngá fèle gǐká tàko ì dré dhi ni nya?

¹¹ Àsà dhi, mí adré àmi adrúpi tà íbe yàyà ìndì Krísto dré dràzo àsà dhi nì tà ka'íka'í kizá àmi tà nǐnǐ nda sè.

¹² Mì kàdré tàkonzì 'o àmi ki adrúpi ì rú, adrézó àyi ki tà ka'íka'í yàyà dhi ki kizá làsú be kònìni dhi, mì adré àmíkya tàkonzì 'o Krísto ni tàndi rú.

¹³ Àsà dhi, ngá má dré adrélé nyàle dhi kàdré áma adrúpi ni 'o dhèle tàkonzì na dhi, má kitswá gòle véle zǎ nya ko, má kògòró akódhi nì 'o dhèle ko.

9

Pólò gà ngá kisúlé Rúbí Tani ni longoma ni tà sè

¹ Má kitswá mána tà adrèbhá dóro má mìlèsè dhi ki 'o bwà ko? Ma mána àpóstolò 'i ko? Má nò àma ki Mírì Yésu áma mǐ sè ko? Àmi àzì má dré 'òle Mírì ni tà sè dhi ni lò'wa 'i ko?

² Tágba móndí àruka ì kàdré áma no ngóró àpóstolò ro ko yà dhi, ma àpóstolò 'i àmi dré. Tàko ko, mì dré adrélé Mírì Yésu na dhi sè dhi, mì adré àzì má dré 'òle àpóstolò ro dhi ni tadhá ngádra 'á dhi àmi.

³ Tà má dré adrézó áma tàrà ga àsà móndí adrèbhá áma ndrì dhi ì tí dhi ì, tà kòni 'i:

⁴ Mà kitswá tsì adrélé ngá kisú nyàle ìndì mvùle àzì mà dré adrélé 'òle dhi sè bwà ko?

⁵ Mà kitswá tsì tòkò Yésu ni ka'íbhá dhi ki do mòle, adrézó tatsíle àyi íbe ngóró àpóstolò àruka kya tǐni, Mírì ni adrúpi kya tǐni, ìndì Pétèró àdhya tǐni dhi ko?

⁶ Adré tsì làá dhi, àma Bàrànába be dhi ì, mà kàdré ngbà 'í àzì 'o àma ki tàndi ki drígá sè làfa kisúzó dhi àma?

⁷ Adhi adré sòdá àzì 'o àyi tàndi ni làfa sè dhi nì? Adhi adré ngá kidhí gò, adrézó lò'wa ni ni nya ko dhi nì? Adhi adré kà'wá líkì gò, adrézó bàsú ni ni mvu ko dhi nì?

8 Mì adré kisùà dhi, má adré tà kòdhi ki ta ngóró móndí ì dré adrélé kisùle dhi tíni? Mósè ni tátrítrí kúlí adré kókpa tàá kònìni ko?

9 Tàko ko, Mósè ni tátrítrí kúlí nda adré tàá dhi: «Tí dré adrérà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko.»* Kòdhi Giká adré ngbà 'í tí ki tà kisú kòdhya?

10 Adré zakó tsì tà nda ni ta àma ki tà sè? Tà bàti ró dhi, à tsìsì tà nda àma ki tà sè. Tàko ko, adré leá dhi, dhya adrélépi amvú 'a dhi ì dhya adrélépi ngánò tswa dhi be dhi, ì kàdré 'òá adrézó m̀ bha lànýá kisúzó àyikya ró.

11 Mà kòrì kòrì Tírì Lólo àdhya àmi kòfalé 'í dhi, mà kitswá tsì ngá bvò àdhya ki kisú àmi drígásè ko?

12 Móndí àruka ì kàdré r̀nyí ìbe kitswázó ngá kisú àmi drígásè 'í dhi, àma àmakya r̀nyí ìbe àyikya ki lavú ko? Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mà 'o tà àmi kòfalé r̀nyí nda sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tà títi dhi ki mvo, mà kòkikíró Rúbí Tani Krísto àdhya ni longoma ko.

13 Mì ǹ ko tàle dhi, dhya adrèbhá àzì 'o tépelò na dhi ì adré ngá fèle tépelò nda na dhi ki àmbí kisú nyàle dhi? Dhya adrèbhá tà 'o àlètárì kandrá dhi ì adré kpà ngá fèle àlètárì nda dri dhi ki àmbí kisú.†

14 Kókpa kòdhi tíni, Mírì Yésu fè tòlí tàzoá dhi, mónýá adrèbhá Rúbí Tani longó dhi ì kàdré ngá kisú àyì ki lídrì dré Rúbí Tani ni longoma nda sè.‡

15 Di, má 'o mána tà r̀nyí nda sè àlomvá ko. Má adré kpà tà kòdhi ki tsìsì, àmi ki togó asézó ngá fe má dré dhi bvó ko. Má mlèsè dhi, dóro ni tá má dré dràle kitswálé ngá zi àmi tí ko dhi! Dhya àlo kitswá tà má dré adrézó áma afà ása kòdhi ni tingá má vélèsè ko!

16 Tà bàti ró dhi, má kàdré Rúbí Tani longó dhi, má kitswá mána áma afà tà nda sè bwà ko. Tàko ko, Giká bhà àzì nda má drígá ǹ, má kàdréró 'òá be dhi bvó. Kònò kizà ni tá adré áma ngá 'i, má kàdré tá Rúbí Tani nda ni longó ko dhi!

17 Kònò má kòkipè tá àzì nda 'òle ma dhi, má ni tá làgí kisú ása. Di, Giká dré àzì nda ni bhàle má drígá ǹ dhi sè dhi, má adré ngbà 'í àzì bhàle má drígá nda ni 'o kòdhya.

18 Má ni di àdho làgí kisú àzì nda sè kòdhya? Áma làgí, adrema Rúbí Tani má dré adrélé longolé àngýá dhi ni longó dhi 'i. Ása dhi, má adré longóá ngá zi àko ró, tágba má dré adrézó r̀nyí ìbe kitswázó ngá kisú àzì nda sè dhi.

* 9:9 9:9 A kònò kpà Dùtèrònómè 25:4; 1 Tímòtèyò 5:18. † 9:13 9:13 A kònò Lèvítikè 6:9, 19; Dùtèrònómè 18:1-3. ‡ 9:14 9:14 A kònò Màtáyò 10:10; Lúká 10:7.

¹⁹ Gba má dré adrézó dhya àlo ni màràbà 'i ko dhi, má 'o ma adrélé mónnyá títi dhi ki màràbà ro, kitswázó móndí bí dhi ki adri Krísto ni ka'í dhi bvó.

²⁰ Di Yúdà ànzi i kòfalé dhi, má 'o ma adrélé Yúdà ànzi nda i tíni, kitswázó àyi ki adri Krísto véle dhi bvó. Mónnyá adrèbhá Mósè ni tátrítrí kúlí zàle dhi i kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi tátrítrí kúlí zàle nda i tíni, tágba má dré adrézó tátrítrí kúlí zàle ko dhi, má kòkitswáró àyi ki adri Krísto véle be dhi bvó.

²¹ Mónnyá adrèbhá tátrítrí kúlí àko dhi i kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi tátrítrí kúlí àko nda i tíni, kitswázó àyi ki adri Krísto véle dhi bvó. Kòdhi adré tàá dhi, ma Giká ni tátrítrí kúlí zàle ko dhi ko. Be ró dhi, ma mána Krísto ni tátrítrí kúlí zàle.

²² Mónnyá tà ka'íka'í íbe yàya dhi i kòfalé dhi, má 'o ma adrélé yàya àyi nda i tíni, kitswázó àyi ki adri Krísto véle dhi bvó. Di mónnyá títi dhi i kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi àlo àlo títi dhi i tíni, adrélé láti títi dhi ki nda kitswázó àyi ki àruka ki tidri dhi bvó.

²³ Má adré tà títi nda ki 'o Rúbí Tani ni tà sè, mà kòkisúró tà tani ásà túmání móndí àruka bí dhi íbe be dhi bvó.

²⁴ Mì nì ko tàle dhi, móndí ì kàdré angú ra dhi, àyi títi dhi ì adré ràle, di, ngbà 'í àyi ki àlo adré làgí kisú nì dhi? Di mì kàdré àmikya angú ra kitswázó làgí kisú dhi bvó.

²⁵ Mónnyá títi adrèbhá ru pfu lavi na dhi ì adré tà bí dhi ki mvo, àyi ki rúbhá ki 'òzo atsálé tòmbatòmba. Ì adré 'òá kitswázó kúlá adrélépi ñwàle ñwanwà dhi ni kisúzó kòdhya. Di, mà adré àmakya 'òá kitswázó kúlá kitswálépi ñwàle bwà ko dhi ni kisúzó kòdhya.

²⁶ Di àsà dhi, má adré mána angú ra wàyá ro ko. Mà kàdré ru pfu móndí àzya be dhi, má adré akódhi ni tisì wàyá ro ko.

²⁷ Di, má adré mána áma rúbhá 'o atsálé tòmbatòmba, adrézó bhàá áma rìnyí zàle, má kònì dra Rúbí Tani longó móndí àruka i dré dhi, à kòkitswáró làgí logá má dré ko.

10

Tà 'òma Ìsèrèlè ànzi kya tíni ko dhi

¹ Ama adrúpi ì, má lè mì kòtivì ko tàle dhi, Mósè ni lókyá 'á dhi, àma ki tábhí títi dhi ì atsi tá ndùrùku zàlésè gò, ì dré lavúzó yìandre 'ásè dhi.*

² Di ndùrùku nda na ìndì yìandre nda na dhi, ì kisú tá bàtisimò, ru amúzó Mósè be.

* 10:1 10:1 A kònò Pfòma 13:21-22; 14:19-29

³ Ayi títi dhi ì nya tá manyàngá àlo angálépi Giká vélèsè dhi kòdhya.

⁴ I mvu tá kpà yí àlo angálépi Giká vélèsè dhi kòdhya. Tàko ko, ì adré tá yí adrélépi apfòle kírà angálépi Giká vélèsè gò adrélé àyi ki lebè dhi lésè dhi ni mvu.† Kírà nda tá Krísto 'i.

⁵ Tágba dré tá adrézó kònìni dhi, móndí bí àyi kòfalé dhi ki tà tá dóro Giká mìlèsè ko gò, ì dré todràzo duku na.

⁶ Di tà nda kòdhi ì atsá tá àyi rú kònìni kitswálé tà tadhá àma dré, mà kàdréro tà kònzi ki lovó bha àyikya tíni ko.

⁷ Mì kàdré di giká tàko ki lindri bha àyi ki àruka kya tíni ko. Ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tíni: «Móndí ì lírí tá adrélé ngá nya ìndì ngá mvu gò, ì dré ngàzo adrélé làri to giká tàko i kandrá.»‡

⁸ Mà kàdré ndòtò tà 'o àyi ki àruka kya tíni ko. Tàko ko, àyi ngùlù-nyadhi-àlo-drì-na nda ì todrà tá kítú àlo sè.§

⁹ Mà kàdré Krísto ni tabhì àma ki tàkonzì sè àyi ki àruka kya tíni ko. Tàko ko, nǐ títí tá àyi nda ì todràle dhi kòdhya.*

¹⁰ Mì kàdré kpà ngùrùngùrù ta àyi ki àruka kya tíni ko. Tàko ko, ángéló adrélépi dràdrà fe dhi tupfú tá àyi nda ì todràle dhi kòdhya.†

¹¹ Tà nda kòdhi ì atsá tá àyi rú kitswázó tà tadhá àma dré. A tisì kpà tà nda ì kitswázó àma adrèbhá lídrì íbe lókyá kùdù kònìdhi 'á dhi ki kodzó dhi bvó.

¹² Asà dhi, mì kàdré kisúà dhi mì adrè àmi ki totó tātā dhi, mì kònò dóro, mì kòdheró ko!

¹³ Tà twá adrè àmi ki tabhì tà adrèbhá móndyá títi dhi ki tabhì dhi ì rúsè ko. Giká kitswá kpà adrélé ka'ile togó wáyi sè. Kitswá àmi ki tayí tà dré tabhìle àmi ki rinyí lavúzó dhi ko. Di, tà dré adrérà'a àmi ki tabhì dhi 'á dhi, a nǐ látì nzi àmi dré kitswázó lapalé tíásà, mì kòkitswáró togó tsi be dhi bvó.

Giká tàko ki lindri bhàma ko dhi

¹⁴ Di áma arúpi má dré lèlè tò ni i, mì kàdré lapalé giká tàko ki lindri bhàma ni tà sílèsè.

¹⁵ Má adrè tà kòdhi ki ta àmi, móndí tògya ró dhi ì dré. Di àmi ki tàndi, mì kòtabhì tà má dré adrélé tàle nda ì, nǐzoá ngalè tà nda ì tà bàti 'i yà dhi.

¹⁶ Mà dré adrérà'a manyàngá Mírì àdhya ni nya dhi 'á dhi, mà kàdré kópò adó, adrézó tà tani zi Giká tí dríá gò, adrézó mvúà dhi, mà adrè zakó tsi àma ki amú Krísto ni kàrí be?

† 10:4 10:4 A kònò Ngá nàma 20:8-11. ‡ 10:7 10:7 A kònò Pfòma 32:6. § 10:3 10:8 «Ngùlù-nyadhi-àlo-drì-na» kònìdhi: 23.000. A kònò Ngá nàma 25:1-18

* 10:9 10:9 A kònò Ngá nàma 21:5-6 † 10:10 10:10 A kònò Ngá nàma 17:6-14

Mà kàdré kpà mápà tonò nyàle dhi, mà adré zakó tsì àma kì amú Krísto nì rúbhá be?

¹⁷ Mápà nda dré adrélé ngbà 'í àlo dhi sè dhi, àma zyandre dhi i, mà atsá rúbhá àlo ró. Angyá ko, mà adré títi mápà àlo nda nì nya kòdhya.

¹⁸ Mì kisù rè Ìsèrèlè ànzi kì tà ká. Ì kàdré ngá fèle mòbòmà ro àlètàrì dri dhi kì nya dhi, ì adré zakó tsì àyi kì amú Gìkà àlètàrì nda nì bhàzo drá dhi be?

¹⁹ Má adré leá tàle dhi, ngá fèle gìkà tàko ì dré dhi, tà kàdrì 'i dhi ko. Gìkà tàko ì kpà tà kàdrì 'i ko.

²⁰ Dì, à kàdré ngá fe mòbòmà ro gìkà tàko ì dré dhi, à adré feá tirí kònzi ì dré, Gìkà dré ko. Má adré di leá dhi, mì kàmú ru tirí kònzi ìbe àlomvá ko.

²¹ Mì kitswá adrélé kópò Mírì àdhya nì mvu, adrézó kókpà kópò tirí kònzi kya nì mvu dhi bwà ko. Mì kitswá adrélé mányàngá Mírì àdhya nì nya, adrézó kókpà mányàngá tirí kònzi kya nì nya dhi bwà ko.

²² Kòdhi mà adré tsì Mírì nì togó le 'òle aswálé? Ama tsì rìnyí ìbe akódhi àdhya nì lavú?

Tà títi dhi kì 'òma lindrì fèzo Gìkà dré dhi

²³ Mì adré tàá dhi: «Mà kitswá tà títi dhi kì 'o bwà.» Bàti, kònini. Dì, tà títi nda ì kitswá àyikya àmi kì ledé ko. «Mà kitswá tà títi dhi kì 'o bwà.» Dì, tà títi nda ì kitswá àyikya móndí kì timbà àyi kì tà ka'ika'ì na ko.

²⁴ Lè mì kàdré tà dóro nda kisúlè àmi kì tándi ì dré ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà dóro nda àmi kì àzya ì dré.

²⁵ Mì kàdré ngá títi adrélé lagílè ngá lagirà na dhi kì ka'ì nyàle. Dì, mì kàdré àmikya ngá nda kì tà lizí ko, tà nda kàròkìró àmi kì togó ko dhi bvó.

²⁶ Tàko ko, Gìkà nì Kúlí adré tàá dhi: «Bvò ì ngá títi lá dhi ìbe dhi i, Mírì àdhya 'i.»‡

²⁷ Dhya àlo Yésu nì ka'ilepi ko dhi kòzi àmi ngá nya gò, mì dré ka'izoá lile dhi, mì kònnya ngá títi bhàle àmi kandrá dhi i. Dì, mì kòlizi àmikya ngá nda kì tà ko, tà nda kàròkìró àmi kì togó ko.

²⁸ Dì, dhya àlo kòtà ína àmi dré dhi, «Kònìdhi ngá fèle gìkà tàko dré dhi 'i» dhi, mì kònnya ko, dhya tà nda nì tàlepi àmi dré dhi nì tà sè, ìndì tà nda kàròkìró móndí nì togó ko sè.

²⁹ Má adré àmi kì togó nì tà ta kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána dhya àzya nda nì togó nì tà ta kòdhya. Dì à nì kitswá liziá dhi: «À adré tà má dré adrélé nòle dóro dhi kì logá má dré dhya àzya nì togó nì tà sè àdho tà sè?

‡ 10:26 10:26 A kònò Longó ì 24:1.

³⁰ Má kàdré mána àwoyà ta Giká dré gò adrézó ngá nya dhi, à adré tà ta kònzi má rú ngá má dré àwoyà fèzo ásà nda sè àdho tà sè?»

³¹ Di mì kàdré ngá nya yà, ngá mvu yà, kó ngalè tà ángùdhi ni 'o yà dhi, mì kàdré tà nda ki 'o títi kitswázó lindrì fe Giká dré dhi bvó.

³² Mì kò'o tà àlo kitswálépi móndí ki 'o ledhélé tàkonzi na dhi ko, àyi nda ì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, móndí sùrú twá ro dhi 'i yà, kó ngalè móndí Ekèlézyà Giká àdhya lé dhi 'i yà dhi.

³³ Mì kàdré tà 'o mána tíni. Má adré tà títi dhi ki 'o, áma tà kàdréro dóro móndyá títi dhi ì mǐlèsè. Má adré tà dóro nda kisulé áma tàndi dré ko. Be ró dhi, má adré mána tà dóro nda móndí zyandre dhi ì dré, ì kòkitswáro lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú be dhi bvó.

11

¹ Mì kàdré tà 'o mána tíni, ngóro áma tàndi má dré adrélé tà 'o Krísto àdhya tíni dhi tíni.

Ago ki tà tòkó íbe lísámbò na dhi

² Má adré àmi ki tà bha kuru, mì dré adrélé ngbú áma tà kisú dhi sè, ìndì mì dré adrélé tròle tà má dré tadhále àmi dré dhi ì rú dhi sè.

³ Di, má adré mána leá mì kònì dhi, àgo títi dhi ki drì Krísto 'i, tòkó ni drì agó 'i, ìndì Krísto ni drì Giká 'i.

⁴ Di lísámbò na dhi, agó àlo dhi kòndrà ngá í dri gò, adrézó tà zi Giká tí yà, kó ngalè adrézó Giká ni kúlí longó pròfétà àdhya tíni yà dhi, agó nda adré ína kanyò fe Krísto dré.*

⁵ Di tòkó àlo dhi kòndrà ngá í dri ko gò, adrézó tà zi Giká tí yà, kó ngalè adrézó Giká ni kúlí longó pròfétà àdhya tíni yà dhi, tòkó nda adré ína kanyò fe áyi agó dré. Tàko ko, sù ngóro tòkó nda rè tá áyi drìbhí rère na tíni.

⁶ Tòkó kòndrà ngá í dri ko dhi, dóro ni tá dré áyi drìbhí rèle rère dhi. Di, tòkó ni drìbhí rèma yà, kó ngalè akódhi ni drìbhí fàma yà dhi kàdré kanyò fe drá dhi, lè akódhi kàdré áyi drì ndràndrà.

⁷ Di, adré leá dhi, agó kòndrà ína áyi drì ko. Tàko ko, Giká bhà agó làsú be í tíni, ìndì agó adré Giká ni mǐlanzilanzì tadhá. Di, tòkó adré ína agó ni mǐlanzilanzì tadhá.

⁸ Angyá ko, Giká 'o tá agó apfòle tòkó lèsè ko. Be ró dhi, 'o ína tòkó apfòle agó lèsè.

* 11:4 11:4 Giká ni Kúlí tisìle Gírìkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi, «agó nda adré ína kanyò fe áyi drì dré.» Kòdhi adré leá tàle dhi, agó nda adré kanyò fe Krísto dré.

⁹ Kòdhi íbe dhi, Gĩká bhà tá agó tòkó dré ko. Be ró dhi, bhà ína tòkó agó dré.

¹⁰ Tà nda sè dhi, ìndì ángéló ki tà sè dhi, lè tòkó kàdré áyi drĩ ndra tadházóá dhi, i agó zàle dhi.

¹¹ Di, tágba kònìni dhi, Mírĩ na dhi, tòkó ni tà kitswá adrélé be dhi agó ni tà àko ko. Agó ni tà kitswá kpà adrélé be dhi tòkó ni tà àko ko.

¹² Tàko ko, ngóro tòkó dré apfòle agó lésè dhi tĩni dhi, à ti kpà agó apfòle tòkó lésè. Di, tà bàti ró dhi, ngá títi dhi i apfò Gĩká vélésè.

¹³ Mì kòlanzi tà kòni ki bvó àmi ki tándi i kòfalé: Tòkó àlo dhi kòndrà áyi drĩ ko gò adrézó tà zi Gĩká tí dhi, kòdhi tsi dóro?

¹⁴ Ngá wáyi Gĩká dré bhàle dhi ki làsú adré zakó tsi tadhá àmi dré dhi, agó ni drĩbhí kàdré kàtswa dhi, tà nda adré kanyò fe akódhi dré?

¹⁵ Di, tòkó ni drĩbhí kàdré kàtswa dhi, tà nda adré ína lindrĩ fe akódhi dré. Tàko ko, Gĩká fè drĩbhí kàtswa nda akódhi dré ngóro ngá dré adrézó áyi drĩ ndra ásà dhi tĩni.

¹⁶ Dhya àlo kàdré tà le kayilé tà nda kòdhi i dri dhi, àma labhi àzya mà dré adrélé lebèle dhi àko. Èkèlézyà Gĩká àdhya i kókpà labhi àzya àko.

Mányàngá Mírĩ àdhya

(A kònò kpà Mátáyò 26:26-29; Márokò 14:22-25; Lúka 22:15-20)

¹⁷ Kàdré tà mì dré adrézó ru kimó adrélé 'òá dhi ki tà sè dhi, má kitswá àmi ki tà bha kuru ásà ko. Tàko ko, mì adré àmikya tà kònzì ki 'o, tà dóro ki lavú.

¹⁸ Drĩdrĩ dhi, má adré yíá tàle dhi, mì dré adrérà'a ru kimó mómí Ekèlézyà àdhya i ró dhi 'á dhi, mì adré àmikya ru lanzí àmi kòfalésè. Di má ni kitswá tà nda ni ka'ĩ tsà.

¹⁹ Tà bàti ró dhi, lè tà adrézó ru lanzí dhi i kàdré àmi kòfalé be, à kòkitswáro mómíyá Gĩká dré ka'ile àmi kòfalé dhi ki ni be dhi bvó.

²⁰ Mì dré adrérà'a ru kimó dhi 'á dhi, mì adré àmikya mányàngá Mírĩ àdhya ni nya kòdhya ko.

²¹ Tàko ko, mì dré adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mì adré ngá do àmi ki tándi i dré nyàle drĩdrĩ mómí àruka i kandrá. Di mómí àruka i tàbirí íbe, àruka ni i adré kó wá tsi.

²² Àmi tsi dzó àko kitswázó ngá nya ìndì ngá mvu lána dhi? Kó ngalè, mì adré Ekèlézyà Gĩká àdhya ni ayízè, adrézó kanyò fe mómí mányàngá àko dhi i dré? Má ni àdho tà ta àmi dré kòdhya? Má ni tsi àmi ki tà bha kuru? Kóko! Má kitswá àmi ki tà bha kuru tà nda sè ko!

23 Tàko ko, má tadhá mána àmi dré tà má dré kisùlé Mírì vélèsè kòni i kòdhyà: Ngátsi Mírì Yésu ni lefèzo kàribhá i drígá dhi sè dhi, akódhi adó tá mápà,

24 àwoyà fèzo Giká dré gò, ñòzoá tàzoá dhi: «Kònìdhi áma rúbhá má dré adrélé fèle àmi ki tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndì mì kàdré 'òá kònìni adrézó áma tà kisù.»

25 Ngá nyàma àmvolèsè dhi, dré kókpa 'òzoá kònìni kópò sè. Adó kópò nda, tàzoá dhi: «Kópò kònìdhi adré tà tídhí Giká dré bhàle ru yìzo móndí íbe áma kàrí sè dhi ni tà tadhá. Mì mvu, ìndì vèsè wáyi mì dré adrérà'a mvuá dhi 'á dhi, mì kàdré 'òá kònìni adrézó áma tà kisù.»

26 Tàko ko, vèsè wáyi mì dré adrérà'a mápà kòdhi ni nya, adrézó kpà kópò kòdhi ni mvu dhi 'á dhi, mì adré Mírì ni dràdrà ni tà longó, tsàle lókyá dré dra agòzo dhi 'á.

27 Asà dhi, dhyà ángùdhi adrélépi Mírì ni mápà nya yà, adrélépi kó akódhi ni kópò mvu yà ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni ko dhi, akódhi nda adré ína tàkonzì 'o Mírì ni rúbhá rú ìndì akódhi ni kàrí rú gò, tàkonzì nda dré adrézó akódhi dri.

28 Adré di lèá dhi, móndí àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki tàndi ki togó tabhì 'íká gò, ì kògòro adrélé mápà nda ni nya, adrézó kópò nda ni mvu ndò.

29 Tàko ko, dhyà ángùdhi adrélépi mápà nda ni nya, adrézó kópò nda ni mvu Mírì ni rúbhá ni tà kisù àko ró dhi, adré ína Giká ni tàbvó tàma asé àyi tàndi dri.

30 Tà nda sè dhi, móndí bí àmi kòfalé dhi i rúbhá íbe yàyà ìndì drà ro, ìndì àmi ki àruka bí dhi ì todrà dre.

31 Mà kàdré àma ki tàndi ki tàbvó ta dhi, Giká kitswá áma ki tàbvó ta ko.

32 Di, Mírì Giká adré ína àma ki tàbvó ta, adrézó àma ki lotó, í kòbhàro tà àma dri móndyá bvò àdhyà kya tìni ko dhi bvó.

33 Asà dhi, áma adrúpi i, mì dré adrérà'a ru kimó mányàngá Mírì àdhyà ni nya dhi 'á dhi, mì kàdré ru letè àmi kòfalèsè.

34 Àmi ki àruka ì kàdré tàbirì íbe dhi, ì kònnya ngá àyi bhàna 'íká, mì kònì dra ru kimó dhi, mì kò'oró tàkonzì gò àmi ki tàbvó tàzo dhi ko.

Kàdré tà àruka mì dré lizilé dhi ki tà sè dhi, má ni tà nda ki lotó lókyá má dré adrérà'a àmi véna dhi 'á.

12

Tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèle dhi i

¹ Ama adrúpi i, kàdré tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèle dhi ki tà sè dhi, má adré lèá mì kònì tà bàti tà nda i dri be.

² Mì nǐ tàlè dhi, mì dré tá adrèrà'a pàgánò i ró dhi 'á dhi, mì tayí tá àmi adrélé tatsílé gǐká tàko kitswábhá kúlí ta bwà ko dhi i vèsè dhi be.

³ Àsà dhi, má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya àlo adrélépi tà ta Gǐká nǐ Tírí nǐ rǐnyí sè dhi kitswá tàá dhi «Tátrírí kàdré Yésu dri!» dhi bwà ko. Kòdhi íbe dhi, dhya àlo kitswá tàá dhi «Yésu Mírì 'i!» dhi bwà ko, kàdré ngbà 'í Tírí Lólo nǐ rǐnyí sè ko dhi.

⁴ Tà tani Tírí Lólo dré adrélé fèlè dhi i twátwa. Di, Tírí àlo nda adrè ína fèà nǐ.

⁵ Látí adrézó Mírì nǐ àzì 'o dhi i twátwa. Di, à adrè àzì nda kǐ 'o Mírì àlo nda dré.

⁶ Tà Gǐká dré adrélé 'òlè mǒndí i 'àsè dhi i twátwa. Di, Gǐká àlo nda adrè tà títi nda kǐ 'o mǒndyá títi dhi i 'àsè dhi nǐ.

⁷ Gǐká adrè áyi Tírí nǐ rǐnyí tadhá mǒndyá ka'íbhá àlo àlo títi dhi i rú, adrézó tà dóro 'o àyi títi nda i dré.

⁸ Dhya àlo dré dhi, Tírí nda adrè rǐnyí adrézó kúlí ta tògyá sè dhi nǐ fe kòdhya. Dhya àzya dré dhi, Tírí àlo nda adrè rǐnyí adrézó kúlí ta tà nǐnǐ sè dhi nǐ fe kòdhya.

⁹ Azya nǐ dré dhi, Tírí àlo nda adrè rǐnyí adrézó Gǐká nǐ ka'í togó wǎyi sè dhi nǐ fe kòdhya. Azya nǐ dré dhi, Tírí àlo nda adrè rǐnyí adrézó mǒndí kǐ drà tídrí dhi nǐ fe kòdhya.

¹⁰ Azya nǐ dré dhi, adrè rǐnyí adrézó tà líndrígá ró dhi kǐ 'o dhi nǐ fe kòdhya. Azya nǐ dré dhi, adrè rǐnyí adrézó Gǐká nǐ kúlí longó prǒfètà àdhya tíni dhi nǐ fe kòdhya. Azya nǐ dré dhi, adrè rǐnyí adrézó tírì twátwa dhi kǐ nǐ lanzílé dhi nǐ fe kòdhya. Azya nǐ dré dhi, adrè rǐnyí adrézó tí twátwa kǐ ta dhi nǐ fe kòdhya. Azya nǐ dré dhi, adrè rǐnyí adrézó tí twátwa nda kǐ kúlí àndu ngǐ dhi nǐ fe kòdhya.

¹¹ Tírí àlo kwákwá nda adrè tà títi nda kǐ 'o nǐ. Adrè rǐnyí twátwa nda kǐ lanzí mǒndí àlo àlo títi i dré, ngóro í dré adrélé lèlè 'òlè dhi tíni.

Rúbhá àlo kǐgá nǐ íbe bí dhi

¹² Dhyá kǐ rúbhá ngá àlo dhi 'i, gba dré adrézó kǐgá íbe bí dhi. Krísto nǐ tà kókpà kòdhi tíni. Gba rúbhá nǐ nǐ kǐgá i dré adrézó bí dhi, rúbhá nda ngbà 'í àlo.

¹³ Tàko ko, à fè bàtisimò àma títi dhi i dré Tírí Lólo àlo dhi nǐ rǐnyí sè, mà kàdréro rúbhá àlo ró, gba mà kàdré Yúdà ànzì 'i yà, mǒndí súrú twá ro dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalè mǒndí màràbà ro ko dhi 'i yà dhi. Gǐká bhà Tírí àlo nda adrélé àma títi dhi i léna.

¹⁴ Rúbhá nda nǐ kǐgá ngbà 'í àlo ko. Be ró dhi, rúbhá nda kǐgá íbe bí.

15 Tágba rúbhá nda ni pá kòtá tá dhi «Má dré adrélé drígá 'i ko dhi sè dhi, ma rúbhá ni kìgá 'i ko» dhi, pá nda ni tá adré ngbú rè rúbhá nda ni kìgá ró.

16 Kó ngalè, bí ni kòtá tá dhi «Má dré adrélé mǐ 'i ko dhi sè dhi, ma rúbhá ni kìgá 'i ko» dhi, bí nda ni tá adré ngbú rè rúbhá nda ni kìgá ró.

17 Kònò rúbhá wǎyi dhi kàdré tá mǐ 'i yà dhi, a ni tá kitswá tà yi ngíni? Kó ngalè, rúbhá wǎyi dhi kàdré tá bí 'i yà dhi, a ni tá kitswá ngá tàdzí ngu ngíni?

18 Tà bàti ró dhi, Gìkà tobhà kìgá àlo àlo títi dhi i rúbhá léna ngóro í dré tá lèlè 'òle dhi tǐni.

19 Kìgá nda ì kàdré tá ngbà 'í àlo dhi, kònò rúbhá nda kitswá tá adrélé ko.

20 Tà bàti ró dhi, rúbhá ni kìgá i bí. Di, rúbhá nda ína ngbà 'í àlo.

21 Rúbhá nda ni mǐ kitswá ína tàá drígá dré dhi «Ámi lovó má rú yó!» dhi bwà ko. Kó ngalè, drǐ ni kitswá ína tàá pá dré dhi «Ámi lovó má rú yó!» dhi bwà ko.

22 Tàko ko, rúbhá ni kìgá adrélé nòle yà yà dhi ì kàdré tá yó dhi, kònò rúbhá nda kitswá tá tà 'o bwà ko.

23 Rúbhá ni kìgá mà dré adrélé nòle lindrì àko ró dhi i, mà adré àyi nda ki lindrì bha kìgá àruka títi dhi kya ki lavú. Rúbhá ni kìgá kitswábhá adrélé nòle ko dhi i, mà adré àyi nda ki likí kìgá àruka títi dhi ki lavú.

24 Di, mà adré 'oá kònìni rúbhá ni kìgá kitswábhá adrélé nòle dhi ki tà sè ko. Di, Gìkà amú ína rúbhá ni kìgá i títi, lindrì fèzo kìgá adrébhá tá lindrì àko dhi i dré,

25 tà adrézó ru lanzí dhi kàdréró rúbhá nda na yó, be ró dhi, kìgá nda ì kàdréró àyi ki àzya ki tà kisù.

26 Asà dhi, kìgá àlo dhi kàdré kizà nya dhi, kìgá àruka títi dhi ì adré kókpà kizà nya túmǎní akódhi be. Kìgá àlo dhi kàdré rúku kisú dhi, kìgá àruka títi dhi ì adré lenzélé túmǎní akódhi be.

27 Ami ró dhi, àmi Krísto ni rúbhá 'i. Ami àlo àlo títi dhi i rúbhá nda ni kìgá 'i.

28 Gìkà bhà tá rè zyà àpóstolò i adrélé drǐdrǐ Ekèlézyà na gò, pròfètà ki bhàzo àyi àmvolésè gò, dhya adrébhá tà tadhá dhi ki bhàzo àyi àmvolésè. Amvolásà dhi, bhà tá dhya adrébhá tà líndrígá ró dhi ki 'o dhi i, dhya adrébhá mǎndí ki drà tidrì dhi íbe, dhya adrébhá mǎndí ki ledé dhi íbe, dhya adrébhá mǎndí ki drǐ ko dhi íbe, tsàle dhya adrébhá ti twátwa ki ta dhi íbe.

29 Di mǎndyá títi dhi ì àpóstolò 'i ko. Ayi títi dhi ì pròfètà 'i ko. Ayi títi dhi ì tà tadhábhá 'i ko. Ayi títi dhi ì rǐnyí íbe

adrézó tà líndríga ró dhi ki 'o ko,

³⁰ adrézó móndí ki drà tídrí ko, adrézó ti twátwa ki ta ko, adrézó ti twátwa nda ki kúlí àndu ngí ko.

³¹ Dì, àmi ki togó kàdré ína àtsi ró, kitswázó tà tani lavúlé Tírí Lólo dré adrélé fèle dhi ki kisú.

Nyànomvá dhi, má ni láti dóro láti àruka títi dhi ki lavúlépi dhi ni tadhá àmi dré kòdhyà.

13

Lèle ni tà

¹ Kònò má kàdré tá ti twátwa móndí kya ki ta ángéló kya íbe gò, má dré mána adrézó lèle àko dhi, má ni tá adré ngóro ngílingíli adrélé tswàle wàyá ro dhi tíni, kó ngalè gòká adrélé vòle wàyá ro dhi tíni.

² Kònò má kàdré tá Gíká ni kúlí longó pròfétà àdhya tíni, adrézó tà títi lùzu ró dhi ki ni lanzíle tà nìni be wáyi, adrézó tà ka'íka'í íbe kàdrì kitswázó kòngó ki 'o àyi ki kisí gò, má dré mána adrézó lèle àko dhi, má ni tá adré ngá tàko 'i.

³ Kònò má kòlanzí tá áma ngá títi dhi i lemerèbhá i dré, áma rúbhá fèzo vèle àtsí na gò, má dré mána adrézó lèle àko dhi, má kitswá tá tà dóro àlo kisú ásà ko.

⁴ Lèle adré tà letè togó vwàvwà sè, adrézó áyi togó dóro tadhá móndí i dré. Adré lovó kònzei bha móndí i rú ko. Adré áyi afà ko, adrézó drikàdrì ro ko.

⁵ Adré kanyò fe móndí i dré ko, adrézó tà dóro nda kisúlé áyi tàndi dré ko, adrézó áyi togó tayí adrélé aswálé ko. Adré tà kònzei 'òle i rú dhi ki tà kisú vwàvwà ro ko.

⁶ Adré lenzélé tà kònzei sè ko. Be ró dhi, adré ína lenzélé tà bàti sè.

⁷ Lèle adré tà títi dhi ki mvo, adrézó Gíká ni ka'í tà títi i sè, adrézó m̀i bha akódhi véna tà títi i sè, adrézó togó tsi tà títi i sè.

⁸ Lèle kitswá tàdzí akíle ko. Dì, à ni Gíká ni kúlí longoma pròfétà kya tíni dhi ni tayí. A ni ti twátwa ki tàma kíkí. A ni kúlí tàma tà nìni sè dhi ni tayí.

⁹ Tàko ko, mà adré àmakya tà ni tsà, adrézó Gíká ni kúlí longó pròfétà kya tíni tsà.

¹⁰ Dì, lókyá tà títi dhi i dré dra kitswábhá títi dhi tú dhi, tà kitswábhá tsà dhi ki àyikya tavì.

¹¹ Má dré tá adrérà'a mvámvá ro dhi 'á dhi, má adré tá tà ta mvámvá àdhya tíni, adrézó tà kisú mvámvá àdhya tíni, adrézó tà ni lanzíle mvámvá àdhya tíni. Dì, lókyá má dré atsázó móndí kàdrì ro dhi sè dhi, má tayí tà ànzimvá kya i títi.

¹² Nyànomvá dhi, mà adré ngá no tsà, ngóro ngá líndrí adrélé nòle tàlàtálà na dhi tíni. Dì, lókyá adrélépi àlìle dhi

sè dhi, mà ni ru no Gĩká be mĩ sè. Nyànomvá dhi, má adrè tà ni tsà. Di, lókyá adrélèpi alìle dhi sè dhi, má ni tà títi dhi kì ni, ngóro Gĩká dré áma nìle bàti dhi tìni.

¹³ Nyànomvá dhi, tà na kòni i be: tà ka'ika'ĩ, mĩ bhàbhà Gĩká véna dhi, ìndì lèle. Di, tà kàdrì lavulé tà nda i kòfalé dhi ìna lèle 'i.

14

Ti twátwa kì tàma, ìndì tà longoma pròfètà kya tìni dhi

¹ Mì kàdré di láti lèle àdhya ni lebè. Ami kì togó kàdré kpà àtsi ró, kitswázó tà tani Tìrí Lólo dré adrélé fèle dhi kì kisú. Lavulé dhi, mì kàdré rĩnyí adrézó Gĩká ni kúlí longó pròfètà kya tìni dhi ni le kisúlé dhi kòdhya.

² Tàko ko, dhya adrélèpi ti twá ta dhi adrè tà ta móndí i dré ko. Be ró dhi, adrè ìna tà ta Gĩká dré. Angyá ko, dhya àlo nĩ tà akódhi dré adrélé tàle dhi ko, dré adrélé tà lùzu ró dhi kì ta Tìrí Lólo ni rĩnyí sè dhi sè.

³ Di, dhya adrélèpi Gĩká ni kúlí longó pròfètà àdhya tìni dhi adrè ìna tà ta móndí i dré, kitswázó àyi kì timbà àyi kì tà ka'ika'ĩ na, kitswázó àyi kì kodzó, ìndì kitswázó àyi kì togó kì tindrì.

⁴ Dhya adrélèpi ti twá ta dhi adrè àyi tàndi ni timbà àyi tà ka'ika'ĩ na. Di, dhya adrélèpi Gĩká ni kúlí longó pròfètà àdhya tìni dhi adrè ìna móndyá títi Èkèlèzyà le dhi kì timbà àyi kì tà ka'ika'ĩ na.

⁵ Má adrè làá dhi, mì kàdré títi ti twátwa kì ta. Di, lavulé dhi, má adrè làá mì kàdré Gĩká ni kúlí longó pròfètà kya tìni. Tàko ko, dhya adrélèpi tà longó pròfètà àdhya tìni dhi lavú dhya adrélèpi ti twátwa kì ta dhi, akódhi nda kàdré ngbà 'i ti twátwa nda kì kúlí àndu ngi Èkèlèzyà ni timbàzo dhi ko dhi.

⁶ Áma adrúpi i, kònò má kòtsa tá àmi véna adrélé ti twátwa kì ta dhi, tà nda ni tá kitswá àmi kì ledé ngíni? Di, má kòtsa mána tà lùzu ró tadhálé dhi ìbe yà, tà nìni tàle dhi ìbe yà, tà longólé pròfètà àdhya tìni dhi ìbe yà, kó ngalè tà tadhálé dhi ìbe yà dhi, tà nda ni àmi kì ledé bàti.

⁷ Kàdré ndìndì ngá ledélé làrí ro ngóro firílí tìni, ìndì kùdhí tìni dhi kì tà sè dhi, à kàdré ngá nda kì tswa wàyà ro dhi, à ni longó adrélé tswàle nda ni ni ngíni?

⁸ Kó ngalè, à kàdré gòká vo dóro ko dhi, àdhi ni àyi lotó lèle àdzú bhu dhi nì?

⁹ Tà nda kòdhi kòkpà kònini àmi kì tà sè. Mì kàdré kúlí nìle ko dhi kì ta kòdhya dhi, à ni kúlí mì dré adrélé tàle nda kì àndu ni ngíni? Mì ni adrè àmìkya kúlí nda kì ta àngyá.

10 Tà bàti ró dhi, ti twátwa adrélé tàle bvò dri dhi i bí. Di, ti adrélépi àndu àko dhi yókódhó.

11 Di má kònì kúlí adrélé tàle dhi ki àndu ko dhi, má ni adrélé mómí twá ro dhya adrélépi kúlí nda ki ta dhi dré, ìndì akódhi nda ni kpà adrélé mómí twá ro má dré.

12 Tà nda kókpa kònìni àmi ki tà sè. Àmi ki togó dré adrélé àtsi ró tà tani Tírí Lólo dré adrélé fèle dhi ki kisú dhi sè dhi, mì kàdré tà tani adrézó Èkèlézyà ni timbà dhi ki nda kòdhya.

13 Àsà dhi, lè dhya adrélépi ti twá ta dhi kàdré tà zi Gíká tí, kitswázó kúlí í dré adrélé tàle nda ki àndu ngì dhi bvò.

14 Tàko ko, má kàdré tà ta Gíká be ti twá dhi sè dhi, áma togó adrélé tà nda ki ta nì. Di, áma tà kisùkisù adrélé ina tà 'o ko.

15 Di má ni 'òá ngìni? Má ni tà ta Gíká be áma togó sè, adrézó kpà tàá áma tà kisùkisù sè. Má ni longó ngo áma togó sè, adrézó kpà longóá áma tà kisùkisù sè.

16 Tàko ko, mí kàdré Gíká ni rú bha kùle ngbà 'í kúlí angábhá àmi togó lésè dhi i sè dhi, dhya adrélépi kúlí mí dré adrélé tàle àwoyà fèzo Gíká dré nda ki yi dhi ni kitswá tàá «Kònìni!» dhi ngìni? Angyá ko, akódhi nda nì kúlí mí dré adrélé tàle nda ki àndu ko.

17 Di tágba mí dré adrézó àwoyà ta Gíká dré dhi, mí adrélé mína dhya nda ni timbà akódhi ni tà ka'ika'í na ko.

18 Má adrélé àwoyà ta Gíká dré, má dré adrélé ti twátwa ki ta àmi títi dhi kya ki lavú dhi sè.

19 Di, lísambò na dhi, má dré kúlí nzi mómí ì dré nìle dhi ki tàle àyi ki tadházó dhi dóro lavúlé, má dré kúlí ngúlù-mudrí dhi ki tàle ti twá sè dhi rúsè.

20 Áma adrúpi i, mì kàdré tà kisù ngóro ànzimvá kya tìni ko. Mì kàdré tà 'o ànzimvá kya tìni ngbà 'í tà kònzi 'òma ni tà sè. Di, tà kisùma ni tà sè dhi, mì kàdré tà 'o ngóro mómí lí'wábhá dre dhi kya tìni.

21 Gíká ni Kúlí adrélé tàá dhi:

«Mírì tà dhi: Má ni tà ta mómíyá kòdhi i dré mómíyá adrélhá ti twátwa ki ta dhi i sè, ìndì mómíyá twá ki kúlí i sè.

Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, ì kitswá àyikya áma yi ko.»*

22 Àsà dhi, Gíká bhà ti twátwa ki tàma, kitswázó àyi rìnyí tadhá mómíyá ka'ìbhá dhi i dré ko, be ró dhi, mómíyá ka'ìbhá ko dhi i dré. Di, bhà ina tà longoma pròfétà kya tìni dhi, kitswázó àyi rìnyí tadhá mómíyá ka'ìbhá dhi i dré, mómíyá ka'ìbhá ko dhi i dré ko.

23 Di àmi mómíyá Èkèlézyà le ni i, mì kòkimó ru títi adrélé ti twátwa ki ta gò, mómíyá ka'ìlepi ko dhi 'i yà, kó ngalé mómíyá

* 14:21 14:21 A kònò Esáyá 28:11-12.

tà nda ni nìlepi ko dhi 'i yà dhi dré fizo àmi ki yi dhi, a ni tàá dhi, ngá kizá àmi ki drì dre.

24 Di, mì kàdré àmikya títi Giká ni kúlí longó pròfétà kya tíni gò, mómí ka'ìlepi ko dhi 'i yà, kó ngalè mómí tà nda ni nìlepi ko dhi 'i yà dhi dré fizo àmi ki yi dhi, a ni áyi tàkonzì ni àmi ki kúlí i sè, adrézó ka'íá i tàkonzì líyí 'i káyà dhi.

25 Di tà títi dré zùle áyi togó na dhi ki apfò ngádra 'á gò, dré dhèzo áyi mǐ bha kǐní na, Giká ni lindrì bhàzo, tàzoá dhi: «Giká àmi kòfalé be bàti!»

Tà 'òma mǐbhalé tí lísàmbò na dhi

26 Ama adrúpi i, à kàdré di 'oá ngíni? Mì kàdré ru kimó dhi, àmi ki àlo ni kitswá longó ngo, àzya ni ni kitswá tà tadhá, àzya ni ni kitswá tà lùzu ró dhi ni tadhá, àzya ni ni kitswá ti twá ta, àzya ni ni kitswá ti twá nda ni kúlí àndu ngi. Di mì kàdré tà títi nda ki 'o kitswázó mómíyá Èkèlézyà le dhi ki timbà àyi ki tà ka'íka'í na.

27 A kàdré ti twátwa ki ta dhi, adré leá dhi, ngbà 'í mómí rǐ yà, kó ngalè na yà dhi ì kàdré ti twátwa nda ki ta dhi àyi. Di ì kàdré ti nda ki ta bvóá bvóá. Adré kpà leá dhi, dhya àzya kàdré kúlí ì dré adrélé tàle nda ki àndu ngi.

28 Di, dhya kitswálepi kúlí nda ki àndu ngi bwà dhi kàdré yó dhi, lè mómíyá nda ì kàdré àyikya kíri lísàmbò na. Ì kàdré ti twátwa nda ki ta àyi ki tàndi i dré, ìndì Giká dré.

29 Kàdré mómíyá adrèbhá Giká ni kúlí longó pròfétà kya tíni dhi ki tà sè dhi, lè àyi rǐ yà, kó ngalè na yà dhi ì kàdré kúlí nda ki longó, mómíyá àruka títi dhi ì kàdréró tà ì dré adrélé tàle nda ki tabhì lanzílé.

30 Dhya àzya adrélèpi lírìlé dhi kòkisú tà lùzu ró tadhálé dhi dhi, lè dhya adrélèpi tá tà ta drìdrì nda kòtayí kúlí tàma.

31 Di àmi àlo àlo títi dhi i, mì ni kitswá Giká ni kúlí longó pròfétà kya tíni, dhya àlo àzya ni bvó, kitswázó mómíyá títi dhi ki tadhá, ìndì àyi ki kodzó dhi bvó.

32 Adré leá dhi, mómíyá adrèbhá tà longó pròfétà kya tíni dhi ì kàdré àyi ki togó bha àyi ki rǐnyí zàle.

33 Tàko ko, Giká adré tà 'o wàyá ro ko. Be ró dhi, adré ína tà 'o tà kìdrìkìdrì na.

Ngóro dré adrélé Èkèlézyà títi i 'àsè dhi tíni dhi,

34 lè tòkó ì kàdré kíri lísàmbò na. Ì kòtà kúlí ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki bha àyi ki drì kobhá i zàle, ngóro Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni.

35 Ì kàdré tà ì dré lèle nìle dhi ìbe dhi, ì kàdré tà nda ki lízì àyi ki àgo i tí bhàna. Tàko ko, tòkó dré adrélé tà ta lísàmbò na dhi kanyò ro akódhi dré.

³⁶ Ami Kòrítòbhá ni i, mì adré vo tsì kisùá dhi, Gìká ni kúlí apfò àmi ki tàndi i vélésè? Kó ngalè, Gìká ni kúlí nda tsa ngbà 'í àmi véna?

³⁷ Móndí àruka àmi kòfalé dhi ì kàdré àyi ki no pròfètà i ró yà, kó ngalè móndí Tírí Lólo ni rìnyí íbe dhi i ró yà dhi, lè àyi nda ì kòka'í dhi, tà má dré adrélé tisile àmi dré kòdhi i, tòlí Mírì àdhyà 'i.

³⁸ Di, ì kòka'í kònìni ko dhi, à kitswá kpà àyi ki tàndi ki ka'í ko.

³⁹ Di áma adrúpi i, àmi ki togó kàdré àtsi ró, adrézó Gìká ni kúlí longó pròfètà kya tìni. Mì kòlogá kpà ti twátwa ki tàma móndí i dré ko.

⁴⁰ Di, adré leá dhi, mì kàdré àmikya tà títi dhi ki 'o mǐbhalé tí, ngóro dré kitswálé Gìká mǐlèsè dhi tìni.

15

Krístò ni ngàma dràdrà 'ásè dhi

¹ Ama adrúpi i, má lè Rúbí Tani má dré longólé àmi dré dhi ni tà 'òle agalé àmi léna. Mì ka'í Rúbí Tani nda gò, mì dré adrézó àmi ki totó tātā dríá.

² Rúbí Tani nda sè dhi, Gìká adré àmi ki tidrí, mì kàdré tròle gígí ro tà má dré longólé àmi dré nda rú dhi. Di, mì kàdré 'oá kònìni ko dhi, mì ka'í àmikya àngyá.

³ Má tadhá àmi dré tà kàdrìkàdrì má dré kisúlé kòni ì kòdhyà: Krístò drà áma ki tàkonzì ki tà sè, ngóro tisile Gìká ni Kúlí na dhi tìni.

⁴ Di akódhi ni rúbhá bhàzo mógó na gò, kítú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'ásè, ngóro tisile Gìká ni Kúlí na dhi tìni.

⁵ Di dré agázó Pétèro kandrá gò, dré agázó àpóstolò mudrí-drì-rì dhi i kandrá.

⁶ Amvolásà dhi, dré agázó lókyá àlo sè móndí ka'ibhá kámá-nzi lavú dhi i kandrá. Àyi nda ì kòfalé dhi, móndí bí dhi i dhu rè lídrì íbe. Di, àyi ki àruka ì todrà dre.

⁷ Di akódhi dré agázó Yàkòbhò kandrá gò, dré gòzo agalé àpóstolò títi dhi i kandrá.

⁸ Àyi títi nda ì àmvolésè dhi, dré kpà agázó áma tàndi kandrá, tágba má dré tá adrézó ngóro mvámvá tile lókyá dóro sè ko dhi tìni dhi.

⁹ Tàko ko, ma móndí tàko lavúlé àpóstolò títi dhi ì kòfalé dhi 'i. Má kitswá ndìndì adrélé zìle àpóstolò ro dhi ko, má dré tá móndyá Gìká ni Ekèlèzyà le dhi ki mǐ pfòle dhi sè.

¹⁰ Di, Gìká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi, ma ngóro má dré adrélé ándrò kònìdhi tìni. Akódhi bhà áyi togó tani nda má rú àngyá ko. Tàko ko, má 'o mána àzì àpóstolò àruka títi dhi kya ki lavú. Tà bàti ró dhi, má 'o àzì nda ma

ko. Be ró dhi, Giká ni togó tani adrélépi tà 'o má léna dhi 'o ína àzì nda nì.

¹¹ Àsà dhi, kàdré ma 'i yà, kó ngalè àyi nda 'i yà dhi, tà nda kòdhi i tà mà dré adrélé longolé ìndì mì dré ka'ile dhi 'i.

Móndyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹² Dì, mà kàdré kó longóá dhi Krísto nga dràdrà 'àsè 'í dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì adré dì àyikya tàá dhi, móndyá dràbhá dre dhi ì kitswá ngàle dràdrà 'àsè ko dhi ngíningíni ró?

¹³ Kònò ngangà dràdrà 'àsè dhi kàdré tá yó dhi, Krísto nga tá kpà dràdrà 'àsè ko.

¹⁴ Dì Krísto kònga tá dràdrà 'àsè ko dhi, tà mà dré adrélé longolé dhi ni tá adré tà tàko 'i, ìndì àmi ki tà ka'ika'í ni tá adré tà tàko 'i.

¹⁵ Kòdhi íbe dhi, mà ni tá adré Giká ni tà longóbhá kinzò sè dhi 'i. Tàko ko, mà longó àmakya Giká ni tà tàzoá dhi, akódhi tingá Krísto dràdrà lésè dre dhi 'í. Dì, móndyá dràbhá dre dhi ì kòkitswá tá ngàle dràdrà 'àsè ko dhi, Giká tingá tá kpà Krísto dràdrà lésè ko.

¹⁶ Tàko ko, móndí ì kòkitswá tá ngàle dràdrà 'àsè ko dhi, Krísto nga tá kpà dràdrà 'àsè ko.

¹⁷ Dì Krísto kònga tá dràdrà 'àsè ko dhi, àmi ki tà ka'ika'í ni tá adré àngyá, ìndì mì ni tá adré dhu rè àmi ki tàkonzi na.

¹⁸ Kòdhi íbe dhi, móndyá Krísto ni ka'ibhá gò ì dré todràzo dhi ki tà akí tá dre.

¹⁹ Kònò mà kàdré tá ngbà 'í mǐ bha Krísto véna lídrì kònìdhi ni tà sè dhi, mà ni tá adré kizàbhá 'i móndyá àruka títi dhi ki lavú.

²⁰ Dì, tà bàti ró dhi, Krísto nga dràdrà 'àsè, ngóro dhya ngàlepi drìdrì móndyá dràbhá àruka títi dhi ì kandrána dhi ró.

²¹ Tàko ko, ngóro dràdrà dré atsálé móndí ì kòfalé móndí àlo dhi sè dhi tìni dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi atsá kókpà móndí àlo dhi sè.

²² Ngóro móndyá títi angábhá Adámà lésè dhi ì dré adrélé dràle dhi tìni dhi, móndyá títi ru amúbhá Krísto be dhi ki adrí.

²³ Dì, móndí àlo àlo títi dhi ki adrí àyi ki tàndì ki lókyá sè. Krísto adrí ína drìdrì móndyá àruka títi dhi ì kandrá nì. Dì lókyá dré dra agòzo dhi tú dhi, móndyá akódhi àdhya ki adrí.

²⁴ Amvolásà dhi, lókyá kùdù ni atsá. Lókyá nda sè dhi, Krísto ni tirí kònzi títi ópí kàdrì ro ìndì rǐnyi ró dhi ki tà 'o

akílé, rinyí tíí adrézó òpì nya dhi íbe gò, Opì logózó Gìká Atá drígá.

²⁵ Tàko ko, lè Krísto kàdré òpì nya tsàlè lókyá Gìká dré dra akódhi ni kàribhá tíí dhi kì bhàzo adrélé akódhi ni pá zàlè dhi 'á.*

²⁶ Kàribhá ni kùdù dré dra tà ni ni 'òzo akílé dhi, dràdrà 'i.

²⁷ Angyá ko, Gìká ni Kúlí adré tàà dhi: «Gìká bhà tà tíí dhi i akódhi ni pá zàlè.»† Dì tà tisìlè kòdhi kàdré tàà «tà tíí dhi i» kònìni dhi, adré Gìká ni tàndi ni bha lána ko. Tàko ko, Gìká nda dhya adrélépi tà tíí nda kì bha Krísto ni pá zàlè dhi 'i.

²⁸ Dì akódhi kònì dra 'òá kònìni dhi, Krísto, Gìká ni Mvágó nda ni áyi tàndi ni bha Gìká tà tíí dhi kì bhàlèpi áyi pá zàlè nda zàlè, Gìká kàdréro tà tíí dhi i drìlè.

²⁹ Dì, ngangà dràdrà 'àsè dhi kàdré ína yó dhi, móndyá adrèbhá bàtìsimò do móndyá dràbhá kì rú sè dhi i adré 'òá kònìni àdho tà sè? Móndyá dràbhá dre dhi i kòkìtswá ngàlè dràdrà 'àsè ko dhi, à adré bàtìsimò do àyi kì rú sè àdho 'òzo?

³⁰ Ama ró dhi, mà adré kpà àma kì lídrì fe adrélé dràdrà m̀lè lókyá tíí i sè àdho tà sè?

³¹ Tàko ko, ma mána dràdrà m̀lè kítú àlò àlò tíí dhi i sè. Tà nda tà bàti 'i, ngóro má dré adrélé áma drì bha kuru àmi kì tà sè Yésu Krísto àma kì Mírì na dhi t̀ni.

³² Kònò má kòpfu tá ru kà'wá àtrá íbe Efésò na ngbà 'í móndí kì tà sè dhi, má ni tá àdho tà dóro kìsú ásà kòdhyà? Móndyá dràbhá dre dhi i kòkìtswá ngàlè dràdrà 'àsè ko dhi, «Mà kàdré ngá nya, adrézó ngá mvu!

Tàko ko, k̀dru, mà ni dra dràdrà.»‡

³³ M̀ kòtayí àmi adrélé lítlé ko: «Ru sùma móndí kònzi íbe dhi adré dhyá kì tà dóro kì kizá.»

³⁴ M̀ kògò dì adrélé tà kìsú dóro. M̀ kòtayí kpà tàkonzì 'òma. Tàko ko, móndí àruka àmi kòfalé dhi i ǹ àyikya Gìká ko. Má adré tà kòdhi ni ta kanyò fèzo àmi dré.

Rúbhá móndyá dra ngabhá dràdrà 'àsè dhi kya

³⁵ Dì, à ni kìtswá lizíá dhi: «Móndyá dràbhá dre dhi kì nga dràdrà 'àsè ng̀ni? I ni nga rúbhá ng̀ni dhi sè?»

³⁶ Tà lizílé nda tà azaaza 'i! Lò'wa mí dré adrélé kidhílé dhi kòdrà ko dhi, kìtswá ína apfòlè lídrì ro ko.

³⁷ M̀ dré adrèrà'a lò'wa kidhí dhi 'á dhi, mí adré ngá dra apfòlèpi dhi ni kidhí kòdhyà ko. Be ró dhi, mí adré ngbà 'í lò'wa kidhí kòdhyà, kàdré ngánò lò'wa 'i yà, kó ngalè ngá àzya ni lò'wa 'i yà dhi.

* 15:25 15:25 A kònò Longó i 110:1. † 15:27 15:27 A kònò Longó i 8:7. ‡ 15:32 15:32 A kònò Esáyà 22:13.

38 Di Giká adré rúbhá tídhí dhi ni fe lò'wa nda dré, ngóró í dré adrélé lèlè 'òle dhi t́nì. Lò'wa àlo àlo títi dhi i dré dhi, adré rúbhá fe adrélé àyi ki t̀ndì kya ró.

39 Ngá títi dhi ki ză kandra àlo ko. Móndí ki ză ni kára twá, kà'wá ki ză ni kára twá, àrì kya ni kára twá, ìndì kosyá kya ni kára twá.

40 Kòdhi íbe dhi, rúbhá bhù àdhya i be, ìndì rúbhá bvò àdhya i be. Di rúbhá bhù àdhya ki lagulagu twá rúbhá bvò àdhya kya rúsè.

41 Kítú ni lagulagu twá, mbă ni lagulagu twá, ìndì bhĩbhínyà ki lagulagu twá. Ndìndì bhĩbhínyà àlo àlo títi dhi ki lagulagu twá àyi ki àzya kya rúsè.

42 Tà nda ni adré kókpa kònìni móndyá dra ngabhá dràdrà 'àsè dhi ki tà sè. Rúbhá adrélé s̄ile k̄nì na ngá adrélépi ñwàlè ñwanwà dhi ró dhi, ni nga rúbhá kitswálepì ñwàlè bwà ko dhi ró.

43 Rúbhá adrélé s̄ile lindrì àko dhi, ni nga rúbhá m̄ilanzilanzi ro dhi ró. Rúbhá adrélé s̄ile rúbhá yàyà ro dhi, ni nga rúbhá r̄inyi ró dhi ró.

44 Rúbhá adrélé s̄ile rúbhá bvò àdhya ró dhi, ni nga rúbhá adrélépi Tírì Lólo ni lídrì íbe dhi ró.

Ngóró rúbhá bvò àdhya dré adrélé be dhi t́nì dhi, rúbhá adrélépi Tírì ni lídrì íbe dhi kókpa be.

45 Asà dhi, Giká ni Kúlí adré tàà dhi: «Móndí dr̄dr̄, Adámà atsá móndí lídrì íbe dhi ró.»[§] Di, Adámà kùdù ro dhi atsá ína Tírì adrélépi lídrì fe dhi ró.

46 Di, rúbhá Tírì àdhya atsá dr̄dr̄ nì ko. Be ró dhi, rúbhá bvò àdhya atsá ína 'íká, gò rúbhá Tírì àdhya dré atsázó ndò.

47 Móndí dr̄dr̄ nda apfò tàpfulíndrì bvò àdhya lésè. Di, móndí kùdù ro nda apfò ína bhù lésè.

48 Móndyá bvò àdhya i ngóró móndí apfòlepì bvò lésè nda t́nì. Di, móndyá bhù àdhya i àyikya ngóró móndí apfòlepì bhù lésè nda t́nì.

49 Ngóró mà dré adrélé làsú íbe móndí apfòlepì bvò lésè nda àdhya t́nì dhi t́nì dhi, mà ni adré kókpa làsú íbe móndí apfòlepì bhù lésè nda àdhya t́nì.

50 Ama adrúpi i, tà má dré adrélé tàle dhi i, kònì i: Dhyá ki rúbhá i kàrì ni be dhi i kitswá file Giká ni Opì na bwà ko. Ngá adrélépi ñwàlè ñwanwà dhi kitswá file ngá kitswábhá ñwàlè bwà ko dhi i kòfalé bwà ko.

51 Mì yi rè ká! Má adré tà lùzu ró dhi ni ta àmì dré kòdhya: Ama títi dhi i kòfalé dhi, móndí àruka i kitswá dràle ko. Di, àma títi dhi ki rúbhá ki ru ladzá

⁵² lókyá mvá tsà mǐ atswàma àdhyà tíni dhi sè, gòká kùdù dré ngorà'a. Tàko ko, à nǐ gòká vo gò, mónnyá dràbhá dre dhi ì dré ngàzo dràdrà 'àsè rúbhá kitswábhá ñwàle bwà ko dhi ìbe. Di àma ki rúbhá kǐ ru ladzá.

⁵³ Tàko ko, lè rúbhá adrélépi ñwàle ñwanwà kònìdhi kòladzá ru atsálé rúbhá kitswálépi ñwàle bwà ko dhi ró. Lè rúbhá adrélépi dràle dràdrà kònìdhi kòladzá ru atsálé rúbhá kitswálépi dràle bwà ko dhi ró.

⁵⁴ Di rúbhá adrélépi ñwàle ñwanwà nda kònì ru ladzá atsálé rúbhá kitswálépi ñwàle bwà ko dhi ró dhi, ìndì rúbhá adrélépi dràle dràdrà nda kònì ru ladzá atsálé rúbhá kitswálépi dràle bwà ko dhi ró dhi, tà tisìle Gìká nǐ Kúlí na kònìdhi nǐ ru 'o:

«À lavú dràdrà nǐ rǐnyí, tà nǐ nǐ 'òzo akílé dhi dre!*

⁵⁵ Dràdrà, ámi rǐnyí móndí ki lavúzó dhi ángwà?

Dràdrà, ámi rǐnyí móndí ki tupfúzó todràle dhi ángwà?»†

⁵⁶ Dràdrà nǐ rǐnyí adrézó móndí ki tupfú todràle nda, tàkonzì 'i. Di tàkonzì nda nǐ rǐnyí angá tatrítrí kúlí lésè.

⁵⁷ Di, mà kàdré àmakya àwoyà fe Gìká dré, dré adrélé àma ki 'o tàkonzì lavú dràdrà be àma ki Mírì Yésu Krìsto nǐ rǐnyí sè dhi sè!

⁵⁸ Àsà dhi, àma adrúpi má dré lèle tò nǐ i, mǐ kàdré àmi ki totó tātā. Mǐ kòtayí àmi tà dré kizílé àlomvá ko. Mǐ kàdré ngbú àmi ki fe adrélé Mírì nǐ àzì 'o adrézó lèle ába drìdrì. Tàko ko, mǐ nǐ tàle dhi, àzì mǐ dré adrélé 'òle Mírì na dhi kitswá dràle àngyá ko dhi be.

16

Làfa lokólé mónnyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi i dré dhi

¹ Kàdré làfa mǐ dré adrélé lokólé mónnyá Gìká àdhyà Yèrúsalmà na dhi i dré dhi nǐ tà sè dhi, mǐ kàdré 'òá ngóro má dré tàle Èkèlézyà Gàlàtíyà na dhi i dré dhi tíni.*

² Kítú nǐ àlo pòsò àlo àlo títi dhi kya sè dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mǐ kàdré làfa mǐ dré kisúlé dhi nǐ àruka bha gàrà dri. Mǐ kàdré 'òá kònìni kitswálé má kònì dra tsa dhi, mǐ kòlokóro làfa lókyá nda sè ko.

³ Di má kòtsa dre dhi, má nǐ wárágà ki fe mónnyá mǐ dré dra kípèle dhi i dré gò, àyi ki mùzo ngá mǐ dré adrélé fèle nda ki adzì Yèrúsalmà na.

⁴ Kòkìtswá má dré kpà lizo dhi, mà nǐ lǐ tùmání àyi ìbe.

Atsì Pólò dré lèle tòle dhi

* 15:54 15:54 A kònò Esáyà 25:8. † 15:55 15:55 A kònò Oséyà 13:14. * 16:1 16:1 A kònò Rómàbhá i 15:25-26.

⁵ Má kònì dra lavú bvò Màkèdòníyà àdhyà 'àsè dhi, má ni tsa àmi véna. Tàko ko, má ni lavú Màkèdòníyà 'àsè.

⁶ Aruka ni, má ni adrè àmi véna lókyá be vwàvwà ro tsà. Aruka ni, má ni ndìndì lókyá kidhì àdhyà ni letè lavulé àmi véna, mì kògòró áma ledé má dré lizo àrà má dré dra lizo lána dhi na.

⁷ Tàko ko, má lè àmi ki nòle ngbà 'í lókyá tsà sè má dré adrérà'a lavulé dhi 'á ko. Be ró dhi, Mírì kòlè dhi, má adrè lèá gile àmi ta.

⁸ Nyànomvá dhi, má ni adrè kònwa Èfèsò 'a tsàle gwányá Pàtèkòtè àdhyà na.

⁹ Tàko ko, Gíkà nǝ lāti má dré adrézó àzì kàdrì dhi ni 'o kònwa, gba móndí bí dhi ì kàdré ligilé má rú yà dhi.

¹⁰ Tímòtéyò kòtsa àmi véna dhi, mì kò'o akódhi dóro, kàdréró àmi kòfalé tirì àko. Tàko ko, akódhi adrè Mírì ni àzì 'o mána tíni.

¹¹ Adré òlè dhi, dhyà àlo kàyízè akódhi ko. Akódhi dré adrérà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, mì kòledé akódhi, kàgòró má véle togó be kàdrìkàdrì. Angyá ko, má adrè akódhi ni letè adrúpi àruka íbe.

¹² Kàdré áma ki adrúpi Apólò ni tà sè dhi, má kodzó tá akódhi togó wáyi sè, kòlìró àmi véna àma ki adrúpi àruka íbe. Dì, akódhi lè tá ína lile nyànomvá ko. Dì a ni dra lókyá dóro nda lizo ndò.

¹³ Lè mì kàdré tàmbàga dri, adrélé àmi ki totó tātā àmi ki tà ka'íkà'í na. Mì kàdré togó tsi, adrézó kpà rinyi ró.

¹⁴ Mì kàdré kpà tà títi dhi ki 'o lèle sè.

¹⁵ Mì nǝ tàle dhi, Sètèfàná ì mónnyá akódhi ni dzó lé dhi íbe dhi ì tá móndí Yésu ni ka'íbhá drìdrì bvò Akáyà àdhyà na dhi 'i dhi be. Dì ì fè àyi adrélé tà 'o mónnyá lólo Gíkà àdhyà ì dré. Áma adrúpi ì, má adrè àmi ki kodzó,

¹⁶ mì kàdréró àmi ki bha mónnyá adrèbhá tà 'o àyi nda kya tíni dhi ì zàle, ìndì mónnyá títi adrèbhá àzì 'o landèzo túmání àyi íbe dhi ì zàle.

¹⁷ Má adrè lenzélé Sètèfàná ki atsama Fòrùtùnátò íbe Akàyìkò be dhi ni tà sè. Ayi nda ì 'o má dré tà títi mì dré kitswálé 'òle bwà ko dhi ì dre.

¹⁸ Ì tìndrì áma togó ngóró ì dré kpà 'òle àmi dré dhi tíni. Mì kàdré òlè móndí làsú be kònìni dhi ki tà bha kuru.

Mòdo kùdù

¹⁹ Èkèlézyà bvò Asíyà àdhyà lé dhi ì fè mòdo àmi dré. Akilà ì Pírìsíkà be dhi ì fè kpà mòdo àmi dré togó wáyi sè Mírì Yésu na, túmání mónnyá Èkèlézyà àdhyà adrèbhá ru kimó àyi ki dzó lé dhi íbe.

²⁰ Ama kí adrúpi tíí kònwa dhi ì fè kpà mòdo àmi dré. Àmi ró dhi, mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalésè lèlè sè.

²¹ Ma, Pólò, má adré kúlí kòni kí tisì áma tàndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmi dré.

²² Dhya àlo kàdré Mírì Yésu ni le ko dhi, tátrítrí kàdré akódhi dri! Mírì, mí kàlì wà!

²³ Mírì Yésu ni togó tani kàdré àmi íbe!

²⁴ Má adré àmi kí le tíí Yésu Krísto na.

Wárágà Pólò dré tisìle Kòrítòbhá ĩ dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Kòrítò na dhi ĩ dré dhi ni rì 'i. Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó tà ledé àyi kòfalèsè Kòrítòbhá nda ìbe dhi bvó. Tàko ko, akódhi ni wárágà ni àlo léna dhi, lotó tá àyi àyi ki ru lanzima ni tà sè, ìndì àyi ki tàkonzì àruka ki tà sè. Di móndí àruka àyi kòfalé dhi ĩ gò adréle ligìlé akódhi rú, adrézó lizíá ngalè akódhi tá àpóstolò 'i bàti yà dhi. Di wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré tà ta rìnyí sè, adrézó àyi tàrá ga àzì àpóstolò àdhya Giká dré bhàle í drígá dhi ni tà sè. Tágba kònìni dhi, Pólò adré leá dhi, àyi Kòrítòbhá nda ìbe dhi ĩ kògò ru amú tódhyá. Adré kpà lenzélé, dré yìle Títò tí tàle dhi, ĩ ladzá àyi ki togó, ìndì ĩ lè gòle àyi no tò dhi sè (7:5-16).

Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré kpà àzì Giká dré fèle móndyá ka'ìbhá títi dhi ĩ dré adrézó Rúbí Tani longó dhi ni tà ta (2:14-17; 3:1-3, 4-18; 4:1-18; 5:16-21). Amvolásà dhi, adré Kòrítòbhá ki kodzó ngá lokó kitswálé títi, ĩ kòfèró lemerèbhá móndyá ka'ìbhá Yèrúsalemà na dhi ĩ kòfalé dhi ĩ dré.

Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò kàdré àyi tàrá ga àpóstolò kinzò ro adrébhá ligìlé í rú dhi ki tà sè dhi, adré 'òá kònìni àyi tàndi ni tà sè ko. Be ró dhi, adré ina 'òá kònìni tadházóá ngádra 'á dhi, Rúbí Tani dré adréle longólé dhi tà bàti 'i káyà dhi.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì móndyá ka'ìbhá dhi ki togó tìndrìma (1:1-11)
- 2) Tà Pólò ĩ kòfalé Kòrítòbhá ìbe dhi (1:12-7:16)
- 3) Kòrítòbhá ki kodzoma ngá lokó fèle móndyá ka'ìbhá Yèrúsalemà na dhi ĩ dré dhi (8:1-9:15)
- 4) Pólò ni tàrá gàma àzì Giká dré bhàle akódhi drígá dhi ni tà sè dhi (10:1-13:10)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (13:11-13)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, bhàle adréle Yésu Krísto ni àpóstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tìni dhi, túmání àma ki adrúpi Tímótéyò be dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, Ekèlézyà Giká

àdhya Kòrítò na dhi dré, túmǎní mónnyá lólo tíí Gǐká àdhya bvò Akáyá àdhya na dhi íbe.

² Gǐká àma ki Atá i Mírǐ Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kǐdríkǐdrì àmi dré!

Gǐká adré móndí ki togó tindrì

³ Rúku kàdré Gǐká, àma ki Mírǐ Yésu Krísto ni Atá dré! Akódhi nda, àma ki Atá adrélépi àyi togó dóro tadhá àma dré dhi 'i, ìndì Gǐká adrélépi àma ki togó tindrì lavúlé dhi 'i.

⁴ Adré àma ki togó tindrì àma ki kizà tíí dhi i na, mà kòkítswáró kpà móndí àruka ki togó tindrì àyi ki kizà tíí dhi i na, ngóró Gǐká dré àma ki tàndi ki togó tindrìle dhi tíni.

⁵ Tàko ko, ngóró kizà Krísto dré nyàle dhi ì dré adrélé gàle àma léna bí dhi tíni dhi, Gǐká adré kókpà àma ki togó tindrì lavúlé Krísto sè.

⁶ Mà kàdré kizà nya dhi, mà adré nyaá mì kòkisúró togó tindrìma túmǎní lídrì kóná vèsè kólyá dhi be be dhi bvò. Gǐká kàdré àma ki togó tindrì dhi, adré tindrìá kítswázó kókpà àmi ki togó tindrì, mì kàdréró togó tsi kizà tíí mì dré adrélé nyàle àmakya tíni dhi i sè.

⁷ Dì mà adré mì bha Gǐká véna àmi ki tà sè. Tàko ko, mà nǐ tàle dhi, ngóró mà dré adrélé kizà nya túmǎní àmi íbe dhi tíni dhi, mà ni kókpà togó tindrìma kisé túmǎní àmi íbe dhi be.

⁸ Ama ki adrúpi i, mà adré làá mì kònǐ ngalè mà nya tá kizà bvò Asíyà àdhya na ngíni ya dhi. Kizà nda nò tá àma tà tàndi ró, àma ki rǐnyí lavúzó gò, mà dré àma ki mì bhàma kítswázó adrìlé dhi ni tayízó.

⁹ Ama léna dhi, sù ngóró à nò tá tà àma dri kítswálé dràdrà sè na tíni. Dì, tà nda 'o tá ru kònìni, mà kàdréró mì bha àma ki tàndi i dri ko, be ró dhi, Gǐká adrélépi móndí ki tingá dràdrà lésè dhi dri.

¹⁰ Akódhi nda apá àma dràdrà làsú be kònìni nda lésè nì. A ni go kpà àma ki apá nì. Mà adré dì àma ki mì bha akódhi véna, kògòró adrélé àma ki apá.

¹¹ Ami ró dhi, mì adré kpà àma ki ledé, mì dré adrélé tà zi Gǐká tí àma dré dhi sè. Dì àsà dhi, móndí zyandre dhi ki tà tani Gǐká dré dra 'òle àma dré dhi ki no, ì dré tà zǐle akódhi tí àma dré dhi sè gò, ì dré àwoyà fèzo akódhi dré àma ki tà sè.

Pòlò ladzá tà í dré tá kisùle 'òle dhi

¹² Tà mà dré adrézó drì bha kuru àsà dhi, tà kònìdhi 'i: Ama ki togó adré tadhá àma léna dhi, mà 'o tà bvò kònìdhi lé, lavúlé dhi, àmi kòfalé, togó lólo wǎyi angálépi Gǐká vélésè dhi sè dre. Mà 'o kònìni àma móndí ro dhi ki tògyá sè ko.

Be ró dhi, mà 'o àmakya kònìni Gĩká ni togó tani bhàle àma rú dhi sè.

¹³ Ama ki wárágà i léna dhi, mà adré ngbà 'í tà mì dré kitswálé nàle ìndì nìle bwà dhi ki tisì àmi dré kòdhyà. Dì má adré mì bha, mì kòkitswáró tà kònìdhi ni ni dóro,

¹⁴ ngóro mì dré kidhólé nìle tsà dhi tìni: Kítú àma ki Mírì Yésu dré dra agòzo dhi tú dhi, mì ni kitswá drì bha kuru àma ki tà sè, ngóro mà dré dra drì bhàle kuru àmi ki tà sè dhi tìni.

¹⁵ Má dré tá àmi ki tà ka'ìle bàti dhi sè dhi, má kisù tá drìdrì dhi, má ni tá tsa àmi véna vèsè be rì, mì kòkitswáró tá tà tani kisú vèsè be rì ká.

¹⁶ Angyá ko, má lè tá tsàle àmi véna, má dré tá adrérà'a lile Màkèdòníyà na dhi 'á, má kònì agò Màkèdòníyà lésè dhi, má kògòro tódhyá àmi ki no gò, mì kòkitswáró àma ledé lile Yùdáyà na.

¹⁷ Dì mì adré kisùá dhi, má dré tá adrérà'a tà kisù 'òle kònìni dhi 'á dhi, má kisù tá mána tà nda 'òle togó wáyi sè ko? Kó ngalè, mì adré kisùá dhi, má adré mána tà kisù 'òle ngóro móndyá bvò àdhyà kya tìni, adrézó tàá «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè dhi 'í?

¹⁸ Dì, Gĩká nì tàle dhi, mà dré adrérà'a áyi kúlí longó àmi dré dhi 'á dhi, mà adré tàá «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè ko dhi be.

¹⁹ Tàko ko, Yésu Krísto, Gĩká ni Mvágó, mà dré tà ni ni longózó tùmání Sílà ìbe ìndì Tímòtéyò be àmi dré dhi, adré ìna tàá «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè ko.* Be ró dhi, Krísto nda léna dhi, tà títi dhi i «Áyíya» 'i.

²⁰ Angyá ko, Gĩká adré tà títi í dré lazilé dhi ki 'o kitswálé títi Krísto na. Dì Krísto nda sè dhi, mà adré tàá «Kàdré kònìni», adrézó Gĩká ni rú bha kùle.

²¹ Gĩká nda adré àma ki 'o adrélé àma ki totó tātā tùmání àmi ìbe Krísto na dhi nì. Tàko ko, akódhi zì tá àma,

²² àngì lwàzo àma rú tadházóá dhi, àma móndyá ìna 'i káyà dhi. Dré Tírì Lólo bhàzo àma ki togó na, ngóro ngádrì adrélépi tadhá dhi, í ni tà títi í dré lazilé dhi ki afè àma dré dhi tìni.

²³ Gĩká nì dóro tàle dhi, tà má dré adrélé tàle kònìdhi tà bàti 'i káyà dhi. Má kàdré kinzò ta dhi, akódhi kòbhà tà má dri. Má gò tá tsàle tódhyá àmi véna Kòritò na ko, má kàpáró àmi kúlí má dré tá adrélé 'òle tàle àmi dri dhi i lésè.

²⁴ Mà adré òpì le nyàle àmi dri àmi ki tà ka'ika'ì ni tà sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya àzì 'o tùmání àmi ìbe, mì

* **1:19 1:19** Gĩká ni Kúlí tisìle Gírìkì ti sè dhi léna dhi, à adré rú «Silùwánò» kisú kònwa. Rú nda tá rú àzya Sílà dré dhi 'i.

kàdréro gàle arí sè bǐ. Tàko ko, mì adré àmi kǐ totó tātā àmi kǐ tǎndǐ kǐ tà ka'ika'ǐ sè.

2

¹ Dǐ má nò tá dóro nǐ, má dré gòle tsàle àmi véna ko dhi, má kògòró kizà fe àmi dré ko.

² Tàko ko, má kàdré kizà fe àmi dré dhi, àdhi nǐ go arí fe má dré dhi nǐ, kàdré àmi má dré kizà fèzo àmi dré dhi 'i ko dhi?

³ Dǐ má tisì tá wárágà àmi dré ngóro má dré tá tisìle dhi tǐni, má kònǐ dra tsa àmi véna dhi, má kòkisúró kizà móndyá tá kitswábhá arí fe má dré dhi ì véna ko. Má ka'ǐ tá dhi, má kàdré arí íbe dhi, àmi títí mì nǐ kókpa adré arí íbe.

⁴ Dǐ má tisì tá wárágà nda àmi dré togó lanzì gàlepi kizà sè bǐ dhi be, ìndǐ mǐndra íbe bǐ. Má tisì tá kònǐni kitswázó kizà fe àmi dré dhi bvó ko, be ró dhi, mì kònǐró áma lèle kàdrǐ àmi véna dhi be dhi bvó.

Dhya tàkonzì 'òlepi dhi nǐ tàkonzì trǐma

⁵ Dhya àlo kòfè kizà dhi, akódhi nda fè kizà ngbà 'í má dré ko. Be ró dhi, fè kizà nda àmi títí dhi ì dré, kó ngalè móndí bǐ àmi kòfalé dhi ì dré. (Má lè tà nda nǐ kitélé ko.)

⁶ Tà móndí bǐ àmi kòfalé dhi ì dré ñòle dhya nda dri dhi kitswá akódhi dré dre.

⁷ Dǐ nyànomvá dhi, adré lèá dhi, mì kòtrǐ akódhi nǐ tàkonzì, akódhi nǐ togó tǐndrìzo, akódhi nǐ togó nda kòṅòró kizà dré ñòṅò ko.

⁸ Má adré dǐ àmi kǐ kodzó, mì kògòró tódhyá àmi kǐ lèle tadhá akódhi dré.

⁹ Má tisì tá wárágà nda àmi kǐ tabhǐzo, nǐzoá ngalè mì adré áma kúlí ka'ǐ 'òle tà títí ì sè 'í yà dhi.

¹⁰ Mì kàdré dhya àlo nǐ tàkonzì tri dhi, má adré kókpa akódhi nda nǐ tàkonzì tri. Má kàdré tàkonzì tri dhi, tàkonzì kitswálé trǐle dhi kàdré be dhi, má adré trǐá Krísto kandrá àmi kǐ tà sè,

¹¹ Sàtánà kòkisúró látí àma kǐ litízó dhi ko dhi bvó. Tàko ko, mà nǐ tà akódhi nda dré adréle 'òle àma kǐ tabhǐzo litílé dhi ì be.

Pólò nǐ togó lanzì Trówà na

¹² Má dré tá lǐzo Krísto nǐ Rúbí Tani longó Trówà na dhi, Mírǐ nǐ tá látí dra má dré àzǐ nda nǐ 'òzo.

¹³ Dǐ, tágba kònǐni dhi, áma togó lanzì tá ína, má dré áma adrúpi Tító nǐ kisulé kònàle ko dhi sè. Asà dhi, má dré lazízó móndyá kònàle dhi ì tí gò, lǐzo bvó Màkèdòníyà àdhya na.

Ama ngóro tàdzǐ dóro Krísto àdhya tǐni

¹⁴ Di, mà kàdré àwoyà fe Gìkà dré! Tàko ko, akódhi adré ngbú adréle àma ki tidrì, ngóro mómí ì dré 'òle lavulé Krísto na dhi ì t́nì. Ama sè dhi, adré kpà Krísto ni 'o mómí ì dré nìle àrà títí ì 'àsè, ngóro tàdzí dóro adrélepi ngùle mómí ì kòfalé dhi t́nì.

¹⁵ Angyá ko, àma ngóro tàdzí dóro Krísto dré fèle Gìkà dré, adrélepi ngùle mómíyá adrébhá lile lídrì kisú dhi ì kòfalé, tùmání mómíyá adrébhá lile dràdrà kisú dhi ìbe dhi t́nì.

¹⁶ Ayi adrébhá lile dràdrà kisú nda ì dré dhi, àma tàdzí dràdrà àdhya t́nì. Di, àyi adrébhá lile lídrì kisú nda ì dré dhi, àma àmakya tàdzí lídrì àdhya t́nì. Di àdhi ni kitswá tà nda sè nì?

¹⁷ Ama ró dhi, mà adré Gìkà ni kúlí lagí làfa sè ngóro mómí àruka bí dhi kya t́nì ko. Be ró dhi, Krísto na dhi, mà adré àmakya kúlí nda ni longó togó wáyi sè Gìkà kandrà, Gìkà dré àma ki mùle tà nda ni 'o nì dhi sè.

3

Ama ngóro wárágà Krísto dré tisìle mómí ki togó na dhi t́nì

¹ Mà adré gòle véle àma ki tàndi ki tà dóro ta kòdhya? Adré tsì leá dhi, mà kàdré àma ki tà dóro ki tisì wárágà na fèle àmi dré yà, kó ngalè mà kàdré àmi ki lizí àma ki tà dóro ki tisì wárágà na yà dhi, ngóro mómí àruka ì dré adréle 'òle dhi t́nì?

² Àmi ki tàndi ì wárágà àmakya tisìle àma ki togó na, mómíyá títí dhi ì dré adréle nàle ìndì nìle dhi 'i.

³ Bàti, mì adré tadhá ngádra 'á dhi, àmi wárágà Krísto dré tisìle àma ki àzì sè dhi 'i. Akódhi tisì wárágà nda wárágà sú sè ko. Be ró dhi, tisì Tirí Gìkà lídrì ro dhi àdhya sè. Tisì kpà wárágà nda kírà dri ko. Be ró dhi, tisì mómí ki togó na.

Ama Gìkà nì àzì 'obhá tà tídhí dré bhàle ru yìzo mómí ìbe dhi ni tà sè dhi 'i

⁴ Mà adré tà nda kòdhi ki ka'í bàti Krísto sè Gìkà kandrà.

⁵ Di, mà adré àma ki no ngóro mómí kitswábhá tà 'o àyi ki tàndi ki rinyí sè bwà dhi ì ró ko. Be ró dhi, Gìkà adré ìna àma ki 'o kitswále títí dhi nì.

⁶ Akódhi 'o àma kitswále títí, adréle àyi àzì 'obhá tà tídhí ì dré bhàle ru yìzo mómí ìbe dhi ni tà sè dhi ì ró. Tà tídhí dré bhàle nda angá t́trítrí kúlí tisìle dhi lésè ko. Be ró dhi, angá ìna Tirí Lólo vélesè. Tàko ko, t́trítrí kúlí tisìle nda adré mómí ki 'o todràle. Di, Tirí nda adré ìna mómí ki 'o adréle.

⁷ Tágba t́trítrí kúlí tisìle wárágà pá sè kírà ì dri dhi dré tá adrézó dràdrà fe dhi, Gìkà 'o tá t́trítrí kúlí nda adréle

mìlanzìlanzì ro, Ìsèrèlè ànzì ì kòkìtswáró Mósè nì mǐbhalé no bwà ko lagulagu nì nì tà sè, tágba lagulagu nda dré tá adrézó akilé akíakí dhi.

⁸ Kàdré kònìni dhi, tà tídhí angálépi Tírí Lólo vélésè nda nì adré dì vélé mǐlanzìlanzì ro lavúlé!

⁹ Tà àku adrélépi tá tà bha móndí ì dri nda kàdré tá mǐlanzìlanzì ro dhi, tà tídhí adrélépi móndí kì bha gyägya Gíká kandrà nda vélé mǐlanzìlanzì ro lavúlé!

¹⁰ Tàko ko, tà àku adrélépi tá mǐlanzìlanzì ro nda gò vélé adrélé mǐlanzìlanzì ro ko, tà tídhí nda nì mǐlanzìlanzì dré àku nì nì lavúlé dhi sè.

¹¹ Tà àku adrélépi tá akilé nda kàdré tá mǐlanzìlanzì ro dhi, tà tídhí adrélépi kóná vésè kólyá nda vélé mǐlanzìlanzì ro lavúlé!

¹² Dì mà dré adrélé mǐ bha tà nda kòdhi dri dhi sè dhi, mà adré tà títi dhi kì 'o tawà sè.

¹³ Ama ngóro Mósè adrélépi tá áyi mǐbhalé zu kítá sè, Ìsèrèlè ànzì ì kònòró lagulagu nì adrélépi tá akilé dhi ko dhi tíni ko.

¹⁴ Dì, Ìsèrèlè ànzì nda kì tà kisùkisù tá ìna tìnímvá na. Tàko ko, atsálé ándrò kònìdhi dhi, ì dré adrérà'a tà àku Gíká dré tá bhàle ru yìzo móndí ìbe dhi nì kúlí na dhi 'á dhi, kítá àlo nda adré rè dhu àyi kì tà kisùkisù zu. A kitswá ngbà 'í kítá nda nì tingá Krísto nì ka'ìma sè.

¹⁵ Bàti, atsálé ándrò kònìdhi dhi, ì kàdré Mósè nì tátrítrí kúlí na dhi, kítá nda adré rè dhu àyi kì tà kisùkisù zu.

¹⁶ Dì, dhya àlo kàdré áyi togó adzá Mírì vélé dhi, à adré kítá nda nì tingá.

¹⁷ Mírì nda Tírí 'i. Arà Mírì nì Tírí dré adrézó dhi 'á dhi, tà adrézó móndí kì trì dhi be.

¹⁸ Ama títi kítá nda nì tingázó àma kì mǐbhalé 'ásè dhi ì, mà adré Mírì nì mǐlanzìlanzì tadhá, ngóro tàlàtálà dré adrélé ngá líndrí tadhá dhi tíni. Dì Mírì adré àma kì ladzá atsálé áyi tàndi tíni gò, mà dré adrézó akódhi nì mǐlanzìlanzì tadhá adrézó ìlè ába drìdrì. Kòdhi tà Mírì adrélépi Tírí 'i nda dré adrélé 'òle nì dhi 'i.

4

Ngá làgí kyàkyà lídrí rùle kìnì sè dhi ì léna dhi

¹ Dì ásà dhi, Gíká dré àzì nda nì bhàle àma drígá áyi togó dóro sè dhi sè dhi, mà adré àma kì togó tayí adrélé lanzile ko.

² Be ró dhi, mà gà àmakya tà lùzu ró ìndì kanyò ro dhi kì 'òma rè. Mà adré tà 'o túrúpfú sè ko, adrézó kpà Gíká nì kúlí ladzá atsálé kìnzò ro ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tà bàti

tadhá ngádra 'á, adrézó àma ki tàndi ki tà tadhá mónďyá títi dhi i dré kitswálé tabhìle àyi ki togó na Giká kandrá.

³ Di, Rúbí Tani mà dré adrélé longólé dhi kàdré ina lùzu ró dhi, adré ngbà 'í lùzu ró mónďyá adrébhá lìle dràdrà kisú dhi i dré.

⁴ Ángyá ko, giká bvò kòndi àdhya 'o mónďyá ka'ibhá ko dhi ki tà kisúkisù atsálé t́nĩmvá ro, ì kòkitswáro ngádra Rúbí Tani àdhya ni no bwà ko.* Rúbí Tani nda adré Krísto, adrélépi Giká ni líndrí 'i dhi ni m̃lanzilanzĩ tadhá kòdhya.

⁵ Tàko ko, mà adré àma ki tàndi ki tà longó kòdhya ko. Be ró dhi, mà adré Yésu Krísto ni tà longó kòdhya, adrézó tadhá dhi, akódhi Mírĩ 'i, ìndi àma, àmi ki màrábà Yésu ni tà sè dhi 'i.

⁶ Tàko ko, Giká tà tá dhi: «Ngádra kàdré kòle t́nĩmvá na!»† Di Giká nda 'o áyi ngádra kòle ngá kazá àma ki togó na dhi nì, mà kònró áyi m̃lanzilanzĩ adrélépi lagulé Krísto ni m̃bhalé 'á dhi be dhi bvó.

⁷ Di, àma àmakya ngá làgĩ kyàkyà nda íbe àma léna, tágba mà kàdré ngóro lídrĩ rùle k̃nĩ sè dhi i t́ni yà dhi, tadházóá dhi, r̃nyĩ kàdrĩ lavulé nda angá ina Giká vélésè, àma vélésè ko.

⁸ Mà adré kizà nya láti títi i sè, di, kizà nda lavú ina àma ko. Ama ki drĩ adré abílé, di, tà nda kizá ina àma ki tà ka'ika'ĩ ko.

⁹ A adré àma ki m̃ pfo, di, Giká tayí ina àma ko. A adré àma ki abhé k̃nĩ mi, di, mà drà àmakya ko.

¹⁰ Mà adré ngbú adrélé Yésu ni dràdrà todó àma rú, à kàdréro kókpa Yésu ni lídrĩ no àma rú be dhi bvó.

¹¹ Tàko ko, à adré ngbú àma adrébhá lídrĩ ro dhi ki lefè adrélé dràdrà m̃ile Yésu ni tà sè, à kàdréro kókpa Yésu ni lídrĩ no àma ki rúbhá adrélépi dràle dràdrà dhi rú.

¹² Di ásà dhi, àma ngbú ànyi dràdrà m̃ile, m̃ kàdréro lídrĩ íbe be dhi bvó.

¹³ Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Má ka'ĩ dre. Ásà dhi, má dré tà tàzo.»‡ Tà ka'ika'ĩ làsú be kònr̃ni nda sè dhi, mà adré kpà Giká ni ka'ĩ gò, adrézó tà ta.

¹⁴ Tàko ko, mà ñ tàle dhi, Giká Mírĩ Yésu ni tingálépi dràdrà lésè dhi ni kókpa àma ki tingá dràdrà lésè t́mání Yésu be gò, àma ki 'òzo pfòle àmi íbe í kandrá dhi be.

¹⁵ Tà títi mà dré adrélé mvòle dhi i, mà adré mvòá àmi ki tà sè, Giká ni togó tani kòtsaró mónďí zyandre lavulé dhi i véna gò, àyi ki 'o adrélé àwoyà ta akódhi dré, adrézó akódhi ni rú bha kùle.

* 4:4 4:4 «Giká bvò kòndi àdhya» kòndhi Sàtánà 'i. † 4:6 4:6 A kònò Kìdhoma 1:3. ‡ 4:13 4:13 A kònò Longó i 116:10.

16 Àsà dhi, mà adré àma ki togó tayí adrélé lanzìle ko. Tágba àma ki rúbhá dré adrézó ñwàle ñwanwà dhi, Gìkà adré àma ki togó 'o atsálé tídhí ro kítú àlo àlo títi i sè.

17 Tàko ko, kizà tsàtsà mà dré adrélé nyàle lókyá tsà sè kòdhi ì adré àma ki 'o kitswálé m̀lanzilanzì kàdrì kizà nda ki lavúlèpi ìndì adrélèpi kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.

18 Dì mà adré m̀ bha ngá kitswálé nòle m̀ sè dhi i dri ko. Be ró dhi, mà adré àmakya m̀ bha tà kitswálé nòle m̀ sè bwà ko dhi i dri. Angyá ko, ngá kitswálé nòle m̀ sè dhi ì adré ngbà 'í g̀ile lókyá tsà sè. Dì, tà kitswálé nòle m̀ sè bwà ko dhi ì adré àyikya g̀ile kóná vèsè kólyá.

5

Ama ki rúbhá bhù àdhya ni asoma

1 Mà nì tàle dhi, àma ki rúbhá bvò àdhya adrélèpi ngóro wémà tíni kònìdhi kòdrà dhi, mà ni dzó àzya dra adrélèpi kóná vèsè kólyá dhi ni kisú Gìkà véna bhù na dhi be. Dzó nda dzó m̀ndí ì dré sìle nì dhi 'i ko. Be ró dhi, dzó nda dzó Gìkà dré sìle nì dhi 'i.

2 Nyànomvá dhi, mà adré tongólé lovó sè, adrézó àma ki rúbhá bhù àdhya nda ni le asólé àma rú.

3 Angyá ko, mà kònì dra rúbhá nda ni asó dhi, mà kitswá adrélé bvólíí ro ko.

4 Bàti, mà dré adrérà'a rúbhá bvò àdhya kònìdhi na dhi, mà adré tongólé, adrézó ngá lanzì todó. Kòdhi adré leá ko tàle dhi, mà adré rúbhá bvò àdhya kònìdhi ni le tayíle dhi. Dì, mà adré àmakya rúbhá bhù àdhya nda ni le asólé kòdhya, kitswálé rúbhá dràdrà àdhya kònìdhi kòladzàro ru atsálé rúbhá lídrì àdhya ró be dhi bvó.

5 Gìkà zì àma tà nda kòdhi ni kisú dhi nì gò, dré Tírí Lólo afèzo àma dré, ngóro ngádrì adrélèpi tadhá dhi, í ni tà títi í dré lazíle dhi ki afè àma dré dhi tíni.

6 Dì ásà dhi, àma ki togó adré ngbú gàle àma ki tà ka'ile dhi sè bí. Mà nì kpà tàle dhi, mà dré adrérà'a rúbhá kònìdhi na dhi 'á dhi, àma vwàvwà ro Mírì ni bhà rúsè dhi be.

7 Tàko ko, mà adré atsílè àma ki tà ka'ika'í sè. Mà adré atsílè ngá mà dré kitswálé nòle m̀ sè dhi i sè ko.

8 Bàti, mà adré gàle àma ki tà ka'ile dhi sè bí. Dì àma m̀lèsè dhi, dóro ni tá mà dré rúbhá kònìdhi ni tayíle gò, lizo adrélé Mírì bhàna dhi.

9 Dì, mà adré tà títi dhi ki 'o adrézó Gìkà ni togó 'o kiníle, gba mà kàdré rúbhá kònìdhi na yà, kó ngalè mà kòtayí rúbhá nda yà dhi.

10 Tàko ko, adré leá dhi, àma títi mà kòpfò Krísto kandrá, kòtaró àma ki tàbvó, mà kòkisúro tà kitswálèpi tà mà dré

'òle rúbhá na dhi ì sè dhi, gba tà nda ì kàdré tà dóro 'i yà, kó ngalè tà kònzi 'i yà dhi.

Gìká amú àma tódhyá í be Krísto sè

11 Dì mà dré Mírì nì ròma nìle be dhi sè dhi, mà adrè mómódí kì togó asé akódhi nì ka'í. Gìká nì ína àma kì tà dóro. Má adrè kisùá dhi, mì nì kókpà àma kì tà dóro.

12 Mà lè gòle àma kì tàndi kì tà dóro ta àmi dré ko. Be ró dhi, mà adrè àmakya láti fe àmi dré adrézó drì bha kuru àma kì tà sè, mì kòkìtswáró kúlí logó mómódí adrèbhá drì bha kuru ngá adrélé nòle mǐ sè dhi kì tà sè dhi ì tí. Bàti, àyi nda ì adrè drì bha kuru tà mómódí kì togó na dhi kì tà sè ko.

13 Mà kàdré tà 'o ngóro mómódí azaaza kya tíni dhi, mà adrè 'òá Gìká dré. Mà kàdré kó tà 'o tà kisùkisù be dóro dhi, mà adrè 'òá àmi dré.

14 Tàko ko, Krísto nì lèle adrè àma kì fe adrélé tà 'o dhi nì. Angyá ko, mà dré ka'íle Krísto drà mómódí títi dhi kì tà sè dre dhi sè dhi, mà ka'í kókpà tàle dhi, mómódí títi dhi ì todrà túmǎní akódhi be dre.

15 Dì akódhi drà mómódí títi dhi kì tà sè, kitswálé mómódí adrèbhá lídrì ro dhi ì kògòro adrélé tà 'o àyi kì tàndi ì dré ko, be ró dhi, ì kàdréro tà 'o akódhi dràlepi gò ngalè dràdrà 'àsè àyi dré nda dré.

16 Dì kidhólé nyànomvá dhi, mà adrè dhya àlo no, ngóro mómódí bvò àdhya ì dré adrélé nòle dhi tíni ko. Tágba atú dhi, mà dré tá Krísto nì nòzo kònìni dhi, mà adrè gòle véle akódhi nì no kònìni ko.

17 Dì dhya àlo kàdré Krísto na dhi, akódhi nda mómódí Gìká dré bhàle tódhyá adrélé mómódí tídhí ro dhi 'i. Tà àku ì akí dre. Mì nò rè ká! Tà títi dhi ì atsá tà tídhí ro dre!

18 Tà títi nda kòdhi ì angá Gìká vélesè. Akódhi nda amú àma tódhyá í be Krísto sè gò, àzì adrézó mómódí kì adrì ru amú tódhyá í be dhi nì bhàzo àma drígá.

19 Tàko ko, Gìká adrè mómódí títi bvò àdhya kì amú tódhyá í be Krísto na gò, adrézó véle àyi kì tàkonzì kì tà bha àyi dri ko. Dì fè rúbí ru amuma tódhyá nda àdhya àma dré, mà kàdréro longóá mómódí ì dré be dhi bvó.

20 Dì àsà dhi, àma dhya adrèbhá Krísto nì tà longó akódhi nì rú sè dhi 'i. Gìká nì tàndi adrè mómódí kì azì àma tí dhi nì. Mà adrè dì àmi kì ti lizí Krísto nì rú sè: Mì kòtayí àmi Gìká dré amulé tódhyá í be dhi wà!

21 Tàko ko, Gìká bhà Krísto adrélèpi tá tàkonzì àko nda atsálé tàkonzì ro àma kì tà sè, mà kàtsáro mómódí í dré bhàle gyàgya Krísto na dhi ì ró be dhi bvó.

6

¹ Ama Gĩká ni àziàmu ró dhi i, mà adrè àmi ki kodzó, mà kònòró Gĩká ni togó tani mà dré kisulé dhi tà tàko ró ko.

² Tàko ko, Gĩká adrè tàá dhi:

«Lókyá áma togó tani tadházó dhi sè dhi, má yi tá mi.

Kítú mómí ki tidrízó dhi sè dhi, má ledé tá mi.»*

Dì mì yi rè ká! Nyànomvá kònìdhi, lókyá Gĩká dré adrézó áyi togó tani tadhá dhi 'i. Andrò kònìdhi, kítú Gĩká dré adrézó mómí ki tidrí dhi 'i.

Kizà Pólò dré nyàle, ìndì tà dré 'òle Gĩká ni àzì sè dhi i

³ Mà adrè tà kitswábhá mómí ki 'o ledhéle tàkònzì na dhi ki 'o ko, à kòkitswáró tà ta kònzì àzì Gĩká dré bhàle àma drígá dhi rú ko.

⁴ Be ró dhi, mà adrè àma ki tadhá Gĩká ni màràbà i ró tà títi i sè: Mà adrè àma ki togó tsi kizà títi mà dré adrélé nyàle dhi i na, ìndì tà kòkóròko adrèbhá atsálé àma rú dhi i na.

⁵ Lókyá àruka i sè dhi, à tswà àma, àma ki lebhézó bádzó na. A kodzó mómí i ligilé àma rú. Mà 'o àzì kòkóròko landèzo. Mà ko ayí ko, kó ngalè mà ayí tàbirí sè.

⁶ Mà adrè àmakya tà 'o togó lólo sè, tà nǎnǎ sè, togó vwàvwà sè, togó dóro sè, Tirí Lólo ni rǎnyí sè, ìndì lèle túrúpfú àko dhi sè.

⁷ Mà adrè tà bàti ta, adrézó tà 'o Gĩká ni rǎnyí sè. Mà adrè àdzú ngá ki ru àma ki dríágó lésè ìndì àma ki lídzí lésè, adrézó tà gyágya 'o ásà.†

⁸ Mà adrè Gĩká ni tà 'o, gba à kàdré àma ki lǎndrì bha yà, kó ngalè à kàdré kanyò fe àma dré yà dhi, gba à kàdré àma ki rú ta dóro yà, kó ngalè à kàdré àma ki rú ta kònzì yà dhi. A adrè àma ki zi mómí ki litíbhá i ró, tákò mà adrè àmakya tà bàti ta.

⁹ A adrè àma ki no ngóro mómí nǎle ko dhi i ró, tákò mómí bí dhi i nǎ àma be. A adrè àma ki no ngóro mómí dràdrà mǎle dhi i ró, tákò àma rè dhu lídrì íbe. A adrè tà ño àma dri, di, à pfu ína àma dràle ko.

¹⁰ A adrè kizà fe àma dré, di, mà adrè àmakya lenzélé. A adrè àma ki no lemerèbhá ro, di, mà adrè àmakya mómí bí dhi ki 'o atsálé ngábhá ro. A adrè àma ki no ngá àko na tíni, di, àma àmakya ngá títi dhi íbe.

¹¹ Àmi Kòrítòbhá ni i, mà tà tà àmi dré ngádra 'á. Mà tadhá àma ki togó dóro àmi dré dre.

¹² Mà gà àma ki lèle tadhama àmi dré ko. Dì, mì gà àmikya àmi ki lèle tadhama àma dré dre.

* 6:2 6:2 A kònò Esáyà 49:8. † 6:7 6:7 «Àdzú ngá rùle dríágó lésè» kòni i, àdzú ngá adrézó kàribhá ki lavú ásà dhi 'i. «Àdzú ngá rùle lídzí lésè» kòni i, àdzú ngá adrézó sùle dhyá rú dhi 'i.

13 Má adré tà kònìdhi ni ta àmi dré ngóró áma ànzi i dré dhi t́ini: Mì kàdré àmi kì togó dóro tadhá àma dré wà, ngóró mà dré adrélé àmakya ni tadhá àmi dré dhi t́ini!

Ru amuma móndyá ka'ìbhá ko dhi íbe ko dhi

14 Lè mì kàdré ru amú móndyá ka'ìbhá ko dhi íbe ko. Tàko ko, tà gyägya ni kitswá tsì ru su tà kónzi be bwà? Ngádra ni kitswá tsì ru amú t́inímvá be bwà?

15 Krísto ni kitswá tsì ru yi Dzáborò be bwà? Di móndí Yésu ni ka'ilepi dhi ni kitswá ru su móndí ka'ilepi ko dhi be ngíningíni ró?

16 Gíká ni tépelò ni kitswá tsì ru yi gíká tàko íbe bwà? Tàko ko, àma Gíká lídrì ro dhi ni tépelò 'i. Ngóró Gíká ni tàndi dré tàle dhi t́ini:

«Má ni adré àyi kòfalé,
adrélé atsilé t́umáni àyi íbe.

Má ni adré àyi kì Gíká ro,
ì ni àyikya adré áma móndyá i ró.‡

17 Di Mírì adré tàá dhi:
Mì kápfo àyi kòfalésè,
àmi kì bha adrélé twá àyi rúsè.

Mì kòtabè ngá àlo ndí ró dhi ko gò,
má kòka'ìró àmi. §

18 Mírì rinyí líyí ro dhi adré tàá dhi:
Má ni adré àmi kì Atá ro,
mì ni àmikya adré áma ànziàgo i ró, ìndì áma ànzitòkó i ró.»*

7

1 Ama arúpi má dré lèle tò ni i, mà dré adrélé tà Gíká dré lazilé nda íbe dhi sè dhi, lè mà kòtemvé àma tà títi kitswábhá àma kì 'o atsálé ndí ró rúbhá na, ìndì togó na dhi i sè. Mà kàdré kpà àma kì fe adrélé lólo kitswálé títi Gíká m̀lèsè, akódhi ni ròma na.

Pólò ni arí Kòrítòbhá kì tà sè dhi

2 Mì kòka'ì àma dòle àmi kì togó na wà! Mà 'o àmakya dhya àlo kónzi ko. Mà kizá dhya àlo ni tà ka'ika'ì ko. Mà lití dhya àlo ngá kisúzó drígàsà dhi ko.

3 Má adré tà kòdhi kì ta kitswázó tà bha àmi dri ko. Tàko ko, ngóró má dré tàle àmi dré dre dhi t́ini dhi, àmi kì tà àma kì togó na. Mà ka'ì kpà adrélé t́umáni àmi íbe, kàdré lídrì na yà, kó galè dràdrà na yà dhi.

‡ 6:16 6:16 A kònò Lèvitikè 26:12; Yèrèmiyà 32:38; Ezèkyèlè 37:27. § 6:17 6:17

A kònò Esáyà 52:11; Ezèkyèlè 20:34, 41. * 6:18 6:18 A kònò 2 Sàmùwèlè 7:14; Esáyà 43:6.

⁴ Má adré àmi ki tà ka'í tà bàti ró, adrézó drĩ bha kuru àmi ki tà sè. Di áma togó andrì gò, má dré adrézó gàlè arí sè bĩ, tágba mà dré adrézó kizà nya lavúlé dhi.

⁵ Tàko ko, mà dré tá atsázó Màkèdòníyà 'a dhi, mà kisú tá lókyá lovózó dhi àlomvá ko. A fè tá kizà àma dré láti títi í sè. Ama tá lawà íbe àma rú, adrézó kpà tirĩ íbe àma léna.

⁶ Di, Giká adrelépi móndí kizà ro dhi ki togó tindrì dhi, tindrì ína àma ki togó Títò ni atsama sè.

⁷ Di, ngbà 'í akódhi ni atsama sè ko, tindrì kpà àma ki togó, àmi ki tàndi m̀ dré tá kpà akódhi ni togó tindrìle dhi sè. Tàko ko, akódhi títi tá àma dré, àmi ki lovó áma nòzo dhi ni tà, àmi ki kizà tà ru 'òlepi dhi sè dhi ni tà, ìndì àmi ki togó àtsi ró áma tà sè dhi ni tà. Di áma togó dré gòzo vélé gàlè arí sè wáláká ni ni lavú.

⁸ Tágba má dré tá kizà fèzo àmi dré áma wárágà sè dhi, áma togó ína kizà ro tà nda sè ko. Tà bàti ró dhi, áma togó tá kizà ro, lókyá má dré yìzoá tàlè dhi, wárágà nda fè tá kizà àmi dré, tágba dré tá adrézó ngbà 'í lókyá tsà sè dhi.

⁹ Di, nyànomvá dhi, má adré mána lenzélé. Má adré lenzélé àmi ki kizà nda sè ko, be ró dhi, àmi ki kizà nda dré àmi ki 'òlè togó ladzá dhi sè. Tàko ko, m̀ atsá tá àmikya kizà ro ngóro Giká dré tá lèlè dhi tíni. Ásà dhi, mà 'o àmi kònzi àlomvá ko.

¹⁰ Angyá ko, à kàdré kizà ro ngóro Giká dré adrelé lèlè dhi tíni dhi, kizà nda adré dhyá ki 'o togó ladzá, à kàdríró be dhi bvó. Di kizà làsú be kònìni nda kitswá gĩlè dhyá léna bwà ko. Di, kizà bvò kòndi àdhyà adré ína dhyá ki dri lèlè dràdrà na.

¹¹ M̀ nò rè ngalè kizà m̀ dré nyàlè ngóro Giká dré tá lèlè dhi tíni nda 'o tà dóro àmi léna ngíni ya dhi ká! Kizà nda 'o àmi ki togó atsálé àtsi ró adrelé tà 'o lovó sè, adrelé àmi ki tàrà ga, adrelé tàkònzì ga, adrelé ngá ro, adrelé lovó íbe áma nòzo, ìndì adrelé gànzi ró tà ño gyägya dhyà tàkònzì 'òlepi dhi dri. Di láti títi nda i sè dhi, m̀ tadhá ngádra 'á dhi, àmi tà àko àmi rú tà nda sè dhi dre.

¹² Má tisì tá wárágà nda àmi dré, dhyà tà kònzi 'òlepi nda ni tà sè ko, ìndì dhyà tà kònzi nda ni 'òzo rúá dhi ni tà sè ko. Be ró dhi, má tisì mána wárágà nda, m̀ kònòró ngádra 'á Giká kandrà dhi, àmi àtsi ró àma ki tà sè ngíni ya dhi.

¹³ Tà nda kòdhi i sè dhi, Giká tindrì àma ki togó dre.

Túmání àma ki togó tindrìma nda be dhi, mà lenzé tá lavúlé, mà dré nòlè ngalè m̀ fè tá arí Títò dré ngíni ya dhi sè. Tàko ko, m̀ 'o akódhi ni togó atsálé kìdrìkìdrì dre.

¹⁴ Atú dhi, má tà tá akódhi dré àmi ki tà, áma drĩ bhàzo kuru ásà gò, m̀ dré kanyò fèzo má dré ko. Ngóro tà títi má

dré tàle àmi dré dhi ì dré adrélé tà bàti 'i dhi tíni dhi, àmi ki tà títi má dré tàle drì be kuru Títò kandrà dhi ì tá kókpà tà bàti 'i.

¹⁵ Nyànomvá dhi, akódhi ni lèle àmi véna dhi atsá vélé kàdrì wáláká ni ni lavú, dré adrérà'a kisùá dhi, mì ka'í tá àma ki kúlí 'òle, ìndì mì ka'í tá ì dòle àmi véna ngá ròma sè ìndì togó yàyà sè ngìni ya dhi 'á.

¹⁶ Má adrè di lenzélé, má dré kitswálé àmi ki ka'í tà títi ì sè dhi sè.

8

Pólò kodzó Kòrìtòbhá ì ngá lokó fèle mómí ka'ìbhá àruka ì dré

¹ Ama adrúpi ì, má adrè lèá dhi, mì kònì tà Gìká dré 'òle àyi togó tani sè Èkèlèzyà Màkèdòníyà le dhi ì 'àsè dhi be.

² Tágba kizà kàdrì dré tá adrézó mómíyá ka'ìbhá nda ki tabhì lavulé dhi, àyi ki arí kàdrì tùmáni àyi ki lemerè be dhi ì 'o tá àyi ki togó atsálé àtsi ró ngá fe mómí àruka ì dré.

³ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Ì fè ngá ì dré kitswálé fèle bwà dhi ì títi. Bàti, ì fè ngá nda ì àyi ki rìnyí lavú byá. Àyi ki tàndi ì kisù tá tà nda 'òle drìdrì gò,

⁴ ì dré àma ki ti lizízó tà tàndi ró, mà kòfèró láti àyi dré drígá bhàzo tùmáni mómí àruka ìbe, ngá fe mómíyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi ì dré.*

⁵ Di tà ì dré 'òle nda lavú tà mà dré tá kisùle dhi byá. Tàko ko, ì fè tá rè zyà àyi ki tàndi ì Mírì dré 'íká gò, ì dré àyi ki fèzo àma dré ndò, ngóro Gìká dré tá lèle dhi tíni.

⁶ Di ásà dhi, mà lizí Títò ni ti, kògòro àmi véna àmi ki kodzó tà dóro mì dré tá kidhólé 'òle dhi ni 'o kitswálé títi be dhi bvó. Tàko ko, akódhi nda kidhó tá àmi ki kodzolé drìdrì, mì kòlokóro ngá fèle mómí àruka ì dré dhi nì.

⁷ Ngóro mì dré adrélé tà dóro 'o lavulé àmi ki tà ka'ìka'í sè, àmi ki kúlí ì sè, àmi ki tà nìni sè, àmi ki togó àtsi ró dhi sè, ìndì àmi ki lèle àma vélé dhi sè dhi tíni dhi, mì kò'o kókpà tà dóro nda kòdhi, ngá fèzo mómí àruka ì dré àmi ki togó wáyi sè.

⁸ Kòdhi má adrè tòlí bha àmi dri ko. Be ró dhi, má adrè mána àmi ki lèle tabhì mómí àruka togó ìbe àtsi ró dhi kya rú, nìzoá ngalé àmi ki lèle nda lèle bàti 'i yà dhi.

⁹ Tàko ko, mì nì tà àma ki Mírì Yésu Krísto dré 'òle àyi togó tani sè dhi be. Tágba dré tá adrézó ngá liyí ro dhi, 'o ì atsálé lemerè ro àmi ki tà sè, mì kàtsáro ngábhá ì ró akódhi ni lemerè sè.

* 8:4 8:4 A kònò Rómà 15:26.

¹⁰ Dì má adré àmi ki drì ta àmi ki ledézó kònìni: Kóná lavúlèpi dhi sè dhi, àmi tá mónnyá tà nda ni lebhá 'òle drìdrì dhi 'i. Àmi tá kókpa mónnyá kídhóbhá ngá lokó kitswálé fèlè móndí àruka i dré drìdrì dhi 'i.

¹¹ Dì nyànomvá dhi, mì kò'o tà nda kitswálé títi, ngóro mì dré tá tà nda ni lèlè 'òle togó wáyi sè dhi tíni. Mì kòfè ngá nda i ngóro mì dré kitswálé fèlè bwà dhi tíni.

¹² Tàko ko, dhya àlo kàdré ngá le fèlè togó wáyi sè gò, dré adrézó fèá ngóro dré kitswálé fèlè bwà dhi tíni dhi, Gìká adré ngá nda ni ka'í. Angyá ko, Gìká adré ngá dhya nda dré adrézó ába dhi ni no kòdhya. Adré ngá akódhi dré adrézó ába ko dhi ni no kòdhya ko.

¹³ Má adré lèá ko, mì kàdré ngá fe móndí àruka i dré atsázó ngábhá ro gò, mì dré àmikya atsázó lemerèbhá ro dhi. Be ró dhi, má adré lèá dhi, àmi títi mì kàdré tà 'o àmi kòfalèsè adrézó díri.

¹⁴ Dì àmi adrèbhá ngá íbe bí nyànomvá dhi i, mì ni kitswá mónnyá adrèbhá lemerè ro dhi ki ledé. Dì lókyá mì dré dra adrézó lemerè ro gò ì dré adrézó ngá íbe bí dhi sè dhi, ì ni kitswá àyikya àmi ki ledé. Kònìni dhi, mì ni adré díri.

¹⁵ Ngóro tisìlè Gìká ni Kúlí na dhi tíni: «Dhya ngá lokólèpi bí dhi tá ngá íbe bí lavúlé ko, ìndì dhya ngá lokólèpi tsà dhi, ngá pi akódhi ko na.»†

Pólò mù Títò i àziàmu ni íbe Kòrìtò na

¹⁶ Mà adré àwoyà fe Gìká dré, dré Títò ni togó 'òle atsálé àtsi ró àmi ki tà sè àmakya tíni dhi sè.

¹⁷ Angyá ko, Títò ka'í tà mà dré zìlè í tí nda 'òle gò, adrézó lìlè àmi véna lovó sè, ngóro dré lèlè 'òle nì dhi tíni.

¹⁸ Mà adré kpà àma ki adrúpi àlo dhi ni mu lìlè túmání Títò be. A adré akódhi nda ni tà bha kuru Ekèlézyà títi i 'ásè, àzì dré adrélé 'òle Rúbí Tani ni tà sè dhi sè.

¹⁹ Ngbà 'í kòdhi ko, Ekèlézyà ì kipè tá akódhi lìlè túmání àma íbe, mà kàdzíró ngá fèlè nda i mónnyá ka'ìbhá Yèrusalémà na dhi i dré, kitswázó Mírì ni tàndi ni lindrì bha, ìndì àma ki togó àtsi ró móndí ki ledézó dhi ni tadhá.

²⁰ Mà adré lèá dhi, tà kitswázó àma ki asikì ngá bí bhàlè àma drìgá nda ki tà sè dhi kàdré yókódhó.

²¹ Tàko ko, mà adré tà títi dhi ki nda 'òle dóro Mírì mìlèsè, ìndì móndí i mìlèsè.

²² Kòdhi íbe dhi, mà adré kpà àma ki adrúpi àzya mu lìlè àyi nda íbe àmi véna. Mà tabhì akódhi nda vèsè be bí ìndì láti twátwa i sè bí gò, dré áyi togó tadházó àtsi ró. Nyànomvá dhi, akódhi ni togó véle àtsi ró lavúlé, dré àmi ki tà ka'ìlè bàti dhi sè.

† 8:15 8:15 A kònò Pfòma 16:18.

²³ Kàdré Títò ni tà sè dhi, akódhi áma arúpi 'i, ìndì áma àziàmu àmi kòfalé dhi 'i. Kàdré àma ki adrúpi àruka nda ki tà sè dhi, àyi dhya Èkèlézyà ì dré mùle kitswálé lindrì fe Krísto dré dhi 'i.

²⁴ Di ásà dhi, mì kòtadhá àyi dré àmi ki lèle bàti, Èkèlézyà títi dhi ì kòniró tà mà dré adrézó dri bha kuru àmi ki tà sè dhi be dhi bvó.

9

Ngá lokólé móndyá ka'ibhá Yèrusalémà na dhi i dré dhi ki tà

¹ Kàdré di ngá mì dré adrélé lokólé fèle móndyá ka'ibhá Yèrusalémà na dhi i dré nda ki tà sè dhi, lè tá má kòtisì tà tà nda dri àmi dré ko.

² Tàko ko, má nì tàle dhi, àmi ki togó àtsi ró àyi nda ki ledézó dhi be. Má adré drì bha kuru tà nda sè, adrézó tàá móndyá Màkèdòníyà le dhi i dré dhi, kidhólé kóná lavúlèpi dhi sè dhi, àmi adrèbhá Akáyà na dhi i gànzi ró adrélé ngá fe. Di àmi ki togó àtsi ró nda 'o móndí bí àyi kòfalé dhi ki togó atsálé kókpà àtsi ró ngá fe dhi nì.

³ Di, tágba kònini dhi, má adré àma ki adrúpi kòdhi ki mu lile àmi véna, kitswálé àmi ki tà mà dré adrézó drì bha kuru ásà nda kàtsá ró tà tàko ró ko. Be ró dhi, má adré làá dhi, mì kàdré àmikya gànzi ró ngá fe, ngóro má dré tàle àmi ki tà sè dhi tíni.

⁴ Tàko ko, mà kòtsa tá àmi véna túmánì móndí àruka Màkèdòníyà lésè dhi íbe gò, mà dré àmi ki kisúzó gànzi ró ko dhi, kònò mà nì tá adrè kanyò ro túmánì àmi íbe, mà dré tá àmi ki tà ka'ile tò dhi sè.

⁵ Di ásà dhi, má nò tá dóro ni, má dré adrúpi nda ki mùle lile drìdrì má kandrána, àmi ki kodzó ngá mì dré lazilé togó dóro sè nda ki lokó adrélé gànzi ró dhi. Mì kò'o kònini dhi, mì nì kitswá ngá nda ki fe togó dóro sè. Mì kitswá fèá ngóro à ru tá àmi rìnyí sè fèá na tíni ko.

⁶ Ngóro mì dré nìle be dhi tíni dhi, dhya ángùdhi adrélèpi kórì rì tsà dhi, adrè kókpà ngá akónà tsà. Di, dhya ángùdhi adrélèpi kórì rì bí dhi, adrè kókpà ngá akónà bí.

⁷ Lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré ngá fe ngóro mì dré kisùle drìdrì àmi léna dhi tíni. Di, mì kàdré àmikya ngá fe togó kizà ro dhi sè ko, ìndì ngóro tòlí bhàle àmi dri dhi tíni ko. Tàko ko, Giká adrè dhya adrélèpi ngá fe arí sè dhi ni ka'ì kòdhyà.

⁸ Di Giká rìnyí íbe kitswázó ngá fe gàle àmi drígá bí áyi togó tanì sè, kitswálé tà títi i sè dhi, mì kàdréro ngbú adrélé ngá títi mì dré adrézó lovó ni íbe dhi íbe, adrézó kpà tà dóro títi mì dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o be dhi bvó.

9 Ngóró tisìle Gĩká ni Kúlí na dhi t́ni:
«Akódhi lanzí áyi ngá i lemerèbhá i dré.

Akódhi ni tà gyăgya ni adré kóná vésè kólyá.»*

10 Di Gĩká adrélépi kórì fe móndí i dré rìle, ìndì adrélépi mápà fe àyi dré nyàle dhi ni kórì títi mì dré adrézó lovó ni ìbe dhi ki fe àmi dré, adrézó 'òá mbàle, mì kòkitswáró tà dóro 'o togó dóro sè, adrézó lò'wa dóro 'a lavúlé.

11 A ni ngá fe gàle àmi drígá b́ lāti títi i sè, mì kòkitswáró ngbú adrélé ngá fe móndí i dré gò, ì kàdréró àwoyà fe Gĩká dré ngá mì dré adrélé fèle àyi dré àma drígá dhi ki tà sè.

12 Tàko ko, ngá mì dré adrélé fèle kòdhi ki ngbà 'í móndyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi ki ledé kòdhya ko. Ngá nda ki kókpà móndí b́ dhi ki 'o àwoyà fe Gĩká dré.

13 Tà dóro mì dré adrélé 'òle, adrélépi àmi ki tà dóro tadhá nda sè dhi, móndí b́ dhi ki Gĩká ni rú bha kùle, mì dré tà Krísto ni Rúbí Tani dré adrélé tàle dhi ki ka'ìle 'òle dhi sè, ìndì mì dré adrélé ngá fe àyi dré ìndì móndí àruka i dré togó dóro sè dhi sè.

14 I ni kpà tà zi Gĩká tí àmi dré togó wăyi sè, dré áyi togó tani bhàle àmi rú lavúlé dhi sè.

15 Mà kàdré àwoyà fe Gĩká dré, tà tani dré afèle, kitswázó àndu ni ni ngi bwà ko nda ni tà sè!

10

Pólò ga áyi tàrá àzì Gĩká dré bhàle í drígá dhi ni tà sè

1 Ma, Pólò, má adré àmi ki kodzó togó dóro ìndì yàya angalépi Krísto vélésè dhi sè. Má nì dóro tàle dhi, móndí àruka i adré tàá dhi, má kàdré àmi kòfalé dhi, ma móndí yàya 'i dhi. Di, àma wárágá i 'ásè dhi, má adré mána tà ta rìnyí sè.

2 Di má adré àmi ki ti lizí, má kònì dra tsa àmi véna dhi, mì kò'oró ma àmi ki àruka ki lotó rìnyí sè ko. Tàko ko, kòkitswá dhi, má ni tà ta rìnyí sè móndí àruka adrèbhá kisúá dhi, mà adré tà 'o móndyá bvò àdhya kya t́ni dhi i dré.

3 Angyá ko, tágba mà dré adrézó bvò kònìdhi lé dhi, mà adré àmakya àdzú bhu móndyá bvò àdhya kya t́ni ko.

4 Adzú ngá mà dré adrézó àdzú bhu ásà dhi i, àdzú ngá bvò kòndi àdhya 'i ko. Be ró dhi, àyi àyikya àdzú ngá rìnyí ró Gĩká àdhya, mà dré adrézó àma ki kàrìbhá ki rìnyí adrézó àdzú bhu 'ásà dhi ni pfu dhi 'i. Mà adré di tà kayikayi títi kinzò ro dhi ki pfu,

* 9:9 9:9 A kònò Longó i 112:9.

⁵ túmǎní tà títi drìkàdrì ro adrèbhá ru pfu Gìká ni tà nǐnǐ rú dhi ìbe. Mà adrè kpà tà kisùle títi dhi kì turú tobhàle Krísto ni rǐnyí zàle.

⁶ Di mì kòbhà àmi kì tàndi i Krísto ni rǐnyí zàle kitswálé títi dre dhi, mà ni adrè gǎnzi ró tà ño mónnyá àruka títi adrèbhá dhu rè ligílé dhi i dri.

⁷ Mì adrè àmikya ngbà 'í ngá no àyi kì làsú sè. Lè dhya ángùdhi adrélépi ka'íá dhi, i mónní Krísto àdhya 'i dhi, kònni tàle dhi, àma kókpà mónní Krísto àdhya 'i i tǐni dhi.

⁸ Tágba má kàdré áma afà rǐnyí Mírì dré afèle àma dré dhi ni tà sè lavulé yà dhi, ma kanyò ro rǐnyí nda sè ko. Tàko ko, Mírì afè rǐnyí nda àma dré kitswázó àmi kì tà ka'íka'í kizá ko, be ró dhi, kitswázó àmi kì timbà àmi kì tà ka'íka'í na dhi bvó.

⁹ Di má lè mì kàdré kisùá ko tàle dhi, má adrè àmi kì líndrì le tigálé áma wárágà i sè dhi.

¹⁰ Angyá ko, mónní àruka ì adrè tàà dhi: «Akódhi ni wárágà i 'ásè dhi, adrè tà ta kúlí lanzìlanzì i sè ìndì rǐnyí sè. Di, kàdré àma kòfalé dhi, akódhi ìna mónní yàya 'i, ìndì akódhi ni kúlí i kúlí tàko 'i.»

¹¹ Lè mónnyá adrèbhá tà ta làsú be kònni nda ì kònni dhi, mà ni tà 'o rǐnyí sè àmi kòfalé, ngóro mà dré adrélé tà ta rǐnyí sè àma kì wárágà i 'ásè dhi tǐni.

¹² Mà kitswá àma kì amú mónní àruka adrèbhá àyi kì tàndi kì tà dóro tadhá dhi ìbe bwà ko. Mà kitswá kpà àma kì tabhì àyi nda i rú ko. Àyi nda ì kàdré àyi kì tabhì àyi kì tàndi i kòfalésè, ìndì àyi kì tàndi i rú dhi, àyi tògyá àko.

¹³ Di, àma ró dhi, mà kitswá àmakya àma kì afà àma kì tàndi kì bvó lavú dhi ko. Be ró dhi, mà ni ngbà 'í àma kì afà tsàle byá àzì Gìká dré bhàle àma drígá dhi ni bvó na. Azì nda ni bvó tsa byá àmi véna.

¹⁴ Mà adrè di àma kì afà lavulé ko, ngóro mà tsa tá àmi véna ko na tǐni. Tàko ko, mà tsa byá àmi véna Krísto ni Rúbí Tani be dhi 'í.

¹⁵ Mà kitswá kpà àma kì afà àma kì bvó lavú, àzì mónní àruka ì dré 'òle dhi kì tà sè ko. Di, mà adrè àmakya mǐ bha, mà kàdréró lile àmi kì tà ka'íka'í be drìdrì, àma kì àzì àmi kòfalé dhi kàdréró kpà lile drìdrì,

¹⁶ mà kòkitswáró lile Rúbí Tani longóbe bvò vwàvwà ro àmikya rúsè dhi i 'ásè. Tàko ko, mà lè àma kì afàle àzì mónní àruka ì dré 'òle àyi kì àrà i 'ásè dhi kì tà sè ko.

¹⁷ Di, ngóro Gìká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tǐni: «Lè dhya adrélépi àyi afà dhi kàdré àyi afà tà Mírì dré 'òle dhi kì tà

sè.»*

¹⁸ Tàko ko, Mírì adré dhya adrélépi áyi tándi ni tà dóro tadhá dhi ni ka'í kòdhya ko. Be ró dhi, adré ina dhya í dré adrézó tà dóro ni ni ka'í dhi ni ka'í kòdhya.

11

Pólò kodzó Kòrìtòbhá i àpóstolò kinzò ro dhi ki tà sè

¹ Má adré leá dhi, mì kòtayí ma tà ta tsà ngóro mómndí azaaza àdhya tíni, ngóro mì dré adrélé 'òle dhi tíni.

² Ma lovó íbe àmi ki tà sè tò, ngóro Giká ni tándi dré kpà adrélé lovó íbe àmi ki tà sè tò dhi tíni. Tàko ko, má zì àmi adrélé agó àlo kwákwá, Krísto dré, má kòfèro àmi akódhi dré ngóro tòkó lólo àgo tà nìlepi rè ko dhi tíni.

³ Di, má adré mána ngá ro àmi ki tà sè. Ngóro nǐ dré tá Evà ni litilé áyi túrúpfú tà sè dhi tíni dhi, à ni kitswá kpà àmi ki tà kisùkisù lití, mì kòtayíro tròma Krísto rú togó lólo sè dhi be dhi bvò.

⁴ Tàko ko, à kòtsa adrélé Yésu twá dhi ni tà longó Yésu mà dré tà ni ni longózó dhi rúsè dhi, mì adré àmíkya tà nda ni ka'í mbèlè. A kàdré kó àmi ki kodzó tirí twá kisú Tirí Lólo mì dré kisulé dhi rúsè dhi, mì adré kpà ka'íá mbèlè. A kàdré kó àmi ki kodzó rúbí tani twá ka'í Rúbí Tani mì dré ka'íle dhi rúsè dhi, mì adré kókpà ka'íá mbèlè.

⁵ Má mìlèsè dhi, dhya àmi kòfalé adrèbhá àyi ki no àpóstolò kàdrì i ró dhi ì lavú ma àlomvá ko.

⁶ Tágba má kòkisú tògyá adrézó kúlí ta dóro dhi ko yà dhi, ma mána tà nǐnǐ íbe. Má tadhá tà nda àmi dré ngádra 'á tà títi i sè ìndì látì títi i sè dre.

⁷ Lókyá má dré Rúbí Tani Giká àdhya ni longózó àmi dré làfa sè ko dhi sè dhi, má 'o tá tsì tàkonzì, má dré tá áma tà tiríle kitswázó àmi ki tà tingá kuru dhi sè dhi 'í?

⁸ Má ka'í tá làfa kisulé Ekèlézyà àruka i drígàsè, kitswázó ázi 'o àmi kòfalé dhi bvò.

⁹ Di má dré tá adrèrà'a àmi véna, adrélé ngá lovó íbe dhi 'á dhi, má zi tá ngá àlo àmi ki àlo tí ko. Tàko ko, àma ki adrúpi atsábhá Màkèdoníyà lésè dhi ì afè tá ngá má dré tá adrézó lovó ni íbe dhi i àyi. Tà títi i sè dhi, má tayí tá áma tà lanzìle àmi dri dhi ko. Di má ni go adrélé 'òá kònini.

¹⁰ Má adré tàá tà bàti Krísto àdhya adrélépi má léna dhi sè dhi: Dhya àlo bvò wáyi Akáyà àdhya na dhi kitswá áma afàma tà nda sè dhi ni kíkí bwà ko.

¹¹ Má adré tàá kònini àdho tà sè? Má dré àmi ki lèle ko dhi sè? Giká ni tándi nǐ dóro, má lè àmi 'í káyá dhi!

* 10:17 10:17 A kònò Yèrèmfyà 9:23; 1 Kòrìtòbhá i 1:31.

12 Di, má ni go adrélé tà 'o ngóró má dré adrélé 'òle dhi tíni, kitswázó láti kíkí dhya adrébhá àyi ki 'o nòle ngóró áma tíni gò, ì dré adrézó àyi ki afà tà nda sè dhi i dré.

13 Dhya nda i àpóstolò kinzò ro dhi 'i, ìndì àzì 'obhá túrúpfú sè dhi 'i. Ì adré àyi ki ladzá atsálé ngóró Krísto ni àpóstolò i tíni.

14 Di, áma línдрí adré ína gàle tà nda sè ko. Tàko ko, Sàtánà ni tàndi adré áyi ladzá atsálé ngóró ángéló ngádra àdhya tíni.

15 Di akódhi ni màràbà ì kàdré àyi ki ladzá atsálé ngóró móndí adrébhá tà gyágya 'o dhi i tíni dhi, tà nda adré áma línдрí tígá ko. Di, lókyá kùdù sè dhi, ì ni àyikya tà kitswálépi tà ì dré 'òle dhi i sè dhi ni kisú kòdhyá.

Kizà Pólò dré nyàle Giká ni àzì sè dhi i

16 Má adré gòle tàá dhi: Lè mì kònò ma ngóró móndí azaaza tíni, má dré adrélé tà ta kònìni dhi sè ko. Di, mì kàdré àmikya áma no kònìni dhi, mì kòka'ì ma ngóró móndí azaaza tíni, má kòkitswáró áma afà tsà be dhi bvò.

17 Bàti, má kàdré áma afà kònìni dhi, má adré tà ta ngóró Mírì dré adrélé lèle dhi tíni ko, be ró dhi, ngóró móndí azaaza dré adrélé tàle dhi tíni.

18 Di, móndí bí dhi ì dré adrélé àyi ki afà móndyá bvò àdhya kya tíni dhi sè dhi, má ni kókpà áma afà kònìni.

19 Àmi adrébhá àmi ki no tògyabhá ro ni i, àmi gànzi ró adrélé móndí azaaza ki ka'ì togó wáyi sè!

20 Tà bàti ró dhi, mì adré móndí ki ka'ì, gba ì kàdré àmi ki bha àyi ki màràbà i ró yà, ì kàdré àmi ki lití yà, ì kàdré àmi ki ngá topá yà, ì kàdré àmi ki no móndí tàko i ró yà, kó ngalè ì kàdré àmi ki mì sa yà dhi.

21 Má adré tàá kanyò sè dhi, mà 'o tá tà àmi kòfalé rinyí sè móndyá nda kya tíni ko!

Di, tà ángùdhi móndí àruka ì dré kitswázó àyi ki afà ásà dhi, má ni kókpà kitswá 'oá kònìni. (Kòdhi má adré tà ta móndí azaaza àdhya tíni.)

22 Àyi nda i Eberè 'i? Ma kókpà kònìni. Àyi Isèrèlè ànzi 'i? Ma kókpà kònìni. Àyi Abàràrà ni toyó 'i? Ma kókpà kònìni.

23 Àyi Krísto ni màràbà 'i? (Kòdhi má adré tà ta tirí kiza líyí àdhya tíni.) Ma kókpà kònìni àyi ki lavú. Má 'o mána àzì kòkòròko àyikya ki lavú. A lebhé ma bǎdzó na vèsè be bí àyi ki lavú. A tswà ma vèsè be bí àyi ki lavú. Ma tá ànyi dràdrà mìle vèsè be bí.

24 Vèsè be nzi, Yúdà ànzi ì bhwà ma fimbò sè vèsè be nyadhi-àlo-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su.

²⁵ Vésè be na, à tswà ma fa sè. Vésè be àlo, à lebhé ma kírà sè. Vésè be na, bwátù arí áma tayí yí mi. Ma tá yíandre mi ngátsi àlo ìndì kítú àlo.

²⁶ Vésè be bǐ, má to atsí lizo vwàvwà ro. Má nya kizà yí liti i sè, kùgú i drígá, áma sùrú i drígá, móndí sùrú twá ro dhi i drígá, ìndì adrúpi kinzò ro dhi i drígá. Má nya kpà kizà bhàandre i 'ásè, òduku i 'ásè, ìndì yíandre i mǐsè.

²⁷ Má 'o àzì kòkòròko landèzo lavúlé. Vésè be bǐ, má ko ayí ko. Tàbirí ndè ma, yí lovó be. Vésè be bǐ, ngá nyàle dhi pi ma. Kìdhì ndè ma, ìndì ma tá kítá àko.

²⁸ Má kitswá tà àruka títi dhi kǐ ta ko. Di, kítú àlo àlo títi i sè dhi, má adré mána áma togó bha lanzìle Èkèlézyà títi dhi kǐ tà sè.

²⁹ Dhya àlo kàdré yàya dhi, ma kókpa yàya. A kò'o dhya àlo dhèle tàkonzì na dhi, áma togó adré aswálé tà nda sè.

³⁰ Di kòkitswá má dré adrézó áma afà dhi, má ni áma afà tà adrébhá áma tà yàya kǐ tadhá dhi i sè.

³¹ Gíká àma kǐ Mírì Yésu ni Atá, kitswálépi rúku sè kóná vésè kólyá dhi, nǐ dóro tàle dhi, má adré kinzò ta ko dhi.

³² Lókyá má dré tá adrérà'a Dàmàsèkè na dhi 'á dhi, gùvèrènerè adrélépi tá ópí Arètà zàle dhi bhà tá sòdá i adrélé bhàandre nda ni zèribàti kǐ likí, i kòkitswáro áma ru be dhi bvó.

³³ Di, à bhà ma kánzì na, áma 'òzo pfòle mòlìsà àlo zèribà na dhi 'ásè, áma tirízó gò, má dré lapázó gùvèrènerè nda drígàsè.

12

Tà lùzu ró Gíká dré tadhálé Pólò dré dhi i

¹ Adré leá dhi, má kògò adrélé áma afà, tágba kàdré tà dóro 'i ko yà dhi. Di má ni ngá agábhá má mi toróbí tíni dhi kǐ tà ta, túmání tà lùzu ró Mírì dré tadhálé má dré dhi íbe.

² Má nǐ agó àlo Yésu Krísto ni ka'ilepi dhi be. Lavú dre kóná mudrí-drì-su, Gíká do tá akódhi kurú na, bhù kurú na àzya ni kǐ lavúlépi dhi na. Di má nǐ ko ngalè Gíká do tá akódhi rúbhá na yà, kó ngalè rúbhá na ko yà dhi. Gíká nǐ ngbà 'í nǐ.

³⁻⁴ Di má nǐ, Gíká do tá akódhi nda pàràdísò na dhi be. Kàdré tá rúbhá na yà, kó ngalè rúbhá na ko yà dhi, má nǐ ko. Gíká nǐ nǐ. Di kònàle dhi, akódhi yi tá tà kitswázó tà ni ni ta kúlí sè bwà ko, à dré logalé móndí dré tàle dhi i kòdhya.

⁵ Má ni áma afà dhya làsú be kònini nda ni tà sè. Di, má kitswá mána áma afà áma tándi ni tà sè ko, kàdré ngbà 'í áma tà yàya kǐ tà sè ko dhi.

⁶ Kònò má kàdré tá áma le afàle áma tàndi ni tà sè dhi, má ni tá adré mómí azaaza 'i ko. Tàko ko, má ni tá adré tà bàti ta kòdhyà. Di, má adré mána tà nda ni le 'òle ko, dhyà àlo kònòró ma kàdrì ngóró dré kitswálé tà má dré adrélé 'òle ìndì tàle dhi i sè ko dhi tìni ko.

⁷ Di, kitswázó áma kíkí, má kàtsáró drikàdrì ro tà kàdrì lùzu ró tadhálé má dré nda ki tà sè ko dhi, à bhà ngá kùtsí tìni dhi áma rúbhá na. Ngá nda ngá Sàtánà dré amùle kitswálé kizà fe má dré dhi 'i, má kàdré ró drikàdrì ro ko dhi bvó.

⁸ Vésè be na, má lizí tá Mírì ti, kòtingá ró tá ngá nda má rúsè ká.

⁹ Di, akódhi logó má dré dhi: «Áma togó tani kitswá mí dré dre. Tàko ko, má adré áma rìnyí 'o kitswálé títí àmi tà yàyà na.» Di àsà dhi, má ni mána áma afà áma tà yàyà ki tà sè, Krísto ni rìnyí kàdré ró tà 'o má léna be dhi bvó.

¹⁰ Má adré di lenzélé áma tà yàyà ki tà sè, làdhá adrélé dhàle má rú dhi ki tà sè, tà kòkóròko ki tà sè, áma mǐ pfòma ni tà sè, ìndì kizà má dré adrélé nyàle Krísto ni tà sè dhi ki tà sè. Tàko ko, má dré adrérà'a yàyà dhi 'á dhi, ma rìnyí ró.

Pólò ni togó lanzi Kòrìtòbhá ki tà sè

¹¹ Má kòtà tà ngóró mómí azaaza àdhyà tìni dhi, mǐ 'o ma adrélé tà ta kònìni dhi àmi. Adré tá be leá dhi, mǐ kàdré áma tà dóro ki tadhá dhi àmi. Tàko ko, dhyà àmi kòfalé adrèbhá àyi ki no àpóstolò kàdrì i ró dhi ì lavú ma àlomvá ko, tágba má kàdré mána mómí tàko 'i yà dhi.

¹² Lókyá má dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, má 'o tá tà línrdíga ró adrèbhá tá Gíká ni rìnyí tadhá dhi i landè àko ró, tadházóá dhi, ma àpóstolò 'i káyà dhi.

¹³ Tà dóro títí má dré tá 'òle Èkèlézyà àruka i 'àsè dhi i, má 'o kókpa àmi kòfalé 'í. Di, má tayí mána áma tà lanzi le àmi dri dhi ko. Mǐ kòtrì di tà kònzi má dré 'òle àmi rú nda kòdhi!

¹⁴ Kòdhi vésè ni na má dré adrézó 'òle lile àmi véna dhi 'i. Di má kitswá áma tà tayí lanzi le àmi dri dhi ko. Tàko ko, má adré àmi ki ngá nda kisúlé kòdhyà ko. Be ró dhi, má adré mána àmi ki tándi ki nda kisúlé kòdhyà. Adré leá dhi, ànzimvá ì kàdré ngá lokó fèle àyi ki tibhá i dré dhi àyi ko. Adré di be leá dhi, ànzi ki tibhá ì kàdré ngá lokó fèle àyi ki ànzi i dré dhi àyi.

¹⁵ Ma ró dhi, ma gànzi ró áma ngá fe akílé títí àmi dré, ìndì áma tándi ni fe wáyì àmi dré. Di, má kàdré àmi ki le lavúlé dhi, mǐ ni go adrélé áma le tsá?

16 Di mì ni ka'íá tàle dhi, má tayí áma tà lanzìle àmi dri dhi ko dhi. Di, tágba kònìni dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ki tàá dhi, ma túrúpfú líyí ro ni, má lití àyi túrúpfú sè.

17 Má lití tsì àmi, àmi ki ngá kisúzó dhya má dré mule àmi véna dhi i sè?

18 Bati, má kodzó tá Títò lile àmi véna gò, má dré àma ki adrúpi àlo dhi ni mùzo lile túmání akódhi be. Di Títò nda lití tsì àmi, ngá kisúzó àmi drígásè dhi 'í? Ama rìti dhi i, mà 'o tà àmi kòfalé togó àlo sè, láti àlo dhi ni lebèzo.

19 Mì adré àmikya kisúá dhi, mà tà tà nda kòdhi i títi kitswázó àma ki tàrá ga àmi kandrá? Kóko! Be ró dhi, mà adré àmakya tà ta Gíká kandrá ngóro móndí adrébhá Krísto na dhi i tìni. Áma arúpi mà dré lèle tò ni i, tà títi mà dré adrélé 'òle dhi i, mà adré 'òá kitswázó àmi ki timbà àmi ki tà ka'íka'í na.

20 Má adré mána ngá ro, má ni dra tsa àmi véna àmi ki kisú ngóro má dré lèle ko dhi tìni dhi sè, ìndì mì ni dra áma kisú ngóro mì dré lèle ko dhi tìni dhi sè. Má adré kpà ngá ro, má ni dra lawà kisú àmi kòfalé, lovó kònzi íbe, togóaswa be, dhyá ki tà bhàma drìdrì dhi be, làdhá be, móndí ki rú tàma kònzi dhi be, drìkàdrì be, ìndì tà wàyá be dhi sè.

21 Má adré kpà ngá ro, má kònì dra tsa dhi, áma Gíká ni dra áma tà tirí àmi kandrá dhi sè, ìndì má ni dra ngo móndí bí tàkonzì 'obhá drìdrì gò, ì dré àyi ki togó ladzázó ko dhi ki tà sè dhi sè. Tàko ko, ì ladzá àyi ki togó àyi ki tà ndí ró dhi ki tà sè, àyi ki ndòtò tà sè, ìndì àyi ki tà swà ì dré 'òle dhi ki tà sè ko.

13

Tà tàle kùdù ro Kòrìtòbhá ki kodzózó dhi i

1 Kòdhi vèsè ni na má dré adrézó lile àmi véna dhi 'i. Ngóro tisìle Gíká ni Kúlí na dhi tìni: «À kàdré tà títi dhi ki bvó lanzí, móndí rì yà kó ngalè na yà tà nda ki nobhá mì sè dhi ki kúlí sè.»*

2 Má longó tá tà àmi dri má dré tá adrérà'a àmi véna vèsè ni rì sè dhi 'á, di má adré gòle longóá má dré adrérà'a vwàvwà ro dhi 'á: Má kònì dra tsa àmi véna dhi, má kitswá móndyá tàkonzì 'obhá drìdrì dhi ki tayí móndí àruka íbe tà ñòma àyi dri dhi sè ko.

3 Mì adré tá leá nìle dhi, Krísto adré tà ta má tí nì káyà dhi, di mì ni nĩa. Tàko ko, Krísto dré adrérà'a tà 'o àmi kòfalé dhi 'á dhi, akódhi yàyà ko. Be ró dhi, adré ína tà 'o rìnyí sè.

4 Tà bati ró dhi, akódhi tá yàyà akódhi ni tidírá'a fa kipakipa dri dhi 'á. Di, nyànómvá dhi, akódhi ína lídrì íbe

* 13:1 13:1 A kònò Dùtèrònómè 19:15.

Gĩká ni rĩnyĩ sè. Ama ró dhi, àma kókpà yàyà Krísto na. Dì, àma àmakya lídrì ìbe túmání akódhi be Gĩká ni rĩnyĩ sè, ìndì mà ni rĩnyĩ nda ni tadhá àmi dré.

⁵ Lè mì kàdré àmi kì togó kì tabhĩ, nĩzoá ngalè mì ka'ĩ Krísto bàti gò, mì dré adrézó tà 'o àmi kì tà ka'ĩka'ĩ nda sè yà dhi. Mì kàdré àmi kì tàndì kì tabhĩ. Mì nì, Yésu Krísto àmi léna be dhi ko? Aruka nì, mì nì àmi kì tabhĩ kisúzóa dhi, àmi kì tà kitswá ko.

⁶ Dì má adré mĩ bha, mì kònĩró tàle dhi, Gĩká ka'ĩ àma adrélé àpóstolò ì ró nì káyà dhi.

⁷ Má adré tà zi Gĩká tí, mì kò'oró tà kònzi àlomvá ko. Má adré zĩa kònìni, à kònòró àma ngóro móndí Gĩká dré ka'ile dhi ì tĩni ko. Be ró dhi, má adré mána zĩa kònìni, mì kàdréro tà dóro 'o, tágba mà kàdré sùle ngóro móndí Gĩká dré ka'ile ko dhi ì tĩni yà dhi.

⁸ Tàko ko, mà kitswá tà àlo 'o kònzi tà bàti rú bwà ko. Be ró dhi, mà kitswá ngbà 'í tà 'o tà bàti nda dré.

⁹ Mà kàdré yàyà gò, mì dré àmikya adrézó rĩnyĩ ró dhi, mà adré lenzélé tà nda sè. Mà adré kpà tà zi Gĩká tí, kò'oró àmi kitswálé títí be dhi byó.

¹⁰ Asà dhi, má adré tà kòdhi kì tisì àmi dré, má dré adrérà'a vwàvwà ro dhi 'á, má kònì dra tsa àmi véna dhi, má kòlotóro àmi rĩnyĩ Mírì dré afèle má dré dhi sè ko. Tàko ko, akódhi afè rĩnyĩ nda má dré kitswázó àmi kì tà ka'ĩka'ĩ kizá ko, be ró dhi, kitswázó àmi kì timbà àmi kì tà ka'ĩka'ĩ na dhi byó.

¹¹ Kùdù ro dhi, àma adrúpi ì, mì kàdré lenzélé. Mì kàdré àmi kì fe Gĩká dré adrélé 'òle kitswálé títí. Mì kàdré ru timbà, adrézó kpà ru yì àmi kòfalèsè. Mì kàdré tà kìdrìkìdrì ìbe àmi kòfalé be. Dì Gĩká adrélépi lèle fe tà kìdrìkìdrì be dhi, nì adré túmání àmi ìbe.

¹² Mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalèsè lèle sè. Mòndyá títí Gĩká àdhya kònwa dhi ì fè mòdo àmi dré.

¹³ Mírì Yésu Krísto nì togó tani, Gĩká nì lèle, ìndì ru amuma Tírì Lólo be dhi ì kàdré àmi ìbe títí!

Wárágà Pólò dré tisìle Gálàtíyàbhá ĩ dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá bvò Gálàtíyà àdhya na dhi ĩ dré dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò, Ekèlézyà ki tobhàzo bvò nda na, dré tá adrérà'a áyi atsi andre ni rĩ to, adrélé kpà na ni ni to dhi 'á (Tà 'òle dhi ĩ 16:6; 18:23). Amvolásà dhi, móndí àruka ĩ dré tsàzo adrélé tadhá dhi, lè móndyá ka'ìbhá Yúdà ànzi ró ko dhi ĩ kàdré Mósè ni tátírítrí kúlí líkí, lavulé dhi, ĩ kàdré àyi ki 'o lwàle. ĩ adré di tá móndyá ka'ìbhá nda ki drĩ kizá tà nda sè.

Di Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó móndyá ka'ìbhá nda ki lotó tà tadhále kinzò sè nda ni tà sè. Drìdrì dhi, adré tadhá dhi, Gìkà azí ĩ adrélé àpòstolò ro móndyá sùrú twá ro dhi ĩ véna ngíni ya dhi. Adré kpà tadhá dhi, àpòstolò àruka títi dhi ĩ ka'ĩ ĩ áyi àzì be ngíni ya dhi. Bvóá dhi, adré tadhá dhi, Gìkà adré móndí ki bha gyágya í kandrá tátírítrí kúlí 'òma sè ko, di ngbà 'í Yésu Krísto ni ka'ìma sè. Kùdù ro dhi, Pólò adré àyi ki kodzó, ĩ kàdréró atsilé Tírí Lólo ni rĩnyí sè. Tàko ko, Tírí nda ni lò'wa dóro 'a bĩ àyi léna. Lò'wa kàdrì lavulé dhi, lèle 'i.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì Rúbí Tani ni tà (1:1-10)
- 2) Pólò ni azima adrélé àpòstolò ro dhi (1:11-2:21)
- 3) Móndí ki tidrìma tátírítrí kúlí 'òma sè ko, di, Yésu Krísto ni ka'ìma sè dhi (3:1-4:31)
- 4) Atsima Tírí Lólo ni rĩnyí sè dhi (5:1-6:10)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (6:11-18)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpòstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. A mù ma móndí ĩ vélésè ko. Móndí ĩ mù kpà ma ni ko. Be ró dhi, Yésu Krísto ĩ Gìkà Atá akódhi ni tingálépi dràdrà lésè dhi be dhi, ĩ mù ma adrélé àpòstolò ro dhi àyi.

² Ama tùmání áma adrúpi títi mà dré adrézó àyi ìbe dhi ĩ, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì Ekèlézyà bvò Gálàtíyà àdhya na dhi ĩ dré.

³ Gìkà àma ki Atá ĩ Mírì Yésu Krísto be dhi ĩ kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ĩ kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

⁴ Krísto nda fè ĩ dràle àma ki tàkonzì ki tà sè, kitswálé àma ki apá bvò kònzi àndrò kònìdhi lésè, ngóro Gíká àma ki Atá dré tá lèle dhi tĩni.

⁵ Milanzìlanzi kàdré Gíká dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Rúbí Tani ngbà 'i àlo kwákwa

⁶ Àma líndrí adré gále àmi ki tà sè. Tàko ko, mì adré àmikya Gíká àmi ki azilépi Krísto ni togó tani sè dhi ni tayi mbèlè gò, adrézó àmi ki adzá rúbí tani twá dhi véna.

⁷ Tà bàti ró dhi, rúbí tani twá Rúbí Tani bàti dhi rúsè dhi yókódhó. Dì, móndí àruka ĩ adré àyikya àmi ki drĩ kizá, adrézó Rúbí Tani Krísto àdhya ni le ladzálé atsálé tà gòdhógòdho ró.

⁸ Dì, dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó Rúbí Tani mà dré longolé àmi dré dhi rúsè dhi, Gíká ni tátírítrí kàdré akódhi nda dri, gba kàdré àma 'i yà, kó ngalè ángeló apfòlepi bhù lésè dhi 'i yà dhi!

⁹ Ngóro mà dré tàle dre dhi tĩni dhi, má adré gòle tàá dhi: Dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó àmi dré Rúbí Tani mì dré ka'ile dhi rúsè dhi, Gíká ni tátírítrí kàdré akódhi dri!

¹⁰ Kòdhi má adré tsì móndí ki togó tabhĩ asélé, ĩ kòka'iró àma tà be dhi bvó? Kóko! Má adré mána leá dhi, Gíká kòka'ĩ àma tà nì. Kó ngalè, má adré tà 'o kitswázó móndí ki togó 'o kinílè dhi bvó? Kóko! Kònò má kàdré tá 'òà kònìni dhi, má ni tá adré Krísto ni màràbà 'i ko.

Pólò ni azima adrélé àpòstolò ro dhi

¹¹ Àma adrúpi ĩ, má lè mì kònì tàle dhi, Rúbí Tani má dré adrélé longolé dhi angá móndí ĩ drílèsè ko.

¹² Má kisú Rúbí Tani nda móndí ĩ vélèsè ko. Móndí ĩ tadhá kpà Rúbí nda má dré nì ko. Be ró dhi, Yésu Krísto ni tàndi tadhá Rúbí nda má dré nì.

¹³ Tàko ko, mì yi tàle dhi, wáláká dhi, má adré tá Yúdà ànzi ki Gíká ni tà lebè ngĩni ya dhi 'í. Mì yi kpà má adré tá móndyá Èkèlézyà Gíká àdhya lé dhi ki mĩ pfo lavúlè, adrézó àyi ki tà tabhĩ pfùle ngĩni ya dhi 'í.

¹⁴ Má adré tá mána Yúdà ànzi ki Gíká ni tà 'o, adrézó lile ába drĩdrĩ àma mbáamu bí Yúdà ànzi ró dhi kya ki lavú. Àma togó tá àtsi ró lavúlè àma ki tábhí ki labhi ki tà sè.

¹⁵⁻¹⁶ Dì, Gíká zì tá ína ma àma tirà ko dhi 'á gò, àma azízó àyi togó tani sè. Dì kisù tá dóro nì, ĩ dré àyi Mvá ni tadhálé má dré dhi, má kàdréro akódhi ni Rúbí Tani longó móndyá súrú twá ro dhi ĩ véna. Dì dré àyi Mvá nda ni tadházó má dré dhi, má zi tá móndí àlo kitswálé àma drĩ ta dhi ko.

¹⁷ Má lì tá kpà Yérúsalemà na dhya bhàle adrélé àpòstolò ĩ ró drĩdrĩ má kandrà dhi ki no ko. Dì, gbã lókyá nda sè dhi,

má lì tá mána bvò Aràbíyà àdhyà na gò, má dré gòzo lìle Dàmàsèkè na.

¹⁸ Kóná na àmvolésè dhi, má dré lìzo Yèrúsalmà na, mà kòkìswaró ru ni Péteró be be dhi bvó.* Gò mà dré adrézó akódhi be kítú mudrí-drĩ-nzi.

¹⁹ Má nò tá àpòstolò kì àruka ĩ ko, ngbà 'í Yàkóbhò, Mírĩ ni adrúpi 'i kalóma.

²⁰ Má adré tàá Gìká kandrà dhi, tà má dré adrélé tisìle kòdhi ĩ tà bàti 'i, kinzò 'i ko.

²¹ Amvolásà dhi, má dré lìzo bvò Síríyà àdhyà na ìndì Kìlìkíyà àdhyà na.

²² Lókyá nda sè dhi, mónnyá Krísto ni ka'ibhá Ekèlézyà Yúdáyà na dhi ĩ 'àsè dhi ĩ nĩ tá rè dhu ma ko.

²³ ĩ yi tá ngbà 'í tà adrélé tàle áma tà sè dhi kòdhyà: «Dhya atú adrélépi àma kì mĩ pfo dhi, adré nyànomvá tà adrézó Krísto ni ka'ĩ dhi ni longó, tágba dré tá adrézó tà nda ni tabhĩ pfùle dhi.»

²⁴ Dì ĩ adré tá Gìká ni rú bha kùle áma tà sè.

2

Apòstolò ĩ ka'ĩ Pólò

¹ Kóná mudrí-drĩ-su àmvolésè dhi, má dré gòzo lìle tódhyá Yèrúsalmà na. Mà lì tá túmání Bàrànába be. Má drĩ tá kpà Títò má vèsè be.

² Má lì tá kònàle, Gìká dré tá tadhálé má dré dhi má kòlì dhi sè. Dì mà kòkìsú ru àma pátì dhyà adrélé nòle móndí kàdrì Ekèlézyà àdhyà ró dhi ìbe dre dhi, má dré Rúbí Tani má dré adrélé longólé mónnyá sùrú twá ro dhi ĩ dré dhi ni àndu ngìzo àyi dré. Tàko ko, má lè tá àzì má dré tá 'òle ìndì má dré tá adrélé 'òle dhi kàtsá tà tàko ró ko.

³ Dì ĩ dré áma kúlì yìzo dhi, ĩ lè tá ndìndì áma atsiàmú Títò ni 'òle lwàle dhi ko, tágba akódhi dré tá adrézó Gìrìkì mvá 'i dhi.

⁴ Tà nda kòdhi apfò tá àma kandrà tàko ko, adrúpi àruka kinzò ro dhi ĩ afí tá lùzu ró àma kòfalé, tà àma kì trìzo Yésu Krísto na dhi ni nda nìle túrúpfú sè, ĩ kòbhàró àma gòle adrélé tódhyá màràbà tátírítrí kúlì àdhyà ĩ ró be dhi bvó.

⁵ Dì, mà ka'ĩ tá àmakya tà ĩ dré lèle 'òle nda àlomvá ko, mà kòsuró tà bàti Rúbí Tani àdhyà mà dré adrélé longólé àmì dré dhi rú.

⁶ Kàdré dì dhyà adrélé nòle móndí kàdrì ĩ ró nda kì tà sè dhi, ĩ lè tá àyikya tà àzya bhàle tà má dré adrélé longólé dhi dri ko. (Ayì nda ĩ kàdré tá móndí kàdrì 'i bàti dhi, tà nda tà

* **1:18 1:18** Gìká ni Kúlì tisìle Gìrìkì ti sè dhi léna dhi, à adré «Kéfà» kìsú kònwa. Rú nda rú àzya Péteró àdhyà 'i.

kàdrì 'i má mìlèsè ko. Tàko ko, Gĩká adré móndí ki làsú no kòdhya ko.)

⁷ Be ró dhi, ì nò àyikya ngádra 'á dhi, Gĩká bhà tá má drígá àzí adrézó Rúbí Tani longó mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna dhi, ngóro í dré tá àzí adrézó Rúbí nda ni longó Yúdà ànzi ì véna dhi ni bhàle Pétèró drígá dhi tìni.

⁸ Tàko ko, Gĩká tá Pétèró ni bhàlepi adréle àpóstolò ro Yúdà ànzi ì véna dhi, bhà tá kpà ma adréle àpóstolò ro mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna dhi ni.

⁹ Di Yàkòbhò, Pétèró, tsàle Yòwànì, adréle nòle móndí kàdrì Ekèlézyà àdhya ró dhi, ì nò dhi, Gĩká afè tá àzí nda má dré áyi togó tani sè ni. Di ì dré àma ki drígá rùzo túmání Bàrànába be, tadházóá dhi, mà amú ru àyi íbe dre. Di mà dré ru yìzo àyi íbe, mà kòlìró àmakya mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna, ìndì ì kòlìró àyikya Yúdà ànzi ì véna.

¹⁰ Ĩ zi tá ngbà 'í tà àlo àma tí kòdhya, mà kògòró adréle móndí lemerè ro dhi ki tà kisù. Di tà nda kòdhi tá tà àma togó dré adrézó àtsi ró 'oá dhi 'i.

Pólò ligí Pétèró be Atiyòkiyà na

¹¹ Di, àmvolàsà, lókyá Pétèró dré atsázó Atiyòkiyà 'a dhi sè dhi, má ligí tá akódhi be mónnyá títi ì kandrá, tà kònzi dré tá adréle 'òle dhi sè.

¹² Tàko ko, akódhi dré atsázó dhi, kidhó tá adréle ngá nya túmání móndí ka'ìbhá sùrú twá ro dhi íbe. Di, móndí àruka Yàkòbhò dré amùle dhi ì dré atsázó dhi, Pétèró dré ína apfòzo mónnyá sùrú twá ro nda ì kòfalèsè gò, adréle àyi rúsè gàrà dri. 'O tá kònìni dré tá adréle Yúdà ànzi amùle nda ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá làá dhi, mónnyá ka'ìbhá títi dhi ì kàdré àyi ki 'o lwàle.

¹³ Di mónnyá ka'ìbhá àruka títi Yúdà ànzi ró dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà kidhózó adréle túrúpfú tà nda ni 'o túmání Pétèró be. Ĩ se tá ndàndì Bàrànába ni togó adréle túrúpfú tà nda ni 'o àyikya tìni.

¹⁴ Di má kònò, ì adré tá tà bàti Rúbí Tani àdhya ni lebe ko dhi dre dhi, má dré tàzoá Pétèró dré mónnyá títi ì kandrá dhi: «Mì, Yúdà mvá ro ni, mí adré mína tà 'o ngóro mónnyá sùrú twá ro dhi kya tìni, Yúdà ànzi kya tìni ko? Di mí 'o mi ngíni adréle mónnyá sùrú twá ro nda ki kodzó adréle tà 'o Yúdà ànzi kya tìni dhi?»

Mónnyá Yúdà ànzi ró ìndì sùrú twá ro dhi ki bhàma gyàgya àyi ki tà ka'ika'i sè dhi

15 Ama ró dhi, àma móndí tìle Yúdà ànzi ró dhi 'i. Ama móndí sùrú twá ro Gìká nì tátrítrí kúlí nibhá ko dhi 'i ko.*

16 Di, mà nì tàle dhi, Gìká adré móndí kì bha gyägya í kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè ko dhi be. Be ró dhi, adré ngbà 'í àyi kì bha gyägya ì dré Yésu Krísto nì ka'ile dhi sè. Di àma, mà ka'í kókpà Yésu Krísto nda, Gìká kòbharó àma gyägya í kandrà Krísto nì ka'ima sè, tátrítrí kúlí 'òma sè ko. Tàko ko, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Gìká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko.

17 Di, mà kàdré ndàà atsálé gyägya Gìká kandrà mà dré Krísto nì ka'ile dhi sè gò, àma kì kisúzò tàkonzìbhá ro dhi, kòdhi adré tsì tàá dhi, Krísto adré àma kì 'o file tàkonzì na dhi nì? Tàdzí ko!

18 Má kògò àma bha tátrítrí kúlí má dré tayílé dhi nì rìnyí zàle dhi, má adré tadhá dhi, ma tátrítrí kúlí nda nì nòlepi 'i bàti.

19 Tàko ko, tátrítrí kúlí nda sè dhi, má drà mána tátrítrí kúlí nda lésè dre, má kàdréró lídrì íbe Gìká dré be dhi bvó. Bàti, à tidí ma dràle tùmání Krísto be fa kipakipa dri dre.

20 Di má kàdré lídrì íbe dhi, kòdhi véle ma 'i ko, be ró dhi, Krísto ína lídrì íbe má léna nì. Di lídrì má dré adrézó ába rúbhá na kònìdhi, má adré ába, má dré adrélé Krísto, Gìká nì Mvágó nì ka'í dhi sè. Akódhi nda lè tá ma tò gò, áyi tàndì nì lídrì fèzo áma tà sè dhi nì.

21 Di má adré mána Gìká nì togó tani ga ko. Angyá ko, móndí ì kòkitswá tá atsálé gyägya Gìká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè dhi, kònò Krísto drà tá ína àngyá.

3

Tátrítrí kúlí 'òma, kó ngalè Krísto nì ka'ima

1 Àmi Galatíyàbhá nì ì, àmi móndí azaaza 'i! Adhi lifí àmi kólé sè dhi nì? Tàko ko, à tadhá tá àmi dré ngádra 'á dhi, Yésu Krísto drà fa kipakipa dri àmi kì tà sè ngíni ya dhi 'í.

2 Di má lè ngbà 'í tà àlo kònìdhi nì lizilé àmi tí kòdhya: Mì kisú Tírì Gìká àdhya mì dré tátrítrí kúlí 'òle dhi sè? Kó ngalè, mì dré Krísto nì rúbí mì dré yìle dhi nì ka'ile dhi sè?

3 Mì tayí àmi azalé kònìni ngíningíni ró? Mì kidhó kó Gìká nì ka'í akódhi nì Tírì nì rìnyí sè dre dhi, mì nì go tsì tà mì dré kidhólé nda nì 'o akílé àmi kì tàndì kì rìnyí sè bwà?

4 Mì nya tsì kizà bí dhi ì àngyá? Kóko, kàdré kònìni ko!

5 Mì tà rè má dré ká: Gìká adré áyi Tírì fe àmi dré, adrézó kpà tà líndrìga ró dhi kì 'o àmi kòfalé, mì dré adrélé tátrítrí

* 2:15 2:15 Gìká nì Kúlí tìsìle Gírìkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «móndí sùrú twá ro adrèbhá tàkonzì 'o dhi ì». Kòdhi tá rú Yúdà ànzi ì dré fèle mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré dhi 'i. Rú nda nì àndu adré leá tàle dhi: «móndí sùrú twá ro Gìká nì tátrítrí kúlí nibhá ko dhi ì»

kúlí 'o dhi sè? Kó ngalè, mì dré adrélé Krísto ni rúbí mì dré yìle dhi ni ka'í dhi sè?

⁶ Mì kisù rè Abàràrà ni tà ká. Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Akódhi ka'í tá Gíká gò, Gíká dré akódhi ni nòzo gyägya akódhi ni tà ka'íka'í nda sè.»*

⁷ Ásà dhi, lè mì kònì dhi, mónnyá adrèbhá Gíká ni ka'í dhi i Abàràrà ni ànzi 'i bàti.

⁸ Gíká ni Kúlí tadhá tá d'ìdrì dhi, Gíká ni mónnyá sùrú twá ro dhi ki bha gyägya í kandrà àyi ki tà ka'íka'í sè gò, Kúlí nda dré Rúbí Tani longózó Abàràrà dré, tàzoá dhi: «Má ni tà tani bha sùrú títi bvò àdhyà i dri mí sè.»†

⁹ Di ásà dhi, mónnyá títi adrèbhá Gíká ni ka'í dhi ì adré tà tani kisú, ngóro Abàràrà dré tá kisulé àyi tà ka'íka'í sè dhi tíni.

¹⁰ Di, mónnyá títi adrèbhá láti nda atsázó gyägya Gíká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè dhi i àyikya tátrítrí íbe àyi dri. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi ngbú tà títi tisìle búkù tátrítrí kúlí àdhyà na dhi ki 'o ko dhi, Gíká ni tátrítrí akódhi nda dri.»‡

¹¹ Di mà adré nòá ngádra 'á dhi, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Gíká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Dhya atsálépi gyägya àyi tà ka'íka'í sè dhi ni adrí.»§

¹² Di, tátrítrí kúlí adré ína àyi totó tà ka'íka'í dri ko. Be ró dhi, ngóro tisìle dhi tíni: «Dhya adrélépi tà títi tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki 'o dhi ni adrí tà nda i sè.»*

¹³ Krísto apá àma tátrítrí angalépi tátrítrí kúlí lésè dhi lésè, dré atsálé dhya tatrílé dhi ró àma ki tà sè dhi sè. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Dhya ángùdhi tidílé fa kipakipa dri dhi tátrítrí íbe í dri.»†

¹⁴ Krísto 'o tà nda kònìni, kitswálé tà tani Gíká dré lazílé Abàràrà dré dhi kòtsaró kpà mónnyá sùrú twá ro dhi i véna Yésu Krísto sè, mà kòkisúró Tírí Lólo Gíká dré lazílé dhi àma ki tà ka'íka'í sè be dhi bvó.

Tátrítrí kúlí i lazíkúlí be dhi

¹⁵ Àma adrupi í, má ni tà nda kòdhi ni tadhá tà móndí ì dré adrélé 'òle àyi kòfalésè dhi rú: Móndí ì kòbhà tà ru yìzo àyi kòfalésè dhi, à kitswá gòle tà nda ni bhe bwà ko. A kitswá kpà tà àzya bha tà nda dri bwà ko.

¹⁶ Di tà Gíká dré tá lazílé Abàràrà dré dhi i kókpà kònìni. Gíká ni Kúlí adré tàá dhi, Gíká lazí tá tà nda i Abàràrà dré, toyó ni be. Kúlí nda adré tàá «toyó ni ì dré» ngóro móndí bí

* 3:6 3:6 A kònò Kìdhoma 15:6. † 3:8 3:8 A kònò Kìdhoma 12:3; 18:18; 22:18.

‡ 3:10 3:10 A kònò Dùtèrònómè 27:26. § 3:11 3:11 A kònò Abàkúká 2:4.

* 3:12 3:12 A kònò Lèvìtikè 18:5. † 3:13 3:13 A kònò Dùtèrònómè 21:23.

dhi i dré dhi t́ni ko. Be ró dhi, adré tàá «toyó ni dré» ngóro ḿndí àlo dré dhi t́ni.‡ Ḿndí àlo nda Krísto 'i.

17 Tà má dré adrélé lèle tàle dhi, tà kónidhi 'i: Giká bhà tá tà ru ýzo Abàràrà be dhi gò, áyi lazikúlí fèzo drá. Dì t́trítrí kúlí atsálépi kóná kámá-su-drì-nyadhi-àlo-drì-mudrí ànvolèsè dhi kitswá ina tà bhàle ru ýzo nda ni bhe bwà ko. T́trítrí kúlí nda kitswá kpà lazikúlí nda ni pfu ko.

18 Tàko ko, tà Giká dré lazilé áyi ḿndyá i dré tàyilé ro dhi kàdré tá áyi totó t́trítrí kúlí dri dhi, kònò tàyilé nda kitswá tá áyi totó lazikúlí dri ko. Dì, tà bàti ró dhi, Giká fè tàyilé nda Abàràrà dré áyi lazikúlí sè.

Tà Giká dré t́trítrí kúlí fèzo àsà dhi

19 Kàdré di kónini dhi, tà Giká dré t́trítrí kúlí fèzo àsà dhi àdho tà 'i? Giká fè tá t́trítrí kúlí nda kitswálé ḿndí ki tàkonzì tadhá àyi dré, tsàle lókyá Abàràrà ni toyó tà ni ni lazízo nda dré atsàrà'a. Giká fè tá t́trítrí kúlí nda ángéló i sè, ìndì ḿndí àlo adrélépi tá áyi totó ḿndí ki kòfalé 'á Giká be dhi sè. §

20 Dì Giká dré tá áyi lazikúlí nda ni fèzo Abàràrà dré dhi, dhya àzya adrélépi tá áyi totó àyi ki kòfalé 'á dhi tá yókódhó. Tàko ko, Giká ngbà 'i àlo kwákwá.

21 Kòdhi adré tsì tàá dhi, t́trítrí kúlí adré ru pfu lazikúlí Giká àdhya íbe? Tàdzì ko! Tàko ko, t́trítrí kúlí kòkitswá tá lídrì fe ḿndí i dré bwà dhi, kònò ḿndí ki tá atsá gyàgya t́trítrí kúlí nda sè.

22 Dì, Giká ni Kúlí adré ina tàá dhi, ḿndyá títi bvò àdhya i tàkonzì ni rìnyí zàle, Giká kòfèró áyi lazikúlí nda ḿndyá adrèbhá Yésu Krísto ni ka'ì dhi i dré àyi ki tà ka'ika'ì sè.

23 Drìdrì lókyá adrézó Krísto ni ka'ì nda dré atsázó dhi kandrà dhi, àma tá ḿndí 'ìle t́trítrí kúlí ni rìnyí zàle, tsàle lókyá nda ni tadhàrà'a.

24 Dì àsà dhi, Giká bhà tá t́trítrí kúlí nda adrélé àma ki drì kòlepi ró, tsàle lókyá Krísto dré atsàrà'a, Giká kòbhàro àma gyàgya í kandrà àma ki tà ka'ika'ì sè.

25 Dì lókyá adrézó Krísto ni ka'ì nda dré atsálé dre dhi sè dhi, àma véle t́trítrí kúlí adrélépi tá àma ki drì ko nda ni rìnyí zàle ko.

Ama Giká ni ànzì 'i bàti

26 Dì àmi títi dhì i Giká ni ànzì 'i, mì dré Yésu Krísto ni ka'ìle dhi sè.

27 Tàko ko, àmi títi bàtisimò dobhá ru amúzó Krísto be dhi i, mì asó Krísto àmi rú dre.

‡ 3:16 3:16 A kònò Kidhoma 12:7; 13:15; 24:7. § 3:19 3:19 «Ḿndí adrélépi tá áyi totó ḿndí ki kòfalé 'á Giká be» kónidhi tá Mósè 'i.

28 Di àmi véle twátwa ko, gba mì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè móndí Yúdà ànzi ró ko dhi 'i yà, màrábà 'i yà, kó ngalè móndí màrábà ro ko dhi 'i yà, àgo 'i yà, kó ngalè tòkó 'i yà dhi. Tàko ko, àmi títi mì atsá ngá àlo ró Yésu Krísto na.

29 Di mì kàdré móndyá Krísto àdhya 'i dhi, àmi Abàràrà ni ànzi 'i bàti. Mì ni kpà tà Gĩká dré lazilé áyi ànzi i dré tàylilé ro dhi ni kisú.

4

1 Tà má dré adrélé tàle dhi, tà kònìdhi 'i: Dhya dra áyi atá ni ngá kisúlépi tàylilé ro dhi kàdré dhu rè mvámvá ro dhi, akódhi ngóro màrábà tíni, gba áyi atá ni ngá títi dhi dré adrézó ìna ró dhi.

2 A adré akódhi ni bha akódhi ni likíbhá i drígá ìndì akódhi ni ngá likíbhá i drígá, tsàle lókyá atá ni dré bhàle dhi dré atsàrà'a.

3 Di àma, àma tá kókpà ànzimvá i tíni, adrélé kpà màrábà i ró tà bvò kòndi àdhya ki rĩnyí zàle.

4 Di lókyá kòkítswá dre dhi, Gĩká dré áyi Mvágó ni amùzo, tòkó dré òle tatrírí kúlí zàle,

5 kàpáro móndyá adrébhá tá tatrírí kúlí nda zàle dhi i, mà kàtsáro Gĩká ni ànzi i ró be dhi bvò.

6 Di mà dré adrélé akódhi ni ànzi 'i bàti dhi sè dhi, Gĩká amù áyi Mvá ni Tirí adrélé àma ki togó na. Tirí nda adré loyóá àma léna dhi: «Àbbà! Tátá!»

7 Di ásà dhi, mì véle màrábà 'i ko. Be ró dhi, mì mína Gĩká ni mvá 'i bàti. Di mí dré adrélé akódhi ni mvá 'i dhi sè dhi, mí ni kpà tà dré lazilé áyi ànzi i dré tàylilé ro dhi ni kisú.

Pòlo ni togó lanzi Galàtyàbhá ki tà sè

8 Wáláká dhi, mì dré tá Gĩká ni nĩrà ko dhi 'á dhi, àmi tá màrábà gĩká tàko kya 'i, tágba gĩká nda i dré adrézó gĩká bàti 'i ko dhi.

9 Di, nyànomvá dhi, mì nĩ véle Gĩká dre. Tà bàti ró dhi, Gĩká nĩ àmi nì. Di mì 'o àmi ngíni gòle àmi ki adzá tà rĩnyí àko ìndì kizà ro bvò kòndi àdhya nda i véna dhi? Mì adré tsì leá gòle adrélé tà nda ki màrábà i ró?

10 Tàko ko, mì adré àmìkya kítú àruka ki tà lebè, mbá àruka kya íbe, lókyá àruka kya íbe, ìndì kóná àruka kya íbe.

11 Má adré ngá ro àmi ki tà sè, àzì má dré 'òle àmi kòfalé dhi ni dra atsá tà tàko ró dhi sè.

12 Àma adrúpi i, má adré àmi ki ti lizí, mì kàtsáro má tíni, ngóro má dré tá atsálé àmi tíni dhi tíni. Wáláká dhi, mì 'o tá ma kònze ko.

13 Ngóró mì dré n̄ile be dhi t̄ini dhi, lókyá má dré Rúbí Tani longózó àmi dré vèsè ni àlo sè dhi sè dhi, má longó tá, áma rúbhá dré tá adrélé drà ro dhi sè.

14 Di tágba áma rúbhá yàya nda dré tá adrézó tà lanzì ro àmi dri dhi, mì ayízè tá ma ko, mì gà tá kpà ma ko. Be ró dhi, mì ka'í àmikya ma dòle ngóró ángeló Giká àdhya t̄ini, kó galè Yésu Krísto ni t̄andi t̄ini.

15 Di àmi ki arí mì dré tá adrézó ába dhi véle ángwà? Má kitswá t̄aa àmi ki tà sè dhi, kòkitswá tá dhi, mì ni tá àmi ki m̄i angí afèle má dré.*

16 Di, nyànomvá dhi, má atsa vo véle àmi ki kàribhá ro, má dré adrélé tà bàti ta àmi dré dhi sè?

17 Mòndí àruka àmi kòfalé dhi ki togó àtsi ró kitswázó àmi ki se àyi vèsè. Di, tà ì dré adrélé lèle 'òle nda dóro ko. Ì adrè àyikya áma ki kòfalé le lanzilè àmi íbe, àmi ki togó kàtsáró àtsi ró àyi ki tà sè be dhi bvó.

18 Adrélé togó íbe àtsi ró dhi dóro, tà adrézó togó íbe kònini dhi kàdré dóro dhi. Adrè kpà leá dhi, mì kàdré togó íbe àtsi ró lókyá wáyi sè, ngbà 'í lókyá mà dré adrèrà'a àmi íbe dhi 'á ko.

19 Ama ànzi ì, má adrè gòle kizà nya àmi ki tà sè, ngóró tòkó adrélépi 'òle òle dhi dré adrélé kizà nya dhi t̄ini, tsàle lókyá mì dré dra àmi ki tayízó Krísto dré ladzálé atsálé ì t̄ini dhi 'á.

20 Má lè tá adrélé túmání àmi íbe nyànomvá, má kòkitswáró tà ta àmi dré làsú be twá. Angyá ko, áma dr̄i adrè abílè àmi ki tà sè!

Tà tadhále Agàrà ni tà rú, ìndi Sàrà ni tà rú dhi

21 Ami adrèbhá leá adrélé t̄at̄rítrí kúlí zàle ni ì, mì tà rè má dré ká: M̄i n̄i tà t̄at̄rítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ì ko?

22 Tàko ko, à t̄isi tá dhi, Abàràrà tá ànziàgo íbe r̄i. Alo ni tá mvámvá tòkó màràbà ro, rú be Agàrà dhi dré òle dhi 'ì. Azya ni tá mvámvá tòkó màràbà ro ko, rú be Sàrà dhi dré òle dhi 'ì.

23 A ti mvámvá tòkó màràbà ro dhi àdhya nda r̄inyí rúbhá àdhya sè. Di, à ti mvámvá tòkó màràbà ro ko dhi àdhya nda lazikúlí Giká àdhya sè.

24 A ni kitswá tà nda kòdhi ki àndu ngi kònini: Tòkó r̄i nda ì adrè tà r̄i Giká dré bhàle ru ȳizo mòndí íbe dhi ki tà tadhá kòdhya. Agàrà nda adrè tà Giká dré bhàle ru ȳizo mòndí íbe kòngó S̄ináȳi dr̄ina dhi ni tà tadhá. Akòdhi adrè ànzi ki ti adrélé màràbà ì ró.

* 4:15 4:15 Kúlí «mì ni tá àmi ki m̄i angí afèle má dré» kònì ì adrè leá tàle dhi, àyi nda ì tá ḡanzi ró àyi ki fe wáyi Pòlo ni tà sè.

²⁵ Agárà adré kòngó Sínáyĩ bvo Aràbíyà àdhya na dhi ni tà tadhá, adrézó kpà Yèrúsalmà ándrò kòndi ni tà tadhá. Angyá ko, Yèrúsalmà nda ànzi ni ìbe dhi i màràbà 'i.

²⁶ Dì, Yèrúsalmà bhù na dhi ína màràbà 'i ko. Yèrúsalmà nda àma kì andre 'i.

²⁷ Tàko ko, Gìkà ni Kúlí adré tàá dhi:
«Mì, tòkó kòndó ro ùlepi ko ni, mí kòlenzé wà!
Mì mváaswa yìlepi ko ni, mí kòga lúlúgyá wà!
Tàko ko, tòkó tayílé dhi ni ànzi kì lizó bí,
tòkó adrélépi agó be dhi àdhya kì lavú.»†

²⁸ Àma adrúpi i, àmi àmikya ànzi ùle Gìkà ni lazikúlí sè dhi 'i, ngóró Ísákà tìni.

²⁹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, mvámvá ùle rìnyí rúbhá àdhya sè nda adré tá mvámvá ùle Tírí Lólo ni rìnyí sè nda ni mǐ pfo. Nyànomvá dhi, tà nda kòdhi kókpa kònni.

³⁰ Dì, Gìkà ni Kúlí adré tàá ngíni? «Mí dro tòkó màràbà ro nda i mvá ni be mí kandrásè. Tàko ko, tòkó màràbà ro nda ni mvá kítswá ína tà lazílé tàyilé ro dhi ni kisú tùmáni tòkó màràbà ro ko dhi ni mvá be tàdzí ko.»‡

³¹ Dì ásà dhi, àma adrúpi i, àma tòkó màràbà ro dhi ni ànzi 'i ko. Be ró dhi, àma àmakya tòkó màràbà ro ko dhi ni ànzi 'i.

5

Ama móndyá Krísto dré trìle dhi 'i

¹ Krísto trì àma, mà kàdréro móndí trìle bàti dhi i ró. Adré dì leá dhi, mì kàdré àmi kì totó tātā tà nda sè. Mì kòtayí kpà àmi gòle adrélé tódhyá màràbà tátírítrí kúlí àdhya i ró ko.

² Mì yi rè ká! Ma, Pólò, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kò'o àmi lwàle kítswále atsálé gyàgya Gìkà kandrá dhi, tà Krísto dré 'òle àmi dré dhi kítswá véle àmi kì ledé ko.

³ Má adré gòle tàá dhi: Lè dhya àngùdhi áyí 'òlepi lwàle dhi kàdré tà títi tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi kì 'o.

⁴ Àmi adrébhá láti nda atsázó gyàgya Gìkà kandrá tátírítrí kúlí 'òma sè ni i, mì lanzí ru Krísto be dre. Mì vwà kpà Gìkà ni togó tani rúsè vwàvwà.

⁵ Dì, àma ró dhi, àma kì tà ka'ika'í sè dhi, mà adré mǐ bha Gìkà véna àma kì bhàma gyàgya akódhi kandrá dhi ni tà sè, adrézó tà nda ni letè lovó sè Tírí Lólo ni rìnyí sè.

⁶ Tàko ko, àma adrébhá Yésu Krísto na dhi i dré dhi, dhyá kì lwàma ìndì dhyá kì lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'í Krísto ni ka'ima gò adrézó tà ka'ika'í nda ni tadhá lèle sè dhi 'i.

† 4:27 4:27 A kònò Esáyà 54:1. ‡ 4:30 4:30 A kònò Kìdhoma 21:10.

²⁰ gĩká tàko kị lindrì bhàma, kólé tà, togó kònzi bhàma, lawà, lovó kònzi bhàma móndí i rú dhi, togóaswa, dhyá kị tà bhàma drĩdrĩ dhi, ru lanzima, ru kayima,

²¹ dirèma, wá tsìma, gwányá wàyá kị tà, tsàle tà àruka làsú be kònini dhi i. Má adrè tà longó àmi dri ngóro má dré tá longolé àmi dri drĩdrĩ dhi tĩni: Mónnyá adrèbhá tà 'o làsú be kònini dhi i kịtswá àyikya file Gĩká ni Opì na ko.

²² Dì, lò'wa dóro Tírí Lólo dré adrélé 'òle 'àle móndí i léna dhi i, kòni 'i: lèle, arí, tà kìdrìkìdrì, togó vwàvwà, togó dóro, tà dóro 'òma, tà ka'ĩka'ĩ,

²³ togó yàyà, ìndì dhyá kị lovó mvòma. Tátírítrí kúlí adrè tà ta kònzi tà nda kòdhi i rú àlomvá ko.

²⁴ Mónnyá Yésu Krísto àdhya i tidí fa kịpakipa dri lovó kònzi rúbhá àdhya, túmání tà títi lovó kònzi nda dré adrélé lèle 'òle dhi íbe todràle dre.

²⁵ Mà dré adrélé lídrì íbe Tírí Lólo ni rĩnyí sè dhi sè dhi, lè mà kàdré kpà atsílé Tírí nda ni rĩnyí sè.

²⁶ Lè mà kàdré drìkàdrì ro ko. Mà kàdré àma kị adrúpi kị togó 'o aswálé ko, adrézó lovó kònzi bha àma kị adrúpi i rú ko.

6

Ama kị adrúpi kị tà lanzì dòma

¹ Ama adrúpi i, mì kòkìsú àmi kị adrúpi àlo dhi adrérà'a tàkonzì 'o dhi, àmi lí'wábhá àmi kị tà ka'ĩka'ĩ na dre ni i, mì kòlotó akódhi nda togó yàyà sè. Dì, mì kòsu àmi kị tàndì i rú, tà nda kòtabhìró kókpà àmi gò, àmi kị 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.

² Mì kàdré ru ledé àmi kòfalésè, adrézó àmi kị adrúpi kị tà lanzì do. Mì kàdré 'òá kònini dhi, mì ni tòlí Krísto dré fèle dhi ni 'o kịtswálé títi.

³ Dhya àlo kàdré àyi no móndí kàdrì ro dhi, tágba dré adrézó móndí tàko 'i dhi, akódhi nda adrè àyi tàndì ni líti.

⁴ Lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré tà mì dré adrélé 'òle dhi kị tabhì, mì kòkìtswáro àmi kị drì bha kuru àmi kị tàndì kị tà sè be dhi bvó. Dì, mì kòtabhì àmi kị tà móndí àruka kya rú ko.

⁵ Tàko ko, lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré tà bhàle àmi kị tàndì i drígá dhi kị 'o kòdhya.

⁶ Lè dhya ángùdhi adrézó Gĩká ni kúlí tadhá drá dhi kàdré àyi ngá dóro títi dhi kị lanzì dhya adrélépi àyi tadhá dhi dré.

⁷ Mì kòtayí àmi adrélé lítlé ko: A kịtswá Gĩká ni gu bwá ko. Mì ni ngá mì dré adrélé kidhílé dhi ni akónà kòdhya.

⁸ Mì kàdré ngá kidhí lovó kònzi rúbhá àdhya dré dhi, mì ni dràdrà akónà lovó kònzi nda lésè kòdhya. Dì, mì kàdré

ngá kidhí Tirí Lólo dré dhi, m̀̀ ni lídrì kóná vésè kólyá dhi ni akónà Tirí nda vélésè kòdhyá.

⁹ M̀̀ mà kòtayí àma adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko. Tàko ko, lókyá kòkítswá dre dhi, mà ni lànyá dóro akónà, mà kòtayí àma landèle ko dhi.

¹⁰ Dì àsà dhi, mà kàdré láti nda adrézó tà dóro 'o mónnyá títi i dré. Lavúlé dhi, mà kàdré 'òá kònìni àma k̀̀i adrúpi Yésu ni ka 'ibhá dhi i dré.

Pólò ni kúlì kùdù

¹¹ M̀̀ nò rè wárágà pá kàdrì má dré adrézó wárágà kònìdhi ni tisì àmi dré áma tàndi ni drígá sè dhi i ká.

¹² Dhya adrèbhá àmi k̀̀i le 'òle lwàle nda i adrè àyikya tà 'o rúbhá sè, à kàdréro àyi k̀̀i no dóro be dhi bvó. Dì, i adrè ngbà 'í tà nda k̀̀i 'o, à kàdréro àyi k̀̀i m̀̀ pfo Krísto ni fa k̀̀ipakipa ni tà sè ko dhi sè.

¹³ Tà bàti ró dhi, nd̀̀ndì àyi àyi k̀̀i 'obhá lwàle nda i adrè àyikya tátrítrí kúlì líkí ko. Tágba kònìni dhi, i adrè àmi k̀̀i le 'òle lwàle, i kòkítswáro àyi k̀̀i afà tà i dré àmi k̀̀i 'òzo 'òá àmi k̀̀i rúbhá sè dhi ni tà sè.

¹⁴ Dì, ma ró dhi, má kítswá mána áma afà tà àzya sè ko, kàdré ngbà 'í fa k̀̀ipakipa àma k̀̀i Mírì Yésu Krísto àdhya ni tà sè ko dhi. Tàko ko, fa k̀̀ipakipa nda sè dhi, à tidí tà bvò kòndi àdhya má dré tá adrézó m̀̀ bha driá dhi i todràle dre. A tidí kpà ma dràle tà bvò kòndi àdhya i lésè dre.

¹⁵ Tà bàti ró dhi, dhyá k̀̀i lwàma ìndì dhyá k̀̀i lwàma ko dhi, tà kàdrì 'i ko. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'í dhyá k̀̀i tayima Gíká dré bhàle tódhyá adrélé móndí tídhí ro dhi 'i.

¹⁶ Tà k̀̀idrík̀̀idri i Gíká ni togó dóro be dhi i kàdré mónnyá títi adrèbhá 'òá kònìni dhi i dré. Ayi nda i Ìsèrelè ànzì bàti Gíká àdhya 'i.

¹⁷ Kùdù ro dhi, lè dhya àlo kògò adrélé áma lagù ko. Angyá ko, ma àngì Yésu àdhya íbe má rú.

¹⁸ Ama adrúpi i, àma k̀̀i Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe! Kàdré kònìni.

Wárágà Pólò dré tisìle Èfésòbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Efèsò na dhi i dré dhi 'i. Efèsò nda tá bhàandre kàdrì bvò Asíyá àdhya na dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani kònàle gò, Gìká ni tà tadházó Èfésòbhá i dré kóná rì tàlì sè, dré tá adrérà'a áyi atsí andre ni na to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 19:1-20:1).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì rì dhi i sè. Alo ni, adré Rúbí Tani ni tà àndu ngì mibhalé tí, adrézó Gìká zì móndí i adrélé ína ró gò, àyi ki apázó tàkonzì lésè Yésu Krísto sè ngíni ya dhi ni tà tadhá. Adré tà lùzu ró Gìká dré kisùle 'òle kínó lésè dhi ni tadhá kònìni; «A ni tà títi bhù na ìndì bvò dri dhi ki amú bhàle adrélé ópì kàdrì àlo, Krísto zàle» (1:10). Pólò adré kpà Gìká amú móndyá sùrú twá ro dhi i Yúdà ànzi íbe adrélé sùrú àlo ró Krísto na ngíni ya dhi ni tà tadhá (2:11-22).

Rì ni, Pólò adré Yésu ni ka'ìbhá i kàdré atsilé ngíni ya dhi ni tà tadhá. Adré tàà dhi, mà kòtingá àma ki lídrì àku àma rúsè, lídrì tídhí Gìká dré bhàle adrélé ína tíni dhi ni asózó àma rú (4:20-24). Adré kpà tà tadhá àgo ki tà àyi ki tòkó íbe dhi dri, ànzimvá ki tà àyi ki tibhá íbe dhi dri, ìndì màràbà ki tà àyi ki mírì íbe dhi dri. Kùdù ro dhi, adré móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, i kàdréró àdzú ngá Gìká àdhya ki tosó àyi rú àdzú tirí kònzi íbe dhi ni tà sè (6:10-20).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Krísto ni Rúbí Tani ni tà àndu ngìma (1:3-3:21)
- 3) Lídrì tídhí ro Krísto na dhi (4:1-6:20)
- 4) Pólò ni kúlí kùdù (6:21-24)

Pólò ni mòdo fèma

1 Ma, Pólò, bhàle adrélé Yésu Krísto ni àpòstolò ro ngóro Gìká dré lèle dhi tíni dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, móndyá lólo Gìká àdhya Efèsò na dhi i dré, àmi adrèbhá Yésu Krísto ni ka'ì tà títi i sè dhi i dré.

2 Gìká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Tà tani Gìká dré afele àma dré Krísto na dhi i

³ Rúku kàdré Gíká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré! Tàko ko, akódhi afè àma dré tà tani títi angábhá í vélèsè bhù lèsè dhi í, mà dré adrélé Krísto na dhi sè.

⁴ Drìdrì bvò ni bhàma kandrà dhi, zì tá àma adrélé Krísto na, mà kàdréro lólo ìndì tà kònzì àko àma rú í m̀lèsè be dhi bvó. Akódhi ni lèlè sè dhi,

⁵ bhà tá àma twá drìdrì, mà kàtsáro áyi ànzi í ró Yésu Krísto sè, ngóro dré tá lèlè 'òlè dhi tíni, ìndì ngóro tà nda dré tá adrélé dóro akódhi m̀lèsè dhi tíni.

⁶ 'O tá kònnìni, mà kàdréro áyi rú bha kùlè, áyi togó tani m̀lanzìlanzì ro í dré bhàlè àma rú áyi Mv́á í dré lèlè tò dhi na dhi ni tà sè.

⁷ Tàko ko, akódhi ni togó tani kàdrì lavúlè nda sè dhi, amù áyi Mv́á nda dràlè àma ki tàkonzì trìzo ìndì àma ki apázó tàkonzì lèsè akódhi ni kàrí sè.

⁸ Tà bàti ró dhi, fè áyi togó tani gálè àma léna b̀i, túmání togyá wáyi tà títi dhi ki àndu ǹizo dhi be.

⁹ Tadhá kpà àma dré tà lùzu ró í dré kisùlè 'òlè ìndì í dré lèlè 'òlè kínó lèsè Krísto na dhi, ngóro dré tá adrélé dóro akódhi m̀lèsè dhi tíni.

¹⁰ Tà dré lèlè 'òlè nda, tà kòndhi 'i: Lókyá kòkitswá títi dre dhi, a ni tà títi bhù na ìndì bvò dri dhi ki amù bhàlè adrélé ópí kàdrì àlo, Krísto zàlè.

¹¹ Di Gíká bhà àma twá, àma ki zìzo adrélé mónnyá ína í ró Krísto na, ngóro í dré kisùlè 'òlè kínó lèsè dhi tíni. Tàko ko, akódhi adrè tà títi dhi ki 'o ngóro í dré kisùlè 'òlè, ìndì í dré lèlè 'òlè dhi tíni.

¹² Di Gíká 'o tà nda kònnìni, kitswálè àma àma ki m̀i bhabhá Krísto véna drìdrì dhi í, mà kàdréro Gíká ni rú bha kùlè akódhi ni m̀lanzìlanzì sè be dhi bvó.

¹³ Àmi ró dhi, m̀i yi kókpà tà bàti Rúbí Tani àdhya Gíká dré adrézó àmi ki tídrì ásà dhi gò, m̀i dré Krísto ni ka'izo. Di Gíká dré áyi àngì lwàzo àmi rú, tadházóá dhi, àmi mónnyá ína 'i káyà dhi. Àngì nda, Tírì Lólo Gíká dré lazílè dhi 'i.

¹⁴ Tírì Lólo nda ngádrì Gíká dré afèlè àma dré drìdrì, tadházóá dhi, í ni dra tà í dré lazílè tàyílè ro dhi ni afè àma dré dhi 'i, tsàlè lókyá í dré dra àma, mónnyá ína ró dhi ki apázó kitswálè títi dhi 'á. Di ásà dhi, mà kàdré akódhi ni rú bha kùlè akódhi ni m̀lanzìlanzì sè wà!

Pólò zi tà Gíká tí Efésòbhá í dré

¹⁵ Di ásà dhi, kídhólè lókyá má dré yìzoá tàlè dhi, m̀i adrè Mírì Yésu ni ka'ì, adrézó mónnyá lólo Gíká àdhya ki le ngíni ya dhi sè dhi,

¹⁶ má adrè àwoyà ta Gíká dré àmi ki tà sè landè àko ró. Má adrè kpà àmi ki tà kisù, má dré adrèrà'a tà zi Gíká tí dhi 'á.

17 Má adré Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá mĩlanzĩlanzĩ ro dhi ni ti lizĩ, kòfèró tògyá Tírì Lólo àdhyà àmi dré kitswázó áyi tà lùzu ró dhi ki ni, mì kòkitswáró kpà áyi tàndi ni ni dóro lavulé be dhi bvó.

18 Má adré kpà tà zi akódhi tí, kò'oró áyi ngádra ngá kazá àmi ki togó na, mì kònĩró tà dré àmi ki azizó adrélé mì bha í véna ásà dhi i, tùmání tà kàdrì mĩlanzĩlanzĩ ro dré lazilé áyi mónďyá i dré tàylilé ro dhi be.

19 Kò'o kpà àmi áyi rĩnyí kàdrì lavulé adrélépi tà 'o àma adrèbhá áyi ka'ĩ dhi i léna dhi ni ni. Akódhi ni rĩnyí kàdrì lavulé nda,

20 rĩnyí dré tadhále Krísto rú, dré akódhi ni tingàrà'a dràdrà lésè, ìndì akódhi ni 'orà'a lirílé áyi dríagó lésè bhù na dhi 'á dhi 'i.

21 Giká bhà Krísto nda adrélé ópí kàdrì títi dhi i drĩle, rĩnyí títi adrézó òpì nya dhi i drĩle, rĩnyí àruka títi dhi i drĩle, òpì títi dhi i drĩle, ìndì rú títi kitswálé fèle lókyá kònìdhi sè ìndì lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi i drĩle.

22 Bhà kpà tà títi dhi i adrélé Krísto ni pá zàle gò, akódhi ni bhàzo adrélé Èkèlézyà ni drĩ kòlepi ró tà títi i sè.

23 Èkèlézyà nda Krísto ni rúbhá 'i. Akódhi adré Èkèlézyà nda ni 'o gàle áyi tàndi ni lídrì sè bí, ngóro í dré adrélé tà títi dhi ki 'o gàle áyi tàndi sè bí dhi tĩni.

2

Giká 'o àma adrílé tùmání Krísto be

1 Wáláká dhi, àmi tá àmĩkya mónďí dràbhá dre dhi 'i, àmi ki ligima ni tà sè ìndì àmi ki tàkonzì ki tà sè.

2 Lókyá nda sè dhi, mì adré tá tatsílé tàkonzì 'obe, ìndì tà bvó kòndi àdhyà ki lebèbe. Mì adré tá kpà tírì kònzì ki kàdrì adrélépi òpì kitswálé nòle bwà ko dhi drĩle dhi ni lebè. Tírì nda tírì adrélépi tà 'o nyànomvá mónďyá adrèbhá ligílé Giká rú dhi i léna dhi 'i.

3 Ama títi, àma tá kókpà àyi nda i kòfalé, adrélé tà 'o àyikya tĩni. Mà adré tá tatsílé lovó kònzì àma ki rúbhá kya ki 'obe, ìndì tà mà dré tá adrélé kisùle lovó kònzì nda sè dhi ki 'obe. Ama ki tà làsú kònzì sè dhi, mà adré tá lìle Giká ni kombà kisú àyi nda kya tĩni.

4 Di, Giká ni togó dóro lavulé dhi sè, ìndì akódhi ni lèle kàdrì àma véle dhi sè dhi,

5 'o àma adrílé tùmání Krísto be, tágba mà dré tá adrézó mónďí dràbhá dre dhi 'i àma ki tàkonzì ki tà sè dhi. Tà bàti ró dhi, Giká tídrì àmi áyi togó tani sè.

⁶ Dì mà dré ru amulé Yésu Krísto be dhi sè dhi, Giká tingá àma kurú na tùmání akódhi be, àma ki 'òzo lírílé bhù na tùmání akódhi be.

⁷ Giká 'o tà nda kònini, kitswálé lókyá títi adrèbhá alìle dhi i sè dhi, í kòtadháró áyi togó tani kàdrì lavulé, í dré bhàle àma rú Yésu Krísto na dhi be dhi bvó.

⁸ Tàko ko, Giká tidrí àmi áyi togó tani sè, àmi ki tà ka'ika'í sè. Tà nda kòdhi angá àmi ki tàndi i vélésè ko. Be ró dhi, tà nda ína tà Giká dré fèle àmi dré àngyá dhi 'i.

⁹ Dì akódhi tidrí àmi tà dóro mì dré 'òle dhi i sè ko, dhya àlo kòkitswáró áyi afà áyi tàndi ni tà sè bwà ko.

¹⁰ Angyá ko, àma ngá Giká dré ledélé áyi tàndi ni drígá sè dhi 'i. Akódhi bhà àma tódhyá Yésu Krísto na, mà kàdréroró tà dóro í dré bhàle drìdrì àma dré 'òle dhi ki 'o be dhi bvó.

Ama sùrú àlo Yésu Krísto na dhi 'i

¹¹ Dì ásà dhi, mì kisù rè ngalé wáláká dhi, àmi tá móndí ngíni ró dhi 'i ya dhi ká. Tàko ko, àmi tá móndí tíle sùrú twá ro dhi 'i. Yúdà ànzì adrèbhá àyi ki zi móndí lwàle dhi i ró dhi, ì adré tá àmi ki zi móndí lwàle ko dhi i ró. (Tàkò, àyi ki lwàma nda ngbà 'í tà ì dré 'òle àyi ki rúbhá na dhi 'i.)

¹² Wáláká dhi, àmi tá vwàvwà ro Krísto rúsè. Àmi tá twá Giká ni sùrú, Isèrèlè ànzì i rúsè. Àmi tá kpà twá tà Giká dré bhàle ru yìzo móndyá ína íbe dhi rúsè, ìndì áyi lazikúlí rúsè. Bvò kònìdhi lé dhi, àmi tá Giká àko, ìndì tà mì dré tá kitswázó m̀ bha ásà dhi tá kpà yókódhó.

¹³ Dì, nyànomvá dhi, mì dré ru amulé Yésu Krísto be dhi sè dhi, Giká 'o àmi adrèbhá tá vwàvwà ro dhi i atsálé ànyi í làga Krísto ni kàrí sè dre.

¹⁴ Tàko ko, Krísto ni tàndi bhà tà kìdrìkìdrì àma kòfalé nì. Angyá ko, 'o Yúdà ànzì i móndyá sùrú twá ro dhi íbe dhi i atsálé sùrú àlo ró, dré áyi rúbhá fèle dhi sè. 'O kpà zèribà adrélèpi tá àma ki kòfalé lanzí, adrézó àma ki 'o adrélé kàribhá i ró dhi arílé.

¹⁵ 'O kpà tátrítrí kúlí i tà títi tátrítrí kúlí nda dré adrélé tàle à kò'o dhi íbe dhi ki tà akílé. 'O tà nda kòdhi i kitswázó sùrú rì nda ki bha adrélé sùrú àlo tídhí ro dhi ró í léna, adrélé kpà tà kìdrìkìdrì íbe.

¹⁶ 'O kpà kònini, kitswálé áyi dràma fa kipakipa dri dhi sè dhi, í kàmúró àyi rì nda i tódhyá Giká be, ì kàtsároró rúbhá àlo ró. Dì pfu tà adrélèpi tá àyi ki 'o adrélé kàribhá i ró nda dràle kònini.

¹⁷ Dì Krísto nda alì Rúbí Tani tà kìdrìkìdrì àdhyà ni longó àmi sùrú twá ro adrèbhá tá vwàvwà ro Giká rúsè dhi i dré, ìndì àma Yúdà ànzì adrèbhá tá ànyi akódhi làga dhi i dré.

¹⁸ Tàko ko, nzi láti àma dré adrézó àma ki kisi àmi íbe ànyi Giká Atá làga Tirí Lólo àlo sè dhi nì.

19 Di àsà dhi, àmi sùrú twá ro ni i, àmi véle móndí twá 'i ko, ìndì móndí angábhá sùrú twá i lésè dhi 'i ko. Be ró dhi, àmi àmikya bhàanzi 'i tùmání móndyá lólo Gìká àdhyà ìbe. Àmi kpà Gìká ni sùrú akódhi ni dzó lé dhi 'i.

20 Akódhi adó kpà àmi dzó nda ni sizo, àmi ki tobhàzo dzópá í dré bhàle àpóstolò i sè ìndì pròfètà i sè dhi dri. Yésu Krísto ni tàndi, kírà agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi 'i.

21 Akódhi adré dzó wáyi nda ni 'o adréle kitsíle, adréle mbàle atsálé tépelò lólo Mírì dré dhi ró dhi ni.

22 Di mì dré adréle Krísto na dhi sè dhi, Gìká adré kpà àmi ki tobhà dzó nda ni sizo, dzó nda kàtsáro àrà í dré adrézó lána áyi Tírí sè dhi ró be dhi bvó.

3

Azì Gìká dré bhàle Pólò drígá móndyá sùrú twá ro dhi i dré dhi

1 Di àsà dhi, ma, Pólò, ma Yésu Krísto ni móndí 'ìle bãdzó lé àmi sùrú twá ro dhi ki tà sè dhi 'i.

2 Mì yi tàle dhi, Gìká bhà àzì má drígá áyi togó tani sè, má kàdréro 'óá àmi dré dhi 'i.

3 Tàko ko, akódhi tadhá má dré tà lùzu ró í dré kisùle 'òle kínó lésè dhi, ngóro má dré adréle tà ni ni tisì tsà dhi tíni.

4 Mì kònà tà má dré adréle tisìle kòdhi i dhi, mì ni kitswá togyá Gìká dré afèle má dré Krísto ni tà lùzu ró nda ni àndu nizo dhi ni atógyà.

5 Wáláká dhi, Gìká 'o tá tà lùzu ró nda móndí lókyá àruka i sè dhi i dré nìle ko. Di, nyànomvá dhi, tadhá tà nda áyi Tírí ni rinyí sè áyi àpóstolò lólo i dré, ìndì áyi pròfètà lólo i dré dre.

6 Di tà lùzu ró nda, tà kònìdhi 'i: Rúbí Tani ni ka'ima sè dhi, móndyá sùrú twá ro dhi ì kisú tà Gìká dré lazíle áyi ànzì i dré tàyilé ro dhi tùmání Yúdà ànzì ìbe dre. Ì atsá kpà rúbhá àlo ró tùmání Yúdà ànzì nda ìbe dre. Ì kisú kpà tà Gìká dré lazíle dhi tùmání Yúdà ànzì nda ìbe Yésu Krísto na dre.

7 Gìká fè ma adréle Rúbí Tani nda ni màràbà ro áyi togó tani í dré bhàle má rú dhi sè, ìndì áyi rinyí adrélepi tà 'o má léna dhi sè.

8 Tágba má dré tá adrézó móndí tàko ró lavulé móndyá títi Gìká àdhyà i kòfalé dhi, akódhi bhà àzì nda má drígá áyi togó tani sè, má kàdréro Krísto ni tà kàdrì, kitswázó àndu ni ni ni bwà ko dhi ni longó móndyá sùrú twá ro nda i dré.

9 Lè kpà má kàdré tadhá móndyá títi i dré ngádra 'á dhi, Gìká adré tà lùzu ró nda ni 'o ngíni ya dhi. Gìká ngá títi dhi ki bhàlepi dhi zù tá tà lùzu ró nda kínó lésè.

¹⁰ 'O tá kònìni, kitswálé nyànomvá dhi, í kòtadháró Ekèlézyà rú áyì tògyá kàdrì í dré adrézó tà tíí dhi ki 'o ásà dhi, tírí ópí kàdrì ro ìndì rìnyi ró kurú na bhù í 'àsè dhi í dré be dhi bvó.

¹¹ Dì Gìká 'o tà í dré kisùle 'òle kínó lésè nda kitswálé tíí àma ki Mírì Yésu Krísto sè, kàdréro kóná vésè kólyá.

¹² Dì mà dré adrélé Krísto na dhi sè dhi, ìndì mà dré adrélé akódhi ni ka'í dhi sè dhi, mà kitswá àma ki kisí ànyi Gìká làga tírì àko, ìndì tà ka'íka'í be bǐ.

¹³ Dì ásà dhi, má adré àmi ki ti lizí, mì kòtayíró àmi ki togó adrélé lanzìle, má dré adrélé kizà nya àmi ki tà sè dhi sè ko. Tàko ko, má adré kizà nya kònìni, mì kòkitswáró Gìká ni mìlanzìlanzì kisú be dhi bvó.

Krísto ni lèle ni tà nìma

¹⁴ Dì ásà dhi, má adré àma kórókó tíí Gìká, àma ki Atá kandrá.

¹⁵ Súrú tíí bhù na ìndì bvò dri dhi ì adré adrélé be akódhi sè.

¹⁶ Má adré tà zi akódhi tí, kitswálé akódhi ni mìlanzìlanzì kàdrì lavúlé dhi sè dhi, kòtimbaró àmi ki togó áyì Tírì ni rìnyi sè.

¹⁷ Má adré zǐá kònìni, Krísto kàdréro adrélé àmi ki togó na àmi ki tà ka'íka'í sè. Má adré kpà tà zi Gìká tí, mì kàdréro tròle lèle rú, adrézó àmi ki totó tātā lána,

¹⁸ kitswálé àmi túmání mónnyá lólo tíí Gìká àdhyà íbe dhi í, mì kòkitswáró Krísto ni lèle ni tàli ángopí ya, kàtswa ni ángopí ya, mvumvù ni ángopí ya, ìndì tálí ni ángopí ya dhi ni nì.

¹⁹ Áyíya, mì kàdré akódhi ni lèle tà nǐnǐ wáyì dhi ni lavúlépi nda ni ni, mì kàdréro gale Gìká ni tàndì ni lídrì sè kitswálé tíí be dhi bvó.

²⁰ Gìká rìnyi íbe kitswázó tà 'o, tà mà dré adrélé zìle akódhi tí dhi ki lavú, ìndì tà mà dré adrélé kisùle dhi ki lavú byá, akódhi ni rìnyi adrélépi tà 'o àma léna dhi sè.

²¹ Mìlanzìlanzì kàdré akódhi dré Ekèlézyà na ìndì Yésu Krísto na, lókyá tíí í sè ìndì kóná vésè kólyá! Kàdré kònìni.

4

Adrema ngá àlo ró Krísto ni rúbhá na dhi

¹ Dì ásà dhi, ma 'ìle bǎdzó kòndì 'á Mírì ni tà sè ni, má adré àmi ki kodzó, mì kàdréro atsílé ngóro dré kitswálé tà Gìká dré àmi ki azízó ásà dhi sè dhi tíni.

² Mì kàdré àmi ki tà bha kìnì mi tà tíí í sè, adrézó tà 'o togó yàya sè, adrézó tà letè togó vwàvwà sè. Mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà yàya mvo àmi kòfalésè lèle sè.

³ Mì kàdré tà títi dhi ki 'o, adrézó àmi ki líkí adrélé ngá àlo ró àmi kòfalèsè Tírí Lólo na, tà kàdríkàdrí adrélépi àmi ki fe ru amú dhi sè.

⁴ Krísto nì rúbhá ngbà 'í àlo kwákwá. Tírí Lólo kpà ngbà 'í àlo kwákwá, ngóro tà Gíká dré àmi ki azízó adrélé mǐ bha í véna ásà dhi dré adrélé àlo kwákwá dhi tǐni.

⁵ Mírì ngbà 'í àlo kwákwá, tà ka'íkà'í ngbà 'í àlo kwákwá, ìndì bàtísimò ngbà 'í àlo kwákwá.

⁶ Gíká kókpa ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi nda mónnyá títi dhi ki Atá 'i. Adré òpì nya àyì títi dhi i dri, adrézó tà 'o àyì títi dhi i sè, adrézó adrélé àyì títi dhi i léna dhi nì.

⁷ Dì, àma àlo àlo títi dhi i, mà kisú tà tani twátwa dhi i, ngóro Krísto dré tà nda ki lanzílé àma dré áyì togó tani sè dhi tǐni.

⁸ Ásà dhi, Gíká nì Kúlí adré tàá dhi:
«Akódhi dré tá mbàrà'a kurú na dhi 'á dhi,
drì tá dhya í dré rùle dhi i í vèsè gò,
tà tani lanzízó móndí i dré.»*

⁹ Kúlí «akódhi mbà kurú na» kòdhi ì adré leá tàle dhi, akódhi sì tá kpà bvò àndúna.

¹⁰ Dì akódhi sìlepi nda tá dhya àlo mbàlepi kurú na bhù ki lavú nda 'i, kò'oró bvò wáyi dhi gàle áyì tàndi nì lídrì sè bǐ be dhi bvó.

¹¹ Dì Krísto nda bhà móndí àruka Èkèlèzyà le dhi i adrélé àpóstolò i ró dhi nì. Bhà àruka ni i adrélé pròfétà i ró, àruka ni ki bhàzo adrélé Rúbí Tani longóbhá i ró, àruka ni ki bhàzo adrélé Èkèlèzyà ni líkìbhá i ró, àruka ni ki bhàzo adrélé tà tadhábhá i ró.

¹² Bhà àyì nda i adrélé kònìni, ì kàdréro mónnyá Gíká àdhya ki ledé kitswálé títi, ì kàdréro àzì bhàle àyì drígá dhi ki 'o, adrézó Krísto nì rúbhá timbà be dhi bvó.

¹³ A nì adré kònìni, tsàle lókyá àma títi mà dré dra atsázó ngá àlo ró àma ki tà ka'íkà'í na, ìndì Gíká nì Mváagó nì nǐma na gò, mà dré lí'wázó atsálé Krísto nì tàndi tǐni, kitswálé akódhi nì tà sè títi dhi 'á.

¹⁴ Lókyá nda sè dhi, mà kitswá gòle véle adrélé ànzimvá i tǐni ko. A kitswá gòle adrélé àma ki tesé tà tadhále twátwa dhi i sè, ngóro lyàandre dré adrélé bwátù liví, ìndì yǐ dré adrélé bwátù kàgbá dhi tǐni ko. A kitswá kpà gòle adrélé àma ki tesé móndí adrébhá láti nda àma ki lítízó àyì ki túrúpfú tà sè dhi i sè ko.

¹⁵ Be ró dhi, mà nì àmakya adré tà bàti ta lèle sè, adrézó mbàle tà títi i sè, atsálé ngóro Krísto adrélépi rúbhá nì drǐ 'i dhi tǐni.

* 4:8 4:8 A kònò Longó i 68:19.

16 Akódhi nda adré rúbhá ni kígá títi dhi ki 'o ru amú ìndì ru kisú kídri títi adrèbhá àyi ki tí'ì dhi i sè, atsálé rúbhá àlo ró dhi nì. Dì rúbhá ni kígá àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki àzì 'o dhi, rúbhá wáyi nda adré mbàle atsálé rinyi ró lèle na.

Lídrì tídhí ro Krísto na dhi

17 Dì ásà dhi, má adré àmi ki kodzó tà tándi ró Mírì ni rú sè, mì kògòró véle adrélé atsilé ngóro pàgánò ì dré adrélé atsilé àyi ki tà kisùkisù àngyá na dhi tìni ko.

18 Ayi ki tà kisùkisù nda atsá tìnìmvá ro gò, ì dré adrézó vwàvwà ro lídrì Giká àdhya rúsè, ì dré àyi ki togó 'òle tombálé gò adrézó tà nìni àko dhi sè.

19 Ayi ki togó andírì gò, ì dré àyi ki fèzo adrélé tà swà 'o, adrézó kpà tà ndì ró dhi ki kára títi dhi ki 'o lovó sè.

20 Dì, àmi ró dhi, mì kisú àmìkya Krísto ni tà nìle dhi kònìni ko.

21 Tàko ko, mì yi tá akódhi ni tà gò, à dré tà bàti adrélépi akódhi léna dhi ni tadházó àmi dré dhi 'í.

22 Kàdré dì àmi ki atsimá wáláká dhi ni tà sè dhi, lè mì kòtingá àmi ki lídrì àku àmi rúsè. Angyá ko, lídrì àku nda adré dràle dràdrà lovó kònzi adrèbhá akódhi ni lití dhi i sè.

23 Kòdhi ìbe dhi, mì kòtayí àmi ki tà kisùkisù Tírì Lólo dré adrélé ladzálé atsálé tídhí ro.

24 Mì kàsó kpà àmi rú lídrì tídhí Giká dré bhàle adrélé ìna tìni dhi, mì kòkìswáró atsilé tà gyàgya na, tà bàti na, ìndì tà lólo na be dhi bvó.

25 Dì àmi àlo àlo títi dhi i, mì kòtayí kinzò tàma, adrézó tà bàti ta àmi ki adrúpi i dré. Angyá ko, àma títi dhi i rúbhá àlo ni kàgá 'i.

26 Àmi ki togó kàdré aswálé dhi, mì kòtayí àmi adrélé tàkonzì 'o ásà ko. Mì kòtayí kpà kítú ndìle àmi ki togóaswa nda dri ko.

27 Mì kòfè láti Dzáborò dré kitswázó tà 'o àmi ki togó na dhi ko.

28 Lè dhya ángùdhi adrélépi ngá kugù dhi, kògò adrélé ngá kugù ko. Be ró dhi, akódhi nda kàdré àzì 'o àyi tándi ni drígá sè adrézó adrélé ásà, kòkìswáró kpà ngá lanzí lemerèbhá i dré be dhi bvó.

29 Mì kòtayí kúlí kònzi àlo dhi apfòle àmi sílèsè ko. Be ró dhi, mì kàdré ngbà 'í kúlí dóro kitswábhá àmi ki adrúpi ki tìmbà àyi ki tà ka'ìka'ì na dhi ki ta kòdhya, kitswázó àyi adrèbhá àmi ki yi dhi ki ledé ásà.

30 Mì kòfè kizà Tírì Lólo Giká àdhya dré ko. Tàko ko, Giká afè Tírì nda àmi dré ngóro àngì lwàle àmi rú dhi tìni, tadházóá dhi, í ni àmi ki apá kitswálé títi kítú í dré bhàle dhi tú.

³¹ Mì kòtingá àmi rúsè togó kùdzí, togóaswa, kombà, kótrétré, làdhá i, ìndì tà kònzi kì kára títi dhi íbe.

³² Di, mì kàdré àmikya dóro, adrélé àmi kì togó dóro tadhá àmi kòfalèsè. Mì kàdré kpà àmi kì adrúpi kì tàkonzì tri àmi kòfalèsè, ngóro Gìká dré àmi kì tàkonzì trile Krísto na dhi tíni.

5

Atsima ngádra 'ásè dhi

¹ Di àmi, Gìká ni ànzi dré lèlè tò ni i, mì kàdré tà 'o akódhi àdhya tíni.

² Mì kàdré kpà atsilé lèlè na Krísto àdhya tíni. Tàko ko, akódhi nda lè àma tò gò, áyi lídrì fèzo àma kì tà sè, ngóro mòbòmà tàdzí be dóro fèle Gìká dré dhi tíni.

³ Adré leá dhi, ndòtò tà, tà ndí ró dhi i, ngá lovó be dhi ì kàdré àmi kòfalé àlomvá ko. Angyá ko, tà nda kòdhi ì kitswá mónyá lólo Gìká àdhya i sè ko.

⁴ Adré kpà leá dhi, ndòtò kúlí i, kúlí azaaza i, ìndì kúlí wáyá adrézó lenzélé ásà dhi íbe dhi ì kàdré àmi kòfalé yókódhó. Kúlí làsú be kònini nda ì kitswá kpà àmi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya kúlí adrézó àwoyà fe Gìká dré dhi kì ta kòdha.

⁵ Tàko ko, mì nì dóro tàle dhi, mónyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi i, mónyá adrèbhá tà ndí ró dhi kì 'o dhi i, ìndì mónyá adrèbhá ngá lovó bha dhi íbe dhi kì àlo kitswá file Opì Krísto kya Gìká be dhi na ko dhi. (Dhya ángùdhi adrélépi ngá lovó bha dhi ína gìká tàko kì lindrì bhàlepi 'i.)

⁶ Mì kòtayí àmi dhya àlo dré litilé kúlí tàko i sè ko. Tàko ko, tà kònzi làsú be kònini dhi ì adré Gìká ni kombà asé mónyá adrèbhá ligilé akódhi rú dhi i dri.

⁷ Asà dhi, lè mì kòsù ru àyi nda íbe ko, adrézó kpà tà 'o àyi íbe ko.

⁸ Tàko ko, wáláká dhi, àmi tá tínímvá 'i. Di, nyànomvá dhi, àmi àmikya ngádra 'i Mírì Yésu na. Mì kàdré di atsilé ngóro ànzi ngádra àdhya i tíni.

⁹ Angyá ko, lò'wa dóro mónyá ngádra 'á dhi ì dré adrélé 'àle dhi i, kòni 'i: tà dóro títi dhi kì 'òma, tà gyägya 'òma, ìndì tà bàti tàma.

¹⁰ Mì kàdré tà Mírì ni togó dré adrézó kinilé ásà dhi kì nda nìle kòdha.

¹¹ Mì kòsù ru tà tàkotàko mónyá tínímvá na dhi ì dré adrélé 'òle dhi íbe ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà nda kì tadhá ngádra 'á.

¹² Tàko ko, ndìndì tà mónyá nda ì dré adrélé 'òle lùzu ró dhi kì tàma adré kanyò fe.

13 A adré ngá títi adréle tadhále ngádra 'á dhi ki no dóro.

14 Kòdhi íbe dhi, ngá títi ngádra dré adréle tadhále dhi ì adré kpà atsálé ngádra ró. Ásà dhi, à adré tàá dhi:

«Mì adrélepi ayí ko ni, mí kòlaró ayí lésè,
 ìndì mí kàngá dràdrà lésè gò,
 Krísto kò'oró ayí ngádra kòle ámi kazá.»

15 Di ásà dhi, mì kònò dóro ngalè mì adré atsilé ngíni ya dhi. Mì kàdré atsilé ngóro mómí azaaza ì t́ni ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya atsilé ngóro tògyabhá ì t́ni.

16 Mì kàdré lókyá wáyi mì dré adrézó ába dhi ki líkí, adrézó tà dóro 'o ásà. Angyá ko, kítú kòni ì kònze lavulé.

17 Mì kàdré di mómí azaaza ì ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà Mírì dré adréle lèle mì kò'o dhi ki nda nìle kòdhyà.

18 Mì kòtayí àmi wá dré adréle tsìle ko. Tàko ko, wá nda adré mómí ki tidrì adréle tà swà 'o dhi nì. Be ró dhi, mì kàdré àmi ki tayí adréle gàle Tírí Lólo sè.

19 Mì kàdré longó Gíká ni Kúlí na dhi ki ngo, túmání longó adrézó Gíká ni rú bha kùle dhi íbe, ìndì longó adrébhá angalé Tírí Lólo vélésè dhi íbe, adrézó ru timbà àmi kòfalésè. Ayíya, mì kàdré longó ngo Mírì dré, adrézó lenzélé akódhi ni rú sè togó wáyi sè.

20 Kòdhi íbe dhi, mì kàdré ngbú àwoyà ta Gíká àma ki Atá dré tà títi ì sè, àma ki Mírì Yésu Krísto ni rú sè.

Ago ki tà àyi ki tòkó íbe dhi

21 Lè mì kàdré àmi ki bha àmi ki àzya ì zàle àmi kòfalésè, Krísto ni lindrì bhàma sè.

22 Àmi tòkó ì, mì kàdré àmi ki drì asó àmi ki àgo ì kandrà, ngóro mì dré adréle 'òle Mírì kandrà dhi t́ni.

23 Tàko ko, agó ína tòkó drìle, ngóro Krísto dré adréle Èkèlézyà drìle dhi t́ni. Krísto nda, Èkèlézyà adrélepi akódhi ni rúbhá ro dhi ni tidrìlepi 'i.

24 Di ngóro Èkèlézyà dré adréle ayí bha Krísto zàle dhi t́ni dhi, lè tòkó ì kàdré kókpà àyi ki bha àyi ki àgo ì zàle tà títi ì sè.

25 Àmi àgo ì, lè mì kàdré àmi ki tòkó ki le, ngóro Krísto dré Èkèlézyà ni lèle tò gò, ayí lídrì fèzo akódhi ni tà sè dhi t́ni.

26 Akódhi 'o kònìni, Èkèlézyà nda ni temvézó yí akódhi ni dzìzo ásà dhi sè ìndì Gíká ni Kúlí sè, akódhi ni 'òzo atsálé lólo Gíká dré,

27 í kò'oró akódhi apfòle í kandrà Èkèlézyà mìlanzilanzì ro dhi ró, ndí àko, rúbhá àdé àko, ìndì tà àzya kitswálépi ko dhi àko, akódhi kàdréro lólo ìndì tà kònze àko í rú be dhi bvó.

28 Kókpa kòdhi t́nì, lè àgo ì kàdré àyi ki tòkó ki le, ngóro ì dré adrélé àyi ki tàndi ki rúbhá ki le dhi t́nì. Agó adrélépi àyi tòkó ni le dhi adré àyi tàndi ni le kòdha.

29 Angyá ko, dhya àlo gà àyi tàndi ni rúbhá tàdzí rè ko. Be ró dhi, adré ína ngá fe àyi rúbhá dré nyàle, adrézó rúbhá nda ni líkí dóro, ngóro Krísto dré adrélé 'òle Ekèlézyà dré dhi t́nì.

30 Tàko ko, àma akódhi ni rúbhá ni kígá 'i.

31 Ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi t́nì: «Ásà dhi, agó ni àyi atá ni tayí àyi andre be, ru amúzó àyi tòkó be gò, àyi rítì nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.»*

32 Tà nda kòdhi, tà kàdrì lùzu ró dhi 'i. Di, má adré mána tà nda ni ta Krísto ni tà dri, ìndì Ekèlézyà ni tà dri.

33 Tágba kònìni dhi, lè àmi àlo àlo títí dhi ì mì kàdré àmi ki tòkó ki le, ngóro mì dré adrélé àmi ki tàndi ki le dhi t́nì. Adré kpà lèà dhi, tòkó ì kàdré àyi ki àgo ki lindrì bha.

6

Anzimvá ki tà àyi ki tibhá íbe dhi

1 Àmi ànzimvá ì, lè mì kàdré àmi ki tibhá ki kúlí ka'í 'òle, mì dré adrélé Mírì na dhi sè. Tàko ko, tà nda kòdhi tà gyägya 'i.

2 «Mí kàdré àmi atá ni lindrì bha àmi andre be.» Tòlí nda kòdhi tòlí Gíká dré fèle drìdrì tùmání lazikúlí be dhi 'i.

3 Lazikúlí nda, kònìdhi 'i: «Mí kàdré àmi atá ni lindrì bha àmi andre be, mí kàdréro arí íbe, adrézó kpà lídrì íbe bvò kònìdhi dri lókyá be vwàvwà ro be dhi bvò.»*

4 Àmi, ànzi ki atá ì, mì kàdré àmi ki ànzimvá ki togó 'o aswálé àngyá ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àyi ki líkí, adrézó àyi ki tadhá ìndì àyi ki lotó Mírì ni tà sè.

Màrabà ki tà àyi ki mírì íbe dhi

5 Àmi màrabà ró ni ì, mì kàdré àmi ki mírì bvò kòndi àdhya ki kúlí ka'í 'òle togó dóro sè, àyi ki lindrì bhàma sè, ìndì àyi ki ròma sè, ngóro mì dré adrélé 'òle Krísto dré dhi t́nì.

6 Di, mì kàdré ngbà 'í àyi ki kúlí ka'í 'òle àyi mi, àmi ki tà kàdréro dóro àyi mìlésè dhi bvò ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àyi ki kúlí ka'í 'òle togó wáyì sè ngóro màrabà Krísto àdhya ì t́nì, adrézó tà Gíká dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki 'o tà nda sè.

7 Mì kàdré àmi ki àzì 'o màrabà ì ró togó wáyì sè, adrézó 'òá ngóro móndí ì dré dhi t́nì ko, be ró dhi, ngóro Mírì ni tàndi dré dhi t́nì.

* 5:31 5:31 A kònò Kidhoma 2:24. * 6:3 6:3 A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16.

⁸ Tàko ko, mì nǐ tàle dhi, Mírì ni làgí fe móndí àlo àlo títi ì dré tà dóro ì dré 'òle dhi ì tí, ì kàdré gba màràbà 'ì yà, kó ngalè móndí màràbà ro ko dhi 'ì yà dhi be.

⁹ Àmi mírì ro ni ì, mì kàdré kókpà 'oá kònìni àmi ki màràbà ì véna. Mì kògò véle adrélé kúlí aswaaswa ta àyì dri ko. Tàko ko, mì nǐ tàle dhi, àmi ki Mírì bhù na dhi kókpà àyì ki Mírì 'ì dhi be. Akódhi nda adré kpà móndí ki no twátwa ko.

Adzú ngá Giká àdhya ki tosoma

¹⁰ Kùdù ro dhi, mì kàdré rǐnyi ró Mírì na, ìndì akódhi ni rǐnyí kàdrì lavulé dhi na.

¹¹ Mì kàdré àdzú ngá títi Giká dré adrélé afèle dhi ki tosó àmi rú, mì kòkitswáró àmi ki totó tātā tà Dzáborò dré adrézó àmi ki tabhì litílé ásà dhi ì kandrà be dhi bvó.

¹² Tàko ko, mà adré ru pfu móndí rúbhá be ìndì kàrì be dhi ìbe ko. Be ró dhi, mà adré àmakya ru pfu tirí kònzi ki kàdrì adrèbhá kurú na bhù ì 'àsè dhi ìbe, àyì adrèbhá ópí kàdrì ì ró ìndì rǐnyi ró, adrèbhá òpì nya bvò tínimvá ro kòndi drìle dhi ìbe.

¹³ Dì ásà dhi, mì kàdré àdzú ngá títi Giká àdhya ki tosó àmi rú, kítú kònzi kònì dra atsá dhi, mì kòkitswáró pá si àmi ki kàrìbhá ì kandrà gò, àdzú nda àmvolésè dhi, mì kàdréro dhu rè àmi ki totó tātā be dhi bvó.

¹⁴ Mì kàdré dì àmi ki totó adrélé gànzi ró. Mì kò'ì àmi ki kípilé 'á káfà tà bàti àdhya kòdhya. Mì kàsó àmi agá aya tà gyágya àdhya kitswázó àmi ki líkí dhi kòdhya.

¹⁵ Mì kòtosó àmi pá kámókà adrézó gànzi ró lile Rúbí Tani tà kìdrìkìdri àdhya ni longó ásà dhi ì kòdhya.

¹⁶ Tà títi dhi ì sè dhi, mì kòru àmi drígá àgbáwù àmi ki tà ka'ika'ì àdhya kòdhya, mì kòkitswáró kíyá títi àtsi ró Dhya kònzi dré adrézó àmi ki bhù ásà dhi ki àtsí kìdrà be dhi bvó.

¹⁷ Mì kàsó àmi dri katabhúlà aya ró tà àmi ki tidrízó dhi àdhya kòdhya. Mì kòru àmi drígá sápi Tírì Lólo àdhya kòdhya. Sápí nda Giká ni Kúlí 'ì.

¹⁸ Kòdhi ìbe títi dhi, mì kàdré ngbú tà zi Giká tí, adrézó tongolé akódhi rú Tírì Lólo ni rǐnyí sè. Mì kàdré 'oá kònìni adrézó kpà tàmbà dri. Mì kàdré kpà tà zi Giká tí mónyá lólo títi akódhi àdhya ì dré landè àko ró.

¹⁹ Mì kàdré kpà tà zi Giká tí má dré, má kònì dra tà ta dhi, kàfèró kúlí má dré kitswázó tà lùzu ró Rúbí Tani àdhya ni longó tirì àko be dhi bvó.

²⁰ Rúbí Tani nda ni tà sè dhi, ma móndí 'ìle bǎdzó lé adrélépi Krísto ni tà longó akódhi ni rú sè dhi 'ì. Mì kàdré dì tà zi Giká tí, má kàdréro Rúbí Tani nda ni longó tirì àko, ngóro dré kitswálé má kòlongó dhi tǐni.

Pólò ni kúli kùdù

²¹ Ama ki adrúpi Tíkíkò mà dré lèle tò dhi, ni tà títi dhi ki longó àmi dré, mì kòyiró áma rúbí, tùmání tà má dré adréle 'òle dhi íbe. Akódhi nda Mírì ni àzì 'òlepi, kitswálé ka'ile togó wǎyi sè dhi 'i.

²² Má adré di akódhi ni mu àmi véna tà nda sè, mì kònřó ngalè àma ngíni ya dhi, ìndì akódhi kòtimbàró àmi àmi ki tà ka'ika'í na.

²³ Gíká àma ki Atá tùmání Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòfè tà kèdríkèdri, lèle, ìndì tà ka'ika'í íbe àmi, àma ki adrúpi ì dré!

²⁴ Gíká ni togó tani kàdré mónyá títi adrébhá àma ki Mírì Yésu Krísto ni le lèle kitswálépi akílé bwà ko dhi sè dhi ì dré!

Wárágà Pólò dré tisìle Filipóyìbhá í dré dhi

Wárágà kònìdhi ní tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónnyá ka'ìbhá Fìlipóyì na dhi í dré dhi 'i. Fìlipóyì nda tá bhàandre kàdrì Rómá kí òpì ní bvò Màkèdòníyà àdhya drìle dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò Èkèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrérà'a áyi atsí andre ní rĩ to dhi 'á (Tà 'òle dhi í 16:12-40).

Pólò adré wárágà kònìdhi ní tisì, dré adrérà'a bǎdzó na dhi 'á. Adré tisíá àwoyà tàzo Fìlipóyìbhá í dré, ngá í dré adzìlé áyi ledézó dhi kí tà sè. Adré kpà àyi kí togó timbà, adrézó tàá dhi, kizà í dré adrélé nyàle dhi adré velé Rúbí Tani 'o lile drìdrì lavúlé. Adré tàá dhi, Gìká fè àma adrélé ngbà 'í Krìsto ní ka'ì ko, fè kókpà àma adrélé kizà nya akódhi ní tà sè (1:12-30). Adré kpà Fìlipóyìbhá nda kí kodzó, í kàdréró tà kisù Krìsto àdhya tìni, adrézó àyi kí tà bha kìní mi, adrézó kizà ka'ì nyàle Krìsto àdhya tìni (2:1-30). Adré kpà àyi kí kodzó, í kàdréró mǐ bha tà adrélé 'òle rúbhá sè dhi í dri ko. Be ró dhi, í kònì dhi tàle dhi, Gìká bhà àyi gyǎgya í kandrá í dré Krìsto ní ka'ìle dhi sè (3:1-11). Kùdù ro dhi, Pólò adré àyi kí kodzó, í kàdréró tà 'o ína tìni, adrézó lile ába drìdrì, adrézó lenzélé, adrézó kpà tà zi Gìká tí tà tíí í sè (3:12-4:9).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kí atìma

- 1) Pólò ní mòdo fèma, ìndì tà dré zìle Gìká tí Fìlipóyìbhá í dré dhi (1:1-11)
- 2) Pólò ní kizà nyàma Rúbí Tani ní tà sè dhi (1:12-30)
- 3) Ama kí tà bhàma kìní mi Yésu Krìsto àdhya tìni dhi (2:1-18)
- 4) Ázì Tímòtéyò kya Èpáfùròdíto be dhi (2:19-30)
- 5) Ama kí atsama gyǎgya Gìká kandrá Krìsto ní ka'ìma sè dhi, ìndì tà 'òma Pólò àdhya tìni dhi (3:1-4:9)
- 6) Pólò ní àwoyà tàma ngá fèle drá dhi sè dhi, ìndì mòdo kùdù (4:10-23)

Pólò ní mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Tímòtéyò be, adrèbhá Yésu Krìsto ní màràbà ro dhi í, mà adré wárágà kònìdhi ní tisì àmi, mónnyá lólo tíí Yésu Krìsto ní ka'ìbhá Fìlipóyì na dhi í dré, túmání Èkèlézyà ní drì kobhá íbe, ìndì Èkèlézyà ní tà líkíbhá íbe.

² Gĩká àma ki Atá i Mírĩ Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kàdrĩkàdrĩ àmi dré!

Pólò zi tà Gĩká tí Filipóyìbhá i dré

³ Má adré àwoyà ta àma Gĩká dré, vésè wáyi má dré adrérà'a àmi ki tà kisù dhi 'á.

⁴ Má dré adrérà'a tà zi Gĩká tí àmi títi dhi ki tà sè dhi 'á dhi, má adré 'òá arí sè bĩ,

⁵ mì dré ru amúlé tùmání má be Rúbí Tani ni longoma ni tà sè dhi sè. Mì 'o kònìni kidhólé kítú mì dré tá Rúbí nda ni ka'izo dhi sè, atsálé ándrò kònìdhi.

⁶ Má adré di ka'íá tàle dhi, Gĩká àzì dóro nda ni kidhólépi 'òle àmi léna dhi ni go lile ába drĩdrĩ gò, 'òá akílé títi kítú Yésu Krísto dré dra agózo dhi tú.

⁷ Má kàdré àmi títi dhi ki tà kisù kònìni dhi, kòdhi gyǎgya, má dré adrélé àmi ki tà íbe àma togó na dhi sè. Gba má kàdré bã nya yà, kó ngalè má kàdré Rúbí Tani longó adrézó tàrá ni ni ga yà dhi, àma tùmání àmi íbe títi dhi i Gĩká ni togó tani íbe àma rú.

⁸ Gĩká nĩ dóro tàle dhi, má adré àmi ki le togó wáyi sè, Yésu Krísto ni tàndi ni lèle sè káyà dhi.

⁹ Má adré di tà zi Gĩká tí, mì kàdréró ru le àmi kòfalèsè, adrézó tà nĩnĩ kisú tògyá be adrézó lile ába drĩdrĩ,

¹⁰ mì kòkítswaró tà ki kòfalé ni lanzílé, tà dóro lavulé dhi ki ka'izo, mì kàdréró togó íbe lólo ìndì tà àko àmi rú, tsàle kítú Krísto dré dra agózo dhi tú.

¹¹ Mì ni kpà ga lò'wa tà gyǎgya àdhya Yésu Krísto dré adrélé 'òle 'àle àmi léna dhi i sè bĩ, Gĩká kòkisúró mìlanzìlanzì i rúku be ásà be dhi bvó.

Rúbí Tani ni ìma drĩdrĩ Pólò ni bã nyàma sè dhi

¹² Àma adrúpi i, má adré leá mì kònì dhi, tà atsálépi má rú kòdhi nzĩ vélé láti Rúbí Tani dré adrézó lile drĩdrĩ lavulé.

¹³ Ásà dhi, sòdá títi adrèbhá Rómà ki ópí ni dzó kàdrĩ líkì kònwa dhi i tùmání mónyá àruka títi dhi íbe dhi, ì nĩ dóro tàle dhi, má adré bã nya Yésu Krísto ni tà sè káyà dhi.

¹⁴ Di àma bã nyàma nda ni tà sè dhi, Gĩká fè àma ki adrúpi bĩ dhi i gàle tawà sè bĩ Mírĩ Yésu na gò, ì dré adrézó véle Gĩká ni kúlí longó tirĩ àko wáláká ni ni lavú.

¹⁵ Tà bàti ró dhi, àyi ki àruka ì adré Krísto ni tà longó àyi ki lovó kònzi sè, ìndì dirèma sè. Di, àruka ni ì adré kó àyikya longóá togó dóro sè.

¹⁶ Ayi nda kònì ì adré 'òá kònìni lèle sè. Tàko ko, ì nĩ tàle dhi, Gĩká bhà ma kònwa adrélé Rúbí Tani ni tàrá ga dhi be.

17 Di, mǒndyá àruka kòna ì adré àyíkya Krísto ni tà longó togó kònzì sè, adrézó àyi kì tǎndì kì tà bha drǐdrǐ. Ƴ adré kisúà dhi, ì ni go véle áma kizà timbà kònwa bǎdzó 'á.

18 Tà yókódhó! A kàdré Krísto ni tà longó láti twátwa ì sè, gba kàdré togó kònzì sè yà, kó ngalè togó dóro sè yà dhi, má adré lenzélé tà nda sè.

Ayiya, má ni kpà go adréle lenzélé.

19 Tàko ko, má nǐ tàle dhi, Gìkà ni dra tà atsálépi má rú kòdhi ni ladzá atsálé tà áma apázó dhi ró dhi be, tà mì dré adréle zǐle akódhi tí dhi ì sè, ìndì tà Yésu Krísto ni Tírí dré adréle 'òle áma ledézó dhi sè.

20 Má adré mì bha Gìkà véna lovó sè, má kòkitswáro adréle kanyò ro tà àlo sè ko, be ró dhi, má kàdréro gàle tawà sè bí nyànomvá ngóro lókyá wǎyi sè dhi tǐni, adrézó Krísto ni tà bha kuru áma rúbhá sè, gba kàdré áma lídrì sè yà, kó ngalè áma dràdrà sè yà dhi.

21 Tàko ko, má kàdré lídrì íbe dhi, má adré ába Krísto ni tà sè. Má kàdré kó dràle dràdrà dhi, kòdhi dóro lavulé má mìlése.

22 Di, má kàdré dhu rè lídrì íbe dhi, má ni go adréle Krísto ni àzì 'o, adrézó lò'wa dóro 'a bí. Di má nǐ má ni àdho kipè kòdhyà ya dhi ko.

23 Tà rǐ nda kòdhi ì adré áma togó tesé. Ma lovó íbe tò lizo adréle túmǎní Krísto be. Tà nda tà dóro lavulé dhi 'í.

24 Di, àmi kì tà sè dhi, lè má kògò mána adréle lídrì íbe.

25 Má adré di tà nda ni ka'í, adrézó nǐá tàle dhi, má ni go adréle lídrì íbe, adrézó túmǎní àmi íbe títi, mì kòkitswáro lile drǐdrǐ àmi kì tà ka'íka'í na kólénzé be bí.

26 Di má kònì dra go tsàle àmi véna dhi, mì ni véle àmi kì drǐ bha kuru Yésu Krísto na lavulé, tà dré 'òle má dré dhi sè.

Atsima ngóro dré kitswále Rúbí Tani sè dhi tǐni dhi

27 Tà kàdrì lavulé dhi, lè mì kàdré atsilé ngóro dré kitswále Rúbí Tani Krísto àdhyà sè dhi tǐni. Di gba má kòtsa àmi kì no yà, kó ngalè má kòyi ngbà 'í àmi kì tà yiyì yà dhi, má ni nǐá tàle dhi, mì adré àmi kì totó tǎtǎ, adréle àdzú bhu togó àlo sè, Rúbí Tani mì dré ka'íle dhi ni tà sè dhi be.

28 Àsà dhi, mì kitswá ngá ro àmi kì kàribhá adrébhá ru pfu àmi íbe dhi kì tà sè àlomvá ko. Kòdhi ni tadhá àyi dré dhi, ì adré lile dràdrà kisú, di mì adré àmikya lile lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú, ngóro Gìkà dré adréle tà nda ni 'o ni dhi tǐni.

29 Tàko ko, Krísto ni tà sè dhi, Gìkà fè àmi adréle ngbà 'í akódhi ni ka'í ko, fè kókpà àmi adréle kizà nya akódhi ni tà sè.

³⁰ Nyànomvá dhi, mì adré àdzú àlo mì dré tá nòle má rú dhi ni bhu kòdhya. Ngóro mì dré yìle dhi tíni dhi, má adré kpà dhu rè àdzú nda ni bhu.

2

Ama ki tà bhàma kìnì mi Yésu Krísto àdhya tíni dhi

¹ Má nì tàle dhi, Giká adré àmi ki timbà Krísto na, adrézó àmi ki togó tindrì áyi lèle sè dhi be. Mì amú ru Tirí Lólo be, adrélé ngá àlo ró akódhi léna. Mì adré àmi ki togó dóro tadhá, adrézó àmi ki adrúpi ki kizà bha àmi kòfalésè.

² Asà dhi, má adré àmi ki kodzó, mì kàdréró ru yi àmi kòfalésè, adrézó ru le lèle àlo sè, adrézó kpà tà 'o togó àlo sè, ìndì tà kisùle àlo dhi sè. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni áma togó 'o gàle arí sè bǐ.

³ Àmi kòfalé dhi, mì kò'o tà àlo kitswázó àmi ki tà bha drìdrì dhi bvó yà, kó ngalè kitswázó àmi ki afà dhi bvó yà dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àmi ki tà bha kìnì mi, adrézó àmi ki adrúpi ki tà no kàdrì àmikya ki lavú.

⁴ Mì kàdré ngbà 'í àmi ki tàndì ki tà kisù kòdhya ko. Be ró dhi, àmi àlo àlo títi dhi i, mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà kisù kòdhya.

⁵ Mì kàdré tà kisù ngóro Yésu Krísto àdhya tíni:

⁶ Tágba akódhi dré tá adrézó Giká ni tàndì ni làsú íbe dhi, lè tá tròle adrema díri Giká be dhi rú ko.

⁷ Be ró dhi, tayí tá ína i atsálé ngá tàko ró,

làsú màràbà àdhya ni ka'izo dòle gò,

ka'izoá atsálé móndí ro.

Dì kàtsá làsú be móndí tíni dre dhi,

⁸ dré áyi tà bhàzo kìnì mi gò,

tà Giká dré tá lèle í kò'o dhi ki ka'izo 'òle tsàle byá dràdrà na,

ndìndì dràdrà fa kipakipa dri dhi na.

⁹ Dì ásà dhi, Giká dré akódhi ni tingázó bhàle kuru lavulé,

rú kàdrì rú àruka títi dhi ki lavulépi dhi ni fèzo akódhi dré.

¹⁰ Dì Yésu ni rú nda sè dhi, móndyá títi ìndì tirí títi bhù

na, bvò dri, ìndì bvò àndúna dhi ki áyi ki kórókó títi

akódhi kandrà,

akódhi ni lindrì bhàzo.

¹¹ Í ni kpà tàá áyi ki tàndì ki ti sè dhi, Yésu Krísto Mírì 'i,

Giká Atá ni rú bhàzo kùle ásà.

Ama ki laguma bhìbhìnyà i tíni móndí i kòfalé dhi

¹² Áma arúpi má dré lèle tò ni i, ngóro mì dré adrélé ngbú áma kúlí ka'í 'òle má mi dhi tíni dhi, mì kàdré kókpà 'òá kònìni má dré adrérà'a àmi kòfalé yó dhi 'á. Mì kàdré tà 'o

Gĩká ni ròma sè ìndì akódhi ni lindrì bhàma sè, kitswázó tà àmi ki tìdrízó ásà dhi ni 'o kitswálé tíí dhi bvó.

¹³ Tàko ko, Gĩká adrè ína tà 'o àmi léna ni, mì kàdréro tà í dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki le 'òle, adrézó kpà tà nda ki 'o be dhi bvó.

¹⁴ Mì kàdré tà tíí dhi ki 'o ngùrùngùrù sè ko ìndì káyì sè ko,

¹⁵ mì kàdréro Gĩká ni ànzi lólo i ró tà àlo àko àmi rú, ìndì tà kònze àko àmi rú, mónnyá ándrò gòdhógòdho àyi ki tayíbhá litílé dhi i kòfalé be dhi bvó. Mì kàdré lagulé àyi nda i kòfalé ngóro bhìbhìnyà bhù mĩbhalé 'á dhi i tíni,

¹⁶ mì dré adrérà'a kúlí lídrì àdhyà ni tadhá àyi dré dhi 'á. Mì kàdré 'òá kònnìni dhi, má ni áma drì bha kuru àmi ki tà sè kítú Krísto dré dra agòzo dhi tú. Tàko ko, à ni noá ngádra 'á dhi, má ra angú, ìndì má 'o àzì landèzo àngyá ko.

¹⁷ Dì tágba kòkitswá má dré áma lídrì fèzo wáyì àmi ki tà sè yà dhi, má adrè mána lenzélé ásà. Tàko ko, áma lídrì nda sù ngóro vínò dàle tà mì dré adrélé 'òle ìndì fèle Gĩká dré mòbòmà ro àmi ki tà ka'íkà'í sè dhi dri dhi tíni.* Má adrè dì lenzélé ásà túmání àmi íbe tíí.

¹⁸ Adré kpà leá dhi, mì kàdré lenzélé túmání má be.

Azì Tìmòtéyò kya Epàfùròdìtò be dhi

¹⁹ Má adrè mĩ bha Mírì Yésu véna kitswázó Tìmòtéyò ni mu lile àmi véna mbèlè, má kòkitswáro àmi ki rúbí yi gò, áma togó kàndrìró be dhi bvó.

²⁰ Dhya àzya Tìmòtéyò rúsè adrélépi tà kisù mána tíni dhi yókódhó. Akódhi adrè àyi togó bha wáyì àmi ki tà dri.

²¹ Mónnyá àruka tíí dhi ì adrè ngbà 'í àyi ki tàndì ki tà kisù kòdhyà. Í adrè Yésu Krísto ni tà kisù kòdhyà ko.

²² Dì, mì nĩ tàle dhi, Tìmòtéyò 'o tà tíí dhi i àyi tà ka'íkà'í tadházó dhi be. 'O Rúbí Tani ni àzì màràbà tíni túmání má be, ngóro mvámvá dré adrélé àzì 'o àyi atá be dhi tíni.

²³ Má adrè dì mĩ bha akódhi ni mùzo lile àmi véna mbèlè, lókyá má dré dra nìzoá ngalè áma tà ni adrè ngíni ya dhi sè.

²⁴ Má adrè kpà ka'íá Mírì na tàle dhi, áma tàndì má ni kókpà tsa àmi ki no mbèlè.

²⁵ Má nò dóro ni, áma adrúpi Epàfùròdìtò ni mùle nzìle àmi véna dhi. Akódhi mì dré tá amùle ngá adzì áma lemerè ni tà sè nda atsá ína áma àziàmù ró, ìndì áma àdzú bhuàmù ró.

* **2:17 2:17** Kàdré ngá dàle mòbòmà dri dhi ni tà sè dhi, à kònò Kìdhoma 35:14; Pfooma 24:6-8; Ngá nàma 15:1-16; 28:7; 29:6; Ebèrè i 9:19.

²⁶ Dì, nyànomvá dhi, akódhi ína lovó íbe tò àmi ki nòzo. Akódhi ni togó adré kpà lanzile, mì dré tá yìle tàle dhi, akódhi tá drà ro dhi sè.

²⁷ Tà bàti ró dhi, akódhi tá ína drà ro ànyíànyì dràdrà mīle. Dì, Giká bhà akódhi ni kizà dre. Ngbà 'í akódhi 'i ko, bhà kókpà áma kizà, má kònyaró véle kizà lavulé akódhi ni tà sè ko dhi bvó.

²⁸ Dì ásà dhi, áma togó àtsi ró akódhi ni mùzo nzile àmi véna, mì kògòró lenzélé akódhi ni nòma sè gò, áma togó kàndrìró ásà.

²⁹ Dì akódhi kònì dra tsa dhi, mì kòka'í akódhi dòle àmi véna Mírì ni lèle sè, ìndì kólénzé wáyi sè. Mì kàdré kpà mómódí làsú be kònìni dhi ki lindrì bha be.

³⁰ Tàko ko, akódhi tá ína ànyíànyì dràdrà mīle Krísto ni àzì ni tà sè. Ka'í tá kpà áyi lídrì fēle, kitswázó tà mì dré kitswálé 'òle bwà ko dhi ki 'o má dré.

3

Ama ki atsama gyǎgya Giká kandrá Krísto ni ka'ima sè dhi

¹ Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré lenzélé Mírì Yésu na! Má kògò tà má dré tá tìsìle àmi dré dhi ki tìsì tódhya dhi, kòdhi kitswá áma lagù ko. Tà tìsìle nda ki kpà kitswá àmi ki líkí.

² Lè mì kàdré sùle àmi rú kòkí ki tà sè. Ayi nda i Yúdà ànzì adrèbhá tà kònzi 'o, adrèbhá mómódí ki le 'òle lwàle dhi 'i.

³ Giká mīlèsè dhi, áma ki tàndi i mómodyá lwàle bàti dhi 'i. Tàko ko, mà adré Giká ni lindrì bha akódhi ni Tírì ni rìnyì sè dhi àma. Mà adré àma ki drì bha kuru mà dré ru amulé Yésu Krísto be dhi sè. Mà adré kpà mī bha tà adrélé 'òle rúbhá sè dhi i dri ko.

⁴ Kònò áma tàndi má ni tá adré tà íbe bí kitswázó áma mī bha dríá dhi ma.

Mómódí àruka i kàdré kisùá dhi, i 'o tà bí rúbhá sè kitswázó mī bha dríá dhi, má 'o mána tà bí àyikya ki lavú dhi ma.

⁵ Tàko ko, à ti tá ma Ìsèrèlè mvá ro, Bènyàminà ni sùrú na. Ma Èbèrè tàndi angálèpi Èbèrè ki sùrú lèsè dhi 'i. A lwà tá ma kítú ni nzi-drì-na áma tìzo dhi àmvolèsè. Kàdré Yúdà ànzì ki tátírítrí kúlí ni tà sè dhi, má lebè tá tátírítrí kúlí nda Fàrìsáyò ro.

⁶ Kàdré adrema togó íbe àtsi ró dhi ni tà sè dhi, má pfo tá mómodyá ka'ìbhá Èkèlézyà na dhi ki mī tà tàndi ró. Kàdré adrema gyǎgya tátírítrí kúlí 'òma sè dhi ni tà sè dhi, à kitswá tá tà àlo bha má rú bwà ko.

⁷ Di, tà ángùdhi má dré tá kitswálé kisulé tà nda kòdhi i sè bwà dhi, má adré nyànómvá nòà tà tàko ró Yésu Krísto nì tà sè.

⁸ Ngbà 'í kòdhi ko, má adré tà títi dhi ki no tà tàko ró, má dré adrélé áma Mírì Yésu Krísto nì nìma nì tà no kàdrì lavulé dhi sè. Akódhi nì tà sè dhi, má gà tà títi dhi i gágà, adrézó tà nda ki no kànyànyà ro, má kòkisúró Krísto,

⁹ ru amúzó akódhi be be dhi bvó. Má kitswá tá áma tàndi nì 'o atsálé gyágya Gíká kandrà tátrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Di, Gíká bhà ína ma adrélé gyágya í kandrà, má dré Krísto nì ka'íle dhi sè dhi nì. Tàko ko, à kitswá ngbà 'í atsálé gyágya akódhi kandrà tà ka'íka'í sè.

¹⁰ Nyànómvá dhi, má adré ngbà 'í Krísto nì le nìle, túmání rinyí dré ngàzo dràdrà 'ásè dhi be kòdhya. Má adré kpà kizà dré nyàle dhi ki le nyàle, má kòdràró ngóro dré dràle dhi tíni,

¹¹ má kòkitswáró kpà ngàle dràdrà 'ásè be dhi bvó.

Angú rama kitswázó làgí kisú dhi

¹² Má adré kisúá ko tàle dhi, má kisú tà nda kòdhi i títi dre dhi. Má atsá kpà dhu rè dóro kitswálé títi ko. Di, má adré mána lile drìdrì kitswálé tà nda ki ru, ngóro Yésu Krísto dré kpà áma rùle í dré dhi tíni.

¹³ Áma adrúpi i, má adré kisúá ko tàle dhi, má ru tà nda i dre dhi. Di, tà má dré adrélé 'òle dhi, kòndhi 'i: Má adré tà má àmvolé dhi ki tivì, adrézó áma fe adrélé lile drìdrì.

¹⁴ Má adré angú ra tsàle byá kùdù nì na, kitswázó làgí Gíká dré áma zìzo kisúá bhù na Yésu Krísto na dhi nì kisú dhi bvó.

¹⁵ Lè áma títi lí'wábhá áma ki tà ka'íka'í na dre dhi i, mà kàdré tà kisú kònni. Di, mómí áruka àmi kòfalé dhi i kàdré tà kisú twá dhi, Gíká nì tà nda nì tadhá àmi dré.

¹⁶ Tà kàdrì lavulé dhi, lè mà kàdré lile drìdrì, adrélé tròle tà mà dré kisulé dre dhi i rú.

¹⁷ Áma adrúpi i, mà kàdré áma lebé adrézó tà 'o mána tíni. Mà kàdré kpà mómýá adrèbhá tà mà dré tadhálé àmi dré dhi ki lebé dhi ki no be.

¹⁸ Tàko ko, má adré gòle tà má dré tá tàle àmi dré vèsè be bí kòndhi nì ta m̀ndra sè: Mómí bí dhi i adrè tà 'o ngóro kàribhá Krísto nì fa kipakipa àdhya i tíni.

¹⁹ Ayi nda i adrè lile dràdrà kisú. Ayi ki gíká, àyi ki rúbhá ki lovó 'i. I adrè àyi ki drì bha kuru tà adrèbhá kanyò fe àyi dré dhi ki tà sè. I adrè ngbà 'í tà bvó kòndi àdhya ki kisú kòdhya.

²⁰ Di, áma ró dhi, áma ki bhà ína bhù na. Mà adrè áma ki tidrìlépi, Mírì Yésu Krísto nì agòma kònalèsè dhi nì letè lovó sè.

²¹ Akódhi ni àma ki rúbhá yàya dhi ki ladzá atsálé áyi rúbhá mìlanzìlanzì ro dhi tìni, áyi rìnyí í dré adrézó tà títi dhi ki bha áyi pá zàle dhi sè.

4

¹ Di áma adrúpi má dré lèle tò ni i, mì kàdré àmi ki totó tātā Mírì Yésu na! Ama arúpi i, ma lovó íbe tò àmi ki nõzo. Má adré kpà lenzélé àmi ki tà sè tò. Ami áma kùlá má dré adrézó drì bha kuru ásà dhi 'i.

Tà tàle kùdù ro Filipóyìbhá ki kodzózó dhi í

² Má adré Yùwòdiyà ki ti lizì Sítikè be, ì kàdréró ru yi togó àlo sè Mírì Yésu na.

³ Mì, áma àziàmu má dré kitswálé ka'ile ni, má adré kpà àmi ti lizì tòkó nda ki ledé. Tàko ko, ì bhu tá àdzú tùmání má be Rúbí Tani ni tà sè, tùmání Kèlémè be, ìndì áma àziàmu àruka àyi ki rú dré adrézó búkù lídrì àdhyà léna dhi íbe.

⁴ Mì kàdré ngbú adrélé lenzélé Mírì Yésu na. Má adré gòle tàá dhi, mì kàdré lenzélé!

⁵ Mì kàdré àmi ki togó yàya tadhá mónnyá títi í véna. Mírì Yésu adré àlìle mbèlè.

⁶ Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle tà àlo sè ko. Be ró dhi, tà títi í sè dhi, mì kàdré tà mì dré adrélé lèle kisúlé dhi ki zi Gìká tí, adrézó tongólé akódhi rú, adrézó kpà àwoyà ta akódhi dré.

⁷ Di Gìká ni tà kìdrìkìdrì adrélèpi mónnyá títi dhi ki tà nìni lavú dhi ni àmi ki togó likí, àmi ki tà kisùkisù be Yésu Krìsto na.

⁸ Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré tà títi adrèbhá bàti dhi ki kisù, tùmání tà títi kitswábhá lindrì sè dhi íbe, tà títi adrèbhá gyàgya dhi íbe, tà títi adrèbhá lólo dhi íbe, tà títi adrèbhá aveave ró dhi íbe, tà títi kitswábhá adrélé ka'ile dhi íbe, tà títi adrèbhá dóro kitswálé títi dhi íbe, ìndì tà títi kitswábhá rúku sè dhi íbe kòdhyà.

⁹ Mì kàdré tà títi mì dré ndàle kisúlé má véle dhi ki 'o, tùmání tà títi mì dré yìle má tí dhi íbe, ìndì tà títi mì dré nõle má rú dhi íbe. Di Gìká adrélèpi tà kìdrìkìdrì fe dhi ni adré tùmání àmi íbe.

Pólò tà àwoyà ngá fèle í dré dhi sè

¹⁰ Má adré lenzélé Mírì Yésu na, mì dré gòle áma tà kisù lókyá vwàvwà àmvolésè dhi sè. Má nì, mì adré tá áma tà kisù drìdrì dhi be. Di, láti mì dré tá kitswázó àmi ki togó dóro tadhá má véle dhi tá yó.

11 Má adré tàá kònìni, má dré adrélé ngá lovó íbe dhi sè ko. Tàko ko, má nǐ mána adrélé togó k̀drík̀drì íbe ngá má dré adrézó ába dhi kí tà sè dhi be.

12 Má sù ru adrema lemerè ro dhi be, ìndì adrema ngá íbe bí dhi be. Tà títi í sè dhi, má nǐ adrélé togó k̀drík̀drì íbe dhi be, gba má kàdré ngá nyàlè dhi íbe yà, kó ngalè tàbirí íbe yà, má kàdré ngá íbe bí yà, kó ngalè ngá àko yà dhi.

13 Má kitswá tà títi dhi kí 'o Krísto adrélépi rǐnyí afè má dré dhi sè.

14 Dì, mì 'o àmíkya dóro áma kizà dòzo túmání má be.

15 Ami Filípóyìbhá nì í, mì nǐ dóro tàlè dhi, lókyá má dré tá Rúbí Tani longózó àmi kòfalé gòzo adrélé 'òlè ngalè Màkèdòníyà 'àsè dhi sè dhi, àmi tá Èkèlézyà àlo ru amúlèpi má be adrélé ngá fe má dré dhi 'í kalóma dhi. Èkèlézyà àzya adrélépi 'òá kònìni dhi tá yókódhó.

16 Tàko ko, má dré tá adrerà'a Tèsàlòníkè na dhi 'á dhi, mì adzì tá ngá má dré tá adrézó lovó nì íbe dhi í vèsè be bí.

17 Má adré tàá kònìni, má dré adrélé ngá le kisulé àmi drígàsè dhi sè ko. Be ró dhi, má adré mána leá dhi, Gíká kòfè tà tani àmi dré ngá mì dré afèlè má dré dhi í sè.

18 Má kisú ngá títi mì dré adzilé Epàfùròdító drígá dhi í dre. Nyànomvá dhi, ma ngá íbe bí kitswálé má sè. Ngá àlo áma pìlèpi dhi vélé yókódhó. Ngá mì dré afèlè nda í ngóro ngá tàdzì be dóro fèlè mòbòmà ro Gíká dré dhi í tíni. Ngá nda í kitswá akódhi mìlèsè gò, dré ka'izoá.

19 Dì áma Gíká nì ngá títi mì dré adrézó lovó nì íbe dhi kí fe gàlè àmi drígá bí, ngóro dré adrélé tà làgí kyàkyà mìlanzilanzì ro dhi kí fe Yésu Krísto na dhi tíni.

20 Mìlanzilanzì kàdré Gíká áma kí Atá dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Mòdo kùdù

21 Mì kòfè mòdo mónnyá lólo títi Yésu Krísto nì ka'ìbhá dhi í dré. Adrúpi mà dré adrézó àyì íbe kònwa dhi ì fè mòdo àmi dré.

22 Mónnyá lólo títi Gíká àdhya ì fè kpà mòdo àmi dré, lavulé dhi, àyì adrébhá Kàyísàrà nì dzó na dhi 'í.

23 Mírì Yésu Krísto nì togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisìle Kòlòsáyìbhá ì dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónnyá ka'ìbhá Kòlòsáyì na dhi ì dré dhi 'i. Kòlòsáyì nda tá bhàandre àlo bvò Asíyà àdhya na, vwàlepi Efèsò rúsè ko dhi 'i. Sù ngóro Pólò ni tàndi tsa tá rè kònàle ko na tìni. Akódhi ni àziàmù, Èpàfúrà tsa tá Rúbí Tani longó gò, Ekèlézyà bhàzo kònàle dhi nì (1:7; 4:12). Amvolásà dhi, Pólò dré tá adrérà'a bǎdzó na dhi 'á dhi, yi tá tàle dhi, à adré tá Gìká ni tà tadhá Kòlòsáyìbhá ì dré kinzò sè, adrézó tàá dhi, lè ì kàdré tirí àruka ópí kàdrì ro dhi ki lindrì bha, ì kàdré àyi ki 'o lwàle, ìndì ì kàdré tà àruka ki 'o kitswázó adrìlé, ìndì kitswázó Gìká ni ni dhi bvò.

Di àsà dhi, Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó tà nda ki lotó, ìndì kitswázó Rúbí Tani ni tà àndu ngì. Adré tàá dhi, lè à kàdré ngbà 'í Yésu Krísto ni ka'ì kòdhya, kitswázó adrìlé ìndì kitswázó Gìká ni ni dhi bvò. Gìká 'o tá akódhi nda ngá títi dhi ki bha gò, akódhi ni 'òzo kpà mónnyá títi dhi ki amú tódhyá í be dhi kòdhya. Krísto nda ngá títi dhi ì drìle, ìndì Ekèlézyà drìle (1:15-23). Di ngóro mà dré akódhi ni ka'ìle adrélé àma ki Mírì ro dre dhi tìni dhi, lè mà kàdré atsilé akódhi léna, adrélé tròle akódhi rú, adrézó àma ki timbà akódhi léna, mà kàtsáro rìnyi ró àma ki tà ka'ìka'ì na (2:6-7).

Kùdù ro dhi, Pólò adré mónnyá ka'ìbhá ì kàdré atsilé ngìni ya dhi ni tà tadhá. Adré tà tadhá àgo ki tà àyi ki tòkó íbe dhi dri, ànzimvá ki tà àyi ki tibhá íbe dhi dri, ìndì màràbà ki tà àyi ki mírì íbe dhi dri.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì tà dré zìle Gìká tí Kòlòsáyìbhá ì dré dhi (1:1-14)
- 2) Krísto ngá títi ì drìle, ìndì Ekèlézyà drìle (1:15-2:5)
- 3) Àma ki lídrì Krísto na dhi (2:6-4:6)
- 4) Mòdo kùdù (4:7-18)

Pólò ni mòdo fèma

1 Ma, Pólò, bhàle adrélé Yésu Krísto ni àpòstolò ro ngóro Gìká dré lèle dhi tìni dhi, túmánì àma ki adrúpi Tímòtéyo be dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì,

² àmi, àma ki adrúpi lólo adrébhá Yésu Krísto ni ka'í tà títi i sè Kòlòsáyì na dhi i dré. Gíká àma ki Atá kòbhà áyi togó tani àmi rú, ìndì kòfè tà kìdrìkìdrì àmi dré!

Rúbí Tani tsa Kòlòsáyìbhá i véna

³ Mà adré ngbú adrélé àwoyà fe Gíká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré àmi ki tà sè, adrézó kpà tà zi akódhi tí àmi dré.

⁴ Tàko ko, mà yi tàle dhi, mì adré Yésu Krísto ni ka'í, adrézó mónnyá lólo Gíká àdhya ki le ngíni ya dhi 'í.

⁵ Angyá ko, mì yi tá tà bàti Rúbí Tani àdhya tsàlepi àmi véna dhi gò, mì dré adrézó mì bha tà Gíká dré zùle àmi dré bhù na dhi ni tà sè.

⁶ Rúbí Tani nda adré ayílè lò'wa dóro 'abe bvò wáyi 'ásè, adrézó ìle drìdrì. Adré kókpa 'òá kònìni àmi kòfalé, kìdhólé kítú mì dré tá Rúbí nda ni yìzo gò, Gíká ni togó tani ni tà nìzo bàti dhi sè, atsálé ándrò kònìdhi.

⁷ Mì yi tá Rúbí nda àma ki àziàmú, Èpàfùrà mà dré lèle tò dhi tí. Akódhi nda Krísto ni àzì 'òlepi àmi ki tà sè, kitswálé ka'ìle togó wáyi sè dhi 'i.

⁸ Dì akódhi tà àma dré àmi ki lèle angálépi Tírì Lólo vélèsè dhi ni tà nì.

Pólò zi tà Gíká tí Kòlòsáyìbhá i dré

⁹ Tà nda sè dhi, kìdhólé kítú mà dré àmi ki tà yìzo dhi sè dhi, mà adré tà zi Gíká tí àmi dré landè àko ró. Mà adré akódhi ni ti lizí, kò'oró àmi gàle tògyá wáyi ìndì tà nìni Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi i sè bí, mì kòkìswáró tà Gíká dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki ni dóro lavulé be dhi bvò.

¹⁰ Mà adré zìá kònìni, mì kàdréro atsílè ngóro dré kitswálé Mírì m̀lèsè dhi t̀ni, adrélé tà akódhi ni togó dré adrézó kìnìlé ásà dhi ki 'o kòdhya. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni adré lò'wa dóro 'a bí, adrézó kpà Gíká ni ni dóro adrézó ìle ába drìdrì.

¹¹ Mà adré kpà tà zi akódhi tí, kàdréro àmi ki timbà áyi r̀nyì kàdrì m̀lanz̀lanz̀ ro dhi sè, mì kàdréro togó tsi tà títi i sè, adrézó kpà tà letè togó vwàvwà sè.

¹² Mì kàdré kpà àwoyà fe Gíká Atá dré kólénzè sè be. Angyá ko, akódhi 'o àmi kitswálé títi, mì kòkìsúró tà dré lazìlé áyi mónnyá lólo i dré tàyílè ro dhi áyi Opì ngádra àdhya na be dhi bvò.

¹³ Tàko ko, akódhi apá àma òpì t̀nìmvá àdhya lèsè gò, àma ki 'òzo afílè Opì áyi Mv́á í dré lèle tò dhi àdhya lé.

¹⁴ Akódhi ni Mv́á nda sè dhi, trì àma ki tàkonzì, àma ki apázó tàkonzì ni r̀nyì lèsè.

Krístico dhya adrélépi ngá títí í drìle dhi 'i, ìndì Ekèlézyà ni drì 'i

¹⁵ Krístico nda, Gìká kitswálé nòle mǐ sè bwà ko dhi ni líndrì 'i. Akódhi Gìká ni Mvágó kàyo adrélépi ngá títí bhàle dhi í drìle dhi 'i.

¹⁶ Tàko ko, Gìká 'o tá akódhi ngá títí dhi kì bha dhi kòdhya, gba kàdré ngá bhù na dhi 'i yà, ngá bvò dri dhi 'i yà, ngá kitswálé nòle mǐ sè dhi 'i yà, ngá kitswálé nòle mǐ sè ko dhi 'i yà, òpì 'i yà, rǐnyí 'i yà, ópí kàdrì 'i yà, kó ngalè rǐnyí adrézó òpì nya dhi 'i yà dhi. Bàti, Gìká bhà tá ngá títí nda í akódhi sè, ìndì akódhi dré.

¹⁷ Akódhi tá kínó ngá títí dhi í kandrá. Adré kpà ngá títí dhi kì 'o adrélé ru totó àyi kì àrà í 'àsè dhi nì.

¹⁸ Akódhi rúbhá ni drì 'i, kòdhi adré tàá dhi, Ekèlézyà ni drì 'i. Akódhi ngá títí dhi kì kidhoma 'i, ìndì Mvá kàyo ngàlepi drìdrì dràdrà 'àsè dhi 'i, kàdréró ngá títí dhi í drìle be dhi bvò.

¹⁹ Tàko ko, Gìká nò tá dóro ni, í dré àyi tàndi ni lídrì 'òle gàle àyi Mvá nda léna bí gò,

²⁰ akódhi ni 'òzo ngá títí dhi kì amú tódhyá í be dhi, gba kàdré ngá bvò dri dhi 'i yà, kó ngalè ngá bhù na dhi 'i yà dhi. Di Gìká bhà tà kàdrìkàdrì àyi kòfalé ngá títí nda íbe, àyi Mvá nda ni kàrí kutúlépi fa kípakipa dri dhi sè.

²¹ Ami ró dhi, àmi tá wáláká dhi vwàvwà ro Gìká rúsè, adrélé akódhi ni kàribhá í ró, tà kònzì títí mǐ dré tá adrélé kisùle adrézó kpà 'òá dhi kì tà sè.

²² Di, nyànomvá dhi, Gìká amú àmi tódhyá í be Krístico ni rúbhá fèle dràle àmi kì tà sè dhi sè dre, í kò'oró àmi apfòle í kandrá móndí lólo í ró, tà kònzì àko ìndì tà àko àmi rú.

²³ Di, adré leà dhi, mǐ kàdré tròle àmi kì tà ka'ika'í rú, adrézó àmi kì totó tātā Rúbí Tani mǐ dré ka'ile gò adrézó mǐ bha àsà dhi dri. Rúbí Tani nda, Rúbí adrélé longólé móndyá títí bvò dri dhi í dré dhi 'i. Gìká bhà ma, Pólò, adrélé Rúbí nda ni àzì 'òlepi ró.

Azì Gìká dré bhàle Pólò drígá Ekèlézyà ni tà sè dhi

²⁴ Nyànomvá dhi, má adré lenzélé kizà má dré adrélé nyàle àmi kì tà sè dhi í sè. Tàko ko, áma rúbhá na dhi, má adré kizà Krístico dré kidhólé nyàle dhi kì ka'í nyàle kitswálé títí akódhi ni rúbhá ni tà sè, kòdhi adré tàá dhi, Ekèlézyà ni tà sè.

²⁵ Má atsá Ekèlézyà nda ni àzì 'òlepi ró, ngóro Gìká dré àzì nda ni bhàle má drígá dhi tǐni, má kòlongóro àmi dré Gìká ni kulí kitswálé títí be dhi bvò.

²⁶ Gĩká zù tá tà lùzu ró nda zùzù kínó lésè móndyá lókyá títi ì sè dhi ì dré. Dì, nyànomvá dhi, tadhá tà lùzu ró nda áyi móndyá lólo ì dré dre.

²⁷ Tàko ko, Gĩká nò dóro ni, í dré tà kàdrì lùzu ró ìndì mĩlanzĩlanzĩ ro í dré lèlè 'òlè móndyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé nda ni 'òlè àyi dré nĩlè dhi. Tà kàdrì nda, Krísto adrélèpi àmi léna, mĩ dré adrézó mĩ bha vélána kitswázó mĩlanzĩlanzĩ kisú dhi 'i.

²⁸ Dì mà adré Krísto nda ni tà longó móndyá títi ì dré. Mà adré àyi kì kodzó adrézó àyi kì tadhá tògyá wáyi sè, mà kòkitswáró àyi àlo àlo títi dhi kì 'o apfòlè Gĩká kandrà, móndí lí'wábhá Krísto na kitswálé títi dhi ì ró.

²⁹ Tà nda sè dhi, má adré àzì 'o, adrézó kpà àdzú bhu akódhi ni rĩnyí kàdrì adrélèpi tà 'o má léna dhi sè.

2

¹ Má adré lèá mĩ kònĩ ngalè má adré àdzú bhu àmi kì tà sè, móndyá ka'ĩbhá Làwòdikíyà na dhi kì tà sè, ìndì móndyá àruka títi áma nobhá rè ko dhi kì tà sè ngĩni ya dhi.

² Má adré 'oá kònìni kitswázó àyi kì togó timbà, ì kàmúró ru atsálé ngá àlo ró lèlè na be dhi bvó. Má adré kpà lèá dhi, ì kòkisú tògyá gálè àyi léna bĩ, ì kòkitswáró Gĩká ni tà lùzu ró dhi ni ni dóro lavúlé, adrézó tà nda ni ka'ĩ kitswálé títi. Tà lùzu ró nda, Krísto ni tándi 'i.

³ Dhya ángùdhi ru amúlèpi akódhi nda be dhi adré tògyá làgì kyàkyà zùlè akódhi léna dhi ni kisú, tà nĩnì be.

⁴ Má adré tà kòdhi ni ta àmi dré, dhya àlo kòkitswáró àmi kì lití kúlí kìní ì sè ko.

⁵ Gba má dré adrézó àmi kòfalé yó dhi, áma togó ína ngbú àmi véna. Má adré lenzélé mĩ dré adrélé tà títi dhi kì 'o mĩbhalé tí dhi sè, ìndì mĩ dré adrélé àmi kì totó tātā àmi kì tà ka'ika'ĩ Krísto na dhi léna dhi sè.

Ama kì lídrì Krísto na dhi

⁶ Dì ásà dhi, ngóro mĩ dré Yésu Krísto ni ka'ile adrélé àmi kì Mírì ro dre dhi tĩni dhi, mĩ kàdré atsílè akódhi léna,

⁷ adrélé tròlè akódhi rú, adrézó àmi kì timbà akódhi léna, mĩ kàtsáro rĩnyí ró àmi kì tà ka'ika'ĩ na, ngóro tadhálé àmi dré dhi tĩni. Mĩ kàdré kpà àwoyà fe Gĩká dré tà títi ì sè.

⁸ Mĩ kònò dóro, dhya àlo kòlitíró àmi tògyá tàko adrélèpi angalé móndí ì drílèsè dhi sè ko. Angyá ko, tògyá nda adré àyi totó labhi móndí kya ì dri, ìndì tà bvò kòndi àdhya ì dri. Adré àyi totó Krísto ni tà dri ko.

⁹ Tàko ko, Krísto nda ni rúbhá na dhi, Gĩká 'o tá àyi tándi ni lídrì gálè gagà.

10 'O kpà lídrì nda gàle àmi léna gagà Krísto na. Akódhi tirí títi ópí kàdrì ro ìndì rĩnyi ró dhi ì drìle.

11 Akódhi léna dhi, Gíká 'o kpà àmi lwàle dre. Dì, àmi ki lwàma nda, lwàma 'òle móndí ki drígá sè dhi 'i ko. Be ró dhi, Krísto 'o àmi lwàle, lovó kònzi rúbhá àdhya ni tingázó dhi nì.

12 Tàko ko, à sǐ tá àmi túmǎní akódhi be bàtísimò na gò, àmi ki tingázó túmǎní akódhi be, mì dré Gíká ni rĩnyi akódhi ni tingázó dràdrà lésè dhi ni ka'ile dhi sè.

13 Wáláká dhi, àmi tá móndí dràbhá dre dhi 'i àmi ki tàkonzì ki tà sè. A lwà tá kpà àmi, lovó kònzi rúbhá àdhya ni tingázó dhi ko. Dì, nyànomvá dhi, Gíká 'o àmi adrìlé túmǎní Krísto be dre. Tàko ko, trǐ àma ki tàkonzì ì títi gò,

14 tà tǐsìle tátǐrǐtrǐ kúlí na adrèbhá tá tà bha àma dri dhi ki pfùzo. Bàti, tingá tà nda ì àma rùse, tidìlé fa kípákìpa dri.

15 Lavú kpà tirí kònzi ópí kàdrì ro ìndì rĩnyi ró dhi ì, àyi ki rĩnyí tingázó àyi drígásè, àyi ki tà yàya tadházó móndyá títi dhi ì dré nòle.

16 Dì àsà dhi, mì kòtayí àmi dhya àlo dré tàbvò tàle, ngá mì dré adrélé nyàle dhi ki tà sè yà, kó ngalè ngá mì dré adrélé mvùle dhi ki tà sè yà dhi ko. Mì kòtayí kpà àmi tàbvò tàle gwányá adrézó Gíká ni líndrì bha dhi ni tà sè yà, gwányá mbǎ sí àdhya ni tà sè yà, kó ngalè kítú sàbátù àdhya ni tà sè yà dhi ko.

17 Tà nda kòdhi ì ngbà 'í tà adrèbhá alìle dhi ki líndrì 'i. Dì, tà tǎndì ìna Krísto 'i.

18 Mì kòtayí kpà móndyá adrèbhá àyi ki tà bha kǐnì mi túrúpfú sè ìndì adrèbhá ángéló ki líndrì bha dhi ì adrélé tà bha àmi dri ko. Móndyá làsú be kònìni nda ì adrè ngá ì dré nòle toróbí tǐni dhi ki tà títi, adrézó àyi ki afà àyi ki tà kisùle àngyá dhi ì sè.

19 Dì, ì lanzí ru Krísto, adrélépi rúbhá ni drǐ 'i dhi be dre. Tàkò akódhi nda adrè rúbhá ni kígá títi dhi ki 'o ru amú kídrì títi ìndì bǎ títi adrèbhá àyi ki tǐ'ì dhi ì sè gò, rúbhá nda dré adrézó mbàle ngóro Gíká dré adrélé lèle dhi tǐni.

20 Mì drà kó túmǎní Krísto be tà bvò kòndi àdhya ì lésè dre dhi, mì adrè dì àmikya tà 'o ngóro móndyá bvò kòndi àdhya kya tǐni àdho tà sè? Angyá ko, mì adrè tòlí làsú be kònìni dhi ki lebè kòdhya:

21 «Mí kòdo ngá kòndi mí drígá ko! Mí kòtabhì ngá kòndi ni tàdzí ko! Mí kòtabè ngá kòndi ko!»

22 Ngá títi adrézó tà 'o àsà nda kòdhi ì adrè ñwàle ñwanwà. Kòdhi ìbe dhi, tòlí nda ì tà tadhálé nda ìbe dhi ì adrè ngbà 'í angalé móndyá bvò kòndi àdhya ì drìlésè.

23 Tà bàti ró dhi, tòlí làsú be kònini nda ì sù ngóro tòlí tògya ró dhi ì tìni. Tàko ko, à adré tàà dhi, lè à kàdré tròle Gìká ni tà rú, à kàdré dhyá ki tà bha kìní mi, ìndì à kàdré dhyá ki rúbhá 'o adrélé kizà nya. Dì, tòlí nda ì kitswá àyikya àma ki ledé lovó kònzi àma ki rúbhá kya ki ató àma pálé dhi bwà ko.

3

1 Dì ásà dhi, Gìká dré àmi ki tingalé dràdrà lésè tùmání Krísto be dhi sè dhi, mì kàdré àmi ki togó bha tà kurú na bhù na dhi ì dri. Kònàle dhi, Krísto adré lírìlé Gìká ni dríágó lésè.

2 Mì kàdré tà bvò kòndi àdhyà ki kisù kòdhyà ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà kurú na bhù na dhi ki kisù kòdhyà.

3 Tàko ko, mì drà dre, ìndì Gìká zù àmi ki lídrì tídhí ro dhi Krísto be í lèna dre.

4 Bàti, àmi ki lídrì nda Krísto 'i. Dì lókyá akódhi nda dré dra apfòzo dhi tú dhi, mì ni kókpà apfò tùmání akódhi be akódhi ni mìlanzìlanzì na.

Lídrì àku, ìndì lídrì tídhí

5 Dì ásà dhi, lè mì kò'o àmi ki lídrì àku bvò kòndi àdhyà ni tà ì todràle. Tà nda ì tà kòni 'i: ndòtò tà, tà ndí ró dhi, rúbhá lovó bhàma, lovó kònzi ki bhàma, ìndì ngá lovó bhàma. Tàko ko, ngá lovó bhàma, gìká tàko ki lindrì bhàma 'i.

6 Tà nda kòdhi ì sè dhi, Gìká ni kombà adré alìle mónyá adrèbhá ligìlé akódhi rú dhi ì dri.

7 Wáláká dhi, mì fè tá àmi adrélé tatsilé tà nda ki 'obe.

8 Dì, nyànomvá dhi, lè mì kòtingá àmi rúsè tà làsú be kònini dhi ì títi: togóaswa, kombà, tà kònzi, móndí ki rú tàma kònzi dhi, ìndì kúlí swà adrèbhá apfòle àmi sílèsè dhi ì.

9 Mì kòtà kpà kinzò àmi kòfalèsè ko. Tàko ko, mì tingá àmi rúsè àmi ki lídrì àku tùmání tà kònzi títi mì dré tá adrélé 'òle dhi íbe dre gò,

10 mì dré lídrì tídhí ro dhi ni asózó àmi rú. Gìká àmi ki bhàlepi dhi adré àmi ki lídrì nda ni ladzá atsálé tídhí ro làsú be ína tìni, mì kòkitswáro akódhi ni ni dóro lavúlé be dhi bvó.

11 Dì ásà dhi, móndí ì véle twátwa ko, gba ì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè móndí Yúdà ànzi ró ko dhi 'i yà, móndí lwàle dhi 'i yà, kó ngalè móndí lwàle ko dhi 'i yà, móndí sùrú twá ro dhi 'i yà, móndí tà nibhá ko dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalè móndí màràbà ro ko dhi 'i yà dhi. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'í Krísto adrélépi àyi títi nda ì lèna, ìndì adrélépi tà títi dhi 'i dhi 'i.

12 Di àmi Giká dré lèle tò ìndì dré zìle adrélé mónnyá lólo ìna i ró ni i, mì kòtosó àmi tà dóro mì dré adrélé 'òle àmi ki togó dóro sè dhi i sè, àmi ki tà mì dré adrélé bhàle kìnì mi dhi sè, àmi ki togó yàya sè, ìndì àmi ki togó vwàvwà sè.

13 Mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà yàya mvo, adrézó àmi ki tàkonzì tri àmi kòfalésè, gba tàkonzì 'òle àmi rú nda kàdré àdho tà 'i ya dhi. Mì kàdré àmi ki adrúpi ki tàkonzì tri, ngóro Mírì dré àmi ki tàkonzì trìle dhi tìni.

14 Tà kàdrì tà títi nda ki lavúlèpi dhi, tà kònìdhi 'i: Mì kòtosó àmi lèle sè. Tàko ko, lèle nda adré àmi ki amú adrélé ngá àlo ró kitswálé títi dhi nì.

15 Mì kàdré Krísto ni tà kìdrìkìdri tayí adrélé òpì nya àmi ki togó na. Angyá ko, Giká azí àmi adrélé rúbhá àlo ró tà kìdrìkìdri na. Mì kàdré kpà àwoyà fe Giká dré.

16 Mì kàdré Krísto ni kúlí tayí adrélé gàle àmi léna bí, mì kàdréró tà tadhá ìndì ru kodzó àmi kòfalésè tògyá wáyi sè. Mì kàdré longó Giká ni Kúlí na dhi ki ngo, túmání longó adrézó Giká ni rú bha kùle dhi íbe, ìndì longó adrèbhá angálé Tirí Lólo vélésè dhi íbe, adrézó àwoyà ta Giká dré.

17 Kúlí títi mì dré adrélé tàle ìndì tà títi mì dré adrélé 'òle dhi i, mì kàdré 'òá Mírì Yésu ni rú sè, adrézó àwoyà fe Giká Atá dré akódhi sè.

Ago ki tà àyi ki tòkó íbe dhi, ìndì ànzimvá ki tà àyi ki tibhá íbe dhi

18 Àmi tòkó i, mì kàdré àmi ki drì asó àmi ki àgo i kandrà, ngóro dré kitswálé mónnyá adrèbhá Mírì na dhi i sè dhi tìni.

19 Àmi àgo i, mì kàdré àmi ki tòkó ki le. Mì kòbhà kpà togó kùdzí àyi rú ko.

20 Àmi ànzimvá i, mì kàdré àmi ki tibhá ki kúlí ka'í 'òle tà títi i sè. Tàko ko, Mírì ni togó adré kinílé tà nda sè.

21 Àmi, ànzi ki atá i, mì kàdré àmi ki ànzimvá ki togó 'o aswálé àngyá ko, àyi ki togó kòlanzìró ko.

Màràbà ki tà àyi ki mírì íbe dhi

22 Àmi màràbà ro ni i, mì kàdré àmi ki mírì bvò kòndi àdhya ki kúlí ka'í 'òle tà títi i sè. Di, mì kàdré ngbà 'í 'òá kònìni àyi nda i mi, àmi ki tà kàdréró dóro àyi mílésè dhi bvó ko. Be ró dhi, mì kàdré 'òá kònìni àmi ki togó wáyi sè, ìndì mì dré adrélé Mírì ni ro dhi sè.

23 Tà títi àngùdhi mì dré adrélé 'òle dhi i, mì kàdré 'òá àmi ki togó wáyi sè, ngóro mì dré adrélé 'òá Mírì dré dhi tìni, móndí i dré dhi tìni ko.

24 Tàko ko, mì nǐ tàle dhi, mì nǐ làgí múrúngú Mírì dré lazilé áyì ànzì ì dré tàylilé ro dhi nǐ kisé dhi be. Mírì mì dré adrézó tà nǐ nǐ 'o màràbà nǐ tíni dhi, Mírì Yésu Krísto 'i.

25 Dì, dhya adrélépì tà kònzì 'o dhi nǐ tà kònzì kisé tà kònzì ì dré 'òle dhi ì tí. Tàko ko, Giká adré móndí kǐ no twátwa ko.

4

1 Ami mǐrì ro nǐ ì, mì kàdré àmi kǐ màràbà kǐ 'o dóro ìndì gyàgya. Mì kòtivì ko tàle dhi, àmi kókpa Mírì ìbe bhù na dhi.

Tà àruka tàle Kòlòsáyìbhá kǐ kodzózó dhi ì

2 Mì kàdré àmi kǐ fe adrélé tà zì Giká tí landè àko ró, adrézó tàmgà dri, adrélé kpà àwoyà fe akódhi dré.

3 Mì kàdré kpà tà zì Giká tí àma dré, kònzìró látì àma dré kǐswázó Krísto nǐ tà lùzu ró dhi nǐ longó be dhi bvó. Tàko ko, tà nda tà má dré adrézó bã nya ásà dhi 'i.

4 Dì mì kàdré tà zì akódhi tí, má kòkǐswáró tà nda nǐ longó ngádra 'á, ngóro dré kǐswalé má dré 'òle dhi tíni.

5 Mì kàdré tà 'o tògyà sè móndyá Yésu nǐ ka'ìbhá ko dhi ì kòfalé. Mì kàdré lókyá wáyì mì dré adrézó ába dhi kǐ líkì, adrézó tà dóro 'o ásà.

6 Mì kàdré ngbú kúlì ta àmi kǐ togó dóro sè, kúlì nda ì kàdréró kǐnìkìni ngóro tà'í dàle mányàngá na dhi tíni, mì kònzìró kpà adrélé tà logó móndí àlo àlo títi adrèbhá tà lízì àmi tí dhi ì dré dhi be.

Mòdo kùdù

7 Àma kǐ adrúpi Tíkìkò mà dré lèle tò dhi nǐ àma rúbì títi dhi kǐ longó àmi dré. Akódhi nda àma kǐ àzìàmù 'i, ìndì Mírì nǐ àzì 'òlepi, kǐswalé ka'ìle togó wáyì sè dhi 'i.

8 Dì má adré akódhi nǐ dzo àmi véna, mì kònzìró àma kǐ tà títi dhi ì, ìndì kòtimbaró àmi àmi kǐ tà ka'ìka'ì na.

9 Ì adré lile àmi véna, túmání àma kǐ adrúpi Onèsímò mà dré lèle tò dhi be. Akódhi nda angá àmi kǐ tàndì ì kòfalésè, ìndì kǐswá adrélé ka'ìle togó wáyì sè. Ayì nda ì kònzì dra tsa dhi, ì nǐ tà títi adrèbhá lavulé kònwà dhi kǐ títi àmi dré.

10 Arìstàrúkò mà dré adrézó bãdzó 'á akódhi be dhi, fè mòdo àmi dré. Márokò, Bàrànába nǐ kòdromvá fè kpà mòdo àmi dré. Mì yì tá akódhi nda nǐ tà drìdrì dre. Kòtsa àmi véna dhi, mì kòka'ì akódhi dòle àmi véna togó dóro sè.

11 Yésu, adrélé kpà rú zìle Yúsitò dhi, fè kpà mòdo àmi dré. Ayì nda kòdhi ì Yúdà ànzì adrèbhá àma kǐ àzìàmù Giká nǐ Opì nǐ tà sè dhi ì kòfalé dhi 'i àyì pátì. Ì adré kpà àma togó tindrì tò.

¹² Epàfúrà angálépi àmi kòfalésè, adrélépi kpà Yésu Krísto ni màrábà ro dhi, fè mòdo àmi dré. Akódhi nda adré ngbú tà zi Gíkà tí àmi dré togó be àtsi ró, mì kàdréro àmi ki totó tātā, adrélé li'wálé àmi ki tà ka'ika'í na, adrélé tà Gíkà dré adrélé lèlè mì kò'o dhi ki ka'í 'òlè tíí.

¹³ Má ni kitswá tǎá akódhi nda ni tà sè dhi, adré áyi fe adrélé àzì 'o àmi ki tà sè, ìndì mónnyá ka'ibhá Làwòḍikíyà na ìndì Yèràpólì na dhi ki tà sè.

¹⁴ Ama ki adrúpi Lúkà mà dré lèlè tò, adrélépi kódzó ro dhi, ì fè mòdo àmi dré túmǎní Démà be.

¹⁵ Mì kòfè mòdo àma ki adrúpi adrèbhá Làwòḍikíyà na dhi i dré, Nífà dré, ìndì mónnyá Èkèlézyà àdhya adrèbhá ru kimó akódhi ni dzó na dhi i dré.

¹⁶ A kònà wárágà kònìdhi àmi kòfalé dre dhi, mì kòmù wárágà nda Èkèlézyà Làwòḍikíyà na dhi dré kpà nàlè be. Má adré kpà lèá dhi, mì kòdo wárágà má dré tá mùlè àyi nda i dré dhi nàlè àmi kòfalé be.

¹⁷ Mì kòtǎ Arùkípò dré dhi: «Mí kònò dóro, mí kò'oró àzì Mírì dré bhàlè mí drígá dhi akílè tíí.»

¹⁸ Ma, Pólò, má adré kúlí kònì ki tisì áma tǎndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmi dré. Mì kòtivì áma nyèrì ki tà ko. Gíkà ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisìle Tèsàlòníkèbhá ĩ dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónnyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi ĩ dré dhi ni àlo 'i. Tèsàlòníkè nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Màkèdóniyà àdhya drìle dhi 'i. Pólò tsa tá Rúbí Tani longó gò Ekèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrérà'a áyi atsí andre ni rì to dhi 'á, akódhi ni pfòma Filipóyì lésè dhi àmvolésè. Di, gí tá rè ko, Yúdà ànzi ĩ dré togó kònzi bhàzo Pólò rú, adrézó ligilé ába. Di adré tá làá dhi, Pólò kòpfò Tèsàlòníkè lésè lile Bèròyà na (Tà 'òle dhi ĩ 17:1-10). Àmvolàsà, akódhi kòtsa Kòrìtò na dre dhi, dré mónnyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi ki rúbí yìzo áyi àziàmu Tìmòtéyò tí gò, dré wárágà kònìdhi ni tisìzo àyi dré.

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó mónnyá nda ki timbà àyi ki tà ka'ìka'ì na dhi bvò. Adré àwoyà ta Gìká dré àyi ki tà ka'ìka'ì ni tà sè, ìndì àyi ki lèle sè. Adré í 'o tá tà àyi kòfalé ngìni ya dhi ni tà 'o agalé àyi léna, adrézó àyi ki kodzó, ĩ kàdréró atsilé ngóro dré kitswálé Gìká mìlésè dhi tìni. Adré kpà kúlí logó tà Tèsàlòníkèbhá ĩ dré tá lizilé Mírì Yésu ni agòma ni tà dri, ìndì mónnyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'ásè dhi ni tà dri dhi ĩ sè. Kùdù ro dhi, adré Ekèlézyà ni drì ta, adrézó tà kitswábhá ĩ kàdré 'òá àyi kòfalésè dhi ki tadhá àyi dré.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Mòdo fèma (1:1)
- 2) Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'ì (1:2-3:13)
- 3) Atsima ngóro dré kitswálé Gìká mìlésè dhi tìni dhi (4:1-12)
- 4) Yésu ni agòma, ìndì mónnyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'ásè dhi (4:13-5:11)
- 5) Mónnyá ka'ìbhá dhi ki drì tàma (5:12-28)

Mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Sílà ìbe ìndì Tìmòtéyò be dhi ĩ, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì Ekèlézyà Tèsàlòníkè na dhi dré, àmi adrèbhá Gìká Atá àdhya ró ìndì Mírì Yésu Krìsto àdhya ró dhi ĩ dré.* Gìká kòbhà áyi togó tani àmi rú, ìndì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

* **1:1 1:1** Gìká ni Kúlí tisìle Gírìkì ti sè dhi léna dhi, à adré rú «Silùwánò» kisé kònwa. Rú nda tá rú àzya Sílà dré dhi 'i.

Pólò fẹ àwoyà Tèsàlònìkèbhá kì tà ka'ìka'ì nì tà sè

² Lókyá mà dré adrérà'a tà zì Gìká tí dhi 'á dhi, mà adré ngbú adrélé àwoyà ta akódhi dré àmi tí tí dhi kì tà sè, adrézó tà zì akódhi tí àmi dré.

³ Vèsè wáyì, mà adré àmi kì tà kòni kì kisù Gìká àma kì Atá kandrà kòdhyà: Mì adré àzì 'o àmi kì tà ka'ìka'ì sè, adrézó tà 'o àmi kì lèlè sè, adrézó mì bha àma kì Mírì Yésu Krísto véna landè àko ró.

⁴ Ama kì adrúpi Gìká dré lèlè tò nì i, mà nǐ tàlè dhi, akódhi zì àmi adrélé mónnyá ìna i ró dhi be.

⁵ Tàko ko, lókyá mà dré Rúbí Tani longózó àmi dré dhi sè dhi, mà longó tá Rúbí Tani nda ngbà 'í kúlí sè ko. Be ró dhi, mà longó àmakya Rúbí nda rǐnyí sè, Tírì Lólo sè, ìndì mà dré tá nìlè, tà mà dré tá adrélé longólé nda i tà bàti 'i dhi be dhi sè. Mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mì nǐ mà 'o tá tà àmi kì tà sè ngíni ya dhi be.

⁶ Àmi ró dhi, mì lebé tá àma, adrézó tà 'o àmakya tíni ìndì Mírì Yésu àdhyà tíni. Tágba mì dré tá adrézó kizà nya lavúlé dhi, mì ka'ì tá kúlí mà dré longólé nda arí Tírì Lólo dré fèlè gàlè àmi léna dhi sè.

⁷ Asà dhi, mónnyá ka'ìbhá tí tí bvò Màkèdòníyà àdhyà na ìndì Akáyà àdhyà na dhi ì nò Mírì nì tà àmi rú gò, ì dré kpà adrézó tà 'o àmikya tíni.

⁸ Tàko ko, àmi kì tà sè dhi, Mírì 'o áyi kúlí la'úlé ngbà 'í Màkèdòníyà 'àsè, ìndì Akáyà 'àsè ko. Mónnyá àrà tí tí i 'àsè dhi ì yi tàlè dhi, mì ka'ì Gìká ngíni ya dhi 'í. Asà dhi, lè mà kògò adrélé àmi kì tà tí tí àyi dré ko.

⁹ Angyá ko, àyi kì tàndì ì adré mì ka'ì tá àma dòlè àmi véna togó dóro sè ngíni ya dhi nì tà tí tí àyi. ĩ adré kpà mì tayí gìká tàko i, àmi kì togó adzázó Gìká bàti lídrì ro dhi vélé, adrézó akódhi nì tà 'o màràbà nì i tíni ngíni ya dhi nì tà tí tí.

¹⁰ Nyànomvá dhi, mì adré akódhi nì Mvágó Yésu, dré tingálé dràdrà lésè dhi nì agòma bhù lésè dhi nì letè. Yésu nda apà àma Gìká nì kòmbà adrélépi alìlè dhi lésè nì.

2

Àzì Pólò dré 'òlè Tèsàlònìkèbhá i kòfalé dhi

¹ Ama kì adrúpi i, àmi kì tàndì mì nǐ tàlè dhi, àma kì tsàma àmi véna dhi tá tà tàko 'i ko dhi be.

² Ngóro mì dré nǐlè be dhi tíni dhi, drìdrì mà dré tsàzo àmi véna dhi kandrà dhi, à pfo tá àma kì mǐ, àma kì 'òzo kònzì lavúlé Filipóyì na. Dì, Gìká dré tawà afèzo àma dré lizo áyi Rúbí Tani longó àmi dré tirì àko, tágba à dré tá adrézó ligílé àma ìbe tà tàndì ró dhi.

³ Tàko ko, mà dré adrérà'a móndí ki kodzó Rúbí Tani nda ni ka'í dhi 'á dhi, mà adré àyi ki kodzó kinzò sè yà, tà kònzi mà dré lèlè 'òlè dhi sè yà, kó ngalè túrúpfú sè yà dhi ko.

⁴ Be ró dhi, mà adré àmakya Rúbí Tani nda ni longó ngóro móndí Giká dré ka'íle gò, Rúbí nda ni bhàzo àyi drígá dhi i ró. Di mà adré longóá kitswázó móndí ki togó 'o kinílé dhi bvó ko. Be ró dhi, mà adré àmakya longóá kitswázó Giká adrélépi àma ki togó tabhì dhi ni togó 'òzo kinílé dhi bvó.

⁵ Lókyá mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mà tà tà tà àlo kúlí kìnì i sè kitswázó àmi ki tà bha kuru àngyá dhi ko. Mà 'o tá kpà tà àlo àmi ki ngá kisúzó túrúpfú sè dhi ko, ngóro Giká ni tàndi dré nìlè be dhi tìni.

⁶ Mà ndà tá kpà rúku kisulé móndí i m̀lèsè ko, kàdré tá àmi m̀lèsè yà, kó ngalè móndí àruka i m̀lèsè yà dhi.

⁷ Ama Yésu Krísto ni àpóstolò ro dhi i, mà ni tá kitswá àma ki 'o adrélé móndí kàdrì ro àmi drìlè dhi bwà. Di, àma tá àmakya àmi kòfalé dhi togó íbe ànzimvá kya tìni, ngóro ànzi ki andre dré adrélé àyi tàndi ni ànzimvá ki líkí dhi tìni.

⁸ Mà dré àmi ki lèlè tò dhi sè dhi, àma ki lovó tá ngbà 'í Giká ni Rúbí Tani longózó àmi dré dhi kòdhya ko. Ama ki lovó tá kpà àma ki tàndi ki lídrì fèzo àmi dré, àma ki lèlè àmi véna nda sè.

⁹ Ama ki adrúpi i, m̀i kisù rè ngalè mà 'o tá àzì kòkóròko landèzo àmi kòfalé ngìni ya dhi ká. Mà dré tá adrérà'a Giká ni Rúbí Tani longó àmi dré dhi 'á dhi, mà 'o tá àzì kítú be ìndì ngátsi be, àma ki tà kòlanzìró àmi ki àlo dri ko.

¹⁰ Àmi tà nda ki nobhá m̀i sè túmání Giká be dhi i, m̀i ni kitswá tàá àma ki tà sè, ngalè mà 'o tá tà àmi Yésu ni ka'ibhá i kòfalé gyágya, togó lólo se, ìndì tà àko àma rú ngìni ya dhi.

¹¹ M̀i nì kpà tàlè dhi, mà 'o tá tà àmi àlo àlo títí dhi i véna dóro, ngóro ànzi ki atá dré adrélé 'òlè àyi ànzi i dré dhi tìni dhi be.

¹² Mà timbà tá àmi àmi ki tà ka'ika'í na, àmi ki togó tindrìzo, àmi ki kodzózó, m̀i kàdréró atsilé ngóro dré kitswálé Giká m̀lèsè dhi tìni. Tàko ko, akódhi nda adré àmi ki zi file àyi Opì na, ìndì àyi m̀lantzìlanzì na dhi nì.

¹³ Asà dhi, mà adré kpà àwoyà ta Giká dré tà kònìdhi sè: Lókyá m̀i dré Giká ni kúlí yìzo àma tí dhi sè dhi, m̀i ka'í tá kúlí nda ngóro kúlí móndí kya ró ko. Be ró dhi, m̀i ka'í àmikya kúlí nda ngóro kúlí Giká àdhya ró, ngóro dré adrélé bàti dhi tìni. Di nyànomvá dhi, kúlí nda adré tà 'o àmi adrébhá ka'íá dhi i léna dhi nì.

¹⁴ Ama ki adrúpi i, àmi ki tà atsa ngóro Giká ni Èkèlézyà Yùdáyà na adrébhá Yésu Krísto na dhi kya tìni. Tàko ko,

mì nya kizà àmi ki tândi ki móndí i drígá, ngóro ì dré kizà nyàle Yúdà ànzi i drígá dhi t́ni.

¹⁵ Yúdà ànzi nda ì pfu tá Mírì Yésu dràle ngóro ì dré tá pròfètà ki tupfulé todràle dhi t́ni gò, ì dré àma ki m̀ pfòzo tà tândi ró dhi àyi. Ayi ki tà kitswá Gíká m̀lèsè àlomvá ko. ĩ adré ru pfu móndyá títi dhi ìbe.

¹⁶ ĩ adré kpà àma ki le kikílé, mà kòlongóro Gíká ni kúlí móndyá súrú twá ro dhi i dré ko, ì kàdríró ko dhi bvó. Ásà dhi, ì adré àyi ki tàkonzì ki 'o gàle àyi léna gagà. Di, kùdù ro dhi, Gíká tadhá áyi kombà àyi dré dre.

Pólò lè gòle Tèsàlòníkèbhá ki no

¹⁷ Ama ki adrúpi i, lókyá mà dré ru lanzízó àmi ìbe lókyá tsà sè dhi sè dhi, àma ki ru lanzìma nda tá ngbà 'í rúbhá na, togó na ko. Di àma ki togó tá àtsi ró àmi ki tà sè gò, mà dré látì ndàzo kitswázó gòle àmi ki no.

¹⁸ Vèsè be b́, mà lè tá gòle àmi véna. Lavúlé dhi, ma, Pólò, má lè tá tò, di, Sàtánà kíkí tá ìna látì àma dré.

¹⁹ Tàko ko, àmi ki tândi i tà mà dré adrézó m̀ bha ásà, adrézó kpà lenzélé ásà dhi 'i. Ami kpà àma ki kúlá mà dré dra àma ki drì bhàzo ásà kuru àma ki Mírì Yésu kandrà, akódhi dré agòrà'a dhi 'i.

²⁰ Ayíya! Ami móndí mà dré adrézó àma ki drì bha kuru, adrézó kpà lenzélé àyi sè dhi 'i.

3

¹ Di mà dré tá kitswálé gòle àmi ki nòma ko dhi ni mvo bwà ko dhi sè dhi, mà nò tá dóro ni, mà dré adrélé àma pátì Aténáyì na dhi.

² Di mà dré àma ki adrúpi Tímòtéyò ni mùzo àmi véna kitswálé àmi ki kodzó, ìndì àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'í na. Akódhi nda Gíká ni àziàmù mà dré adrézó Krísto ni Rúbì Tani 'o ayílé tùmáni akódhi be dhi 'i.

³ Mà adré lèá dhi, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayí i kizà mà dré adrélé nyàle dhi dré kizílé ko. Ami ki tândi m̀ n̄ tàle dhi, Gíká tayí àma adrélé kizà làsú be kònìni dhi ki nya dhi be.

⁴ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a àmi ìbe dhi 'á dhi, mà adré tá ngbú tàá dhi, à adré tá 'òle àma ki m̀ pfo. Di tà nda atsa kònìni bàti, ngóro m̀ dré n̄ile be dhi t́ni.

⁵ Ásà dhi, lókyá má dré kitswázó gòle àmi ki nòma ko dhi ni mvo bwà ko dhi sè dhi, má mù tá Tímòtéyò àmi véna, n̄zoá ngalè m̀ adré tròle àmi ki tà ka'ika'í rú ngíni ya dhi. Má adré tá ngá ro, dhya adrélépi móndí ki tabhì litílé dhi

ni dra àmi ki lití gò, àzì mà dré tá 'òle àmi kòfalé dhi dré atszázò tà tàko ró dhi sè.

Rúbí Tímòtéyò dré longólé dhi tindrì Pólò ni togó

⁶ Dì, nyànomvá dhi, Tímòtéyò agò àmi vélésè, àmi ki tà ka'ika'í ni rúbí dóro longó àma dré àmi ki lèle ni tà be dre. Akódhi tà àma dré dhi, mì adré ngbú adréle àma ki tà kisù, adrézó lovó íbe àma ki nòzo, ngóró mà dré kpà adréle lovó íbe àmi ki nòzo dhi tìni.

⁷ Dì àma ki adrúpi i, àma ki togó andrì àmi ki tà ka'ika'í ni tà sè dre, tágba mà dré adrézó kizà nya lavulé dhi.

⁸ Nyànomvá dhi, àma ki lídrì agò dre, mà dré yìle tàle dhi, mì adré àmi ki totó tātā Mírì Yésu na dhi sè.

⁹ Dì mà nì, mà ni àwoyà ta Giká dré tà dré 'òle àmi dré dhi sè ngíni ya dhi ko. Tàko ko, àmi ki tà sè dhi, mà adré lenzélé àma ki Giká kandrà lavulé.

¹⁰ Kítú be ìndì ngátsi be dhi, mà adré akódhi ni ti lizí togó wǎyi sè, kòtayíró àma gòle àmi ki no, mà kòkitswáró tà àmi ki pìbhá àmi ki tà ka'ika'í na dhi ki timbà be dhi bvó.

¹¹ Dì Giká àma ki Atá ni tándi, àma ki Mírì Yésu be dhi ì kònzì látì àma dré kitswázó lile àmi véna.

¹² Mírì kò'o kpà àmi ki lèle gale àmi léna gagà, mì kàdréró ru le àmi kòfalésè, adrézó kpà móndyá àruka títi dhi ki le, ngóró mà dré adréle àmi ki le dhi tìni.

¹³ Kòtimbà kpà àmi ki togó, mì kàdréró lólo, ìndì tà àko àmi rú Giká àma ki Atá kandrà, lókyá àma ki Mírì Yésu dré dra agòzo áyi móndyá lólo títi dhi íbe dhi tú. Kàdré kònìni!

4

Atsima ngóró dré kitswálé Giká m̀lèsè dhi tìni dhi

¹ Kùdù ro dhi, àma ki adrúpi i, mà adré àmi ki ti lizí, adrézó àmi ki kodzó Mírì Yésu ni rú sè: Ngóró mà dré tadhálé àmi dré dre dhi tìni dhi, mì kàdré atsilé ngóró dré kitswálé Giká m̀lèsè dhi tìni. Tà bàti ró dhi, mì adré atsilé làsú be kònìni. Dì nyànomvá dhi, mì kògò adréle 'òá lizo ába drìdrì.

² Tàko ko, mì nì tà mà dré lazilé àmi dri Mírì Yésu ni rú sè dhi i be.

³ Giká adré làá dhi, mì kàdré àmi ki fe adréle lólo í dré. Mì kàdré di àmi ki líkí ndòtò tà sè.

⁴ Lè àmi àlo àlo títi dhi i, mì kònì adréle àmi ki tándi ki rúbhá líkí dhi be, ngóró dré adréle lólo Giká m̀lèsè dhi tìni, ìndì dré kitswálé lindrì sè dhi tìni.*

* 4:4 4:4 A kitswá kpà kúlí tisìle Gírìkì ti sè kònì ki ladzá kònìni: «Lè àmi àlo àlo títi dhi i, mì kònì tòkó mòle dhi be, ngóró...»

⁵ Mì kòtayí àmi adrélé rúbhá lovó bha àmi kòfalésè ngóro págánò Gĩká ni nibhá ko dhi kya tíni ko.

⁶ Tà kòdhi sè dhi, lè dhya àlo àmi kòfalé dhi kò'o áyi adrúpi kònzì ko, ìndì kòlití akódhi àlomvá ko. Angyá ko, Mírì ni tà ño mónyá títi adrèbhá tàkonzì làsú be kònìni dhi kì 'o dhi i dri, ngóro mà dré longólé àmi dri drìdrì dhi tíni.

⁷ Tàko ko, Gĩká azí àma adrélé ndòtò tà 'o dhi ko. Be ró dhi, azí ìna àma adrélé lólo í dré.

⁸ Di ásà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà lazílé í dri kòdhi ni ga rè dhi, adré móndí kì kúlí ga kòdhya ko. Be ró dhi, adré ìna Gĩká adrélépi áyi Tírí Lólo fe àmi dré dhi ni kúlí ga kòdhya.

⁹ Kàdré ru lèma ngóro adrúpi i tíni dhi ni tà sè dhi, lè mà kòtisì tà nda àmi dré wárágà sè ko. Tàko ko, Gĩká ni tàndi tadhá àmi adrélé ru le àmi kòfalésè dhi nì.

¹⁰ Tà bàti ró dhi, mì adré ru le àmi kòfalésè àmi kì adrúpi títi Màkèdóníyà na dhi íbe. Di, àma kì adrúpi i, mà adré àmi kì kodzó, mì kògòro adrélé 'oá lizo ába drìdrì.

¹¹ Mì kàdré àmi kì fe adrélé tà kìdrìkìdri íbe àmi kòfalé, adrézó àmi kì tàndi kì tà no, adrézó kpà ázi 'o àmi kì tàndi kì drígá sè, ngóro mà dré lazílé àmi dri dhi tíni.

¹² Mì kàdré 'oá kònìni dhi, àmi kì tà ni adré dóro mónyá ka'ìbhá ko dhi i m̀lèsè, ìndì mì kitswá adrélé ngá zi móndí i tí ko.

Yésu ni agòma, ìndì mónyá ka'ìbhá dhi kì ngàma dràdrà 'ásè dhi

¹³ Ama kì adrúpi i, kàdré mónyá drèbhá dre dhi kì tà sè dhi, mà lè mì kàdré tà nìma ko na ko, adrélé kpà kizà ro ngóro mónyá tà m̀ bhàzo dhi àko dhi i tíni ko.

¹⁴ Tàko ko, mà ka'ì tàle dhi, Yésu drà gò, dré ngàzo dràdrà 'ásè dhi 'í. Di mà adré kpà ka'ìá tàle dhi, Gĩká ni mónyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi kì tingá dràdrà lésè, ngóro dré Yésu ni tingálé dràdrà lésè dhi tíni.

¹⁵ Mà adré tà Mírì dré tadhálé àma dré dhi kì ta àmi dré kòdhya: Ama dra adrèbhá dhu rè lídrì íbe kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú dhi i, mà kitswá lile drìdrì mónyá drèbhá dre dhi i kandrána ko.

¹⁶ Tàko ko, à ni lúlúgyá ga, ángéló kì kàdrì dré kúlí yòzo gò, Gĩká ni gòká vòzo gò, Mírì ni tàndi dré asízó bhù lésè. Di mónyá Krísto ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ì dré ngàzo dràdrà 'ásè 'íká.

¹⁷ Amvolásà dhi, Gĩká dré àma dra adrèbhá dhu rè lídrì íbe dhi kì tingázó kìmólé àyi íbe ndùrùku na, àma títi mà kòkisúro ru Mírì be kurú na. Di mà ni adré túmání Mírì be kóná vésè kólyá.

¹⁸ Di àsà dhi, mì kàdré ru kodzó àmi kòfalésè kúlí kòdhi ĩ sè.

5

Kitú Mírì Yésu dré dra agòzo dhi

¹ Ama ki adrúpi ĩ, kàdré lókyá ki tà sè kítú ĩbe dhi, lè mà kòtisi tà nda àmi dré wáràgà sè ko.

² Tàko ko, àmi ki tàndi mì nǐ dóro tàle dhi, kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni atsá ngóro kùgú dré adrélé atsálé ngátsi sè dhi tǐni dhi.

³ Lókyá móndí ĩ dré adrérà'a tàá dhi «Tà títi dhi ĩ kèdríkèdri, ìndì kírì!» dhi 'á dhi, tà dra àyi ki tà pfùlepi dhi ni atsá àyi rú ngbǒ ró, ngóro mváaswa dré adrélé atsálé tòkò 'a be dhi rú ngbǒ ró dhi tǐni. Di àyi ki àlo kitswá ina lapálé tà nda sílésè ko.

⁴ Di, àmi, àma ki adrúpi ĩ, àmi àmíkya tǐnǐmvá na ko, kítú nda kòkiró àmi kùgú àdhyà tǐni ko.

⁵ Tàko ko, àmi títi dhi ĩ ànzi ngádra àdhyà 'i, ìndì ànzi kítú àdhyà 'i. Ama ànzi tǐnǐmvá àdhyà 'i ko, ìndì ngátsi àdhyà 'i ko.

⁶ Asà dhi, mà kàdré adrélé ayí na móndí àruka ĩ tǐni ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya tàmǐga dri, adrélé àma ki tà kisùle dhi ki líkí.

⁷ Angyá ko, móndyá adrèbhá ayí ko dhi ĩ adré ayí ko ngátsi sè. Móndyá adrèbhá wá tsi dhi ĩ adré kpà wá tsi ngátsi sè.

⁸ Di, mà dré adrélé móndyá kítú àdhyà 'i dhi sè dhi, lè mà kàdré àma ki tà kisùle dhi ki líkí. Lè mà kàsó àma rú àma ki tà ka'íka'í léle be, ngóro aya asolé àma agá kitswázó àma ki líkí dhi tǐni. Mà kàsó kpà àma dri tà mà dré adrézó mǐ bha adrízó àsà dhi, ngóro kátabhúlà aya ró asolé àma dri dhi tǐni.

⁹ Tàko ko, Gíká zì àma kitswálé ayí kombà kisú kòdhyà ko. Be ró dhi, zì àma kitswálé lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú àma ki Mírì Yésu Krísto sè kòdhyà.

¹⁰ Krísto nda drà àma ki tà sè, kitswálé mà kàdré gba lídrì ro yà, kó ngalè mà kòdrà yà dhi, mà kàdréró lídrì ĩbe tùmání akódhi be be dhi byó.

¹¹ Di àsà dhi, mì kàdré ru kodzó, adrélé kpà ru tǐmbà àmi kòfalésè àmi ki tà ka'íka'í na, ngóro mì dré adrélé 'òle dhi tǐni.

Tà tàle kùdù ro Tèsalòníkèbhá ki kodzózó dhi ĩ

¹² Ama ki adrúpi ĩ, mà adré àmi ki ti lizí, mì kàdréró àmi ki drì kobhá Mírì nǐ àzì na dhi ki líndrì bha. Tàko ko, àyi nda ĩ adré àzì 'o landèzo àmi kòfalé, adrézó kpà àmi ki kodzó.

13 Mì kàdré àyi ki tà bha kuru lèle na, àzì ì dré adrélé 'òle nda ni tà sè. Mì kàdré kpà tà kìdrìkìdrì ìbe àmi kòfalé.

14 Ama ki adrúpi ĩ, mà adré àmi ki kodzó, mì kàdréró mómí tòbvo ró dhi ki bí se, adrézó mómí tìri ró dhi ki kodzó, adrézó kpà mómí tà ìbe yàà dhi ki ledé. Mì kàdré àmi ki togó vwàvwà tadhá mómíyá títì dhi ĩ véna.

15 Mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòlogóro tà kònzi tà kònzi 'òle í rú dhi tí ko. Be ró dhi, mì kàdré ngbú tà dóro nda 'òle àmi kòfalésè, ìndì mómíyá àruka títì dhi ĩ véna.

16 Mì kàdré ngbú adrélé lenzélé,

17 adrézó tà zi Gìká tí landè àko ró,

18 adrézó àwoyà ta akódhi dré tà títì ĩ sè. Tàko ko, tà nda kòdhi ĩ tà Gìká dré adrélé lèle mì kò'o Yésu Krísto na dhi 'i.

19 Mì kòkìdrá àtsí Tírí Lólo àdhya ko.

20 Mì kàyízè kpà tà mómí ì dré adrélé longólé pròfétà kya tìni dhi ĩ ko.

21 Mì kàdré tà títì dhi ki tabhì, adrézó tròle tà dóro ĩ rú.

22 Mì kàdré àmi ki líkí tà kònzi ki kára títì dhi ki tà sè.

23 Nyànomvá dhi, Gìká adrélépi tà kìdrìkìdrì fe dhi ni tàndi kò'o àmi atsálé lólo kitswálé títì í m̀lèsè. Kàdré kpà àmi ki lídrì líkí wăyi, àmi ki togó ìbe ìndì àmi ki rúbhá ìbe, mì kàdréró tà àko àmi rú kítú àma ki Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

24 Gìká adrélépi àmi ki azí dhi kitswá adrélé ka'ile togó wăyi sè, ìndì a ni tà nda ki 'o nì.

25 Ama ki adrúpi ĩ, mì kàdré kpà tà zi Gìká tí àma dré be.

26 Mì kòfè mòdo àma ki adrúpi títì dhi ĩ dré, adrézó ru kamú àmi kòfalésè àyi ìbe lèle sè.

27 Má adré àmi ki kodzó Mírì ni rú sè, mì kònàró wárágà kònìdhi àma ki adrúpi títì dhi ĩ dré.

28 Ama ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi ìbe!

Wárágà Pólò dré tisìle Tèsàlòníkèbhá ĩ dré dhi ni rĩ

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónnyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi ĩ dré dhi ni rĩ 'i. Wárágà kònìdhi léna dhi, akódhi adré àwoyà ta Gìká dré Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'ì ni tà sè ìndì àyi ki lèlè sè, tágba à dré adrézó àyi ki mì pfo lavúlè gò, ĩ dré adrézó kizà nya dhi. Adré kpà gòlè Yésu ni agòma ni tà tadhá àyi dré, ngóro dré tá tadhálé àyi dré áyi wárágà ni àlo léna dhi tìni. Tàko, móndí àruka ĩ adré tá taa àyi dré kinzò sè dhi, kítú Yésu dré dra agòzo dhi atsá dre. Di Pólò adré àyi ki lotó, adrézó taa àyi dré dhi, lè móndí zyandre dhi ĩ kòlìgì rè zyà Gìká rú gò, agó drìkònzi líyí ro dhi dré apfòzo 'íká gò, Yésu kàgòro ndò. Adré di àyi ki kodzó, ĩ kàdréro àyi ki totó tātā, adrélé tròle tà dré tadhálé àyi dré dhi ĩ rú.

Adré kpà àyi ki kodzó, ĩ kòtayíro àyi adrélé tòbvo ró ko. Be ró dhi, ĩ kàdré àzì 'o ngóro dré tá 'òle àyi kòfalé dhi tìni, ìndì ĩ kòtayí àyi adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ìma

1) Mòdo fèma (1:1-2)

2) Awoyà fèma Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'ì ni tà sè dhi (1:3-12)

3) Tà tadhálé Yésu ni agòma ni tà dri dhi (2:1-17)

4) Tà zìma Gìká tí dhi, ìndì àzì 'òma (3:1-15)

5) Mòdo kùdù (3:16-18)

Mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Sílà ìbe ìndì Tímòtéyò be dhi ĩ, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì Ekèlézyà Tèsàlòníkè na dhi dré, àmi adrébhá Gìká àma ki Atá àdhya ró ìndì Mírì Yésu Krísto àdhya ró dhi ĩ dré.

² Gìká àma ki Atá ĩ Mírì Yésu Krísto be dhi ĩ kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ĩ kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'ì, ìndì tàbvó Gìká dré dra tàle gyägya lókyá kùdù sè dhi

³ Ama ki adrúpi ĩ, lè mà kàdré ngbú àwoyà ta Gìká dré àmi ki tà sè. Tà nda kòdhi gyägya, tàko ko, mì adré Gìká ni ka'ì togó wáyi sè adrézó lile ába drìdrì. Àmi títi, mì adré kpà ru le àmi kòfalésè adrézó lile ába drìdrì.

⁴ Tà nda sè dhi, mà adré àmi ki tà ta drì be kuru Ekèlézyà Gìká àdhya ĩ kòfalésè. Mà adré taa àyi dré dhi, mì adré

Gìká ni ka'í, adrézó togó tsi, tágba à dré adrézó àmi ki m̃ pfo lavulé gò, m̃ dré adrézó kizà nya dhi.

⁵ Tà nda kòdhi ì adré tadhá dhi, Gìká adré tàbvó ta gyăgya. Tàko ko, kizà m̃ dré adrélé nyàlè kòdhi ì sè dhi, Gìká ni àmi ki 'o kitswálé áyi Op̃i m̃ dré adrézó kizà nya ásà dhi sè.

⁶ Tà bàti ró dhi, Gìká gyăgya. A ni kizà logó mónďyá adrėbhá kizà fe àmi dré dhi ì dré gò,

⁷ tà kìdrìkìdrì afèzo àma adrėbhá kizà nya túmání àmi ìbe dhi ì dré. A ni 'òá kònini lókyá Mírì Yésu dré dra agázó bhù lèsè áyi ángéló r̃inyi ró dhi ìbe dhi tú.

⁸ Akódhi nda ni alì àtsí adrélépi kòlè dhi na, kitswálé tà ño mónďyá Gìká ni nibhá ko dhi ì dri, ìndì mónďyá àma ki Mírì Yésu ni Rúbí Tani gabhá 'òlè dhi ì dri.

⁹ A ni tà ño àyi nda ì dri gyăgya, àyi ki tupfúzó todràlè kóná vèsè kólyá, ì kàdréró vwàvwà ro Mírì rúsè, ìndì akódhi ni r̃inyi m̃lanžilanžì ro dhi rúsè.

¹⁰ Tà nda ni ru 'o kítú Mírì dré dra agòzo kitswálé m̃lanžilanžì kisú lindrì be mónďyá lólo títi áyi ka'ìbhá dhi ì vélèsè dhi tú. Ami ró dhi, m̃ ni adré kókpa àyi nda ì kòfalé, m̃ dré kúlí mà dré longólé àmi dré dhi ki ka'ìlè dhi sè.

¹¹ Tà nda sè dhi, mà adré tà zi àma ki Gìká tí àmi dré landè àko ró, kò'oró àmi kitswálé tà í dré àmi ki azizó ásà dhi sè, ìndì kò'oró tà dóro títi m̃ dré adrélé lèlè 'òlè àmi ki tà ka'ìka'ì sè dhi ì kitswálé títi áyi r̃inyi sè.

¹² Mà adré zǐá kònini, àma ki Mírì Yésu kòkisúró m̃lanžilanžì àmi ki tà sè, ìndì m̃ kòkisúró kpà m̃lanžilanžì akódhi léna, àma ki Gìká ì Mírì Yésu Krísto be dhi ki togó tani bhàlè àmi rú dhi sè.

2

Tà dra ru 'obhá dr̃idr̃i Mírì ni agòma kandrà dhi ì

¹ Ama ki adrúpi ì, kàdré àma ki Mírì Yésu Krísto ni agòma, ìndì àma ki ru kimoma akódhi be dhi ki tà sè dhi, mà adré àmi ki kodzó kònini:

² A kàdré tàá dhi, Mírì Yésu ni kítú atsá dre dhi, m̃ kòtayí tà nda àmi ki dr̃i kizá yà, kó ngalè àmi ki líndrì tígá yà dhi mbèlè ko. Gba à kàdré tàá dhi, tà nda apfò Tírì Lólo vélèsè yà, mónďí ki kúlí lèsè yà, kó ngalè àma ki tàndi ki wárágà lèsè yà dhi, m̃ kòka'ì ko.

³ M̃ kòtayí àmi dhya àlo dré lit̃ilé nd̀nd̀i tà àlo sè ko. Tàko ko, kítú nda kitswá atsálé dr̃idr̃i mónďí zyandre dhi ki ligìma Gìká rú dhi kandrà ko, ìndì dhya dr̃ikònzi líyí ro dhi ni apfòma kandrà ko. Dr̃ikònzi líyí nda, dhya adrélépi lèlè dràdrà kisú dhi 'ì.

⁴ Akódhi nda ni ligí gĩká tíí mǒndí ì dré adrézó àyi ki lindrì bha dhi ìbe, ìndì ngá tíí ì dré adrézó gĩká nda ki lindrì bha ásà dhi ìbe gò, dré àyi bhàzo gĩká nda ì drìle tíí. A ni ndìndì fì lirílé Gĩká ni tépelò na gò, adrélé taà ngádra 'á dhi, àyi tàndì ìna Gĩká 'ì.

⁵ Lókyá má dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, má tà zakó tsì tà nda àmi dré dhi 'ì?

⁶ Di nyànǒmvá dhi, mì nì tà adrélépi drìkǒnzi líyí nda ni apfòma kíkí dhi àdho 'ì ya dhi be. Akódhi kitswá apfòle ko, tsàle lókyá ni dré dra kitswázó dhi 'á.

⁷ Tàko ko, rìnyí lùzu ró tàkǒnzi àdhya kidhó adrélé tà 'o dre. Di, dhya adrélépi rìnyí nda ni kíkí dhi ni go adrélé kíkíá, tsàle lókyá dra akódhi ni tingázó dhi 'á.

⁸ Lókyá nda sè dhi, drìkǒnzi líyí nda ni apfò. Di, Mírì Yésu ni akódhi ni pfu dràle àyi la'a sè, akódhi ni tà 'òzo akílé àyi atsama lagulagu ró dhi sè.

⁹ Drìkǒnzi líyí nda ni atsá Sàtánà ni rìnyí be, adrélé tà twátwa líndrìga ró ìndì kinzò ro dhi ki 'obe.

¹⁰ A ni mǒndyá adrèbhá lìle dràdrà kisú dhi ki lití tà kǒnzi ki kára tíí dhi ì sè. Àyi nda ki todrà akílé tíí, ì dré tà bàti lèle ka'ìle adrízó ásà ko dhi sè.

¹¹ Asà dhi, Gĩká ni tà rìnyí ró dhi ni amù àyi ki lití, ì kòka'ìró tà kinzò ro dhi,

¹² ì kòbhàró tà mǒndyá tíí tà bàti gabhá gò, ì dré lenzézó tàkǒnzi sè dhi ì dri.

Mì kàdré àmi ki totó tātā!

¹³ Di, àma ki adrúpi Mírì dré lèle ni ì, lè mà kàdré ngbú àwoyà ta Gĩká dré àmi ki tà sè. Tàko ko, Gĩká kipè tá àmi kitswálé adrìlé drìdrì mǒndí àruka ì kandrà, Tírì Lólo dré àmi ki bhàle lólo Gĩká kandrà dhi sè, ìndì mì dré tà bàti ka'ìle dhi sè.

¹⁴ Akódhi azí àmi lídrì tídhí ro nda ni kisú Rúbí Tani mà dré longólé àmi dré dhi sè, mì kòkisúró àma ki Mírì Yésu Krìsto ni mìlanzìlanzì be dhi bvó.

¹⁵ Di ásà dhi, àma ki adrúpi ì, mì kàdré àmi ki totó tātā, adrélé tròle tà mà dré tadhálé àmi dré dhi ì rú, kàdré kúlí sè yà, kó ngalè wárágà sè yà dhi.

¹⁶⁻¹⁷ Ama ki Mírì Yésu Krìsto ni tàndì ì Gĩká àma ki Atá be dhi ì kòtimbà àmi ki togó, rìnyí fèzo àmi dré, mì kòkitswáró ngbú adrélé tà dóro 'o, adrézó kpà kúlí dóro ta. Tàko ko, Gĩká nda lè àma tò gò, tà adrézó àma ki timbà nyo dhi ni afèzo àma dré túmǎni tà mà dré adrézó mì bha ásà dhi be àyi togó tani sè dhi nì.

3

Pólò lizì Tèsàlònìkèbhá ki ti, ì kàdréro tà zi Gĩká tí ì dré

¹ Kùdù ro dhi, àma ki adrúpi i, mì kàdré tà zi Gĩká tí àma dré, Mírĩ ni kúlí kàdréro la'úlé lile drĩdrĩ, ìndì móndí ì kàdréro kúlí nda ni no lindrì ro, ngóro tà nda dré adrélé àmi véna dhi tĩni.

² Mì kàdré kpà tà zi Gĩká tí, kàpáro àma móndí kònzi adrèbhá ligilé í rú dhi i drígàsè. Angyá ko, móndyá tití dhi ì kitswá Gĩká ni ka'ĩ ko.

³ Dì, Mírĩ kitswá ìna adrélé ka'ile togó wáyi sè. A ni àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'ĩ na, adrézó àmi ki líkí Dhya kònzi ni tà sè.

⁴ Mà adré ka'íá Mírĩ na tàle dhi, mì adré tà mà dré adrélé tàle mì kò'o dhi ki 'o, ìndì mì ni go adrélé 'óá.

⁵ Mírĩ kàsè àmi ki togó í vélé, mì kòniró Gĩká ni lèle bàti, adrézó kpà togó tsi, ngóro Krísto dré adrélé àmi ki fe 'óá dhi tĩni.

Azì 'òma Pólò àdhya tĩni dhi

⁶ Ama ki adrúpi i, mà adré àmi ki kodzó Mírĩ Yésu Krísto ni rú sè: Mì kàdré ru su àmi ki adrúpi adrèbhá tòbvo ró, adrèbhá kpà tà mà dré tadhálé àmi dré dhi ki lebè ko dhi ìbe ko.

⁷ Ami ki tàndi mì nĩ tàle dhi, lè mì kàdré tà 'o àmakya tĩni dhi be. Angyá ko, àma tá àmakya tòbvo ró àmi kòfalé ko.

⁸ Mà nya tá kpà dhya àlo ni ngá àngyá ko. Be ró dhi, mà 'o àmakya àzì kòkóròko landèzo kítú be ìndì ngátsi be, àma ki tà kòlanzìró àmi ki àlo dri ko.

⁹ Tágba mà dré tá adrézó rĩnyí ìbe kitswázó ngá zi àmi tí bwà dhi, mà zi tá ngá àlo àmi tí ko, mì kàdréro tà no àma rú gò, adrézó 'óá àmakya tĩni.

¹⁰ Tàko ko, mà dré tá adrèrà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mà lazí tá tà àmi dri kònini: «Lè dhya adrélépi àzì le 'òle ko dhi kònnya ngá ko.»*

¹¹ Mà adré tàá kònini tàko ko, mà adré yíá tàle dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì tayí àyi adrélé tòbvo ró. Ayi nda ì adré àzì 'o ko. Be ró dhi, ì adré àyikya tífílé móndí ki tà ì 'ásè.

¹² Mà adré di tà lazí móndyá làsú be kònini dhi ì dri, adrézó àyi ki kodzó Mírĩ Yésu Krísto ni rú sè: ĩ kàdré àzì 'o togó be lĩrì, adrézó àyi ki tàndi ki ngá nya kòdhya.

¹³ Dì, àmi, àma ki adrúpi i, mì kòtayí àmi adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko.

¹⁴ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kúlí mà dré tisile wárágà kònìdhi léna dhi ki ka'ĩ 'òle ko dhi, mì kònò akódhi nda dóro, adrézó ru su akódhi be ko, kanyò kò'oró akódhi be dhi bvó.

* 3:10 3:10 A kònò 1 Tèsàlònìkèbhá ĩ 4:11.

¹⁵ Dì tágba kàdré kònìni yà dhi, mì kònò akódhi àmi kì kàribhá ro ko. Be ró dhi, mì kàdré àmìkya akódhi ñi kodzó àmi kì adrúpi tìni.

Mòdo kùdù

¹⁶ Nyànomvá dhi, Mírì tà kìdrìkìdri líyí ro dhi ñi tándi kòfè tà kìdrìkìdri àmi dré lókyá wáyì ĩ sè, ìndì láti wáyì ĩ sè. Mírì kàdré tùmání àmi ìbe títì.

¹⁷ Ma, Pólò, má adré kúlí kònì kì tìsì áma tándi ñi drígá sè, mòdo fèzo àmi dré. Má adré kúlí tìsì kònìni áma wárágà títì ĩ 'ásè, tadházóá dhi, má tìsì ma.

¹⁸ Ama kì Mírì Yésu Krìsto ñi togó tani kàdré àmi ìbe títì!

Wárágà Pólò dré tisìle Tìmòtéyo dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Tìmòtéyo dré dhi ni àlo 'i. Tìmòtéyo nda tá kàdhùrà àlo Yésu ni ka'ilepi, angálépi bvò Asíyà àdhya lésè dhi 'i. Akódhi ni andre tá Yúdà mvá Yésu ni ka'ilepi dhi 'i. Atá ni tá Gíríkì 'i. Pólò kipè tá akódhi adrélé áyi atsiámu ró, kàtsáro kpà áyi àziámu ki àlo ró (Tà 'òle dhi i 16:1-3). Amvolásà dhi, Pólò bhà tá akódhi adrélé Èkèlézyà ni drì kobhá ki àlo ró í bvò (2 Tìmòtéyo 1:6).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adré Tìmòtéyo ni kodzó adrélé tàmgà dri móndyá adrèbhá tá Gìká ni tà tadhá kinzò sè Èkèlézyà na dhi ki tà sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá tròle tìtí tàko i rú, ìndì tábhí ki rú ki a'ima rú, adrézó móndyá ka'ìbhá dhi ki 'o ru lanzí àyi kòfalésè (1:4; 4:7). Ì adré tá kpà làmó mòma logá, mányàngá àruka ki nyàma be móndí i dré (4:3). Rì ni, Pólò adré tà lazí Tìmòtéyo dri Èkèlézyà ni drì kòma ni tà sè, ìndì tà adrézó Èkèlézyà ni drì kobhá ki kipè dhi ki tà sè. Na ni, Pólò adré Tìmòtéyo ni drì ta, akódhi kàdréró Yésu Krìsto ni màràbà dóro dhi ró, ìndì kàdréró móndyá Èkèlézyà le dhi ki drì ko dóro.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ima

1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)

2) Èkèlézyà ni tà, ìndì Èkèlézyà ni drì kobhá ki tà (1:3-3:16)

3) Tìmòtéyo ni drì tàma Gìká ni àzi 'òma ni tà sè dhi (4:1-6:21)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krìsto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. Gìká àma ki tidrìlépi dhi túmání Yésu Krìsto mà dré adrézó mǐ bha vélána dhi be dhi, ì bhà ma adrélé àzi nda ni 'o dhi àyi.

² Má adré tisíá mǐ, Tìmòtéyo, áma mvá bàti tà ka'ika'í na dhi dré. Gìká àma ki Atá i àma ki Mírì Yésu Krìsto be dhi ì kobhá àyi ki togó tani mí rú, ì kobhá ámi kizà, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Pólò kodzó Tìmòtéyo Gìká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè

³ Ngóro má dré tá ámi kodzolé má dré tá adrérà'a lile Màkèdòníyà na dhi 'á dhi tìni dhi, mí kògò adrélé Èfèsò na,

mí kòtáró mǒndí àruka adrèbhá Giká ni tà tadhá kinzò sè dhi ì dri dhi, ì kòtayí tà nda kǐ tadhama.

⁴ Mí kòtá kpà àyi dré dhi, ì kòtayí adrema tròle títí tàko ì rú, ìndì tábhí kǐ rú kǐ atǐma rú dhi. Angyá ko, tà nda kòdhi ì adrè káyí 'o apfòle mǒndí ì kòfalé. Ì adrè àyikya mǒndí kǐ ledé Giká ni àzì bhàle àyi drígá dhi kǐ 'o tà ka'ika'í sè dhi ko.

⁵ Má adrè tòlí kòdhi ni fe, mǒndí ì kàdréro ru le àyi kòfalèsè be dhi bvó. Lèle nda adrè angalé togó lólo ìndì dóro, adrélépi tà ka'í túrúpfú sè ko dhi lèsè.

⁶ Mǒndí àruka ì ku láti dóro nda 'àsè gò, ì dré àyi kǐ fèzo adrélé tà tàko kǐ títí àyi kòfalèsè.

⁷ Ayi nda ì lè adrélé tátírítrí kúlí tadhábhá ì ró. Di, ì nǐ àyikya tà ì dré adrélé tadhálé dhi kǐ àndu ko, tágba ì dré adrézó tà nda kǐ tadhá rǐnyí sè dhi.

⁸ Mà nǐ tàle dhi, tátírítrí kúlí dóro dhi be, à kàdré tà 'o ngóro tátírítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi tǐni dhi.

⁹ Mà nǐ kpà tàle dhi, Giká bhà tátírítrí kúlí mǒndyá gyägya dhi ì dré ko dhi be. Be ró dhi, bhà ína tátírítrí kúlí nda mǒndyá adrèbhá tátírítrí kúlí nda ni ño dhi ì dré, túmǎní mǒndyá adrèbhá ligílé í rú dhi íbe, mǒndyá adrèbhá àyi tà ga dhi íbe, mǒndyá adrèbhá tàkonzì 'o dhi íbe, mǒndyá adrèbhá tà lólo ató àyi pálé dhi íbe, mǒndyá adrèbhá àyi lindrì bha ko dhi íbe, mǒndyá adrèbhá àyi kǐ tibhá kǐ tupfú dhi íbe, mǒndyá adrèbhá mǒndí kǐ tupfú todràle dhi íbe,

¹⁰ mǒndyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe, àgo adrèbhá ayílé àgo íbe dhi íbe, mǒndyá adrèbhá mǒndí kǐ lagí màràbà ro dhi íbe, mǒndyá adrèbhá kinzò ta dhi íbe, mǒndyá adrèbhá tà ta mǒndí ì rú kinzò sè dhi íbe, ìndì mǒndyá adrèbhá tà twá tadhálé tà gyägya rúsè dhi kǐ 'o dhi íbe.

¹¹ Tà tadhálé gyägya nda adrè angalé Rúbí Tani mǐlanzìlanzì ro Giká rúku ró dhi dré bhàle má drígá dhi lèsè.

Giká ni togó tani bhàle Pólò rú dhi

¹² Má adrè àwoyà ta àma kǐ Mírì Yésu Krísto dré, dré rǐnyí afèle má dré adrézó àyi àzì 'o dhi sè. Akódhi nò tá ma ngóro mǒndí í dré kǐtswálé ka'íle dhi ró gò, àma bhàzo adrélé àyi àzì 'o,

¹³ tágba atú dhi, má dré tá adrézó akódhi ni lodhá, adrézó akódhi ni mǒndyá kǐ mǐ pfo, adrézó àyi kǐ 'o kònzì lavúlé dhi. Di, Giká gò ína àyi togó dóro tadhá má dré, má dré tá adrélé tà nda kǐ 'o tà nǐma ko ìndì tà ka'ima ko na dhi sè.

¹⁴ Di àma kǐ Mírì bhà àyi togó tani kàdrì má rú gò, àma 'òzo gàle tà ka'ika'í sè bí, ìndì lèle sè bí Yésu Krísto na.

15 Kúlí kòni i, kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wǎyi sè dhi 'i: Yésu Krísto alì bvò kònìdhi lé kitswálé tàkonzìbhá ki tidrí dhi bvó. Ayi nda i kòfalé dhi, ma tàkonzì líyí àyi títi dhi ki lavúlépi dhi 'i.

16 Dì, tà nda sè dhi, Gìká bhà áma kizà, Yésu Krísto kòtadháró áyi togó vwàvwà ma tàkonzì 'òlepi lavulé nda rú, móndí tà nda ni nobhá dhi ì kòka'író akódhi gò, lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó.

17 Lindrì i mìlanzìlanzì be dhi ì kàdré Gìká dré kóná vèsè kólyá! Akódhi nda Ópí kàdrì adrélépi kóná vèsè kólyá, kitswálépi dràle bwà ko, ìndì kitswálé nòle bwà ko dhi 'i. Akódhi Gìká 'i kalóma. Kàdré kònìni!

18 Ama mvá Tímòtéyo, má adré ámi kodzó ngóro atú pròfètá ì dré tà longolé ámi tà dri dhi tìni, mí kàdré ró tròle tà longolé nda i rú, adrézó àdzú tà ka'ika'í àdhyà ni bhu dóro.

19 Mí kàdré kpà tròle ámi tà ka'ika'í rú, adrézó ámi togó líkí adré lé dóro. Móndí àruka ì bhe àyikya tà nda i rìti gò, ì dré àyi ki tà ka'ika'í tayízó arílé, ngóro bwátù àruka ì dré adré lé arílé yìandre na dhi tìni.

20 Ayi nda i kòfalé dhi, Ìmènýò ì Alìgìzándrè be. Má tayí àyi nda i Sàtánà drígá, ì kònìró àyi ki tàkonzì gò, Gìká ni lodhama tayízó be dhi bvó.

2

Tà zìma Gìká tí móndyá títi ì dré dhi

1 Drìdrì dhi, má adré àma ki adrúpi ki kodzó, ì kàdré ró tà zi Gìká tí móndyá títi ì dré, adrézó tongolé akódhi rú, adrézó kpà àwoyà ta akódhi dré àyi ki tà sè.

2 Ì kàdré kpà tà zi Gìká tí ópí ì dré, ìndì móndyá bhàle àyi drìle dhi ì dré, mà kàdré ró tà 'o togó be lèrì ìndì kàdrìkìdrì, adrézó tròle Gìká ni tà rú, àma ki tà kàdré ró lindrì be móndí ì mìlèsè.

3 Tà nda kòdhi, tà dóro kitswálépi Gìká àma ki tidrílépi dhi mìlèsè dhi 'i.

4 Akódhi adré leá dhi, móndyá títi dhi ì kòkisúró lídrì kóná vèsè kólyá dhi, adrézó kpà tà bàti ni.

5 Tàko ko, Gìká ngbà 'i àlo kwákwá. Dhyà adrélépi áyi totó tà 'o móndí ki kòfalé 'á Gìká be dhi kókpà àlo kwákwá. Akódhi nda Yésu Krísto atsálépi móndí ro dhi 'i.

6 Akódhi fè tá áyi tàndi ngóro làgí kàdrì fèle móndyá títi dhi ki apázó tàkonzì lèsè dhi tìni. 'O tá tà nda lókyá kitswálépi dhi sè, tadházóá dhi, Gìká adré leá dhi, móndyá títi dhi ì kàdrì.

⁷ Tà nda sè dhi, Giká bhà ma adrélé áyi tà longólépi ró ìndì àpóstolò ro, má kàdréro tà bàti adrézó Krísto nì ka'í dhi nì tadhá mónyá sùrú twá ro dhi i dré. Kòdhi má adré tà bàti ta kòdhya, má tà kinzò ko.

Ago ki tà tòkó íbe Ekèlézyà na dhi

⁸ Má adré di lèá dhi, àgo títi àrà títi i 'àsè dhi ì kàdré tà zi Giká tí, adrézó drígá da kurú na akódhi véna togó lólo sè, togóaswa àko, ìndì káyi àko.

⁹ Má adré kpà lèá dhi, tòkó ì kàdré kítá asó àyi rú tògyá sè, àyi ki làsú kàdréro dóro móndí i mìlésè, ngóro dré kitswálé àyi ki lindrì sè dhi tìni. I kàdré àyi ki 'o avélé drìbhí tìtì sè yà, órò sè yà, màyìkà i sè yà, kó ngalè kítá làgi ró dhi i sè yà dhi ko.

¹⁰ Be ró dhi, ì kàdré àyi ki 'o avélé tà dóro ì dré adrélé 'òle dhi i sè, ngóro dré kitswálé tòkó adrèbhá tàá dhi ì adrè tròle Giká nì tà rú dhi i sè dhi tìni.

¹¹ Lè tòkó ì kàdré tà nda nìle togó be lèrì ìndì ànzimvá kya tìni.

¹² Má ka'í tòkó ì kàdré tà tadhá dhi ko, ìndì ì kàdré àgo i drìle dhi ko. Di ì kàdré tà yi kírì.

¹³ Tàko ko, Giká bhà tá Adámà 'íká, gò dré gòzo Evà nì bha ndò.

¹⁴ Sàtánà lití tá kpà Adámà kòdhya ko. Be ró dhi, tòkó tayí ína i Sàtánà dré litílé dhi nì gò, dré Giká nì tòlì njozo.

¹⁵ Di, tágba dré adrézó kònini dhi, tòkó ki adrì ànzi ki tìma sè, ì kàdré tròle àyi ki tà ka'íka'í rú, lèle rú, tà lólo rú, ìndì tà 'òma tògyá sè dhi rú dhi.

3

Ekèlézyà nì drì kobhá ki tà

¹ Kúlí kòni i, kúlí kitswálé ka'íle dhi 'i: Dhya ángùdhi adrélépi lovó íbe adrézó Ekèlézyà nì drì kòlepi ró dhi, adrè ázì dóro le 'òle dhi kòdhya.

² Di adrè lèá dhi, Ekèlézyà nì drì kòlepi kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Akódhi kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kàdré móndí adrélépi áyi tà kisùle dhi ki líkí, adrélépi tà 'o tògyá sè, ìndì kitswálépi lindrì sè dhi 'i. Kàdré móndí adrélépi móndí ki ka'í dòle í véna togó dóro sè dhi 'i, ìndì móndí tà nìlepi tadhálé dóro dhi 'i.

³ Kàdré wá tsìlepi ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì lawàbhá ro ko. Be ró dhi, kàdré ína móndí adrélépi togó íbe yàyà dhi 'i. Kàdré kpà làfa lovó bhàlepi ró ko.

⁴ Kòñi adrélé mónnyá áyi tándi ni dzó lé dhi ki drĩ ko dóro dhi be. Kòñi kpà adrélé áyi ànzimvá ki líkí dóro, ì kàdréro áyi kúlí yi lindrì sè.

⁵ Angyá ko, dhya àlo kòñi mónnyá áyi tándi ni dzó lé dhi ki drĩ kòle dóro ko dhi, a ni kitswá Ekèlézyà Gíká àdhyà ni líkí ngíni?

⁶ Lè akódhi kàdré móndí Yésu ni ka'ilepi tídhí ro dhi 'i ko, kàtsáro drĩkàdrì ro gò, akódhi ni tàbvò tàzo Dzáborò àdhyà tíni ko.

⁷ Lè akódhi ni tà kàdré dóro mónnyá ka'ibhá ko dhi ì mílèsè, à kòkitswáro tà kanyò ro dhi ni bha akódhi rú ko, kòla'ìró kpà bã Dzáborò dré tapélé dhi sílé ko.

Ekèlézyà ni tà líkíbhá ki tà

⁸ Kàdré Ekèlézyà ni tà líkíbhá ki tà sè dhi, adré kpà lèà dhi, àyi nda ì kàdré móndí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. Ƴ kàdré túrúpúbhá ì ró ko, wá tsibhá ì ró ko, ìndì làfa ndabhá túrúpú sè dhi ì ró ko.

⁹ Be ró dhi, ì kàdré àyikya tròle tà bàti lùzu ró ì dré ka'ile dhi rú togó lólo sè.

¹⁰ Lè à kàdré rè zyà àyi ki tabhì 'íká, di à kòkisú tà àlo àyi rú ko dhi, à kògòro àyi ki bha adrélé àzì 'o Ekèlézyà ni tà líkíbhá ì ró ndò.

¹¹ Kàdré àyi ki tòkó ki tà sè dhi, adré kpà lèà dhi, àyi nda ì kàdré móndí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. Ƴ kàdré móndí ki rú tabhá kònzì dhi ì ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya móndí adrébhá àyi ki tà kisùle dhi ki líkí dhi 'i, ìndì móndí kitswále ka'ile tà títi ì sè dhi 'i.

¹² Lè Ekèlézyà ni tà líkílépi kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kòñi adrélé áyi ànzimvá ki drĩ ko dóro, mónnyá títi áyi tándi ni dzó lé dhi íbe dhi be.

¹³ Ekèlézyà ni tà líkíbhá ì kàdré àyi ki àzì 'o dóro dhi, ì ni lindrì kisú móndí ì mílèsè ìndì Gíká mílèsè. Ƴ ni kpà adré àyi ki totó tàtá àyi ki tà ka'ika'ì dri Yésu Krísto na.

Tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi

¹⁴ Má adré tà kòdhi ki tisì mí dré, gba má dré adrézó mĩ bha tsàzo mí véna mbèlè dhi.

¹⁵ Di, má kòtigí tà dhi, mí ni níá dhi, mónnyá Gíká ni sùrú ro dhi ì kàdré tà 'o àyi kòfalèsè ngíni ya dhi be. Sùrú nda, Ekèlézyà Gíká lídrì ro dhi àdhyà 'i, ìndì dzópá tà bàti dré adrézó áyi totó dríá dhi 'i.

¹⁶ Lè mónnyá títi dhi ì kòñi tàle dhi, tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi tà kàdrì lavúlè dhi 'i dhi be:

Krísto apfò tà móndí ro gò,

Tírí Lólo dré akódhi ni tadházó móndí gyägya ró.

Dré agázó ángéló ì mi gò,

à dré akódhi ni tà longózó súrú títi i 'ásè.
Móndí bvò dri dhi ì dré akódhi ni ka'izo gò,
Gìká dré akódhi ni dòzo mbàle mĩlanzilanzì na.

4

Tà tadhále kinzò sè dhi i

¹ Tírí Lólo adré tàá ngádra 'á dhi, lókyá kùdù sè dhi, móndí àruka ki àyi ki tà ka'ika'í tayí, adrézó tatsilé tírí adrébhá móndí ki lití dhi i vèsè, adrélé tròle tà tírí kònzì ì dré adrélé tadhále dhi i rú.

² Tà adrélé tadhále làsú be kònini dhi ì adré apfòle kinzòbhá adrébhá tà 'o túrúpfú sè dhi i vélèsè. Ayi nda ì tayí àyi ki togó abíle ngóro aya bhàle kàle àtsí na dhi tíni gò, ì dré gòzo véle àyi ki tàndi ki tàkonzì ni ko.

³ Ì adré làmó logá móndí i dré, adrézó kpà mányàngá àruka ki nyàma logá àyi dré. Tàkò Gìká bhà tá mányàngá nda móndyá adrébhá áyi ka'í, adrébhá kpà tà bàti ni dhi i dré nyàle àwoyà tàma sè.

⁴ Tàko ko, ngá títi Gìká dré bhàle dhi i dóro. Adré di làè dhi, à kògà ngá nda ki àlo ko. A kàdré di be ngá títi dhi ki ka'í nyàle àwoyà sè.

⁵ Angyá ko, à adré ngá nda ki bha lólo Gìká kandrà akódhi ni kúlí sè, ìndì tà zĩma akódhi tí dhi sè.

Yésu Krísto ni àzì 'òlepi dóro dhi

⁶ Mí kòtadhá tà nda kòdhi i àma ki adrúpi i dré dhi, mí ni adré Yésu Krísto ni àzì 'òlepi dóro dhi ró. Mí ni kpà tadhá dhi, mí li'wá tà bàti mí dré ka'ile dhi na, ìndì tà dóro tadhále mí dré lebèle dhi na dre.

⁷ Mí kàdré títi tàko adrébhá lindrì fe Gìká dré ko dhi ki ga rè. Mí kàdré mína ámi fe atsálé rĩnyi ró adrema tròle Gìká ni tà rú dhi sè.

⁸ Dhyá ki rúbhá fèma atsálé rĩnyi ró dhi dóro tsà. Di, adrema tròle Gìká ni tà rú dhi ìna dóro lavúlè tà títi dhi i sè. Tàko ko, dhya adrélepi tròle Gìká ni tà rú dhi kisú ìna tà Gìká dré lazílè lídrì ándrò kònìdhi ni tà sè dhi i dre. A ni kókpà tà lazílè lídrì adrélepi alìle dhi ni tà sè dhi ki kisú.

⁹ Kúlí kòdhi i, kúlí bàti kitswálè ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

¹⁰ Di ásà dhi, mà adré àzì kòkòròko 'o adrézó landèle, mà dré adrélé mĩ bha Gìká lídrì ro dhi véna dhi sè. Akódhi nda dhya adrélepi móndyá títi dhi ki tidrí dhi 'i, lavúlè dhi, dhya adrélepi móndyá adrébhá áyi ka'í dhi ki tidrí dhi 'i.

¹¹ Lè mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá móndí i dré, adrézó àyi ki kodzó adrélé tà nda ki 'o.

¹² Mí kòtayí mĩ dhya àlo dré nòle móndí tàko ró ámi kàdhúrà ni tà sè dhi ko. Di, mí kàdré mína tà dóro 'o,

móndyá ka'ibhá dhi ì kàdréro tà no mí rú, adrézó 'òá mína tíni kúlí tàma na, atsimá na, lèlè na, tà ka'ika'í na, ìndì tà lólo 'òma na.

¹³ Mí kàdré ámi fe adrélé Giká ni Kúlí na àyi kandrà, adrézó àyi ki kodzó, adrézó kpà àyi ki tadhá, tsàlè lókyá má dré dra tsàzo dhi 'á.

¹⁴ Mí kòbhe tà tani Tírí Lólo dré fèlè mí dré pròfétà ki kúlí sè, bhàgo Ekèlézyà àdhyà ì dré drígá bhàrà'a mí dri dhi 'á dhi ko.

¹⁵ Mí kàdré ámi fe adrélé tà nda kòdhi ki 'o togó wáyi sè, móndyá títi dhi ì kàdréro nòá dhi, mí adré lile drìdrì ámi tà ka'ika'í na dhi.

¹⁶ Mí kàdré sùlè ámi tàndi rú, ìndì tà mí dré adrélé tadhálé dhi ì rú landè àko ró. Tàko ko, mí kàdré 'òá kònìni dhi, mí ni ámi tàndi ni tidrí, adrézó kpà móndyá adrébhá ámi yi dhi ki tidrí.

5

Timòtéyò ni drì tàma móndyá ka'ibhá dhi ki tà sè dhi

¹ Mí kòtá tà màlìga ì dri kúlí aswaaswa sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína àyi ki kodzó ngóro ámi atá ì tíni. Mí kàdré kàdhúra ki 'o ngóro ámi adrúpi ì tíni.

² Mí kàdré kpà tòkó màlìga ki 'o ngóro ámi andre ì tíni, adrézó kyánzi ki 'o togó be lólo ngóro ámi amvúpi ì tíni.

Tàyítòkó ki tà

³ Lè mí kàdré tàytòkó adrébhá mómí àko dhi ki lindri bha, adrézó àyi ki líkí.

⁴ Di, tàytòkó àlo dhi kàdré ína ànzi íbe yà, kó ngalè toyó íbe yà dhi, lè àyi nda ì kònì rè zyà adrélé tà 'o àyi ki tà ka'ika'í sè, adrézó àyi ki tàndi ki sùrú ki líkí, adrézó tà logó àyi ki tibhá ì dré àyi ki tábhí íbe, ngóro àyi nda ì dré tá 'òlè àyi dré dhi tíni. Tàko ko, tà nda tà dóro kitswálépi Giká mìlèsè dhi 'i.

⁵ Tàyítòkó adrélépi kalóma bàti dhi adré áyi mǐ bha Giká véna, adrézó tà zi akódhi tí, adrézó tongólé rúá kítú be ìndì ngátsi be landè àko ró.

⁶ Di, tàytòkó adrélépi tatsílé áyi tàndi ni lovó 'obe dhi drà ína dre, tágba dré adrézó lídrì íbe dhi.

⁷ Mí kòlazi tà nda kòdhi ì móndyá ka'ibhá ì dri, à kòkitswáro tà kònzi ta àmi kǐ àlo rú ko.

⁸ Dhyà àlo kàdré sùlè áyi sùrú ì rú ko, lavúlé dhi, móndyá áyi tàndi ni dzó lé dhi ì rú ko dhi, akódhi nda gà áyi tà ka'ika'í dre. Akódhi kònzi móndyá ka'ibhá ko dhi ki lavú.

⁹ Kitswázó tàytòkó àlo dhi ni rú bha tàytòkó àruka adrélé ledélé dhi kya ì kòfalé dhi bvó dhi, lè akódhi nda

ni kóná kòlavú nyadhi-na, ìndì kàdré tòkó adrélépi tá agó àlo kwákwá dhi àdhya 'i.*

¹⁰ Adré kpà leá dhi, tà akódhi dré 'òle dhi ì kàdré dóro móndí i mìlèsè. Kòdhi adré tàá dhi, akódhi tòkó adrélépi tá áyi ànzimvá ki líkí dóro, adrélépi móndí ki ka'í dòle í véna togó dóro sè, adrélépi tà 'o móndyá ka'ibhá i dré àyi ki màràbà tíni, adrélépi móndí kizà ro dhi ki ledé, adrélépi kpà áyi fe tà dóro ki kára títi dhi ki 'o dhi 'i.

¹¹ Dì, kàdré ína tàyítòkó kyánzi ró dhi ki tà sè dhi, mí kòbhà àyi nda ki rú tàyítòkó àruka kya i kòfalé ko. Tàko ko, àyi ki lovó rúbhá àdhya kòlavú àyi ki lovó adrézó tròle Krísto rú dhi dre dhi, ì ni leá gòle làmó na.

¹² Dì ì ni àyi ki tàndì ki 'o tàbvó tàle, ì dré mònndrà ì dré tá sùle drìdrì dhi ni nòle dhi sè.

¹³ Kòdhi íbe dhi, ì ni ru su adrélé tòbvo ró, adrélé tatsilé móndí ki dzó i 'ásè. Ngbà 'í kòdhi ko, ì ni kpà atsá tòkó adrèbhá tà tàko ki ta, adrézó tifilé móndí ki tà i 'ásè, adrézó kúlí kitswábhá tàle ko dhi ki ta dhi i ró.

¹⁴ Dì àsà dhi, má adré tàyítòkó kyánzi ró dhi ki drì ta, ì kògòró mòle, adrélé ànzi ti, adrézó àyi ki dzó ki tà líkí, ì kòfèró láti àyi ki kàribhá dré àyi ki rú tàzo kònzi dhi ko.

¹⁵ Tàko ko, àyi ki àruka ì ku láti dóro 'ásè gò, ì dré dhèzo Sàtánà bvó.

¹⁶ Dì tòkó àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré tàyítòkó íbe áyi sùrú lé dhi, kàdré àyi ki ledé. Kòtayí àyi ki tà lanzile Èkèlézyà dri ko, Èkèlézyà kòkitswáró tàyítòkó adrèbhá kalóma bàti dhi ki ledé kòdhya be dhi bvó.

Bhàgo ki tà

¹⁷ Kàdré bhàgo adrèbhá Èkèlézyà ni drì ko dóro dhi ki tà sè dhi, à kàdré àyi nda ki lindrì bha vèsè be rì. Lavulé dhi, à kàdré 'òá kònini àyi adrèbhá àyi ki fe adrélé Giká ni kúlí longó, adrézó kpà akódhi ni tà tadhá dhi i dré.

¹⁸ Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Tí dré adrèrà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko,» ìndì «Lè dhya àzì 'òlepi dhi kònya áyi landè.»†

¹⁹ Mí kòyi tà adrélé tàle bhàgo àlo rú dhi ko, móndí rì yà kó ngalè na yà tà nda ni nobhá mì sè dhi ì kàdré tàá àyi ko dhi.‡

²⁰ Dhya àlo kàdré tàkonzì 'o dhi, mí kòtadhá tàkonzì nda drá móndyá ka'ibhá títi dhi i kandrà, móndyá àruka títi dhi ì kàdréro ngá ro tàkonzì 'òma sè.

* 5:9 5:9 A kitswá kpà kúlí tisile Giríkí ti sè kòni ki ladzá kònini: «...kòlikí i ngbà 'í agó dré tá mòle dhi dré.» † 5:18 5:18 A kònò kpà Dùtèrònómè 25:4; 1 Kòritòbhá i 9:9; Màtáyò 10:10; Lúkà 10:7. ‡ 5:19 5:19 A kònò Dùtèrònómè 19:15.

²¹ Má adré ámi kodzó Giká i kandrà, Yésu Krísto be, ìndì ángéló Giká dré kipèle dhi ìbe: Mí kàdré tà nda kòdhi ki 'o, adrézó móndí ki no twátwa ko. Mí kàdré kpà móndí kipèkipè ko.

²² Mí kòbhà drígá móndí dri, akódhi ni bhàzo twá Mírì ni àzì 'o dhi mbèlè ko. Mí kòfì kpà móndí ki tàkonzì na ko. Dì, mí kàdré mína ámi tàndì ni líkí adrélé lólo.

²³ Ámi 'a ni tà sè, ìndì ámi rúbhá dré adrélé drà ro rá dhi sè dhi, mí kàdré ngbà 'í yì mvu kòdhya ko. Mí kàdré kpà vínò mvu tsà be.

²⁴ A kitswá móndí àruka ki tàkonzì no ngádra 'á, àkò à tà rè àyi ki tàkonzì nda ki tàbvó ko dhi 'á. Dì, à ni kó móndí àruka ki tàkonzì no àmvolásà.

²⁵ Kókpà kòdhi tìni, à kitswá tà dóro móndí ì dré adrélé 'òle dhi ki no ngádra 'á. Ndìndì tà dóro adrélé nòle ngádra 'á ko dhi ì kitswá àyi ki zu bwà ko.

6

Màrábà ki tà

¹ Kàdré móndyá ka'ìbhá adrébhá màrábà ro dhi ki tà sè dhi, ì kàdré àyi ki mírì ki no ngóro móndí kitswábhá lindrì wáyì sè dhi i ró, à kòkitswáro tà ta kònzì Giká rú ko, ìndì tà mà dré adrélé tadhálé dhi i rú ko.

² Àyi ki mírì ì kàdré móndí ka'ìbhá dhi 'i dhi, ì kòtayí àyi nda ki lindrì bhàma, ì dré adrélé àyi ki adrúpi 'i Krísto na dhi sè ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya àzì 'o àyi dré dóro lavúlé. Tàko ko, mírì ì dré adrézó àzì 'o àyi dré nda i, móndyá ka'ìbhá ì dré adrélé lèle tò dhi 'i. Mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá móndí ì dré kòdhya, adrézó àyi ki kodzó adrélé tà nda ki 'o.

Giká ni tà tadhama kinzò sè dhi, ìndì làfa lovó bhàma

³ Dhya àlo kàdré Giká ni tà tadhá kinzò sè, adrézó tròle àma ki Mírì Yésu Krísto ni kúlí bàti dhi i rú ko, adrézó kpà tròle tà tadhálé lindrì fèzo Giká dré dhi i rú ko dhi,

⁴ dhya nda móndí drìkàdrì ro, tà nìlepi àlomvá ko dhi 'i. Akódhi lovó kònzì ìbe adrézó tà kayí móndí ìbe kúlí ki tà dri. Tà nda kòdhi adré móndí ki 'o adrélé lovó kònzì bha àyi kòfalésè, adrézó lawàle, adrézó ru lodhá, adrézó ru no mǐ kònzì sè,

⁵ adrézó kpà tà kayí àyi kòfalésè landè àko ró. Móndyá làsú be kònnì nda ki tà kisùkisù abíabí gò, ì dré tà bàti tayízó. † adré kisùá dhi, adrema tròle Giká ni tà rú dhi látì adrézó ngá kisù ása dhi 'i.

⁶ Tà bàti ró dhi, mà kàdré tròle Giká ni tà rú, adrézó lenzélé ngá mà dré adrézó ába dhi ki sè dhi, mà kisú àmakya ngá làgí be kàdrì dhi dre.

⁷ Tàko ko, mà atsá bvò kònìdhi 'á drígálé sè. Mà ni kpà go pfòle 'ásà drígálé sè.

⁸ Di mà kàdré ngá nyàle dhi íbe, adrézó kpà kítá asólé àma rú dhi íbe dhi, mà ni lenzé ásà.

⁹ Di, mónnyá adrèbhá láti nda atsázó ngábhá í ró dhi ì adrè àyikya dhèle tà adrélépi móndí ki tabhì dhi na. Í adrè kpà àyi ki 'o la'ìle àyi ki lovó kònzi azaaza ró dhi ì sílé gò, lovó nda ì dré adrézó àyi ki dri lile àyi ki abiabi kisú dràdrà be.

¹⁰ Tàko ko, làfa lovó ína tà kònzi ki kárá títi dhi ki kómvo 'i. Móndí àruka adrèbhá làfa lovó bha dhi ì tayí àyi lile vwàvwà ro àyi ki tà ka'ika'í rúsè gò, ì dré adrézó kizà nya lavulé.

Timòtéyò ni drì tàma

¹¹ Di, mi móndí Giká àdhya ró ni, mí kàdré mína lapálé tà nda kòdhi ì sílésé títi. Mí kàdré láti nda adrézó tà gyàgya 'o, adrézó tròle Giká ni tà rú, adrézó Giká ni ka'í togó wáyi sè, adrézó ámi lèle tadhá, adrézó ámi togó tsi, adrézó kpà ámi togó yàyà tadhá.

¹² Mí kàdré àdzú tà ka'ika'í àdhya ni bhu dóro. Mí kòru lídrì kóná vèsè kólyá Giká dré ámi azízó kisúá dhi ngbí, ngóro mí dré tà mí dré ka'ile dhi ni longólé móndí bí dhi ì kandrà dóro dhi tíni.

¹³ Má adrè ámi kodzó Giká adrélépi lídrì fe ngá títi ì dré dhi m̀lèsè, ìndì Yésu Krísto tà í dré ka'ile dhi ni longólépi Pòtìyò Pilátò kandrà dóro dhi m̀lèsè, tàzoá dhi:

¹⁴ Mí kàdré tòlí fèle mí dré kòdhi ki 'o togó lólo sè ìndì tà àko mí rú, tsàle kítú àma ki Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

¹⁵ Giká ni Yésu Krísto nda ni 'o agòle lókyá í dré bhàle dhi sè dhi nì. Akódhi nda Giká rúku ró dhi 'i, Ópí kàdrì àlo kwákwá dhi 'i, ópí títi dhi ki Ópí 'i, ìndì mírì títi dhi ki Mírì 'i.

¹⁶ Akódhi dhya àlo kwákwá kítswálépi dràle ko, ìndì adrélépi adrélé ngádra kítswázó tsàle ànyì làgá bwà ko dhi na dhi 'i. Akódhi dhya móndí àlo dré nòle rè ko, ìndì kítswalé nòle bwà ko dhi 'i. Lindrì ì r̀nyí be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Ngábhá ki tà

¹⁷ Kàdré mónnyá ka'ìbhá ngábhá ro bvò kònìdhi lé dhi ki tà sè dhi, mí kàdré àyi nda ki kodzó, ì kàdréro drìkàdrì ro

ko. Ɔ kàdré kpà àyi ki mǐ bha ngá adrébhá gǐle ko dhi i dri ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki mǐ bha Giká adrélépi ngá títi ki afè àma dré adrézó lenzélé ásà dhi véna.

¹⁸ Mí kàdré tàá àyi dré dhi, ì kàdré tà dóro 'o, adrézó ngábhá i ró tà dóro nda ki 'òma sè. Ɔ kàdré kpà gànzi ró adrélé àyi ki ngá lanzí móndí i dré togó dóro sè.

¹⁹ Ɔ kàdré 'òá kònini dhi, ì ni ngá làgí be kàdrì kitswábhá akilé bwà ko dhi ki lokó àyi dré lókyá adrélépi alìle dhi sè, ì kòkisúró lídrì bàti dhi be dhi bvó.

Pólò ni kúli kùdù

²⁰ Tímòtéyò, mí kàdré tà Giká dré bhàle mí drígá dhi ki líkí dóro. Mí kògà kúli tàko adrébhá lindrì fe Giká dré ko dhi i, tùmání tà kinzò ro adrébhá ligílé tà bàti rú dhi íbe. A adré tà nda ki zi «tà nǐnǐ», di, tà nda i àyikya kinzò tà 'i.

²¹ Móndí àruka tàbhá dhi ì kisú tà nǐnǐ nda dre dhi, ì tayí àyi vwàle àyi ki tà ka'ika'í rúsè vwàvwà.

Giká ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisìle Tìmòtéyò dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Tìmòtéyò dré dhi ni rì 'i. Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré Tìmòtéyò, áyi àzìàmú ro dhi ni tìmbà akódhi ni tà ka'ìka'ì na. Adré akódhi ni kodzó, kògòró adrélé Rúbí Tani longó, adrézó Gìká ni tà tadhá, adrézó àzì bhàle í drígá dhi ni 'o kitswálé tíí (2:2; 4:2, 5). Adré kpà tàá dhi, Tìmòtéyò kàdré kizà ka'ì nyàle ngóro sòdá dóro Yésu Krísto àdhya tìni (1:8; 2:3; 4:5).

Pólò adré Tìmòtéyò ni bí se, kàdréro áyi líkí kúlí tàko ìndì tíí tàko kí tà sè, ìndì káyi azaaza adrèbhá móndí kí drì kizá dhi kí tà sè (2:14-18; 2:23; 4:4). Kàdré di be tròle Gìká ni Kúlí rú, ìndì Gìká ni tà tadhále gyágya dhi í rú (1:13; 2:15; 3:14-17; 4:2).

Kùdù ro dhi, Pólò adré tàá dhi, Tìmòtéyò kàdré tà í dré nòle Pólò rú dhi kí lebè: tà dré tadhále dhi í, akódhi ni atsimá, akódhi ni tà ka'ìka'ì, akódhi ni togó vwàvwà, akódhi ni lèle, akódhi ni togó tsìma, tsàle kizà dré nyàle dhi í (1:13; 3:10-11).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kí atìma

1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)

2) Tìmòtéyò ni kodzoma àzì bhàle akódhi drígá dhi ni 'o dhi (1:3-2:13)

3) Tìmòtéyò ni drì tàma (2:14-4:5)

4) Tà nòle Pólò rú dhi í (4:6-18)

5) Mòdo kùdù (4:19-22)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. Gìká bhà ma adrélé àpóstolò ro ngóro í dré lèle dhi tìni, má kàdréro lídrì dré lazilé Yésu Krísto na dhi ni tà longó móndí í dré be dhi bvó.

² Má adré tisìá mì, Tìmòtéyò, áma mvá má dré lèle tò dhi dré. Gìká àma kí Atá í àma kí Mírì Yésu Krísto be dhi í kòbhà àyi kí togó tani mí rú, í kòbhà ámi kizà, ìndì í kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Pólò kodzó Tìmòtéyò àzì bhàle akódhi drígá dhi ni 'o togó wáyi sè

³ Má adré àwoyà ta Gìká dré ámi tà sè. Gìká nda Gìká má dré adrézó tà ni ni 'o togó lólo sè ngóro áma tábhí í dré tá

'òle dhi t́ni dhi 'i. Má dré adrérà'a tà zi akódhi tí dhi 'á dhi, má adré ámi tà kisù kítú be ìndì ngátsi be landè àko ró.

⁴ Má kàdré ámi m̀ndra ni tà kisù dhi, ma lovó ìbe tò ámi nòzo, áma togó kògaró arí sè b́i be dhi bvó.

⁵ Má ǹi tàle dhi, mí adré Gíká ni ka'í togó wáyi sè dhi be, ngóro ámi dèdé Lówisí dré tá ka'ile dr̀dr̀i dhi t́ni, ìndì ámi andre Yúníkè dré kpà ka'ile dhi t́ni. Má adré ka'íá dhi, mi kpà mína tà ka'ika'í l̀sú be àyikya t́ni dhi ìbe mí léna.

⁶ Tà nda sè dhi, má adré ámi kodzó, mí kògòro tà Gíká dré bhàle mí léna áyi togó tani sè, má dré drígá bhàrà'a mí dri dhi 'á dhi ni 'o atsálé àtsi ró.

⁷ Tàko ko, Tírí Gíká dré bhàle àma léna dhi adré àma ki togó 'o adrélé t́ri ró ko. Be ró dhi, Tírí nda adré ína àma ki togó 'o gàle r̀nyí sè b́i ìndì lèle sè b́i. Adré kpà àma ki 'o adrélé tà 'o tògyá sè.

⁸ Adré di leá dhi, mí kàdré kanyò ro àma ki Mírí ni tà longoma sè ko. Mí kàdré kpà kanyò ro ma, akódhi ni móndí 'ile b̀ádzó lé dhi ni tà sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína kizà ka'í nyàle t́mání má be Rúbí Tani ni tà sè, r̀nyí Gíká dré adrélé fèle dhi sè.

⁹ Gíká nda tidrí àma, àma ki azízó adrélé mónnyá lólo ína i ró dhi ni. 'O tá tà nda kònni tà dóro mà dré 'òle dhi i sè ko. Be ró dhi, 'o tá kònni ngóro í dré kisùle 'òle kínó lésè áyi togó tani sè dhi t́ni. Bvò ni bhàma kandrá dhi, kisù tá áyi togó tani tadhálé àma dré Yésu Krísto na.

¹⁰ Di nyànomvá dhi, tadhá áyi togó tani nda àma dré Yésu Krísto àma ki tidrílépi dhi ni atsama sè dre. Akódhi nda 'o dràdrà ni r̀nyí akilé gò, láti adrézó lídr̀i kóná vèsè kólyá dhi ni kisú ásà dhi ni tadházó ngádra 'á Rúbí Tani sè.

¹¹ Rúbí Tani nda ni tà sè dhi, Gíká bhà ma adrélé áyi tà longólépi ró, àpòstolò ro, ìndì áyi tà tadhálépi ró.

¹² Tà nda sè dhi, má adré kizà nya kòdhi t́ni. Di, ma mána kanyò àko, má dré ǹile má ka'í àdhi 'i ya dhi be dhi sè. Má adré kpà ka'íá dhi, akódhi nda r̀nyí ìbe kitswázó tà í dré bhàle má drígá dhi ni líkí tsàle kítú tàbvó tàzo dhi tú.*

¹³ Mí kàdré tà má dré tadhálé gyágya mí dré ỳile dhi ki lebè kòdhya, adrézó tròle ámi tà ka'ika'í rú, ìndì lèle Yésu Krísto na dhi rú.

¹⁴ Mí kàdré tà dóro bhàle mí drígá dhi ni líkí, Tírí Lólo adrélépi adrélé mí léna dhi ni r̀nyí sè.

¹⁵ Ngóro mí dré ǹile be dhi t́ni dhi, mónnyá ka'ìbhá títi angábhá bvò Asíyà àdhya lésè dhi i tayí ma adrélé kalóma. Ayi nda i kòfalé dhi, Fígèlò i Èrèmogénè be.

* **1:12 1:12** A kitswá kpà kúlí tsìle Gíríkí ti sè kòni ki ladzá kònni: «...akódhi nda r̀nyí ìbe kitswázó tà má dré bhàle í drígá dhi ni líkí tsàle kítú tàbvó tàzo dhi tú.»

16 Di, Mírì kòtadhá áyi togó dóro mónyá títi Onèsifórò ni dzó na dhi i dré, dré áma togó tindrìle rä dhi sè, ìndì dré tá adrélé kanyò ro áma nyìrì kì tà sè ko dhi sè.

17 Lókyá akódhi nda dré atsázó Rómà 'a dhi sè dhi, ndà tá ma lovó sè gò áma kisúzó.

18 Di Mírì kòtadhá áyi togó dóro akódhi dré kítú tàbvó tàzo dhi tú. Mí nì akódhi ndà tá láti áma ledézó má dré tá adrérà'a Èfèsò na dhi 'á ngìni ya dhi be.

2

Sòdá dóro Yésu Krísto àdhya

1 Di áma mvá, mí kàdré rinyi ró Gìká ni togó tani bhàle mí rú Yésu Krísto na dhi sè.

2 Tà mí dré yìle má tí móndí bǐ dhi i kandrà dhi i, mí kàdré tà nda kì tadhá tayìle móndí mí dré kitswálé ka'ìle dhi i dré, àyi nda ì kòkitswáró kpà tà nda kì tadhá móndí àruka i dré be dhi bvó.

3 Mí kàdré kizà ka'ì nyàle túmání má be, ngóro sòdá dóro Yésu Krísto àdhya tìni.

4 Dhya adrélépi sòdá àzì 'o dhi adré ìna mǐ bhe tà bvó kòndi àdhya i dri ko, í kòkitswáró áyi kàdrì áyi bhàlepi àzì nda mi dhi ni togó 'o kinìlé be dhi bvó.

5 Kòdhi ìbe dhi, dhya adrélépi angú ra dhi kitswá ìna làgì kisú ko, kàdré angú nda ni ra ngóro angú ni tòlì dré adrélé tàle dhi tìni ko dhi.

6 Adré kpà leá dhi, dhya áyi fèlepi amvú 'a dhi kòkisú rè zyà lànýá lokólé drìdrì dhi nì.

7 Lè mí kàdré tà má dré adrélé tàle kòdhi kì kisù dóro gò, Mírì kòfèró mí dré tògyá tà nda kì àndu nǐzo títi.

8 Mí kàdré Yésu Krísto angálèpi Dàwídì ni sùrú lésè, ngàlepi kpà dràdrà 'àsè dhi ni tà kisù kòdhya, ngóro Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi dré adrélé tàle dhi tìni.

9 Rúbí Tani nda ni tà sè dhi, má adré kizà nya, tsàle byá áma 'ìrà'a nyìrì sè drìkònzì líyì tìni dhi 'á. Di, à kitswá Gìká ni kúlì 'ì nyìrì sè bwà ko.

10 Asà dhi, má adré tà títi dhi kì mvo mónyá Gìká dré zìle dhi kì tà sè, ì kòkisúro kpà lídrì kóná vèsè kólyá dhi mìlanzìlanzì be Yésu Krísto na be dhi bvó.

11 Kúlì kòni i, kúlì kitswálé ka'ìle dhi 'ì:
Mà kòdrà túmání Yésu be dhi,
mà ni kókpà adré lídrì ìbe túmání akódhi be.

12 Mà kàdré togó tsi kizà na dhi,
mà ni kókpà òpì nya túmání akódhi be.

Mà kògà akódhi dhi,
akódhi ni kókpà àma kì ga.

13 Mà kàdré mǒndí kitswábhá adrélé ka'ile dhi 'i ko dhi, akódhi ngbú dhya kitswálepí adrélé ka'ile togó wáyí sè dhi 'i, tàko ko, akódhi kitswá ína áyí tàndí ní ga ko.

Giká ni àzì 'òlepí dré kitswále ka'ile dhi

14 Lè mí kàdré tà nda kòdhi kí 'o agalé mǒndyá ka'ibhá dhi i léna. Mí kàdré kpà àyí kí kodzó Giká kandrá, ì kàdréro tà kayí àyí kòfalésè kúlí kí tà dri ko. Tà kayikayi làsú be kònini dhi kitswá tà dóro 'o àlomvá ko. Be ró dhi, adré ína mǒndyá adrèbhá tà nda kí yí dhi kí drí kizá.

15 Mí kàdré tà títi dhi kí 'o kitswázó ámi fe Giká dré ngóro mǒndí dré kitswále ka'ile dhi ró. Mí kàdré kpà akódhi ní àzì 'o kanyò àko, adrézó akódhi ní kúlí tà bàti àdhya ní tadhá gyágya.

16 Mí kàdré kúlí tàko adrèbhá lindrì fe Giká dré ko dhi kí ga. Tàko ko, mǒndyá adrèbhá kúlí ta kònini dhi ì adrè àyikya vwàle Giká ní tà rúsè vwàvwà.

17 Ayí kí tà tadhále dhi ì adrè mǒndí kí 'o kónzi, ngóro làzì dré adrélé atsílè rúbhá nya dhi tìni. Ayí nda i kòfalé dhi, Ìmènyò i Filètò be.

18 Ayí nda ì ku láti tà bàti àdhya 'àsè dre. Ì adrè tàá dhi, ngangá dràdrà 'àsè dhi ní tà lavú dre. Ì adrè dè mǒndí àruka kí tà ka'ika'í kizá ásà.

19 Tágba kònini dhi, dzópá Giká dré bhàle dhi adrè ína áyí totó tātā. A tisi kúlí kòni i dzópá nda rú kòdhya: «Mírì nǐ mǒndyá adrèbhá ína ró dhi i be,»* ìndì «Lè mǒndyá títi adrèbhá tàá dhi, àyí mǒndí Mírì àdhya 'i dhi, ì kòtayí tà kónzi 'òma.»

20 Dzó kàdrì dhi léna dhi, ngá ledélé órò sè ìndì àrezá sè dhi i be, túmání ngá ledélé fa sè ìndì kìnì sè dhi íbe. Ngá ledélé órò sè ìndì àrezá sè nda i ngá adrézó tà 'o ásà lindrì sè dhi 'i. Ngá àruka nda i kó ngá adrézó tà 'o ásà lindrì àko dhi 'i.

21 Dhya ángùdhi áyí temvélepí tàkonzì títi i lésè dhi ní adrè ngá adrézó tà 'o ásà lindrì sè dhi 'i. Akódhi nda fè i adrélé lólo Mírì dré kitswázó tà dóro 'o í sè. Akódhi gánzi ró tà dóro títi dhi kí 'o.

22 Lè mí kàdré lapalé lovó kónzi kàdhúra kya i sílésè. Mí kàdré láti nda adrézó tà gyágya 'o, adrézó Giká ní ka'í togó wáyí sè, adrézó ámi lèle tadhá, adrézó tà kàdrìkàdrì bha mǒndí i kòfalé. Mí kàdré tà nda kí 'o túmání mǒndyá títi adrèbhá liyílè Mírì rú togó lólo sè dhi íbe.

* 2:19 2:19 A kònò Ngá nàma 16:5.

²³ Mí kàdré káyi azaaza ró ìndì tògyá àko dhi ki ga. Tàko ko, mí nǐ tàle dhi, tà nda ì adré móndí ki 'o lawàle àyi kòfalèsè dhi be.

²⁴ Adré leá dhi, màràbà Mírì àdhya kàdré lawàle móndí ìbe ko. Be ró dhi, kàdré ína àyi togó dóro tadhá móndyá títi ì véna. Kòñì adréle tà tadhá dóro dhi be. Kàdré kpà tà mvo togó vwàvwà sè.

²⁵ Kàdré móndyá adrèbhá ligilé í rú dhi ki lotó togó yàya sè. Adhi nǐ nì, Gìká ni láti fe àyi dré àyi ki togó ladzázó gò, tà bàti nǐzo dhi.

²⁶ Ì kò'o kònnì dhi, ì ni go tà ni kisùle dóro gò, ì dré lapázó bã Dzáborò dré tapélé àyi dré dhi silésè. Angyá ko, akódhi nda ru tá àyi, àyi ki 'òzo tà í dré lèle ì kò'o dhi ki 'o.

3

Tà lókyá kùdù àdhya i

¹ Lè mí kòñì tà kòndhi dóro: Lókyá kùdù sè dhi, tà kòkóròko lavulé dhi ki dra atsá.

² Tàko ko, móndí ki adré àyi ki tàndi ki le kòdhya. Ì ni adré làfa lovó bha, adrézó àyi ki afà, adréle drìkàdrì ro. Ì ni adré Gìká ni lodhá, adrézó ligilé àyi ki tibhá ì rú, adrézó àwoyà ni tàle ko, adrézó tà lólo ató àyi pálé.

³ Ì ni adré lèle àko, adrézó móndí ki tàkonzì tri ko, adrézó móndí ki rú ta kònzì. Ì kitswá àyi ki tàndi ki lovó mvo ko, adrézó tà 'o kà'wá àtrá kya tíni, adrézó tà dóro ga.

⁴ Ì ni adré móndí ki lefè kàribhá ì drígá, adrézó tà 'o swà ro, adrézó àyi ki tà bha kuru, adrézó àyi ki tàndi ki lovó le Gìká ni lavú.

⁵ Ì ni su ngóro móndí adrèbhá tròle Gìká ni tà rú dhi ì tíni. Dì, ì ni àyikya Gìká ni rǐnyí gágà. Mí kàdré dì ru su móndyá làsú be kònnì dhi ìbe ko.

⁶ Àyi nda ki àruka ì adré tifilé dzó ì 'ásè túrúpfú sè, adréle tòkó kitswá lé litilé mbèlè dhi ki lití. Tàko ko, tòkó nda ì ga àyikya tàkonzì sè bí gò, ì dré adrézó tatsilé lovó kònzì twátwa dhi ki 'obe.

⁷ Ì adré ngbú tà nda nǐle, dì, ì kitswá àyikya tà bàti ni ka'ìle bwà ko.

⁸ Móndyá nda ì adré ligilé tà bàti rú, ngóro Yánè ì Yàmbéré be dhi ì dré tá ligilé Mósè rú dhi tíni.* Àyi ki tà kisùkisù abíabí gò, àyi ki tà ka'ìka'ì dré atsázó tà tàko ró.

⁹ Dì, ì kitswá àyikya gòle lèle drìdrì ko. Tàko ko, à ni àyi ki azaaza no ngádra 'á, ngóro Yánè kya Yàmbéré be dhi tíni.

Tìmòtéyo ni drì tàma

* **3:8 3:8** «Yánè ì Yàmbéré be» kòni ì rú Yúdà ànzì ì dré tá fèle Ezèpètò ni kòdzógó ì dré dhi 'i. A kòndè Pfòma 7:11, 22.

10 Di, mi ró dhi, mí lebè mína ma, tà má dré tadhále dhi ki nizo dóro dre. Mí nǎ kpà áma atsimá, tà má dré lèlè 'òlè dhi, áma tà ka'íka'í, áma togó vwàvwà, áma lèlè, áma togó tsìma,

11 áma mǐ pfòma, ìndì kizà tíí má dré nyàlè dhi i be. Mí nǎ kpà tà atsábhá má rú gò áma mǐ pfòzo Atiyòkiyá na, Ikòniyò na, ìndì Lìsitrà na dhi i be. Di, Mírì apá ina ma tà tíí nda i lésè.†

12 Tà bàti ró dhi, à ni mónnyá tíí adrébhá lèá tròlè Giká ni tà rú Yésu Krísto na dhi ki mǐ pfo.

13 Di, mónnyá kònzì adrébhá móndí ki lití dhi ki adré vélé tàkonzì 'o lizo ába drìdrì. I ni adré móndí ki lití, adrézó kpà àyi ki tayí adrélé litílé.

14 Di, mi ró dhi, mí kàdré mína tròlè tà mí dré yìlè gò ka'izoá bàti dhi i rú. Tàko ko, mí nǎ, mí yi tá tà nda i àdhibhá i tí ya dhi be.

15 Kòdhi íbe dhi, kídhólé ámi anzì lésè dhi, mí nǎ Giká ni Kúlí lólo dhi dóro. Kúlí nda ni kítswá tògyá fe mí dré adrízó ásà, mí dré Yésu Krísto ni ka'íle dhi sè.

16 Tàko ko, tà tíí tisìlè Giká ni Kúlí na dhi i apfò akódhi ni tàndi sílèsè. Tà tisìlè nda i dóro adrézó móndí ki tadhá, adrézó àyi ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó, adrézó àyi ki kodzó adrélé atsílè tà gyägya na,

17 mónnyá Giká àdhyà i kòkitswá ró tíí, adrélé kpà gánzi ró tà dóro tíí dhi ki 'o.

4

1 Má adré ámi kodzó Giká mìlèsè ìndì Yésu Krísto mìlèsè. Yésu nda dhya dra mónnyá tíí lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki tàbvó tàlèpi, í dré dra agöra àyi Opì na dhi 'á dhi 'i.

2 Mí kàdré Giká ni kúlí longó móndí i dré, kàdré gba lókyá dóro sè yà, kó ngalè lókyá kònzì sè yà dhi. Mí kàdré móndí ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó, adrézó àyi ki kodzó togó vwàvwà sè ìndì tà tadhále gyägya dhi i sè.

3 Tàko ko, lókyá adrélépi alìlè dhi sè dhi, móndí ki Giká ni tà tadhále gyägya dhi ki ga. I ni tà tadhábhá bí dhi ki kimó àyi làgàsè, adrélé tà i dré adrélé lèlè yìlè dhi ki tadhá, i kòkitswá ró àyi ki tàndi ki lovó 'o be dhi bvó.

4 I kitswá àyi ki bíbhále ga tà bàti véna ko. Be ró dhi, i ni àyikya àyi ki bíbhále ga tíí tàko i véna.

5 Di, mi ró dhi, mí kàdré mína ámi tà kisùlè dhi ki líkí tà tíí i sè. Mí kàdré kizà ka'í nyàlè, adrézó Rúbí Tani longó, adrézó àzì Giká dré bhàlè mí drígá dhi ni 'o kitswá lé tíí.

† 3:11 3:11 A kònò Tà 'òlè dhi i 13; 14.

⁶ Tàko ko, ma ró dhi, má fè áma lídrì wǎyi Gíká dré mòbòmà ro dre. Lókyá má dré dra lizo dhi atsá kpà ànyì dre.

⁷ Má bhu mána àdzú dóro, angú ràzo tsàle kùdù ni na dre. Má su áma tà ka'íka'í rú.

⁸ Dì nyànomvá dhi, à zù kùlá tà gyǎgya àdhya adrélé áma letè. Dì Mírì dra móndí ki tàbvó tàlepi gyǎgya dhi ni kùlá nda ni afè má dré, kítú tàbvó tàzo dhi tú dhi nì. A kitswá feà ngbà 'í má dré kalóma ko. A ni kókpà feà mónnyá títi adrèbhá áyi agòma letè lovó sè dhi i dré.

Pólò ni kúlì kùdù

⁹ Mí kò'o tà títi dhi i alizo má véle mbèlè.

¹⁰ Tàko ko, Démà lè tá ína tà bvò kòndì àdhya i tò gò, áma tayízó adrélé kalóma, lizo Tèsàlònìkè na. Kùrèsékè lè ína Galàtiyá na, ìndì Títò lè ína Dàlàmatiyá na.

¹¹ Tayí ngbà 'í Lúkà kònwa má làga kòdhya. Dì mí kàdrì Márokò alizo akódhi be. Tàko ko, akódhi nda ni kitswá drígá bha má véle àzì sè.

¹² Má mù Tikíkò Efésò na.

¹³ Mí dré adrèrà'a 'òle alìle dhi 'á dhi, mí kádó kótì má dré tayíle Kàrúpò véna Trówà na dhi alizo ába be. Mí kàlì kpà áma búkù íbe, lavúlè dhi, búkù kínì sè dhi i.

¹⁴ Alìgìzándrè adrélèpi tóká líyì ro dhi 'o ma kònzì lavúlè. Mírì ni tà logó akódhi dré tà dré 'òle dhi i tí dhi nì.

¹⁵ Mí kòlikí mína mi akódhi sè. Angyá ko, akódhi ligí àma íbe kúlì mà dré adrélé longolé dhi ki tà sè tà tàndì ró.

¹⁶ A dré tá adrèrà'a áma tàbvó ta vèsè ni àlo sè dhi 'á dhi, dhya àlo alìlepi áyi totó má làga dhi tá yókódhó. Mónnyá títi dhi i tayí ma adrélé kalóma. Gíká kòbhà tà nda àyi rú ko!

¹⁷ Dì, Mírì totó tá ína i má làga rìnyí afè má dré áyi kúlì longózó ngádra 'á dhi nì, mónnyá títi sùrú twá ro dhi i kòyiró be dhi bvó. Dì Gíká apá ma kàmì sílèsè nì.

¹⁸ Bàti, Mírì ni áma apá tà kònzì títi 'òle má rú dhi i lèsè gò, áma 'òzo file líná áyi Opì bhù àdhya léna. Rúku kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Mòdo kùdù

¹⁹ Mí fè mòdo Pìrìsikà i dré Akílà be, ìndì mónnyá títi Onèsifòrò ni dzó na dhi íbe.

²⁰ Erástò gò adrélé Kòrítò na. Má tayí Tròfìmò drà ro Mìlétò na.

²¹ Mí 'o tà títi dhi i alizo kònwa lókyá kidhì àdhya kandrà.

Yùbúlò i fè mòdo mí dré tùmání Púdè, Línò, Kàlàwùdiyá, ìndì àma ki adrúpi títi dhi íbe.

22 Mírì kàdré tùmǎní mí be! Akódhì nì togó tanì kàdré àmì íbe tíí!

Wárágà Pólò dré tisìle Títò dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Títò dré dhi 'i. Títò nda tá móndí Yúdà mvá ro ko Yésu ni ka'ilepi gò, dré atsázó Pólò ni àziàmú ki àlo ró dhi 'i (Gàlàtíyàbhá i 2:1-3). Pólò tayí tá akódhi tùrù Kùrétè àdhya na, kònòró Ekèlézyà ki tà, bhàgo ki tobhàzo Ekèlézyà bhàandre títi i 'àsè dhi i drìle (1:5).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adré tà lazí Títò dri tà adrézó Ekèlézyà ni drì kobhá ki kipè dhi ki tà sè (1:5-16). Tàko ko, móndí bǐ Ekèlézyà Kùrétè àdhya na dhi ki tà tá dóro ko. Rǐ ni, Pólò adré Títò ni drì ta, tà kitswábhá dré tadhálé móndí twátwa Ekèlézyà na dhi i dré dhi ki tà sè: àgo màlìga i, tòkó màlìga (kitswábhá kpà kyánzi ki tadhá dhi i), kàdhúra i, ìndì màràbà i (2:1-15). Na ni, Pólò adré mónnyá ka'ìbhá dhi i kàdré atsìlé ngíni ya dhi ni tà tadhá Títò dré (3:1-11). Ayi nda i kàdré tà kìdrìkìdrì bha móndí i kòfalé, adrézó tà kitswábhá móndí ki 'o ru lanzi dhi ki ga.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-4)
- 2) Ekèlézyà ni drì kobhá ki tà (1:5-16)
- 3) Tà kitswábhá tadhálé móndí twátwa Ekèlézyà na dhi i dré dhi i (2:1-15)
- 4) Mónnyá ka'ìbhá dhi ki atsima (3:1-11)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (3:12-15)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Gìká ni màràbà, ìndì Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. Gìká bhà ma adrélé àzi nda ni 'o, mónnyá i dré zìle dhi i kòka'ìró Yésu Krísto, tà bàti nǐzo gò, adrézó tròle Gìká ni tà rú,

² i kàdré ró mǐ bha lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó. Gìká kitswálepì kinzò ta ko dhi lazí tá lídrì nda ni tà drìdrì bvò ni bhàma kàndrá.

³ Dì lókyá dré tá bhàle dhi kòkitswá dre dhi, Gìká àma ki tidrìlepì nda dré áyi kúlí 'òzo apfòle ngádra 'á. Tàko ko, bhà áyi kúlí nda ni longoma ni tà má drígá, má kòlongóro ngóro dré tá tàle má kò'o dhi tíni.

⁴ Má adré wárágà kònìdhi ni tisì mǐ, Títò, àma mvá bàti àma ki tà ka'ìka'ì na dhi dré. Gìká àma ki Atá i Yésu Krísto àma ki tidrìlepì dhi be dhi i kòbhà áyi ki togó tani mí rú, ìndì i kòfè tà kàdrìkìdrì mí dré!

Azi fele Titò dré 'òle tùrù Kùrétè àdhyà na dhi

⁵ Má tayí tá mi adrélé Kùrétè na, mí kòledéro tà kitswábhá rè ko dhi i títi, bhàgo ki tobhàzo Èkèlézyà bhàandre àlo àlo títi dhi i 'ásè dhi i drìle, ngóro má dré tá lazilé mí dri dhi tíni.

⁶ Adré leá dhi, bhàgo kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Kàdré agó tòkó íbe àlo kwákwá dhi 'i. Akódhi ní ànzi ì kàdré móndí Yésu ní ka'ìbhá dhi 'i. Ì kàdré kpà tà kitswázó àyi ki asikí àsà dhi àko àyi rú, kàdré tà swà 'òma ní tà sè yà, kó ngalè móndí ki kúlí gàma ní tà sè yà dhi.

⁷ Adré leá dhi, Èkèlézyà ní drì kòlepi kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Tàko ko, à adré Giká ní àzì bha akódhi drígá kòdhyà. Akódhi kàdré drìkàdrì ro ko, kombà ro ko, wá tsilepi ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì làfa ndàlepi túrúpfú sè dhi ró ko.

⁸ Be ró dhi, kàdré ína móndí adrélépi móndí ki ka'ì dòle í véna togó dóro sè, adrélépi tà dóro le, adrélépi tà 'o tògyá sè, adrélépi gyàgya ìndì lólo, ìndì adrélépi àyi tàndì ní lovó mvo dhi 'i.

⁹ Kàdré tròle gígí ro kúlí bàti tadhálé í dré dhi i rú, í kòkitswáro móndí ki kodzó tà adrélé tadhálé gyàgya dhi i sè, kitswázó kpà móndí adrébhá ligilé tà nda i rú dhi ki tàkonzì tadhá àyi dré.

¹⁰ Tàko ko, móndí adrébhá ligilé, adrébhá tà tàko ki ta, adrébhá kpà móndí ki lití dhi i bí. Lavulé dhi, àyi Yúdà ànzi ì kòfalé.

¹¹ Adré leá dhi, à kàtsú àyi ki ti. Angyá ko, ì adré àyikya tà kitswábhá tadhálé ko dhi ki tadhá kòdhyà, kitswázó làfa kisú túrúpfú sè dhi bvó. Ì adré di móndí dzó àruka i 'ásè dhi ki drì kizá títi.

¹² Àyi ki tàndì ki pròfétà ki àlo tà dhi: «Kùrétèbhá i ngbú àyikya kinzòbhá 'i, kà'wá àtrá kònzì dhi 'i, ìndì kòvongbolobhá tòbvo ró dhi 'i.»

¹³ Tà tàle àyi rú nda kòdhi tà bàti 'i. Àsà dhi, mí kàdré àyi ki tàkonzì tadhá àyi dré ngádra 'á, ì kàdréro àyi ki totó tātá àyi ki tà ka'ìka'ì na be dhi bvó.

¹⁴ Lè ì kògò adrélé tròle títì tàko Yúdà ànzi kya i rú ko, ìndì tòlì móndyá tà bàti gabhá rè dhi kya i rú ko.

¹⁵ Móndyá adrébhá togó íbe lólo dhi i dré dhi, ngá títi dhi i lólo. Di, móndyá tà ka'ìka'ì àko adrébhá togó íbe ndì ró dhi i dré dhi, ngá títi dhi i ndì ró. Angyá ko, ì tayí àyikya àyi ki togó atsálé ndì ró àyi ki tà kisùkisù be.

¹⁶ Móndyá làsú be kònìni nda ì adré tàá dhi, ì nì Giká be. Di, ì adré àyikya akódhi ní ga tà títi ì dré adrélé 'òle dhi i

sè. Ayi nda i mónnyá adrélé gàle gàgà dhi 'i. Ayi mónnyá adrébhá ligílé, ìndì kitswábhá tà dóro 'o bwà ko dhi 'i.

2

Tà kitswábhá tadhále móndí twátwa Èkèlézyà na dhi i dré dhi i

¹ Dì, mí ró dhi, mí kàdré mína tà tadhá ngóro dré kitswálé Gìká ni tà adrélé tadhále gyágya dhi sè dhi tíni.

² Mí kàdré àgo màlìga ki tadhá, ì kàdréro àyi ki tà kisùle dhi ki líkí, adrézó tà 'o tògyá sè, ì kòkitswáro lindrì sè. Ì kàdré àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ika'ì na, àyi ki lèle na, ìndì àyi ki togó tsuma na.

³ Kàdré tòkò màlìga ki tà sè dhi, mí kàdré kpà àyi ki tadhá, ì kàdréro atsilé ngóro móndí àyi ki febhá adrélé lólo Gìká dré dhi i tíni. Ì kàdré móndí ki rú ta kònzì ko. Ì kòtayí kpà àyi atsálé wá ni màrábà i ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya tà dóro tadhá kòdhyà.

⁴ Asà dhi, ì ni kitswá kyánzì ki tadhá, ì kàdréro àyi ki àgo ki le àyi ki ànzimvá íbe,

⁵ adrézó tà 'o tògyá sè, adrézó togó íbe lólo ìndì dóro, adrézó àyi ki dzó ki tà líkí, adrézó drì asó àyi ki àgo i kandrà, à kòkitswáro tà ta kònzì Gìká ni kúlí rú àyi ki tà sè ko.

⁶ Kàdré kàdhúra ki tà sè dhi, mí kàdré kpà àyi ki kodzó, ì kàdréro tà 'o tògyá sè.

⁷ Mí ró dhi, mí kàdré tà dóro 'o tà títi i sè, ì kàdréro tà nda ki no mí rú, adrézó 'oá mína tíni. Mí kàdré tà mí dré adrélé tadhále dhi ki líkí, kàdréro tà bàti ró kitswálé lindrì sè.

⁸ Mí kàdré kpà kúlí ta gyágya, à kòkitswáro kúlí nda ki kayí ko, ámi kàribhá ì kàdréro kanyò ro, ì dré adrélé tà kònzì àko tàle àma rú dhi sè.

⁹ Kàdré màrábà ki tà sè dhi, mí kàdré àyi ki kodzó, ì kàdréro drì asó àyi ki mírì i kandrà tà títi i sè, àyi ki tà kàdréro dóro àyi ki mírì nda i mìlésè. Ì kàdré kúlí tokó àyi tí ko.

¹⁰ Ì kàdré kpà àyi ki ngá kugù àlomvá ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki tàndì ki tadhá ngóro móndí kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi i ró, ì kàdréro Gìká àma ki tídrílépi dhi ni tà adrélé tadhále dhi ki 'o adrélé lindrì ro tà títi i sè.

¹¹ Tàko ko, Gìká tadhá àyi togó tani kitswázó mónnyá títi dhi ki tídrí dhi dre.

¹² Akódhi ni togó tani nda sè dhi, adré àma ki tadhá atsima twá àyi tà rúsè dhi ni ga, lovó kònzì bvò kòndì àdhya ki 'òma be, mà kàdréro atsilé tògyá sè, adrélé tà gyágya 'o, adrézó tròle Gìká ni tà rú lókyá ándrò kòndhi sè.

¹³ Mà adré 'òà kònìni, adrézó mǐ bha arí be, adrézó Yésu Krísto, àma ki Gíká kàdrì ìndì àma ki tidrìlépi dhi ni agòma mǐlanzilanzì ro dhi ni letè.

¹⁴ Akódhi nda fè àyi tàndì àma ki tà sè, kitswálé àma ki apá tàkonzì títì i lésè, ìndì kitswálé àma ki temvé adrélé móndyá lólo ína i ró, mà kàdréro àtsi ró adrélé tà dóro 'o.

¹⁵ Mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá móndí i dré kòdhya, adrézó àyi ki kodzó, adrézó àyi ki lotó rinyí wáyi fèle mí dré dhi sè. Mí kòtayí mǐ dhya àlo dré ayízèle ko.

3

Móndyá ka'ìbhá dhi ki atsimá

¹ Lè mí kògò adrélé tàà móndyá ka'ìbhá i dré dhi, ì kàdré àyi ki bha àyi ki ópí i zàle, ìndì dhya bhàle àyi drìle dhi i zàle. I kàdré àyi nda ki kulí yi, adrézó gànzi ró tà dóro títì dhi ki 'o.

² I kòtà dhya àlo ni rú kònzì ko. I kòlawà kpà móndí íbe ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki togó dóro ìndì yàyà tadhá móndyá títì i véna.

³ Tàko ko, wáláká dhi, àma tá kókpà móndí azaaza ligíbhá Gíká rú, àyi ki tayíbhá litílé dhi 'i. Ama tá mǎrábà àma ki lovó kònzì kya, ìndì lovó twátwa bvò àdhya kya 'i. Mà adré tá tatsilé tà kònzì 'obe, lovó kònzì bhabe, ìndì togó kònzì bhabe àma kòfalésè. Móndí àruka ì adré tá kpà togó kònzì bha àma rú.

⁴ Dì, Gíká àma ki tidrìlépi dhi tadhá tá ína àyi togó dóro àyi lèle be àma dré gò,

⁵ àma ki tidrízó. Tidrí tá àma tà gyǎgya mà dré 'òle dhi i sè ko. Be ró dhi, tidrí ína àma í dré àma ki kizà lèle bhàle dhi sè. Tàko ko, dzì tá àma àma ki tàkonzì lésè, àma ki tizo tódhyá, lídrì tídhí ro dhi ni afèzo àma dré Tirí Lólo ni rinyí sè.

⁶ Dré Tirí Lólo nda ni kutúzó gǎle àma léna bí Yésu Krísto àma ki tidrìlépi dhi sè,

⁷ kitswálé àma í dré bhàle gyǎgya àyi togó tanì sè dhi i, mà kòkisúró lídrì kóná vésè kólyá dhi tàyilé ro, adrézó àma ki mǐ bha ásà.

⁸ Kulí kòdhi i, kulí kitswálé ka'ìle dhi 'i. Má adré dì lèá dhi, mí kàdré tà kòdhi ki tadhá ngádra 'á, móndyá Gíká ni ka'ìbhá dhi ì kàdréro àyi ki fe adrélé tà dóro 'o. Tà nda i tà dóro lavulé kitswábhá móndyá títì dhi ki ledé dhi 'i.

⁹ Dì, mí kàdré mína káyì azaaza dhi ki ga, tábhí ki rú ki atíma íbe, lawà íbe, ìndì tà kayima tátírítrí kulí ni tà dri dhi be. Tàko ko, tà nda kòdhi i tà tàko kitswábhá móndí ki ledé bwà ko dhi 'i.

¹⁰ Dhya àlo kàdré móndí ki 'o ru lanzí dhi, lè mí kòkodzó akódhi nda vèsè àlo tsàle vèsè rĩ. Kòyi ko dhi, mí kòtayí akódhi.

¹¹ Mí nì tàle dhi, dhya làsú be kònìni dhi tayí áyi tà kisùkisù abílé dre dhi be. Tàkonzì dré adrélé 'òle dhi i sè dhi, adré tà bhà áyi tàndi dri.

Pólò ni kúlí kùdù

¹² Má ni Àrètémà 'i yà kó ngalè Tíkíkò 'i yà dhi ni mu mí véna. Ayi nda ki àlo kòtsa dre dhi, mí kò'o tà títi dhi i lizo áma kisú Nìkòpólì na. Tàko ko, má nò dóro ni, má dré lókyá kidhì àdhya ni letèle lavúlé kònàle dhi.

¹³ Mí kò'o tà títi dhi i Zénà tòlí tà 'òlepi dhi ki ledézó Apólò be lile àyi ki atsí na, ngá àlo kòpiró àyi láti na ko.

¹⁴ Lè àma ki móndyá i kònì àyi ki fèle adrélé tà dóro 'o, i kòkitswáró ngá fe móndyá adrèbhá lovó ni íbe dhi i dré, adrézó kpà lò'wa dóro 'a bĩ.

¹⁵ Móndyá títi mà dré adrézó àyi íbe kònwa dhi i fè mòdo mí dré. Mí kòfè kpà mòdo móndyá ka'ìbhá títi adrèbhá àma ki le dhi i dré.

Gìká nì togó tani kàdré àmi íbe títi!

Wárágà Pólò dré tisìle Fìlèmónà dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Fìlèmónà dré dhi 'i. Fìlèmónà nda tá mómí kàdrì Yésu ni ka'ilepi, adrélépi Èkèlézyà Kòlòsáyì àdhya na dhi 'i. Akódhi tá mārábà àlo rú be Onèsímò dhi ìbe. Onèsímò nda lapá tá Fìlèmónà drígàsè lile ru kisú Pólò be bǎdzó na. Di Pólò dré akódhi ni togó asézó Yésu ni ka'ì gò, dré kisùzoá dóro ni, í dré akódhi ni logólé líyí ni véna dhi.

Pólò adré di wárágà kònìdhi ni tisì Fìlèmónà ni ti lizízó, kòtrìró áyì mārábà nda ni tàkonzì, akódhi ni ka'izo dòle ngóro áyì adrúpi Krísto na dhi ró. Pólò adré lèá dhi, Fìlèmónà kò'o tà nda kònìni ngóro tòlí bhàle í dri dhi tíni ko, be ró dhi, ngóro dré lèle 'òle áyì lèle Krísto na dhi sè dhi tíni.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kí a'ima

Pólò ni mòdo fèma (1:1-3)

Pólò ni àwoyà fèma Fìlèmónà ni tà sè dhi (1:4-7)

Fìlèmónà ni ti lizima Onèsímò ni tà sè dhi (1:8-22)

Pólò ni kúlí kùdù (1:23-25)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò 'ìle bǎdzó kòndi 'á Yésu Krísto ni tà sè dhi, túmání àma kí adrúpi Tímòtéyò be dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì mí, àma kí àzìàmú Fìlèmónà mà dré lèle tò dhi dré.

² Mà adré kpà tisíá àma kí amvúpi Apíyà dré, àma kí àdzú bhuàmú Arùkípò dré, ìndì mómíyá Èkèlézyà àdhya adrèbhá ru kímó ámi dzó na dhi ì dré.

³ Gíká àma kí Atá í Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyì kí togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Pólò fè àwoyà Fìlèmónà ni tà sè

⁴ Lókyá má dré adrérà'a tà zi Gíká tí dhi 'á dhi, má adré ngbú adrélé àwoyà ta akódhi dré ámi tà sè, adrézó kpà tà zi akódhi tí mí dré.

⁵ Tàko ko, má adré ámi tà ka'ika'ì Mírì Yésu na dhi ni tà yi, túmání ámi lèle mí dré adrélé tadhálé mómíyá lólo títi Gíká àdhya í véna dhi ni tà be.

⁶ Má adré di tà zi Gíká tí, ámi tà ka'ika'ì nda kàdréró lò'wa 'a bí, mí kònró tà tani títi mà dré adrézó ába Yésu Krísto na dhi ì be dhi bvó.

⁷ Ama adrúpi, ámi lèlè tìmbà áma togó gàlè arí sè bí, mí dré móndíyá Gíká àdhyà kí togó tìndrìlè dhì sè.

Pólò lizí Filemónà ní ti Onèsímò ní tà sè

⁸ Asà dhì, tágba má dré tá kitswázó tòlì fe mí dré Krísto na tà kitswálépi mí dré 'òlè dhì sè dhì,

⁹ má adré mána ámi ti lizí lèlè sè. Dì, ma, Pólò màlìga ró 'ìlè nyànomvá bàdzó 'á Yésu Krísto ní tà sè dhì,

¹⁰ má adré ámi ti lizí áma mvá Onèsímò ní tà sè. Tàko ko, akódhi nda atsá áma mvá ro Krísto na kònwa bàdzó 'á.

¹¹ Wáláká dhì, akódhi tá móndí tàko 'ì mí mìlèsè. Dì, nyànomvá dhì, akódhi ína móndí kitswálépi àma kí ledé tùmáni mí be dhì 'ì.*

¹² Má adré akódhi ní logó mí véna, tágba akódhi dré adrézó áma tándi ní togó 'ì dhì.

¹³ Má lè tá tò akódhi ní kíkílè ànyi má làga kònwa, kòledéro ma ámi àrà 'a, má dré adrérà'a bà nya Rúbí Tani ní tà sè dhì 'á.

¹⁴ Dì, má kitswá tá 'òá kònìni mí dré ka'íá àko ró ko. Be ró dhì, má adré làá dhì, mí kò'o tà dóro ngóro mí dré lèlè 'òlè dhì tìni, ngóro tòlì bhàlè mí dri dhì tìni ko.

¹⁵ Aruka ní, mì lanzi tá ru Onèsímò be lókyá tsà sè, mí kògòro akódhi ní kisú adrézó ába nyo be dhì bvó.

¹⁶ Nyànomvá dhì, akódhi vélé ngbà 'í màrábà 'ì ko. Akódhi lavú vélé màrábà byá. Akódhi adrúpi má dré mána lèlè tò dhì 'ì. Dì, lavúlè dhì, akódhi ní adré móndí mí dré dra lèlè tò dhì 'ì, ìndì adrúpi mí dré dra lèlè tò Mírì na dhì 'ì.

¹⁷ Dì asà dhì, mí kàdré áma no ámi arúpi ró dhì, mí kòka'í akódhi ngóro mí ní tá áma tándi ní ka'í kòdhya na tìni.

¹⁸ Akódhi kò'o mí kònzi yà, kó ngalè kàdré ámi màri íbe í rú yà dhì, mí kòbhà màri nda áma rú tí.

¹⁹ Ma, Pólò, má adré kúlì kònì kí tìsì áma tándi ní drígá sè: Má ní màri nda ní logó mí dré. Kònò má ní tá kitswá tàá dhì, mí mína áma màri íbe mí rú, ìndì màri nda ámi tándi ní lídri 'ì.

²⁰ Dì áma adrúpi, má adré làá mí kò'o tà nda kòdhi má dré Mírì ní rú sè. Mí kòtìndrì áma togó Krísto na.

²¹ Má adré wárágà kònìdhi ní tìsì mí dré, adrézó ka'íá dhì, mí ní áma kúlì ka'í 'òlè. Má nì, mí ní vélé tà 'o tà má dré adrélé zìlè kòdhi ní lavú byá dhì be.

²² Kòdhi íbe dhì, mí kòledé àrà má dré kitswázó ayílè mí véna dhì be. Tàko ko, má adré mǐ bha Gíká véna, kònzìró láti má dré gòzo tsàlè àmi véna, ngóro mì dré adrélé zìlè akódhi tí dhì tìni.

* **1:11 1:11** Rú «Onèsímò» kònìdhi adré làá tàlè dhì, «dhyà adrélépi móndí kí ledé dhì».

Pólò ni kúli kùdù

²³ Èpàfùrà mà dré adrézó bã nya ába Yésu Krísto ni tà sè dhi, fè mòdo mí dré.

²⁴ Márokò, Arìstàrukò, Démà, tsàle Lúkà be, áma àziàmú ró dhi, ì fè kpà mòdo mí dré.

²⁵ Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà tisìle Èbéré i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà tisìle Èbéré i dré dhi 'i. A nǐ dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi ngalè àdhi 'i ya dhi ko. Dì, à ni kitswá nòà dhi, à adré tisìá mónnyá Yésu ni ka'ìbhá gò, ì dré adrézó kizà nya dhi i dré. A adré di tisìá àyi nda ki kodzózó, ì kàdréró àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ìka'ì na. A adré kpà tadhá àyi dré ngádra 'á dhi, Yésu Krísto dhya àyi ki tidrìlépi kitswálé títi dhi 'i.

A lanzí wárágà kònìdhi 'a be rǐ. Alo ni, à adré Krísto ni tà kàdrì lavulé dhi ni tadhá (1:1-10:18). A adré tadhá dhi, akódhi Giká ni Mvágó adrélépi Giká ni tándi ni lídrì tadhá kyá í rú dhi 'i. Akódhi kàdrì pròfétà ki lavú, ángeló ki lavú, Mósè ni lavú, ìndì Yòsúwà ni lavú. Akódhi kòwánà kàdrì tà tídhí Giká dré bhàle ru yǐzo mómí ìbe dhi ni tà sè dhi 'i. Dì akódhi kàdrì kòwánà tà àku ru yǐzo dhi àdhya ki lavú. Akódhi ni lídrì fèle mòbòmà ro ngbà 'í vèsè àlo dhi kókpà kàdrì, mòbòmà atú fèle vèsè be bǐ dhi ki lavú. Dì akódhi ni kàrí kutulépi dhi sè dhi, temvé àma ki togó tàkonzì lésè kitswálé títi, àma ki tidrízó.

Rǐ ni, à adré mómnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréró tròle àyi ki tà ka'ìka'ì rú (10:19-13:19). A adré tà ka'ìka'ì mómnyá Giká àdhya atú dhi ì dré tadhálé dhi ki tà tadhá. A adré kpà Giká adré àma ki lotó áyi ànzi i tíni dhi ni tà tadhá. A adré kpà tàá dhi, mà kàdré àma ki mǐ bha Yésu dri, adrézó àma ki kisí ànyi Giká làga akódhi sè, ìndì àma ki tà ka'ìka'ì sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atíma

- 1) Krísto, Giká ni Mvágó adrélépi Giká ni tándi ni lídrì tadhá í rú dhi 'i (1:1-3)
- 2) Krísto kàdrì ángeló ki lavú (1:4-2:18)
- 3) Krísto kàdrì Mósè ni lavú, ìndì Yòsúwà ni lavú (3:1-4:13)
- 4) Krísto kòwánà kàdrì kòwánà atú dhi ki lavulépi dhi 'i (4:14-7:28)
- 5) Tà tídhí ru yǐzo Krísto sè dhi kàdrì, tà àku ru yǐzo dhi ni lavú (8:1-9:22)
- 6) Krísto ni lídrì fèle mòbòmà ro dhi kàdrì, mòbòmà atú fèle dhi ki lavú (9:23-10:18)
- 7) Àma ki kisima ànyi Giká làga dhi (10:19-39)
- 8) Tà ka'ìka'ì (11:1-40)
- 9) Giká ni ànzi ki lotoma (12:1-13)
- 10) Tà tàle mómnyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i (12:14-13:19)
- 11) Kúlí kùdù (13:20-25)

Giká longó áyi kúlí áyi Mváagó tí

¹ Atú dhi, Giká longó tá áyi kúlí àma ki tábhí i dré áyi pròfètà i tí, lókyá twátwa i sè ìndì láti twátwa i sè.

² Dì, lókyá kùdù kònìdhi sè dhi, longó áyi kúlí àma dré áyi tàndi ni Mváagó tí. Akódhi nda dhya Giká dré tá 'òle ngá títi dhi ki bha dhi 'i, ìndì dhya dré bhàle kitswálé tà títi í dré lazilé tàylé ro dhi ki kisú dhi 'i.

³ Akódhi nda adrè lagulé Giká ni tàndi ni mīlanzilanzi sè. Adré kpà Giká ni tàndi ni lídrì 'o adrélé nòle kyá í rú. Adré ngá títi dhi ki 'o adrélé ru totó àyi ki àrà i 'àsè áyi kúlí rīnyī ró dhi sè. Akódhi dré mōndyá bvò dri dhi ki temvézó àyi ki tàkonzì lésè dhi àmvolésè dhi, dré mbàzo lirílé Giká múrúngú dhi ni dríágó lésè bhù na.*

Giká ni Mváagó kàdrì ángéló ki lavú

⁴ Dì Giká ni Mváagó nda atsá kàdrì ángéló títi dhi ki lavú byá, ngóro rú Giká dré fèle drá dhi dré kpà adrélé kàdrì ángéló kya ki lavú byá dhi tíni.

⁵ Tàko ko, Giká tà tá tàdzí tà ángéló dré ngóro dré tàle áyi Mvá dré dhi tíni ko. Tà tá áyi Mvá nda dré dhi:

«Mí àma Mváagó 'i.

Àndrò dhi, má ti mi ma.»†

Tà kpà dhi:

«Má ni mána adrè akódhi ni Atá ro.

Akódhi ni ína adrè áma Mvá ro.»‡

⁶ Kòdhi íbe dhi, lókyá Giká dré tá adrérà'a áyi Mvá kàyo nda ni amù bvò dri dhi 'á dhi, tà dhi:

«Lè ángéló títi Giká àdhya ì kòbhà akódhi ni lindrì.»§

⁷ Kàdrè ángéló ki tà sè dhi, Giká tà dhi:

«Akódhi adrè áyi ángéló ki amù lyá tíni.

Adré áyi màrábà nda ki amù àtsí làdra tíni.»*

⁸ Dì, kàdrè ína akódhi ni Mvá ni tà sè dhi, tà dhi:

«Á! Giká, ámi lirírà adrézó òpì nya dhi ni adrè kóná vésè kólyá.

Mí ni adrè òpì nya kùtù fa adrélépi ámi tà gyágya tadhá dhi sè.

⁹ Mí lè mína tà gyágya kòdhya gò, tà kònzi gàzo gàgà.

Dì àsà dhi, Giká, ámi Giká zì mi adrélé kàdrì ámi arúpi ki lavú gò,

dò kólénzè àdhya ni dàzo mí dri.»†

¹⁰ Akódhi tà kpà áyi Mvá nda ni tà sè dhi:

* 1:3 1:3 Opí kàdrì ni dríágó lésè dhi, àrà adrélé fèle mōndí dré akódhi ni lindrì tadházó dhi 'i. † 1:5 1:5 A kònò Longó i 2:7. ‡ 1:5 1:5 A kònò 2 Sàmùwélé

7:14. § 1:6 1:6 A kònò Dùtèrònómè 32:43. * 1:7 1:7 A kònò Longó i 104:4.

† 1:9 1:9 A kònò Longó i 45:7-8.

«Mírì, ngá títi dhi ki kidhoma 'á dhi, mí bhà tá bvò ni pá
mì.

Mí bhà tá kpà bhù i ámi tàndi ni drígrá sè.

¹¹ Ngá nda ki dra akilé títi, di, mí ni mína ngbú adré be.

Ɔ ni akù kítá i tíni.

¹² Mí ni àyi ki kopá kánzò tíni.

Ɔ ni ru ladzá kítá àku dhi i tíni.

Di, mí ni mína ngbú adré ngóró mí dré adrélé dhi tíni.

Ámi kóná kitswá kpà tàdzí akilé ko.»[‡]

¹³ Gĩká tà kpà tàdzí tà ángéló àlo dré kònini ko:

«Mí alì lirílè áma drígrá lésè,

tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo adrélé ámi pá
zàle dhi 'á.»[§]

¹⁴ Ángéló títi dhi i ngbà 'í tirí adrébhá Gĩká ni àzì 'o dhi 'i.
Akódhi adré àyi ki amù mónnyá dra lídrì kóná vèsè kólyá
dhi ni kisúbhá dhi ki ledé.

2

Tà kàdrì adrézó móndí ki tídrì dhi

¹ Di ásà dhi, lè mà kàdré véle tròle tà mà dré yìle dhi i rú
wáláká ni ni lavú, mà kòkitswáró vwàle tà nda i rúsè ko dhi
bvó.

² Tàko ko, Gĩká 'o tá kúlí atú í dré tá longólé ángéló i tí dhi
i adrélé ru totó tātā. Di dhya ángùdhi kúlí nda ki gàlepi 'òle
dhi kisú tá ína tà nòle í dri kitswálepí àyi tàkonzì sè dhi.

³ Kàdré kònini dhi, mà ni di àmakya lapá tàbvó tàma sílésè
ngínìngìni ró, mà kàdré tà kàdrì adrézó móndí ki tídrì ándrò
kòdhi ni no tà tàko ró dhi? Mírì Yésu ni tàndi longó tá rè
zyà tà nda nì gò, mónnyá akódhi ni yibhá dhi i dré tadházóá
àma dré dhi, tà nda tà bàti 'i káyà dhi.

⁴ Gĩká tadhá kpà ngádra 'á dhi, tà nda tà bàti 'i, tà twátwa
língrígrá ró dré 'òle móndí i kòfalé dhi i sè, ìndì rìnyí twátwa
Tírì Lólo àdhya dré lanzilé móndí i dré ngóró dré lèle 'òle
dhi tíni dhi i sè.

Yésu atsá móndí ro àyi adrúpi ki tídrì

⁵ Di, kàdré ángéló ki tà sè dhi, Gĩká bhà bvò adrélepí alìle
mà dré adrézó tà ni ni ta dhi adrélé àyi ki pá zàle ko.

⁶ Be ró dhi, à tìsì tà Gĩká ni Kúlí na kònini:

«Á! Gĩká, móndí tá ína àdhi 'i, mí dré adrézó akódhi ni tà
kisù dhi?

Móndí ni mvá tá ína àdhi 'i, mí dré adrézó akódhi ni tà no
dhi?

⁷ Mí bhà akódhi adrélé lókyá tsà sè ángéló i zàle.

Mì bhà kpà akódhi ni mĩ lanzile, língrì fèzo drá.

[‡] 1:12 1:12 A kònò Longó i 102:26-28. [§] 1:13 1:13 A kònò Longó i 110:1.

⁸ Mí bhà kpà tà tíí dhi i adrélé akódhi ni pá zàle.»*

Gìká kòbhà tà tíí dhi i móndí ni pá zàle kònini dhi, tayí tà àlo dré bhàle akódhi ni pá zàle ko dhi ko. Di, nyànomvá dhi, mà nò rè tà tíí dhi i adrérà'a akódhi ni pá zàle dhi ko.

⁹ Di, mà adré Yésu ni no kòdhya. Tàko ko, Gìká bhà tá akódhi nda adrélé lókyá tsà sè ángéló i zàle, kitswálé Gìká ni togó tani sè dhi, kòdràró móndyá tíí dhi ki tà sè be dhi bvó. Di nyànomvá dhi, Gìká bhà akódhi ni mǎ lanzile, lindrì fèzo drá, dré tá kizà ka'ile nyàle gò dràzo dhi sè.

¹⁰ Tàko ko, adré tá leà dhi, Gìká ngá tíí dhi ì dré adrézó ásà adrélé kpà drá dhi, kò'o Yésu ni tà kitswálé tíí kizà dré nyàle dhi sè, kitswázó ànzi zyandre dhi ki adrì áyi mǎlanzilanzì kisú dhi bvó. Angyá ko, Yésu nda dhya láti nzilepi àyi dré lídrì kisúzó dhi 'i.

¹¹ Di Yésu adrélépi móndí ki 'o atsálé lólo nda, túmǎní móndyá dré 'òle atsálé lólo dhi íbe dhi ki Atá àlo kwákwá. Àsà dhi, akódhi adré àyi ki zi áyi adrúpi i ró kanyò àko.

¹² Tàko ko, tà dhi:

«Á! Gìká, má ni ámi tà longó áma adrúpi i dré.

Má ni ámi rú bha kùle àyi ru kimóbhá nda i kòfalé.»†

¹³ Tà kpà dhi:

«Má ni áma tà ka'ika'i bha Gìká léna.»

Tà kókpà dhi:

«Ma kònìdhi, túmǎní ànzi Gìká dré afèle má dré dhi íbe.»‡

¹⁴ Di ànzi nda ì dré adrélé rúbhá íbe ìndì kàrí íbe dhi sè dhi, Yésu ni tàndì atsá tá kpà móndí ro àyi tíni. 'O tá kònini, kitswálé áyi dràma sè dhi, í kòpfuró Dzáborò adrélépi tá rinyí dràdrà àdhya íbe dhi ni tà,

¹⁵ ìndì í kòtrìró móndyá tíí adrèbhá tá àyi ki lókyá wáyi sè màràbà i ró dràdrà ròma sè dhi i be dhi bvó.

¹⁶ Tà bàti ró dhi, akódhi atsá ángéló ki ledé kòdhya ko. Be ró dhi, atsá ína Abàràma ni ànzi ki ledé kòdhya.

¹⁷ Àsà dhi, adré tá leà dhi, akódhi kàtsá áyi adrúpi i tíni tà tíí i sè, kàtsáró àyi ki kòwánà kàdrì kitswálépi àyi ki kizà bha ìndì kitswálépi adrélé ka'ile dhi ró Gìká kandrá, kò'oró tà tíí dhi i móndí ki tàkonzì trizo be dhi bvó.

¹⁸ Tàko ko, akódhi ni tàndì nya tá kizà, tà dré tá adrérà'a àyi tabhì dhi 'á. Àsà dhi, a ni kitswá móndyá tà dré adrélé tabhìle dhi ki ledé bwà.

3

Yésu kàdrì Mósè ni lavú

* 2:8 2:8 A kònò Longó i 8:5-7. † 2:12 2:12 A kònò Longó i 22:23. ‡ 2:13 2:13 A kònò Esáyà 8:17-18.

¹ Dì áma adrúpi Giká dré azilé adrélé mónnyá lólo ína í ró ní ì, m̀ k̀s̀ù r̀è Ỳésu nda ní tà ká. Akódhi, àpóstolò ìndì k̀òwánà kàdr̀ì mà dré ka'ile bàti gò, adrézó tà ní ní longó dhi 'i.

² Akódhi 'o tá tà títi Giká áyi z̀ilepi dhi dré bhàle í drígá dhi ì, ngóro Mósè dré kpà tà títi Giká ní dzó na bhàle í drígá dhi k̀ì 'òle dhi t̀ini.

³ Dì, Ỳésu kitswá ína lindr̀ì kàdr̀ì sè Mósè ní lavú, ngóro dhya adrélépi dzó si dhi dré adrélé lindr̀ì íbe kàdr̀ì, dzó síle nda àdhya ní lavú dhi t̀ini.

⁴ Tàko ko, dzó títi dhi ì dré dhi, dhya àyi k̀ì sibhá dhi ì be. Dì, dhya ngá títi dhi k̀ì sílepi dhi, Giká 'i.

⁵ Mósè àdhya ró dhi, kitswá tá Giká dré ka'ile ngóro màràbà í dré bhàle áyi dzó na dhi ró gò, dré tà Giká dré lèlè tàle lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi k̀ì longózó.

⁶ Dì, Krístò àdhya ró dhi, kitswá ína Giká dré ka'ile ngóro áyi Mvágó í dré bhàle áyi dzó dr̀ile dhi ró. Ama Giká ní dzó nda 'i, mà kàdré tròle tà mà dré ka'ile bàti gò, adrézó m̀ì bha ásà, ìndì adrézó dr̀ì bha kuru ásà dhi rú dhi.

Ama k̀ì togó 'òma tombálé ko dhi

⁷ Dì ásà dhi, ngóro T̀irì Lólo dré adrélé tàle Giká ní Kúli nà dhi t̀ini:

«Ándrò dhi, m̀ì k̀òyi Giká ní kúli dhi,

⁸ m̀ì k̀ò'o àm̀ì k̀ì togó tombálé ko.

M̀ì k̀ò'o ngóro àm̀ì k̀ì tábhì kya t̀ini ko,

lókyá ì dré tá ligìrà'a má rú, ìndì ì dré tá áma tabhìrà'a duku na dhi 'á.

⁹ Kònàle dhi, ì tabhì tá ma, áma togó vwàvwà tabhìzo,

tágba ì dré tá tà títi má dré 'òle dhi k̀ì nòzo kóná nyadhi-r̀ì dhi.

¹⁰ Asà dhi, áma togó dré aswázó mónnyá lókyá nda 'á dhi ì rú.

Dì má dré tàzoá dhi: <Ì adré ngbú àyi k̀ì togó tayí adrélé vwàle má rúsè vwàvwà.

Ì ǹì kpà áma láti lebèle ko.>

¹¹ Dì má dré m̀ondrà s̀izo togóaswa dré, tàzoá dhi:

<Áyi nda ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé má be dhi léna kò!>*

¹² Dì áma adrúpi ì, m̀ì k̀ònò dóro, dhya àlo àm̀ì k̀òfalé dhi kàdréró togó k̀onzi, adrélépi Giká lídr̀ì ro dhi ní ka'ì ko gò, adrézó áyi alá akódhi rú dhi íbe ko.

¹³ Be ró dhi, m̀ì kàdré ru t̀imbà àm̀ì k̀òfalésè àm̀ì k̀ì tà ka'ika'ì na k̀itú àlo àlo títi ì sè, àm̀ì k̀ì àlo k̀òtayíró ì tàkonzi dré litilé gò, áyi togó 'òzo tombálé Giká rú dhi ko. Lè

* 3:11 3:11 A k̀ònò Longó ì 95:7-11.

mì kàdré 'òá kònìni, à dré rè dhu adrérà'a kítú nda ni zi «Ándrò» dhi 'á.

¹⁴ Tàko ko, àma Kristo ni arúpi 'i bàti, mà kàdré tròle gígí ro tà mà dré ka'ile drìdrì dhi rú, tsàle byá àma ki lókyá ni kùdù na dhi.

¹⁵ Ngóro Giká ni Kúlí dré adrelé tàle dhi tíni:

«Ándrò dhi, mì kòyi Giká ni kúlí dhi, mì kò'o àmi ki togó tombálé, ngóro àmi ki tábhí ì dré tá 'òle ì dré ligírà'a Giká rú dhi tíni ko.»†

¹⁶ Dì àyi Giká ni kúlí yibhá gò, ì dré ligízó akódhi rú nda i tá àdhibhá 'i? Ayi nda i tá zakó mónnyá títi Mósè dré tá adrìle apfòzo àyi íbe Ezèpétò lésè dhi 'i?

¹⁷ Dì Giká ni togó aswá tá kóná nyadhi-rì dhi àdhibhá i rú? Ayi nda i tá zakó mónnyá tàkonzì 'obhá gò, ì dré ledhézo todràle duku na dhi 'i?

¹⁸ Dì Giká sì tá mòndrà àdhibhá i dré tàzoá dhi, ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé í be dhi léna ko dhi? Ayi nda i tá zakó mónnyá akódhi ni kúlí gabhá 'òle dhi 'i?

¹⁹ Dì mà adré nòá dhi, àyi nda ì kitswá tá file àrà adrézó lovólé nda léna ko, ì dré Giká ni ka'ile ko dhi sè.

4

Àrà adrézó lovólé Giká be dhi

¹ Dì Giká lazí tà tayílé àma dré, tàzoá dhi, mà ni kitswá file àrà adrézó lovólé í be dhi léna. Asà dhi, mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayíró lókyá fizo àrà nda léna dhi lapálé ko.

² Tàko ko, à longó Rúbí Tani àma dré yíle, ngóro Ìsèrélè ànzi nda kya tíni. Dì, rúbí ì dré yíle nda ledé tá ína àyi ko. Angyá ko, ì yi tá rúbí nda kisúlé tà ka'íka'í sè ko.

³ Dì, àma rúbí nda ni ka'ibhá dhi i, mà adré àmakya file àrà adrézó lovólé nda léna. Kàdré àrà nda ni tà sè dhi, Giká tà dhi:

«Dì má sì tá mòndrà togóaswa dré, tàzoá dhi:

«Ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé má be dhi léna ko!»* Giká tà tá tà nda kònìni, tágba dré tá áyi àzì 'òzo akilé kidhólé í dré bvò bhàrà lésè dhi.

⁴ Tàko ko, à tisì tà kítú ni nzi-drì-rì ni tà dri, Giká ni Kúlí na dhi kònìni: «Kítú ni nzi-drì-rì sè dhi, Giká dré lovózo àzì títi í dré tá 'òle dhi i sè.»†

⁵ Dì akódhi ni Kúlí nda adré kpà tàá dhi: «Ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé má be dhi léna ko.»

⁶ Dì tayí dhu rè lókyá móndí àruka ì dré kitswázó file àrà adrézó lovólé nda léna dhi. Angyá ko, mónnyá atú Rúbí

† 3:15 3:15 A kònò Longó i 95:7-8. * 4:3 4:3 A kònò Longó i 95:11. † 4:4 4:4 A kònò Kidhoma 2:2.

Tani yibhá nda ì fi tá àyikya àrà nda léna ko, ì dré kúlí nda ni ka'ile 'òle ko dhi sè.

⁷ Di kóná bí lókyá nda àmvolésè dhi, Gíká dré gòzo tódhyá kítú àzya bha, kítú nda ni zizo «Ándrò» gò, dré longózá Dàwídí tí ngóro tisìle kònwa dre dhi tíni:

«Ándrò dhi, mì kòyi Gíká ni kúlí dhi,
mì kò'o àmi ki togó tombalé ko.»‡

⁸ Tàko ko, Yòsúwà kò'o tá kó rè móndyá nda i file àrà adrézó lovólé nda léna 'í dhi, kònò Gíká gò tá kítú àzya adrézó file lána dhi ni tà ta ko.

⁹ Di ásà dhi, tayí dhu rè àrà móndyá Gíká àdhyà ì dré kitswázó lovólé lána sàbátù ni tà àdhyà tíni dhi.

¹⁰ Angyá ko, dhyà ángùdhi filepi àrà adrézó lovólé Gíká be nda léna dhi, adré kpà lovólé áyi tàndi ni àzì sè, ngóro Gíká dré lovólé áyi àzì sè dhi tíni.

¹¹ Adré di leá dhi, mà kò'o tà títi dhi i kitswázó file àrà adrézó lovólé nda léna, dhyà àlo àma kòfalé dhi kògàró Gíká ni kúlí gò dhèzo Ìsèrèlè ànzì nda kya tíni ko.

¹² Tàko ko, Gíká ni kúlí lídrì ro, ìndì adré tà 'o rìnyí sè. Kúlí nda tsì, sápi sí litsi be rì dhi ni lavú byá. Adré file móndí léna tsàle byá àrà akódhi ni tà kisùkisù lanzízó togó ni be dhi na. Adré file tsàle byá àrà akódhi ni fà ki lanzízó fà ni ni dò be dhi na. Adré tà akódhi dré adréle kisùle dhi ki bvó lanzí, tà dré adréle lèle 'òle dhi íbe.

¹³ Ngá àlo ngá títi Gíká dré bhàle dhi i kòfalé dhi kitswá áyi zu akódhi mìlèsè bwà ko. Ngá títi dhi i ngádra 'á, dhyà mà dré dra àma ki tà títi dhi ki tàzo akódhi kandrà nda mi.

Yésu, àma ki kòwánà kàdrì lavúlé dhi 'i

¹⁴ Di ásà dhi, mà kàdré tròle gígí ro tà mà dré ka'ile bàti gò, adrézó longózá dhi rú. Tàko ko, àma kòwánà kàdrì lavúlé, filepi bhù na tsàle byá Gíká ni tàndi véna dhi íbe. Akódhi nda, Yésu, Gíká ni Mvágó 'i.

¹⁵ Ama ki kòwánà kàdrì nda, móndí kitswálépi kizà do áyi togó na àma ki tà yàyà ki tà sè bwà ko dhi 'i ko. Be ró dhi, àma ki kòwánà kàdrì nda ína dhyà tà títi dhi ì dré tabhìle àma tíni gò, dré ína tàkonzì 'òzo ko dhi 'i.

¹⁶ Di tà mà dré ka'ile bàti nda sè dhi, mà kàdré àma ki kisi ànyi Gíká ni lírìrà adrézó òpì nya áyi togó tani sè dhi làga, kàdréró àma ki kizà bha, adrézó áyi togó tani bha àma rú, kitswázó àma ki ledé lókyá kitswálépi àma sè dhi sè be dhi bvó.

5

¹ Kòwánà kàdrì ángùdhi móndí ì dré adrélé kipèle dhi, ì adré kipèá kitswálé áyi totó àyi ki kòfalé 'á Gìká be, adrélé ngá fe ìndì mòbòmà fe akódhi dré àyi ki tàkonzì ki tà sè.

² Kòwánà kàdrì nda ni kitswá tà 'o togó yàyà sè móndyá tà nibhá ko, àyi ki tayíbhá litílé dhi ì dré, áyi tàndi ni tà dré kpà adrélé yàyà dhi sè.

³ Di akódhi ni tà yàyà nda sè dhi, lè kàdré ngá fe mòbòmà ro áyi tàndi ni tàkonzì ki tà sè, adrézó kókpà fèá móndí ki tàkonzì ki tà sè.

⁴ Dhya àlo kitswá áyi tàndi ni bha adrélé kòwánà ro lindrì kisúzó ásà dhi ko. Gìká kitswá ngbà 'í móndí ki zi adrélé àzì nda ni 'o dhi nì, ngóro dré Arónà ni zìle dhi tìni.

⁵ Kókpà kòdhi tìni, Krísto bhà tá áyi tàndi adrélé kòwánà kàdrì ro mìlanzìlanzì kisúzó ásà dhi ko. Be ró dhi, Gìká zì tá akódhi nì gò, tàzoá drá dhi:

«Mì áma Mvágó 'i. Ándrò dhi, má ti mì ma.»*

⁶ Tà kpà áyi Kúlí na dhi:

«Mì kòwánà kàdrì 'i kóná vèsè kólyá, ngóro Mèlikìsèdéké tìni.»†

⁷ Lókyá Yésu nda dré tá adrérà'a bvò dri dhi 'á dhi, zi tà tà Gìká tí, adrézó ngòle kúlí 'u'ù sè àwò íbe dhya kitswálépi tá akódhi ni apá dràdrà lésè nda rú. Di Gìká dré akódhi ni yìzo, dré áyi bhàle Gìká ni rìnyí zàle dhi sè.

⁸ Tágba akódhi dré tá adrézó Gìká ni Mvá 'i dhi, lè tá kònì Gìká ni kúlí ka'ìle 'òle dhi be, kizà í dré nyàle dhi sè.

⁹ Di Gìká kò'o akódhi ni tà kitswálé títi dre dhi, akódhi dré atsázó dhya adrélépi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe móndyá títi adrèbhá áyi kúlí ka'ì 'òle dhi ì dré dhi ró.

¹⁰ Angyá ko, Gìká bhà akódhi adrélé kòwánà kàdrì ro ngóro Mèlikìsèdéké tìni.

Ama ki tà ka'ika'ì tayìma ko dhi

¹¹ Ama tà íbe bí tàle tà nda ì dri. Di, tà nda ki àndu ngèma àmi dré dhi kòkòròko. Tàko ko, mì adré tà yi nìle mbèlè ko.

¹² Lókyá lavú dre tò kidhólé kítú mì dré Yésu ni ka'izo dhi sè, atsálé nyànomvá kònìdhi. Lè tá dhi, mì kàtsá tà tadhábhá ì ró dre. Di, adré leá dhi, à kògò Gìká ni kúlí ni tà adrélé tadhále drìdrì dhi ki tadhá tódhyá àmi dré. Lè à kàdré bàsú fe àmi dré kòdhyá, mányàngá tòmbatòmba 'i ko.

¹³ Dhya ángùdhi adrélépi ngbà 'í bàsú mvu dhi dhu rè mvámvá 'i. Akódhi nì rè tà adrélé tadhále tà gyágya dri dhi ì ko.

* 5:5 5:5 A kònò Longó ì 2:7. † 5:6 5:6 A kònò Longó ì 110:4.

¹⁴ Di, manyàngá tòmbatòmba dhi ína móndí li'wábhá dre dhi i dré. Ayi nda i adré ngbú adrélé nyaá atsázó tògyabhá ro, i kòkitswáró tà dóro ki ni lanzílé tà kònzi íbe.

6

¹ Di ásà dhi, lè mà kòtayí tà adrélé tadhálé drìdrì Krísto ni tà sè dhi i gò, adrézó tà adrèbhá móndí ki 'o li'wálé àyi ki tà ka'íka'í na dhi ki tadhá kòdhya. Lè mà kògò tódhyá dzó ni pá bha, adrézó tà adrélé tadhálé drìdrì kòni ki tadhá ko: dhyá ki togó ladzama tà adrèbhá dhyá ki dri lèle dràdrà kisú dhi ki tà sè dhi, Gìká ni ka'íma,

² tà tadhálé bàtisimò twátwa dhi ki tà dri dhi i, drígá bhàma móndí i dri dhi, móndyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'ásè dhi, ìndì móndí ki tàbvó Gìká dré dra tàle kitswále kóná vèsè kólyá dhi.

³ Gìká kòlè dhi, mà ni 'òá kònini.

⁴ Kàdré di móndyá dhebhá àyi ki tà ka'íka'í tayí dhi ki tà sè dhi, à ni kitswá àyi ki adrì agòle àyi ki togó ladzá tódhyá dhi ngínìngìni ró? Tàko ko, àyi nda i kisú tá Gìká ni ngàdra ngá kazá àyi ki togó na dhi 'í. I tabhì tá tà tani dré afèle àyi dré bhù lésè dhi 'í. I kidhó tá adrélé Tirí Lólo ni tà ni 'í.

⁵ I tabhì tá Gìká ni kúlí gò, i dré nìzoá tàle dhi, kúlí nda dóro dhi 'í. I kidhó tá kpà adrélé rìnyí lókyá adrélépi alìle dhi àdhya ki ni dhi 'í.

⁶ Di tà nda kòdhi i àmvolésè dhi, i kòdhe àyi ki tà ka'íka'í tayí dhi, à kitswá àyi ki adrì agòle àyi ki togó ladzá tódhyá dhi bwà ko. Tàko ko, i adré àyikya gòle Gìká ni Mvágó ni tidí tódhyá fa kipakipa dri, adrézó kanyò fe akódhi dré móndyá tití i mi.

⁷ Bvò adrélépi kozya adrélépi dhìle í dri rà dhi ni se gò, adrézó ngá 'o kàle bǐ dhya bvò nda ni 'àzo àyi dré dhi i dré dhi, adré tà tani kisú Gìká vélésè.

⁸ Di, bvò adrélépi kùtsí ki 'o apfòle mbì wàyá íbe dhi, atsá ína ngá àngyá ro gò, Gìká dré adrézó 'òle bvò nda ni tatrí. Kùdù ro dhi, a ni zàá vèle àtsí sè.

⁹ Di, áma arúpi má dré lèle tò ni i, tágba mà dré adrézó tà ta kònini dhi, mà adré ka'íá dhi, mì ni àmikya tà tani lavúlé dhi ki kisú, túmání lídrì kóná vèsè kólyá dhi be.

¹⁰ Tàko ko, Gìká ngbú gyǎgya. Kitswá àzì dóro mì dré 'òle dhi ki tà tivì ko. Kitswá kpà lèle mì dré tadhálé í dré, tà mì dré 'òle ìndì mì dré adrélé 'òle àyi móndyá lólo i dré dhi i sè dhi ni tà tivì ko.

¹¹ Di mà adré làá dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mà kàdré dhu rè tà 'o togó be àtsi ró kònìni tsàlè kùdù na, mà kòkisúró tà mà dré adrézó mǐ bha ásà dhi i kǐtswálé títi be dhi bvó.

¹² Mà adré làá dhi, mà kàtsá tòbvo ró ko, be ró dhi, mà kàdré àmikya tà 'o ngóró mónnyá adrèbhá tà Gǐká dré lazilé dhi ki kisú àyi ki tà ka'íka'í sè ìndì àyi ki togó vwàvwà sè dhi kya tíni.

Tà Gǐká dré lazilé dhi kǐtswá tàdzí ru ladzá ko

¹³ Lókyá Gǐká dré tá adrèrà'a tà lazí Abàráma dré dhi 'á dhi, sǐ tá mònndrà tadházóá dhi, í ni tà í dré lazilé nda ni 'o bàti. Dhya kàdrì akódhi ni lavúlèpi, dré tá kǐtswázó mònndrà nda ni sǐ rú ni sè dhi tá yókódhó. Di Gǐká sǐ tá mònndrà nda àyi tàndì ni rú sè,

¹⁴ tǎzoá dhi:

«Tà bàti ró dhi, má ni tà tani bha mí dri.

Má ni kpà ámi súrú 'o lizólé zyandre ró.»*

¹⁵ Di Abàráma kòletè tà nda togó vwàvwà sè dre dhi, dré tà Gǐká dré lazilé nda ni kisúzó.

¹⁶ Móndí ì kàdré mònndrà sǐ dhi, ì adré sià móndí kàdrì àyi ki lavúlèpi dhi ni rú sè. Di mònndrà nda adré tà ì dré tàlè dhi ni 'o adrélé ru totó tātā, adrèzó káyi títi dhi ki 'o akílé.

¹⁷ Di Gǐká sǐ tá kpà mònndrà tà í dré lazilé nda ni 'òzo adrélé ru totó tātā, ìndì tadházóá mónnyá adrèbhá tá 'òlè tà lazilé nda ni kisú dhi i dré dhi, tà í dré kisùlè 'òlè nda kǐtswá tàdzí ru ladzá ko.

¹⁸ Di Gǐká 'o tá tà rǐ kǐtswábhá ru ladzá ko dhi i. Kǐtswá kpà ìna kǐnzò ta tàdzí ko. 'O tá kònìni, kǐtswázó àma àma ki zubhá í léna dhi ki timbà àma ki tà ka'íka'í na, mà kàdréró tròlè gǐgǐ ro tà mà dré adrèzó mǐ bha ásà dhi rú.

¹⁹ Tà mà dré adrèzó mǐ bha ásà nda adré àma ki 'o adrélé àma ki totó tātā, tà àlo kòkǐtswáró àma ki tà ka'íka'í kizí ko dhi bvó. Tà mà dré adrèzó mǐ bha ásà nda adré kpà àma ki 'o lavulé kítá 'ìlè tépelò bhù àdhya ni 'a lakízó dhi 'ásè, adrélé file Arà lólo lavulé dhi na.

²⁰ Yésu ni tàndì fǐ àrà nda na àma kandrána àma ki tà sè dre. Tàko ko, akódhi atsa kòwánà kàdrì ro kóná vèsè kólyá Mèlikisèdékè tíni.

7

Mèlikisèdékè kòwánà kàdrì 'i

¹ Mèlikisèdékè nda tá ópí kàdrì bhàandre Sàlémà àdhya drìlè dhi 'i, ìndì kòwánà Gǐká kurú na bhù na dhi àdhya 'i. Abàráma dré tá adrèrà'a agòlè àdzú dré tá ópí ki lavúzó dhi lèsè dhi 'á dhi, Mèlikisèdékè nda lì tá ru kisú akódhi be gò, dré tà tani bhàzo driá.

* 6:14 6:14 A kònò Kidhoma 22:16-17.

² Dì Abàràrà dré ngá títí í dré tá adólé àdzú nda lésè dhi kí dí mè fèzo akódhi dré.* Rú Mèlikìsèdékè kòdhi adrè zyà leá tàlè dhi «ópí tà gyágya àdhyà». Kòdhi íbe dhi, akódhi ní rú «ópí Sàlémà àdhyà» nda adrè leá tàlè dhi «ópí tà kàdrìkàdrì àdhyà».†

³ Akódhi atá àko, andre àko, ìndì sùrú kómvo àko. Akódhi ní kidhoma yókódhó, akódhi ní lídrì ní kùdù kpà yókódhó. Akódhi Gíkà ní Mvá tìni, ìndì adrè adrélé kòwánà kàdrì ro kóná vèsè kólyá.

⁴ Mì kisú rè ngalè Mèlikìsèdékè nda ní tà tá kàdrì ngíni ya dhi ká! Ndìndì àma kí tábhí Abàràrà ní tàndì fè tá ngá títí í dré tá adólé àdzú lésè dhi kí dí mè akódhi dré.

⁵ Mósè ní tatrìtrì kúlí adrè leá dhi, Léví ànzì bhàlè adrélé kòwánà í ró dhi ì kàdré àyi kí adrùpì Ìsèrèlè ànzì ró dhi kí ngá títí dhi kí dí mè lokò àyi drígàsè, tágba àyi nda ì dré kpà adrézó Abàràrà ní ànzì 'i dhi.

⁶ Dì, tágba Mèlikìsèdékè nda dré angázó Léví ní sùrú lésè ko dhi, kisú tá ína Abàràrà ní dí mè akódhi drígàsè. Gò dré tà tani bhàzo dhya Gíkà ní lazikúlí kí kisulépi nda dri.

⁷ Ngóro mà dré nìlè be dhi tìni dhi, dhya adrélépi tà tani bha dhi kàdrì, dhya adrézó tà tani bha dríá dhi ní lavú.

⁸ Léví ànzì adrèbhá dí mè kisú nda í àyikya móndí adrèbhá dràlè dràdrà dhi 'i. Dì, Mèlikìsèdékè dí mè kisulépi nda ína dhya Gíkà ní Kúlí dré adrézó tàá dhi, akódhi lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi 'i.

⁹ A ní kitswá ndìndì tàá dhi, Léví ànzì adrèbhá dí mè kisú nda ì fè tá àyi kí tàndì kí dí mè Mèlikìsèdékè dré àyi kí tábhí Abàràrà ní látì 'ásè.

¹⁰ Tàko ko, lókyá Mèlikìsèdékè dré tá Abàràrà ní dí mè kisúzó dhi sè dhi, Léví tá rè dhu àyi tábhí Abàràrà ní rúbhá na be.

Yésu kòwánà kàdrì 'i Mèlikìsèdékè tìni

¹¹ Tatrìtrì kúlí Gíkà dré tá fèlè Ìsèrèlè ànzì í dré dhi adrè àyi totó, tà Léví ànzì adrèbhá kòwánà í ró dhi ì dré adrélé 'òlè dhi í dri. Dì kòwánà nda ì kòkitswá tá tà 'o kitswálé títí Gíkà mìlèsè 'í dhi, lè tá akódhi kògò dhya àzya bha adrélé kòwánà ro ngóro Mèlikìsèdékè tìni, di ngóro kòwánà angábhá Arónà ní sùrú lésè dhi í tìni ko dhi àdho tà sè?

¹² Tàko ko, à kòladzá kòwánà kí tà dhi, adrè kpà leá dhi, à kòladzá tatrìtrì kúlí.

¹³ Àma kí Mírì mà dré adrézó tà kòdhi kí ta dhi angá tá ína sùrú twá lésè. Dhya àlo sùrú nda lésè dhi 'o tá àzì àlètári làga kòwánà ro tàdzí ko.

* 7:2 7:2 «Dímè» kòndhi, dhya kí ngá títí adrélé kisulé, lanzilé 'a be mudrí dhi kí àlo adrélé fèlè Gíkà dré dhi 'i. † 7:2 7:2 A kònò Kidhoma 14:17-21.

14 Angyá ko, mà nì tàlè dhi, àma ki Mírì nda angá tá Yúdà nì sùrú lésè dhi be. Mósè tà tá tà àlo sùrú nda nì tà dri ko, dré tá adrérà'a kòwánà ki tà ta dhi 'á.

15 Tà mà dré adrélé tàlè kòdhi ì atsa véle ngádra 'á tà kònìdhi sè: Kòwánà àzya làsú be Mèlikìsèdékè tìni dhi apfò dre.

16 Akódhi nda atsa kòwánà ro, ngóro tòlí dré adrélé tàlè mómí ki sùrú kómvo ki tà sè dhi tìni ko. Be ró dhi, atsa ina kòwánà ro, dré adrélé rinyí íbe adrézó lídrì ro kóná vésè kólyá dhi sè.

17 Tàko ko, Giká nì Kúlí adrè tàá dhi:

«Mì kòwánà 'ì kóná vésè kólyá, ngóro Mèlikìsèdékè tìni.»‡

18 Dì Giká bhà tá tòlí àku dhi gàrà dri, tòlí nda dré tá adrélé rinyí àko ìndì tà àko dhi sè.

19 Angyá ko, Mósè nì tatrítrí kúlí kitswá tá ina tà àlo 'o kitswálé títi bwà ko. Dì, nyànomvá dhi, Giká bhà tà dóro tà àku nda nì lavúlèpi, mà dré adrézó mǐ bha ásà dhi dre gò, mà dré adrézó àma ki kisí ànyi akódhi làga tà nda sè.

20 Kòdhi íbe dhi, Giká sǐ kpà mòmndrà tà nda nì bhàzo. Mómí àruka ì atsa tá kòwánà ì ró mòmndrà àko.

21 Dì, Giká bhà ina Yésu atsálé kòwánà ro mòmndrà sè, tàzoá drá dhi:

«Mírì sǐ tá mòmndrà, ìndì kitswá àyi kúlí ladzá ko:

«Mì, kòwánà 'ì kóná vésè kólyá.»§

22 Dì ásà dhi, Yésu atsa ina dhya adrélèpi tà dóro lavulé Giká dré bhàle ru yìzo mómí íbe dhi nì 'o adrélé ru totó tātā dhi ró.

23 Tatrítrí kúlí zàlè dhi, mómí bǐ dhi ì atsa tá kòwánà ì ró, dràdrà dré tá adrélé àyi ki àzì kíkì dhi sè.

24 Dì, Yésu adrè ina àzì 'o kòwánà ro kóná vésè kólyá, dré adrélé lídrì íbe kóná vésè kólyá dhi sè.

25 Dì ásà dhi, akódhi nì kitswá mómnyá adrèbhá alìle Giká véle í sè dhi ki tidrí kitswálé títi, í dré adrélé ngbú lídrì íbe adrézó tà zi Giká tí àyi dré dhi sè.

26 Dì Yésu nda, kòwánà kàdrì kitswálèpi títi àma sè dhi 'ì. Angyá ko, akódhi lólo, tà àko í rú, ìndì tàkonzì àko. Giká bhà kpà akódhi twá tàkonzìbhá ì rúsè gò, akódhi nì tingázó zá kuru bhù ki lavú.

27 Dì, akódhi adrè ina tà 'o ngóro kòwánà kàdrì àruka kya tìni ko. Tàko ko, kítú àlo àlo títi ì sè dhi, àyi nda ì adrè mòbòmà fe àyi ki tàndì ki tàkonzì ki tà sè 'íká, gò ì dré kpà adrézó fèá mómí ki tàkonzì ki tà sè ndò. Dì, akódhi fè ina ì mòbòmà ro ngbà 'í vésè àlo mómí ki tàkonzì ki tà sè dre.

28 Tàtrírí kúlí adré mómí adrébhá tà íbe yàà dhi ki bha adré kòwánà kàdrì i ró. Di, mòmndrà Gíká dré sile tatrírí kúlí nda ni fèma àmvolèsè dhi, bhà ína Gíká ni Mvágó adré kòwánà kàdrì kitswálépi títi dhi ró, adré kóná vèsè kólyá.

8

Yésu, kòwánà kàdrì tà tídhí Gíká dré bhàle ru yìzo mómí íbe dhi ni tà sè dhi 'i

1 Tà kàdrì mà dré adré tèle dhi, tà kònìdhi 'i: Ama kòwánà kàdrì làsú be kònìni nda íbe. Akódhi nda lírí adré Gíká múrúngú dhi ni lírírà òpì àdhya ni dríágo lèsè bhù na.

2 Kònàle dhi, adré Gíká ni tà 'o àrà lólo adrézó akódhi ni líndrì bha lána dhi na. Àrà nda, tàbèrènakolò tàndi Mírì dré ledélé nì, mómí ì dré ledélé ko dhi 'i.

3 Kòwánà kàdrì títi adré bhàle dhi i, à adré àyi ki bha adré ngá fe ìndì mòbòmà fe Gíká dré. Adré di leá dhi, àma ki kòwánà kàdrì kàdré kpà ngá íbe fèle Gíká dré.

4 Kònò akódhi nda kàdré tá kònwa bvò dri dhi, kitswá tá ndìndì adré kòwánà ro ko. Tàko ko, kòwánà adrébhá ngá fe Gíká dré ngóro tatrírí kúlí dré adré tèle dhi tíni dhi i be.

5 Àyi nda ì adré àyi ki àzì 'o kòwánà i ró ngá líndrì adrébhá ngá tàndi bhù na dhi ki tadhá dhi i sè. Àsà dhi, lókyá Mósè dré tá adrérà'a 'òle tàbèrènakolò ledé dhi 'á dhi, Gíká lazì tá tà akódhi dri, tàzoá dhi: «Mí kònò dóro, mí kòledéro ngá títi dhi i làsú be ngóro má dré tadhále mí dré kòngó drìna dhi tíni.»*

6 Di, nyànomvá dhi, àzì Yésu dré kisulé kòwánà àdhya ró dhi ína kàdrì àyikya ki lavú byá. Tàko ko, akódhi adré àyi totó tà 'o mómí ki kòfalé 'á Gíká be, tà tídhí Gíká dré bhàle ru yìzo àyi íbe dhi ni tà sè. Tà tídhí ru yìzo nda kpà kàdrì, tà àku ru yìzo dhi ni lavú. Kòdhi íbe dhi, lazikúlí tà tídhí ru yìzo nda dré adrézó àyi totó dríá dhi i kókpà kàdrì, lazikúlí àku dhi ki lavú.

7 Kònò tà àku Gíká dré tá bhàle ru yìzo mómí íbe nda kàdré tá dóro kitswálé títi dhi, tà adrézó àzya ni ni bha àrà ni 'á dhi ni tá adré yókódhó.

8 Di, Gíká kisú tá ína tà kònzi àyi mómíyá i véna gò, tàzoá dhi:

«Mírì tà dhi: Mì yi rè ká! Lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, má ni tà tídhí ru yìzo tódhyá Ísèrélè ànzi íbe, ìndì Yúdà ànzi íbe dhi ni bha.

9 Tà tídhí ru yìzo nda kitswá adré ngóro tà àku má dré tá bhàle ru yìzo àyi ki tábhí íbe dhi tíni ko.

* 8:5 8:5 A kònò Pfòma 25:40.

Lókyá nda kònàdhi sè dhi, má ru tá àyi ki dríga gò, àyi ki adrìzo apfòle Ezèpètò lèsè.

Dì, ì ka'í tá àyikya tà má dré bhàle ru yìzo àyi ìbe nda ni lebèle ko.

Gò má dré gòzo véle àyi ki tà kisù ko.

¹⁰ Dì, Mírì tà dhi: Lókyá adrélépi àlìle dhi sè dhi, tà tídhí má dré dra bhàle ru yìzo tódhyá Ìsèrélè ànzi ìbe nda, tà kònìdhi 'i:

Má ni áma tátírítrí kúlí bha àyi drìna,

kúlí nda ki tisìzo àyi ki togó na.

Má ni mána adré àyi ki Gíká ro,

ìndì ì ni àyikya adré áma mónyá i ró.

¹¹ Dhya àlo kitswá gòle áyi àzya 'i yà, kó ngalè áyi adrúpi 'i yà dhi ni tadhá,

tàzoá dhi <Mí kònì Mírì> dhi ko.

Tàko ko, àyi nda ki títi áma ni,

kìdhóle móndí tàko lavúle àyi kòfalé dhi rú, tsàle móndí kàdrì lavúle dhi rú.

¹² Angyá ko, má ni àyi ki tà kònzi ki tri.

Má kitswá gòle véle àyi ki tàkonzì ki tà kisù ko.»†

¹³ Dì Gíká dré tà ru yìzo nda kòdhi ni zìle «tídhí ro» dhi sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, akódhi bhà tà àku ru yìzo nda gàrà dri dre. Tà bhàle gàrà dri adrélépi kpà agàle dhi, adré 'òle tavìle.

9

Tòlì àku adrézó Gíká ni lindrì bha ásà dhi i

¹ Tà àku Gíká dré tá bhàle ru yìzo Ìsèrélè ànzi ìbe nda tá tòlì adrézó Gíká ni lindrì bha ásà dhi ìbe, túmání àrà lólo bvò dri adrézó akódhi ni lindrì bha lána dhi be.

² Dì à ledé tá tàbèrènakòlò, 'a ni ni lakízó 'a be rì. A zi tá 'a ni ni àlo kìle nda ni rú «Àrà lólo dhi». Àrà nda léna dhi, à bhà tá ngá adrézó àtsí tosó silá dhi, mísá àlo dhi, ìndì mápà fèle Gíká dré dhi ìbe.

³ Kítá 'ìle tàbèrènakòlò nda ni 'a lakízó dhi àmvolésè dhi, 'a ni ni rì rú zìle «Àrà lólo lavúle dhi» tá be.

⁴ Àrà nda léna dhi, à bhà tá àlètàrì ledélé órò sè adrézó béndélé za Gíká dré dríá dhi, ìndì kpúkúbhú rúbhá ni ni ndryázo títi órò sè, tà Gíká dré tá bhàle ru yìzo móndí ìbe nda àdhya be. Kpúkúbhú nda léna dhi, à bhà tá lìdrì ledélé órò sè mánnà ìbe í léna dhi, kùtù fa Arónà àdhya bí àlù ì dré topfòzo dríá dhi, ìndì kírà tátírítrí kúlí tisìzo àyi dri, adrèbhá tà Gíká dré tá bhàle ru yìzo móndí ìbe nda ni tà tadhá dhi ìbe.

† 8:12 8:12 A kònò Yèrèmíyá 31:31-34.

⁵ Kpúkúbhú nda drìle dhi, à bhà tá kèrùbímà adrèbhá Gìká nì adrema mìlanzìlanzì ro dhi nì tadhá dhi ì. Kèrùbímà nda kì kupfú ì zàle dhi, àrà adrézó móndí kì tàkonzì tri dhi tá be. Dì, nyànomvá dhi, mà kitswá tà nda kòdhi kì àndu ngì m̀bhalé tí bwà ko.

⁶ A kòtobhà ngá títi nda ì tàbèrènákolò nda léna kònini dre dhi, kòwánà ì adrè tá file kítú àlo àlo títi ì sè 'a nì nì àlo k̀le nda léna, adrélé àyi kì àzì 'o.

⁷ Dì, kàdré ína 'a nì nì r̀ k̀le nda nì tà sè dhi, kòwánà kì kàdrì adrè tá ngbà 'í file lána dhi nì. Adrè tá ngbà 'í file lána vèsè àlo kóná àlo sè. Adrè tá ngbú file kàrí be, adrélé fèá Gìká dré àyi t̀ndi nì tàkonzì kì tà sè, ìndì móndí kì tàkonzì ì dré tá 'òle tà nìma ko na dhi kì tà sè.

⁸ Kòdhi Tírì Lólo adrè tá tadhá dhi, à nzì tá látì adrézó file Arà lólo lavúlé nda léna dhi r̀ ko, tàbèrènákolò nì àlo nda dré tá r̀ dhu adrèrà'a be dhi 'á.

⁹ Kòdhi adrè lókyá ándrò kònìdhi nì tà tadhá. Adrè tadhá dhi, ngá kòwánà ì dré adrélé fèle mòbòmà ìbe Gìká dré dhi ì kitswá móndyá adrèbhá l̀sámbò nda kì 'o dhi kì togó temvé kitswálé títi dhi bwà ko.

¹⁰ Angyá ko, ngá ì dré adrélé fèle Gìká dré nda ì ngbà 'í mányàngá ì ngá mvùle dhi ìbe dhi 'i. Tà ì dré adrélé 'òle nda ì ngbà 'í tà twátwa adrézó móndí kì r̀bhá kì temvé dhi 'i. A adrè tòlí nda kì 'o kònini, tsàle lókyá Gìká dré tà tídhì dhi nì bhàrà'a dhi 'á.

Krìsto nì kàrí kitswá móndí kì togó kì temvé kitswálé títi

¹¹ Dì, nyànomvá dhi, Krìsto apfò kòwánà kàdrì ro tà dóro atsábhá dhi kì tà sè dre. Fì kpà tàbèrènákolò kàdrì kitswálépi títi àlo nì nì lavú dhi léna dre. Tàbèrènákolò nda, tàbèrènákolò bvò kòndi àdhya móndí ì dré ledélé àyi kì drígá sè dhi 'i ko. Be ró dhi, tàbèrènákolò nda, tàbèrènákolò bhù àdhya 'i.

¹² Akódhi fì lána ndrìàgo kì kàrí tiàgo kya be fèle dhi sè ko. Be ró dhi, fì ína ngbà 'í vèsè àlo Arà lólo lavúlé dhi léna àyi t̀ndi nì kàrí sè, kitswálé àma kì apá tàkonzì nì r̀nyí lèsè kóná vèsè kólyá.

¹³ Tàtrítrí kúlì zàle dhi, à adrè ndrìàgo kì kàrí tiàgo kya be dhi nì adó tìkàrá zàle dhi nì tópfó be, ligìle móndyá adrèbhá ndì ró àyi kì tàkonzì sè dhi ì drìsè, kitswázó àyi kì r̀bhá kì temvé, àyi kì 'òzo atsálé lólo Gìká dré.

¹⁴ Kàdré kònini dhi, Krìsto nì kàrí adrè dì vélé àma kì togó kì temvé tà mà dré 'òle adrèbhá tá àma kì dri l̀le dràdrà kisé dhi ì lèsè, mà kàdreró Gìká adrélépi lídrì ro dhi nì tà 'o be dhi bvó! Tàko ko, Tírì Lólo adrélépi kóná vèsè kólyá dhi nì

rinyí sè dhi, Krísto fè áyi tândi mòbòmà kitswálépi títi dhi ró Giká dré àma ki tàkonzì ki tà sè.

¹⁵ Àsà dhi, Krísto nda dhya adrélépi áyi totó tà 'o móndí ki kòfalé 'á Giká be, tà tídhí Giká dré bhàle ru yìzo àyi íbe dhi ni tà sè dhi 'i, móndyá Giká dré azilé dhi ì kòkisúró tà dré lazilé àyi dré tàylilé ro dhi, adrézó ába kóná vèsè kólyá. Tàko ko, Krísto drà àyi ki apá àyi ki tàkonzì ì dré tá 'òle tà àku ru yìzo dhi zàle dhi ì lésè dre.

¹⁶ Kàdré wárágà tisile tàylilé ngá ki tà sè dhi ni tà sè dhi, adré leà dhi, à kòtadhá rè zyà dhya wárágà nda ni tisilepi dhi drà dre káyà dhi 'íká.

¹⁷ Tàko ko, à kitswá tà 'o wárágà nda sè bwà ko, dhya nda dré rè dhu adrérà'a lídrì íbe dhi 'á. A ni ngbà 'í kitswá tà 'o àsà dhya nda ni dràma àmvolésè.

¹⁸ Tà nda sè dhi, Giká bhà tá ndìndì tà àku ru yìzo móndí íbe dhi kàrí sè.

¹⁹ Angyá ko, Mósè kòlongó tà títi tátírítrí kúlí dré tá adrélé tàle à kò'o dhi ì móndyá títi ì dré dre dhi, dré tiàgo ki kàrí ndrìàgo kya be dhi ni adózó amulé yí be gò, ligìzoá búkù tátírítrí kúlí nda àdhya dri, ìndì móndyá títi nda ì drìsè, fanzì rú zìle ìsópè dhi sè, ìndì kítá kǎ dhi sè.

²⁰ Gò dré tàzoá dhi: «Kòndhi, kàrí tà Giká dré bhàle ru yìzo àmi íbe dhi àdhya 'i.»*

²¹ Dì dré kpà kàrí nda ni adózó ligìle tàbèrènakolò dri, ìndì ngá títi adrézó Giká ni lindrì bha àsà dhi ì drìsè.

²² Tà bàti ró dhi, tátírítrí kúlí adré leà dhi, à kàdré ànyìanyì ngá títi dhi ki temvé kàrí sè. Angyá ko, kàrí kòkutú ko dhi, Giká kitswá móndí ki tàkonzì tri ko.

²³ Dì adré tá leà dhi, à kàdré ngá líndrì adrèbhá ngá tândi bhù na dhi ki tadhá nda kòdhi ki temvé kònnì. Adré dì leà dhi, à kàdré ngá tândi bhù àdhya ki temvé mòbòmà dóro mòbòmà nda ki lavúbhá dhi ì sè.

²⁴ Tàko ko, Krísto fì tá àrà lólo ledélé móndí ki drígá sè, adrélépi tá ngá líndrì ngá tândi bhù na dhi àdhya ró dhi léna ko. Be ró dhi, fì ína bhù ni tândi na gò, pfòle adrélé Giká kandrá àma ki tà sè.

²⁵ Fì tá kpà bhù na kitswálé áyi fe mòbòmà ro vèsè be bí, ngóro kòwánà ki kàdrì dré adrélé fìle Àrà lólo lavulé dhi léna kóná àlo àlo títi ì sè kà'wá ki kàrí sè dhi tíni ko.

²⁶ Kòno Krísto kàdré tá 'òá kònnì dhi, a ni tá leà dhi, kàdré kizà nya vèsè be bí kidhólé bvò ni bhàma lésè. Dì, nyànomvá, lókyá kùdù kòndhi sè dhi, Krísto apfò ngbà 'í vèsè àlo áyi fe mòbòmà ro, kitswálé tàkonzì ki tà 'o akílè dhi dre.

* 9:20 9:20 A kònò Pfòma 24:8.

27 Adré làá dhi, móndí àlo àlo títi dhi ì kòdrà vèsè àlo gò, àmvolàsà dhi, Gìkà kòtárò àyi kì tàbvó.

28 Kókpa kòdhi tíni, Krísto fè ì dràle mòbòmà ro vèsè àlo, kitswálé móndí zyandre dhi kì tàkonzì kì tingá. A ni kpà go apfòle vèsè ni rì sè. Di, a ni go apfòle kitswálé tàkonzì tingá dhi bvó ko. Be ró dhi, a ni go apfòle kitswálé lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe mónnyá adrèbhá áyi letè dhi ì dré.

10

Krísto fè ì dràle mòbòmà ro ngbà 'í vèsè àlo

1 Tà Mósè ni tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ì ngbà 'í tà dóro adrèbhá alìle dhi kì líndrì 'í, tà dóro tàndi nda 'í ko. Àsà dhi, tágba à kàdré mòbòmà fe Gìkà dré kóná àlo àlo títi ì sè landè àko ró yà dhi, tátrítrí kúlí nda kitswá tàdzí mónnyá adrèbhá àyi kì kisi Gìkà kandrà dhi kì 'o kitswálé títi ko.

2 Kònò kòkitswá tá mónnyá adrèbhá lèsámbò 'o nda kì togó temvé kitswálé títi 'í dhi, ì kitswá tá gòle vélé àyi kì tàkonzì kisù ko gò, à dré mòbòmà fèma àyi kì tà sè dhi ni tayízó.

3 Tà bàti ró dhi, mòbòmà adrélé fèle kóná àlo àlo títi ì sè nda ì adrè mónnyá nda kì tàkonzì 'o agalé àyi léna dhi nì.

4 Angyá ko, tiágo kì kàrí ndrìago kya be dhi kitswá tàdzí tàkonzì tingá ko.

5 Di àsà dhi, Krísto dré tá adrèrà'a 'òle alìle bvò kònìdhi lé dhi 'á dhi, tà tá Gìkà dré dhi:

«Mí lè tá mòbòmà ì ìndì ngá adrélé fèle mòbòmà ro mí dré dhi íbe kòdhya ko.

Di, mí ledé mína rúbhá má dré kitswálé fèle dhi kòdhya.

6 Mí ka'í tá kà'wá adrélé zàle dhi ì, ìndì mòbòmà adrélé fèle tàkonzì kì tà sè dhi íbe kòdhya ko.

7 Di má dré tàzoá dhi: <Á! Gìkà, ma kònìdhi.

Má alì tà mí dré adrélé lèle má kò'o dhi ni 'o, ngóro tisìle áma tà sè ámi búkù pàle dhi léna dhi tíni.»*

8 Di Krísto nda tà tá rè zyà dhi: «Mí lè tá mòbòmà ì, ngá adrélé fèle dhi ì, kà'wá adrélé zàle dhi ì, ìndì mòbòmà adrélé fèle tàkonzì kì tà sè dhi íbe kòdhya ko. Mí ka'í tá kpà ngá nda ì ko.» Tà tá kònìni, tágba tátrítrí kúlí dré adrézó làá dhi, à kàdré ngá nda kì fe Gìkà dré dhi.

9 Gò dré tàzoá dhi: «Ma kònìdhi. Má alì tà mí dré adrélé lèle má kò'o dhi nì 'o.» Àsà dhi, bhà tá tà àku nda gàrà dri, tà tídhí nda nì bhàzo àrà nì 'á.

10 Di Yésu Krísto dré tà Gìkà dré tá lèle í kò'o dhi nì 'òle dhi sè dhi, Gìkà 'o àma atsálé lólo í kandrà, Krísto nì rúbhá fèle ngbà 'í vèsè àlo mòbòmà ro áma kì tà sè dhi sè.

* 10:7 10:7 A kònò Longó ì 40:7-9.

11 Tàtrírí kúlí zàle dhi, kòwánà tíí dhi ì adré ngbú adrélé àyi kì àzì 'o kítú àlo àlo tíí ì sè, adrézó mòbòmà fe landè àko ró, tágba mòbòmà nda ì dré kitswázó tàdzí móndí kì tàkonzì tingá ko dhi.

12 Dì, Krísto fè ína ì ngóro mòbòmà àlo kwákwá fèle tàkonzì kì tà sè kitswálépi lókyá tíí ì sè dhi ró gò, dré lírízó Gíká nì dríágó lésè.

13 Kìdhóle lókyá nda sè dhi, adré lókyá Gíká dré dra áyi kàribhá kì bhàzo adrélé áyi pá zàle dhi nì letè.

14 Tàko ko, mòbòmà àlo kwákwá nda sè dhi, 'o móndyá Gíká dré bhàle twá adrélé ína ró dhi ì kitswálé tíí kóná vésè kólyá.

15 Tírí Lólo adré kpà tà nda kì longó kòdhya. Angyá ko, tà tá rè zyà dhi:

16 «Mírì tà dhi: Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, tà tídhí má dré dra bhàle ru yìzo tódhyá àyi íbe dhi, tà kònìdhi 'i: Má nì áma tàtrírí kúlí bha àyi kì togó na, kúlí nda kì tìsìzo àyi drìna.»†

17 Gò tàá dhi:

«Má kitswá gòle véle àyi kì tàkonzì kì tà kisù, tà kònzì ì dré 'òle dhi íbe ko.»‡

18 Dì Gíká kòtrì móndí kì tàkonzì ì kònìni dhi, adré dì làà dhi, à kògò véle mòbòmà fe tàkonzì nda kì tà sè ko.

Ama kì kisima ànyi Gíká làga dhi

19 Dì áma adrúpi ì, mà dré adrélé Yésu nì tà ka'í bàti dhi sè dhi, mà kitswá adrélé file Arà lólo lavulé dhi léna akódhi nì kàrí sè.

20 Mà adré file lána láti tídhí lídrì ro dré nzìle àma dré kitswázó lavulé kítá 'ìle dhi 'ásè dhi 'ásè. Kítá 'ìle nda, akódhi nì rúbhá 'i.

21 Dì ásà dhi, mà dré adrélé kòwánà kàdrì adrélépi Gíká nì dzó drìle dhi íbe dhi sè dhi,

22 mà kàdré àma kì kìsì ànyi Gíká làga togó dóro adrélépi akódhi nì ka'í bàti dhi sè. Tàko ko, akódhi temvé àma kì togó, àma kì tàkonzì nìni tingázó dre. Dzì kpà àma kì rúbhá yì tsèrèlè dhi sè dre.

23 Mà kàdré kpà tròle gígí ro tà mà dré adrézó m̀ bha ásà, adrézó kpà longóá dhi rú. Tàko ko, Gíká tà nda nì lazílépi dhi kitswá adrélé ka'ìle togó wáyi sè.

24 Mà kàdré kpà àma kì adrúpi kì tà kisù, adrézó ru kodzó àma kòfalésè, mà kàdréro tà dóro 'o lèle sè.

25 Mà kòtayí adrema ru kimó àma kì adrúpi íbe dhi ngóro móndí àruka kya tíni ko. Be ró dhi, mà kàdré ru timbà àma kòfalésè àma kì tà ka'íka'í na. Mà kàdré véle 'oá adrézó lile

† 10:16 10:16 A kònò Yèrèmyá 31:33. ‡ 10:17 10:17 A kònò Yèrèmyá 31:34.

ába drĩdrĩ, mà dré adrérà'a kítú Mírĩ dré dra agòzo dhi ni no atsàrà'a ànyì dhi 'á.

²⁶ Dì, mà kògò adrélé tàkonzì 'o ìze sè mà dré tà bàti kisúzó nìle dhi àmvolésè dhi, mòbòmà kitswálèpi tàkonzì nda kì tingá dhi ni adré vélé yókódhó.

²⁷ Mà kàdré 'òá kònìni dhi, tayí ngbà 'í tirĩ àma dré, mà dré adrérà'a Gìká ni tàbvó tàma letè, túmání àtsí kàdrì dra akódhi ni kàribhá kì zàlepi vèle dhi be dhi 'á.

²⁸ Tàko ko, dhya àlo kògà Mósè ni tátírítrí kúlí 'òle gò, móndí rĩ yà, kó ngalè na yà tà nda ni nobhá mĩ sè dhi ì dré akódhi ni asíkizo dhi, à adré akódhi nda ni 'o dràle, kizà nì ni bha àko ró.

²⁹ Kàdré kònìni dhi, mì adré kisúà dhi, à ni di vélé tà ño dhya adrélépi Gìká ni Mv́à ni ayízè, adrélépi kàrí tà Gìká dré bhàle ru yìzo dhi àdhya áyì 'òlepi atsálé lólo dhi ni no ngá tàko ró, ìndì adrélépi Tirí Gìká dré fèle áyì togó tani sè dhi ni lodhá dhi dri ngíni?

³⁰ Angyá ko, mà nĩ dhya tà kòni kì tàlepi dhi be: «Má ni móndí kì tà kònzì kì vúdri logó àyì dré dhi ma. Má ni tà logó àyì dré tà ì dré 'òle dhi i tí dhi ma.» Akódhi nda tà kpá dhi: «Mírĩ ni áyì móndyá kì tàbvó ta.»§

³¹ Dhèle Gìká lídrì ro dhi drígá dhi, tà adrélépi tirí fe gàle dhya léna dhi 'i!

³² Mì kisù rè lókyá mì dré tá Gìká ni ngádra kisúzó ngá kazá àmi kì togó na dhi ká! Lókyá nda sè dhi, tágba mì dré tá adrézó kizà nya dhi, mì adré tá àmi kì togó tsi àdzú kàdrì dhi na.

³³ Lókyá àruka i sè dhi, à adré tá àmi kì lodhá, adrézó àmi kì mì pfo móndyá títi i kandrá. Lókyá àruka i sè dhi, mì adré tá àmi kì totó tátà móndí adrèbhá kizà nya kònìni dhi làga.

³⁴ Mì adré tá kizà do àmi kì togó na móndí 'ìle bǎdzó na dhi kì tà sè. A kàdré àmi kì ngá topá dhi, mì adré tá tà nda ni ka'ĩ dóro, adrézó lenzélé ásà. Tàko ko, mì nĩ tá tàle dhi, àmi tá àmìkya tà dóro ngá nda kì lavúbhá dhi íbe, ìndì tà nda ì kitswá akílé bwà ko dhi be.

³⁵ Dì ásà dhi, mì kòbhe tà mì dré ka'ìle bàti dhi ko. Angyá ko, mì ni làgí múrúngú kisú ásà.

³⁶ Adré dì làá dhi, mì kàdré togó tsi, adrézó tà Gìká dré adrélé lèle mì kò'o dhi kì 'o, mì kòkisúró tà dré lazilé dhi be dhi bvó.

³⁷ Tàko ko, ngóro Gìká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Tayí ngbà 'í lókyá tsà, dhya adrélépi alìle dhi dré alizo. Kitswá ìna gìle ko.

38 Dhya adrélépi gyägya má m̀lèsè dhi ni adrè lídrì íbe áyi
tá ka'íka'í sè.

Di, kògò ína bvólé ro dhi, áma togó kitswá kinílé akódhi ni
tà sè ko.»*

39 Ama ró dhi, áma móndí adrèbhá gòle bvólé ro kitswálé
dràdrà kisú dhi 'i ko. Be ró dhi, áma àmakya móndí adrèbhá
Gíká ni ka'í gò adrézó adrílé dhi 'i.

11

Tà ka'íka'í

¹ Dhya adrélépi tá ka'íka'í íbe bàti dhi adrè ka'íá tàle dhi,
í ni dra tá í dré adrézó m̀ bha ásà dhi ki kisú káyà dhi. Adré
kpà nǎà tàle dhi, tà í dré kitswálé nòle m̀ sè ko dhi ki dra
ru 'o káyà dhi be.

² Atú dhi, áma ki tábhí ì ka'í tá Gíká kònìni gò, akódhi dré
áyì ki tà bhàzo kuru ásà.

³ Tà ka'íka'í sè dhi, mà nǎ tàle dhi, Gíká bhà bhù i bvò be
áyì kúlí sè dhi be. Di ngá adrélé nòle m̀ sè dhi ì apfò ngá
adrélé nòle m̀ sè ko dhi i lésè.

⁴ Tà ka'íka'í sè dhi, Abélè fè tá Gíká dré mòbòmà dóro dhi
Kàyínà àdhyà ni lavú. Akódhi ni tà ka'íka'í nda sè dhi, Gíká
ka'í ngá dré fèle nda i gò, akódhi ni tà bhàzo kuru, akódhi
ni zizo móndí gyägya dhi ró. Di tà ka'íka'í nda sè dhi, Abélè
adrè rè dhu tà ta áma dré, tágba dré dràzo dhi.

⁵ Tà ka'íka'í sè dhi, Gíká do tá Ènókà í véna, kòdraró ko
dhi bvó. Di à dré gòzo véle akódhi ni kisú ko, Gíká dré tá
akódhi ni dòle í véna dhi sè. Angyá ko, Gíká ni Kúlí adrè
táà dhi, drìdrì Ènókà nda ni dòzo dhi kandrà dhi, akódhi ni
tà 'o tá Gíká ni togó kinílé.

⁶ Di, tà ka'íka'í àko dhi, dhyà àlo kitswá ína Gíká ni togó
'o kinílé bwà ko. Tàko ko, lè dhyà ángùdhi adrélépi áyi kisí
ànyi Gíká làga dhi kàdré ka'íá dhi, akódhi be, ìndì adrè làgí
múrúngú fe móndyá tíí adrèbhá áyi nda togó wáyi sè dhi i
dré káyà dhi.

⁷ Tà ka'íka'í sè dhi, Gíká dré tá tà lazízó Nówè dri tà
kitswálé nòle rè ko dhi ki tà sè dhi, Nówè ka'í tá Gíká ni
kúlí nda 'òle gò, bwátù kàdrì dhi ni ledézó kitswázó áyi sùrú
tidrí. Di ásà dhi, bhà tá tà móndyá bvò àdhyà i dri gò, dré
atsázó gyägya Gíká m̀lèsè áyi tà ka'íka'í nda sè.

⁸ Tà ka'íka'í sè dhi, Gíká dré tá Abàràrà ni zizo lèle bvò
dré kitswálé kisulé tàyilé ro dhi na dhi, Abàràrà ka'í tá Gíká
ni kúlí nda 'òle gò, dré lizo, tágba dré tá nizoá ngalè í adrè
tà lèle ángolé ya dhi ko dhi.

* 10:38 10:38 A kònò Abàkúkà 2:3-4.

⁹ Akódhi ni tà ka'ika'i nda sè dhi, dré bhà mòzo adrézó móndí twá ro bvò Giká dré tá lazilé í dré nda na. Gò dré adrézó wemà i zàle, ngóro Ísákà i Yàkóbhò be tà lazilé nda ni kisúbhá tàylé ro dhi i dré kpà 'òle dhi tìni.

¹⁰ Tàko ko, adré tá bhàandre Giká dré tá tà ni ni kisùzo drìdrì gò, sìzoá pá íbe tātā dhi ni leté.

¹¹ Tà ka'ika'i sè dhi, Abàràrà nda kisú tá rinyí mvá tìzo, tágba akódhi ni kóná dré tá lavúzó, ìndì Sàrà ni tándì dré tá adrézó kóndó ro dhi. Angyá ko, nò tá Giká tà nda ni lazilépi í dré dhi ngóro dhya í dré kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi ró.

¹² Dì ásà dhi, agó àlo adrélépi tá ànyì dràdrà mìle nda lésè dhi, ànzì ì dré topfòzo lizólé zyandre ró, ngóro bhìbhínyà bhù mibhalé 'á dhi i tìni, ìndì sýnyí yìandre mìle kitswálé nàle bwà ko dhi tìni.

¹³ Móndyá títì nda kòdhi ì adré tá atsilé tà ka'ika'i na, tsàle lókyá ì dré todràrà'a. Í kisú tá tà Giká dré lazilé dhi i ko. Dì, ì nò tá àyikya tà lazilé nda i vwàvwà ro, tà nda ki ka'izo dóro. Í ka'i tá kpà tàle dhi, àyi tá ngóro móndí twá bvò àyikya ró dhi àko dhi i tìni.

¹⁴ Móndyá adrèbhá tà ta làsú be kònìni dhi ì adré tadhá ngádra 'á dhi, ì adré bvò àzya nda adrélé àyikya ró.

¹⁵ Kònò ì kàdré tá bvò ì dré tá taylé dhi ni tà kisù dhi, ì ni tá kitswá láti kisú nzìzo bvò nda na.

¹⁶ Dì, ì adré tá àyikya bvò dóro lavúlé dhi ni nda kisúlé kòdhya. Kòdhi adré tää dhi, ì adré tá bvò bhù na dhi ni nda kòdhya. Dì ásà dhi, Giká kanyò àko ì dré adrélé áyi zi àyi ki Giká ro dhi sè. Tàko ko, akódhi ledé bhàandre àyi dré dre.

¹⁷ Tà ka'ika'i sè dhi, Giká dré tá Abàràrà ni tabhìzo dhi, Abàràrà fè tá Ísákà mòbòmà ro akódhi dré. Dì akódhi tà Giká dré tá lazilé dhi ki kisulépi nda adré tá 'òle áyi mváagó àlo kwákwá dhi ni fe dràle,

¹⁸ tágba Giká dré tá tazoá drá dhi «À ni ngbà 'í Ísákà ni ànzì ki zi ámi ànzì i ró dhi kòdhya» dhi.*

¹⁹ Abàràrà adré tá ìna kisúá dhi, tágba Ísákà kòdrà yà dhi, Giká rinyí íbe kitswázó akódhi ni tingá dràdrà lésè. Dì à ni kitswá tää kúlí alaala sè dhi, Abàràrà gò áyi mváagó nda ni kisú ngóro móndí tingálé dràdrà lésè dhi tìni.

²⁰ Tà ka'ika'i sè dhi, Ísákà zi tá tà tani Giká tí Yàkóbhò i dri Esáwù be tà adrèbhá tá alile dhi ki tà sè.

²¹ Tà ka'ika'i sè dhi, Yàkóbhò dré tá adrèrà'a 'òle dràle dhi 'á dhi, zi tá tà tani Giká tí Yòséfà ni ànzì àlo àlo títì dhi i dri. Gò dré Giká ni lindrì bhàzo, í dré tá adrèrà'a áyi agò áyi kùtù fa dri dhi 'á.

* 11:18 11:18 A kònò Kìdhoma 21:12.

22 Tà ka'ika'i sè dhi, Yòséfà dré tá adrérà'a ànyi dràdrà mīle dhi 'á dhi, longó tá Ìsèrélè ànzi kī apfòma Èzèpétò lésè dhi nī tà gò, dré tà í dré tá lèlè à kò'o áyi fà nī tà sè áyi dràma àmvolésè dhi nī tà lazíó.

23 Tà ka'ika'i sè dhi, Mósè nī tibhá ì zù tá akódhi mbá na akódhi nī tīma àmvolésè. Tàko ko, ì nò tá dhi, mvámvá nda nī tà avé tò. Í ro tá kpà ngá, ì dré tá ópí kàdrì nī kúlí gàlè 'òlè dhi sè ko.

24 Tà ka'ika'i sè dhi, Mósè nda dré tá mbàzo atsálé kàdrì dhi, gà tá à kàdré áyi zì ópí kàdrì, Fàráwò nī zapi nī mvá ro dhi rè.

25 Dì kipè tá kizà nyàma tùmání móndyá Gíká àdhya íbe dhi kòdhya, lenzema tàkonzì nī tà sè lókyá tsà sè dhi nī àrà 'a.

26 Akódhi mīlèsè dhi, kanyò mvòlè Krísto nī tà sè dhi tá dóro lavulé, ngá làgí be kàdrì Èzèpétò na dhi kī kisulé dhi rúsè. Angyá ko, adrè tá mī bha làgí múrúngú í dré kitswálé kisulé dhi dri.

27 Akódhi nī tà ka'ika'i nda sè dhi, apfò tá Èzèpétò lésè ópí kàdrì nī togóaswa nī ro àko ró gò, dré áyi togó tsìzo lizo ába drìdrì, dré tá adrélé Gíká kitswálé nòlè mī sè bwà ko dhi nī no dhi sè.

28 Tà ka'ika'i nda sè dhi, tà tá Ìsèrélè ànzi ì dré dhi, ì kò'o gwányá Pásikà àdhya, kàrì ligìzo dzóti fa ì rúsè, kitswálé ángéló adrélépi dràdrà fe dhi kòtupfúró àyi kī ànziàgo kàyo ró dhi ì todràlè ko dhi bvó.

29 Tà ka'ika'i sè dhi, Ìsèrélè ànzi ì zya tá yīandre Kika, ngóro à dré adrélé atsílè àrà fà ro dhi 'ásè dhi tīni. Dì, Èzèpétò ì kòtabhì tà nda 'òlè dre dhi, yīandre nda dré anzízó àyi drìsè rùkù àyi kī tupfú todràlè.

30 Tà ka'ika'i sè dhi, Ìsèrélè ànzi ì tatsí tá Yèríkò làgásè kúrúkúró kítú nzi-drì-rì gò, bhàandre nda nī zèribà dré adàzo kīnì mī.

31 Tà ka'ika'i sè dhi, Rábà, tòkó zàràbhù ro dhi ka'i tá Ìsèrélè ànzi mūlè lùzu ró dhi ì dòlè í véna gò, à dré akódhi nī pfúzo dràlè tùmání móndyá ligíbhá Gíká rú dhi íbe ko.

32 Dì má nī go vélé táá ngíni? Lókyá má dré kitswázó tà ta Gèdèyónà nī tà dri, Bàrákà nī tà dri, Sàmòsónà nī tà dri, Yèfétà nī tà dri, Dàwídì nī tà dri, Sàmùwélè nī tà dri, ìndì pròfétà kī tà dri dhi yó.

33 Áyi nda kī tà ka'ika'i sè dhi, ì bhū tá àdzú òpì kī lavúzó, ì 'o tá tà gyágya ì, ì kisú tá tà Gíká dré tá lazilé dhi ì, ì tabhó tá kàmì kī síbhálé ì,

34 ì kidrá tá àtsí adrélépi kòlè rīnyi ró dhi, ì lapá tá móndì kī sápi ì sílèsè. Áyi tà íbe yàyà dhi ì atsá tá rīnyi ró. Í atsá tá

àgo tòmbatòmba i ró àdzú na, àyi ki kàribhá angábhá bvò twá i lèsè dhi ki ladró.

³⁵ Tòkó i gò tá àyi ki móndí tá dràbhá dhi ki kisú ngóro móndí tingálé dràdrà lèsè dhi i tìni.

Móndí àruka i tayí tá àyi adrélé rúbhá 'òle aswálé gò, i dré todràzo. I gà tá à kápá àyi dhi rè, i kòngaró dràdrà 'àsè lídrì dóro lavúlé dhi ni kisú be dhi bvò.

³⁶ Arukabhá ni i tayí tá àyi adrélé gùle, adrélé tswàle, adrélé 'ìle nyìrì sè, adrélé bhèle bǎdzó na.

³⁷ A lebhé tá àruka ni i todràle kírà sè. A tišì tá àruka ni i 'a be rì. A tupfú tá àruka ni i todràle sápi sè. Aruka ni i tatsí tá lemerèbhá i ró kíní kábilígyà kya ndrì íbe asólé àyi rú dhi íbe. I tayí tá àyi adrélé mǐ pfòle, adrélé 'òle kònzì.

³⁸ I tatsí tá duku i 'àsè ìndì kòngó i drìsè, adrélé àyi ki tuzù kírà gǒ i 'àsè, ìndì bhú kǐnì zàle dhi i 'àsè. Tágba dré tá adrézó kònnì dhi, móndyá bvò kòndi àdhya i kítswá tá àyi nda ki lindrì sè ko!

³⁹ Móndyá títi nda kòdhi ki tà ka'ika'ì sè dhi, Giká bhà tá àyi ki tà kuru. Dì, i kisú tá àyikya tà dré tá lazilé dhi ko.

⁴⁰ Tàko ko, Giká bhà tá tà dóro lavúlé dhi zùle àma dré, kítswázó àma ki 'o kítswálé títi túmǎni àyi íbe dhi bvò.

12

Giká ni ànzi ki lotoma

¹ Dì àma ró dhi, àma móndyá zyandre àyi ki tà ka'ika'ì tadhábhá nda íbe kímólé àma làgàsè kúrú. Dì àsà dhi, lè mà kòbhe àma rúsè ngá lanzi títi adrèbhá àma ki kíkí dhi i, túmǎni tàkonzì adrèbhá àma ki tí'ì dhi íbe, mà kàdrérogú Giká dré bhàle àma kandrá dhi ni ra landè àko ró.

² Mà kàdré kpà àma ki mǐ bha Yésu dri. Tàko ko, akódhi nda dhya láti nzìlepi àma dré adrézó Giká ni ka'ì dhi 'i, ìndì dhya adrélépi àma ki 'o kítswálé títi àma ki tà ka'ika'ì na dhi 'i. Akódhi dré tá kólénzé Giká dré bhàle í kandrá dhi ni nòle dhi sè dhi, ka'ì tá kizà nyàle fa kípákípa dri, kanyò ni ni nòzo tà tàko ró gò, dré lírízó Giká ni lírìrà òpì àdhya ni dríágo lèsè.

³ Mǐ kisù rè ngalè akódhi mvò tá tàkonzìbhá lígìbhá í rú kònnì dhi ki tà ngíni ya dhi ká, mǐ kòkítswárogú landèle àmi ki togó tayízó lanzi ko dhi bvò.

⁴ Tàko ko, àdzú mǐ dré adrélé bhùle tàkonzì íbe kòdhi léna dhi, mǐ bhu rè tsàle àmi ki kàrí dré kutùrà dhi na ko.

⁵ Mǐ tivì kúlí Giká dré tàle àmi ki kodzózó àyi ànzi i ró dhi dre? Akódhi tà dhi:

«Àma mvá, Mírì kàdré àmi lotó dhi, mí kònò tà nda tà tàko ró ko.

Kàdré ámi tàkonzì tadhá mí dré dhi, mí kòtayí ámi togó lanzìle ásà ko.

⁶ Tàko ko, Mírì adré mónnyá títi í dré adréle lèle dhi ki lotó kòdhya.

Adré kpà tà ño mónnyá títi í dré adréle ka'ile áyi ànzi i ró dhi i dri.»*

⁷ Gìká kàdré di àmi ki lotó dhi, mì kàdré togó tsi, adrézó kizà mì dré adréle nyàle nda ki mvo. Gìká adré àmi ki 'o ngóro áyi tàndi ni ànzi i tíni. Tàko ko, mvámvá àlo atá ni dré adrézó lotóá ko dhi tsì be?

⁸ Di, Gìká kàdré àmi ki lotó ngóro dré adréle 'òle áyi ànzi títi dhi ki tà sè dhi tíni ko dhi, kòdhi adré tadhá dhi, àmi akódhi ni ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, àmi àmìkya bákólyá ànzi 'i.

⁹ Ama títi dhi i tá atá bvò dri adrébhá tá àma ki lotó dhi íbe gò, mà dré adrézó àyi ki lindrì bha. Kàdré kònìni dhi, lè mà kàdré di véle àma ki bha àma ki Atá bhù na dhi ni rìnyí zàle, mà kàdríró be dhi bvó!

¹⁰ Ama ki atá bvò dri nda i adré tá àma ki lotó lókyá tsà sè, ngóro dré tá adréle dóro àyi mìlèsè dhi tíni. Di, Gìká adré ína àma ki lotó ngóro dré adréle dóro àma dré dhi tíni, mà kàtsáro lólo ngóro í dré adréle lólo dhi tíni.

¹¹ Dhya ángùdhi adréle lotólé dhi adré tà nda ni no lókyá nda sè dhi ngóro tà adrélepì arí fe dhi ró ko. Be ró dhi, adré ína tà nda ni no ngóro tà adrélepì kizà fe dhi ró. Di, àmvolásà, à kòlotó akódhi nda kìtswálé títi dre dhi, a ni lò'wa dóro 'a bì, adrézó tà gyägya 'o tà kìdrìkìdri na.

¹² Di ásà dhi, lè mì kògò rìnyí fe àmi ki drìgá toròbhá dhi i dré, ìndì àmi ki pá landèbhá dhi i dré.

¹³ Mì kàdré kpà láti lotó àmi ki pá i dré, móndí pá íbe yàya dhi i kàtsáro mèrèkpe i ró ko, be ró dhi, i kàdríró be dhi bvó.†

Gìká ni gàma ko dhi

¹⁴ Lè mì kàdré láti nda adrézó tà kìdrìkìdri íbe àmi kòfalé mónnyá títi dhi íbe. Mì kàdré kpà àmi ki fe adréle lólo Gìká dré be. Tàko ko, dhya áyi fèlepì adréle lólo Mírì dré ko dhi, kìtswá ína akódhi ni no ko.

¹⁵ Mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayíró i vwàle Gìká ni togó tani rúsè ko. Dhya àlo kòtayí kpà áyi togó atsálé kùdzìkùdzi ko, tà kùdzì nda kàtsáro kpà móndí àruka bì dhi i rú, àyi ki 'o atsálé ndí ró ko.

¹⁶ Mì kònò kpà dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kò'oró ndòto tà ko, ìndì kògàro Gìká ni tà Èsáwù àdhya tíni ko. Tàko ko,

* 12:6 12:6 A kònò Tògyakúlì 3:11-12. † 12:13 12:13 A kònò Tògyakúlì 4:26.

Esáwù nda lagí tá ína tà í dré tá kitswálé kisúlé tà yílé mvá kàyo àdhyà ró dhi ngbà 'í manyàngá mvá tsà dhi sè.

17 Ngóró mì dré nìle be dhi tìnì dhi, àmvolásà dhi, dré gòzo tódhyá tà tani nda nì le kisúlé gò, à dré gàzoá rè. Ndà tá láti tà nda nì ladzázó, di, kitswá tá ína ko, tágba dré tà nda nì ndàzo m̀ndra sè bí dhi.

18 Áma adrúpi i, mì kisí tá àmi ànyi kòngó kitswálé tabèle bwà, ìndì adrélépi kòle àtsi ró dhi làga ko. Mì kisí kpà àmi ànyi àrà adrélépi tìnìmvá ro ìndì ngátsi ró, kàgùmá dré adrézó v̄ile lána dhi làga, ngóró Ìsèrèlè ànzì ì dré tá 'òle kòngó Sínáyì àdhyà na dhi tìnì ko.

19 Mì kisí kpà àmi ànyi àrà gòkà vòzo gò, kúlí tirì fèlepi dhi nì yòzo lána dhi làga ko. Tàko ko, Ìsèrèlè ànzì ì dré tá kúlí nda nì ȳzo dhi, ì lizí tá Giká nì ti, kòkikíró kúlí nda, kògòró tà ta ko dhi bvó.‡

20 Angyá ko, ì kitswá tá tà kúlí nda dré tá adrélé tàle ì k'ò'o dhi nì mvo bwà ko. Kúlí nda tà tá dhi: «Dhya àlo kòtabè kòngó kònìdhi dhi, kàdré gba kà'wá 'i yà dhi, lè à kòlebhé akódhi nda dràle kírà sè.»§

21 Tà ì dré tá nòle nda dré tirì fèle àyi dré tò dhi sè dhi, Mósè nì t̀andi tà tá dhi: «Má adrè lyàle tirì dré.»*

22 Di, mì kisí àmikya àmi ànyi kòngó Siyónà àdhyà làga, ìndì Yèrúsalmà, bhàandre Giká lídrì ro dhi àdhyà bhù na dhi làga. Mì kisí àmi ànyi ángéló lizólìzo ru kimóbhá adrélé lenzélé dhi ì làga.

23 Mì kisí àmi ànyi Giká nì ànzì kàyo ró ru kimóbhá, àyi kì rú tisìzo bhù na dhi ì làga. Mì kisí àmi ànyi Giká, mónnyá títi dhi kì tàbvó tàlepi dhi làga, ìndì mónnyá atsábhá gyàgya kitswálé títi dhi kì líndrì ì làga.

24 Mì kisí kpà àmi ànyi Yésu adrélépi áyi totó tà 'o móndí kì kòfalé 'á Giká be, tà tídhí Giká dré bhàle ru ȳzo àyi íbe dhi nì tà sè dhi làga, ìndì akódhi nì kàrí kutúlépi, adrélépi tà ta dóro lavulé Abèlè nì kàrí àdhyà rúsè dhi làga.

25 Mì kònò di dóro, mì kògàró dhya adrélépi tà ta àmi dré dhi ko. Tàko ko, mónnyá dhya adrélépi tá tà longó àyi dri bvò dri dhi nì gabhá rè dhi ì kòlapá Giká nì tàbvó tàma sílèsè ko dhi, mà nì di àmakya lapá ngìningìni ró, mà kàdré àma kì alá dhya adrélépi tà longó àma dri bhù lèsè dhi rú dhi?

26 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Giká nì kúlí kizí tá bvò tà t̀andi ró. Di, nyànómvá dhi, akódhi lazí kúlí tàzoá dhi: «Má

‡ 12:19 12:19 A kònò Pfōma 19:16-22. § 12:20 12:20 A kònò Pfōma 19:12-13.

* 12:21 12:21 A kònò Dùtèrònómè 9:19.

kitswá ngbà 'í gòle bvò kizí kòdhyà ko. Be ró dhi, má ni go tódhyá bvò ki kizí bhù íbe vèsè àlo.»

²⁷ Kúlí «tódhyá» ìndì «vèsè àlo» kòdhi ì adré làá tàle dhi, Gìkà ni ngá tíí í dré tá bhàle dhi ki kizí tingálé, ngá kitswálé kizílé bwà ko dhi ì kàdréró rè dhu be dhi bvó.

²⁸ Dì ásà dhi, mà dré adrélé òpì kitswálé kizílé bwà ko dhi ni kisú dhi sè dhi, mà kàdré àwoyà fe Gìkà dré, adrézó akódhi ni lindrì bha akódhi ni ròma sè, ngóro dré kitswálé akódhi m̀lèsè dhi tíni.

²⁹ Tàko ko, àma ki Gìkà ína àtsí adrélépi ngá za vèle dhi 'i.†

13

Tà tàle kùdù ro mónnyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i

¹ Lè mì kàdré ru le àmi kòfalèsè ngóro adrúpi i tíni.

² Mì kòtìvì adrema móndí twá ki ka'ì dòle àmi ki dzó na kùmú i ró dhi ko. Tàko ko, móndí àruka adrèbhá 'òá kònini dhi ì ka'ì tá ángeló i dòle àyi ki dzó na nìá àko ró.

³ Mì kàdré móndí 'ìle bǎdzó na dhi ki tà kisù, ngóro mì adré tá bǎ nya tùmǎní àyi íbe na tíni. Mì kàdré kpà móndí adrélé m̀ pfòle dhi ki tà kisù, ngóro mì adré tá kizà nya àyikya tíni na tíni.

⁴ Lè mónnyá tíí dhi ì kàdré làmó ni tà bha kuru. Làmó na dhi, mì kàdré àmi ki rúbhá líkí adrélé ngbà 'í móndí mì dré mòle dhi ì dré. Tàko ko, Gìkà ni mónnyá adrèbhá múná tà 'o dhi ki tàbvó ta, tùmǎní mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe.

⁵ Lè mì kòtayí àmi làfa lovó dré adrélé tidrìle dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé ngá mì dré adrézó ába dhi ki tà sè. Angyá ko, Gìkà tà dhi:

«Má kitswá tàdzí àmi tayí ko.

Má kitswá tàdzí àmi tà tìvì ko.»*

⁶ Dì ásà dhi, mà adré ka'íá bàti tàle dhi:

«Mírì dhya adrélépi áma ledé dhi 'i.

Má kitswá ngá ro àlomvá ko.

Móndí ki kitswá àdho tà 'o má rú kòdhyà?»†

⁷ Mì kàdré àmi ki drì kobhá Gìkà ni kúlí longóbhá àmi dré dhi ki tà kisù. Mì kàdré lò'wa dóro ì dré adrélé 'àle àyi ki lídrì na dhi ki no, adrézó tà 'o tà ka'íka'ì sè àyikya tíni.

⁸ Yésu Krísto ngbú ngóro dré tá adrélé agyá dhi tíni, dré adrélé ándrò dhi tíni, ìndì dré dra adrélé kóná vèsè kólyá dhi tíni.

† 12:29 12:29 A kònò Dùtèrònómè 4:24. * 13:5 13:5 A kònò Dùtèrònómè 31:6,

8; Yòsúwà 1:5. † 13:6 13:6 A kònò Longó i 118:6.

⁹ Mì kòtayí àmi kì togó tà adrélé tadhálé twá dhi ì dré adrélé sèle dhi ko. Dóro ni, àma kì togó tayílé adrélé timbàle Gìká ni togó tani sè dhi. Di, tòlí móndí ì dré adrélé lebèle mányàngá ni tà sè dhi ì kitswá àyi kì togó timbà ko, kitswá kpà àyi kì ledé ko.

¹⁰ Ama àlètàrì íbe, ìndì kòwánà adrébhá tà 'o Yúdà ànzi kì tàbèrènakòlò na dhi ì kitswá ngá adrélé fèle mòbòmà ro àlètàrì nda dri dhi kì nya bwà ko.

¹¹ Tàko ko, kòwánà kì kàdrì adré kà'wá kì kàrí do, adrézó file Arà lólo lavúlé dhi léna fèà tàkonzì kì tà sè gò, à dré adrézó kà'wá nda kì rúbhá za káà ni kìvì na.

¹² Di ásá dhi, Yésu nya tá kpà kizà drázo bhàandre ni kìvì na, kitswázó móndí kì temvé atsálé lólo áyi tàndi ni kàrí sè.‡

¹³ Mà kàdré di pfòle akódhi véna káà ni kìvì na, adrélé kanyò dré mvòle dhi ni mvo.

¹⁴ Tàko ko, bvò kònìdhi dri dhi, àma bhàandre adrélépi gile nyo dhi àko. Di, mà adré àmakya bhàandre adrélépi alile dhi ni leté kòdhya.

¹⁵ Di Yésu sè dhi, mà kàdré ngbú lindrì fe Gìká dré, ngóro mòbòmà mà dré adrélé fèle drá dhi tìni. Mòbòmà nda kúlí adrébhá apfòle àma tìsè, adrélé akódhi ni rú bha kùle dhi ì.

¹⁶ Di mì kòtivì adrema tà dóro 'o, adrézó kpà àmi kì ngá lanzí móndí ì dré dhi ko. Tàko ko, mòbòmà adrélé fèle làsù be kònìni dhi kì tà sè dhi, Gìká ni togó adré kinílé tò.

¹⁷ Mì kàdré àmi kì drì kobhá kì kúlí ka'í 'òle, adrézó àmi kì bha àyi kì rìnyí zàle. Angyá ko, ì adré àmi kì líkí landè àko ró. Í ni kpà àzì ì dré adrélé 'òle àmi kì tà sè dhi kì ta Gìká kandrà. Mì kàdré di àyi kì kúlí ka'í 'òle, ì kàdréro àyi kì àzì nda ni 'o arí sè, kizà sè ko. Tàko ko, ì kàdré 'òá kizà sè dhi, tà nda kitswá àmi kì ledé àlomvá ko.

¹⁸ Mì kàdré tà zi Gìká tí àma dré. Tàko ko, mà nì dóro tàle dhi, àma kì togó adré àma kì arókì àlomvá ko dhi. Má adré kpà leá atsílé dóro tà títí ì sè.

¹⁹ Lavúlé dhi, má adré àmi kì kodzó, mì kàdréro tà zi Gìká tí, má kòkitswáro gòle mbèlè àmi véna.

Kúlí kùdù

²⁰⁻²¹ Gìká tingá àma kì Mírì Yésu dràdrà lésè gò, akódhi ni 'òzo atsálé kábilígyà líkílépi kàdrì dhi ró akódhi ni kàrí kutúlépi dhi sè. Kàrí nda sè dhi, 'o tà í dré bhàle ru yìzo móndí íbe dhi kitswálé kóná vèsè kólyá. Di Gìká adrélépi tà kàdrìkàdrì fe nda kò'o àmi kitswálé títí tà títí ì sè, mì kòkitswáro tà dré adrélé lèle mì kò'o dhi kì 'o. Kàdré kpà tà adrélépi dóro í mílèsè dhi ni 'o àma léna Yésu Krísto

‡ 13:12 13:12 A kònò Yòwánì 19:17, 20.

sè. Mìlanžìlanžì kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

²² Áma adrúpi i, má adré àmi kì ti lizí, mì kòka'iró kúlí má dré tisìlè àmi kì kodzózó kòdhi i dóro. Angyá ko, má tisì àmi dré ngbà 'í wárágà tsà dhi kòdhya.

²³ Má adré leá mì kònì dhi, à atrì àma kì adrúpi Tímòtéyo bǎdzó lésè dre. Akódhi kàtsá má vélé mbèlè dhi, mà ni li túmǎní akódhi be àmi kì no.

²⁴ Mì kòfè mòdo àmi kì drì kobhá títí dhi i dré, túmǎní mónnyá lólo títí Gìká àdhya íbe. Áma kì adrúpi angábhá Itàlìyà lésè dhi i fè kpà mòdo àmi dré.

²⁵ Gìká ni togó tani kàdré àmi íbe títí!

Wárágà Yàkóbhò dré tisìle dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yàkóbhò dré tisìle dhi 'i. A adrè kisùà dhi, Yàkóbhò nda tá Yàkóbhò, Yésu ni adrúpi ró dhi 'i, ìndì Èkèlézyà ni drì kobhá kàdrì dhi kì àlo 'i. Akódhi adrè wárágà kònìdhi ni tisì «súru mudrí-drì-rì ayíbhá bvò wáyi 'ásè dhi i dré» (1:1). Kòdhi adrè leá tàle dhi, móndyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò i dré ayízó bvò wáyi 'ásè dhi i dré. Wárágà kònìdhi léna dhi, Yàkóbhò adrè móndyá ka'ìbhá dhi kì drì ta tà twátwa bí dhi i sè, adrézó tadhá àyi dré dhi, ì kàdré tà 'o àyi kòfalèsè ìndì móndyá bvò kòndi àdhya i kòfalé ngíni ya dhi. Adrè tà kòni kì ta kòdhya: tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi, móndyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi kì tà, móndyá ka'ìbhá dhi kì tabhìma, Gìká ni kúlí yìma ìndì 'òma, móndí kì nòma twátwa ko dhi, tà ka'ìma ìndì tà dóro 'òma, dhyá kì ti líkima, tògyá adrélépi apfòle bhù lésè dhi, dhyá kì bhàma Gìká ni rìnyí zàle dhi, móndí kì tàbvó tàma ko dhi, dhyá kì afàma ko dhi, ngábhá kì tà, tà letèma togó vwàvwà sè dhi, ìndì tà zìma Gìká tí dhi. Lavúlé dhi, Yàkóbhò adrè tadhá dhi, lè móndyá ka'ìbhá dhi ì kàdré ngbà 'í Gìká ni ka'ì ko, ì kàdré kókpà tà dóro 'o àyi kì tà ka'ìka'ì nda sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kì aìima

- 1) Mòdo fèma (1:1)
- 2) Tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi (1:2-8)
- 3) Móndyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi kì tà (1:9-11)
- 4) Móndyá ka'ìbhá dhi kì tabhìma (1:12-18)
- 5) Gìká ni kúlí yìma, ìndì kúlí nda ni 'òma (1:19-27)
- 6) Móndí kì nòma twátwa ko dhi (2:1-13)
- 7) Tà ka'ìma ìndì tà dóro 'òma (2:14-26)
- 8) Dhyá kì ti líkima (3:1-18)
- 9) Dhyá kì bhàma Gìká ni rìnyí zàle dhi (4:1-10)
- 10) Móndí kì tàbvó tàma ko dhi, ìndì dhyá kì afàma ko dhi (4:11-17)
- 11) Ngábhá kì tà (5:1-6)
- 12) Tà letèma togó vwàvwà sè dhi, ìndì tà zìma Gìká tí dhi (5:7-20)

Yàkóbhò ni mòdo fèma

1 Ma, Yàkóbhò, màràbà Gìká àdhya ìndì Mírì Yésu Krísto àdhya ró dhi, má adré wáràgà kònìdhi nì tìsì sùrú mudrí-drì-rì ayìbhá bvò wáyi 'ásè dhi i dré.* Mòdo àmi dré!

Tà ka'ika'i i tògyá be dhi

2 Ama adrúpi i, tà twátwa dhi ì kàdré àmi ki tabhì dhi, mì kàdré tà nda ki no ngóro tà adrézó lenzélé ásà dhi i ró.

3 Tàko ko, mì nì tàle dhi, tà adrèbhá àmi ki tà ka'ika'i tabhì dhi ì adré àmi ki 'o adrélé togó tsi nì dhi be.

4 Di adré leá dhi, àmi ki togó tsìma nda kàdré tà 'o àmi léna kitswálé títi, mì kòlì'wáro àmi ki tà ka'ika'i na kitswálé títi, ìndì tà dóro kòpiró àmi àlomvá ko.

5 Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré tògyá le kisulé dhi, lè akódhi nda kàdré tògyá zi Gìká tí gò, Gìká kòfèro drá. Tàko ko, Gìká adré tà dóro fe mónnyá títi i dré áyi togó dóro sè, tà bha àko ró àyi dri.

6 Di, dhya nda dré adrèrà'a tà zi Gìká tí dhi 'á dhi, lè kàdré zìá tà ka'ika'i sè, tà kayí àko ró í léna. Angyá ko, dhya ángùdhi adrélépi tà kayí í léna dhi, sù ngóro yìandre nì mǐ lyá dré adrélé livilé longalé gò, dré adrézó lìle swà ro dhi tìni.

7 Lè dhya làsú be kònìni nda kòkisù ko tàle dhi, í ni ngá kisú Mírì vélésè dhi.

8 Tàko ko, akódhi nì ína tà áyi togó lé dhi ki kipèle bwà ko. Nì kpà ngalè í ni 'òá ngíni ya dhi ko.

Mónnyá ka'ibhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà

9 Lè mónnyá ka'ibhá lemerè ro dhi ì kàdré àyi ki drì bha kuru, Gìká dré àyi ki tà tingalé kuru dhi sè.

10 Di, mónnyá ka'ibhá ngábhá ro dhi ì kàdré àyi ki drì bha kuru, Gìká dré àyi ki tà tirilé kìnì mi dhi sè. Tàko ko, ngábhá ki tà nì akí ngóro mbì pfò àdhya tìni.

11 Angyá ko, kítú adré apfòle kàle, àtsí nì dré adrézó mbì za 'yòle, pfò nì dré adrézó dhèle gò, aveave nì dré adrézó akilé. Di ngábhá ki tà nì kókpa akí kònìni, ì dré adrèrà'a àyi ki làfa tà 'o dhi 'á.

Mónnyá ka'ibhá dhi ki tabhìma

12 Kólénzé dhya adrélépi áyi togó tsi tà dré adrèrà'a áyi tabhì dhi 'á dhi dré! Tàko ko, Gìká kòka'i akódhi nda nì tà dre dhi, akódhi nì kùlá lídrì àdhya nì kisú, ngóro Gìká dré lazilé mónnyá adrèbhá áyi le dhi i dré dhi tìni.

13 Adré leá dhi, dhya tà dré adrélé tabhìle dhi kòtà dhi, «Gìká adré áma tabhì nì» dhi ko. Angyá ko, tà kònsi kitswá

* **1:1 1:1** A adré kisúá dhi, kúlì «sùrú mudrí-drì-rì ayìbhá bvò wáyi 'ásè» kòni ì adré leá tàle dhi: «mónnyá títi Yésu nì ka'ibhá gò ì dré ayízó bvò wáyi 'ásè dhi ì».

ína Giká ni tabhĩ bwà ko. Akódhi ni tãndi adré kpà dhya àlo ni tabhĩ litilé dhi ko.

¹⁴ Di, tà kàdré dhya àlo ni tabhĩ dhi, tà nda adré akódhi ni lití, dré áyi tayíle áyi tãndi ni lovó kònzì dré sèle litilé dhi sè.

¹⁵ Di lovó kònzì nda kòkisú 'a dre dhi, adré tàkonzì ti. Di tàkonzì nda kòli'wá kitswálé títi dre dhi, adré dràdrà ti.

¹⁶ Ama adrúpi má dré lèle tò ni i, mì kòtayí àmi adrélé litilé ko:

¹⁷ Tà dóro títi kitswábhá títi dhi ì adré apfòle bhù lésè, adrélé asilé Giká Atá ngádra títi dhi ki bhàlepi bhù mĩbhalé 'á dhi vélésè. Akódhi nda kitswá ru ladzá ko. Tinímvá kpà akódhi mĩle dhi yókódhó.

¹⁸ Akódhi ti àma tódhyá áyi kúlí tà bàti àdhya sè, ngóro í dré tá lèle 'òle dhi tíni, mà kàdréro ngádrĩ i ró ngá títi dré bhàle dhi i kòfalé be dhi bvó.

Giká ni kúlí yìma, ìndì kúlí nda ni 'òma

¹⁹ Ama adrúpi má dré lèle tò ni i, mì kònĩ tà kònìdhi dóro: Lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré gànzi ró adrélé tà yi mbèlè. Di, mì kàdré àmikya kúlí ta mbèlè ko. Mì kàdré kpà àmi ki togó tayí aswálé mbèlè ko.

²⁰ Tàko ko, dhya adrélépi áyi togó tayí aswálé dhi adré tà gyágya Giká àdhya ni 'o kòdhya ko.

²¹ Asà dhi, mì kòtingá àmi rúsè tà wáyì adrèbhá àmi ki 'o atsálé ndĩ ró dhi i, tà kònzì wáyì mì dré adrélé 'òle dhi ìbe. Di togó yàyà sè dhi, mì kàdré kúlí Giká dré adrélé kidhíle àmi ki togó na dhi ni ka'ĩ. Angyá ko, kúlí nda rinyí ìbe kitswázó àmi ki tidrí.

²² Mì kàdré ngbà 'í Giká ni kúlí yiyì ko. Mì kàdré kókpà tà kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki 'o be. Mì kàdré 'òá kònini ko dhi, mì adré àmi ki tãndi ki lití.

²³ Tàko ko, dhya adrélépi Giká ni kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóro mómí áyi mĩbhalé nòlepi tàlàtálà na gò,

²⁴ kònò áyi mĩbhalé nda dre dhi, dré lìzo tivíá mbèlè ngalè áyi làsú tá ngíni ya dhi tíni.

²⁵ Di, dhya adrélépi tãtrĩtrĩ kúlí kitswálépi títi, adrélépi mómí ki trĩ dhi ni yi gò, adrézó tròle rúá, adrézó tà í dré yìle dhi ki tivì ko, di, adrézó ína tà nda ki 'o dhi, Giká ni tà tani bha akódhi dri, tà dré adrélé 'òle dhi i sè.

²⁶ Dhya ángùdhi adrélépi áyi no ngóro mómí adrélépi Giká ni tà 'o dhi ró gò, adrézó ína áyi kúlí líkí ko dhi, adré áyi tãndi ni lití. Tà dré adrélé 'òle Giká ni lindrì bhàzo nda tà tàko 'i.

27 Dì, tà à dré kitswálé 'òle Gìká Atá ni lindrì bhàzo, dré adrélé nòle lólo ìndì tà kònzi àko dhi ró dhi, tà kònìdhi 'i: adrélé kìmvoànzi ki likí tàyítòkó íbe àyi ki kizà na dhi, ìndì adrélé dhyá ki tàndi ni likí adrélé lólo tà kònzi bvò àdhya ki tà sè dhi.

2

Móndí ki nòma twátwa ko dhi

1 Ama adrúpi i, mì dré adrélé àma ki Mírì Yésu Krísto mìlanzilanzì ro dhi ni ka'í dhi sè dhi, mì kàdré móndí ki no twátwa ko.

2 Agó àlo kítá aveave asólépi í rú trónjó òró sè dhi be dhi kàtsá àrà mì dré ru kimózó dhi 'á gò, agó àzya lemerè ro kítá lírí asólépi í rú dhi dré kpà atsázó àrà nda 'á dhi, mì adré 'òá ngíni?

3 Mì kàdré agó kítá aveave asólépi nda ni lindrì bha, adrézó tàá akódhi dré dhi «Mí kòlírì kònwa àrà dóro 'á» gò, mì dré adrézó tàá agó lemerè ro nda dré dhi, «Mí totó mì kònàle», kó ngalè «Mí lírí áma pá làga kìní mi kònwa» dhi,

4 kòdhi mì adré tsì móndí ki no twátwa àmi kòfalésè ko? Mì adré tsì móndí ki tàbvó ta àmi ki tà kisùle kònzi dhi i sè ko?

5 Ama adrúpi má dré lèle tò ni i, mì yi rè ká! Gìká kipè tsì móndyá móndyá bvò àdhya ì dré adrélé nòle lemerèbhá ro dhi ì atsálé ngábhá ì ró àyi ki tà ka'íka'í sè dhi kòdhya ko? Kipè tsì àyi nda ì kitswálé file áyi Opì í dré tà ni ni lazízó móndyá adrèbhá áyi le dhi ì dré dhi na dhi kòdhya ko?

6 Dì, àmi, mì adré àmikya lemerèbhá nda ki ayízè! Ngábhá ì adré zakó tsì àmi ki ató àyi pálé, adrézó kpà àmi ki tidrì tàbvó tabhá ì kandrà dhi àyi?

7 Ayi nda ì adré zakó tsì dhya àmi ki azilépi dhi ni rú dóro dhi ni lodhá dhi àyi?

8 Mì nǐ tòlí tisìle Gìká ni Kúlí na kònìdhi dóro: «Mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tǐni.»* Dì mì kàdré tòlí Gìká ni Opì àdhya nda ni ka'í 'òle bàti dhi, kòdhi mì adré tà dóro 'o.

9 Dì, mì kàdré àmikya móndí ki no twátwa dhi, mì adré tàkonzì 'o gò, tátírítrí kúlí dré adrézó tadhá dhi, àmi tátírítrí kúlí nda ni ñobhá 'i.

10 Tàko ko, dhya àlo kàdré tátírítrí kúlí likí wáyì gò, dré ndìndì tà àlo tátírítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ni ñòzo dhi, akódhi nda ñò tátírítrí kúlí wáyì nda dre.

* 2:8 2:8 A kònò Lèvìtikè 19:18.

11 Angyá ko, Giká tàlepi dhi «Mí kò'o múná tà ko» dhi, tà kókpà dhi: «Mí kòpfu móndí dràle ko.»† Dì mí kò'o múná tà ko gò, mí dré mína móndí pfùzo dràle dhi, mí atsá tátítrí kúlí ñòlepi ró dre.

12 Asà dhi, lè mì kàdré kúlí ta adrézó kpà tà 'o, ngóro móndí dra àyi ki tàbvó tàzo tátítrí kúlí adrelépi móndí ki trí dhi sè dhi kya tìni.

13 Tàko ko, kítú dra móndí ki tàbvó tàzo dhi tú dhi, Giká ni dhya ángudhi áyi àzya ni kizà bhàlepi ko dhi ni tàbvó ta, akódhi ni kizà bha àko ró. Giká m̀lèsè dhi, móndí ki kizà bhàle dhi kàdrì lavulé, móndí ki tàbvó tàle dhi rúsè.

Tà ka'ima ìndì tà dóro 'òma

14 Ama adrúpi i, dhya àlo kàdré tàá dhi, i tà ka'ika'ì íbe gò, dré adrézó tà adrébhá áyi tà ka'ika'ì nda ni tadhá dhi ki 'o ko dhi, akódhi nda ni àdho tà dóro kisú ásà? Tà ka'ika'ì làsú be kònìni nda ni kitswá tsì akódhi ni tidrí?

15 Ami ki adrúpi àlo 'i yà, kó ngalè àmi ki amvúpi àlo 'i yà dhi kàdré kítá asolé í rú dhi àko, ìndì ngá kitswálé nyàle kítú àlo àlo sè dhi àko gò,

16 àmi ki àlo dré tàzoá akódhi dré dhi: «Mí kòlì togó be kídrikídri! Mí kòlikí mì kidhì sè dóro, ìndì mí kònya ngá pizo pìpì!» gò, mì dré àmikya ngá kitswábhá akódhi ni rúbhá ledé dhi ki fèzo drá ko dhi, mì adré àdho tà dóro 'o kòdhya?

17 Kókpà kòdhi tìni, dhya àlo kàdré ngbà 'í tà ka'ika'ì íbe gò, adrézó tà dóro 'o tà ka'ika'ì nda sè ko dhi, tà ka'ika'ì nda drà dre.

18 A ni kitswá tàá dhi: «Mí mína tà ka'ika'ì íbe. Ma mána tà dóro má dré adrelé 'òle dhi íbe. Mí tadhá rè má dré ámi tà ka'ika'ì tà dóro 'òle dhi àko nda ká. Dì má ni mí dré áma tà ka'ika'ì tadhá tà dóro má dré adrelé 'òle dhi i sè.»

19 Mí adré mína ka'íá dhi, Giká àlo kwákwá. Kòdhi dóro. Tirí kònzi ì adré kókpà ka'íá kònìni gò, ì dré adrézó lyàle tirì dré.

20 Mí móndí azaaza ró ni, mí adré lèá má kòtadhá mí dré dhi, tà ka'ika'ì tà dóro 'òle dhi àko dhi, tà tàko 'i káyà dhi?

21 Mí kisù rè àma ki tábhí Abàramà ni tà ká. Giká nò tá tsì akódhi nda gyágya tà dré tá 'òle dhi i sè ko? Tàko ko, akódhi bhà tá áyi mvá Isàkà àlètàrì dri, kitswázó fèá mòbòmà ro Giká dré.

22 Mí nò rè ngalè akódhi ni tà ka'ika'ì adré tá tà 'o tùmání tà dóro dré tá adrelé 'òle dhi íbe ngíni ya dhi ká. Dì Giká 'o tá akódhi ni tà ka'ika'ì nda kitswálé títi tà dóro dré 'òle nda i sè.

† 2:11 2:11 A kònò Pfòma 20:13-14; Dùtèrònómè 5:17-18.

²³ Dì tà tisìle Gìká ni Kúlí na kònìdhi 'o ru kònìni: «Àbàramà ka'í tá Gìká gò, Gìká dré akódhi ni nòzo gyägya akódhi ni tà ka'ika'í nda sè.»‡ Kòdhi íbe dhi, Gìká zi tá kpà akódhi áyi arúpi ró.

²⁴ Mì nò rè ká! Gìká adré móndí ki bha gyägya í kandrà ngbà 'í àyi ki tà ka'ika'í sè ko. Adré kókpà àyi ki bha gyägya tà ì dré adrélé 'òle dhi i sè.

²⁵ Kókpà kòdhi tìni, Gìká bhà tá Rábà, tòkó zàràbhù ro dhi gyägya í kandrà tà dré tá 'òle dhi i sè. Tàko ko, akódhi nda ka'í tá Ísèrélè ànzi mùle lùzu ró dhi i dòle í véna gò, àyi ki mùzo nzìle láti twá 'ásè.§

²⁶ Dì ngóró rúbhá la'a lídrì àdhyà àko dhi dré adrélé dràle dràdrà dhi tìni dhi, tà ka'ika'í tà dóro 'òle dhi àko dhi adré kókpà dràle dràdrà.

3

Ama ki làdra likìma

¹ Ama adrúpi i, lè móndí bí àmi kòfalé dhi ì kàdré láti nda atsázó tà tadhábhá i ró ko. Tàko ko, m̀ ǹ t̀le dhi, Gìká ni àma adrèbhá áyi tà tadhá dhi ki tàbvó ta tà t̀ndi ró, móndí àruka kya ki lavú dhi be.

² Ama títi dhi i, mà adré ledhélé tàkonzì na láti twátwa í sè. Dì, dhyà àlo kàdré ína dhèle tàkonzì na kúlí í dré adrélé t̀le dhi i sè ko dhi, akódhi nda móndí dóro kitswálépi dhi 'i. Kitswá áyi rúbhá wáyi dhi ni bha áyi r̀nyí zàle.

³ Mà kàdré aya mvá tsà dhi ni 'i d̀ngí i tí kitswázó àyi ki bha àma ki r̀nyí zàle dhi, mà kitswá áyi ki dri l̀le àrà ángùdhi mà dré adrézó l̀le l̀le lána dhi na bwà.

⁴ Kàdré kó bwátù kàdrì ki tà sè dhi, tágba ì kàdré kàdrì gú yà, ìndì lyãandre dré adrézó àyi ki liví yà dhi, aya mvá tsà dhi kitswá áyi ki tidì l̀le àrà ángùdhi bwátù dòlepi dré adrézó l̀le l̀le lána dhi na bwà.

⁵ Dhyá ki làdra ni tà kókpà kòdhi tìni. Tágba làdra nda dré adrézó rúbhá ni k̀gá mvá tsà dhi 'i dhi, adré áyi afà tà kàdrìkàdrì í dré 'òle dhi ki tà sè. Mì nò rè ngalè àtsí mvá tsà dhi dré adrélé duku andre za vèle ng̀ni ya dhi ká!

⁶ Ama ki làdra kókpà àtsí 'i. Rúbhá ni k̀gá títi dhi i kòfalé dhi, adré tà k̀nzi 'o lavúlé. Adré àma ki rúbhá wáyi dhi ni 'o atsálé ndí ró. Adré kpà àma ki lídrì wáyi dhi ni za vèle àtsí adrélépi angálé líferò lèsè dhi sè.

⁷ Móndí ì adré kà'wá mbì àdhyà ki kára títi dhi ki turú adrézó àyi ki líkí bhà 'a, tùmáni àrí twátwa dhi íbe, kà'wá

‡ 2:23 2:23 A kònò Kìdhoma 15:6. § 2:25 2:25 A kònò Yòsúwà 2:1-21.

twátwa adrèbhá àyi ki se agáti sè dhi íbe, ìndì kosyá twátwa dhi íbe. Bàti, ì likí kà'wá nda ì títi atsálé bhà àdhya ró.

⁸ Dì, dhya àlo kitswá ína áyi tàndì ni làdra likí kitswálé títi ko. Làdra nda, ngá kònzì kitswálé likílé bwà ko dhi 'i. Akódhi ga kàtrá adrélépi mómí ki tupfú todràle dhi sè bí.

⁹ Ama ki làdra sè dhi, mà adré Mírì àma ki Atá ni rú bha kùle, adrézó kókpa mómí Giká dré bhàle làsú be í tíni dhi ki tatrí ásà.

¹⁰ Dì kúlí adrézó tà tani bha mómí ì dri dhi ì tùmání kúlí adrézó mómí ki tatrí dhi íbe dhi, ì adré apfòle tí àlo nda lèsè. Ama adrúpi ì, lè tá tà nda kàdré kònìni ko.

¹¹ Yì kìnì ni kitswá tsì apfòle tùmání yì kùdzì be kidrì àlo lèsè bwà?

¹² Ama adrúpi ì, figí fa kitswá tsì òlívè lò'wa 'a bwà? Vínò fa kitswá tsì figí lò'wa 'a bwà? Dì kidrì tà'i ró dhi kitswá kpà yì kìnì 'o apfòle bwà ko.

Tògyá adrélépi apfòle bhù lèsè dhi

¹³ Dhya àmi kòfalé adrélépi tà nìni íbe ìndì tògyá íbe dhi àdhi 'i? Lè dhya nda kàdré tà nda ki tadhá áyi atsima dóro dhi sè, ìndì tà dóro í dré adrélé 'òle togó yàya sè ìndì tògyá sè dhi ì sè.

¹⁴ Dì, mì kàdré àmikya lovó kònzì bha àmi kòfalésè, adrézó àmi ki tàndì ki tà bha drìdrì dhi, lè mì kàdré àmi ki afà tà nda sè ko. Mì kàdré kpà tà bàti ga ko.

¹⁵ Tògyá làsú be kònìni nda adré apfòle bhù lèsè ko. Be ró dhi, tògyá nda ína tògyá bvò kòndì àdhya 'i. Adré angálé Dzaborò vélésè.

¹⁶ Tàko ko, àrà ángùdhi mómí ì dré adrézó lovó kònzì bha àyi kòfalésè, adrézó àyi ki tàndì ki tà bha drìdrì dhi 'á dhi, à adré tà wàyá kisú, tà kònzì ki kárá títi dhi íbe.

¹⁷ Dì, tògyá adrélépi apfòle bhù lèsè dhi ína lólo. Adré tà kìdrìkìdri bha mómí ì kòfalé, adrézó togó yàya tadhá, adrézó mómí ki yì dóro, adrézó mómí ki kizà bha, adrézó tà dóro 'o, adrézó mómí ki no twátwa ko, adrézó kpà tà 'o túrúpfú àko.

¹⁸ Mómíyá adrèbhá tà kìdrìkìdri bha mómí ì kòfalé dhi ì adré ngá kidhí tà kìdrìkìdri na gò, ì dré adrézó lànyá tà gyàgya àdhya ni akónà bí.

4

Ama ki bhàma Giká ni rìnyí zàle dhi

¹ Tà adrézó ru pfu, adrézó lawàle àmi kòfalésè dhi adré angálé ángolésè? Tà nda ì adré zakó tsì angálé àmi ki lovó kònzì adrèbhá àdzú bhu àmi léna dhi ì lèsè?

² Mì adré ngá lovó bha gò, mì dré adrézó ngá nda ni kisú ko. Di mì adré lovó kònzì bha móndí i rú, adrézó àyi ki le tupfulé ngá nda ni kisúzó. Mì adré lawàle, adrézó ru pfu móndí íbe ngá nda ni tà sè. Di, mì adré àmikya ngá mì dré adrélé lèle nda ni kisú ko, mì dré adrélé zìá Gìká tí ko dhi sè.

³ Di, tágba mì kàdré ngá nda ni zi Gìká tí yà dhi, mì adré kisúá ko. Tàko ko, mì adré ngá nda ni zi togó kònzì sè, mì kò'oró àmi ki tàndi ki lovó kònzì ásà be dhi bvó.

⁴ Àmì móndí zàràbhù ro ni i, mì ni ko tàle dhi, ru sùma tà bvó kòndi àdhya íbe dhi adré dhyá ki 'o atsálé Gìká ni kàribhá ro dhi? Di dhya ángùdhi adrélépi lèá adrélé arúpi bvó kòndi àdhya ró dhi, adré àyi 'o atsálé Gìká ni kàribhá ro.

⁵ Gìká ni Kúlí adré tàá dhi: «Gìká adré togó í dré bhàle àma léna dhi ni lovó bha tò.»* Mì adré kisúá dhi, Gìká ni Kúlí adré tà kòdhi ni ta àngyá?

⁶ Di, Gìká ni togó tani bhàle àma rú dhi kàdrì lavúlé. Tàko ko, akódhi ni Kúlí adré tàá dhi:

«Gìká adré ru pfu móndyá drìkàdrì ro dhi íbe.

Di, adré ína àyi togó tani bha móndyá adrébhá àyi ki tà bha kìní mi dhi i rú.»†

⁷ Di ásà dhi, mì kàdré àmi ki bha Gìká ni rìnyí zàle. Mì kàdré ligílé Dzáborò be gò, kòlapá ró àmi rúsè vwàvwà ro.

⁸ Mì kàdré àmi ki kisí ànyi Gìká làga gò, kòkisíró kpà i ànyi àmi làga. Àmì tàkonzìbhá ni i, mì kòdzì àmi ki drígá àmi ki tàkonzì lésè! Àmi túrúpúbhá ni i, mì kòtemvé àmi ki togó!

⁹ Mì kàdré kizà ro, adrélé àwó ngo, adrézó tongólé! Àmi ki arí kòladzá ru atsálé àwo ró. Àmi ki kólénzé kòladzá ru atsálé kizà ro.

¹⁰ Mì kàdré àmi ki tà bha kìní mi Mírì kandrá gò, kòtingá ró àmi ki tà kuru.

Móndí ki tàbvó tàma ko dhi

¹¹ Àma adrúpi i, lè mì kàdré tà ta kònzì àmi ki adrúpi i rú ko. Dhya ángùdhi adrélépi tà ta kònzì àyi adrúpi rú yà, kó ngalè adrélépi akódhi ni tàbvó ta yà dhi, adré tà ta kònzì Gìká ni tátírí kúlí rú, adrézó kpà tátírí kúlí nda ni tàbvó ta. Mì kàdré tátírí kúlí ni tàbvó ta dhi, kòdhi mí adré tátírí kúlí nda ni 'o ko. Be ró dhi, mí atsá mína tátírí kúlí nda ni tàbvó tàlepi ró.

¹² Tàkò dhya tátírí kúlí fèlepi ìndì móndí ki tàbvó tàlepi dhi ngbà 'í àlo kwákwá. Gìká 'i kalóma. Akódhi nda rìnyí

* **4:5 4:5** A kitswá kpà kúlí tisile Gírìkì ti sè kòni ki ladzá kònzì: «Gìká adré Tírì í dré bhàle àma léna dhi ni lovó bha tò,» kó ngalè «Togó Gìká dré bhàle àma léna dhi adré lovó bha tò.» † **4:6 4:6** A kònò Tògyakúlí i 3:34.

íbe kitswázó mómí tídrí, kitswázó kpà mómí pfu dràle. Dì, mì tá mína àdhi 'i, adrélé ámi àzuya nì tàbvó ta nì?

Ama ki afàma ko dhi

¹³ Mì yi rè ma, àmi adrébhá tàá dhi «Ándrò yà, kó ngalè kídru yà dhi, mà ni li bhàandre àlo na, àzì 'o kóná àlo làfa kisúzó» nì i.

¹⁴ Àmi, mì nǐ ngalè kídru dhi, àmi kì lídrì nì adré ngíni ya dhi ko. Tàko ko, àmi kì lídrì nda sù ngóro sàsàlì adrélépi sàle lókyá tsà sè gò, dré adrézó akílè dhi tìni.

¹⁵ Adré dì be làa dhi, mì kàdré tàá kònini: «Mírì kòlè dhi, mà ni adré lídrì íbe gò, mà dré tà kòni kì 'òzo tà kòna íbe.»

¹⁶ Dì, nyànomvá dhi, mì adré àmi kì afà adrélé drìkàdrì 'o. Dhyá kì afàma làsú be kònini nda kòzi.

¹⁷ Dì ásà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà dóro ni 'òle gò, adrézó tà nda kì 'o ko dhi, adré ína tàkonzì 'o.

5

Tà tàle ngábhá kì kodzózó dhi

¹ Àmi ngábhá ro nì i, mì yi rè ká! Lè mì kàdré àwó ngo adrézó lúlú ga, kizà adrébhá alìle àmi dri dhi kì tà sè!

² Àmi kì ngá ñwa dre. Kidzú mbe àmi kì kítá i dre.

³ Kìndrì mbe àmi kì óró i, àmi kì àrezá be dre. Dì kìndrì nda nì àmi kì tàkonzì tadhá ngádra 'á kítú tàbvó tàzo dhi tú dhi nì. A nì kpà àmi kì zǎ nya, ngóro àtsì dré adrélé zǎ za vèle dhi tìni. Tàko ko, mì lokó àmikya ngá làgí be kàdrì dhi i àmi dré lókyá kùdù sè dre.

⁴ Mì yi rè ká! Làfa mì dré gàle fèle dhya àzì 'obhá àmi kì amvú na dhi i dré dhi adré ngòle àmi dri. Kótrétré dhya lànyá lokóbhá àmi kì amvú na dhi kya dhe Mírì rìnyí líyí bína dre.

⁵ Bvò kònidhi lé dhi, àmi tá ngbú adrélé trú kólányá na, adrélé àmi kì tàndì kì lovó 'o. Mì nya àmi sile ngbǒngbo kà'wá tìni, adrélé kítú dra àmi kì tilízó dhi nì letè.

⁶ Mì bhà tà mómí adrébhá tá tà àko àyi rú dhi i dri, àyi kì tufúzó todràle, tágba ì dré tá adrézó ligílè àmi rú ko dhi.

Tà letèma togó vwàvwà sè dhi

⁷ Dì áma adrúpi i, mì kàdré tà letè togó vwàvwà sè, tsàle kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú. Mì nò rè ngalè dhya ngá kidhílèpi dhi adré ngá nda kì letè akónàle togó vwàvwà sè ngíni ya dhi ká. Adré letèà kidhólè lókyá kozya dré adrézó anzílè dhi sè, tsàle lókyá kozya nda dré adrerà'a akílè dhi 'á.

⁸ Ami ró dhi, mì kàdré kókpà tà letè togó vwàvwà sè, adrézó togó tsi. Tàko ko, kítú Mírì dré dra agòzo dhi atsá ànyi dre.

⁹ Ama adrúpi i, mì kàdré ru ndrì àmi kòfalésè ko, à kòtáró àmi ki tàbvó ko dhi bvó. Mì nò rè ká! Dhya dra móndí ki tàbvó tàlepi dhi dzó tí!

¹⁰ Ama adrúpi i, mì kisù rè ngalè pròfétà atú tà longóbhá Mírì nì rú sè dhi, ì tsi tá àyi ki togó àyi ki kizà na ngìni ya dhi ká. Mì kàdré di togó tsi àyikya tìni.

¹¹ Mà adré zakó tsi àyi nda ki zi kólénzèbhá ro, ì dré tá àyi ki togó tsìle dhi sè? Mì yi zakó ngalè Yóbò tsi tá àyi togó ngìni ya dhi 'í. Mì nò kpà tà Mírì dré 'òle akódhi dré kùdù na dhi 'í. Tàko ko, Mírì adré kizà do àyi togó na móndí ki tà sè, adrézó àyi ki kizà bha tà tàndì ró.

¹² Ama adrúpi i, tà kàdrì lavúlé dhi, lè mì kòsì mònndrà bhù nì rú sè yà, bvò nì rú sè yà, kó ngalè ngá àzya nì rú sè yà dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré ngbà 'í tàá «Àyíya», kó «Kóko», Gìká kòbhàró tà àmi dri ko.

Tà zìma Gìká tí tà ka'ika'ì sè dhi

¹³ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kizà nya dhi, kàdré tà zi Gìká tí. Dhya àlo kàdré arí ìbe dhi, kàdré longó ngo Gìká nì rú bhàzo kùle.

¹⁴ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré drà ro dhi, kàzì bhàgo Ekèlézyà àdhyà i, ì kòziró tà Mírì tí akódhi dré, dò dàzo akódhi dri Mírì nì rú sè.

¹⁵ Dì tà zìle Mírì tí tà ka'ika'ì sè dhi nì dhya drà ro nda nì tidrí gò, Mírì dré akódhi nì tingázó kuru. Dhya nda kò'o tàkonzì dhi, Gìká nì kpà akódhi nì tàkonzì tri.

¹⁶ Dì àsà dhi, lè mì kàdré àmi ki tàkonzì ki ta ngádra 'á àmi kòfalésè, adrézó kpà tà zi Gìká tí àmi ki adrúpi i dré, mì kàdrìró àmi ki drà ì lésè be dhi bvó. Tà bàti ró dhi, tà móndí gyágya dré adrélé zìle Gìká tí dhi, rìnyí ìbe adrézó tà kàdrì 'o.

¹⁷ Mì kisù rè Elíyà nì tà ká. Akódhi nda tá móndí 'i àma tìni. Akódhi zi tá tà Gìká tí togó wáyi sè, kozya kòdhiró ko dhi bvó. Dì kozya dré dhìzo bvò dri ko kóná na, mbă nzi-dri-àlo.

¹⁸ Amvolásà dhi, dré gòzo tódhyá tà zi Gìká tí gò, kozya dré gòzo adrélé dhìle gò, bvò dré gòzo adrélé ngá 'o kàle.

¹⁹ Ama adrúpi i, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòku láti tà bàti àdhyà 'ásè gò, dhya àzya dré akódhi nì adrìzo agòle láti tà bàti àdhyà nda 'á dhi,

²⁰ lè mì kònì tà kònìdhi: Dhya ángùdhi adrélépi móndí tàkonzì 'òlepi dhi nì adrì agòle láti kìnzò ro dhi lésè dhi, nì

akódhi nda ni tidrí dràdrà lésè gò, akódhi ni tàkonzì zyandre
dhi ki zùzo.

Wárágà Pétèró dré tisìle dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pétèró dré tisìle dhi ni àlo 'i. Akódhi nda tá àpóstolò ki àlo 'i, ìndì Èkèlézyà ni drì kòbhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Adré wárágà kònìdhi ni tisì móndyá Gìká àdhya ayìbhá bvò twátwa i 'àsè dhi i dré (1:1). Adré tisìà kitswázó àyi ki timbà àyi ki tà ka'ìka'ì na dhi bvó. Tàko ko, à adré tá àyi ki mǐ pfo, adrézó kizà fe àyi dré Krísto ni tà sè. Dì wárágà kònìdhi léna dhi, Pétèró adré Rúbí Tani ni tà 'o agalé àyi léna, adrézó tadhá dhi, Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi adré àyi ki 'o adrélé mǐ bha Gìká véna (1:3-5). Adré kpà tadhá dhi, kizà ì dré adrélé nyàle nda adré àyi ki tà ka'ìka'ì tabhì, adrézó àyi ki 'o kitswálé títi, ì kòkisúró rúku, mǐlanzìlanzì, lindrì be kítú Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú (1:6-9). Adré kpà tàá dhi, Krísto ni kizà nyàma ni tà sè dhi, lè ì kàdré kòkpà tà kisù akódhi àdhya tíni, adrézó gànzi ró adrélé kizà nya akódhi àdhya tíni. Tàko ko, dhya ángùdhi kizà nyàlepi rúbhá na dhi tayí tàkonzì 'òma dre (4:1-6). Pétèró adré kpà tàá dhi, ì kàdré kizà nya Krísto ni tà sè dhi, lè ì kàdré lenzélé adrézó Gìká ni rú bha kùle tà nda sè. Tàko ko, Gìká ni Tírì mǐlanzìlanzì ro dhi adré adrélé àyi léna (4:12-19).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pétèró ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Móndí ki tidrìma (1:3-12)
- 3) Adrema lólo tà títi dhi ki 'òma sè dhi (1:13-2:10)
- 4) Atsima dóro dhi, ìndì kizà nyàma (2:11-4:19)
- 5) Bhàgo ki tà kàdhúra íbe dhi (5:1-11)
- 6) Mòdo kùdù (5:12-14)

Pétèró ni mòdo fèma

¹ Ma, Pétèró, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, móndyá Gìká dré zìle, ayìbhá ngóro móndí twá i ró bvò Pótò àdhya 'àsè, Galàtíyà àdhya 'àsè, Kàpàdòkíyà àdhya 'àsè, Asíyà àdhya 'àsè, ìndì Bìtìniyà àdhya 'àsè dhi i dré.

² Gìká Atá nda zì àmi ngóro í dré tá kisùle 'òle kínó lésè dhi tíni, àmi ki bhàzo twá adrélé móndyá lólo ína i ró Tírì Lólo ni rìnyí sè, mǐ kòka'ìró Yésu Krísto ni kúlí 'òle, àmi ki tayízó dré temvéle áyi kàrí sè.

Gìká kòbhà áyi togó tani àmi rú, tà kìdrìkìdrì fèzo gàle àmi léna bǐ!

Ama ki tidrima, indì ama ki mĩ bhàma Giká véna dhi

³ Rúku kàdré Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré! Akódhi ni togó dóro lavulé dhi sè dhi, ti àma tódhyá lídrì tídhí ro dhi ni afèzo àma dré, Yésu Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè. 'O kònini, mà kàdréro mĩ bha í véna lovó sè,

⁴ adrézó tà í dré lazilé àma dré tàyilé ro, í dré zùle bhù na dhi ni letè. Tà lazilé tàyilé ro nda kitswá ñwàle bwà ko, kitswá atsálé ndì ró bwà ko, indì lagulagu ni kitswá kpà akilé bwà ko.

⁵ Di àmi ki tà ka'ika'ì sè dhi, Giká adré àmi ki likí áyi rĩnyí sè, tsàle lókyá mĩ dré dra lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó dhi 'á. Giká gànzi ró lídrì nda ni tadhá lókyá kùdù sè.

⁶ Tà nda kòdhi i sè dhi, mĩ adré lenzélé lavulé, tágba kòkitswá mĩ dré adrézó kizà nya tà twátwa adrébhá àmi ki tabhì dhi i sè lókyá tsà sè yà dhi.

⁷ Tà nda ì atsá àmi rú kònini kitswálé àmi ki tà ka'ika'ì tabhì, ngóro à dré adréle óro tabhì àtsí sè dhi tĩni. Giká mĩlésè dhi, àmi ki tà ka'ika'ì nda lavú óro, ngá adrélepi akilé tágba tabhìzoá àtsí sè dhi byá. Di à kòtabhì àmi ki tà ka'ika'ì nda gò ka'izoá dre dhi, mĩ ni rúku kisú mĩlanzilanzì íbe indì lindrì be kítú Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú.

⁸ Tágba mĩ dré akódhi nda ni nòzo rè mĩ sè ko dhi, mĩ adré akódhi ni le. Gba mĩ dré adrézó akódhi ni no nyànómvá ko dhi, mĩ adré akódhi ni ka'ì gò, mĩ dré adrézó lenzélé lavulé, kólénzé mĩlanzilanzì ro kitswázó tà ni ni ta bwà ko dhi sè.

⁹ Tàko ko, mĩ adré tà mĩ dré Yésu Krísto ni ka'izo àsà dhi ni kisú. Tà nda, àmi ki tidrima 'i.

¹⁰ Kàdré tà adrézó móndí ki tidrí nda ni tà sè dhi, pròfétà atú dhi ì ndà tá tà nda ni àndu ñile kyá gò, ì dré tà tani Giká dré lèle fèle àmi dré áyi togó tani sè dhi ni tà longózó.

¹¹ Tàko ko, Krísto ni Tírì àyi léna dhi adré tá tadhá àyi dré dhi, Krísto ni kizà nya gò, mĩlanzilanzì kisúzó àmvolàsà. Àsà dhi, ì adré tá lókyá tà nda dré kitswázó ru 'o dhi ni nda ñile, túmání tà kitswábhá atsálé drìdrì tà nda ni tadhá dhi íbe.

¹² Di Giká tadhá tá pròfétà nda i dré dhi, tà ì dré tá adréle longolé nda ì kitswá adréle àyi dré ko. Be ró dhi, ì adré tá tà nda ki longó àmi dré. Di nyànómvá dhi, mĩ yi tà nda i dhya Rúbí Tani longóbhá àmi dré Tírì Lólo amùle bhù lésè dhi ni rĩnyí sè dhi i tí dre. Ndìndì ángéló i lovó íbe tò kitswázó tà nda ki ni.

Adrema lólo tà títi mà dré adréle 'òle dhi i sè dhi

¹³ Di àsà dhi, mĩ kàdré tà mĩga dri, adréle àmi ki tà kisùle dhi ki likí. Mĩ kàdré mĩ bha Giká véna, tà tani mĩ dré dra

kisúlé akódhi ni togó tani sè lókyá Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú dhi ni tà sè.

¹⁴ Ami, Giká ni ànzi i, mì kàdré akódhi ni kúlí ka'í 'òle. Mì kògò adrélé tatsilé lovó kònzi ki 'obe, ngóro mì dré tá adrélé 'òle mì dré tà nìrà ko dhi 'á dhi tìni ko.

¹⁵ Di, ngóro Giká àmi ki azilépi dhi dré adrélé lólo dhi tìni dhi, mì kàdré kókpa lólo tà títí mì dré adrélé 'òle dhi i sè.

¹⁶ Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Mì kàdré lólo. Angyá ko, áma tàndi, ma lólo.»*

¹⁷ Mì nì tàle dhi, Giká mì dré adrélé zìle àmi ki Atá ro dhi, adré móndí àlo àlo títí dhi ki tàbvò ta ngóro àyi ki tà 'òle dhi ì dré adrélé dhi tìni dhi be. Adré àyi ki no twátwa ko. Di mì dré adrérà'a bvò kònìdhi dri kùmú i tìni dhi 'á dhi, mì kàdré tà 'o akódhi ni ròma sè.

¹⁸ Tàko ko, mì nì làgí Giká dré àmi ki gìzo láti tàko àmi ki tábhí ì dré tá lebèle dhi lésè dhi ángopí ya dhi be. Làgí nda tá ngá adrélépi njwàle njwanjwà ngóro àrezá tìni yà, kó ngalè óró tìni yà dhi 'i ko.

¹⁹ Be ró dhi, Giká gí àmi Krísto ni kàrí làgí kyàkyà dhi sè. Akódhi nda tá kábilígyà mvá tà kònzi àko ìndì ndí àko í rú dhi 'i.

²⁰ Giká zì tá akódhi drèdrè bvò ni bhàma kandrá gò, akódhi ni 'òzo apfòle lókyá kùdù kònìdhi sè àmi ki tà sè.

²¹ Di akódhi nda sè dhi, mì adré Giká ni ka'í. Giká tingá akódhi dràdrà lésè gò, akódhi ni mì bhàzo lanzile, mì kàdréró àmi ki tà ka'íka'í bha Giká léna, adrézó mì bha akódhi véna.

²² Nyànomvá dhi, mì temvé àmi mì dré tà bàti ka'ile 'òle dhi sè dre, mì kàdréró àmi ki adrúpi ki le togó wáyi sè. Adré di leà dhi, mì kàdré ru le àmi kòfalésè togó lólo àtsi ró dhi sè.

²³ Tàko ko, à gò àmi ki ti tódhyá dre. Di, lídrì tìdhí mì dré kisúlé nda angá móndí ki kórì adrélépi njwàle njwanjwà dhi lésè ko. Be ró dhi, angá ína kórì kitswálépi njwàle bwà ko dhi lésè. Bàti, à ti àmi Giká ni kúlí lídrì ro, adrélépi kóná vésè kólyá dhi sè.

²⁴ Tàko ko, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Móndyá títí dhi i ngóro mbì tìni.

Ayi ki rúku kpà ngóro mbì pfò kya tìni.

Mbì adré 'yòle gò, pfò ni dré adrézó zìle.

²⁵ Di, Mírì ni kúlí adré ína adrélé kóná vésè kólyá.»†

Kúlí nda kòdhi Rúbí Tani longólé àmi dré dhi 'i.

* 1:16 1:16 A kònò Lèvítikè 19:2. † 1:25 1:25 A kònò Esáyà 40:6-8.

2

¹ Di àsà dhi, mì kòtìngá àmi rúsè tà kònzi ki kára títi dhi i, kinzò títi dhi i, túrúpfú tà, lovó kònzi bhàma móndí i rú dhi, ìndì móndí ki rú tàma kònzi dhi.

² Ngóro ànzi kùrí i tíni dhi, mì kàdré bàsú tàndi Tírí Lólo àdhya ni le mvùle kòdhya, mì kàdréro mbàle àmi ki lídrì tídhí ro dhi na.

³ Tàko ko, mì tabhì Mírì dre gò, mì dré atógyàzoá dhi, akódhi dóro lavulé.

Kíra lídrì ro dhi ìndì móndyá Giká dré zìle dhi i

⁴ Mì kàdré àmi ki kisí ànyì Mírì Yésu làga. Akódhi nda kíra lídrì ro móndí ì dré gàle gàgà, di Giká dré ína kípèle adrélé làgì ró í mìlésè dhi 'i.

⁵ Àmi adrèbhá kókpà ngóro kíra lídrì ro dhi i tíni ni i, mì kòtayí àmi Giká dré tobhàle atsálé dzó Tírí Lólo àdhya ró, mì kàdréro kòwánà lólo i ró, adrélé mòbòmà Tírí àdhya kitswábhá Giká mìlésè dhi ki fe akódhi dré Yésu Krísto sè.

⁶ Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Mì nò rè ká! Má ni kíra bha Sÿyónà na.

Kíra nda kíra làgì kyàkyà má dré kípèle adrélé kíra agógó dzó ni pá bhàzo dríá dhi ró dhi 'i.

Dhya ángùdhi adrélépi kíra nda ni ka'í dhi,

kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»*

⁷ Àmi adrèbhá akódhi ni ka'í dhi i dré dhi, kíra nda kíra làgì kyàkyà dhi 'i. Di, móndyá akódhi ni ka'ìbhá ko dhi i dré dhi:

«Kíra dzó sibhá ì dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kíra agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi ró.»†

⁸ Giká ni Kúlí adré kpà tàá dhi:

«Kíra nda kíra adrélépi móndí ki tokpó dhi 'i,

ìndì kíra adrélépi móndí ki 'o ledhélé dhi 'i.»‡

Áyi nda ì adré ledhélé, ì dré adrélé Giká ni kúlí ga 'òle dhi sè. Tàko ko, Giká bhà tá àyi adrélé tà 'o kònini.

⁹ Di, àmi ró dhi, àmi móndyá Giká dré zìle adrélé sùrú ína ró dhi 'i. Àmi kpà kòwánà Ópí àdhya 'i, sùrú lólo dhi 'i, ìndì móndyá Giká ni tàndi àdhya 'i, mì kàdréro tà kàdrìkàdrì dré 'òle dhi ki longó móndí i dré be dhi bvó. Tàko ko, akódhi azí àmi apfòle tìnìmvá lésè, afílè áyi ngádra líndrìga ró dhi 'á dhi ni.

¹⁰ Wáláká dhi, àmi tá móndyá Giká àdhya 'i ko. Di, nyànomvá dhi, àmi móndyá Giká àdhya 'i bàti. Wáláká dhi, à bhà tá àmi ki kizà ko. Di, nyànomvá dhi, Giká bhà àmi ki kizà dre.

* 2:6 2:6 A kònò Esáyà 28:16. † 2:7 2:7 A kònò Longó i 118:22. ‡ 2:8 2:8 A kònò Esáyà 8:14.

11 Ama arúpi má dré lèle tò ni i, àmi ngóro mómí twá adrèbhá bvò àyikya ró dhi àko dhi i tíni. Má adré di àmi ki kodzó, mì kàdréro àmi ki líkí lovó kònzì àmi ki rúbhá kya adrèbhá ru pfu àmi íbe dhi ki tà sè.

12 Mì kàdré kpà atsilé dóro págánò i kòfalésè. Di tágba ì kàdré àmi ki asíkí tà kònzì 'òma sè yà dhi, ì ni tà dóro mì dré adrélé 'òle dhi ki no gò, ì dré Gíká ni rú bhàzo kùle tà nda i sè kítú dré dra atsázó dhi tú.

Ama ki bhàma àma ki kàdrì i zàle, àma ki mìrì íbe dhi

13 Mìrì ni tà sè dhi, mì kàdré àmi ki bha mómíyá títi bhàle àmi drìle dhi ki rìnyí zàle, kàdré ópí kàdrì adrélépi òpì nya àmi dri dhi 'i yà,

14 kó ngalè gùvèrènére 'i yà dhi. Angyá ko, gùvèrènére nda i dhya ópí nda dré bhàle dhi 'i, ì kàdréro tà ño mómíyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi i dri, adrézó kpà mómíyá adrèbhá tà dóro 'o dhi ki tà bha kuru.

15 Tàko ko, Gíká adré léá dhi, mì kàdré tà dóro 'o, kitswázó mómíyá azaaza tà ñibhá ko dhi ki kúlí kíkí dhi bvò.

16 Mì kàdré atsilé ngóro mómíyá Gíká dré trìle dhi i tíni. Di, mì kàdré àmi ki trìma nda ni no ngóro tà adrélépi láti fe àmi dré adrézó tà kònzì 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o ngóro màràbà Gíká àdhya i tíni.

17 Mì kàdré mómíyá títi dhi ki lindrì bha, adrézó àmi ki adrúpi ki le. Mì kàdré Gíká ni ro, adrézó ópí kàdrì ni lindrì bha.

18 Àmi màràbà ro ni i, mì kàdré àmi ki bha àmi ki mìrì ki rìnyí zàle lindrì sè wáyì. Mì kàdré 'òá kònzì ngbà 'í àyi adrèbhá togó íbe dóro ìndì yàyà dhi i véna ko. Mì kàdré kókpa 'òá kònzì àyi adrèbhá togó íbe tòmbátòmba dhi i véna.

19 Tàko ko, mì kàdré kizà nya tà gyàgya sè ko gò, adrézó mvóá Gíká ni tà sè dhi, kòdhi dóro Gíká mìlésè.

20 Di, à kàdré àmi ki tswa mì dré tà kònzì 'òle dhi sè gò, mì dré adrézó mvóá dhi, mì ni àdho tà dóro kisú ásá? Di, mì kàdré àmikya kizà nya mì dré tà dóro 'òle dhi sè gò, mì dré adrézó mvóá dhi, kòdhi dóro Gíká mìlésè.

21 Gíká azí àmi adrélé tà 'o kònzìni. Tàko ko, Krísto ni tàndi nya tá kizà àmi ki tà sè, mì kàdréro akódhi ni lebé, adrézó tà 'o akódhi àdhya tíni.

22 Akódhi 'o tá ìna tàkonzì ko. Kúlí mómíyá ki litízó dhi apfò tá kpà akódhi sílésè àlomvá ko. §

23 Mómíyá ì dré tá adrérà'a akódhi ni lodhá dhi 'á dhi, akódhi logó tá làdhá àyi tí ko. I dré tá adrérà'a akódhi ni

rúbhá 'o aswálé dhi 'á dhi, logó tá kúlí aswaaswa àyi tí ko. Be ró dhi, bhà tá i Gíká adrélépi tàbvó ta gyágya dhi drígá.

²⁴ Akódhi ni tàndi do tá àma ki tàkonzì i í rú fa kipakipa dri, mà kòdraró tàkonzì lèsè gò, mà kàdréro lídrì íbe adrézó tà gyágya 'o. Làzì akódhi ni tswàzo dhi àdhya sè dhi, mì adrè dre.

²⁵ Tàko ko, àmi tá ngoró kábilígyà avìbhá dhi i tìni. Di, nyànomvá dhi, mì agò kábilígyà líkílépi, adrélépi kpà àmi ki lídrì líkí dhi vélé dre.

3

Tòkó ki tà àyi ki àgo íbe dhi

¹ Ami tòkó i, mì kàdré kókpà àmi ki bha àmi ki àgo i zàle. Di àmi ki àgo ki àruka i kàdré Gíká ni kúlí ga rè dhi, mì ni kítswá àyi ki adrì Yésu ni ka'í àmi ki atsimá dóro dhi sè, àmi ki kúlí sè ko.

² Tàko ko, i ni nòá ngalè mì adrè atsílè togó lólo sè, adrélé Gíká ni lindrì bha ngíni ya dhi.

³ Lè àmi ki aveave kàdré tà mì dré adrélé 'òle àmi ki rúbhá sè dhi i sè ko, kàdré àmi ki drìbhí tìma 'i yà, màyìkà ledélé órò sè dhi ki tosoma àmi rú dhi 'i yà, kó ngalè kítá aveave dhi ki tosoma àmi rú dhi 'i yà dhi.

⁴ Be ró dhi, àmi ki aveave kàdré ína tà dóro mì dré adrélé zùle àmi ki togó na dhi i sè. Aveave nda aveave àmi ki togó yàya ìndì lirì àdhya, kítswálépi dràle bwà ko, ìndì adrélépi làgi ró Gíká mìlèsè dhi 'i.

⁵ Tàko ko, tòkó lólo atú adrèbhá tá mì bha Gíká véna dhi i adrè tá àyi ki 'o avélé kònìni. Ì adrè tá kpà drì asó àyi ki àgo i kandrà.

⁶ Sarà adrè tá 'òá kònìni. Adrè tá Abàramà ni kúlí yi, adrézó akódhi ni zi áyi mìrì ro. Ami Sarà nda ni ànzitókó 'i, mì kàdré tà dóro 'o, adrézó àmi ki tayí adrélé ngá ro tà àlo sè ko dhi.

⁷ Ami àgo i, mì kàdré kókpà 'òá kònìni, adrézó àmi ki tòkó íbe dóro. Mì kàdré àyi ki tà yàya tòkó kya ró dhi ki kisù, adrézó àyi ki lindrì bha. Tàko ko, mì ni lídrì Gíká dré lazilé áyi togó tani sè dhi ni kisú tàyilé ro túmánì àyi íbe. Mì kàdré 'òá kònìni, tà àlo kòkítswaró tà mì dré adrélé zìle Gíká tí dhi ki kíkí ko.

Kizà nyàma tà dóro 'òma sè dhi

⁸ Kùdù ro dhi, àmi títi mì kàdré ngá àlo ró àmi kòfalèsè, adrélé àmi ki adrúpi ki kizà do. Mì kàdré ru le àmi kòfalèsè adrúpi i tìni, adrélé àmi ki togó dóro tadhá, adrézó àmi ki tà bha kìnì mi.

⁹ Mì kàdré tà kònzi logó tà kònzi 'òle àmi rú dhi tí ko, adrézó kpà làdhá logó làdhá dhàle àmi rú dhi tí ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà tani zi Gìká tí móndí tà kònzi 'obhá àmi rú dhi i dri. Tàko ko, Gìká azí àmi adrélé tà 'o kònini, mì kòkisúró tà tani dré lazilé àmi dré tàylé ro dhi be dhi bvó.

¹⁰ Angyá ko, Gìká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Lè dhya ángùdhi adrélépi làá lenzélé áyi lídrì sè, adrélépi kpà kitú dóro dhi ki le nòle dhi,

kàdré áyi ti likí kúlí kònzi i sè, ìndì kinzò i sè.

¹¹ Lè akódhi kàdzá áyi togó tà kònzi lésè adrézó tà dóro 'o.

Kàdré tà kìdrìkìdrì nda bhàle móndí i kòfalé togó wáyi sè.

¹² Tàko ko, Mírì ni mì móndyá adrèbhá tà gyägya 'o dhi i dri.

Adré kpà bíbhálé ga tà ì dré adrélé zìle í tí dhi ki yìzo.

Dì, adré ína àmvò alá móndyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi i rú.»*

¹³ Àmi ki togó kàdré àtsi ró adrélé tà dóro 'o dhi, àdhi ni àmi ki 'o kònzi dhi nì?

¹⁴ Dì, tágba mì kàdré kizà nya mì dré adrélé tà gyägya 'o dhi sè yà dhi, Gìká ni tà tani bha àmi dri. Mì kàdré ngá ro tà móndí ì dré adrézó ngá ro ásà dhi i sè ko. Mì kòtayí kpà àmi ki togó adrélé lanzìle ko.†

¹⁵ Be ró dhi, àmi ki togó na dhi, mì kòbhà Krísto twá adrélé àmi ki Mírì ro. Mì kàdré ngbú adrélé gànzi ró tà mì dré adrézó mì bha ásà dhi ni àndu ngi, dhya ángùdhi adrélépi tà nda ni lízì àmi tí dhi dré.

¹⁶ Dì, mì kàdré 'oá togó yàya sè, ìndì lindrì sè. Mì kàdré àmi ki togó likí adrélé lólo, kitswálé móndyá adrèbhá àmi ki rú ta kònzi tà dóro mì dré adrélé 'òle Krísto ni tà sè dhi i sè dhi, ì kàdréro kanyò ro kúlí kònzi ì dré adrélé tàle àmi rú dhi i sè.

¹⁷ Angyá ko, mì kàdré kizà nya mì dré adrélé tà dóro 'o dhi sè gò, Gìká dré lèzoá kàdré kònini dhi, kòdhi dóro lavulé mì dré adrélé kizà nya mì dré adrélé tà kònzi 'o dhi sè dhi rúsè.

¹⁸ Tàko ko, Krísto ni tàndi nya tá kizà ngbà 'í vèsè àlo móndí ki tàkonzì ki tà sè. Akódhi gyägya ró nda drà móndyá gyägya ko dhi ki tà sè, kitswálé àmi ki adrì Gìká vélé dhi bvó. A pfu tá akódhi ni rúbhá dràle gò, dré gòzo adrìlé Tírì Lólo ni rìnyí sè.

¹⁹ Dì Tírì Lólo nda sè dhi, akódhi dré kpà lizo Gìká ni kúlí longó tirí 'ìle bãdzó na dhi i dré.

²⁰ Àyi nda i tá móndí atú ligìbhá Gìká rú lókyá Nówè dré tá adrèrà'a bwátù kàdrì dhi ni ledé, ìndì Gìká dré adrèrà'a

* 3:12 3:12 A kònò Longó i 34:13-17. † 3:14 3:14 A kònò Esáyà 8:12.

tà letè togó vwàvwà sè dhi 'á dhi 'i. Bwátù kàdrì nda na dhi, móndí bí ko, ngbà 'í móndí nzi-drì-na dhi ì adrí tá yí liti sè dhi àyi.

²¹ Yí nda adré bàtìsimò ni tà tadhá kòdhyà. Dì nyànómvá dhi, bàtìsimò nda adré àmi ki tidrí nì. Adré àmi ki tidrí, àmi ki rúbhá dzìma sè ko, be ró dhi, mì dré adrélé longóá dhi, mì adzá àmi ki togó Gìká vélé dre dhi sè. Adré àmi ki tidrí, Yésu Krìsto ni ngàma dràdrà 'ásè dhi sè.

²² Akódhi nda mbà bhù na gò, adrélé Gìká ni dríagó lésè. Kònàle dhi, ángéló i, ópí kàdrì i, tsàle rìnyí íbe dhi ì akódhi ni rìnyí zàle.

4

Atsima ngóro Gìká dré adrélé lèle dhi tìni dhi

¹ Dì Krìsto dré kizà nyàle rúbhá na dhi sè dhi, mì kàdré kókpa tà kisù akódhi àdhyà tìni, adrézó gànzi ró adrélé kizà nya kònini. Tàko ko, dhyà ángùdhi kizà nyàlepi rúbhá na dhi tayí tàkonzì 'òma dre.

² Àsà dhi, dhyà nda kitswá gòle áyi lókyá àmbí bvò kònìdhi dri dhi ni fe, adrézó lovó kònzi áyi rúbhá àdhyà ki 'o dhi ko. Be ró dhi, adré áyi fe adrélé tà Gìká dré adrélé lèle í kò'o dhi ki 'o kòdhyà.

³ Tàko ko, wáláká dhi, mì kizá tá àmi ki lókyá bí, adrézó tà pàgànò ì dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o. Mì adré tá tatsilé tà swà 'obe, lovó kònzi ki bhabe, wá tsibe, gwányá wàyá ki tà 'obe, ìndì gìká tàko ki lindrì bhabe, tágba tà nda ì dré tá adrézó kònzi lavulé Gìká m̀lèsè dhi.

⁴ Dì nyànómvá dhi, pàgànò nda ki líndrí adré gàle, mì dré adrélé tatsilé àyi íbe tà swà nda ki 'obe ko dhi sè gò, ì dré adrézó àmi ki lodhá.

⁵ Dì, ì ni àyikya tà ì dré adrélé 'òle nda ki ta Gìká adrélépi gànzi ró móndyá títi lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki tàbvó ta dhi kandrá.

⁶ Tà nda sè dhi, à longó tá nd̀ndì Rúbí Tani móndyá dràbhá dre dhi ì dré. Dì tágba Gìká dré àyi nda ki tàbvó tàzo tà ì dré 'òle rúbhá na dhi ì sè móndyá títi dhi kya tìni dhi, ì ni kitswá lídrì Gìká àdhyà ni kisú Tirí Lólo na.

⁷ Tà títi dhi ki kùdù atsá ànyi dre. Dì ásà dhi, mì kàdré tà 'o tògyá sè, adrézó àmi ki tà kisùle dhi ki líkí, mì kàdréro tà zi Gìká tí be dhi bvó.

⁸ Lavulé dhi, mì kàdré ru le àmi kòfalèsè togó wáyi sè. Tàko ko, lèle adré ìna tàkonzì zyandre dhi ki zu.

⁹ Mì kàdré àmi ki adrúpi ki ka'í dòle àmi véna togó dóro sè, ngùrùngùrù sè ko.

¹⁰ Ami àlo àlo títi dhi i, mì kàdré tà 'o àmi ki adrúpi i dré, tà tani mì dré kisulé Giká ni togó tani sè dhi sè. Mì kàdré 'oá ngóro móndí Giká dré tà tani twátwa dhi ki bhàzo àyi drígá dhi i tíni.

¹¹ Dhya àlo kàdré kúlí longó dhi, kàdré kúlí adrèbhá angalé Giká vélésè dhi ki longó kòdhya. Dhya àlo kàdré tà 'o móndí i dré dhi, kàdré 'oá rinyí Giká dré adrélé fèle drá dhi sè. Mì kàdré di tà títi dhi ki 'o, móndí i kàdréro Giká ni rú bha kùle Yésu Krísto sè be dhi bvó. Mìlanžilanžì i rinyí be dhi i kàdré akódhi dré kóná vésè kólyá! Kàdré kònini.

Kizà nyàma Krísto ni tà sè dhi

¹² Àma arúpi má dré lèle tò ni i, lè àmi ki líndrí kàdré gàle, tà kizà ro adrèbhá àmi ki tabhì dhi ki tà sè ko. Mì kàdré kpá tà nda ki no ngóro tà twá atsábhá àmi rú dhi i ró ko.

¹³ Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé mì dré adrélé kizà nya Krísto àdhya tíni dhi sè, akódhi kònì dra apfò àyi mìlanžilanžì na dhi, mì kòkitswáro vélé lenzélé lavulé arí be bí be dhi bvó.

¹⁴ A kàdré àmi ki lodhá Krísto ni rú ni tà sè dhi, Giká ni tà tani bha àmi dri. Tàko ko, Giká ni Tirí mìlanžilanžì ró dhi adrélé adrélé àmi léna.

¹⁵ Di, mì kàdré kizà nya dhi, lè mì kàdré nyaá mì dré adrélé móndí tupfúbhá i ró yà, kùgubhá i ró yà, tà kònzi 'obhá i ró yà, kó ngalè móndí tifíbhá móndí ki tà i 'àsè dhi i ró yà dhi sè ko.

¹⁶ Di, mì kàdré kizà nya mì dré adrélé Krísto ni ka'ìbhá i ró dhi sè dhi, mì kàdré àmikya kanyò ro tà nda sè ko. Be ró dhi, mì kàdré Giká ni rú bha kùle, mì dré Krísto ni rú nda ni ka'ìle dòle dhi sè.

¹⁷ Tàko ko, lókyá tàbvó tàzo dhi kitswá dre. A ni rè zyà móndyá Giká àdhya ki tàbvó ta drìdrì. Di tàbvó tàma nda kòkidhó àma rú dhi, móndyá Giká ni Rúbí Tani gabhá rè dhi kya ni di vélé adré ngíni?

¹⁸ Ngóro tisìle Giká ni Kúlí na dhi tíni:

«Móndí àlo gyägya dhi ni adrima kàdré kòkòròko dhi, móndyá Giká ni tà gabhá rè dhi ki tà tàkonzìbhá íbe dhi ni di vélé adré ngíni?»*

¹⁹ Asà dhi, lè móndyá adrèbhá kizà nya ngóro Giká dré adrélé lèle dhi tíni dhi, i kàdré àyi ki bha Giká àyi ki bhàlepi dhi drígá, adrélé tà dóro 'o. Tàko ko, Giká nda kitswá adrélé ka'ìle togó wáyi sè.

* 4:18 4:18 A kònò Tògyakúlí 11:31.

5

Bhàgo ki tà kàdhúra ìbe dhi

1 Bhàgo Ekèlèzyà àdhya àmi kòfalé dhi i dré dhi, má adrè tà ta kònini. Ma kókpa bhàgo 'i àmi tíni. Ma dhya Krísto ni kizà nyàle dhi ki nobhá mǐ sè dhi ki àlo 'i, ìndì mónnyá dra Gíká ni mìlanzìlanzì dré dra tadhálé dhi ni kisúbhá dhi ki àlo 'i. Di má adrè àmi ki kodzó,

2 mì kàdréro kábilígyà ki pǎrí Gíká dré bhàle àmi drígyà dhi ki líkí, ngóro kábilígyà líkíbhá dóro dhi i tíni. Mì kàdré àyi ki drì ko dóro. Di, mì kàdré 'òá kònini ngóro tòlí bhàle àmi dri dhi tíni ko. Be ró dhi, mì kàdré 'òá togó dóro sè, ngóro Gíká dré adrélé lèle dhi tíni. Mì kàdré 'òá làfa lovó sè ko, be ró dhi, àmi ki togó dré adrélé àtsi ró tà nda sè dhi sè.

3 Mì kàdré òpì nya kábilígyà bhàle àmi drígyà nda i dri rinyí sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkyà tà dóro 'o àyi kòfalé, ì kàdréro tà no àmi rú, adrézó 'òá àmíkyà tíni.

4 Di lókyá kábilígyà líkíbhá ki kàdrì dré dra apfòzo dhi tú dhi, mì ni kúlá mìlanzìlanzì ro, lagulagu ni dré kitswázó akílé bwà ko dhi ni kisú.

5 Àmi kàdhúra i, mì kàdré kpà àmi ki bha màlìga i zàle. Àmi títi, mì kàdré àmi ki tà bha kìnì mi. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adrè tàá dhi:

«Gíká adrè ru pfu mónnyá drìkàdrì ro dhi ìbe.

Di, adrè ìna àyi togó tani bha mónnyá adrèbhá àyi ki tà bha kìnì mi dhi i rú.»*

6 Di ásà dhi, mì kàdré àmi ki bha Gíká ni drígyà rinyi ró dhi zàle, kòtingáro àmi kuru lókyá kitswálépi dhi sè be dhi bvó.

7 Mì kàdré tà títi adrèbhá àmi ki togó 'o lanzìle dhi ki bha Gíká drígyà. Tàko ko, akódhi adrè àmi ki tà kisù nì.

8 Mì kàdré àmi ki tà kisùle dhi ki líkí, adrézó tàmbàga dri. Tàko ko, àmi ki kàribhá, Dzáborò adrè tatsilé kàndríbe kàmì tíni, adrélé móndí nda nyàle.

9 Mì kàdré di pá si akódhi kandrá, adrézó àmi ki totó tàtá àmi ki tà ka'íka'í na. Tàko ko, mì nǐ tàle dhi, àmi ki adrúpi bvò wáyi 'ásè dhi ì adrè kpà kizà nya làsú be àmíkyà tíni dhi be.

10 Di mì kònnyà kizà lókyá tsà sè dre dhi, Gíká ni tàndi adrélépi àyi togó tani tadhá tà títi i sè dhi ni àmi ki 'o kitswálé títi, àmi ki òmbàzo, àmi ki 'òzo àmi ki totó tàtá àmi ki tà ka'íka'í na. Tàko ko, akódhi nda azí àmi kitswálé àyi mìlanzìlanzì adrélépi kóná vèsè kólyá dhi ni kisú Yésu Krísto na.

11 Rinyí kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

* 5:5 5:5 A kònò Tògyakúlí i 3:34.

Mòdo kùdù

¹² Áma adrúpi Silà má dré adrélé ka'ile togó wǎyi sè dhi, bhà drígá má vélé wárágà kònìdhi ni tisìzo.† Di má tisì wárágà mvá kònìdhi àmi kì kodzózó, ìndì tadházóá àmi dré dhi, mì adré tròle Gìká ni togó tani rú bàti dhi.

¹³ Èkèlézyà Babilónà le Gìká dré zìle àmi tíni dhi fè mòdo àmi dré.‡ Áma mvá, Márokò fè kpà mòdo àmi dré.

¹⁴ Àmi ró dhi, mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalèsè lèle sè.

Tà kìdrìkìdri kàdré àmi títi adrébhá Krísto na dhi i dré!

† **5:12 5:12** Gìká ni Kúlí tisìle Gírìkì ti sè dhi léna dhi, à adré rú «Silùwánò» kisé kònwa. Rú nda tá rú àzya Silà dré dhi 'i. ‡ **5:13 5:13** A adré kisúá dhi, «Bàbilónà» kònìdhi adré Rómà, bhàandre kàdrì Rómà kì òpì àdhya ni tà ta kòdhya.

Wárágà Péteró dré tisìle dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Péteró dré tisìle dhi ni rì 'i. Adré tisíá kitswázó móndyá ka'ìbhá títi dhi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki líkí Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè. Ì kàdré kpà tatsilé swà ro ngóro tà tadhábhá kinzò sè nda ì dré tá adrélé tadhálé dhi tìni ko. Péteró adré tàá dhi, ì kàdré tròle kúlí pròfétà ì dré longólé dhi ì rú, ìndì tà àpóstolò ì dré longólé dhi ì rú (1:19-21; 3:1-2). Adré kpà tà tadhá Mírì Yésu ni agòma ni tà dri, adrézó tàá dhi, Mírì adré tà tigí tà í dré lazilé dhi ki 'òma sè ko. Be ró dhi, akódhi ni togó vwàvwà sè dhi, adré láti fe móndyá títi dhi ì dré kitswázó adrìlé (3:8-16).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ìma

- 1) Péteró ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tà Giká dré móndí ki azízó ásà dhi (1:3-21)
- 3) Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (2:1-22)
- 4) Krísto ni agòma (3:1-18)

Péteró ni mòdo fèma

¹ Ma, Símónà Péteró, màràbà ìndì àpóstolò Yésu Krísto àdhya ró dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi tà ka'ìka'ì làgì kyàkyà dhi ni kisúbhá àmakya tìni dhi ì dré. Mì kisú tà ka'ìka'ì nda, Yésu Krísto, àma ki Giká ìndì àma ki tidrìlépi dhi ni tà gyàgya sè.

² Giká ni togó tani ì tà kìdrìkìdrì be dhi ì kàdré gàle àmi léna b'ì, mì dré Giká ni nìle tùmání àma ki Mírì Yésu be dhi sè!

Tà Giká dré àma ki azízó ásà dhi

³ Mírì ni rìnyí Giká àdhya ró dhi sè dhi, afè àma dré tà títi dhi ì, mà kàdréro atsilé ngóro Giká dré adrélé lèle dhi tìni, adrélé kpà tròle akódhi ni tà rú. Akódhi 'o àma Giká àma ki azilèpi akódhi ni m'ìlanzìlanzì sè ìndì akódhi ni rìnyí sè dhi ni ni dhi ni.

⁴ Tà nda kòdhi ì sè dhi, Giká nda afè àma dré áyi lazikúlí kàdrì làgì ró dhi ì, kitswálé lazikúlí nda ì sè dhi, mì kàdréro áyi tàndì ni lídrì ìbe àmi léna, ìndì mì kòkitswáro lapalé lovó kònzì adrèbhá móndyá bvò àdhya ki kizá dhi ì sílèsè.

⁵ Àsà dhi, mì kàdré àmi ki fe wáyi adrélé tà dóro bha àmi ki tà ka'ìka'ì dri. Mì kàdré kpà tà n'ìni bha tà dóro 'o'ò nda dri,

⁶ adrézó lovó mvomvò bha tà nìñi nda dri, adrézó togó tsitsì bha lovó mvomvò nda dri, adrézó trotrò Gìká ni tà rú dhi ni bha togó tsitsì nda dri,

⁷ adrézó togó dóro tadhatadha àmi ki adrúpi i dré dhi ni bha trotrò Gìká ni tà rú nda dri, adrézó lèle bha togó dóro tadhatadha nda dri.

⁸ Tàko ko, mì kàdré tà nda kòdhi íbe àmi léna adrézó lèle ába drìdrì dhi, mì ni tà dóro 'o bí adrézó kpà lò'wa dóro 'a bí, mì dré àma ki Mírì Yésu Krísto ni nìle be dhi sè.

⁹ Dì, dhya àlo kàdré tà nda i àko dhi, akódhi ína mǐ kùdúkùdu 'i. Akódhi tivì kpà tàle dhi, Gìká temvé i tàkonzi í dré tá 'òle wáláká dhi i lésè dre dhi.

¹⁰ Dì ásà dhi, àma adrúpi i, àmi ki togó kàdré àtsi ró adrézó tadhá dhi, Gìká zì àmi, àmi ki azizó adrélé mónnyá ína i ró káyà dhi. Tàko ko, mì kàdré 'òá kònini dhi, mì kitswá tàdzí dhèle ko.

¹¹ Kòdhi íbe dhi, à ni àmi ki ka'í file àma ki Mírì Yésu Krísto àma ki tidrìlépi dhi ni Opì na, adrélé kònale kóná vésè kólyá.

¹² Má ni ngbú adré tà nda kòdhi ki 'o agálé àmi léna, tágba mì dré tà nda ki nìzo dóro, adrézó kpà àmi ki totó tātà tà bàti mì dré kisulé dhi dri dhi.

¹³ Dì má dré rè dhu adrérà'a lídrì íbe dhi 'á dhi, má mìlésè dhi, dóro ni adrélé tà nda ki 'o agálé àmi léna dhi.

¹⁴ Tàko ko, má nǐ tàle dhi, má adré 'òle àma rúbhá kònìdhi ni tayí dhi be, ngóro àma ki Mírì Yésu Krísto ni tàndi dré tadhálé má dré dhi tǐni.

¹⁵ Dì má ni tà títi dhi ki 'o, kitswálé àma ìma àmvolésè dhi, mì kòkitswáro ngbú adrélé tà nda ki kisù be dhi bvó.

Mónnyá Krísto ni mìlanzìlanzì nobhá mì sè dhi i

¹⁶ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a àma ki Mírì Yésu Krísto ni atsama rinyí be dhi ni tà longó àmi dré dhi 'á dhi, mà totó tá àma títi tàko apfòbhá móndí ki tògyá lésè dhi i dri ko. Dì, mà nò tá àmakya akódhi ni tà kàdrì àma ki tàndi ki mì sè.

¹⁷ Angyá ko, akódhi kisú tá lindrì i mìlanzìlanzì be Gìká Atá vélésè, Gìká ni kúlí dré apfòrà'a áyi mìlanzìlanzì kàdrì dhi lésè dhi 'á. Kúlí nda tà drá dhi: «Kònìdhi àma Mváagó má dré lèle tò dhi 'i. Àma togó adré kinílé akódhi ni tà sè tò.»*

¹⁸ Àma ki tàndi mà yi kúlí apfòlepi bhù lésè nda àma ki bíbhálé sè, mà dré tá adrérà'a akódhi be kòngó lólo drìna dhi 'á.

¹⁹ Tà nda sè dhi, mà nǐ vélé dóro tàle dhi, kúlí pròfètà i dré longolé dhi i tà bàti 'i káyà dhi. Àmi ró dhi, mì kàdré

* 1:17 1:17 A kònò Mátáyò 17:1-5; Márokò 9:2-7; Lúká 9:28-35.

tròle kúlí nda i rú dhi, mì ni adré 'òá dóro. Tàko ko, kúlí nda i ngóro àtsí adrélépi kòle ngá kazá tìnímvá na dhi t́ni. Di mì kàdré tròle kúlí nda i rú, tsàle lókyá kítú dré dra apfòzo, ìndì nzàgó dré dra ngá kazá àmì ki togó na dhi 'á.

²⁰ Tà kàdrì lavulé dhi, lè mì kònì tàle dhi, dhya àlo kitswá tà àlo pròfétà ì dré tisile Giká ni Kúlí na dhi ni àndu ngi áyi drì sè bwà ko.

²¹ Tàko ko, kúlí pròfétà ì dré longolé nda ki àlo angá tàdzí tà móndí ì dré tá lèle tàle dhi lésè ko. Be ró dhi, pròfétà nda ì longó tá kúlí angábhá Giká vélésè dhi i kòdhya, ngóro Tírí Lólo dré tá àyi ki tidrìle dhi t́ni.

2

*Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi i
(A kònò kpà Yúda 1:4-13)*

¹ Atú dhi, pròfétà kinzò ro dhi ì apfò tá Ìsèrèlè ànzì i kòfalé. Di Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki kókpà apfò àmì kòfalé kònìni. Ì ni Giká ni tà ì dré dra tadhálé gòdhógòdho dhi ki tosó àmì kòfalé lùzu ró, adrézó móndí ki tà ka'íkà'í kizá. Ì ni ndàndì Mírì Yésu àyi ki apalépi tàkonzì lésè dhi ni ga, adrézó dràdrà asé àyi ki tàndì i dri ngbò ró.

² Móndí zyandre dhi ki dhe àyi vésè, adrélé tà swà 'o àyikya t́ni. Tà nda sè dhi, à ni tà ta kònzì láti tà bàti àdhya rú.

³ Ngá lovó sè dhi, tà tadhábhá kinzò sè nda ki àmì ki lití kúlí tàko angábhá àyi drìlésè dhi i sè, kitswázó ngá kisú àmì drígàsè dhi bvó. Di, kidhólé kínó lésè dhi, dhya dra àyi ki tàbvó tàlepi dhi ìna gànzi ró kitswálé tà bha àyi dri. Akódhi dra àyi ki tà pfùlepi pfupfù nda adré ayí ko ko.

⁴ Tàko ko, Giká tayí tá ángéló tàkonzì 'obhá dhi i tà nòma àyi dri dhi sè ko. Be ró dhi, bhe tá ìna àyi líferò na, àyi ki 'ìzo nyìrì sè àrà tìnímvá ro dhi na, adrézó àyi ki líkí kònàle adrélé kítú àyi ki tàbvó tàzo dhi ni letè.

⁵ Tayí tá kpà móndyá adrèbhá tá bvò dri Nówè ni lókyá 'á dhi i ko. Be ró dhi, 'o tá ìna yí ùle bvò drìsè wáyi, móndyá àyi tà gabhá rè nda ki tupfúzó todràle. Tidrì tá ngbà 'í Nówè àyi tà gyàgya longólépi dhi, túmání móndí àruka nzi-drì-rì dhi ìbe kòdhya.

⁶ Giká bhà tá kpà tà bhàandre Sòdómà àdhya dri Gòmóra àdhya be gò, bhàandre nda ki zàzo vèle, tadházóá dhi, í ni móndyá àyi tà gabhá àyikya t́ni dhi ki 'o kònìni.

⁷ Apá tá Lótò, dhya gyàgya ro dhi kòdhya. Akódhi nda nya tá kizà lavulé tà swà drìkònzìbhá ì dré tá adrélé 'òle dhi ki tà sè.

⁸ Tàko ko, dhya gyăgya nda adré tá adrélé àyi kòfalé gò, akódhi ni togó dré adrézó kizà nya àyi ki tà kònzi dré adrélé nòle, ìndì yìle kítú àlo àlo títi i sè dhi ki tà sè.

⁹ Di tà títi nda kòdhi ì adré tadhá dhi, Mírì Gìká nǐ adrélé mónďyá adrébhá tròle áyi tà rú dhi ki apá tà adrébhá áyi ki tabhì dhi i lésè dhi be. Nǐ kpà adrélé mónďyá adrébhá tà kònzi 'o dhi ki likí tsàle kítú àyi ki tàbvó tàzo, gò tà nòzo àyi dri dhi tú dhi be.

¹⁰ Lavulé dhi, a ni tà nò mónďyá adrébhá tatsíle lovó kònzi àyi ki rúbhá kya ki 'obe, ìndì adrébhá áyi rǐnyí adrézó òpǐ nya dhi ni ayízè dhi i dri.

Tà tadhábhá kinzò sè nda ì mónďí drǐkàdrǐ ro, adrébhá tà 'o tirǐ àko dhi 'i. I adré àyikya tirǐ mǐlanzilanzǐ ro bhù na dhi ki lodhá tirǐ àko.

¹¹ Di, ndìndì ángéló adrébhá rǐnyí ró ìndì kòmba ró dhi ì adré àyikya tirǐ nda ki lodhá, adrézó àyi ki asíkǐ Mírǐ kandrá dhi ko.

¹² Di, mónďyá nda ì adré tà ì dré nǐle ko dhi ki lodhá kòdhya. Àyi ngóro kà'wá mbì àdhya tà nibhá ko, à dré tǐle kitswázó àyi ki turú, tupfúle todràle dhi i tǐni. Di ì ni kókpà todrà akíle títi kà'wá nda ì tǐni.

¹³ A ni tà kònzi logó àyi dré tà kònzi ì dré 'òle dhi i tí. I adré tatsíle àyi ki lovó kònzi ki 'obe ngádra 'ásè, adrézó lenzélé ásà. Àmi ki gwányá i 'ásè dhi, àyi ngóro ngá ndǐ ró adrélépi kanyò fe àmi dré dhi tǐni, ì dré adrerà'a lenzélé àyi ki túrúpfú tà sè dhi 'á.

¹⁴ Àyi ki mǐ ga múná tà sè bǐ. I kitswá tàdzǐ tàkonzǐ 'òma tayǐ ko. I adré mónďí tà ka'ika'ǐ ìbe yàya dhi ki litǐ ledhéle tàkonzǐ na. Àyi ki togó ga làfa lovó sè bǐ. Gìká ni tátrǐtrǐ àyi dri!

¹⁵ I ku láti tà gyăgya àdhya 'ásè, adrézó láti Bálámà, Bòsòro ni mvá àdhya ni lebè kòdhya. Bálámà nda lè tá ìna làfa kisúle tà kònzi 'òma sè tò.

¹⁶ Di, pròfétà nda ni púndà, kà'wá kitswálepǐ kúlǐ tà bwá ko dhi tà tá kúlǐ mónďí tǐni, kitswázó akódhi ni azaaza kikí.*

¹⁷ Tà tadhábhá kinzò sè nda ì sù ngóro yǐ kidrǐ sèbhá dre dhi i tǐni, ìndì ndùrùku lyăandre dré adrélé livíle dhi i tǐni. Gìká zù tǐnimvá anílepǐ tsǐtsǐ dhi àyi dré.

¹⁸ I adré àyi ki afà kúlǐ tàko i sè, adrélé mónďí lapábhá tídhǐ ro mónďí litíle dhi i kòfalésè dhi ki togó se, ì kàdréro tatsíle swà ro lovó kònzi àyi ki rúbhá kya ki 'obe be dhi bvó.

¹⁹ I adré lazíá àyi nda ì dré dhi, ì ni àyi ki tri, tágba àyi ki tàndì ì dré adrézó màràbà àyi ki tà swà àdhya 'i dhi.

* 2:16 2:16 A kònò Ngá nàma 22:4-35.

Tàko ko, dhya ángùdhi tà àlo dré adrélé atólé í pálé dhi ína màràbà tà nda àdhyà 'i.

²⁰ Mónde ì kòlapá tà kònzi bvò kònzi àdhyà ì sílèsè àma kì Mírì Yésu Krísto àma kì tidrífèpi dhi nì nìma sè gò, ì dré gòzo tódhyá àyi kì tayí tà kònzi nda ì dré atólé àyi pálé dhi, àyi kì kùdù nì vélé atsa kònzi wáláká nì nì lavú.

²¹ Kònò ì kònì tá láti tà gyägya àdhyà ko dhi, kòdhi nì tá adré dóro lavulé, ì dré láti nda nì nìle be gò, àmvò alázó tòlì lólo fèle àyi dré dhi vélé dhi rúsè.

²² Ì 'o àyikya tà ngóro tògyakúlì ì dré adrélé tàle dhi tìni: «Kòkí adré gòle tódhyá ngá í dré adhílé dhi nì nya.»† A adré kpà táá dhi: «Tìgá dzìle dhi adré gòle file tódhyá kùrú na.»

3

Kítú Mírì dré dra agòzo dhi

¹ Ama arúpi má dré lèle tò nì ì, kònìdhi wárágà má dré tìsìle àmi dré dhi nì rì 'i. Wárágà rì nda ì léna dhi, má 'o tà agálé àmi léna, mì kàdréro tà adrébhá bàti dhi kì kisù kòdhyà.

² Má adré leá dhi, mì kòkisù kúlì pròfétà lólo atú dhi ì dré longolé dhi ì, tùmání tòlì àma kì Mírì àma kì tidrífèpi dhi dré tàle àmi kì àpòstolo ì tí dhi be kòdhyà.

³ Drìdrì dhi, lè mì kònì tàle dhi, lókyá kùdù sè dhi, mónde dra àmi kì gubhá dhi kì apfò adrélé àmi kì gu, adrézó tatsilé àyi kì tàndi kì lovó kònzi kì 'obe.

⁴ Ì nì lizíá dhi: «Akódhi lazí tá ko tàle dhi, í nì dra agò dhi? Dì akódhi nda ángwà? Tàko ko, kidhólé àma kì tábhí kì dràma lésè atsalé ándrò kònìdhi dhi, tà títí dhi ì ngbú ngóro dré tá adrélé bvò bhǎrà'a dhi tìni.»

⁵ Dì, àyi nda ì adré tà kònì kì tivì ìze sè: Wáláká dhi, Gìká tà tá kúlì gò, bhù kì bhàzo bvò be. Lanzí tá bvò kì kòfalé yì be, bvò nda nì 'òzo apfòle yì nda lésè.*

⁶ Amvolásà dhi, 'o tá yì tile bvò wáláká dhi drìsè, bvò nda nì pfùzo títí.†

⁷ Dì Gìká nì kúlì àlo nda sè dhi, adré bhù ándrò kònì kì líkí bvò ándrò kònìdhi be, adrélé àyi kì pfùma àtsí sè dhi nì letè, tsàle kítú í dré dra mónyá áyi tà gabhá dhi kì tàbvò tàzo gò, àyi kì tà 'òzo akílé dhi tú.

⁸ Dì, àma arúpi má dré lèle tò nì ì, mì kòtivì ko tàle dhi, Mírì mílèsè dhi, kítú àlo dhi ngóro kóná ngulù-àlo dhi tìni, ìndì kóná ngulù-àlo dhi ngóro kítú àlo dhi tìni dhi.‡

† 2:22 2:22 A kònò Tògyakúlì 26:11. * 3:5 3:5 A kònò Kidhoma 1:6-9. † 3:6 3:6 A kònò Kidhoma 7:11. ‡ 3:8 3:8 A kònò Longó ì 90:4.

⁹ Mírì adré tà tigí tà í dré lazílé dhi ki 'òma sè ngóro móndí àruka ì dré adrélé kisùle dhi tíni ko. Be ró dhi, adré ína áyi togó vwàvwà tadhá àmi véna. Tàko ko, adré leá dhi, dhya àlo kòdrà nyo ko, be ró dhi, móndyá títi dhi ì kòladzá àyi ki togó agòzo í vélé.

¹⁰ Dì, kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni atsa ngóro kùgú dré adrélé atsálé ngbõ ró dhi tíni. Kítú nda tú dhi, bhù ki akí kpòrò 'u'ù be, ìndì ngá títi bhù m̀bhalé 'á dhi ki ve àtsí sè. Dì bvò ì ngá títi lá dhi íbe dhi ki akí.

¹¹ Dì à kàdré ngá títi dhi ki 'o akílé kònini dhi, lè mì kàdré dì vélé móndí ngini dhi ì ró? Adré leá dhi, mì kàdré atsílé ngóro móndí lólo ì tíni, adrélé tròle Giká ni tà rú!

¹² Mì kàdré kpà kítú Giká àdhya nda ni letè lovó sè, adrézó tà títi dhi ki 'o kítú nda ni 'òzo atsálé mbèlè. Kítú nda tú dhi, bhù ki ve akílé àtsí sè, ìndì ngá títi bhù m̀bhalé 'á dhi ki agá òlè àtsí sè.

¹³ Dì, mà adré àmakya bhù tídhí ro dhi ki letè bvò tídhí ro dhi be, ngóro Giká dré lazílé dhi tíni. Arà nda ì 'ásè dhi, tà gyàgya ni ga bí.

¹⁴ Dì áma arúpi má dré lèle tò ni ì, mì dré adrérà'a kítú nda ni letè dhi 'á dhi, mì kàdré àmi ki fe wáyi adrélé ndí àko, tà kònzi àko àmi rú, ìndì tà k̀drík̀dri íbe àmi kòfalé Giká be.

¹⁵ Mì kàdré àma ki Mírì ni togó vwàvwà dré adrélé tadhálé àmi véna dhi ni no ngóro láti dré adrélé fèle àmi dré adrízó ásà dhi ró. Ama ki adrúpi Pólò mà dré lèle tò dhi, tisi kpà tà nda kòdhi àmi dré tògyá Giká dré fèle í dré dhi sè dre.

¹⁶ Adré tà tisi kònini áyi wárágà títi dhi ì léna, dré adrérà'a tà ta tà nda ì dri dhi 'á. Tà àruka dré tisi wárágà nda ì léna dhi ki àndu nìma kòkòròko. Móndí àruka tà nibhá ko, adrèbhá tà ka'ika'í íbe yàya dhi ì adré àyikya tà nda ki ladzá atsálé kinzò ro, ngóro ì dré kpà adrélé 'òle tà àruka tisi Giká ni Kúlí na dhi ì sè dhi tíni. Ásà dhi, ì adré àyi ki tàndi ki dràdrà asé àyi dri.

Pètèró ni kúlí kùdù

¹⁷ Áma arúpi má dré lèle tò ni ì, nyànomvá dhi, má lazí tà nda kòdhi ì àmi dri dre. Mì kàdré dì àmi ki likí, mì kòtayíró àmi móndí kònzi ì dré lítílé ko, ì dré kpà àmi ki tà ka'ika'í kizízó ko.

¹⁸ Be ró dhi, mì kàdré àmi ki fe adrélé li'wálé àma ki Mírì Yésu Krísto àma ki tidrílépi dhi ni togó tani na, ìndì akódhi ni nìma na. Mìlanzìlanzì kàdré akódhi dré nyànomvá, tsàle kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

A adré kisùá dhi, dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Yòwánì, àpóstolò ki àlo 'i, ìndì Ekèlézyà ni drì kobhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Tágba à dré adrézó Yòwánì nda ni rú kisú wárágà kònìdhi léna ko dhi, à ni kitswá nòá ngádra 'á dhi, dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi tá dhya Yésu ni tà nobhá mǐ sè dhi ki àlo 'i (1:1-4).

Yòwánì adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì rǐ dhi i sè. Alo ni, adré móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó tàzoá dhi, ngóro ì dré ru amulé Gìká Atá be, ìndì akódhi ni Mvá, Yésu Krísto be dre dhi tǐni dhi, lè ì kàdré adrélé àyi léna. Ì kàdré kpà tròle tà ì dré yìle àpóstolò i tí dhi i rú. Adré kpà tàá dhi, dhya ángùdhi Gìká ni nìlepi bàti dhi ni kpà akódhi ni tòlì ki ka'ì 'òle. Kòdhi adré tàá dhi, ì ni Gìká ni Mváagó, Yésu Krísto ni ka'ì, adrézó kpà ru le àyi kòfalésè. Tàko ko, Gìká ni tàndi lèle 'i (3:11-24; 4:7-21).

Rǐ ni, Yòwánì adré àyi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki likí tà pròfétà kinzò ro dhi ì dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè. Adré tàá dhi, ì kàdré móndyá títí dhi ki tabhǐ, nǐzoá ngalè tirí àyi léna dhi i Tirí Gìká àdhya 'i bàti yà dhi (4:1-6). Adré kpà àyi ki kodzó tàzoá dhi, ì lavú bvò kònìdhi dre, ìndì Tirí adrélépi àyi lé dhi kàdrì, tirí adrélépi bvò kònìdhi lé dhi ni lavú (4:4).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ìma

- 1) Kúlì adrélépi lídrì fe dhi (1:1-4)
- 2) Ngádra ì tǐnǐmvá be dhi (1:5-2:29)
- 3) Gìká ni ànzì ì Dzáborò kya íbe dhi i (3:1-24)
- 4) Tà bàti i kinzò be dhi (4:1-6)
- 5) Gìká ni lèle, ìndì ru lèma àma kòfalésè dhi (4:7-21)
- 6) Gìká ni Mváagó ni ka'ìma (5:1-21)

Kúlì adrélépi lídrì fe dhi

¹ Mà adré dhya adrélépi tá be kǐnó tà títí dhi ki kidhoma lésè, mà dré yìle, mà dré nòle mǐ sè, mà dré tabèle, ìndì mà dré tà ni ni kisùzo dhi ni tà longó kòdhya. Akódhi nda Kúlì adrélépi lídrì fe dhi 'i.

² Lídrì nda apfò tá àma kòfalé gò, mà dré nòzoá. Di mà adré tà mà dré nòle mǐ sè nda ni tà ta, adrézó lídrì kóná vésè kólyá adrélépi tá Gìká Atá véna gò, dré apfòzo àma kòfalé nda ni tà longó kòdhya.

³ M̀à adré tà mà dré nòlè ìndì mà dré ỳlè nda ni longó àmi dré, m̀ì kàmúró kpà ru àma ìbe adrélé tùmáńí be dhi bvó. Ama, mà amú ru G̀íká Atá be, ìndì akódhi ni Mvágó, Yésu Krísto be dre.

⁴ M̀à adré tà kòdhi ki tisì, mà kàdréro lenzélé tùmáńí àmi ìbe kitswálé títi.

Atsima ngádra 'ásè dhi

⁵ Tà mà dré ỳlè Yésu Krísto nda tí gò, mà dré adrézó longóá àmi dré dhi, tà kònìdhi 'i: G̀íká ngádra 'i, ìndì akódhi léna dhi, t́nímvá àlomvá yókódhó.

⁶ M̀à kàdré tàá dhi, mà amú ru G̀íká be dre gò, mà dré adrézó atsilé t́nímvá na dhi, kòdhi mà adré kinzò ta, ìndì mà adré atsilé tà bàti na ko.

⁷ Dì, mà kàdré àmakya atsilé ngádra 'ásè ngóro G̀íká ni tàndi dré adrélé ngádra 'á dhi t́ni dhi, mà amú ru àma kòfalèsè gò, akódhi ni Mv́, Yésu ni kàrí dré adrézó àma ki temvé tàkonzì wáyi dhi i lésè.

⁸ M̀à kàdré tàá dhi, àma tàkonzì àko dhi, kòdhi mà adré àma ki tàndi ki lití, ìndì tà bàti àma léna yókódhó.

⁹ Dì, mà kàdré àma ki tàkonzì ki ta ngádra 'á G̀íká kandrá dhi, akódhi ni àma ki tàkonzì nda ki trí gò, àma ki temvézó àma ki tà kónzi wáyi dhi i lésè. Tàko ko, akódhi gyágya, ìndì kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè.

¹⁰ M̀à kàdré tàá dhi, mà 'o tàkonzì ko dhi, mà adré G̀íká ni bha kinzò líyí ro, adrézó kpà tadhá dhi, akódhi ni kúlí àma léna yókódhó.

2

Krístu, dhya adrélépi àma ki tàrá ga dhi 'i

¹ Ama ànzì i, má adré tà kòdhi ki tisì àmi dré, m̀ì kò'oró tàkonzì ko dhi bvó. Dì, dhya àlo kò'o tàkonzì dhi, àma dhya adrélépi àma ki tàrá ga G̀íká Atá kandrá dhi ìbe. Akódhi nda Yésu Krísto, dhya adrélépi gyágya dhi 'i.

² G̀íká afè akódhi dràle mòbòmà ro, àma ki tàkonzì ki trizo ásà. Ngbà 'í tàkonzì àmakya 'i ko, afè akódhi dràle mónyá títi bvó àdhya ki tàkonzì ki trizo.

³ M̀à kàdré G̀íká ni tòlí ki ka'í 'òle dhi, mà ǹì tàle dhi, mà ǹì akódhi bàti dhi be.

⁴ Dhya adrélépi tàá dhi «Má ǹì akódhi be» gò, dré adrézó akódhi ni tòlí ki ka'í 'òle ko dhi, dhya nda kinzò líyí 'i, ìndì tà bàti akódhi léna yókódhó.

⁵ Dì, dhya adrélépi ína akódhi ni kúlí ka'í 'òle dhi adré tadhá dhi, G̀íká ni lèle ga akódhi léna kitswálé títi. Tà kòdhi sè dhi, mà ǹì tàle dhi, àma akódhi léna dhi be.

⁶ Lè dhya ángùdhi adrélépi tàá dhi, í adré adrélé akódhi léna dhi, kàdré atsilé ngóró Yésu ni tàndi dré atsilé dhi tìni.

Tòlí tídhí ro dhi

⁷ Áma arúpi má dré lèle tò ni i, má adré tòlí tídhí ro dhi ni tìsì àmi dré kòdhya ko. Be ró dhi, tòlí má dré adrélé tìsìle kòdhi, tòlí àku mì dré kisúlé adrézó ába kidhólé kidhoma lésè dhi 'i. Tòlí àku nda kúlí mì dré yìle dre dhi 'i.

⁸ Tágba kònìni dhi, má adré kpà tòlí tídhí ro dhi ni tìsì àmi dré kòdhya. A ni kitswá tà bàti tòlí nda àdhya ni no Krísto na, ìndì àmi léna. Tàko ko, tìnìmvá adré akílé, ìndì ngádra bàti dhi kidhó adrélé nga kazá dre.

⁹ Dhya adrélépi tàá dhi, i ngádra 'á gò, dré adrézó togó kònzì bha áyi adrúpi rú dhi, dhya nda dhu rè tìnìmvá na.

¹⁰ Dhya adrélépi áyi adrúpi ni le dhi adré atsilé ngádra 'ásè, ìndì tà àlo kitswálepì akódhi ni 'o dhèle dhi akódhi léna yókódhó.

¹¹ Di, dhya adrélépi ína togó kònzì bha áyi adrúpi rú dhi, dhu rè tìnìmvá na, ìndì adré atsilé tìnìmvá na. Akódhi nda nì ngalè í adré lèle ángolé ya dhi ko. Tàko ko, tìnìmvá nda 'o akódhi ni mǐ adùle dre.

¹² Àmi, áma ànzì i, má adré tà tìsì àmi dré, Gìká dré àmi kì tàkonzì trìle Krísto ni rú sè dhi sè.

¹³ Àmi, ànzì kì atá i, má adré tà tìsì àmi dré, mì dré dhya adrélépi be tà tíí dhi kì kidhoma lésè dhi ni nìle be dhi sè.

Àmi, tódhíbhá i, má adré tà tìsì àmi dré, mì dré Dhya kònzì ni lavúlé dre dhi sè.

¹⁴ Àmi, áma ànzì i, má tìsì tà àmi dré, mì dré Gìká Atá ni nìle be dhi sè.

Àmi, ànzì kì atá i, má tìsì tà àmi dré, mì dré dhya adrélépi be tà tíí dhi kì kidhoma lésè dhi ni nìle be dhi sè.

Àmi tódhíbhá i, má tìsì tà àmi dré, mì dré adrélé rìnyi ró dhi sè,

Gìká ni kúlí dré adrélé àmi léna dhi sè, ìndì mì dré Dhya kònzì ni lavúlé dre dhi sè.

Bvò kònìdhi ni tà lèma ko dhi

¹⁵ Lè mì kàdré bvò kònìdhi 'i yà, kó ngalè tà bvò kòndi àdhya 'i yà dhi kì le ko. Dhya àlo kàdré tà bvò kòndi àdhya kì le dhi, Gìká Atá ni lèle akódhi léna yókódhó.

¹⁶ Tàko ko, tà bvò kòndi àdhya i, tà kòni 'i: lovó kònzì rúbhá àdhya i, lovó kònzì ngá adrélé nòle mǐ sè dhi i sè dhi i, ìndì dhyá kì afàma ngá adrézó ába dhi kì tà sè dhi. Tà nda kòdhi ì adré angálé Gìká Atá vélésè ko. Be ró dhi, ì adré àyikya angálé bvò kònìdhi lésè.

17 Bvò kònìdhi ì lovó kònzi bvò kòndi àdhyà íbe dhi ì adrè akilé akíakí. Dì, dhyà adrélépi tà Gíká dré adrélé lèlè í kò'o dhi kì 'o dhi, nì ìna adrè lídrì íbe kóná vèsè kólyá.

Krístico ni kàribhá ni atsama

18 Áma ànzi ì, lókyá ándrò kònìdhi lókyá kùdù 'i. Mì yi tàlè dhi, Krístico ni kàribhá ni dra atsá dhi 'í. Dì ndìndì nyànomvá dhi, Krístico ni kàribhá bí dhi ì apfò dre. Tà nda sè dhi, mà nì tàlè dhi, kònìdhi lókyá kùdù 'i dhi be.

19 Móndyá nda ì pfò àma kì tàndi ì kòfalésè. Dì, àyi tá àyikya móndyá àmakya 'i ko. Tàko ko, ì kàdré tá móndyá àmakya 'i dhi, kònò ì nì tá adrè ngbú tùmání àma íbe. Dì, àyi kì pfòma nda adrè ìna tadhá dhi, àyi kì àlo tá àmakya 'i ko.

20 Dì, àmi ró dhi, àmi àmikya Tírí Lólo Krístico dré kutúlé àmi dri dhi íbe gò, àmi títi mì dré tà bàti nìzo.

21 Má adrè tà tìsì àmi dré, mì dré tà bàti nìle ko dhi sè ko. Be ró dhi, má adrè tà tìsì àmi dré, mì dré tà bàti nìle be dhi sè, ìndì tà àlo kinzò ro dhi dré adrélé angalé tà bàti nda lèsè ko dhi sè.

22 Dì kinzò líyí ìna àdhi 'i? Akódhi dhyà adrélépi tàá dhi, Yésu Mèsíyà 'i ko dhi 'i. Dhyà nda Krístico ni kàribhá 'i. Adrè Gíká Atá nì ga, akódhi nì Mv́a be.

23 Tàko ko, dhyà ángùdhi adrélépi Gíká nì Mv́a nì ga dhi, akódhi Gíká Atá íbe í léna ko. Dhyà ángùdhi adrélépi Gíká nì Mv́a nì ka'í dhi, akódhi kókpà Gíká Atá íbe í léna.

24 Àmi ró dhi, lè mì kàdré tà mì dré tá yìle kidhólé kidhoma lèsè dhi kì líkí adrélé àmi léna. Tàko ko, tà mì dré yìle nda ì kàdré àmi léna dhi, àmi kì tàndi mì nì kpà adrè Gíká nì Mv́a na, ìndì Gíká Atá na.

25 Tà Krístico dré lazilé àma dré dhi, tà kònìdhi 'i: lídrì kóná vèsè kólyá dhi.

26 Má adrè tà kòdhi kì tìsì àmi dré móndí adrèbhá láti nda kitswázó àmi kì lití dhi kì tà sè.

27 Dì, àmi ró dhi, mì kisú Krístico nì Tírí dré kutúlé àmi dri dhi gò, Tírí nda dré adrézó àmi léna. Ásà dhi, lè dhyà àlo kògò adrélé tà tadhá àmi dré ko. Tàko ko, Krístico nì Tírí nda adrè tà títi dhi kì tadhá àmi dré nì. Tà dré adrélé tadhálé nda ì tà bàti 'i, kinzò 'i ko. Dì ngóro Tírí nda dré tadhálé àmi dré dre dhi tìni dhi, mì kàdré adrélé Krístico na.

Gíká ni ànzi ì

28 Dì nyànomvá dhi, áma ànzi ì, lè mì kàdré adrélé Krístico na, akódhi kònì dra apfò dhi, mà kògaró tà mà dré ka'ile bàti dhi sè bí, adrélé kanyò àko akódhi kandrà kítú dré dra agòzo dhi tú.

29 Mì nǐ tàle dhi, akódhi gyǎgya dhi be. Ásà dhi, mì nǐ kpà tàle dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà gyǎgya 'o dhi, mǒndí akódhi dré ùle dhi 'i dhi be.

3

1 Mì kisù rè lèle kàdrì Gĩká Atá dré tadhálé àma vélé, à kàdréró àma kǐ zi akódhi nǐ ànzì ì ró dhi ká! Dì àma akódhi nǐ ànzì 'i bàti. Mǒndyá bvò kòndì àdhya ì nǐ àma àdhibhá 'i ya dhi ko, ì dré kpà Gĩká Atá nǐ nǐle ko dhi sè.

2 Ama arúpi má dré lèle tò nǐ ì, nyànomvá dhi, àma Gĩká nǐ ànzì 'i. Á tadhá dhu rè mà nǐ adré ngíni ya dhi ko. Dì, mà nǐ àmakya tà kòndhi kòdhya: Krísto kòndì dra apfò dhi, mà nǐ adré akódhi tǐni. Tàko ko, mà nǐ akódhi nǐ no ngóro dré adrélé dhi tǐni.

3 Dhya ángùdhi adrélépi mǐ bha Gĩká véna tà nda kòdhi sè dhi, adré áyi tàndì nǐ temvé, ngóro Krísto nǐ tàndì dré adrélé lólo dhi tǐni.

4 Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzì 'o dhi adré Gĩká nǐ tátírítrí kúlí ño. Tàko ko, tàkonzì 'òma ína ligima Gĩká nǐ tátírítrí kúlí rú dhi 'i.

5 Dì, mì nǐ tàle dhi, Krísto apfò kitswálé àma kǐ tàkonzì tingá dhi be. Mì nǐ kpà tàle dhi, tàkonzì akódhi léna yókódhó dhi be.

6 Dhya ángùdhi adrélépi adrélé akódhi léna dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko. Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzì 'o dhi nò akódhi rè ko, ìndì nǐ kpà akódhi ko.

7 Ama ànzì ì, mì kòtayì àmi dhya àlo dré litílé ko. Dhya ángùdhi adrélépi tà gyǎgya 'o dhi gyǎgya, ngóro Krísto nǐ tàndì dré adrélé gyǎgya dhi tǐni.

8 Dì, dhya adrélépi tàkonzì 'o dhi ína mǒndí Dzáborò àdhya 'i. Angyá ko, Dzáborò nda adré tàkonzì 'o kidhólé kidhoma lésè. Tà nda sè dhi, Gĩká nǐ Mvágó apfò kitswálé tà Dzáborò dré adrélé 'òle dhi kǐ pfu akílé dhi bvò.

9 Dhya ángùdhi Gĩká dré ùle atsálé áyi mvá ro dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko, Gĩká nǐ tàndì nǐ lídrì dré adrélé akódhi nda léna dhi sè.* Dhya nda kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o bwà ko, Gĩká dré akódhi nǐ ùle nǐ dhi sè.

10 Mà nǐ kitswá Gĩká nǐ ànzì kǐ nǐ lanzílé Dzáborò nǐ ànzì íbe, tà kòndhi sè: Dhya ángùdhi adrélépi tà gyǎgya 'o ko dhi, Gĩká nǐ mvá 'i ko. Dhya adrélépi áyi adrúpi nǐ le ko dhi kókpà Gĩká nǐ mvá 'i ko.

Ru lèma àma kòfalésè dhi

* 3:9 3:9 Gĩká nǐ Kúlí tisìle Gírìkì tǐ sè dhi adré tàá kònwà dhi: «Gĩká nǐ kórì dré adrélé akódhi nda léna dhi sè.»

11 Tà m̀ dré ỳlè kidhólé kidhoma lésè dhi, tà kònìdhi 'i: Lè mà kàdré ru le àma kòfalésè.

12 Lè mà kàdré tà 'o Kàyínà àdhya t́ni ko. Akódhi nda tá m̀ndí Dhya k̀nzi àdhya 'i gò, dré áyi adrúpi ni pfùzo dràle. Dì, pfu tá áyi adrúpi nda dràle àdho tà sè? Pfu akódhi dràle, áyi tà 'òle dhi ì dré tá adrélé k̀nzi dhi sè, ìndì áyi adrúpi ni tà 'òle dhi ì dré tá adrélé gyágya dhi sè.

13 Àma adrúpi i, m̀ndyá bvò k̀ndi àdhya ì kàdré togó k̀nzi bha àmi rú dhi, lè àmi ki líndrì kàdré gàle ásà ko.

14 Mà ǹ tàle dhi, mà apfò dràdrà lésè afílè lídrì le dre dhi be, mà dré adrélé àma ki adrúpi ki le dhi sè. Dhya adrélépi m̀ndí ki le ko dhi dhu rè r̀nyí dràdrà àdhya zàle.

15 Dhya ángùdhi adrélépi togó k̀nzi bha áyi adrúpi rú dhi, m̀ndí pfùlepi dràle dhi 'i. Dì m̀ ǹ tàle dhi, m̀ndyá adrèbhá m̀ndí pfu dràle dhi ki àlo lídrì kóná vésè kólyá dhi íbe í léna ko dhi be.

16 Mà ni kitswá ǹá ngalè lèle àdho 'i ya dhi, tà kònìdhi sè: Yésu Krísto fè tá áyi t̀ndi ni lídrì àma ki tà sè. Adré dì lèà dhi, mà kàdré kókpa àma ki lídrì fe àma ki adrúpi ki tà sè.

17 Dhya àlo adrélépi ngá íbe dhi kàdré áyi adrúpi ni no adrèrà'a lemerè ro gò, dré adrézó kizà ni ni bha ko dhi, Gíká ni lèle ni kitswá adrélé akódhi nda léna ng̀ning̀ni ró?

18 Àma ànzi i, lè mà kàdré m̀ndí ki le ngbà 'í kúlí i sè ko, ìndì ti sè ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya m̀ndí ki le tà mà dré adrélé 'òle dhi ì sè ìndì tà bàti sè.

19 Mà kàdré 'òá k̀nini dhi, mà ni ǹá dhi, àma m̀ndí tà bàti àdhya 'i dhi be. Mà ni kitswá kpà àma ki togó bha adrélé k̀drìk̀drì Gíká kandrà.

20 Dì, àma ki togó kàdré àma ki arókì, adrézó tà bha àma dri dhi, mà ǹ tàle dhi, Gíká kàdrì àma ki togó lavú, ìndì akódhi ǹ tà títi dhi be.

21 Àma arúpi má dré lèle tò ni i, àma ki togó kàdré tà bha àma dri ko dhi, mà ni adrè gàle tà mà dré ka'ile bàti dhi sè b̀ Gíká kandrà.

22 Mà adrè kpà tà ángùdhi mà dré adrélé zìle akódhi tí dhi ni kisú, mà dré adrélé akódhi ni tòlì ki ka'ì 'òle dhi sè, ìndì mà dré adrélé tà akódhi ni togó dré adrézó kinílè ásà dhi ki 'o dhi sè.

23 Dì tòlì Gíká dré afèle àma dré dhi, kònìdhi 'i: Mà kòka'ì akódhi ni Mvágó Yésu Krísto, adrézó kpà ru le àma kòfalésè, ngóro dré tá tàle mà kò'o dhi t́ni.

24 Dhya ángùdhi adrélépi Gíká ni tòlì ki ka'ì 'òle dhi adrè adrélé akódhi léna. Gíká adrè kpà adrélé dhya nda léna. Mà ni kitswá ǹá dhi, Gíká adrè adrélé àma léna dhi, tà kònìdhi sè: Mà ni ǹá Tirí Lólo Gíká dré afèle àma dré dhi sè.

4

Tirí móndí i lé dhi ki tabhima

¹ Ama arúpi má dré lèle tò ni i, lè mì kàdré móndyá títi adrèbhá táá dhi, àyi Giká ni Tirí íbe àyi léna dhi ki ka'í ko. Be ró dhi, mì kàdré àyi nda ki tabhì, nìzoá ngalè tirí àyi lé dhi ì angá Giká vélésè bàti yà dhi. Tàko ko, pròfètà kinzò ro bǐ dhi ì apfò ayilé bvò wǎyi 'ásè dre.

² Mì ni di kitswá nǎa ngalè tirí àyi lé nda i Tirí Giká àdhya 'i yà dhi, tà kònìdhi sè: Dhya ángùdhi adrélèpi ka'íá tàle dhi, Yésu Krísto atsá bvò kònìdhi 'á móndí ro káyà dhi, dhya nda Tirí Giká àdhya íbe í léna.

³ Di, dhya ángùdhi adrélèpi Yésu ni tà ga rè dhi, dhya nda Tirí Giká àdhya àko í léna. Tirí akódhi nda léna dhi, tirí Krísto ni kàribhá àdhya 'i. Mì yi tàle dhi, Krísto ni kàribhá nda adrè alìle. Di akódhi nda atsá adrélè bvò kònìdhi lé dre.

⁴ Di, àma ànzi i, àmì àmikya móndí Giká àdhya 'i. Mì lavú kpà pròfètà kinzò ro nda i dre. Tàko ko, Tirí adrélèpi àmì lé dhi kàdrì, tirí adrélèpi bvò kònìdhi lé dhi ni lavú.

⁵ Ayi nda i móndyá bvò kòndi àdhya 'i. Asà dhi, ì adrè tà ta ngóro móndyá bvò kòndi àdhya kya tíni gò, móndyá bvò àdhya ì dré adrézó àyi ki kúlí yi.

⁶ Di, àma àmakya móndí Giká àdhya 'i. Dhya ángùdhi Giká ni nǐlepi be dhi adrè àma ki kúlí yi. Di, dhya ángùdhi adrélèpi Giká àdhya ró ko dhi adrè ína àma ki kúlí yi ko. Tà nda kòdhi sè dhi, mà ni kitswá Tirí tà bàti àdhya ni ni lanzilé tirí kinzò àdhya be.

Giká lèle 'i

⁷ Ama arúpi má dré lèle tò ni i, mà kàdré ru le àma kòfalésè. Tàko ko, lèle adrè angalé Giká vélésè. Dhya ángùdhi adrélèpi móndí ki le dhi, akódhi nda Giká ni mvá 'i. Akódhi nǐ kpà Giká be.

⁸ Dhya ángùdhi adrélèpi móndí ki le ko dhi nǐ ína Giká ko. Tàko ko, Giká lèle 'i.

⁹ Giká tadhá áyi lèle àma vélé dhi tà kònìdhi sè: Amù áyi Mvágó àlo kwákwá dhi alìle bvò kònìdhi lé, mà kòkitswáró lídrì kisú akódhi sè be dhi bvó.

¹⁰ A adrè lèle nda ni ño tà kònìdhi sè: Mà lè tá Giká àma ko. Be ró dhi, akódhi lè ína àma nǐ gò, áyi Mvágó ni amùzo kitswálé dràle mòbòmà ro, àma ki tàkonzì ki trizo ásà.

¹¹ Ama arúpi má dré lèle tò ni i, Giká kòlè àma tò kònìni dhi, lè mà kàdré kòkpà ru le àma kòfalésè.

¹² Dhya àlo nò rè tàdzí Giká ko. Di, mà kàdré ru le àma kòfalésè dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, Giká adrè adrélè àma léna, ìndì akódhi 'o áyi lèle gàle àma léna kitswálé títi.

13 Mà ni kitswá nǎá dhi, mà adré adréle Gĩká léna, ìndì akódhi adré adréle àma léna dhi, tà kònìdhi sè: Dré áyi Tirí afèle àma dré dhi sè.

14 Mà nò tà kòdhi mǐ sè gò, mà dré adrézó longóá dhi, Gĩká Atá amù áyi Mvágó adréle mónyá bvò àdhya ki tidrìlépi ró.

15 Dhya àlo kàdré ka'íá tàle dhi, Yésu Gĩká ni Mvágó 'i káyà dhi, Gĩká adré adréle dhya nda léna, ìndì akódhi nda adré adréle Gĩká léna.

16 Dì àma, mà nì lèle Gĩká dré tadhálé àma véle dhi be gò, mà dré adrézó ka'íá.

Gĩká lèle 'i. Dhya ángùdhi adrélépi atsílé lèle na dhi, adré adréle Gĩká léna, ìndì Gĩká adré adréle akódhi nda léna.

17 Tà nda sè dhi, lèle nda adré tà 'o àma kòfalé kitswálé títi, mà kògaró tà mà dré ka'ile bàti dhi sè bǐ Gĩká kandrà, kítú dré dra tàbvò tàzo dhi tú. Tàko ko, àma ki lídrì bvò kònìdhi lé dhi ngóro Krísto àdhya tíni.

18 Lèle na dhi, tirí yókódhó. Be ró dhi, lèle kitswálépi títi dhi adré ína tirí dro. Dhya ángùdhi adrélépi ngá ro dhi, lèle ga rè akódhi nda léna kitswálé títi ko. Tàko ko, akódhi adré ngá ro, à ni dra tà ɲo í dri dhi sè.

19 Ama ró dhi, mà adré móndí ki le, Gĩká dré zyà àma ki lèle drìdrì nì dhi sè.

20 Dhya àlo kàdré tàá dhi «Má adré Gĩká ni le» gò, dré adrézó togó kònzi bha áyi adrúpi rú dhi, akódhi nda kinzò líyí 'i. Tàko ko, dhya adrélépi áyi adrúpi í dré adréle nòle mǐ sè dhi ni le ko dhi, kitswá ína Gĩká í dré adréle nòle mǐ sè ko dhi ni le bwà ko.

21 Dì tòlí Gĩká dré afèle àma dré dhi, kònìdhi 'i: Lè dhya adrélépi Gĩká ni le dhi kàdré kókpà áyi adrúpi ni le.

5

Gĩká ni Mvágó ni ka'ima

1 Dhya ángùdhi adrélépi ka'íá dhi Yésu Mèsíyá 'i káyà dhi, akódhi nda Gĩká ni mvá 'i. Dhya ángùdhi adrélépi ànzi ki atá ni le dhi, adré kókpà akódhi ni ànzi ki le.

2 Mà ni kitswá nǎá dhi, mà adré Gĩká ni ànzi ki le dhi, tà kònìdhi sè: Mà dré adréle Gĩká ni le dhi sè, ìndì mà dré adréle akódhi ni tòlí ki 'o dhi sè.

3 Tàko ko, mà kàdré Gĩká ni le bàti dhi, mà ni akódhi ni tòlí ki ka'í 'òle. Akódhi ni tòlí nda ki 'òma kòkóròko àma dré ko.

4 Ángyá ko, dhya adrélépi Gĩká ni mvá ro dhi lavú bvò kònìdhi dre. Tà mà dré adrézó bvò kònìdhi ni lavú ásà dhi, àma ki tà ka'ika'í 'i.

5 Dì àdhi ni kitswá bvò kònìdhi ni lavú dhi nì? Ngbà 'i dhya adrélépi ka'íá tàle dhi, Yésu Gĩká ni Mvágó 'i dhi 'i.

Tà longólé Yésu Krísto ni tà dri dhi

⁶ Yésu Krísto, dhya atsalépi bvò kònìdhi 'á kitswálé bàtisimò do, ìndì kitswálé kàrí kutú dhi 'i. Akódhi atsa tá ngbà 'i bàtisimò do ko. Be ró dhi, atsa ína kitswálé bàtisimò do yí sè, ìndì kitswálé áyi kàrí kutú. Dì Tírí Lólo adré tadhá àma dré dhi, tà nda tà bàti 'i dhi nì. Tàko ko, Tírí nda tà bàti 'i.

⁷ Tà adrébhá tadhá dhi, tà nda tà bàti 'i dhi na:

⁸ Tírí Lólo, yí ìndì kàrí. Dì tà na nda ì adré ru kisú adrézó tà àlo ta kòdhya.

⁹ Mà adré gà tà móndí ì dré adréle longólé dhi ki ka'í. Dì, tà Gíká dré longólé dhi ína kàdrì tà nda ki lavú. Angyá ko, Gíká longó tà nda áyi tándi nì Mvágó ni tà dri.

¹⁰ Dhya ángùdhi adrélepi Gíká ni Mvágó ni ka'í dhi, dhya nda tà Gíká dré longólé nda íbe í léna. Dì, dhya adrélepi Gíká ni ka'í ko dhi adré ína akódhi ni bha kinzó líyí ro, dré tà Gíká dré longólé áyi Mvágó ni tà dri dhi ni ka'íle ko dhi sè.

¹¹ Dì tà longólé nda, tà kònìdhi 'i: Gíká afè àma dré lídrì kóná vèsè kólyá dhi, ìndì mà adré lídrì nda ni kisú akódhi nì Mvágó na.

¹² Dhya ángùdhi adrélepi Gíká ni Mvágó nda íbe dhi kókpà lídrì nda íbe í léna. Dì, dhya adrélepi Gíká ni Mvágó nda àko í léna dhi kókpà lídrì nda àko.

Yòwàni ni kúlí kùdù

¹³ Má adré tà kòdhi ki tisì àmi adrébhá Gíká ni Mvágó ni ka'í dhi ì dré, mì kòkitswáró nǎá dhi, àmi lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe dhi be.

¹⁴ Tà mà dré adréle ka'íle bàti Gíká kandrá dhi, tà kònìdhi 'i: Mà kàdré tà zi akódhi tí ngóro dré adréle lèle dhi tǎni dhi, akódhi adré àma ki yi.

¹⁵ Dì mà dré nǎle, akódhi adré àma ki yi dhi sè dhi, mà nǎ kpà tàle dhi, mà adré tà ángùdhi mà dré adréle zìle akódhi tí dhi ni kisú dhi be.

¹⁶ Dhya àlo kàdré áyi adrúpi ni no adrerà'a tàkonzì 'o gò, tàkonzì nda dré adrézó dhyá ki dri lile dràdrà kisú ko dhi, lè dhya nda kòzi tà Gíká tí akódhi nda dré gò, Gíká kòfèró lídrì akódhi dré. Má adré ngbà 'í móndyá àyi ki tàkonzì dré adrézó àyi ki dri lile dràdrà kisú ko dhi ki tà ta kòdhya. Tàkonzì adrélepi dhyá ki dri lile dràdrà kisú dhi be. Má adré tàá dhi, à kàdré tà zi Gíká tí móndyá tàkonzì làsú be kònìni dhi ki 'obhá dhi ì dré dhi ko.

¹⁷ Tà kònzì títi adréle 'òle dhi ì, tàkonzì 'i. Dì, tàkonzì adrélepi dhyá ki dri lile dràdrà kisú ko dhi be.

¹⁸ Mǎ nǐ tàle dhi, dhya adrélépi Giká ni mvá ro dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko dhi be. Tàko ko, Giká ni Mváagó adré akódhi nda ni likí gò, Dhya kònzì dré kitswázó akódhi ni 'o kònzì ko.

¹⁹ Mǎ nǐ tàle dhi, àma móndí Giká àdhya 'i dhi be. Mǎ nǐ kpà, mónnyá tíí bvò kòndi àdhya i Dhya kònzì ni rǐnyí zàle dhi be.

²⁰ Mǎ nǐ kpà tàle dhi, Giká ni Mváagó atsá bvò kònìdhi 'á gò, dré tògyá afèzo àma dré, mà kòkìtswáró Giká adrélépi bàti dhi ni ni be dhi bvó. Di mà adré adrélé Giká bàti nda léna, adrélé kókpa akódhi ni Mvá, Yésu Krísto léna. Akódhi nda Giká bàti dhi 'i, ìndì lídrì kóná vèsè kólyá dhi 'i.

²¹ Ama ànzì i, mì kàdré àmi ki likí giká tako ki tà sè.

Wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni rì 'i. Akódhi adré tisìá «Tòkó Gìká dré zìle dhi dré akódhi ni ànzì íbe» (1:1). A adré kisùá dhi, kòdhi adré leá tàle dhi, adré tisìá Èkèlézyà àlo dhi dré móndyá lá dhi íbe. Wárágà tsà kònìdhi léna dhi, Yòwánì adré móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro ru le àyi kòfalésè, ìndì ì kàdréro àyi ki likí tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè. Ì kàdré kpà dhya ángùdhi adrélépi tà twá tadhá Krísto àdhya rúsè dhi ni ga.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yòwánì ni mòdo fèma (1:1-3)
- 2) Atsima tà bàti na ìndì lèle na dhi (1:4-6)
- 3) Tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (1:7-11)
- 3) Kúlí kùdù (1:12-13)

Yòwánì ni mòdo fèma

¹ Ma, bhàgo, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, Tòkó Gìká dré zìle dhi dré ámi ànzì íbe.* Má adré àmi ki le tà bàti na. Ngbà 'í ma 'i ko, móndyá títi tà bàti nibhá dhi ì adré kókpà àmi ki le tò.

² Tàko ko, tà bàti nda adré adrélé àma léna, ìndì a ni adré àma íbe kóná vèsè kólyá.

³ Gìká àma ki Atá ì akódhi ni Mv́ Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àma rú, ì kòbhà àma ki kizà, ìndì ì kàfè tà kìdrìkìdrì àma dré tà bàti na ìndì lèle na!

Atsima tà bàti na ìndì lèle na dhi

⁴ Má lenzè tá lavulé, má dré ámi ànzì àruka ki kisúlé adrérà'a atsílè tà bàti na, ngóro Gìká Atá dré tá tàle mà kò'o dhi tíni dhi sè.

⁵ Dì nyànomvá dhi, mì, Tòkó má dré lèle tò ni, má adré tòlí tídhí ro dhi ni tisì mí dré ko. Be ró dhi, má adré tòlí mà dré adrézó ába kidhólé kidhoma lésè dhi ni tisì kòdhya. Má adré ámi ti lizí, mà kàdréro ru le àma kòfalésè.

⁶ A adré lèle nda ni no tà kònìdhi sè: Mà kàdré atsílè ngóro Gìká ni tòlí dré adrélé tàle dhi tíni. Ngóro mì dré yìle kidhólé kidhoma lésè dhi tíni dhi, tòlí nda kònìdhi 'i: Mì kàdré atsílè lèle na.

Tà tadhábhá kinzò sè dhi ì

* **1:1 1:1** A adré kisùá dhi, kúlí «Tòkó Gìká dré zìle dhi ànzì ni íbe» kòni ì adré leá tàle dhi, «Èkèlézyà àlo móndyá lá dhi íbe dhi ì».

⁷ Móndí bǐ adrébhá móndí ki lití dhi ì apfò ayílé bvò wǎyi 'ásè. Ayi nda ì adré ka'íá ko tàle dhi, Yésu Krísto atsá bvò kònìdhi 'á móndí ro dhi. Dhya ángùdhi adrélépi tà ta làsú be kònìni dhi, móndí ki litílépi 'i, ìndì Krísto ni kàribhá 'i.

⁸ Mì kàdré di àmi ki líkí, mì kòtayíró tà mà dré àzì 'òzo ásà dhi lapálé ko, be ró dhi, mì kòkisúró làgí múrúngú kítswálépi àmi dré dhi be dhi bvó.

⁹ Dhya ángùdhi adrélépi ràle drìdrì gò adrélé tròle tà Krísto dré tadhálé dhi ì rú ko dhi, akódhi nda Giká àko í léna. Di, dhya ángùdhi adrélépi tròle tà Krísto dré tadhálé nda ì rú dhi, akódhi nda Giká Atá íbe, ìndì Giká ni Mváagó íbe í léna.

¹⁰ Dhya àlo kòtsa àmi véna adrélé tà twá tadhá tà kòdhi ì rúsè dhi, mì kòka'í akódhi nda dòle àmi ki dzó na ko. Mì kòfè ndìndì mòdo akódhi dré ko.

¹¹ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi mòdo fe drá dhi, ì adré ru amú akódhi be tà kònzi dré adrélé 'òle nda ì na.

Yòwání ni kúlí kùdù

¹² Ma dhu rè tà íbe bǐ tàle àmi dré. Di, má lè mána tà nda ki tisìle wárágà sè ìndì wárágà sú sè ko. Be ró dhi, má adré mǐ bha tsàzo àmi véna, mà kòkítswáró tà ta ti sè, mà kòlènzéro tùmǎní àmi íbe kítswalé títi.

¹³ Àmi Amvúpi Giká dré zìle dhi ni ànzi ì fè mòdo mí dré.†

† **1:13 1:13** A adré kisúá dhi, kúlí «àmi Amvúpi Giká dré zìle dhi ni ànzi ì» kònì ì adré lèá tàle dhi, «móndyá Ekèlézyà Yòwání véna dhi lé dhi ì».

Wárágà Yòwàni dré tisìle dhi ni na

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yòwàni dré tisìle dhi ni na 'i. Akódhi adré tisíá Yésu ni ka'ìlepi àlo rú be Gáyò, adrélépi tá tròle tà bàti rú dhi dré. Yòwàni adré Gáyò nda ni tà bha kuru, dré tá adrélé móndí ka'ìbhá ki ledé lile àyi ki atsí na Krísto ni tà sè dhi sè. Adré kpà akódhi ni kodzó, kàdréró àyi líkí agó àlo rú be Dìyòtréfè dhi ni tà kònzi sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yòwàni ni mòdo fèma (1:1-4)
- 2) Gáyò ni tà dóro dhi (1:5-8)
- 3) Dìyòtréfè ni tà, Dèmètríyò àdhya be dhi (1:9-12)
- 4) Kúlí kùdù (1:13-15)

Yòwàni ni mòdo fèma

¹ Ma, bhàgo, má adré wárágà kònìdhi ni tisì mi, áma arúpi Gáyò, má dré lèle tà bàti na dhi dré.

² Áma arúpi má dré lèle tò ni, má adré tà zi Gìká tí, mí kàdréró dóro tà títi i sè, ìndì ámi rúbhá kàdréró dóro, ngóro ámi tà ka'ìka'ì dré kpà adrélé dóro dhi tìni.

³ Má lenzé tá lavúlé, àma ki adrúpi àruka ì dré atsálé ámi tà ta má dré dhi sè. Tàko ko, ì tití tá, mí adré tròle tà bàti rú, adrézó kpà atsílé tà bàti na ngíni ya dhi.

⁴ Má kàdré yíá tàle dhi, áma ànzi ì adré atsílé tà bàti na dhi, tà nda adré áma fe lenzélé lavúlé.

Gáyò ni tà dóro dhi

⁵ Áma arúpi má dré lèle tò ni, mí adré ámi tà ka'ìka'ì tadhá, tà dóro mí dré adrélé 'òle àma ki adrúpi ì dré dhi ì sè. Mí adré 'òá kònìni, tágba ì dré adrézó móndí twá mí dré nìle ko dhi 'ì dhi.

⁶ Àyi nda ì tà ámi lèle ni tà Èkèlézyà kònwa dhi kandrá. Dì mí ni 'òá dóro, mí kògò adrélé móndí làsú be kònìni dhi ki ledé lile àyi ki atsí na, ngóro dré kitswálé Gìká m̀lèsè dhi tìni.

⁷ Tàko ko, àyi nda ì adré lile atsí na Krísto ni tà sè, ìndì ì adré ngá kisú pàgàno ì drìgàsè àlomvá ko.

⁸ Adré di leá dhi, mà kàdré móndyá làsú be kònìni dhi ki ledé, mà kàdréró àzì 'o túmání àyi ìbe tà bàti ni tà sè.

Dìyòtréfè ni tà, Dèmètríyò àdhya be dhi

⁹ Má tisi tá wárágà tsà Èkèlézyà mí véna dhi dré dre. Di, Dìyòtréfè, adrélépi leá adrélé drìdrì àmi kòfalé dhi, lè ína àma ki kúlí yìle ko.

¹⁰ Tà nda sè dhi, má kòtsa àmi véna dre dhi, má ni tà kònzì dré adrélé 'òle dhi ki ta mónnyá tíí i kandrá, túmání kúlí kònzì dré adrélé tàle àma rú dhi íbe. Di, tà dré adrélé 'òle nda i kitswá dhu rè akódhi dré ko. Adré kpà àma ki arúpi ki ka'í dòle í véna ko. Adré kpà mónnyá adrèbhá àyi nda ki le ka'ile dhi ki logá, adrézó àyi ki dro pfole Èkèlézyà 'ásè.

¹¹ Ama arúpi má dré lèle tò ni, mí kàdré tà 'o ngóro mónnyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi kya tíni ko. Be ró dhi, mí kàdré mína tà 'o ngóro mónnyá adrèbhá tà dóro 'o dhi kya tíni. Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà dóro 'o dhi, móndí Gíká àdhyà 'i. Di, dhya adrélépi tà kònzì 'o dhi nì ína Gíká ko.

¹² Di, kàdré ína Dèmètríyò ni tà sè dhi, mónnyá tíí dhi ì adrè akódhi nì tà ta dóro. Ndìndì tà bàti nì tàndì adrè akódhi nì tà ta dóro. Mà adrè kpà akódhi nì tà ta dóro. Mí nì tàle dhi, tà mà dré adrélé tàle nda tà bàti 'i dhi be.

Yòwánì nì kúlí kùdù

¹³ Ma dhu rè tà íbe bí tàle mí dré. Di, má lè mána tà nda ki tisìle wárágà fa sè ìndì wárágà sú sè ko.

¹⁴ Má adrè m̀ bha tsàzo àmi no mbèlè, mà kòkitswáro tà ta tí sè.

¹⁵ Tà kìdríkìdri kàdré túmání mí be. Ama ki arúpi kònwa dhi ì fè mòdo mí dré. Mí kòfè kpà mòdo àma ki arúpi àlo àlo tíí dhi i dré, adrézó àyi ki zi rú sè.

Wárágà Yúdà dré tisìle dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yúdà dré tisìle dhi 'i. Akódhi nda adré àyi zi Yésu Krísto ni màrábà ro, ìndì Yàkóbhò ni adrúpi ro (1:1). Adré wárágà tsà kònìdhi ni tisì kitswázó móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki likí móndyá tifibhá àyi kòfalé adrélé Gìká ni tà tadhá kinzò sè dhi ki tà sè. Adré tàá dhi, móndyá nda ì adré tá Gìká ni togó tani ni tà ladzá atsálé àyi dré láti adrézó tà swà 'o dhi ró (1:4). A kònò dhi, tà àruka wárágà kònìdhi léna dhi ì sù ngóro tà Péteró dré tisìle àyi wárágà ni rì na dhi ì tíni. Yúdà adré móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro àdzú bhu àyi ki tà ka'ika'í ni tà sè (1:3).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yúdà ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (1:3-16)
- 3) Tà tàle móndyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi ì (1:17-23)
- 4) Gìká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi (1:24-25)

Yúdà ni mòdo fèma

¹ Ma, Yúdà, Yésu Krísto ni màrábà ro, ìndì Yàkóbhò ni adrúpi ró dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, móndyá Gìká Atá dré lèle tò, dré azilé, ìndì Yésu Krísto dré adrélé likilé dhi ì dré.

² Gìká kòbhà àmi ki kizà, ìndì kòfè tà kàdrìkìdri ì lèle be gàle àmi léna bì!

*Gìká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ì
(A kònò kpà 2 Péteró 2:1-17)*

³ Àma arúpi má dré lèle tò ni ì, àma togó tá àtsi ró wárágà tisìzo àmi dré, lídrì tídhí ro mà dré kisulé tùmání àmi íbe dhi ni tà sè. Dì, má nò mána dóro ni, má dré wárágà kònìdhi ni tisìle àmi ki kodzózó adrélé àdzú bhu àmi ki tà ka'ika'í ni tà sè dhi. Gìká bhà tà ka'ika'í nda móndyá lólo ína ì léna, ì kàdréro adrélé ába nyo.

⁴ Dì, mómí àruka Gìká ni tà gabhá rè dhi ì luvù tá àyi tifilé lùzu ró àmi kòfalé gò, ì dré adrézó àma ki Gìká ni togó tani ni tà ladzá, atsálé àyi dré láti adrézó tà swà 'o dhi ró. Ì adré kpà àma ki Mírì, àma ki Opí àlo kwákwá, Yésu Krísto ni ga rè. A tisì tá móndyá nda ki tà kínó lésè Gìká ni Kúlí na, tàzoá dhi, Gìká ni tà bha àyi dri.

⁵ Má adré dì leá dhi, mì kòkisù tà kònì ì, tágba mì dré tà nda ki nìzo dóro dhi: Mírì Gìká apá tá Ìsèrélè ànzi ì, àyi ki

'òzo apfòle Ezèpétò lèsè 'íká, gò dré àyi ki àruka ka'ìbhá ko dhi ki 'òzo todràle ndò.

⁶ Mì kòkisù kpà ángéló tá ligíbhá Giká rú dhi ki tà. Ayi nda ì lè tá rinyí bhàle àyi drígá dhi likíle ko gò, ì dré àyi ki tàndi ki bhà bhù na dhi ni tayízó. Di Giká dré àyi ki 'ìzo nyìrì sè kóná vèsè kólyá àrà tìnìmvá ro dhi na, adrézó àyi ki líkí kònàle adrélé kítú kàdrì àyi ki tàbvó tàzo dhi ni letè.

⁷ Kókpà kòdhi tìni, mì kòkisù mónnyá Sòdómà àdhya, Gòmórà àdhya, ìndì bhàandre àyi làgàsè dhi kya ki tà. Ayi nda ì fè tá àyi adrélé ndòtò tà 'o, adrézó rúbhá twá dhi ni lovó bha. Di Giká dré tà ñòzo àyi dri, tadházóá dhi, mónnyá tà 'obhá àyikya tìni dhi ki kizà nya àtsí na kóná vèsè kólyá.

⁸ Di mónnyá àmi kòfalé nda ì adrè kókpà tà 'o kònini. Ì adrè toróbì ì dré adrélé abìle dhi ki lebè, adrézó àyi ki tàndi ki rúbhá ki kizá tàkonzì 'òma sè. Ì adrè Giká ni rinyí adrézó òpì nya dhi ni ayízè, adrézó tirí mìlanzilanzì ro bhù na dhi ki lodhá.

⁹ Di, ndìndì ángéló ki kàdrì, Mìkàyélè dha tá ìna Dzáborò asíkìle Giká kandrà ko, ì dré tá adrèrà'a tà kayí akódhi nda be Mósè ni rúbhá ni tà sè dhi 'á. Be ró dhi, tà tá ìna dhi: «Mìrì kòligì mí be!»

¹⁰ Di, mónnyá nda ì adrè àyikya tà ì dré nìle ko dhi ki lodhá kòdhya. Di, tà ì dré nìle àyi ki rúbhá sè kà'wá tà nibhá ko dhi kya tìni dhi ì adrè àyi ki kizá nì.

¹¹ Kizá àyi ki ngá 'i! Tàko ko, ì lebè àyikya láti kònzi Kàyínà àdhya tìni.* Ì tayí àyi litíle làfa lovó sè Bálámà tìni.† Ì ligí Giká rú Kórè tìni gò, dràdrà dré atsázó àyi rú.‡

¹² Ami ki gwányá adrézó lèle tadhá dhi ì 'àsè dhi, àyi ngóro ngá adrélèpi kanyò fe àmi dré dhi tìni. Tágba ì dré adrézó gwányá 'o tùmání àmi ìbe dhi, ì adrè àyi ki 'a nya gàle ngá sè kanyò àko. Ayi ngóro ndùrùku yì àko, lyá dré adrélé livilé dhi ì tìni. Ayi ngóro fa lò'wa 'abhá ko, lókyá lò'wa kìzo dhi 'á dhi ì tìni. A tingí fa nda ki kómvo kìnì lèsè gò, ì dré dràzo dràdrà.

¹³ Ayi ngóro yìandre ni mì lyá dré adrélé livilé longálé gò, dré adrézó lile swà ro dhi tìni. Yì nda adrè àyi ki tà kanyò ro dhi ki 'o topfòle tósá tìni. Ayi ngóro bhìbhínyà adrèbhá tatsilé wàyá ro dhi ì tìni. Giká zù tìnìmvá anílèpi tsìtsì dhi àyi dré adrézó lána kóná vèsè kólyá.

¹⁴ Ayi nda ki tà sè dhi, Enókà, móndí ni nzi-drì-rì Adámà àmvolèsè dhi, longó tá tà pròfétà àdhya tìni, tàzoá dhi: «Mì yi rè ká! Mìrì adrè alìle àyi ángéló lólo lizólìzo dhi ìbe,

* 1:11 1:11 A kònò Kidhoma 4:3-8. † 1:11 1:11 A kònò Ngá nàma 22:1-35.

‡ 1:11 1:11 A kònò Ngá nàma 16:1-35.

¹⁵ mɔ́ndyá títí dhi ki tàbvó ta. A ni tà bha mɔ́ndyá kònzì títí áyì tà gabhá dhi ì dri, tà kònzì títí ì dré 'òle ligízó í rú dhi ì sè, ìndì kúlí kònzì títí ì dré tàle í rú dhi ì sè.»§

¹⁶ Mɔ́ndyá nda ì adré ngbú ngùrùngùrù ta, adrézó làndrì ndrì, adrézó tatsílè àyì ki tàndì ki lovó kònzì ki 'obe, adrézó àyì ki afà, adrézó mɔ́ndí ki tà bha kuru kitswázó ngá kisú àsà dhi bvó.

Tà tàle kùdù ro mɔ́ndyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi ì

¹⁷ Dì, àmi, áma arúpi má dré lèle tò ni ì, mì kòkisù tà àma ki Mírì Yésu Krísto ni àpóstolò ì dré longólé drìdrì dhi ì kòdhyà.

¹⁸ Ì tà tá àmi dré dhi: «Lókyá kùdù sè dhi, mɔ́ndí ki apfò adrélé àmi ki gu, adrézó tatsílè àyì ki tàndì ki lovó kònzì ki 'obe.»

¹⁹ Mɔ́ndyá nda ì adré àmi ki 'o ru lanzí àmi kòfalésè dhi àyì. Ì adré àyì ki tàndì ki rúbhá lovó ki lebe. Ayì Gìká ni Tírì àko àyì léna.

²⁰ Dì, àmi, áma arúpi má dré lèle tò ni ì, lè mì kàdré àmi ki tím̀bà àmi ki tà ka'ìka'ì lólo dhi na. Mì kàdré tà zi Gìká tí Tírì Lólo ni rìnyí sè.

²¹ Mì kàdré àmi ki líkí adrélé Gìká ni lèle na, mì dré adrérà'a àma ki Mírì Yésu Krísto ni letè lídrì kóná vésè kólyá dhi ni fe àmi dré akódhi ni togó dóro sè dhi 'á.

²² Mì kàdré àmi ki togó dóro tadhá mɔ́ndyá adrèbhá tà ka'ìka'ì ìbe yàyà dhi ì véna.

²³ Mì kàdré mɔ́ndí àruka ki apá tidrìlé àtsí sílèsè. Mɔ́ndí àruka ki tà sè dhi, mì kàdré àyì ki kizà bha, adrézó kpà tirì ìbe, adrézó ndìndì àyì ki kítá atsábhá ndì ró àyì ki tàkònzì sè dhi ki tabè ko.

Gìká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi

²⁴ Gìká rìnyí ìbe kitswázó àmi ki líkí mì kòdheró ko, ìndì kitswázó àmi ki 'o pfòle àyì adrérà m̀lanzilanzì ro dhi kandrà tà kònzì àko àmi rú ìndì arí be bí.

²⁵ Ama ki Mírì Yésu Krísto sè dhi, m̀lanzilanzì, rúku, rìnyí, ìndì rìnyí adrézó òpì nya dhi be dhi ì kàdré Gìká àlo kwákwá àma ki tidrìlépi dhi dré, kidhólé kínó lésè, atsálé nyànomvá kòndhi, tsàle kóná vésè kólyá! Kàdré kòndìni.

Tà lùzu ró tadhále Yòwánì dré dhi í

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlèpi dhi tá Yòwánì 'i (1:1, 4, 9; 22:8-9). A adrè kisùá dhi, akódhi nda tá Yòwánì, àpóstolò mudrí-drì-rì dhi kì àlò 'i, ìndì dhya Yésu ni Rúbí Tani tisìbhá dhi kì àlò 'i. Akódhi tisì tá búkù kònìdhi lókyá adrèrà'a Yésu ni ka'ìbhá kì mǐ pfo lavúlé, ì dré tá adrélé akódhi ni ka'í àyi kì Mírì ro dhi sè dhi 'á. Adré di àyi kì timbà àyi kì tà ka'ìka'í na, adrézó àyi kì kodzó, ì kàdréró tròle àyi kì tà ka'ìka'í rú.

Yòwánì adrè tàá dhi, Yésu Krísto ni tàndi mù ángéló Gìká ni tà lùzu ró dhi kì tadhá í dré, í kòlongoró tà dra ru 'obhá nda í Yésu ni ka'ìbhá í dré (1:1-2). Adré tà twátwa agábhá í mi dhi í ìndì tà ángéló ì dré tadhále í dré dhi kì tisì, kúlí alaala móndyá ka'ìbhá dhi ì dré ngbà 'í kitswálé àndu nìle àyi dhi í sè. Angyá ko, kúlí alaala bí nda ì angá Búkù tà àku ru yìzo dhi àdhya lésè. Móndí kì kitswá tà kayí àyi kòfalésè tà àruka tisìle búkù kònìdhi lé dhi kì àndu ndàzo nìle. Di, Yòwánì adrè tà kàdrì kònìdhi ni tadhá ngádra 'á: Mírì Yésu Krísto sè dhi, Gìká ni àdzú bhu àyi kàribhá íbe lókyá be vwàvwà ro, àyi kì lavúzó títi gò, àyi móndyá kì 'òzo fìle bhù tídhí ro ìndì bvò tídhí ro dhi na, ì kàdréró adrélé tùmání í be kóná vésè kólyá.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kì atìma

- 1) Tà lùzu ro tadhále Yòwánì dré dhi í (1:1-8)
- 2) Tà agalèpi drìdrì akódhi mi dhi, ìndì tà dré tisìle Èkèlézyà nzi-drì-rì dhi í dré dhi í (1:9-3:22)
- 3) Gìká ni lindrì bhàma Kábilígyà Mvá be dhi (4:1-5:14)
- 4) Búkù pàle dhi, kídhá ni nzi-drì-rì dhi íbe dhi í (6:1-8:1)
- 5) Gòká nzi-drì-rì dhi í (8:2-11:19)
- 6) Nǐ máláwú gú dhi, ìndì kà'wá àtrá rǐ dhi í (12:1-13:18)
- 7) Tàbvó Gìká dré dra tàle dhi ni tà longoma (14:1-20)
- 8) Kópò nzi-drì-rì gabhá Gìká ni kombà sè bíbi dhi í (15:1-16:21)
- 9) Gìká ni kàribhá kì lavuma (17:1-20:10)
- 10) Tàbvó Gìká dré dra tàle kùdù ro dhi (20:11-15)
- 11) Bhù tídhí ro dhi, bvò tídhí ro dhi, ìndì Yèrusalémà tídhí ró dhi (21:1-22:6)
- 12) Yésu ni alìma ni tà longoma (22:7-21)

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

¹ Tà búkù kònìdhi léna dhi í, tà lùzu ró Yésu Krísto dré tadhále dhi 'i. Gìká fè tá tà nda í Yésu dré tadhále àyi

màràbà i dré dhi nì, ì kòniró tà dra ru 'obhá lókyá tsà àmvolèsè dhi i be dhi bvó. Di Yésu amù tá áyi ángeló tà nda ki tadhá ma, Yòwánì, áyi màràbà ro dhi dré.

² Di má adré tà títi má dré nòle nda ki longó. Kòdhi adré tàá dhi, má adré Giká ni kúlí longó tà bàti Yésu Krísto dré tadhále dhi ìbe.

³ Kólénzé ni adré dhya dra kúlí pròfétà àdhya kòni ki nàlepi móndí i dré dhi dré! Kólénzé ni kpà adré móndyá dra kúlí nda ki yibhá gò, ì dré adrézó tàmbàgà dri kúlí nda i sè dhi i dré! Tàko ko, lókyá atsa ànyi dre.

Mòdo fèma Ekèlèzyà nzi-drì-rì dhi i dré dhi

⁴ Ma, Yòwánì, má adré tà kòni ki tisì Ekèlèzyà nzi-drì-rì bvò Asíyà àdhya na dhi i dré. Giká adrélepi be, adrélepi tá be kínó lésè, ìndì adrélepi alìle dhi kòbhà áyi togó tani àmi rú, ìndì kòfè tà kàdríkàdri àmi dré! Kò'o kònìni túmání tírì nzi-drì-rì adrébhà áyi lírìrà òpì àdhya kandrá dhi ìbe,

⁵ ìndì Yésu Krísto be. Yésu Krísto nda, dhya adrélepi tà títi i dré yìle Giká vélèsè dhi ki longó gyàgya dhi 'i. Akódhi kókpà dhya ngàlepi dràdrà 'ásè drìdrì móndyá àruka títi dhi i kandrána dhi 'i, ìndì ópì kàdrì ópì títi bvò àdhya i drìle dhi 'i.

Mìlanzìlanzì kàdré akódhi adrélepi àma ki le tò, àma ki apàlepi àma ki tàkonzì lésè áyi kàrí sè nda dré!

⁶ Akódhi bhà àma adrélepi òpì ro, ìndì kòwánà i ró, mà kàdréró tà 'o áyi Atá Giká dré. Mìlanzìlanzì i rìnyì be dhi i kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kònìni.

⁷ Mì nò rè ká! Akódhi adré alìle ndùrùku 'ásè! Móndyá títi dhi ki akódhi ni no mǐ sè, ndìndì àyi akódhi ni sobhá dìlì sè dhi i.

Súrú títi bvò dri dhi ki tongó akódhi ni tà sè.

Ayíya, kàdré kònìni!

⁸ Mìrì Giká tà dhi: «Ma Álefà 'i, ìndì Omégà 'i.* Ma Giká rìnyì líyì ro adrélepi be, adrélepi tá be kínó lésè, ìndì adrélepi alìle dhi 'i.»

Yòwánì nò Krísto mìlanzìlanzì ro

⁹ Ma, Yòwánì, mà àmi kǐ adrùpi adrélepi Giká ni Opì 'a, adrélepi kizà nya, ìndì adrélepi togó tsi túmání àmi ìbe Yésu na dhi 'i. A ru tá ma bhàle tùrù Pátomò àdhya na Giká ni kúlí ni tà sè, ìndì tà bàti Yésu dré tadhále dhi ni tà sè.

¹⁰ Kítú Mìrì àdhya sè dhi, Tírì Lólo asó tá ma gò, má dré kúlí 'u'ù gòká ni 'u'ù tíni dhi ni yìzo má àmvolèsè,

* 1:8 1:8 «Álefà» kònìndhi, wáràgà pá drìdrì Gírìkì ti àdhya 'i. «Omégà» kònìndhi wáràgà pá kùdù dhi 'i. Di Giká adré tàá kònwa dhi, i dhya drìdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. Yésu adré kpà tà nda ni ta áyi tàndì ni tà sè 1:15 na.

¹¹ tàà dhi: «Mí tisi tà mí dré dra nòle dhi i búkù na, mùle Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi i dré: Ekèlézyà Efèsò àdhya dré, Sìmirùnà àdhya dré, Pèrùgámò àdhya dré, Tiyàtirà àdhya dré, Sàrúdí àdhya dré, Fìlàdèlèfiyà àdhya dré, ìndì Làwòdikíyà àdhya dré.»

¹² Dì má dré áma alázó kitswálé kúlí adrélépi tà ta má dré nda ni no. Má kálá ma dre dhi, má dré ngá nzi-drì-rì ledélé óró sè adrézó àtsí tosó sílá dhi ki nòzo.

¹³ Ngá nda ki kító 'á dhi, dhya làsú be móndí ni mvá tìni dhi totó tá i. Asó tá kánzò kàtswa tsàlepi í pána dhi, áyi agá dròzo bã ledélé óró sè dhi sè.†

¹⁴ Akódhi ni drì drìbhí ni íbe dhi i tá kemve lavulé ngóro kábilígyà bhí mvě tìni, ìndì pfúrí kemve dhi tìni. Akódhi ni mì adré tá kòle rìnyi ró àtsí tìni.

¹⁵ Akódhi ni pá adré tá lagulé ngóro bòrónzè kobvolé àtsí sè dhi tìni. Akódhi ni kúlí adré tá ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi ni ndròma tìni.

¹⁶ Akódhi ni dríágó lésè dhi, ru tá bhìbhínyà nzi-drì-rì dhi i. Akódhi sílésè dhi, sápi tìle sí lètsi be rì dhi adré tá apfòle. Akódhi ni mibhalé adré tá lagulé ngóro kítú dré adrélé lagulé áyi rìnyí sè wáyi dhi tìni.

¹⁷ Má kònò akódhi dre dhi, má dré dhèzo akódhi pá àbvò tìni. Dì, akódhi dré áyi dríágó bhàzo má dri, tàzoá dhi: «Mí ro ngá ko! Ma dhya drìdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i.

¹⁸ Ma dhya adrélépi lídrì ro dhi 'i. Má drà tá dràdrà. Dì, mí nò rè ká, ma mána lídrì ro kóná vèsè kólyá! Ma lífùngúlà ànzi dràdrà àdhya íbe, ìndì móndyá dràbhá dre dhi ki àrà àdhya be má drígá.

¹⁹ Mí tisi dì tà mí dré nòle dhi i: tà adrèbhá ru 'o nyànómvá dhi i, túmání tà dra ru 'obhá àmvolásà dhi íbe.

²⁰ Tà lùzu ró mí dré nòle dhi ki àndu kòni 'i: Bhìbhínyà nzi-drì-rì mí dré nòle áma dríágó lésè dhi i, Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi ki ángéló 'i. Ngá nzi-drì-rì adrézó àtsí tosó sílá dhi i, Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi 'i.»

2

Tà tisi Ekèlézyà Efèsò na dhi dré dhi

¹ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Efèsò na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi bhìbhínyà nzi-drì-rì dhi ki ru áyi dríágó lésè, ìndì adrélépi tatsilé ngá nzi-drì-rì ledélé óró sè adrézó àtsí tosó sílá dhi i kòfalésè dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya:

† 1:13 1:13 Rú «Móndí ni Mvâ» kònidhi, rú ázya fèle Mèsíyà dré dhi 'i. A kònò Dányèlè 7:13; 10:5.

² Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nǐ, mí adré àzì 'o landèzo, adrézó togó tsi ngíni ya dhi be. Má nǐ, mí kitswá móndí kònzì kǐ tà mvo ko dhi be. Mí tabhì dhya adrèbhá tǎá kǐnzò sè dhi, àyì àpóstolò 'i dhi i gò, mí dré àyì kǐ kǐnzò 'òzo apfòle ngádra 'á.

³ Mí nya kizà áma rú nǐ tà sè gò, mí dré ámi togó tsizo landè àko ró.

⁴ Dì, ma tà ìbe tàle mí dri: Mí tayí mína adrema áma le wáláká nǐ tǐnǐ dhi dre.

⁵ Mí kǐsù rè ngalè mí dhe ngíni ya dhi ká! Dì mí kòladzá ámi togó, gòzo adrélé tà mí dré 'òle wáláká dhi kǐ 'o. Mí kòladzá ámi togó ko dhi, má nǐ tsa mí véna, ámi ngá adrézó àtsí toso sílá dhi nǐ tǐngá àrà nǐ 'ásè.

⁶ Dì, tà dóro mí dré adrélé 'òle dhi, kòndhi 'i: Mí adrè tà Nìkòlá nǐ lebhèbhá ì dré adrélé 'òle dhi kǐ ga, ngóro má dré kpà adrélé tà nda kǐ ga dhi tǐnǐ.*

⁷ Dhya bíbhále ìbe tà yǐzo dhi kòyì tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà ì dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlèpì dhi dré dhi, má nǐ fa lídrì àdhya Gíká nǐ pàràdisò le dhi nǐ lò'wa fe dré nyàle.»

Tà tisìle Èkèlézyà Sìmìrúnà na dhi dré dhi

⁸ «Mí kòtisì tà ángeló adrélèpì Èkèlézyà Sìmìrúnà na dhi nǐ líkì dhi dré kòndhi:

Dhya adrélèpì drìdrì, adrélèpì kùdù, ìndì dràlepì gò gòle adrélé lídrì ìbe dhi, adrè kúlí kòni kǐ ta kòdhya:

⁹ Má nǐ kizà mí dré adrélé nyàle dhi ì, ámi lemerè tà be dhi be. Dì, tágba dré adrézó kòndhi dhi, mí mína ngá líyì 'i! Má nǐ làdhá mónnyá adrèbhá tǎá kǐnzò sè dhi, àyì Yúdà ànzì 'i dhi ì dré adrélé dhàle mí rú dhi i be. Ayì nda ì Yúdà ànzì 'i bàti ko. Be ró dhi, àyì lísàmbò dzó Sàtánà àdhya 'i.

¹⁰ Dì mí kòro ngá kizà mí dré adrélé 'òle nyàle dhi kǐ tà sè àlomvá ko. Mí yì rè ká! Dzàborò nǐ móndí àruka àmi kòfalé dhi kǐ bhe bǎdzó na, àyì kǐ tabhìzo, àyì kǐ 'òzo kizà nya kítú mudrì. Mí kàdré dǐ tròle ámi tà ka'ika'í rú tsàle byá dràdrà na. Dì má nǐ kùlá lídrì àdhya nǐ fe mí dré.

¹¹ Dhya bíbhále ìbe tà yǐzo dhi kòyì tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà ì dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlèpì dhi, dràdrà nǐ rǐ kitswá akódhi nda nǐ 'o kònzì àlomvá ko.»

Tà tisìle Èkèlézyà Pèrùgámò na dhi dré dhi

¹² «Mí kòtisì tà ángeló adrélèpì Èkèlézyà Pèrùgámò na dhi nǐ líkì dhi dré kòndhi:

* 2:6 2:6 A kòno kpà 2:15. Tà àzya tàle «Nìkòlá nǐ lebhèbhá» kòni kǐ tà dri dhi yókódhó. Dì à kitswá tǎá dhi, àyì nda ì adrè tá tròle Gíká nǐ tà bàti rú ko.

Dhya adrélépi sápi tìle sí lùtsi be rì dhi íbe dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya:

¹³ Má nǐ àrà mí dré adrézó adrélé lána dhi be. Arà nda Sàtánà ni lírìrà adrézó òpì nya dhi 'i. Dì, tágba dré adrézó kònnìni dhi, mí adré mína tròle áma rú rú. Mí gà áma ka'ima ko, tágba à dré tá Atípà, áma tà longólépi gyágya dhi ni pfúzo dràle àmi véna, Sàtánà ni adrérà na dhi.

¹⁴ Dì, ma tà àruka íbe tàle mí dri: Mòndí àruka àmi kòfalé dhi ì adré àyikya tròle tà Bàlámà dré tá tadhále dhi ì rú. Akódhi nda tadhá tá Bàlákà dré dhi, kò'o Ìsèrélè ànzì ì ledhélé tàkonzì na ngìni ya dhi. Bàlákà nda se tá àyi ki togó litílé, ì kàdréro mányàngá fèle gìkà tàko ì dré dhi ni nya, adrézó kpà ndòtò tà 'o be dhi bvó.†

¹⁵ Kòdhi íbe dhi, àmi ki àruka ì adré tròle tà Nìkòlá ni lebèbhá ì dré adrélé tadhále dhi ì rú.

¹⁶ Mí kòladzá dì àmi togó! Mí kò'o kònnìni ko dhi, má ni tsa mí véna mbèlè, kitswálé àdzú bhu mónnyá nda íbe sápi adrélépi apfòle má sílèsè dhi sè.

¹⁷ Dhya bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tìrì Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà ì dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi dré dhi, má ni mánnà zùle zùzù dhi ni fe dré nyàle. Má ni kpà kírà mvá kemve, rú tídhí dhi ni tisìzo dríà dhi ni fe drá. Dhya àlo rú nda ni àndu nìlepi dhi yókódhó. Ngbà 'í dhya dra kírà nda ni kisúlépi dhi ni nǐa nǐ.»

Tà tisìle Ekèlézyà Tiyàtìrà na dhi dré dhi

¹⁸ «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Tiyàtìrà na dhi ni líkí dhi dré kònnìni:

Gìkà ni Mvágó, mǐ ni dré adrézó kòle àtsí tìni, ìndì pá ni dré adrézó lagulé bòrónzè kobvólé àtsí sè dhi tìni dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya:

¹⁹ Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi ì, àmi lèle, àmi tà ka'ika'ì, tà mí dré adrélé 'òle má dré dhi ì, ìndì àmi togó tsìma dhi be. Má nǐ kpà tàle dhi, mí adré tà dóro 'o wáláká ni nǐ lavú dhi be.

²⁰ Dì, ma tà íbe tàle mí dri: Mí adré Yèzàbèlè, tòkó adrélépi àyi zì pròfètà ro kinzò sè dhi ni tayí adrélé tà tadhá áma màràbà ì dré. Akódhi nda adré àyi ki lití adrélé ndòtò tà 'o, ìndì adrélé mányàngá fèle gìkà tàko ì dré dhi ni nya.

²¹ Má fè tá lókyá akódhi dré àyi togó ladzázó àyi ndòtò tà sè ká, dì, lè tá ína ko.

²² Dì àsà dhi, má ni akódhi ni bhe lánzá dri kitswálé kizà nya lavulé. Má ni kpà mónnyá adrèbhá múná tà 'o akódhi

† 2:14 2:14 A kònò Ngá nàma 22-24; 25:1-2; 31:16.

be dhi ki 'o kizà nya lavúlé, ì kòladzá àyì ki togó tà ì dré adrélé 'òle akódhi be nda ki tà sè ko dhi.

²³ Kòdhi íbe dhi, má ni akódhi ni ànzi ki tupfú todràle. Di Ekèlézyà títi dhi ki nǎà tàle dhi, ma dhya mónnyá títi dhi ki togó nìlepi àyì ki tà kisùkisù be dhi 'i dhi be. Má ni tà logó àmi àlo àlo títi dhi i dré tà mì dré 'òle dhi i tí.

²⁴ Di àmi, mónnyá Tiyàtìrà le dhi ki àmbí adrèbhá tròle tà tòkó nda dré adrélé tadhálé dhi i rú ko, adrézó kpà tà adrélé zìle <Sàtánà ni tà lùzu ró> dhi ki nda nìle ko dhi i dré dhi, má adré taa kònini: Má bhà ngá lanzì àzya àmi dri ko.

²⁵ Mì kàdré ngbà 'í tròle gígí ro tà mì dré adrézó ába dhi rú, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.

²⁶ Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi, ìndì tà má dré lèle dhi ki 'òlepi tsàle kùdù na dhi dré dhi, má ni rìnyí fe dré adrézó òpì nya sùrú títi i dri.

²⁷ Akódhi ni òpì nya àyì dri kùtù aya ró adrélépi áyì rìnyí tadhá dhi sè.

A ni àyì ki tojò ngóro lèdrí rùle kìnì sè dhi i tìni.‡

²⁸ Má ni rìnyí nda ni fe drá, ngóro áma Atá dré afèle má dré dhi tìni. Má ni kpà nzàgó adrélépi kòle drùbhì sè dhi ni fe drá.

²⁹ Dhya bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tìrí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà i dré dhi!»

3

Tà tisìle Ekèlézyà Sàrúdi na dhi dré dhi

¹ «Mí kòtisì tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Sàrúdi na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi tìrí nzi-drì-rì Gíká àdhya íbe, ìndì bhìbhínyà nzi-drì-rì dhi íbe dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya: Má nǎà tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nǎà, móndí ì adré kisùá dhi, mì lídrì ro, tákò mí drà mína dràdrà dhi be.

² Mí kònga di ayí 'ásè! Mí kòtimbà tà dóro ni àmbí mí dré adrézó ába dhi, tà nda kòdràró dràdrà ko. Tàko ko, má nò dhi, tà mí dré adrélé 'òle dhi ì kítswá áma Gíká mìlèsè ko.

³ Asà dhi, lè mí kòkisù tà mí dré tá yìle gò ka'ìzoá dhi i kòdhya. Mí kòladzá àmi togó, gòzo adrélé tà nda ki 'o. Di, mí kònga ayí 'ásè ko dhi, má ni tsa àmi kító kùgú tìni, ìndì mí kítswá lókyá má dré dra tsàzo dhi ni ni bwà ko.

⁴ Di, tágba dré adrézó kònini dhi, móndí àruka àmi kòfalé Sàrúdi le dhi ì lofó àyì ki kítá i tàkonzì 'òma sè

‡ 2:27 2:27 A kònò Longó i 2:8-9.

ko. Di à ni àyi nda ki tosó kítá kemvekemve dhi i sè, ì kàdréro lile túmání má be, ì dré kitswálé má sè dhi sè.

⁵ Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, à ni kpà akódhi nda ni tosó kítá kemve sè àyi nda i tíni. Má kitswá tàdzí akódhi ni rú búkù lídrì àdhya lé dhi ni kizá ko. Be ró dhi, má ni tàá áma Atá kandrà ángeló ni íbe dhi, akódhi nda móndí mána 'i káyà dhi.

⁶ Dhya bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà i dré dhi!»

Tà tisìle Èkèlézyà Filàdèlèfìyà na dhi dré dhi

⁷ «Mí kòtisì tà ángeló adrélépi Èkèlézyà Filàdèlèfìyà na dhi ni líkí dhi dré kònìni:

Dhya adrélépi lólo ìndì bàti, adrélépi lífùngúlà mvá ópí Dàwídì àdhya íbe í drígá dhi, adré kúlí kòni ki ta.* Dhya nda kàdré dzóti nzi dhi, móndí àlo kitswá atsúá bwà ko. Kàdré kó dzóti atsú dhi, móndí àlo kitswá nziá bwà ko.

⁸ Dhya nda adré tàá dhi: Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nì, mi rìnyí íbe tsà dhi be. Di, mí líkí mína áma kúlí 'í. Mí gà kpà áma rú móndí i kandrà ko. Di mí nò rè ká! Má nzi dzóti mí kandrà, ìndì dhya àlo kitswá atsúá bwà ko.

⁹ Má ni móndyá adrébhá tàá kinzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'i dhi ki 'o alìle kórókó títi mí kandrà. Ayi nda i Yúdà ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, ì angá àyikya Sàtànà ni lìsàmbò dzó lésè. Di má ni àyi ki 'o nǎa dhi, má lè mi tò dhi be.

¹⁰ Mí dré ámi togó tsìle ngóro má dré tá tàle mí kò'o dhi tíni dhi sè dhi, má ni ámi líkí, kitswálé lókyá kizà ro dra móndyá títi bvò dri dhi ki tabhizo dhi kàtsáro mí rú ko.

¹¹ Má adré alìle mbèlè! Mí kàdré tròle tà mì dré adrézó ába dhi rú, dhya àlo kòdoró ámi kúlá ko dhi bvò.

¹² Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, má ni akódhi nda ni 'o adrélé dzópá áma Giká ni tépelò na dhi ki àlo ró. Akódhi nda ni adré kònàle kóná vèsè kólyá. Má ni áma Giká ni rú tisì akódhi dri, túmání bhàandre áma Giká àdhya ni rú be. Bhàandre nda, Yérusalémà tídhí dra asilépi bhù lésè, áma Giká vélésè dhi 'i. Kòdhi íbe dhi, má ni kpà áma rú tídhí ro dhi ni tisì akódhi dri.

¹³ Dhya bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà i dré dhi!»

Tà tisìle Èkèlézyà Làwòdikìyà na dhi dré dhi

¹⁴ «Mí kòtisì tà ángeló adrélépi Èkèlézyà Làwòdikìyà na dhi ni líkí dhi dré kònìni:

* **3:7 3:7** «Lífùngúlà mvá ópí Dàwídì àdhya» kònìdhi, adré rìnyí Mèsíyà dré adrézó òpi nya àsà dhi ni tà tadhá.

Dhya adrélépi tàá dhi <Kàdré kònini!>, adrélépi tà títi í dré yìle dhi ki longó gyägya, ìndì Gìká dré 'òle ngá títi dhi ki bha dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya:†

15 Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nǐ, mi kàdríkàdrì ko, ìndì mi àtsi ró ko dhi be. Dóro ni tá mí dré adrélé tá kàdríkàdrì yà, kó ngalè àtsi ró yà dhi.

16 Di, mí dré adrélé kàlwákàlwa, adrélé àtsi ró ko, adrélé kpà kàdríkàdrì ko dhi sè dhi, má adré 'òle ámi adhí má sílèsè!

17 Mí adré tàá dhi: <Ma ngá líyí 'i. Ma ngá títi má dré adrézó lovó ni íbe dhi íbe. Ngá àlo pí ma ko.> Di, mí nǐ ko tàle dhi, mi mína kizà líyí 'i, ìndì móndí adrézó kizà do ásà dhi 'i dhi. Mi mína lemerè ro, mǐ kùdúkùdu ró, ìndì bvólíí ro.

18 Má adré di ámi drì ta: Mí kògi má drígàsè óró zàle àtsi sè atsálé kpírìkpírì dhi, mí kàdréró ngá líyí ro bàti. Mí kògi má drígàsè kítá kemvekemve dhi i asólé mí rú, à kònòró ámi kanyò ámi bvólíí tà sè dhi ko. Mí kògi kpà má drígàsè àlókò tìle mí mína, mí kàdréró ngá no dràdra.

19 Má adré móndyá títi má dré adrélé lèle dhi ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó. Mí kàdré di àtsi ró, ìndì mí kòladzá ámi togó!

20 Mí nò rè ká! Má adré áma totó dzó tí, adrélé dzóti ga. Dhya àlo kàdré áma kúlí yi gò adrézó dzóti nzi dhi, má ni fi akódhi nda véna, adrélé ngá nya tùmǎní akódhi be, kàdréró kpà ngá nya tùmǎní má be.

21 Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, má ni akódhi nda ni bha adrélé lírìlé tùmǎní má be áma lírìrà adrézó òpì nya dhi dri, ngóró áma tàndi má dré tà lavulé gò adrézó lírìlé áma Atá be akódhi ni lírìrà adrézó òpì nya dhi dri dhi tǐni.

22 Dhya bíbhále íbe tà yìzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Èkèlézyà i dré dhi!»

4

Gìká ni mǐ bhàma lanzìle bhù na dhi

1 Amvolásà dhi, má dré dzóti àlo nǐle nǐnzǐ dhi ni nòzo bhù na. Gò má dré kúlí 'u'ù má dré tá yìle drìdrì gòká ni 'u'ù tǐni dhi ni yìzo tàá má dré dhi: «Mí ambà kònwa má véle, má kòtadháró mí dré tà dra ru 'obhá tà kòdhi i àmvolèsè dhi i.»

2 Gbǎ kòdhwà, Tírí Lólo dré áma asózó gò, má dré lírìrà adrézó òpì nya dhi ni nòzo bhù na gò, má dré dhya adrélépi lírìlé dríá dhi ni nòzo.

† 3:14 3:14 A kònò Tògyakúlí 8:22.

³ Dhya adrélépi lirílé driá nda ni àsú tá lagulagu ró kírà làgí kyàkyà rú be dzáspè ìndì sàrùdùwánè dhi i tíni.* Lirírà nda ni gàrà 'àsè kúrú dhi, gáíí adré tá lagulé kírà rú be emèròdè dhi tíni.†

⁴ Lirírà nda làgàsè kúrú dhi, lirírà àruka nyadhi-àlo-dri-su adrézó òpì nya dhi i tá be. Di bhàgo nyadhi-àlo-dri-su dhi ì adré tá lirílé lirírà nda i drìsè. Ayi àlo àlo títi nda ì asó tá kítá kemve àyi rú, kùlá órò sè dhi ni asózó àyi dri.

⁵ Lirírà nda lèsè dhi, bhù lagulagu adré tá topfòle, kpòrò adré tá ndròle, ìndì bhù adré tá tadílé. Lirírà nda kandrà dhi, àtsí nzi-dri-rì adrébhá kòle dhi i tá be. Atsí nda ì tíri nzi-dri-rì Gíká àdhya 'i.

⁶ Lirírà nda kandrà dhi, yíandre adrélépi lagulé tàlàtálà tíni ìndì krístálè tíni dhi tá kpà be.‡

Lirírà kító 'á nda làgàsè kúrú dhi, ngá su lídrì ro dhi i tá be. Ayi nda ì tá mǐ íbe bí àyi rúsè, àyi kandrálèsè ìndì àyi àmvolèsè.

⁷ Ngá lídrì ro nda ni àlo ni àsú tá kàmǐ àdhya tíni. Rì ni ni àsú tá tiágó àdhya tíni. Na ni ni mǐbhalé tá móndí àdhya tíni. Su ni ni àsú tá gǐrì adrélépi ngàle kuru sè dhi àdhya tíni.

⁸ Ngá su lídrì ro àlo àlo títi nda ì tá kupfú íbe nzi-dri-àlo. Ayi rúsè dhi, mǐ ì ga bí, ndìndì àyi kǐ kupfú ì zàle. Kítú sè ìndì ngátsi sè dhi, ì adré tá kúlí loyó landè àko ró adrézó tàà dhi:

«Mírì Gíká rǐnyí líyí ro, adrélépi tá be kínó lèsè, adrélépi be, ìndì adrélépi alìle dhi, lólo, lólo, lólo!»

⁹ Di vèsè wáyi ngá lídrì ro nda ì dré adrérà'a mǐlanzìlanzì, líndrì, àwoyà be dhi kǐ fe dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhya dri, adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi dré dhi 'á dhi,

¹⁰ bhàgo nyadhi-àlo-dri-su dhi ì adré ledhélé àyi kǐ kórókó títi dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhya dri nda kandrà, adrézó akódhi adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá nda ni líndrì bha. † adré àyi kǐ kùlá kǐ lebhé akódhi ni lirírà kandrà, adrézó tàà dhi:

¹¹ «Mírì àma kǐ Gíká, mí kitswá adrélé mǐlanzìlanzì kǐsú, líndrì íbe ìndì rǐnyí be dhi mi.

Tàko ko, mí bhà tá ngá títi dhi i mi.

Mí bhà ngá nda ì ngóro mí dré tá lèle 'òle dhi tíni, ì kàdréró adrélé be dhi bvó.»

* **4:3 4:3** «Dzáspè» kòndhi kírà làgí kyàkyà àsú be mbilídrì tíni dhi 'i. «Sàrùdùwánè» kòndhi kírà kǐka dhi 'i. † **4:3 4:3** «Èmèròdè» kòndhi kírà làgí kyàkyà àsú be mbilídrì tíni dhi 'i. ‡ **4:6 4:6** «Krístálè» kòndhi kírà adrélépi lagulé tàràtára dhi 'i.

5

Kábilígyà Mvá kitswá Gíká mǐlèsè búkù kinzí dhi nì

¹ Amvolásà dhi, má dré búkù pàle papà dhi nì nòzo dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhyà dri nda nì dríágo lésè. A tisi tá tà búkù nda léna ìndì àmvò nì dri gò, búkù nda nì pàzo kibèle kídhá nzi-drì-rì dhi ì sè.

² Gò má dré ángéló àlo rinyi ró dhi nì nòzo, adrérà'a liziá kúlí 'u'ù sè dhi: «Àdhi kitswá Gíká mǐlèsè kídhá kòdhi ki kunzì, búkù kòdhi nì kinzízó dhi nì?»

³ Dì, dhya àlo bhù na yà, bvò dri yà, kó ngalè bvò àndúna yà, kitswálépi búkù nda nì kinzí, 'a nì nì nòzo bwà dhi tá yókódhó.

⁴ Gò má dré dhèzo adrélé ngòle tà tàndi ró, à dré tá dhya àlo kitswálépi Gíká mǐlèsè búkù nda nì kinzí, 'a nì nì nòzo dhi nì kisúlé ko dhi sè.

⁵ Dì, bhàgo ki àlo dré tàzoá má dré dhi: «Mí ngo ko! Mí nò rè ká! Kàmǐ angalépi Yúdà nì súrú lésè dhi, dhya angalépi ópì Dàwídì nì kómvo lésè dhi lavú tà dre. Akódhi nda kitswá Gíká mǐlèsè kídhá nzi-drì-rì nda ki kunzì, búkù nda nì kinzízó dhi nì!»

⁶ Gò má dré Kábilígyà Mvá nì nòzo adrérà'a áyi totó lirírà òpì àdhyà nì kító 'á, ngá su lídrì ro dhi ki kító 'á, ìndì bhàgo ki kító 'á. Akódhi sù ngóro à pfu tá akódhi dràle dràdrà na tìni. Akódhi tá ko'yá íbe nzi-drì-rì, ìndì mì íbe nzi-drì-rì. Mì nda ì tirí nzi-drì-rì Gíká àdhyà dré mùle lìle bvò wáyi 'ásè dhi 'i.

⁷ Dì Kábilígyà Mvá nda dré lìzo búkù do dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhyà dri nda nì dríágo lésè.

⁸ Kòdo búkù nda dre dhi, ngá su lídrì ro dhi ì bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi íbe dhi ì dré ledhézo àyi ki kórokó títi Kábilígyà Mvá nda kandrá. Ayi àlo àlo títi nda ì tá kùdhi íbe. Í ru tá kpà àyi dríga kópò ledélé órò sè gabhá béndélé sè bíbi dhi ì. Béndélé nda, tà mónyá lólo títi Gíká àdhyà ì dré tá zile akódhi tí dhi 'i.

⁹ Dì ì dré ngàzo adrélé longó tídhí dhi nì ngo, adrézó tàá dhi:

«Mí kitswá Gíká mǐlèsè búkù do, kídhá nì ki kunzizo dhi mì. Tàko ko, à pfu tá mì dràle, ìndì ámi kàrí sè dhi, mí gí Gíká dré móndí angabhá súrú títi ì lésè, ti títi ì lésè, mónyá títi ì lésè, ìndì bvò títi ì lésè dhi ì.

¹⁰ Mí bhà àyi adrélé òpì ro, ìndì kòwánà ì ró, ì kàdréro tà 'o àma ki Gíká dré. Dì ì nì òpì nya bvò dri.»

¹¹ Má dré mì bhèzo gò, ángéló lìzólìzo dhi ki kúlí yìzo. Ayi nda ì lìzó tá tsàle ngulù vèsè be ngulù, ìndì ngulù-mudrí vèsè

be ngùlù-mudrí. I kímó tá àyi lirírà òpì àdhyà làgàsè kúru, ngá lídrì ro dhi ì làgàsè kúru, ìndì bhàgo ì làgàsè kúru.

¹² Dì ì adré tá longó ngo kúlí 'u'ù sè, adrézó tàá dhi: «Kábilígyà Mvá tá pfùle dràle dhi kitswá Giká m̀lèsè r̀nyí kisú, ngá làgí kyàkyà dhi íbe, tògyá be, lindrì be, m̀lanzilanzì be, ìndì rúku be!»

¹³ Gò má dré mónyá títi ìndì ngá títi Giká dré bhàle adréle bhù na, bvò dri, bvò àndúna, ìndì ỳandre na dhi k̀i ỳzo, adrérà'a longó ngo adrézó tàá dhi:

«Rúku, lindrì, m̀lanzilanzì, r̀nyí be dhi ì kàdré dhyà adrélepi liríle lirírà òpì àdhyà dri dhi dré, ìndì Kábilígyà Mvá dré kóná vèsè kólyá!»

¹⁴ Ngá su lídrì ro dhi ì adré tá logóá dhi: «Kàdré kònini!» Dì bhàgo ì dré ledhézo àyi k̀i kórókó titi Giká kandrà Kábilígyà Mvá be, àyi k̀i lindrì bhàzo.

6

Kábilígyà Mvá kunzì r̀è zyà kídhá nzi-drì-àlo dhi ì

¹ Má dré tá adrérà'a noá dhi 'á dhi, Kábilígyà Mvá dré kídhá nzi-drì-r̀ì nda ni àlo kunzìzo. Gò má dré ngá su lídrì ro nda k̀i àlo ỳzo t̀rà'a kúlí sè bhù ni tadima tíni dhi: «Mí k̀àlì!»

² Dì má dré nòzoá dhi, d̀ngí àlo kemve dhi agá má kandrà. Dhyà adrélepi liríle dríá dhi ru tá kisu í dríga gò, kùlá f̀ezo drá. Dì akódhi nda dré lizo àdzú bhu k̀aribhá lavùlepi ró, kitswázó k̀aribhá k̀i lavú dhi bvò.

³ Kábilígyà Mvá k̀okunzì kídhá ni r̀ì dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni r̀ì ỳzo t̀rà'a dhi: «Mí k̀àlì!»

⁴ Gò d̀ngí àzya k̀ika ryarya dhi dré apfòzo má kandrà. Dhyà adrélepi liríle dríá dhi dré dhi, à dré r̀nyí f̀ezo dré tà k̀drìk̀drì tingázó bvò drìsè, móndí ì k̀otupfúró ru todràle be dhi bvò. Gò sápi k̀àdrì f̀ezo akódhi dré.

⁵ Kábilígyà Mvá k̀okunzì kídhá ni na dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni na ỳzo t̀rà'a dhi: «Mí k̀àlì!» Gò má dré nòzoá dhi, d̀ngí kini dhi agá má kandrà. Dhyà adrélepi liríle dríá dhi ru tá ngá adrézó ngá k̀i lanzìlanzì tabhì ásà dhi í dríga.

⁶ Gò má dré ngá kúlí tíni apfòlepi ngá su lídrì ro dhi ì k̀ofalèsè dhi ni ỳzo tàá dhi: «À ni ngbà 'í ngànò f̀ondro fe k̀iló àlo àzì 'òle k̀itú àlo sè dhi tí. A ni kó órezè f̀ondro fe k̀iló na azì 'òle k̀itú àlo sè dhi tí. Adré kpà leá dhi, à k̀okizá dò ì v̀ino be dhi ko.»*

⁷ Kábilígyà Mvá k̀okunzì kídhá ni su dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni su ỳzo t̀rà'a dhi: «Mí k̀àlì!»

* 6:6 6:6 A adré kisùá dhi, tà tàle k̀odhi ì adré k̀aràbhò ni tà ta k̀odhya.

⁸ Gò má dré nòzoá dhi, dòngí mǎñmǎñ dhi agá má kandrá. Dhya adrélépi liríle dríá dhi ni rú tá Dràdrà. Akódhi nda vèsè dhi, móndyá dràbhá dre dhi ki àrà adré tá lìle. Gò rinyí fèzo àyi nda i dré adrézó bvò wǎyi lanzíle 'a be su dhi ni àlo dríle, i kòtupfúró móndí i todràle sápi sè, kàràbhò sè, drà kònzì sè, ìndì kà'wá àtrá i sè.

⁹ Kábilígyà Mvá kòkunzì kídhá ni nzi dre dhi, má dré móndyá tupfúle todràle dhi ki líndrí ki nòzo àlètàrì zàle. A tupfú tá àyi nda i todràle, i dré tá Gíká ni kúlí longóle, ìndì akódhi ni tà tadhále landè àko ró dhi sè.

¹⁰ Dì i dré liyízó kúlí 'u'ù sè tazoá dhi: «Mírì rúku ró adrélépi lólo ìndì bàti ni, mí ni gi tsàle ángutú móndyá bvò àdhya ki tàbvò tàma sè, ìndì àma ki kàrì ni tà zìma àma ki tupfúbhá i tí dhi sè dhi?»

¹¹ Gò kánzò kemve dhi ni fèzo àyi àlo àlo títi dhi i dré gò, tazoá àyi dré dhi, i kòlovó rè lókyá tsà sè, tsàle lókyá àyi ki adrúpi mǎràbà ro dhi ki tupfúrà'a todràle àyi tíni kitswálé títi dhi 'á.

¹² Má dré tá adrérà'a nòá dhi 'á dhi, Kábilígyà Mvá dré kídhá ni nzi-drì-àlo kunzizo. Dì kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rinyí sè. Kítú dré anizó atsálé kítá lírì kini dhi tíni. Mbǎ dré líkázó títi atsálé kàrì tíni.

¹³ Bhǐbhínyà bhù mǐbhalé 'á dhi i dré ledhézó bvò dri, ngóro figì lò'wa i dré adrélé azìle lyǎandre sè dhi tíni.

¹⁴ Bhù dré ru kopázó tavìle búkù pàle dhi tíni gò, kòngó títi dhi ki tingázó tǔrù íbe àyi ki àrà i 'ásè.

¹⁵ Dì ópí kàdrì bvò àdhya i, móndyá kàdrì dhi i, sòdá ki kàdrì i, ngábhá i, kòmbá i, tsàle móndyá àruka títi mǎràbà ro, ìndì mǎràbà ro ko dhi i dré àyi ki tuzùzo gǒ i 'ásè, ìndì kírà kòngó drìna dhi i 'ásè.

¹⁶ Gò i dré adrézó liyíle kòngó i rú kírà íbe, adrézó tàà dhi: «Mì kàdhé àma dri, àma ki zu dhya adrélépi liríle lírìrà òpì àdhya dri dhi mǐlésè, ìndì kombà Kábilígyà Mvá àdhya kandrásè wà!

¹⁷ Tàko ko, kítú kàdrì àyi ki kombà tadházó dhi atsá dre. Adhi ni kitswá àyi totó bwà dhi ni?»

7

A lwà àngì móndyá Gíká àdhya ki kándragá i 'ásè

¹ Amvolásà dhi, má dré ángeló su dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki totó bvò ni pá su dhi i 'ásè. I adré tá lyǎandre su bvò àdhya ki kíkí, i kòviró bvò mi yà, yǎandre mi yà, kó ngalè fa àlo rú yà dhi ko.

² Gò má dré ángeló àzya nòzo adrérà'a angalé kítú dré apfòrà lésè. Akódhi nda tá ngá adrézó Gíká lídrì ro dhi ni

àngì lwa móndí ki kándrágá i 'ásè dhi ìbe í drígá. Di dré yòzoá kúlí 'u'ù sè ángeló su rĩnyí fèzo àyi dré bvò ki 'òzo kònzì yĩandre be dhi i dré dhi:

³ «Mì kò'o bvò 'i yà, yĩandre 'i yà, kó ngalè fa 'i yà dhi i kònzì ko, tsàlè lókyá mà dré dra àngì lwàzo àma ki Gíká ni màràbà ki kándrágá i 'ásè dhi 'á.»

⁴ Gò má dré móndyá àngì nda ki lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá ángopí ya dhi ni yìzo: Ayi nda i tá móndí ngùlù-kámá-àlo-drĩ-nyadhi-rĩ-drĩ-su, angábhá Ìsèrèlè ànzì ki sùrú títi i lésè dhi 'i.*

⁵ Móndyá angábhá Yúdà ni sùrú lésè, àngì lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,†

móndyá Rùbénà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Gádà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

⁶ móndyá Asérà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Nefátálí ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Mànásè ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

⁷ móndyá Simèyónà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Léví ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Ìsàkàrà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

⁸ móndyá Zàbùlónà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Yòséfà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ,

móndyá Bènyàmínà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ.

Móndí lìzólìzo dhi i bhà Gíká ni lindri

⁹ Amvolásà dhi, má dré móndí lìzólìzo kitswálé nàlè bwà ko, angábhá bvò títi i lésè, sùrú títi i lésè, móndyá títi i lésè, ìndì ti títi i lésè dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki totó lĩrĩrà òpì àdhya kandrá, ìndì Kábilígyà Mvá kandrá. A tosó tá àyi kánzò kemvekemve dhi i sè, ìndì i ru tá mbíra bí àyi drígá.

¹⁰ Ì adré tá loyóá kúlí 'u'ù sè dhi:

Rĩnyí adrézó móndí ki tidrí dhi adré angalé àma ki Gíká adrelépi lĩrĩlé lĩrĩrà òpì àdhya dri dhi vélésè, ìndì Kábilígyà Mvá vélésè!

¹¹ Ángeló títi dhi i totó tá àyi adrelé lĩrĩrà òpì àdhya làgàsè kúrú, bhàgo i làgàsè kúrú, ìndì ngá su lídrì ro dhi i làgàsè kúrú. Di i dré ledhézó àyi ki mì bha kĩní mi lĩrĩrà òpì àdhya kandrá, adrézó Gíká ni lindrì bha,

¹² adrézó tàá dhi:

«Kàdré kònnì!»

Rúku, mĩlanzilanzì, tògyá, àwoyà, lindrì, tsàlè rĩnyí be dhi i kàdré àma ki Gíká dré kóná vèsè kólyá!

Kònnì!»

* 7:4 7:4 «Ngùlù-kámá-àlo-drĩ-nyadhi-rĩ-drĩ-su» kònnìdhi: 144.000. † 7:5 7:5 «Ngùlù-mudrí-drĩ-rĩ» kònnìdhi: 12.000.

13 Gò bhàgo ki àlo dré áma lizizó tàzoá dhi: «Àyi tosólé kánzò kemvekemve dhi i sè kòni i, àdhibhá 'i? I angá ángolésè?»

14 Má logó drá dhi: «Atálágó, mí nì be mi.» Di akódhi tà dhi:

«Àyi nda i mónnyá apfòbhá kizà kàdrì lésè dhi 'i.

I dzì àyi ki kánzò i temvéle Kábilígyà Mvá nì kàrí na dre.

15 Di ásà dhi, ì totó àyi Gìká nì lirírà òpì àdhya kandrá, adrélé lísámbò 'o akódhi dré kítú be ìndì ngátsi be akódhi nì tépelò na.

Di dhya adrélépi liríle lirírà òpì àdhya dri nda nì bhà mo adrézó túmánì àyi íbe.

16 Tàbirì kitswá gòle véle àyi ki 'o ko, yì lovó kitswá kpà gòle àyi ki nde ko.

Kítú àtsí 'i yà, kó ngalè àtsí àzya 'i yà dhi kitswá kpà gòle véle àyi rú ko.

17 Tàko ko, Kábilígyà Mvá adrélépi lirírà òpì àdhya nì kító 'á dhi nì àyi ki líkí,

ngóro kábilígyà líkílepi dré adrélé 'òle dhi tíni.

A nì àyi ki dri lizo àyi íbe yì kidrì adrébhá lídrì fe dhi i 'ásè. Di Gìká nì m̀ndra atrì àyi misè títi.»

8

Kábilígyà Mvá kunzì kídhá nì nzi-drì-rì

1 Kábilígyà Mvá kòkunzì kídhá nì nzi-drì-rì dre dhi, ngá dré bhùzo bhù na ndiini ànyíànyì sàà nì tàlì sè.

2 Bvóá dhi, má dré ángéló nzi-drì-rì adrébhá àyi ki totó Gìká kandrá dhi ki nòzo. Gò gòká nzi-drì-rì dhi ki fèzo àyi dré àlo àlo.

3 Gò ángéló àzya dré alizo áyi totó ànyì àlètàrì làga. Ru tá í drígá ngá ledélé órò sè adrézó béndélé za lána dhi. Gò béndélé bí dhi nì fèzo akódhi dré, túmánì tà mónnyá lólo títi Gìká àdhya ì dré tá zìle tíá dhi íbe, kòzàró ngá nda i títi Gìká dré àlètàrì órò sè dhi dri, Gìká nì lirírà òpì àdhya kandrá.

4 Di béndélé nì àtsíkà dré ngàzo ángéló nda drígásè túmánì tà mónnyá lólo dhi ì dré tá zìle Gìká tí dhi íbe mbàle Gìká véna.

5 Gò ángéló nda dré ngá adrézó béndélé za lána nda nì dòzo, àtsí àlètàrì dri dhi nì dàzo gàle lána bí gò, bhèzoá bvò dri. Di bhù dré ngàzo adrélé tadíle, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó lagulé gò, bvò dré ru kosézó.

Gòká nzi-drì-rì dhi i

6 Gò ángéló nzi-drì-rì adrébhá tá gòká nzi-drì-rì dhi íbe àlo àlo nda ì dré pá sizo kitswázó gòká vo dhi bvò.

⁷ Dì ángéló nì àlo dré ngàzo gòká vo. Dì fí ì àtsí be amúlé kàrí be dhi kì bhèzo bvò dri. Gò bvò wáyì lanzílé 'a be na dhi nì àlo dré vèzo, túmání fa tíí lanzílé 'a be na dhi kì àlo íbe, ìndì mbìlìdrì tíí dhi íbe.

⁸ Gò ángéló nì rì dré gòká vòzo. Dì ngá ngóro kóngó kàdrì adrélépi kòlè àtsi ró dhi tíni dhi nì bhèzo ndìle yìandre na. Gò yìandre wáyì lanzílé 'a be na dhi nì àlo dré ru ladzázó atsálé kàrí ró.

⁹ Dì ngá tíí lídrì ro yìandre na lanzílé 'a be na dhi kì àlo dré dràzo. Kòdhi íbe dhi, bwátù tíí lanzílé 'a be na dhi kì àlo dré abízó.

¹⁰ Gò ángéló nì na dré gòká vòzo. Dì bhìbhínyà gú adrélépi kòlè àtsi ró dhi dré apfòzo bhù lésè, dhèle yìandre tíí adrèbhá díle lanzílé 'a be na dhi kì àlo dri, ìndì yì kidrì ì drìsè.

¹¹ Bhìbhínyà nda nì rú tá «Ngá kùdzí». Dì yìandre tíí lanzílé 'a be na dhi kì àlo dré atsázó kùdzíkùdzi. Móndí zyandre yì nda nì mvubhá dhi ì dré todràzo, yì nda dré tá atsálé kùdzíkùdzi dhi sè.

¹² Gò ángéló nì su dré gòká vòzo. Dì kítú lanzílé 'a be na dhi nì àlo tswàzo, túmání mbá lanzílé 'a be na dhi nì àlo be, ìndì bhìbhínyà tíí lanzílé 'a be na dhi kì àlo be. Gò ngá tíí nda kì 'a àlo dhi dré atsázó tìnìmvá ro. Dì kítú lanzílé 'a be na dhi nì àlo, ngátsi àdhyà be dhi ì tá véle ngádra àko.

¹³ Má dré tá adrérà'a nòá dhi 'á dhi, má dré gírì adrélépi ngàle kuru sè dhi nì yìzo, adrérà'a loyóá kúlí 'u'ù sè dhi: «Kìzà! Kìzà! Kìzà nì adrè móndyá tíí adrèbhá bvò dri dhi ì dré, gòká ángéló na àruka ì dré adrélé 'òle vòle 'ùle dhi ì sè!»

9

Gòká nì nzi vòma

¹ Gò ángéló nì nzi dré gòká vòzo. Dì má dré bhìbhínyà àlo adhélepi bhù lésè bvò dri dhi nì nòzo. A fè tá bhìbhínyà nda dré lífùngúlà mvá bhù kùdù àko dhi nì ti nzìzo.

² Dì kònzì bhù nda nì ti dre dhi, àtsíkà dré apfòzo lásà mbàle kurú na, ngóro àtsíkà dré adrélé mbàle àtsí kàdrì lésè dhi tíni. Dì àtsíkà nda dré kítú nì mǐ 'òzo anilé bhù mǐbhalé be.

³ Àtsíkà nda lésè dhi, kása ì dré topfòzo asilé bvò dri. Gò rìnyí fèzo kása nda ì dré adrézó móndí kì tozà ngóro dápáyà kya tíni.

⁴ A lazí tá àyi dri dhi, ì kò'o mbì 'ì yà, kó ngalè fa 'ì yà dhi kònzì ko. Be ró dhi, ì kò'o ngbà 'í móndyá Gíká nì àngì lwàzo àyi kì kándrágá ì 'àsè ko dhi ì kònzì kòdhyà.

⁵ A fè tá àyi dré rĩnyí kitswázó mǒndí ki tupfú todràle dhi ko. Be ró dhi, à fè àyi dré rĩnyí adrézó ngbà 'í mǒndí ki rúbhá 'o aswálé mbă nzi. Di àyi ki rúbháaswa nda tá ngóro ngáaswa dápáyà dré adrélé fèle dhi tĩni.

⁶ Kítú nda i tú dhi, mǒndí ki dràdrà nda, di, ì kitswá àyikya kisúá ko. I ni adré lovó íbe tò kitswázó dràle, di, dràdrà ni lapá àyi kandrásè.

⁷ Kísa nda ki làsú tá ngóro dòngí adrèbhá 'òle lile àdzú na dhi kya tĩni. Ayi tá ngá ngóro kulá ledélé órò sè dhi tĩni dhi íbe àyi dri. Ayi ki mǐbhalé tá mǒndí kya tĩni.

⁸ Ayi ki drǐbhí tá tòkó kya tĩni. Ayi ki sí tá kàmǐ kya tĩni.

⁹ Ayi tá ngá aya ró adrélépi àyi ki líkí dhi íbe àyi agá. Ayi ki kupfú ki kpòrò tá ngóro tàmàmbírǐ bǐ dòngí ì dré adrélé sèle ràzo ába àdzú na dhi kya tĩni.

¹⁰ Ayi tá tàví adrélépi mǒndí ki tozà dápáyà kya tĩni dhi íbe. Di àyi ki tàví nda i tá rĩnyí íbe adrézó mǒndí ki rúbhá 'o aswálé mbă nzi.

¹¹ Ayi ki ópí kàdrǐ tá ángéló bhú kùdù àko dhi àdhya 'i. Akódhi nda ni rú Ebéré ti sè dhi Abàdónà, ìndì Gíríkǐ ti sè dhi Apòliyónà. (Rú nda kòdhi ì adré làá tàle dhi «Ngá kizálépi».)

¹² Kizà ni àlo lavú tá kònìni. Di, mì yi rè ká! Kizà rǐ àruka ì adré alìle.

Gòkà ni nzi-drǐ-àlo vòma

¹³ Gò ángéló ni nzi-drǐ-àlo dré gòkà vòzo. Di má dré kúlí apfòlepi ko'yá su àlètàrǐ órò sè Gíká kandrà dhi àdhya i lésè dhi ni yǐzo.

¹⁴ Kúlí nda dré tàzoá ángéló ni nzi-drǐ-àlo adrélépi tá gòkà íbe nda dré dhi: «Mí lì ángéló su 'ìle yǐandre gú adrélépi òle rú be Yùfùràtè dhi làga dhi ki trǐ.»

¹⁵ Gò ángéló su tá adrélé líkílé sáà nda sè, kítú nda sè, mbă nda sè ìndì kóná nda sè nda ki trǐzo, ì kòtupfúró mǒndyá títi bvò dri lanzílé 'a be na dhi ki àlo todràle be dhi bvó.

¹⁶ Má yi tá sòdá adrèbhá àdzú bhu dòngí sè dhi i tá ángopí ya dhi 'í. Ayi nda i tá mǐliyó-kámá-rǐ.*

¹⁷ Di ngá agalépi má mi toróbí tĩni nda na dhi, dòngí i sòdá lírǐbhá àyi drǐsè dhi íbe nda ki làsú tá kònìni: Ayi tá ngá aya ró adrélépi àyi ki líkí dhi íbe àyi agá. Ngá nda i tá kika àtsí tĩni, mǎnimǎni ro bhù ni mǐbhalé tĩni, ìndì wàyìwàyì ro kítú tĩni. Dòngí nda ki drǐ sù tá kàmǐ kya tĩni. Ayi sílèsè dhi, àtsí adré tá apfòle, àtsíkà íbe ìndì bàrúti be.

* 9:16 9:16 «Mǐliyó-kámá-rǐ» kònìdhi: 200.000.000.

18 Dì móndyá tíí bvò dri lanzílé 'a be na dhi ki àlo ì dré todràzo kizà kàdrì na nda ì sè: àtsí, àtsíkà, ìndì bàrúfí adrèbhá tá apfòle dònjí ì sílésè dhi ì.

19 Dòngí nda ki rinyí tá àyi ki ti na, ìndì àyi ki tàví na. Angyá ko, àyi ki tàví nda tá ngóro nǐ adrélépi drǐ ìbe dhi tíni. Àyi ki tàví ki drǐ nda ì sè dhi, ì adré tá móndí ki 'o kònzì.

20 Dì, tágba móndí zyandre dhi ì dré todràzo kizà kàdrì nda ì sè dhi, móndí ki àmbí ì ladzá tá àyikya àyi ki togó tà ì dré tá adrélé 'òle dhi ki tà sè ko. Ì tayí tá tírí kònzì ki líndrí bhàma ko. Ì tayí tá kpà gíkà tàko ki líndrí bhàma ko, tágba gíkà nda ì dré tá adrézó ngá ledélé óro sè, àrezá sè, bòrónzè sè, kírà sè, ìndì fa sè, kitswábhá ngá no bwà ko, tà yi bwà ko, ìndì atsí to bwà ko dhi 'ì dhi.

21 Ì ladzá tá kpà àyi ki togó, móndí ki tupfuma nǐ tà sè, kólé tà 'òma nǐ tà sè, ndòtò tà 'òma nǐ tà sè, ìndì ngá kugùma nǐ tà sè ko.

10

Angélo búkù tsà dhi be dhi

1 Gò má dré ángélo àzya rinyi ró dhi nǐ nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda asó tá ndùrùku í rú. Akódhi drǐle dhi, gǎrí tá be. Akódhi nǐ mǐbhalé adré tá lagulé kítú tíni. Akódhi nǐ pá tá ngóro àtsísí adrélépi kòle dhi tíni.

2 Ru tá búkù tsà nzile nzǐnzǐ dhi í drígá. Dré àyi pá dríágó lésè dhi nǐ bhàzo yǎandre dri, àyi pá lídzí lésè dhi nǐ bhàzo bvò dri.

3 Gò dré ngàzo trèle ngóro kàmǐ dré adrélé kàndrílé dhi tíni. Kòtre dre dhi, bhù dré tadízó vésè be nzi-drǐ-rǐ kúlí tàzo.

4 Kòtadí kúlí ta dre dhi, má adré tá 'òle kúlí nda ki tisì ká. Dì, má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi nǐ yǐzo tàá dhi: «Mí kòzù kúlí bhù nǐ tadima nzi-drǐ-rǐ kòdhi ì dré tàle dhi ì. Mí kòtisì tà nda ì ko.»

5 Gò ángélo má dré nòle adrérà'a àyi totó yǎandre dri ìndì bvò dri nda dré àyi dríágó bhàzo kuru bhù na ró.

6 Dré mòndrà sizo Gíkà adrélépi lídrǐ ro kóná vésè kólyá, bhù ki bhàlepi bvò be, yǎandre be, ìndì ngá tíí àyi lé dhi ìbe dhi nǐ rú sè, tàzoá dhi: «À kitswá gòle véle tà tigí ko!

7 Dì, lókyá ángélo nǐ nzi-drǐ-rǐ dré adrérà'a 'òle gòká vo dhi 'á dhi, tà lùzu ró Gíkà dré kisùle 'òle kínó lésè dhi nǐ ru 'o kitswále tíí, ngóro dré tá longólé àyi mǎrábà, pròfètà ì dré dhi tíni.»

8 Gò kúlí má dré tá yǐle bhù lésè nda dré gòzo tàá má dré dhi: «Mí lì búkù tsà nzile nzǐnzǐ dhi nǐ do ángélo adrélépi àyi totó yǎandre dri ìndì bvò dri dhi drígàsè.»

⁹ Di má dré áma kisízó ànyì ángéló nda làga gò tàá drá dhi, kàfè búkù tsà nda má dré. Di dré tàzoá má dré dhi: «Mí kòdo nyàle. Mí silé dhi, a ni kadí apé tíni. Di, a ni go ámi 'a 'o atsálé kùdzikùdzi.»

¹⁰ Gò má dré búkù tsà nda ni adózó ángéló drígásè nyàle. Má silé dhi, búkù nda kadí tá apé tíni. Di, má kònya dre dhi, dré áma 'a 'òzo atsálé kùdzikùdzi.

¹¹ Di à gò tàá má dré dhi: «Adré làá dhi, mí kògò tà longó pròfètà àdhya tíni móndí twátwa bí dhi ki tà dri, sùrú twátwa bí dhi ki tà dri, ti twátwa bí dhi ki tà dri, ìndì ópí twátwa bí dhi ki tà dri.»

11

Pròfètà rì Gìkà ni tà longóbhá dhi i

¹ Amvolásà dhi, à dré kòzó adrézó ngá ki kàdrì tabhì ásà dhi ni afèzo má dré gò, tàzoá má dré dhi: «Mí lì tépelò ni kàdrì tabhì, àlètàrì àdhya be. Mí kònà kpà móndyá adrèbhá Gìkà ni lindrì bha tépelò nda na dhi i be.

² Di, kàdré ína tépelò ni bhà'álé kivi na dhi ni tà sè dhi, mí kòtabhì àrà nda ko. Tàko ko, à tayí àrà nda pàgànò ì dré dre. Ayi nda ki bhàandre lólo dhi ni ató àyi pálé mbà nyadhi-rì-drì-rì.*

³ Di má ni rìnyí fe áma màràbà rì dhi i dré, kitswázó tà ì dré dra yìle má vélèsè dhi ki longó pròfètà kya tíni móndí ì dré. Ayi nda ki kítá lírì asó àyi rú, adrézó áma tà longó kítú ngulù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na.»†

⁴ Pròfètà rì nda ì òlívè fa rì, ìndì ngá rì adrézó àtsí tosó sílá, adrèbhá àyi ki totó Mírì adrélèpi bvò wáyi drìle dhi kandrà dhi 'i.

⁵ Dhya àlo kàdré ína àyi ki le 'òle kònzì dhi, àtsí adrè apfòle àyi silèsè àyi ki kàribhá ki tupfú todràle. Di dhya àngùdhi adrélèpi àyi ki le 'òle kònzì dhi ni dra làsú be kònzì.

⁶ Ayi rì nda ì rìnyí íbe kitswázó bhù kíkí, kozya kòdhiró lókyá ì dré adrèrà'a tà longó pròfètà kya tíni dhi 'á ko. Ayi kpà rìnyí íbe kitswázó yì ladzá atsálé kàrì ró, ìndì kitswázó kizà twátwa dhi ki 'o atsálé bvò dri, vèsè be àngopí ì dré adrézó làá 'òle kònzì dhi.

⁷ Ì kòlongó tà ì dré yìle Gìkà vélèsè dhi ì akílé títi dre dhi, kà'wá àtrá dra apfòlepi bhù kùdù àko dhi lésè dhi ni apfò àdzú bhu àyi íbe, àyi ki lavúzó gò, àyi ki tupfúzó todràle.

* 11:2 11:2 A kònò Lúkà 21:24. † 11:3 11:3 «Kítú ngulù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na» (1.260) kònzì ì, «mbà nyadhi-rì-drì-rì» ngóro tàle 11:2 na dhi tíni dhi 'i. «Kítá lírì» màràbà rì dhi ì dré asólé àyi rú kòdhi adrè tà kizà ró ì dré adrélé longólé dhi ki tà tadhá.

⁸ Di àyi ki àbvò ki ayí bhàandre kàdrì ni láti andre na. Bhàandre nda, bhàandre àyi ki Mírì ni tidízó fa kipakipa dri lána dhi 'i. A adrè bhàandre nda ni rú zi kúlí alaala sè dhi Sòdómà, ìndì Èzèpètò.‡

⁹ Kítú na tàlì sè dhi, móndí zyandre angábhá móndyá títi i lésè, súrú títi i lésè, ti títi i lésè, ìndì bvò títi i lésè dhi ki àyi ki àbvò nda ki no, adrézó àyi ki síma logá.

¹⁰ Di móndyá títi bvò dri dhi ki lenzé àyi ki dràma sè. I ni gwányá 'o, adrézó ngá tefè àyi kòfalésè. Tàko ko, pròfètà rì nda i fè tá kizà móndyá títi bvò dri dhi i dré nyàlè.

¹¹ Di, kítú na tàlì sè nda àmvolésè dhi, la'a lídrì àdhya angálèpi Giká vélésè dhi dré fizo àyi léna gò, i dré ngàzo àyi ki totó pá dri. Di tirì dré gàzo móndyá títi àyi ki nobhá dhi i léna bì.

¹² Gò àyi rì nda i dré kúlí 'u'ù apfòlepi bhù lésè dhi ni yìzo tàà àyi dré dhi: «Mì ambà kònwa má vélé!» Di i dré mbàzo bhù na àyi ki kàribhá i misè gò, ndùrùku dré àyi ki kimózó.

¹³ Gbã lókyá nda sè dhi, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rìnyí sè gò, bhàandre nda lanzílé 'a be mudrì dhi ni àlo dré arízó. Móndí ngùlù-nzi-drì-rì dhi i dré todràzo kàdikàdi nda sè. Di tirì dré àyi ki àmbí ki 'òzo lavulé gò, i dré Giká bhù na dhi ni rú bhàzo kùlè.

¹⁴ Kizà ni rì lavú tá kònìni. Di, mì yi rè ká! Kizà ni na adrè alìlè mbèlè.

Gòká ni nzi-drì-rì vòma

¹⁵ Amvolásà dhi, ángéló ni nzi-drì-rì dré gòká vòzo. Di kúlí 'u'ù dhi i dré ndròzo bhù na tàà dhi:

«Òpì bvò àdhya atsá òpì àma ki Mírì Giká àdhya ró, ìndì akódhi ni Mèsíyà àdhya ró.

Di akódhi ni òpì nya kóná vésè kólyá!»§

¹⁶ Gò bhàgo nyadhi-àlo-drì-su adrèbhá lirílé àyi ki lirírà i drìsè Giká kandrá dhi, i dré ledhézó àyi ki mì bha kìnì mi, adrézó Giká ni lindrì bha,

¹⁷ adrézó tàà dhi:

«Mírì Giká rìnyí líyí ro, adrélèpi be ìndì adrélèpi tá be kínó lésè ni, mà adrè àwoyà ta mí dré.

Tàko ko, mí tadhá àmì rìnyí kàdrì dhi gò, kìdhózó adrélé òpì nya móndí i dri.

¹⁸ Súrú títi bvò dri dhi ki togó aswá tá mí rú, di, nyànomvá dhi, mí adrè mína àmì kombà tadhá.

Lókyá móndyá dràbhá dre dhi ki tàbvó tàzo dhi kitswá dre.

‡ **11:8 11:8** Bhàandre kòdhi Yèrusalémà 'i. A adrè bhàandre nda ni rú zi «Sòdómà» ìndì «Èzèpètò» tàko ko, Giká tadhá tá àyi kombà bhàandre nda i rú, móndyá 'àsà dhi ki tupfúzó todràle àyi ki tàkonzi sè. A kònò Esáyà 1:9-10; Kìdhoma 18-19.

§ **11:15 11:15** A kònò Pfòma 15:18; Dànyèlè 2:44; 7:14; 7:27.

Mí ni làgí múrúngú tefè ámi màràbà, pròfètà i dré,
 ìndì ámi mónnyá lólo tíí adrébhá ámi ro dhi i dré, gba ì
 kàdré móndí tàko 'i yà, kó ngalè móndí kàdrì 'i yà
 dhi.

Di, kàdré mónnyá bvò kizábhá dhi ki tà sè dhi, mí ni àyi ki
 kizá kòdhya.»

19 Di à dré Gíkà ni tépelò bhù na dhi ni láti nzìzo gò,
 kpúkúbhú tà Gíkà dré bhàle ru yìzo móndí íbe dhi àdhya
 ni nòzo tépelò nda léna. Di bhù dré ngàzo adrélé lagulé,
 kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó tadílé, bvò dré ru
 kosézó gò, fí andre dré adàzo tà tàndi ró.

12

Tòkò i nì máláwú gú dhi be dhi

1 Amvolásà dhi, tà kàdrì líndrìga ró dhi dré agázó bhù na.
 Má dré tòkò àlo kítú asólépi í rú kítá tíni, ìndì pá tobhàlepi
 mbă dri dhi ni nòzo. Akódhi nda asó tá bhìbhínyà mudrí-
 drì-rì dhi i í dri kùlá tíni.

2 Akódhi tá kpà 'a be. Di dré tá adrérà'a 'òle òle dhi 'á
 dhi, adré tá tetrélé mváaswa dré.

3 Gò tà àzya líndrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré nì
 máláwú gú kika ryarya adrélépi drì íbe nzi-drì-rì, ìndì ko'yá
 íbe mudrí dhi ni nòzo. Akódhi nda ni drì àlo àlo tíí i dri
 dhi, kùlá tá be.

4 Di akódhi ni tàví sè dhi, dré bhìbhínyà tíí bhù m̀bhalé
 'á lanzílé 'a be na dhi ki àlo akúzó bhèle bvò dri. Gò dré áyi
 totózó tòkò adrélépi tá 'òle òle nda kandrá, kònì dra ti dhi,
 í kònyaró mvámvá nda be dhi bvò.

5 Di tòkò nda dré mvá tìzo. Mvámvá nda tá mváagó 'i,
 ìndì dhya adrélépi tá 'òle òpì nya sùrú tíí i dri kùtù aya
 ró adrélépi áyi r̀nyí tadhá dhi sè dhi 'i.* Gò mváagó nda
 ni dòzo nì máláwú gú nda kandrásè, mbàzo ába Gíkà véna,
 akódhi ni lírìrà òpì àdhya kandrá.

6 Di tòkò nda dré lapázó lile duku na, àrà Gíkà dré tá
 ledélé drá dhi na, à kòsuró akódhi rú kònàle kítú ngulù-àlo-
 drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na be dhi bvò.†

7 Gò àdzú dré ngàzo lapfúlé bhù na. M̀kàyélé i ángéló ni
 íbe dhi ì dré àdzú bhùzo nì máláwú gú dhi be. Nì máláwú
 gú nda i ángéló ni íbe dhi ì dré kpà ru pfùzo àyi íbe.

8 Di, akódhi ni r̀nyí kitswá tá ina bwà ko. Arà bhù na
 akódhi dré, ángéló ni íbe dhi tá vélé yókódhó.

* 12:5 12:5 A kònò 2:26-27; 19:15; Esáyà 66:7; Longó i 2:9. † 12:6 12:6
 «Ngulù-àlo-drì-kámá-rì-drì-nyadhi-na»: 1.260. A kònò 11:3.

⁹ Dì nǐ máláwú gú nda ni bhèzo bvò dri. Akódhi nda, nǐ àku adrélépi tá be kínó lésè, adrélé zǐle Dzáborò ìndì Sàtánà, adrélépi mónnyá títi bvò dri dhi ki lití dhi 'i. A bhe tá akódhi i ángéló nǐ íbe bvò dri.

¹⁰ Gò má dré kúlí 'u'ù yǐzo bhù na tàà dhi:

«Nyànomvá dhi, lókyá àma ki Gíká dré dra áyi mónnyá ki tidirízo, áyi rǐnyí tadházó, ìndì áyi òpì nyàzo dhi atsa dre!

Nyànomvá dhi, akódhi ni Mèsíyà ni áyi rǐnyí tadhá adrézó òpì nya!

Tàko ko, à bhe dhya adrélépi àma ki adrúpi ki asíkǐ àma ki Gíká kandra kítú be ìndì ngátsi be dhi bvò dri dre.

¹¹ Ayi nda i lavú akódhi Kábilígyà Mvá ni kàrí sè,

ìndì kúlí i dré Gíká ni tà longózó ásà dhi i sè dre.

Tágba i dré tá adrézó dràdrà mìle dhi, i lè tá tròle áyi ki lídrì rú ko.

¹² Dì ásà dhi, àmi, bhù i dhya adrébhá adrélé àmi lé dhi íbe ni i, mì kàdré lenzélé wà!

Dì, àmi, bvò i yǐandre be ni i, kizà àmi ki ngá 'i, Dzáborò dré síle àmi véna dhi sè!

Akódhi ga kombà sè bí, dré nǐle tàle dhi, áyi lókyá tsà dhi be dhi sè.»

¹³ Nǐ máláwú gú nda kònò, à abhé tá i bvò dri dre dhi, dré ngàzo adrélé tòkó mváagó tǐlepi nda ni ladró.

¹⁴ Dì, kupfú rǐ gǐrì kàdrì àdhya ki fèzo tòkó nda dré, kòngaró kuru sè lǐle duku na, àrà ledélé í dré dhi na, à kòsuró akódhi rú vwàwà ro nǐ máláwú gú dhi rúsè kóná na tàlǐ sè.‡

¹⁵ Gò nǐ máláwú gú nda dré yǐ adhízó í sílèsè atsálé yǐandre adrélépi ðile dhi ró, yǐandre nda kòdoró tòkó nda pfùle dràle be dhi bvò.

¹⁶ Dì, bvò dré ína tòkó nda ni ledézó gò, ru lanzízo yǐandre nǐ máláwú gú dhi dré tá adhílé í sílèsè nda ni mvu.

¹⁷ Dì nǐ máláwú gú nda ni togó dré aswázó lavulé tòkó nda rú gò, dré lǐzo àdzú bhu tòkó nda ni ànzi àruka títi dhi íbe. Ayi nda i mónnyá adrébhá Gíká ni tòlǐ ki ka'ǐ 'òle, adrébhá kpà tròle tà bàti Yésu dré tadhále dhi rú dhi 'i.

¹⁸ Dì nǐ máláwú gú nda dré áyi totózó adrélé yǐandre mìle.

13

Kà'wá àtrá apfòlepi yǐandre lésè dhi

‡ 12:14 12:14 Gíká ni Kúlí tisile Gǐrìkǐ ti sè dhi adré tàà kònwa dhi «lókyá, lókyá vèsè be rǐ, ìndì lókyá ni tàlǐ sè». Kòdhi adré leà tàle dhi «kóná na tàlǐ sè». A kònò 12:6. A kònò kpà Dànyélé 7:25; 12:7.

¹ Amvolásà dhi, má dré kà'wá àtrá àlo dhi ni nòzo adrérà'a apfòle yãandre lésè. Akódhi nda tá ko'yá íbe mudrí, ìndì drĩ íbe nzi-drĩ-rĩ. Akódhi ni ko'yá àlo àlo títi nda i dri dhi, kulá tá be. Akódhi ni drĩ àlo àlo títi nda i drìsè dhi, à tisì tá rú adrézó Gĩká ni lodhá dhi.

² Kà'wá àtrá má dré nòle nda sù tá kàlagí tĩni. Di, akódhi ni pá tá ína ùrusè àdhya tĩni, ìndì akódhi ni ti tá kàmĩ àdhya tĩni.* Di nĩ máláwú gú dhi dré áyi rĩnyí fèzo akódhi dré, áyi lirírà adrézó òpì nya dhi be, ìndì rĩnyí kàdrì adrézó òpì nya dhi be.

³ Sù tá ngóro à abágì tá kà'wá àtrá nda ni drĩ ki àlo kitswázó tá akódhi ni pfu dràle dhi tĩni ká. Di, làzì nda dré ína dzàzo. Móndyá títi bvò dri dhi ki líndrì dré gàzo tà nda sè gò, ì dré ngàzo adrélé kà'wá àtrá nda ni lebè.

⁴ Í adré tá nĩ máláwú gú dhi ni líndrì bha, dré rĩnyí fèle kà'wá àtrá nda dré dhi sè. Í adré tá kpà kà'wá àtrá nda ni líndrì bha, adrézó lizíá dhi: «Àdhi sù ngóro kà'wá àtrá kòdhi tĩni nì? Adhi ni kitswá àdzú bhu akódhi be bwà dhi nì?»

⁵ Gò láti fèzo kà'wá àtrá nda dré adrézó áyi afà, adrézó kpà Gĩká ni lodhá. Rĩnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó tà 'o mbã nyadhi-rĩ-drĩ-rĩ.

⁶ Di dré ti nzìzo adrézó Gĩká ni lodhá, adrézó akódhi ni rú ta kònzì, akódhi ni adrérà íbe, ìndì dhya adrèbhá adrélé bhù na dhi íbe.

⁷ Di rĩnyí fèzo akódhi dré àdzú bhùzo móndyá lólo Gĩká àdhya íbe gò, àyi ki lavúzó. Rĩnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó sùrú títi i drìle, móndyá títi i drìle, ti títi i drìle, ìndì bvò títi i drìle.

⁸ Di móndyá títi bvò àdhya ki kà'wá àtrá nda ni líndrì bha. Ayi nda i, móndyá títi àyi ki rú tisìzo búkù lídrì àdhya na ko kídhóle bvò ni bhàma lésè dhi 'i. Búkù nda, Kábilígyà Mvã pfùle dràle dhi àdhya 'i.

⁹ Dhya bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi.

¹⁰ Dhya ángùdhi zìle bhèle bãdzó na dhi, a ni li bãdzó na. Dhya ángùdhi zìle pfùle dràle sápi sè dhi, a ni dra sápi sè. Adré di leá dhi, móndyá lólo Gĩká àdhya ì kàdré togó tsi, adrézó tròle àyi ki tà ka'ika'í rú.

Kà'wá àtrá apfòlepi bvò lésè dhi

¹¹ Gò má dré kà'wá àtrá àzya nòzo adrérà'a apfòle bvò lésè. Akódhi nda tá ko'yá íbe rĩ kábilígyà ànzi kya tĩni. Di, akódhi ni kulí tá ngóro nĩ máláwú gú àdhya tĩni.

* 13:2 13:2 «Ùrusè» kònìdhi kà'wá àtrá àgá, adrélèpi pá íbe kàmĩ àdhya tĩni dhi 'i.

¹² Akódhi tá rĩnyí wáyi kà'wá àtrá ni àlo àdhya íbe, adrézó tà 'o akódhi kandrá. Adré tá mónyá títi bvò dri dhi ki 'o ledhéle kà'wá àtrá ni àlo làzì dzàlepi nda kandrá, adrélé akódhi ni lĩndrì bha.

¹³ Adré tá kpà tà kàdrì lĩndrìga ró dhi ki 'o, adrézó ndĩndì àtsì 'o adhéle bhù lésè bvò dri mónyá títi dhi i mi.

¹⁴ Tà lĩndrìga ró fèle dré adrélé 'òle kà'wá àtrá ni àlo kandrá nda i sè dhi, adré tá mónyá títi bvò àdhya ki litì. Dré tàzoá àyi dré dhi, ì kòledé kà'wá àtrá abágìle sápi sè gò gòle adrélé nda ni lĩndrì, à kàdréró lĩndrì fe drá be dhi bvò.

¹⁵ Gò dré rĩnyí kisúzó lídrì fèzo kà'wá àtrá ni àlo ni lĩndrì nda dré, kòkìtswá ró kúlì ta, ìndì kò'oró mónyá títi lĩndrì febhá kà'wá lĩndrì nda dré ko dhi i todràle.

¹⁶ Kà'wá àtrá ni rì nda dré kpà mónyá títi dhi ki 'òzo àngì lwa àyi ki drìágò i 'àsè, kó ngalé àyi ki kàndrágá i 'àsè, tágba ì kàdré tá móndí tàko 'i yà, móndí kàdrì 'i yà, móndí lemerè ro dhi 'i yà, móndí ngábhá ro dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalé móndí màràbà ro ko dhi 'i yà dhi.

¹⁷ Dì dhya àlo kìtswá tá ngá gì ìndì ngá lagì bwà ko, kàdré àngì nda íbe í rú ko dhi. Àngì nda tá kà'wá àtrá nda ni rú 'i, ìndì akódhi ni rú ni nómbisà 'i.

¹⁸ Kòdhi tògyá 'i. Lè dhya adrélépi tògyá íbe dhi kòndà kà'wá àtrá nda ni nómbisà ni àndu nìle. Tàko ko, nómbisà nda móndí kya 'i. Akódhi ni nómbisà nda, kámá-nzi-drì-àlo-drì-nyadhi-na-drì-nzi-drì-àlo.†

14

Kábilìgyà Mv́a i mónyá lìzólìzo Gìkà dré apálé dhi íbe dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré Kábilìgyà Mv́a ni nòzo adrérà'a àyi totó kòngó Siyónà àdhya drìna. Túmání akódhi be dhi, mónyá ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su, akódhi ni rú tisìzo Atá ni àdhya be àyi ki kàndrágá i 'àsè dhi i tá be.*

² Gò má dré kpòrò adrélépi apfòle bhù lésè dhi ni yìzo adrérà'a ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi ni ndròma tíni, ìndì bhù ni tadima tíni. Kpòrò má dré yìle nda tá kpà ngóro kùdhí bí adrélé tswàle dhi i tíni.

³ Dì mónyá lìzólìzo nda ì adré tá longó tídhí dhi ni ngo Gìkà ni lĩrìrà òpì àdhya kandrá, ngá su lídrì ro dhi i kandrá, ìndì bhàgo i kandrá. Dhya àlo kìtswá tá longó nda ni ni ngòle bwà ko, kàdré ngbà 'í mónyá ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su Gìkà dré apálé bvò lésè nda 'i ko dhi.

† 13:18 13:18 «Kámá-nzi-drì-àlo-drì-nyadhi-na-drì-nzi-drì-àlo» kònìdhi: 666.

* 14:1 14:1 «Ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su» kònìdhi: 144.000. A kònò 7:3-4.

⁴ Ayi nda i, móndyá àyi ki kizábhá tòkó íbe ko, di àyi ki likíbhá adréle lólo Giká dré dhi 'i. Í adré Kábilígyà Mv́a ni lebe àrà títi dré adrézó lìle dhi i 'àsè. A apá àyi móndyá títi dhi i kòfalésè, fèle ngádrì ro Giká dré ìndì Kábilígyà Mv́a dré.

⁵ Ayi kinzò àko àyi tí, ìndì tà kònzi àko àyi rú.

Angélo na dhi i

⁶ Gò má dré ángélo àzya nòzo adrérà'a ngàle kuru sè. Akódhi nda tá Rúbí Tani adrélepi kóná vésè kólyá dhi íbe, kitswále longólé móndyá títi bvò dri dhi i dré, àyi angábhá bvò títi i lésè, sùrú títi i lésè, ti títi i lésè, ìndì móndyá títi i lésè dhi i dré.

⁷ Adré tá loyóá kúlí 'u'ù sè dhi: «Mì kòro Giká, akódhi ni rú bhàzo kùle wà! Tàko ko, lókyá dré dra móndyá títi dhi ki tàbvò tàzo dhi kitswá dre. Mì kòtitì àmì ki kórókó dhya bhù ki bhàlepi, bvò be, yìandre be, ìndì yì kidrì íbe dhi kandrà, akódhi ni lindrì bhàzo!»

⁸ Gò ángélo ni rì dré lizo àlo ni vésè, adréle loyóába dhi: «Akódhi dhe dre! Bàbìlónà, bhàandre kàdrì dhe dre! Akódhi fè vìnò áyi ndòtò tà àdhya sùrú títi bvò dri dhi i dré mvùle gò, vìnò nda dré àyi ki tsizo!»

⁹ Gò ángélo ni na dré lizo àyi rì nda i vésè, adréle loyóába kúlí 'u'ù sè dhi: «Móndyá títi adrébhá lindrì fe kà'wá àtrá dré ìndì lindrì ni dré, ìndì àngì ni ni 'obhá lwàle àyi ki kándragá i 'àsè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi,

¹⁰ àyi nda ki vìnò Giká ni kombà àdhya ni mvu! Giká dà vìnò nda tsèrèlè kópò áyi kombà àdhya na. A ni àyi ki rúbhá ki 'o aswále àtsí na ìndì bàrúti na, ángélo lólo dhi i kandrà ìndì Kábilígyà Mv́a kandrà.

¹¹ Dì àtsíkà àyi ki rúbháaswa nda àdhya ni mba kurú na kóná vésè kólyá. Í kitswá lovólé kítú sè yà, kó ngalè ngátsi sè yà dhi ko. Tàko ko, ì fè lindrì kà'wá àtrá dré ìndì lindrì ni dré, rú ni ni àngì 'òzo lwàle àyi rú.»

¹² Adré di lèà dhi, móndyá lólo Giká àdhya ì kàdré togó tsi. Ayi nda i móndyá adrébhá Giká ni tòlì ki ka'í 'òle, adrébhá kpà tròle Yésu ni ka'ima rú dhi 'i.

¹³ Gò má dré kúlí apfòlepi bhù lésè dhi ni yìzo tàá dhi: «Mí tisi kònini: Kidhólé nyànómva dhi, kólénzé ni adré móndyá títi Mírì Yésu ni ka'ibhá gò ì dré todràzo dhi i dré!» Dì Tirí Lólo dré tàzoá dhi: «Áyíya, kònini! Í ni lovó àzì ì dré 'òle landèzo dhi i sè. Tàko ko, tà dóro ì dré 'òle dhi ki li àyi vésè.»

A akónà lànýá bvò àdhya

¹⁴ Amvolásà dhi, má dré ndùrùku àlo kemve dhi ni nòzo. Dì dhya làsú be móndí ni mvá tìni dhi lírí tá ndùrùku nda dri.† Akódhi nda tá kùlá óró sè dhi íbe í dri, ìndì méngerè lìtsi íbe í drígá.

¹⁵ Gò ángéló àzuya dré apfòzo tépelò lésè, yòà kúlí 'u'ù sè dhya adrélépi lírlé ndùrùku dri nda dré dhi: «Mí do méngerè mína ngá lwàzo. Tàko ko, lànyá bvò àdhya ka dre, ìndì lòkyá lànyá akónàzo dhi kitswá dre.»

¹⁶ Dì dhya adrélépi lírlé ndùrùku dri nda dré ngàzo áyi méngerè do, ngá wáyi bvò àdhya ki lwàzo vésè àlo gò, lànyá nda ni akónàzo.

¹⁷ Gò ángéló àzuya dré kpà apfòzo tépelò bhù na dhi lésè. Akódhi nda tá kókpà méngerè lìtsi íbe í drígá.

¹⁸ Gò ángéló àzuya dré apfòzo àlètàrì làgásè. Akódhi nda tá rìnyí íbe adrézó àlètàrì ni àtsí líkí.‡ Dì dré yòzoá kúlí 'u'ù sè ángéló adrélépi méngerè lìtsi íbe í drígá nda dré dhi: «Mí do méngerè lìtsi mína, vínò lò'wa bvò àdhya ki lokózó. Tàko ko, vínò lò'wa nda ì ka dre.»

¹⁹ Dì ángéló nda dré ngàzo áyi méngerè do, vínò lò'wa wáyi bvò àdhya ki lwàzo vésè àlo gò, lokózóá dàle àrà kàdrì vínò lò'wa ki zwàzo dhi na, àrà Giká ni kombà àdhya na.

²⁰ Dì à dré vínò lò'wa nda ki atózó zwàle àrà nda na, bhàandre ni kivì na. Gò kàrí dré apfòzo adìle àrà nda lésè lìle tsàle ànyíanyi kilóméterè kámá-na gò, táli ni dré alúzo tsàle byá dòngí ki ti na.§

15

Ángéló nzi-drì-rì kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi i

¹ Amvolásà dhi, má dré tà àzuya kàdrì líndrígá ró dhi ni nòzo bhù na. Má nò ángéló nzi-drì-rì adrèbhá kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi i. Kizà nda i tá kizà kàdrì kùdù dhi 'i. Tàko ko, Giká ni kombà ni akí àyi sè.

² Gò má dré yíandre amulé àtsí be adrélépi lagulé tàlàtálà tìni dhi ni nòzo. Dì yíandre nda dri dhi, móndyá títi kà'wá àtrá ni lavúbhá, líndrì ni be, ìndì rú ni ni nómbisà be dhi ì totó tá àyi. Àyi nda i tá kùdhí Giká dré tá fèle àyi dré dhi íbe àyi drígá.

³ † adré tá longó Giká ni màrábà Mósè àdhya ni ngo, Kábilígyà Mvá àdhya be, adrézó tàà dhi: «Mírì Giká rìnyí líyí ro ni, tà títi mí dré 'òle dhi i kàdrì ìndì líndrígá ró. Opí kàdrì sùrú títi dhi i drìle ni,

† 14:14 14:14 A kònò 1:13; Dànyèlè 7:13. ‡ 14:18 14:18 A kònò Tà tadhále dhi

i 8:3-5. § 14:20 14:20 A kònò Esáyà 63:1-6; Ngòma 1:15.

ámi láti títi dhi i gyǎgya ìndì bàti.

⁴ Mírì, àdhi nì kitswá ámi ro ko dhi nì?

Adhi nì kitswá ámi rú bha kùle ko dhi nì?

Tàko ko, mi lólo kalóma.

Súrú títi dhi ki alì àyi ki kórókó titì mí kandrà, ámi lindrì bhàzo.

Angyá ko, mí tadhá tà gyǎgya títi mí dré 'òle dhi i àyi dré nòle dre.»*

⁵ Amvolásà dhi, má dré nòzoá dhi, à nzì láti tépelò bhù na dhi àdhya. Tépelò nda na dhi, tàbèrènakòlò adrélépi Gìká nì adrema nì tà tadhá dhi tá be.

⁶ Di ángéló nzi-drì-rì kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi ìbe nda i dré apfòzo tépelò nda lésè. I asó tá àyi rú kítá ledélé lénè sè kemve lagulagu ró dhi i. I drò tá àyi ki agá i bã ledélé óró sè dhi i sè.

⁷ Gò ngá su lídrì ro dhi ki àlo dré kópò nzi-drì-rì ledélé óró sè dhi ki tefèzo ángéló nda i dré àlo àlo. Kópò nda i ga tá kombà Gìká adrélépi lídrì ìbe kóná vèsè kólyá dhi àdhya sè b̄ibi.

⁸ Gò àtsíkà Gìká nì m̄lanzilanzi àdhya r̄inyí nì àdhya be dhi dré sàzo tépelò nda léna. Di dhya àlo kitswá tá file tépelò nda na bwà ko, tsàle lókyá ángéló nzi-drì-rì nda i dré kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi ki kutúrà'a bvò dri akílé títi dhi 'á.

16

Kópò nzi-drì-rì gabhá kombà Gìká àdhya sè b̄ibi dhi i

¹ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi tépelò lésè dhi nì ȳizo tàà ángéló nzi-drì-rì nda i dré dhi: «Mì l̄i kombà Gìká àdhya kópò nzi-drì-rì dhi i lé dhi ki kutú bvò dri!»

² Di ángéló nì àlo dré l̄izo ngá àyi kópò le dhi nì kutú bvò dri. Di làzì kònzi aswá kyàkyà dhi i dré móndyá títi adrèbhá tá àngì kà'wá àtrá àdhya ìbe àyi rú, adrèbhá kpà lindrì fe akódhi nì líndrì dré dhi ki 'òzo lavúlé.

³ Gò ángéló nì rì dré l̄izo ngá àyi kópò le dhi nì kutú ȳiandre na. Di ȳiandre nda dré ru ladzázó atsálé kàrì ró, ngóro móndí dràlepi dhi nì kàrì t̄ini. Di ngá títi lídrì ro ȳiandre nda lé dhi i dré todràzo.

⁴ Gò ángéló nì na dré l̄izo ngá àyi kópò le dhi nì kutú ȳiandre adrèbhá ðile dhi i 'ásè, ìndì ȳi kidrì i 'ásè. Di ȳi títi nda i dré ru ladzázó atsálé kàrì ró.

⁵ Gò má dré ángéló adrélépi r̄inyí ìbe ȳiandre títi i dr̄ile dhi nì ȳizo adrérà'a tàà dhi:

«Mì, Dhya lólo adrélépi be ìndì adrélépi tá be k̄inó lésè nì, tàbvó mí dré tàle kòdhi i gyǎgya.

* 15:4 15:4 A kònò Yèrèmíyà 10:7; Longó i 86:9.

⁶ Tàko ko, móndyá bvò àdhya ì kutú tá ámi móndyá lólo dhi kî kàrí, pròfètà kya be.

Dì nyànomvá dhi, mí fè àyi dré kàrí mvùle dhi kòdhya, ngóro dré kitswálé àyi sè dhi tîni.»

⁷ Gò má dré kúlí apfòlepi àlètàrí lésè dhi ì yïzo tàá dhi:

«Àyiya, Mírì Gìkà rînyí líyí ro ì, tàbvó mí dré tàle dhi ì bàti ìndì gyăgya!»

⁸ Gò ángéló ì su dré lîzo ngá áyi kópò le dhi ì kutú kítú mi. Dì kítú nda dré rînyí kisúzó kitswázó móndí kî ndrì áyi àtsí sè.

⁹ Dì àtsí kàdrì kítú àdhya nda dré móndyá títi dhi kî ndrìzo gò, ì dré Gìkà adrélèpi rînyí íbe kizà nda ì drìle dhi ì rú lodházó. Dì, ì ladzá tá àyikya àyi kî togó Gìkà ì lindrì bhàzo dhi ko.

¹⁰ Gò ángéló ì nzi dré lîzo ngá áyi kópò le dhi ì kutú kà'wá àtrá ì lirírà òpì àdhya dri. Dì akódhi ì òpì dré atsázó tînimvá ro. Gò móndyá bvò àdhya ì dré adrézó àyi kî làdra títí ngáaswa dré.

¹¹ Gò ì dré Gìkà bhù na dhi ì lodházó àyi kî ngáaswa dré ìndì làzì àyi rú dhi ì dré. Dì, ì ladzá tá àyikya àyi kî togó tà kònzì ì dré tá 'òle dhi kî tà sè ko.

¹² Gò ángéló ì nzi-drì-àlo dré lîzo ngá áyi kópò le dhi ì kutú yïandre gú adrélèpi òle rú be Yùfùràtè dhi na. Dì yïandre nda dré sèzo akílè títi, látì kàdréró ngbo ópí kàdrì adrèbhá tá 'òle angalé kítú dré apfòrà lésè dhi ì dré be dhi bvó.

¹³ Gò má dré tírì kònzì na làsú be kòtrátrá tîni dhi kî nòzo apfòrà'a ì máláwú gú dhi sílèsè, kà'wá àtrá sílèsè, ìndì pròfètà kinzò ro dhi sílèsè.*

¹⁴ Àyi nda ì, tírì kònzì adrèbhá tà líndrìga ró dhi kî 'o dhi 'i. Ì adrè lile ópí kàdrì bvò wáyi 'ásè dhi kî kímó kitswálé àdzú bhu kítú kàdrì Gìkà rînyí líyí àdhya tú.

¹⁵ «Mì yi rè ká! Má ì atsa ngbò ró kùgú tîni! Kólénzè ì adrè dhya dra adrélèpi tàmbìga dri, adrélèpi áyi kítá kî líkí, kòlìró bvólílí ro ko, à kònòró akódhi ì kanyò ko dhi dré.»

¹⁶ Gò tírì kònzì nda ì dré ópí kàdrì bvò àdhya kî kímózó àyi kî sòdá íbe, àrà rú zìle Ebèrè ti sè Aràmàgèdò dhi na.

¹⁷ Gò ángéló ì nzi-drì-rì dré lîzo ngá áyi kópò le dhi ì kutú lyá na. Dì kúlí 'u'ù dhi dré apfòzo tépelò lésè, ìndì lirírà òpì àdhya lésè, tàá dhi: «Tà títi dhi ì 'o ru kitswálé dre!»

¹⁸ Dì bhù dré ngàzo adrélè lagúlè, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó tadílè gò, kàdikàdi kàdrì dhi dré

* **16:13 16:13** «Pròfètà kinzò ro» kòndhi, kà'wá àtrá àzya apfòlepi bvò lésè, tà ì ì tàzo 13:11-15 na dhi 'i. A kònò kpà 19:20; 20:10.

bvò kosézó rĩnyí sè. Kàdíkádi kàdrì làsú be kònìni dhi atsa tá bvò dri tàdzí rè ko, kídhólé lókyá mómí ki bhàzo dhi sè, atsálé lókyá nda 'á.

¹⁹ Dì bhàandre kàdrì dhi dré lajòzo ru lanzí 'a be na gò, bhàandre sùrú títi bvò dri dhi kya ì dré arízó nyĩnyĩ. Dì Gíká tivì tá tàkonzì Babilónà kàdrì àdhya ì ko. Fè bhàandre nda dré kópò gàlepi vínò àyi kombà kàdrì àdhya sè dhi mvùle.

²⁰ Kàdíkádi nda sè dhi, tùrù títi dhi ì dré lapázó gò, à dré gòzo véle kòngó ki no ko.

²¹ Gò fí andre dré adàzo bhù lésè mómí ì dri. Lò'wa àlo àlo títi nda ì lanzì tá ànyìanyì kíló nyadhi-rì-drì-nzi. Dì mómíyá bvò àdhya ì dré Gíká ni lodházó, kizà ì dré tá adréle nyàle fí nda sè dhi sè. Tàko ko, kizà nda tá kàdrì lavúlé.

17

Tòkó zàràbhù ì kà'wá àtrá be dhi

¹ Gò ángéló nzi-drì-rì adrébhá tá kópò nzi-drì-rì dhi íbe nda ki àlo dré alìzo tàá má dré dhi: «Mí alì, má kòtadháro mí dré ngalè à ni tà ño tòkó zàràbhù kàdrì adrélepi lirílé yĩandre bí dhi ì drìsè dhi dri ngíni ya dhi.

² Opí kàdrì bvò àdhya ì fè tá àyi adréle ndòtò tà 'o tòkó nda be. Mómíyá bvò àdhya ì mvu tá vínò akódhi ni ndòtò tà àdhya gò, vínò nda dré àyi ki tsìzo.»*

³ Gò ángéló nda dré áma dòzo Tirí Lólo ni rĩnyí sè lizo má be duku na. Kònàle dhi, má dré tòkó àlo dhi ni nòzo adrerá'a lirílé kà'wá àtrá kika dhi dri. Kà'wá àtrá nda tá drì íbe nzi-drì-rì, ìndì ko'yá íbe mudrí. Akódhi rusè wáyi dhi, à tisì tá rú adrézó Gíká ni lodhá dhi ì.

⁴ Tòkó nda asó tá í rú kítá làgí kyàkyà kika ryarya dhi ì, àyi 'òzo avélé órò sè, kírá làgí kyàkyà dhi ì sè, ìndì màyìkà rú be pérelè dhi ì sè. Ru tá í drígá kópò ledélé órò sè, gàlepi tà wáyá adréle gale gágà dhi ì sè bí, ìndì àyi ndòtò tà sè bí dhi.

⁵ Akódhi ni kándragá 'á dhi, à tisì tá rú àndu ni ni zùzo dhi. Rú nda tá rú kòndhi 'i: «Babilónà kàdrì, tòkó zàràbhù ki andre, ìndì tà wáyá bvò àdhya adréle gale gágà dhi ki andre.»

⁶ Dì má dré nòzoá dhi, tòkó nda mvu tá mómíyá lólo Gíká àdhya ki kàrí gò, kàrí nda dré akódhi ni tsìzo. Àyi nda ì tá mómíyá Yésu ni tà longóbhá gò àyi ki tufúzó todràle dhi 'i. Má kònò tòkó nda dre dhi, áma líndrí dré gàzo bhwàbhwa.

⁷ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Ámi líndrí ga àdho tà sè? Má ni tòkó kòdhi ni tà lùzu ró dhi ni àndu ngi mí dré,

* 17:2 17:2 A kònò Yèrémíyà 51:7, 13; Esáyà 23:17.

túmání kà'wá àtrá adrélépi akódhi ni todó, adrélépi dri íbe nzi-drĩ-rĩ ìndì ko'yá íbe mudrí dhi àdhya be.

⁸ Kà'wá àtrá mí dré nòle nda tá kínó be, di nyànomvá dhi, akódhi yókódhó. Di, a ni dra go apfòle bhú kùdù àko dhi lésè gò, lile dràdrà kisú. Móndyá títi bvò àdhya, àyi kì rú tisìzo búkù lídrì àdhya na ko kídhólé bvò ni bhàma lésè dhi kì líndrí kì ga bhwābhwa, lókyá ì dré dra kà'wá àtrá nda ni nòzo dhi 'á. Tàko ko, akódhi nda tá kínó be gò, adrélé nyànomvá yókódhó. Di a ni dra go apfòle.

⁹ Lè à kàdré tògyá íbe kitswázó tà kòni kì àndu ni. Kà'wá àtrá ni drĩ nzi-drĩ-rĩ nda ì, kòngó nzi-drĩ-rĩ tòkó nda dré adrézó lírilé drĩásà dhi 'i. Drĩ nda ì kókpa ópí kàdrì nzi-drĩ-rĩ dhi 'i.

¹⁰ Àyi nda ì kòfalé dhi, ópí nzi dhi kì tà akí dre. Ópí ni nzi-drĩ-àlo adré ína òpì nya nyànomvá. Ópí ni nzi-drĩ-rĩ atsá rè ko. Di, lókyá dré dra atsázó dhi sè dhi, a ni ngbà 'í òpì nya lókyá tsà sè.

¹¹ Kà'wá àtrá adrélépi tá kínó be gò, adrélé nyànomvá yó nda ína ópí ni nzi-drĩ-na 'i. Akódhi àyi nzi-drĩ-rĩ nda kì àlo 'i. Di a ni lí dràdrà kisú.

¹² Ko'yá mudrí mí dré nòle nda ì, ópí kàdrì mudrí kídhóbhá rè òpì nya ko dhi 'i. Di, ì ni àyikya rĩnyí kisú kitswázó òpì nya kà'wá àtrá nda be ngbà 'í sàà àlo.

¹³ Ì ni ru yi togó àlo sè, àyi kì rĩnyí adrézó òpì nya dhi ni fèzo wáyi kà'wá àtrá nda drígá.

¹⁴ Di ì ni àdzú bhu Kábilígyà Mv́a be gò, Kábilígyà Mv́a nda dré àyi kì lavúzó. Tàko ko, akódhi mírì kì Mírì 'i, ìndì ópí kì Ópí 'i. Akódhi nda túmání akódhi ni lebhébhá dré zàle, dré azilé, ìndì dré kitswálé ka'ile dhi íbe dhi kì àyi nda kì lavú.»

¹⁵ Angéló nda gò tàá má dré dhi: «Yíandre bí mí dré tòkó zàràbhù ni nòzo adrérà'a lírilé drĩásà nda ì, móndí lízólìzo angábhá móndyá títi ì lésè, sùrú títi ì lésè, ìndì tí títi ì lésè dhi 'i.

¹⁶ Kà'wá àtrá ì ko'yá mudrí ni íbe mí dré nòle dhi kì togó kònzì bha tòkó zàràbhù nda rú. Ì ni akódhi ni ngá topá drígásà títi, akódhi ni tayízó bvólílí ro. Ì ni akódhi ni zǎ nya gò, akódhi ni zàzo vèle àtsí sè.

¹⁷ Tàko ko, Gíká ni lovó bha àyi kì togó na, ì kò'oró tà dré kisùle 'òle kínó lésè dhi be dhi bvó. Ì ni ru yi togó àlo sè, àyi kì rĩnyí adrézó òpì nya dhi ni fèzo kà'wá àtrá nda drígá, tsàle lókyá tà Gíká dré tàle dhi ì dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á.

¹⁸ Tòkó zàràbhù mí dré nòle nda, bhàandre kàdrì adrélépi òpì nya ópí kàdrì bvò àdhya ì dri dhi 'i.»

18

Bhàandre Bàbìlónà àdhya ni dhèma

¹ Amvolásà dhi, má dré ángéló àzya nòzo adrèrà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda tá rĩnyí íbe kàdrì. Lagulagu ni adrè tá ngá kazá bvò drìsè títi.

² Gò dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi:

«Dhe dre! Bábìlónà kàdrì dhe dre!

Bhàandre nda atsá véle bhà tirí kònzi kya ró.

Atsá kpà àrà tirí kònzi ì dré adrézó àyi kì zu lána dhi ró, ìndì àrà àrí títi ìndì kà'wá títi ndĩ ró adrélé gàle gàgà dhi ì dré adrézó àyi kì zu lána dhi ró.

³ Tàko ko, sùrú títi bvò dri dhi ì mvu tá vínò akódhi ni ndòtò tà àdhya gò, vínò nda dré àyi kì tsizo.

Ópí kàdrì bvò àdhya ì fè tá àyi ndòtò tà 'o tùmání akódhi be.

Ngá lagíbhá bvò àdhya ì atsá tá ngábhá kàdrì ì ró akódhi ni ngá làgí kyàkyà zyandre ró dhi ì sè.»

⁴ Gò má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi ni yìzo tàá dhi:

«Áma móndyá ì, mì kàpfò bhàandre nda lésè,

mì kò'oró tàkonzì tùmání akódhi be ko,

mì kònyaró kpà kizà kàdrì dré dra nyàle dhi ì ko.*

⁵ Tàko ko, akódhi ni tàkonzì ì ga bvò na bí atsálé byá bhù 'a gò,

tà kònzi dré 'òle dhi ì dré agázó Gìká léna.†

⁶ Dì mì kòlogó tà akódhi dré tà dré 'òle dhi ì tí.

Mì kòlogó drá tà dré 'òle dhi kì vúdrì vèsè be rì.

Mì kòdà akódhi ni kópò na ngá kònzi dré dàle móndí àruka ì dré dhi vèsè be rì.‡

⁷ Mì kòfè akódhi dré ngáaswa ì kizà be,

ngóró dré rúku fèle ngá làgí kyàkyà dhi be àyi tàndi dré dhi tíni.

Akódhi adrè kisùá àyi togó na dhi: «Má adrè lirílé kònwa ópí kàdrì tòko ró.

Ma tàyítòkó 'ì ko. Má kitswá mána àwó ngo tàdzí ko.»§

⁸ Dì ásà dhi, kizà kàdrì kòni kì atsá akódhi dri kítú àlo sè: dràdrà, tongotongo ìndì kàrábhò.

A ni akódhi ni za vèle àtsí sè,

àngyá ko, Mírì Gìká adrélépi akódhi ni tàbvó ta rĩnyí ró.»

⁹ Ópí kàdrì bvò àdhya àyi kì febhá ndòtò tà 'o akódhi be ìndì ngá làgí kyàkyà kì kisú akódhi be dhi ì kònò akódhi ni

* **18:4 18:4** A kònò Esáyà 48:20; Yèrèmíyà 50:8; 51:6, 45. † **18:5 18:5** Kidhoma 18:20-21; Yèrèmíyà 51:9. ‡ **18:6 18:6** Longó ì 137:8; Yèrèmíyà 50:29. § **18:7 18:7** Esáyà 47:7-9.

vevè ni àtsíkà dre dhi, ì ni àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè.

¹⁰ Ɔ ni àyi ki totó lará ro tirì dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré, adrélé tàà dhi:

«Kizà! Kizà ámi ngá 'i, mi Bàbìlónà, bhàandre kàdrì ìndì rĩnyi ró ni!

Tàko ko, à ñò tà mí dri, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

¹¹ Ngá lagíbhá bvò àdhya ki kpà àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè. Tàko ko, dhya kitswálépi gòle àyi ki ngá gi dhi vélé yókódhó.

¹² A gi tá àyi nda i drígàsè: órò, àrezá, kírà làgí kyàkyà dhi i, màyikà rú be pérelè dhi i, kítá ledélé lénè sè ìndì sòwá sè dhi i, kítá làgí kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi i, fa twátwa tàdzí be dóro dhi i, ngá twátwa ledélé lèwá sí sè dhi i, fa làgí kyàkyà dhi i, ngá ledélé bòrónzè sè, aya sè, ìndì kírà rú be máreberè dhi sè dhi i,

¹³ kànéle, màlàsì twátwa tàdzí be dóro dhi i, màlàsì ledélé mìrè sè dhi, béndélé, vìnò, òlívè dò, ngánò fónδρο, ngánò lò'wa, tí i, kábilígya i, òngí i, tàmbàmbìrì òngí i dré adrélé sèle dhi i, tsàle ndìndì màràbà i, àyi ki lídrì íbe.

¹⁴ Àyi nda ki tàà dhi: «Ngá títi mí dré tá lovó ni ki bhàzo dhi ì lapá mí drígàsè dre. Àmi ngá títi làgí kyàkyà avébhá tò dhi ì akí mí rúsè dre. Mí kitswá tàdzí gòle àyi ki kisú ko.»

¹⁵ Ngá lagíbhá atsábhá ngábhá kàdrì i ró bhàandre nda sè dhi ki àyi ki totó lará ro tirì dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré. Ɔ ni àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè,

¹⁶ adrézó tàà dhi:

«Kizà! Kizà bhàandre kàdrì ni ngá 'i!

Akódhi tosó tá í rú kítá lénè sè dhi i kítá làgí kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi íbe, áyi 'òzo avélé órò sè, kírà làgí kyàkyà dhi i sè, ìndì pérelè i sè.

¹⁷ Dì akódhi ni ngá títi zyandre ró nda i akí drígàsà, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

Bwátù todóbhá i, àyi ki kàdrì títi dhi i, móndyá títi bwátù ì dré adrélé dòle yĩandre mìsè dhi i, ìndì móndyá títi adrèbhá ngá kisú yĩandre ni tà sè dhi íbe dhi ki àyi ki totó lará ro bhàandre nda rúsè.

¹⁸ Ɔ kònò akódhi ni vevè ni àtsíkà dre dhi, ì ni yòá dhi: «Bhàandre àzya kàdrì akódhi tíni dhi tàdzí yókódhó!»

¹⁹ Ɔ ni tàpfulíndrí lomvó todàle àyi drĩna, adrézó àwó ngo, adrézó tongólé, adrézó yòá dhi:

«Kizà! Kizà bhàandre kàdrì ni ngá 'i!

Móndyá títi bwátù todóbhá yĩandre mìsè dhi ì atsá tá ngábhá kàdrì i ró akódhi ni ngá zyandre ró dhi i sè.

Dì akódhi ni ngá akí títi, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!

20 Ami bhù na ni i, mì kòlènzé tà atsálépi akódhi rú dhi sè wà!

Ami, mónnyá lólo Giká àdhya i, àpóstolò i pròfétà íbe ni i, mì kòlènzé wà!

Tàko ko, Giká tà akódhi ni tàbvó, tà kònzì dré 'òle àmi rú dhi kì tà sè dre!»

21 Gò ángelò àlo rĩnyi ró dhi dré kírà gú lanzilepi kírà kàdrì adrézó ngá 'i dhi pí dhi ni dòzo bhèle yĩandre na gò, tàzoá dhi:

«Giká ni kókpa Bàbìlónà, bhàandre kàdrì ni bhe rĩnyí sè kònini gò,

gòzo véle akódhi ni kisú tàdzì ko.

22 A kitswá gòle véle longó yi mí léna tàdzì ko,

gba kàdré kùdhí sè yà, kúlí sè yà, fíríí sè yà, kó ngalè gòká sè yà dhi.

A kitswá gòle véle àzì 'obhá twátwa dhi kì àlo kisú mí léna tàdzì ko.

A kitswá gòle véle kírà adrézó ngá 'i dhi ni kpòrò yi mí léna tàdzì ko.

23 Tálà ni ngádra kitswá gòle véle ngá kazá mí léna tàdzì ko.

A kitswá gòle véle tòkó líyí ni kúlí yi tòkó àdhya be mí léna tàdzì ko.

Mónnyá adrébhá tá ngá lagí mí léna dhi i tá mónnyá kàdrìkàdrì bvò àdhya 'i.

Ami kólé tà sè dhi, mí lití tá mína súrú tíí bvò dri dhi i.

24 A kisú tá kpà mí léna pròfétà kì kàrì mónnyá lólo kya be, ìndì mónnyá tíí tupfulé todràle bvò dri dhi kya be.»

19

Alèlúyà!

¹ Amvolásà dhi, má dré kúlí 'u'ù móndí lìzólìzo dhi kya tíni dhi ni yìzo bhù na adrérà'a loyóá dhi:

«Àlèlúyà!

Tà adrézó móndí kì tídrí dhi, mìlanzìlanzì, rĩnyí be dhi i àma kì Giká àdhya 'i!

² Tàko ko, tàbvó dré adrélé tàle dhi i bàti ìndì gyǎgya!

Akódhi tà tòkó zàràbhù kàdrì mónnyá bvò àdhya kì kizálépi áyi ndòtò tà sè dhi ni tàbvó dre.

Zi kpà akódhi tí áyi màràbà kì kàrì dré kutúlé dhi ni tà dre.»

³ Gò ì dré gòzo yòá dhi:

«Àlèlúyà!

Atsíká adrélépi apfòle akódhi vélesè dhi adrè mbàle kurú na kóná vèsè kólyá!»

4 Gò bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi i ngá su lídrì ro dhi íbe dhi, ì dré ledhézo àyi kì kórókó títi Gìká adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi kandrá, akódhi ni lindrì bhàzo, tàzoá dhi: «Kàdré kònìni! Alèlúyà!»

5 Gò kúlí dré apfòzo lírìrà òpì àdhya lésè tàá dhi: «Mì kàdré àma kì Gìká ni rú bha kùle, àmi, màràbà títi akódhi àdhya ró adrébhá akódhi ni ro ni i, gba mì kàdré móndí tàko 'i yà, kó ngalè móndí kàdrì 'i yà dhi!»

6 Gò má dré gòzo kúlí móndí lìzòlìzo dhi kya tíni dhi ni yi, ngóro kòlyá kàdrì dhi ni kpòrò dré adrélé ndròle dhi tíni, ìndì bhù dré adrélé tadílé dhi tíni. Kúlí nda adré tá tàá dhi: «Àlèlúyà!

Tàko ko, Mírì àma kì Gìká rìnyí líyí ro dhi adré áyi òpì nya!

7 Mà kàdré lenzélé lavúlé, adrézó arí íbe wà!

Mà kàdré mìlanzìlanzì fe akódhi dré wà!

Angyá ko, lókyá Kábilígyà Mvá dré dra làmó mòzo dhi kitswá dre.

Akódhi ni tòkó ledé kpà i adrélé gànzi ró dhi dre.

8 A fè kpà drá kítá ledélé lénè sè kemve kpírìkpírì dhi dré asolé í rú dre.»

(Kítá ledélé lénè sè nda kòdhi adré tà gyàgya móndyá lólo Gìká àdhya ì dré 'òle dhi kì tà tadhá.)

9 Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Mí kòtisì kònìni: Kólénzé móndyá títi azilé gwányá Kábilígyà Mvá ni làmó àdhya lé dhi i dré!» Gò tàá má dré dhi: «Kòdhi i kúlí bàti Gìká àdhya 'i.»

10 Dì má dré dhèzo akódhi pá, kitswálé akódhi ni lindrì bha. Dì, dré ína tàzoá má dré dhi: «Mí 'o kònìni ko! Ma màràbà 'i ngóro mí tíni, ìndì àmi adrúpi adrébhá tròle tà bàti Yésu dré tadhále dhi rú dhi i tíni. Be ró dhi, mí kòbhà Gìká ni lindrì kòdhya! Tàko ko, tà bàti Yésu dré tadhále dhi adré pròfètà kì kodzó Gìká ni kúlí longó dhi ni.»

Dhya adrélépi lírìlé dònjí kemve dhi dri dhi

11 Gò má dré nòzoá dhi, bhù lanzí ru dre gò, dònjí kemve dhi dré apfòzo má kandrá. Dhya adrélépi lírìlé dríá dhi ni rú «Dhya kitswálépi adrélé ka'ìle togó wáyi sè dhi» ìndì «Dhya bàti». Adré tàbvó ta, adrézó kpà àdzú bhu tà gyàgya sè.

12 Akódhi ni mì adré tá kòle rìnyí ró àtsí tíni. Akódhi tá kúlá íbe bí í dri. A tisì tá akódhi rú, rú àndu ni ni nìzo ko dhi. Ngbà 'í akódhi ni tàndi nì nì.

13 Akódhi asó tá í rú kánzó kàrí dré kutúzó rúá dhi. Akódhi ni rú «Gìká ni Kúlí».

14 Sòdá zyandre bhù àdhya ì lírí tá dònǵí kemve dhi ì drǐsè gò, ì dré adrézó lìle akódhi vésè. Ì toso tá àyi rú kítá ledélé lénè sè kemve kpírǐkpírǐ dhi ì.

15 Akódhi sílésè dhi, sáǵí lìtsi dhi adré tá apfòle, kòkitswáró súrú títi bvò dri dhi kǐ togá ásà be dhi bvó. Akódhi ni òpǐ nya àyi dri kùtù aya ró adrélépi áyi rǐnyí tadhá dhi sè.* A ni vínò lò'wa kǐ ató zwàle, àrà vínò lò'wa zwàzo, Gíká rǐnyí líyí ro dhi ni kombà tadházó dhi na.

16 Akódhi ni kánzò nda rú, ìndì akódhi ni páandre rú dhi, à tisi tá akódhi ni rú kòni ì: «Ópǐ kǐ Ópǐ, ìndì Mírǐ kǐ Mírǐ.»

17 Gò má dré ángéló àlo dhi ni nòzo adrérà'a áyi totó kítú mi. Akódhi nda dré yòzoá kúlí 'u'ù sè àrǐ títi adrèbhá ngàle kuru sè dhi ì dré dhi: «Mì alì ru kimó gwányá kàdrǐ Gíká àdhya lé,

18 kitswálé ópǐ kàdrǐ kǐ zǎ te, sòdá kǐ kàdrǐ kya íbe, sòdá kòmbá kya íbe, dònǵí kya íbe, mónǵyá lírǐbhá àyi drǐsè dhi kya íbe, ìndì mónǵyá àruka títi màràbà ro, màràbà ro ko, mónǵí tàko ró, ìndì kàdrǐ ro dhi íbe.»

19 Gò má dré kà'wá àtrá nòzo, ópǐ kàdrǐ bvò àdhya íbe ìndì àyi kǐ sòdá zyandre íbe, adrérà'a ru kimó kitswálé àdzú bhu dhya adrélépi lírǐlé dònǵí dri nda be, ìndì akódhi ni sòdá zyandre íbe.

20 Dì, à dré kà'wá àtrá nda ni rùzo, túmǎní pròfètà kinzò ro tà líndrǐga ró dhi kǐ 'òlepi kà'wá nda kandrá dhi be. Tà líndrǐga ró nda ì sè dhi, pròfètà nda líti tá mónǵyá títi kà'wá àtrá ni àngǐ 'obhá lwàle àyi rú, adrèbhá kpà líndrǐ fe akódhi ni líndrǐ dré dhi ni. Gò kà'wá àtrá nda ni bhèzo lídrǐ ro pròfètà kinzò ro nda be, àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na.

21 Dì dhya adrélépi lírǐlé dònǵí dri nda dré sòdá zyandre títi nda kǐ togázó todràle sáǵí adrélépi tá apfòle í sílésè dhi sè. Gò àrǐ títi dhi ì dré àyi kǐ zǎ tèzo pǐzo.

20

Kóná ngùlù-àlo dhi ì

1 Gò má dré ángéló àlo dhi ni nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi ru tá í drǐgá lífùngúlà mvá bhú kùdù àko dhi àdhya, nyìrǐ kàdrǐ dhi be.

2 Gò dré ngàzo nǐ máláwú gú dhi ni ru 'ìle nyìrǐ sè, kàdréró bã na kóná ngùlù-àlo be dhi bvó. Akódhi nda, nǐ àku adrélépi tá be kǐnó lésè, adrélé rú zǐle Dzáborò ìndì Sàtánà dhi 'ì.

* 19:15 19:15 A kònò 2:26-27; Longó ì 2:9.

³ Di ángeló nda dré akódhi ni bhèzo bhú kùdù àko dhi na, bhú nda ni ti atsúzó gǎǎ lǐfùngúlà mvá sè gò, kikipàzoá, akódhi kòkitswáró gòlè sùrú títi bvò dri dhi ki lití ko, tsàlè kóná ngùlù-àlo nda dré akírà'a. Amvolásà dhi, adrè lèá dhi, à kògò akódhi ni tri lókyá tsà sè.

⁴ Gò má dré lirírà adrézó òpì nya dhi ki nòzo. Móndyá adrèbhá lirílè dríàsà dhi ì kisú tá rǐnyí kitswázó tàbvó ta. Má dré kpà móndyá tilílé sápi sè, ì dré tá Yésu ni tà longólé, ìndì Gǐká ni kúlí longólé dhi sè dhi ki líndrì nòzo. Ayi nda ì fè tá àyikya lindrì kà'wá àtrá dré ìndì líndrì ni dré ko. Ƴ 'o tá kpà akódhi ni àngì lwàlè àyi ki kándrágá i 'ásè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi ko. Di ì dré ngàzo dràdrà 'ásè gò, ì dré òpì nyàzo túmǎní Krísto be kóná ngùlù-àlo.

⁵ (Móndyá àruka títi drèbhá dre dhi ì nga rè dràdrà 'ásè ko, tsàlè kóná ngùlù-àlo nda dré akírà'a.) Kòdhi vèsè ni àlo móndí ì dré ngàzo dràdrà 'ásè dhi 'i.

⁶ Kólénzé ni adrè móndyá dra ngabhá dràdrà 'ásè lókyá nda sè dhi ì dré! Ayi nda ì lólo Gǐká kandrà. Dràdrà ni rǐ ni rǐnyí kitswá tsàlè àyi rú ko. Di, ì ni adrè kòwánà Gǐká àdhya ìndì Krísto àdhya ì ró, adrélè òpì nya túmǎní akódhi be kóná ngùlù-àlo.

Sàtánà ni tà ni akíma

⁷ Kóná ngùlù-àlo nda kàkí dre dhi, à ni Sàtánà ni atrè akódhi ni bà lèsè.

⁸ Akódhi dré apfòzo lǐlè sùrú títi ayíbhá bvò ni pá su dhi ì 'ásè dhi ki lití gò, àyi ki kimózo kitswálé àdzú bhu dhi bvò. A adrè sùrú nda ki rú zi Gógà, ìndì Màgógà. Ƴ lizó ngóro sínyí yǐandre mǐlè dhi tíni.

⁹ Di àyi nda ì dré ngàzo lavúlè bvò drìsè wáyì, lǐlè àrà móndyá Gǐká àdhya ì dré adrézó lána dhi ni gàrà ki kúru. Àrà nda bhàandre Gǐká dré lèlè tò dhi 'i. Di, àtsí dré ína asízó bhù lèsè àyi ki za vèlè títi.

¹⁰ Gò Dzàborò àyi ki litílépi nda ni bhèzo àtsí andre adrélèpi kòlè bàrúti be dhi na, àrà tá kà'wá àtrá ki bhèzo pròfètá kinzò ro dhi be lána dhi na. Kònàlè dhi, àyi ki rúbhá ni adrè aswálè kítú be ìndì ngátsi be kóná vèsè kólyá.

Móndyá drèbhá dre dhi ki tàbvó tàma kùdù ro dhi

¹¹ Amvolásà dhi, má dré lirírà kàdrì kemve òpì àdhya ni nòzo, dhya adrélèpi lirílè dríá dhi be. Di bvò ì bhù be dhi ì dré lapázó dhya nda mǐlèsè gò, gòzo vèlè àyi ki no ko.

¹² Gò má dré móndyá títi kàdrì ìndì tàko ró drèbhá dre dhi ki nòzo, adrèrà'a àyi ki totó lirírà òpì àdhya nda kandrà. Di à dré búkù ki tinzìzo gò, búkù àzya lídrì àdhya ni nzìzo. Gò

móndyá dràbhá nda ki tàbvó tàzo, ngóró àyi ki tà 'òle gò tisìzoá búkù nda i léna dhi ì dré tá adrélé dhi tìni.

¹³ Yìandre 'o tá móndyá tá dràbhá í lé dhi ì topfòle. Dràdrà i àrà dràbhá kya be dhi ì 'o tá kpà móndyá tá dràbhá àyi lé dhi ì topfòle gò, àyi àlo àlo títí dhi ki tàbvó tàzo ngóró àyi ki tà 'òle dhi ì dré tá adrélé dhi tìni.

¹⁴ Gò dràdrà ki bhèzo àrà dràbhá kya be àtsí andre adrélépi kòle dhi na. Àtsí andre nda dràdrà ni rî 'i.

¹⁵ Dì móndyá títí àyi ki rú tisìzo búkù lídrì àdhya na ko dhi ki bhèzo àtsí andre nda na.

21

Bhù tídhí ro dhi ìndì bvò tídhí ro dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré bhù tídhí ro dhi ni nòzo bvò tídhí ro dhi be. Tàko ko, bhù àku i bvò àku be dhi ì akí dre. Yìandre tá kpà véle yókódhó.

² Gò má dré bhàandre lólo, Yèrúsalemà tídhí ro dhi ni nòzo adrérà'a asilé Giká vélésè bhù lésè. A ledé tá bhàandre nda adrélé gánzi ró, ngóró tókó àyi tosólépi aveave ró adrélé àyi agó ni letè làmó sè dhi tìni.

³ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi lírìrà òpì àdhya lésè dhi ni yìzo tàá dhi: «Mì yi rè ká! Nyànomvá dhi, àrà Giká dré adrézó lána dhi móndí i kòfalé. Akódhi mo bhà adrézó tùmání àyi íbe. Í ni adré akódhi ni móndyá i ró. Dì Giká ni tàndi adrélépi tùmání àyi íbe nda ni adré àyi ki Giká ro.

⁴ A ni m̀ndra títí dhi ki atrì àyi mìlésè. Dràdrà ni adré véle yókódhó. Kizà, tongotongo, rúbháaswa be dhi ki kókpà adré véle yókódhó. Tàko ko, tà àku akí dre.»

⁵ Dì dhya adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi dré tàzoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré tà títí dhi ki 'o atsálé tídhí ro!» Dré gòzo tàá má dré dhi: «Mí tisì tà kòdhi i. Tàko ko, kúlí kòdhi i kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.»

⁶ Gò tàá dhi: «Tà títí dhi ì kitswá dre! Ma Álefà 'i, ìndì Omégà 'i. Ma tà títí dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títí dhi ki kùdù 'i. Dhya adrélépi yì lovó íbe dhi dré dhi, má ni yì adrélépi angalé kidrì lídrì àdhya lésè dhi ni fe dré mvùle àngyá.

⁷ Dì dhya àngùdhi dra tà lavúlépi dhi ni tà títí kòdhi ki kisú tàyilè ro. Má ni adré akódhi ni Giká ro. Akódhi ni ína adré áma mvá ro.

⁸ Dì, kàdré ína móndyá tìri ró dhi ki tà sè, móndyá adrèbhá áma ka'í ko dhi íbe, móndyá adrèbhá tà gàle gàgà dhi ki 'o dhi íbe, móndyá adrèbhá móndí pfu dràle dhi íbe, móndyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe, móndyá adrèbhá kólé tà 'o dhi íbe, móndyá adrèbhá giká tàko ki lindrì bha dhi íbe, ìndì móndyá títí adrèbhá kinzò ta dhi íbe dhi, àyi nda

ki àrà ni adré àtsí andre adrelépi kòle bàrúti be dhi na. Kòdhi dràdrà ni rĩ 'i.»

Yerúsalemà tídhí ro dhi

⁹ Gò ángéló nzi-drĩ-rĩ adrebhá tá kópò nzi-drĩ-rĩ gabhá kizà kùdù nzi-drĩ-rĩ dhi ì sè bíbi dhi íbe nda ki àlo dré alìzo tàà má dré dhi: «Mí alì, má kòtadháró mí dré tòkó Kábiligyà Mvá dré mòle áyi tòkó ro dhi.»

¹⁰ Di dré áma dòzo Tirí Lólo ni rĩnyí sè bhàle kòngó àlo kàdrì mvumvù ro dhi drĩna. Dré má dré Yerúsalemà, bhàandre lólo dhi ni tadházó adrérà'a asilé Gíká vélèsè bhù lèsè.

¹¹ Bhàandre nda ga tá Gíká ni mĩlanzĩlanzĩ sè bí gò, adrelé lagulé ngóro kírà làgì kyàkyà dhi dré adrelé lagulé dhi tĩni. Adré tá lagulé ngóro kírà rú be dzáspè dhi tĩni, adrelé tàratára ngóro krìstálè tĩni.

¹² Bhàandre nda ni zèribà nzĩ tá nzĩnzĩ ìndì mvu tá mvumvù, adrelé ti íbe mudrí-drĩ-rĩ. Ángéló mudrí-drĩ-rĩ dhi ì adré tá zèribàti nda ki likí. Zèribàti nda ì rúsè dhi, à tisì tá Ìsèrèlè ànzi ki sùrú mudrí-drĩ-rĩ dhi ki rú.

¹³ Zèribàti nda ì kòfalé dhi, à tobhà tá na dhi ì kítú dré apfòrà lèsè, na dhi ì kítú dré ndìrà lèsè, na dhi ì kurú lèsè, ìndì na dhi ì tàbhu lèsè.

¹⁴ Bhàandre ni zèribà nda totó tá ì pá mudrí-drĩ-rĩ kírà sè dhi ì dri. Kírà nda ì rúsè dhi, à tisì tá Kábiligyà Mvá ni àpóstolò mudrí-drĩ-rĩ dhi ki rú.

¹⁵ Ángéló adrelépi tá tà ta má be nda ru tá í drígá kòzó órò sè dhi, kitswázó bhàandre nda ni kàdrì tabhĩ, zèribà ni àdhya be, ìndì zèribàti ni kya be.

¹⁶ Bhàandre nda ni gàrà su dhi ki kàtswa tá títi kandra àlo, kàtswa ni tàli ni pí. Gò ángéló nda dré bhàandre nda ni tabhĩzo kòzó sè, kisúzóá dhi: kàtswa ni tá kílóméterè ngùlù-rĩ-drĩ-kámá-su, ìndì kàdrì ni ì mvumvù ni be dhi ì tá kpà kandra àlo.

¹⁷ Di dré kpà zèribà nda ni tabhĩzo: mvumvù ni tá méterè nyadhi-na-drĩ-nzi-drĩ-àlo. Kòdhi ángéló adré tá ngá tabhĩ méterè mómí ì dré adrezó ngá tabhĩ ásà dhi sè.

¹⁸ A tobhà tá zèribà nda kírà rú be dzáspè dhi sè, bhàandre nda ni tobhàzo órò tsèrèlè adrelépi tàratára krìstálè tĩni dhi sè.

¹⁹ A ledé tá bhàandre nda ni zèribà ni pá ì kírà twátwa làgì kyàkyà dhi ì sè. A ledé tá pá ni ni àlo dzáspè sè, rĩ ni safìrè sè, na ni àgátè sè, su ni èmèròdè sè,

²⁰ nzi ni sàrùdòníkìsì sè, nzi-drĩ-àlo ni sàrùdùwánè sè, nzi-drĩ-rĩ ni krìsòlìtè sè, nzi-drĩ-na ni bèrìlè sè, nzi-drĩ-su ni tópázè sè, mudrí ni krìsòpùràzè sè, mudrí-drĩ-àlo ni tùrùkwázè sè, ìndì mudrí-drĩ-rĩ ni àmètìstè sè.

²¹ A ledé tá zèribàti mudrí-drì-rì nda i pérelè i sè: àyi àlo àlo títi dhi i pérelè àlo sè. A ledé tá bhàandre ni láti andre orò tsèrèlè adrélèpi tàratára krìstálè tíni dhi sè.

²² Má nò tá tépelò bhàandre nda na ko. Tàko ko, Mírì Gìká rìnyí liyí ro dhi túmání Kábilígyà Mvá be dhi i, bhàandre nda ni tépelò 'i.

²³ A kitswá ngádra kítú àdhya yà, kó ngalè mbă àdhya yà dhi ni lovó bha ngá kazá bhàandre nda léna dhi ko. Tàko ko, Gìká ni lagulagu adré ina ngá kazá lána dhi nì, ìndì Kábilígyà Mvá akódhi ni tálà 'i.

²⁴ Súrú títi dhi ki atsí ngádra bhàandre nda àdhya 'ásè. Opí kàdrì bvò àdhya ki kpà fi lána àyi ki m̃lanzìlanzì be.

²⁵ A kitswá tàdzí bhàandre nda ni zèribàti ki asé ìndró sè ko. Àngyá ko, ngátsi ni adré kònale yókódhó.

²⁶ Súrú títi dhi ki fi bhàandre nda léna àyi ki m̃lanzìlanzì be, ìndì àyi ki lindrì be.

²⁷ Dì, ngá àlo ndì ró dhi kitswá tàdzí file lána ko. Dhya adrélèpi tà gàle gàgà dhi ni 'o yà, kó ngalè adrélèpi tà 'o kinzò sè yà dhi kitswá kpà tàdzí file lána ko. Ngbà 'í mónnyá àyi ki rú tisizo Kábilígyà Mvá ni búkù lídrì àdhya léna dhi ki fi lána dhi àyi.

22

Yiandre adrélèpi lídrì fe dhi

¹ Gò ángéló nda dré má dré yiandre tàratára krìstálè tíni adrélèpi ðile, adrélèpi lídrì fe dhi ni tadházó. Yiandre nda adré tá apfòle Gìká ni lirírà adrézó òpì nya Kábilígyà Mvá be dhi lésè,

² adrélè ðile bhàandre ni láti andre 'ásè. Yiandre nda ni gàrà rì dhi i 'ásè dhi, fa adrélèpi lídrì fe dhi totó tá i adrélè lò'wa 'a vèsè be mudrí-drì-rì kóná àlo sè, vèsè àlo mbă àlo sè. Fa nda ni bí i tá àlókò adrézó súrú títi dhi ki tidrì ásà dhi 'i.

³ Tàtrírí àlo dhi ni adré vélé yókódhó. Gìká ni lirírà adrézó òpì nya Kábilígyà Mvá be dhi ni adré bhàandre nda 'á gò, akódhi ni màràbà ì dré adrézó lisámbò 'o akódhi kandrà.

⁴ I ni akódhi ni m̃bhalé no m̃ sè. Akódhi ni rú ni kpà adré àyi ki kándragá i 'ásè.

⁵ Ngátsi ni adré vélé yókódhó. I kitswá kpà ngádra tálà àdhya yà, kó ngalè kítú àdhya yà dhi ni lovó bha ko. Tàko ko, Mírì Gìká ni ngádra fe ngá kazá àyi dré dhi nì. Dì ì ni adré òpì nya kóná vèsè kólyá.

⁶ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhi: «Kúlí kòdhi i kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i. Mírì Gìká adrélèpi

pròfètà ki kodzó áyi kúlí longó dhi mù áyi ángéló, tà dra atsábhá mbèlè dhi ki longó áyi màràbà i dré.»

Yésu adré alìle mbèlè

⁷ Yésu adré tàá dhi: «Mì yi rè ká! Má adré alìle mbèlè! Kólénzé dhya adrélépi kúlí pròfètà àdhya búkù kònìdhi lé dhi ki líkí dhi dré!»

⁸ Ma, Yòwánì, ma dhya tà kòdhi ki yìlepi, ìndì tà nda ki nòlepi mì sè dhi 'i. Má kòyi tà nda i nòzoá dre dhi, má dhe tà ángéló tà nda ki tadhálépi má dré dhi pá, kitswálé akódhi ni lindrì bha.

⁹ Dì, dré ìna tàzoá má dré dhi: «Mí 'o kònìni ko! Ma màràbà 'i ngóro mí tìni, ámi adrúpi pròfètà ro dhi i tìni, ìndì mónnyá títí adrèbhá kúlí búkù kònìdhi lé dhi ki líkí dhi i tìni. Be ró dhi, mí kòbhà Giká ni lindrì kòdhya!»

¹⁰ Gò tàá má dré dhi: «Mí kòlosó kúlí pròfètà àdhya tisìle búkù kònìdhi lé dhi i móndí i dré ko. Tàko ko, lókyá atsá ànyi dre.

¹¹ Lè dhya ángùdhi adrélépi tà kònzi 'o dhi, kògò ìna adrélé tà kònzi 'o. Dhya adrélépi ndòtò tà 'o dhi, kògò ìna adrélé ndòtò tà 'o. Dhya adrélépi tà gyágya 'o dhi, kògò ìna adrélé tà gyágya 'o. Dhya adrélépi lólo dhi, kògò ìna áyi fe adrélé lólo.»

¹² Yésu adré tàá dhi: «Mì yi rè ká! Má adré alìle mbèlè! Má ni alì áma làgí múrúngú be, kitswálé tà logó móndí àlo àlo títí dhi i dré tà ì dré 'òle dhi i tí.

¹³ Ma Alefà 'i, ìndì Omégà 'i. Ma dhya drìdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. Ma tà títí dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títí dhi ki kùdù 'i.»

¹⁴ Kólénzé ni adré mónnyá adrèbhá àyi ki kánzò ki dzi dhi i dré! Ayi nda ki kitswá file bhàandre nda na zèribàti i 'àsè, adrélé fa adrélépi lídrì fe dhi ni lò'wa nya dhi àyi.

¹⁵ Dì, kàdré ìna mónnyá kònzi ki tà sè, mónnyá adrèbhá kólé tà 'o dhi ìbe, mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi ìbe, mónnyá adrèbhá móndí pfu dràle dhi ìbe, mónnyá adrèbhá giká tàko ki lindrì bha dhi ìbe, ìndì mónnyá títí adrèbhá kinzò tà le 'òle dhi ìbe dhi, àyi nda ki adré bhàandre nda ni kivi na.

¹⁶ «Ma, Yésu, má mù áma ángéló kitswálé tà kòdhi ki longó títí àmi adrèbhá Ekèlézyà i 'àsè dhi i dré. Ma dhya angálépi Dàwídì ni kómvo lésè dhi 'i, ìndì akódhi ni toyó 'i. Ma kpà nzàgó adrélépi kòle drùbhì sè dhi 'i.»

¹⁷ Tìrì Lólo i tòkó adrélépi 'òle mòle dhi be dhi, ì adré tàá dhi: «Mí kàlì wà!» Dhya ángùdhi adrélépi tà kòdhi ki yi dhi kòtà kpà dhi: «Mí kàlì wà!» Lè dhya ángùdhi adrélépi

yí lovó íbe dhi kàlì. Dhya adrélépi yí le mvùle dhi kòdo yí adrélépi lídrì fe dhi mvùle àngyá.

¹⁸ Ma, Yòwánì, má adré móndyá tíí adrèbhá kúlí pròfétà àdhya búkù kònìdhi lé dhi kì yi dhi kì kodzó, adrézó tàá dhi: Dhya àlo kògò tà àzya bha kúlí búkù kònìdhi lé dhi i dri dhi, Giká ni kókpà kizà kàdrì tà ni kì tisizo búkù kònìdhi lé dhi kì bha akódhi nda dri.

¹⁹ Dhya àlo kòtingá tà àlo kúlí pròfétà àdhya búkù kònìdhi lé dhi i drìsè dhi, Giká ni kókpà tà tani tà ni kì tisizo búkù kònìdhi lé dhi kì tingá akódhi nda drìsè. Akódhi kitswá ína file bhàandre lólo dhi na ko. Kitswá kpà fa adrélépi lídrì fe dhi ni lò'wa nya àlomvá ko.

²⁰ Dhya adrélépi tà kòdhi kì longó dhi adrè tàá dhi: «Àyíya, má adré alìle mbèlè!»

Kàdré kònìni! Mírì Yésu, mí kàlì wà!

²¹ Mírì Yésu ni togó tani kàdré àmi íbe tíí!